

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

QB 51 457

2.0/10. D.T. Apocryphal books. Testaments of
the 12 patriarchs. Greek.

THE GREEK VERSIONS

OF THE

TESTAMENTS OF THE TWELVE PATRIARCHS

EDITED FROM NINE MSS.

TOGETHER WITH

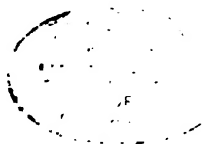
THE VARIANTS OF THE ARMENIAN AND
SLAVONIC VERSIONS AND SOME
HEBREW FRAGMENTS

BY

R. H. CHARLES, D.LITT., D.D.

GRINFIELD LECTURER ON THE SEPTUAGINT, OXFORD

FELLOW OF THE BRITISH ACADEMY

OXFORD

AT THE CLARENDON PRESS

1908

BS 1830
T4G7
1908

SATHER

12

HENRY FROWDE, M.A.
PUBLISHER TO THE UNIVERSITY OF OXFORD
LONDON, EDINBURGH
NEW YORK AND TORONTO

944.211

TO

R. SINKER, D.D.

F. C. CONYBEARE, M.A.

WILHELM BOUSSET, D.D.

W. R. MORFILL, M.A.

**WHO HAVE RENDERED YEOMAN SERVICE
TOWARDS THE RECOVERY AND ELUCIDATION OF
THIS ANCIENT TEXT**

181347

PREFACE

A new text of the Testaments of the Twelve Patriarchs has long been needed. It is now nearly forty years since Dr. Sinker published a reproduction of the Cambridge MS. with the variants of the Oxford MS. Ten years later he edited collations of the Vatican and Patmos MSS. Dr. Sinker's own work was very accurate so far as it went, but he made no attempt to deal with the relations of the MSS. to each other and to the archetypes from which they were derived. The MSS. evidence was, indeed, hardly adequate for such a task, and, moreover, the presuppositions under which he worked—as also all other students of the Testaments till within the last few years, i.e. that the Testaments were written originally in Greek and by a Christian author—precluded the possibility of ever attaining to a satisfactory text.

For deliverance from the latter misleading presupposition, that the Testaments were of Christian authorship, scholars are indebted in the main to the meritorious articles of F. C. Conybeare. By means of the Armenian Version this scholar established the high probability that all the Christian allusions in the Testaments are the interpolations of Christian scribes in an originally Jewish work, and therein confirmed the earlier hypothesis of Grabe and Schnapp. My own study of the Armenian Version has more than convinced me of the validity of Conybeare's contention. In the prosecution of this study I have spared no pains. I have used the collations of the three Armenian MSS. which Mr. Conybeare has cited in his articles, and which he most kindly placed at my service, and likewise six other MSS., two of which I have collated for the first time.

For deliverance from the other false presupposition, that the Testaments were written originally in Greek, the first steps were taken by Grabe and Kohler when they put forward the suggestion of a Hebrew original, but neither scholar advanced any evidence in support of his hypothesis. The first positive evidence was furnished by Gaster, but since this evidence was so very exiguous in quantity—in all amounting to the explanation of one, or at most two, corrupt passages in the Greek by retranslation into Hebrew—and since even the weight of this slight evidence was handicapped through

its connexion with extravagant claims on behalf of a comparatively late Hebrew Testament of Naphtali, the hypothesis of a Hebrew original was still looked upon as highly questionable, or even as undeserving of serious consideration, when the present editor undertook a close study of the Testaments. The firstfruits of that study appeared in the *Encyclopaedia Biblica*, I. 237-241, and the grounds there advanced for a Hebrew original were accepted in the following year by Bousset, who at the same time contributed valuable articles on the Jewish authorship of the Testaments. The sustained study of the intervening years has transformed a good working hypothesis of ten years ago into an indispensable postulate. Nearly every page of the Greek text exhibits passages which can neither be explained nor translated unless by retroversion into Hebrew.

Some of the Sections in the following Introduction have already appeared in the Introduction to my Commentary.

My obligations to friends and scholars are deep and manifold. First of all, to the Trustees of the Hibbert Trust for a subvention towards the cost of publication of the Text: to Dr. Sinker, who, when I informed him of my intention of editing the text, most generously lent me the collation of *h*, the first Mt. Sinai MS., which had been made for him by Mrs. Gibson: to Mrs. Gibson and Mrs. Lewis for the endless pains they took in securing for me a photographic reproduction of *i*, the second Sinai MS.: to the Directors of the Paris and Vatican Libraries for permission to photograph their MSS. of the Testaments: to Professor Lake for photographing the Mt. Athos MS.: to Mr. Cowley for his ever ready help in regard to the Aramaic fragments: and to Dr. James, the Provost of King's, for a collation of portions of Dr. Sinker's text with the Cambridge MS. My warm thanks are specially due to Professor Morfill, who retranslated into Greek for this edition the two recensions of the Slavonic Version: and, finally, I am indebted for the Greek Index to the kindness of Miss Poole.

The Editor will be grateful for corrections. In dealing with such a vast mass of manuscript evidence in several languages he cannot hope to escape errors of various kinds. Some of these will be found in the list of Corrigenda on pp. lviii-lix. I cannot conclude without recording my thanks to the readers and compositors for their skilled services in this most difficult Text.

R. H. CHARLES.

CONTENTS

INTRODUCTION:

	PAGE
§ 1. Short Account of the Book	ix
§ 2. The Greek MSS.	ix
§ 3. The Armenian MSS.	xii
§ 4. The Armenian Version found in two Recensions: their Relations; their Affinities with the Greek MSS.	xiv
§ 5. Edition of the Armenian Text	xvi
§ 6. Translations of the Armenian Version	xvii
§ 7. The Slavonic Version	xviii
§ 8. The two Slavonic Recensions	xviii
§ 9. The Greek Version found in two forms, α and β : their Relations and the characteristics of their Representatives.	xix
§ 10. Editions of the Greek Version	xxii
§ 11. The Greek Version—a translation from the Hebrew—H	xxiii
§ 12. α and β derived respectively from two lost Hebrew Recensions $H\alpha$ and $H\beta$. Table of Affinity of all the Textual Authorities	xxxii
§ 13. Linguistic Character of the Greek Version	xl
— § 14. Date of the Original Hebrew	xlvi
— § 15. Date of the Greek Version	xlvi
— § 16. Title of the Book.	xlvi
— § 17. Jewish Additions to the Text	xlvi
— § 18. Christian Additions to the Text.	xlvi
§ 19. Midrash containing Hebrew Fragments of Testament of Judah	li
§ 20. Late Hebrew Testament of Naphtali.	li
§ 21. Aramaic and Greek Fragments containing Phrases and Clauses from an original source of the Testament of Levi and the Book of Jubilees.	liii
CORRIGENDA	lviii
BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS EDITION.	lx

	PAGE
THE GREEK TEXT WITH THE ARMENIAN AND SLAVONIC VARIANTS	I
MIDRASH WAJJISSAU WITH HEBREW FRAGMENTS OF T. JUDAH	235
LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI	239
ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS—ORIGINAL SOURCE OF T. LEVI	245
CHRISTIAN ADDITIONS TO FIRST SLAVONIC RECENSION . . .	257
SECOND SLAVONIC RECENSION—S ^a	263
COLLATION OF MS. <i>z</i> WHERE IT DIVERGES FROM <i>h</i> . . .	295
GREEK INDEX	299

INTRODUCTION

§ 1. SHORT ACCOUNT OF THE BOOK.

THE Testaments were originally written in Hebrew by a Pharisaic upholder of the Maccabean priest-kings in the closing years of the second century B. C. In the course of the next century the Hebrew text was interpolated with additions emanating from bitter opponents of the Maccabean dynasty. In the early decades of the Christian era the text was current in two forms, which are denoted by H^a and H^s in this edition. The former of these was translated not later than A. D. 50 into Greek, and this translation was used by the scholar who rendered the second Hebrew recension into Greek. The first Greek translation was used by our Lord, by St. Paul, and other New Testament writers. In the second and following centuries it was interpolated by Christian scribes, and finally condemned indiscriminatingly along with other apocrypha. For several centuries it was wholly lost sight of, and it was not till the thirteenth century that it was rediscovered through the agency of Robert Grosseteste, bishop of Lincoln, who translated it into Latin, under the misconception that it was a genuine work of the twelve sons of Jacob, and that the Christian interpolations were a genuine product of Jewish prophecy. The advent of the Reformation brought in critical methods, and the book was unjustly disparaged as a mere Christian forgery for nearly four centuries. The time has at last arrived for this book, so noble in its ethical side, to come into its own, and the text with all the documentary authorities is now laid before the student.

§ 2. THE GREEK MSS.

a. Bodley MS. Baroccio 133. Quarto. This paper MS. contains several treatises by different hands of the latter part of the four-

teenth century. The Testaments occupy ff. 179^a–205^b. Their title and those of Judah and Gad are written in red. There are two copies of this MS. on paper, one in the Bodley MS. Smith 117 belonging to the close of the seventeenth century, and the second in Emmanuel College, Cambridge. This MS. is remarkable for a large number of omissions, at times of entire chapters. A collation of it is given in Dr. Sinker's edition, but it is wanting in accuracy. It is cited by him as O.

b. University Library, Cambridge, Ff. 1. 24. Quarto. This parchment MS. contains four works, of which the Testaments are the fourth, written on ff. 203^a–262^b. It is written in double columns, twenty lines in a column. It belongs to the tenth century. The initials and titles are in red except the first, which is in gold. It was from this MS. that Grosseteste's Latin Version was made. His handwriting, according to Dr. James, is found on the margin. Grabe professes to have given a transcript of this MS. as his text.

Of this MS. there are three copies. The first two are in the University Library and in the Library of Trinity College, Cambridge, respectively, and the third in the Library of Queen's College, Oxford.

This MS. forms the text of Dr. Sinker's edition. Dr. James has tested its accuracy for me, and found it to be above all praise. I have therefore used Dr. Sinker's transcript of the MS. in the present edition. It is cited by him as C.

c. Vatican Library, Cod. Græc. 731. This is a small octavo MS. written on paper with twenty-two or twenty-three lines on each page. Besides the Testaments it contains extracts from the Fathers. The Testaments are given on ff. 97^a–167^b. The script of the latter belongs probably to the thirteenth century. This is the most important of all the MSS. A fairly accurate collation of this MS. by Guidi is given by Sinker in his separately published Appendix to his edition of the Testaments and cited by him as R. I procured photographs of this MS. for the present edition.

d. Vatican Library, Gk. 1238. This is a vellum MS. in three volumes of the LXX, belonging to the thirteenth century. On the close of the LXX follows the Testament of Job, ff. 340^a–349^b, and on 350–380 our present text. There are from thirty-three to thirty-nine lines on each page. Strangely enough, above the general title of the Testaments—*Διαθήκαι τῶν βιβλαίων πατριαρχῶν νῦν ἱκανῶς*—appear the words *Λειτουργίης Γενέσεως*, which is one of the

titles of the Book of Jubilees. That there was a close relation between these books we know independently. A collation of this MS. was published by Conybeare in the *J. Q. R.*, Oct., 1900, and Jan., 1901, but I thought it advisable to have the MS. photographed for this edition.

e. Mount Athos MS. This MS. is written in two columns of forty lines each, in a good hand of the tenth century. The Testaments are given on ff. 197^b-229^a. This MS. is of great interest as it contains three large additions to the text, the first before καὶ ἐνὶ πύργους in T. Lev. ii. 3 consisting of a prayer of Jacob, the second after the word ἡμερῶν in T. Lev. xviii. 2, and the third after τῆς γῆς in T. Ash. vii. 2. The third consists of two and two-third columns of certain Christian disquisitions on love and the Trinity. The second is the remarkable Greek Fragment, which we print in Appendix III, and which we show elsewhere to be a translation from a Hebrew work, which was probably an original source of the Testaments. Professor Lake photographed this MS. for me on Mount Athos.

f. Paris MS. 938. This is a beautifully written MS. of the tenth century. The Testaments are given on the first seventy-two folios. Each page contains twenty-three lines. On fol. 1^a there is a list of Old Testament names, including those of the twelve patriarchs, with their meanings. The Testaments proper begin on 1^b. It is characteristic of this MS. that after the title of each Testament it adds the meaning of the proper name, and also that at the conclusion of each Testament it adds the number of years that the patriarch lived. In the latter feature it is followed by the first Slavonic recension (S¹). After the Testaments follow the Testament of Job and other writings. This MS. was photographed for me with a view to the present edition. Dr. Sinker collated this MS. as far back as 1887, but never published the collation.

g. MS. 411 in the Library of the Monastery of St. John the Evangelist in Patmos. It is a quarto MS. written on parchment and assigned by H. O. Coxe to the sixteenth century. This very inaccurate MS. was collated for Dr. Sinker's Appendix, by whom it is cited as P.

h. Mount Sinai MS., No. 547, in the Library of St. Catherine. See Gardthausen, *Cat. Codd. Graec. Sinaiticorum*, p. 132. This MS., 14.5 by 10.35 cm., was written in the seventeenth century. It contains seventeen lines on each page. It is incomplete and comes to an end with T. Jos. xv. 7. This MS. has the following peculiar introduction: Ἰωάννου τοῦ ποτὲ ἐβραίου εἰδησις τῶν διαθηκῶν τῶν ιβ

νίων τοῦ πατριάρχου Ἰακώβ μεταφρασθεῖσα ἀπὸ Ἰουδαικοῦ διαλέκτου εἰς Ἑλληνικὴν. The statement is true, but where the scribe got it we cannot determine. This MS. was copied for Dr. Sinker by Mrs. Gibson in Feb., 1892. This copy, together with photographs of the T. Jos. i-xii. 3^a, xv. 1-7, Dr. Sinker most kindly placed at my disposal.

i. Mount Sinai MS. This MS. was discovered accidentally in the Convent Library in the spring of 1906 by Mrs. Gibson. She was searching for *h* with a view to a more correct collation on my behalf. Notwithstanding every effort she, like as the Archbishop of Sinai who had previously sought for it, failed to find it. Just before leaving Mount Sinai, however, she came across this second MS., and photographed the greater part of it for me, i. e. down to T. Ash. vii. 6, when her camera broke down. Unfortunately the negatives of T. Naph. viii. 2^b-ix. 2^b; T. Gad i. 9-iv. 1, v. 3^b-vi. 2^b; T. Ash. i. 7^b-ii. 7, iv. 5-vi. 3^d were either lost or proved to be failures. When the photographs of this MS. reached me the first ninety-six pages of my text had already passed through the press. Accordingly I add in Appendix VI a collation of the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Jud. i-xx, where it differs from *h*, with which it is closely connected. This MS. was written not earlier than the seventeenth century. It contains twenty-one to twenty-three lines in each page. It has the same peculiar introduction as *h*. See preceding MS.

§ 3. THE ARMENIAN MSS.

There are many MSS. of this version. The first five are designated by the symbols attached to them in the Venetian edition of the text by the Mechitarist fathers. The rest owe their designation to the present editor. When cited they appear as A^a, A^b, &c.

A^a. Mechitarist Library of St. Lazzaro, Venice, No. 345. This MS., 5 × 7 inches, was written in the year 1220 on paper. This MS. contains also the history of the Prophet Jeremiah. It belongs to the first recension of the text.

A^b*. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 280. This MS., 7½ × 11 inches, was written in two columns of forty-two lines each, on paper, in the year 1418. This MS. is the worst representative of the second recension of the Armenian Version. It contains also the history of Asenath.

A^b. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 679. This MS., 6 × 10 inches, was written towards the close of the fifteenth century,

in double columns of twenty-six lines each. It consists of 679 folios. This MS. belongs to the first recension. Its collation in the Armenian Text is not infrequently incorrect and defective, as I have discovered through Father Carékin's copy of six of the Testaments in this MS., which he made for Mr. Conybeare, and which the latter most kindly placed at my disposal. I have introduced the needful corrections into the Text on the basis of Carékin's collation.

A^c. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 229. This MS. Bible, 8 x 10 inches, was written on vellum in double columns of fifty lines each in the year 1655.

Ad. Mechitarist Library of St. Lazzaro, No. 1366. This MS. Bible was written in the sixteenth century on paper in double columns of forty-three lines each.

A^e. This MS. Bible was written in the sixteenth century, and belongs to the London Bible Society. It is designated as B by Conybeare, whose collation I have used.

A^f. This MS. Bible, which belongs to the Catholicos of the Armenian Church at Edschimiadzin, in Armenia, was there photographed by Conybeare in 1891. The MS. is written in two columns of fifty lines each in a beautiful hand. Unfortunately the negatives reproduced the pages of the Edschimiadzin MS. on so minute a scale that it was impossible to print them. Moreover, a few of the columns were out of focus. Notwithstanding, the present editor has been able to decipher five-sixths of the text by holding the negatives between himself and the sunlight and studying the negatives letter by letter and word by word. This MS. is closely related to A^{def}, and has been of great service where the collations of these MSS. were slightly inaccurate or defective.

A^g. This MS. Bible, which was written in the seventeenth century, belongs to Lord Zouche. I owe all my citations of its text to Conybeare's collation.

A^h. Bodleian Library, Oxford, No. e. 30. Only five Testaments are found in this MS., and in the following order: Simeon (fol. 168^a), Levi (173^a), Joseph (183^b), Benjamin (195^b), Judah (202^a). The MS. is written in two or more hands, and there are two types of text. Fortunately the four first mentioned Testaments and T. Judah i-xiv. 8^{abc} (i. e. ἐὰν . . . ἀπορχορήμεῖν) belongs to the first recension, and only T. Jud. xiv. 8^{de-xxvi} to the second. This MS. thus attests the same type of text as A^{ab}, but it is more closely related to A^a than to A^b.

All the preceding MSS. have been used by the present editor. There are three others of two of which he has no knowledge.

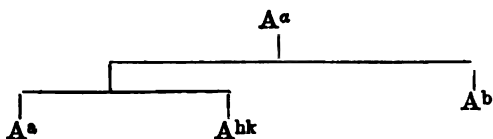
A^l. A Vatican MS. of the Bible, cited once by Conybeare. See *J. Q. R.*, viii. (1896), p. 260. It belongs to the seventeenth century.

A^k. Mechitarist Library in Vienna, No. 126 (Dashian's *Katalog der Armenischen Handschriften der Mechitaristen-Bibliothek zu Wien*, 1895, p. 71, 411 sqq.). This MS. was written in the year 1388. On the first 105^a folios it contains the history of Joseph and Asenath. Then follow the Testaments. Of these the Testaments of Reuben, Dan, and Naphtali are missing. The order of the remaining nine is peculiar, agreeing in the first five with that of A^h. Thus we have: Simeon, Levi, Joseph, Benjamin, Judah, Issachar, Zebulun, Gad, Asher. A study of the titles of these Testaments given in Sinker's Appendix, p. 25, and the German translation of the T. Jud. xxiv-xxvi and T. Benj. x. 8^b-xii by Dr. Paul Hunanian, makes it at once clear that A^k belongs to the first Armenian recension, and furthermore that A^k is more nearly related to A^{ah} than to A^b and to A^h than to A^a.¹

A^l. The Hofbibliothek, Vienna, No. 11 (Dashian's *Katalog der Armenischen HSS.*, p. 19, 1891).

§ 4. THE ARMENIAN VERSION FOUND IN TWO RECENSIONS: THEIR RELATIONS: THEIR AFFINITIES WITH THE GREEK MSS.: ITS VALUE.

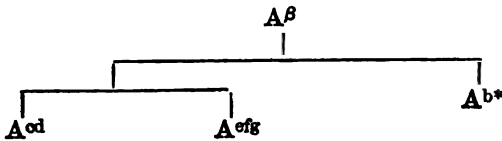
The two recensions. As we have already observed in the preceding section, there are two recensions of the text, which are represented in this edition as A^a and A^b. A^a, which is found in non-Biblical MSS., includes four MSS., A^{abhk}, of which the last, A^k, is known to the editor only through the translation of Dr. Paul Hunanian in Sinker's Appendix, p. 25. The relations of these four MSS. to each other can be represented as follows:—

¹ Thus the titles of the Testaments of Simeon, Levi, Joseph, and Benjamin in A^k agree with those in A^{abh}, but that of Judah in A^k agrees only with that in A^h. A^k, like A^{ah}, rejects the additions of A^b in T. Jud. xxiv. 2, 5, 6; xxv. 3^b. It agrees with A^h in T. Jud. xxiv. 5, xxvi. 1 against A^{ah}, but with A^{ah} against A^{ab} in xxv. 4.

A^b is a good MS. in many respects and occasionally alone preserves the true text, but it is disfigured by many small additions of words and phrases.

A^β, which is found always (?) in Biblical MSS., includes in this edition A^{b*oefg}. Of these A^{b*} stands aloof from the rest. Its idiosyncrasies are innumerable, but in a few rare cases, where it differs from A^{oefg}, it has the support of the best Greek MSS. Cf. T. Benj. xii. 1. Unfortunately it was adopted by the Mechitarist editor of the Armenian text as his chief authority. The relations of these six MSS. might be represented as follows:—

Relations of the two recensions. The variations between A^α and A^β are very great, but the bulk of them appear to have arisen within the Version. Very many of them are simply due to the confusion of like words with each other. Instances of this nature are pointed out on nearly every page of my text. Other differences apparently arose from an attempt of the scribe of A^α to abbreviate the text as it is found in A^β.¹ But over and above these there are certain important sections, where the differences between the two recensions goes back to the Greek, such as in T. Lev. ii. 7-10, xiv. 1, 3-5, where A^α agrees with *a* against *β*, and one notable section, T. Lev. iii. 1-5, where A^α is less corrupt than *a* and gives the nearest reproduction of the original Hebrew archetype.

Affinities of A with the Greek MSS. Exclusive of such passages as the above, A, taken as a whole, agrees with *β*S against *a*. This agreement holds in an innumerable number of passages and frequently on a large scale, as in T. Lev. v. 1^b; T. Jud. v. 6, 7, vii. 2-3, 9, x. 5, xviii. 1, xx. 2-4, xxvi. 3; T. Iss. i. 11, vii. 9; T. Zeb. iv. 1-6, ix. 7; T. Dan i. 9; T. Naph. i. 12; T. Gad ii. 3-5, vi. 3; T. Asher ii. 3, vi. 6; T. Jos. viii. 5, xvi. 2-3; T. Benj. vii. 4, viii. 2, xii. In one considerable passage, owing to hmt., i. e. in T. Benj. iv. 5, A agrees with *a* against *β*, and likewise in a number of unimportant phrases, where the agreement may be accidental.²

¹ Thus in the T. Judah the text of A^α is less by a third than that of A^β, but this is an extreme case.

² Cf. T. Jos. iv. 5 (n. 35).

But within β there are two types of text to which *aef* and *bdg* belong respectively, and A agrees all but universally with *bdg*, when *bdg* differ from *aef*. In one passage, T. Zeb. viii. 6, A agrees with *aef* (*ὑπαφύω*) against α (*πρόσωπον*). Here *bg* differ from all the MSS. and Versions and *d* gives a text conflated from *bg* and *aef*.

Value of A. The value of A will be best understood when we come to deal with the Christian interpolations in the text. These are by no means absent from A, but they are present in a much less degree in A than in α and β . This is specially the case in the last two Testaments. But not only is A notable for its comparative freedom from interpolation, but A^a has alone transmitted the purest form of text in T. Lev. iii. 1-5, and A alone preserved the text where it has been wholly lost by $\alpha\beta$ in T. Jos. xix. 3-7; T. Benj. ii. 6-8.

But A is guilty of the sin of omission, and that almost on every page. These omissions are brought before the reader in my text by the use of the brackets ' '. All words thus enclosed are omitted by A.

Furthermore, the text of A is often corrupt. At times the meaning can only be guessed at. In my retranslations of A into Greek I have reproduced the irregularities of this Version.

§ 5. EDITION OF THE ARMENIAN TEXT.

Only one edition of the text has as yet appeared. This is given on pp. 27-151 of the TREASURY OF OLD AND NEW FATHERS: *Non-canonical Writings of the Old Testament*, Venice, 1896, by H. Sargis Josepheanz (*Թանգարան Հին և Նոր Նախնեաց. I. I. Նկանն գիրք Հին կողակարանաց*).

This edition consists of a reproduction of A^{b*} with variants in the notes from A^{bcd} . The editor could not unfortunately have chosen a worse MS. for his text. Fortunately, however, in the case of the Testaments of Simeon and Levi, where A^a and A^b differ very greatly, he has given, by the advice of Mr. Conybeare, A^a on the left hand pages and A^{bcd} on the pages facing them.

My study of this text has led me to form a low opinion of its accuracy. The editor is frequently careless as to the order of the text, and thus represents a divergence between A and $\alpha\beta$ where there is none in the MSS. He is indefinite in his statements on the notes. Thus not unfrequently he says 'one line is missing', and gives the reader no help in determining its length. Happily, by the aid of

Abbott, I have been able to ascertain his meaning. The title of the T. Joseph is wrongly given for A^{ab}. Again A^b is not infrequently wrongly cited, as the copy of this MS. by Father Carékin shows. I cannot help drawing the same inference with regard to A^{cd} from my study of A^{efg}, which are closely related to A^{cd}, and with regard to A^a from my study of A^h, these two MSS. being made from the same archetype.

Notwithstanding, this scholar has rendered a great service to the students of the Testaments, and materially lightened the labours of his successors. But it is to be hoped that either he or some other Armenian scholar will undertake a critical edition of this much needed work, in which A^{b*} will be banished from the text and not always cited in the notes. In the meantime the students of this literature must content themselves with the knowledge of A that is given in my notes. I have in my notes either silently or expressly corrected Josepheanz's text when needful, and so far as I am aware I have not omitted a single important variant in either A^a or A^β.

§ 6. TRANSLATIONS OF THE ARMENIAN VERSION.

Paul Hunanian. A German translation has been made by this scholar of the T. Jud. xxiv-xxvi and of T. Benj. x. 8-xii from the Armenian MS. A^k and is given in Sinker's *Appendix*, pp. 26-27.

Conybeare. The chief help towards our knowledge of the Armenian Version has been rendered by this scholar in his contributions to the *J. Q. R.*, 'A collation of Sinker's Texts of the Testaments of Reuben and Simeon with the old Armenian Version,' 1896, vol. viii. 260-268: 'A collation of Armenian Texts of the Testaments of Judah, Dan, Joseph, Benjamin' (viii. 471-485). In these articles Conybeare has retranslated into Greek or Latin the chief variants in the three MSS. A^{beg}.

Preuschen: 'Die armenische Uebersetzung der Testamente der Zwölf Patriarchen' in the *Zeitschrift für NTliche Wissenschaft*, 1900, i. 106-140. This article gives almost a complete list of the Armenian MSS. and a translation into German of the T. Levi. The translator makes many good suggestions and attempts in some of the corrupt passages a reconstruction of the text. He has rightly shown that the editor of the Armenian text was wrong in making A^{b*} the basis of his text.

Issaverdens, *The Uncanonical Writings of the Old Testament*, pp. 349-

479, Venice, 1901. Dr. Issaverdens has here attempted to translate the Testaments into English, but the task was wholly beyond him. It is not that his English was defective, but that his entire training was not apparently fitted to prepare him for such an undertaking. He ought to have followed closely the printed Armenian text, and, where this text exhibited two very different recensions, have rendered each independently. As it is, he ostensibly follows the longer recension, but frequently adopts a reading from the shorter without informing his reader. No hint is given that at times ten, twenty, or thirty words or even a whole page is wanting in the shorter recension. Sometimes he gives, as a rendering of the Armenian text, the rendering of the Greek text of Sinker, where the Armenian is at variance with the Greek. Occasionally he adds a clause from the Greek which is missing in the Armenian without even a hint to that effect. Finally, his renderings are frequently inaccurate. In short, this translation, while of interest to the general reader, is absolutely worthless to the scholar.

§ 7. THE SLAVONIC VERSION.

This version is late. It is based on the type of text represented by *aef*, and of these three it attaches most closely to *f*; for *S*¹ always and occasionally *S*² agree in making the addition at the close of each Testament that is to be found in *f* alone of the Greek MSS. But *S* has affinities also with other MSS. than *aef*; thus in T. Lev. ix. 1 it agrees with *a* in reading τὸν προπάτορα ἡμῶν which *β*, *A* omit: in T. Gad i. 4 *a*, *S*¹ read ὑπάρχων νέος, where *β*, *A* have τρυφερὸς ὢν, and in T. Lev. xii. 1 ἐξ αὐτῆς where *β*, *A* read αὐτῆ: in T. Benj. iv. 3 *c*, *S* read θεοῦ where *β* has ἀγαθοῦ, and in T. Lev. ix. 11 *a*, *d*, *A*^a, *S*¹ agree in omitting six words through hmt. Such instances, though they are not numerous, are sufficient to prove that the Greek MS. from which *S* was translated had sporadically come under the influence of *a*.

§ 8. THE TWO SLAVONIC RECENSIONS.

The two Slavonic Recensions of the Testaments of the Twelve Patriarchs are primarily taken from the so-called *Palea* (Greek *παλαιά*), which contain short accounts of events mentioned in the Old Testament with the addition of traditional stories and comments of the Fathers of the Church. These *Palea* sometimes appear in separate collections and are sometimes prefixed to the translations of Byzantine chronicles. Their origin is certainly Byzantine. Of the

two recensions the short one has undergone many changes from the Greek original. The editor of the *Palea* has shortened the 'Testaments' as they already existed in a complete Slavonic translation, and following a polemical course against the Jews, he has here and there introduced references to them. Besides the alterations mentioned the editor of the *Palea* has changed the order of the 'Testaments', having placed the Testament of Joseph before all the others, and having connected it with the death of Jacob. Tichonravov, the Russian editor, has not followed this peculiarity, and some variations have been introduced from a *Palea* on vellum of 1406, written at Kolemna. The shorter redaction of the Testaments is contained in a vellum MS. of the fourteenth century, preserved in the Monastery of St. Alexander Nevski.

The Complete Recension is from a *Palea* of the year of 1477, preserved in the Synodal Library at Moscow, No. 210, pp. 146-189.

Some variations from the complete redaction of the Testaments have been introduced from an uncial MS. in a Miscellany of fifteenth to sixteenth centuries, belonging to the Chief Archives of the Ministry of Foreign Affairs at Moscow, and including among other things a part of the chronography of John Malalas.

It will be seen that with the exceptions indicated the two redactions agree.

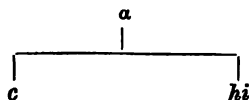
Tichonravov's work is entitled: *Pamiatniki Otrechennoi Russkoi, Literaturi Sobrani i izdani Nikolaem Tikhonravovim*¹. 2 vols. St. Petersburg, 1863.

W. R. MORFILL.

§ 9. THE GREEK VERSION FOUND IN TWO FORMS, α AND β . THEIR RELATIONS AND THE CHARACTERISTICS OF THEIR REPRESENTATIVES.

The Greek Version is found in two forms which are denoted by α and β in this edition. I do not call them recensions, for I hope later to prove that these forms go back to the Hebrew.

α and its characteristics. α is represented by three MSS. *chi*. The relations of *chi* to each other may be represented as follows:

¹ Памятники отреченной литературы собраны и изданы Николаем Тихонравовым. St. Petersburg, 1863.

hi are derived from one and the same parent¹, but are late MSS. and show some signs of a mixed ancestry. In T. Zeb. i. 7^b-ii. 1^a they supply the text of *a* which *c* omits through hmt. These MSS. diverge occasionally from *c*: thus they support β , A^β , S^1 against *c* in T. Lev. iii. 8 (n. 49); β , S^1 against *c*, *A* in T. Sim. i. 10 (n. 68); β , (*A*), S^1 against *c* in T. Sim. vii. 1 (n. 2); β , *A*, S^1 in T. Lev. vi. 3 (n. 8) against *c*; β , *S* in T. Zeb. ix. 5 (n. 27) against *c*, *A*.

a is rather disfigured by omissions such as T. Reub. ii. 3^b-4^a; T. Lev. ix. 2^b (n. 8), 11^b (through hmt. n. 49) 14^b; xii. 5-7 (n. 27); xiii. 2; T. Jud. iii. 4 (through hmt.); vi. 1-2; xii. 6-10; xxi. 7^d (n. 54); T. Naph. viii. 4^b, 6^c.

Though freer than β from Christian interpolations, yet *a*, too, shows many signs of the Christian scribe's activity in this direction². But we shall return to this subject in a later Section.

One notable depravation of the text occurs in T. Jud. xii. 6-10, where *a* has omitted the text of the Testament and substituted in its stead an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30.

β and its characteristics. β is represented by six MSS., *abdefg*. These MSS. are not so closely related to each other as *chi*, but represent two diverging types of text. Of these *aef* show many affinities with *a*, and *bdg* with *A*. As we have shown elsewhere (see § 7), *S* is derived from *aef*. It is noteworthy that *aef* exhibit one uniform type of text agreeing on the whole very closely with each other, whereas *bdg*, though undoubtedly exhibiting a certain type of text, differ very largely from each other. Thus *g* is remarkable for its large omissions, *d* for its large additions and confections, and *b* for its frequent small changes of the text. Furthermore, *bdg* are remarkable also for large additions to the text in T. Zeb. Thus vi. 4-6, vii-viii. 3, ix. 8^{cd} are found alone in *bdg*. These, if not from the original Testament, are from a Semitic source.

We shall begin with *b*. In some cases its variants are due to emendation. Thus in T. Lev. xvii. 2 the priesthood of an ancient

¹ *h* is not derived from *i* nor *vice versa*; for *i* omits where *h* does not, and *h* omits where *i* does not. Besides, there is a large number of variations between them. See Appendix VI.

² In the following passages *c* adds *ⲡⲉⲣⲓ* $\chi\theta$ (= *ⲡⲉⲣⲓ* $\chi\rho\iota\sigma\tau\omicron\upsilon$) in the margin (unless otherwise noted). T. Sim. vi. 5 (in text); T. Lev. iv. 1, x. 2, xvi. 3, T. xviii. 2; T. Isa. vii. 7; T. Naph. viii. 2 (on top of page); T. Ash. vii. 3; T. Jos. xix. 3; T. Benj. iii. 8, ix. 2. Of the above *hi* omit the first three additions in the T. Lev.; *h* omits the address in the T. Sim., and *i* the addition in the T. Naph. Otherwise *hi* agree with *c*, except that they go a step further and in all cases embody the additions in the text.

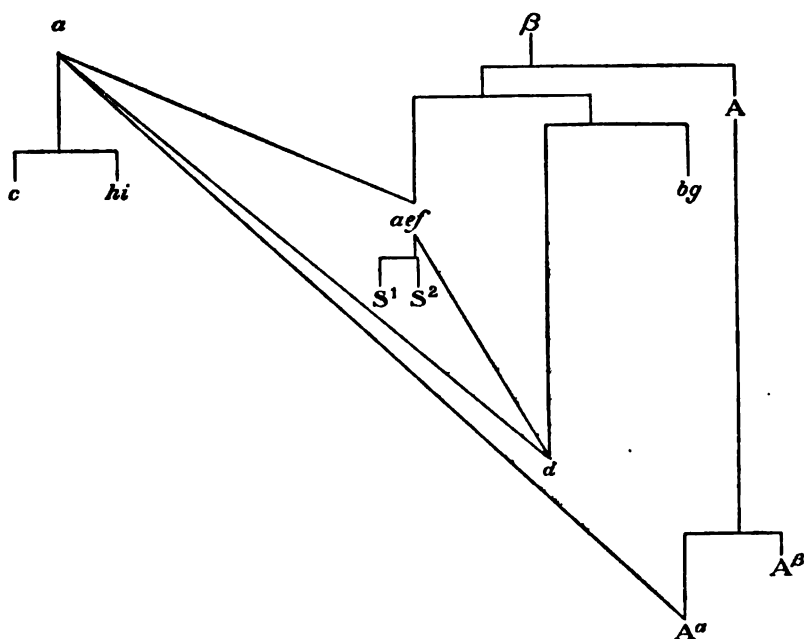
worthy is said to have been πλήρης μετὰ Κυρίου, i. e. "עַם דְּלִפְּי, 'perfect with the Lord.' But the scribe of *b*, failing naturally to understand this Semitic Greek, wrote πλήρης μετὰ φόβον Κυρίου. Likewise as an emendation we should explain the addition of ζήσεσθε in T. Jud. xvi. 2 against all other authorities, and the change of συντρέχει into συνεργεῖ in T. Benj. iv. 5, of συγγένη into συμπεισθῆς in T. Jos. vii. 3 as also in iv. 3, of διαβουλίου into διαβόλον in T. Ash. i. 9, of πατράσιν into πέρασιν in T. Dan v. 10, of δώσει into βοῶν in T. Dan v. 9, of ἀπέθνησκε into ἀπέθανεν in T. Lev. xi. 7 (n. 34), and of πρόσχε into μὴ πρόσχε in T. Lev. ix. 9, in nearly every case with disastrous results. Again, without a shadow of authority, it adds καὶ ἐθαύμαζον at the close of T. Jos. xvii. 5. Finally, in T. Zeb. viii. 6, it gives a most unlikely text along with *g*. On the other hand, in T. Jud. v. 2, the words καὶ νότου, which it inserts after δυσμῶν, though not found in any other Greek MS., nor in A or S, are found in the Hebrew Midrash which contains fragments of the Testament: see Appendix I (p. 237, line 4 מן הדרום . . . ראינו). In some cases it agrees with A against *α*, *β*-*b* (T. Naph. ii. 8 (n. 62)). Thus, on the whole, it is clear that, though in many respects *b* is a good representative of the type *bdg*, it would form an insecure foundation on which to construct a text.

d. This is a most interesting MS. It exhibits peculiar readings on almost every page. First of all *d* is a conflate text. This is manifest in the titles of the Testaments, where it combines the readings of *α* and *β*. Such conflations are common in *d*. See T. Jud. vi. 3 (n. 17); T. Zeb. viii. 6 (n. 22); T. Jos. iv. 7 (n. 44); xvi. 5 (n. 23). In other cases *d* shows affinities with *α*. Thus in T. Lev. xiii. 8^a *d* supports *α* against *β*-*d*, A, S; *α*, A in reading σοφία, where *β*-*d* read αἰτή in T. Lev. xiii. 8; and by reading ὕμῶν, which *β*-*d* om., in xiv. 7; and *α*, A^a, S¹ in omitting a clause in ix. 11. Again, *d* agrees at times with *αef* against *bg*. Cf. T. Gad v. 9 (n. 59), viii. 1 (n. 4); T. Ash. iv. 2 (n. 10). In one passage, T. Jud. ix. 5, I have adopted παραθήσας into the text on the testimony of *d*, A. In another passage, T. Benj. vi. 4 (n. 26), it seems alone to have preserved the original text.

Thus *d*, which is naturally related to *b*, A, shows many traces of the influence of *α* and *αef*.

g. This is a very corrupt MS. and is chiefly remarkable for its omissions. It is very closely related to A, and *g*, A occasionally agree against all the other authorities. T. Naph. viii. 4^ε, *g*, A along with *e* are right against *α*, *abdf*.

We shall now attempt to represent, on a genealogical table, the affinities between the various MSS. and Versions :—

In this table the main connexions are represented. It fails, however, to exhibit the occasional influence of various descendants of β on hi .

§ 10. EDITIONS OF THE GREEK VERSION.

Grabe, *Spicilegium Patrum*, I, Oxon., 1698: 2nd ed., 1714. The text of the Testaments in this edition is given according to b , but inaccurately, and a few of the variations of a appended. With this was printed Grosseteste's Latin translation, for which two Bodley MSS. were used.¹

Fabricius, *Codex pseudepigraphus Vet. Testamenti*, I. Hamburg, 1713. This is simply a reprint of Grabe's text.

Gallandi, *Bibliotheca Veterum Patrum*, I. Venetiis, 1788. This also is a reprint of Grabe's text.

¹ The actual 'copy' that Grabe sent to the press is preserved in Queen's College, Oxford (No. 214). See Sinkler, p. ix.

Sinker, *Testamenta XII Patriarcharum, ad fidem codicis Cantabrigiensi edita: accedunt lectiones cod. Oxoniensis*. Cambridge, 1869. We have here a most accurate reproduction of *b*, but we cannot speak so well of the collation of *a*, which is given in the footnotes. This contains many serious errors.

Testamenta XII Patriarcharum: Appendix containing a Collation of the Roman and Patmos MSS. and bibliographical Notes. Cambridge, 1879. These are the MSS. denoted by *c, g* in the present edition. The collation of *c* was made for Dr. Sinker by Guidi, and is on the whole accurately done. I have discovered four errors through the photographic reproduction which I had executed for me in the Vatican. On p. 4 Dr. Sinker has expressed the conviction that 'in any future critical revision of the text the Cambridge MS. must form the basis'. *b* is undoubtedly a valuable MS., but it can never again enjoy this distinction.

§ 11. THE GREEK VERSION—A TRANSLATION FROM THE HEBREW.

Apart from Grabe, no notable scholar has advocated a Hebrew original till within the last decade and a half. Even Grabe, though he declared for a Hebrew original, advanced no linguistic arguments in support of his contention. It is remarkable that such an eminent critic as Dillmann could write (*Herzog, Real-Encyc.*¹, xii. 362): 'Since the publication of Nitzsch's study all are agreed that the book is not a translation, but was originally written in Greek.' The judgement of Dr. Sinker is still more pronounced (*Test. XII Patr.*, p. 31): 'The Testaments in their present form were no doubt written in the Hellenistic Greek, in which we now possess them, presenting as they do none of the peculiar marks which characterize a version. Whether there were a Hebrew work, on which the present was modelled, a supposition by no means improbable in itself, we cannot tell, nor is it a matter of much importance.'

To two Jewish scholars, Kohler¹ and Gaster, within the last fourteen years, belongs the honour of re-opening the question of the Hebrew origin of the Testaments. Only Gaster², however, has offered any linguistic evidence. But his article on the question, though it contains a few excellent points, failed to establish his thesis. Shortly after the above articles were written the present editor began his study of the Testaments, in the course of which he early came to the conclusion—which he set forth later in the

¹ *J. Q. R.*, 1893, v. 400-406.

² 'The Hebrew text of one of the Testaments of the XII Patriarchs' (*Proceedings of the Society of Bibl. Archaeology*, Dec. 1893, Jan. 1894).

Encyclopaedia Biblica (I, 241, 1899)—that the bulk of this work was written before 100 B.C., therein confirming an earlier speculation of Kohler. Since that date a close examination of the Greek text has brought to light a number of facts that puts its derivation from a Hebrew original beyond the possibility of question. The results of this examination will now be placed before the reader.¹ Before entering on this subject it is worth observing that both the Greek MSS. *h* and *i* state at the outset that the Greek is a translation from the Hebrew. See p. xi *ad fin.*

I. *Hebrew constructions and expressions are to be found on every page. Though the vocabulary is Greek, the idiom is frequently Hebraic and foreign to the genius of the Greek language.*

T. Reub. iii. 8 συνίων ἐν τῷ νόμῳ = בן בתורה; iv. 6 οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν = בלא עת; vi. 11 ἐν αὐτῷ ἐξελέξατο = בו בחר. T. Sim. iv. 4 ἡγάπησά με σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου (α) = אהבני עם אחי 'loved me as (he did) my brothers'. So β, A, S' ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφούς. v. 4 ἐν Λευὶ ἀδικήσουσι = לוי יעני; v. 5 οὐ δυνήσονται πρὸς Λευί (β, S') = לא יכלו ללוי 'they shall not overcome Levi'. The same Hebraism recurs in T. Iss. iv. 4; T. Dan v. 4. vi. 6 δοθήσονται . . . εἰς καταπάτησιν (β) = למרמס . . . יתנו 'they shall be trodden under foot'. This idiomatic use of נחן is common. Cf. use of שים in Is. x. 6. T. Lev. viii. 14 ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν = ויקרא לו שם חדש; xviii. 10 Ἀδάμ = אדם, and should here be rendered by ἀνθρώπους. T. Jud. vii. 1 (hi, β) ὄχλος βαρύς = חיל כבד 'a numerous army'; ix. 8 βεθ = בת, κόρους = בורים, σφης = אספה; xii. 8 ἕως τῆς ζωῆς μου is clearer in the Hebrew than in the Greek, it = בחיי 'so long as I lived'; xx. 4 ἐν στήθει δοστέων αὐτοῦ, which is absolutely unintelligible, is full of significance in the Hebrew = על לב עצמו 'on his very heart'. In xxi. 5 ἐσθίειν τὴν τράπεζαν αὐτοῦ = אכל שלחנו. Most probably the peculiar Greek προκόψουσιν ἐπὶ κακῷ ἐν πλεονεξίᾳ in xxi. 8 is to be explained by retroversion into the Hebrew בבעצ להרע יוסיפו 'they will grow worse in covetousness'; xxv. 1 ἑξαρχοὶ σκήπτρων = 'chiefs of tribes' (שכבטים); xxv. 2 ἡ τρυφή τὸν Νεφθαλείμ = 'Eden (blessed) Naphtali', for τρυφή = עין. In T. Iss. v. 7 ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς (β) = רחליל לחם. T. Gad ii. 2 προσεθέμην αὐτῷ μῖσος = אטו הוספתי שנא אתו 'I hated him still more'. T. Ash. i. 5 ἐν οἷς τὰ δύο διαβούλια . . . διακρίνοντα αὐτά. Here ἐν οἷς . . . διακρίνοντα αὐτά appears to be a poor rendering of אשר . . . בחרים במ. T. Ash. iii. 1 ὁ θεὸς ἀναπαύεται εἰς αὐτήν = בה אלהים ישכן 'God hath His

¹ The present editor has already published some of the following results in the *Encycl. Bibl.*, i. 239-240; *Hastings, Bibl. Dict.*, iv. 724; *Hibbert Journal*, April, 1905, pp. 562 sqq.

habitation therein'. T. Jos. ii. 3 ἔδωκέ με ὁ Κύριος εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον=לפני אֲנִי לִרְחֻמִּים נתן (cf. Dan. i. 9) 'granted me to find mercy in the sight of'; xii. 2 κλοπῇ ἔκλεψαν=גָּנוּב גָּנוּב; xii. 3 ποιήσον μετ' αὐτοῦ κρίσιν=עָשָׂה שְׁפָט עִמּוֹ. T. Benj. x. 11 κατοικήσετε ἐπ' ἐλπίδι ἐν ἐμοί=בִּי תִשְׁכְּנוּ לְבֶטַח 'Ye shall dwell securely with me'. The same misrendering is found in the LXX of Ezek. xxviii. 26; xxxiv. 28, and elsewhere.

The above instances are sufficient in themselves to prove the derivation of our text from a Hebrew original. The bulk of the above expressions could hardly, on any hypothesis, have been written for the first time in Greek. But the evidence can be multiplied fourfold, both in quantity and in conclusiveness, as we shall see as we proceed.

II. *Dittographic renderings of the same Hebrew phrase, and expressions in the Greek implying dittographs in the Hebrew MS. before the translator.*

In T. Sim. iv. 8 κλόνον παρέχει τῇ ψυχῇ καὶ τρόμον τῷ σώματι=הִנֵּנוּ הַנֶּפֶשׁ וְיָרֵעִי הַגֶּוֹן, and is thus a dittographic rendering of the first two lines, ἀγριοῖ . . . τὴν ψυχὴν καὶ φθείρει τὸ σῶμα, though φθείρει supposes יִאֲכָר instead of יָרֵעִי. In T. Naph. iii. 5 ἀπὸ κατοικησίας . . . τάξας τὴν γῆν ἀοίκητον is a clear instance of dittography. The original here may have been בְּבִלִי יִשָּׁכְנוּ, which has been rendered first as ἀπὸ κατοικησίας, and a second time as ἀοίκητον.

In vi. 2 (β, A, S') the impossible μεστὸν ταρίχων ἐκτὸς ναυτῶν has arisen from a dittograph in the Hebrew; for μεστὸν ταρίχων=מִלֵּא מִלֵּא, a corrupt dittography of מִלֵּא מִלֵּא=ἐκτὸς ναυτῶν.¹

Again, in T. Gad vi. 6 μετανοεῖ τοῦ πλημμελῆσαι εἰς σέ καὶ τιμήσει σε καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει (β-af, A, S'). Here the idea of fear is quite alien to the context, which deals with the case of a man repenting of the wrong he had done to a good man: φοβηθήσεται=יִתְחַיֵּי, a dittograph of יִתְחַיֵּי=τιμήσει.

We should possibly explain T. Iss. iv. 4 in this way. Thus in εἶδεν ἐπιλέξασθαι κάλλος θηλείας we might take ἐπιλέξασθαι κάλλος=בָּחַר בְּיָד and regard the first word as a dittograph of the second. Then the text would run 'he looketh not on the beauty of women'. Otherwise for εἶδεν (which c, ab read) we should read οἶδεν with def (A). Then οἶδεν ἐπιλέξασθαι=לֹא יִשְׂכַּח, or, if ἐπιδέξασθαι (a, β-fg) is original, we should have לֹא יִשְׂכַּח= 'cannot have pleasure in'.

On the same principle we should explain T. Jud. iii. 3 τὸν Ἀχὼρ βασιλέα=הַמֶּלֶךְ הָאָחֵר, i. e. τὸν ἕτερον βασιλέα, a phrase which occurs in

¹ This fact was first pointed out by Gaster (P. S. B. A., Dec., 1893).

the previous verse and has been wrongly repeated in this verse. See notes *in loc.*

Again, the impossible text in T. Lev. viii. 14 ποιήσει ιερατείαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη is very probably to be explained in the same way. The words κατὰ τὸν τύπον . . . ἔθνη = מִן כָּל הָעַמִּים לְעָלְמָא. Here I take מִן as corrupt for מִן = מִן מִסִּיחָא. Then either we omit מִן or מִן-לְכָל as a dittograph. Thus we arrive at: 'He will establish a new priesthood to be a mediator for the Gentiles.' The clause occurs in the description of John Hyrcanus, whom the author regarded as the Messiah. Moreover, throughout the entire Testaments the salvation of the Gentiles is confidently expected. But the most notable dittograph occurs in T. Naph. viii. 4, 6:—

Ἐὰν οὖν καὶ ὑμεῖς ἐργάσθησθε τὸ καλόν,
εὐλογήσουσιν ὑμᾶς οἱ ἄνθρωποι καὶ οἱ ἄγγελοι,
καὶ ὁ Θεὸς δοξασθήσεται ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' ὑμῶν,
καὶ ὁ διάβολος φεύζεται ἀφ' ὑμῶν,
καὶ τὰ θηρία φοβηθήσονται ὑμᾶς,
καὶ ὁ Κύριος ἀγαπήσει ὑμᾶς,
[καὶ οἱ ἄγγελοι ἀνθέξονται ὑμῶν].

Τὸν δὲ μὴ ποιῶντα τὸ καλόν,
καταράσσονται αὐτὸν καὶ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι,
καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσει ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ,
καὶ ὁ διάβολος οἰκειῶνται αὐτὸν ὡς ἴδιον σκεῦος,
καὶ πᾶν θηρίον κατακυριεύσει αὐτῷ
καὶ ὁ Κύριος μωσήσει αὐτόν.

Here, if we compare ver. 6 with ver. 4, we see that the six lines in ver. 6 correspond line for line with the first six in ver. 4. The seventh line in 4 is thus against the structure of the stanza. It is also against the parallelism. On retranslation into Hebrew we find that it = מִן כָּל הָעַמִּים לְעָלְמָא, which is a dittograph of מִן כָּל הָעַמִּים לְעָלְמָא.¹

III. *Paronomasiae which are lost in Greek can be restored by retranslation into Hebrew.*

We can recover a dozen or more paronomasiae by retranslation, the most of these having to do with the names of the patriarchs. T. Sim. ii. 2 ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με Συμεῶνα ὅτι ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς = מִן כָּל הָעַמִּים לְעָלְמָא " שְׁמִי כִּי שְׁמִי שְׁמִי תָא קָרָא רַבִּי נָח.

¹ The original line 4^f is found only in *eg*, *Abcdaf*, *S*, that is in *H^β*. The dittograph is omitted only by *a* and therefore goes back to *H^α* and *H^β*, that is, to *H* itself, the Hebrew archetype. See p. xxxix.

T. Lev. vi. 1 ἀσπίδα . . . διὸ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὅρου Ἀσπίς = שריון שם הנהר שריון . . . שריון. Here the play is on different meanings of the same word.¹ T. Lev. xi. 2 ἐκάλεσε τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηροσάμ, ὅτι ἐν τῇ γῇ ἡμῶν πάροικοι ἦμεν (β, Αβ, S')=עירם . . . שריון; xi. 5, 6 μέσος . . . ἵστατο πάσης τῆς συναγωγῆς διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ (β, Αβ)=הנהר . . . להנהר. See Appendix III, 66-7, where we have the same play on the name implied in the Aramaic and Greek Fragments; xi. 7 ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ ὃ ἐστι πικρία μου (β)= . . . שריון שריון; xi. 8 Ἰωγαβὰδ ἐγεννήθη . . . ἐνδοξος γὰρ ἦμην (β)=כִּי . . . נלדתי נכבר אני.

T. Jud. i. 3 ἐπωνόμασέν με Ἰούδαν, λέγουσα· ἀνθομολογοῦμαι τῷ Κυρίῳ = הנהר . . . הנהר.

T. Iss. i. 15 διὰ τοῦτον τὸν μισθὸν ἐκλήθην Ἰσαχάρ = שריון שריון שריון; v. 8 τῷ δὲ Γὰδ ἐδόθη ἀπολέσαι τὰ ἐπερχόμενα πειρατήρια τῷ Ἰσραήλ נדרים . . . לנדר. This last verse has by some accident been inserted in Issachar, whereas it ought, of course, to have appeared in the T. Gad.

T. Zeb. i. 3 Ζαβυλὼν δόσεις ἀγαθή = שריון שריון . . . שריון; iii. 3 καταπατήσομεν αὐτήν, ἀνθ' ὧν εἶπεν ὅτι βασιλεύσει ἐπὶ = ב שריון . . . שריון (Late Hebrew).

T. Naph. i. 6 ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε Ῥαχὴλ . . . διὰ τοῦτο ἐκλήθην Νεφθαλείμ (β-g) = שריון שריון שריון שריון . . . שריון שריון שריון; i. 12 ἔτεκε τὴν Βάλλαν λέγων καινόσπουδός μου ἡ θυγάτηρ· εὐθὺς γὰρ τεχθεῖσα ἔσπενδε θηλάειν = שריון שריון שריון . . . שריון שריון שריון.

T. Ash. i. 2 ἀκούσατε, τέκνα Ἀσθήρ . . . καὶ πᾶν τὸ εὐθὲς . . . ὑποδείξω ὑμῖν = שריון שריון שריון . . . שריון שריון שריון; i. 9 θησαυρός τοῦ διαβουλίου = שריון שריון שריון.

T. Benj. i. 6 Βενιαμίν, ὃ ἐστιν υἱὸς ἡμερῶν = שריון שריון . . . שריון שריון; x. 8 οἱ μὲν εἰς δόξαν οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν = שריון שריון שריון שריון.

IV. *Many passages which are obscure or wholly unintelligible in the Greek become clear on retranslation into Hebrew.*

Many phrases and clauses given under No. I could be brought under this head, such as those in T. Jud. xx. 4; T. Jos. ii. 3; T. Benj. x. 11, &c. But there are many more such.

¹ ἀσπίς is a bad rendering, as שריון means here body armour or coat of mail as in Sam. xvii. 5; 2 Chron. xxvi. 14. θώραξ is given in T. Jud. iii. 5 as another rendering (see Midr. in Appendix I, p. 236, line 4), and is on the whole satisfactory, for in later times θώραξ appears to mean defensive armour generally.

T. Reub. iii. 5 πνεῦμα ψεύδους †έν ἀπωλείᾳ καὶ ζήλω† τοῦ πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν λόγους αὐτοῦ ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων. The context requires a parallel to ἀπὸ γένους καὶ οἰκείων, which underlies, no doubt, the obelized words. These = נאנרן נאשׁל, which I take to be a corruption of נאנרן נאשׁל. Thus we get: 'The spirit of lying which aims at practising deceits on an enemy or rival and concealments from kindred and friends.'

In T. Lev. ii. 7 we have the peculiar expression εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺν κρεμáμενον (α, Α^α). Here κρεμáμενον is surely impossible. In β, Α^β (i. e. Η^β) where the text has been expanded into an account of the seven heavens, the explanatory gloss is added: ἀνάμεσον τούτου κἀκείνου. Here κρεμáμενον = נאנרן which seems corrupt for נאנרן, or rather נאנרן = ἐν τῷ στερεώματι or rather καὶ τὸ στερέωμα. The firmament or raqia is actually the name of the second heaven in the Talmudic account of the Seven Heavens (Chag. 12^b). In this earlier account the firmament is simply mentioned as being in the first (α) or second heaven (β).

In T. Lev. ii. 8 (α, β, Α^β) the second heaven is said to be brighter and more brilliant than the first, ἦν γὰρ καὶ ὕψος (καὶ γὰρ ὕψος ἦν, β, Α^β) ἐν αὐτῷ ἄπειρον. Clearly there is something wrong here. The greater brightness of the second heaven cannot be due to its greater loftiness. The error, therefore, lies in the ὕψος. This word = מַבְּל, which is corrupt for מַבְּל = φῶς or φέγγος. Thus the brightness of the second heaven was due to a boundless light (φῶς ἄπειρον) that was therein. This light may have been physical, if we may adopt the Talmudic view which represents the sun, moon, and stars as being in the second heaven (Chag. 12^b). The angel, ii. 9, bids Levi not to be surprised at this heaven, for he will presently see a far brighter one.

In T. Lev. xviii. 9 καταπαύσουσιν εἰς κακά is a most peculiar expression but becomes at once clear on retranslation. Thus it = נאנרן יחדלו 'shall cease to do evil'.

T. Jud. iv. 3 †ἐλευθερώσαμεν τὴν † Χεβρών. Here, from the parallel accounts in the Midrash (Appendix I), Chron. Jerach. xxxvi. 6 and the Book of Jashar (*Dict. des Apocr.* ii. 1176), we must regard Χεβρών = כּחבּר as a corruption of חצור, i. e. Hazor. In the next place, since our text as well as the three authorities mentioned above have to do with the capture and not the deliverance of Hazor, ἐλευθερώσαμεν must be corrupt. This word = נאנרן, corrupt for נאנרן or נאנרן = ἐλάβομεν or ἐκυριεύσαμεν.

T. Jud. v. 3 οἱ ἐπὶ τοῦ τείχους . . . †ἐφελκύσθησαν πρὸς ἡμᾶς 'Those on the wall . . . †were drawn down† against us'. This gives no satisfactory sense. We require some such statement as 'they

attacked us' or 'drew themselves up against us'; for the sons of Jacob were scaling the wall to attack the city. Here then ἐφελκίσθησαν = וַיִּקְשְׁוּ (cf. LXX in Num. ix. 19; Josh. xxiv. 31) which appears to be corrupt for וַיִּצְבּוּ = παρατάξαντο 'drew themselves up in array against us'.

T. Jud. viii. 2 †παρακαλέσας δέδωκέ μοι. Here παρακαλέσας can hardly mean 'invited', since it is already said that the king had talked with Judah and Ieram and had made a feast for them. Hence I take παρακαλέσας δέδωκε = וְהוּא דָּתַן, corrupt for וְהוּא יָדַן 'when I was heated with wine he gave me his daughter to wife'. Judah's drunkenness explains his marrying a Canaanite. For another possible explanation see note *in loc.*

T. Jud. ix. 3 καὶ ἦρθη νεκρὸς ἐν ὄρει Σειρ, καὶ πορευόμενος ἐν Ἀνονιρὰμ ἀπέθανεν (β, S¹). The words καὶ πορευόμενος . . . ἀπέθανεν are omitted by a as unintelligible, and A changes it into ἐν ᾧ ἐπορεύοντο ἐτάφη ἐν Ἀναν. But a comparison of the Midrash Wajjis. and the Chron. Jerach. (see note 20, p. 79) shows that this clause belongs to the original text and in the form in which it appears in β, S¹. Moreover, these authorities help us to discover how the corruption in νεκρός arose. νεκρός = הָלַךְ, whereas these have הָלַךְ = τετραυματισμένος. Thus Esau was wounded on Mount Seir and died as he was passing over Anoniram.

T. Jud. xi. 2 (β, S¹) συνέπεσα πρὸς αὐτήν. Similar phrases occur in xiii. 3 (β-α, A, S¹), and in T. Jos. ix. 5 (α, β-α, S¹). The sense required is obvious: συνέπεσα πρὸς αὐτήν = הָלַךְ יְהוֹשֻׁעַ, corrupt for הָלַךְ יְהוֹשֻׁעַ = συνεγενόμην αὐτῇ. This sense suits all the passages.

T. Jud. xiii. 3 ἐν κάλλει γυναικῶν (β) seems quite unsuitable here, and is omitted by α, A^b. Perhaps there was a corruption of γῆν = 'apartment' into γῆν = κάλλει. Then we should render 'in the women's apartment'.

T. Jud. xxi. 6 οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν αἰχμαλωτιζόμενοι, οἱ δὲ πλουτοῦσιν ἀρπάζοντες τὰ ἀλλότρια. Here, instead of κινδυνεύουσι, we require a verb forming an antithesis to πλουτοῦσιν. κινδυνεύουσιν = נִצְּדָה (late Hebrew). In earlier Hebrew it = פִּתְּחוּ.

T. Dan i. 7 συνήργει μοι λέγον (α om.). συνήργει is here impossible. It = נִתְּנָה, which I take to be corrupt for נִתְּנָה = הִתְּנָה 'stirred me up saying'.

T. Dan i. 8 (beg) ὡς ὅπερ πάρδαλις τέκμυζουσα ἔριφον, οὕτως ἐκμυζήσω τὸν Ἰωσήφ. Here ἐκμυζᾶν 'to suck' = נָחַץ, corrupt for נָחַץ 'to crush'. Hence 'to crush Joseph as a leopard, &c.'

T. Dan iv. 4 †τέρπει τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως ὀξύνει τὸν νοῦν. Here it is manifestly some hearsay that gives provocation 'and makes the mind keen to percieve'. Now τέρπει τὴν ἀκοήν = נִתְּנָה נִתְּנָה where

הרני is corrupt for הרני. Hence the clause = 'the thing said giveth provocation'.

T. Dan v. 3 ἀγαπήσατε τὸν κύριον ἐν πάσῃ τῇ + ζωῇ (c, β-d, A, S¹) ὑμῶν καὶ ἀλλήλους ἐν ἀληθινῇ καρδίᾳ. Here the parallelism shows ζωῇ to be corrupt. *h d* read ψυχῇ, but this looks like a scribe's emendation, though it gives the right idea. Perhaps כחלל כחלל or כחלל כחלל is corrupt for כחלל כחלל = 'with all your strength'.

T. Dan v. 6 ὑπακούουσιν τοῦ παρεδρεύειν τοῖς υἱοῖς Λευί. Here 'will obey with a view to attending constantly on' cannot be original. ὑπακούουσιν = וישמעו, corrupt for וישקעו = 'will conspire'. The latter verb occurs in the late Heb., T. Naph. ix. 2 (p. 243).

T. Dan v. 10 (a, beg) τὴν ἐκδίκησιν τοῦ νίκους δώσει τοῖς πατράσιν ἡμῶν. Since the promise refers to the future πατράσιν can hardly be right. I conjecture that ויכחלל is corrupt for ויכחלל and that accordingly we must render here 'will execute an everlasting vengeance on our enemies'.

T. Gad iii. 3 τὸ μῖσος ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ὡς κἀγὼ + ἐβλεπον ἐν τῷ Ἰωσήφ (β, A, S¹). Here κἀγὼ ἐβλεπον ἐν = ב ארואני נא, which may be corrupt for ב רגלי ארואני נא. Thus we have: 'hate blinded his soul as it blinded me also in regard to Joseph.'

T. Gad vii. 6 ὁ γὰρ πένης . . . ὑπὲρ πάντας ἵπλουτέι ὅτι οὐκ ἔχει τὸν περισπασμὸν τῶν ματαίων ἀνθρώπων. According to the text the poor man is rich because he is free from the sore travail of men seeking to be rich. But what we require here is a statement that he is happy—not that he is rich—because he is free from disquieting cares. Here πλουτέι = ἔσται, corrupt for ἔσται = μακαριστός ἐστι. The LXX of Prov. xxxi. 28 implies the converse corruption.

T. Gad vii. 7 ἐξάρατε οὖν τὸ τῆμνος ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν εὐθύτητι καρδίας. This chapter of Gad deals with envy or jealousy on the part of the poor man towards his wealthier or more prosperous neighbour. Ver. 7 closes the chapter with a general admonition bearing on the subject of the chapter. This admonition should refer, therefore, to ζῆλος or φθόνος, not to μῖσος. The corruption arose in the Hebrew זקנה (= ζῆλος) being corrupted into זקנה.

T. Ash. ii. 1 ψυχὴ ἐν λόγοις ἀφιστώσα τὸ καλὸν ὑπὲρ τοῦ κακοῦ. So *a* reads. The text of β-g, A λέγουσα, φησί seems to be a corruption of λόγοις ἀφείσα: ἀφιστώσα = פריש, which I take to be corrupt for פריש = ἀντιλαμβάνομένη. Thus we have 'a person may support the good with words on behalf of an evil design'.

T. Ash. v. 2 δὴ καὶ τὸν θάνατον ἢ αἰώνιος ζωὴ + ἀναμένει. The interpolations being omitted, this verse runs: 'Death succeedeth to

life, night to day, and darkness to light: wherefore also eternal life tawaiteth death.' *h*, *β* read ἀναμένει, *c* (A?) διαμένει. For τόν before θάνατον *g* reads μετά. This is a mere scribal guess, but it is in the right direction. Now διαμένει with its notion of 'continuance', even of 'continuance after death', is not the idea that the preceding words suggest. It is that of succession, that we expect. διαμένει may be an emendation of the impossible ἀναμένει. I propose that the original ran as follows: יָמֻ יִלְיֻע־חַי הַמּוֹת הָאֵל = μετά τὸν θάνατον ἡ αἰώνιος ζωὴ ἀκολουθεῖ, but that this was corrupted into יִלְיֻע־חַי הַמּוֹת הָאֵל = *β*. It appears that it was the loss or corruption of הָאֵל in *H*, or μετά in *a*, *β* that led to the subsequent depravation of the text. If we could assume its loss in *a*, *β* then ἀναμένει could be a corruption of ἀνατελεῖ.

T. Ash. vi. 4 τὰ τέλη τῶν ἀνθρώπων δεκνύουσι τὴν δικαιοσύνην αὐτῶν καὶ γνωρίζονται τοῖς ἀγγέλοις Κυρίου καὶ τοῦ Βελίαρ. *β*-*dg* read γνωρίζοντες instead of καὶ γνωρίζονται which *a* attests, and *dg* γνωρίζόντων. The construction in *a* cannot be right, nor yet its sense. *β* is better in both respects. It is the soul's recognizing the angels of the Lord or of Beliar that makes it joyful or troubled at the hour of death, not its recognition by these angels. The participial construction of *β* is near what is required and may point to כ with the infin. in Hebrew. In the notes on my text I have conjectured that we have here a confusion of יִלְיֻע־חַי = γνωρίζονται and יִלְיֻע־חַי = συναντῶσι, the same confusion as the LXX implies in Amos iii. 3. Perhaps this is not necessary, but I think it gives better sense, and, what is more, it explains the impossible text of *a*. The Hebrew may have been לְמַלְאכֵי יוֹעַד בְּעוֹד or לְמַלְאכֵי בְּהוֹעֵד.

T. Jos. viii. 5 ὅτι διὰ προφάσεως ἀπηλλάγην τῆς Αἰγυπτίας. Here διὰ προφάσεως, if it can stand, must either be rendered 'by (this) means', or 'by a false charge'. But the latter rendering is questionable and the former would require the demonstrative pronoun. Hence I suggest that διὰ προφάσεως = הַנִּחְיָה, corrupt for הַנִּחְיָה (the LXX and Vulg. imply the same corruption in Prov. xviii. 1). Thus we have 'praising God that I was delivered from the lustful desire of the Egyptian woman'. Cf. iii. 10.

T. Jos. xi. 7 καὶ ἐπλήθυνεν αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ τέργῃ (*a*). *β*, *A*, *S* omit καὶ ἐργῃ, probably as unintelligible. But by retranslation the source of the corruption springs to light. ἐργῃ = עֲבָדָה, which the translator read as עֲבָדָה (= ἐργῃ); but which he should have read as הַעֲבָדָה = 'household servants'. The entire clause will be found in the Hebrew, T. Naph. i. 3 (p. 239), where Naphtali speaks of 'silver and gold and household servants'.

T. Benj. iv. 2 ὁ γὰρ ἀγαθὸς ἄνθρωπος τοῦκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν†, ἐλεεῖ γὰρ πάντας. So far as I am aware the expression σκοτεινὸν ὀφθαλμόν is unexampled, and seems to spring from a corruption in the Hebrew. οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν = ʔשח ʔע לו ʔן. Here ʔן is to be rejected as a dittograph of ʔע, and ʔשח to be taken as a corruption of ʔשח. Thus we have ʔשח בִּי ʔשח ʔע לו ʔה טוב ʔהא ʔל-ʔל, 'The good man hath a pitiful eye, for he hath compassion on all'. Cf. Ezek. xvi. 5 ʔלך ʔלך ʔלך . . . ʔע ʔלך ʔסח-ʔל.

T. Benj. iv. 5 τῷ ἀγαπῶντι τὸν θεὸν συντρέχει. Here συντρέχει = ʔרר, corrupt for ʔרר 'approveth'.

T. Benj. viii. 3 ὥσπερ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μαίνεται †προσέχων ἐπὶ κόπρον . . . οὕτω καὶ ὁ καθαρὸς νοῦς ἐν τοῖς μiasμοῖς τῆς γῆς συνεχόμενος μᾶλλον τοικοδομεῖ, αὐτὸς δὲ οὐ μαίνεται. Here προσέχων (c, β-f) = ʔרר (cf. Sir. xiii. 13), but the word should have been punctuated ʔרר = λάμπων. Strangely enough f has λάμπων here, which is probably only a lucky hit of its scribe. Or προσέχων = ʔע ʔרר (cf. LXX on Job x. 3), which should here have been rendered λάμπων. Next, οἰκοδομεῖ = ʔב, which I take to be corrupt for ʔרר. Thus the simile in the text becomes perfect.

T. Benj. ix. 1 τὰνανεωθήσεθε. Perhaps we have here a corruption of ʔרר (= 'ye will desire' or 'perpetrate') not ʔרר.

In all the above cases we have dealt only with corruptions in the text, where there was no divergence among the MSS. or Versions. Yet the bulk of the restorations is so obvious that we might take as proven our contention without further evidence. And yet the strongest evidence is still to come. In the next Section we shall discuss only those passages in the text where the MSS. and Versions attest different readings, a generally standing in opposition to β, A, S. By means of the evidence thus forthcoming we hope to advance a stage further than we have yet reached, and to prove not only that our book is derived from a Hebrew original, but also that the Hebrew existed in two recensions, H^α and H^β, and that α and β did not originate in the Greek but are derived respectively from H^α and H^β.

§ 12. α AND β ARE DERIVED RESPECTIVELY FROM THE TWO LOST HEBREW RECENSIONS H^α AND H^β. TABLE OF AFFINITY OF ALL THE TEXTUAL AUTHORITIES.

α and β are not, strictly speaking, Greek recensions, for their chief points of divergence¹ did not originate in the Greek, but go

¹ There are of course some omissions in α due to hmt. and others possibly to

back to two diverse forms of text already existing in the Hebrew, which we denote as H^a and H^b .

Of these two recensions, H^a and H^b , sometimes one gives the correct text, sometimes the other. Whilst, therefore, it is best to print α and add the main variations from β in the margin,¹ the translator will follow a different course, and follow in one case α , in another β .

I shall begin this list of variations between H^a and H^b with a few of the most remarkable taken from different Testaments and then proceed in order through the Testaments. The variants will be underlined.

α β, A, S^1

T. Benj. xii. 2 ἐκοιμήθη ὑπνω καλῶ ἀπέθανε . . . ἐν γήρει καλῶ

Here β, A, S are undoubtedly right, מָת בְּשֵׁיכָה טוֹבָה. In H^a , on the other hand, שֵׁיכָה has been corrupted into שִׁינָה. The same corruption was present in both H^a and H^b in T. Dan vii. 1; T. Ash. viii. 1; T. Jos. xx. 4, and both Hebrew recensions are right in T. Iss. vii. 9. In the late Hebrew T. Naph. i. 1, the correct Hebrew phrase is found. See App. II. p. 239.

α β, A, S^1

T. Ash. vi. 6 εἰσφέρει αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον παραμυθεῖται αὐτὸν ἐν ζωῇ

Here it is H^a that is right and not H^b . The angel of peace conducts the good soul into eternal life. Here εἰσφέρει=יָנַח, which in H^b was corrupted into יָנַח=παραμυθεῖται. On T. Benj. vi. 1 we have confirmation of the text of H^a , which reads ὁ γὰρ ἀγγελος τῆς εἰρήνης ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

α β, A, S^1

T. Ash. vi. 5 ὅτε γὰρ πονηρὰ ἡ ψυχὴ ἀπέρχεται ὅτε γὰρ τεταραγμένη ἡ ψ. ἀπέρχεται

Here H^b is right. The troubled or peaceful condition of the soul at death shows its character. Here הַשָּׂרָה=τεταραγμένη was corrupted in H^a into הַשָּׂרָה=πονηρά.

α (aef) $b\delta g, A$

T. Jos. iv. 7 ἀντεφιλονείκει ἐσιώπησε.

Here H^a read הִתְחַתֵּחַ and H^b הִשְׁתַּחֲוָה.

α β

T. Reub. iv. 1 μοχθοῦντες ἐν ἔργοις καλοῖς καὶ ἐν γράμμασιν μοχθοῦντες ἐν ἔργοις καὶ ἀπο- πλανώμενοι ἐν γράμμασιν

accident. These I do not include in the above, though some of them may have originated in the Hebrew.

¹ All the variants of α and β are given in the notes.

Here α , which is in part supported by A, is clearly right and β corrupt. $\text{ἐν ἔργοις καλοῖς} = \text{יְשׁוּעִים יִשְׂרָאֵל}$, of which יִשְׂרָאֵל was corrupted in H^β into $\text{יִשְׂרָאֵל} = \text{καὶ ἀποπλανώμενοι}$.¹

T. Reub. iv. 7 $\text{φέρει} \dots \text{πρόσκομμα τῷ Βελίαρ}$ (α). Here β -af, A, S¹ are right; $\text{ποιεῖ} \dots \text{γέλωτα παρὰ τῷ Βελίαρ}$. $\text{γέλωτα} = \text{רִישׁוֹן}$ (or רִישׁוֹן), which in H^α was corrupted into שׁוֹן .

T. Gad i. 4 ὑπάρχων νέος β, A τρυφερὸς ὢν
Here H^α was עַל and H^β עַל . It is doubtful which is original.

T. Gad v. 4 $\delta \text{ φόβος τοῦ θεοῦ οἰκεῖ ἐν αὐτῷ}$ β, A, S^1 $\delta \text{ φ. τ. θ. νικᾷ τὸ μῖσος}$
Here the context is in favour of β, A, S^1 , since it is dealing with the question of hatred. $H^\alpha = \text{בְּנִשְׁוֹ}$, corrupt for לְנִשְׁוֹ ($= \text{νικᾷ τὸ μῖσος}$) which stood in H^β .

T. Benj. x. 4 $\alpha (A)$ καταλειμπάνω β, S^1 διδάσκω
Here H^α was מְעִי and was no doubt right. It is found in late Hebrew, T. Naph. i. 3 אֵי מְעִי . In H^β this word was corrupted into מְעִי or מְעִי .

The above instances are sufficient to establish the existence of two distinct types in the Hebrew, H^α and H^β . We shall now proceed systematically through the Testaments, adducing similar phenomena in support of this view.

T. Reub. iv. 10 α πονηροῦ $\beta-d, A-a, S^1$ δρατοῦ
The reading of H^β רָאִי is perhaps best here. 'The God of our fathers delivered him from manifest and hidden death.' This was corrupted in H^α into רָע or $\text{עָרָע} = \text{πονηροῦ}$.

T. Reub. v. 2 α διὰ τοῦ σχήματος β, A, S^1 δυνάμεως
Here H^α , i. e. הוּר or $\text{הָר} = \text{σχήματος}$, is undoubtedly right, as the context proves; for it has just been stated that 'since they have no . . . strength (δύναμιν) over man, they use wiles by outward attractions (σχήμασιν), that they may draw him to themselves. And whom they cannot bewitch with outward attractions, him they overcome by craft'. הָר in H^α was corrupted into הָר .

T. Lev. iii. 2 α ἡμέραν κρίσεως β, A $\text{ἡμέραν προστάγματος}$
Here προστάγματος may be חָר , corrupt for $\text{חָר} = H^\alpha$.

¹ Or we might take καλοῖς to be $= \text{יְשׁוּעִים}$, which was corrupted into $\text{יִשְׂרָאֵל} = \text{καὶ ἀποπλανώμενοι}$.

In T. Lev. viii. 15 *a* has *παρουσία αὐτοῦ ἀγαπητή*, while β -*af*, A, S have *παρ. αὐτοῦ ἀφραστος*. The former=ידיד which was corrupted into סוד=ἀφραστος. In 'An Original Source of the Testaments' (App. III. 83) Levi is called לדיד. We might also compare the Messianic phrase *μονογενοῦς προφήτου* in T. Benj. ix. 2. There *μονογενοῦς*=יחיד. Is this corrupt for ידיד?

In T. Lev. xiii. 5 *a* reads *ὑγιασμένοι ἦτε*=תבראו, and β , A^{*B*}, S *εὐρηγε*=תמצא, both of which appear corrupt for תמצאו=θησαυρίσητε. Thus we have

'Work righteousness upon the earth

That ye may have it as a treasure in heaven'.

T. Lev. xiv. 3 *a* β , A^{*B*}
 ἥλιος οὐρανός
Here H^{*B*} had שמים, which in H^{*a*} was corrupted into שמש.

T. Lev. xv. 3 *a*, *af*, S *bdg*, A^{*B*}
 οἱ μισοῦντες οἱ θεωροῦντες
Here *a* has captured some of the MSS. belonging to β , and =שונאים, which was corrupted into הוראים.

T. Lev. xv. 3 *a* β , A^{*B*}
 χαρήσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ ὑμῶν φεύξονται ἀφ' ὑμῶν
Here H^{*a*} was יתרו and H^{*B*} ידיו.

T. Jud. xxvi. 1 *a* β , A, S^{*1*}
 κατέχουσι κατευθύνουσιν
This variation may have arisen within the Greek, but if not, it may be explained as follows. H^{*a*}=שומרים and H^{*B*}=מִשְׁרִים.

T. Zeb. i. 5 *a*, β -*bg*, S^{*1*} *bg*, A
 ἐβεβαίωσα ἐσκέπασα ἐπὶ
Here *a* has influenced *af* and *d*. H^{*B*}=ל כסיתי, which may be corrupt for ל בְּרַחֲמַי (or קִרְבָּנַי) of H^{*a*}, 'I made a covenant with my brothers not to tell my father.' But the original Hebrew word is doubtful here.

T. Zeb. ii. 4 *a* β , S^{*1*}
 μὴ φέρων ἐγὼ τῶν οἰμωγῶν εἰς οἶκτον ἡλθον ἐγώ
A is vague here, but favours β , S^{*1*}. Here H^{*a*} seems original, and may have read נח נשאתי לא which could have been corrupted into נח לא נחתי. It is true that נח נשאתי in Jer. ix. 9, 17 means 'to take up a wailing'.

T. Zeb. ii. 5 *c*, β -*d* *d*, A
 ἐβόμβει ἡ καρδία ἐθαμβήθη ἡ καρδία
Here *c*, β -*d* are original, being derived from Jer. iv. 19 לבי לי הוכה.

ἐθαμβήθη=תבן, which could be an easy corruption of תבן, but the corruption may have arisen within the Greek; for the agreement of *bg* with *c* is difficult, though possibly H^β may have had both readings.

T. Zeb. viii. 6 α $\alpha\epsilon\zeta, A$
 τὸ πρόσωπον ἀφανίζει τὴν ὑπαρξιν ἀφανίζει
 Here H^α =פניו and H^β פניו. The context is probably in favour of the former. *bg* give here a text of their own.

T. Dan i. 4 α β, A, S^1
 ἐθέμην περὶ τοῦ θανάτου ἠδόμην περὶ τοῦ θανάτου
 Here the variation may have arisen in the Greek, but it might go back to the Hebrew. See note *in loc*.

T. Dan iii. 1 α β, A, S^1
 αὐτὴν τὴν ψυχὴν ἐκταράσσει αὐτῇ τῇ ψυχῇ αὐτὸς γίνεται
 ψυχῇ

Here both H^α and H^β give good sense but the latter is more striking. The variation might be accounted for within the Hebrew. H^β =שפחל היתה and H^α שפחל היתה. Cf. Ezek. xxxiv. 18, 19.

T. Naph. i. 8 $\alpha, \alpha\epsilon\zeta, S^1$ $\beta\delta, A$
εὐλογίας Ῥαχιήλ εὐχὰς Ῥαχιήλ
 Here H^α read הללה corrupted into הללה.

T. Naph. iii. 2 α β, A, S^1
 οἱ ἀστέρες οὐ καλύψουσι οἱ ἀστ. οὐκ ἀλλοιοῦσι
 τὴν τάξιν αὐτῶν τ. τάξιν αὐτῶν
 Here H^β has preserved the original text, אשף, corrupted in H^α into אשף=καλύψουσι.

T. Naph. iv. 2. See note *in loc*.

T. Gad iv. 3 α β, A, S^1
 σπουδάζει θέλει
 Here H^β read שפחל corrupted (?) into שפחל in H^α .

T. Gad vi. 6 α $\beta, (A), S^1$
 ἡσύχασον μὴ ἐλέγξης ἡσύχασον μὴ ἐξέγξης
 H^α =מנחם לך, H^β =מנחם לך, where the latter is probably a corruption of the former.

T. Gad vii. 3 α β A
 καὶ καταλάμψει καὶ οὐ (ἡf om.) καταλείψει καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει¹
 καὶ ἡσυχάσει τὸ διαβούλιόν σου.

Here all the authorities are alike at fault. The context suggests that in the corrupt verb we should have some synonym of ἡσυχάσει, and the moment we retranslate we discover what is lacking. Thus

¹ So by a change of one letter.

καταλείψει = 𐌱𐌰𐌶, which is corrupt for 𐌱𐌰𐌶 = ἀναπαύσεται. Thus ἀναπαύσεται καὶ ἡσυχάσει = 𐌲𐌸𐌸 𐌱𐌰𐌶, which two verbs are conjoined in Job iii. 26. The corruption of 𐌱𐌰𐌶 into 𐌱𐌰𐌶 led to the insertion of the negative in the β, A. On the other hand καταλάμψει (α) presupposes 𐌱𐌰𐌶, which is thus another corruption of the original 𐌱𐌰𐌶.

T. Gad vii. 5

α, β

εἰ ἀφαιρείται αὐτὰ ἐν κακοῖς

A

εἰ ἀφαιρείται τὸν πλοῦτον ἐν κακοῖς

This is a difficult passage. If A has preserved the original text, then we have the very unusual instance of α, β agreeing against A. In that case we must suppose all the existing MSS. of β to have been corrupted since the Armenian Version was made. Since this is wholly unlikely I assume that A has simply restored the original text by conjecture. For that it is the original seems manifest. Thus in ver. 4 our author speaks of a man growing rich by evil means (ἐκ κακῶν τις πλουτήσκει). Hence ἐν κακοῖς naturally means 'got by evil means', and the phrase πλοῦτον ἐν κακοῖς = 𐌲𐌸𐌸 𐌱𐌰𐌶, which goes back to Prov. xiv. 11 𐌲𐌸𐌸 𐌱𐌰𐌶. Now this text lay behind the corrupt ἀφαιρείται αὐτά, which = 𐌶𐌰𐌶𐌰𐌶 corrupt for 𐌱𐌰𐌶 𐌶𐌰𐌶 = ἀφαιρείται πλοῦτον.

T. Ash. i. 8. Here H^a read 𐌲𐌸𐌸 (=προσκολλᾶται (h)) corrupted into 𐌲𐌸𐌸 = προσλαμβάνει (β, A, S¹). For προσκολλᾶται c reads καὶ προσκολλώμενος.

α

β, A, S¹

T. Jos. v. 1 ἀνελὼ τὸν ἄνδρα μου φαρμάκῳ ἀνελὼ τὸν Αἰγύπτιον καὶ καὶ λήφομαί σε οὕτως νομίμως λήφομαί σε

Here H^a seems to be original. It = 𐌲𐌸𐌸 which in H^β was corrupted into 𐌲𐌸𐌸 and transposed into the next clause.

α

β, A, S¹

T. Jos. iv. 3 τῆς δολιότητος αὐτῆς

τῆς Αἰγυπτίας

H^a = 𐌲𐌸𐌸𐌰𐌶 and H^β 𐌲𐌸𐌸𐌰𐌶.

α, β-bg

bg, A

T. Jos. iv. 7 ἀντεφιλονεῖκει

ἐσιώπησε

H^a = 𐌲𐌸𐌸𐌰𐌶 (so Symmachus renders (φιλονεκεῖν) in Ps. xxxvi. 1) which may be a corruption of H^β 𐌲𐌸𐌸𐌰𐌶 = ἐσιώπησε.

α

β, A, S¹

T. Jos. v. 2 γίνωσκε ὅτι ἐγὼ ἐξαγγελῶ πάσιν τὴν ἐπίνοιάν σου ταύτην

ἐγὼ ἐξαγγελῶ τὴν ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας σου πᾶσιν

Here, as in the last instance, there is a transposition of a word from its right clause to the adjoining one. H^a = 𐌶𐌰𐌶 (i. e. γίνωσκε),

while H^β read $\gamma\tau$ (i. e. $\tau\eta\varsigma \acute{\alpha}\sigma\epsilon\beta\epsilon\acute{\iota}\alpha\varsigma$) and placed it after $\kappa\omicron\mu\omicron$ ($\acute{\epsilon}\pi\acute{\iota}\nu\omicron\iota\alpha\nu$).

	α	β, A, S^1
T. Jos. vii. 2	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\upsilon\tau\eta\nu$	$\acute{\epsilon}\theta\epsilon\rho\acute{\alpha}\pi\epsilon\upsilon\sigma\epsilon\nu \acute{\alpha}\upsilon\tau\eta\nu$
	$\acute{\epsilon}\nu \lambda\omicron\gamma\omicron\iota\varsigma$	$\mu\eta \acute{\alpha}\sigma\theta\epsilon\nu\omicron\upsilon\sigma\alpha\nu$

Here H^α read $\kappa\omicron\mu\omicron$ and H^β $\eta\lambda\eta\kappa$ or the former $\eta\lambda\eta\kappa$ (late Hebrew) and the latter $\eta\lambda\eta\kappa$.

	α	$\beta-\delta, A, S^1$
T. Jos. viii. 5	$\sigma\upsilon\nu\acute{\epsilon}\iota\chi\epsilon\tau\omicron \acute{\alpha}\pi\omicron \tau\eta\varsigma \lambda\upsilon\pi\tau\eta\varsigma$	$\eta\sigma\theta\acute{\epsilon}\nu\epsilon\iota \acute{\alpha}\pi\omicron \tau. \lambda.$

Here H^α may have read $\eta\lambda\eta\kappa$ and H^β $\eta\lambda\eta\kappa$.

	α	β, A, S^1
T. Jos. x. 6	$\omicron\kappa \acute{\epsilon}\pi\eta\rho\theta\eta\nu \acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\tilde{\omega}$	$\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omicron\nu \acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tilde{\omicron}\nu$

Here H^α read $\kappa\omicron\mu\omicron$ (that is, taking $\acute{\epsilon}\nu \kappa\alpha\kappa\tilde{\omega}$ as a corruption of $\acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tilde{\omicron}$, i. e. $\acute{\epsilon}\mu\alpha\nu\tilde{\omicron}\nu$ as in β, A, S^1). Or $\kappa\omicron\mu\omicron$ is a corruption of $\kappa\omicron\mu\omicron$.¹ Thus we have the phrase in Ps. cxxxi. 2 'I kept myself quiet'. From this we could explain the reading of β, A, S^1 ; for $\acute{\epsilon}\mu\acute{\epsilon}\tau\rho\omicron\nu = \kappa\omicron\mu\omicron$, an easy corruption of $\kappa\omicron\mu\omicron$ or indeed of $\kappa\omicron\mu\omicron$.

	α	$\beta-\delta, (A), S^1$
T. Jos. xvi. 5	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\upsilon\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\gamma\delta\omicron\eta\kappa\omicron\nu\tau\alpha \chi\rho\upsilon\sigma\omicron\upsilon\varsigma$	$\delta\omicron\upsilon\varsigma \acute{\alpha}\upsilon\tau\omicron\iota\varsigma \acute{\omicron}\gamma\delta. \chi.$
	$\acute{\alpha}\nu\epsilon\lambda\acute{\alpha}\beta\epsilon\tau\omicron \mu\epsilon$	$\acute{\alpha}\nu\tau' \acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon$

$H^\alpha = \eta\lambda\eta\kappa$. Was there such a form as $\eta\lambda\eta\kappa$ in $H^\beta = \acute{\alpha}\nu\tau' \acute{\epsilon}\mu\omicron\upsilon$.

	α	$\beta-\alpha, A$
T. Jos. xvii. 5	$\eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$	$\acute{\epsilon}\kappa\acute{\epsilon}\lambda\epsilon\nu\sigma\epsilon\nu$

Here $H^\beta = \eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$, corrupt for $H^\alpha \eta\theta\epsilon\lambda\omicron\nu$.

From the above evidence, which could be enlarged, we must conclude that there existed two recensions of the original Hebrew, which we have already designated as H^α and H^β . Since in the main these recensions, as they appear in α and β , differed from each other chiefly in words and phrases, most of which are explicable through simple internal corruptions, the Greek translation of H^α must have been used as a guide by the translator of H^β or vice versa.² In a few passages, however, the divergence is on a larger scale. The reader will find such an one in the T. Lev. ii. 7-iii, where the description of the Three Heavens belonged to the original Hebrew archetype and is more or less faithfully preserved in α , A^α , the latter being here influenced by α . After H^α and H^β originated, the description of the Three Heavens was changed in H^β into one of the seven heavens.

¹ The LXX and Vulg. read conversely $\kappa\omicron\mu\omicron$ as $\kappa\omicron\mu\omicron$ in Ps. cxxxi. 2.

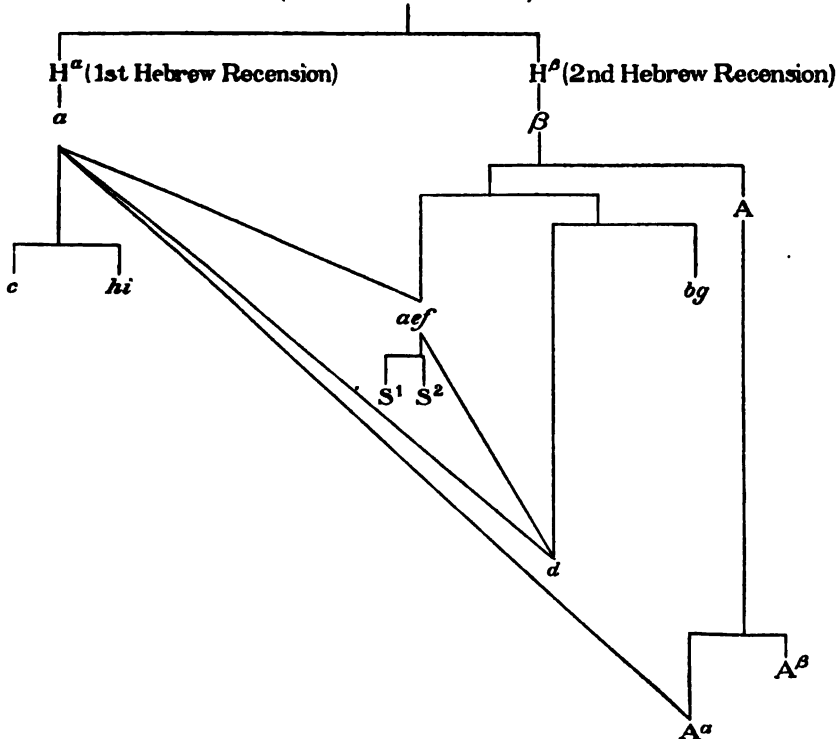
² In the Book of Daniel we have a good parallel. The variations between the versions of Theodotion and the LXX in i-iii, vii-xii of that book go back to the Semitic.

As this was done clumsily, naturally it has been detected. In many cases it is impossible to get back to H^a owing to the defective text of a . Cf. T. Gad ii. 3-4; T. Naph. i. 12.

There are many omissions in H^a or a through hmt, and some where no such explanation is possible (cf. T. Gad vi. 3, i. e. the clause *ἐξοπίστας τὸν ἰὸν τοῦ μύστου*). In some passages H^a , in others H^b (or possibly only a or β) omitted passages owing to the inconsistencies or unintelligibility of the transmitted text. Thus H^a omits a clause in T. Jud. ix. 3 because it conflicts with the preceding corrupt clause, but here H^b , supported by the Midrash Wajjis. and Chron. Jer., happily retains it, while in T. Ash. vi. 2 H^b (or only β) omits on the same ground a clause which happily H^a retains notwithstanding its inconsistency. Again, in T. Jos. xi. 7 בעברה was omitted in H^b through some scribe misunderstanding it, or the wrong rendering ἐν ἐργῶ was omitted in β because of its unintelligibility.

We are now in a position to represent by a diagram the relations of the lost and existing documents of the Testaments:—

H (= HEBREW ARCHETYPE) :

§ 13. LINGUISTIC CHARACTER OF THE GREEK VERSION.

I do not propose to discuss this question exhaustively, but only to bring forward the chief characteristics of this Version. These I shall treat under the following heads:—

- I. Peculiar use of certain nouns, &c.
- II. Peculiar use of certain phrases.
- III. Prepositions and particles.
- IV. Hebraisms.

I. *Peculiar use of nouns and other words.*

The translator's use of certain words is in some instances rare, in others unexampled. Thus he uses τόξα as = δόρατα in T. Jud. iii. 3, ix. 3: ὀλιγοψυχία (T. Gad iv. 7) in the sense of 'hastiness of spirit'—a use however which is established in the LXX: πλάσμα (T. Naph. ii. 5) in the sense of inclination (ῥα): σκῆπτρον (T. Jud. xxv. 1) in the sense of 'tribe', but this is simply a Hebraism (being a rendering of שבט): φιληδονία seems to be used merely as a synonym of ἡδονή—have we here a parallel of φιλοσοφία and σοφία? The use of νεωτερισμός (T. Reub. ii. 2) in the sense of 'youth' is, so far as I know, unexampled. ἔνδυμα is apparently used in T. Lev. x. 3 (β) in the sense of καταπέτασμα, which is found in α. This seems to be quite an unjustifiable use of the word. The text may however be corrupt. In T. Benj. ix. 4 we have a peculiar use of the word ἄπλωμα. The word properly means an 'altar cloth', but the context seems to require the meaning 'veil'. This passage, however, is a Christian interpolation, and the use of the word may be due to an ignorant scribe.

ἕτερος is used in the sense of ἄλλος T. Reub. ii. 3 (α), T. Lev. viii. 12 (α); T. Jud. ix. 6, &c.

II. *Peculiar use of certain phrases.*

μετὰ ἔτη δύο τῆς τελευτῆς (T. Reub. i. 2) = 'two years after the death of Joseph'. This peculiar construction recurs in T. Zeb. i. 1. It is found in Plut. Coriol. 11. A perfectly analogous construction with πρό appears in the LXX in Amos i. 1, iv. 7, and the N. T. in John xii. 1.

A very interesting construction of ἔχω is found in four of the Testaments.

The passages are—

εἶχε (β, A, S' ἐμελλε α) τεκεῖν, T. Iss. ii. 2.

εἶχόν με ἀνελεῖν, T. Jud. vii. 7.

ἀτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν, T. Jud. xix. 2.

εὐλογῆσαί σε ἔχει (α), T. Jos. xii. 3. Here β A, S' have εὐλογήσει σε.

ἀπολύσαι ἡμᾶς ἔχει (α), T. Jos. xv. 7. Here *aef*, S¹ have ἀπολύσει (*bdg* ἀπέλυσεν) ἡμᾶς.

We have here strange uses of ἔχω. In the first three cases we should have had *ἄν* inserted in Classical Greek, but in N. T. times this omission is not infrequent: cf. John ix. 33, xv. 22, xix. 11; Gal. iv. 15, &c. We have now to touch briefly on this peculiar use of ἔχω with an infinitive.

Such phrases as we have cited above from the Testaments in connexion with ἔχω and an infinitive¹ are rather frequent in sixth century Greek writers, from whom Stephanus in his *Thesaurus* gives many quotations. But this usage was well established about 200 A. D. both in Greek and Latin. In Latin we find it in the third century in Cyprian, *De dom. Orat.* 34 'manifestari habebat', 'was to be manifested'; *De Haeret. baptis.* 73 'unum habet esse et baptismus', 'there must be also one baptism'; Ep. lii. 3 'eici de ecclesia et excludi habebat', and many others. Earlier it is found in Tertullian, writing between 197–220, *Resurr. Carnis* 27 'habemus allegorizare'; *De Pudic.* 13 'erudiri habent'; *De Virg. veland.* 1 'nasci non habebat', &c. I am not aware of any earlier instances of this use in Latin; but there are in Greek. Thus it is extremely frequent in Clement of Alexandria (ed. Dind.) i. 4 εἰ μῆτι γε τοῦ νῦν με λυποῦντος ἐκεῖ χεῖρον παθεῖν ἔχω (quoted from Jannaris' *Historical Greek Grammar* 553 sq. where some dozen of other instances from the same author will be found). Thus the usage existed in Greek towards the close of the second century. But we can establish its currency about the middle and beginning of this century; for in Hermas, *Sim.* ix. 10. 5 we find μικρὸν ἔχω ἀκαρεθῆναι, καὶ πάντα σοι ἐπιλύσω—'I shall be busy for a little and then I will explain everything to you': and in Ignatius, *Rom.* 2 οὔτε γὰρ ἐγώ ποτε ἔξω καιρὸν τοιοῦτον θεοῦ ἐπιτυχεῖν οὔτε ὑμεῖς, εἰάν σιωπήσγητε, κρείττονι ἔργῳ ἔχετε ἐπιγραφῆναι—'for neither shall I myself ever have an opportunity such as this . . . nor will ye, if ye be silent, win the credit of any nobler work'.

Thus we have traced this usage back to about 100 A. D., and now by means of the Greek Version (α) of the Testaments we are able to prove that it was in vogue full half a century earlier. The examples we have given from Hermas and Ignatius enable us to understand how εὐλογῆσαι σε ἔχει in α = 'will bless thee', as indeed we find εὐλογῆσαι σε in β. Perhaps an element of necessity may lurk in the phrase.

¹ Of course the use of ἔχω with an infinitive in the sense of *possum* is Classical as well as Hellenistic.

ἤθελε . . . ἀνελεῖν, T. Reub. i. 7 = 'would have killed'. Here *ἄν* is omitted as in the passages just discussed. *ἐθέλω* is here merely used as an auxiliary, and is Classical. Cf. Aesch. *Eum.* 429 οὐ δοῦναι θέλει = οὐκ ἄν δοίη: also Aristophanes, *Vespae* 536. *Μέλλω* is used in the same way in T. Iss. ii. 2 (α).

In the first three passages where the constructions *εἶχε τεκεῖν*, *εἶχον* . . . *ἀνελεῖν*, and *εἶχον ἀποθανεῖν* occur, we have simply the use of the same idiom in the past tense. To the omission of *ἄν* in these constructions we have already referred.

III. Prepositions and particles.

ἄν is used with the pres. ind., T. Lev. xiii. 9.

ἄν = *ἐάν*. See Index.

ἵνα with subjunctive as a periphrasis for the imperative, T. Iss. i. 6 *ἵνα σχῶ τὰῦτα* as in N. T. Cf. Eph. v. 33; Gal. ii. 10, &c.

ἐν. This is a very hard worked preposition: it occurs nearly 600 times. In the bulk of these its use is normal. It occasionally expresses the instrument. Two or three times it = *eis*. In a few cases its presence is superfluous, being merely a translation of the Hebrew *ב*, as after *ἐκλέγομαι* in T. Reub. vi. 11, or after *ἀδικεῖν* in T. Sim. v. 4, or after *κληρόω* in T. Iss. v. 7 (β).

μετά = *עם* in phrase *ποίησον μετ' αὐτοῦ κρίσιν*.

σύν apparently = 'like', being a translation of *עם* in T. Sim. iv. 4.

ὑπὲρ τούτου = *περὶ τούτου* in T. Gad i. 8 (*hi*).

IV. *Hebraisms*. Only a few are given under this heading. See § 11.

ἀπὸ προσώπου τῆς πονηρίας, T. Lev. x. 3 = *מפני הרע*.

πᾶς . . . *οὐ*, T. Jud. xv. 4; T. Iss. vii. 3, 7.

ἐκ τῶν πνευμάτων, T. Dan i. 7 (α) = *מרווח* 'one of the spirits.'

δύο δύο, T. Ash. i. 4 (v. 1) = *שנים שנים*, i. e. *δισσός*.

ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, T. Ash. i. 4 = *נגד נגד האחד*.

ἐν πρώτοις, T. Benj. x. 8 = *בראשונים*.

κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, T. Benj. iv. 5 = *בנפשו*.

οἷα . . . *οὕτως*, T. Reub. i. 10, *כזאת* . . . *אשר*.

§ 14. THE DATE OF THE ORIGINAL HEBREW.

The date of the groundwork of the Testaments is not difficult to determine. Thus Reuben (T. Reub. vi. 10-11) admonishes his sons: *Πρὸς τὸν Λευὶ ἐγγίστατε ἐν ταπεινώσει καρδίας ὑμῶν ἵνα δέξησθε εὐλογίαν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ . . . ὅτι ἐν αὐτῷ ἐξελέξατο Κύριος βασιλεύειν ἐνώπιον παντὸς τοῦ λαοῦ*. Here a high-priest who is also a king is referred to. Such a combination of offices naturally makes us think of the

Maccabean priest-kings of the second century B. C. The possibility of doubting this reference is excluded by the words that immediately follow: *καὶ προσκυνήσατε τὸ σπέρμα αὐτοῦ ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανεῖται ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ ἀοράτοις καὶ ἐν ὑμῖν ἔσται βασιλεὺς αἰώνιος*. A similar statement is made in T. Sim. v. 5. Thus the high-priest is not only a high-priest and civil ruler, but also a warrior. That the Maccabean high-priests are here designed cannot be reasonably doubted. But the identification becomes undeniable as further characteristics of this priestly dynasty come to light. It was to be a new priesthood and to be called by a new name (T. Lev. viii. 14 *ιερατεῖαν νέαν . . . ὄνομα καινόν*). Now the Maccabean high-priests were the first to assume the title 'priests of the Most High God'—the title anciently borne by Melchizedek. But the praises accorded in this book could not apply to all the Maccabean priest-kings of the nation. As it was written by a Pharisee, it could not have been composed after the breach arose between John Hyrcanus and the Pharisees towards the close of the second century B. C. Thus the period of composition lies between 153 when Jonathan the Maccabee assumed the high-priesthood and the year of the breach of John Hyrcanus with the Pharisees,—some time, therefore, between 153 and 109. But the date can be determined between closer limits. To one member of the Maccabean dynasty are the prophetic gifts assigned in our text (T. Lev. viii. 15) in conjunction with the functions of kingship and priesthood. Now, in all Jewish history the triple offices were ascribed to only one individual, John Hyrcanus. Hence we conclude that the Testaments were written between 137 and 107. For an attempt to define the date of composition within much closer limits see § 15 in the Introduction to my Translation and Commentary.

§ 15. DATE OF THE GREEK VERSION.

We can only touch on this question here. It will be dealt with in some fullness in my Commentary.

The α Version seems to have been translated first, indeed before 50 A. D.; for it is twice quoted by St. Paul. The first passage is in Rom. i. 32 *οὐ μόνον αὐτὰ ποιοῦσιν ἀλλὰ καὶ συνευδοκοῦσιν τοῖς πράσσουσιν*, which is taken almost verbally from T. Ash. vi. 2 *ὅτι οἱ διπρόσωποι δισσῶς τκολάζονται* (rd. *ἀμαρτάνουσι*) *ὅτι καὶ πράσσουσι τὸ κακὸν καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν*. Since $\beta\gamma$ A omit the words *ὅτι . . . πράσσουσιν*, we conclude that, though it is now found in α , *adef*, S¹, it was originally wanting in β and probably also in H ^{β} . For as we have

already seen (Table on p. xxxix) *aef* were early influenced by *a*, and *d* is conflated in character. Hence in reality the passage was preserved only by *a* originally.

The second passage is the well-known one in 1 Thess. ii. 16 *ἐφθασεν δὲ ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὁργὴ* (+ τοῦ θεοῦ DEFG Itala, Vulg. Gothic) *εἰς τέλος*, which is borrowed from T. Lev. vi. 11 *ἐφθασεν δὲ* (+ ἐπ' β) *αὐτοὺς ἡ ὁργὴ τοῦ θεοῦ εἰς τέλος*. Here β reads *Κυρίου* for τοῦ θεοῦ. The *ἐπὶ* is omitted by *a* through a simple scribal error.

On the ground of the above quotations we assume, therefore, that *a* was used by St. Paul, and that *H^a* was therefore translated into Greek at latest before 50 A. D.

When *H^β* was translated we have no definite means of determining. It was in all likelihood done subsequently to *H^a*. The translator of *H^β* appears to have had the translation of *H^a* before him, and to have followed it, unless where there were manifest divergencies between *H^a* and *H^β*.

The wide influence that the Testaments had on the New Testament writers will be treated at length in my Commentary.

§ 16. TITLE OF THE BOOK.

The general title was probably *Διαθήκαι τῶν Πατριάρχων*. So they are designated in A. But it varies in the different authorities. In *a*, *bd* it appears as *Διαθήκαι τῶν δώδεκα Πατριάρχων τῶν* (*hi*, *d* om.) *νιῶν Ἰακώβ* (+ τοῦ Πατριάρχου *a*); *a ai δ. τῶν ιβ' πατρ. πρὸς τοὺς νιοὺς αὐτῶν*; *c* om., *f δ. σὺν θεῷ τῶν ιβ' νιῶν τοῦ Ἰακώβ*. In the Stichometry of Nicephorus, the Synopsis of Athanasius, and the anonymous list of books edited by Montfaucon, Pitra, and others, the book is simply called *Πατριάρχει*.

The title of the individual Testaments is very differently given in the MSS. *a* uniformly gives:—

διαθήκη Ῥουβὴμ τοῦ πρωτοτόκου (πρώτου) νιοῦ Ἰακώβ (*c* om. τοῦ . . . Ἰακώβ) *καὶ Λείας*,

διαθήκη Συμεὼν τοῦ δευτέρου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας,

διαθήκη Δάν τοῦ ἐβδόμου νιοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας,

and so with the necessary changes in number and name of mother. In β, A, the matter is more complex. *a* gives simply the name of the patriarch. A fuller form is generally found in *befg*, while the title in *d* is generally conflated from *befg* and *a*. Hence we may, I think, neglect *ad* in this matter. In *f* there are generally additions

containing the interpretation of the name. These additions may also here be neglected. *g* takes a line of its own. Thus the title of Reuben is δ. 'P., of Issachar δ. 'Ισ. ε', and of Joseph ια'. Only that of Simeon agrees with *b*. In all the rest it takes a line of its own. Hence on the whole we may ignore it at present. In *bef* then we find the following, ignoring peculiar additions in *ef*:—

διαθήκη 'Ρουβήμ περὶ ἐννοίων,
 διαθήκη Συμεὼν περὶ φθόνου,
 διαθήκη Λευὶ περὶ ἱερωσύνης καὶ ὑπερηφανείας,
 διαθήκη 'Ιούδα περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (*e om. κ. φιλ.*) καὶ πορνείας
 (*f om. κ. πορν.*),
 διαθήκη 'Ισαχάρ περὶ ἀπλότητος (ἀγαθότητος *e f*),
 διαθήκη Ζαβουλὼν περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους,
 διαθήκη Δὰν περὶ θυμοῦ καὶ ψεύδους,
 διαθήκη Νεφθαλεὶμ (+ ἡ' *b*) περὶ φνυκτῆς ἀγαθότητος,
 διαθήκη Γὰδ (+ θ' *b*) περὶ μίσους,
 διαθήκη 'Ασήρ (+ ι' + *b*) περὶ δύο προσώπων κακίας καὶ ἀρετῆς,
 διαθήκη 'Ιωσήφ (+ ια' *b*) περὶ σωφροσύνης,
 διαθήκη Βενιαμὴν (+ ιβ' *b*) περὶ διανοίας (*ef ἐννοίας*) καθαρᾶς.

In *A* the titles are—

1. *A^{aefg}* Ἐβίλος τῶν παραλειπομένων, λόγοι τοῦ 'P. διαθήκη (+ α' *A^{efg}*),
 but *A^b* reads δ. 'P. υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ.
2. *A^{abbk}* δ. Συμεὼν υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ,
A^{b*odf} δ. Συμεὼν (+ περὶ φθόνου *A^{fg}*).
3. δ. Λευὶ περὶ ἱερωσύνης (+ καὶ ὑπερηφανείας *A^β*).
4. δ. 'Ιούδα τοῦ τετάρτου περὶ ἀνδρείας (*A^{hk}* δικαιοσύνης) καὶ φιλαργυρίας
 καὶ πορνείας.
5. δ. 'Ισαχάρ.
6. δ. Ζαβουλὼν (+ υἱοῦ 'Ισραὴλ υἱοῦ 'Ισαὰκ *A^{ab}*).
7. δ. Δὰν περὶ ὑπερηφανείας καὶ ψεύδους.
8. δ. Νεφθαλεὶμ περὶ φνυκτῆς ἀγαθότητος (*A^d* *om.* περὶ . . . ἀγαθ.).
9. δ. Γὰδ περὶ μίσους.
10. δ. 'Ασήρ περὶ διπλότης καὶ ἀρετῆς.
11. δ. 'Ιωσήφ περὶ φθόνου (*A^{b*od}* *om.* π. φθ.).
12. δ. Βενιαμὴν ιβ'.

When we compare *bef* and *A*, we discover that they agree in the titles of Judah, Naphtali, Gad, Asher, and with *A^β* in Levi, but that they are wholly or in part different in Reuben, Issachar, Zebulun, Dan, Joseph, Benjamin, and in most MSS. in Simeon. Since, therefore, within *β* there is a great variety of attestation, and since further,

even where there is unity in β as in *bef*, we find that A is more often at variance with *bef* than in agreement with them, we may conclude that the part of the titles particularizing special virtues or vices are really later additions. Hence the original title in Greek of the Testament of Reuben may have had one of two forms: either simply διαθήκη Ρουβήμ or this with the addition τοῦ πρωτοτόκου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας as in α , and similarly with regard to the rest of the Testaments. The short title in α which gives merely the name of the patriarch is not original, but merely due to the desire for brevity which characterizes the work of the scribe of this MS.

The Hebrew form was צוואת ראובן. Compare Hebrew Test. Naph., p. 239.

§ 17. JEWISH ADDITIONS TO THE TEXT.

A large body of these additions can be classed under one head as interpolated at a certain period and written with a well-defined object. The period is about 70-40 B.C., and the object of the additions is the overthrow of the Maccabean high-priesthood, which in the first century had become guilty of all lewdness and baseness. The additions in question are:

(1) *First century B.C. Additions.*

T. Lev. x, xiv-xvi.

T. Jud. xvii. 2-xviii. 1 (?), xxi. 6-xxiii, xxiv. 4-6.

T. Zeb. ix.

T. Dan v. 6-7, vii. 3 (?).

T. Naph. iv.

T. Gad viii. 2.

T. Ash. vii. 4-7.

These passages are more or less closely bound together by sharing in a common aim, i. e. the denunciation of the present evil state of things under the later Maccabees, T. Lev. x, xiv-xvi; T. Jud. xxii; T. Zeb. ix. 4-5; they condemn the nation as again guilty of apostasy, T. Zeb. ix. 9; T. Naph. iv. 4; T. Gad viii. 2; T. Ash. vii. 5-6; they predict a second captivity, T. Jud. xxiii. 3; T. Naph. iv. 5; an ultimate redemption either by God Himself or through the agency of a Messiah from Judah, T. Lev. xvi. 5; T. Jud. xxiv. 4-6; T. Naph. iv. 5; and a blessed return to their own land, T. Jud. xxiii. 5; T. Ash. vii. 7; T. Zeb. ix. 9.

In all the above characteristics these first century B. C. passages agree with the Psalms of Solomon. In fact, the language in T. Lev. xiv-xvi. and T. Jud. xxiii. almost verbally agrees in some instances

with that of these Psalms. With them, too, the hope of a Messiah from Judah is put forward afresh, and the certainty of an ultimate redemption prophesied. All the old glories of the Maccabees are forgotten, and no doubt the expectation of a Messiah from Levi, which was so fondly cherished by the faithful in the latter half of the second century, was now regarded as no better than a delusion of the evil one.

Another characteristic of these additions is their frequent citation of the Book of Enoch, as in T. Lev. x. 5, xiv. 1, xvi. 1; T. Jud. xviii. 1; T. Dan v. 6; T. Naph. iv. 1. Only in two other passages is this book quoted, i. e. in T. Sim. v. 4, and T. Benj. ix. 1. In the latter case this reference is omitted by A and may safely be regarded as an interpolation, and in all probability the former is also an interpolation, although it is attested by all existing authorities. From this frequent reference to Enoch, we may reasonably conclude the existence of certain sections in that literature which have not been preserved in the 1 Enoch (the Ethiopic Enoch), but have been republished in the later 2 Enoch (the Slavonic Enoch).

(2) *Other additions of various dates.* There are a few other additions which cannot be brought under the first head. They are of various dates and spring from various sources.

T. Reub. ii. 3-iii. 2. This passage is dealt with fully in the notes in my Commentary, and is there shown to have been derived ultimately from the doctrine of Stoicism. It is manifestly at variance with its present context. It is difficult to determine when it was incorporated. The fact of its appearing both in α and β , A, S¹ is in favour of its having been interpolated in the original Hebrew; but more likely it was first added in α and then copied into β . The chief reason against accepting the former hypothesis is the difficulty of explaining $\pi\upsilon\epsilon\upsilon\mu\alpha$, which is here used repeatedly with a meaning confined to the Stoics, as that of a sense, organ, or appetite. $\pi\upsilon\epsilon\upsilon\mu\alpha$ was never, so far as I can ascertain, used with this signification. Yet it is possible to assume that some Jew did violence to the usual meanings of this word and used it, in the absence of any other possible word, as a rendering of the Stoic word $\pi\upsilon\epsilon\upsilon\mu\alpha$. This is constantly done by Greek Jews when translating from Hebrew. Some such document then as T. Reub. ii. 3-iii. 2 may have existed in Hebrew and have been added to the original text of the Testaments by some Jewish scribe.

T. Lev. xvii. 1-9. An addition from a Hebrew source.

T. Reub. vi. 7; T. Lev. xviii. 5^d; T. Iss. v. 4^c, 5^b. Scribal additions. The first passage relates to Levi only.

T. Zeb. vi. 4-6, vii-viii. 3. See Introduction to my Commentary, § 18.

T. Naph. v. 5. A dittograph from ver. 3.

T. Gad vi. 5. Probably originally a marginal gloss.

T. Jos. x. 5-xviii. It is not improbable that this large section either displaced part of the original Testament or was added in the Hebrew. It was written in Hebrew as the rest of the Testaments. In addition to the grounds enumerated in p. 172 of my Commentary we should observe that, whereas the duty of truthfulness is emphatically laid down throughout the Testaments, yet in x. 5-xviii Joseph lies several times to screen his brethren, xi. 2, 3, xiii. 6-9, xv. 2-3, xvi. 6. Further, the style of i-x. 4 is poetical, that of x. 5-xviii is prosaic.

§ 18. CHRISTIAN ADDITIONS TO THE TEXT.

These additions are found in nearly all the Testaments and were made at different periods.

T. Sim. vi. 5 *ὡς ἄνθρωπος*. The passage without this addition describes simply a Theophany, references to which are frequent in the Testaments, T. Lev. ii. 11, v. 2, viii. 11; T. Jud. xxii. 2; T. Zeb. ix. 9; T. Naph. viii. 3; T. Ash. vii. 3.

vi. 7° *ὅτι ὁ θεὸς σῶμα λαβὼν καὶ συνεσθίων ἀνθρώποις ἔσωσεν ἀνθρώπους*. A manifest Christian interpolation.

vii. 2^b *θεὸν καὶ ἄνθρωπον*.

vii. 2° *σώσει [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸ γένος τοῦ Ἰσραήλ*. So α, β. The bracketed words are a Christian addition. The author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. See note below on T. Jos. xix. 11. A speaks here only of the salvation of mankind. The same interpolation recurs in T. Jos. xix. 11 (c, β) *σώζων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραήλ*, where A has simply *ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ*.

T. Lev. iv. 1^b *ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου*. This Christian addition transforms an account of the Judgement into a description of the events accompanying the Crucifixion. The addition moreover was made by a Patripassianist.

iv. 4^{bo} *ἕως ἐπισκέψεται κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχνοις*

[*υἱοῦ*] *αὐτοῦ ἕως αἰῶνος*

[*πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτὸν τοῦ ἀνασκολοπίσαι αὐτόν*].

The Christian interpolations here transform an account of God's coming to dwell with men (cf. v. 2 *ἕως ἐλθὼν κατοικήσω ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραήλ*) into a prediction of God's sending His Son, and of His crucifixion by the priests.

x. 2 εἰς τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου χριστόν. The context deals with the wickedness of the high-priests in the first century B.C.

xiv. 1. Here a alone, by the addition of the words ἐπ' αὐτόν, transforms a purely Jewish passage into a Christian one.

2. οὔτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν Σωτῆρα τοῦ κόσμου. An addition from the same hand as iv. 4^c.

xvi. 3. This verse may refer to the murder of some Jewish worthy. See my notes *in loc.* Otherwise it is a Christian addition.

xvii. 2 καὶ ἐν ἡμέραις χαρᾶς αὐτοῦ ἐπὶ σωτηρίᾳ κόσμου αὐτὸς ἀναστήσεται. This may or may not be an interpolation. It is unintelligible in its present context.

xviii. 7 ἐν τῷ ὕδατι. This slight addition changes a description of the glorification of John Hyrcanus into a description of the baptism of Christ.

xviii. 9 ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει.

An anti-Jewish Christian addition.

T. Jud. xxiv. 4. Possibly a Christian interpolation.

T. Iss. vii. 7^f. According to some of the MSS. this line is Christian. See notes.

T. Zeb. ix. 8. This verse in *a, aef, A, S'* describes a Theophany in very startling words—'Ye shall see Him (i. e. God) in Jerusalem.' But these words are found in the genuine text of Ps. lxxxiv. 7 as in the LXX ὁφθήσεται ὁ θεὸς ἐν Σιών. So also the Syriac and Vulg. This very phrase is found in T. Naph. viii. 3. In *bdg*, however, we have the Christian addition ἐν σχήματι ἀνθρώπου.

T. Dan v. 10 ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰούδα καὶ] τοῦ Λευί. Here the interpolator is clumsy. He ought to have changed φυλῆς to φυλῶν. Besides, the order betrays the interpolator's hand. In the original Testaments, when the two tribes are mentioned together, Levi always precedes Judah. See T. Sim. vii. 1; T. Gad viii. 1; T. Jos. xix. 11.

13 Κύριος ἔσται ἐν μέσῳ αὐτῆς [τοῖς ἀνθρώποις συναστρεφόμενος] καὶ ὁ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων ἐπ' αὐτῆς [ἐν ταπεινώσει καὶ πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθείᾳ]. The text describes a Theophany as it does frequently elsewhere (see note above on T. Sim. vi. 5). The Christian additions transform it into a prophecy of Christ.

vi. 7. β, S' add Σωτῆρ against *a, A*.

vi. 9 ἵνα δέξηται ὑμᾶς ὁ Σωτῆρ τῶν ἐθνῶν· ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος, πρῶτος καὶ ταπεινός, καὶ ἐκδιδάσκων διὰ τῶν ἔργων τὸν νόμον Κυρίου. In its present form this is undoubtedly Christian.

T. Naph. viii. 2 διὰ γὰρ τοῦ Ἰούδα ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ,
καὶ ἐντ' αὐτῷ εὐλογηθήσεται Ἰακώβ.

viii. 3 διὰ τὸ τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ† ὀφθήσεται ὁ θεὸς [κατοικῶν ἐν ἀνθρώποις] ἐπὶ τῆς γῆς.

In my Text and Commentary I have, with Bousset, emended τοῦ Ἰούδα into αὐτῶν, since the preceding words are ἐντείλασθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ἵνα ἐνοῦνται τῷ Λεὺ καὶ τῷ Ἰούδα. τοῦ Ἰούδα would thus be due to a Christian scribe who likewise changed αὐτοῖς into αὐτῷ and τῶν σκήπτρων αὐτῶν into τοῦ σκήπτρου αὐτοῦ. Perhaps, however, the singular is right throughout, and Λεὺ stood originally instead of Ἰούδα, but T. Jos. xix. 11 is against this.

T. Ash. vii. 3 ἕως οὗ ὃ ὕμνος ἐπισκέψῃται τὴν γῆν, καὶ αὐτὸς ἐλθὼν [ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων] καὶ συντρίβων τὴν κάραν τοῦ δράκοντος ἐπὶ τοῦ ὕδατος, οὗτος σώσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς εἰς ἄνδρα ὑποκρινόμενος].

The original text described God's coming to earth and destroying the primeval dragon in the waters (Ps. lxxiv. 13) and saving Israel and all mankind, as the chief prophets taught. The Christian additions are obvious.

T. Jos. xix. 8. For a full treatment of this passage see notes *in loc.*

xix. 11 (α, β) ἀνατελεῖ ὑμῖν [ὁ ἄμνος τοῦ θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου], σώξων [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸν Ἰσραὴλ.

The method of the interpolator becomes manifest if we compare the above with the text of A, i. e. ἀνατελεῖ ἡ σωτηρία τοῦ Ἰσραὴλ. The order ἔθνη καὶ . . . Ἰσραὴλ betrays the hand of the Christian interpolator. See also next passage.

T. Benj. vii. 8 (c, β, S¹) περὶ τοῦ ἀμνοῦ τοῦ θεοῦ καὶ σωτήρος τοῦ κόσμου. This is a Christian interpolation as well as the last words of the verse ἐν αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρίᾳ ἔθνων καὶ τοῦ Ἰσραὴλ καὶ καταλύσει Βελίαρ καὶ τοὺς ὑπηρέτας. Observe the order 'Gentile . . . Jew'. A omits both passages.

ix. 3-5. Obviously Christian. This is the only passage where A has admitted Christian interpolations in T. Benj.

T. Benj. x. 7 (c, β) ἡμεῖς ἀναστησόμεθα . . . προσκυνούντες τὸν βασιλεῖα τῶν οὐρανῶν [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα ἐν μορφῇ ἀνθρώπου ἐν ταπεινώσει, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς χαρίζονται σὺν αὐτῷ]. A omits the interpolation. The hand of the interpolator is obvious.

x. 8 (c, β) κρινεῖ Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραὴλ περὶ τῆς ἀδικίας [ὅτι παραγενόμενον θεὸν ἐν σαρκὶ οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ]. A omits the interpolation.

x. 9 (c, β) καὶ τότε κρινεῖ πάντα τὰ ἔθνη [ὅσα οὐκ ἐπίστευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς φανέντι]. A omits the interpolation.

xi. Here the interpolators have been hard at work. While one interpolator transformed the original, which spoke only of Benjamin,

into a prophecy of Christ (*c*), the other transformed it into a prophecy of St. Paul (*β*). The original text is preserved in A. See notes *in loc*.

§ 19. MIDRASH WAJISSAU CONTAINING HEBREW FRAGMENTS
OF THE TESTAMENT OF JUDAH.

It is not necessary to dwell on this subject. Only the part of the Midrash, which has preserved fragments of the Testament of Judah is here given. The Midrash is reprinted in Appendix I from Jellinek's *Bet ha-Midrash* iii. 1-3. The questions naturally arise: Is the Midrash based on the Testament of Judah? or, Are both works so far as they relate to Judah based on a common original? A comparison of both works with Jub. xxxiv. 1-9 will, I think, make it clear that in the middle of the second century B. C. there existed an account of the war of the Amorite kings against Jacob and his sons. This account both Jubilees and the Testaments laid under contribution, the latter more fully than the former. Further elements of this early history are contained in the Midrash just mentioned; for these help to explain the over-abbreviated descriptions in both Jubilees and the Testaments. On the other hand, later elements have entered on a large scale into the section of the Book of Jashar which deals with this subject.

§ 20. LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI.

I have printed this Testament in Appendix II. My text follows the Oxford MS., which I designate as A. I have used Gaster's¹ collation of P, which is a twelfth-century MS. now in Paris, and borrowed from his edition some readings which he in turn has taken from Wertheimer's edition (printed at Jerusalem in 1890). Furthermore, for the sake of convenience, I have adopted the division into chapters which appears in Kautzsch's *Apokr. und Pseudep.* ii. 489-492. For the division into verses the present editor is responsible.

Dr. Gaster, to whose text reference has just been made, is of opinion that in the Hebrew text which is printed in our Appendix 'we have undoubtedly the original version of the Testament, free from any interpolation'. Further, he adds: 'In comparing this (the Hebrew Testament) with the Greek Version, we are struck by the great disparity between the two. In the Hebrew version, whole chapters of the Greek are missing, whilst in the Greek, the whole of the Hebrew is condensed into four-and-a-half chapters, the contents

¹ Gaster, 'The Hebrew Text of one of the Testaments of the XII Patriarchs,' *Proceedings of the Society of Biblical Archaeology*, Dec. 1893; Jan. 1894.

transposed and mangled almost beyond recognition. The Greek counterpart of the Hebrew makes no sense and has no meaning at all; whilst the Hebrew is rounded off and complete, and perfectly clear.' These theses of Dr. Gaster have not been accepted in the world of scholarship. Almost universally, scholars who have worked on this field of literature deny the validity of his conclusions. In the first place, the style of the Hebrew is late. In the next place, even if it were early, it could lay no claim to being the original of the Greek 'Testament'. All that could be urged is that the two texts possess an exiguous¹ amount of common material. In all other respects they diverge, and the evidence points to the conclusion that the Hebrew text is, in fact, based directly or indirectly on the primitive Hebrew text from which the Greek Testament was translated.

On the following grounds we cannot accept the present Hebrew text as the original Testament of Naphtali.

(1) The Hebrew Testament does not end as all the Testaments do in the patriarch taking leave of his children.

(2) There is throughout the Hebrew Testament a strong personal feeling of hostility to Joseph. Thus his brethren complain that they have been exiled through his being a bond servant in Egypt (i. 10). Furthermore not a single word in favour of Joseph's personal character is uttered.

On the other hand, in the Greek Testaments, wherever Joseph as an individual is mentioned, he is praised either explicitly or implicitly.² And this is true in the single personal reference to him in the Greek Testament of Naphtali i. 8. Where the name Joseph stands for Northern Israel, as in T. Naph. v. 7, vi. 6, &c., the matter is different, and the attitude to Joseph in this relation is the same in both the Greek and Hebrew Testaments.

(3) The account of the senses and powers of man in x. 6 of the Hebrew Testament could not be the original of ii. 8 in the Greek Testament. There are four Hebrew lists of the senses, including that in the Hebrew Testament (see notes *in loc.* in my Translation), and the last is the most remote from the Greek Testament, which can be best explained from the list in Berakoth 61^{ab}.

(4) The conceptions of Michael in the two Testaments do not agree. In the Hebrew (viii. 4) he is represented as the head of the

¹ The text in my Appendix amounts to five pages. The verbal coincidences in these five pages with the Greek Testament amount to about one-third of a page. In one or two passages, however, it is helpful in explaining corruptions in the Greek text, as I have shown in my notes.

² T. Reub. iv. 8; T. Sim. iv. 4, 6; T. Lev. xiii. 9; T. Zeb. viii. 4, &c., &c.

seventy angels, who instructed the seventy families that sprang from Noah in the seventy languages. Michael's duty is to be the bearer of God's commands to men. But in the original Testaments Michael plays a loftier rôle. He is not merely the angelic patron of Israel, but the intercessor for the righteous of all nations, their protector against Beliar, and the Mediator between God and Man.

(5) The late and conflate character of this late Hebrew *réchauffé* is shown by the fact that it contains two phrases drawn from two other Testaments, i. e. in i. 4 ('my silver . . . my gold . . . all my substance') from T. Jos. xi. 6, and in i. 8 ('the Lord and I are witnesses') from T. Lev. xix. 3.

§ 21. ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND CLAUSES FROM AN ORIGINAL SOURCE OF THE TESTAMENT OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

Of the Aramaic texts which are printed in Appendix III, the Cambridge fragments were first discovered by Mr. H. L. Pass in the Geniza collection of the University Library, and identified by him as a part of the Testaments of the XII Patriarchs. He subsequently published them in the *J. Q. R.*, xii. 651 sqq. The Oxford fragment was found some time later by Mr. Cowley among the Geniza fragments in the Bodleian Library, and briefly described in the Catalogue, No. 2835, 27. The two fragments were written on vellum by the same hand, and not later, in the opinion of Mr. Pass, than the eleventh century.

Both the above fragments were recently published in the *J. Q. R.* 1907, 566-83, by Mr. Cowley and the present editor. The deciphering and translation of the Oxford fragment were almost wholly the task of Mr. Cowley, my part being limited to occasional suggestions or corrections, and attempts at getting behind the Aramaic and Greek fragments to the original presupposed by them.

The Greek fragment was found by me in a tenth century MS. of the Testaments, which Professor Lake photographed for me on Mount Athos, and which is denoted by the letter *e* in this edition. This fragment is interpolated in the midst of a verse in the Testament of Levi, i. e. xviii. 2. This fragment is unique in Greek literature, just as the Aramaic fragments are likewise unique in Aramaic. It is very remarkable that these Greek and Aramaic fragments agree word for word, where they coexist. Into their mutual relations I shall enter presently. So far as the Greek corresponds with the Aramaic, it is printed in parallel columns with it in the article in the *J. Q. R.* just referred to. These Aramaic and Greek fragments

are reprinted with additional notes in Appendix III of my Text, and likewise another Greek fragment, to which there is no corresponding Aramaic. The last is now printed on pp. 250-52.

There is also a small Syriac fragment of the same work, which was reprinted by Mr. Pass from Wright's *British Museum Catalogue*. This I have given on p. 254, and corrected by a fresh collation of the MS. the mistake that occurs in the Catalogue and passed from the *Catalogue* into Mr. Pass's reprint.

The fragments—a source of the Testaments. A short study of the fragments serves to show that they are not derived from the Testaments, but are part of a work which formed a common source both of the Testaments and of the Book of Jubilees.

We must now study the relations of the Greek and Aramaic fragments and, in case we discover that both are versions, determine the original language of the work.

The Aramaic and Greek fragments are versions of a common original, neither being a translation of the other.

We shall now study these fragments alike in their relation to each other and to the Testaments. First then we will show that both the Aramaic and the Greek are translations, not originals, and that neither is a translation of the other.

The Aramaic is a translation and not an original work. The first evidence in favour of the Aramaic being a translation is the appearance of a dittograph in ver. 69.

The text twice states the reason for which Levi called his son's name Merari. 'And I was greatly distressed regarding him (לִי מַר לְחַרָּה עָלוּהוּ) because as soon as he was born he died' (סִינָי). This statement is nonsense; for Merari did not die. But the true text—a duplicate one for the most part—immediately follows: 'And I was greatly distressed regarding him (הוּוה מַרִּיר לִי עָלוּהוּ סִנָּי) because he was like to die' (יָמוּת). The simplest explanation of this dittograph is that we have here two renderings, one incorrect and the other correct, of the same Hebrew original. The difference in the word used for 'greatly' (לְחַרָּה and סִנָּי) in the two cases is noteworthy. The second and correct rendering is supported by the Testament of Levi xi. γ ἐκάλεσα αὐτὸν Μεραρεῖ, ὃ ἐστὶ πικρία μου ὅτι καίγε αὐτὸς ἀπέθνησκεν (*was like to die*).

Again, the peculiar style of the Aramaic fragment is against its being an original production, since it embodies Hebrew words, two of these being artificially Aramaised, two or more Syriac words, and words belonging to different types of Aramaic. To the explanation of some of these peculiarities we shall address ourselves later.

Finally, we might draw attention to the non-Aramaic use of מן in ver. 13 in the sense of 'privilege' or 'right'; for the context shows that מן כהנים is a rendering of כהנים משה in Deut. viii. 3.

The Aramaic is not a translation of the Greek fragment. This is at once evident if we compare the Aramaic of ver. 22 with the Greek; for where the former = ἀπὸ σκώληκος καὶ τότε λαβὲ αὐτά· οὕτως γὰρ εἶδον τὸν Ἀβραὰμ τὸν πατέρα μου προσέχοντα, the Greek has merely ἀπὸ παντὸς μολυσμοῦ. In ver. 23 the Greek is again defective over against a full Aramaic text. Again, the Aramaic in verses 17, 25, 31 could not be derived from the corrupt text of the Greek. Nor could the correct Aramaic (= סὺ γυνאִיקָא) in ver. 17 be derived from the impossible Greek σὺ πρῶτος, nor in ver. 20 the Aramaic (= πᾶν τοῦτο) from the Greek ὀλοκάρπωσιν, nor in 32 where it = ταύρω βοῶν and the Greek has ταύρω τῷ δευτέρῳ. The above instances, which could be multiplied, will suffice. Finally, the comparative list of the trees in ver. 24 proves in itself the impossibility of the Greek being the source of the Aramaic.

The Greek is a translation and not an original work. The possibility of the Greek being the original is precluded by the fact that it exhibits several Semitic idioms such as ὦν ἐστιν ὁ καπνὸς αὐτῶν (= עשן . . . אשׁ), ἐκκαίειν ἐν αὐτοῖς (בער בם), μεγάλη ἀπὸ πάσης σαρκός (גדולה מכל בשר), πρόσεχε σεαυτῷ ἀπὸ παντός (השמר לך מכלל). Several of its corrupt or unintelligible passages, moreover, can be explained by retranslation into Hebrew. See notes, verses 13, 49 (i. e. κρίσιν), 17. Likewise the dittograph in ver. 17 (see note 13) points to the Greek being a translation.

The Greek fragment is not a translation of the Aramaic. For in ver. 17 where the Aramaic = γυνאִיקָא, the Greek has πρῶτος: in ver. 19 where Aramaic = ἐν οἴκῳ θεοῦ, the Greek has ἐν τοῖς ἀγίοις: in 20 where Aramaic = πᾶν τοῦτο, the Greek has ὀλοκάρπωσιν: in 32 where Aramaic = ταύρω βοῶν, the Greek has ταύρω τῷ δευτέρῳ. Again, in ver. 27, where the Aramaic has an unintelligible expression, the Greek has ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτῆς. Finally, the list of trees in the Greek (ver. 24) could not be derived from that in the Aramaic.

Now that it is clear that the two versions are derived from a Semitic original we have next to determine of what language this original was. The determination of this question is complicated by the fact to which we have already drawn attention, namely, the presence in the text of Hebrew words and of Syriac words.¹ There

¹ Owing to the presence of the Syriac words in the text, Fraenkel (*Theol. Literaturzeitung*, 1907, No. 17, col. 475) maintains that the Aramaic is 'undoubtedly' a translation from the Syriac. But the facts adduced above show that the evidence in favour of his contention is extremely weak in comparison with that in favour of a Hebrew original.

are two Syriac words in the Aramaic, and with these we shall at once deal. The words in question, are **רפרנא** and **נשיפא**. To the presence of these in the text we drew attention in our article in the *J. Q. R.*, where we summed up in favour of a Hebrew original. First, though **רפרנא** is a Syriac word, it may likewise have been used in the other Aramaic dialects. However this may be, it is found in the Book of Jubilees xxi. 12—a book universally acknowledged by scholars to have been written in Hebrew. There it appears in the form *dēfrān*¹. Its appearance, therefore, in the present text need cause us no further trouble. In ver. 4 there is another word which can be best explained from Syriac affinities, but the word itself is not found in Syriac. Thus there remains only the one undoubted Syriac word **נשיפא**. If there was no counterbalancing evidence in favour of a Hebrew original, the presence of this word might form a presumption in favour of a Syriac original, but nothing more. But the evidences in favour of a Hebrew original are very strong. They are as follows:—

(1) *Five Hebrew words are found in the text.* These are **רחע**, **פר**, **חרש**, **כשפחה**, **הרת**. Here **רחע** is simply an artificial Aramaised form of the Hebrew **רחץ**. It is found four times in verses 20, 21, 26, 28. How can we explain the presence of this Hebrew word unless on the supposition that the translator had a Hebrew original before him? If he had a Syriac original, its presence here is inexplicable. On that supposition he should have transliterated the Syriac word before him by **כחא** or **אשינ**. **חרש** (ver. 72) is a like artificial formation from the Hebrew **חרש**. Why did the translator use such a word, if he did not find it in the text before him? The translator, who, it is clear, was most careless and slovenly or ignorant, knew quite well the Aramaic word for 'month'; for **ירחא** is found in verses 68 and 70. Again, **הרת** (= 'conceived') which occurs twice (66, 70) is a pure Hebrew word. Even a kindred root is not found in any Aramaic language. **כשפחה** (= 'clan', ver. 17) is also a Hebrew word and not found in any Aramaic language in this sense. Finally **פר** (= 'bullock', ver. 32) is a pure Hebrew word, and could not have been found in a pure Syriac original. A good translator would have rendered it by **חור** in Aramaic.

¹ On the other hand it is to be observed that the list of trees in the Greek corresponding to Bodleian col. c shows several transliterations of Aramaic names of trees. But this argument is not conclusive. For it would not be unnatural to use, even in a Hebrew document in the second century B.C., the popular Aramaic names of trees, where a large number is given. Moreover, in certain cases the Hebrew name may either have been forgotten or have become so unfamiliar as to make it advisable to give the ordinary names which these trees bore even amongst the minority who knew Hebrew.

(2) *A paronomasia which was manifestly intended is discovered by retranslation into Hebrew.* In ver. 67 Levi calls his second son Kohath because that 'to him would be the gathering of all the people'. Here the Aramaic words are קהת . . . כנשת. Now, if these are given in Hebrew we have an obvious paronomasia קהת . . . קהלל. To prove that this is no mere imagination, it is only necessary to point to the fact that in the case of Levi's first son Gershom, and his third and fourth children Merari and Jochebed, and of Kohath's son Amram (ver. 76), the paronomasia is manifest even in the Aramaic translation. But it was impossible to render the play on Kohath in Aramaic. It is equally impossible in Syriac.

(3) *Divergencies between the two versions, difficult expressions and corrupt passages can be explained by retranslation into Hebrew.* In ver. 32 the Aramaic has פֿר תורין, whereas the Greek has τῷ ταύρῳ δευτέρῳ. The former = פֿר השור (cf. Judges vi. 26), the latter השני. Thus this confusion could easily arise in Hebrew.

We have already drawn attention to the peculiar expression in ver. 19 κρίσιν ἱερωσύνης or רִין כְּהֻנָּה. Neither κρίσις nor רִין can bear here legitimately the meaning the context requires. The phrase is a rendering of כְּשֹׁפֵט הַכֹּהֲנִים (Deut. xviii. 3). It cannot be explained from a Syriac background.

In ver. 17 the corruption in the Greek σὺ τῷ πρώτῳ . . . λαβὲ σεαντῷ, where for πρώτος the Aramaic rightly reads γυναικα (אִתְּהָא) can be explained by retroversion into Hebrew, but not into Syriac. πρώτος = אִתְּהָא, a corruption of אִתְּהָא. In ver. 27 we have the converse corruption, where the Aramaic reads אִתְּהָא corrupt for אִתְּהָא, i. e. אִתְּהָא = κεφαλῇ. In the same verse we have another passage which cannot be explained except on the hypothesis of a Hebrew original, μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα σου μετὰ πολλῶν, a corruption of πορνῶν, as the Aramaic (וְיִאֵן) shows. But in T. Levi ix. 10 we find ἀλλοφύλων ἐθνῶν, and this is the sense required by the context, and especially by Jubilees, that the priestly line was not to be defiled by foreign marriages. The text of the Testaments presupposes זנות which must have been corrupted to זנות (or זנות) from which the Aramaic reading is derived.

In ver. 37 the corrupt form ἀποδεδείκτω comes from ἀποδείκνυμι = הוֹרִי. Here either the 2nd or 3rd sing. fut. is required, i. e. הוֹרִי. But this can also mean 'cast' or 'sprinkle', the meaning the context requires here.

In ver. 20 the Aramaic reads πᾶν τοῦτο, and the Greek ὁλοκάρπωσιν. Here the latter = עֹלֹת, which may have been corrupted into כָּל-זֶה = πᾶν τοῦτο. But this is unlikely.

CORRIGENDA

- PAGE I. l. 3 of notes. For 'συνθῶ' read 'σὺν θεῶ'.
- l. 7 of notes. For 'ag' read δ. 'Πουβίμ' ('Πουβ (sic) g)' read 'a' reads 'Πουβίμ, g δ. 'Πουβ'.
- l. 11 of notes. For 'Σ' read 'P'.
6. l. 7. For 'συνῶν' read 'συνίων'.
7. n. 99. For 'Eden' read 'Eder'.
11. n. 58. For 'S' read 'S'.
15. For 'Συμεών' in title read 'Συμεών'.
19. l. 9. Underline ὀγκοῦμαι and add *hi, β κακοῦμαι* in margin.
25. l. 7 in marg. For 'λυθρωθήσεσθι' read 'λυθρωθήσεσθε'.
- n. 57. For 'a' reads' read 'c. *hi* read'.
26. n. 22. For 'Jos. xix. 7' read 'Jos. xix. 11'.
- n. 28. For 'ὅπως καί' read 'οὕτως καί'.
- n. 1. For 'S' read 'S'.
27. l. 20 in marg. For 'efg' read 'efg'.
- n. 5. For 'd =' read 'd adds', and add 'S' after 'A'.
28. n. 23. For 'adds ... ἐπί' read 'reads τοῖς τοίχοις for τείχους'.
32. l. 7. In A^a add 'σοι' after 'δειχθέντων'.
- n. 2. For 'στυγνός' read 'δεινός'.
34. Delete n. 45.
37. n. 15. For 'c, dh. abef' read 'c, d. h, abef'.
38. l. 9 ab imo. Delete 'h'.
45. n. 80. For 'c' read 'a'.
46. n. 8. After 'A^β' add 'S'.
47. n. 44. For 'af' read 'a, f'.
55. At end of n. 14 add 'a om. ἐπὶ Κύριον'.
56. l. 8. Middle column. Delete '†' before 'ὑπέρ'.
57. l. 19 in marg. Delete 'α, A^β om. κατὰ . . . ἐπαιρόμενοι'.
61. XVIII. 2^b. For 'φι' read 'φ'.
81. l. 14, col. 1. For 'τὴν μητρός' read 'τῆς μητρός'.
87. l. 12 in marg. For 'νυμφηθείσαν' read 'νυμφευθείσαν'.
99. l. 2. For [] read [].
- n. 5. After 'A' add 'S'.
105. n. 2. For 'a.' read 'a'.
107. n. 53. For 'προχωρεῖ' (προσχωρεῖ af' read 'προσχωρεῖ] (προσχωρεῖ af, προχωρεῖ b'.
108. n. 5. After 'abef' add 'S'.
110. l. 4. For '*Οὐ' read 'Οὐ'.
112. l. 8. For 'μὲ' read 'μῆ'.
116. In marg. after 'β-g' add 'A'.
- n. 1. For 'abef' read 'bef'.
117. n. 27. Add 'β' after 'A'.

120. l. 11. For 'δε' read 'Γδε'.
124. l. 16. For 'Γ*σύνεσιν καί' read '*σύνεσιν Γκαί'.
125. l. 4 in marg. For 'α, af' read 'α, f', and for 'VII-VIII. 2' read 'VII-VIII. 3'.
- n. 5. For 'bd, g reads' read 'b. d reads κρυφίως, g'.
133. n. 27. For 'c, e read εις μίσους' read 'c, e read εις (έν e) μίσους', and delete ('ένμίσους e').
149. l. 6 in marg. For 'β-g' read 'β-d'.
150. l. 9 ab imo in notes. For 'G' read 'αβ'.
151. n. 16. For 'Ps. lxi. 10, 23' read 'Ps. lxi. 10'.
153. l. 5 read ἀρμενίζον (smooth breathing with c, def.). b (ag ?) give the rough breathing.
156. n. 8. For 'T. Jos. xix. 7' read 'T. Jos. xix. 11'.
- n. 32. Emendation suggested not necessary. Take ἄν as ἐάν.
160. n. 69. For 'κατὰ πάντα' read 'καί πάντα', and for 'ὅθεν καί. d, A add πάντα' read 'ὅθεν καί πάντα'.
162. n. 21. For 'c' read 'c, A'.
163. n. 12. For 'κριθῇ' read 'κριθῇ καί'.
- n. 16. Delete ('a αὐτῶ').
167. l. 8. Add in marg. 'βAS ὑμῶν'.
169. n. 13. For 'ἐγκαταλειφθήσῃ' read 'ἐγκαταλειφθήσῃ'.
170. l. 2. Add * before 'ἐάν'.
173. n. 42. After 'c (reading προσκολλόμενος)' add 'h reads προσκολλᾷται'.
174. ver. 4 (A). For 'εἰσιν' read 'εἰσὶν'.
- n. 1. For 'α' read 'α'.
176. l. 15 in marg. For 'β, S¹' read 'β, A, S¹'.
177. n. 27. For ab, S¹ read 'b, S¹'.
182. n. 1. For 'abef, S¹ read' read 'a read Ἰωσήφ, bef S¹'.
183. ver. 5°. For 'Καί' read 'καί'.
- n. 23. For 'af' read 'aef'.
- n. 24. For 'beg' read 'bg'.
192. l. 6. For 'συγγενῇ' read 'συγγένῃ', and likewise in n. 16.
193. n. 58. For 'αὐτῆς' read 'αὐτοῦ'.
195. n. 37. For ΠΜΠ read ΠΜΠ.
208. l. 11. Read 'Ἡλιονπόλεως'.
211. ll. 5-7, col. 2. For '[καὶ οἱ ἔλαφοι] . . . αὐτῶν' read '[καὶ οἱ ἔλαφοι . . . αὐτῶν]'.
213. n. 30. For 'T. Asher viii. 2' read 'T. Asher viii. 1'.
216. ver. 6, l. 3. For 'αὐτὸν' read 'αὐτόν'.
217. n. 14. For πριצח read ρיצח and for πριצחῇ read ρיצחῇ.
222. l. 3. Underline 'πλάνης'.
223. n. 43. For 'διπλοῦς' read 'διπλᾶ'.
224. n. 12. Delete this note and the obeli before 'ἀπώλεια' in the three versions in ver. 2.
- n. 16. Delete the suggestion and see the discussion of this passage in the Introduction, § 10.

BRACKETS AND ABBREVIATIONS USED IN THIS EDITION.

H denotes the lost Hebrew original, of which, however, small fragments have been preserved.

H^α denotes the first Hebrew recension.

H^β denotes the second Hebrew recension.

α denotes the Greek translation of **H^α**, and is represented by the Greek MSS. *chi*.

β denotes the Greek translation of **H^β**, and is represented by the Greek MSS. *abdefg*.

abcdefghi denote the nine Greek MSS. of the Testaments.

A denotes the Armenian Version.

A^α denotes the first recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. **A^{abb}**.

A^β denotes the second recension of the Armenian Version, and is represented by the Armenian MSS. **A^{b*odefg}**.

A^{abode}, &c. denote the Armenian MSS.

S¹ denotes the first Slavonic recension.

S² denotes the second Slavonic recension.

hmt. = homoioteleuton.

[] The use of these brackets in the text means that the words so enclosed are not found in **A**.

() Words so enclosed are supplied by the Editor.

† † Words so enclosed are corrupt.

[] Words so enclosed are interpolated.

THE TEXT. The printed Greek text represents **α** except in a few cases. Where words are printed in thick type the reader is to understand that the text of **β** differs, and that this is found in the margin. Only the chief variants are thus denoted.

ΔΙΑΘΗΚΑΙ ΤΩΝ ΔΩΔΕΚΑ ΠΑΤΡΙΑΡΧΩΝ ΤΩΝ ΤΙΩΝ ΙΑΚΩΒ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ

Διαθήκη 'Ρουβήμ του πρωτοτόκου υιού 'Ιακώβ καὶ Λείας¹.

1. 'Αντίγραφον² διαθήκης 'Ρουβήμ³, ὅσα⁴ ἐνετεῖλατο τοῖς υἱοῖς⁵ αὐτοῦ, ἢ⁶ ἀποθανεῖν αὐτόν, *ἐν ἑκατοστῷ⁷ *εἰκοστῷ πέμπτῳ⁸ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ¹. 2. *Μετὰ ἔτη δύο τῆς τελευτῆς⁹ 'Ιωσήφ ἡ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ¹⁰, ἀρρωστή- β-δ, Α, S¹ σαντος¹¹ 'Ρουβήμ¹², συνήχθησαν¹³ *ἐπισκέψασθαι αὐτόν¹⁴ 'Ιωσήφ. υἱοῖ¹⁵ αὐτοῦ καὶ υἱοῖ¹⁶ τῶν υἱῶν αὐτοῦ¹⁷.

3. Καὶ¹⁸ εἶπεν αὐτοῖς¹⁹. Τέκνα²⁰ μου, *ἰδοὺ ἐγώ²¹ ἀπο-

General Title. α, bd as in text (save that h prefixes αί, and bd om. του πατρ. and d om. τῶν²⁰). a reads αί δ. τῶν υἱῶν πατρ. πρὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν, f δ. συνθῶ τῶν υἱῶν τοῦ 'Ιακώβ, g δ. τῶν υἱῶν 'Ιακώβ ἡγουν τῶν δώδεκα πατρ. e om. A = διαθήκαι τῶν πατριαρχῶν.

¹Title of Testament. h as in text, but with 'Ρουβίμ. c reads δ. 'Ρουβήμ καὶ Λίας (sic). A comparison of the titles of two other Testaments shows that h is right. ag read δ. 'Ρουβίμ ('Ρουβ (sic) g), bef δ. 'Ρουβήμ (f'Ρουβήν) περὶ ἐννοίων (+ 'Ρουβήμ υἱὸς πρωτότοκος 'Ιακώβ καὶ Λίας e), d α' δ. 'Ρουβήμ α' υἱοῦ . . . , f adds ἐρμηνεύεται 'Ρουβήν πᾶ θῷ. A²¹² = βίβλος τῶν παραλειπομένων, λόγοι τοῦ 'Ρ. διαθήκη (+ α' A²¹²), Ab = διαθήκη καὶ λόγοι 'Ρ. ἀπὸ τῶν παραλειπομένων βίβλου, A^h διαθήκη Σ. υἱοῦ 'Ιακώβ υἱοῦ 'Ισαὰκ υἱοῦ 'Αβραάμ, A^c = διαθήκη α' 'Ρ. ²a reads ἀντίγραφα, and in other Testaments. ³c, bdef. h, ag read 'Ρουβίμ. ⁴h reads δε. A^{ab} = ὥς. ⁵g reads τοὺς υἱούς. ⁶α, aef. bg read πρὶν, d πρὸ τοῦ. ⁷g reads ἐν τῷ ρ'. d reads ἀρρωστήσαντος γὰρ αὐτοῦ ἐν τῷ ἑκατοστῷ. ⁸e reads καί g ι'. ⁹This peculiar construction is found elsewhere first (!) in Plut. Coriol. 11, μεθ' ἡμέρας ὀλίγας τῆς τοῦ πατρὸς τελευτῆς. A perfectly analogous construction with πρό appears in LXX, Amos i. 1, iv. 7; 2 Macc. xv. 36; John xii. 1; Joseph. Ant., xv. 11. 10. For ἔτη δύο τῆς τελ. g reads δὲ ἔτη τελ. ¹⁰α, d. β-δ, Α, S om. ¹¹α, Α. abef read ἀρρωστοῦντι. g ἀρρωστῶν. d om. ¹²ef. α, a read 'Ρουβίμ. Α αὐτοῦ. g οὗτος. bd, S¹ om. ¹³g reads συνήξε. h συνήχθησαι (sic). d adds οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ¹⁴g, A^a om., while A^{b²¹²ade} tra. after υἱῶν αὐτοῦ. ¹⁵c. h, abe read οἱ υἱοί. d om. with next six words. e om. next word (αὐτοῦ). g reads τοὺς υἱούς. ¹⁶c¹, b. c²h, adef read οἱ υἱοί g τοὺς υἱούς. ¹⁷g reads αὐτῶν. ¹⁸d adds προσκαλεσάμενος τοὺς υἱούς αὐτοῦ. Ab² add οὗτος ἀναστὰς ἐκάθισεν καὶ. Ab add 'Ρουβήμ. ¹⁹A^a om. d adds ἀναστήσασθαι με ἀδελφοί μου καὶ λῆξω ὑμῖν Ἰνσπτόν ὑμῖν ἔσται.

θυήσκω καὶ πορεύομαι ὁδὸν²² τῶν²³ πατέρων μου²⁴. 4.
 *Ἰδὼν δὲ²⁵ ἔκει¹ *Ἰούδαν καὶ Γὰδ καὶ Ἀσθή²⁶, τοὺς
 β-dg, A, ἀδελφούς αὐτοῦ, εἶπεν αὐτοῖς· Ἀναστήσατέ²⁷ με²⁸, ὥπως
 S¹ με, εἰπω τοῖς *ἀδελφοῖς μου καὶ τοῖς τέκνοις²⁹ μου, ὅσα ἔχω
 ἀδελφοί μου (f, A ἐν τῇ καρδίᾳ μου κρυπτὰ³⁰. *Ἰδοὺ γὰρ ἐκλείπω ἀπὸ τοῦ
 S¹ om.). νῦν ἐγώ³¹. 5. *Καὶ ἀναστὰς³² κατεφύλησεν αὐτοὺς καὶ
 β-d, A, S¹ *εἶπεν αὐτοῖς³³. Ἀκούσατε, *ἀδελφοί μου καὶ υἱοί μου³⁴, ἐνω-
 κλαύσας τίσασθε³⁵ Ῥουβὴμ³⁶ τοῦ πατρὸς ὑμῶν ὅσα ἔγω¹³⁷ ἐντέλλομαι
 εἶπεν. ὑμῖν³⁸. 6. Καὶ³⁹ *Ἰδοὺ ἐπιμαρτύρομαι ὑμῖν τὸν Θεὸν τοῦ
 β-dg, οὐρανοῦ σήμερον⁴⁰, *ὥπως μὴ πορευθῆτε⁴¹ ἐν ἀγνοίᾳ νεότητος⁴²
 A^{b+odes} ἀδελφοί μου. *ἐν ᾗ⁴³ ἐξεχύθη ἐγὼ καὶ ἐμίανα⁴⁴ κόλπην⁴⁵
 μου. τοῦ πατρὸς μου Ἰακώβ⁴⁶. 7. *Λέγω δὲ ὑμῖν⁴⁷ ὅτι *ἐπληξέ

S adds λόγον μετανοίας καὶ. ²⁰ c, dg read τεκνία. ²¹ α, A. abefg, S¹
 read ἐγώ, d ὅτι ἐγώ. ²² d om. but adds τὴν ὁδὸν in marg. A = μετὰ
 πατέρας μου but *q̄h̄h̄* (= μετὰ) is probably corrupt for *q̄n-l-ḥ̄* = ὁδόν.
²³ abf om. ²⁴ g om. all ver. 4 and first seven words of ver. 5. ²⁵ α, af.
 b, A read καὶ ἰδὼν. For Καὶ ἰδὼν . . . τοῖς τέκνοις μου d reads ταῦτα εἰπὼν
 ἀναστέναι καὶ εἶπεν· Ἀκούσατε ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου. ²⁶ e reads Γ. καὶ
 Ἀ. καὶ Ἰ. ²⁷ e reads ἀναστήσασθαι. ²⁸ β-dg, A, S¹ add as in margin.
²⁹ a reads υἱοῖς with ἀδελφοῖς above it. ³⁰ A trs. before ἐν τῇ καρδίᾳ.
³¹ h, af. bde, A, S (save that A εἰμι ἐγώ) read ἐκλείπων (b ἐλείπων) γὰρ ἐγώ
 (d om.) εἰμι ἀπὸ τοῦ νῦν. d supports text save that it om. ἐγώ. c om.
 entire clause. e² reads ἐλείπων γὰρ ἐγὼ ἰδοὺ d. τ. ν. ³² d reads προσκλαύσας.
³³ α, d (save that h om. καὶ and d om. αὐτοῖς). β-d, A, S¹ read as in marg.
³⁴ α, A^c, S¹ (save that α om. μου¹⁰). β-dg, A^{b+odes} read ἀδελφοί μου, d, A^b
 τέκνα (+ μου d). g om. ³⁵ g om. d, A insert καὶ before ἐνω. d adds τοὺς
 λόγους. f υἱοί. ³⁶ α, a read Ῥουβίμ. ³⁷ c, aef. h, bdg, A, S¹ om.
³⁸ g om. ³⁹ α, dg om. ⁴⁰ β, A^{b+odes}, S¹ (save that A^b om. σήμερον and
 A^{odes} trs. it before τὸν Θεόν). α reads τὸν Θεὸν τοῦ οὐρ. καὶ τῆς γῆς προτεθειμένοι
 (sic) ὑμῖν (for προτ. ὑμῖν h reads σήμερον). προτίθεται may here = *ἡτιγῶν*
 corrupt for *ἡτιγῶν* = ἐπιμαρτύρομαι. β could mean 'I call to witness against
 you the God of heaven' (*שׁה דׁיהלמא דבבׁה יתיגׁו*). Cf. Deut. iv. 26.
 But the context requires 'I charge you by the God, &c.' Hence we should
 expect (as in VI. 9 of this Testament) *דקא וּמאס דאן Θεון τοῦ οὐρανοῦ τοῦ*
μη πορευθῆναι = *וכו להחליט לך דא דיהלמא דבבׁה יתיגׁו*. As a corruption of
יתיגׁו we might explain *יחבׁו* = *προτίθεται*, the reading in α. ⁴¹ α. β
 reads τοῦ μη πορευθῆναι. ⁴² For following καὶ d reads ἐν ὑμῶν. A^{b+odes}
 = ἐν νεότητι. A^b om. ⁴³ d om. ⁴⁴ β adds τήν. ⁴⁵ e reads κύτην.
⁴⁶ d trs. before τοῦ πατρὸς. ⁴⁷ α. β reads λέγω γὰρ ὑμῖν, A διὰ τοῦτο καὶ
 λέγω ὑμῖν, S ἡμαρτον σὺν Βάλλα τῇ δούλῃ τοῦ πατρὸς μου. ⁴⁸ α, dg. ef read
 ἐπληξίν με. α ἐξέπληξέ με. b ἐνέπληξέ με. d adds κύριος, e ὁ θεός. ⁴⁹ α,
 ag. bdef read πληγὴν μεγάλην. A^{b+odes} = *μεγάλως*, but A^b support text.

με⁴⁸ *πληγῇ μεγάλῃ⁴⁹ *ἐπὶ τῆς λαγόνος⁵⁰ μου ἕως⁵¹
μῆνας⁵² ἑπτὰ· καὶ εἰ μὴ *ὁ πατήρ μου Ἰακώβ⁵³ προσήζατο⁵⁴
*περὶ ἐμοῦ πρὸς Κύριον⁵⁵ ἥθελε⁵⁶ Κύριος⁵⁷ ἀνελεῖν με.
8. Ἦμην γὰρ⁵⁸ ἐτῶν τριάκοντα ὅτε ἔπραξα τὸ πονηρὸν
ἐνώπιον Κυρίου⁵⁹· καὶ ἐμαλακίσθην *μῆνας ἑπτὰ⁶⁰ ἕως
θανάτου.

9. Καὶ *μετὰ τοῦτο⁶¹ ἐν προαιρέσει ψυχῆς μου h, β, S
*ἑπτὰ ἔτη⁶² μετενόησα *ἐνώπιον Κυρίου⁶³, ἐγεν-
σάμην.

10. Καὶ⁶⁴ οἶνον καὶ σίκερα οὐκ ἔπιον, καὶ κρέας⁶⁵ β, S¹ καὶ
οὐκ εἰσήλθεν *ἐν τῷ στόματι⁶⁶ μου· καὶ πᾶν⁶⁷ ἄρτον ἐπι- οὐ μὴ
θυμίας⁶⁸ οὐκ ἔφαγον⁶⁹ *ἀλλ' ἤμην⁷⁰ πενθῶν ἐπὶ τῇ ἁμαρτίᾳ γένηται.
μου⁷¹, μεγάλη γὰρ ἦν, *οἷα οὐ γέγονεν ἐν Ἰσραὴλ οὕτως⁷². β, A, S
ἀνθρώπου

II. Καὶ ἰὺν¹ ἀκούσατέ μου, τέκνα μου², ἃ³ εἶδον περὶ τῶν ἀπὸ τοῦ
ἑπτὰ⁴ πνευμάτων τῆς πλάνης ἐν τῇ μετανοίᾳ μου⁵. 2. Ἐπτὰ Βελίαρ.
οὖν⁶ πνεύματα ἐδόθη⁷ κατὰ τοῦ ἀνθρώπου⁸ καὶ ταῦτά⁹ εἰσω¹⁰ β-ψ,
*αἱ κεφαλαι¹¹ τῶν ἔργων τοῦ νεωτερισμοῦ, A², S
κεφαλῇ.

e adds ὁ Θεός. ⁵⁰ α, af. bdeg read ἐν (deg ἐπὶ) ταῖς (g ταῖς) λαγῶσι.

⁵¹ α. β reads ἐπὶ. ⁵² A = ἐνιαυτοῖς, but *ηνωδω* is corrupt for *ηνωδην* =
μῆνας. ⁵³ α, e. dg, A read Ἰ. ὁ πατήρ μου, abf, S¹ Ἰ. ὁ π. ἡμῶν. For the

order followed in the text see also last verse. ⁵⁴ eg read ἡζήσατο. ⁵⁵ ag

read πρὸς K. περὶ ἐμοῦ. h, A^b om. περὶ ἐμοῦ. ⁵⁶ g reads ἡθέλησεν. Before

this word bef add ὅτι against α, adg. If the ὅτι is genuine here, it is as
Sinker suggests a rendering of Ἰ. Cf. 1 Sam. xiv. 30: also Exod. xxii.

22; Is. vii. 9. ⁵⁷ d adds ὁ Θεός. ⁵⁸ α, abef, A^bdeg, S¹. dg, A^bc^o read δέ.

⁵⁹ α adds καὶ τοῦ πατρὸς μου. ⁶⁰ α, g. β-g, A, S¹ read ἑπτὰ μῆνας and

β, A, S¹ tra. these words before ἐμαλακίσθην. ⁶¹ α, A. β, S om.

⁶² A^{abb+deg} tra. after Κυρίου. ⁶³ h om. Κυρίου and next six words. ⁶⁴ c,

A, β, S¹ om. ⁶⁵ α, defg read κρέα. ⁶⁶ α. β reads εἰς τὸ στόμα. ⁶⁷ α, b,

adefg read πάντα. S om. ⁶⁸ S om. ⁶⁹ c, A. h, β, S read as in margin.

⁷⁰ α, d (but d reads καὶ for ἀλλ'). β-d, A, S om. ⁷¹ g om. rest of verse.

⁷² c (save that for Ἰσραὴλ it reads Ἰλῆμ). c alone preserves the Hebrew
idiom. Thus οἷα . . . οὕτως = *לכך* . . . *כך*. A = καὶ οὐποτε ἐν Ἰσραὴλ
γένετον τοιαύτη. All the other Gr. MSS. make the sentence future. abdef,
S read καὶ οὐ μὴ γένηται ἐν (+τῷ δ) Ἰσραὴλ οὕτως. h ἀνταμοιβὴ γένοιτο ἐν
Ἰσραὴλ οὕτως.

II. ¹ d om. g om. next four words. ² α, A^{abb+cd}. β, A^c om. S reads
ῥουβὴμ τοῦ πατρὸς ὑμῶν. c adds καὶ διηγῆσομαι ὑμῖν. h om. next twelve

words. ³ S¹ = δε. ⁴ g om. For περὶ τῶν ἐπτὰ πνευμάτων S reads τὰ

ἐπτὰ πνεύματα. ⁵ g adds ἀρκεῖ μοι εἰς διδασκαλίαν ὑμῶν and om. to Π. 9

inclusive. ⁶ α. β, S om. A = γάρ. ⁷ de read ἐδόθησαν. ⁸ α. β,

A, S add as in marg. ⁹ α, d. abef read αὐτά. ¹⁰ α, ef. Other MSS.

γισί. ¹¹ α, f, A^{bb+cd}. abde, A², S κεφαλῇ. ¹² α. A = αὐτοῖς. β, S om.

[3. Καὶ ἕτερα¹³ ἐπὶ πνεύματα ἐδόθη¹³ αὐτῷ¹⁴ * ἐπὶ
 α om. τῆς κτίσεως¹⁵ τοῦ εἶναι ἐν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
 τοῦ εἶναι 4. Πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις¹⁶ κτίζεται.
 ... ὁρά- Δεύτερον πνεῦμα ὁράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5.
 σεως Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται¹⁷ διδασκαλία. Τέταρτον
 through πνεῦμα¹⁸ ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς * γίνονται γεύσεις δεδομένοι¹⁹
 hmt. * εἰς ὁλκὴν²⁰ ἀέρος καὶ ἀναπνοῆς²¹. 6. Πέμπτον πνεῦμα²²
 λαλιᾶς, μεθ' ἧς γίνεται γνώσις. 7. Ἑκτον πνεῦμα γεύσεως
 μεθ' ἧς * γίνεται βρώσις²³ * βρωμάτων τε καὶ πομάτων²⁴, καὶ
 ἰσχύς ἐν αὐτῷ²⁵ κτίζεται * ὅτι ἐν βρώμασιν ἔστιν ἡ ὑπό-
 στασις τῆς ἰσχύος²⁶. 8. Ἑβδομον πνεῦμα σπορᾶς καὶ
 συνουσίας²⁷, μεθ' ἧς συνέρχονται²⁸ διὰ τῆς φιληδονίας²⁹
 ἁμαρτίας³⁰. 9. Διὰ τοῦτο * ἐσχατὸν ἔστι τῆς κτίσεως³¹
 καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι * ἀγνοίας πεπληρωταί³², καὶ
 β-δγ, Α αὕτη τὸν νεώτερον³³ ὁδηγεῖ ὥσπερ³⁴ τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ
 νεωτε- ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν³⁵.
 ρισμόν.

III. * Ἐπὶ πᾶσι δὲ¹ τούτοις ὄγδοον² πνεῦμα³ τοῦ ὕπνου

The section II. 3—III. 2 which relates to the senses is bracketed as an interpolation. ¹³ d reads ἐδόθησαν. ¹⁴ h, β, S. e trs. after κτίσεως. A om. ¹⁵ A corrupt = ἐπὶ πάντων κτισμάτων. e adds αὐτῷ. α om. rest of verse and first eleven words of ver. 4 through hmt. ¹⁶ bd, S². aef read ἡ κίνησις. d adds τοῦ ἀνθρώπου. A = πάντα τὰ κτίσματα. S¹ = τὰ θελήματα. ¹⁷ α, ab, S. def read δίδονται. A = ἀκούεται. ¹⁸ A = τό. ¹⁹ α and A, save that h reads γίνεται. abef, S read ἐστὶν (ἐστὶ ab) ἡ (b om.) γεύσις δεδομένη. d εὐωδία δεδομένης (sic). ²⁰ α, af. be read εἰς συνολήν. d συνολεῖν. ²¹ α. β, A read πνοῆς. Perhaps we should read ἐκπνοῆς. ²² h om. next seven words through hmt. ²³ h reads γίνονται βρώσεις. ²⁴ α, a. be¹, S read βρωτῶν τε καὶ ποτῶν. d βρωτῶν καὶ πόσεως. ef βρωμάτων τε καὶ ποτῶν. A = βρωτῶν (cf. d) τε καὶ ποτῶν. ²⁵ α, aef. d reads αὐτῇ. b αὐτοῖς. A = αὐτῷ or αὐτῇ. ²⁶ There appears to be a doublet or a marginal gloss here. A = ὅτι τὸ βρώμά ἐστι ἰσχύς. ²⁷ d reads συνουσιασμοῦ. ²⁸ α. af², S read συνίρχεται. b συνεισέρχεται. e γίνεται. A adds wrongly εἰς ἀλλήλους. ²⁹ A^{ab} loosely = α, β but A^{b+c+d+e} corrupt. A^b wrongly adds ἐν ᾧ. ³⁰ α. β, S read ἡ ἁμαρτία. ³¹ A = μετὰ πάντα ταῦτα τὰ κτίσματα—a loose rendering of our text. ³² h reads ἀγνοίᾳ πεπληρωταῖο. ³³ α, b, S. adef, A read as in margin. ³⁴ α. β reads ὡς. ³⁵ c, d read κρημνον, e κρημνον.

III. ¹ α. aef, A read καὶ ἐπὶ πᾶσι. bd, S ἐπὶ πᾶσι. ² abf, A, S. e reads ἡ, h Ἑβδομον. c, d om. ³ h, d add τό. ⁴ h om. ⁵ c reads ἐν. ⁶ a reads ἐσχοισθῇ. ⁷ c prefixes ἡ. A = ἐνάσις, ὑπόστασις or στερέωμα. For φύσις A^{ab} read by internal corruption ἐκείσεως and om. next four

β-γ, Α, κλοπαί⁴¹ καὶ γρηπίσματα⁴², ἵνα ἐμπλήσει⁴³ φιληδονίαν καρδίας αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ⁴⁴ * τοῖς λοιποῖς⁴⁵ πνεύμασιν διὰ τῆς δοσοληψίας⁴⁶. [7. Ἐπὶ⁴⁷ πᾶσι δὲ⁴⁸ τούτοις * τὸ

β, S¹ ὑπ- πνεῦμα⁴⁹ τοῦ ὑπνου⁵⁰ συνάπτεται⁵¹ * δ ἔστι⁵² * πλάνης καὶ φαντασίας⁵³.] 8. Καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος⁵⁴, πνεῦμα. σκοτίζων⁵⁵ τὸν νοῦν ἁυτοῦ⁵⁶ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ * συνιών ἐν⁵⁷ τῷ νόμῳ τοῦ θεοῦ⁵⁸, μήτε⁵⁹ ἀκούων⁶⁰ νουθεσίας⁶¹ πατέρων αὐτοῦ⁶² ὡς⁶³ κἀγὼ ἔπαθον⁶⁴ ἐν τῷ νεωτερισμῷ μου. 9. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁶⁵, τὴν ἀλήθειαν ἀγαπᾶτε⁶⁶

δε, Α καὶ αὕτη⁶⁷ * φυλάξει ὑμᾶς⁶⁸. Ἀκούσατε ἰ λόγους⁶⁹ Ῥουβήμ τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁷⁰. διδάσκω ὑμᾶς.

ΙΟ. Μὴ⁷¹ προσέχετε⁷² ὄψει⁷³ γυναικεῖα⁷⁴

μήτε⁷⁵ συνδιάζετε⁷⁶ μετὰ * θηλείας ὑπάνδρου⁷⁷

α ὄψιν.

μήτε⁷⁸ περιεργάζεσθε⁷⁹ πρᾶξιν⁸⁰ γυναικῶν.

⁴¹ e (over erasure) f. *ad*, S² read γρηπίσματα. α γρηπίσματα. d ἀρπαγῆς. Α = γρήπισμα, S¹ = συκοφαντεία. ⁴² α (h reading -σῆ) = γ'βγ'. β-γ, Α, S read ποιήση (ποιήσει f) = π'βγ'.

⁴³ a reads συνεργείται. d αὐτοῦ συνεργεῖ. ⁴⁴ Α = πᾶσι τοῖς. ⁴⁵ α, af, Α. d reads δωροληψίας ἢ προσωποληψίας. e δωροληψίας. b, S¹ δολολεψίας. ⁴⁶ d reads ἐν. Ver. 7. This verse may be the model on which III. 1, 2 were composed, or it may be due to the same hand. ⁴⁷ α, Α. β om. S¹ reads καὶ before ἐπὶ. ⁴⁸ d reads τῷ πνεύματι.

⁴⁹ β, S¹ add as in margin against α. For τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπνου τὸ ὄγδ. πν. Α gives τῷ ὄγδῳ πνεύματι ἄλλο πνεῦμα. ⁵⁰ e reads συνέπεται. ⁵¹ c, af, Α. h, e φ ἔστι. bδ, S om. ⁵² Α^{ab+ode}. α, ae read πλάνη καὶ φαντασία. b, S πλάνη καὶ φαντασία. d τῆς πλάνης καὶ τῆς φαντασίας. f πνεῦμα καὶ φαντασία. Α^b πλάνη τῶν ἀφανῶν. ⁵³ Α = νεότης. S¹ om.

⁵⁴ c reads σκορπίζων. ⁵⁵ α. β, Α, S¹ om. ⁵⁶ = 3 13. c om. preceding μὴ. ⁵⁷ Α^c = κυρίον. ⁵⁸ d reads μηδέ. ⁵⁹ α. abef, S read ὑπακούων. d εἰσακούων. For ἀκούων . . . πατέρων Α^{ode} read νουθετούμενος ὑπὸ πατέρων.

⁶⁰ c reads νουθεσίαν. ⁶¹ e om. ⁶² c, af. bde read ὥσπερ. h om. ⁶³ Α = ἐπατήθην (?). Cf. IV. 1 note 13. ⁶⁴ α, de, Α. abf, S om. ⁶⁵ α. abdef, Α, S read ἀγαπήσατε. ⁶⁶ S = οὕτως. ⁶⁷ h reads φυλάξατε. δε (but obelized in e) Α^{ab} add (+ ἐγὼ Α^b) διδάσκω ὑμᾶς. Α^{bod} = καὶ διδάσκω ὑμᾶς. Α^{b*} = καὶ οὖν διδ. ὅ. Perhaps this clause was omitted by α, adfy through hmt. S¹ om. rest of verse. ⁶⁸ α, aef. bδ, Α om. ⁶⁹ d adds καὶ ἐνατίσασθε ἃ διδάσκω ὑμᾶς. ⁷⁰ h, Α read καὶ μὴ. ⁷¹ c, abd, S¹. h reads προσέχετε. e προσέχεται. f πρόσχετε. S¹ = ὁρᾶτε. ⁷² c. h reads ὄψιν. adefy eis ὄψιν. b ἐν ὄψει. ⁷³ c though in the form γυναικί. h, Α read γυναικῶν. af γυναικεῖαν. bdeg, S γυναικός. ⁷⁴ α, af. beg read μηδέ. ⁷⁵ α. The usual form would be συνδιάζετε. β-dg, S¹ read ἰδιάζετε. d ἰδιάζεσθε. g πλησιάζεται. Α = 'do not be advisers of' or 'do not confer with'—a rendering which supports α. h om. next five words. ⁷⁶ d reads θηλύας ὑπάρδρου.

11. Εἰ μὴ γὰρ εἶδον ἐγὼ⁸¹ Βάλλαν λουομένην⁸² ἐν σκεπυῶ⁸³ β, S¹
τόπῳ, οὐκ *ἂν ἐπιπτον⁸⁴ εἰς τὴν ἀνομίαν⁸⁵ τὴν μεγάλην. ἀπόντος.
12. Συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυναικείαν⁸⁶ γύμ- β, S
νωσιν⁸⁷ οὐκ εἰσέ⁸⁸ με ἵπνωσαι⁸⁹, ἕως οὗ⁹⁰ ἔπραξα τὸ β-γ, S¹ B.
βδέλυγμα⁹¹. 13. Ἀπόντος⁹² γὰρ Ἰακώβ⁹³ τοῦ⁹⁴ πατρὸς ἦν μεθύ-
μου⁹⁵ πρὸς Ἰσαὰκ τὸν πατέρα αὐτοῦ, ὄντων ἡμῶν ἐν Γαδὲρ⁹⁶ οὔσα καί.
πλησίον⁹⁷ Ἐφραθᾶ⁹⁸ *ἐν Βηθλεέμ⁹⁹, *ἦν ἡ Βάλλα μεθυσθεῖσα β-γ, S¹
καὶ ἦν κοιμωμένη ἀκάλυπτος¹⁰⁰ ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς¹⁰¹. ελθὼν
καὶ ἰδὼν. 14. *Εἰσελθὼν οὖν ἐγὼ καὶ θεασάμενος¹⁰² τὴν γύμνωσιν αὐτῆς β, A, S¹
ἔπραξα τὴν ἀσέβειαν, ἡμῶν αἰσθανθείω(ης) αὐτῆς¹⁰³, καί, καταλιπὼν ἀσέβειαν.
αὐτὴν κοιμωμένην, ἐξῆλθον. 15. *Καὶ εὐθέως¹⁰⁴ ἄγγελος β, A, S¹
*τοῦ θεοῦ¹⁰⁵ ἀπεκάλυψεν τῷ πατρὶ μου¹⁰⁶ περὶ τῆς ἀσεβείας μου
καὶ ἐλθὼν¹⁰⁷ ἐπὶ ἐμή¹⁰⁸ *ἐπ' ἐμοὶ¹⁰⁹, μηκέτι *αὐτῆς ἐπίνθει.
ἀψάμενος¹¹⁰. β, A, S¹

A = θηλειῶν ὑπάρδρων. For θηλείας c, e read θηλίας. ⁷⁸ c, dg. α'βε, S¹
read μηδέ. α'f μη. ⁷⁹ α'ε read περιεργάζεσθαι. ⁸⁰ abf. de, A^{abdes} read
πράξεις. α ὅψιν. g ποτε πρόσωπον. A^{ab} κάλλος καὶ πράξεις. Text doubtful.
⁸¹ a om. ⁸² g om. next three words. ⁸³ b. a reads σκεπυῶ, c, f σκεπυῶ.
d σκεπυῶ. e σκεπυῶ. h σκοτεινῶ. Cf. Jub. xxxiii. 2 in loco occulto.
⁸⁴ α, df. abg, S¹ read ἐπίπτον. e ἐπιπτον. ⁸⁵ d adds ἐκείνη. e ταύτην.
⁸⁶ a reads τῆς γυναικός. ⁸⁷ h reads γυνίαν (sic). ⁸⁸ c, e read ἴασεν.
⁸⁹ A om. ⁹⁰ h, fg om. ⁹¹ h, abfg. c, e read βδέλυγμα. d βδέλυγμα.
d adds ἐνέπιον κυρίου. ⁹² c, A and Jub. xxxiii. 1 Et abiit ad patrem
suum Isaac. β, S¹ read ἀπόντος. g compresses this verse and first ten
words of the next as follows: τοῦ πατρὸς γὰρ Ἰ. ἐν τῷ οἴκῳ μὴ παρόντως,
εἶδον B. μεθύονταν κ. κοιμωμένην, εἰσελθὼν ἔπρ. τὴν δ. μετ' αὐτῆς. ⁹³ α pre-
fixes τοῦ. A trs. after πατρὸς μου. ⁹⁴ h reads καί. ⁹⁵ α, A, β, S¹ read
ἡμῶν. ⁹⁶ d reads Γάδ. See Gen. xxxv. 21. ⁹⁷ e reads πλησίον.
⁹⁸ c, be, A^{bbades}. af read Εἰφραθᾶ. d Εἰφραθᾶ. h Ὑφραθᾶ. A^a Ἀφραταί,
S¹ Ἐφφρατά. ⁹⁹ α, af, S¹ b reads οἴκου Βηθ. de καὶ Βηθλεέμ. Cf. Jub.
xxxiii. 1, 'The tower of Eden of Ephrath,' and xxxii. 34, 'Ephrath that
is Bethlehem.' Cf. Gen. xxxv. 19. A = ἐν Βεθαμείν. ¹⁰⁰ α (h prefixing
καί), A, abef, S¹ read B. ἦν μεθύονσα καὶ κοιμ. (+ καὶ f) ἀκάλυπτος (-ως αε,
ἀκάλυφος b) κατέκειτο. d Βάλλαν ἦν μεθύ. καὶ κοιμ. ἀκάλυπτα κατέκειτο. ¹⁰¹ α,
β, A, S¹ om. ¹⁰² α. abdef, A, S¹ as in margin. ¹⁰³ c. h reads μὴ
αἰσθείσης αὐτῆς. β, A, S om. ¹⁰⁴ a reads καὶ εὐθὺς. d εὐθέως δὲ ὅμα τὸ
πράξαι με τὴν ἀνομίαν ταύτην. ¹⁰⁵ adg, A read κυρίου. ¹⁰⁶ d om. β, A, S¹
add Ἰακώβ which A trs. before τῷ πατρὶ. A adds ἦν ἔπραξα. ¹⁰⁷ A adds
Ἰακώβ. ¹⁰⁸ α. abg, A, S¹ read as in margin. def ἐπὶ ἐμή (sic). ¹⁰⁹ bdeg,
A (?) af read ἐμή. h με. c om. ¹¹⁰ α. β-γ, S¹ read ἀψά. αὐτῆς. g ἀψά.
αὐτῆς. A = ἀψά. Βάλλαν.

β-d, A, S¹ IV. Μὴ οὖν προσέχετε, ἵεκα μου¹¹, κάλλος² γυναικῶν³,
 προσέ- μηδὲ ἐννοεῖσθε⁴ τὰς πράξεις αὐτῶν· ἀλλὰ πορεύεσθε ἐν⁵
 χετε. β, S¹ καὶ ἀπλότῃτι καρδίας, ἐν φόβῳ κυρίου⁶, καὶ μοχθῶντες⁷ ἐν
 ἀποπλα- ἔργοις *καλοῖς, καὶ⁸ *ἐν γράμμασι, καὶ ἐν τοῖς ποιμνίοις⁹ ἡμῶν,
 νώμενοι. ἕως οὗ¹⁰ *ὁ κύριος δώῃ ὑμῶν¹¹ *σύζυγον, ἣν αὐτὸς θέλει¹²,
 ἵνα μὴ πάθῃτε¹³, ὥς καγώ¹⁴. 2. Ὅτι¹⁵ ἄχρι¹⁶ τελευτῆς
 β-de, S¹ τοῦ πατρὸς μου¹⁷ οὐκ εἶχον¹⁸ παρρησίαν ἀπενίσαι¹⁹ εἰς *τὸ
 Ἰακώβ. πρόσσωπον αὐτοῦ²⁰, ἢ λαλήσαι *τινὶ τῶν ἀδελφῶν²¹ μου²², διὰ²³
 τοὺς ὀνειδισμούς²⁴. 3. *Καὶ ἕως²⁵ νῦν ἡ συνεθιγμένη²⁶
 β, S¹ μου²⁷ συνέχει²⁸ με περὶ τῆς ἀσβεβείας²⁹ μου. 4. Καί γε
 ἀμαρτίας. β-dg, A, πολλὰ³⁰ *παρεκάλεσέν³¹ με³² ὁ πατήρ μου³³, καὶ³⁴ ἤβησατο
 S¹ ὅτι. περὶ ἐμοῦ *πρὸς κύριον³⁵, ἵνα παρέλθῃ³⁶ *ἀπ' ἐμοῦ³⁷ ἡ ὀργὴ
 κυρίου³⁸, καθὼς καὶ³⁹ ἐδείξεν⁴⁰ μοι⁴¹ κύριος. Ἀπὸ δὲ⁴² τότε

IV. 1 α, d (save that c om. μου). β-d, A, S om. ² adef read κάλλι.
³ g reads γυναικός. d om. next five words. ⁴ c adds eis. ⁵ af om.
⁶ α, β-ag, A, S. ag read θεοῦ. ⁷ b reads μοχθῶντες. A = μοχθαίτε. ⁸ c.
 But A = δικαιοσύνης καὶ ζητεῖτε and so, though conflate and loose, supports
 it. h reads καί. β, S καὶ (+ μὴ S¹) ἀποπλανώμενοι. c om. next three
 words through hmt. (?) Here c καλοῖς καὶ = ἰ δ' ἰψ' which was corrupted
 into δ' ἰψ' = καὶ ἀποπλανώμενοι. ⁹ A = διδασκαλίαν καὶ τὸ ποιμενικὸν ἔργον.
 For γράμμασι S¹ reads μέθη. ¹⁰ α, dg. abef om. ¹¹ h, β, A, S save
 that d om. ὁ before κύριος and de read δωκεῖ for δώῃ. c reads δοῇ ὑμῶν
 κύριος. For the nine words that follow c reads eis τὸ ἐπισκεψασθαι ἡμᾶς.
¹² d reads συζύγου eis γυναῖκα δὲ αὐτὸς θέλῃται. ¹³ c, β-e, A. e reads
 ἀπατηθῆναι. h ἀπωθῆναι. ¹⁴ A adds ἔπαθον. ¹⁵ α, β-bd, A. b, S¹ om.
 d reads λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι. ¹⁶ α, g add τῆς. ¹⁷ α, de'g, A. abef, S¹ read
 ἡμῶν. d adds Ἰακώβ. ¹⁸ g reads εἶχα. ¹⁹ d reads τοῦ ἀπενίσαι. e ἀτε-
 νεισαι ²⁰ α, d. abfg, S¹ read πρόσσωπον Ἰακώβ. e τὸ πρόσ. τοῦ πατρὸς Ἰακ.
 A = τὸ πρόσ. Ἰακ. τοῦ πατρὸς μου. ²¹ A = παρρησίᾳ τοῖς ἀδελφοῖς. ²² α,
 de, A. abf, S¹ om. ²³ g reads περὶ. ²⁴ h adds αὐτοῦ. A ἐμοῦ. ²⁵ α, bfg,
 S¹. d reads ἀλλὰ καὶ ἕως τοῦ. a καὶ ἕως τοῦ. A ὅτι ἕως. e om. together with
 next four words. ²⁶ d reads σύνθεσις. ²⁷ h om. ²⁸ e reads συνέχειω.
 h om. ²⁹ α, β, S¹ read as in margin. A may = either. ³⁰ α. A = πολ-
 λάκις. β, S¹ om. ³¹ α, β-g. g reads ἡλίσσεν. ³² β, A, S. α om. ³³ A
 adds καὶ εἶπεν. g adds βλέπων με συνεπεικωκῶτα. ³⁴ α, dg. abef, A, S¹ read
 ὅτι. ³⁵ α, β, A^{bcd}, S¹. A^{abce} om. α om. next seven words through hmt.
³⁶ g reads ἀπέλθῃ. ³⁷ A = ἀπὸ σου but ἡ πξ' is corrupt for ἡξ' = ἀπ'
 ἐμοῦ. ³⁸ eg read τοῦ θεοῦ, but g trs. it before ἡ ὀργή. ³⁹ c, A^{b*}. h, β,
 A^{abce}, S¹ om. ⁴⁰ e reads ἔδειξεν. d ἰμαλάκισε. ⁴¹ d reads με. c adds ὁ,
 g αὐτὸς ὁ. ⁴² α, A. β, S om. g adds καὶ before ἀπὸ. ⁴³ α. This is
 at all events an ancient reading. But there are two other varieties.

* ὡς νῦν⁴³ παρεφυλαξάμεν⁴⁴, καὶ οὐχ ἡμαρτον. 5. Διὰ *dg, A* τοῦτο⁴⁵ * τέκνα μου⁴⁶, * ἰλέγω ὑμῖν⁴⁷, φυλάξατε⁴⁸ ἅπαντα⁴⁹ μετα-
 ὄσα ἐντέλλομαι⁵⁰ ὑμῖν, καὶ οὐ μὴ ἀμάρτητε⁵¹. 6. * Βόθρος *β-γ, A*,
 γάρ ἐστι ψυχῆς ἡ ἀμαρτία τῆς πορνείας⁵², χωρίζουσα ἀπὸ⁵³ *S¹ μου.*
 θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα * τοῖς εἰδώλοις⁵⁴, ὅτι αὕτη * ἐστὶν ἡ⁵⁵ *β, A, S¹*
 πλανῶσα τὸν νοῦν * καὶ τὴν διάνοιαν⁵⁶, καὶ κατὰγει⁵⁷ νεανί- *βδg, A, S¹*
 σκους εἰς ἄδην, οὐκ ἐν καιρῷ αὐτῶν. *πορνεία.*
 7. Καὶ γὰρ πολλοὺς ἀπόλεσεν ἡ πορνεία· ὅτι κἂν * γέρων *δε, A, S¹*
 ἢ τις⁵⁸, κἂν⁵⁹ εὐγενής, ἢ κἂν πλούσιος, κἂν πένης⁶⁰, * ὀνειδισμὸν ἑαυτὸν *ὀνειδος*
 ἐαυτῷ φέρει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ † πρόσκομμα τῷ *ποιεῖ καὶ*
*Βελίαρ*⁶¹. 8. * Ἰκοῦσατε γὰρ περὶ Ἰωσήφ πῶς ἐφύλαξεν ἑαυ- *γέλωτα*
 τὸν ἀπὸ⁶² γυναικός, καὶ τὰς ἐννοίας ἐκαθάρισεν⁶³ ἀπὸ πάσης⁶⁴ (τοῦ *δε*)
 πορνείας, ἢ καὶ⁶⁵ εὗρεν χάριω ἐνώπιον θεοῦ⁶⁶ καὶ ἀνθρώ- *B. καὶ*
 πων. 9. * Καὶ γὰρ⁶⁷ πολλὰ ἐποίησεν αὐτῷ ἡ Αἴγυπτος, καὶ τῶν ἀν- *τοῖς υἱοῖς*
 μάγους προσέκαλεσεν⁶⁸ καὶ * φάρμακα αὐτῷ προσήνεγκε⁶⁹. *θρώπων.*
β, A, S¹
 ἐπειδὴ γὰρ ἐφύλαξεν ἑαυτὸν Ἰωσήφ ἀπὸ πάσης. *β, A, S¹ κυρίου.*

af ὡς ἐννοῶν. *δ νῦν.* *dg, A* μετανοῶν (*A* = ἐν μετανοίᾳ). *S¹* = οὖν.
⁴⁴ *c* reads ἐφυλαξάμεν. *A^{abodes}* = καὶ ἐφυλαξάμεν or καὶ παρεφυλ. *A^{b*}* = ἔζων
 καὶ ἐφυλ. or παρεφυλ. ⁴⁵ *α* adds οὖν. ⁴⁶ *d* trs. after ἐντέλλομαι ὑμῖν.
g reads τεκνία μου. ⁴⁷ *α.* *g* reads παρακαλῶ ὑμᾶς. *β-γ, A, S* om. ⁴⁸ *δ*
 reads φυλάξασθε. ⁴⁹ *d* trs. after ὅσα. *e, A* om. ⁵⁰ *e* reads ἐνετειλάμεν.
⁵¹ *α, afg.* *δ, S¹* read ἀμαρτήσητε. *de* αμαρτετε (-εται *e*). ⁵² *α.* So also *af*
 (save that *af* read ἡ διὰ τῆς πορνείας for τῆς πορνείας). *βδg, S¹* read θλεθρος
 γὰρ ψυχῆς (*d* om.) ἐστὶν (*g* ἐστὶ ψυχῆς) ἡ πορνεία. *A* = θλεθρος (*A^b* τελετή)
 γὰρ φθείρει ἐπὶ ψυχῇ, καὶ ἡ πορνεία. ⁵³ *e* reads θλεθρος γὰρ ψυχῆς ἐστὶν ἡ ἀμαρτία
 ἡ διὰ τῆς πορνείας and is thus a conflate text. It is possible that βόθρος
 and θλεθρος may be different renderings of *הַבְּתָר*. ⁵⁴ *α, dg.* *abef* om.
⁵⁵ *d* reads τῷ Βελίαρ. *g* εἰδώλοις. ⁵⁶ *α, β-δg, A.* *bg* read ἐστί. ⁵⁷ *g* reads
 τῆς διανοίας. ⁵⁸ *d* reads κατὰγουσα. ⁵⁹ *α, d.* *β-δg, S¹* read κἂν ἢ τις γέρων.
g εἴτε γέρων ὢν. ⁶⁰ *α, d.* *β-d* read ἢ. *g* adds εἴη after εὐγενής. ⁶¹ *α.*
β, A, S¹ om. ⁶² *α.* *af* read ὀνειδισμὸν ἑαυτῷ ποιεῖ παρὰ τῷ (τὸν *f*) *B.* καὶ τοῖς
 υἱοῖς τῶν ἀνθ. *bg* ὀνειδος αὐτὸν (αὐτῶν *g*) ποιεῖ καὶ γέλωτα παρὰ τῷ *B.* καὶ τοῖς
 υἱοῖς τῶν ἀνθ. *de, A, S* read as in margin save that *A^{abodes}* om. ἑαυτόν.
 πρόσκομμα = *עֲרִיצָה* a corruption (?) of *רִיבָה* (or *רְהַר*) = γέλωτα. ⁶³ *α*
 (save that *h* adds τοῦ after περὶ). *β, A, S¹* read as in margin (save that for
 ἐπειδὴ γὰρ *A* reads τοῖνον γὰρ). ⁶⁴ *af.* *c* reads ἐκαθάρισεν. *δ* (*g*?) ἐκαθαίρισεν.
de ἐκαθίρισεν. *h* om. ⁶⁵ *A^{ab}* om. ⁶⁶ *α, β, A, S* om. ⁶⁷ *α, β, A, S¹*
 read as in margin. ⁶⁸ *A^{abodes}* om. ⁶⁹ *c.* *h, β* read παρεκάλεσεν. *e* adds
 καὶ φαρμακοῖς. *A^b* ἡ Αἴγυπτος περὶ Ἰωσήφ. ⁷⁰ *α, β-de* (save that *h* reads
 αὐτοῦ for αὐτῷ). *d* reads αὐτῷ διάφορα ἐπεινεκε πρὸ φίλτρον αὐτῆς διεγείραι
 τοῦτον βουλομένη. *e* αὐτῷ φιλημάτων προσήνεγκεν. *g, A* προσήνεγκεν αὐτῷ.

καὶ⁷⁰ οὐκ ἐδέξατο⁷¹ τὸ διαβούλιον τῆς ψυχῆς αὐτοῦ⁷² ἐπιθυμίαν
 πονηράν.
 IO. Διὰ τοῦτο⁷³ ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν⁷⁴ ἐρρύσατο
 αὐτὸν ἀπὸ παντὸς πονηροῦ⁷⁵ κεκρυμμένου θανάτου.
 II. Ἐὰν γὰρ μὴ κατισχύσει⁷⁶ ἡ πορνεία⁷⁷ *τὴν ἐννοίαν⁷⁸
 ἡμῶν⁷⁹, οὐδὲ δ⁸⁰ Βελλίαρ *δύναται κατισχύσαι⁸¹ ἡμῶν⁸².
 V. Πονηραὶ γάρ⁷¹ εἰσιν αἱ γυναῖκες, τέκνα² μου, *καὶ ἐν
 τῇ μὴ ἔχειν αὐτάς³ ἐξουσίαν *ἢ δύναμιν⁴ ἐπὶ *τὸν ἄνδρα⁵,
 β, A, S¹ δολιεύονται⁶ ἐν σχήμασιν⁷ ὅπως⁸ αὐτὸν⁹ *πρὸς ἑαυτὰς¹⁰
 ἐπισπᾶσονται¹¹. 2. Καὶ¹² ὃν¹³ διὰ *τοῦ σχήματος¹⁴ οὐκ
 ... κατα-
 γωνίσασθαι¹⁵ γινώσκονται¹⁶, τοῦτον¹⁷ δι'¹⁸ ἀπάτης κατα-
 γωνίζονται¹⁹. 3. Ὅτι⁷ καλεῖται²⁰ *περὶ αὐτῶν²¹ εἰπέν²²

⁷⁰ A = ἀλλά. α adds αὐτός. ⁷¹ h reads κατεδέξατο. ⁷² h trs. before τῆς
 ψυχῆς. α adds ἡ. ⁷³ α adds οὐκ. ⁷⁴ c. h, A, S¹ read ἡμῶν. β μου. ⁷⁵ α =
 γρ or γῶρ. This apparently was corrupted into ⁷⁶α. Hence β, A^{b*odes},
 S¹ which read ὁρατοῦ καὶ (g om.). d ὁράτου. A^a = ἀνδρὸς ὁράτου καί. A^b
 ἀνδρὸς ἀπὸ ἐκείνου ὁρατοῦ καί. S¹ adds πονηροῦ and om. κεκρυμμένου. ⁷⁶ c,
 defg. h, ab read κατισχύση. ⁷⁷ A = ἡ πονηρία. ⁷⁸ α, bef. a reads τῆς
 ἐννοίας. d ἐν ταῖς ψυχαῖς. g, A^{b*odes} τῆς καρδίας. A^{abd} = τὰς ἐννοίας. ⁷⁹ h,
 β-ab. ab, S¹ om. c, A^{ab+4} read ἡμῶν. d ἡμῶν καὶ ἐν τῇ διανοίᾳ. A^b = τῶν
 ἀνθρώπων. ⁸⁰ bg om. ⁸¹ α. β, A, S read κατισχύσει. ⁸² A = ἡμῶν.

V. ¹ α. β, A, S¹ om. ² g reads τεκνία. ³ α, A (save that for αὐτάς
 c read αὐτοὺς and h αὐταῖς). β, S¹ read as in margin. ⁴ A^{b*odes} om.
 For ἐξουσίαν ... ἐπὶ g reads δυν. κ. ἐξουσίαν πρὸς. ⁵ α. A = ἄνδρας.
 abefg, S¹ read τὸν ἄνθρωπον, d τῶν ἀνθρώπων. ⁶ d reads δολιεύονται. ⁷ d
 adds πάντα τρόπον ἐπισπᾶσθαι. ⁸ α, d. β-d, S¹ read πῶς. ⁹ α, β-d.
 d, A read αὐτοὺς. ¹⁰ c, df. h, beg read πρὸς αὐτάς. a ἐπ' αὐτάς. ¹¹ α,
 β-fg. f reads ἐπισπᾶσονται. g περισπᾶσονται. A = ἰσχύουσιν ἐπισπᾶσθαι.
¹² h om. ¹³ d reads ὃν τινων. ¹⁴ α. β, A, S¹ read δυνάμεις. α alone
 gives the right sense. σχῆμα means 'anything that appeals to the senses'
 in the text. Hence α may = τῇ corrupted into ῃη or ῃκ = β, A, S¹.
¹⁵ c A^{bb*odes}. c reads ἰσχυον. abfg, S¹ ἰσχύει. h, A^a ἰσχύονται. d κατισχύ-
 σωσι. ¹⁶ c. h reads γινώσκονται. β, A καταγωνίσασθαι. It is noteworthy
 that though A = β here it uses a different word for the καταγων. following.
 Possibly καταγωνεύσασθαι = ¹⁷לגבול which may have been corrupted into
 הלכל = καταγωνίσασθαι. But καταγωνεύσασθαι may be simply a corrup-
 tion of καταγωνίσασθαι. ¹⁷ d reads τούτων. ¹⁸ d adds τῆς ματαίας καὶ
 κενῆς. ¹⁹ c, df. A. abg, S¹ read καταγωνίζεται. h ἀγωνίζονται. c ἡττῶσιν.
²⁰ α. β-dg, S¹. d reads καί. g γάρ. A καί, which with next two words
 it trs. after μοι. ²¹ A = περὶ τούτου. ²² A adds καὶ περὶ τούτου.
²³ d adds οὕτως εἰπών. g ἀκούσατε. ²⁴ g om. c adds καλεῖται. ²⁵ h om,

μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ, καὶ ἐδίδαξέ με²³, ὅτι²⁴ αἱ²⁵ γυναῖκες
 ἡττῶνται²⁶ * τῷ πνεύματι τῆς πορνείας²⁷ * ὑπὲρ τὸν ἄνδρα²⁸,
 καὶ * ἐν καρδίᾳ²⁹ μηχανῶνται³⁰ * κατὰ τῶν ἀνθρώπων³¹, καὶ³²
 * διὰ τῆς κοσμήσεως³³ πλανῶσιν αὐτῶν³⁴ τὰς δια- β, Α, S¹
 νοίας³⁵, * καὶ διὰ³⁶ τοῦ βλέμματος * τὸν ἴδον³⁷ ἐνσπείρουσιν³⁸, πρῶτον
 καὶ τότε * τῷ ἔργῳ³⁹ αἰχμαλωτίζουσιν⁴⁰. 4. Οὐ γὰρ
 δύναται γυνὴ * ἄνδρα βιάσαι εἰς πρόσωπον ἄλλ' ἐν σχήμασι β, Α, S¹
 πορνικοῖς τοῦτον παυουργεῖται⁴¹. 5. * Λοιπὸν φεύγετε
 τέκνα μου τὴν πορνείαν⁴², * καὶ προστάσσετε⁴³ ταῖς γυναῖξιν
 ὑμῶν⁴⁴ καὶ ταῖς θυγατράσιν ὑμῶν⁴⁵, ἵνα μὴ κοσμῶσι⁴⁶
 τὰς⁴⁷ κεφαλὰς αὐτῶν⁴⁸ καὶ τὰς ὄψεις⁴⁹ * πρὸς ἀπάτην
 διανοίας⁵⁰, ὅτι πᾶσα γυνὴ⁵¹ δολιευομένη ἐν τούτοις εἰς κόλασιν⁵²
 αἰώνιον⁵³ τετήρηται⁵⁴. 6. Οὕτως γὰρ⁵⁵ ἔθελξαν τοὺς
 Ἑγγρηγόρους⁵⁶ τοὺς⁵⁷ πρὸ τοῦ κατακλισμοῦ * ἐκεῖνοι γὰρ⁵⁸ β, Α, S¹
 συνεχῶς⁵⁹ ὀρῶντες αὐτὰς⁶⁰ ἐγένοντο⁶¹ καὶ⁶² ἐν⁶³ ἐπιθυμίᾳ
 κάκεινοι.

²³ g reads πλέον ἡττ. A^b = πλέον. A^a om. S¹ = ἐμπίπτονται. ²⁷ α, αὐδ,
 Α. e reads τῷ πάθει τῆς πορ. f τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας. g ἐν τῷ περὶ τῆς
 πορνείας. S¹ = εἰς τὴν πορνείαν. ²⁸ α. abef, S¹ read ὑπὲρ τὸν ἄνθρωπον.
 e¹ ὑπὲρ τῶν ἀνθρώπων. d, Α ὑπὲρ τοὺς ἄνδρας. g reads as abef but puts
 immediately after ἡττῶνται. ²⁹ g reads διὰ τοῦτο. ³⁰ e reads μηχανοῦνται.
 h μηχανίζονται. S¹ = ἐγείρονται. ³¹ α, bdef. a reads κ. τῶν ἀνθρώπων
 πνευμάτων both in same hand with ἀνθ. above πν. g κ. τοῦ ἀνθρώπου.
 Α = κατὰ τῶν ἀνθρώπων. S¹ ἐπὶ τὸν ἄνδρα. ³² c om. ³³ d reads διὰ
 μὲν τ. κοσμ. Α reads ~~ἡττῶνται~~ ~~ἡττ~~ (= πῶς τινος) which is corrupt for
~~ἡττῶνται~~ = διὰ τῆς κοσμήσεως. ³⁴ a reads αὐτόν. Α om. β, Α, S¹ add
 πρῶτον which g trs. before αὐτῶν. ³⁵ a adds αἰχμαλωτίζουσαι. ³⁶ d
 reads διὰ δέ. Α = (+ καὶ, A^{ae}) πρῶτον γὰρ διὰ. ³⁷ h reads τοῦ ἰδῶ. ³⁸ e² h,
 beg, Α, S. c¹(f), af read ἐνσπείρουσαι. d ἐνσπείρουσιν and omits rest of
 verse. ³⁹ c, be, Α, S¹. afy read τὸ ἔργον. h ἔργον. ⁴⁰ a om. e adds
 αὐτούς. ⁴¹ α (save that c reads πορνικῆς for πορνικοῖς). β, Α, S¹ read as
 in margin. ⁴² α (save that h trs. φεύγ. after μου). β-g, Α, S¹ read
 φεύγ. οὐκ τὴν πορ. τ. μου. So also g, save that it om. μου and trs. τέκνα
 before τὴν πορ. ⁴³ d reads καὶ ἐντέλλεσθε. g προστάττετε δὲ καὶ. ⁴⁴ h
 om. fg om. next four words. ⁴⁵ c, de. h, ab, Α, S om. ⁴⁶ c. h reads
 κοσμήσουσαι. β-e κοσμῶνται. e κοσμήσωσιν. ⁴⁷ h om. ⁴⁸ α, Α. β, S¹
 om. ⁴⁹ β, S¹ add αὐτῶν. ⁵⁰ α, β-b (save that d adds τῆς before διαν.),
 Α, S. b om. ⁵¹ h adds μή. ⁵² A^b add κακίστην. ⁵³ α. d reads
 αἰώνιον. β-d τοῦ αἰῶνος. ⁵⁴ h reads τηρίζονται. ⁵⁵ g om. ⁵⁶ b reads
 Ἑγγρ. ⁵⁷ β, Α, S om. ⁵⁸ α, d. β-d, Α, S read κάκεινοι. ⁵⁹ c trs.
 after ὀρῶντες. ⁶⁰ h, β, S. c reads τὰς γυναῖκας. Α om. ⁶¹ α, β-e. e reads
 ἐπ' ἐγίνετο. Α = ἐγείροντο. ⁶² α. β, Α, S¹ om. ⁶³ eg om. ⁶⁴ A^{bbe} cde.

α, β-γ, S¹ αὐτῶν⁶⁴, καὶ συνέλαβον⁶⁵ τῇ διανοίᾳ *τὴν πράξιν⁶⁶. *μετε-
 ἀλλήλων. σχηματίζοντο γὰρ⁶⁷ εἰς ἄνδρα⁶⁸ καὶ ἐν τῇ συνουσίᾳ τῶν
 β, Δ, S¹ ἀνδρῶν *αὐτῶν συνεφαίνοντο αὐταῖς⁶⁹. 7. *Κάκειναι⁷⁰ δὲ⁷¹
 ἀνθρώ- ἐπιθυμοῦσαι *τῇ διανοίᾳ τῆς φαντασίας⁷¹ αὐτῶν ἔτεκον⁷²
 πους. γίγαντας. Ἐφαίνοντο γὰρ αὐταῖς⁷³ *οἱ Ἑγρήγοροι⁷⁴ *ἕως
 β, Δ, S¹ εἰ θέλετε καθαρεύ- τοῦ οὐρανοῦ φθάνοντες⁷⁵.
 εἰν τῇ διανοίᾳ, φυλά-
 ξασθε.

VI. Φυλάξατε¹ οὖν² ἀπὸ τῆς³ πορνείας, καὶ *ἵπτε καθα-
 ρεύοντες⁴ τῇ διανοίᾳ. *φυλάξατε καὶ⁵ τὰς αἰσθήσεις ὑμῶν⁶ ἀπὸ
 γυναικῶν⁷. 2. Κάκεινας⁸ δὲ⁹ ἐντέλλεσθε¹⁰ μὴ συνδυάζειν¹¹
 ἡ, β, S¹ ἀνδράσω¹², ἵνα καὶ αὐταὶ καθαρεύωσι¹³ τῇ διανοίᾳ¹⁴. 3. *Αἱ
 πάσης θηλείας. γὰρ συνεχεῖς συντυχίαι¹⁵, κἂν μὴ πραχθῇ¹⁶ τὸ ἀσέβημα,
 β, S¹ αὐταῖς¹⁷ μέν ἐστι νόσος ἀνίατος¹⁸, ἡμῖν¹⁹ δὲ *εἰς ὄλεθρον
 ὀνειδος Βελίαρ καὶ ὀνειδος αἰώνιον²⁰. 4. Ὅτι²¹ πορνεία *οὔτε
 τοῦ Βελίαρ αἰώνιον.

g reads μετ' αὐτῶν. α, β-γ, S¹ ἀλλήλων (ἀλλήλοις ε). A^a om. ⁶⁶ *d* reads
 συλλαβόντες. ⁶⁷ *g* reads τῇ πράξει. ⁶⁸ c. *h* reads κατεσχηματίζοντο. β,
 Δ, S¹ καὶ (*d* om.) μετεσχηματίζοντο. ⁶⁹ α. β, Δ, S¹ read ἀνθρώπων. ⁷⁰ *d*
 reads τῶν συναφρανάντων αὐτοῖς. ⁷¹ α. β-δ, Δ, S¹ read κάκειναι. *b* κάκειναι.
⁷² c, af, Δ. *de*, S¹ τῇ δ. τὰς φαν. *d* τὰς φαν. *g* τὰς διανοίας καὶ φαν. *h* τῇ δ.
 καὶ φαντασίᾳ. ⁷³ c reads ἔτεκον. ⁷⁴ *f* reads αὐτοῖς. *g* om. ⁷⁵ *b* reads
 Ἑγρήγορος. *g* adds ἐκείνοι. ⁷⁶ c, β-δ, S¹. A = ὡς φθάνοντες εἰς οὐρανόν.
 For φθάν. *d* reads φαίνοντας. *h* φθάνοντας.

VI. ¹ α. β-*bg* read φυλάξασθε. *bg*, S¹ φυλάσσεσθε. ² *g*, S¹ add τέκνα.
h adds ἐαυτούς. ³ *g* om. ⁴ α (save that I have emended ἵπτε into
 ἵπτε). β-ε, S¹ read εἰ θέλετε καθαρεύειν. c ἔαν θέλεται καθαροὶ εἶναι. *a* adds ἐν.
⁵ α. *aef* read φυλάξασθε. *bd*, S¹ φυλάσσετε. *g* φυλάσσεσθε. ⁶ c, *adf*,
 A^{b+cd} *h*, *beg*, S¹ read τὰς αἰσθήσεις. A^{ab} τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ τὰς αἰσθ.
⁷ c. A = πασῶν γυναικῶν. *h*, β, S¹ read πάσης (*h* om.) θηλείας (*g* φυλίας).
⁸ α, *f*. β-*f* read κάκειναι. ⁹ *d* om. ¹⁰ α, *g*. β-*eg*, S¹ read ἐντέλλασθε.
c παραγγέλλεται. ¹¹ α, *de*. *a* reads συνδυάζειν. *bfy* συνδυάζειν. A^{ab} read
 ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ. A^{b+cd} ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ = γυμνοῦσθαι which are corrupt possibly
 for ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ = συνδυάζειν. A^{ab} read ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ = ἐνδοιάζειν. S¹ reads
 μετὰ ἀνθρώπων for μὴ . . . ἀνδράσω. ¹² α. A = ἀνδράσω αὐτῶν. β reads
 ἀνθρώποις. ¹³ c, *abg*. *d* reads καθαρεύουσιν. c καθαροὶ εἰσιν. *h*, *f* καθα-
 ρεύουσιν. ¹⁴ *d* adds εἰρήνην ἔχουσιν. ¹⁵ α, β-*de*. So *d* but om. συνεχεῖς.
c reads ἐν γὰρ ταῖς συνεχεῖς (sic) συντυχίαις. ¹⁶ *h*, β-*g*, Δ, S¹. *c* reads δεχθῇ.
g προσελθεῖ. ¹⁷ *g* reads αὐτοῖς. ¹⁸ A^{b+} = μυσαρά. Other Armenian
 MSS. = μεγάλη. ¹⁹ c, *bd*, A^{ab}, S¹. *h*, *aeg*, A^{b+cd} read ὑμῖν. ²⁰ α
 (save that *c* reads ὄλεθρος τῇ). β, S¹ read as in margin, save that *d* adds
 παρὰ before τοῦ. A = ὀνειδος μέγα. ²¹ *c* reads πᾶσα. ²² A reads ⲙⲉ ⲛⲉ
 ⲙⲉ ⲛⲉ (= καὶ οὐδέν) which is corrupt for ⲛⲉ ⲙⲉⲧⲁⲗⲏ ⲙⲉ ⲛⲉ = οὔτε σύνεσις

σύνεσιν οὔτε²³ † εὐσέβειαν²³ ἔχει ἐν ἑαυτῇ²⁴ καὶ²⁴ πᾶς²⁵ ζῆλος
κατοικεῖ²⁶ ἐν τῇ ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς²⁷.

5. Διὰ τοῦτο ῥοδὴν λέγω ὑμῶν¹²⁸ ζηλώσετε²⁹ ῥοὺς υἱοὺς β-δ, Α, S¹
τοῦ³⁰ Λευί¹ καὶ ζητήσετε³¹ ὑψωθῆναι ὑπὲρ αὐτούς³², ἄλλ'³³ διὰ
οὐ λοχύσετε³⁴. 6. Ὁ γὰρ Θεὸς³⁵ ποιήσει³⁶ τὴν ἐκδίκησιν³⁷ β δυνή-
αὐτῶν³⁸ * ὑμεῖς δὲ ἀποθανεῖτε³⁸ θανάτῳ πονηρῷ³⁹. 7. Τῷ γὰρ³⁹ σεσθε.
Λευὶ ἔδωκεν * ὁ Θεὸς⁴⁰ τὴν ἀρχὴν⁴¹ [καὶ τῷ Ἰουδᾷ * μετ' αὐτοῦ⁴²,
* ἐμοὶ δὲ⁴³ καὶ * τῷ Δάν⁴⁴ καὶ τῷ⁴⁵ Ἰωσήφ⁴⁶, * τοῦ εἶναι εἰς⁴⁷
ἄρχοντας]. 8. Διὰ τοῦτο⁴⁸ ἐντέλλομαι ὑμῶν ἀκούειν τοῦ⁴⁹ β, Α, S
Λευί, * ὅτι αὐτὸς γινώσκειται⁵⁰ νόμον θεοῦ⁵¹, καὶ * διαστελεῖ⁵² ἡ, Α δια-
εἰς⁵³ κρίσιν καὶ θυσιάσει⁵³ ὑπὲρ τοῦ⁵⁴ Ἰσραὴλ μέχρι τελεω-
σεως χρόνων⁵⁵ * ἀρχιερεὺς χριστός⁵⁶, ὃν⁵⁷ εἶπεν⁵⁸ ὁ⁵⁹ Κύριος. πάντος.
κυρίου.
τελεῖ.
β, Α, S
παντός.

οὔτε. ²³ = ΠΤΩΠ which may be corrupt for ΠΩΠ, or εὐσέβειαν is
corrupt for εὐλάβειαν as in Mic. vii. 2; Sir. xi. 17. ²⁴ h reads ἄλλ᾽.
²⁵ e reads πρὸς. ²⁶ f reads οικεῖ. ²⁷ α, β, Α²⁸, S¹. Α^{abde} = αὐτῶν.
²⁸ α (but h reads δέ for οὐ). d reads οἶδα ὅτι. Α καὶ ὑμεῖς. β-δ, Α, S¹ om.
²⁹ α, S¹. α, βg, Α read ζηλώσατε. d ζηλοῦτε. ef ζηλώσητε. ³⁰ α. β om.
³¹ afy, S¹. h, δε, Α read ζητήσατε. e, d ζητεῖτε. ³² β, Α. α reads αὐτῶν.
³³ Α adds κἀν ζητήσητε. ³⁴ Em. from c λοχύσητε. h λοχύσατε. adeg read
δυνήσεσθε. b δυνήσασθε. f δυνήσησθε. Α adds ὑπὲρ αὐτούς. ³⁵ g reads
κύριος. ³⁶ β. α reads ποιεῖ. Α = ἐποίησε. ³⁷ Α = ἐλογον ἐξ. ³⁸ α.
β, S¹ read καὶ ἀποθανεῖσθε (+ ὑμεῖς g). Α om. together with next two
words. ³⁹ Α = δέ. ⁴⁰ α, αε. βg, S¹ read κύριος. f ὁ κύριος. d κύριος
ὁ θεός. ⁴¹ d reads χάριν. The rest of the verse is spurious. ⁴² α, ef.
ag, Α read μετ' αὐτῶν (which Α trs. before τῷ Ἰ.). b μετ' αὐτῶν. d μετ' αὐτῶν.
S¹ om. ⁴³ α, d. β-δ read κάμοι. d om. next three words. ⁴⁴ h. c
reads τῷ Ἰαθ. β-δ Δάν. ⁴⁵ c, d. h, β-δ om. ⁴⁶ d adds καὶ τῷ Δάν.
⁴⁷ α, β-δ. b reads τοῦ εἶναι ἐπὶ. Α^{abde} = μετ' αὐτούς. So also Α²⁸ save that
they prefix καί. ⁴⁸ c adds οὐν. ⁴⁹ d reads τῷ. ⁵⁰ h reads ὅταν διαγνώσατε.
For γινώσκειται Α reads γνωρίσει. S¹ συνήσει. ⁵¹ α. β, Α, S as in margin.
⁵² c, β-bg (save that d om. eis), S. Here διαστελεῖ (= ἡγῆ) eis = 'he will
admonish in respect of judgement.' h, g, Α read διατελεῖ eis 'will fulfil in
respect of.' b διαστᾶλλει eis. All these readings appear unsatisfactory.
Perhaps δια(σ)τελεῖ eis is corrupt for διατελέσει. Hence διατελέσει κρίσιν =
עֲשֶׂה דִּין. In other words the civil authority of Levi (i. e. of the
Maccabees) would be referred to here. Possibly διαστελεῖ may be used
(uniquely?) as διατελεῖται 'he will issue ordinances.' Α adds καὶ eis δίκαια.
⁵³ α (c θυσιαση), e, Α, S¹. af reads θυμιάσει. b, S¹ θυσίας. d θυσίαν. g θύσει.
⁵⁴ α. β, Α, S read as in margin. ⁵⁵ d reads χρόνων. ⁵⁶ Emended from
h which reads ἀρχιερεὺς χριστοῦ. c, β, S read ἀρχιερεὺς χριστοῦ (d κυρίου).
Α^{abde} = τοῦ εἶναι ἱερεὶα τῆς διαθήκης χριστοῦ (Α²⁸ κήρυκος). Α²⁸ = τοῦ εἶναι

ο λαλεῖν. 9. Ὁρκῶ ὑμᾶς τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ⁶⁰ τοῦ⁶¹ ποιεῖν⁶² ἀλήθειαν
 * ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ⁶³ * καὶ ἀγάπην ἔχειν
 ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ⁶⁴. 10. Καὶ πρὸς τὸν⁶⁵
 Λεὺὶ ἐγγίσατε⁶⁶ ἐν ταπεινώσει καρδίας ἡμῶν¹⁶⁷, ἵνα * δέξησθε
 εὐλογίαν⁶⁸ ἐκ τοῦ⁶⁹ στόματος αὐτοῦ. 11. Αὐτὸς γὰρ⁷⁰
 εὐλογήσει τὸν Ἰσραὴλ καὶ τὸν Ἰούδαν * ὅτι ἐν αὐτῷ⁷¹
 ἐξελέξατο Κύριος⁷² βασιλεύειν⁷³ ἐνώπιον⁷⁴ * παντὸς τοῦ
 λαοῦ⁷⁵. 12. Καὶ προσκυνήσατε⁷⁶ * τὸ σπέρμα⁷⁷ αὐτοῦ,
 ὅτι⁷⁸ ὑπὲρ ὑμῶν⁷⁹ ἀποθανεῖται⁸⁰ ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ⁸¹
 ἀοράτοις. καὶ * ἐν ὑμῖν ἔσται⁸² * βασιλεὺς αἰώνιος⁸³.

β-γ, S¹
 πάντων
 τῶν
 λαῶν.

VII. * Καὶ ἀπέθανε Ῥουβὶμ, ἐντειλάμενος τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ ταῦτα¹. 2. * Καὶ ἔθεντο² αὐτὸν ἐν σορῷ, * ἔως

ιερέα τῆς διαθήκης. I take it that the original text referred to Ps. cx. 4 or
 to the thought therein implied which was current at the time. ⁶⁷ ef read
 ὡν. ⁶⁸ A^a add ἐκείνῃ. ⁶⁹ α, f, A^{bbccdes}. β-γ, A^a, S om. ⁶⁰ c adds
 καὶ τῆς γῆς. ⁶¹ α, β om. ⁶² h, β, S read ποιῆσαι. c λαλεῖν, a reading
 possibly due to Zech. viii. 16 (cf. Eph. iv, 25). A = περιπατήσαι
 ἀλήθεια. ⁶³ α, bdef (save that c reads μετὰ τοῦ πλ.), A, S¹. ag read
 ἕκαστον πλησίον αὐτοῦ. ⁶⁴ α, aef (save that aef om. ἔχειν, af read ἕκαστον
 and c μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ). dg read ἀγάπην ἔχεν (+ ὁμοίως ἕκαστος πρὸς τ.
 δδ. αὐτοῦ g). b, S¹ om. entire clause. A = ἀγάπην ἔχετε πρὸς τοὺς ἀδελφοὺς
 ὑμῶν. ⁶⁵ A^b reads τοὺς υἱούς. ⁶⁶ d tra. to beginning of clause and for
 καὶ reads δὲ καί. ⁶⁷ α, g. d reads ἡμῶν. β-dg, A, S om. ⁶⁸ h reads
 δείξατε ἐν λόγῳ (?) ⁶⁹ aef om. ⁷⁰ d om. ⁷¹ d reads διότι αὐτῶν.
⁷² h prefixes δ. ⁷³ α, aef. bdg, S¹ read βασιλεύσαι. ⁷⁴ c. h reads ἐπὶ.
 β, S¹ om. ⁷⁵ α (save that h om. τοῦ), A. β-γ, S¹ read πάντων (+ τῶν bg,
 S) λαῶν. f πάντα τὸν λαόν. ⁷⁶ h, b, S. aef read προσκυνήσατε. c προσκυ-
 νησεται. d προσκυνῆσαι. g προσκυνήσατε. A = text or aef. ⁷⁷ c, β-bd. h,
 bd read τῷ σπέρματι. ⁷⁸ d om. next three words. ⁷⁹ h, ef, A^{bbccdes}, S¹,
 c, abg, A^b read ἡμῶν. d om. ⁸⁰ α, β-d, A^b, S¹. A^{bbccdes} read ἀποθανοῦνται,
 d om. ⁸¹ d reads τε καί. ⁸² α. β, S¹ read ἔσται ἐν ὑμῖν (ἡμῖν d).
 A = ἔσονται ἐν ὑμῖν. ⁸³ α, d. β-d, S¹ read β. αἰώνων. A = βασιλεὺς
 αἰώνιος. Here S makes a large Christian addition. See Appendices.

VII. ¹ α, af, A. So also be save that they omit ταῦτα. dg read ταῦτα
 (καὶ g) ἐντειλάμενος Ῥουβὶμ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐτελεύτησε (ἀπέθανε g), and add
 πρεσβυτῆς καὶ πλῆρις (sic) ἡμερῶν, ὑπάρχων ἐτῶν ρκε. S¹ = καὶ οὕτως εἰπὼν
 ἀπέθανε Ῥ. ὁ πρῶτος τοῦ Ἰ. υἱός, καὶ ἔζησε ἑτη ρκε. S² ταῦτα λίξας ἀπέθανε ὁ
 Ῥ. ὁ πρωτόγονος τοῦ Ἰ. ἔζη δὲ 125 ἔτη καὶ ἀπέθανε. ² d reads κατέθετο δέ
³ h, bcf, A, S. c reads καί. ad ἔως θνου (d οὐ). g ἔως. ⁴ c reads ἐξενέ-
 γκωτες. g ἐξενέγκαντες. ⁵ α, d, A. β-d, S¹ om. ⁶ e reads ἐν σορῷ X.
 καί. A om. ⁷ g om, ⁸ β-e, A, S¹ add τῷ διπλῷ, e τὸ διπλοῦν. ⁹ h,

ὅτε³ ἀπενέγκαντες⁴ αὐτὸν ἐξ Αἰγύπτου ἔθαψαν αὐτὸν⁵ ἔν β, Α, S¹ σηλαίφ
Χεβρών¹⁶, ἐν τῷ⁷ σπηλαίῳ⁸ * ὅπου ὁ πατὴρ αὐτοῦ⁹. τῷ
διπλῷ.
bedg, A
οἱ πα-
τέρες
αὐτοῦ.
B-eg, A,
S¹ ἔτει.
δ, A^{b*}, S¹
εἶπεν
αὐτοῖς.
B-e, A,
S¹ τέκνα,
ἀκού-
σατε.
B, A^{odets},
S¹ ὅσα.

Διαθήκη Συμεών τοῦ δευτέρου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας¹.

I. * Ἀντίγραφον λόγων² Συμεών, ὃ³ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁴, * πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν⁵ αὐτὸν⁶ * ἐν ἑκατοστῷ εἰκοστῷ⁷ ἔτει⁸ τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁹ * ἐν ᾧ χρόνῳ⁹ ἀπέθανεν Ἰωσήφ¹⁰ ὃ ἀδελφὸς αὐτοῦ¹¹. 2. * Ἀρρωστοῦντος τοῦ Συμεών ἦλθον ἐπισκέψασθαι αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹² καὶ¹³ ἐνισχύσας ἐκάθισε¹³, καὶ κατεφίλησεν¹⁴ αὐτοὺς καὶ εἶπεν¹⁵.

II. Ἀκούσατε¹, τέκνα μου², Συμεών τοῦ πατρὸς ὑμῶν
καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν³ ὅσα ἔχω * ἐν τῇ καρδίᾳ μου⁴.

af. So practically c μετὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. be read ὅπου οἱ πατέρες αὐτοῦ. g, A ὅπου οἱ πατέρες αὐτῶν. d ὅπου καὶ οἱ πατ. αὐτοῦ κατετίθησαν. S¹ = τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. f adds ῥουβὴν υἱὸς Ἰακώβ α' υἱὸς Λίας α' ἔζησεν ἐτη ρκε. See note 1 for like addition in S.

I. 1 α (save that h adds τοῦ before Ἰακώβ). a reads Συμεών. bfg, A^u, S¹ read διαθ. Συμ. β' (f om.) περὶ φθόνου (φθόνον f) d is conflate διαθ. Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας δευτέρ. περὶ φθόνου: also e διαθ. Συμ. περὶ φθόνου Συμεών υἱὸς Ἰακώβ καὶ Λίας β'. A^{bb} = διαθ. Συμ. υἱοῦ Ἰακώβ, υἱοῦ Ἰσαάκ, υἱοῦ Ἀβραάμ. A^{b*od} διαθ. Συμ. 2 h, abfg, S¹. c reads διαθήκη. de, A^b ἀντίγραφον διαθήκης. A^{b*odets} ἀντίγ. λόγων διαθήκης. 3 α, bfg. a reads ὡν. de ὅσα. 4 α, d om. next ten words through hmt. 5 β-d, A^{b*odets}. b reads πρὸ τοῦ θανεῖν. A^{abb} = ὅτε ἔμαλλε ἀποθανεῖν. 6 af om. 7 abef (save that be om. ἐν), A^{b*od}. g, A^{b*ets}, S¹ read ἐν τῷ ἑκατοστῷ ἔτει καὶ κε' (A^u κζ'). 8 A^{ab} add καὶ δευτέρῳ ἔτει. 9 α. abdf, A, S¹ read ἐν ᾧ ἔτει. e ἐν ἐτη (sic) δ. g om. together with next verse. 10 α, d. β-d, A, S¹ om. 11 α, af, save that h, af om. τοῦ and f reads ἀρρωστοῦντι. be, S¹ read ἦλθον γὰρ ἐπισκέψασθαι αὐτὸν ἀρρωστοῦντα οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (b om. οἱ . . . αὐτοῦ). A^{abb} = ἦλθον οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτὸν ἀρρωσ. and so also A^{odets} save that they om. οἱ υἱ. αὐτοῦ. A^{b*} = καὶ ἐλθόντες συνήχθησαν οἱ υἱ. αὐτοῦ ἐπισκ. αὐτόν. d and g give a third form of text. d reads ἀρρωστήσας προσκαλεσάμενος τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. g ἀρρωστήσας (sic) ἐκάλεσεν αὐτούς. Cf. S¹ ἐκάλεσεν υἱούς. S¹ = οἱ γὰρ υἱοὶ ἦλθον ἐπισκέψασθαι αὐτόν. 12 A adds Συμεών. g om. the next six words. 13 α, cf read ἐκάθισε. 14 h reads καταφίλησας and om. following καί. 15 g reads φησί. b, A^{b*}, S¹ add αὐτοῖς.

II. 1 c, β-d, A^u. d om. h, A^{abb*od} add μου. 2 α, d, A. g reads τεκνία μου. β-dg, S¹ read τέκνα. β-e, A^{-b}, S¹ add ἀκούσατε. 3 α. β, S¹ om. For A^{ab} see next note. 4 e reads ἐν καρδίᾳ μου. d adds κρυψά. A^{ab}

2. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἐξ Ἰακώβ * υἱὸς δεύτερος τῷ πατρὶ μου⁵,

* καὶ Λία⁶ ἡ μήτηρ μου ἐκάλεσέ με⁷ Συμεῶνα⁸,
ὅτι⁹ ἤκουσε Κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς¹⁰.

3. * Δυνατὸς γὰρ ἐγενόμην¹¹ σφόδρα
οὐκ ἐδειλίασα¹² πρᾶξω¹³
οὐδὲ ἐφοβήθην * ἀπὸ παντὸς πράγματος¹⁴.

4. Ἡ γὰρ καρδία μου ἦν σκληρά,
καὶ * τὰ ἥπατά¹⁵ μου ἀκίνητα
καὶ τὰ σπλάγχνα μου ἀσυμπαθῆ¹⁶.

5. * Ἐπειδὴ καὶ¹⁷ ἡ ἀνδρεία¹⁸ ἀπὸ¹⁹ ὑψίστου δίδοται²⁰
τοῖς²¹ ἀνθρώποις ἐν ψυχαῖς καὶ²² σώμασιν. 6. * Ἐν γὰρ
τῷ καιρῷ τῆς νεότητός μου πολλὰ²³ ἐζήλωσα²⁴ τὸν²⁵ Ἰωσήφ,
ὅτι²⁶ * ἡγάπα αὐτὸν ὁ πατήρ μου²⁷ ἢ παρὰ πάντας²⁸. 7.
καὶ²⁹ ἐστήριξα³⁰ ἐπ' ³¹ αὐτὸν τὰ ἥπατά μου ὥστε³² ἀνελεῖν
αὐτόν, * ὅτι ὁ ἄρχων³³ τῆς πλάνης καὶ³⁴ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου³⁵
ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, * μὴ προσέχω³⁶ * αὐτῷ ὡς ἀδελφῷ³⁷,
μηδὲ³⁸ φείσασθαι * τῷ πατρὶ μου Ἰακώβ³⁹. 8. Ἄλλ' ὁ

add ἀναγγέλλειν ὑμῖν. A^{b*} λέγειν ὑμῖν. A^{cdote} om. See preceding note.
⁵ c. h reads δεύτ. υἱὸς τοῦ πατρὸς μου. β, A, S¹ read τοῦ πατρὸς μου υἱὸς δεύτ.
(δεύτ. υἱὸς e, A^{b*cd}). ⁶ ag read καί. d Λία τοῖνον. ⁷ A^{abb*} τὸ δνομά μου.
⁸ h, ag read Συμεών. ⁹ A^{ab} = καί. ¹⁰ A^{ab} = τῆς μητρός μου. ¹¹ α. β,
A^{b*cdote}, S¹ read δυν. ἐγενόμην. A^{ab} = καὶ ἐγενόμην δυν. ¹² d adds πᾶσαν.
¹³ e reads πρᾶξαι. ¹⁴ S¹ = στάσιν. ¹⁵ A^{ab} = ἡ κοιλία. ¹⁶ e reads
ἀσυμπαθήτα. ¹⁷ α. β reads ὅτι καί. A = καὶ ὅτι. ¹⁸ h adds μου.
¹⁹ d reads παρὰ. g ἔως. ²⁰ α, β-abg (c, d giving the form δίδοται). abg,
A, S read δίδοται. ²¹ e reads τοῖς υἱοῖς τῶν. A = πᾶσιν. ²² β, S add ἐν.
²³ α. aef read ἐν τῷ καιρῷ οὖν ἐκείνῳ τῆς νεότητος ἐν φ. bdg, A, S¹ καὶ (+ ἐγὼ A)
ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ. ²⁴ h reads ἐζημίωσα? ²⁵ h om. bd read τῷ. ²⁶ d
reads ἐν φθόνῳ διότι. ²⁷ α, A. β-a, S¹ read ἡγάπα αὐτ. ὁ πατήρ ἡμῶν.
a ἡγοπάτο αὐτὸς τῷ πατρὶ. ²⁸ α. β, A, S¹ om. ²⁹ A^{abote} om. ³⁰ α, af.
be read ἐστήρισα. d ἐσκήρυνα. g ἔστησα. ³¹ c om. ³² α. β reads τοῦ.
³³ d reads ὁ γὰρ ἄρχων. For ἄρχων A^{b*cdote} read ἄγγελος. ³⁴ α. g om.
β-dg, S read ἀποστειλάς. d Σατὰν ἀποστειλάς. A^{ab} = ἀπεστάλη ἐπὶ ἐμέ καί.
A^b ἐκίνησέ με εἰς ζήλον καί. A^{cdote} ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου καί. ³⁵ ef
read ζήλους. ³⁶ d reads τοῦ μὴ προσ. A^{abodot} = μὴ ἀφείς (+ με A^{cd}) προσ.
A^{b*} = καὶ μὴ ἀφίειν προσ. A^b καὶ οὐκ ἠφίει προσ. ³⁷ g reads αὐτὸν ὡς
ἀδελφόν and om. rest of verse. ³⁸ α, d. β-d A, S¹ read καὶ μὴ. ³⁹ α,
A^{ab}. abef, A^{b*cdote}, S¹ read Ἰακ. τοῦ π. μου. d Ἰακ. τοῦ π. ἡμῶν. A^{abb} add
γηράσκοντος. ⁴⁰ dg om. next four words through hmt. For next word
A^{b*cdote} read αὐτῶν. ⁴¹ A^{abb} om. ⁴² S¹ reads τοῦ πατρὸς. ⁴³ α. abefy,

θεός⁴⁰ αὐτοῦ καὶ⁴¹ ὁ θεός * τῶν πατέρων⁴² ἡμῶν⁴³ * ἀπέστειλε β-δ, A^{abh}, S¹ αὐτοῦ.
 τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ⁴⁴ ἐρρύσατο⁴⁵ αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν μου⁴⁶. 9. Ὡς γὰρ⁴⁷ ἐγὼ ἐπορεύθην⁴⁸ * ἐν Σικίμοις⁴⁹ β, A, S¹ ἐνέγκαι⁵⁰ ἄλειμμα⁵¹ τοῖς ποιμνίοις⁵² καὶ 'Ρουβίμ⁵³ εἰς⁵⁴ Δο- ἡμῶν.
 θαεῖμ⁵⁵, ὅπου⁵⁶ τὰ ἐγγρήζοντα⁵⁷ ἡμῶν⁵⁸ καὶ πᾶσα⁵⁹ ἡ ἀπό- β, A, S¹ ἐλθὼν
 θεσις ἦν⁶⁰, Ἰούδας⁶¹ ὁ ἀδελφός μου⁶² ἐπώλησεν αὐτὸν⁶³ 'Ρουβίμ.
 τοῖς Ἰσμαηλίταις. 10. Καὶ * ὁ 'Ρουβίμ ἀκούσας ταῦτα⁶⁴ β-af, S¹
 ἐλυπήθη⁶⁵. ἤθελε⁶⁶ γὰρ αὐτὸν⁶⁷ ἀπαγαγεῖν⁶⁸ πρὸς τὸν πατέρα⁶⁹. διασω-
 11. Ἐγὼ δὲ⁷⁰ * ταῦτα ἀκούσας⁷¹ ὀργίσθην ἐπὶ⁷² τὸν⁷³ Ἰούδαν⁷⁴ β, A^{bcd}
 'σφύδρα⁷⁵, ὅτι⁷⁶ ζῶντα αὐτὸν ἀπέλυσεν· καὶ * ἐποίησα μῆνας S¹ ὀργί-
 πέντε ὀργιζόμενος ἐκ' αὐτοῦ⁷⁷. 12. Καί γε συνεπόδισέ με σθην.
 * ὁ Κύριος⁷⁸ καὶ ἐκόλυσεν δρᾶσιν⁷⁹ χειρῶν 'ἀπ' ἐμοῦ⁸⁰. * ὅτι
 ἡ χεὶρ μου ἡ δεξιὰ ἡμίξηρος γέγονεν ἐπὶ ἡμέρας ἐπτά⁸¹.

A^{abh}, S¹ read αὐτοῦ. A^{bcd} αὐτῶν. d, S² μου. A^{abh} add Ἰακώβ, Ἰσαὰκ καὶ Ἄβραάμ ('A., 'I. καὶ 'Iak. A'). 44 α, A. abefg, S¹ read ἀποστειλάς τ. ἄγγ. αὐτοῦ. d, S² om. 45 a om. 46 a adds ἐξέλτατο. 47 h reads καὶ. A = om. 48 e reads ἀπὸ τῶν. 49 be. h, adf read ἐν Σικίμοις. g eis Σικίμων. c om. 50 β (save that g reads ἐνεγκὲν), A. c reads ἐνεγκε. h ἤνεγκε. 51 d reads ἀλείμματα. A^{abh} = φάρμακον but A^{bcd} agree with text. 52 A^{abh} = τοῖς προβάτοις ποιμνίων ἡμῶν. 53 α, d. β-d reads 'Ρουβίμ. Slightly corrupt in A^{ab}. 54 c reads καὶ. h om. 55 ab, A^b. c reads Δοθαεῖμ. d Δοθαν. eg Δοθαμ. f Δοθαμ. h om. A^{bcd} = αὐτῶν ἡμῶν, but A^{abh} agrees with text. 56 c reads ἤνεγκε. de, A add ἦν. 57 β-d. d read χρεώθη. α reads χρεῖσθαι. g adds ἦν. 58 d reads ἡμῶν. 59 e om. 60 α. A^{bcd} read ἡμῶν. β om. 61 c, f, A^{bcd} add δέ. 62 α. β, A, S¹ read ἡμῶν. 63 A^{ab} = Ἰωσήφ. 64 e. h is conflated ἐλθὼν 'Ρουβίμ καὶ ἀκούσας ταῦτα. β, A^{bcd}, S¹ ἐλθὼν 'Ρουβίμ (Ρουβίμ d). A^{ab} = ἦλθε 'Ρ. ὁ ἀδελφός ἡμῶν καὶ. d adds καὶ μὴ εὐρὼς αὐτόν. 65 dg add σφύδρα. 66 e reads ἦλθεν. 67 h om. 68 c, A^{bcd}. h, af read διασωθῆναι. bdeg, S¹ διασῶσαι. A^{ab} conflated = διασῶσαι καὶ ἀπαγαγεῖν. 69 d, A^{bcd} add αὐτοῦ. 70 g reads γάρ. 71 α. A^{abh} = ἐλθὼν. β, A^{bcd} om. 72 be read πρὸς. 73 def om. 74 A^{ab} read αὐτόν. A^{bcd} Δάν. 75 α. β, A, S¹ om. 76 d reads δούτι. 77 α, β (save that for ἐκ' αὐτόν abdef read αὐτῶν, g αὐτόν). A^{ab} = οὕτως ὀργίσθην ἐκ' αὐτῶν μῆν. πέντε. A^{bcd} καὶ ἦν ἐκ' αὐτῶν ὀργιζόμενος (A^g om.) μ. π. e, A^{bcd} add ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ. g ἐπὶ τούτῳ. d περὶ τούτου διὰ τὴν ἐβουλόμην ἐγὼ ἀποκτεῖναι αὐτόν. 78 α. adef, A read κύριος. bg, S ὁ θεός. 79 A^b = 'efficacy.' A^{ab} κακίαν. A^{bcd} = 'robbery' (as if from δρασσομαι). 80 β tra. before δρᾶσιν against a. A om. d adds λέγω γὰρ ὑμῖν before ὅτι. 81 α. bdg support text, save that bg read ἦν and d εἴμετο for γέγονεν. aef, A^{bcd}, S¹ also support text, save that they read ἦν for γέ. (which e tra. before ἡμίξ-) and ξ' (ἐξέκοντα f) for ζ', while A^{bcd}, S¹ read ξηρά.

β-δδ συνέβη⁸⁴. καὶ⁸⁵ μετανοήσας ἐκλαυσα⁸⁶ καὶ⁸⁷ ἠυξάμην *κυρίῳ τῷ Θεῷ⁸⁸ ἰνα⁸⁹ *ἀποκατασταθῇ ἡ χεὶρ μου⁹⁰ καὶ⁹¹ ἀποσχῶ⁹² ἀπὸ *παντὸς μολυσμοῦ καὶ φθόνου⁹³ καὶ ἀπὸ πάσης ἀφροσύνης¹. 13. Καὶ ἔγνω, τέκνα⁸², ὅτι *περὶ Ἰωσήφ⁸³ *τοῦτό μοι

14. Ἐγνων⁹⁴ γὰρ ὅτι πονηρὸν πρᾶγμα ἐνεθυμήθη ἐνώπιον κυρίου⁹⁵ καὶ⁹⁶ *Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου⁹⁷ *διὰ Ἰωσήφ⁹⁸ *τὸν ἀδελφόν μου, φθονήσας αὐτῷ⁹⁹.

β, Α, S omit.
β, S¹ τῶν πνευμάτων.
III. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου² ἀκούσατέ μου καὶ¹³ φυλάξασθε⁴ ἀπὸ *τοῦ πνεύματος⁵ τῆς πλάνης καὶ τοῦ φθόνου. 2. Καὶ γὰρ ὁ φθόνος κυριεύει *πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου⁶ καὶ οὐκ ἀφήσιν⁷ αὐτὸν ὅτε φαγεῖν, ὅτε πιεῖν, ὅτε¹ ποιῆσαι τι⁸ ἀγαθόν. 3. Ἀλλὰ⁹ *πάντοτε ὑποβάλλει¹⁰ ἀνελεῖν¹¹ τὸν φθονούμενον *καὶ ὁ μὲν φθονούμενος πάντοτε ἀνθεῖ, ὁ δὲ φθονῶν μαραίνεται¹². 4. Δύο οὖν¹³ ἐτη¹⁴ *ἐν φόβῳ

Δ^{abb} = καὶ ἐξηράνθη ἐπὶ τριάντα ἡμέρας. ⁸² de, A add μου. ⁸³ d reads διὰ Ἰ. τὸν ἀδελφόν μου. ⁸⁴ α, β-δ. e reads μοι τοῦτο συνέβη. Δ^{b+cd+e} συνέβη μοι τοῦτο. Δ^{abb} = τοῦτο (Δ^b om.) συνέβη μοι. ⁸⁵ A^a om. ⁸⁶ Δ^{b+cd+e} add ἐδάκρυσα. ⁸⁷ Δ^{abb} add δάκρυσι. ⁸⁸ α, d. β-δ, A, Δ^{b+cd+e}, S¹ read κυρίῳ. Δ^{abb} = τῷ θεῷ. ⁸⁹ Δ^{b+cd+e} = καὶ. d adds ἵνα. ⁹⁰ α, d, A^{abb}. aefg read ἀποκατασταθῶ. δ, S¹ ἀποκαταστάσῃ τὴν χεὶρά μου. d adds ὡς τὸ πρότερον ἔγνῃ. Δ^{b+cd+e} = ἀποκατεστάθην. ⁹¹ d om. ⁹² α. beg ἀπόσχομαι. ad (in margin) df, S¹ ἀπόσχομαι. A = ἀπεσχόμην. ⁹³ Δ^{abb} = ἀπὸ ζήλου καὶ παντὸς μολ. Δ^{b+cd+e} = ἀπὸ παν. ζήλου καὶ μολ. ⁹⁴ d reads ἔγνω. ⁹⁵ Δ^{abb} = θεοῦ. ⁹⁶ g om. ⁹⁷ adefg (save that dg om. μου), Δ^{abb+b+cd+e} (save that Δ^b reads ἡμῶν and Δ^{abb} trs. Ἰακ. after μου), S¹. d reads ἐνώπιον οἴκου τοῦ πατρὸς μου. α ἐν Ἰακ. τῷ πατρὶ μου. ⁹⁸ g reads περὶ Ἰωσ. Δ^{abb} om. ⁹⁹ α, b, dg (save that g reads τοῦ δδ. μου, h, dg αὐτῶν and d adds ἀδελφῶν). aef, S¹ read τὸν δδ. ἡμῶν, φθονήσας αὐτῷ. Δ^{abb} = φθονήσας τῷ δδ. μου (ἡμῶν Δ^b) Ἰωσήφ (Δ^b om.). Δ^{b+cd+e} = φθον. τοῖς ἀδελφοῖς μου.

III. ¹ g reads τεκνία. ² h, β-δ, A. c, b, S om. ³ α. β, A, S om. ⁴ Δ^{abb} add τὰς ψυχὰς ὑμῶν. ⁵ α, A, S². β, S¹ read τῶν πνευμάτων. ⁶ c β-g, S¹. h, g, Δ^{b+cd+e} read πάσας τὰς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου. Δ^{abb} παντὸς ἀνθρώπου. ⁷ e reads ἀφίσουσιν. ⁸ af read τό. Δ^{abb} om. ⁹ bg, S om. ¹⁰ α, β-dg, S. d reads πάντοτε ὑποβ. τῷ φθονοῦντι ἀνθ. g πάντοτε ὑποβάλλων πρὸς τὸν φθ. Δ^{abb} = ὑποβάλλει ἀνθρώπῳ πάντοτε. Δ^{b+cd+e} πάντοτε ὑποβάλλει αὐτῷ. Thus bg, A point to the currency of some such reading as that of d. ¹¹ Δ^{abb} add πάντα. ¹² α, β (save that e reads φθίνων for φθονῶν). Δ^{b+cd+e} = καὶ ὃ μὲν φθονοῦσι, οὗτος πάντοτε ἀνθεῖ· ὁ δὲ φθονῶν φθίνειν (a dittography) μαραίνεται. Δ^{abb} καὶ ὁ μὲν μακάριος πάντοτε ὁμοίως ἀνθεῖ, ἐγὼ δὲ φθονῶν φθίνων ἐμαραινόμεν. ¹³ α. β, A, S¹ om. ¹⁴ h, β, S¹ add ἡμερῶν. g trs. ἡμερῶν after κυρίῳ. ¹⁵ c om. ¹⁶ α, f, A. β-f, S¹ read ἐν ν. τὴν ψ. μου,

κυρίου¹⁵ ἐκάκωσα * τὴν ψυχὴν μου ἐν νηστείᾳ¹⁶, καὶ ἔγνω
 ὅτι ἡ¹⁷ λύσις τοῦ φθόνου διὰ φόβου¹⁸ θεοῦ¹⁹ γίνεται²⁰.

5. Ἐὰν γάρ²¹ τις ἐπὶ Κύριον καταφύγῃ, * ἀποτρέχει τὸ
 πονηρὸν πνεῦμα ἀπ' αὐτοῦ²², καὶ γίνεται ἡ διάνοια²³ κοφῆ.

6. Καὶ λοιπὸν συμπαθεῖ²⁴ τῷ φθονομένῳ²⁵, καὶ²⁶ συγγνώσκει²⁷ *bdg*, A
 * τοῖς ἀγαπῶσιν²⁸ αὐτόν²⁹, καὶ οὕτως³⁰ παύεται τοῦ φθόνου. *οὐ κατα-
 γνώσκει.*

IV. * Ἦν δὲ ὁ πατήρ μου ἐρωτῶν¹ ἑμεῖς² ἐμὸν³ * ὅτι
 ἐώρακέ με σκυθρωπόν⁴, καὶ⁵ ἔλεγον αὐτῷ⁶ * ὅτι τὰ ἡπατά μου
 ὀγκοῦμαι⁷. 2. Ἐπέθυον γὰρ * παρὰ πάντας⁸ ὅτι ἐγὼ
 ἡμῖν⁹ αἷσιος * τῆς πράσεως¹⁰ Ἰωσήφ. 3. * Καὶ ὅτε¹¹
 κατέβημεν εἰς Αἴγυπτον, καὶ¹² ἐξησέ¹³ με¹⁴ ὡς κατάσκοπον¹⁵,
 ἔγνω ὅτι δικαίως πάσχω¹⁶ καὶ οὐκ ἐλυνπούμην¹⁷. 4. Ἰωσήφ
 δὲ¹⁸ ἦν * ἀγαθὸς ἀνὴρ¹⁹, καὶ²⁰ ἔχων²¹ πνεῦμα θεοῦ * ἐν αὐτῷ²²,

¹¹ *af* om. ¹² *h*, *bdef*, A, S¹. *c*, *ag* read φόβον. ¹³ *α*, *β-d*, S¹. *d* reads
 κυρίον θεοῦ. A = κυρίον. ¹⁴ *g* reads ἐγγίνεται. ¹⁵ *b* om. ¹⁶ *d* reads
 τὸ πον. πνεῦμα φεύγει ἀπ' αὐτοῦ. A^{abbb} support text, but A^{cdes} = φεύγει
 αὐτὸς ἀπὸ τοῦ πον. πνεύματος. A^{ab} om. next fifteen words καὶ γίνεται . . .
 αὐτόν. But A^{bcdes} attest them. ¹⁷ *g* adds τοῦ ἀνθρώπου, A^{bcdes} αὐτοῦ.
¹⁸ *c* reads συμπαθῶν. *f* συμπαθῇ. ¹⁹ A^{cd} = ὁ φθονῶν. A^b τῷ φθονοῦντι.
²⁰ *af* om. ²¹ *α*, *ae*, S¹. *bg*, A^{bcdes} = οὐ καταγνώσκει, but this gives almost
 the same sense as the text. Neither seems right. συγγνώσκει = ἡδύ-
 νει which may be corrupt for ἡδύει = 'rejoices' or ἡδύει = 'commends.' *d* =
 οὐκ αἶτι καταγνώσκει. ²² *α*, *ae*. *bdg* = τῶν ἀγαπῶντων. ²³ *d* reads αὐτῶν.
²⁴ A^{bcd} = οὕτως τότε. A^b om. A^s om. last five words.

IV. ¹ *α*. *abdef* read καὶ ἦν (+ οὖν *e*) ἐρωτῶν ὁ πατήρ. For *g* see note 3.
 A^{ab} = ἡρώτησέ με ὁ πατήρ μου. A^{bcdes} τότε ἦν ἐρωτῶν ὁ π. μου. ² S¹ reads
 ἐμέ. A om. ³ *α*, *df* (*e* reading ἐώρακεν and *d* omitting με). So also
abe, save that they read ἐώρα (and *e* adds ὅσα after σκυθ.). *g* gives the
 verse so far as follows: βλέπων δὲ ὁ πατήρ μου τότε ἐμέ σκυθρωπὸν ἡρώτα περὶ
 ἐμοῦ. A^b adds διὰ τί εἰ σκυθρωπὸς σφόδρα; A^{bcdes} add καὶ ἀπεκρίθη αὐτῷ.
⁴ *d*, A^{ab} add ἐγώ. ⁵ *c*, *d*, A^{bcdes}. *h* reads ἐγώ. *abcf*, A^{ab}, S¹ om. A^{ab}
 add προφάσει. ⁶ *c*. *h*, *d* read ὅτι τ. ἡ. μου κακοῦμαι. *abefg* τ. ἡ. μου
 κακοῦμαι ἐγώ. A = τὰ ἄλλα τῶν ἡπατῶν μου. *d* adds καὶ διὰ τοῦτό εἰμι
 σκυθρωπός. S¹ reads μολις. ⁷ *a* reads παρὰ πάντα. *d* πάντοτε. A^{ab} add
 τοὺς ἀδελφοὺς μου. The verse is thus given in *g* ἐγὼ γὰρ ἀπὸ ἐπίθυον ὡς ὅτι
 αἷσιος τοῦ κακοῦ. ⁸ *f* adds ὁ. ⁹ *h*, *af* add τοῦ. *d* reads παρὰ πάντας εἰς
 τόν. ¹⁰ A^{ab} = ὅτε γάρ. A^{cd} ὅτε. *g* reads καὶ ὡς and om. next word.
¹¹ A^b adds Ἰωσήφ. ¹² *h*, *abde*, A, S¹. *c* reads ἔθεν. *f* ἔδειξεν. *g* ἠδύλασεν
 and om. preceding καὶ. ¹³ *h* reads μοι. A^{ab} add μόνον. ¹⁴ *e*, A^{ab} add
 καὶ. A^{cdes} add διότι. ¹⁵ A^{bcdes} add τοῦτο. ¹⁶ *g* reads ἐλυνήθην.
¹⁷ *d* adds ἐπειδή. ¹⁸ *α*. *bdg*, A, S read ἀν. ἀγ. *af* ἀγαθός. ¹⁹ *g* om.

β, Δ^a, S¹ εὐσπλαγχνός καὶ ἐλεήμων ὑπάρχων²³ οὐκ²³ ἐμνησικακήσεν
 με²⁴, ἀλλὰ²⁵ ἠγάπησέ με * σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου²⁶. 5. Φυλά-
 ξασθε σὺν ὑμῖς²⁷, τέκνα²⁸ μου, ἀπὸ²⁹ παντὸς ζήλου καὶ
 φθόνου³⁰ καὶ πορεύεσθε ἐν * ἀπλότῃ καρδίᾳ³¹, ἵνα δῶ³⁴
 β, Δ, S¹ ἡ καὶ ὑμῖν³⁵ ὁ Θεὸς χάριον καὶ δόξαν καὶ εὐλογίαν * ἐπὶ
 ψυχῆς * καὶ ἐν
 τὰς κεφαλὰς ὑμῶν³⁶, καθὼς³⁷ ἴδετε³⁸ * ἐν ἰωσήφ³⁹. 6.
 ἀγαθῇ Πάσας⁴⁰ τὰς ἡμέρας⁴¹ οὐκ⁴² ὤνεθισεν ἡμᾶς⁴³ * περὶ τοῦ
 καρδία³³ πρᾶγματος τούτου⁴⁴, ἀλλ'⁴⁵ ἠγάπησεν ἡμᾶς ὡς τὴν * ψυχὴν
 ἐννοοῦν- αὐτοῦ⁴⁶ καὶ ὑπὲρ τοὺς νιὸς αὐτοῦ⁴⁷ ἐδόξασεν⁴⁸ ἡμᾶς, καὶ⁴⁹
 τες * ἰω- * πλοῦτον καὶ κτήνη καὶ καρπὸν⁵⁰ * ἐχαρίσατο ἡμῖν⁵¹. 7.
 σφὲρ τὸν * Καὶ ὑμεῖς⁵², τέκνα μου⁵³, ἀγαπήσατε⁵⁴ ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν⁵⁵
 δελφον ὑμῶν⁵⁶ αὐτοῦ⁵⁶ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ, καὶ * ἀποστήσεται ἅψ' ὑμῶν τὸ
 β, S¹ ἐν
 αὐτῷ. β, Δ, S¹ πᾶσιν ἡμῖν.

²³ c trs. after θεοῦ. ²¹ α, df. *abeg*, A^{b+c+d+e} read ἐν ἰωσήφ. d adds καὶ.
²² α. a, A read καὶ. *bdefg*, S¹ om. ²³ g reads οὐ γάρ. ²⁴ bde read μοι.
 g adds ποτε. ²⁵ α, ef, A. *abd*, S¹ read ἀλλὰ καὶ. g ἀλλὰ μᾶλλον. ²⁶ α.
 β, A^{ab}, S¹ read ὡς τοὺς ἄλλους ἀδελφοὺς (+ αὐτοῦ ef + μου A^{ab}). A^{b+} = ὡς
 πάντας τοὺς ἀδ. αὐτοῦ. A^{cd+e} ὡς π. τοὺς ἄλλους ἀδ. αὐτοῦ. ²⁷ c. dg read
 καὶ ὑμῖς and tra. after τέκνα μου. h, *abef*, S¹ om. g tra. ver. 5 after ver. 6.
²⁸ A^{b+c+d+e} = ἀδελφοὶ καὶ τέκνα. ²⁹ d reads ἐπὶ. ³⁰ d adds καθὼς καὶ αὐτὸς
 ἰωσήφ ὁ πατράδελφος ἡμῶν ἐφύλαξεν ἑαυτὸν. ³¹ α. *abeg*, S¹ read ἀπλότ.
 ψυχῆς. af, A^{ab+c+d+e} ἀπλότῃ. ³² A^h = καθαρῇ καρδίᾳ. A^b = καρδίᾳ.
 A^{b+c+d+e} = καὶ καθαρῇ καρδίᾳ. a om. next six words. ³³ fg, A^{ab}, S¹ (save
 that A^{ab} read ἀδελφὸν ἡμῶν). A^{b+c+d+e} read τὸν ἀδελφὸν ἡμῶν ἰωσήφ.
 δε τὸν πατράδελφον ὑμῶν (+ ἰωσήφ c). d τὸ ἐμνησικακεῖν αὐτοῦ καὶ καθὼς οἴδατε
 ἐν αὐτῷ, οὕτω καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν. ³⁴ h, *afg*.
 c reads δώσει. *bd* δέξῃ. c δώσει. ³⁵ A om. d adds κύριος. ³⁶ g om. For
 ὑμῶν d reads ἡμῶν. ³⁷ f reads καθά. ³⁸ α, ef. *abg*, S¹ read εἴδετε.
 d εἶδωκε. ³⁹ α. A^{ab} = ἐν ἰωσ. πρᾶχθέν. β, S¹ read ἐν αὐτῷ. A^{b+c+d+e} =
 αὐτόν. d adds τεκνία μου. ⁴⁰ c, *bdg*, A^{ab}. h, *afg*, S¹ read καὶ πάσας. A^{b+c+d+e}
 = πάσας γάρ. ⁴¹ d, A add τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴² c reads ἀλλ' οὐκ. It is
 possible that ver. 6 should begin with οὐκ ὤνεθ. and that πάσας τ. ἡμέρας
 belongs to ver. 5. ⁴³ A^{ab} add οὐδὲ ἐποίησεν ἡμῖν. ⁴⁴ α. β reads περὶ τ.
 λόγον τούτου. So A^{b+c+d+e}, but in gen. plur. A^{ab} = κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
 or possibly = α. g om. next seven words. ⁴⁵ d adds μᾶλλον. ⁴⁶ c reads
 ἑαυτοῦ ψ. ⁴⁷ b, A^{b+c+d+e} add καὶ. ⁴⁸ h reads ἐδίδαξεν (?) ⁴⁹ A^{b+c+d} om.
⁵⁰ α, β, S¹ (save that c reads κτηνοὶ (sic) and β, S¹ καρπούς). A^{ab} = πλοῦτον
 (+ καὶ A^b) κτηνῶν καὶ καρπῶν. A^{b+c+d+e} = πλοῦτῳ κτηνῶν καὶ καρπῶν. ⁵¹ c (h?).
 af read ἐχ. πᾶσιν ἡ. *de*, S¹ πᾶσιν ἡ. ἐχ. d ἡ. ἐχ. g πάντα ἡ. ἐχ. A = ἐχ.
 ξ. πᾶσιν which A^{ab} trs. before πλοῦτον. ⁵² *bd*, S¹ add σὺν. g om. together
 with next two words. ⁵³ h om. b adds ἀγαπητά. A^{ab} om. next nine words.

πνεῦμα τοῦ φθόνου⁵⁷. 8. *Οτι⁵⁸ ἀγριοὶ τοῦτο⁵⁹ τὴν ψυχὴν⁶⁰, β, ΔΒ, S¹ καὶ φθείρει *τὸ σῶμα⁶¹, *ὀργὴν καὶ πόλεμον παρέχει τῷ δια- βούλῳ⁶², καὶ εἰς⁶³ αἱματὰ⁶⁴ παροξύνει, καὶ εἰς ἔκστασιν ἄγει⁶⁵ *τὴν δianoian⁶⁶, καὶ κλόνον⁶⁹ παρέχει τῇ ψυχῇ⁷⁰ καὶ τρόμον τῷ σώματι. 9. *Οτι καὶ⁷¹ ἐν ὑπνῳ *τις ζῆλος⁷² κακίας αὐτὸν⁷³ φαντάζουσα⁷⁴ κατεσθίει⁷⁵ καὶ⁷⁶ πνεύμασι πονηροῖς⁷⁷ διαταράσσει⁷⁸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ ἐκθροεῖσθαι τὸ σῶμα ποιεῖ, καὶ ἐν ταραχῇ διυπνίζει⁷⁹ τὸν νοῦν, καὶ ὡς⁸⁰ πνεῦμα πονηρὸν *καὶ ἰσθλὸν⁸¹, *ὁσῶς φαίνεται⁸² τοῖς ἀνθρώποις⁸³. β, ΔΒ, S¹ ἰσθλὸν
*τῇ ὀφει, ὅτι⁸ οὐκ ἐνοίκησεν⁴ *ἐν αὐτῷ⁵ οὐδὲν⁶ πονηρόν⁷ ἐκ ἔχων.

⁵⁷ g reads ἀγαπᾷ. ⁵⁸ d reads πλησίον. ⁵⁹ af read ἡμῶν. ⁶⁰ α, g, A^{b c d e f g}. abdf, S¹ read ἀποστήσατε κτλ. e ἀποστήσασθαι ἡμῶν τὸ πν. τοῦ ζήλου. A^{ab} = ἀποστήτε ἀπὸ πονηροῦ φθόνου. ⁶¹ g om. ⁶² α, abdg, A^{b c d e f g}, S¹. e reads τούτῳ. f τούτων. A^{ab} = φθόνος which A^{ab} tra. before ἀγριοί. ⁶³ A^{b c d e f g} = τὸ σῶμα. A^{ab} = τὸν ἀνθρώπον, but text is corrupt. d om. next five words. ⁶⁴ A = τὴν ψυχὴν. g adds καί. A^{ab} om. next ten words. ⁶⁵ α, β (save that α reads τῷ διαβόλῳ and bdg τὸ διαβούλιον). A^{b c d e f g} = ὅτι ὀργὴ καὶ πόλεμος εἰσι τὰ διαβούλια αὐτοῦ. S¹ supports text save that it om. ὀργήν. ⁶⁶ A^{b c d e f g} om. ⁶⁷ d reads αἷμα. A^{b c d e f g} = θυμῷ. ⁶⁸ d tra. after δianoian. ⁶⁹ A reads ~~ἡμεῖς~~ = τὸν ἀνθρώπον corrupt for ~~ἡμεῖς~~ = τ. δianoian. A^{ab} om. rest of chap. and v. 1, 2. ⁷⁰ A^{b c d e f g} om. For σύνεσις g reads συνειδήσις. b om. ἐν and for ἐνεργεῖν g reads ἐκθροεῖν. ⁷¹ be, A^{b c d e f g}. g reads ἀλλὰ τὸν ὕπνον ἀφαιρεῖται. af om. d reads ἀλλὰ πάντα ἀβουλὰς καὶ ἀσκόπως πράττει· ἀφαιρεῖται δέ. ⁷² d reads κλοῖον. e κλων. ⁷³ d reads τὴν ψυχὴν καὶ τὸν ὕπνον. ⁷⁴ c, A^{b c d e f g}. h, af read ὅτι γε. bde, S¹ ὅτι καὶ γε. g ὅτι. ⁷⁵ c reads ζῆλον. d (ζῆλος τις. ⁷⁶ c, defg, A^{b c d e f g}. ad read αὐτῶν. h om. For κακίας αὐτὸν φαντ. d reads φαντάζων αὐτῶν κακίας σφοδρῶς. ⁷⁷ h, β-dg. c reads φαντάζεται. d (see preceding note) g φαντάζων. A^{b c d e f g} = φαντάζεται καὶ or φαντάζων. ⁷⁸ c om. A^{b c d e f g} add αὐτόν. ⁷⁹ β adds ἐν. ⁸⁰ g reads πονηρίας. ⁸¹ A^{b c d e f g} = παρα- πέμπει, but ~~ἡμεῖς~~ may be corrupt for ~~ἡμεῖς~~ = διαταράσσει. ⁸² c, h, β, S read διυπνίεσθαι. A^{b c d e f g} = ἐκθροεῖσθαι ποιῇ but ~~ἡμεῖς~~ may be corrupt for ~~ἡμεῖς~~ = διυπνίζει. ⁸³ α, beg, A^{b c d e f g}, S¹. af read ἔν. d ὁσπερ. ⁸⁴ g reads ἐισθλὸν. β, S¹ add ἔχων. A^{b c d e f g} ἔχων ἐν αὐτῷ. ⁸⁵ a reads οὗτος φαίν. ἔχων. ⁸⁶ d adds ὁ τῷ τὸν φθόνον ἀλισκόμενος πᾶσι ὡς ἄνθρωπος.

V. ¹ d tra. before ἴσος. ² A^{b c d} tra. according to Armenian text after ὅτι οὐκ, but not so A^e. g om. together with next two words. ³ d reads τῷ προσώπῳ διότι. ⁴ h(?), abf, A^{b c d e f g}. eg read ἐνοικεῖ. c, d ἐνίκησεν. ⁵ bdg, A^{b c d e f g}. α reads εἰς αὐτόν. af αὐτῷ. ⁶ g tra. after πονηρόν. d om.

γὰρ⁷ τῆς ταραχῆς τοῦ πνεύματος τὸ πρόσωπον δηλοῖ⁸. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου⁹,

Ἀγαθύνετε τὰς καρδίας ὑμῶν¹⁰ ἐνώπιον Κυρίου¹¹, καὶ¹² εὐθύνετε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν ἐνώπιον τῶν¹³ ἀνθρώπων¹⁴ καὶ ἔσεσθε εὐρίσκοντες χάριν * ἐνώπιον Κυρίου καὶ ἀνθρώπων¹⁵.

β, Α, S¹ 3. * Φυλάξασθε σὺν¹⁶ * ἀπὸ τῆς πορνείας¹⁷,
πάντων τῶν. ὅτι * ἡ πορνεία¹⁸ μήτηρ¹⁹ ἐστὶ²⁰ τῶν κακῶν,
χωρίζουσα²¹ * ἀπὸ τοῦ²² θεοῦ καὶ προσεγγίζουσα²³ τῷ
Βελίαρ²⁴.

β, Α, S 4. Ἐώρακα γὰρ ἐγὼ²⁵ ἐν χαρακτῆρι γραφῆς²⁶ Ἐνώχ, ὅτι
ἐν Λευί. οἱ²⁷ υἱοὶ ὑμῶν²⁸ * ἐν πορνείᾳ²⁹ φθαρήσονται, καὶ * τοῖς υἱοῖς
β, S Λευί. Λευί³⁰ * ἀδικήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ³¹. 5. Ἄλλ' οὐ δυνή-
σουσιν πρὸς Λευί ἀντιστῆναι³², ὅτι * πόλεμον Κυρίου πολεμήσει³³
β, Α^{ab} καὶ νικήσει ἡ πᾶσα³⁴ παρεμβολὴν³⁵ ὑμῶν. 6. Καὶ ἔσονται
μου ὀλιγοστοὶ³⁶ ἐπιμεριζόμενοι³⁷ * ἐν τῷ³⁸ Λευί καὶ * ἐν τῷ³⁹ Ἰούδα⁴⁰
Ἰακώβ. καὶ οὐκ⁴¹ ἔσται ἐξ ὑμῶν * τις εἰς ἡγεμονίαν⁴² καθὼς καὶ
ὁ πατὴρ ἡμῶν⁴³ προεφήτευσεν⁴⁴ * ἐν ταῖς⁴⁵ εὐλογίαις⁴⁶.

⁷ α. β-d read ἐκ γ. ταραχῆς. d ἐν γ. ταραχῇ. ⁸ d reads δηλοῖ. ⁹ α, S¹ om. ¹⁰ d reads ἡμῶν. ¹¹ α, β. A^{b+c+d+e} = θεοῦ. ¹² c om. next five words. ¹³ h reads θεοῦ καὶ. ¹⁴ dg, A^{b+c+d+e} om. next eight words through hmt. ¹⁵ α. abf, S¹ read θεοῦ καὶ ἀνθρώπων. e παρὰ θεῷ καὶ ἀνθρώποις. ¹⁶ α. β-e, S¹ read καὶ φυλάσσεσθε. e καὶ φυλάξασθαι. A = (+ καὶ A^b) φυλάξασθε. ¹⁷ c, A. β read τοῦ μὴ πορνείκῃς. h τοῦ πρὸ τῆς πορνείας (?). ¹⁸ A^{ab} = αὐτῇ. ¹⁹ g reads μείζον. ²⁰ β, Α, S¹ add πάντων. ²¹ e reads ἀποστεριζουσα. ²² c, d. h reads ἀπὸ. abefg om. ²³ d reads ἐγγίζουσα. ²⁴ h, β (save that e reads τοῦ for τῷ), A. c reads τῷ διαβόλῳ. ²⁵ α, A^{ab}. β, A^{b+c+d} om. ²⁶ β-g. α, g read γραφίδι. Is γραφίδι a dittographic rendering and γραφῆς an emendation? ²⁷ ab om. ²⁸ d reads ἡμῶν. g om. afg add μεθ' ὑμᾶς. b, S μεθ' ὑμῶν. d μεθ' ἡς against α, e, A. ²⁹ d reads ἡ πορνεία. ³⁰ α. β-g, A, S read as in margin. g reads ἐλείπει. ³¹ A^{ab} = πορεύονται ἐν ῥομφαίᾳ (for *ρημφαί* is corrupt for *ρημφ*). ³² α, A. β, S om. ³³ h reads πολεμοῦνται πολέμοις (?). A^{ab} = πολ. κ. ἐπολέμουν. A^{b+c+d+e}, S¹ πολ. κ. πολεμοί. ³⁴ α, A om. ³⁵ c reads προσβολήν. A^{b+c+d+e} internally corrupt but A^{ab} right. ³⁶ d reads ὀλιγοροί. A^{ab} = ἱεδοξοί ὑμεῖς δὲ ὀλιγοστοί. ³⁷ a reads μεριζόμενοι. A^{ab} om. ³⁸ f reads ἐπὶ. ³⁹ α, af. bdeg om. ⁴⁰ α, af. bde, A^{ab} read Λευί καὶ Ἰούδα. g Λ. καὶ τῷ Ἰ. A^{b+c+d+e} = Ἰούδα καὶ Λευί. ⁴¹ b om. ⁴² c. β, S¹ read εἰς ἡγ. h τις ἡγεμονοῖ. A = ἡγεμόν. ⁴³ α, A. abd read μου. efg, S¹ om. β, A^{ab+c+d+e} add Ἰακώβ. A^{b+c+d} trs. it before ὁ πατὴρ. ⁴⁴ e trs. after εὐλογίας. ⁴⁵ α. abefg, S read ἐν. d om. ⁴⁶ d adds περὶ Λευί καὶ Ἰούδα. A adds αὐτοῦ.

- VI. Ἴδον εἴρηκα¹ ὑμῖν πάντα², *ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς β, S¹ ἀμαρτίας ὑμῶν³. 2. Ἐὰν δὲ⁴ ἀφέλητε⁵ ἀφ' ὑμῶν τὸν πρῶτον καὶ πῶσαν σκληροκαρδίαν⁶, β-ε, S ἀμαρτίας τῶν ψυχῶν. β, Δβ, S¹ σκληροτραχηλίαν. β, Α, S ὡς κέδροι ἄγιοι.
- ᾧς⁷ ῥόδον ἀνθήσει⁸ τὰ ὁσῶ μου⁹ ἐν Ἰσραὴλ, καὶ¹⁰ ὡς κρίνον *ἡ σὰρξ μου¹⁰ ἐν Ἰακώβ, καὶ ἔσται¹¹ *ἡ ὁσμή μου ὡς¹² ὁσμή Λιβάνου¹³ καὶ πληθυνθήσονται¹⁴ ἄγιοι¹⁵ *ἐξ ἐμοῦ¹⁶ *ἕως αἰῶνας αἰῶνων¹⁷
- καὶ *οἱ κλάδοι¹⁸ αὐτῶν¹⁹ εἰς μακρὰν ἔσονται.
3. Τότε ἀπολείται²⁰ τὸ²¹ σπέρμα Χαναάν *καὶ ἐγκατάλειμμα²² οὐκ ἔσται ἐν²³ τῷ Ἀμαλήκ, *καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ Καππαδόκαι²⁴ *καὶ πάντες οἱ Χετταῖοι ἐξολοθρευθήσονται²⁵.
4. Τότε²⁶ ἐκλείψει²⁷ *ἡ γῆ²⁸ Χάμ, καὶ πᾶς ὁ²⁹ λαὸς ἀπολείται. Τότε καταπαύσει *πᾶσα ἡ γῆ³⁰ ἀπὸ ταραχῆς, *καὶ πᾶσα ἡ³¹ ὑπ' οὐρανῶν³² ἀπὸ πολέμου.
- α β, S
5. Τότε³³ †σημείον³⁴ ἐνδοξασθήσεται³⁵ *μέγα τῷ Ἰσραὴλ³⁶, 5. Τότε³⁷ †σημείον (Σήμ δ δ) ἐνδοξασθήσεται

VI. ¹ α, Α, S¹. β, S¹ read προεἴρηκα. ² h reads τοῦτο. S¹ om. ³ α, ε¹, A^{b+cd+e} (save that e reads πάσης for τῆς and A^{b+cd+e} add ἐγὼ after δικαιοθῶ). β-ε, S support text but add τῶν ψυχῶν after ἀμαρτίας, and d reads ἐπὶ for ἀπὸ and ἡμῶν for ὑμῶν. ε² ἀπὸ πάσης ἀμ. τῶν ψ. ὑμῶν. A^{abb} = τὰ σκάνδαλα τῶν νῆων ὑμῶν. ⁴ A^{ab} om. A^h = καί. A^{b+cd+e} = γάρ. ⁵ abg, S¹. α reads ἀφελίσθαι. d ἀφελείται. e ἀφελῆται. f ἀφελετε. A^{abh} add τοῦτο. ⁶ α, β, A^{b+cd+e} read as in margin. A^{abh} om. with four preceding words. ⁷ d reads τότε ὡς. ⁸ A^{abh} = ἀνθήσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καί. ⁹ h om. ¹⁰ A^{abh} om. ¹¹ A^{b*} = ἐξήσει. ¹² beg, A (save that A^{ab} om. μου), S¹. h, df om. e, a read ὡς. ¹³ d adds ἡ εὐωδία μου. ¹⁴ α, adfg, A^{b+cd+e}. h, b read πληθυνθήσεται. e πληθυνθήσεσθαι. A^{abh} = τιμηθήσεται. ¹⁵ α, β, Α, S, read as in margin. ¹⁶ d, A^{abh} om. ¹⁷ α, β, Α, S¹ read ἕως αἰῶνος. ¹⁸ h reads αὶ κοιλιάδες. ¹⁹ c, β-d, S. h, A^{b+cd+e} read αὐτοῦ. d αὐτόν. A^{ab} = Ἰούδα. β-d add ἕως. ²⁰ c reads ἀπολυται. ²¹ bg, A^{ab} om. ²² h om. ²³ α. β om. ²⁴ A om. For Καππαδόκαι bdef read Καππαδόκες. ²⁵ A^{abh} = καὶ πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν. ²⁶ h om. A^{b+cd+e} = καί. ²⁷ c reads ἐκλείψῃ. def ἐκλήψῃ. A^{b+cd+e} = ἐξολοθρευθήσεται. ²⁸ h reads ψυχῇ. ²⁹ α, defg. ab om. ³⁰ α, def, A^{b+cd}. ab read ἡ γῆ πᾶσα. g πᾶσα γῆ. ³¹ A^{b*} = ἡ. ³² c, e. But text may be a corruption of αβίψῃ, S¹ οὐρανόν. h reads οὐρανούς. ³³ καὶ τότε in A^{b+cd}, S¹ and καὶ ὅτε of g are secondary. ³⁴ α, aef, S¹.

ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φαι-
νόμενος ἐπὶ τῆς γῆς
ἤξει³⁸ [ὡς ἄνθρωπος]³⁹
καὶ σώζων⁴⁰ * ἐν αὐτῷ⁴¹ τὸν
Ἀδάμ.

A b*odeg

5. καὶ τότε Σῆμ ἐνδοξασθή-
σεται

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέγας τοῦ
Ἰσραήλ, [ἐνδοξασθήσε-
ται]⁴² ἐπὶ γῆς [καὶ] φανή-
σεται [ὡς ἄνθρωπος].

ὅτι Κύριος ὁ Θεός, μέ-
γας⁴³ τοῦ Ἰσραήλ, φαι-
νόμενος⁴⁴ ἐπὶ⁴⁵ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζων ἐν αὐτῷ⁴⁶ τὸν
Ἀδάμ.

Aabh

5. τότε + Σῆθ ἐνδοξασθήσεται
ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν
φανήσεται ἐπὶ γῆς [ὡς
ἄνθρωπος]
καὶ σώζει⁴⁷ + αὐτὸς πάλιν +.

g om. *bd*, A^{b*odeg} read Σῆμ. A^{abh} Σῆθ. S¹ σημεία. It is impossible to determine with any certainty what stood in the original. Σῆθ is simply corrupt for Σῆμ. Hence the choice lies between σημείον and Σῆμ. If the latter (which is clear in meaning but less strongly attested) were original, it would be difficult to account for its change into the obscure σημείον. On the other hand, while the emendation of σημείον into Σῆμ is easy, it is hard to see why a Christian scribe should give a more Jewish character to the text. If σημείον is original in α, β, σημείον ἐνδοξ. may be a rendering of שֶׁם יִבְרָךְ which should have been read as שֶׁם יִבְרָךְ = δοξάσει Σιών. The subject of the verb would then be μέγας τοῦ Ἰσραήλ. Thus we have: 'The Mighty One of Israel will glorify Zion.' Even if Shem is original, the above change of ἐνδοξασθ. into δοξάσει seems necessary. In favour of Σῆμ might be cited Jub. vii. 12, 'God shall dwell in the dwelling of Shem,' and the Onkelos Targum on Gen. ix. 27, 'May He cause His Shekinah to rest in the dwellings of Shem.' ³⁸ Read δοξάσει. See preceding note.

³⁹ α. The text is corrupt for μέγας τοῦ Ἰσρ. which is rightly preserved in β, A^{b*odeg}, S¹ though tra. into the next clause. A^{abh} om. this clause. ⁴⁰ *g* reads καὶ θεο and for συμ. ἐνδοξ. reads δοξασθήσεται.

⁴¹ α only. Probably interpolated.

⁴² Christian interpolation, though found in α, β-α, S. α om. ⁴³ *h* reads σώσει. ⁴⁴ α, β^{offg}. *d* reads ἐν αὐτῷ.

⁴⁵ α, S¹ ἐν αὐτῷ. A^{abh} = αὐτός. The phrase seems in some form to be original. But ἐν αὐτῷ τὸν Ἀδάμ = עִנְיָנוּ בְּ, where I take בְּ to be corrupt for לְ, which should then be rendered αὐτῷ or omitted. See T. Lev. ii. 11, note. Τὸν Ἀδάμ is here used of the human race—a use intelligible in a translation from Hebrew but not in a piece of original Greek. The Greek equivalent of the phrase occurs in T. Lev. ii. 11 in the same connexion. ⁴⁶ A dittography from the preceding line. ⁴⁷ *g om.*

⁴⁸ *g* reads φοβούμενος.

⁴⁹ *g* adds τῆς.

⁵⁰ *af* read αὐτῷ.

⁵¹ Possibly

6. Τότε δοθήσεται⁴⁸ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης⁴⁹ εἰς καταπάτησιν⁵⁰

καὶ οἱ⁵¹ ἄνθρωποι⁵² βασιλεύσουσιν⁵³ τῶν⁵⁴ πονηρῶν πνευμάτων⁵⁵.

7. Τότε ἀναστήσεται⁵⁶ καγὼ⁵⁷ ἐν⁵⁸ εὐφροσύνῃ καὶ εὐλογήσω⁵⁹ τὸν ὑψιστον ἐπὶ⁶⁰ τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ [ὅτι ὁ⁶¹ Θεὸς σῶμα λαβὼν, καὶ⁶² συνεσθίων ἀνθρώποις * ἔσωσεν ἀνθρώπους⁶³].

VII. Καὶ νῦν, τέκνα¹ μου, ἐπακούσατε² τοῦ³ Λευὶ καὶ τοῦ⁴ ἡ, β (A),
'Ιούδα⁵ S¹ ἰπα-
κούετε

καὶ⁷ μὴ ἐπαίρεσθε⁸ ἐπὶ τὰς δύο γενεὰς⁹ ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν¹⁰ ἀνατελεῖ ἡμῶν¹¹ τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ¹². καὶ ἐν

2. * Ἀναστήσει γὰρ¹³ Κύριος¹⁴ ἐκ¹⁵ τοῦ Λευὶ ὡς¹⁶ ἀρχιερεὰ λυτρωθῆ-
* καὶ ἐκ¹⁷ τοῦ 'Ιούδα¹⁸ ὡς¹⁵ βασιλέα¹⁹ [Θεὸν καὶ ἄνθρω-
πον]²⁰. σεσθε⁶.
β φυλάς.

ἡγενεσθη is corrupt for *ἡγενεσθη* = σώσει. As a result of the above criticism I propose to restore ver. 5 as follows:

Τότε Σὴμ (or Σιών) δοξάσει μέγας τοῦ 'Ισραήλ
ὅτι Κύριος ὁ Θεὸς φανήσεται ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τοῦ 'Αδάμ.

But μέγας τοῦ 'Ι. may be an interpolation. It is omitted by A^{ab}. In that case read the first line as follows:

Τότε Σὴμ (or Σιών) δοξασθήσεται.

⁴⁸ α. β reads δοθήσονται. ⁴⁹ A^{ab} add τοῦ Βελιάρ. ⁵⁰ h reads κατάπαντιν, g ἰστ. A^{ab} *ἡγενεσθη* = *διεθρον* corrupt for *ἡγενεσθη* (so A^{bcd}) = text.

⁵¹ ab om. ⁵² A^{ab} read *μερη*. (A^a om.) *μη* = νῦν μὴ corrupt for *μερη* = *ἀνθρωποι*. ⁵³ g reads βασιλεύουσι. d adds ἐπὶ. ⁵⁴ A^{bcd} read πάντων τῶν.

⁵⁵ e om. ⁵⁶ A = ἀναστησόμεθα. ⁵⁷ α reads ἐγώ. β, A, S¹ om.

⁵⁸ d om. ⁵⁹ A = εὐλογήσομεν. ⁶⁰ b reads ἐν. A^a om. with next three words, A^b with next two. ⁶¹ bdfg om. g om. next word. ⁶² A^{bcd} add *περιπατῶν καὶ*.

⁶³ defg, A^{bcd}, S¹. α reads ἴσ. αὐτόν. a ἴσ. αὐτούς. d σώσει ἀνθρώπους. A^{ab} om.

VII. ¹ b reads τεκνία. ² e, h, f read ἰπακούσατε. abde, S¹ ἰπακούετε. g ἰπακούετε. A^b add μοι ὅτι. A^{cd} καὶ ὅτι. S¹ om. ³ α, ef. a reads τόν.

dg, A^{bcd}, S¹ τῷ. b om. A^{ab}, S¹ = ἐν. ⁴ e, h, β, A, S read ἐν.

⁵ S¹ = 'Ιωσήφ. ⁶ h, β, A^{ab}, S¹. c alone om. A^{bcd} = λυτρωθῆσόμεθα.

A^b add ὅτι ἐκ γένους αὐτοῦ γεννηθήσεται κύριος ὁ θεός. S¹ = ἴσται λυτρωσις.

⁷ A^{ab} om. ⁸ e, e read ἐπαίρεσθε, h ἐπαίρεσθαι. ⁹ α, β, S read φυλάς.

A = ἀδελφούς. ¹⁰ e reads αὐτοῦ. ¹¹ c, df, A, h, abeg, S read ὑμῶν.

¹² A om. ¹³ α, defg A, S. a reads ἀναστήσει. d καὶ ἀναστ. ¹⁴ e om.

¹⁵ d reads ἐκ μόν. A^{ab} read τὸν Λευί. ¹⁶ dg om. ¹⁷ d reads ἐκ δέ.

οὗτος³¹ σώσει * [πάντα τὰ ἔθνη καὶ] τὸ γένος τοῦ
Ἰσραήλ³².

3. Διὰ τοῦτο ταῦτα²³ ἐντέλλομαι ὑμῖν²⁴ ἵνα²⁵ καὶ ὑμεῖς
ἐντέλλεσθε²⁶ τοῖς τέκνοις ὑμῶν²⁷, ὅπως²⁸ φυλάξωσιν αὐτὰ²⁹
β καὶ.
β, Α, S¹ εἰς τὰς³⁰ γενεὰς αὐτῶν³¹.

VIII. * Καὶ ὡς¹ συνετέλεσεν² Συμεὼν ἐντελλόμενος³ τοῖς
καὶ
ἐκοιμήθη.
δg, Α υἱοῖς⁴ αὐτοῦ⁵, ἐκοιμήθη⁶ * μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁷ * ὡν ἐτῶν
ρκε'. ἐκατὸν εἰκοσι⁸. 2. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν * θήκῃ ξυλῆν⁹,
β, Α^{abh}, * τοῦ ἀναγαγεῖν τὰ ὀσῆα αὐτοῦ¹⁰ ἐν Χεβρών. Καὶ ἀνήγαγον¹¹
S ξυλῶν * αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ¹². 3. * Τὰ γὰρ ὀσῆα τοῦ
ἀσχηπτῶν. * ὡς¹³ ἔφυλαττον¹⁴ * οἱ Αἰγύπτιοι¹⁵ ἐν τοῖς μνήμασι¹⁶ τῶν
α, δ, Α^{ab} εἰς τὸ
ἀναγαγεῖν αὐτόν. α αὐτὸν ἐν κρυφῇ τὰ ὀσῆα. β, Α, S¹ ταμείας.

¹⁸ c reads θεοῦ. ¹⁹ g reads βασιλεύειν. h adds καί. ²⁰ α, β (save that h prefixes καί), Α^{abhe} (save that Α^h prefixes καί), S¹. Α^{b*} = καὶ ἐστι οὗτος θεός. Α^{cd} = καὶ θεός. S² = καὶ ἄνθρωπον. Bracketed as a Christian interpolation. ²¹ α, β-b. b, S reads οὕτως. Α^{ab} = καί. Α^{b*ode} = καὶ οὗτος. ²² α, β, S. Α = πάντα ἄνθρωπον (γένη Α^{b*ode}) καὶ ἔθνη ἀνθρώπων. I have bracketed πάντα τὰ ἔθνη καὶ as an interpolation. Cf. T. Jos. xix. 7. Our author can look forward to the salvation of the Gentiles, but he would not set their salvation before that of Israel. d adds γνωστὸν οὖν ἵστα δτι. ²³ c, aef, S². b reads πάντα. Α by internal corruption = ἐγώ. h, dg, S¹ om. ²⁴ d adds πάντα ταῦτα. ²⁵ Α^{b*ode} om. d reads ὅπως. ²⁶ α, g. a reads ἐντελείσθε. b ἐντελῆσθε. df ἐντελείσθε. e ἐντελῆσθε. ²⁷ Α^b add ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐντελῶνται τοῖς τέκνοις αὐτῶν. So also Α^a according to Text, but this is probably wrong as Α^h om. ²⁸ d reads ἵνα. h ὅπως καί. ²⁹ f reads ταῦτα. Α = ταύτας (Α^{b*ode} om.) τὰς ἐντολάς. ³⁰ e om. ³¹ Here S¹ makes a Christian addition and at its close gives a duplicate edition of chap. VII. after recension β. See Appendix.

VIII. ¹ c, g, Α^b. h, β-dg, Α^{ab*ode}, S read καί. d ὡς δέ. ² S¹ = ταῦτα εἰπὼν ἀπέθανεν. ³ Α^{abh} = τὰς ἐντολάς ταύτας. Α^{b*ode} = τὰς (Α^{b*} om.) ἐντολάς. ⁴ h, aef read τέκνοις. ⁵ See note 1. d adds ἐξάρas τοὺς πόδας αὐτοῦ. ⁶ c, d. h, β-d, Α, S¹ read καὶ ἐκοιμήθη. d adds καὶ προσετέθη. ⁷ S¹ = ἐν τῇ αἰωνίῳ ὑπνῳ. ⁸ c. h reads ἐτῶν δι ρκ. ab, S² ἐκατὸν εἰκοσι ἐτῶν. dg χρόνων (d om.) ὑπάρχων ρκε. ef, S¹ ἐτῶν ρκ. Α^{ab*ode} = ρκε (ρκς g) ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. Α^{b*} = ρκε' ἐτῶν. Here Α is wrong throughout. ⁹ α. d reads ξυλῆν θήκη. abef θήκη ξύλων. g θήκη and omits the rest of the Testament, substituting in its stead ἕως ἀνήγαγον αὐτὸν θάψαντες ἐν Χεβρών μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. β-dg, Α^{abh}, S add ἀσχηπτῶν, d ἀσχηπτῶν against α, Α^{b*ode}. ¹⁰ abef, Α^{b*ode}, S. α, d, Α^{ab} read εἰς τὸ (ἕως τοῦ d) ἀναγ. αὐτόν. ¹¹ α, ef. abd read ἀνήγαγον. ¹² β-d, S. So also Α which = αὐτὸν ἐν κρυφῇ ἐν πολ. Αἰγυπτίων. α has here an ungrammatical text αὐτὸν ἐν κρυφῇ τὰ

βασιλέων¹⁶. 4. Ἐλεγον γὰρ αὐτοῖς¹⁷ οἱ ἐπασιδοί¹⁸, ὅτι ἐν β, S¹
 ἐξόδοι τῶν¹⁹ ὁσίων Ἰωσήφ²⁰ ἔσται ἐν πάσῃ * τῇ γῇ²¹ σκότος β, S¹
 καὶ γνόφος καὶ πληγὴ²² μεγάλη²³ τοῖς Αἰγυπτίοις, ὥστε μετὰ αὐτῶν
 λύχνου²⁴ μὴ²⁵ ἐπιγινώσκειν ἕκαστος * τὸν ἀδελφὸν²⁷ αὐτοῦ. κατὰ τὸν
 ΙΧ. * Καὶ ἐκλαυσαν¹ οἱ² * υἱοὶ Συμεὼν³ τὸν πατέρα πένθους.
 αὐτῶν⁴. Καὶ ἦσαν * εἰς Αἴγυπτον⁵ ἕως ἡμέρας ἐξόδου β, S¹
 αὐτῶν⁶ * ἐν χειρὶ Μωϋσῆ⁷. αὐτῶν
 ἐξ Αἰ-
 γύπτου.
 β-αδ, Δ,
 β αὐτοῦ
 πρὸ τοῦ
 ἀποθα-
 νειν αὐ-
 τῶν (τῆς
 τελευτῆς
 αὐτοῦ
 εἴς, S¹).
 β-δ, S¹
 ἀφ' ὅθ.

Διαθήκη Λευὶ τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας¹.

Ι. Ἀντίγραφον λόγων² Λευί³, ὅσα διέθετο⁴ τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ⁵ κατὰ πάντα ἃ⁶ ποιήσουσιν⁷, καὶ ὅσα συναντήσῃ αὐτοῖς
 * ἕως ἡμέρας κρίσεως⁸. 2. Ἐγαίνων⁹ γὰρ¹⁰ ἦν ὅτε
 ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν * ἀπεκαλύφθη δὲ¹¹ αὐτῷ ὅτι

ὅσα which d emends into τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐν πολ. Αἰγ. ἐν κρυφῇ. d adds καὶ
 ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῇ σπηλαίᾳ τῇ διπλῇ ὅπου καὶ οἱ πατέρες αὐτοῦ ἐτάθησαν.
 Cf. g in note 9. ¹⁵ d reads ἐφύλαττον δι' αὐτοῦ. ¹⁴ A^{b+c+d+e} om. d adds
 τὰ ὅσα Ἰωσήφ. ¹⁵ α. a reads ταμείους. bf ταμείους. de ταμείους. A^{b+c+d+e}
 supports β. A^{ab} = οἰκίμασι. ¹⁶ bg, A^{ab} read βασιλείων. ¹⁷ d reads
 αὐτῶν. h, A om. ¹⁸ d reads αὐτῶν. A^{ab} = οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ ἐπασιδοί
 αὐτῶν. A^{c+d+e} οἱ ἐπασιδοί καὶ οἱ μάγοι. ¹⁹ α, A. β om. ²⁰ A adds ἐξ
 Αἰγύπτου. ²¹ α, A^{b+c+d+e}. h, A^{b*}, S¹ read τῇ Αἰγύπτῳ. The rest of β gives
 conflate readings. af τῇ γῇ Αἰγύπτου. de γῇ Αἰγύπτου (Αἰγύπτῳ d). ²² A^{ab}
 trs. before καὶ γνόφος and om. next three words. ²³ β adds σφόδρα.
 A^{b+c+d+e} add σφόδρα πᾶσιν. ²⁴ f reads λύχνων. ²⁵ d, A^{b+c+d+e} add
 δύνασθαι. ²⁶ af read ἕκαστος. A^{ab} = τις. ²⁷ f reads τῶν ἀδελφῶν.

ΙΧ. ¹ d reads ἐκλαυσαν τοῖσιν. ² b om. ³ A^{b+c+d+e} = ἀδελφοὶ Συμεὼν
 καὶ οἱ υἱοί. ⁴ β, S¹ add as in margin. After πένθους d further adds
 μ' ἡμέρας. καὶ ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ⁵ d reads ἐκεῖ. ⁶ β-d, S add ἐξ
 (ἀπ' ὅ) Αἰγύπτου. ⁷ d reads τῷ δι θεῷ ἡμῶν δόξα εἰς αἰῶνας. f, S add Συμεὼν
 υἱὸς Ἰακώβ β' υἱὸς Λίας (+ β'. ἔζησεν ἔτη μκ f).

Ι. ¹ α. Attestation of β, A divided. A^{ab} read διαθήκη Λευὶ περὶ ἱερωσύνης.
 bf, A^{c+d+e}, S¹ δ. Α. περὶ ἱερωσύνης καὶ ὑπερφανείας (+ Λευὶ ἐρμηνεύεται ὑπὲρ ἐμοῦ
 μισθός f). α Λευί. de present conflate texts. de, A^{b*} δ. Α. υἱὸς (υἱοῦ α, A^{b*})
 τρίτος (α, A^{b*} om.) Ἰακώβ περὶ ἱερ. καὶ ὑπερ. ² d reads διαθήκης. A =
 ἐποαρίσεων λόγων which seems to be merely a dittographic rendering of
 λόγων. ³ h adds τοῦ τρίτου υἱοῦ Ἰακ. καὶ Λείας, and om. next seven words.
 A^{b*} om. next five words. ⁴ A = ἔδωκε. ⁵ d = πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτῶν.
 εἴς, A πρὸ τῆς τελευτῆς αὐτοῦ. ⁶ g reads ὅσα. ⁷ a adds αὐτοί. ⁸ h
 reads ἐν ἡμέρᾳ κ. A^{ab} om. ⁹ Ver. 2 is very confused in A^{ab} and

* ἤμην λυπούμενος²⁴ * ὑπὲρ γένους τῶν υἱῶν τῶν²⁵ ἀνθρώπων β, A^{b+g},
καὶ²⁶ ἠξάμην * τῷ Κυρίῳ²⁷ ὅπως σωθῶ²⁸. 5. Τότε²⁹ με³⁰ ὕπνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος³¹ ὑψηλὸν * καὶ³²
ἤμην ἐν αὐτῷ³³. ὄρος ἀ-
πίδος ἐν
Ἰβελ-
μαουλ.
β, Δ, Σ
Λευί.

6. Καὶ ἰδοὺ ἀνεψύχθησαν³⁴ οἱ οὐρανοὶ *, καὶ ἄγγελος Κυρίου³⁵
εἶπε * πρὸς με³⁶. * Λευί, Ἰβελ³⁷, εἰσελθε.

τοὺς after the first ἐπὶ). β, A^{cd}, Sⁱ read as in margin save that e om. δι, for ἰαντῆ, which af om., d reads ἐν αὐτῇ τῇ δόξῃ, e ἰαντῆς, g ἐν ἰαντῇ; for ἀδικία e reads κακία, g εὐδοκία; for ἐπὶ πύργους A^{cd} read ὡς πύργος, A^{b+} ὡς ἐπὶ πύργου; for ἀνομία A^{b+cd} read ἀδικία, A^{b+} ἐπὶ ἀδικίᾳ; for κάθηται e reads ἐκάθιστο. g om. ἡ before ἀνομία. Before καὶ ἐπὶ πύργους e makes the following long addition. Τότε ἐγὼ ἐπύνα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθάρσας αὐτὰ ἐν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ὁλος ἰλουσάμην ἐν ὕδατι ζῶντι. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου ἐποίησα εὐθείας· τότε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρὸσωπόν μου ἤρα πρὸς τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐλάλησα· καὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν μου καὶ τὰς χεῖρας μου ἀπεπέτασα εἰς ἀλήθειαν κατέκλιτο τῶν ἁγίων· καὶ ἠξάμην καὶ εἶπα· Κύριε γνώσκεις πάσας τὰς καρδίας καὶ πάντας τοὺς διαλογισμοὺς ἐνυῶν (sic)· σὺ μόνος ἐπίστασαι· καὶ νῦν τέκνα μου μετ' ἐμοῦ. καὶ δός μοι πάσας ὁδοὺς ἀληθείας· μάκρυνον ἐπ' ἐμοῦ Κύριε τὸ πνεῦμα τὸ ἁδικον καὶ διαλογισμῶν τῶν ποτηρῶν καὶ πορνείαν. καὶ ὕβριν ἀπέστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. Δειχθήτω μοι δέσποτα τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον· καὶ βουλὴν καὶ σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ ἰσχὴν δός μοι ποιῆσαι τὸ (sic) ἐρέσκοντά σοι καὶ εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου· καὶ αἰνεῖν τοὺς λόγους σου μετ' ἐμοῦ Κύριε. καὶ μὴ καταχυσάτω με πᾶς σατανᾶς πλανῆσαι με ἀπὸ τῆς ἐδοῦ σου· καὶ ἐλίσσόν με καὶ προστάγῃ με εἶναί σου δοῦλος καὶ λατρεῖσθαι σοι καλῶς· τῆχος εἰρήμης σοι γενέσθαι κύμα μου. καὶ σκέπη σου τῆς δυναστείας σκεπασάτω ἀπὸ παντὸς κακοῦ. παραδὸς δὲ δὴ καὶ τὴν ἀνομίαν ἐξάλειψον ὑπὸ κάτοδον τοῦ οὐρανοῦ· καὶ συνηλίσσω τὴν ἀνομίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καθάρισον τὴν καρδίαν μου δέσποτα ἀπὸ πάσης καθαρείας· καὶ πρὸς ἀρούμεν πρὸς σε αὐτός· καὶ μὴ ἀποστρέψεις τὸ πρὸσωπόν σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ παιδός σου Ἰακώβ. σὺ Κύριε εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ πατέρα μου καὶ Ἰσραὴλ μητέρα μου. καὶ εἶπας θεοὺν αὐτοῖς σπέρμα δικαίων εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας· εἰσάκουσον δὲ καὶ τῆς φωνῆς τοῦ παιδός σου Λευί γενέσθαι σοι ἑγγύς, καὶ μέτοχον ποιῆσον τοῖς λόγοις σου ποιεῖν κρίσιν ἀληθείᾳ εἰς πάντα τὸν αἰῶνα, ἐγὼ καὶ τοὺς υἱούς μου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸν υἱὸν τοῦ παιδός σου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος καὶ ἐσιώπησα ἔτι δέμενος. α om. next two verses. ²⁴ α (save that e reads εἶμην for ἤμην), A^{cd}. β, A^{b+f}, S read ἰλουσάμην. ²⁵ α (save that e om. second τῶν), dfg (save that they add τοῦ before γένους, and f reads περὶ for ὑπὲρ). β, S read περὶ τοῦ γ. τῶν ἀνθ. A^{b+cd} = ὑπὲρ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθ. ²⁶ d adds ταῦτα θεωρῶν. ²⁷ α. β-d read κυρίῳ. d πρὸς κύριον. A^{ab} τῷ θεῷ and add καὶ ἡτοράμην παρ' αὐτοῦ. ²⁸ α, β, A^{ab}. A^{b+cd} = σώσω αὐτόν (A^c om.). S = σωθῶσω. ²⁹ eg read ἤκουσεν. ³⁰ e. d reads μοι. β ἐπ' ἐμοί. ³¹ A adds τι. ³² α. α is supported by A^{ab}.

β, Δβ <sup>συν-
λήφθη</sup> καὶ ἐτέχθη ἐκεῖ (ἐν Χαρράν Δβ) καὶ μετὰ ταῦτα. β, Α, S ^{ὅτε} β, S μετὰ Σ. τὴν ἐκδίκησιν.

μέλλει ἀποθνήσκειν¹². * Καὶ ὅτε¹³ συνήχθησαν¹⁴, * εἶπεν πρὸς αὐτούς¹⁵.

II. Ἐγὼ Λευὶ¹ ἐν Χαρράν² ἐγεννήθην³ καὶ⁴ ἦλθον⁵ σὺν τῷ πατρί μου⁶ εἰς⁷ Σίκκημα⁸. 2. Ἡμῶν⁹ δὲ¹⁰ νεώτερος¹¹, ὡς¹² ἑτῶν εἴκοσι, * καὶ τότε¹³ ἐποίησα¹⁴ * τὴν ἐκδίκησιν μετὰ Συμεὼν¹⁵ * τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δείνας¹⁶ * ἀπὸ Ἑμμώρ¹⁷. 3. Ὡς δὲ ἐποιοῦμεν¹⁸ ἐν Ἀβελμασούλ¹⁹, πνεῦμα συνέσεως Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ²⁰, καὶ * ἐθεώρουν πάντας ἀνθρώπους²¹ * ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν²², καὶ * ἐπὶ τείχους οἰκοδομοῖτο ἡ ἁμαρτία καὶ ἐπὶ πύργους ἡ ἀδικία ἐκάθητο²³. 4. Καὶ

β, A^{odog}, S¹ ὅτι τείχη (adf τείχος) ἐκδομοῦσεν ἐαυτῇ ἡ ἀδικία καὶ ἐπὶ πύργους ἡ ἀνομία κάθηται.

defective in A^{b*}. A^{abb} = καὶ (A^{ab} om.) ὅτε ἦν αὐτὸς (then space in A^b in which *hēlēkēwēh* (= ὑγαίνων) probably stood originally) ἔφθη (or ἀπεκαλύφθη) αὐτῷ ὅρασις ὅτι μέλλω (μέλλεις A^b). ἐκάλεσε πρὸς ἐαυτὸν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ. καὶ ὅτε συνήχθησαν πρὸς αὐτόν, εἶπεν π. αὐτοῖς. A^{b*} om. ὑγαίνων and the next seven words with the exception of γάρ. ¹⁰ α, A^{b+odog}. β, S¹ om. ¹¹ α, A^{odog}. d reads ἀπεκ. γάρ. af ἔφθη δέ. dog, S¹ ὦ. γάρ. ¹² A^{b*} add διὰ τοῦτο εἶπεν συνέγειν τοὺς ἀδελφοὺς καὶ υἱοὺς αὐτοῦ. ¹³ f reads ὅτε δέ. A^{b+odog} = καὶ ἐγένετο ὅτε. ¹⁴ A^{abb}, S¹ add πρὸς αὐτόν. ¹⁵ S¹ reads περὶ τῆς ὕψους ἐν τῇ ἱερουσίῃ καὶ περὶ προφητείας ἔλεξεν πρὶν ἀποθανεῖν.

II. ¹ de read Λευίς. d adds ὁ πατὴρ ἡμῶν. ² ab. c, df read Χαρρά. h, eg Χαρά. A, S read this Χαρά as χαρῆ and A adds ἐν Χαρράν also after ἐγεννήθην. ³ α, A^{abb}. β reads συνελήφθη καὶ ἐτέχθη ἐκεῖ (ἐκεῖ ἐτέχ. f, ἐτέχ. only g). A^{b+odog} = συνελήφθη καὶ ἐτέχ. ἐν Χαρράν. S ἡρξάμην καὶ ἐγεννήθην. S¹ adds καὶ ἦν αὐξανόμενος ἐν τῷ ὄκῳ τοῦ πατρὸς μου. ⁴ α. g om. β-d, A^{odog}, S² read καὶ μετὰ ταῦτα. S¹ καὶ ἐπεὶ. A^{b*} add μετὰ ὀκτὼ ἔτη. ⁵ c reads ἦλθον. e ἐλθόν. g οἰκόν. ⁶ α, d, A. abefg, S om. ⁷ de read ἐν. ⁸ h, eg. c reads Σίκκημα. ab Σίκκημα. d Σικίμοις. f Σήκημα. A^{b*} adds καὶ ὅτε ἦμεν ἐν Σικίμοις. ⁹ c reads εἴμην. ¹⁰ S¹ om. ¹¹ g om. ¹² α, def, A^{b+odog}. b reads ὡσεὶ. ag om. ¹³ α. β, A, S read ὅτε. ¹⁴ α, β, S. A = ἐποιήσαμεν. ¹⁵ α. β reads μετὰ Σ. τὴν ἐκδίκησιν. A = τὴν ἐκδίκ. ἐγὼ καὶ Συμεὼν ὁ ἀδελφός μου. ¹⁶ α, β (save that abef read Δίνας), A^{abbog}, S. A^{b+od} = Δ. τῆς ἀδ. ἡμῶν. ¹⁷ α, e. adfg read ἀπὸ τοῦ (f om.) Ἑμμώρ. b ἀπὸ τ. Ἑμμώρ. A = ἀπὸ τῶν Ἀμορραίων, which it tra. before τῆς ἀδελφῆς. ¹⁸ b reads ἐποιοῦμεν. A^{abb} = ἦν ἐν τῷ ποιμνίῳ ἡμῶν, and om. next eight words. A^b om. v. 3, 4. ¹⁹ abg, S. α, ef read Ἐβελμασούλ. de¹ (?), A^{b+odog} Ἀβελμασούμ. ²⁰ c reads ἐμοί. ²¹ h, A. c reads ἐθεώρουν ἀνθ. β-d, S πάντας ἐθώρουν ἀνθ. d πάντας ἀνθ. ἐθεώρουν. ²² α, β-d, S. d reads ὄντας ἀφανείς τῇ ὁδῷ αὐτῶν. A = ἀφανισθέντας (or ὅτι ἡφανίσθησαν) ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. A^{abb} om. rest of verse and first nine words of ver. 4. ²³ α (save that h adds

* ἤμην λυπούμενος²⁴ * ὑπὲρ γένους τῶν υἱῶν τῶν²⁵ ἀνθρώπων β, A^{b+g},
καὶ²⁶ πρὸς ἡμῖν * τῷ Κυρίῳ²⁷ ὅπως σωθῶ²⁸. 5. Τότε²⁹ ὁ δὲ τοῦτο
ἐπέπεσε³⁰ με³⁰ ὁ πῦρ, καὶ ἐθεασάμην ὁ δὲ³¹ ὑψηλὸν * καὶ³² πῖδος ἐν
ἡμῖν ἐν αὐτῷ³³. ὁ δὲ τοῦτο
μαοὺλ.

6. Καὶ ἰδοὺ ἀνεφύχθησαν³⁴ οἱ οὐρανοὶ *, καὶ ἄγγελος Κυρίου³⁴
εἶπε * πρὸς με³⁵. * Λευί, Ἰσραὴλ³⁶, εἰσελθε. β, A, S
Λευί.

τοῦτο after the first ἐπὶ). β, A^{cd+g}, Sⁱ read as in margin save that e om. δι, for ἰσχυρῶς, which af om., d reads ἐν αὐτῇ τῇ ὁδῷ, e ἰσχυρῶς, g ἐν ἰσχυρῇ; for ἀδικία e reads κακία, g εὐδοκία; for ἐπὶ πύργους A^{cd+g} read ὡς πύργος, A^{b+} ὡς ἐπὶ πύργου; for ἀνομία A^{b+cd+g} read ἀδικία, A^{b+} ἐπὶ ἀδικίαν; for κάθηται e reads ἐκάθητο. g om. ἡ before ἀνομία. Before καὶ ἐπὶ πύργους e makes the following long addition. Τότε ἐγὼ ἔπλυνα τὰ ἱμάτιά μου, καὶ καθάρισας αὐτὰ ἐν ὕδατι καθαρῷ. καὶ ὁλος βλουσάμην ἐν ὕδατι ζῶντι. καὶ πάσας τὰς ὁδοὺς μου ἐποίησα εὐθείας· τότε τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἤρα πρὸς τὸν οὐρανόν. καὶ τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ ἐλάλησα· καὶ τοὺς δακτύλους τῶν χειρῶν μου καὶ τὰς χεῖράς μου ἀπεπέτασα εἰς ἀλήθειαν κατέπαυσι τῶν ἀγίων· καὶ πρὸς ἡμῖν καὶ εἶπα· Κύριε γνώσκες πάσας τὰς καρδίας καὶ πάντας τοὺς διαλογισμούς ἐννῶν (sic)· σὺ μόνος ἐπίστασαι· καὶ νῦν τέκνα μου μετ' ἐμοῦ. καὶ δός μοι πάσας ὁδοὺς ἀληθείας· μάκρυνον ἐπ' ἐμοῦ Κύριε τὸ πνεῦμα τὸ ἁδικον καὶ διαλογισμῶν τῶν ποτηρῶν καὶ πορνείαν. καὶ ὕβριν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ. Δειχθήτω μοι δέσποτα τὸ πνεῦμα τὸ ἄγιον· καὶ βουλὴν καὶ σοφίαν καὶ γνώσιν καὶ ἰσχυρὸν δός μοι ποιῆσαι τὸ (sic) ἀρέσκοντά σοι καὶ εὐρεῖν χάριν ἐνώπιόν σου· καὶ αἰνεῖν τοῦτε λόγους σου μετ' ἐμοῦ Κύριε. καὶ μὴ κατασχευάτω με πᾶς σατανᾶς πλανῆσαι με ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου· καὶ ἐλέησόν με καὶ προστάγατέ μοι εἶναι σου δούλος καὶ λατρεύσαι σοι καλῶς· τοῖς τοῖς εἰρήνης σοι γενέσθαι κύριον μου. καὶ σκέπη σου τῆς δυναστείας σκεπασάτω ἀπὸ παντὸς κακοῦ. παραδὸς δὲ δὴ καὶ τὴν ἀνομίαν ἐξάλειψον ὑπὸ πόδας τοῦ οὐρανοῦ· καὶ συντάλαινε τὴν ἀνομίαν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· καθάρισον τὴν καρδίαν μου δέσποτα ἀπὸ πάσης καθαρείας· καὶ πρὸς ἀρούμαι πρὸς σε αὐτὸς· καὶ μὴ ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τοῦ υἱοῦ παιδός σου Ἰακώβ. σὺ Κύριε εὐλόγησας τὸν Ἀβραάμ πατέρα μου καὶ Ἰσαὰκ πατέρα μου. καὶ εἶπας θεοὺν αὐτοῖς σπέρμα δικαίων εὐλογημένων εἰς τοὺς αἰῶνας· εἰσαέκουσον δὲ καὶ τῆς φωνῆς τοῦ παιδός σου Δαυὶ γενέσθαι σοι ἑγγύς, καὶ μέτοχον ποιήσας τοῖς λόγοις σου ποιῆσαι κρίσιν ἀληθείαν εἰς πάντα τὸν αἰῶνα, ἐμὲ καὶ τοὺς υἱούς μου εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων καὶ μὴ ἀποστήσεις τὸν υἱὸν τοῦ παιδός σου ἀπὸ τοῦ προσώπου σου πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος καὶ ἰσχυρῶς ἔτι δεόμενος. α om. next two verses. ²⁴ α (save that e reads εἶμην for ἤμην), A^{cd+g}. β, A^{b+f}, S read λυπούμην. ²⁵ α (save that e om. second τῶν), dfg (save that they add τοῦ before γένους, and f reads περὶ for ὑπὲρ). δ, S read περὶ τοῦ γ. τῶν ἀνθ. A^{b+cd+g} = ὑπὲρ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθ. ²⁶ d adds ταῦτα θεωρῶν. ²⁷ α. β-d read κυρίῳ. d πρὸς κύριον. A^{ab} τῷ θεῷ and add καὶ ἡτορῶμην παρ' αὐτοῦ. ²⁸ α, β, A^{ab}. A^{b+cd+g} = σώσω αὐτόν (A^g om.). S = σωθῶσω. ²⁹ eg read ἔπεσον. ³⁰ e. δ reads με. β ἐπ' ἐμῇ. ³¹ A adds τι. ³² α. α is supported by A^{ab}.

α
7. *Καὶ εἰσῆλθον
τὸν πρῶτον οὐρανὸν
καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ
πολὸν κρεμᾶμενον³⁷.
8. Καὶ ἔτι εἶδον
δεύτερον οὐρανὸν
πολὸν φωτεινότερον
καὶ φαιδρότερον·
*ἦν γὰρ καὶ ὁ ὕψος
ἐν αὐτῷ³⁸ ἄπειρον.
9. Καὶ εἶπον τῷ
ἄγγέλῳ· Τί ἐστὶ
ταῦτα οὕτως; καὶ
εἶπέ μοι ὁ ἄγγελος·
*Μὴ θαυμάζεις περὶ
τούτου, ἄλλον γὰρ
οὐρανὸν ὁφείκει φαι-
δρότερον καὶ ἀσύγ-

Α^α
7. Καὶ εἰσελθὼν³⁹
ἐγὼ εἰς τὸν πρῶτον
οὐρανὸν 8. †Καὶ
παρέπεμψε ἡνεγκέ
με^{† 40} πρὸς τὸν δεύ-
τερον. 7. Καὶ
εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ πολὺν
κρεμᾶμενον. 9.
Καὶ εἶπον αὐτῷ· Τί
ἐστὶ τοῦτο, Κύριε;

β, Α^β, S¹
7. Καὶ εἰσῆλθον⁴¹
ἐκ τοῦ πρώτου οὐ-
ρανου εἰς τὸν δεύτε-
ρον⁴² καὶ εἶδον⁴³
ἐκεῖ ὕδωρ κρε-
μᾶμενον ἀνάμεσον
τούτου καὶ κείνου. 8.
Καὶ ἔτι⁴⁴ εἶδον τρί-
τον⁴⁵ οὐρανὸν πολὺν⁴⁶
φωτεινότερον *καὶ
φαιδρότερον⁴⁷ παρὰ
τοὺς δύο· καὶ *γὰρ
ὁ ὕψος ἦν ἐν αὐτῷ
ἄπειρον⁴⁸. 9. Καὶ
εἶπον τῷ ἄγγέλῳ·
Διατί οὕτως⁴⁹; καὶ
εἶπεν ὁ ἄγγελος
*πρὸς με⁵⁰. Μὴ

which = καὶ ἦμην ἐν τῷ ὄρει. β, Α^{β*}, S read τοῦτο (οὐ τὸ f + τὸ g) ὅρος
ἀσπίδος (ἀσπίδων g, Α^{β*}) (+ ὁ ἐστὶ Α^{β*}, ὀνόματι S¹) ἐν Ἀβελμαούλ (εἰς Ἐβελ",
Α^{β*} "μουμ, S¹ corrupt). Α^{α*} = τοῦτο ὅρος ὁ ἐστὶ ἐν Ἀβελμαούμ. α, f.
Other MSS. ἡνεγκ. Α^{α*} add μοι. Α^{α*} = ἦλθεν πρὸς με ἄγγελος θεοῦ καί.
For Κυρίου d reads τοῦ θεοῦ. Α^α om. d om. rest of verses, vers. 7, 8
and first twelve words of ver. 9 through hmt. α. β, Α, S read Δευί.
Α^{α*} add ἰδοι. It will be observed that α and Α^α agree almost word for
word. The latter text has been dislocated by the insertion of a portion
of ver. 8 in the midst of ver 7. For πολὺν κρεμ. c reads πολλὸν κρεμᾶμενον.
c adds τό. Sense is quite unsatisfactory; why should this heaven be
brighter because of its loftiness? Hence the error appears to lie in ὕψος.
This = 𐤒𐤓𐤕 corrupt for 𐤒𐤓𐤕 = φέγγος or φῶς. This is fitting as the holy
ones live therein. Probably the substantive verb was lost after
the participle εἰσελθόν (= εἰσελθόν). Then the text would = εἰσῆλθον.
This corrupt clause together with next three words are a fragmentary
survival of ver. 8, but may have been wrongly transposed here owing to the
influence of Αβ. Αβ = εἰσελθόν. Αβ add οὐρανόν. f reads ἰδον.
b, S om. In Αβ εἰρηρ (= τρίτον) could easily fall out before εἰρηρ
(= οὐρανόν). f om. next word. Αβ om. ab, Α^α, S² om. S¹
reads καὶ καθαρότερον and trs. after δύο. g reads ὕψος πνευμάτων τῶν
ἀπείρων. Αβ = διό ἐστι τοῦτο οὕτως. eg om. This clause is
lost by Α^α, which also wrongly omits the initial καὶ of the next verse,

α
κριτον⁵¹. 10. Καὶ⁵²
ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε
ἐκεῖ, στήση⁵³ ἐγγὺς
τοῦ Κυρίου
καὶ λειτουργὸς αὐ-
τῷ⁵⁴ ἔση
καὶ μυστήρια αὐτοῦ
ἐξαγγελεῖς τοῖς
ἀνθρώποις
καὶ περὶ τοῦ μέλ-
λουτος λυτροῦ-
σθαι τὸν⁵⁵ Ἰσ-
ραὴλ κηρύξεις.

A^a
καὶ εἶπέν μοι· 10.
Ἐν τῷ ἀνελθεῖν σε
ἐκεῖ ἵστη⁵⁶ ἐνώ-
πιον τοῦ Κυρίου καὶ
ἔση λειτουργὸς αὐτοῦ
καὶ τὰ μέλλουτα
μυστήρια αὐτοῦ ἐξ-
αγγελεῖς τοῖς ἀν-
θρώποις.

β, A^β, S¹
θαύμαζε⁵⁷ ἐπὶ τοῦ-
τοις, ἄλλως γὰρ
*τέσσαρας οὐρανοὺς
ᾔψει⁵⁸ φαιδροτέ-
ρους⁵⁹ * καὶ ἀσυν-
κρίτους⁶⁰, 10.
Ὅτε⁶¹ ἀνέλθης ἐκεῖ·
ἵστη⁶² σὺ ἐγγὺς Κυ-
ρίου στήση, καὶ λει-
τουργὸς αὐτοῦ⁶³ ἔση
καὶ μυστήρια αὐτοῦ
ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀν-
θρώποις⁶⁴ καὶ περὶ
* λυτρώσεως τοῦ⁶⁵ β, S τοῦ
Ἰσραὴλ κηρύξεις. μέλ-
λουτος

II. Καὶ διὰ σοῦ καὶ τοῦ⁶⁶ Ἰούδα ὀφθήσεται Κύριος τοῖς⁶⁷
ἀνθρώποις⁶⁸.

Ἰσώζων τὴν ἐαυτῷ[†] πᾶν γένος ἀνθρώπων⁶⁹.

λυτροῦ-
σθαι τὸν,
β, A, S
= ἐν.

Vers. 10-12. These verses seem out of place here. Both as respects substance and form they would read well after IV. 2. Moreover, as III. 1 implies that Levi has already seen the heavens, we should expect a description of the third heaven here. But these inconsistencies are due to the writer, not to subsequent transpositions of the text; for according to V. 1 Levi is not admitted into the third heaven till he has heard the long disquisition in II. 10-IV. ⁵¹ α. Lost in A^a. ⁵² Em. from *ἵστασαι*. *c* reads *ἵσσω*. Right reading preserved in β, A^β, and originally in A^a. See note 55. With the statement in this line compare Jub. xxxi. 13, 'Cause thee to approach Him to serve in His sanctuary.'

⁵³ *h* reads αὐτοῦ. ⁵⁴ Text altered by a Christian scribe. β has suffered similarly. As A^a omits, A^β alone preserves the original = λυτρώσεως. ⁵⁵ This corrupt reading is due to an internal corruption of *ἡμῶν* (or *ἡμῶν*) = στήση into *ἡμῶν* = ἔση. ⁵⁶ *d* reads θαυμάζεις. *f* erases, ⁵⁷ *d* reads οὐρανοὺς ἐπὶ ἄνω ᾔψει. *S* reads οὐρανοὺς ᾔψει, αἱ εἰσι πλανῆται καὶ ὀνομάζονται ζῶναι. ⁵⁸ A^β add τούτων. ⁵⁹ *d* reads καὶ ἀσυνκρίτους. *g* ἀσυνκρίτους. ⁶⁰ S¹ κ. θαυμαστοτέρους αὐτῶν. *d* adds λέγω γάρ σοι and om. next three words. ⁶¹ A^β adds γάρ. ⁶² The insertion of *ἵστη* here gives a different turn to the context. ⁶³ A^{omf} om. A^{b*} reads κυρίου. ⁶⁴ *d* reads νόμις τῶν ἀνθρώπων. ⁶⁵ So A^β. β, S read corruptly as in margin. ⁶⁶ α. β om. ⁶⁷ α. β-*d*, A, S read ἐν. *d* om. ⁶⁸ A^a om. rest of chap. and A^β om. next line. ⁶⁹ This clause = *דַּקִּיחַ לְכָל בָּר שֶׁנִּי*, where I take

A^a omit 12. *Καὶ ἐκ μερίδος Κυρίου ἡ ζωὴ σου⁷⁰,
ver. 12. καὶ αὐτὸς ἔσται σοι⁷¹ ἀγρός⁷² * καὶ ἀμπελὼν⁷³
καὶ⁷⁴ καρπός⁷⁵ * χρυσίον καὶ ἀργύριον⁷⁶.

α	A ^a	β, A ^β , S ¹
III. Ἀκουσον οὖν ¹ περὶ τῶν δει- χθέντων σοι οὐρα- νῶν ² ὁ κατώτερος * διὰ τοῦτό σοί ἐστι στυγνός, ἐπειδὴ ³ ὁρᾷ ⁴ πάσας ⁵ τὰς ἀδικίας τῶν ἀνθρώπων. 2. Καὶ ἔχει πῦρ χιόνα καὶ ⁴ κρύσταλλον ἡτοιμασμένον ⁵ εἰς	III. Ἀκουσον οὖν περὶ τῶν δει- χθέντων ¹ ὁράσεων ⁶ . ὁ πρῶτος ⁷ οὐρανός διὰ τοῦτο ἦν κατε- νόησας ⁸ σοι ἐπειδὴ † ἑώρας ⁹ ἀδικίας † τὰ ἔργα ¹⁰ ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ δὲ δεύτερος ἔχει πῦρ καὶ χιόνα καὶ κρύ-	III. Ἀκουσον οὖν ¹¹ περὶ ἐπτά οὐ- ρανῶν. * Ὁ κατώ- τερος ¹² διὰ τοῦτο ¹³ στυγνότερος ¹⁴ ἐσ- τιν, ἐπειδὴ ὁρᾷ ¹⁵ † πάσας ¹⁶ τὰς ¹⁷ ἀδι- κίας ¹⁸ τῶν ¹⁷ ἀνθρώ- πων. 2. Ὁ ¹⁹ δεύτερος ἔχει πῦρ χιόνα ²⁰ κρύσταλλον

12 to be corrupt for 15, which may = 'for Himself,' or may be an instance of the redundant expression of the pronoun before the noun (an Aramaism, but found in Hebrew. Cf. Gen. ii. 19; Exod. ii. 6; Jos. i. 2, &c.) Hence read *ἐαυτῷ* or simply om. Cf. Sim. vi. 5. A om. entire line. For *ἐν ἐαυτῷ* of e, h (e!), S¹ read *ἐν αὐτῷ*, afg, S¹ *ἐαυτῷ*, b *ἐν αὐτοῖς*, d om. For *ἀνθρώπων* h reads *ἀνθρώπου*. ⁷⁰ Cf. Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 16, 'Let His table be thine.' For *μερίδος* S¹ reads *τιμῆς*. ⁷¹ α, afg. a^{be} read σου. ⁷² β-a, A^β. α corruptly reads *καρπός*. α, A^β *ἀγροί*. ⁷³ α, afg. b, S¹ read *ἀμπελῶν*. A = *ἀμπελώνων*. ⁷⁴ α, e'g, A^β. β-eg, e', S¹ qm. ⁷⁵ c. h, β, S¹ read *καρποί*. A^β *καρπίμων*. ⁷⁶ c, ag. h reads *χρυσίον καὶ ἀργύριον*. bef, S¹ *χρυσίον ἀργύριον*. d, A^β read *καὶ* (+ *θησαυρός* A^{b*}) *χρυσίου καὶ ἀργυρίου*.

III. ¹ h reads *δέ*. ² h reads *διὰ ἐστὶ στυγνός, ἐπεὶ*. ³ A, d om. ⁴ h om. ⁵ h reads *ἡτοιμασμένα*. ⁶ Corrupt for *οὐρανῶν*. ⁷ This word is only found elsewhere in d. ⁸ So A^a *αἱ μαρτυρίαι* which may be corrupt for *αἱ μαρτυρίαι* = *στυγνός ἐστι*, or *αἱ μαρτυρίαι* = *ὁ κατώτερος*. In the latter case A^a would be akin to d (see note 15) but the *ὁ κατώτερος* is in this case tra. from its place before *οὐρανός*. A^a therefore = *ὁ πρῶτος οὐρανός διὰ τοῦτο στυγνός ἐστι* or *ὁ πρῶτος ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο*, being in this latter case defective. ⁹ This corruption, as the last, is native to A. ¹⁰ An intrusion owing to which we have the genitives *τῆς ἀδικ.* and *τῶν ἀνθ.* The word *μαρτυρίαι* may be a corruption of the missing word for *στυγνός*. See note 8. ¹¹ d om. ¹² d reads *ὁ πρῶτος οὗτος κατώτερος*. See note 8. ¹³ d adds *καί*. ¹⁴ A^β, S¹ read *στυγνός*. ¹⁵ g reads *συνορᾷ*. h *οὗτος παρά*. ¹⁶ d, A om. ¹⁷ dg, A om. ¹⁸ S¹ = *μυστήρια*, though S¹ supports text. ¹⁹ A^β add *δέ*. ²⁰ e reads *χάλας χιών*. A^β inserts *καί* before and after *χιόνα*.

α

5. Ἐν τῷ μετ' ταύ-
των⁴² εἰσιν ἀρχά-
γελοι οἱ λειτουρ-
γοῦντες καὶ ἐξίλα-
σκόμενοι πρὸς Κύ-
ριον ἐπὶ πάσαις ταῖς
ἀγνοαῖς τῶν δικαί-
ων, 6. Προσφέ-
ροντες τῷ Κυρίῳ
δόσμην εὐωδίας⁴³ λο-
γικὴν⁴⁴ καὶ ἀναίμα-
κτον θυσίαν. 7. Ἐν
δὲ τῷ ὑποκάτω
εἰσὶν⁴⁵ ἄγγελοι οἱ
φέροντες ἀποκρίσεις
τοῖς ἄγγελοις τοῦ
προσώπου κυρίου.
8. Ἐν δὲ τῷ⁴⁶ μετ'
ταύτων⁴⁷ εἰσιν θρό-
νοι καὶ⁴⁸ ἐξουσίαι,
ἐν ᾧ *αἱ ὕμνοι τῷ
θεῷ προσφέροντες⁴⁹.

Α^α

5. *Αἱ δὲ δυνάμεις⁵⁰
τῶν ἀγγέλων εἰσὶ
λειτουργοῦντες.

8. Καὶ ὑμνοῦντες
τὸν Κύριον, 7. Οἱ
καὶ *πρεσβεῖς εἰσι
τῆς θεότητος⁵¹.

β, Α^β, S¹

5. *Ἐν τῷ⁵² μετ'
αὐτῶν⁵³ οἱ⁵⁴ ἄγγε-
λοι εἰσι *τοῦ προσ-
ώπου⁵⁵ Κυρίου⁵⁶
οἱ λειτουργοῦντες
*καὶ ἐξίλασκόμε-
νοι⁵⁷ πρὸς Κύριον
ἐπὶ πάσαις⁵⁸ ταῖς
*ἀγνοαῖς τῶν δι-
καίων⁵⁹. 6. Προσ-
φέρουσι δὲ Κυρίῳ⁶⁰
δόσμην εὐωδίας⁶¹
*λογικὴν καὶ ἀναί-
μακτον προσφοράν.
7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω
εἰσὶν οἱ⁶² ἄγγελοι
οἱ φέροντες τὰς ἀπο-
κρίσεις *τοῖς ἄγγε-
λοις⁶³ τοῦ προσώπου
Κυρίου.
8. *Ἐν δὲ τῷ μετ'
αὐτῶν⁶⁴ εἰσι *θρόνοι
καὶ ἐξουσίαι⁶⁵, ἐν
ᾧ *αἱ ὕμνοι⁶⁶ τῷ
θεῷ προσφέρου-

⁴⁰ Α^β add τοῦ θεοῦ. ⁴¹ d om. ⁴² α, d. β-dg, Α^β read αὐτῶν. Here and in ver. 8 αὐτῶν seems corrupt. ⁴³ c adds τήν. ⁴⁴ e. h reads λογικῆς.
⁴⁵ h adds οἱ. ⁴⁶ h. c reads τό. ⁴⁷ c, e. h, g read αὐτῷ. α-eg αὐτόν.
⁴⁸ h om. ⁴⁹ c. h, in dependence on β, reads ὕμνοι τῷ θ. προσφέρονται.
⁵⁰ This phrase seems to be drawn from ver. 3. ⁵¹ Apparently a free rendering of ver. 7. ⁵² Α^β καὶ. ⁵³ β-dg, S¹. d reads αὐτῶν. g αὐτῷ.
⁵⁴ d, Α^β om. ⁵⁵ d = τοῦ. ⁵⁶ Α^β = αὐτοῦ. d om. next two words.
⁵⁷ S¹ om. but not S¹. Α^β om. the καὶ. ⁵⁸ f reads πᾶσιν. Α^β* om.
⁵⁹ d reads αἰτήσιν τῶν ἐν ἀγνοίᾳ ἐσφαλμένων τοῖς δικαίοις. In A by adding καὶ before ἡμῶν [β] (= γνῶσι) we obtain ἀγνοίᾳ. ⁶⁰ Α^β trs. after εὐωδίας.
⁶¹ d reads εὐωδία. ⁶² d om. ⁶³ g reads τῶν ἀγγέλων.
⁶⁴ abf, S¹. dg read ἐν δὲ τῷ μετὰ τούτων (e αὐτῶν, g αὐτῷ). Α^β = καὶ μετ' αὐτοῖς.
⁶⁵ α, Α^β. bdef, S¹ read θρόνοι ἐξουσ. g oi θρ. ai ἐξουσ. ⁶⁶ aefg, Α^β. b reads ὕμνοι αἱ. d αἱ ὕμνοισι. ⁶⁷ h adds δ. ⁶⁸ h. c reads τρέμμεν.
⁶⁹ c. h reads ἄβυσσοι. ⁷⁰ d om. Α^β, S = προσφέρουσι. ⁷¹ de

α	Α ^a	β, Α ^β , S ¹
9. Ὅταν οὖν ἐπι- βλέψῃ ⁶⁷ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς οἱ πάντες τρέ- μομεν ⁶⁸ καὶ ὁ οὐρα- νὸς καὶ ἡ γῆ καὶ * ἡ ἄβυσσος ⁶⁹ ἀπὸ προσώπου τῆς με- γαλωσύνης αὐτοῦ σαλεύονται.	9. Ὅταν οὖν ἐπι- βλέψῃ Κύριος ἐπὶ πᾶσαν κτίσιν, ἑσα- λεύθῃσαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ἄβυσσοι.	ται ⁷⁰ . 9. Ὅταν οὖν ἐπιβλέψῃ ⁷¹ Κύ- ριος ⁷² ἐφ' ἡμᾶς πάν- τες ἡμεῖς σαλευό- μεθα ⁷³ , καὶ ⁷⁴ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ καὶ αἱ ⁷⁵ ἄβυσσοι ἀπὸ ⁷⁶ προσώπου ⁷⁷ τῆς με- γαλωσύνης * αὐτοῦ σαλεύονται ⁷⁸ .

10. Οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν⁷⁹ τούτοις⁸⁰ ἀναισθητοῦντες⁸¹
ἁμαρτάνουσι * καὶ παροργίζουσι τὸν ὑψίστον⁸².

IV. Νῦν οὖν γίνωσκε¹ ὅτι ποιήσει Κύριος κρίσιν ἐπὶ τοὺς β-γ, Α,
υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων. S γινώ-
σκετε.

Ὅτι² πετρῶν³ σχιζομένων,
καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου⁴ h, A
καὶ ὑδάτων⁵ ξηραινομένων σκωτίζο-
καὶ τοῦ⁶ πυρὸς καταπτήσσοντος⁷ μένου.
καὶ πάσης⁸ τῆς⁹ κτίσεως κλονουμένης⁹
καὶ τῶν ἀοράτων πνευμάτων¹⁰ τηκομένων¹¹
καὶ¹² τοῦ ἔδου σκυλευομένου¹³ [ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου]¹⁴ β-δ, Α^β
* οἱ ἄνθρωποι ἀπειθοῦντες ἐπιμενοῦσι ταῖς ἀδικίαις¹⁵. ἀπὸ-
στοῦντες.

read ἐπιβλέψῃ. ⁷³ d adds ὁ θεός. ⁷⁵ d adds καὶ οὐ μόνον ἡμεῖς ἀλλέ.
⁷⁴ Α^β om. ⁷⁶ adf. b reads οἱ. eg om. ⁷⁸ d reads μὴ φέροντες τοῦ.
⁷⁷ d adds αὐτοῦ καὶ. ⁷⁹ beg. af read αὐ. σαλευθήσονται. d τῆς ὑπερβαλλούσης
δόξης. Α^β αὐτοῦ. ⁷⁹ af. bdeg, S read ἐπὶ. ⁸⁰ Α^β add πᾶσιν. ⁸¹ A
reads ἀναισθητοῦσι and Α^a om. rest of verse. Α^β add διὰ τοῦτο. ⁸² All
MSS. of A om. but A^{b*}.

IV. ¹ α, γ. β-γ, Α read γινώσκετε. ² c reads καὶ ὅτι. The following
clauses in the genitive absolute are rendered in A by clauses with verbs
in the future indicative. ³ o. h, β. S prefix τῶν. ⁴ h, A read
σκωτίζομένου. ⁵ α, Α. β prefixes τῶν. ⁶ Α^β om. ⁷ Α^a has *uuyh-wyhw*
uyh = ἀπειληθήσεται. Α^β has *uuyh-wyhwuyh* = λευκὸν ἔσται. ⁸ α, f.
β-f, Α om. ⁹ Α^a has *uuyh-wyhwuyh* = ἀπολοῦνται being corrupt for
uuyh-wyhwuyh = κλονήσονται which appears in Α^β. ¹⁰ h reads κτισμάτων.
¹¹ Α^{abbdde} have *zwuyh-wyhwuyh* = διαχθήσονται corrupt for *zwuyhuyh* (so Α^{b*})
= τήξονται. ¹² b om. This line is transposed before the preceding one
by Α^β. ¹³ α reads σκυλλομένου. ¹⁴ Bracketed as a Christian inter-
polation. For τῷ πάθει g reads τὸ πάθος, and for ὑψίστου d reads χριστοῦ
and for ἐπὶ reads ἐν. ¹⁵ For this and the following line. Α^a reads καὶ

διὰ τοῦτο ἐν τῇ¹¹⁶ κολάσει κριθήσονται.

2. Εἰσήκουσεν¹⁷ ὁ¹¹⁸ ὁ ὕψιστος τῆς προσευχῆς¹⁹ σου
* τοῦ διελεῖν²⁰ σε ἀπὸ²¹ ἀδικίας²² καὶ γενέσθαι αὐτῷ²³ * υἱὸν
καὶ θεράποντα²⁴ καὶ λειτουργὸν²⁵ τοῦ προσώπου αὐτοῦ.

β, Α, S
γνώσεως
φωτεινόν.

3. Φῶς²⁶ γνώσεως²⁷ φωτεινῆς²⁸ * ἐν τῷ Ἰακώβ²⁹,
καὶ³⁰ ὡς³¹ ἥλιος * ἔσῃ³² παντὶ³³ σπέρματι³⁴ Ἰσραήλ.

α, β, Α^β, S

Α^α

4. Καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία
* καὶ παντὶ τῷ σπέρματι
σου³⁵

ἕως³⁶ ἐπισκέψεται³⁷ Κύριος
πάντα τὰ ἔθνη³⁸ ἐν
σπλάγχνοις [υἱοῦ]³⁹ αὐ-
τοῦ * ἕως αἰῶνος⁴⁰

[Πλὴν⁴¹ οἱ υἱοὶ σου ἐπι-
βαλοῦσι χεῖρας * ἐπ'
αὐτὸν⁴² * τοῦ ἀνασκολο-
πίσαι⁴³ αὐτόν]

4. Καὶ γενήσεται ἐν ταῖς ἐ-
σχάταις ἡμέραις πέμψει
ὁ Θεὸς
[τὸν υἱὸν αὐτοῦ] τοῦ σώζειν
τὰ κτίσματα

[καὶ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι
χεῖρας καὶ ἀνασκολοπι-
σουσι αὐτόν]

εἰπὼν τοῦτο αὐτὸς εἰπὲν μοι. I have read ἀπειθοῦντες with α, d. β-d, Α^β, S read ἀπιστοῦντες. Before ταῖς αβδ, Α^β, S add ἐν, and for ταῖς Α^β read ταῖς αἰταις. Α^β read οἱ δὲ ἀνθ. for οἱ ἀνθ. ¹⁹ α. β, Α om. ¹⁷ Before εἰσήκ. Α adds ἰδοῦ, d σου δέ. ¹⁸ d, Α om. g reads γοῦν. ¹⁹ c reads εὐχῆς. ²⁰ Α = καὶ διελεῖν. ²¹ β adds τῆς. ²² Α^β = ἀνομίας. ²³ abef, Α, S. d reads αὐτοῦ. ο σεαυτῷ. ἡ σοι αὐτῷ. g om. ²⁴ α, β, Α^α, S. Α^α = θεράποντα. Α^{bcd} eis θεράποντα καὶ υἱόν. ²⁵ Α^α add πιστόν. ²⁶ d prefixes ὅτι. Α^{bcd} prefix καί. ²⁷ abefg, S add φωτεινόν, d, Α^α αὐτοῦ φωτεινόν, Α^{bcd} αὐτοῦ, Α^α κυρίου. ²⁸ beg, S. α, af, Α^β read φωτεινῆς, d φωτίζεις. Α^α φωτίζει σε. With ver. 3 we might compare Jub. xxxi. 15 where Isaac blesses Levi—

‘And they will declare thy ways to Jacob
And thy paths to Israel.’

²⁹ α. β, Α^α, S read ἐν Ἰακ. Α^{bcd} = φωτεινόν τῷ Ἰακώβ. Α^α om. ³⁰ Α^α om. ³¹ α, ε. β-eg, Α, S read ὡς δ. g ὡσεὶ. ³² β. α reads ἐν. Α = ἐπιλάμψεις. ³³ c reads φωτὶ. ae, Α add τῷ. ³⁴ α reads σπέρμα. ³⁵ c, def, Α^β, S. a reads καὶ τῷ σπ. σου. bg καὶ παντὶ σπ. σου. ἡ ἐπὶ τῷ σπ. σου. ³⁶ dg read ἕως οὐ. ³⁷ h, ag. c, d read ἐπισκέψεται. bf ἐπισκέψεται. ο ἐπὶ. ³⁸ This might be a Christian modification of πᾶν τὸ ἔθνος, the latter meaning Israel. The genuineness of ἕως ἐπισκέψεται κ.τ.λ. is supported by v. 2, where God is represented as saying ἕως ἐλθὼν κατοικήσω κτλ. ³⁹ b reads υἱοὶ. dg τοῦ υἱοῦ. Bracketed as a Christian interpolation. The text deals with an O. T. theophany. Cf. v. 2.

5. 'Καὶ¹⁴⁴ διὰ τοῦτο δέδωται⁴⁵ σοι⁴⁶ βουλὴ καὶ σύνεσις
τοῦ συνεῖσαι τοὺς υἱοὺς σου⁴⁷ * περὶ τούτου⁴⁸.

6. *Οτι *οἱ εὐλογοῦντες⁴⁹ † αὐτὸν⁵⁰ εὐλογημένοι⁵¹ ἔσονται⁵² β, Αβ, S δ
*καὶ οἱ⁵³ καταρώμενοι † αὐτὸν⁵⁰ ἀπολοῦνται⁵⁴. εὐλογῶν
...εὐλογη-
μένος.

V. Καὶ † ἐν τούτῳ¹ ἤνοιξέ μοι² * ὁ ἄγγελος³ τὰς πύλας
τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν * ἅγιον ὕψιστον ἐπὶ θρόνου καθή- β, Α, S
μενον⁴. 2. Καὶ εἶπέ μοι⁵. Λευί, σοὶ⁶ ἔδωκα⁷ * τὰς ναὸν τὸν
εὐλογίας τῆς ἱερατείας⁸ ἕως⁹ ἔλθων¹⁰. κατοικήσω¹¹ * ἐν ἁγίον καὶ
μέσῳ¹² τοῦ Ἰσραὴλ. 3. Τότε¹³ ὁ ἄγγελος¹⁴ κατήγαγεν¹⁵ νοὺ δόξης
με ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἔδωκέ¹⁶ μοι * ὄπλον καὶ ῥομφαίαν¹⁷, καὶ τὸν ὕ-
ψιστον. ψιστον.
εἶπέ μοι¹⁸. Ποίησον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ¹⁹ ὑπὲρ Δεῖνας²⁰

⁴⁰ α, βγ, aef, S read eis alōna. d Αβ eis alōna alōnos. ⁴¹ h adds οὐν.
This line is a manifest Christian interpolation. It is in conflict with
both the form and matter of the text. ⁴² d om. a adds γ. ⁴³ b reads
τοῦ ἐπισκοποῦσαι. Αβ = καὶ ἀνασκοποῖσιν. ⁴⁴ A om. ⁴⁵ c, bd. h (?)
a read δέδοται. ef δίδεται. g δίδεται. ⁴⁶ d tra. before δέδοται. ⁴⁷ A^b
om. ⁴⁸ α, aef, S. bdg, Αβ read π. αὐτοῦ. Α^a = μὴ ἀμαρτάνειν ἐπ' αὐτόν.
⁴⁹ α, Α^a. β, Αβ, S read ὁ εὐλογῶν. ⁵⁰ Apparently a corruption for σε
(Schnapp). ⁵¹ α, Α^a. β, Αβ, S read εὐλογημένοι. ⁵² Α^a. β-g, Αβ, S
read ἔσται. α om. For εὐλογ. ἔσται g reads εὐλογηθήσεται. With this verse
compare Isaac's blessing of Levi, Jub. xxxi. 17:

'And blessed be he that blesses thee,

And cursed be every nation that curses thee.'

⁵³ α, β-bd, A. bd read οἱ δέ. ⁵⁴ S¹ adds καὶ ἔτι ὁ Λευὶ προσετίθει τῇ λόγῳ
τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.

V. ¹ α. Α^a = εἰπὼν τοῦτο. β, Αβ om. ² e om. ³ Α^a tra. before
ἤνοιξε.

⁴ α (save that h reads καὶ for ὕψιστον). β, Α^a, S read ναὸν τὸν
ἅγιον (g om. τ. δγ.) καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν ὕψιστον. Α^a, b^{cd} = ναὸν τὸν ἅγιον
καὶ τὸν ὕψιστον ἐπὶ θρόνου δόξης. ⁵ d reads πρὸς με. ⁶ c, e read σύ.

Here e adds: δοθήσεται καὶ τῷ σπέρματί σου τοῦ λειτουργεῖν τῷ ὕψιστῳ ἐν μέσῳ
τῆς γῆς καὶ ἐξέλasseσθαι σὺ ἐπὶ ταῖς ἀγροῖαις τῆς γῆς τότε. ⁷ α, e, Α^a.

abfg, S read δέδωκα. d δίδωμι. Αβ = δίδεται, but by emending ε into
δ, Αβ is brought into agreement with abfg. ⁸ h, β-e, Α^a, S¹. c reads
τὰς ἱερατείας. Αβ = δύναμιν ἱερατείας, but ἡγορηθῆναι (= δύναμις) is corrupt

for ἡγορηθῆναι = εὐλογία. ⁹ bd add οὐ. ¹⁰ Α^a = ἐλευσόμεαι καί.

¹¹ α, aefg. bd read παροικήσω. Αβ may render either. Α^a = ἀποκαλυφθή-
σομαι. ¹² α, def. β-def read ἐμμέσῳ. ¹³ d reads καὶ τότε. Α^a = καὶ
μετὰ ταῦτα. c adds ἐλθών. ¹⁴ d adds ὁ συμπαράν μοι. Α^a add τοῦ κυρίου

and tra. after ἡγαγέ με. ¹⁵ c, dh. abef, Α, S read ἡγαγε. ¹⁶ α reads
δέδωκε. ¹⁷ Α^a = ῥομ. καὶ ὄπλον. ¹⁸ α, dg, Α. β-dg, S om. Α^a add
ἐλθὲ καί. ¹⁹ Α^a = Αἰγυπτίους. Αβ = Συκιμίταις. ²⁰ α, d. e rea Δίνας.

A^a = * τῆς ἀδελφῆς σου ²¹, κἀγὼ ²² ἔσομαι μετὰ σου ²³, ὅτι Κύριος
 συντε- * ἀπέστειλὲν ἔμε ²⁴. 4. καὶ συντελέσω ²⁵ τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ
 λίσω. β, Δβ, S¹ * τοὺς υἱοὺς ²⁶ Ἐμμώρ ²⁷, καθὼς γέγραπται ἐν πλαξί ²⁸ τῶν
 β-α, Δβ, S¹ πατέρων ²⁹. 5. Εἶπον δὲ αὐτῷ ³⁰. Δέομαί σου ³¹, Κύριε ³²,
 εἰπέ μοι. * διδάξόν με ³³ τὸ ὄνομά σου ἵνα ³⁴ ἐπικαλέσομαι ³⁵ σε ³⁶ ἐν ἡμέρᾳ
 α παρ- θλίψεως ³⁷. 6. Καὶ εἶπεν ³⁸. Ἐγὼ εἰμι ὁ ἄγγελος ὁ * παραι-
 πόμενος τοῦ τούμενος τὸ γένος ³⁹ Ἰσραὴλ, τοῦ μὴ πατάξαι ⁴⁰ αὐτούς ⁴¹,
 γένους,
 δ προϊστάμενος τοῦ γένους. Α, S¹ παταχθῆναι. β-δ, Δβ, S¹ πατάξαι αὐτοὺς εἰς
 τέλος, ὅτι πᾶν πνεῦμα πονηρὸν εἰς αὐτὸν προσβάλλει.

abf, Δβ Δίνας, γ τῆς Δίνας. A^a om. ²¹ α, δ, Α. β-δ, S om. ²² h reads
 ἐγώ. ²³ A^a om. next four words. ²⁴ α, adf. beg read ἀπέσταλκέ (+ ν ε)
 με. For με we should expect σε. If με is right we should expect καὶ
 συντελέσω to follow as in A^a and not κ. συντελέσω as in β. See next note.
 S¹ tra. next three verses after τὸν ὑψιστον, ν. 7. ²⁵ See preceding
 note. Δβ = συντελεσθήσῃ, but *ἡμωμωρικεθῆ* is corrupt for *ἡμωμωρικεθῆ*
 = συντελέσω or *ἡμωμωρικεθῆ* = συντελέσω. A^a om. next twelve words.
²⁶ Δβ = ἐν μίσει τῶν υἱῶν. ²⁷ beg. α, adf read Ἐμώρ. ²⁸ α, bd. ac'f
 read πλάξαι. γ πράξει. β-γ prefix ταῖς. ²⁹ α, β, Δβ, S¹ read as in
 margin. ³⁰ d reads αὐτοῦ. ³¹ α, δ, Α. abefg om. ³² d adds μου.
³³ α. β-α, Α, S¹ read εἰπέ μοι. α εἰπέ τί. ³⁴ γ, Δβ read καί. ³⁵ c, deg.
 h, ab read ἐπικαλέσωμαι. f ἐπικαλοῦμαι. ³⁶ g reads σοι. c om. ³⁷ e, Α
 add μου. ³⁸ as read εἰπέ μοι. ³⁹ β-δ = *נִשְׁלַח בְּיָד*. The text is un-
 certain. d reads προϊστάμενος τοῦ γένους which = *נִשְׁלַח בְּיָד נַחֲ* (or *נַחֲ*).
 Cf. Dan. xii. 1). Is d original and β-δ a corruption of it, or is β-δ
 original and d an emendation due to Dan. xii. 1? Next α reads παρ-
 πέμενος τοῦ γένους, which might be another rendering of *נִשְׁלַח בְּיָד נַחֲ* in the
 sense 'attending on the nation'; cf. 1 Kings xxii. 19. The LXX renders
בְּיָד נַחֲ by *βοηθῶν* in Esther viii. 11, ix. 16. But *παρπέμενος* may be
 either a bad rendering or a corruption of *παραιτούμενος*. See parallel
 text in Test. Dan. vi. 2. Finally Α = φύλαξ (or προϊστάμενος?) τοῦ
 γένους and S¹ σώζων τ. γ., which are nearer to d than to β-δ. In
 fact d, Α imply the same original; for *ἡμωμωρικεθῆ* (= φύλαξ) is corrupt
 for *ἡμωμωρικεθῆ* = *ὑπερασπιστής*. On the other hand, Α supports h, β-δ
 in the parallel passage in Test. Dan. vi. 2. After γένος adg add τοῦ.
⁴⁰ Can hardly be right unless we take it in the sense 'that one may not
 smite.' Α, which = παταχθῆναι, and S (= διαφθεῖρεσθαι) are right at least
 in sense, and are supported by the parallel passage Test. Dan. vi. 5,
 ὁ ἄγγελος (i.e. Μιχαὴλ) ἐνισχύσει τὸν Ἰσραὴλ, μὴ ἐμπεσεῖν αὐτὸν εἰς τέλος κακῶν.
⁴¹ h reads αὐτόν. β-δ, Δβ, S¹ add εἰς τέλος, ὅτι πᾶν (α, Α^b om.) πνεῦμα
 πονηρὸν εἰς αὐτόν (αὐτοὺς α) προσβάλλει (προβάλλει γ). A^a add εἰς τέλος only.
 d om. τοῦ μὴ . . . προσβάλλει. ⁴² dg om. ⁴³ d adds δέ. bef, S¹ add

7. Καὶ⁴² μετὰ ταῦτα⁴³ ἐξυπνος γενόμενος εὐλόγησα τὸν β, Δβ, Σ¹ ὕψιστον⁴⁴.

VI. Καὶ¹ ὥς ἡρχόμενη πρὸς τὸν πατέρα μου εὗρον ἀσπίδα καὶ τὸν χαλκὴν *διὰ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ὅρου Ἰσπίς² *δ' ἐστίν³ ἐγγὺς ἄγγελον τὸν παρὰ Γεβάλ, ἐκ δεξιῶν Ἀβιμά⁴. 2. Καὶ συνετήρουν τοὺς λόγους τοῦμενον τούτους ἐν τῇ καρδίᾳ μου. 3. *Μετὰ δὲ τοῦτο συνεβούλευσα⁵ * (προσπί- ζοντα δ, τῷ πατρὶ μου καὶ⁶ τῷ⁷ Ρουβὴμ⁸ ἵνα εἴπῃ⁹ * τοῖς υἱοῖς¹⁰ Ἑμμώρ¹¹ Δβ) τὸ τοῦ¹² μὴ¹³ * περιτμηθῆναι αὐτούς¹⁴, ὅτι¹⁵ ἐζήλωσα * διὰ τὸ γένος τοῦ βδέλυγμα¹⁶, *δ' ἐποίησαν¹⁷ * ἐπὶ τῇ ἀδελφῇ μου¹⁸. 4. καὶ πάν- Κἀγὼ¹⁹ ἀνείλον τὸν Συχέμ ἐν πρώτοις * καὶ Συμεὼν²⁰ τὸν τῶν τῶν Ἑμμώρ²¹. δικαίων, α ἐν φ

ὄνομα τοῦ ὅρου λέγεται Ἰσπίς δ' ἐστίν ἡ γὰρ Γεβάλ. β, Σ¹ ἐγὼ συνεβού- καὶ τὸ λενσα. ἡ, β, Δ, Σ¹ Ρουβὴμ τῷ ἀδελφῷ μου. β, Δβ, Σ¹ ἐν Ἰσραὴλ.

δοπερ. ⁴²β, Δβ, Σ¹ add καὶ (+ εὐλόγησα Σ¹) τὸν ἄγγελον (+ αὐτοῦ Δ^{b*cd} but not Α^b) τὸν παραιτούμενον (d προσπίζοντα, Α φύλακα, but Α is here corrupt as in note 39 for ὑπερασπιστήν or προσσπίζοντα, Σ¹ σώζοντα) τὸ γένος (τοῦ γένους δ) Ἰσραὴλ (τοῦ Ἰσ. dg) καὶ (Σ¹ om.) πάντων (πάντα ε, ἐν πᾶσιν Σ¹) τῶν (+ ταγματῶν τῶν Δβ) δικαίων (af, Σ¹ om. τ. δικ., for which ε reads δίκαιον).

VI. ¹d adds ἐγένετο. ²β save that g om. καὶ and that d adds ἐκαλεῖτο. The text of α is given in the margin where ἐγὼ is corrupt for ἐγγύς. Α^a = διὰ τοῦτο ἐκάλεσα τὸ ὄνομα τοῦ ὅρου ἐκείνου Ἰσπίς. Αβ = διὰ καὶ τοῦ ὅρου Ἰσπίς τὸ ὄνομα ἐκάλε. With both Α^a, Αβ, compare d (note 2). ³b reads ὅτι. ⁴af, Αβ. b, Σ¹ read Ἀβιλά, d Ἀμυβά (in which μ and β are tra.). g Δυμά (where υ may be due to a mistake of the collator). Α^b = Ἀβινά. α om. ἐκ δ. Α. ⁵α (save that c reads τούτῃ for τοῦτο). β, Α^a read καὶ (β om.) ἐγὼ συνεβούλευσα. Α^{af} om. Α^{b*cd} = καὶ εἶπον. Αβ om. next three words. ⁶Α^{b*cd} om. ⁷α. β om. ⁸All authorities but c add as in margin. ⁹α, β-ag, Αβ. α, Α^a read εἰπωσι. g ἐπὶ, ¹⁰g reads τοὺς υἱούς. ¹¹α. c, abeg. h, df read Ἑμώρ. Α = Ἀμορραῖους, ¹²Αβ = καὶ. ¹³The negative seems right though it is found in c only. Simeon advised against the circumcision of the Shechemites as he intended to avenge the outrage done to his sister. Jub. xxx. 1-4 and Jos. Ant. I. xxi. 1 omit all reference to the circumcision of the Shechemites. ¹⁴Α = περιτεμεῖν τὰ σώματα αὐτῶν (αὐτούς Αβ). ¹⁵Αβ = καὶ ὅτι. ¹⁶Αβ = ζῆλον, i.e. ζῆλον corrupt for ζῆλον = βδέλυγμα. We must further supply ζῆλον = διὰ before this word. ¹⁷Α^a om. ¹⁸α. This is supported by Α^a which = τῆς ἀδελφῆς μου. β-g, Αβ, Σ¹ read ἐν Ἰσραὴλ. The latter may be due to Gen. xxxiv. 7. g om. ¹⁹d reads καὶ εἰσελθὼν ἐγὼ. ²⁰d, Α^b read ὁ δὲ Σ. ἀπέλε. ²¹g adds εἰθ' οὕτως. ²²Α^b = ἦλθον . . . καὶ. ²³α, d. Α = ἦμῶν. β-d, Σ¹ om. ²⁴α. d reads πᾶσαν. β-d, Α om. ²⁵b reads βομφαίας. ²⁶Α^a = ἀκούσας. ²⁷α. β-d, Σ¹ om,

β-δ, S¹ omit. 5. Καὶ μετὰ ταῦτα ἐλθόντες²³ οἱ ἀδελφοὶ μου²³ ἐπάταξαν
 β-δ, A, S¹ omit. τὴν πόλιν ἑκείνην²⁴ ἐν στόματι μαχαίρας²⁵.
 β-δ omit. 6. Καὶ ἤκουσεν²⁶ ὁ πατήρ *μου ταῦτα¹ * καὶ ὀργισθεὶς²⁸
 β, A καὶ ἐλυνήθη²⁹ ὅτι κατεδέξαντο³⁰ τὴν περιτομὴν καὶ³¹ ἀπέθανον³²,
 μετὰ ταῦτα. * καὶ ἐν ταῖς εὐλογίαις³³ † παραΐδεν ἡμῖν³⁴.
 β, A, S¹ 7. * Διότι ἡμάρτομεν ἐπειδὴ³⁵ παρὰ γνώμην αὐτοῦ τοῦτο
 † ἄλλως πεποιήκαμεν³⁶. καί γε ἐμαλακίσθη³⁷ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 8.
 ἐποίησεν. * καὶ τὴν Σαρράν³⁹ † καὶ τὴν Ῥεβέκκα⁴⁰ ποιῆσαι ἔδν τρόπον
 ἡ, β-δ, ἐποίησαν * τὴν Δείναν⁴¹ * τὴν ἀδελφὴν ἡμῶν⁴². καὶ ὁ⁴³
 A, S¹ Κύριος ἐκώλυσεν αὐτούς. 9. Καὶ⁴⁴ ἐδίωξαν Ἀβραὰμ τὸν
 ἐμαλακίσθη. πατέρα ἡμῶν¹ ξένον ὄντα⁴⁵ καὶ κατεπόνθησαν⁴⁶ τὰ ποίμνια⁴⁷
 β, A, S¹ ὀγκούμενα⁴⁸ ὄντα⁴⁹, καὶ Ἐβλαῆν⁵⁰ τὸν οἰκογενῆ⁵¹ αὐτοῦ⁵²
 Σικιμα. σφόδρα⁵³ ῥέκισαντο⁵⁴.
 β, A, S¹ Σαρρά(ν).

d, A, S¹ = ἡμῶν. ²³ α. β, Aβ, S¹ read καὶ ὀργίσθη καί. A^a om. ²⁴ Aβ has *μερμηλίσθη* (= ἐχαλέπηνε) which is corrupt for *μερμηλίσθη* = ἐλυνήθη. Aβ add σφόδρα. ²⁶ A adds ἐν πρώτοις. ²⁷ β, A, S¹ add μετὰ ταῦτα (τοῦτο *bdg*). ²⁸ g reads ἀπέθανε. ²⁹ d om. A^a = διὰ καὶ ἐν ταῖς εὐλ. ἡμῶν. Aβ = διὰ τοῦτο καὶ τὴν εὐλ. αὐτοῦ. ³⁰ α. β-dg, A, S¹ read ἄλλως ἐποίησεν (A^a om.). g ἄλλους ἐποίησεν. d om. ³¹ α (save that they read ἡμάρτωμεν). β, S¹ read ἡμάρτομεν (ἡμάρτωμεν *df*) γὰρ ὅτι. A^b = καὶ ἡμεῖς ἐγενήθημεν δίκαιοι καὶ ὅτι. A^h καὶ ἡμεῖς ἀδελφοὶ δίκαιοι καὶ ὅτι. Aβ = ἡμάρτομεν ἀληθῶς ὅτι. A^a is an internal corruption of the text in Aβ. ³² α reads πεποίηκε. ³³ c, d. ἡ, β-δ, A, S¹ read ἐμαλακίσθη. ³⁴ α, β (save that c reads κυρίου for θεοῦ, and g *oīda* for εἶδον and ἐστίν for ἦν, and d inserts αὕτη before ἦν). A^a = καὶ εἶδον τὴν ἀπόφασιν τῆς ὀργῆς τοῦ θεοῦ. A^b = ἀλλ' ἐμοὶ ἰδόντος ὅτι ἀπόφασιν κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. A^c = ἀλλ' ἐμοὶ ἰδόντος ἀπόφασιν, κακὴ ἦν περὶ αὐτῶν ἐκ θεοῦ. Here περὶ αὐτῶν is an intrusion. After κακὰ β, S¹ add as in margin, A ἐπὶ Σικιμάς. ³⁵ α. ag τὴν Σαρράν (Σαρρά g). d, S¹ εἰς τὴν Σαρράν. *df* καὶ τὴν Σαρράν. e καὶ τῇ Σαρρά. A adds ὡσαύτως. ³⁶ α. β, A, S¹ om. ³⁷ c. ἡ read Δείνην. *abdf* Δείναν. e Δήνη. g om. A om. ὅν τρόπον το πατέρα ἡμῶν inclusive. ³⁸ c, β-ε. ἡ reads τὴν ἀδ. μου. e τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν. ³⁹ α, e. β-e om. ⁴⁰ *bd* add οὕτως. ⁴¹ g, A^a om. next six words. ⁴² d, S¹ read κατεπόνθησαν. ⁴³ d adds αὐτοῦ. ⁴⁴ α. *ade* read ὀγκούμενα. *bfg* ὀγκόμενα. ⁴⁵ β adds ἐπ' αὐτὸν. ⁴⁶ c. a reads Ἰεκβλαί. b Ἰεκβλαί. d Γεκβλαίν. e Ἡεβλαίρ. f Ἰεβλαίρ. g ἡ Ἐβλαί. (ἡ doubtful). A^a = Γεμβολά. Aβ Ἀμβλαήμ. g adds καί. S¹ σὺν αὐτοῖς. ⁴⁷ *abd*. c, *ef* read οἰκογενῆν. g οἰκογενον. ἡ ἀγενῆν. ⁴⁸ d om. ⁴⁹ A^a om. ⁵⁰ g. α read ἐκίσαντο. *ab* αἰκίσαντο. d αἰκίς. e ἐκίς. f ἡκίς. ⁵¹ ἡ reads οὕτως. A = οὕτως γάρ. ⁵² *bd* read πάντας τοὺς ξένους. ⁵³ A (+ καὶ ἐν

ΙΟ. *Καίγε οὕτως⁵⁵ ἐποιοῦν *πᾶσι τοῖς ξένοις⁵⁶, *ἐν β-af, A, S¹ τ.
 δυναστείᾳ ἀρπάζοντες⁵⁷ *τὰς ξένας⁵⁸ καὶ †ἐξηγατοῦν⁵⁹ γυναίκας
 αὐτὰς⁶⁰. ΙΙ. *Ἐφθασε δὲ αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ εἰς αὐτῶν.
 τέλος⁶¹. β-δ, A, S¹
 μὴ ὀργί-

VII. Καὶ εἶπον¹ ἔγω¹² τῷ πατρὶ μου³, ἰακώβ⁴, ὅτι ἐν σοὶ ζου
 ἐξουθενώσεται⁵ Κύριος⁶ τοὺς Χαναλαίους⁷ καὶ δώσει⁸ τὴν γῆν (+μοι
 αὐτῶν σοι καὶ τῷ σπέρματί σου μετὰ σε. 2. Ἔσται γὰρ ἀπὸ (+μου
 τῆς⁹ σήμερον *ἡ Σύγκημα¹⁰ λεγομένη πόλις ἀσυνέτων¹¹. ὅτι¹² de, A-β,
 ὥσει¹³ τις *χλευάσει μωρόν¹⁴ οὕτως ἐχλευάσαμεν αὐτούς¹⁵, +πάτερ
 ἰακώβ.

δυν. Αβ) ἥρπασον. α, af. bdeg, A, S¹ read τὰς γυναίκας αὐτῶν (eg om.).
 A^a om. rest of chap. d om. next three words. h, Aβ. c reads ἐξελάτουν.
 bdfg ξεηλατοῦντες. a ξεηλατοιῶντες. The verb here with its suffix =
 רח"ו which means both to banish and to seduce to idolatrous worship.
 (Cf. Deut. iv. 19, xiii. 14, xxx. 17, &c.). The Greek translator wrongly
 followed the former. We might perhaps render ἀπεπλάων αὐτάς. In
 Jub. xxx. 7-17 the penalty of death is ordained for intermarriage with
 the heathen in connexion with the destruction of Shechem. Cohabitation
 with a Gentile was regarded as equivalent to worship of the Gentile
 idols. See my commentary on Jub. xxx. 10, note. α. b, S¹ read
 αὐτοὺς and adefg om. Αβ could = αὐτάς or αὐτοὺς. α (save that h
 om. αἰτοῖς), aef (save that they read κυρίου for τοῦ θεοῦ). b, S¹ read ἔφθασε
 δι ἡ δ. κ. ἐπ' αὐτοὺς εἰς τ. dg διὰ τοῦτο (g om. δ. τ.) ἔφθασε (+ δι g) ἐπ' αὐτοὺς
 ἡ δ. κ. εἰς τ. A^a om. and Αβ is defective and = ἔφθασε δι ἐπ' αὐτοὺς εἰς τέλος.
 This verse, as Grabe (*Spicileg. Patrum*, 1698, i. 138) saw, was adopted
 by St. Paul in 1 Thess. ii. 16, ἔφθασεν δι ἐπ' αὐτοὺς ἡ ὀργὴ τοῦ θεοῦ (DEFG
 it., Vulgate, g, o but most other authorities om. τοῦ θεοῦ). Our text
 appears to be based on Gen. xxxv. 5 and presupposes, as Rönisch (*Buch
 der Jubiläen*, pp. 390, 391), נח"ו נח"ו instead of נח"ו נח"ו. The LXX
 follows the Hebrew: καὶ ἐγένετο φόβος θεοῦ ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς κύκλῳ αὐτῶν
 and so also Jub. xxx. 26.

VII. ¹d reads εἶπεν. α. β, A om. β, Αβ om. α. β-δ, A,
 S¹ read as in margin (save that d tra. ἰακώβ before μὴ). δ μὴ ὀργ. κύριε.
²This word must here be taken to mean 'destroy,' but A has followed
 its usual meaning 'to despise.' It may be a rendering of נח"ו or נח"ו,
 or of the latter word as in Prov. xxvii. 7 which may mean 'to tread
 under foot' or 'to despise.' ³d adds ὁ θεός. ⁴A^a (by an internal
 corruption) = τὰς πόλεις and om. the rest of the verse. ⁵Αβ add κύριος.
⁶α. β om. ¹⁰α. h reads ἡ Σύγκημα. β-δ Σύγκημα. b Σύγκημα. ¹¹d reads
 συνετών. Cf. Sir. l. 26, ὁ λαὸς μαρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικίμοις. ¹²A^a om. ὥσει
 . . . ὅτι through hmt. ¹³d reads ὥσπερ. ¹⁴h reads χλευας, d χλευάζει.
¹⁵h reads αὐτόν. ¹⁶g reads γὰρ καὶ. A om. α, β-δ. b, S¹ reads

beg και 3. Ὅτι ἰκαίγε¹¹⁶ ἀφροσύνην ἐπραξαν ἐν Ἰσραὴλ μίαναντες¹⁷
 λαβόντες 18. 4. *Ἀπάραντες δι¹⁹ *ἤλθομεν εἰς²⁰
 ἐκείθεν Βεθὴλ²¹.
 Δίαν

VIII. Κάκει πάλιν εἶδον¹ *δραμα ὡς² τὸ πρότερον μετὰ
 *τὸ ποιῆσαι ἡμᾶς ἐκεῖ³ ἡμέρας ἐβδομήκοντα⁴.
 2. Καὶ εἶδον⁵ ἐπτα ἄνδρας⁶ ἐν ἐσθήτι⁷ λευκῇ⁸ *λέγοντάς
 μοι⁹. Ἀναστὰς ἐνδυσαι τὴν στολὴν τῆς ἱερατείας, καὶ¹⁰ τὸν

Αβ omit στέφανον τῆς δικαιοσύνης¹¹, *καὶ τὸ λόγιον¹² τῆς συνέσεως
 καὶ τὸ
 λόγιον. . . καὶ τὸν ποδῆρην¹³ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ πέταλον¹⁴ τῆς πίστεως
 καὶ τὴν μίτρην¹⁵ τῆς κεφαλῆς†¹⁶ καὶ τὸ ἐφούδ τῆς προ-
 φητείας. 3. Καὶ¹⁷ εἰς¹⁸ ἕκαστος αὐτῶν¹⁹ βασιτάζοντες
 *ἦσαν καὶ²⁰ ἐπέθηκαν μοι²¹ καὶ εἰπόν²² μοι²³. Ἀπὸ τοῦ

μᾶναι. Αβ = καὶ ἐμίαναν. *adf*, S¹ add Δίαν. Α^a om. together with next
 three words. ¹⁸α, Αβ. β, S¹ read ἡμῶν. ¹⁹α. *adf* read ἐπάραντες
 (ἐπάραντες d) οὖν (δέ α). Α^a = ἀπάραντες δι ἐκείθεν. Αβ = ἐτοιμοὶ δι. beg
 read as in margin (save that *by* om. Δίαν and *g* om. ἐκείθεν and ἀπάραντες).
 For ἀπάραντες . . . Βεθὴλ S¹ reads καὶ διὰ τοῦτο ἡ ὀργὴ τοῦ κυρίου ἐξῆλθε κατ'
 αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ ἰσχυροῦ ἐβοήθησεν ἐμοί. ²⁰d om. ²¹ag read
 Βαυθὴλ. S¹ makes here a Christian addition. See Appendix.

VIII. ¹*def* read ἴδον. ²b reads πᾶγμα ὥσπερ. For δραμα . . . πρότε-
 ρον S¹ reads δεινὴν τινα θῆψιν. ³h, *asfg*, A. So also c (save that it om.
 ἡμᾶς). b, S¹ reads τὸ ποιῆσαι. d om. ⁴Αβ = ἐξήκοντα. ⁵A adds ἐκεῖ.
⁶c, g, A. h, β-g read ἀνθρώπους. e trs. before ἐπτά. ⁷f reads ἐσθήσεσσι.
⁸α, *abg*, A. de read λαμπρῇ. f λευκαῖς. ⁹c trs. before ἐν ἐσθ. e reads
 φέροντές μοι and om. next seven words. ¹⁰Α^{b+d} = καὶ ἐπίθεσ. Α^a om.
¹¹Α^a add ἐπίθεσ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν σου. ¹²e reads καὶ τὸν λόγον. Α^a = καὶ
 τὴν ἐντολὴν. Α^b om. next five words. Αβ om. together with rest of verse.
¹³abf. c reads ποδῆρει. h, deg ποδηρι. Α^a = λόγον. It is possible that
 Α^a has transposed the words occurring before τῆς συνέσεως and τῆς ἀλη-
 θείας. In other words *μᾶναι* = λόγον should be read before the former and
ἐκείθεν = ἐντολὴν which is corrupt (?) for *ἐκείθεν* = ποδῆρι.
¹⁴g reads πηδάλιον. ¹⁵β-ad. α, ad read μίτρην. Α^a = κόσμον. ¹⁶α.
bedg, Α^a read τοῦ σημείου. af, S¹ τοῦ στηθίου. Α^a adds ἐπὶ τοῖς ὤμοις σου.
 Here στηθίου looks like a corruption or emendation of σημείου, and may
 be neglected. But κεφαλῆς and σημείου have to be accounted for, and
 I know of no explanation. κεφαλῆς, of course, cannot be right, since, as
 the parallel phrases show, we require here an abstract noun. Only for
 σημείου we might regard שָׁמַיִם (= κεφαλῆς) as a corruption of שָׁמַיִם or שָׁמַיִם
 = εἰδυτήτος. Perhaps מִשְׁמַיִם (= σημείου 'miracle') might be a corruption
 of מִשְׁמַיִם. ¹⁷d reads ταῦτα εἰπώτες καὶ προσελθόντες. ¹⁸h. om. ¹⁹d
 om. β-d adds ἕκαστος. ²⁰α. β, A om. d adds τὰς στολὰς. ²¹d adds

νῦν γενοῦ²⁴ εἰς ἱερέα²⁵, σὺ²⁶ καὶ *πᾶν τὸ σπέρμα²⁷ σου²⁸. β, Α, S
 4. Καὶ²⁹ ὁ πρῶτος ἤλειψέ³⁰ με³¹ ἐλαίῳ ἁγίῳ, καὶ ἔδωκέ μοι ἱερέα
 ῥάβδον³². 5. *Καὶ ὁ³³ δεύτερος ἔλουσέ³⁴ με³⁵ ὕδατι σὺ καὶ τὸ
 καθαρῶ³⁶, καὶ ἐψώμισέν³⁷ με³⁸ *ἄρτον καὶ οἶνον³⁹/ἄγιον⁴⁰ καὶ σπέρμα
 περιέθηκέ⁴¹ μοι στολὴν ἁγίαν⁴² καὶ ἐνδοξον. 6. Ὁ δὲ⁴³
 τρίτος βυσσίνην⁴⁴ *μοι περιέθηκεν⁴⁵, ὁμοίαν⁴⁶ ἐφούδ. 7. ἡδγ, Α, S¹
 Ὁ δὲ⁴⁷ τέταρτος ζώνην *μοι περιέβαλεν⁴⁸, ὁμοίαν πορφύρας⁴⁹. ῥάβδον
 8. Ὁ⁵⁰ πέμπτος *κλάδον μοι ἐλαίας ἔδωκεν πύθιτος⁵¹. κρίσεως.
 α, β, S c, β, S
 δγια

α, β, S	A ^a	Ab*	Aodfsg
9. Ὁ ἔκτος στεφανόν ⁵² *τῇ κεφαλῇ ⁵³ περιέθηκεν ⁵⁴ . 10. Ὁ ⁵⁵ ἑβ- δομος *διάδη- μά μοι ἱερα- τείας περιέθη- κεν καὶ ⁵⁶ ἐ-	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυμιά- ματος ὥστε	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος διδάγμα ἱερατείας πε- ριέθηκε τῇ κε- φαλῇ μου καὶ ὁ ἑβδομος ἐπλή- ρωσε τὰς χεῖ- ράς μου θυ-	9-10. Καὶ ὁ ἔκτος καὶ ὁ ἑβ- δομος διδάγμα ἱερατείας ἔδω- κέ μοι καὶ πάλιν ἐπλήρω- σαν τὰς χεῖρας

αὐτά. *h* om. next three words. ²⁴ *abs* read εἶπαν. ²⁵ *c*, A^a. *h*, β, Δ^β
 om. *c* adds καί. A^a om. next three words. ²⁶ α, ε. *abf* read γίνου.
d ἔσει. ²⁷ α. β, Δ^β add κυρίου. A^a add θεοῦ. Cp. ix. 3. ²⁸ *f* reads
 σοί. *g* καὶ σύ. ²⁹ α. β-*df*, A read τὸ σπέρμα. *df* τῷ σπέρματι. ³⁰ β-*d*,
 A add as in margin. *d* reads ἕως τοῦ αἰῶνος. ³¹ *as* read καὶ ἔτι. *d* τότε.
 A^a om. ³² *h*, *abd*. *c* reads εἰληψέ. *c* ἡλῆψεν. *f* om. ³³ *h* reads μοι.
f om. *c* adds ἐν. ³⁴ α. *bdg*, A, S¹ add κρίσεως, *asf* χρίσεως. ³⁵ α. β,
 A^a read ὁ. Δ^β = ὁ δέ. ³⁶ *ef* read ἔλουσεν. ³⁷ *h* reads μοι. *eg* add ἐν.
³⁸ A^a = ἀγία. ³⁹ *d* reads ὑψωσεν. ⁴⁰ *c*, *asfg*, A. *h* reads μοι. *bd* om.
⁴¹ *c* reads in dative. ⁴² *h*, A. *c*, β, S read as in margin. ⁴³ *g* reads
 παρέθηκεν. ⁴⁴ A = καλόν. ⁴⁵ α, Δ^β. β, A^a, S¹ om. ⁴⁶ *d* reads
 βυσσίνην. ⁴⁷ α, *af*. *bdsg* read με περιέβαλεν. ⁴⁸ *h* reads ὁμοίως. A^a
 om. with next word. ⁴⁹ α, A. β om. ⁵⁰ α. *a* reads περιέβαλεν.
bdsgf μοι (με *c*; *f* om.) περιέθηκεν. S adds οὐκ ἐπὶ τὸ μέσον ἀλλὰ τὸ κατώτερον
 μέρος τοῦ σώματος καὶ ἡ ζώνη ἦν. ⁵¹ α, *adef*. *b* reads πορφύρε. *g* πορφυ-
 ρίδα. *g* adds from ver. 10 καὶ ἐπλ. . . . κυρίῳ. ⁵² A^a, b* = ὁ δέ. A^{odfsg}
 καὶ ὁ. ⁵³ A^a = κλ. ἐλαίας πύθιτος ἔδωκέ μοι. Δ^β ἐν ὁμοίωματι ἐλαίας
 πύθιτος ἔδ. μοι καὶ ἐπλήρωσαν τὰς χεῖράς μου θυμιάματος. For πύθ. *c*, *bd*
 read ποιήθητος. S om. ἐλαίας. ⁵⁴ *d* reads μου. *c* om. ⁵⁵ *d* reads
 τὴν κεφαλὴν. ⁵⁶ *d* adds ἱερατείας. Cf. A^{b*}. ⁵⁷ *h* reads καὶ ὁ. ⁵⁸ α,
asfg (save that *h* om. μοι). *b*, S read διάδημά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθ. ἱερατ.
 (save that S¹ reads τιμῆς for ἱερατείας). With this reading compare A^{b*}.
d om. ⁵⁹ α, *adfg*, S. *be* read ἐπλήρωσαν. With this reading compare

α, β, S	A ^a	A ^{b*}	A ^{cdefg}
πλήρωσε ⁵⁷ τὰς χειράς μου θυμιάματος ⁵⁸ , ὥστε ιερατεύ- ειν με ⁵⁹ Κυρίῳ, *τῷ θεῷ ⁶⁰ .	ιερατεύειν με ἐνώπιον Κυ- ρίου. (+ καὶ ὁ ἐβδόμος A ^b)	μιάματος ὥστε ιερατεύειν με ἐνώπιον Κυρίου.	μου θυμίαμα- τος ὥστε ιερα- τεύειν ἐνώπιον Κυρίου.

11. *Καὶ λέγουσι⁶¹ πρὸς με· Λευί⁶², εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρε-
θήσεται⁶³ τὸ σπέρμα σου⁶⁴, εἰς⁶⁵ σημεῖον⁶⁶ *δόξης Κυρίου
ἐπερχομένου⁶⁷.

α	β, S	A ^a	A ^β
12. Καὶ ⁶⁸ ὁ πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ἕτερος.	12. *Καὶ ὁ [πιστεύσας] πρῶτος κλῆρος ἔσται μέγας· ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται ⁶⁹ .	12. Καὶ οἱ πι- στεύουσιν ἐν πρώτοις, αὐ- τοῖς ἔσται κλη- ρος μέγας.	12. Καὶ ⁷⁰ ὁ Κύ- ριος ⁷¹ (read ὁς) ἐπίστευσε ἐν πρώτοις *κλῆρος αὐτῶν ἔσται μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν οὐ- δεὶς ἔσται ⁷² .

13. Ὁ δὲ⁷³ δεύτερος ἔσται *ἐν ἱερωσύνῃ⁷⁴. 14. *Ὁ δὲ⁷⁵

A^{abc}. ⁵⁸h reads θυμαμάτων. ⁵⁹af om. ⁶⁰α, β, A, S om. ⁶¹α, dg. ⁶²af read λέγουσι δέ. b, S εἶπαν (εἶπε S) δέ. A = καὶ λέγει. ⁶³g reads Λευί, Λευί. ⁶⁴A^a = διαίρησω. ⁶⁵A^{b*} add καὶ ἔση. ⁶⁶A^a = καί. ⁶⁷c reads συμειν. ⁶⁸A^a = δόξης παρουσίας κυρίου. A^β = παρουσίας δοξ. κύριου. For ἐπερχομένου g reads ἐπερχομένης. ⁶⁹c om. ⁷⁰eg. So also b save that it trs. κλῆρος ἔσται, and S³ save that it reads καὶ μείζων for μέγας. I have bracketed πιστεύσας as an intrusion. It is found also in A. With its omission our text = α. d is conflated from the above text and α. It is: καὶ ὁ πιστεύσας πρ. οὗτος ἔσται κλῆρος μέγας καὶ ὑπὲρ αὐτὸν ἕτερος οὐ γενήσεται. af carry further the corruption in our text: καὶ ἐπίστευσας πρ. κλῆρ. ἔσται (ἔσται κλῆρ. α) καὶ μέγας ὑπὲρ αὐτὸν (αὐτῶν α) οὐ γενήσεται. S³ καὶ ὁ πρῶτος πιστεύσας ἔσται μέγας. ⁷⁰A^{b*} = ὅτι. ⁷¹A^β read $\mu\eta\rho$ (= κύριος) corrupt for $\mu\eta\rho$ = δς. Thus A is brought into agreement with β. ⁷²A^{ad}. A^{b*} = κληρον αὐτοῦ σοὶ καὶ ὑπὲρ σε οὐδεὶς ἔσται μείζων. A^{ab} = καὶ κλῆρος αὐτῶν ἔσται μέγας (μείζων A^a and om. rest) καὶ ὑπὲρ αὐτοὺς οὐδεὶς ἔσται μείζων. ⁷³h, A^β. c, β, A^a, S³ om. S¹ om. entire verse. ⁷⁴do read εἰς ἱερωσύνην. A^a = ἱερὸς μέγας. A^β = ἱερωσύνη. ⁷⁵c. h, A^β, S¹ read καὶ ὁ. β, A^a, S³ read ὁ. ⁷⁶A^a = ἐπικληθήσεται ὄνομα αὐτοῦ but $\eta\eta\rho\omega$ = αὐτοῦ is corrupt for $\eta\eta\rho$ = καινόν. A^β = ἔσται ὄνομα αὐτοῦ, where the same corruption exists as in A^a. ⁷⁷Though all MSS. agree in this text we should read ἐν τῷ (A = ἐκ τοῦ or ἐν τῷ) if βασιλεύς . . . ἀναστήσεται

- τρίτος *ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν⁷⁶, ὅτι βασιλεὺς †ἐκ τοῦ†⁷⁷ Ἰσὺδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει *ιερατεῖαν νέαν, κατὰ τὸν τύπον τῶν ἔθνων εἰς πάντα τὰ ἔθνη⁷⁸. 15. Ἡ δὲ παρούσα⁷⁹ αὐτοῦ ἀγαπητή⁸⁰ ἔστιν⁸¹ ὡς προφήτης⁸² ὑψίστου⁸³ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ τοῦ⁸⁴ πατρὸς ἡμῶν⁸⁵. 16. *Πᾶν οὖν ἐπιθυμητὸν⁸⁶ ἐν Ἰσραὴλ⁸⁷ σοὶ⁸⁸ ἔσται καὶ τῷ σπέρματι σου⁸⁹. καὶ ἴδεσθε⁹⁰ πᾶν ὥραϊον ἐν⁹¹ ὁράσει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμεῖται⁹² τὸ σπέρμα σου⁹³. 17. Καὶ ἐξ αὐτῶν⁹⁴ ἔσονται ἱερεῖς⁹⁵ καὶ⁹⁶ κριταὶ καὶ⁹⁶ γραμματεῖς· καὶ⁹⁷ ἐπὶ στόματος αὐτῶν †ληφθήσεται⁹⁸ τὸ ἅγιον⁹⁹. 18. *Ἐξυπνωθεὶς ὡν¹⁰⁰ συνήκα¹⁰¹, ὅτι *τοῦτο ὁμοῖόν ἐστι τοῦ
- β-af, A ἀφρα-
στος.
β-af, A, S ἀρχι-
ερεῖς.
β-af, AB φυλα-
χθήσεται.
β, A, S καὶ ἐξυ-
πνωθεῖς.
β, S¹ ἐκείνου
ἐστὶ.
For an Aramaic
- fragment based on VIII. 18, 19; IX. 1, 6, 9, 10 see Appendix.

is genuine. The corruption may have arisen accidentally or may be due to a Christian scribe, who wished to bring the text into line with O. T. prophecy. ⁷⁶ α, β-d, AB, S (save that A⁴⁶ read *ἡρατε* (= αὐτοῦ) corrupt for *ἡαρ* (so A^{46a}) = *νέαν* and S¹ *πάντων τῶν χρόνων* for *εἰς πάντα τὰ ἔθνη*). *d* reads *ιερατεῖαν νέαν εἰς πάντα τὰ ἔθνη*. A^a = *ἰλεος* (but *ἡβ-η-β-η-β* is corrupt for *ἡβ-η-β-η-β-η-β* = *ιερατεῖαν*) *εἰς πάντα τὰ ἔθνη τῶν λαῶν*. ⁷⁷ h, β-e, A, c, e read *παρουσία*. ⁷⁸ c, af, S². *bdeg*, A read *ἀφραστος* = *ἡβ-η* (late Hebrew) corrupt for *ἡβ-η* = *ἀγαπητός*. S¹ corrupt. ⁷⁹ α, A. β-d om. *d* reads *ἔσται*. ⁸⁰ α, af, AB, S¹. *bdeg*, S² read *προφήτην*. A^a om. ⁸¹ α, β-b, A, S¹. *b*, S² read *ὑψηλῶς*. *d*, A^a om. rest of verse. ⁸² α. β om. ⁸³ c, β-ef, AB. *h*, cf read *ὑμῶν*. ⁸⁴ α. β-g, AB, S² read *πᾶν ἐπιθυμητόν*. A^a = *καὶ πάντα ἐπιθυμητά*. *g* om. S¹ corrupt. ⁸⁵ *g* reads *Ἱερουσαλήμ*. ⁸⁶ AB om. ⁸⁷ A^a om. next six words. *d* adds *ὡς τοῦ αἰῶνος*. ⁸⁸ *abg*. α, cf read *ἴδεσθαι*. *d* *φάγισθαι*. S¹ *ἴσεσθαι*. ⁸⁹ *bdef* om. For *ἐν ὁράσει* AB reads *εὐπρεπείας*. ⁹⁰ α. β reads *διανεμήσεται*. ⁹¹ S¹ adds *τοῦτο ἐστι οἱ ἀπόστολοι*. ⁹² ἐξ αὐτῶν = *ἡβ-η*. ⁹³ α, af. β-af, A, S read *ἀρχιερεῖς*. *d*, A^a om. next four words. *e* adds *οἱ* before *ἀρχιερεῖς* and *κριταί*. ⁹⁴ α, β-af, A⁴⁶. af, A^{46a} om. ⁹⁵ α, A^a, S². β-e, AB, S¹ read *ὅτι*. *e* *ῥοστε*. ⁹⁶ af. The same text is implied in *ο* *λυφθήσεται* and *h* *λυφθήσεται*. β-af, AB read *φυλαχθήσεται*. S¹ *τελείται*. A^a = *ἀναστήσεται φυλακή*. None of these readings is satisfactory. It is possible that the text originally referred to the blessing pronounced by Levi (cf. Reub. vi. 10; Jub. xxxi. 15): 'The blessing of the Lord will be given in their mouths.' Sir. l. 20. ⁹⁷ A^a add *τοῦ κυρίου*. ⁹⁸ h. *c* om. together with next word. β, A, S read *καὶ ἐξυπνωθεῖς*. ⁹⁹ A⁴⁶ (internally corrupt) = *ἐμεμφάμην*. A^b = *ἐκεῖ συνήκα*. AB *ἡραβ-η-β-η-β* (= *ἐθαύμασα*) corrupt for *ἡβ-η-β-η-β* = *συνήκα*. ¹⁰⁰ α. So almost A which = *ἦν τοῦτο τὸ δράμα ὁμοῖον τοῦ πρώτου* (+ *δράμα*-

β, S¹ πρώτου δνεΐρου¹⁰². 19. *Καὶ ἔκρυψα καί γε τοῦτο¹⁰³ ἐν παντί. τῇ καρδίᾳ μου, καὶ οὐκ ἀνήγγεila *αὐτό τιτι ἀνθρώπῳ¹⁰⁴ *ἐπὶ β-δ, A^{adefg} τῆς γῆς¹⁰⁵.

IX. *Καὶ μεθ' ἡμέρας¹ δύο ἀνέβην² ἐγὼ καὶ Ἰούδας *μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν ἱακώβ πρὸς Ἰσαὰκ³ τὸν προπάτορα ἡμῶν¹⁴. 2. Καὶ εὐλόγησέν με *ὁ πατήρ τοῦ πατρὸς μου⁵ κατὰ⁶ *τῶν δραμάτων ὧν⁷ εἶδον. *καὶ οὐκ ἠθέλησε πορευθῆναι μεθ' ἡμῶν εἰς Βεθὴλ⁸. 3. Ἦς δὲ ἤλθομεν εἰς Βεθὴλ¹⁹, εἶδεν¹⁰ ὁ πατήρ μου ἱακώβ¹¹ δράμα¹² περὶ ἐμοῦ, ὅτι ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἱερέα¹³. 4. Καὶ ἀναστὰς¹⁴ *τῷ πρωτῷ¹⁵ *ἀπεδεκάτωσε πάντα¹⁶ δι' ἐμοῦ τῷ Κυρίῳ¹⁷. 5. Καὶ οὕτως¹¹⁸ ἤλθομεν εἰς Χεβρὼν τοῦ καταμεῖναι¹⁹ ἐκεῖ²⁰. 6. Καὶ ὁ²¹ Ἰσαὰκ ἐκάλει με συνεχῶς *τοῦ ὑπομνησαί²² *με νόμον²³ Βεθὴλ. Κυρίου²⁴, καθὼς *ἐδειξέ μοι²⁵ ὁ ἄγγελος²⁶. 7. Καὶ ἐδίδασκέ²⁷ ἱερέα πρὸς τὸν θεόν. af, A^a ἄγγ. κυρίου.

τος A^a). adef read τοῦτο ὁμοιον ἐκείνου (ἐκείνῳ α) ἐστὶ. So also d (save that for ἐκ. ἐστὶ it reads ἐστὶν ἐκείνου. g τοῦτο τὸ σημεῖον ἐκείνου ἐστὶν ὁμ. ¹⁰² defg, S. So h (save that it reads καὶ γὰρ for καί γε) and c (save that it reads τοῦτο καί γε). ad read καί γε ἔκρ. (+ καὶ d) τοῦτο. A^a = καὶ ἔκρ. τοῦτο. Aβ καὶ γὰρ ἔκρυψα. ¹⁰⁴ α (save that c reads αὐτῷ). β, S¹ read αὐτὸ (αὐτῷ ε) παντὶ ἀνθρώπῳ. A^a = τινί. Aβ, Aram. = παντὶ ἀνθρώπῳ. ¹⁰⁵ A^a = εἰς τοῦ νῦν. Aram. om.

IX. ¹ d reads μετὰ δὲ ἡμέρας. ² α, dfg. ab, A, S read ἀνέβην. c ἀνέβηνον (sic). ³ α, d, S (save that S om. ἱακώβ). β-δ, A^{adefg} read πρὸς Ἰσαὰκ μετὰ τοῦ πατρὸς (τὸν πατέρα b) ἡμῶν. A^b = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα ἡμῶν. A^a = πρὸς Ἰσ. τὸν πατέρα τοῦ πατρὸς ἡμῶν. ⁴ α (save that h reads πατέρα for προπάτορα), S. All other authorities om. ⁵ A^a om. ⁶ d reads καί. ⁷ α. β, A^a, S read πάντας τοὺς λόγους τῶν δράσεών (τῆς δράσεώς g, A^a, S²) μου (dg om.) ὧν (ὡς g). Aβ = πάντας τοὺς λόγους μου ὧν. ⁸ β, Aβ. A^a = καὶ οὐκ ἠθέλ. πορευθῆναι αὐτός. α om. ⁹ α, beg. adf A om. through hmt. For ἤλθομεν c reads ἤλθον, and for ὡς δὲ g reads ὡς καί. ¹⁰ d reads τότε ἴδε καί. A = καὶ εἶδεν. ¹¹ f tra. before ὁ πατήρ. g, A^a om. ¹² α, af. β-af, A read ἐν δράματι. ¹³ α. bdeg, S¹ add πρὸς τὸν θεόν. af τῷ θεῷ. A ἐνώπιον τοῦ κυρίου. ¹⁴ A = ἀνέστη καί. ¹⁵ c, deg. af read ἀπὸ π. - ὁ τὸ π. h τῇ πρωτῷ. ¹⁶ A = προσήνεκε τὰς δεκάτας. ¹⁷ A om. ¹⁸ α. β, A om. ¹⁹ b reads καταλῦσαι. S¹ = κατὰ δύναμιν. ²⁰ α, A. β, S¹ om. ²¹ α. β om. ²² af read τοῦ ὑπομνηματίσαι. A = καὶ ὑπέμνησε. ²³ de read με (d om.) λόγον. ²⁴ Aβ om. next five (cf. text of af, A^a) words through hmt. ²⁵ α, bg. adef, A(?) read ἐδίδαξέ με (μοι d). ²⁶ beg, S¹ add τοῦ θεοῦ. af, A^a add κυρίου. ²⁷ d reads μοι. ²⁸ A = ἱερατικόν. ²⁹ g, A tra. A^a, ³⁰ α (save that h reads ἐκουσίαν). β-g, S¹

* με²⁷ νόμον ιερωσύνης²⁸, * θυσιῶν, ὀλοκαυτωμάτων²⁹, * ἀπαρχῶν ἑκουσίου, σωτηρίου³⁰. 8. * Καὶ ἦν καθ' ἐκάστην ἡμέραν ἑκουσίων συνερίζων με³¹, * καὶ ἀσχολούμενος εἰς ἐμέ³² * ἔλεγέ μοι³³. 9. Πρόσσεχε³⁴ σεαυτῷ³⁵ ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πορνείας. τοῦτο γὰρ³⁶ † ἐνδελεχῇ ἐστὶν†³⁷ * καὶ μέλλει μαινεῖν³⁸ διὰ³⁹ S¹ εἰς ἐμέ τοῦ σπέρματός σου⁴⁰ * τὰ ἅγια⁴¹. 10. * Λαβὲ οὖν σεαυτῷ⁴² * γυναῖκα, ἔτι⁴³ νέος ὢν, * μὴ ἔχουσαν μῶμον μήτε βεβηλωμένην, μήτε ἀπὸ γένους⁴⁴ ἄλλοφύλων⁴⁵ ἔθνων. 11. Καὶ πρὸ⁴⁶ τοῦ εἰσελθεῖν σε⁴⁷ εἰς τὰ ἅγια, λούσου καὶ ἐν τῷ θύειν σε⁴⁸, νίπτου⁴⁹. καὶ ἀπαρτίζων πάλω⁵⁰ τὴν θυσίαν, νίπτου. S¹ omit 12. * Δώδεκα οὖν δένδρων ἔχόντων φύλλα⁵¹ ἀνάγαγε⁵² τῷ⁵³ καὶ ἀπαρτίζου. β-g δένδρων αἰ.

read ἀπαρχῶν ἑκουσίων, σωτηρίων. g ἀπαρχῶν. A^β = καὶ ἀπαρχῶν ἑκουσίων καὶ σωτηρίου. A^α om. together with all but two last words of next verse. S adds ὥστε ιερατεύειν τῇ καθαρότητι ἐννοίας τῷ ὑψίστῳ θεῷ. ²¹ α, β-dg, S. A^β = καὶ (A^α om.) συνεχῶς οὕτως ἦν συνερίζων καὶ ἐδίδασκε. dg read καὶ ἦν καθ' ἐκάστην συνερίζων με καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. (εἰς ἐμέ ἀσχολ. καὶ συνερίζων με g) ἦν (g om.) ἐνώπιον κυρίου (+ τοῦ θεοῦ d). ²² α. β-dg, A^α, S¹ read καὶ εἰς ἐμέ ἀσχολ. ἦν (e om.) ἐνώπιον κυρίου. For text of dg see preceding note. A^α = καὶ μοι παρήγγελλε ἐνώπιον κ. but ~~παρηγγελλε~~ = παρήγγ. is corrupt for ~~παρηγγελλε~~ (A^α. A^α corrupt forms of it) = ἀσχολούμενος ἦν. ²³ α. ad, A^β, S read καὶ (+ ἐν τοῖς νοουθετήμασιν S) ἔλεγέ μοι. de read καὶ ἔλεγε, f κατέλεγέν μοι. g λέγων. ²⁴ b adds μὴ before πρόσσεχε. f reads προσχέις. ²⁵ α, af, S¹. badg, A^β read τέκνον. e, Aram. Frag. 16 τέκνον σεαυτῷ. f adds καί. A^α reads τέκνον but trs. before πρόσσεχε. ²⁶ e om. ²⁷ α (for ἐνδελεχής). adefg read ἐνδελεχεῖ. b, S¹ ἐνδελεχει. A = ἀπατῶ σε. I have bracketed the text as corrupt. ²⁸ b trs. after σου. ²⁹ c reads ἀπὸ. ³⁰ c reads μου. ⁴¹ A^α = τὸν νόμον σου. A^β = τὴν παραθήκην σου (A^α om.), where ~~παρηγγελλε~~ may be corrupt for ~~παρηγγελλε~~. ³¹ g reads εἰς γυναῖκα ὄντι. ⁴² A = ἵνα μὴ ἔχῃς μῶμον ἐν σοὶ καὶ (+ μηδεμίαν A^α) βεβήλωσιν καὶ μὴ ᾖ (+ γυνή A^α) ἀπὸ γένους. For μήτε . . . μήτε of af, μηδέ . . . μηδέ are found in ab and μηδέ . . . μήτε in de. g om. μήτε βεβηλωμένην. ⁴³ α, e¹. β-e, A^β, S¹ add ἦ, A^α μηδέ or μήτε. ⁴⁴ g om. ⁴⁵ α, de. adfg om. ⁴⁶ α. β om. ⁴⁷ α, e give the form νίπτου, g as νίπται (bis). a reads εἰς αὐτά. A = ἀγιάσου σεαυτόν. α, d, A^α, S¹, om. next six words through hmt., and A^α om. the rest of the chapter. ⁵⁰ e trs. after θυσίαν. ⁵¹ α. β-g read δώδεκα δένδ. αἰ ἐχ. So nearly A^β = ἐκ τῶν δώδεκα [+ καὶ A^α om.] αἰ ἐχόντων. g δώδεκα δένδ. ἀπεχόντων. ⁵² α, adefg. b reads ἀναγε. A^β = ἀνάξεις. ⁵³ bd om. ⁵⁴ a adds καὶ πᾶσαν θυσίαν ἔλατι ἀλείψ. ⁵⁵ e reads καὶ ἐμέ. ⁵⁶ α. β om. ⁵⁷ df, A^β om. next three words through hmt. h om. next

β, Sⁱ Κυρίῳ⁵⁴ * ὡς κάμει⁵⁵ Ἀβραὰμ ἐδίδαξε. 13. Καὶ ἐκ⁵⁶ παντὸς πετεινοῦ καθαροῦ⁵⁷ καὶ πετεινοῦ⁵⁸ πρόσφερε θυσίαν * τῷ Κυρίῳ⁵⁹. α omit καὶ . . . ἀλλεῖς. 14. Καὶ * παντὸς πρωτογεννήματός σου⁶⁰ καὶ οἴνου⁶¹ πρόσφερε * ἀπαρχὰς εἰς θυσίαν Κυρίῳ⁶² τῷ θεῷ⁶³. * Καὶ πᾶσαν θυσίαν ἄλατι ἀλλεῖς⁶⁴.
β, Α, S X. * Καὶ ταυτὶν¹ φυλάξατε² * ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν, πάσης. τέκνα, ἐπειδὴ ὅσα ἐγὼ ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἀνήγγειλα ὑμῖν¹³. 2. Ἐκ¹⁴ ἰδοὺ¹⁴ ἀθῶς εἰμι⁵ τῆς⁶ ἀσεβείας⁷ ὑμῶν⁸ * καὶ παραβάσεως⁹ ἣν ποιήσετε ἐπὶ * τῇ συντελείᾳ¹⁰ * τῶν αἰώνων¹¹ [εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου χριστόν]¹² * πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ¹³, καὶ ἐπεγείροντες¹⁴ * ἐπ' αὐτὸν¹⁵ κακὰ μεγάλα¹⁶ * παρὰ Κυρίου¹⁷. 3. Καὶ ἀνομήσετε¹⁸ * ἐν τῷ¹⁹ Ἰσραὴλ²⁰, ὥστε μὴ βαστάξω²¹ τὴν²² Ἱερουσαλὴμ²³ ἀπὸ προσ-

five words. ⁵⁵ β, Sⁱ read as in margin. ⁵⁶ adef, A^{b=de}, Sⁱ. αὐ κυρίῳ, g τῷ θεῷ. c αὐτῷ. A* om. to τῷ θεῷ. ⁶⁰ α, α (save that h, α om. σου). bf read π. πρωτογεννήματος. deg πρώτου γεννήματος (γενν. g). AB = πάντων κτηνῶν καὶ ἀπὸ καρπῶν, but *αρηζικησθαι ἐκ ζωοντικων* appears to be corrupt for *αρηζικησθαι ζωοντικων* = πρωτογεννημάτων. ⁶¹ α reads οἶνον. ⁶² α (save that c reads ἀρχάς). af read ἀπ. θυσίαν τῷ (f om.) κυρίῳ. δ ἀπαρχάς. d κυρίῳ ἀπαρχάς. eg, AB ἀπαρχὰς τῷ κυρίῳ. ⁶³ α, β, AB, Sⁱ om. β-bdf read τῷ κ. b om. ⁶⁴ β-d (save that e reads ἀλλεῖς), AB. d reads καὶ πᾶσαν δι θ. δ. ἀλατις. Gk. Frag. 29 (see Appendix) supports text.

X. ¹ c. h reads καὶ οὖν. β, Α οὖν οὖν. ² b reads φυλάσασθε. ³ α (save that h adds μου after τέκνα). β-d agrees with text (save that beg om. ἐγὼ after ὅσα¹⁰ and β-d om. ἐγὼ after ὅσα²⁰, and for ἐπειδὴ read ἐτι). d, A agree in omitting ἀνήγγειλα ὑμῖν. d, AB read τέκνα μου ἐτι (AB om.) ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου ἐντέλλομαι ὑμῖν. A^a = ὅσα οὖν ἐντέλλομαι ὑμῖν ὅσα ἤκουσα παρὰ τῶν πατέρων μου. A^a contains τέκνα also but has tra. it before φυλάξατε. ⁴ α. β, A. om. ⁵ g reads ὑμῖν. A adds ἀπ' ἐκείνου. ⁶ α, β, A, S read πάσης. ⁷ d reads ἀδικίας. ⁸ g tra. after παραβ. ⁹ c, β. h reads καὶ ὡς ἀσεβειαν. AB = καὶ παραβάσεων. A* om. but not A^b as Text represents. ¹⁰ c. h, e read τῆς (e om.) συντελείας. β συντελεία. ¹¹ e reads τοῦ αἰῶνος. ¹² Bracketed as a Christian interpolation. The last word is found only in c. ¹³ α. β, Sⁱ read ἀσεβοῦντες (ἀθετοῦντες α, Sⁱ) πλανῶντες (eg om.) τὸν Ἰσρ. (e om. τ. 'I.). A = ἀσεβοῦντες πλανᾶτε τὸν Ἰσρ. h om. next thirteen words through hmt. ¹⁴ A = ἐπεγείρετε. ¹⁵ c. abfg, Sⁱ read αὐτῷ. d αὐτόν. e αὐτοῖς. A = ὑμῖν. Sⁱ om. ¹⁶ A = σφόδρα μεγάλα. d adds ἐπερχόμενα αὐτῷ. ¹⁷ bdfg, A. c, α read παρὰ κυρίῳ. e om. ¹⁸ β-d c reads ἀνομεισσητε. d ἀνομήσει. A = ἀνομείτε. ¹⁹ c. β, A, Sⁱ read σύν. ἀνομείν ἐν = ∩ γ'δ. ²⁰ c om. next ten words. h resumes with ὥστε after its lacuna. ²¹ h. afg read βαστάσαι. be βαστάξαι. d, A δύνασθαι

ώπου τῆς²⁴ πονηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχισθήσεται²⁵ τὸ κατα- β-d, S
πέτασμα²⁶ τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ καλύψαι²⁷ τὴν²⁸ ἀσχημοσύνην σχίσαι τὸ
ὑμῶν. 4. Καὶ²⁹ διασπαρήσεσθε³⁰ αἰχμάλωτοι³¹ ἐν³² τοῖς β, A, S¹
ἐθνέσιν, καὶ ἔσεσθε * εἰς ὄνειδος καὶ εἰς κατάραν ἐκεῖ³³. 5. Ὁ ἐκεῖ
γὰρ οἶκος, ὃν ἂν³⁴ ἐκλέγεται³⁵ Κύριος³⁶, * Ἱερουσαλὴμ κληθή- εἰς ὄνει-
σεται³⁷, καθὼς * περιέχει ἡ βίβλος³⁸ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου. δισμὸν
καὶ εἰς
κατάραν
καὶ εἰς

XI¹. Ὅτε οὖν * ἔλαβον γυναῖκα, ἐγὼ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ καταπά-
ἐτῶν ὑπῆρχον³, * ἣν δὲ ἀπὸ τοῦ ὀνόματος Μελχά⁵. 2. Καὶ συλλα- κατὰ-
βούσα ἔτεκεν υἱόν⁴, καὶ ἐκάλεσα⁵ τὸ ὄνομα αὐτοῦ⁶ Γηρσάμ⁷, For Ara-
ὅτι * ἐν γῇ παροικίας ἦμεν⁸. 3. * Καὶ εἶδον⁹ περὶ αὐτόν¹⁰, maio
and

Fragments based on XI. 1, 5, 6, 7, 8; XII. 1-7; XIII. 1, 3, 4, 7, 8, 9 Greek
see Appendix. β-e S¹ ἡ ὀνομα Μελχά. β, (A^B) S¹ τῇ γῇ ἡμῶν παροικοί.
After ἦμεν bde, A, S¹ add Γηρσάμ γὰρ παροικία γράφεται.

βαστάσαι. ²²f om. ²³A^a read Ἰσραὴλ. A^a add πόλιν. ²⁴h. β om.
²⁵c, d, A. h reads σχισθήσονται. ab, S σχίσαι. e σχισε. f σχίσει. g
σχίσετε. ²⁶c. h reads καταπέτασματα. β, A, S¹ ἱνδύμα. Since ἱνδύμα
is never used as a translation of חֲזָזִית, the veil which divided the holy
place from the holy of holies, nor of חֲזָז, it is possible that τοῦ ναοῦ is
an interpolation and that the text spoke merely of the rending of the
garments whereby their shame should be exposed. Cf. Isa. xxii. 8. But
if καταπέτασμα is original then τοῦ ναοῦ is so also. A^a add κόσμον before
τοῦ ναοῦ in the sense of 'ornament.' ²⁷α. β-b read καλύπτειν. b κατα-
καλύπτειν. ²⁸α. β om. ²⁹d reads καὶ οὐ μόνον ταῦτα γενήσεται οὕτως
ἀλλὰ καὶ ὑμεῖς. ³⁰c, abg. h reads διασπαρῆσθαι and om. next six words
def read διασπαρῖ (εἰ d, ἡ e) σεσθαι. ³¹d, A^B om. S¹ (f) reads δμῶφυλον.
³²A adds πᾶσιν. ³³α. β, A^B, S² read ἐκεῖ (b om.) εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρ-
αν (g om. καὶ εἰς κατ.) καὶ εἰς καταπάτημα. A^a reads εἰς κατάραν καὶ εἰς ὄνειδ.
καὶ εἰς καταπάτημα ἀλλοτριῶν. S¹ εἰς ὄνειδ. καὶ εἰς καταπάτημα. ³⁴d om;
³⁵h, f. c reads ἐκλέγεται. adg ἐκλέγεται. b ἐξελέγεται. e ἐξελέγεται. A
ἐξελέγεται. A^a add ἐαυτῇ. ³⁶e om. ³⁷d reads Ἰηλ ἄγιον ἵσταται. f om.
³⁸α, deg. abf read περιέχει βίβλος. A = γέγραπται (A^b om.) ἐν βίβλοις.

XI. ¹g om. XI-XII. 3 S¹ om. XI-XIII. here but adds them after
XIX. ²α (save that c reads χρόνων for ἐτῶν). β, A^B, S¹ read ἑλ. γυναῖκα
ἡμῶν ἐτῶν εἴκοσι ὀκτὼ (καὶ ἐτῶν ἡμῶν ade, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἐτῶν ἡμῶν f). A^a =
ἡμῶν ἐγὼ ἐτῶν εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἔλαβον ἐγὼ μοι γυναῖκα. ³α (save that c reads
Μελχά). e which is dependent on α reads ἣν δὲ ὄνομα αὐτῆς Μελχά. A is
an expansion of α. It = καὶ ἣν τὸ ὄνομα τῆς γυναίκος μου Μελχά. β-e, S¹
read ἡ ὀνομα Μελχά. ⁴α, d, A^{b*}, Gk. Frag. 63. a reads παροικλόν.
bdf, A^{cde}, S¹ om. Ver. 2 is very corrupt in A^a. It = καὶ ὅτε ἦμεν ἐν
Γεσέμ, ὅτι παροικοί ἦμεν ἐν τῇ γῇ ἐν ἣ ἦμεν. Γεσέμ γὰρ παροικία μεταγράφεται.
⁵h, d, S¹, Gk. Frag. 63. c, abef, A^B read ἐκάλεσε. ⁶ adds παροικία.

ἐπειδὴ³⁰ ἐδυστόκησεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ ἐκάλεσα³⁰ αὐτὸν³¹ *h, ddf, A^b, Sⁱ*
 Μεραρεῖ³² ὃ ἐστὶ³³ * πικριασμός³⁴. 8. Ἡ δὲ Ἰωχαβὲδ³⁵ *ἐκάλεσε.*
 * ἐγεννήθη ἐν Αἰγύπτῳ τῷ ἐξήκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει³⁶. * ἐνδοξος *β, Sⁱ*
 γὰρ ἦν τότε ἐν μέσῳ τῶν ἀδελφῶν μου³⁷. *πικρία μου ὅτι*

XII. Καὶ ἔλαβεν δ¹ Γερσὰμ² γυναῖκα³ καὶ ἔτεκεν⁴ *καίγε*
 * ἐξ αὐτῆς⁵ τὸν Λομνὴ⁶ καὶ Σεμεῖ⁷. 2. * Οἱ δὲ⁸ υἱοὶ αὐτοῦ *αὐτοὺς ἀπέθνη-*
 Καὰθ⁹ Ἀβραάμ¹⁰, Ἰσαχάρ¹¹, Χεβρων¹² καὶ¹³ Ὀζιήλ¹⁴. *σκεν.*
 3. Ἐκαὶ οἱ¹⁵ υἱοὶ Μεραρεῖ Μοολι¹⁶ καὶ Μωνοῆς¹⁷. 4. Καὶ *β, Sⁱ*
 τετάρτῳ ἔτει ἐτίχθη ἐν Αἰγ. *β, A αὐτῷ.* *ἐξήκοστῷ*

³¹ c reads αὐτῶν. A^a, Aram. and Gr. Frag. 69 = τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ³² α. *b* reads Μεραρί. *d* Μεραρή. *ef* Μεραρήν (-ιν f). ³³ A = ἐρμηνεύται. ³⁴ c. *β-ε, A* read πικρία μου. *h* κρασμος. *e* πικρασμοῦ. *β* adds ὅτι καίγε (καὶ *d*) αὐτοὺς ἀπέθνησκεν (ἀπέθωνεν *b*). ³⁵ α, *bg*. *β-bg* read Ἰωχαβίδ (Ιωχ. *af*) A^a = Γεναβίδ. A^{b*} Ναχαβίδ. A^{cde} Ἰωχαβίδ. ³⁶ α (save that c reads ἐγεννήθη). A^a = ἐγεννήθη (or ἐτίχθη) μοι ἐξήκοστα τετάρτῳ ἔτει (αἰῆς μου, ἐν ᾧ ἦν ἐν Αἰγ. *β-d, Sⁱ* read ἐξήκοστῷ (ἐξήκοστα *f, ξ e*) τετάρτῳ ἔτει (τεσσάρων ἐτῶν *f*) ἐτίχθη ἐν Αἰγ. A^β = ὅτι ἦν ἐξήκ. τεσσάρων ἐτῶν ἐτίχθη μοι (A^{b*} om.) ἐν Αἰγ. *d* stands alone and gives ver. 8 thus: καὶ ἐν τῷ ξ τετάρτῳ ἔτει τῆς ζωῆς μου ἐν Αἰγ. συλλαβοῦσα ἔτεκέ μοι θυγατέρα τὴν Ἰωχαβίδ. This slightly agrees with Aram. Frag. 71. ³⁷ *h*. So c (save that it reads αὐτῶν ἐν μέσῳ). *β* reads ἡμῶν τότε (*e* om.) ἐμμέσῳ (ἐν μέσῳ *def*) τ. ἀδ. μου. A^a = καὶ τότε ἦν ἐνδ. ἐν μέσῳ ἀδελφῶν πολλῶν. A^β = καὶ ἦν τότε ἐνδ. ἐν μ. τῶν ἀδ. μου.

XII. ¹ *b* om. ² A^b = Γεθσάν. A^a add ἱαντῷ. ³ A^{b+cd} add συνέλαβεν. A^a καὶ συνέλαβεν. ⁴ Sⁱ = ἐγεννήθη. ⁵ α, Sⁱ. *β, A* read αὐτῷ. A^a add υἱόν. ⁶ c, *f*. *h* reads Λομνεί and om. next nine words. *a* reads Λομνήν. *b* Λομνί. *d* Λομνήν. *e* Λομνήν. A^a, *deg* Λομνί. A^{b*} Λομνί. A^o Λομί. Exod. vi. 17 *יִלְדָּם* and so Aram. Frag. ⁷ c. *b* reads τὸν Σεμεί. *adf* Σεμεί. *e* τὸν Σεμεῖν. A^a = Σεμεί. A^b Συμεί. A^{b+cd} Σεμηί. A^a Σεμνεί. Exod. vi. 17 *יִלְדָּם*. ⁸ c. *ef*, A^a read καὶ οἱ. *ab* καί. For the first four words of ver. 2 *d* reads ἔλαβε καὶ Καθ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν αὐτῷ. ⁹ c adds εἰσίν. ¹⁰ c, *d*. *b* reads Ἀμβράμ. Cf. LXX. Exod. vi. 18. *adf* Ἀβράμ. A = Ἀμράμ. So Exod. vi. 18 *אַבְרָם*, and also Aram. Frag. *d* adds καί. ¹¹ c, *adef*, A^a. *b* reads Ἰσαάρ. A^a = Ἰσαχαρά. A^{b*} Ἰσαχαρ καὶ Ἰσαχαρα. *d* adds καί. Exod. vii. 18 and Aram. Frag. 75 *יִלְדָּם*. ¹² *b* reads Χεβρώ. ¹³ α, *d, A*. Other MSS. om. ¹⁴ c. *h* reads Ὀζιήλ. *adf*, A^β Ὀζιήλ. *b* Ὀζιήλ. *e* Οὐζιήλ. A^a = Οὐζιήλ. A^b Οὐζιήλ. ¹⁵ c, *ef*. *h, ab* om. For the first four words *d* reads ὁμοίως δὲ καὶ ὁ Μεθαρὴ ἔλαβεν αὐτῷ γυναῖκα καὶ ἔτεκεν. A om. ver. 3. ¹⁶ *b, Sⁱ*. *c* reads Μεθλί. *h* Μεθλί. *af* Μεθλί. *d* τὸν Μααλί. *e* Μεωλί. Exod. vi. 19 and Aram. Frag. 75 *יִלְדָּם*. ¹⁷ α. *d* reads Μωνοῆ καὶ Ἀαρών. Cf. Exod. vi. 19 *יִלְדָּם*. *af* read Ὀμουσί. *b, Sⁱ* Ὀμουσί where the o may represent the vav in the Hebrew. On the other hand, the LXX has

¹⁸ ἐν τῷ ¹⁹ * ἐνενηκοστῷ τετάρτῳ μου ἔτει ²⁰ ἔλαβεν ²¹ α om. from ²² Ἀβραάμ τὴν Ἰωχαβέδ ²³ τὴν ²⁴ θυγατέρα μου ἑαυτῷ ²⁵ εἰς γυναῖκα ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ²⁶ ἐγεννήθησαν ²⁷ αὐτὸς καὶ ἡ θυγάτηρ μου. 5. Ὁκτῶ ²⁸ ἐτῶν ἤμην ὅτε εἰσῆλθον ²⁹ εἰς γῆν ³⁰ Χανάν ³¹. καὶ * δέκα καὶ ὀκτῶ ³² ἐτῶν ³³ ὅτε ³⁴ ἀπέκτεινα * τὸν Συχέμ ³⁵. καὶ * δέκα καὶ ἑννέα ³⁶ ἐτῶν ³⁷ ἱεράτευσα ³⁸ αῖ, Δ καὶ * εἴκοσι καὶ ὀκτῶ ³⁹ ἐτῶν ⁴⁰ ἔλαβον ⁴¹ γυναῖκα· καὶ τεσσαράκοντα ⁴² (καὶ ὀκτῶ) ⁴³ ἐτῶν ⁴⁴ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον. 6. * Καὶ ἰδοὺ ἐστε, τέκνα μου, τρίτῃ γενεᾷ ⁴⁵. 7. Ἰωσήφ ⁴⁶ ἑκατοστῷ * ὀγδόῳ καὶ δεκάτῳ μου ἔτει ⁴⁷ ἀπέθανεν.

XIII. Καὶ * νῦν, τέκνα μου¹, ἐντέλλομαι ὑμῶν,
 φοβεῖσθε² * Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν³ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας
 ὑμῶν⁴,

¹ Ὁμοσεῖ also. *e* reads βουσὴν. ² *e, d.* Other MSS. om. A om. to εἶναι inclusive. ³ *be* om. ⁴ *e.* So also *h, b* (save that *h* om. μου and *b* trs. it after εἶναι). *e* reads ᾧ εἶναι Μουσὴ. *af* ἐνενηκ. εἶναι μου σὺν τῷ τετάρτῳ (καὶ τετάρτῳ *f*). *d* ἐνενηκ. εἶναι τῆς ζωῆς μου. S¹ corrupt. ⁵ *c, bf.* Other MSS. om. ⁶ *α, de.* *af* read Ἀβραάμ. *b* Ἀμβράμ. A = Ἀμράμ. *d* adds ὁ υἱὸς Κάδ. ⁷ *a.* *e* reads Ἰωχαβέδ. *h* Ἰωχαβίλ. *d, A, a^{od}* Ἰωχαβέθ. *e* Ἰωχαβί. *af* Ἰωχαβίθ. A = Ὁχαβέθ. ⁸ *c, d.* Other MSS. om. ⁹ *c, adf, A, e.* *b* reads αὐτῷ. *e* αὐτῶν. *h, A^{od}* om. ¹⁰ AB = εἶναι. ¹¹ *α* om. rest of chap. ¹² *e* reads ἡ. Aram. Frag. 78 ὀκτωκαίδεκα. ¹³ *g* reads ἤλθον. ¹⁴ *ag* om. ¹⁵ AB = Χανανιτῶν. *d* om. next nine words. ¹⁶ *afg, b, A* read ὀκτωκαίδεκα. *e* ἱΗ. ¹⁷ *f* om. ¹⁸ A = ἤμην ὅτε. A^o om. *g* om. next nine words. ¹⁹ A = τοὺς Συκιμίτας. ²⁰ *af. de* read Θ. *b, A* ἐνεκαίδεκα. ²¹ *bds. af* read εἶναι. A^a add ἤμην ὅτε. ²² *af, A* add τῷ κυρίῳ. ²³ *f, A.* *a* read κ' καὶ ἡ. *de* κΗ. *bg* εἰκοσιοκτῶ. S¹ εἴκοσι. ²⁴ A^a, ²⁵ add ἤμην ὅτε. ²⁶ A^a add μοι. ²⁷ *de* read μ. ²⁸ Added in accordance with Aram. Frag. 79. ²⁹ A^a, ³⁰ add ἤμην ὅτε. ³¹ *af* (save that *af* om. ἐστί and *e* reads ἵσται). So also AB (save that A^{od} add ὑμεῖς after ἐστί). *b, S¹* read καὶ ἰδοὺ, τέκνα μου ἐστε, τέκνα μου, τρίτῃ γενεᾷ. *d* καὶ ἰδοὺ ἐστε ἀπ' αὐτῆς τρίτῃ γενεᾷ, ὑμεῖς τέκνα μου. A^a = καὶ νῦν ἰδοὺ ἐστε τέκνα μου τ' τρεῖς τ'. *g* reads καὶ ἰδοὺ ἵσται τέκνα τρεῖς γενεαί. ³² *d* reads Ἰωσήφ γὰρ ὁ ἀδελφός μου. AB = καὶ Ἰωσ. *g, A* om. this verse. ³³ *adf, S¹* (save that *a* and S¹ om.). *b* reads ὀκτωκαίδεκάτῳ εἶναι. *d* εἰ ἐτῶν. AB καὶ δεκάτῳ εἶναι αὐτοῦ ὅτε, thus agreeing with *d*.

XIII. ¹ *g* om. S¹ om. next two words. ² *α, f, S¹.* *a* reads φοβεῖσθαι. *beg, A* ἵνα φοβεῖσθε (φοβεῖσθαι *e*). *d* ἵνα φοβῇσθε. ³ *α, adfg, A, S²* (save that *c, adfg* read ἡμῶν). *e* reads τὸν θεὸν ὑμῶν. *b* τὸν κ. S¹ τὸν κύριον ἡμῶν. ⁴ *c. af* read ἐξ ὅλης τῆς καρδίας. *beg* ἐξ ὅλης καρδ. *d* ἐξ ὅλης καρδ. ἡμῶν. *h, A* om. ⁵ *ag* add καρδίας (+ ὑμῶν *g*). *d* κυρίου. *e* ψυχῆς. A^a = εὐθύ-

καὶ πορεύεσθ⁵ ἐν ἀπλότητι * κατὰ πάντα τὸν νόμον αὐτοῦ⁶.

2. * Διδάξατε δὲ καὶ ὑμεῖς⁷ τὰ τέκνα ὑμῶν γράμματα⁸ α om.
ἵνα ἔχωσι⁹ σύνεσιν ἐν * πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν¹⁰, ver. 2.

ἀναγινώσκοντες¹¹ ἀδιαλείπτως¹² τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ¹³.

3. * Ὅτι¹⁴ πᾶς, * ὃς γνώσεται¹⁵ * νόμον Κυρίου¹⁶, τμηθήσεται,
καὶ οὐκ ἔσται¹⁷ ξένος, ὅπου ὑπάγει¹⁸.

4. Καί γε πολλοὺς φίλους ὑπὲρ γονεῖς κτήσεται¹⁹
καὶ ἐπιθυμήσουσι πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων δουλεύσαι αὐτῷ²⁰
καὶ ἀκοῦσαι νόμον²¹ ἐκ τοῦ²² στόματος αὐτοῦ²³.

5. Ποιήσατε²⁴ ἴσυν²⁵ δικαιοσύνην²⁶, τέκνα μου, ἐπὶ τῆς γῆς,
ἵνα εὐφρανθῇ²⁷ ἐν τοῖς οὐρανοῖς.

6. Καὶ σπεύρατε²⁸ ἐν * ταῖς ψυχαῖς²⁹ ὑμῶν³⁰ ἀγαθὰ
* καὶ εὐρήσετε³¹ αὐτὰ³² * ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν³³.

* Ἐὰν δὲ σπεύρητε πονηρὰ³⁴

* πᾶσαν ταραχὴν καὶ θλίψιν θερίσετε³⁵.

α ἰγνώ-
σμένοι
ἦτε.

τητι, ΑΒ ἀπλότητι.

* Α^a = κατὰ πάσας τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ. ΑΒ τῶν νόμων

αὐτοῦ. d om. τόν, and b reads αὐτῶν for αὐτοῦ. ⁷ e reads διδάξατε καὶ ὑμεῖς.

Α^a = καὶ διδάξατε. ⁸ g trs. before τὰ τέκνα. ⁹ f reads ἔχουσιν. S¹

ἔχητε. ¹⁰ de read πάσῃ ζ. αὐτῶν. ¹¹ abfg, ΑΒ, S¹. d reads καὶ ἵνα γινώ-

σκοντες καὶ ἐπιγινώσκοντες. e ἵνα γινώσκουσιν. Α^a = ἀναγινώσκουσιν. ¹² d

reads ἀδιαλείπτως ὡσιν and trs. after θεοῦ. ¹³ Α = κυρίου. ¹⁴ c reads

δοῦναι. Α^a om. ΑΒ om. next five words. ¹⁵ g reads ὁ εἰδώς. ¹⁶ α, d,

Α^a. abfg read ν. θεοῦ. e τὸν νόμον τοῦ θεοῦ. e adds καί. ¹⁷ c reads ἐστίν.

¹⁸ β. c reads ἂν εἰσέρχεται. h ἂν ἀπέρχεται. ¹⁹ h (?), ag. c, df read κτίσε-

ται. b κτήσεται. e γε ζητεῖν. S¹ adds ἂν φιλομαθής. Α^a om. ver. 4 and

compresses vers. 5, 6 as follows:

Σπεύρατε δικαιοσύνην (ὅτι ἐλεημοσύνην) ἐπὶ τῆς γῆς

ἵνα θερίσητε ἀταραξίαν.

²⁰ g reads αὐτόν. Α^{bcd} = ἡμῖν. Α^a om. ²¹ c, β-d. h reads νόμον. d

λόγον. ²² ac¹ om. ²³ Α^{bcd} = ἡμῶν. ²⁴ α. β, Α, S¹ om. ²⁵ c trs.

after τέκνα μου. ²⁶ β, ΑΒ, S. d adds αὐτήν and for preceding ἵνα reads

ὅπως. c reads ἰγιασμένοι εἶναι (i. e. ἦτε). h ἡλιασμένοι. All readings corrupt.

εὐρητε = ΨΥΖΠ and ἰγιασμένοι ἦτε = ΨΕΖΠ, both of which are corrupt for

ΥΨΥΖΠ = θεσπασίσητε. Cf. Matt. vi. 19, 20. ²⁷ α, af. bdeg read σπεύρετε.

²⁸ f reads τῇ ψυχῇ. ²⁹ d reads ἡμῶν. ³⁰ α (though c reads εὐρήσεται

and h εὐρήσεται). β, Α read ἵνα εὐφρανθῇ. S¹ καὶ θερίσετε καὶ εὐρήσετε. ³¹ g,

S¹ om. ³² α om. S¹ reads αἰωνίῳ for ἡμῶν. ³³ α (save that c reads

σπεύρετε). abef, S¹ read ἐὰν γὰρ σπεύρητε (σπεύρετε ef) κακά. dg ἐὰν γὰρ

σπεύρητε. ³⁴ α, β-dg (save that c reads θερησεται (sic), h, hf θερίσητε, e

θερίσεται), ΑΒ. dg read ταραχὴν, πᾶσαν (d om.) θλίψιν θερίσητε (θερησεται g).

³⁵ ab, ΑΒ. c, df read κτίσασθε. h, e κτήσασθαι. g, Α^a κτίσασθε. ³⁶ Α^a =

β, Αβ, S
θεοῦ
μετὰ
σπουδῆς.
α ἴσα.

7. Σοφίαν κτήσασθε²⁵ * ἐν φόβῳ²⁶ Θεοῦ²⁷
ὅτι²⁸ ἐὰν * γένηται αἰχμαλωσία,
καὶ ὀλοθρευθῶσι πόλεις καὶ χώραι²⁹
* καὶ χρυσὸς καὶ ἄργυρος καὶ πάντα⁴⁰ κτήσις⁴¹ ἀπολείται⁴²
* τοῦ σοφοῦ τὴν σοφίαν⁴³ † οὐδεὶς⁴⁴ δύναται⁴⁵ ἀφελέσθαι⁴⁶
εἰ μὴ τύφλωσις⁴⁷ ἀσεβείας⁴⁸ καὶ πόρρωσις⁴⁹ ἁμαρτίας⁵⁰.
8. Ἐὰν γάρ τις φυλάξῃ αὐτὸν ἐκ τῶν πονηρῶν τούτων ἔργων⁵¹
τότε⁵² γενήσεται⁵³ αὐτῷ σοφία⁵⁴ καὶ * παρὰ τοῖς πολεμοῖς
λαμπρὰ⁵⁵

β-δ, Α, S .
om.

β, Α
ταῦτα.
αβγ, Α,
S¹ ἡμῶν.

- καὶ ἐπὶ⁵⁶ γῆς ἀλλοτρίας⁵⁷ πατρίς,
καὶ ἐν μέσῳ⁵⁸ ἐχθρῶν εὐρηθήσεται⁵⁹ φίλος.
9. * Πᾶς ὃς ἂν διδάσκει καλὰ καὶ πράττει⁶⁰
σύνθρονος ἔσται⁶¹ βασιλέων⁶²,
ὥσπερ⁶³ καὶ Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός⁶⁴ μου⁶⁵.

καὶ φόβον. ²⁷ α, β, S¹. Α^a = κυρίου θεοῦ. Αβ, S² κυρίου. β, Αβ, S add
μετὰ σπουδῆς. ²⁸ α read ἴσα. ²⁹ α. β, S¹ read γένηται αἰχ. καὶ πόλεις
ἐξολοθρευθῶσι (ὀλοθρευθῶσι βf) καὶ χώραι (S¹ om. κ. χώραι). Α^a = ὅτι ὅτε
γενήσονται ἐν ταραχῇ χώραι καὶ ὀλοθρευθῶσι. Αβ = ὅτι ἐὰν γίνωνται χώραι καὶ
πόλεις ὀλοθρευθῶσι. d adds καὶ ἄρουραι. ⁴⁰ Α^a om. ⁴¹ αβγ. α, df
read κτίσις. ⁴² βγ. c reads ἀπαλλείνται. h ἀπολυται. d ἀπώλνται. af
ἀπάλλνται. ⁴³ α, β-df. df read τοῦ δὲ σοφοῦ τὴν σ. Α^a = τὴν δὲ σοφίαν
τῶν σοφῶν. Αβ τὴν δε σοφίαν. ⁴⁴ c reads οὐ. ⁴⁵ Α^a = δυνησεται.
⁴⁶ Α^a add ἀπ' αὐτῶν. Α^b ἀπ' αὐτοῦ. ⁴⁷ For τύφλ . . . ἁμαρτίας S¹ reads
σκοτία ἁμαρτίας τύφλωσις βήματος ἀπὸ τῆς εὐγενείας. ⁴⁸ Α^a om. next three
words. ⁴⁹ Em. from πόρρωσις of α, c. αdf read πόρρωσις. b πῆρωσις.
g πείρωσις. Αβ = πλήρωσις, a corruption of our text. ⁵⁰ g reads καρδίας.
⁵¹ α (save that c reads φυλάζει, and h ἱαντόν, and πράξεων for ἔργων). d
reads ἐὰν δὲ φυλάξῃ ταῦτα. β-δ, Α, S om. But the τότε (α, αef) which
begins the next line points to some such clause as the above. ⁵² α, αef,
S¹. βγ, Α read ὅτι. d om. ⁵³ c adds ἐν. ⁵⁴ α, d (but d prefixes ἡ), Α.
β-δ read αὐτή. Α^a add αὐτοῦ ὡς πόλις ἰσχυρά. S¹ reads πόλεμος and for
next five words καὶ ἀπὸ τοῦ πολεμίου. ⁵⁵ h, β. c reads περὶ τοὺς πολεμίους
λαμπρός. Α = παρὰ τῷ πολέμῳ (τοῖς πολέμοις Αβ) λαμπρότης. ⁵⁶ g adds
τῆς. Α^a om. this line and the next. ⁵⁷ Αβ = ἀλλοτρίων. ⁵⁸ α, ef.
Other MSS. read ἐν μέσῳ. ⁵⁹ c reads γενήσεται. For εὐρ. φίλος S¹ reads
ἀναστρέφεται. ⁶⁰ α (save that h reads διδάσκει). αe read ὅς ἐὰν διδάσκει
ταῦτα καὶ πράττει (πράσσει e). βδg ἐὰν (+ γὰρ g) διδάσκει (διδάσκει d) ταῦτα
καὶ πράττει (πράττει d). f δ ἐὰν διδάσκει ταῦτα καὶ πράσσει. Α = ὅτι ἐὰν δ
διδάσκεις καὶ τοῦτο πράττης. S¹ ἐὰν δέ τις γλίχεται τῆς διδασκαλίας καὶ σοφίας.
⁶¹ Α = ἔσθ. ⁶² α, β-ab, Α, S². αβ, S¹ read βασιλεῖς. ⁶³ α. β read ὡς.
⁶⁴ g reads πατράδελφος. S¹ prefixes ἀγνός. ⁶⁵ α, d. αβf, Α, S¹ read ἡμῶν,
eg ὑμῶν.

α, A^a

XIV. Ἐγὼ¹ οὖν, τέκνα μου², ἔγνω³ ὅτι ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων ἀσεβήσετε⁴ *ἐπὶ Κύριον, χεῖρας ἐπιβάλλοντες⁵ ἐν⁶ κακίᾳ [ἐπ' αὐτὸν]⁷ καὶ ἐν⁸ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν γενήσεσθε⁹ χλευασμός.

β, A^β, S¹

XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹⁰, ἔγνω¹¹ ἀπὸ¹² γραφῆς¹³ Ἐνώχ, ὅτι ἐπὶ τέλει¹⁴ ἀσεβήσετε¹⁵ ἐπὶ Κύριον, *χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ¹⁶ καὶ ἀσχυνηθήσονται¹⁷ ἐφ' ὑμῶν¹⁸ οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι γενήσεσθε¹⁷ χλευασμός.

2. Καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἔστιν¹⁸ ἀπὸ τῆς¹⁹ ἀσεβείας²⁰ τῶν ἀρχιερέων [οἷτινες ἐπιβαλοῦσι²¹ τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου]²².

α

3. Ὡς²³ γάρ ἔστιν ὁ ἥλιος²⁴ καθαρὸς ἐνώπιον κυρίου ἡ ἐπὶ τὴν γῆν²⁵, οὕτως καὶ

β (S¹).

3. *Καθαρὸς ὁ οὐρανὸς ὑπὲρ τὴν γῆν²⁶ καὶ ὑμεῖς οἱ φωστῆρες τοῦ Ἰσραὴλ²⁷,

A^β

3. Τέκνα μου, καθαροὶ γίνεσθε καθὼς οἱ οὐρανοὶ ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ ὑμεῖς οἱ οἱ

A^a om.
vers. 2,
3, 4 (to
ἀνελεῖν
inclusive).

XIV. ¹A^a = καὶ. ²A^a add ἀναγγέλλω ὑμῖν δ. ³A^a add ἀπὸ γραφῆς (τῶν ἔργων A^b) Ἐνώχ. ⁴h. c reads ἀσεβήσουσιν. ⁵α (save that c reads ἐπιβαλοῦσι). A^a = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κ. ὑμῶν. ⁶A^a add πάσῃ (rightly). ⁷α. Bracketed as a Christian addition. A, β, S¹ om. Observe addition made here by β, A^β. ⁸c. h om. ⁹c reads γενήσεσθαι (corrupt for γενήσεσθε as in af, A). h γενήσεται. ¹⁰α, A^β. β-σ, S¹ om. ¹¹e adds τῆς. ¹²S¹ reads γενεᾶς. ¹³abd, S¹. c reads τὸ τέλος. f συντελεί. g τέλος. A^β = ἐπὶ τὰ τέλη τῶν αἰώνων. ¹⁴f. abdg read ἀσεβήσετε. e ἀσεβήσεται. S¹ ἀσεβέουσιν. A^β add καθὼς ποιήσουσιν πάντα τὰ ἔθνη. ¹⁵β (save that d reads ἐπιβαλόντες), S¹. A^β = καὶ χεῖρας ὑμῶν ἐπιβαλεῖτε ἐπὶ κύριον. Unless we can render χεῖρας ἐπιβ. ἐν πάσῃ κακίᾳ as 'stretching out the hands to all wickedness,' we must reject either the whole clause or χεῖρας ἐπιβ. at all events. ¹⁶bg. d om. af read ἐφ' ὑμᾶς and e ἐφ' ὑμῶν. ¹⁷af, A. bg read γενήσεται. d γενήσετε. e γενήσεσθαι. ¹⁸α, adfeg. d, S¹ read ἔστιν. A^β = ἦν. ¹⁹α, abd, A^b add, S¹. efg, A^b read πάσης. ²⁰c adds ὑμῶν καὶ. ²¹A^β = ἐπιβάλλουσι. ²²c adds χν. The clause is bracketed as a Christian interpolation. ²³h. c reads οὐ. ²⁴= שׁוֹשׁ which, since β, A^β read οὐρανός, is corrupt for שׁוֹשׁ. ²⁵= שׁוֹשׁ corrupt for שׁוֹשׁ or שׁוֹשׁ = ὑπὲρ or παρὰ τὴν γῆν. Hence read ὑπὲρ or παρὰ, as in β, A^β. ²⁶β-d (save that for οὐρανός, which f om., a reads ἡλιος). d om. S¹ om. ver. 3 and ver. 4 to ἀσεβεία. ²⁷aeff. b reads οὐρανοῦ. For καὶ ὑμεῖς . . . Ἰσραὴλ d reads καὶ γὰρ αὐτὲς ὡς φωστῆρες εἰσιν. ²⁸A^β give the imperative here. ²⁹c reads σκοτισθεῖτε. ³⁰Em. from

ὕμεις ἐστε³⁸, οἱ φω-
στῆρες τοῦ Ἰσραήλ,
παρὰ πάντα τὰ ἔθνη.
4. Καὶ ἐὰν ὕμεις
σκοτισθῆτε³⁹ ἐν
ἀσεβείᾳ, τί λοιπὸν
τὰ ἔθνη ποιήσουσι⁴⁰
ἐν τυφλώσει διά-
γοντες⁴¹; καὶ ἐπά-
ξετε κατάραν ἐπὶ
τὸ γένος ἡμῶν⁴²,
† ὑπὲρ οὖν⁴³ τὸ φῶς
τοῦ νόμου τοῦ δοθέντος
ἐἰς φωτισμὸν * παντὸς
ἀνθρώπου⁴⁴, † τοῦ-
τον θέλ(ή)ετε⁴⁵ ἀν-
ελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες⁴⁶
τοῖς τοῦ θεοῦ δικαίω-
μασιν.

Aa om.
ver. 5
and
ver. 6 to
βεβηλώ-
στετε καὶ
inclu-
sive.

† ὡς ὁ ἥλιος καὶ ἡ
σελήνη. 4. * Τί
ποιήσουσιν πάντα
τὰ ἔθνη, ἐὰν ὕμεις
σκοτισθῆτε ἐν ἀσε-
βείᾳ; καὶ ἐπάξετε
κατάραν³⁷ ἐπὶ³⁸ τὸ
γένος ἡμῶν³⁹, † ὑπὲρ
οὖν⁴⁰ τὸ φῶς
νόμου⁴¹ τὸ δοθέν⁴²
ὑμῖν⁴³ εἰς φωτισμὸν
παντὸς ἀνθρώπου,
† τοῦτον⁴⁴ θελήσετε⁴⁵
ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐν-
τολὰς διδάσκοντες
* τοῖς τοῦ θεοῦ δι-
καιώμασι⁴⁶.

φωστῆρες ἐστε τοῦ
Ἰσραήλ, ὡς ὁ ἥλιος
καὶ ἡ σελήνη, ἔσε-
σθε. 4. Τί⁴⁷ ποιή-
σουσιν πάντα τὰ
ἔθνη, ἐὰν [γὰρ]⁴⁸
σκοτισθῆσεσθε ἐν
ἀσεβείᾳ; καὶ ἐλεῖ-
σονται κατάραι ἐπὶ
τὸ γένος ὑμῶν, καὶ
τὸ φῶς τὸ δοθέν διὰ
τοῦ νόμου ὑμῖν εἰς
φωτισμὸν * καὶ
παντὶ ἀνθρώπῳ⁴⁹,
τοῦτο θελήσετε ἀνε-
λεῖν καὶ [ἐναντίον
τούτου]⁵⁰ διδάξετε⁵¹
τὰς ἐντολὰς⁵² κα-
τὰ τοῦ δικαίωματος
θεοῦ.

5. Τὰς προσφορὰς⁵³ Κυρίου ληστεύετε⁵⁴, καὶ * ἀπὸ τῶν

ποιήσωσιν of c. h reads ποιήσετε. ³⁸ h adds ὑπὲρ οὖν. ³⁹ c. h, S¹ read ὑμῶν. ⁴⁰ α. This unintelligible phrase is no doubt corrupt for ὑπὲρ οὖν as in β = 77K 7y. Cf. Pa. civ. 14 (LXX) for ὑπὲρ with genitive in this sense as a rendering of 7y: Aβ give καί. S¹ γάρ. ⁴¹ d om. ⁴² c reads θέλεται. h θέλετε. ⁴³ c. h reads διδάσκοντες. ⁴⁴ β-d (save that aef read σκοτισθήσεσθε and g ὑμῖν σκοτισθήσεται, e ἐπαξίται, f ἐπαταξετε, S¹ ἐπάξουσιν). d reads (almost as in α) καὶ ἐὰν ὑμῖς σκοτισθῆτε, τί ποιήσουσι πάντα τὰ ἔθνη; ἐν γὰρ τῇ ἀσεβείᾳ ὑμῶν ἐπάξετε. ⁴⁵ g om. ⁴⁶ d, S¹ read ὑμῶν. ⁴⁷ af read ὑπὲρ οὖν. ⁴⁸ b, S¹ read κόσμου. d κόσμου καὶ τοῦ νόμου. For ὑπὲρ οὖν τὸ φῶς . . . δοθέν S¹ reads οἱ ἄγιοι νόμοι ἐδόθησαν. ⁴⁹ abcf add ἐν against α, d, g, Aβ, S¹. ⁵⁰ b adds ἐν. d adds καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ and om. παντὸς ἀνθρώπου in next line. So also Aβ. ⁵¹ Read τοῦτο with a. ⁵² dg (though the former gives the form θελήσετε and the latter θελήσεται). abef, S¹ read θίλοντες. ⁵³ e reads τῆς τοῦ θ. δικαιοσύνης. S¹ om. rest of chap. ⁵⁴ A⁹⁵ i. e. 77b. A⁹⁵ prefix 77b, text then = καὶ μὴ δ (?) or καὶ οὐδέν. ⁵⁵ Bracketed as an interpolation. ⁵⁶ So also d. See note 43. ⁵⁷ Bracketed as a dittography of the last four words of the verse. A⁹⁵ om. ver. 4 save the following words, ὅτι ὑμῖς ἐναντίον τῷ κυρίῳ διδάσκετε τὰς ἐντολὰς ὑμῶν. ⁵⁸ A⁹⁵. A⁹⁵ = διδάσκοντες. ⁵⁹ A⁹⁵ om. next six words. ⁶⁰ Aβ read 77b (= τῆς ἐντολῆς) corrupt for

Α^a om. λωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. Καὶ *ἔσεσθε βδέλυγμα⁹
 ver. 2, 3. αἰτοῖς¹⁰, καὶ λήψετε¹¹ δυνεὸς¹² καὶ αἰσχύνην αἰώνιον παρὰ
 ὁ (d) γ *τῆς δικαιοκρισίας¹³ τοῦ Θεοῦ. 3. Καὶ πάντες οἱ μισοῦντες¹⁴
 ΑΒ θεωροῦντες. ὑμᾶς *χαρήσονται ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ¹⁵ ὑμῶν¹⁶. 4. Καὶ¹⁷ εἰ
 β, ΑΒ μὴ¹⁸ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ *τῶν πατέρων ἡμῶν
 φεύζον-ταὶ ἀφ'. ἤλεος λήψετε¹⁹, εἰς²⁰ ἐκ τοῦ σπέρματος²¹ ὑμῶν²² *οὐ μὴ²³
 β-δ, Α, S καταλειφθῇ²⁴ ἐπὶ τῆς γῆς.
 τοὺς
 πατέρας
 ἡμῶν.
 c¹ Αα
 ἡμῶν.
 β, ΑΒ, S
 ἔγνω ἐν βίβλῃ Ἑνώχ. β, ΑΒ, S τὰς θυσίας.

αὐτὸν ἐξελέξαται (-σαι γ). *e adds τόπον. Α^a εἶναι τόπον τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
 *g reads ἐρημωθήσονται. *α, S. β-ε, ΑΒ read ἐν ἀκαθαρσίᾳ (+ καὶ ἀρπαγῇ
 ΑΒ). e ἐπὶ ἀκαθαρσίας. Α^a καὶ ἐν ἀκαθαρσίᾳ διασθορᾶς. *β-deg, S². c reads
 βδέλυγμα. ἡ βδελύσσεσθε. deg, ΑΒ ἔσεσθε εἰς βδέλυγμα. For ver. 2 Α^a reads
 καὶ αἰσχος ἔσεσθε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι and om. ver. 3. S¹ ἔσσονται βδέλυγμα.
 10 α, ΑΒ. β-ε read ἐν αἰτοῖς. e ἐπ' αὐτούς. 11 S¹ reads λήψονται.
 12 b reads δυνεῖς. e om. following καὶ. 13 ΑΒ = τοῦ δικαίου κριτοῦ.
 14 α, αef, S. bg, ΑΒ read θεωροῦντες. d ὁρῶντες. Do these variants point
 back to ὁρῶντες and ὁρῶντες. 15 α (save that h adds εὐτελείᾳ καὶ before
 ἀπωλείᾳ). β, ΑΒ read φεύζονται ἀφ'. A confusion (?) of ἰνῶν and ἰνῶν.
 S om. 16 S om. d adds μισοῦνται ὑμᾶς. 17 h om. 18 Α^a add ἐστίν.
 19 α (save that c reads ἤλεος for εἰς). β-δ, Α, S¹ read τοὺς πατέρας ἡμῶν
 (ὑμῶν Α^{b+cd}). d τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ἐπεὶ οὐδέ. 20 Α = τὸ ἐκτεμῶριον. 21 Α^a
 = γένους. 22 h, c¹, d, ΑΒ. c¹, Α^a read ἡμῶν. β-δ, S μου. 23 β-δ, Α.
 c reads οὐκ. h οὐ. d om. 24 abg, S². c reads ἐκατελυφθῇ. h, f καταλίφθῃ.
 d καταλειπᾶντο. e καταλίφθῃ. S¹ κατέλειψα.

XVI. 1 α. abefg, ΑΒ, S read ἔγνω. d ἀνέγνω. Α^a om. first seven words
 of this verse. β, ΑΒ, S add ἐν (+ τῇ d) βίβλῃ (βιβλίῳ δε) Ἑνώχ. 2 ΑΒ
 read ἐκ τοῦ ἐκτεμῶριον (= καὶ ἐκτὸς ἐσπείρας) corrupt for ἐκ τοῦ ἐκτεμῶριον
 (= ἐβδομάδας). For ἐβδομάς. ἐβδ. S reads ἐβδομάδα. 3 Α^a = πλανᾷσθε
 and om. rest of verse. *c, Α^a. h, β read βεβηλώσῃτε. e βεβηλώσῃτε.
 Α^a = βεβηλώσῃτε. Α^a give the clause as follows: τὴν βεβηλώσῃ ἐν κερσύνῃ
 ὑμῶν ἐπιμίξετε. S¹ om. next four words. *α. β, ΑΒ, S² read τὰς θυσίας.
 *α, ab. def read μάνητε. g om. *α (c ἀθετήσῃτε, h -ητε). defg, ΑΒ read
 ἀφανίσῃτε. α, S ἀφανίσῃτε. d om. together with the three preceding words.
 ΑΒ = ἀφανῆ ποιήσῃτε. The entire verse is very corrupt and defective in
 Α^a which = καὶ ἀπολοῦνται ἐξ ὑμῶν οἱ νόμοι καὶ οἱ προφῆται· καὶ (Α^b om.) διώξετε
 ἐξ ὑμῶν δικαίους. *α, α. df read ἐξουθενώσῃτε. bg ἐξουθενώσῃτε. e ἐξου-
 θενήσῃτε. ΑΒ renders ἐξουδ. in the sense of 'despise.' *α. β, S² read

ώξετε δὲ¹⁰ ἄνδρας¹¹ δικαίους, καὶ εὖσεβεῖς μισήσετε¹², ἀληθινῶν¹³ λόγους βδελύξεσθε¹⁴. [3. Καὶ ἄνδρα καὶ νομοποιούντα¹⁵ νόμον * ἐν δυνάμει ὑψίστου¹⁶ πλάνον¹⁷ προσαγορεύσετε, καὶ τέλος ὁρμήσετε τοῦ ἀποκτεῖναι¹⁸ αὐτόν, οὐκ εἰδότες¹⁹ αὐτοῦ τὸ ἀποκτενεῖται. ²⁰ ἀνάστημα²¹, τὸ²² ἀθῶον αἷμα²³ * ἐν κακίᾳ²⁴ ἐπὶ τῆς²⁵ κεφαλῆς²⁶ ὑμῶν ἀναδεχόμενοι²⁷.] 4. * Λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι²⁸ δι' αὐτὸν²⁹ ἔσσονται³⁰ τὰ ἅγια ὑμῶν ἔρημα³¹ ἕως ἐδάφους³². 5. Καὶ * τόπος ὑμῶν καθαρὸς οὐκ ἔσται³³, ἀλλ' ἔσεσθε³⁴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν εἰς κατάραν καὶ * εἰς διασκορπισμόν³⁵, ἕως * αὐτὸς μέγα.

ἐν διαστροφῇ. A^β om. S¹ = ἐν ἀναστροφῇ. ¹⁰ α. dg, A^β read καὶ διώξετε (-ητε d). abef, S¹ read διώξετε (f -ητε). ¹¹ A^β om. ¹² af, A^β. h, beg read μισήσετε (-εσαι e). e μισοῦντες. d om. ¹³ α, β-deg, S. deg, A^β read ἀληθινούς which A^β trs. after λόγους. ¹⁴ a. α, bfg read βδελύξεσθε (βδελλ- c). d βδελλύξετε. e βδελυξισθαι. ¹⁵ α (καὶ νόμονποιοντα (sic) e). β, A read ἀνακαυνοποιούντα. adf, A add τόν. In A^β the clause καὶ ἄνδρα . . . προσαγορεύσετε is trs. before ver. 2. ¹⁶ α, β, S¹. A^a om. A^β = τοῦ ὑψίστου. A adds αὐτόν. ¹⁷ A^a add καὶ ἀκάθαρτον. ¹⁸ α (e reading ὁρμησείτε, h -ητε). β, S read ὡς νομίζετε (α νομίζετε, f -σητε) ἀποκτενεῖτε (d ἀποκτεῖναι). A^β = ὡς νομίζω ἀποκτενεῖτε. A^a ἀποκτενεῖτε. The original text seems to be irrecoverable. The text of α recalls slightly Acts vii. 57, 58, ὥρμησαν ἐμοθυμᾶν ἐπ' αὐτόν, καὶ . . . ἐλιθοβολοῦν. Possibly the entire verse is a Christian interpolation, but this is not probable. We might conjecture the origin of the three distinct readings above. A^a = ἀποκτενεῖτε = וְהָרַג. This latter word if written twice by a scribal error might have led to the text of α and been written וְהָרַג וְהָרַג = ὁρμήσετε τοῦ ἀποκτεῖναι, or else have been written as וְהָרַג וְהָרַג = νομίζετε (af) ἀποκτεῖναι which approximates to the text of β. The ὡς would then have to be explained as a later addition. ¹⁹ A = ὡς (A^b = καί, A^β om.) οὐ δυνάμενοι εἰδέναι. ²⁰ α, β = 'dignity.' A^{b+cd} read קְדוּשָׁה = ἀνάστασιν, which seems to rest on a misinterpretation of ἀνάστημα. A^a offers קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה = δικαιοσύνην which is obviously a corruption of A^{b+cd}. A^e reads קְדוּשָׁה קְדוּשָׁה (another corruption of A^{b+cd}) = κλην. ²¹ e om. g, A^a prefix καί. ²² d, A add αὐτοῦ. ²³ α, β. A = ἐν κακίᾳ ὑμῶν which A^a trs. before τὸ ἀθῶον. ²⁴ α. β om. ²⁵ b reads κεφαλῆς. ²⁶ g reads δεχόμενοι. A^a add καὶ ἐπὶ κεφαλῆς τέκνων ὑμῶν. A = ἀναδέεσθε. ²⁷ α. β-b, A read καί. b, S om. ²⁸ h reads αὐτῶν. eg τοῦτο. ²⁹ a, af. h, beg read ἔσται. ³⁰ S¹ om. d, A^β add καί. ³¹ β, A^β, S add μεμαμμένα (e μεμηρημένα, g μεμασμένα). ³² α. β, S read οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν (g ὑμῖν) καθαρὸς. A = οὐκ (A^a οὐκεί) ἔσται ὑμῶν τόπος καθαρὸς. ³³ β, A^β trs. after ἔθνεσιν. For ἔσεσθε . . . διασκορπισμόν A^a gives ἐν τοῖς ἔθνεσιν διασκορπισθήσεσθε. ³⁴ e reads διασκορπισμένοι. g διασκορπισμόν. ³⁵ e adds ἄν. ³⁶ d reads αὐτός. A^a = πάλιν ὁ κύριος. d om. next four words. ³⁷ h, bef.

πάλιν³⁶ ἐπισκέψηται³⁷ καὶ *οἰκτειρήσῃ καὶ³⁸ προσδέξῃται³⁹.

α, β, Δβ, ὑμᾶς.

S ὑμᾶς
[ἐν πίστει
καὶ
ὑδατι]⁴⁰.

XVII. *Καὶ ὅτι ἠκούσατε¹ περὶ τῶν ἐβδομήκοντα² ἐβδομάδων³, ἀκούσατε καὶ⁴ περὶ τῆς ἱερωσύνης⁵. 2. Καθ' ἕκαστον γὰρ ἰωβηλαῖον⁶ ἔσται ἱερωσύνη⁷. Καὶ⁸ ἐν τῷ⁹ πρώτῳ ἰωβηλαίῳ ὁ *χειρῶμενος¹⁰ πρῶτος¹⁰ εἰς ἱερωσύνην *ἔσται μέγας¹¹, καὶ α λαλεῖ. λαλήσει¹² Θεῷ ὡς πατρί· καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ πλήρης μετὰ¹³ κυρίου· [καὶ ἐν ἡμέραις¹⁴ χαρᾶς αὐτοῦ¹⁵ *ἐπὶ σωτηρίᾳ¹⁶ κόσμου *αὐτοῦ ἀναστήσεται]¹⁷. 3. Ἐν¹⁸ τῷ δευτέρῳ ἰωβηλαίῳ β-δ, Δβ, δ¹⁹ χειρῶμενος ἐν πένθει ἀγαπητοῦ²⁰ συλληφθήσεται²¹ *καὶ S = ἀγαπητῶν. ἔσται²² ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ τιμὴ²³, καὶ παρὰ πάντων²⁴ δοξα- σθήσεται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς²⁵ λύπη παραληφθήσεται²⁶. 5. Καὶ²⁷ ὁ τέταρτος ἐν ὀδύναις²⁸ ἔσται· ὅτι²⁹ προσθήσει³⁰ *ἐπ' αὐτῷ³¹ *ἡ ἀδικία³² *εἰς πλῆθος³³. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ

c reads ἐπισκέψεται. ag ἐπισκέψεται. A adds ὑμᾶς. ³⁹ c. h reads οἰκτη- ρῆσαι. abfg οἰκτειρήσας (-σας f). e οἰκτεῖρας. Δβ reads ἡμῶν (= πάλιν) corrupt for ἡμῶν as in A^a = οἰκτειρήσας. ³⁹ adg read προσδέξεται. c -εται. ⁴⁰ α, β-ε¹, Δβ, S. ε¹, A^a om.

XVII. ¹ d reads καθὼς ἠκούσατε περὶ and om. next seven words. Δβ = ὡς οὖν ἀκούετε. A^a om. XVII, XVIII. S om. first seven words. ² a reads ο'. ³ A^{b+cd} = καὶ ἐπὶ τῶν ἰωβηλαίων but a very slight change restores the text. See note 2, chap. xvi. ⁴ a om. S reads τέσσα μόν. ⁵ c reads ἱερωσύνης, and so generally gives this word. ⁶ c reads ἰωβηλαίων and so generally. e ἰωβήλειον and so generally. g ἰουβηλαίων. For καθ' . . . ἰωβ. S¹ reads καὶ ἐν τῷ γένει. ⁷ d reads ἱερωσύνης and d, S om. next five words. ⁸ b om. ⁹ g om. ¹⁰ α, g, Δβ. β-g read πρῶτος χειρῶμενος. α gives the form χειρῶμενος and f χειρώμενος. S¹ adds καὶ ὅς ἐν χρυσῷ and om. rest of verse. ¹¹ α, deg. abf, Δβ read μέγας ἔσται. ¹² β, Δβ. α reads λαλεῖ. d adds τῷ. ¹³ b adds φόβου. πλήρης μετὰ = D⁹ D¹⁰ ψ'. ¹⁴ α. β, Δβ read ἡμέρῃ. ¹⁵ a adds καί. ¹⁶ c reads σωτηρίας. A^{b+cd} σωτηρία, but A^e agrees with text. ¹⁷ α, β. A^b = γενήσεται. A^{cd} ἀναστήσεται. ¹⁸ α, β-ε¹ g. ade² f read ἐν δέ. Δβ = καὶ ἐν. ¹⁹ g reads ὡς. ae¹ om. ²⁰ α, g. β-dg, Δβ, S read ἀγαπητῶν. d ἀγαπητόν. e¹ ἀγαπητῷ. ²¹ h reads ληφθήσεται. ²² eg om., but e adds ἔσται in margin. ²³ S om. rest of verse. ²⁴ α. β reads πᾶσιν. ²⁵ β-f add ἐν. ²⁶ d reads παραλειφθήσεται. Δβ = περιλη- φθήσεται. c om. next two verses, and d om. next six words through hmt. ²⁷ g om. ²⁸ h, a, Δβ. β-a read ὀδύνῃ. ²⁹ β, S. Δβ reads καί. h φ. ³⁰ β. h reads προσθήσει. Here προσθήσει = ἡ' D¹ corrupt for ἡ' D² = συναχθήσεται or ἡ' D¹ = προστεθήσεται. ³¹ adf. dg read ἐπ' αὐτόν. e ἀπ' αὐτοῦ. h ἐν αὐτῷ. ³² h tra. before ἐπ' αὐτῷ. ³³ Δβ = πολλή. ³⁴ β, Δβ. h reads μισήσει. ³⁵ h tra. after αὐτοῦ, g before μισήσουσιν. ³⁶ g reads τῷ. ³⁷ g reads

μισήσουσιν³⁴ ἕκαστος³⁵ τὸν³⁶ πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει³⁷ παραληφθήσεται³⁸. 7. Ὡσαύτως³⁹ καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἑβδομος⁴⁰. 8. *Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ⁴¹ ἔσται μiasμός⁴², ὃν οὐ δύναμαι⁴³ εἰπεῖν ἐνώπιον⁴⁴ ἀνθρώπων· ὅτι αὐτοὶ γνώ-
σονται οἱ ποιοῦντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἔσονται· καὶ ἡ γῆ αὐτῶν⁴⁵ καὶ *ἡ ὑπαρξίς⁴⁶ ἀφανισθήσεται⁴⁶.

ΙΟ. *Καὶ ἐν τῇ πέμπτῃ⁴⁷ ἑβδομάδι⁴⁸ ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν, καὶ⁴⁹ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον κυρίου⁵⁰.

ΙΙ. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ⁵¹ ἔξουσιν ἱερεῖς⁵², β, Αβ, S εἰδωλολατροῦντες, μοιχοί⁵³, φιλάργυροι⁵⁴ ὑπερήφανοι, ἄνομοι, ἀσελεγεῖς⁵⁵, παιδοφθόροι⁵⁶, κτηνοφθόροι⁵⁷.
β, Αβ, S¹ μάχιμοι.

XVIII. Καὶ¹ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν παρὰ κυρίου, *ἐκλείψει ἡ ἱερωσύνη².

2. Καὶ³ τότε ἐγερεῖ⁴ κύριος ἱερέα καινόν⁵,
φί⁶ πάντες οἱ λόγοι κυρίου⁷ ἀποκαλυφθήσονται⁸,
καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν⁹ ἀληθείας¹⁰ ἐπὶ τῆς γῆς¹¹ *ἐν
πλήθει¹² ἡμερῶν.

3. Καὶ ἀνατελεῖ¹³ ἄστρον αὐτοῦ¹⁴ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλείως¹⁵
φωτίζων¹⁶ φῶς γνώσεως ἔν ἡλίῳ ἡμέρα¹⁷,

σκοτεία. ³⁸ d reads παραληφθήσεται. ³⁹ h reads ὡς αὐτός. ⁴⁰ Αβ om.

⁴¹ h reads σπασμός. ⁴² h reads δαμείς. ⁴³ b, S¹ adds κυρίου καί. ⁴⁴ α, adefg, Αβ. b, S om. a om. next four words. ⁴⁵ eg reads ἡ (ai) g ὑπά-
ρξαι. Αβ = ἡ ἐπαρχία. bdef, S add αὐτῶν. ⁴⁶ c, g read ἀφανισθήσονται.

⁴⁷ c. h om. together with next two words. adf read καὶ ἐν πέμπτῃ. b κ. ἐμπέμπτῃ. eg κ. ἐν πέμπτῃ. ⁴⁸ g reads ἑβδοματικῇ. ⁴⁹ h om. ⁵⁰ α reads κυρίῳ.

⁵¹ α. β, Αβ, S read ἑβδόμῳ ἑβδοματικῇ. ⁵² beg prefix οἱ.

⁵³ α. β, Αβ, S¹ read μάχιμοι. ⁵⁴ c, ad give the form φιλάργυροι. ⁵⁵ e reads ἀσεβείς. ⁵⁶ b, Αβ add καί. ⁵⁷ α tra. before ἄνομοι. eg om. adef, Αβ, S¹ support order of text.

XVIII. ¹ g om. καὶ . . . ἱερωσύνη. ² α, adef, Αβ, S¹ (save that c, g read ἐκλείψει, and d reads ἐκλείψει and om. ἡ, and e reads ἱερατεία, and Αβ prefix καί). b reads τῇ ἱερατείᾳ. ³ α. β, Αβ om. ⁴ α, β, S¹. Αβ read ἐγείρει. ⁵ Αβ om. ⁶ α, bdf, Αβ. ag read ὡς. e δ. ⁷ d¹ reads αὐτοῦ.

⁸ κυρίου, as all other MSS. ⁹ f reads ἀποκαλυφθήσονται. ¹⁰ e¹ reads τὴν ἐκδίκησιν. ¹¹ e κρίσιν, as all other MSS. ¹² α, β-dg. g, Αβ read ἀληθινήν. d is conflate and reads ἀληθινήν ἀληθείας. ¹³ e om. ¹⁴ e reads ἐμπλήθει.

¹⁵ d adds αὐτῇ. ¹⁶ h reads αὐτῇ. ¹⁷ h, dfg, Αβ. c, abe, S read βασιλείας. ¹⁸ h, α¹ read φωτίζον. ¹⁹ h, abf. c, eg, S read ὡς ἐν ἡλίῳ ἡμέρα (ἡμέρας e, S). d ἐν ἡλίῳ ὡς ἡμέρας. Αβ = ὡς ἐν μεσημβρίᾳ ἐνώπιον τοῦ ἡλίου. The text =

וַיִּהְיֶה עוֹשֶׁתּוֹת which may be corrupt for וַיִּהְיֶה עוֹשֶׁתּוֹת = ὡς ὁ ἥλιος (φωτίζει) τὴν

β, Δβ, S¹
οίκουμένη
[ἵως
ἀναλή-
ψεως
αὐτοῦ].
Δβ =
ἐκείναις.

αδg και
του.

h, αδg
πατρός
(+ και h).

- καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ¹⁸.
4. Οὗτος¹⁹ ἀναλάμψει²⁰ *ὡς δ²¹ ἥλιος ἐν τῇ γῇ²²,
καὶ ἔξαρεῖ πᾶν σκότος *ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν²³
καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. •
5. Οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ²⁵,
καὶ ἡ γῇ χαρήσεται²⁶,
καὶ αἱ²⁷ ἑνεφέλαι²⁸ εὐφρανθήσονται²⁹.
[καὶ ἡ γυνῶσις κυρίου³⁰ ἐκχυθήσεται³¹ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς³²
ὕδωρ θαλασσῶν³³]
*καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου κυρίου εὐφρανθή-
σονται ἐν αὐτῷ³⁴.
6. Οἱ οὐρανοὶ³⁵ ἀνοιγήσονται³⁶,
καὶ³⁷ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης³⁸ ἔξει³⁹ ἐπ'⁴⁰ αὐτὸν ἀγλασμα
μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ *Ἀβραὰμ πρὸς Ἰσαάκ⁴¹.

ἡμέραν. The text of c, eg can thus be explained as a conflation of the above two. ²² β, Δβ, S¹ add ἵως ἀναλήψεως αὐτοῦ. ¹⁹ c, β—deg. h, δε read οὗτος. g, Δβ καὶ οὗτος. ²⁰ f reads ἀναλάμψει. Δβ ἀναβήσεται. S om. next three words. ²¹ eg read ὡς, h δ. ²² α om. the next two lines through hmt. ²³ abfg, Δβ. d reads ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. e ἐν τοῖς ὑπὸ οὐρανόν. ²⁴ f reads ἀγαλλιάσονται. ²⁵ α, β, S¹. Δβ = ἐκείναις. ²⁶ adg. c reads χαρίσονται. h, bef χαρίσεται. Possibly we should om. χαρήσεται or εὐφρανθήσονται and combine this line with the next. See notes 28, 34. ²⁷ dg, Δβ om. ²⁸ This expression is strange. αἱ νεφέλαι = πνεύμα, which may have been corrupt for πνεύμα = δι' αὐτόν. Cf. d, note 35. ²⁹ f reads εὐφρανθήσονται. The next line is an interpolation, it destroys the parallelism and is not in touch with the context. ³⁰ g reads χριστοῦ. ³¹ α, adf (save that c reads ἐκχυθήσεται). deg read χυθήσεται. ³² c reads ὡσεὶ. ³³ d reads θαλάσσιον. g θαλάσσης. ³⁴ This line would form the third of the tristich, when we omit the fourth (see note 29) and combine the second and third in one. The second line would (see notes 26, 28) be: καὶ ἡ γῇ χαρήσεται δι' αὐτόν. While afg add καὶ after δόξης e om. the next fifteen words through hmt. For κυρίου Δβ read αὐτοῦ. S¹ dm. προσώπου. For εὐφρανθήσονται of c we find in h, bef χαρίσονται, and χαρίσονται in adg. e adds καὶ χαρίσονται after αὐτῷ. ³⁵ d adds δι' αὐτόν. ³⁶ f reads ἀνοιγήσονται. ³⁷ Δβ om. ³⁸ Δβ add αὐτοῦ (+ καὶ Δ^{add} f). ³⁹ h, d read ἔξει. e ἔξουσιν. ⁴⁰ g reads ἀπ'. ⁴¹ Δβ. This seems the best text. c, adf read Ἀβραὰμ πρὸς καὶ (adf om.) Ἰσαάκ. h Ἀβ. πατρός καὶ Ἰσ. αδg Ἀβ. πατρός Ἰσ. e πρὸς Ἀβ. καὶ Ἰσ. καὶ Ἰακώβ. Here πρὸς is a contraction of πρὸς not of πατρός. S om. ὡς. . . Ἰσαάκ. ⁴² α, β—de. d reads δόξα ἐπ' αὐτόν ἀνθήσεται. e ἡ δόξα κυρίου ἐπ' αὐτῷ ῥῆθ. Δβ = τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν ἐρούσιν. ⁴³ Δβ = γνώσεως. For καὶ dy. S¹ reads ἀγιν. c adds καὶ.

7. Καὶ *δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται⁴³,
καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἀγιασμοῦ⁴³ καταπαύσει *ἐπ'
αὐτόν⁴⁴ [ἐν τῷ ὕδατι].
8. *Αὐτὸς γὰρ⁴⁵ δώσει τὴν μεγαλωσύνην⁴⁶ κυρίου⁴⁷ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ⁴⁸ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ⁴⁹ αὐτοῦ⁵⁰ εἰς γενεὰς *καὶ γενεὰς⁵¹
ἕως τοῦ αἰῶνος.
9. Καὶ ἐπὶ *τῆς ἱερωσύνης⁵² αὐτοῦ⁵³ *τὰ ἔθνη⁵⁴ πληθυνθή-
σονται⁵⁵ ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ φωτισθήσονται διὰ χάριτος κυρίου.
[ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει]⁵⁶.
ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἐκλείψει⁵⁷ ἡ⁵⁸ ἁμαρτία β, S
καὶ οἱ ἄνομοι *καταπαύσουσιν εἰς κακά⁵⁹, πᾶσα,
[οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ]⁶⁰.
10. Καλεῖ⁶¹ αὐτὸς⁶² ἀνοίξει τὰς θύρας⁶³ τοῦ παραδείσου,
*καὶ ἀποστήσει⁶⁴ τὴν ἀπειλοῦσαν ῥομφαίαν⁶⁵ κατὰ τοῦ⁶⁶
Ἀδάμ.

⁴³ *d* reads αὐτόν. α, β-ε, A^b add ἐν τῷ ὕδατι. ⁴⁴ α. β-ε, A^b, Sⁱ read αὐτός. *e* οὗτος. A^b = αὐτός καί. ⁴⁵ A^b read ὁ δὲ κυριεύων [βριεῖν (= ἀληθινῶν) corrupt for ἀδελφικῶν] [βριεῖν = μεγαλωσύνην. ⁴⁶ *h* reads αὐτοῦ. *d* om. ⁴⁷ *g* reads τὸν ἀνθρώπων. *e* om. For τοῖς . . . ἀληθείᾳ A^b read πᾶσι (A^b om.) οἱ ἐν ἀληθείᾳ περιπατήσουσιν. ⁴⁸ *e* reads πλὴν. ⁴⁹ *h* reads αὐτῷ. ⁵⁰ *h*, A^b read γενεῶν. *g* om. ⁵¹ *c* reads τῇ ἱερωσίᾳ. ⁵² *b* om. τὰ ἔθνη . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ through hmt. ⁵³ *h* reads τὰ ἔθνη. *d* om. Sⁱ reads τόποι. ⁵⁴ *h* om. next seven words. Sⁱ reads μεγαλύνονται. ⁵⁵ These words are found in all MSS. (but *be*) and in A, S. With the exception of ἐν ἀγνωσίᾳ which it omits they are found in the margin of *e*. If they are in their original form they are undoubtedly of Christian origin. I have on this ground bracketed them. The favourable references to the Gentiles in the two preceding lines are quite in keeping with the universalism of the writer. For διὰ χάριτος . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ Sⁱ reads τῇ εὐλογίᾳ τοῦ θεοῦ Ἰσρ. ἀσθενίζεται. ⁵⁶ *h*, *ab*. Other MSS. ἐκλείψει. Sⁱ om. ⁵⁷ α, A^b. β, Sⁱ read πᾶσα. ⁵⁸ The construction is peculiar. It seems to be a rendering of עָלָיו יָלַח. After καταπαύσουσιν *d* om. next six words through hmt. For καταπαύσουσιν *e* reads καταπέσουσιν. ⁵⁹ Om. with *e* as an intrusion. So also Schnapp and Bousset. The parallelism is against it. Moreover, as Schnapp remarks, the use of καταπαύω in two dissimilar meanings in two successive lines would be strange. ⁶⁰ A^b = ἐπὶ καί. ⁶¹ *c* reads αὐτούς. ⁶² *c* reads πύλας. ⁶³ α, *dg*, A^b. *be* read καὶ στήσει. *af* ἀποστήσει. ⁶⁴ *h* adds τὴν. ⁶⁵ *g* reads τότε. ⁶⁶ *g* reads

β, Δβ, S¹
οίκουμένη
[ἕως
ἀναλή-
ψεως
αὐτοῦ].
Δβ =
ἐκείναις.

αδγ και
του.

h, αδγ
πατρός
(+ και h).

καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ¹⁸.

4. Οὗτος¹⁹ ἀναλάμψει²⁰ * ὡς ὁ²¹ ἥλιος ἐν τῇ γῇ²²,
καὶ ἔξαρεί πᾶν σκότος * ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν²³
καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. •

5. Οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιῶσονται²⁴ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ²⁵,
καὶ ἡ γῇ χαρήσεται²⁶,
καὶ αἱ²⁷ † νεφέλαι²⁸ εὐφρανθήσονται²⁹.

[καὶ ἡ γυνὴ κυρίου³⁰ ἐκχυθήσεται³¹ ἐπὶ τῆς γῆς ὡς³²
ἕδωρ θαλασσῶν³³]

* καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου κυρίου εὐφρανθή-
σονται ἐν αὐτῷ³⁴.

6. Οἱ οὐρανοὶ³⁵ ἀνοιγήσονται³⁶,
καὶ³⁷ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης³⁸ ἔξει³⁹ ἐπ'⁴⁰ αὐτὸν ἁγίασμα
μετὰ φωνῆς πατρικῆς ὡς ἀπὸ * Ἀβραὰμ πρὸς Ἰσαάκ⁴¹.

ἡμέραν. The text of c, eg can thus be explained as a conflation of the above two. ²³ β, Δβ, S¹ add ἕως ἀναλήψεως αὐτοῦ. ²⁹ c, β-deg. h, de read οὕτως. g, Δβ καὶ οὕτως. ²⁶ f reads ἀναλάμψει. Δβ ἀναβήσεται. S om. next three words. ²¹ eg read ἐκ, h d. ²² α om. the next two lines through hmt. ²³ adfg, Δβ. d reads ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν. e ἐν τοῖς ὑπὸ οὐρανόν. ²⁴ f reads ἀγαλλιῶσονται. ²⁵ α, β, S¹. Δβ = ἐκείναις. ²⁶ adg. c reads χαρίσονται. h, bef χαρίσεται. Possibly we should om. χαρίσεται or εὐφρανθήσονται and combine this line with the next. See notes 28, 34. ²⁷ dg, Δβ om. ²⁸ This expression is strange. αἱ νεφέλαι = πνεύμα, which may have been corrupt for πνεύμα = δι' αὐτόν. Cf. d, note 35. ²⁹ f reads εὐφρανθήσονται. The next line is an interpolation, it destroys the parallelism and is not in touch with the context. ³⁰ g reads χρυστοῦ. ³¹ α, adf (save that c reads ἐκχυθήσεται). beg read χυθήσεται. ³² c reads ὡσεὶ. ³³ d reads θαλάσσιον. g θαλάσσης. ³⁴ This line would form the third of the tristich, when we omit the fourth (see note 29) and combine the second and third in one. The second line would (see notes 26, 28) be: καὶ ἡ γῇ χαρήσεται δι' αὐτόν. While afg add καὶ after δόξης e om. the next fifteen words through hmt. For κυρίου Δβ read αὐτοῦ. S¹ ὁμ. προσώπου. For εὐφρανθήσονται of c we find in h, bef χαρίσονται, and χαρήσονται in adg. e adds καὶ χαρήσονται after αὐτῷ. ³⁵ d adds δι' αὐτόν. ³⁶ f reads ἀνοιγήσονται. ³⁷ Δβ om. ³⁸ Δβ add αὐτοῦ (+ καὶ Α^{bcd}!). ³⁹ h, d read ἔξει. e ἔξουσιν. ⁴⁰ g reads ἀπ'. ⁴¹ Δβ. This seems the best text. c, adf read Ἀβραὰμ πρὸς καὶ (adf om.) Ἰσαάκ. h Ἀβ. πατρός καὶ Ἰσ. adg Ἀβ. πατρός Ἰσ. e πρὸς Ἀβ. καὶ Ἰσ. καὶ Ἰακώβ. Here πρὸς is a contraction of πρὸς not of πατρός. S om. ὡς. . . Ἰσαάκ. ⁴² α, β-de. d reads δόξα ἐπ' αὐτόν ἀνθήσεται. e ἡ δόξα κυρίου ἐπ' αὐτῷ ῥηθ. Δβ = τὴν δόξαν αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν ἐρούσιν. ⁴³ Δβ = γνώσεως. For καὶ dg. S¹ reads διγιν. c adds καὶ.

7. Καὶ *δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν βηθήσεται⁴³,
καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ⁴³ καταπαύσει *ἐπ'
αὐτόν⁴⁴ [ἐν τῷ ὕδατι].
8. *Αὐτὸς γὰρ⁴⁵ δώσει τὴν μεγαλωσύνην⁴⁶ κυρίου⁴⁷ τοῖς
υἱοῖς αὐτοῦ⁴⁸ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ⁴⁹ αὐτοῦ⁵⁰ εἰς γενεὰς *καὶ γενεὰς⁵¹
ἕως τοῦ αἰῶνος.
9. Καὶ ἐπὶ *τῆς ἱερωσύνης⁵² αὐτοῦ⁵³ *τὰ ἔθνη⁵⁴ πληθυνθή-
σονται⁵⁵ ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ φωτισθήσονται διὰ χάριτος κυρίου.
[ὁ δὲ Ἰσραὴλ ἐλαττωθήσεται ἐν ἀγνωσίᾳ
καὶ σκοτισθήσεται ἐν πένθει]⁵⁶.
ἐπὶ τῆς ἱερωσύνης αὐτοῦ ἐκλείψει⁵⁷ ἡ⁵⁸ ἁμαρτία β, S
καὶ οἱ ἄνομοι *καταπαύσουσιν εἰς κακά⁵⁹, πᾶσα.
[οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ]⁶⁰.
10. Καλεῖ⁶¹ αὐτὸς⁶² ἀνοίξει τὰς θύρας⁶³ τοῦ παραδείσου,
*καὶ ἀποστήσει⁶⁴ τὴν ἀπειλοῦσαν ῥομφαίαν⁶⁵ κατὰ τοῦ⁶⁶
Ἀδάμ.

⁴⁴ *d* reads αὐτόν. α, β-ε, A^β add ἐν τῷ ὕδατι. ⁴⁵ α. β-ε, A^{α*}, S¹ read αὐτός. *e* οὗτος. A^{β+od} = αὐτός καί. ⁴⁶ A^β read ὁ μεγαλωσύνην [βηθήσεται] (= ἀληθίαν) corrupt for ἀπὸ τοῦ μεγαλωσύνην. ⁴⁷ *h* reads αὐτοῦ. *d* om. ⁴⁸ *g* reads τῶν ἀνθρώπων. *e* om. For τοῖς . . . ἀληθείᾳ A^β read πᾶσι (A^{β+od} om.) οἱ ἐν ἀληθείᾳ περιπατήσουσιν. ⁴⁹ *e* reads πλὴν. ⁵⁰ *h* reads αὐτῷ. ⁵¹ *h*, A^β read γενεῶν. *g* om. ⁵² *c* reads τῇ ἱερωσίᾳ. ⁵³ *b* om. τὰ ἔθνη . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ through hmt. ⁵⁴ *h* reads τὰ ἔθνη. *d* om. S¹ reads τόποι. ⁵⁵ *h* om. next seven words. S¹ reads μεγαλύνονται. ⁵⁶ These words are found in all MSS. (but *be*) and in A, S. With the exception of ἐν ἀγνωσίᾳ which it omits they are found in the margin of *e*. If they are in their original form they are undoubtedly of Christian origin. I have on this ground bracketed them. The favourable references to the Gentiles in the two preceding lines are quite in keeping with the universalism of the writer. For διὰ χάριτος . . . ἱερωσύνης αὐτοῦ S¹ reads τῇ εὐλογίᾳ τοῦ θεοῦ Ἰσρ. ἀσθενίζονται. ⁵⁷ *h*, *ab*. Other MSS. ἐκλείψει. S¹ om. ⁵⁸ α, A^β. β, S¹ read πᾶσα. ⁵⁹ The construction is peculiar. It seems to be a rendering of עַל הַיָּדָיִם. After καταπαύσουσιν *d* om. next six words through hmt. For καταπαύσουσιν *e* reads καταπίσουσιν. ⁶⁰ Om. with *e* as an intrusion. So also Schnapp and Bousset. The parallelism is against it. Moreover, as Schnapp remarks, the use of καταπαύω in two dissimilar meanings in two successive lines would be strange. ⁶¹ A^β = ἔτι καί. ⁶² *c* reads αὐτός. ⁶³ *c* reads πύλας. ⁶⁴ α, *dg*, A^β. *be* read καὶ στήσει. *af* ἀποστήσει. ⁶⁵ *h* adds τὴν. ⁶⁶ *g* reads τόν. ⁶⁷ *g* reads

11. Καὶ δώσει τοῖς ἀγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς,
καὶ *πνεῦμα ἀγιοσύνης ἔσται⁶⁷ ἐπ' αὐτοῖς⁶⁸.
12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ,
καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁶⁹ πατεῖν ἐπὶ τὰ
πουνηρὰ πνεύματα.
13. Καὶ εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁷⁰,
καὶ εὐδοκήσει⁷¹ ἐπὶ *τοῖς ἀγαπητοῖς⁷² αὐτοῦ *ἕως αἰῶνος⁷³.
14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ,
κἀγὼ χαρήσομαι⁷⁴, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται⁷⁵
δικαιοσύνην⁷⁶.

beg, ΔΒ
εὐφρο-
σύνην
β-de, Α
ἐλέσθε
οὐν.

β-dg
(Δα, β)
ἀπεκρί-
θημεν
ἡμεῖς
τῷ πατρὶ
λέγοντες.
β-d,
Δα, β
εἶπομεν.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, πάντα ἠκούσατε². Ἐκλέξαθε³
ἐαυτοῖς *ἢ τὸ φῶς ἢ τὸ σκότος⁴, ἢ τὸν⁵ νόμον⁶ κυρίου, ἢ *τὰ
ἔργα τοῦ Βελίαρ⁷. 2. Καὶ *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ
λέγοντες⁸. Ἐνώπιον κυρίου πορευσόμεθα⁹ καὶ¹⁰ κατὰ τὸν
νόμον αὐτοῦ. 3. Καὶ εἶπεν *αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν¹¹.
λέγοντες. Μάρτυς ἐστὶ¹² κύριος, καὶ μάρτυρες οἱ¹³ ἄγγελοι αὐτοῦ, *καὶ
μάρτυρες ὑμεῖς καὶ μάρτυς ἐγὼ¹⁴ *περὶ τοῦ λόγου τοῦ στόματος
ὑμῶν¹⁵. Καὶ *εἶπον αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹⁶. Μάρτυρες¹⁷. 4.

πνεύματι ἀγίῳ συνησείται.

⁶⁸ c, β-de. h reads πάντας. de αὐτούς. ΔΒ αὐτῷ.

⁶⁹ h om. b adds τοῦ.

⁷⁰ S om, next six words.

⁷¹ b adds κύριος.

⁷² a reads τοὺς ἀγαπητοῦς.

⁷³ α. abefg read ἕως τῶν αἰώνων. d eis τὸν αἰῶνα

τοῦ αἰῶνος. e ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.

⁷⁴ c. h, abeg read χαρίσομαι. df

χαρίσωμαι. ⁷⁵ d reads εὐφρανθήσονται.

⁷⁶ α, af, S¹. d reads ἐν δικαιο-

σύνη. beg, ΔΒ εὐφροσύνη. The latter seems preferable.

XIX. ¹ A^{b+cd} om. ² α, β-ag. ag, A read ἀκούσατε. e adds καὶ οἰδατέ.
A^a adds ἀπ' ἐμοῦ. ³ α, d. β-dg read ἐλέσθε. g συνελέσθε. β-e, A^a, b+de
add οὐν. A^{b*} = ἰδοὺ. ⁴ α, d, A^a (save that d om. the first ἢ). abfg,
S read ἢ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. ΔΒ = ἢ τὸ σκότος. ⁵ de om. ⁶ A^a read
ἡμεῖς (= τὰ ἔργα) corrupt for πορεύμεν = τὸν νόμον. ⁷ α, df, A^a. ab
read ἔργα B. e (g!) ἔργα τοῦ B. ΔΒ = τοῦ B. S¹ adds πᾶν ὃ ἐνόησα εἶπον
ὑμῖν and then inserts XI.-XIII. between XIX. 1 and XIX. 2. ⁸ α (save
that c adds αὐτῷ after λέγοντες). dg, S¹ follow more or less closely. d, S¹
reads ἀπεκρ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (+ Λευὶ S¹) τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγοντες. g ἀπεκρ.
ἐκείνοι καὶ εἶπον. abef ἀπεκρίθημεν ἡμεῖς τῷ πατρὶ λέγοντες. A^a, β = ἀποκρι-
θέντες τῷ πατρὶ ἡμῶν εἶπομεν. A^b ἀποκριθέντες τῷ π. αὐτῶν εἶπον. ⁹ h, ad.
c, bdfg read πορευσόμεθα. ¹⁰ α. β, A, S¹ om. ¹¹ α. dg read ὁ πατὴρ
(+ αὐτῶν Λευὶ πρὸς αὐτοὺς d). abef, ΔΒ ἡμῖν (abef om.) ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^a
= Λευὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν (αὐτῶν A^b). ¹² α. A = ἐστὶ μοι (+ σήμερον Δ^a).
β om. S¹ adds ἡ ἡμέρα ἐμοὶ ἐπαγγελεῖται. ¹³ g reads οἱ ἅγιοι. ¹⁴ c. h, β
read καὶ μάρτυς ἐγὼ καὶ μάρτυρες ὑμεῖς. ΔΒ = καὶ (A^{b+cd} om.) μάρτυς ἐγὼ καὶ
ὑμεῖς. A^a om. S¹ καὶ μάρτυρες ἡμεῖς. ¹⁵ α, β-dg. d reads περὶ τὸν λόγον

Και οὕτως¹⁸ ἐπαύσατο¹⁹ Λεὺλ ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
 *καὶ ἐξέτεωε τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁰ Ἐπὶ τῆς κλίνης¹²¹ καὶ
 προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, ζήσας *ἔτη ἑκατὸν
 τριάκοντα ἐπτά²². 5. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν²³ σορῶ, καὶ²⁴
 *μετὰ τοῦτο²⁵ *ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών²⁶ μετὰ²⁷ *Ἀβραάμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ²⁸.

Διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² λόγων³ Ἰούδα, ἃ⁴ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 2. *Συναχθέντες οὖν⁵
 ἦλθον *πρὸς αὐτόν⁶ καὶ⁷ εἶπεν αὐτοῖς· 3. Ἰακούσατε, β-δ, Α
 τέκνα μου, Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν· ἐγὼ¹⁸ τέταρτος υἱὸς ἐγε- τέταρτος.

τοῦ στ. ὑμ. g περὶ τοῦ λ. τοῦ στ. μου καὶ ὑμῶν. Α^a = περὶ τῶν λόγων τοῦ στ.
 μου. Αβ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ στ. αὐτοῦ. S¹ περὶ τ. λόγων ὑμῶν. ¹⁸α, d,
 Α^b (save that d, Α^b om. αὐτῶ). αε, Αβ read εἶπαμεν (+ ἡμεῖς Αβ). δ εἶπω-
 μεν. f εἴπομεν. g εἶπον ἐκείνοι. Α^{ab} = ἡμεῖς εἴπομεν. ¹⁷α, β-α. α reads
 μάρτυς. Α^a = ἔσται, ἔσται. Αβ μάρτυς ἔσται. ¹⁶Α^a om. h om. next
 seven words. ¹⁵g reads ἀνεπαύσατο. ²⁰Α^a om. ²¹α, S¹. β-δ, Α om.
 d reads καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. S adds αὐτοῦ (S¹ om.) καὶ ἐκοιμήθη. ²²α
 (save that h adds καὶ before ἐπτά). β-δ, S read ἔτη (α om.) ρλζ. δ ἑκατὸν
 τριάκοντα ἐπτά ἔτη. Α^a = ἔτη ρλε. Αβ ρλη ἔτη. ²³g om. Αβ add ἐν
 Αλγυπτῶ. ²⁴g, Α^a om. ²⁵α (save that c reads τούτῳ). β reads ὑστερον.
²⁶α, β-γ, S. g reads θάψαντες ἐν Χευρών. Α^a = ἤνεγκαν αὐτόν καὶ ἔθαψαν ἐν Χ.
 Α^{ab} ἤνεγκαν αὐτόν ἐν Χ. καὶ ἔθηκαν. Α^{cde} ἐν Χ. ²⁷α, g. α reads ἀνὰ χεῖρας
 = 𐤏𐤃𐤁 (cf. 2 Sam. xv. 2). δf ἀνὰ χεῖρα. d ἀνὰ μετὰ (a conflation). e, Α
 ἀνὰ μίσον. ²⁸g reads τῶν πατέρων αὐτοῦ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς
 αἰῶνας. f, S¹ add Λεὺλ υἱὸς Ἰακώβ ᾤ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας ᾤ ἔζησεν ἔτη ρλζ (for
 ᾤ . . . ρλζ, S¹ reads γυναῖκός τοῦ Ἰακώβ).

¹Title. α in text. def read δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (e, S¹ om.
 κ. φιλ.) καὶ πορνείας (f, S¹ om. κ. πορ.). To this f adds Ἰουδας ἐρμηνεύεται
 ἐξομολόγησις. α simply Ἰούδα. d and Α are conflate. d, Α^{abcdefg} read δ. Ἰ.
 τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ (Α^{abcdefg} om. υἱ. Ἰ.) περὶ ἀνδρείας (Α^b δικαιοσύνης) καὶ
 φιλ. καὶ πορνείας. Α^b = δ. Ἰ. τοῦ τετάρτου περὶ φιλ. καὶ πορν. ἀλλὰ καὶ δικαιο-
 σύνης. g stands alone: δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ τοῦ μὴ μεθύσκεσθαι οἶνον.
²d, Α add διαθήκης. ³h om. ⁴α. β-δ read ὅσα. d om. together
 with next four words. ⁵α. aefg read καὶ συναχθ. b, Α, S¹ συναχθ. d καὶ
 γὰρ συναχθ. ol υἱοὶ αὐτοῦ. g om. next word. ⁶c om. d reads ἐπισκέψα-
 σθαι αὐτόν. ⁷g om. Α^b adds ἀναστὰς ἐκάθισεν καί. ⁸α. d reads
 οἶδατε, τέκνα μου, ὅτι. β-δ, Α om. S¹ reads τέκνα μου, ἰδοὺ, λέξω ὑμῖν πρὶν με

11. Καὶ δώσει τοῖς ἁγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ *πνεῦμα ἁγιοσύνης ἔσται⁶⁷ ἐπ' αὐτοῖς⁶⁸.
12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁶⁹ πατεῖν ἐπὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα.
13. Καὶ εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ⁷⁰, καὶ εὐδοκήσει⁷¹ ἐπὶ *τοῖς ἀγαπητοῖς⁷² αὐτοῦ *ἕως αἰῶνος⁷³.
14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ, ἀγὼ χαρήσομαι⁷⁴, καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται⁷⁵ δικαιοσύνην⁷⁶.

beg, AB
εὐφρο-
σύνην
β-de, A
ἐλέσθε
οὖν.

β-dg
(Aα, β)
ἀπεκρί-
θημεν
ἡμεῖς
τῷ πατρὶ
λέγοντες.
β-d,
Aαβ, β
εἶπομεν.

- XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου¹, πάντα ἠκούσατε². Ἐκλέξασθε³ ἑαυτοῖς *ἢ τὸ φῶς ἢ τὸ σκότος⁴, ἢ τὸν⁵ νόμον⁶ κυρίου, ἢ *τὰ ἔργα τοῦ Βελίαρ⁷. 2. Καὶ *ἀπεκρίθησαν αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ λέγοντες⁸. Ἐνώπιον κυρίου πορευσόμεθα⁹ ἡμεῖς καὶ¹⁰ κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ. 3. Καὶ εἶπεν *αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν¹¹. λέγοντες. Μάρτυς ἐστὶ¹² κύριος, καὶ μάρτυρες οἱ¹³ ἄγγελοι αὐτοῦ, *καὶ μάρτυρες ὑμεῖς καὶ μάρτυς ἐγὼ¹⁴ *περὶ τοῦ λόγου τοῦ στόματος ὑμῶν¹⁵. Καὶ *εἶπον αὐτῷ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹⁶. Μάρτυρες¹⁷. 4.

πνεύματι ἁγίῳ συνησείται.

⁶⁶ c, β-de. h reads πάντας. de αὐτούς. AB αὐτῷ.

⁶⁸ h om. b adds τοῦ.

⁷⁰ S om. next six words.

⁷¹ b adds κύριος.

⁷³ a reads τοὺς ἀγαπητοῦς.

⁷⁵ α. abefg read ἕως τῶν αἰώνων. d eis τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. e ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων.

⁷⁴ c. h, abeg read χαρίσομαι. df χαρίσωμαι.

⁷⁶ d reads εὐφρανθήσονται. α, af, S¹. d reads ἐν δικαιο-

σύνη. beg, AB εὐφροσύνην. The latter seems preferable.

XIX. ¹A^{bcd} om. ²α, β-ag. ag, A read ἀκούσατε. e adds καὶ οἰδατέ.

A^a adds ἀπ' ἐμοῦ. ³α, d. β-dg read ἐλέσθε. g συνελέσθε. β-e, A^a, bde add οὖν. A^b* = ἰδοὺ. ⁴α, de, A^a (save that d om. the first ἢ). abfg,

S read ἢ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς. AB = ἢ τὸ σκότος. ⁵be om. ⁶A^a read

ἡμεῖς (= τὰ ἔργα) corrupt for ἡμεῖς = τὸν νόμον. ⁷α, df, A^a. ab

read ἔργα B. e (g!) ἔργα τοῦ B. AB = τοῦ B. S¹ adds πᾶν ὃ ἐνόησα εἶπον

ὑμῖν and then inserts XI.-XIII. between XIX. 1 and XIX. 2. ⁸α (save

that c adds αὐτῷ after λέγοντες). dg, S¹ follow more or less closely. d, S¹

reads ἀπεκρ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ (+ Λευί S¹) τῷ πατρὶ αὐτῶν λέγοντες. g ἀπεκρ.

ἐκείνοι καὶ εἶπον. abef ἀπεκρίθημεν ἡμεῖς τῷ πατρὶ λέγοντες. A^aβ = ἀποκρι-

θέντες τῷ πατρὶ ἡμῶν εἶπομεν. A^b ἀποκριθέντες τῷ π. αὐτῶν εἶπον. ⁹h, as.

c, bdfg read πορευσόμεθα. ¹⁰α. β, A, S¹ om. ¹¹α. dg read ὁ πατὴρ

(+ αὐτῶν Λευὶ πρὸς αὐτοὺς d). abef, AB ἡμῖν (abef om.) ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^a

= Λευὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν (αὐτῶν A^b). ¹²α. A = ἐστὶ μοι (+ σήμερον A^a).

β om. S¹ adds ἡ ἡμέρα ἐμοὶ ἐπαγγελεῖται. ¹³g reads οἱ ἅγιοι. ¹⁴c. h, β

read καὶ μάρτυς ἐγὼ καὶ μάρτυρες ὑμεῖς. AB = καὶ (A^{bcd} om.) μάρτυς ἐγὼ καὶ

ὑμεῖς. A^a om. S¹ καὶ μάρτυρες ἡμεῖς. ¹⁵α, β-dg. d reads περὶ τὸν λόγον

Καὶ οὕτως¹⁸ ἐπαύσατο¹⁹ Λεὺλ ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ,
 *καὶ ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ²⁰ ἔπὶ τῆς κλῆνης²¹ καὶ
 προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐτοῦ, ζήσας *ἐτη ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ²². 5. Καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν²³ σορῶ, καὶ²⁴
 *μετὰ τοῦτο²⁵ *ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών²⁶ μετὰ²⁷ *Ἀβραὰμ
 καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ²⁸.

Διαθήκη Ἰούδα τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον² λόγων³ Ἰούδα, ἡ⁴ ἐλάλησε τοῖς υἱοῖς
 αὐτοῦ πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. 2. *Συναχθέντες οὖν⁵
 ἦλθον *πρὸς αὐτόν⁶ καὶ⁷ εἶπεν αὐτοῖς. 3. Ἦκούσατε, β-δ, Α
 τέκνα μου, Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἐγὼ¹⁸ τέταρτος υἱὸς ἐγε- τέταρτος.

τοῦ στ. ὑμ. g περὶ τοῦ λ. τοῦ στ. μου καὶ ὑμῶν. Α^a = περὶ τῶν λόγων τοῦ στ.
 μου. Αβ περὶ αὐτοῦ καὶ περὶ τοῦ στ. αὐτοῦ. S¹ περὶ τ. λόγων ὑμῶν. ¹⁸ α, d,
 Α^b (save that d, Α^b om. αὐτῶ). αε, Αβ read εἶπαμεν (+ ἡμεῖς Αβ). δ εἶπω-
 μεν. f εἶπομεν. g εἶπον ἐκείνοι. Α^{ab} = ἡμεῖς εἶπομεν. ²¹ α, β-α. a reads
 μάρτυς. Α^a = ἔσται, ἔσται. Αβ μάρτυς ἔσται. ¹⁹ Α^a om. h om. next
 seven words. ¹⁹ g reads ἀνεπαύσατο. ²⁰ Α^a om. ²¹ α, S¹. β-δ, Α om.
 d reads καὶ ἐκοιμήθη ἐν εἰρήνῃ. S adds αὐτοῦ (S¹ om.) καὶ ἐκοιμήθη. ²² α
 (save that h adds καὶ before ἑπτὰ). β-δ, S read ἔτη (α om.) ρλζ. δ ἑκατὸν
 τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. Α^a = ἔτη ρλε. Αβ ρλη ἔτη. ²³ g om. Αβ add ἐν
 Αἰγύπτῳ. ²⁴ g, Α^a om. ²⁵ α (save that c reads τούτῳ). β reads ὕστερον.
²⁶ α, β-g, S. g reads θάψαντες ἐν Χευρών. Α^a = ἤνεγκαν αὐτόν καὶ ἔθαψαν ἐν Χ.
 Α^b ἤνεγκαν αὐτόν ἐν Χ. καὶ ἔθηκαν. Α^{cde} ἐν Χ. ²⁷ α, g. a reads ἀνὰ χεῖρας
 = 𐤏𐤃𐤁𐤀 (cf. 2 Sam. xv. 2). bf ἀνὰ χεῖρα. d ἀνὰ μετὰ (a conflation). e, Α
 ἀνὰ μέσον. ²⁸ g reads τῶν πατέρων αὐτοῦ. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν ἡ δόξα εἰς
 αἰῶνας. f, S¹ add Λεὺλ υἱὸς Ἰακώβ ᾧ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας ᾧ ἔζησεν ἔτη ρλζ (for
 ᾧ . . . ρλζ, S¹ reads γυναῖκός τοῦ Ἰακώβ).

¹ Title. α in text. bef read δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ φιλαργυρίας (e, S¹ om.
 κ. φιλ.) καὶ πορείας (f, S¹ om. κ. πορ.). To this f adds Ἰούδας ἐρμηνεύεται
 ἐξομολόγησις. a simply Ἰούδα. d and Α are conflated. d, Α^{abcde} read δ. Ἰ.
 τοῦ τετάρτου υἱοῦ Ἰακώβ (Α^{abcde} om. υἱ. Ἰ.) περὶ ἀνδρείας (Α^b δικαιοσύνης) καὶ
 φιλ. καὶ πορείας. Α^b = δ. Ἰ. τοῦ τετάρτου περὶ φιλ. καὶ πορν. ἀλλὰ καὶ δικαιο-
 σύνης. g stands alone: δ. Ἰ. περὶ ἀνδρείας καὶ περὶ τοῦ μὴ μεθύσκεισθαι οἶνον.
² d, Α add διαθήκης. ³ h om. ⁴ α. β-δ read ἔσα. d om. together
 with next four words. ⁵ α. aefg read καὶ συναχθ. b, Α, S¹ συναχθ. d καὶ
 γὰρ συναχθ. οἱ υἱοὶ αὐτοῦ. g om. next word. ⁶ c om. d reads ἐπισκέψα-
 σθαι αὐτόν. ⁷ g om. Α^b adds ἀναστὰς ἐκάθισε καί. ⁸ α. d reads
 οἴδατε, τέκνα μου, ὅτι. β-δ, Α om. S¹ reads τέκνα μου, ἰδοὺ, λέξω ὑμῖν πρὶν με

β, A νόμην⁹ τῷ πατρί μου Ἰακώβ¹⁰, καὶ Λεία¹¹ *ἡ μήτηρ μου¹² ἤμην καὶ ἐπωνόμασέν¹³ με¹⁴ Ἰούδα¹⁵, λέγουσα· Ἀνθομολογοῦμαι¹⁶ δαίος. τῷ¹⁷ Κυρίῳ, ὅτι ἔδωκέν¹⁸ μοι¹⁹ καὶ²⁰ τέταρτον υἱόν. 4. β, A, S *Ἐγὼ ὀξὺς ἤμην²¹ ἐν²² νεότητί μου²³, καὶ ὑπήκουον²⁴ τῷ μου Ἰακώβ. πατρί μου κατὰ πάντα λόγον²⁵. 5. Καὶ ἐτίμων²⁶ τὴν μητέρα β-δ, A(?) μου²⁷ καὶ τὴν ἀδελφὴν *τῆς μητρός μου²⁸. 6. Καὶ ἐγένετο ἐπὶ ἡδυνήθη²⁹ καὶ³⁰ ὁ πατήρ μου³¹ *ἠῤῥατό μοι³², λέγων· β-g, S¹ Βασιλεὺς ἔσῃ³³ κατευοδούμενος³⁴ ἐν³⁵ πᾶσιν.

II. Καὶ ἔδωκέ μοι Κύριος¹ χάριν ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις μου, πιάσας αὐτὴν ἐποίησα ἔν τε² ἀργῷ καὶ ἐν τῷ οἴκῳ. 2. Οἶδα³ ὅτι συνέδραμον βρώμα ἐλάφῳ⁴ καὶ *ἐπίασα αὐτὴν καὶ ἐποίησα αὐτὴν βρώμα τῷ πατρί μου. καὶ ἔφαγεν⁵. 3. *Τὴν δὲ δορκάδα⁶ *διὰ τοῦ δρόμου⁷ β, A, S¹ τὰς δὲ δορκάδας.

ἀποθανεῖν τὰ πράγματά μου. ⁹ *afg*, A add ἐγώ. ¹⁰ α, A^{b*}. β, Aa, *bodelg* S¹ om. ¹¹ α, *ag. def*, A read Λία. β, S¹ om. ¹² *f* reads τῇ μητρί μου καί. *g* om. ¹³ α (save that they read ἐπωνόμασεν). β reads ὠνόμασεν. ¹⁴ A^{cdefg} om. ¹⁵ c, *aef*. h, *bdg* read Ἰούδα. ¹⁶ A = ἀνθομολογήσομαι. ¹⁷ *afg* om. ¹⁸ c, *bdeg. h, af* read δέδωκε. ¹⁹ A^{abhdelf} add κύριος. ²⁰ c, *bdg*, S¹. a reads καίγε. h, *eg*, A om. ²¹ c. h reads ἐγὼ οὖν ὀξ. ἤμην. d ἐγώ, τέκνα μου, ὀξ. ἤμ. β-d ὀξ. ἤμ. Aβ = ὀξ. ἤμ. ἐγώ. A^a = καθαρὸς ἤμ. ἐγώ. S¹ ἤν. β-e, A add καὶ σπουδαῖος. e καὶ γενναῖος. S¹ σπουδαῖος. Possibly σπουδαῖος is an alternative rendering with ὀξὺς of ἤν. ²² d adds τῇ. ²³ S¹ adds ὅτι ἡ ἀνδρεία ἦν ἐν τοῖς στήθεσιν καὶ ἦν ἐν ποσὶν ταχύς, καὶ κρατερὺς ἐν τῷ σώματι καὶ πολλοὶ τῶν ἀγωνιζομένων οὐκ ἠδυνήθησαν ἀνέχεσθαι ἐπὶ τοὺς βραχίονας καὶ ἐρίκησα τὴν βεβαιότητα τοῦ πολιίτου οὐχ ὑπέκοντός μοι, καὶ εἶδεν ὁ πατήρ μου ὅτι ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ συνεμάχετό μοι. ²⁴ c, *deg. h*, S¹ read καὶ ὑπήκουσα. *abf* καὶ ὑπακούων. Aβ om. together with next three words. ²⁵ e reads τρόπον. ²⁶ α, d read ἐτίμων. β εὐλόγουν. ²⁷ h, f om. ²⁸ g reads αὐτῆς. ²⁹ c, *ag*. A corrupt form of this appears in h, f ἠνδρινώθη. Other verbs of kindred meaning are given in b, A ἠνδρῶθη. d ἠνδρειώθη. e ἀνδριώθη. ³⁰ g om. ³¹ β, A, S¹ add Ἰακώβ. ³² c, b. h reads ἠῤῥατο. *adefg*, A ἐπῤῥατό μοι (a om.) or Aβ = ἠῤῥατο περὶ ἐμοῦ. S¹ εὐλόγησέν με. ³³ d reads ἔσει. ³⁴ α, β-b, A. b reads καὶ εὐδοούμενος. A *ωνωνῆρηρηληλη* (= πρωτεύων) corrupt for *ωνωνῆρηρηλη* = κατευοδούμενος. ³⁵ f reads ἐπὶ.

II. ¹ ε¹, A^{b*} om. ² g reads τῷ. *adef*, A add τῷ. ³ b, S¹ read ὡς εἶδον. ⁴ c. h, β read τῇ δλ. ⁵ α (save that h om. the second αὐτὴν and trs. βρώμα after μου). β-g read πιάσας αὐτὴν ἐποίησα βρώμα (βρώματα d) τῷ πατρί μου. g reads as β-g but trs. βρώμα to the end. A = πιάσας (A^{abhdelf} om.) ἔδωκα αὐτὴν βρώμα τῷ π. μου. ⁶ c. h reads τὰς δὲ δορκάδας. β, S¹ τὰς δορκ. A = καὶ τὰς δορκ. ⁷ β, A trs. this phrase after ἐκράτουν against α. A adds μου. ⁸ e reads τῷ. d om. ⁹ e reads πεδίῳ. f σπουδαῖος.

ἐκράτουν, καὶ πᾶν δ' ἦν ἐν τοῖς⁸ πεδίοις⁹ κατελάμβανον. 4. β-ε, S¹ κατελάμ-
 * Τὸν λέοντα¹¹ ἀπέκτεινα¹² καὶ ἀφειλόμην¹³ ἔριφον ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ¹⁴. τὴν¹⁵ ἄρκον λαβὼν ἀπὸ τοῦ ποδὸς ἀπέ-
 λυσα¹⁶ εἰς *τὸν κρημνόν¹⁷, *καὶ συνετρίβη¹⁸. 5. *Τῷ
 ἀγρίῳ χολίρῳ²⁰ κατέδραμον²¹, καὶ προέλαβον²² ἔν τῳ τρέχῃ
 με¹ καὶ²³ κατεσπάραξα αὐτόν. καὶ
 πιάσας

ἡμέρῳσα¹⁰. 4. Καὶ λέοντα. β, Α, S¹ *καὶ πᾶν θηρίον, δ' ἐπέστρεψε ἐπ'
 ἐμέ, διέσπων αὐτὸ ὡς κύνα¹⁹.

¹⁰ β-as (save that for κατέλαβον d reads καταλαβὼν and g κατέδραμον), S¹. a
 reads καὶ κρατήσας ἡμέρῳσα. ε, Α represent a third type of text. ε φορ.
 αγ. καταλαβὼς (sic) ἡμέρῳσα πιάσας δορκάδα ἐκύνῃγον ἐν τῇ χειρὶ μου. Α (with
 which ε is related) = φοράδας ἀγ. πιάσας ἡμέρῳσα αὐτάς· ζῶα ἄγρια ἐθήρευσα
 ἐν χειρὶ μου. ¹¹ α. β-def, S¹ read καὶ λέοντα. ef λέοντα. Α = καίγε τὸν
 λέοντα (λέοντας Αβ) πολλάκις. Vers. 4-7 appear in an expanded form in
 d as follows: ἄλλοτε πάλιν ποιμαίνοντός μου τὰ πρόβατα τοῦ πατρός, λέων ἐκ
 τῆς ἐρήμου ἐπελθὼν ἤρπασεν ἔριφον ἐκ τῆς ἀγέλης καὶ ἐπορεύετο. καὶ ἰδὼν αὐτὸν
 ἔδραμον ἐπ' αὐτὸν καὶ πιάσας παραχρῆμα ἀπέκτεινα καὶ ἀφειλόμην τὸν ἔριφον ἐκ τοῦ
 στόματος αὐτοῦ. ἄλλοτε πάλιν ἄρκος (sic) ἐπελθούσης τῇ ποίμνῃ λαβὼν αὐτὸν ἀπὸ
 τοῦ ποδὸς ἀπεκύλησα εἰς τὸ κρημνὸν καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. καὶ πᾶν δὲ θηρίον
 ἐπεστρεφέν (sic) ἐπ' ἐμέ διεσπάρασσον αὐτὸ ὥσπερ κύνα. 5. Καὶ παντελεῖ ἀφα-
 ρισμῷ παρεδίδουν. ἄλλοτε θεασάμενος κύνα ἄγριον τρέχοντος συνέδραμον αὐτό·
 καὶ παραλαβὼν αὐτὸν ἐν τῳ τρέχῃ με κατεσπάραξα αὐτόν. 6. "Ἄλλοτε πάρδαλι
 (sic) ἐν Χεβρὼν προσεπιδῆσεν ἐπὶ τὸν κύνα μου τὸν παρακολουθοῦντά μοι· καὶ πιάσας
 αὐτὴν ἀπὸ τῆς οὐρᾶς ἀπεκόντισα αὐτὸν ἐν τῇ γῇ καὶ εὐθέως ἐρράγη. 7. "Ἄλλοτε
 πάλιν διερχομένου μου ἐν τοῖς ὄρις Γάζης, θεασάμενος βοῶν ἀγρίων ἀγέλην νεμω-
 μένην ἐπὶ τινα χώραν ἔκλινα τῆς ὁδοῦ καὶ πρὸς αὐτοὺς γενόμενος κρατήσας τὸν
 μείζονα αὐτῶν ἀπὸ τῶν κεράτων, καὶ ἐν κύκλῳ συσσεύσας καὶ σκοτίσας ῥήξας αὐτὸν
 ἀνείλον. ¹² Α = ἀποκτείνας (Α^b ἀπέκτεινον). ¹³ h. c, dg read ἀφειλόμην.

af ἀφειλόμην. ε, Α ἀφηρόμην. ¹⁴ Αβ = αὐτῶν. ¹⁵ α. β om. Α = καὶ
 τόν.

¹⁶ α, α. g, Α read ἀπηκόντισα, of which I take bdef ἀπεκύλησα to
 be a corruption. Then ἀπηκόντισα and ἀπέλυσα would be independent
 renderings of יַהֲרֹץ.

¹⁷ h, afg. c reads τὸν κρημνόν. δ κρημνόν. ε δένδρον.
¹⁸ α. See also d in note 11, καὶ παρ' αὐτὰ διερράγη. β, Α, S¹ read καὶ πᾶν
 θηρίον δ (ab, S¹ ei, dg om.) ὑπέστρεφεν (b ἐπέστρεψε, af ἐπεστρεφέν, ε ἐπέ-
 τρεχεν, g ἐπιστρέφω) ἐπ' (b πρὸς, g εἰς) ἐμέ, διέσπων (bg διήσπουν, d διεσπάρ-
 ρασσον, ε διήσπον, f διέσπουν, Α = ἀπέκτεινον) αὐτὸ ὡς (αὐτὰ Α^{b**}) κύνα (α om.
 ὡς κ.) By referring to the text of d, given above, it will be observed
 that here again d is conflate, or is it alone not defective? ¹⁹ See
 preceding note. ²⁰ h, af (but a om. τῳ). bdefg read τῳ χ. τῳ ἀγ. ε τὸν
 σγριο χοῖρα.

²¹ α, α. β-a read συνέδραμον. ²² h. c reads προελαβα. abef πρόκα (bef om.) προλαβὼν. d παραλαβὼν. g προσλαβὼν ἐκ τοῦ ποδός.
 In Α the text = καὶ καταδραμόντος μου χοῖρον ἄγριον κατέλαβον αὐτὸν καὶ πατάξας

β, (A), S¹ 6. *Πάρδαλις ἐν Χεβρών προσεπήδησεν ἐπὶ τὸν κύνα²⁴,
αὐτὴν καὶ καὶ πιάσας²⁵ αὐτὸν²⁶ ἀπὸ τῆς κέρκου²⁷ ἀπηκόντισα²⁸ *αὐτὸν
ἐν τῷ ἔρραγι ἐν τοῖς ὀρίοις
Γάζης.
β-d, A, S¹ ἐν 7. *Βοὺν ἄγριον εὗρον τὴν χώραν νεμόμενον, καὶ κρατήσας²⁹
τῶν κεράτων³¹ καὶ³² κύκλῳ *συσσείσας³³ *καὶ σκοτίσας³⁴
ρίψας³⁵ ἀνεῖλον³⁶ αὐτόν³⁷.

III. *Ὅτε δα¹ *ἦλθον οἱ δύο βασιλεῖς τῶν Χαναναίων
νεμόμε- τεθωρακισμένοι² ἐπὶ τὰ *ποιμνία ἡμῶν καὶ λαὸς πολλὸς³ *μετ'
τῆς αὐτῶν⁴ *κἀγὼ μόνος⁵ δραμῶν ἐπὶ τὸν βασιλέα *τὸν ἔνα⁶ *καὶ
β, A, S¹ καὶ ὅτε. β, S¹ καὶ πολλὸς λαός.

κατεσπάρξα τὰ ὄντα αὐτοῦ. ²⁵ α. β om. ²⁴ α, β-d (save that *e* reads
πρός for ἐπί and *g* prefixes καί). A^a = πάρδαλις ἄλλοτε ἐν X. προσπηδάσας
ἐπὶ τὸν κ. A^b ἄλλοτε πάρδ. ἐλθὼν ἐν X. καὶ προσπηδάσας ἐπὶ τ. κ. Observe
that *d* agrees with A^a. See note 11. ²⁹ α^g read κρατήσας. ²⁸ α.
β reads αὐτήν. A om. ²⁷ α, af. β-af read οὐράς. ²⁶ af. α read
ἀπηκόντισα. bdeg ἀπεκόντισα. ³⁰ α. β-d, S¹ read αὐτὴν καὶ ἔρραγι (*e* διε-
ράγι) ἐν τοῖς ὀρίοις (*e* ὄρεσιν) Γάζης. For *d* see note 11. A = καὶ εὐρέθη
(+ ἡ πάρδαλις A^{b*}) ῥαγίσσα ἐν ὀρίοις Γάζης. The εὐρέθη here is borrowed
from ver. 7 where it should be restored and read as εὗρον (*g* μωβ). The
phrase ἐν ὀρίοις Γάζης seems to be wrongly connected with ver. 6. *d*
connects it with ver. 7. ³⁰ α. β-d, A read βοὺν ἄγρ. ἐν (*f* ἐπί, *bg* om.)
χώρῃ (*fg* χώραν, A ὄρει) νεμόμενον ἐκράτησα (A κρατήσας). *be* add ἐκ.
³¹ A adds αὐτοῦ. ³² c om. β adds ἐν. ³³ h, β-ε, A. c reads συστήσας.
e συνησας. A^a, ³² add αὐτόν. ³⁴ α, bf. β-bfg, A^{-b*} read καὶ σκοτώσας.
g σκοτώσας. A^{b*} = καὶ ἐσκοτώσα. A^b add δηλονότι ἐκμαίνας. ³⁵ A^{abb} read
καὶ ἔρριψα (+ ἐν τῇ γῇ A^b). A^o om. A^{b*} read καὶ ῥίψας ἐν τῇ γῇ. ³⁶ A^{abb}
om. ³⁷ f reads αὐτήν. h om.

III. ¹ α. β-d, A, S¹ read καὶ ὅτε. *d* καὶ ἐν μῇ τῶν ἡμερῶν. ² A = ἦλθεν
ὁ βασιλεὺς τ. X. τεθωρακισμένος. ³ α. abefg, S¹ read ποιμνία (*e* πρόβατα) καὶ
π. λαός (*g* πολλοὶ λαοί). *d* ποιμνία ἡμῶν τοῦ ἀρπάσαι αὐτὰ καὶ πολλὸς λαός.
A ποιμνία πολλῶ λαῷ (A^b καὶ πολλὸς λαός). ⁴ A^b = ἦν αὐτῷ. A^{ab+cdeg} om.
⁵ *d* reads ἐγὼ μόνος. *g* καί. A = κἀγὼ μόνος ἦν καί. ⁶ α = 71111, 'the
one.' The other authorities read 71111 which is well reproduced by *ae*, S¹
as Ἀσοῦρ, less well by *bfg* Σούρ. *d* Ἀσσυρίων. (Cf. my note on Jub.
xxxiv. 4). A = Ζούρ. The omission of Ἀσοῦρ by α is due to its wrong (?)
text in iv. 2. See note 14, p. 72. ⁷ α. β, S¹ read συνέσχον (*a* συνεῖχον,
e συνηχον) αὐτὸν καὶ ἐπὶ (*e* om.) τ. κνημίδας (*d* ἀντικνημίδας) κρούσας. A =
συνέσχον αὐτόν καὶ κρούσας ἐπὶ τὰς κνήμας αὐτοῦ. ⁸ A = κατασπάρσας. ⁹ α.
β-d, A, S¹ read καὶ τόν. *d* ὁμοίως καὶ τόν. ¹⁰ α. β-eg, S¹ read Ταφούε.
e Γαφούς. *g* Ταφουσε. A = τῶν Ταφίων. ¹¹ *d* reads ἱππου ἄφνω. *g* τὸν
ἱππον. A^{ab} add αὐτοῦ. A^{b*} add κρούσας. ¹² β, A^{bhh+cdeifg} add αὐτόν. S¹

κρούσας αὐτὸν ἐπὶ τὰς κνημίδας⁷ *κατέσπασα, καὶ οὕτως⁸ ἀνέϊλον β, A, S¹
 αὐτόν. 2. *Τὸν δὲ⁹ ἕτερον βασιλέα *τὸν Ταφουῆ¹⁰ Ἰσσοῦρ
 καθήμενον ἐπὶ *τοῦ ἱππου¹¹ [ἀνέϊλον¹² καὶ οὕτως πάντα τὸν αὐτὸν καὶ
 λαὸν αὐτοῦ¹³ διεσκόρπισα. ἐπὶ τ.
 κνημίδας
 κρούσας.

α	β, S ¹	A
3. Καὶ ¹⁴ τὸν ἄχῳρ βασιλέα ¹⁵] ἄνδρα γίγαντα εἶρον ¹⁶	3. *Τὸν ἄχῳρ βασιλέα ¹⁷] ἄνδρα γίγαντα ¹⁸ βάλλοντα	3. Καὶ *τὸν βασι- λέα Χωρά ¹⁹] ἄνδρα ¹⁹ γίγαντα ἔχοντα

om. rest of verse. The words ἀνέϊλον καὶ οὕτως . . . βασιλέα must be rejected as a corrupt and in part dittographic addition. For since according to III. 1 and IV. 1 (β, A, S¹) Judah kills five kings and according to III. 7 Jacob kills one, there can only be one other king slain, as there are only seven in all. This is the King of Tappuah whom Judah slays, according to our present text in III. 2. Thus the original text cannot have dealt with an eighth king as the present Greek text does in III. 3-5. And yet these verses with the exception of the phrase τὸν ἄχῳρ βασιλέα are original; for they are found in the Midr. Wajjis and the Book of Jashar—only in these latter with reference to the King of Tappuah. Hence we rightly infer that verses 2-5 originally related to the King of Tappuah only. We can, moreover, account for the origin of the added name ἄχῳρ. For ἄχῳρ = אַחֲוֹר a corruption of אַחֲרֵם = ἕτερος. Thus τὸν ἄχῳρ βασιλέα is merely a corrupt dittography of the opening words of ver. 2. The earlier part of the addition arose subsequently either in the Hebrew or in the Greek translation. To this addition there is nothing corresponding in the other Hebrew authorities. ¹² h, de, A^{abbb*}. c, afg, A^{cdets} read αὐτῶν. b, S¹ om. ¹⁴ α, A. d reads καὶ πάλιν ἄλλοτε. β-d om. ¹⁵ α, β (save that g reads Ἐχῳρ β.). A^{abh} attempts an emendation and gives βασιλέα Χωρά (cf. A, ver. 4). A^{bacde} give Ὀχσορά for Χωρά. Before discovering the corruption of the text, I took Χωρά to be corrupt for Χωρον = חורר, i.e. חורר-בית. See Jub. xxxiv. 2-8 note. ¹⁶ It will be observed that α gives at once the most intelligible text and the most grammatical. On the other hand, α is defective, for the phrase ἐμπροσθεν καὶ ὀπισθεν ἐφ' ἱππου is found also in Jashar and Chron. Jerach. ¹⁷ An

addition. See note 12. There is no verb to govern this accusative; for ἀνελόμενος must be construed with λίθου. For d see note 14. ¹⁸ b reads γίγαντων. d adds τῇ ἰσχύι. ¹⁹ See note 15. Observe that this order recurs in ver. 4. ²⁰ c. h reads ἀνελάμην. ²¹ h. c reads λυτρώων. ²² Undoubtedly corrupt. Possibly חַיִּי (i.e. חַיִּי = ἐπάταξα, so A, S¹) stood originally in the Hebrew which was corrupted into נחתי (i.e. חַיִּי). δέδωκα might be corrupt for κέρουκα; but bde read ἔδωκα. See note 27. ²³ Though in α, d it is an addition to the text. The verse originally ended

βάλλοντα τόξα καὶ
ἀνηλάμενος²⁰ λίθον
ἐξήκοντα λιτρῶν²¹
καὶ ἀκουτίσας †δέ-
δωκα²² τῷ ἵππῳ
καὶ ἀπέκτεινα αὐτὸν
[σὺν τῷ ἵππῳ]²³.
4. (Wanting.)

τόξα ἐμπροσθεν καὶ
ὀπισθεν ἐφ' ἵππου²⁴
ἀνελόμενος²⁵ λίθον
*ἐξήκοντα λιτρῶν²⁶
ἀκουτίσας †ξέδωκα²⁷
*τῷ ἵππῳ²⁸ καὶ
ἀπέκτεινα²⁹ αὐτόν³⁰.
4. Καὶ *πολεμήσας
τὸν †'Αχῶρ³¹ ἐπὶ
*ῥας δύο³² *ἀπέ-
κτεινα αὐτόν³³, καὶ
εἰς³⁴ δύο μέρη³⁵
ποιήσας τὴν ἀσπίδα
αὐτοῦ συνέκοψα
τοὺς πόδας αὐτοῦ.

περὶ τὴν ὀσφὺν†³⁶
ὀπισθεν καὶ ἐμ-
προσθεν τόξον καὶ³⁷
καθήμενον ἐφ' ἵπ-
που ἀνελόμενος λί-
θον λιτρῶν ξ' καὶ
ἀκουτίσας ἐπάταξα³⁸
τὸν ἵππον καὶ ἀπέ-
κτεινα αὐτόν. 4.
Καὶ πολεμήσας τὸν
βασιλέα †Ναχῶρ
ὡς ἐπὶ ῥας δύο καὶ
εἰς μέρη ποιήσας τὴν
ἀσπίδα συνέκοψα
τοὺς πόδας αὐτοῦ,
καὶ οὕτως ἀπέκτεινα
αὐτόν.

β, S¹ οὐδ
... ἐν τῇ
χείρῃ.

β, S¹

λίθοις

σφενδο-

νήσας

αὐτούς.

5. *Ἐν δὲ³⁹ τῷ ἐκδύσει⁴⁰ με⁴¹ τὸν θώρακα αὐτοῦ⁴², ἰδοὺ,
*ἄνδρες †ὀκτώ⁴³, ἑταῖροι⁴⁴ αὐτοῦ⁴⁵, ἤρξαντο πολεμεῖν με⁴⁶.
6. Ἐνειλῆσας⁴⁷ *δὲ ἐγὼ⁴⁸ τὴν στολὴν μου *ἐπὶ τὴν χεῖρά⁴⁹
μου †καὶ⁵⁰ *σφενδονήσας αὐτοῖς λίθους⁵¹ *τέσσαρας ἐξ αὐτῶν

with ἀπέκτεινεν αὐτόν, and thus ver. 4 was lost through hmt. ³⁴ d reads ἵππον. ³⁵ d reads ἀνελόμενος. f ἀνηλάμενος. ³⁶ def. adg, S¹ read λιτρῶν ξ'. d adds ἐγὼ καί. ³⁷ bde. afg read δέδωκα. S¹ ἐπάταξα. ³⁸ β-e. e reads τοῦ ἵππου. d adds αὐτοῦ. ³⁹ a adds καί. ⁴⁰ d om. ag om. next nine words. ⁴¹ β-de, S¹. d reads πεζεύσας 'Αχῶρ ἐπολέμησε μετ' ἐμοῦ. e ἐπολέμησα τ. 'Α. 'Αχῶρ here also represents a corruption of ῥῆξ = ἔτερον. See note 15. ⁴² β-ef, S¹. ef read δύο ῥας. de add διὸ (e om.) καί. ⁴³ This clause, which has καὶ prefixed in de, should be transferred to the close of the verse as in A. See note 32. ⁴⁴ e reads ἐπὶ. ⁴⁵ b reads μερίδας. ⁴⁶ So A corruptly ηρ (A⁵⁰ om.) ηλξερ ημῶν ημῶν. ⁴⁷ A⁵⁰ om. ⁴⁸ A⁵⁰ reads πατάξας and om. following καί. ⁴⁹ e reads καὶ ἐν. ⁵⁰ A = ἐνδύεσθαι. ⁵¹ e om. aef add αὐτόν. bg αὐτοῦ. ⁵² α, d, A. β-d om. af add καί. ⁵³ α, ad. bef read ὀκτὼ ἄνδρες. g πενήκοντα ἄνδρες. A = ἐφάσησαν ἄνδρες ἐπτά (A⁵⁴ ἐννία). ἐννία is supported by Midr. Wajjis, Chron. Jerach. and Book of Jashar, נַשְׁנָה. ⁵⁵ ab, A⁵⁵ codaf, S¹. In the other MSS. this word is written ἔτεροι. ⁵⁶ c reads ἐαυτοῦ. A⁵⁶ αὐτῶν. ⁵⁷ α. β-e, A read πρὸς με. e μετ' ἐμοῦ. ⁵⁸ α, adg. bf read ἐνειλῆσας. e ἐπηλῆσας. g, A prefix καί. ⁵⁹ α. β, S¹ read οὐδ. A = ἐγὼ. ⁶⁰ α. β, S¹ reads ἐν τῇ χεῖρῃ. For the words τὴν στολὴν . . . μου A reads τὴν χεῖρά (A⁶¹ τὰς χεῖράς) μου τῇ στολῇ μου. ⁶² α, A. β om. ⁶³ c (save that with h I have

β, A, S¹ ἀνεῖλον⁵². *οἱ δὲ λοιποὶ⁵³ ἔφυγον. 7. *Ὁ δὲ πατήρ
καὶ Ἰακώβ δ μου Ἰακώβ⁵⁴ ἀνέιλε τὸν Ἰβελισάθ⁵⁵, βασιλέα⁵⁶ πάντων⁵⁷
πατὴρ τῶν⁵⁸ βασιλέων, ἄνδρα⁷⁵⁹ γίγαντα τῇ ἰσχύϊ πηχῶν δώδεκα⁶⁰.
ἡμῶν. 8. Καὶ ἐπέπεσεν⁶¹ ἐπ' αὐτοὺς τρόμος⁶², καὶ ἐπαύσατο πολε-
β, A^{ab}, S¹ ἀμέριμνος μούντες⁶³ ἡμᾶς⁶⁴. 9. *Διὰ τοῦτο ὁ πατήρ μου ἀμέριμνος ἦν
ἦν ὁ π. ἐν τοῖς πολέμοις⁶⁵, ὅτε⁶⁶ ἐγὼ *σὺν τοῖς ἀδελφοῖς μου ἤμην⁶⁷.
μου. 10. *Εἶδε γὰρ⁶⁸ *ἐν δράματι⁶⁹ Ἐπερὶ ἐμοῦ⁷⁰ ὅτι ἄγγελος
ἡ, A^{abefg} δτι. δυνάμεως⁷¹ *συνέπεταί μοι⁷² ἐν πᾶσι, τοῦ μὴ *ἀψασθαί μοι⁷³.
β-ε, A, S¹ IV. *Καὶ μετὰ τοῦτο γέγονεν ἡμῖν κατὰ νότον¹ πόλεμος²
ἠττᾶσθαι με. μείζων³ *τοῦ ἐν Σικίμοις⁴. καὶ παραταξάμενος *σὺν τοῖς
β-dg, A, ἀδελφοῖς⁵ μου ἐδιώξαμεν⁶ χιλοὺς⁷ καὶ ἀπεκτείνσαμεν⁸ ἐξ
S¹ καὶ
κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν. β, A-b*, S¹ ἐδιώξα. β, A-b*, S¹ ἀπέκτεινα . . . διακοσίους
ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλεῖς.

placed λίθους for λίθοις). *h* reads σφενδονίσας αὐτοῖς λίθους. *abdg*, S¹ λίθοις
σφενδονίσας (*h*g σφενδων. *d* σφενδονήσας) αὐτούς (*g* εἰς αὐτούς). *ef* λίθους
σφενδονήσας αὐτοῖς. A = σφενδονήσας. ⁵² *g* reads τοὺς δ' ἀνείλον. A =
ἀνείλον ἐξ αὐτ. ἄνδρας (A^{acd} om.) τέσσαρας. ⁵³ α. *g* reads καὶ οἱ λοιποὶ.
β-g οἱ δὲ ἄλλοι. ⁵⁴ α. *d* reads τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ὁ π. μου Ἰ. β-d, A, S¹ καὶ
Ἰ. ὁ π. ἡμῶν (ε, A^{b*cdetg} μου). ⁵⁵ α, *af*. *b* reads Βελισά. *d* Βελιατ. *e* Βεε-
λησάθ. *g* Βελισάθ. A* = Βελιασά. A^{bhb*cdes} Βελιασάθ. S¹ Ἐλίσάφ. These
seem to be corruptions of 𐤁𐤏𐤍𐤁𐤏𐤕𐤁 = 'Lord of Shilo.' ⁵⁶ *e* trs. before
Βελ. ⁵⁷ *d* reads ἀπαντα. ⁵⁸ *e* om. ⁵⁹ α. β, A, S¹ om. ⁶⁰ *c, f*. *h*,
e read δέκα δύο. *abdg* εἴ. ⁶¹ *c, abf*. *h, deg* read ἔπεσεν. ⁶² *d* trs.
before ἐπ'. A = τρόμος (+ ἡμῶν A^{b*ad}) καὶ φόβος. ⁶³ *e* trs. to end of verse.
⁶⁴ α, *d*. *abeg* read ἀφ' ἡμῶν. *f* ἐφ' ἡμᾶς. ⁶⁵ α. β-g, A^{abh}, S¹ read καὶ
(β-g om.) δ. τοῦτο ἀμ. ἦν ὁ π. μου . . . πολέμοις. A^{b*cdes} = καί. *g* om. the
entire verse, but adds the first half of it, prefixing καὶ and om. ὁ πατήρ μου
after ver. 10. *d* om. rest of verse. ⁶⁶ *c, β-dg*, A^{b*cd}, S¹. *h*. A^{abhefg} read
as in margin. ⁶⁷ α (save that I have corrected *εμην* of *c* and *συνήμην*
of *h* into *ἤμην*). β-dg read ἤμην σὺν (β ἐν) τοῖς ἀδ. μου. ⁶⁸ α, β-d, A^{abh},
S¹. *d* reads ὅτι εἶδεν. *g* εἶδεν ὁ πατήρ μου. A^{ad} = εἶδεν. A^{eg} ἐγὼ γάρ by
internal corruption. ⁶⁹ *e* reads δραμα. A^{b*cd} add ρυκτός. ⁷⁰ A om.
⁷¹ *d* reads κυρίου. A^b = κυρίου δυνάμεω. ⁷² α, *afg*. *bd* read ἔπεταί μοι.
e ἦν μετ' ἐμοῦ. S¹ βοηθεῖ μοι. ⁷³ α ἀψασθε μοι (ἡ μοι) for ἀψασθαί μοι. *d*, A
read ἠττᾶσθαι με. β-de, S¹ ἠττᾶσθαι. *e* ἠττιθῆναι με. These appear to be
independent renderings of two different moods of 𐤁𐤏𐤍.

IV. ¹ α (save that they read νότον corruptly for νότον). *abf*, A, S¹ read
καὶ κατὰ νότον γέγονεν ἡμῖν (for ἡμῖν A^{b*de} read μέγας). *d* πάλιν οὖν γέγ.
ἡμῖν. *e* καὶ κ. τὸν νότον ἡμῖν γέγ. *g* ἡμῖν γέγ. ² *g* adds κατὰ τοῦ νότου.
³ *e* reads μείζων. *d* om. ⁴ *abg*. *ef* read τοῦ ἐν Σικίμοις. α τοῖς ἐν Σηκήμοις.
d om. ⁵ α. β reads μετὰ τῶν ἀδελφῶν. ⁶ α, A^{b*} (but this reading

β, S¹ αὐτῶν διακοσίους⁹. 2. Καὶ ἀνῆλθον¹⁰ ἐγὼ¹¹ ἐπὶ * τοῦ
† ἄλλους τείχους¹², καὶ¹³ * ἀνείλον τὶν βασιλεία αὐτῶν¹⁴. 3. Καὶ
λεῖς† οὕτως † ἡλευθερώσαμεν¹⁵ τὴν¹⁶ † Χεβρών¹⁷, καὶ ἐλάβομεν
ἀνείλον. πᾶσαν τὴν αἰχμαλωσίαν¹⁸.

Ἀνείλον ἄλλους V. Καὶ¹ τῇ ἐξῆς ἀπῆλθομεν² εἰς Ἀρετάν³, πόλιν κραταιὴν⁴
ἔτι καὶ ἰσχυράν⁵, * ἀπειλοῦσαν ἡμῖν θάνατον⁶. 2. * Ἐγὼ δὲ
βασιλεῖς καὶ ὁ Γὰδ⁷ προσήξαμεν⁸ * ἀπὸ ἀνατολῶν τῆς πόλεως⁹.
τίσσα- 'Ρουβὴμ δὲ¹⁰ καὶ ὁ¹¹ Λευὶ¹² ἀπὸ δυσμῶν¹³. 3. Καὶ
ρα. β-δε, Α, S¹ αἰχ. τῶν βασιλείων. β-dg, Α, S¹ τειχήρη καὶ ἀπροσέγγιστον.

seems corrupt). β, A^{abbde's}, S¹ read ἐδίωξα. A adds ἐξ αὐτῶν ἄνδρας.
† bde, S¹ add ἄνδρας. g ἄνδρας καὶ τέσσαρας βασιλεῖς. ⁹ α, A^{b*} (seems
corrupt). β, A^{abbde's} read ἀπέκτεινα. ⁹ α. d, A read ἄνδρας διακοσίους.
β-g, S¹ add ἄνδρας (d om.) καὶ τέσσαρας (b τέσσαρες, ef τεσσαρεῖς) βασιλεῖς.
g ἄνδρας. A καὶ βασιλεῖς τέσσαρας. d om. ver. 2 through hmt. ¹⁰ g reads
ἀνελθών. ¹¹ α, A. β om. b, S¹ add ἐπ' αὐτούς. ¹² A reads τῶν τειχέων
αὐτῶν. ¹³ g om. ¹⁴ α, i. e. the King of Hazor, who, however, was
already slain by Judah (iii. 1). β-e, S¹ read ἄλλους δύο βασιλεῖς ἀνείλον.
e ἀνείλον δύο βασιλεῖς. A = ἀνείλον ἄλλους ἔτι βασιλεῖς τέσσαρας, where
βασιλεῖς is corrupt, but τέσσαρας is right according to Midr. Wajjis. For
βασιλεῖς we should read ἰσχυρούς = דִּיּוּרִי, as in Midr. Wajjis and Chron.
Jerach. דִּיּוּרִי 'ד תּוּמֵל נְרָה. ¹⁵ α, ag. bdef read ἡλευθερώσαμεν. Text
= וְנִשְׁבַּח corrupt for וְנִשְׁבַּח = συνελάβομεν, or for וְנִשְׁבַּח (verb used in Midr.
Wajjis here) = κατεκυρεύσαμεν. Corruption due to corruption of Ἀσοὺρ
into Χεβρών. See note 17. ¹⁶ d reads τόν. ¹⁷ Corrupt for Ἀσοὺρ =
רִיחַ. The whole chapter relates to Hazor as in Midr. Wajjis, Chron.
Jerach. xxxvi. 6, Book of Jashar (*Dict. des Apocr.*, ii. 1176). ¹⁸ e reads
εὐπορίαν. β-d, A, S¹ add τῶν βασιλείων. d αὐτῶν.

V. ¹ b, S¹ om. Instead of καὶ τῇ . . . ἰσχυράν d reads πάλιν οὖν ἄλλη πόλις
κραταὴ καὶ ἀπροσέγγιστος Ἀρετὰ ὀνομαζομένη. ² efg read ἀπῆλθαμεν. ³ be.
d reads Ἀρετά. g Ἀβετά. α, ae³ (over erasure) f, S¹ ἐτέραν. A^{abbde's} = Αριτα.
The original word was רִיחַ (see Book of Jashar, ii. 1176; Chron. Jerach.
xxxvi. 7). ⁴ g reads κραταὴ and om. καὶ following. A^{b*} = ἀνάτων
κραταίαν. ⁵ α. β-dg, A, S¹ read τειχεῖρη (ef τειχεράν) καὶ ἀπροσέγγιστον
(a προσέγγιστον ἡμῖν). g τῇ χειρὶ καὶ ὡς προσηγγίσαμεν. For text of d see
note 1. ⁶ a reads θαν. ἀπ. g ἀπ. ἡμῖν θανάτῳ. A = καὶ ἡπειλουν ἡμῖν
θάνατον. d adds ὀργισθέντες οὖν ἡμεῖς ἐπ' αὐτὴν ἐπορεύθημεν εἰς αὐτήν. ⁷ α.
β, S¹ read Ἐγὼ οὖν καὶ Γὰδ. A = καὶ τότε (A^e ἰδοὺ) ἐγὼ καὶ Γ. ⁸ d reads
προσῆξαμεν. ⁹ A = εἰς τὸ τεῖχος τῆς πόλεως ἀπὸ ἀνατολῶν. ¹⁰ c om.
¹¹ α. β om. ¹² d reads Λευίς. ¹³ b adds καὶ νότον. ¹⁴ A = οὕτως
ἐνόμζον and trs. after τείχους. ¹⁵ d om. ¹⁶ α, abf. beg, A read ἐπὶ.
For τ. τείχους A^β read τῶν τειχέων. ¹⁷ A adds καί. ¹⁸ ἐφέλκειν is used

νομίσαντες¹⁴ οἱ¹⁵ ἀπὸ¹⁶ τοῦ τείχους, ὅτι ἡμεῖς μόνοι ἐσμέν¹⁷,
† ἐφελκύσθησαν¹⁸ πρὸς¹⁹ ἡμᾶς.

α	β, S ¹	A
4. Καὶ οὕτως λά- θρα οἱ ἀδελφοί μου ἐξ ἐκατέρων τῶν με- ρῶν τοῦ τείχους εἰσ- ήλθομεν εἰς τὴν πόλιν.	4. Καὶ οὕτως λά- θρα ²⁰ οἱ ἀδελφοί μου ²¹ ἐξ ἐκατέρων * τῶν μερῶν ²¹ πασ- σάλους * ἐπανεβή- σαν τῷ τείχει ²² καὶ εἰσῆλθον ²³ εἰς τὴν πόλιν ἀγνοούντων αὐτῶν ²⁴ .	4. Ἀλλὰ ²⁵ πάντες ἀδελφοί ἡμῶν ἐξ ἐκατέρων τῶν μερῶν πασσάλους ἐμπή- ξαντες ²⁶ εἰσῆλθο- μεν ²⁷ εἰς τὴν πόλιν ἀγνοούντων αὐτῶν.

α, β, S ¹	A
5. * Καὶ κατελάβομεν ²⁸ αὐτήν ἐν στόματι μαχαίρας, * καὶ τοὺς ²⁹ ἐν * τῷ πύργῳ ³⁰ καταφυ- γόντας * ἐν πυρὶ ἐνεπρήσαμεν καὶ οὕτως πάντας ἐλάβομεν καὶ πάντα τὰ αὐτῶν ³¹ .	5. Καὶ ἐλάβομεν αὐτοὺς ἐν στόματι μαχαίρας, καὶ οἱ ἐν β ἐμπρή- τῳ τείχει ³² κατέφυγον [καὶ πάντες εἰσῆλθον εἰς τοὺς πύργους] ³³ τὸν πύρ- γον σὺν καὶ * τότε ἡμεῖς ἐμπρήσαντες αὐτοῖς τοὺς πύργους σὺν αὐτοῖς ἐλά- ἐλάβο- βομεν ³⁴ μεν.

as a rendering of the hiphil of קָטַח in Num. ix. 19 and Jos. xxiv. 31, in the sense of 'to prolong' in the latter passage. A = ἐφείλκυσαν τὸν πόλεμον. This suggests the idea that as ἐφελκύσθησαν = קָטַח , the latter may be corrupt for קָטַח , which with or without מִקְרָא = 'set themselves in array'—a phrase which occurs several times in the Midr. Wajjis but not exactly in this place. ¹⁹ α, af. *bde*g read ἐφ'. ²⁰ b reads λαθραῖοι. ²¹ b om. For ἐκατέρων S¹ reads πάντων. ²² d reads ἀνέβησαν τὸ τεῖχος. S¹ om. τῷ τείχει. ²³ a reads ἦλθον. ²⁴ g trs. before ἀγν. a om. ²⁵ So A^{abode}. A^b = καὶ οἱ ἄλλοι (לְכָל הָעָם). A^{b*} = δέ. ²⁶ A^b adds ἐν τῷ τείχει. ²⁷ A^{abb}. Cf. α. A^{bode} = εἰσῆλθον. ²⁸ h. c reads κατελάβομεν. β καὶ ἐλάβομεν. ²⁹ d reads τοὺς δέ. ³⁰ β. α reads τοῖς πύργοις. S¹ om. ³¹ α. β reads ἐμπρήσαντες (*bdf* ἐμπρίσαντες) τὸν πύργον σὺν αὐτοῖς ἐλάβομεν (+ πάντας f). S¹ reads ἐνεπρήσαμεν only. ³² An error for πύργῳ. ³³ A dittographic rendering. ³⁴ So A^{bhde}, save that A^{bb} add καὶ before ἐλάβομεν. The Armenian text (note 4, p. 80) wrongly omits לְכָל הָעָם (= καὶ ἐλάβομεν) after וְהָאֵלֹהִים in giving text of A^b. The לְכָל is here an intrusion. The same mistake is made with regard to A^{cod} in the same note. A^{b*} is corrupt. ³⁵ Better form preserved in β. ³⁶ α, c. ³⁷ h reads εἰδότες. ³⁸ c. b reads θαφφού. *adf* θαφφού. g θαμβού. A^{abode} θεωκίαν. A^{b*} θεωκίαν. ³⁹ bg. a om. *df*, A read ἐπέβαλον ἐπὶ (eis f) τὴν αἰχ. (+ τοῦ ἀφελέσθαι αὐτήν εἰς d) ἡμῶν. c = α. ⁴⁰ A adds ἡμεῖς. Aβ om. next five words. ⁴¹ b reads

α

6. Ἐν δὲ τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς, ἄνδρες †Βαθουῆ³⁵ ἐπελάβοντο³⁶ τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν καὶ ἰδόντες³⁷ ἡμεῖς συνήψαμεν πόλεμον μετ' αὐτῶν. 7. Καὶ ἀπεκτείναμεν πάντας καὶ πάλιν ἐλάβομεν τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν.

β, A, S¹

6. Καὶ ἐν τῷ ἀπιέναι ἡμᾶς, ἄνδρες Θαφφουῆ³⁸ *ἐπέβαλον τῇ αἰχμαλωσίᾳ ἡμῶν³⁹ καὶ⁴⁰ παραδόντες⁴¹ αὐτὴν⁴² τοῖς υἱοῖς ἡμῶν συνήψαμεν *πρὸς αὐτοὺς⁴³ ἕως⁴⁴ Θαφφουῆ⁴⁵. 7. *Κάκεινους ἀπεκτείναμεν⁴⁶ καὶ τὴν πόλιν⁴⁷ ἐνεπρήσαμεν⁴⁸, καὶ⁴⁹ πάντα τὰ *ἐν αὐτῇ⁵⁰ ἐσκυλεύσαμεν⁵¹.

α om. VI. Καὶ ὡς ἤμην ἐν τοῖς ὕδασι Χωζηβά¹, οἱ ἀπὸ †Ιωβήλ² vers. 1-2. ἦλθον ἐφ'³ ἡμᾶς εἰς πόλεμον. 2. Καὶ *συνάψαντες ἐτρέψαμεν⁴ αὐτοὺς⁵ †καὶ τοὺς ἀπὸ Σιλώμ συμμαχοὺς αὐτῶν ἀπεκτείναμεν⁷ καὶ οὐκ ἐδώκαμεν †αὐτοῖς⁷ διέξοδον⁸ * τοῦ

παραλαβόντες. ³⁵ A = τὴν αἰχμαλωσίαν. b adds σύν. ³⁸ e reads πρὸς ἑαυτοὺς and tra. before συνήψαμεν. ⁴⁰ beg, A, S¹. af read ἐν τῷ. d ἐν. ⁴⁵ eg. b reads Θαφφού. adf Θαφφού. A = Θαφφού. ⁴⁶ A^{bdeg}. A^{acd} = ἀπεκτ. ἐκείνους, but not A^b as Armenian text represents. d adds πάντας. ⁴⁷ d, A^{b*} add αὐτῶν. ⁴⁸ a reads ἐμπρήσαντες. ⁴⁹ f, A. β-f om. ⁵⁰ β. A^{b*} = αὐτῶν. ⁵¹ aef. bdg, S¹ read σκυλεύσαντες. A = εἰς αἰχμαλωσίαν ἀπηγάγομεν.

VI. ¹ e. a reads Χωζιβά. bd, S¹ Χουζηβά. f Χοζιβά. g Χοζηβά. A^{ab} = Χουζιβά. A^b Χουζιβά. This town is probably the מְצִיב mentioned in 1 Chron. iv. 22 as belonging to the descendants of Shelah, son of Judah, and named מְצִיב in Gen. xxxviii. 5. Chron. Jerach. xxxvi. 8 speaks of the 'waters of מְצִיב, north of Tappuah.' The name here is corrupt but the position assigned to it, 'north of Tappuah,' is right if we may identify it with 'Ain el Kezbeh' (Encyc. Bib., i. 37, 38). ² b corrupt possibly for Ἀρβήλ or Ἀρβαήλ. The inhabitants of this town were destroyed by the sons of Jacob at this time according to the Book of Jashar (op. cit., ii. 1178). af, S¹ read Ἰώ. dg Ἰωήλ. e Ἰβήν. A^a gives Ἰωλαταί as equivalent of οἱ ἀπὸ Ἰ. ³ bdeg. af read πρὸς. ⁴ b reads συνήψαμεν. A = συνάψαντες πρὸς αὐτοὺς ἐτρέψαμεν. ⁵ af add κάκεινους ἀπεκτείναμεν. ⁶ β-f (save that α reads Σολών, b Σηλώμ, e Σιλών, instead of Σιλώμ, and d reads αὐτοὺς instead of αὐτῶν). f, A om. entire clause. This reference, however, to the people of Shilo is found also in Chron. Jerach., xxxvi. 8. See also III. 7 above. ⁷ g reads αὐτῶν. A om. ⁸ g reads διεξδοῖς. ⁹ e reads πρὸς ἡμᾶς εἰλεῖν. ¹⁰ α. adefg, A^β read καὶ οἱ. b καὶ. The words οἱ δὲ . . . ἡμέρα appear in d as follows: τῇ δὲ εἰ ἡμέρα ἐπῆλθον ἡμῖν καὶ οἱ ἀπὸ Μεχρήρ βουλόμενοι. ¹¹ g reads ἐπὶ. ¹² c,

εἰσελθεῖν πρὸς ἡμᾶς⁹. 3. *Οἱ δὲ πάλιν¹⁰ ἀπὸ¹¹ Μαχῆρ¹² β-δ, ΑΒ
ἐπῆλθον¹³ ἡμῖν τῇ πέμπτῃ ἡμέρᾳ¹⁴, καὶ¹⁵ προσάξαντες πρὸς
αὐτοὺς¹⁶ *ἐν κραταίᾳ μαχαίρᾳ¹⁷ περιεγενόμεθα αὐτῶν¹⁸ καὶ ἡμέρᾳ
ἀπεκτείνωμεν *καὶ αὐτοὺς¹⁹ πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν²⁰.
4. Ὡς δὲ ἤκομεν²¹ ἐν²² τῇ πόλει²³, αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐκύλιον
*λίθους ἐφ' ἡμᾶς²⁴ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους ἐν²⁵ ᾧ²⁶ *ἦν
ἡ πόλις²⁶. 5. Καὶ ὑποκρύψας²⁷ ἐγώ τε καὶ Συμεὼν β-δ^f, Α,
ἐξόπισθεν²⁸ ἐπελαβόμεθα²⁹ τῶν ὑψηλῶν, καὶ *ἐξολοθρεύσαμεν
καὶ ταύτην τὴν πόλιν³⁰.
καὶ οἱ.
λαβεῖν
τὴν
αἰχμαλω-
σίαν.
β-δ^f, Α,
S¹ καρ-
τερᾷ
μάχῃ
περιεγ-
ῶν ἦσαν
πλήθος
δυναστῶν

VII. Καὶ τῇ ἐξῆς ἐρρέθη πρὸς ἡμᾶς ὅτι *Γαὰς πόλεως ὁ
βασιλεὺς ἐν λαῷ πολλῷ¹ ἔρχεται² πρὸς ἡμᾶς.
ἐν αὐτοῖς. β, Α, S¹ ὅλην τ. πόλιν ὠλοθρεύσαμεν.

dg. ab read *Μεχίρ* (*Μαχίρ* b). h, ef read *Μεχίρ*. In Jub. xxxvi. 2, 4
I have taken this word to be a compression of *Μαχαισάκιρ*, which is
actually found in Jub. xxxiv. 2. This latter form is an inversion of
Σακιρμαχαν, in other words, Shakir of Machanaïm, as in Chron. Jerach.,
xxxvi. 8; Book of Jashar, ii. 1174. ¹³c reads *ἀπῆλθον*. ¹⁴α. β, S¹
add as in margin (save that g reads *ἐχεβρόν* for *αἰχμαλωσίαν*). d, A = λ.
τὴν οἰχ. ἡμῶν (d om.) ἀφ' ἡμῶν. ¹⁵a om. next six words. ¹⁶α. bef
read αὐτοῖς. dg αὐτοὺς. ¹⁷α, f. dg, S¹ read ἐν καρτερᾷ (g κρατερᾷ) μάχῃ.
d ἐν κραταίᾳ χειρὶ καὶ δυνάμει μετὰ μαχαίρας. e, A καρτερὰν μάχην. d adds μετὰ
μαχαίρας. ¹⁸α, f, A². a reads καὶ αὐτῶν. β-af, A² add om. β, Α, S¹
add ὅτι ἦσαν πλήθος δυναστῶν (b, S¹ δυνατοὶ, d δυναστῶν, g δυνατῶν) ἐν αὐτοῖς.
¹⁹α. β, S¹ read αὐτοὺς. A = πολλὰ πλήθη. ²⁰A = ἡμᾶς τὰ ὑψηλά. d
adds τοῦ ἕλιον. ²¹α, ag. ef read ἤκομεν. bd ἤλθομεν. ²²b om. ²³α.
β, Α, S¹ read πόλει αὐτῶν. ²⁴h, def. c reads λίθον ἐφ' ἡμᾶς. abg, Α, S¹
ἐφ' ἡμᾶς λίθους. ²⁵α, a β-e read ἦ. ²⁶g adds αὐτῶν. d reads ἡ πόλις
αὐτῶν. ²⁷c, af. h reads ἀποκρύψας. bdg ὑποκρυβέντες. e ἀποκρυβέντες.
²⁸A adds τῆς πόλεως. ²⁹be read ἐπιλαβόμεθα. A = ἀνήλθομεν. ³⁰α
(save that h reads ὠλοθρεύσαμεν). β, Α, S¹ read καὶ ὅλην τὴν πόλιν ὠλοθρεύ-
σαμεν (bef ὠλοθρ. dg ἐξολοθρ.).

VII. ¹α (save that h reads βαρεῖ for πολλῷ). aef read Γαὰς (+ ἡ e)
πόλις βασιλείων ἐν ὅχλῳ βαρεῖ. d agrees in substance with α and reads
ὁ βασιλεὺς τῆς πόλεως Γὰς ἐν ὅχλῳ βαρύ (sic). b, S¹ αὶ πόλεις τῶν δύο βασιλείων
ἐν δ. β. g Ῥαγὰς πόλεως βασιλείως ἐν δ. β. A = Γὰς πόλις σὺν βασιλεῖ
δυνατῇ. ²b reads ἔρχονται. ³β-e, Α, S¹ (save that g reads γοῦν for οὖν).
α reads δὲ καὶ ὁ Γαδ (h Δάν). e is conflate, οὖν καὶ Γαδ. ⁴β-d (save
that e reads *συμμάχην* and g *συμμάχους*). d reads *προσποιησάμενοι* αὐτοὺς
Ἀμωρραίους ὑπάρχειν καὶ ἔνεκεν τοῦ συμμαχεῖσθαι αὐτοὺς ἡμᾶς. A = *προσποι-
ησάμεθα* ὡς Ἀμωρρ. (A² *προσποιησάμενοι* ὡς Ἀ. A² *προφάσει*) (+ καὶ ἐσχημα-
τισάμεθα σύμμαχοι εἶναι αὐτῶν A²). ⁵dg. e reads *εἰσῆλθαμεν*. abf ἤλθομεν.

α

2. Ἐγὼ δὲ καὶ ὁ Γὰδ πορευθέντες πρὸς Ἀμορραίους καὶ προσποιησάμενοι αὐτοῖς συμμάχους εἰσῆλθομεν εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν.

3. *Νυκτὸς δὲ βαθείας⁷ ἦλθον δὲ⁸ καὶ πάντες οἱ ἀδελφοί μου, καὶ ἀνοίξαντες τὰς πύλας αὐτοῖς, πάντας αὐτοὺς ἐξολοθρεύσαμεν⁹ καὶ ἐπροενομήσαμεν¹⁰.

β, Α, S¹
καὶ ἐν τῇ

Θάμνῃ
προσεγγίσαμεν.
β-δ, Α
τῶν πολέ-
μιων βα-
σιλέων.

4. *Καὶ ἐπροσεγγίσαμεν τῇ Θάμνῃ²⁰, *ἐν ᾧ²¹ ἦν πᾶσα ἡ ἀποσκευὴ²² αὐτῶν²³. 5. *Τότε οὖν ὑβρίζομενος παρ' αὐτῶν ὠργίσθη²⁴, *καὶ ὥρμησα²⁵ *ἐπ' αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἑσφενδονίζον²⁶ με ἐν λίθοις²⁷ *καὶ τόξοις²⁸. 6. Καὶ εἰ μὴ Δὰν ὁ ἀδελφός μου συνεμάχησέν

β, Α, S¹

2. Ἐγὼ *οὖν καὶ Δὰν³ *προσποιησάμενοι Ἀμορραίους ὡς σύμμαχοι⁴ εἰσῆλθομεν⁵ εἰς τὴν πόλιν αὐτῶν⁶.

3. Νυκτὶ δὲ βαθείᾳ *ἐλθόντων τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν¹¹ ἠνοίξαμεν τὰς πύλας¹² αὐτοῖς¹³ καὶ πάντας αὐτοὺς *καὶ τὰ αὐτῶν¹⁴ ὀλοθρεύσαμεν¹⁵ καὶ *πάντα τὰ¹⁶ αὐτῶν προνομήσαντες¹⁷ τὰ¹⁸ τρία τεῖχη αὐτῶν καθεῖλαμεν¹⁹.

d adds οὖν τῇ λαφ' αὐτῶν. *A om. *c. h reads νυκτὶ βαθείᾳ. *h om. *h reads καὶ τὰ αὐτῶν ὀλοθρεύσαμεν. ¹⁰ h reads ἐπρονομήσαμεν. ¹¹ adef. bg read ἐλθοῦσι τοῖς ἀδελφοῖς. For ἐλθόντων . . . πύλας αὐτοῖς A gives ἀναστάντες ἠνοίξαμεν τοῖς ἡμετέροις ἀδελφοῖς τὰς πύλας. ¹² d reads πόρτας. g om. next eight words. ¹³ aef. bde²g om. ¹⁴ d om. e om. next five words through hmt. ¹⁵ a reads ὀλοθρεύσαμεν. ¹⁶ d, A read τὰ ὑπάρχοντα. e τί. ¹⁷ abdf. e, A read ἐπρονομήσαμεν. g παρανομήσαντες. e, A add καί. ¹⁸ deg om. ¹⁹ aefg. b reads καθεῖλομεν. d καθεῖλωμεν. ²⁰ α (save that for ἐπροσεγγ. h reads προσεγγ.). β-δ, Α, S¹ read καὶ ἐν τῇ Θάμνῃ προσεγγίσαμεν (ab προσηγ.). d διερχόμενοι διὰ τῆς Θάμνης προσεγγίσαμεν. ²¹ α. β-g read οὐ. g ὅπου. Α ἦ. ²² bg read ἀποφυγή. Α = ἀρξ. ²³ α. β, Α read τῶν πολέμιων βασιλέων (d om.). S¹ eis πόλεμον. ²⁴ α, de (save that c reads ὀργίσθη and de om. οὖν and read ἐθυμώθη for ὠργ.). adefg, S¹ read τότε ὑβρίζομενος ὀργίσθη (bg ἐθυμώθη. f ὀργίσθη). A^{abdes} = καὶ ὑβρίζομενοι τότε παρ' αὐτῶν καὶ θυμούμενοι. ²⁵ c, ef read καὶ ὥρμησα. Α = ὥρμησαμεν. ²⁶ c, β-f. f reads πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τ. κορυφήν. h ἐπὶ τ. κ. πρὸς αὐτοὺς. Α ἐπ' αὐτοὺς ὥς ἦλθον ἐπὶ τ. κορυφήν. g, Α add τοῦ θρους. Since the Midr. Wajjis has כּוּרִי כּוּרִי כּוּרִי . . . כּוּרִי, it is possible that as our text = כּוּרִי כּוּרִי כּוּרִי, the two last words are corrupt for כּוּרִי כּוּרִי כּוּרִי and that we should read therefore ὥρμησα (or ἀνέστηθησα) πρῶτος ἐπὶ τὸ τεῖχος. ²⁷ α, af (save that af om. με). b reads ἐσφενδονῶν ἐπ' ἐμὲ λίθοις. deg σφενδονοῦντες (e σφενδονήσαντες) ἦσαν (g om.) ἐπ' ἐμὲ λίθοις (e λίθοις). ²⁸ e om.

με²⁹, *εἶχόν με ἀνελεῖν³⁰.

7. *Ἀπήλθομεν οὖν³¹ *ἐπ' αὐτοὺς μετὰ θυμοῦ³² καὶ *πάντες ἔφυγον³³, καὶ *ἀπελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν ἐδεήθησαν αὐτῷ³⁴ καὶ ἐποίησαν³⁵ εἰρήνην μετ' αὐτοῦ³⁶.

8. Καὶ οὐκ ἐποίησαμεν³⁷ αὐτοῖς οὐδὲν³⁸ κακόν, ἀλλ' ³⁹*εἶχομεν αὐτοὺς ὑποφόρους⁴⁰ *καὶ ἀπεδώκαμεν⁴¹ αὐτοῖς⁴² τὴν αἰχμαλωσίαν⁴³ αὐτῶν⁴⁴.

α

9. Οἰκοδομήσαμεν δὲ καὶ τὴν πόλιν αὐτῶν.

β, Α, S¹

9. *Καὶ οἰκοδόμησα ἐγὼ τὴν Θάμναν καὶ ὁ πατὴρ μου τὴν ῥαβαήλ⁴⁵.

10. *Ἡμῃν δὲ ἐγὼ χρόνων εἴκοσι⁴⁶, ὅτε ἐγένετο⁴⁷ ὁ πόλεμος οὗτος⁴⁸. 11. Καὶ ἦσαν οἱ Χανααναῖοι φοβούμενοι *καὶ ἐμὲ⁴⁹ καὶ *τοὺς ἀδελφούς⁵⁰ μου⁵¹.

VIII. *Ἦσαν δέ μοι¹ κτήνη πολλά, καὶ *εἶχον ἀρχιποίμενα² Ἱεράμ³ τὸν Ὀδολομήτην⁴. 2. *Πρὸς δὲ ἑλθὼν εἶδον⁵ Βαρσαβὰ⁶ τὸν⁷ βασιλεῆ⁸ Ὀδολάμ⁹. Ἦ καὶ ἐλάλησεν ὑμῖν¹⁰

Α = καὶ τόξα ἐτόξευσεν ἐπ' ἐμέ. ²⁹α. β reads μοι. ³⁰α, β-ε. ε reads

ἡμελλόν με ἀνελεῖν. Α = ἔχειν (Α^b* ἐκείνοι λαβόντες) ἀνέϊλόν με. These words are found in Chron. Jerach., xxxvi. 11 יָרַחְתִּי נָא רִנְיָהּ יָהּ. ³¹c, g.

β-dfg, Α read ἐπήλθομεν οὖν. h ἐπήλθ. δέ. d ἀνίβημεν. f, S¹ ἐπήλθον οὖν.

³²a reads ἐπ' αὐτούς. d πρὸς αὐτ. μ. θυμοῦ. g μ. θυμοῦ ἐπ' αὐτούς. ³³Α =

ἐφυγαδεύσαμεν αὐτούς. ³⁴α. β-d, Α, S¹ read διελθόντες δι' ἄλλης ὁδοῦ (α δι' ἄλλης ὁ. ἐλθόντες. ε διελθόντες) ἐδεήθησαν τοῦ πατρός μου (b om. Α = ἡμῶν).

d διελ. δι' ἄλλης ὁδοῦ ἀπήλθον πρὸς Ἰακώβ τὸν πατέρα ἡμῶν δεόμενοι. ³⁵α, af.

bdag, S¹ read ἐποίησεν. Α = ἐποιήσαμεν. ³⁶α, α. β-α, Α, S¹ read αὐτῶν.

³⁷Α = ἐγένετο. ³⁸beg read οὐθέν. ³⁹d adds μᾶλλον. ⁴⁰α. Cf. Midr.

Wajjis עַם דָּהָל וְנָח. β-d, S¹ give a different text, ἐποιήσαμεν αὐτοὺς ὑπο-

σπόνδους (ε ἐπισπόνδους). d ὑποσπόνδους αὐ. ἐποιήσαμεν. Α = σπονδὰς ἐποιήσαμεν

πρὸς αὐτούς. With the latter text cf. Book of Jashar (1689, fol. 79^b)

עֲשֵׂה נִיחָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִיחָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְנִיחָא בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. ⁴¹g reads δόντες.

⁴²β, S¹ add πᾶσαν against α, Α. ⁴³g reads ἐχεβρών. Α = αἰχμαλώτους.

⁴⁴α, d, Α. β-d, S¹ om. ⁴⁵β-d, S¹ (save that for Θάμναν of αef, b reads

Θάμνα, and for ῥαβαήλ of αef, S¹, b reads ῥαμβαήλ and g ῥοβαήλ). d, Α

read Τότε (Α = καὶ μετὰ τοῦτο) οἰκοδόμησα (Α^{ab} ἐμνημόνευσα by internal

corruption) ἐγὼ τ. (+ πόλιν d) Θάμνας (Α Θάμνα) καὶ δ. π. μου τὴν ῥαβήλ

(Α ῥαφαήλ). ⁴⁶α, β-d, Α read εἴκοσι ἐτῶν ἡμῃν. d ἡμῃν δὲ τότε κ' ἐτῶν.

⁴⁷dg read γέγονεν. ⁴⁸d reads καὶ εἰρηνεύσαμεν. ⁴⁹c. h reads καὶ ἐμοί.

β με. ⁵⁰h reads in dat. ⁵¹d adds σφόδρα.

VIII. ¹α. β, Α, S¹ read ἦν δέ (Α om.) μοι (+ καὶ αdf, Α^b, S¹). ²Α =

ἦν ὄνομα τοῦ ἀρχιποίμενος μου. ³α, αef. b reads Ἱράν. dg Ἡράν. Α^{ab} =

Ἱράς. Α^bdeg Ἱράμ. ⁴α, abg. d reads Ὀδωλλαμήτην. ef Ὀδολαμήτην.

β-δδ καὶ¹¹ ἐποίησεν ἡμῖν πότον¹². καὶ † παρακάλεσας¹³ δέδωκέ¹⁴ μοι
 Βισσυνέ. τὴν θυγατέρα αὐτοῦ¹⁵ * ὀνόματι Σαβά¹⁶ εἰς γυναῖκα. 3.
 β, A, S¹ Αὐτὴ¹⁷ ἔτεκεν μοι τὸν Ἡρ¹⁸ καὶ τὸν¹⁹ Ἀνὸν καὶ τὸν²⁰
 ἔζησεν καὶ τὰ τέκνα αὐτοῦ Σηλῶμ²¹. * Καὶ τοὺς μὲν δύο²² ἀνέειλεν²³ Κύριος· ὁ γὰρ
 αὐτοῦ Σηλῶμ²⁴ ἔζησεν²⁵.

IX. * Δέκα καὶ ὀκτώ¹ * ἔτη ἐποίησεν δὲ² εἰρήνην³ ὁ⁴ πατήρ
 μου⁵ μετὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ Ἡσαῦ⁶, καὶ οἱ⁷ υἱοὶ αὐτοῦ μεθ'
 β, A, S¹ ἡμῶν μετὰ⁸ τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ⁹ * Μεσοποταμίας ἀπὸ Λαβάν¹⁰.
 ἐτῶν ἐν 2. Καὶ πληρωθέντων τῶν¹¹ δεκαοκτὼ ἐτῶν¹² ἐπανήλθεν¹³ ἡμῖν
 τῷ τεσσα- Ἡσαῦ ὁ ἀδελφὸς τοῦ πατρὸς μου¹⁴ ἐν λαφῶ βαρεῖ¹⁵ καὶ ἰσχυρῶ.
 σαρο- 3. Καὶ * ἔπαισεν ἐν τόξῳ ἱακώβ τὸν Ἡσαῦ¹⁶, καὶ¹⁷ ἤρθη¹⁸
 κοστῶ ζῶης μου. ἔπεισεν ἐν τόξῳ ἱακώβ.

β-δg, A, S¹. dg read πρὸς ὃν ἐλθὼν (g om. καὶ) ἰδὼν με (g om.). α reads as
 in margin. α, aef. δδ read Βαρσάν. g, A Βαρσά. γ α. β om. δg
 read β.σιλεύς. δ reads Ὀδολλάμ. A = Ὀδολομάτων. 10 c. h reads
 ἐλάλησεν αὐτόν. β, A om. Perhaps we should read καὶ ἐκάλεσεν ἡμᾶς.
 11 d om. 12 g reads τόπον. h adds ὁ βασιλεύς. 13 A adds με. παρα-
 καλέσας has no intelligible meaning here. It = 𐤒𐤒𐤕 corrupt (?) for 𐤕𐤒𐤕,
 'when I was heated,' i. e. by wine, or 𐤕𐤒𐤕, 'when I was hot with desire.'
 Cf. XI. 2, XIII. 5-7. For the same corruption cf. LXX on Is. lvii. 5.
 14 α, g. β-e, S¹ read διδωσι(ν). e δίδουσιν. A = ἰδίδου. 15 a om. 16 α.
 af read Βισσυνέ. b Βησσυνέ. d Βοσεί (which it trs. before τὴν θυγ.). e τὴν
 Βησσυνέ. g Βισυνέ. A = Βερσυνέ. These are all corruptions of 𐤕𐤒𐤕.
 See my note on Jub. xxxiv. 20. 17 d reads καὶ συλλαβοῦσα. A = καὶ
 αὐτή. 18 β-a, A. α, a read Εἰρ. 19 δδ om. 20 abefg om. 21 c, ag,
 A^{b*}. h, β-ag read Σιλώμ. A^{ab} Συλαμών. 22 α, A. abdfg read ὃν τοὺς
 δύο (+ Ἡρ καὶ Αἰνὸν d). e οὗς τοὺς δύο. δde, A, S¹ add ἰτέκνου. 23 h, g
 add ὁ. 24 c, a, A. h, β-a read Σιλώμ. 25 β, A, S¹ add καὶ τὰ τέκνα
 αὐτοῦ (a om.) ὑμεῖς ἐστέ (d om. ὑ. ἐ.).

IX. 1 α. β reads δεκαοκτώ. 2 α, af, A, S¹ (save that af, A, S¹ om. δέ).
 bg read ἔτη ἐποίησαμεν. d ἐποίησαμεν ἔτη. e ἔτη ἐποίησατο. 3 d reads μετὰ
 τὸ ἐλθεῖν ἡμᾶς ἀπὸ Λαβάν ἐκ τῆς Μεσοποταμίας ἐν εἰρήνῃ διάγοντες. 4 d adds
 τε. S¹ om. with next two words. 5 α. d. β-d, A read ἡμῶν. δδ add
 καὶ ἡμεῖς. 6 c reads Ἰσαῦ. 7 a om. 8 c adds δέ. 9 c, eg. h, abf
 read ἐκ. d om. together with next seven words. e adds τῆς. 10 A =
 Λαβάν ἐκ Μεσοποταμίας τῶν Συρίων. 11 bg om. 12 β, A, S¹ add ἐγὼ (β-e,
 A om.) ἐν τῷ (δe om.) τεσσαρακοστῷ (+ πέμπτῳ d) ἔτει (+ τῆς ad) ζωῆς μου.
 13 α. β-f read ἐπῆλθεν. f ἀνῆλθεν. 14 A = ἡμῶν. 15 c, d read βαρύ.
 16 a. So also α, f (save that α inserts δ before ἱακώβ and reads ἐπέπεισεν,
 and f ἔπεισεν for ἔπαισεν). d also (see below) substantially supports our
 text. Either ἔπεισεν is simply a corruption of ἔπαισεν or the latter may have

† νεκρός¹⁹ ἐν ὄρει Σιείρ²⁰. 4. * Καὶ ἡμεῖς κατεδιώξαμεν²² β, S¹
 τοὺς υἱοὺς Ἡσαῦ²³, ἣν δὲ * καὶ τοῦτοις πόλιν δχυρά²⁴, καὶ οὐκ Σιείρ, καὶ
 ἡδυνήθημεν εἰσελθεῖν ἐν αὐτῇ²⁵. * περικαθίσαντες δὲ²⁶ ἐπο- * πορευό-
 λιορκούμεν αὐτήν²⁷. 5. Καὶ ὥς οὐκ ἦνοιγον * ἡμῖν μετὰ Ἀνοιράμ
 ἡμέρας εἴκοσι²⁸ ὁρώντων αὐτῶν²⁹ προσάγων³⁰ κλίμακα³¹ καὶ ἀπέθα-
 παραθήσας³² * τὴν ἀσπίδα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου³³ καὶ³⁴ β, A, S¹
 ὠνήλθον³⁵ * ἀποδεχόμενος τοὺς λίθους³⁶ καὶ³⁷ ἀνέειλον * τέσσαρας πόλιν καὶ
 σιδηροῦν καὶ πύλιν χαλκαί. α, β-d, S¹ τὴν ἀσπίδα. β, A λίθους ἕως ταλ-
 ᾶντων τριῶν καὶ ἀνελθὼν (A om.).

been only a happy emendation in the Greek, and ἔπεισεν or ἐπέπεισεν may
 have been a rendering of הכה which the translator took to be כָּהַן,
 whereas he should have read it as כָּהַן. The Midr. Wajjis and Chron.
 Jerach. have here יָגַד הכה = 'smote Esau.' Similarly Jub. xxxviii. 2.
 Of the other authorities *bg*, A, S¹ read ἔπεισεν ἐν τόξῳ Ἰακώβ. *d* ἔπεισε τῷ
 Ἡσαῦ ἐν τόξῳ ὁ πατήρ μου Ἰακώβ. *e* ἔπεισεν τὸ ξύλον. *h* om. next twelve
 words through hmt. ¹⁷*d* adds εὐθέως. ¹⁸*e* reads ἦλθεν. *d* adds ὥς.
 A^b = ἦραν αὐτόν. ¹⁹*g* reads Ἡσαῦ. A^{ode} trs. before ἦρθη. A^b om.
 νεκρός = הָיָה which is corrupt for הָיָה = τετραυματισμένους. Owing to this
 corruption *c* om. the following clause and A, while preserving it, wrongly
 alters it. In the Midr. Wajjis and Chron. Jerach. ver. 3 appears as:
 תַּיִרְיָא דַּשׁ וְשׁוֹתָ לְהַן . . . בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שָׁחַדוּן כֹּחַ הָלָן וְשׁוֹתָ לְהַן
²⁰*c*, *bg*. *a* reads Σικάρ. *df* Σιήρ. *e* Σιρήχ. ²¹β-d, S¹ (save that *eg* read
 Ἀνοιράμ). *bd* read καὶ πορευόμενος ἐπάνω Εἰραράμ (Ἡράν *d*) ἀπέθανεν. A =
 καὶ πορευομένων αὐτῶν ἐτόφῃ ἐν Ἀναράμ. Cf. Jub. xxxviii. 9. This clause
 was omitted by *c* owing to the corruption pointed out in note 19, and
 altered as above in A for the same reason. ²²*c*, *af* read ἡμεῖς δὲ διώξαντες
 ἐπὶ. *beg*, A ἡμεῖς δὲ διδιώξαμεν ἐπὶ (*e* ἐπεδιώξαμεν). *d* ἡμεῖς κατεδ. ἐπὶ. For τ.
 υἱούς following *e* reads διπῶν τῶν υἱῶν. ²³*d* reads αὐτοῦ καὶ κατέφυγον εἰς τὴν
 πόλιν αὐτῶν. ²⁴*h*. *c* reads καὶ ἡ τοῦτων πόλιν Ισχυρά. β-d, A τοῦτοις πόλιν
 (A πόλιν (+ ὄχυρα A^{b*})) καὶ τείχος σιδηροῦν (τείχη (+ αὐτῶν A^{b*}) σιδηρὰ A)
 καὶ πύλιν (+ αὐτῶν A^{bhes}) χαλκαί. *d* ταύτης τείχος ὄχυρός καὶ πύλιν χαλκαί.
 S¹ αὐτοῖς πόλιν σιδηρὰ καὶ πύλιν χαλκαί. ²⁵α, *bd*. *ef* read εἰς αὐτήν. *g* ἐν
 αὐτῇ. *a*, A om. ²⁶*af*. *c*, *e* read περικαθίσαντες δέ. *h* περιελισθίσαντες δέ.
 δ καὶ περικαθίσαντες. *dg* παρακαθίσαντες τοῖνον (δέ *g*). ²⁷*c*, A. *h*, *abdf*, S¹
 read αὐτοῖς. *e* ἐπ' αὐτήν. *g* αὐτῇ. ²⁸*h*. β reads μετὰ ἡμέρας εἴκοσι (εἴκ.
 ἡμέρας *f*). *c* ἡμῖν ἕως ἡμ. εἴκ. A = ἡμῖν τὰς πύλιν μετὰ ἡμ. εἴκ. *c*, *d* add
 καί. ²⁹A om. ³⁰*d* reads προσάγων. A = προσηγάγον. ³¹A^{bhes}
 πρὸς τὰ τείχη αὐτῶν. A^{ab*od} insert these words before κλίμακα according
 to Armenian text. ³²*d*, A^{abodes}. A^{b*} = παραθήσαντες. This participle
 is necessary though α, β-d, S¹ om. it. ³³α, β-d*g*. *d* reads ἀσπίδα ἐν τῇ
 κεφαλῇ μου. *g* τ. ἀσπίδα ἐπὶ τ. κεφαλῇ μου. A^{bhes(2od)} = ἀσπίδα ἐπὶ τῶν
 κεφαλῶν ἡμῶν. So also A^{b*} but that it trs. ἀσπίδα after ἡμῶν. ³⁴α,

β, (A), S¹ τῶν δυναστῶν αὐτῶν³⁸. 6. *καὶ δ³⁹ 'Ρουβὶμ καὶ δ⁴⁰ Γὰδ καὶ τῇ ἀνείλουν ἐτέρους ἐξ⁴¹. 7. Τότε 'οὖν⁴² αἰτοῦσιν⁴³ ἡμῶν⁴⁴ ἐξῆς ἐμβάντες. τὰ πρὸς εἰρήνην καὶ *γενομένης βουλῆς μετὰ⁴⁵ τοῦ πατρὸς β, A, S¹ ἡμῶν ἐδεξάμεθα αὐτοῦς⁴⁶. 8. Καὶ ἦσαν διδόντες⁴⁷ ἡμῶν αὐτοὺς ὑποφόρους⁴⁸ πυροῦ⁴⁹ κόρους⁵⁰ πεντακοσίους⁵⁰, καὶ⁵¹ ἐλαίου ὕψους⁵² πεντακοσίους⁵³, καὶ⁵⁴ οἴνου *μέτρα πεντακόσια ἕως τοῦ λιμοῦ¹ βδε, A διακοσίους. β-af, A βίβ. β, A χίλια πεντακόσια ἕως οὗτε.

β-d, A^{bod}. d, A^{b*} om. ³⁸ A^{b*} read ἀνέληθμεν ἐπὶ τὸ τεῖχος. ³⁹ α. Here the text seems to mean 'sustaining the assault of the stones.' In this sense we should expect ὑποδεχόμενος, but Polybius (iii. 43. 3, v. 51. 1) uses ἀποδεχόμενος in this sense. β, A, S¹ read ἀποδεχόμενος (ὑποδεχόμενος ε) λίθους (+ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου ε; + μεγάλους A^{(a7) b* c d e f}, but A^b om.) ἕως τάλαντων τριῶν (ὡς τάλαντα τρία ε). ³⁷ β-g, S¹ add ἀνελθόν. g εἰσελθόν. ³⁸ c. h reads τίς. τοὺς δυνατοὺς αὐτῶν. β τίς. τοὺς (d om.) δυνατοὺς ἐξ αὐτῶν (ε δυνάστας αὐτῶν). A = αὐτῶν ἄνδρας τέσσαρας δυνατοῦς. ³⁹ α (save that h om. δ). afg read καὶ ἐξῆς. βδε καὶ τῇ ἐξῆς. A = καὶ μετ' ἐμέ. β-afg, A, S¹ add ἐμβάντες. d ἐλθόντες. af ἀναβαίντες. ⁴⁰ α. β om. ⁴¹ b reads ἐξήκοντα. ⁴² α. d reads οἱ λοιποί. β-d, A, S¹ om. ⁴³ e reads αἰτήσαντες. ⁴⁴ c. h reads ἡμῶν. β ἡμᾶς. ⁴⁵ α. β-de read γενομένοι βουλῆς (cf. 1 Chron. xii. 19). d γενομένη βουλῆς μετὰ. e γενομένη βουλή. A^b reads *ἡνιερηκωλ ἡμωμ* = αἰτήσαντες Δαροί, where however *ἡμωμ* is corrupt for *ἡμωμ* = βουλήν. So I have just found A^b reads. Thus A^b = αἰτήσαντες βουλήν, a good rendering of G. The text of A^{(a7) b} is not recorded in the Armenian text, but only that of A^{b* c d e f}. In these MSS. *ἡμωμ* is corrected into *ἡμω* = πρῶτον. Hence their text = αἰτήσαντες πρῶτον. ⁴⁶ α. β-e, A, S¹ add ὑποφόρους. e ἐπιφόρους. ⁴⁷ A adds αἰ. ⁴⁸ d reads σίτου which b adds in margin, g πυροῦς. ⁴⁹ h, β-e = 713. c reads κόκκους. e φόρους. ⁵⁰ α. f. a reads φ'. βδε, A διακοσίους. g om. ⁵¹ α, A. β-g, S¹ om. g reads σύν. ⁵² c. h reads υφείς, af φείς. These seem to be corruptions of ΠΕΨ, which is transliterated in the LXX as οἰφί and οἰφεί. But the use of this word as a measure of liquids is without parallel. We might, however, defend its use here by appealing to a similar use of ΠΕΨ, which though all but universally a measure for grain is used in a few instances as a measure for liquids. See Jer. Targ. on Exod. xxix. 4; Lev. xi. 15, 27 &c. (Levy, *Chaldäisches Wörterbuch*, p. 136). It is possible, therefore, to regard βέθ which is the text of bdeg as a correction. A^{abb* c d e f} = μέτρον βέθ (sic). ⁵³ α, ef. abd read φ', g φεί. e om. rest of verse but e³ adds ἕως οὗτε κατήλθ. εἰς Αἴγ. at foot. A^{abbod e f} om. next seven words. ⁵⁴ α, A^{b*}. β, S¹ om. ⁵⁵ α. abfg, A^{b*}, S¹ read μέτρα (afg, A^{b*} om.) χίλια (S¹ om.) πεντακόσια (φ' ag) ἕως οὗτε (δου α). d reads μέτρα ἀφ καὶ ταῦτα ἐλαμβάνομεν ἐξ αὐτῶν ἕως οὗτε. ⁵⁶ g reads ἡλθομεν.

X. * Μετὰ δὲ ταῦτα¹ Ἦρ² ὁ υἱὸς μου ἀγεται τὴν Θαμάρ β, A, S¹
ἐκ Μεσοποταμίας θυγατέρα Ἀράμ³ ἑαυτῇ εἰς γυναῖκα⁴. Ἀράμ.

α
2. Ἦν δὲ ὁ Εἵρ
πονηρός, καὶ ἐθανά-
τωσεν αὐτὸν ἄγγε-
λος Κυρίου. 4.
Καὶ ἔδωκα αὐτὴν
Αὐνὰν τῷ δευτέρῳ
μου υἱῷ, καὶ Ἰδοῦ⁵
αὐτὸν ἀνέειλεν ὁ Κύ-
ριος. 3. Καὶ
αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτὴν
κατὰ πανουργίαν τὴν
μητρὸς αὐτοῦ⁶.

β, S¹
2. * Ἦν δὲ Ἦρ⁷
πονηρός, καὶ ἠπόρει⁸
περὶ τῆς⁹ Θαμάρ,
ὅτι οὐκ * ἦν ἐκ
γῆς¹⁰ Χανάαν· καὶ¹¹
* ἄγγελος Κυρίου¹²
ἀνέειλεν αὐτὸν τῇ
τρίτῃ¹³ νυκτί. 3.
Καὶ¹⁴ αὐτὸς οὐκ
ἔγνω αὐτήν, κατὰ
πανουργίαν τῆς μη-
τρὸς αὐτοῦ¹⁵, οὐ γὰρ
ἠθέλεν * ἔχειν τέκ-
να¹⁶ ἀπ' ¹⁷ αὐτῆς.
4. * Ἐν ταῖς ἡμέ-
ραις τοῦ θαλάμου¹⁸
* ἐπεγάμβρευσεν αὐ-
τῇ τὸν¹⁹ Αὐνὰν²⁰.
Καί γε οὗτος²¹ ἐν
πονηρίᾳ²² οὐκ ἔγνω
αὐτήν²³, ποιήσας
σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν.

A
2. † Ὁς ἦν²⁴ πονη-
ρός, καὶ ἠπόρει²⁵ περὶ
τῆς Θαμάρ, ὅτι οὐκ ἦν
ἐκ Χαναναίων. Καὶ²⁶
ἄγγελος Κυρίου ἀνεί-
λεν αὐτὸν²⁷ τῇ δευ-
τέρᾳ²⁸ ἡμέρᾳ²⁹ 4.
τοῦ θαλάμου αὐτοῦ
* [καὶ] ἠθέλον³⁰ ἐπι-
γαμβρεῦσαι αὐτὴν
τῷ Αὐνὰν· καί γε οὗ-
τος ἐν πονηρίᾳ οὐκ ἔ-
γνω³¹ * ποιήσας σὺν
αὐτῇ ἐνιαυτόν³².

X. ¹ α, a. *def* read μετὰ ταῦτα. *dy*, A καὶ μετὰ ταῦτα. ² c reads Εἵρ.
³ d reads Ἀράν, g Ἀράβ. ⁴ α, β, A om. ⁵ h adds καί. ⁶ α om. rest of
vers. 3, and 4, 5. ⁷ d reads ἦν τε ὁ υἱὸς μου Ἦρ. ⁸ b reads ἠπορείτο.
Text may be a mistranslation of מִתְּחִלָּה רָצָה, which should have been rendered
ἔθλιβε τὴν Θ. or ἤχθραινε τῇ Θ. Cf. Jub. xli. 2 (Er) 'hated and would not
lie with her . . . because he wished to take him a wife of the kinsfolk
of his mother.' ⁹ g reads τῇ. ¹⁰ e reads ἐνεγγυς. ¹¹ d reads διὰ
τοῦτο καί. ¹² d reads ὁ ἄγγ. Κυρίου and trs. after αὐτόν. ¹³ b adds ἡμέρᾳ
τῇ. ¹⁴ S¹ om. ¹⁵ a om. οὐ γὰρ . . . μητρὸς αὐτοῦ (ver. 5) through hmt.
¹⁶ e reads τέκνα ἔχειν. ¹⁷ de read ἐξ. ¹⁸ d reads ἐν ταῖς ἡμ. ἐκείναις τοῦ
θαλάμου αὐτῆς ἐπικει . . . ου. g om. ¹⁹ d reads ἐπεγ. αὐτὴν τῷ. g ἐπεγαμβρεύ-
σας δὲ καὶ αὐτήν. ²⁰ S add τὸν δεύτερον υἱὸν μου. See reading of α.
²¹ g reads καὶ αὐτός. ²² e reads πανουργία. d adds ὑπάρχων. ²³ g om.
next eight words. ²⁴ Here ἔρ (i.e. Ἦρ) has fallen out before ἔρ (= ἦν).
²⁵ A^{abbcod} read ἡζωνοῖτω (= ἡλιβαίτο) which may be corrupt for ἡζωνο-
ῖτω = ἠπόρει. A^{ab} ἡζωνοῖτω = ἐθάρρει. ²⁶ A^{abod} add δ. ²⁷ A^b

* Αὐτὴ δὲ ¹¹ * ἀπόντος ἐμοῦ ¹² ἐπορεύθη καὶ * ἔλαβε τῷ ¹³
 Σηλῶμ ¹⁴ γυναῖκα ¹⁵ ἐκ * τῆς Χανάαν ¹⁶. 4. Εἰργονοῦς ¹⁷ β-δ γῆς.
 δὲ ἐγὼ ¹⁸ δ' ἐποίησε κατηρασάμην αὐτῇν ¹⁹ ἐν ὁδῷ ψυχῆς
 μου. 5. Καί γε ²⁰ ἀπέθανεν ἐν τῇ ²¹ πονηρίᾳ ²² αὐτῆς ²³ μετὰ ^{β, Δ, Σ¹}
 τῶν τέκνων αὐτῆς ¹²³. ^{β, Δ, Σ¹}
 αὐτῆς.

strange variations! First we shall consider β, Σ¹ συνέσεα πρὸς αὐτήν. This peculiar clause recurs again in xiii. 3, 7; Test. Jos. ix. 5. So far as I am aware, it is not only quite unexampled but quite impossible in Greek. Nor can it be explained as a corruption native to the Greek. We must therefore have recourse to the Hebrew. Yet the sense of the phrase is obvious from a comparison of the three passages. It denotes a licit or illicit sexual connexion. Now β, Σ¹ = (חב or) חב חב, but this Hebrew cannot yield the needed sense. Hence I conjecture that חב is corrupt for חב, which in later Hebrew has exactly the senses required by the three contexts. Now turning to A, which = συνέσεα πρὸς βουλὰς αὐτῆς, we observe that it agrees with β, Σ¹ in attesting the corrupt συνέσεα, while it approximates to α in πρὸς βουλὰς αὐτοῦ. For, if we compare A and α, we see that A—πρὸς βουλὰς αὐτῆς (חב חב) and α—μὴ βουλευσαμένου τοῦ πατρός μου point to a common original lost in β, Σ¹. The Greek of α = 'my father not having counselled (it).' Cp. 2 Sam. xvi. 23. But probably we should read μὴ συμβουλευσάμενος τῷ πατρί μου, as in xiii. 4, = חב חב חב. For phrase, cf. 1 Chr. xii. 19. In xiii. 4, Judah says that he wished to consult his father before taking Bathshua. Since the context does not refer to the machinations of Bathshua, we conclude that α alone is right here. Our author is fond of the phrase. Cf. ix. 7 γαμμένης βουλῆς μετὰ τοῦ πατρός ἡμῶν. See also reading of d in note 15 below, and also in note 33 on xiv. 6, where it reads ἀνευ βουλῆς τοῦ πατρός μου. Finally, ἔλαβον αὐτήν (= חב חב, a phrase denoting marriage) cannot be explained as being derived from or in any way connected with חב, of which חב (i. e. συνέσεα) is a corruption. α as it stands represents faithfully the original α recension, as is manifest from xiii. 4, where it actually recurs: συμβουλεύσομαι τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήφομαι τὴν θυγατέρα σου. Thus we have here an original divergence between the two recensions. α is truly represented in our text: β († συνέσεα πρὸς αὐτήν) when emended = συνεγμένη αὐτῇ, whilst A borrows partly from β and partly from α, and from the latter in a corrupt form. ¹¹ α, fg. abe read αὐτῇ, d καί. ¹³ α. β reads ἀπόντος μου (d om.). A^b trs. to end of sentence. ¹⁵ α, ade. b reads ἐλάβετο, fg ἔλαβον τόν. ¹⁴ α, e. β-ε Σιλώμ. ¹⁶ f reads ἄδρα. d adds χάρις βουλῇ μου (sic). ¹⁸ α. β-δ, Σ¹ read γῆς X., d, A τῶν Χαναανίων. ²⁰ α. β reads γούε. ²¹ α, deg, A. abf om. ²³ α, dfg. a reads αὐτῆς,

β-d, A, S¹ XII. *Μετὰ δὲ ταῦτα¹ *χηρενούσης τῆς² Θαμάρ³ *μετὰ
 τοὺς λόγους⁴ ἐξη δύο⁴ ἀκούσασα ὅτι ἀνέρχομαι⁵ τοῦ⁶ κείραι⁷ τὰ πρόβατα⁸,
 τουτούς. κοσμηθεῖσα κόσμῳ νυμφικῷ, ἐκάθισεν⁹ *ἐν Ἐνῶν¹⁰ *τῇ
 β, A, S¹ πόλει¹¹ *πρὸς τὴν πύλην¹² τοῦ πανδοχείου¹³. 2. Νόμος
 πύλην β, S¹ γαμ- γὰρ *ἦν τῶν¹⁴ Ἀμορραίων¹⁵ τὴν ἑχηρεύουσιν¹⁶ προκαθέζεσθαι¹⁷
 οὔσαν. ἐν¹⁸ πορνείᾳ¹⁹. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ ἐν²⁰ οἶνῳ²¹ οὐκ
 β, A, S ἐπέγνω²² αὐτὴν²³, καὶ ἠπάτησέ²⁴ με· τὸ κάλλος αὐτῆς διὰ
 ἐπὶ τοῦ σχήματος²⁵ τῆς κοσμήσεως. 4. Καὶ ἐκκλίνας²⁶ πρὸς
 αὐτὴν εἶπον²⁷. Εἰσέρχομαι²⁸ πρὸς σε· καὶ²⁹ εἶπεν³⁰ Ἐνῶν³¹ Καὶ³²
 ἡμέρας παρὰ τὴν τί μοι δώσεις³³; καὶ δέδωκα³⁴ αὐτῇ τὴν ῥάβδον μου καὶ
 β-d, A, τὸ δακτύλιον³⁵ καὶ τὸ³⁶ διώδημα³⁷ τῆς βασιλείας μου³⁸
 S¹ ἐν ὕδασι ἑλθὼν³⁹ ἄρραβῶνα⁴⁰. Καὶ *ὥς συνῆλθον⁴¹ αὐτῇ συνεληφεν⁴²,
 (οἶνῳ f, A^b) Χωρὶς οὐκ ἐπέγνω αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου. β, A, S¹ εἰσέλθω. β, A, S
 τὴν ζώνην.

be αὐτῇ. ²⁰ α. β-g, A add αὐτῇ. g om. with rest of verse. ²¹ α. β, A om. ²² β-e, A, S¹ add νῆαν, e νιοῦ. ²³ α. β, A, S¹ om.

XII. ¹ α, d. β-d, A read μετὰ δὲ (A καὶ ἐγένετο μετὰ) τοὺς λόγους τουτούς.
² α, β-eg, A^{ab+cd+e}. eg, A^b read χηρεύουσα ἦν (ἡ g). ³ e², A add καί.
⁴ α (but h reads ἐπὶ for μετὰ). abfg read μ. δύο ἔτη, d ἐπὶ δύο ἔτη, e καὶ μετὰ
 τρία ἔτη. ⁵ h reads ἔρχομαι. ⁶ α. β om. ⁷ c, def read κῆραι. ⁸ e adds
 εν εν αν τῇ πόλει πρὸς τῇ πύλῃ νόμος γάρ. A add μου. g om. the next three
 words. ⁹ A prefixes καί, and for ἐν Ἐνῶν . . . πανδοχείου reads πρὸς τὴν
 πύλην ἐν μέσῃ τῇ πόλει. g ἐκάθισεν and trs. after πόλει. ¹⁰ c, e. This is
 Enaim (נַיִם) mentioned in Gen. xxxviii. 14, where the LXX has Αἰνάν.
 g reads εννα ανα, h, a εναντι, bd, S¹ ἀπέναντι, f εν. ¹¹ d reads τῆς πόλεως.
 g om. h adds τῶν Ἀμορραίων. ¹² α, bd. aefg reads παρὰ (πρὸς efg) τῇ
 πύλῃ. ¹³ α. β, A. om. A om. next verse through hmt. ¹⁴ α. β om.
¹⁵ dg read Ἀμορραίοις. ¹⁶ α. β, S¹ read as in margin and rightly. ¹⁷ α, a.
 bdg read προκαθίσαι, ef προκαθέσθαι. ¹⁸ d adds τῇ. ¹⁹ α. β (save that
 d reads ἡμέρας ἐπὶ, and aefg τῇ πύλῃ), A, S¹ read as in margin. ²⁰ d reads
 ἐξ. h om. ²¹ α. d reads οἶνον, f, A^b οἶνῳ Χωρὶς (Χουρὶς A^b). β-df,
 A^{ab+cd+e}, S¹ ὕδασι Χωρὶς (Χουρὶς a, Χωρὶς b, Χουρὶς g, Χουρὶς A^{ab+cd+e}).
 d om. next three words and inserts δύο. ²² c reads ἐπέγνω, f ἔγνω, A
 ἐδυνήθη ἐπιγνώνας. ²³ A^b = Θαμάρ. Here β, A, S add ἀπὸ τοῦ οἴνου.
²⁴ h, A read ἐπάτησε. ²⁵ A^{b+d} = κάλλους. ²⁶ ad read ἔκλινω. ²⁷ ad
 read εἶπον. ²⁸ α. β, A, S¹ read εἰσέλθω. ²⁹ h, A read ἡ δέ. ³⁰ bd,
 S¹ add μοι. ³¹ α. β, A, S¹ om. ³² A^{ab} = θέλεις δοῦναι. ³³ α. β reads
 ἔδωκα. ³⁴ α = דָּהָה. But β, A, S¹ read τὴν ζώνην = לְהַחֵם. The latter
 is right. Cf. xv. 3. ³⁵ g om. ³⁶ = דָּהָה or דָּהָה. It is unknown to
 Jub. xli. 11, 18, where the same account is given as in Gen. xxxviii. 18.
³⁷ α, A. β om. ³⁸ α. β, A, S¹ om. ³⁹ c, adef, A^{ab+e}, S¹. h reads ὥς
 ἦλθον, b συνεληφέν, g, A^{b+cd} συνῆλθον. ⁴⁰ α, β-dg, A^{ab}. d reads παραχρήμα

5. Ἀγνοῶν δὲ ἐγὼ⁴¹ ὃ ἐποίησα⁴², *ἤθελον ἀνελεῖν αὐτήν⁴³. αἰπεμψα
 *πέμψασα δὲ ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρραβῶνας κατήσχυνέ με⁴⁴. τοῦ λαβεῖν
 6. *Καλέσας δὲ αὐτήν⁴⁵, ἤκουσα καὶ τοὺς ἐν μυστηρίῳ τοὺς
 λόγους⁴⁶ *οὗς καθεύδων σὺν αὐτῇ ἐν τῇ μέθῃ μου ἔλά- ἀρρα-
 λησα⁴⁷. *Καὶ οὐκ ἠδυνήθην ἀνελεῖν αὐτήν, ὅτι παρὰ α om.
 Κυρίου ἦν⁴⁸. 7. *Ἐλεγον γάρ⁴⁹. Μήποτε ἐν δολιότητι vers.
 ἐποίησε παρὰ ἑλλης⁵⁰ λαβοῦσα τὸν ἀρραβῶνα⁵¹. 8. 6-10.
 *Ἀλλ' οὐδὲ⁵² ἡγγισα⁵³ αὐτῇ ἔτι⁵⁴ ἕως *τῆς ζωῆς μου⁵⁵,

συνελαβεν. g om. A^b = καὶ συνεληφεν, A^{b+od} = ἡ καὶ συνελ. : A adds ἀν' ἐμοῦ. ⁴¹α. β reads ἀγν. δέ, A^b = ἡγήσατο δὲ ἐγώ. ⁴²α, dg, A. abef, Sⁱ read ἐποίησεν. ⁴³β-dg (save that a reads αὐτήν ἀνελεῖν), A, Sⁱ. α, dg om. ⁴⁴β-dg, A (save that f reads κατήσχυσεν for κατήσχυνε, and A^b Θαμὰρ δὲ πέμψασα for πέμψ. δέ, and A τὸν ἀρραβῶνα), Sⁱ. d reads πέμψασα ἐν κρυπτῷ τοὺς ἀρ. κατήσχ. με, g καὶ πέμψασα ἔκρυψεν τοὺς ἀρ. καὶ κατήσχ. με. Here α omits vers. 6-10, and in their stead substitutes the following passage, which is an abbreviated form of the LXX of Gen. xxxviii. 20, 24-30, in part adapted to its new context. Ἐπεμψα τοῦ (ἡ δέ) λαβεῖν τοὺς ἀρραβῶνας. Καὶ οὐχ εὗρον αὐτήν, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς ἠκούσθη ὅτι Θαμὰρ ἐκπεπόρευκε (c ἐκπεπόρευκε) καὶ (+ ἰδοὺ ἡ) ἐν γαστρὶ ἔχει. Ἀκούσας δὲ ἐγὼ εἶπον Ἐξαγάγετε (ἐξαγαγέτω c) αὐτήν (αὐτὴ c) καὶ καθήτω. Ἡ δὲ ἀπίστευε πρὸς με λέγουσα· Τοῦ ἀνθρώπου οὕτως (εἰτινος c) ταῦτά εἰσιν, ἐγὼ ἐν γαστρὶ ἔχω· ἐπίγνωθι ὅτι τίς τὸ δακτύλιος καὶ ἡ ῥάβδος καὶ τὸ διάδημα (τὸ δ. καὶ ἡ ῥ. ἡ). Ἐπειγούς δὲ ἐγὼ εἶπον Δεδικαίωται Θαμὰρ ἡ ἐγώ. Καὶ οὐ προσεθέμην ἔτι τοῦ γῶμαι αὐτήν. Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ τέκτειν αὐτήν (ἡ om. ἐγένετο . . αὐτήν); ἔσχε (+ γοῦν ἡ) δίδυμα, καὶ ὁ μὲν εἰς ἐξήνεγκε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ λαβοῦσα ἡ μαῖα ἔθηκεν ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ κόκκινον λέγουσα· Οὗτος (ἡ om.) ἐξελύσεται πρῶτος· ὁ δὲ ἐπισυνήγαγε τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ εὐθὺς ἐξῆλθεν ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ. Καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Φαρέ· καὶ μετὰ τοῦτο ἐξῆλθεν καὶ ὁ ἐπὶ τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔχων καὶ (ἡ om.) τὸ κόκκινον· καὶ ἐκάλεσεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ζαρά. ⁴⁵g reads καὶ λύσας δὲ αὐτήν. A^{b+od} add πρὸς με καὶ. ⁴⁶A adds παρ' αὐτῆς. ⁴⁷abefg, Sⁱ (save that b, Sⁱ trs. οὗς after μέθῃ μου). d reads οὗς ἐλάλησα καθ. πρὸς αὐτήν ἐν τῇ μέθῃ μου. A = ἐν ᾧ ἐν τῇ μέθῃ μου ἐκάθευδον σὺν αὐτῇ (A^{b+od} om. σ. αὐτῇ). ⁴⁸This clause is trs. into ver. 7 by d. * See note 51. For ἀνελεῖν A^{b+od} read ἰδεῖν. After ἦν A adds ἐκεῖνο. ⁴⁹β-b. b reads ἔλεγον δέ. A^{bho} = καὶ ἐνεθυμήθην, but ~~μεθ-ε-η~~ is corrupt for ~~μεν-ε-η~~ = ἔλεγον. Hence A^{bho} = καὶ ἔλεγον ἐν τῇ καρδίᾳ. A^{b+de} = καὶ νομίσας (ἐνόμιζον καὶ fg) ἔλεγον. d adds πρὸ τοῦ ἐξεπεῖν με αὐτήν τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους μου ὅτι ἀνελὼ αὐτήν ὅτι. ⁵⁰bde, Sⁱ. afg ἄλλου. A may be either so far as form goes. ⁵¹d adds καὶ ἐπειδὴ εἰπέ μοι τοὺς ἐν μυστηρίῳ λόγους, οὐκ ἠδυνήθην ἀνελεῖν αὐτήν ὅτι παρὰ κυρίου ἦν. See note 48. ⁵²d reads καὶ οὐκέτι, g, A^{b+od+efg} καὶ οὐκ. ⁵³d reads συνεγενόμην. ⁵⁴A adds καὶ συνέσταλμαι. d om. next five words, g next four. ⁵⁵aef, Sⁱ. b reads ἕως θανάτου μου,

β-dg, S ὅτι βδέλυγμα ἐποίησα⁵⁶ τούτο⁵⁷ ἐν τῷ παντί⁵⁸ Ἰσραὴλ⁵⁹.
 ἔζησα ἐκεῖ.
 9. Καί γε οἱ ἐν τῇ πόλει ἔλεγον, μὴ *εἶναι ἐν τῇ πόλει
 β-bd τελισκομένην⁶⁰. ὅτι ἐξ *ἄλλου χωρίου⁶¹ ἔλθοῦσα πρὸς βραχὺ
 ἀκούσατε τέκνα μου.
 10. *Καὶ ἐνόμιζον⁶² ὅτι οὐδεὶς
 β, A, S¹ ἔγνω ὅτι εἰσῆλθον πρὸς⁶⁴ αὐτήν. 11. Καὶ μετὰ ταῦτα
 ἐλθομεν⁶⁵ εἰς Αἴγυπτον *Γπρὸς Ἰωσήφ¹ διὰ τὸν⁶⁶ λιμόν.
 12. *Ἡμῖν δὲ ἐγὼ ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ἔξ⁶⁷ καὶ ἐβδομή-
 πορεύ-
 εσθε.
 β-ag, (A), S¹ κουντα καὶ⁶⁸ τρία ἔτη ἐποίησα⁶⁹ *εἰς Αἴγυπτον⁷⁰.

XIII. *Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, ἀκούσατε
 Ἰουδα¹ τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹² καὶ φυλάξασθε³ τοὺς λόγους μου⁴
 τοῦ ποιεῖν⁵ πάντα⁶ τὰ δικαιώματα Κυρίου⁷ καὶ ὑπακούειν
 ἐντολὰς⁸ Θεοῦ. 2. Καὶ μὴ πονηρεύεσθε⁹ ὀπίσω τῶν ἐπι-
 ὑμῶν
 ἐν ὑπερη-
 θυμῶν ὑμῶν¹⁰ *ἐν ὑπερηφανείᾳ καρδίας¹¹, καὶ μὴ καυχᾶσθε ἐν
 φανείᾳ *ἔργοις καὶ ἰσχύι¹² τῆς νεότητος ὑμῶν ὅτι* γε τοῦτο¹³ πονη-
 ὑμῶν. ρὸν ἐνώπιον¹⁴ Κυρίου¹⁵ ἐστί¹⁶. 3. Ἐπειδὴ καὶ γὰρ¹⁷

but Judah could not say this whilst still alive, nor yet ἡμέρας θανάτου μου,
 as in A^{abbe}. A^{bad} = τῆς ἡμέρας ταύτης. ⁵⁶g reads ἦν. ⁵⁷d, A om.
⁵⁸d adds τῷ. A om. ⁵⁹d adds καὶ ἐτίχθησάν μοι ἐξ αὐτῆς Φαρίσ καὶ Ὀζαρά·
 ἡγουν ὑμεῖς τέκνα μου, and omits ver. 9, 10. ⁶⁰β-d (save that for τελισκο-
 μένην asf read τελειομένην, and for πόλη bg, S¹ read πόλει). A = μὴ τελεσθῆναι
 τοιαῦτα ἐν τῇ πόλει. ⁶¹g reads ἄλλης χώρας. ⁶²b om. ⁶³efg, A.
 a reads νομίζων. A adds οὕτως. b, S¹ read ἐνόμιζεν. ⁶⁴a reads εἰς.
⁶⁵d reads εἰσῆλθον. ⁶⁶f reads τήν. d adds τ. ἀδελφὸν ἡμῶν after Ἰωσήφ.
⁶⁷α (save that c reads ὁπὼς for ἐξ), S¹. bfg read σαράκοντα ἐξ ἐτῶν ἡμῶν,
 ἀδὲ μς' ἐτῶν ἡμῶν (+ τότε d). ⁶⁸α. β om. ⁶⁹α. adsf, A, S¹ read ἔζησα,
 d ἐξήσαμεν, g εἰμί. ⁷⁰α, A. β-dg, S¹ read ἐκεῖ, d μετὰ ταῦτα, g ὅδε. a
 adds ἔτη.

XIII. ¹α. asf read κ. ν. ὡς λέγω (f om. ὡς λέγω) ὑμῖν ἐντέλλομαι, ἀκούσατε
 τέκνα μου Ἱ. bg, S¹ κ. ν. ὅσα ἐγὼ ὑμῖν (g om.) ἐντέλλομαι, ἀκούσατε τέκνα (+ μου
 Ἱ. g + καὶ Ἱ. S¹). d νῦν οὖν τέκνα μου ἀκούσατε Ἱ. A = κ. νῦν ἀκούσατε τέκνα
 μου ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν. ²A om. ³α. β reads φυλάξαι. β, S¹ add
 πάντας. ⁴d adds καὶ τὰς ἐντολὰς μου. A = Ἰουδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ⁵A
 reads $\mu\epsilon\lambda\epsilon\lambda$ = ἔχειν, but this is corrupt for $\mu\epsilon\lambda\epsilon\lambda$ (= ποιεῖν). ⁶b, S¹
 om. ⁷A = ἐνώπιον Κυρίου. d om. next four words. ⁸α, af. b reads
 ἐντολῆς, eg ἐντολαῖς. b, S¹ add Κυρίου. ⁹α. β, A, S¹ read πορεύεσθε.
¹⁰α, ag. β-ag, S¹ read ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμήσεσι (+ τῶν d) διαβουλιῶν ὑμῶν,
 A καρδιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐνθυμήσεσι ὑμῶν. ¹¹α, β-a. a om. A = ἐν ὑπερη-
 φανείᾳ τῶν διαβουλιῶν ὑμῶν ἐμπίπτετε. β-f, S¹ add ὑμῶν. ¹²α. adsf read
 ἰσχύι (+ καὶ d) ἔργοις, b ἔργοις ἰσχύος, g ἐν ἰσχύι ἔργων ὑμῶν. A, S¹ = ἰσχύι
 ἔργων. ¹³c, a. h reads τό, bdef καί γε τοῦτο, g γε καὶ τοῦτο. A = τοῦτο
 πᾶν. S¹ om. ὅτι . . ἐστί. ¹⁴α, β-bg, A^{badef}. bg, A^{abef} read ἐν ὀφθαλμοῖς.

ἐγκαυχησάμενος¹⁸ ὅτι * ἐν πολέμοις¹⁹ οὐκ * ἡπάτησέ με²⁰ α ἦν
 πρῶσωπον * γυναικὸς εὐμόρφου²¹, * καὶ ὠνειδίζον²² 'Ρουβίμ²³ τησέν
 * τὸν ἀδελφόν²⁴ * μου περὶ Βάλλας²⁵ γυναικὸς τοῦ²⁶ πατρός μου. β-δ, Α, S
 μου, καὶ²⁷ τὸ πνεῦμα * τοῦ ζήλου καὶ τῆς πορνείας²⁸ παρετά-
 ξαντο²⁹ * ἐπ' ἐμέ³⁰, ἕως³¹ † συνετέλεσα εἰς Ἀνὰν τὴν Χαναανί-
 την³² καὶ εἰς Θαμὰρ τὴν νόμφην³³ μου. 4. * Ἐλεγον Βησσονί
 γὰρ τῷ πενθερῷ μου ὅτι συμβουλευέσονται τῷ πατρί μου καὶ
 οὕτως λήψομαι³⁴ τὴν θυγατέρα σου. * ὁ δὲ οὐκ ᾔθελεν, ἀλλ' ³⁵ β, Α, S¹
 ἔδειξέ³⁶ μοι * εἰς ὄνομα³⁷ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ * χρυσοῦ πλήθος
 ἄπειρον³⁸. * βασιλεὺς γὰρ ἦν³⁹. 5. * Καὶ ἐκόσμησεν νυμφηθεί-
 αὐτήν⁴⁰ ἐν χρυσίῳ⁴¹ καὶ μαργαρίταις, * καὶ ἐποίησεν αὐτήν β-δ, Α,
 S¹ καί.

¹⁸ h reads θεοῦ. ¹⁹ α, Α. β omit. ²⁰ efg, Α. h reads ἐγώ, b, S¹ γὰρ ἐγώ.
 c, ad om. ²¹ c. h reads ἐκαύχησά μοι corrupt (?) for ἐγκαυχησάμην. β-g, S¹
 read καυχησάμενος. g, Α καυχησάμενος ἤμην. ²² c trs. before ὅτι. d reads
 καὶ πολεμιστὴς ὡς τάχα. For these and the next six words Α reads οὐκ ἐτι
 ἡπατήθην ἐν πολέμοις (Α^{b+cd} om. ἐν πολ.) εὐμορφία (εὐμορφία Α^b) γυναικῶν
 εὐμόρφων (Α^{b+cd} om). ²³ β-g. α reads ὑπῆντησέν μοι—apparently a cor-
 ruption of our text. g reads ἡντησέν με. For ἡπάτησε . . εὐμόρφου S¹
 reads οὐκ ἐπέτυχόν μοι εὐμορφοὶ γυναῖκες. For Α see preceding note.
 d adds ἄσθρωνος ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ οὐδέ, g ἄσθρωνος ἢ εἰς χρυσὸν διεπρί-
 θιζον οὐδέ εἰς. ²⁴ α om. ²⁵ α, g, Α (save that α reads ὠνειδ. for ὠνειδ.).
 d reads ἦτι δὲ καὶ ὠνειδίζον, α ὠνειδίζων, b, S¹ ὠνειδίζον, ef ὠνειδίζον. ²⁶ α, ad.
 β-ad read 'Ρουβίμ. ²⁷ g reads τῷ ἀδελφῷ. ²⁸ dg add τῆς. ²⁹ α, dg.
 abef om. ³⁰ b om. d adds ταῦτα καυχόμενος, Α τότε. ³¹ Α = τῆς πορν.
 καὶ τοῦ ζ. For ζήλου c reads ζήλους. ³² b reads παρετάξαντο. ³³ α. abefg
 read ἐν (ἐπὶ g) ἐμοί, d μοι. ³⁴ d adds οὐ. ³⁵ α. β-d (save that e reads
 Βησσονί, f Βισσονί for Βησσονί), Α, S¹ read as in margin. d reads ἐνέπεισον
 εἰς Βησσονί τὴν Χ. καὶ ἔλαβον αὐτὴν γυναῖκα ὁμοίως. συνετέλεσα seems to be
 a corruption native to the Greek. ³⁶ α. β, Α, S¹ (save that Α, S¹ =
 τῷ υἱῷ) read as in margin. ³⁷ α (save that c om. τῷ πατρί μου καὶ οὕτως
 λήψομαι). β-d, Α^{b+cd}, S¹ καὶ ἔλεγον τῷ π. μου Συμβουλευέσονται (b συμβου-
 λείσω, f συμβουλευέσονται, Α^{b+cd} συμβουλευσαι, but Α^b = συμβουλευέσονται)
 τῷ πατρί μου καὶ οὕτως λήψομαι. d reads καὶ γὰρ ὅτε ἐκπλεσέ μοι Βαρσάν ὁ
 πενθερός μου καὶ ἐπέ μοι περὶ τῆς θυγατρὸς αὐτοῦ, οὐκ εἶπον αὐτῷ. Βουλευέσονται
 περὶ τούτου τὸν πατέρα μου καὶ οὕτως λήψομαι. Α^b = καὶ ἔλεγον τ. πενθερῷ μου
 Ἔρχομαι βουλευέσονται καὶ λέγω τῷ πατρί μου πρῶτον καὶ τότε λήψομαι. Α adds
 εἰς γυναῖκα. ³⁸ α. d reads ἀλλά, β-d, Α, S¹ καί. ³⁹ c reads ἔδειξα.
⁴⁰ α. β reads ἐπ' ὀνόματι. S¹ ἀπὸ τῶν κτημάτων. ⁴¹ d reads χρυσοῦ πλήθος,
 f χρυσίον ἄπειρον πλήθος, g χρυσίον πλ. ἄπειρον. ⁴² α, Α^{b+cd}. β-d, Α^{b+cd}, S¹
 read ἦν γὰρ βασιλεὺς. d om. ⁴³ α, Α^b. β-d, S¹ read καὶ αὐτὴν κοσμήσας,
 d κοσμήσας δὲ καὶ αὐτήν, Α^b καὶ τὴν θυγατέρα αὐτοῦ Βησσονί ἐκόσμησε. ⁴⁴ α,

*τὰ δύο ταῦτα¹⁴ ἀφιστῶσι τὴν διάνοιαν¹⁵ τοῦ ἀνθρώπου. β, Αβ, S
 3. Ἐὰν γὰρ πίῃς¹⁶ οἶνον εἰς μέθην, *ἐν διαλογισμοῖς ῥυπαροῖς δύναμιν.
 συνταράσσει¹⁷ *τὸν νοῦν σου¹⁸, *καὶ εἰς πορνείαν¹⁹ ἐκθερ- β, Α τις
 μαίνει²⁰ τὸ σῶμα πρὸς *ἡδονήν, καὶ²¹ πράσσει τὴν ἁμαρτίαν²² πίη.
 καὶ οὐκ αἰσχύνεται. 4. Τοιοῦτός²³ ἐστὶν ὁ πάρονος²⁴, β, Α, S
 τέκνα μου, ὅτι²⁵ ὁ μεθύων²⁶ *οὐκ αἰδεῖται οὐδένα²⁷. νούν εἰς
 *Ἰδοὺ γὰρ ἡμὲ ἐπλάνησεν μὴ αἰσχυνηθῆναι τὸ πλῆθος²⁸ *τῆς πορνείαν
 πόλεως²⁹. ὅτι³⁰ ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν 5. καὶ
 Θαμάρ, καὶ ἐποίησα *ἁμαρτίαν μεγάλην³¹, καὶ *ἀνεκάλυψα (Α om.).
 κάλυμμα ἀκαθαρσίας νίων μου³². 6. Πίων³³ τὸν³⁴ οἶνον³⁵ β, Α, S
 οὐκ αἰσχύνηται³⁶ τὴν³⁷ ἐντολὴν τοῦ³⁸ Θεοῦ, καὶ ἔλαβον γυναῖκα μῆξιν,
 Χανααναίαν. 7. *Συνέσεως³⁹ γὰρ πολλῆς⁴⁰ χρίζει⁴¹ ὁ πίνων⁴² καὶ εἰ
 τὸν⁴³ οἶνον, *τέκνα μου⁴⁴, *καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ σύνεσις τῆς πάρεστι
τὸ τῆς
ἐπιθυμίας
αἰτίων.
δ, Α, S¹
οἶνος.

β-δδ, Α συνέσεως γάρ (g, Α om.).

¹⁴ d reads αὐτὰ τὰ δύο. ¹⁵ α, Α^h. β, Α^{bbccdd}, S read δύναμιν. ¹⁶ h. c
 reads πιεις, abg, Α, S τις πίη, d τις πίνει τόν, ef πίνει. ¹⁷ α, β-d (save that
 c reads πονηροῖς for ῥυπαροῖς and g λογισμοῖς for διαλογισμοῖς). d reads ἐν
 διαλογισμοῖς πονηροῖς γίνεται συνταράσσει γάρ. Α = διαλογισμοὶ ῥυπαίνουσιν.
¹⁸ α. β-d, Α, S read τὸν νοῦν, d ὁ οἶνος τὸν νοῦν. ¹⁹ α. β, Α, S read εἰς
 πορνείαν καὶ (Α om.) ²⁰ c reads ἐκθερμένη, d θερμαίνει. ²¹ α. β, Α, S
 read μῆξιν, καί. β, Α, S add εἰ (d εἰαν, aef, S¹ om.) ²² ἴρεστι (d παρῆν) τὸ τῆς
 ἐπιθυμίας (d ἁμαρτίας) αἰτίων. ²³ a reads ἐπιθυμῖαν. ²⁴ dg read ὁ τοιοῦτος
 and connect with αἰσχύνηται in preceding verse, and d om. next five words,
 and g next six. f reads ὅτι οὕτως. ²⁵ Emended from πονηρός of α, af
 and πόρος of ε. b, Α, S¹ read οἶνος. Our emendation explains all these
 corruptions. ²⁶ f adds οὕτως. ²⁷ Α^{ab} = μεθύων οἶνον. ²⁸ α. β, S
 reads οὐδένα αἰδεῖται (+ οὐδὲ αἰσχύνηται ὡς ἔπαθον ἀγῶ δ). Α = οὐκέτι αἰδεῖται.
²⁹ α, β (but that β om τό). d reads ὅτι οὐκ ἠδέσθην πλῆθος λαοῦ, οὐδὲ αἰσχύνηται
 ἀλόκληρον δῆμον. For μὴ αἰσχυνηθῆναι Α reads καὶ οὐδὲ ἐνόμισα. ³⁰ α. β-d
 read ἐν τῇ πόλει, Α = τὸ ἐν τῇ πόλει, S ἐν ταῖς πόλεις. d om. ³¹ d reads
 καὶ γάρ. ³² Α^{abd} = ἀνομίαν. ³³ h, β (save that h adds τῶν before νίων),
 S¹. c reads ἀνεκάλυμμα ἀκαθ. νίων μου. Α νῦν (Α^{abh} om.) ἀνεκάλυψα τῷς
 νιοῖς μου ἔργα ἀκαθαρσίας μου. Here ~~ἐργα~~ = ἔργα may be corrupt for
~~καλυμμα~~ = κάλυμμα. ³⁴ h reads πίνειν. d gives ver. 6 as follows: Καὶ
 ταῦτα πεποίηκεν ὁ οἶνος καθὼς καὶ τὸ πρότερον ἦν ἵκα ἔλαβον γυναῖκα Χανααναίαν ἀπὸ
 βουλῆς τοῦ πατρός μου διὰ τοῦτο τοῖνον παραγγέλλω ὑμᾶς, τέκνα μου, ἵνα μὴ καὶ
 ὑ-εἰς τὸ αὐτὸ πάθητε. ³⁵ α. β om. ³⁶ f adds καί. ³⁷ h, defg. c reads
 ἐσχ., a ἦσχ. ³⁸ α, aef. bg om. ³⁹ α, fg. abef om. ⁴⁰ α. aef read
 συνέσεως γάρ. bd, S¹ διὸ (διότι d) συνέσεως. g, Α = συνέσεως. ⁴¹ In
 most MSS. written χρίζει. ⁴² a reads πίων. ⁴³ α, d. β-d om. ⁴⁴ h,
 β-d. c, d om. Α trs. before ὁ πίνων. Α^{cde} om. next ten words. ⁴⁵ α, β

β-dg οἰνοποσίας⁴⁴. * ὥς ὅτε ἔχει αἰδῶ, πίει⁴⁵. 8. Ἐὰν δὲ
 ἵνα ἔως ... πίη. παρέλθῃ⁴⁶ τὸν ὄρον⁴⁷, ἐμβάλλει⁴⁸ εἰς⁴⁹ τὸν νοῦν αὐτοῦ⁵⁰ τὸ
 β-b, Δ πνεῦμα τῆς πλάνης, καὶ ποιεῖ * τὸν μέθυσον αἰσχρορρημονεῖν
 βασιλεύ-σῃ πορ-καὶ⁵¹ παρανομεῖν καὶ μὴ⁵² αἰσχύνεσθαι * ἀλλὰ καυχᾶσθαι⁵³
 νεύων τῇ ἀτιμίᾳ⁵⁴ * καὶ νομίζειν εἶναι καλόν⁵⁵.
 γυμνού-
 μενος τῆς
 βασι- οὐκ αἰσχύνεται. XV. Ὁ πορνεύων¹ ζημιούμενος οὐκ αἰσθάνεται² καὶ ἀδοξῶν³
 λείας ἐξ- οὐκ αἰσχύνεται. 2. * Κἂν γάρ⁴ τις * βασιλεὺς ἐστί καὶ
 ἐρχεται. πορνεύει, γυμνοῦται τῆς βασιλείας⁵, * δουλωθεὶς τῇ πορνείᾳ⁶ ὥς
 β-d, Δ, S¹ κἀγὼ ἔπαθον⁷. 3. Δέδωκα⁸ τὴν ῥάβδον μου, τουτέστιν⁹,
 γυμνω- τὸ στήριγμα τῆς ἐμῆς φυλῆς¹⁰, καὶ τὴν ζώνην μου, τουτέστιν¹¹,
 θείς (ἐγυμνώ- τὴν δύναμιν, καὶ τὸ διδάγμα¹², τουτέστιν, τὴν δόξαν τῆς βασιλείας
 θηνg, Δ). μου¹³. 4. Καί γε * μετανοήσας ἐπὶ τούτοις¹⁴, οἶνον¹⁵ καὶ
 α, adf κρέα¹⁶ οὐκ¹⁷ ἔφαγον¹⁸ ἕως γήρους¹⁹ μου²⁰, καὶ * πᾶσαν
 τὴν εὐφροσύνην²¹ οὐκ εἶδον. 5. Καὶ ἔδειξέ μοι ὁ ἄγγελος τοῦ
 δόξαν.

(save that d om. ἐστίν, and f om. τῆς). A^{abbd} = καὶ αὕτη ἐστὶν σύνεσις
 εὐφροσύνης. But ~~μετὰ τὴν~~ is corrupt for ~~μετὰ τὴν~~ = οἰνο-
 ποσίας. A^b = διὰ εὐφροσύνης σύνεσις ἐστίν. α (save that h om. ἕως).
 β-dg, S¹ read ἵνα ἕως ὅτε (ὅτου α) ἔχει αἰδῶ, πίη (b πίη, ef πίει), g ὥς ὅτε
 εἰδὼς ποιεῖ, d ἵνα μὴ σκοτισθῇ τις ἐξ αὐτοῦ. A^{abbd} = ἵνα ἕως ὅτε ἔχει οἶνον
 αἰδοῖ πίη. α d reads παραβῇ. α β-d, Δ, S¹ add τούτων. α c reads
 ἐμβαλεῖ. For ἐμβάλλει. νοῦν S¹ reads ἔπει εἰς τὰ ἄρα. α g om. α, g, A^{abbd}. A^{bdd} = αὐτῶν. b reads καὶ ποιεῖ. adf om. α d reads τῇ με-
 θύοντι. Here a new hand begins in A^b, and rest of this Testament
 belongs to A^β not to A^α. α A = ἀπὸ μηδεὶός. α α. β-g read ἀλλὰ
 (+ καὶ A, bd) ἐκαυχᾶσθαι. g om. α A^{b+cd}, S² add αὐτοῦ. h reads
 ἀδικία, d ἀτομία. α α. β-d, Δ, S¹ read νομίζοντα εἶναι καλόν (καλόν τι
 ποιεῖν Δ), d τὸ ἀποτομία ἀναισχύντως (sic).

XV. ¹For next fourteen words b reads καί. ²A = λυπεῖται, but
~~μετὰ~~ is corrupt for ~~μετὰ~~ = αἰσθάνεται. For ζημιούμενος . . . ἀδοξῶν,
 S¹ reads καὶ γυμνούμενος οὐκ ὑποτάσσεται, ἀτάκτως. g om. next four words.
³α reads ἀδοξον. α d reads καὶ γὰρ ἴδον, g ἐὰν γάρ. α α. β, A read
 βασιλεύσῃ (d βασιλεὺς εἴη, ef βασιλεύσει. A = βασιλεὺς τις ἢ (πορνεύων) A^{abbd}
 trs. before βασιλεὺς) γυμνούμενος τῆς βασιλείας ἐξέρχεται (A^{ab} om.). b γυμνού-
 μενος τῆς βασιλείας οὐκ ἐξέρχεται. S¹ βασιλεύσῃ πορνεύει γυμνούμενος καὶ ἐκ
 τῆς βασιλείας ἐκπίπτει. α g, A^{abbd} read δούλος (+ εἶναι Δ) τῆς πορνείας.
 A^{ab} om. α α, d. adef, S¹ read γυμνωθεὶς, g, Δ ἐγυμνώθη. α α, S¹. β,
 A read ἔδωκα γάρ. α A^{ab} om. next ten words through hmt. but not
 A^b. α ad read φυλακῆς. α α, adf om. next six words through
 hmt. α A add τῆς κεφαλῆς μου. α g om. α d reads πολλὰ μετὰ
 ταῦτα μετενόησα καί. A adds πᾶσι. α h adds οὐκ ἔπαυον. A trs. the words
 οἶνον and κρέα. α α, adf. b reads κρέας, d σίκερα. α d reads οὐκ ἐτί.

θεοῦ²² ὅτι²³ * κὰν βασιλέως κὰν πτωχοῦ²⁴ * κατακυριεύσωσιν β, Α, S¹
αἱ γυναῖκες²⁵. Ἦ οὐκ ἐστὶν ἐν αὐτοῖς προκοπὴ ζωῆς²⁶. 6. ὅτι

* Τοῦ μὲν²⁷ βασιλέως²⁸ αἵρουσιν²⁹ τὴν³⁰ δόξαν τοῦ³¹ ἀνδρείου³² αἰῶνος.
τὴν³⁰ δύναμιν, * τοῦ δὲ πτωχοῦ³³ τὸ³⁴ * τῆς πτωχείας³⁵

ἐλάχιστον στήριγμα. β-δ, S¹

XVI. Φυλάσασθε¹ οὖν², τέκνα μου, * τὸν ὅρον τοῦ³ οἴνου· μετὰ φόβου
* ἐστὶν γὰρ⁴ ἐν αὐτῷ τέσσαρα⁵ πνεύματα πονηρά⁶. * ἐπιθυμίας, Θεοῦ
πυρώσεως, ἀσωτίας καὶ αἰσχροκερδίας⁷. 2. Ἐὰν⁸ πίνῃτε⁹ αἰδοῦ-
οἶνον¹⁰ * ἐν εὐφροσύνῃ¹¹, * ἐστὶ αἰδοῦμενοι μετὰ φόβου Θεοῦ¹². α καί.
* ἔαν γὰρ ἐν εὐφροσύνῃ ἀποστῇ ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος¹³, λοιπὸν γίνεται αὐτῷ τί δὲ
* μέθη, καὶ παρεισέρχεται ἡ ἀναισχυντία¹⁴. 3. * Εἰ δὲ λέγω; μὴδ' ὅπως
Θεοῦ σωφρόνως ζῆσαι, μὴδ' ὅπως τοῦ οἴνου ἐφέπτεσθε¹⁵ ἵνα μὴ πίνετε.

¹² α, Α, β, S¹ read ἴλασθον. ¹³ abg read γήρας. ¹⁴ α, Α-^b, β, Α^b, S¹ om.

²² c reads π. ἀφροσύνη. Α^b = ἀνευ πάσης εὐφροσύνης ζήσα καί. ²³ Α = Κυρίου. ²⁴ α, β, Α, S¹ add ὥς τοῦ αἰῶνος, which b, S¹ set before ὅτι.

²⁵ α, ag. b reads καὶ βασιλεῖ καὶ πτωχῷ, cf κὰν βασιλεῖ κὰν πτωχῷ (πτωχοῦ c). For these words, together with the next three, d reads κὰν βασιλεὺς ἢ κὰν ἀδελφεὺς κὰν πτωχὸς ὁ γὰρ τοιοῦτο ἀλυσκόμενος πάθει γυναῖκες κατακυριεύουσιν αὐτόν, and Α-^b γυναῖκες κατακυριεύουσιν κὰν βασιλέων κὰν πτωχῶν, Α^b ἔαν βασιλέων καὶ πτωχῶν παρτίαις γυναῖκες κατακυριεύουσιν. ²⁶ α, af (save that af trs. κατακ. after γυναῖκες). bog, S¹ read αἱ γυναῖκες κατακυριεύουσιν. g adds κὰν ἀδελφῶν φανεροῦνται. ²⁷ In α only. h prefixes καί. ²⁸ α, β-bdg. b, S¹ read καὶ τοῦ μὲν, d καὶ τοῦ. g om. Α = καὶ τῶν. ²⁹ g om. Α = βασιλέων.

³⁰ α, bd, S¹. aef, Α read ἀρούσι. g om. ³¹ h om. ³² α. β reads τοῦ δέ. Α = τῶν. ³³ g om. Α = ἀδελφῶν. ³⁴ α. β-g reads καὶ τοῦ πτ., g τοῦ δέ. Α = καὶ τῶν πτωχῶν. ³⁵ h, β-ag. c reads τῷ. ag, Α om. ³⁶ Α read an acc. by an error. g adds τό.

XVI. ¹ α, β-δ read φυλάσσεσθε, d φυλάσσετε. ² d om. ³ α, β-bd, Α. bd read ὅρον. ⁴ d reads ἔχει γὰρ ὁ οἶκος. ⁵ Α trs. after πονηρά. ⁶ d adds ἀπὸ ἐστὶ ταῦτα. ⁷ α, β (save that abef om. καί). Α = ἐπιθυμία, πυρώσεως (πυρώσεως Α^{ab+cd+ef}), καὶ ἀσωτία, αἰσχροκερδία (αἰσχροκερδίας Α^{b+de}). ⁸ g adds δέ. ⁹ h, abdg. c reads πίνεσθαι, cf πίνετε. ¹⁰ g om. ¹¹ For ἐν εὐφρ. ἐστὶ Α gives καί (Α^{b+cd} om.) θέλετε εὐφροσύνην εἶναι. ¹² α (save that h reads τοῦ Κυρίου for Θεοῦ). β-δ, S¹ read μετὰ φόβου Θεοῦ αἰδοῦμενοι (+ ζήσεσθε b). Α = μετὰ φόβου Κυρίου καὶ αἰδοί πίνετε. d om. ¹³ aef, Α, S (save that f reads ἀπὸ Θεοῦ ὁ φόβος, cf ἀφροσύνη, a ἀπὸ for ἀποστῇ ὁ τοῦ, and S¹ om. γὰρ. and adds καί before ἀποστῇ). b reads ἔαν γὰρ πίνῃτε μὴ αἰδοῦμενοι καὶ ἀποστῇ ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος. d reads καὶ αἱρετοὶ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ ἀφ' ἡμῶν, g ἀποστῇσεται ὁ μισέκαλος ἀφ' ἡμῶν καί. The clause is omitted by α through hmt., reading only καί. ¹⁴ d reads μέθη ἀπὸ δὲ τῆς μέθης παρτεῖ. ἡ ἀναισχ. g is utterly corrupt: ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν. Here c adds ὁ μὴ

ἀμαρτάνητε¹⁶ ἐν λόγοις ὑβρεως¹⁷ καὶ¹⁸ μάχαις¹⁹ καὶ²⁰ συκοφαν-
 τiais²¹ καὶ παραβάσει²² ἐντολῶν²³ Θεοῦ²⁴, καὶ ἀπολείσθε²⁵
 οὐκ²⁶ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. Καίγε²⁷ μυστήρια Θεοῦ καὶ ἀνθρώ-
 πων²⁸ ἀποκαλύπτει²⁹ ὁ οἶνος, ὡς³⁰ κἀγὼ * τὰς ἐντολὰς τοῦ³¹
 Θεοῦ, καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψα³² τῇ
 Χανανίτιδι³³, * ἃ μοι³⁴ εἶπεν * ὁ Θεὸς³⁵ μὴ³⁶ ἀποκαλύψαι³⁷.
 XVII. * Καὶ νῦν ἐντέλλομαι¹ ὑμῖν, τέκνα μου, μὴ
 ἀγαπᾶν² ἀργύριον³ μηδὲ ἐπιβλέψαι⁴ * εἰς κάλλος⁵ γυναικῶν·
 ὅτι κἀγὼ⁶ διὰ χρυσίον⁷ καὶ⁸ εὐμορφίαν⁹ ἐπλανήθην¹⁰ εἰς
 Βησουέ¹¹ τὴν Χαναanaίαν. [2. * Καὶ οἶδα¹² ὅτι διὰ τὰ δύο
 ταῦτα ἔσται¹³ τὸ γένος μου¹⁴ * εἰς ἀπόλειαν πορνείας¹⁵. 3.
 ὅτι καὶ¹⁶ σοφούς ἄνδρας τῶν νιῶν μου ἀλλοιώσουσιν καὶ
 πονηρίᾳ βασιλείαν¹⁷ Ἰούδα * συμκρυθῆναι ποιήσουσιν¹⁸, ἣν ἔδωκε

πίπων τὸν οἶνον μετὰ φόβου θεοῦ. Is this the lost clause in α? See note 13.

¹⁵ α. *aef* read τί δὲ λέγω; μηδ' ὅπως πίνετε, ὅγ' εἰ δὲ μὴδὲ ὅπως (μὴ ὁδῶ γ) πίνετε, δ ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν ἐὰν ἐστὶν ὑμῖν δυνατόν μηδ' ὅπως πίνειν οἶνον. A = καὶ καλὸν ἐστὶ ὅπως μὴ πίνειν οἶνον. S' λέγω δὲ εἰ ὅπως μὴ πίνετε. d adds μὴ πίνετε. ¹⁶ h. c reads ἀμαρτάνετε. β ἀμαρτάνετε. For the next nine words S' reads ἐν μικρῇ τοιαῦτά ἐστι ὕβρις καὶ παράβασις. ¹⁷ g om. ¹⁸ d reads ἡ. ¹⁹ α, g. β-g, A read μάχης. ²⁰ c om. d reads ἡ, and so also for the next καί. ²¹ h, g. c, β-g, A read συκοφαντίας. ²² h. c, β, A reads παραβάσεως. ²³ d om. g reads ἐν πόλει. ²⁴ d reads τοῦ θεοῦ, A κυρίου. ²⁵ *aefgy*. α, β read ἀπολείσθαι. ²⁶ A om. ²⁷ d reads καὶ γάρ. ²⁸ b, A^{abbd} add ἀλλοτρίους. ²⁹ c reads ἀνακαλύπτει. ³⁰ d reads καὶ γάρ. ³¹ α. β reads ἐντολὰς. ³² β-abd, add Βησουέ (Βησσουέ e, Βισσουέ f). ³³ bd, A, S' add Βησουέ. α Βισσουέ. ³⁴ α. β reads οἷς. A = ἡ. ³⁵ A = Κύριος. h adds μου. ³⁶ d reads μηδ' ὅπως. ³⁷ d adds τινι, καὶ οὐ μόνον ταῦτα πάντα τὰ σκάνδαλα ποιεῖ ὁ οἶνος. ³⁸ β-d (save that b adds δὲ after πολέμου), A (but reading πολέμων γὰρ καὶ ταραχῶν for first four words), S'. d reads ἀλλὰ πολέμου καὶ ταραχῆς αἷτιος γίνεται. α om.

XVII. ¹ α, S'. *aefg*, A^{abbd} read ἐντέλλομαι, bd, S' ἐντέλ. οὖν. A^b = ἐντελλόμενος ἐντέλλομαι. ² g adds τό. ³ g om. next nine words through hmt. ⁴ c. h, ef read ἐπιβλέπειν, ab ἐμβλέπειν, d βλέπειν. ⁵ α, b. ae read εἰς κάλλη, df ἐν κάλλει (d κάλλη). ⁶ α. β, A read καίγε (+ ἐγὼ d). ⁷ α. β, A, S' read ἀργύριον. ⁸ *aef* add διὰ. ⁹ A^b add γυναικῶν, A^b γυναικός. ¹⁰ g reads πλανηθεῖτε ὡς κἀγὼ and om. next four words. ¹¹ β (save that e reads Βησσ., f Βισσουέ). α reads Λὺνάν. A = Βησσουέ. ¹² α. *abef*, A^b, S' read ὅτι οἶδα ἐγὼ, g ὅτι οἶδα. A^b = καὶ γὰρ οἶδα ἐγὼ. For these and the next five words d reads: διὰ τοῦτο εἰς ταῦτα τὰ δύο οἶδα ἐγὼ ὅτι. ¹³ α, *adf*, A, S'. *beg* read ἔσεσθε. ¹⁴ A = τοῦτο. ¹⁵ α. β, S' read ἐν πονηρίᾳ. A = ἐν πορνείᾳ. ¹⁶ α, A^{abbd}. β reads καίγε (+ καὶ d).

μοι Κύριος ἐν ὑπακοῇ πατρός μου¹⁹. 4. *Ἐγὼ οὖν οὐδέ- *bdef*
 ποτε²⁰ *παρέλπησα Ἰακώβ τὸν πατέρα μου²¹, ὅτι²² πάντα *ἐλύπησα*
 *ὅσα μοι ἔλεγεν²³ ἐποίουν²⁴. 5. Καὶ Ἀβραάμ²⁵ ὁ *(+ τὸν*
 πρόπαππός²⁶ μου εὐλόγησέ με²⁷ βασιλεύειν ἐν²⁸ Ἰσραήλ²⁹, *ἰ. τοῦ*
 *καὶ Ἰακώβ εὐλόγησέ με οὕτως³⁰. 6. Καὶ³¹ ἐγὼ οἶδα *δ, Α*
 ὅτι ἐξ ἐμοῦ στήσεται *τὸ βασίλειον³². *Ἰσαάκ.*

XVIII. *Καὶ ἔγνωκα¹ ὅσα* κακὰ ποιήσετε² ἐν³ ταῖς⁴ *β, Α, S¹*
 ἐσχάταις ἡμέραις.] 2. Φυλάξασθε⁵ οὖν⁶, τέκνα μου, ἀπὸ τοῦ *πατὴρ*
 τῆς *πορνείας καὶ τῆς φιλαργυρίας⁷, καὶ⁸ ἀκούσατε Ἰούδα *πατρός.*
 τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁹. *β, Α, S¹*
 3. Ὅτι¹⁰ ταῦτα¹¹ ἀφιστᾷ¹² *τῷ νόμῳ τοῦ¹³ θεοῦ, *δτι (β-bd*
 καὶ τυφλοὶ¹⁴ τὸ διαβούλιον τῆς ψυχῆς, *om.)*
καί γε
ἀνέγνω
ἐν βί-

βλοισ Ἐνὼχ τοῦ δικαίου.

A^{b+d} om. 17 *h, g* read βασιλείς. 18 *d* read συμκρυνοῦσι. For the
 passage ἦν ἰδοὶ μοι . . . ἐποίουν, *g* reads πάντα ὅσα εἶπεν ὁ πατὴρ Ἰακώβ
 ἐποίουν μὴ λυπήσας αὐτόν. 19 *α, A^{b+cd}, β, A^ε, S¹ om.* 20 *α* (save that
h reads δέ for οὖν). 21 *β-g, A, S¹* read οὐδέποτε γάρ. 22 *α, a* (save that *a*
 reads ἐλύπησα), *A^b, bdef, S¹* read ἐλύπησα (+ τὸν *ef*) λόγον Ἰακώβ (*d* trs.
 after μου) τοῦ πατρὸς μου. *A^{b+cd+e}* ἐλύπησα Ἰακώβ τὸν πατέρα μου λόγοις
 (*A^ε* trs. λόγοις before Ἰακώβ). *β* undoubtedly presents the harder text.
 If it goes back to the original, then ἐλύπησα τὸν λόγον = *לדבר יחזיק*
 corrupt(?) for *לדבר יחזיק* = ἡπείθησα τῷ λόγῳ. *בבר* also would explain
 the text of *A*. 23 *d* reads ἀλλά. 24 *h, σ* (*A¹*) reads μοι ὅσα ἔλεγεν,
abef, A, S¹ ὅσα (+ καὶ *A*) εἶπεν, *d* προέταπτό μοι. 25 *f* reads ἐποίησα. *d* adds
 διὰ τοῦτο ἐληφανόμην τὴν εὐλογίαν Ἀβραάμ. 26 *d, A* read Ἰσαάκ. 27 *Em.*
 from *προπαππος* of *c*. *h* reads προπάτορος, *β, A, S¹* πατὴρ (+ πατρός *e*) τοῦ
 πατρὸς. 28 = *בבר*, which may be corrupt for *בבר* = ἐξελέξατό με.
 But it is better perhaps to supply λέγων after verb. See i. 6. 29 *c, a*
om. 30 *g* reads Ἱερουσαλήμ. 31 *α* (save that *h* adds αὐτός after Ἰακώβ).
aef, A^{b+cd+e}, S¹ read κ. Ἰσαάκ ὁμοίως ἐπευλόγησέ (εὐλόγ. *f, S¹*) με (*A om.*)
 οὕτως (*A^{b+cd+e} om.*), *d* ὁμοίως καὶ Ἰακώβ εὐλόγησέ με, *b κ.* Ἰσαάκ ἐπευλόγησέ με
 ὁμοίως οὕτως. For last two words in *b, g* reads ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς μου
 εὐλόγησέν με βασιλεύειν ἐν Ἱερουσαλήμ. 32 *α, b, aef, A* read διότι, *dg* διό.
S¹ τοσοῦτον γὰρ καί. 33 *A^b* = ἡ εὐλογία.

XVIII. 1 *α, β, A, S¹* read δτι (*β-bd om.*) καί γε (*ἐγὼ A*) ἀνέγνω
 (ἔγνω *ef*) ἐν βίβλοις (*βίβλῳ dg*) Ἐνὼχ τοῦ δικαίου. 2 *ae* read κακοποιήσετε.
 3 *b* read ἐπ'. 4 *α, β, A om.* 5 *d* reads φυλάξατε, *g* φυλάσσετε.
 6 *d om.* 7 *d* reads φιλαργ. καὶ τῆς πορν. *g om.* τῆς before φιλαργ. *A^b* =
 πορν. καὶ μέθης καὶ φιλαργ. *S¹* φιλαργ. καὶ μέθης. 8 *c, A, h, β, S¹ om.*
f adds οὖν after ἀκούσατε. *g om.* with rest of verse. 9 *d* adds καὶ γνώ-
 σκετε, 10 *d* adds τὰ δύο πάθη. 11 *A^{b+d}* read φιλαργυρία. 12 *d* reads

ὁδηγεί³, ὅτι⁴ ἐν πλάνῃ⁵ ἀργυρίου τοὺς μὴ ὄντας θεοὺς⁶ β, S¹ δι' ἀργυ-
 ὀνομάζουσιν, καὶ ποιεῖ *τὸν ἔχοντα⁷ αὐτὴν⁸ εἰς ἐκστασιν⁹ ρίου.
 ἐμπεσεῖν. 2. Διὰ τὸ¹⁰ ἀργύριον¹¹ ἐγὼ *τέκνα μου ἀπό- β-*f*, A,
 λωλα¹², καὶ¹³ εἰ μὴ ἡ¹⁴ μετάνοιά μου¹⁵ καὶ ἡ ταπεινώσις S τῆς
 μου¹⁶, καὶ αἱ¹⁷ εὐχαὶ¹⁸ τοῦ πατρός μου ἑσυνέδραμον¹⁹, σαρκός
 ἀτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων β, S τῆς
 μου²⁰ *ἡλέησέ με²¹ ὅτι ἐν ἀγνωσίᾳ²² τοῦτο²³ ἐποίησα. ψυχῆς
 4. Ἐγὼ φλώσκει²⁴ γάρ²⁵ με ὁ ἄρχων τῆς πλάνης²⁶, καὶ ἡ γνώση β, A, S
 ὡς ἄνθρωπος²⁷, καὶ *ὡς σὰρξ²⁸ ἐν²⁹ ἁμαρτίαις φθαρεῖς³⁰. εὐχαὶ
 καὶ³¹ ἐπέγνων³² τὴν ἐμμαντοῦ ἀσθένειαν, νομίζων³³ ἀκατα- ἱκανῶς.
 μάχητος εἶναι¹. β, A, S δ
 οὐκ ἐπίρριπτον
 καὶ ἐλεή-
 μων
 συνέγνω.
 c om. καὶ
 ἡ γνώση

XX. Γνωτέ¹ οὖν, τέκνα μου², ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι³ τῷ ἀνθρώπῳ, *τὸ τῆς⁴ ἀληθείας καὶ *τὸ τῆς⁵ πλάνης⁶. c om. καὶ ἡ γνώση

... τῆς πλάνης (XX. 1).

read εἰθωλα. ³g adds τὴν ψυχὴν. ⁴g om. ⁵β, S¹ add διὰ. ⁶A adds θεοὺς. ⁷A reads τοὺς ἔχοντας. ⁸c reads αὐτῶν. ⁹g reads κοτεῖαν. ¹⁰α, A. β om. ¹¹dg read ἀργυρίου. A^b adds Βηρσονεῖ τῆς γυναικὸς μου. ¹²α. β, A, S¹ read ἀπώλεσα τὰ τέκνα μου. ¹³A^{ab+cd+e} om., but not A^b as in Arm. text ¹⁴g om. *f*, A^b read ἦν ἡ, and *f* om. next four words. ¹⁵α. β-*f*, A, S read τῆς (b om.) σαρκὸς μου. A^{-b} om. next hmt. four words. A^b om. next ten words. ¹⁶α. β, S read τῆς (b om.) ψυχῆς μου. ¹⁷g, A om. ¹⁸β, A^{ab+cd+e}, S¹ add ἱκανῶς. ¹⁹α. β om. A^{ab+cd+e} = ἔσωζον, A^b = οὐκ ἂν ἐσώθην καὶ. This passage illustrates well the respective values of our authorities. συνέδραμον = 137, corrupt for 137 = ἐδέχθησαν. Or possibly for 137 = ἐβοήθησαν. (Cf. T. Gad, v. 9, note). β simply omitted συνέδραμον as unintelligible, while the reading of A may represent attempts on the part of Armenian scribes to give sense to the text, or ἔσωζον may = 137, as it does a few times in the LXX. ²⁰A^{ab} = ἡμῶν. ²¹α. β, A, S read εἰ (aef om.) οὐκ ἐπίρριπτον καὶ ἐλεήμων συνέγνω (A ἔγνω). ²²c. h, β read ἀγνοίᾳ. ²³c. h reads τὸ ἄπορον. β, A om. ²⁴A = ἐσκανδάλισε. ²⁵af om. ²⁶c om. rest of verse together with xx. 1 through hmt. ²⁷h om. rest of verse. ²⁸beg, A, S. a(?)*f* om. ²⁹d reads ὡς παῖς. ³⁰g om. ³¹d reads διαφθαρεῖς. A = φυρεῖς or φυρεῖς, a corruption of φθαρεῖς. A om. rest of verse. ³²d^{fg} om. ³³a reads ἐπέγνω. ³⁴d reads ἦν ἐνὸς μόνου.

XX. ¹h. beg^{fg} read ἐπίγνωτε, d γνώσκετε. a om. entire chapter. ²ef om. ³h adds ἐν. ⁴A = εἰς τὴν ἀλήθειαν. ⁵g reads τῆς, A εἰς τὴν. ⁶dg om. ver. 2 and first eight words of ver. 3 through hmt. A = πλάνη. ⁷h. c reads μέσων ἐστὶ τῆς συνηδήσεως. α defective and corrupt in vers. 2-4. ⁸Corrupt for ἐν φ? ⁹A = μέσφ αὐτῶν (+ θεοῖν

τὸν Λευί³ Ἰω⁴ διαμενῶντε⁵ καὶ⁶ ἢ ἐπαίρεσθε⁷ * ἐπ'
αὐτόν⁸, ἵνα μὴ ἐξολοθρευθῇτε⁹. ἢ 2. Ἐμοὶ γὰρ¹⁰ ἔδωκεν
* ὁ θεὸς¹¹ τὴν βασιλείαν, κἀκεῖν¹² τὴν ἱερατείαν¹³, καὶ β Κύριος.
ὑπέταξε¹⁴ τὴν βασιλείαν * τῇ ἱερωσύνῃ¹⁵. 3. Ἐμοὶ β-af, S¹
ἔδωκεν τὰ ἐπὶ¹⁶ γῆς, ἐκεῖν¹⁷ τὰ¹⁷ ἐν οὐρανοῖς¹⁸. 4. * Οὕτως
γὰρ¹⁹ * ὑπερέχει ἡ ἱερατεία τοῦ θεοῦ²⁰ τῆς ἐπιγείου²¹
βασιλείας²², ἐὰν μὴ δι' ἁμαρτίας ἐκπέσῃ²³ ἀπὸ²⁴ Κυρίου²⁵ καὶ
κυριευθῇ²⁶ * ἀπὸ τῆς²⁷ ἐπιγείου βασιλείας¹. 5. * Ὁ γὰρ
ἄγγελος Κυρίου εἶπέ μοι, ὅτι αὐτὸν ὑπὲρ σε ἐξελέξατο Κύριος²⁸
προσεγγίξω²⁹ αὐτῷ³⁰, καὶ ἐσθλείω³¹ τὴν³² τράπεζαν αὐτοῦ,
καὶ ἁπαρχὰς * αὐτῷ προσφέρειν³³ ἐντροφημάτων³⁴ υἱὸν Ἰσραήλ.
* Σὺ δὲ ἔσθι βασιλεὺς Ἰακώβ³⁵.

6. Καὶ ἔσθῃ³⁶ ἐν αὐτοῖς³⁷ ὡς³⁸ ἡ³⁹ θάλασσα. Καθάπερ⁴⁰
γὰρ⁴¹ ἐν αὐτῇ δίκαιοι⁴² χειμᾶνται⁴³, ἢ οἱ μὲν αἰχμαλωτιζόμενοι
* οἱ δὲ πλουτοῦντες⁴⁴, οὕτως καὶ * ἐν σοὶ πᾶν γένος⁴⁵ ἀνθρώ-
δοι.

⁴ d adds δι' αὐτοῦ. ⁵ hi, β, A. c reads μείνητε. A adds eis τὸν αἰῶνα. ⁶ hi om.
⁷ c reads ἐπίεσθε, hi ἐπίεσθαι, d ἐπίερετε. ⁸ α, β-af. a reads ἐπ' αὐτῷ, f eis
αὐτόν. ⁹ A om. next three verses. ¹⁰ d reads μίν. ¹¹ ch. i, β read
ὁ (βom.) Κύριος. ¹² d reads ἐκεῖν¹⁷ δέ, b ἐκεῖν¹⁷. ¹³ α, ab, S¹. df read ἱερωσύνην,
g εἰρήνην. g om. next six words. ¹⁴ c reads ἐπέταξε. ¹⁵ α reads ἡ ἱερωσύνη.
¹⁶ hi, df, S¹ add τῆς. ¹⁷ hi read δι' τά, f τοῦ. ¹⁸ c reads οὐρανῷ. ¹⁹ ch.
β-af, S¹ read ὡς (ὡσπερ γὰρ d) ὑπερέχει ὁ (b om.) οὐρανὸς τῆς γῆς οὕτως
(τοσοῦτον d), α οὕτως, f ὅτως, i οὐ γάρ. ²⁰ c. hi read ὑπερατεία (sic) τοῦ
θεοῦ, β ὑπερέχει θεοῦ (g om.) ἱερατεία (ἱερατείας d). ²¹ β reads ἐπὶ γῆς.
²² bd om. rest of verse through hmt. ²³ c reads ἐκπίσει, g ἀποπίσει. ²⁴ α.
β om. ²⁵ hi read τοῦ Κυρίου (i Θεοῦ). ²⁶ c reads κυριευθεῖς, g κυριευθεῖ.
²⁷ c. hi read ἐπὶ τῆς, efg read ὑπὸ τῆς, α ὑπό. ²⁸ α (save that hi add ὁ
before Κύριος). β, S¹ read καὶ γὰρ αὐτὸν ὑπὲρ σε (g om. ὑπ. σε) ἐξελέξατο
(+ ὁ d) Κύριος. A = ἐξελέξατο γὰρ αὐτὸν Κύριος ὑπὲρ ὑμᾶς. ²⁹ α. β read
ἐγγίξω. A = ἐγγίσασε. ³⁰ d reads αὐτόν, S¹ αὐτοῖς. ³¹ A = φάγετε.
³² α. β om. ³³ α (save that hi read αὐτοῦ). β, A, S¹ om. ³⁴ b
reads ἐντροφήματα. h adds τῶν. ³⁵ α, β-bg, A, S¹ (save that d reads
ἔσει and d, A add ἐν before Ἰακώβ and hi om. Ἰακ.). g reads ἐμὲ δὲ
βασιλεύειν ἐν Ἰ. b om. ³⁶ d reads ἔσει, g εἶναι. ³⁷ α, efg. ab read αὐτοῖς,
d ἐπ' αὐτόν. ³⁸ c reads ὡσεῖ. ³⁹ α, adf. g reads ἐν (θαλάσσῃ). be, A om.
⁴⁰ α. β reads ὡσπερ. ⁴¹ α, β, A^b. A^{-b} om. ⁴² d prefixes oi. bdeg,
A, S¹ add καὶ (+ oi d) δδικοι. ⁴³ A read ἀληρηθῇ (= βαπτίζονται) corrupt
for ἀληρηθῇ = χειμᾶνται. g reads σχηματίζονται. A om. next six words.
⁴⁴ β-g. α reads oi δὲ πλουτοῦσιν, g πλανοῦντες δέ. d om. οὕτως καὶ . . . πλου-
τοῦσιν by hmt. (?), and reads καὶ instead. ⁴⁵ β-d, A. c reads ἐσύ (sic)
ὅτι τὸ γένος τῶν, hi σὺ γένος. ⁴⁶ A = Ἰσραήλ. g adds ἦγον ἰμοί. ⁴⁷ α,

β, S¹ ἀρ- πων⁴⁶, οἱ μὲν †κινδυνεύουσιν⁴⁷ αἰχμαλωτιζόμενοι †οἱ δὲ πλου-
πάζοντες. τούσιν⁴⁸ ἀρπάζοντες * τὰ ἀλλότρια⁴⁹.

β, A οἱ
βασιλεύ-
οντες (+
ἐν σοὶ A)
ἔσονται
ὡς κήτη.
β, S¹
θυγατέ-
ρας καὶ
υἱοὺς
ἐλευθέ-
ρους.
α om.
οἴκους...
ἀρπάσου-
σιν.

7. Ὅτι *οἱ βασιλεῖς ὡς κήτη ἔσονται⁵⁰,

*καταπίνοντες ἀνθρώπους⁵¹ ὡς ἰχθύας

*υἱοὺς καὶ θυγατέρας †ἐλευθέρων⁵² καταδουλώσουσιν⁵³

*οἴκους, ἀγρούς, ποιμένα, χρήματα ἀρπάσουσιν⁵⁴.

8. Καὶ πολλῶν σάρκας †ἀδίκως⁵⁵ κόρακας⁵⁶ * καὶ ἱβείας⁵⁷
χορτάσουσιν⁵⁸

†καὶ προκόψουσιν⁵⁹ ἐπὶ κακῷ⁶⁰ ἐν πλεονεξίᾳ ὑφούμενοι⁷.

9. Καὶ ἔσονται †ὡς⁷ καταιγίδες⁶¹ ψευδοπροφήται⁶²,
καὶ πάντας⁶³ δικαίους διώξουσιν⁶⁴.

XXII. Ἐπάξει¹ δὲ αὐτοῖς² Κύριος διαιρέσεις †κατ' ἀλλή-
λων⁷³,

καὶ πόλεμοι †συνεχεῖς⁷ ἔσονται ἐν Ἰσραὴλ⁴.

2. Καὶ ἐν ἀλλοφύλοις⁵ συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου⁶,
ἕως * τοῦ ἐλθεῖν⁷ * τὸ σωτήριον⁸ τοῦ⁹ Ἰσραὴλ¹⁰,

βfg. as read οἱ μὲν κινδυνεύουσιν. A = κινδυνεύσει καὶ παραβήσεται and om. rest of verse. S¹ = πεσοῦνται εἰς ἀτυχίας. Instead of κινδυνεύουσιν the text requires some word the antithesis of πλουτοῦσιν. Now κινδυν. = כִּנְדָּן (or כִּנְדָּן) (late Hebrew) the former of which in earlier Hebrew = πτωχεύουσι (cf. Is. xl. 20), or text = כִּנְדָּן corrupt for כִּנְדָּן = πτωχεύουσιν. The latter is a rare word: cf. Eccles. iv. 13, v. 15, ix. 15. The former word, though found only once in O.T., is common in later Hebrew. ⁴⁸ δε, S¹ read πλουτίζουσιν, i πλουτίζωσιν. ⁴⁹ α. β, S¹ om. ⁵⁰ α. β, A read οἱ (α om.) βασιλεύοντες (+ ἐν σοὶ A) ἔσονται ὡς κήτη. S¹ = ὥσπερ βασιλεύοντες ἔσονται ὡς κήτη. ⁵¹ A = καὶ καταπίνονται Ἰσραὴλ ὡς ἰχ. S¹ ἐσθίοντες ἰχθύας καὶ ἀνθρώπους. ⁵² α, A (save that A^{ab} read αὐτῶν and A^{bbccdeffg} om. ἐλευθέρων). β, S¹ read θυγ. καὶ υἱοὺς ἐλευθέρων (d om.). ⁵³ bg read καταδουλοῦσιν. ⁵⁴ b. This line is omitted by α but attested by β, A, S¹. Likewise the parallelism supports it. β-b, A, S¹ read (+ καὶ A) οἴκους (χρυσίων d) καὶ ἀγροὺς καὶ (β-d om.) ποιμένα καὶ (β, S¹ om.) χρήματα (β-b, S¹ om.) ἀρπάσουσιν (ἀρπάσωσιν f, ἀρπάζουσιν g). ⁵⁵ g prefixes καί. For πολλῶν . . . χορτάσουσιν S¹ reads πολλὰ σώματα τῶν ἀδίκων κόρακες καὶ καθαρμοποφαγοῦσαι θρῖνες χορτάσουσιν, ⁵⁶ a reads κόρακες. ⁵⁷ β-g. c reads ἰβείας, hi καὶ κύνας, g ἰβείας. ⁵⁸ d reads χορτάσωσι, g χορτάζουσι. ⁵⁹ c reads προσκόψουσιν. ⁶⁰ α, af. bedg read τὸ κακόν, hi κακῶν. ⁶¹ c reads καταιγίδας, g καταιγίς, S¹ ἀποστάται. ⁶² A = προφήται. ⁶³ f reads πάντας, d adds τοὺς. ⁶⁴ b reads διώξονται, f διώξωσιν. For πάντας . . . διώξουσιν A reads πάντες οἱ δίκαιοι διωχθήσονται.

XXII. ¹ g reads ἐπάξει. ² ci, e read αὐτοῖς. ³ hi, A om. ⁴ α om. next two lines through hmt. d om. next line. ⁵ A adds καί and thus connects καὶ ἐν ἀλλοφ. with what precedes. ⁶ A = αὐτῶν. ⁷ d reads οὐ ἔλθῃ. ⁸ A^b = ἡ βασιλεία. ⁹ b om. ¹⁰ d reads κόσμου and adds καὶ ἐν

ἕως τῆς¹¹ παρουσίας¹² Θεοῦ τῆς δικαιοσύνης¹,

* τοῦ ἡσυχάσαι τὸν Ἰακώβ¹³ ἐν εἰρήνῃ καὶ πάντα τὰ
ἐθνη¹⁴.

3. Καὶ αὐτὸς φυλάξει κράτος¹⁵ βασιλείας μου ἕως¹⁶ αἰῶνος¹⁷,
ὅρκω γὰρ ὤμοσέ μοι ὁ¹⁸ Κύριος¹⁹ μὴ ἐξαλείψαι²⁰ * τὸ βασίλειον
ἐκ τοῦ σπέρματός μου ἕως αἰῶνος²¹.

XXIII. Πολλή¹ ἡ² λύπη³ μοί ἐστι, τέκνα μου⁴, διὰ β-af, A,
τὰς ἀσελγείας⁴ καὶ γοητείας⁵ ἃς ποιήσετε⁶ εἰς τὸ βασίλειον⁷, ἐγ-
γαστριμύθοις⁷ ἐξακολουθοῦντες⁸ κληδόσι⁹ καὶ δαίμοσι¹⁰ πλάνης¹¹. S¹ γοη-
τείας καὶ εἰδωλο-

2. Τὰς θυγατέρας ὑμῶν μουσικὰς καὶ δημοσίας¹² ποιήσετε¹³, λατρείας.
* ἐπιμυγήσεσθε δὲ¹⁴ * ἐν βδελύγμασι¹⁵ ἐθνῶν. 3. Ἀνθ'

ὧν ἐπάξει¹⁶ Κύριος * ἐφ' ὑμᾶς¹⁷ λιμὸν καὶ λοιμὸν¹⁸, θάνατον
καὶ ῥομφαίαν [ἐκδικούσαν]¹⁹, πολιορκίαν [καὶ κύνες εἰς δια-
σπασμὸν]²⁰ ἐχθρῶν²¹ καὶ * φύλων ὀνειδισμούς²², [ἀπώλειαν²³ ἐχθρῶν.
α, A πο-
λιορκίαν

ἀλλοφύλοις συντελεσθήσεται ἡ βασιλεία μου. ¹¹ α. β om. ¹³ β-g add τοῦ
¹⁸ A = καὶ τότε οἰκίσει Ἰ. (Ἰσραὴλ καινός A^b). ¹⁴ Bracketed as an inter-

polation. It is foreign to the context and A om. c om. the τὰ. h om.
next eight words. ¹⁵ g reads τὸ κράτος τῆς. ¹⁶ b adds τοῦ. ¹⁷ i om. rest
of verse. ¹⁸ c. Other MSS. om. ¹⁹ d adds τοῦ. ²⁰ ch, aef. b reads
ἐκλείψειν, d ἐκλείψαι, g, A ἐκλείψιν ποιῆσαι, S¹ λαμβάνειν. ²¹ ch, A (save

that c om. ἐκ τοῦ σπ. μου). β, S¹ read τὸ βασίλειόν (τὴν βασιλείαν d) μου ἐκ
(καὶ bg) τοῦ σπέρματός (τῷ σπέρματί g) μου πάσας τὰς ἡμέρας (f om. π. τ. ἡμ.)
ἕως (g om.) τοῦ (a om.) αἰῶνος.

XXIII. ¹ c reads πολλύ. ³ g trs. after ἴστω. ⁴ aef om. ⁵ c, b read
ἀσελγίας, f ἀληθόντας. ⁶ h om. β-af, A add καὶ εἰδωλολατρείας. ⁷ A reads
καί, d ἐπὶ τὸ βασιλεύειν. ⁸ α reads ἐν γαστρὶ μύθοις. ⁹ b reads ἀκολουθοῦντες.

¹⁰ b, A. So also g but trs. κλ. and δαμ. πλάνης. This word is written variously
in the MSS. c reads κλύδωσι, hi κλώδωσι, d κλύδοσι, e κλήδωσιν, f κλειδοσιν.
a om. ¹⁰ c, e read δαίμοσιν. ¹¹ β, A. c reads πλάνων, hi πάντων. ¹² S¹ =

ὀρχηστρίδας. ¹³ hi, df read ποιήσῃτε. A^{ab} = ποιεῖτε. ¹⁴ α. β-g, A^{abef} read καὶ
(aef om.) ἐπιμυγ., g ἐπὶ γῆς ἴσσεσθε. A^{bbd} = ἐπιμυγήσονται. ¹⁵ a reads βδελύγματι,
g βδελύγματα. ¹⁶ α. β-d read ἄξει, d ἤξει. ¹⁷ A^{abbbcd} om. but not A^{ce}.

¹⁸ A^{ab} read ^{αααααααααα}ββββββ (= σείσμον) corrupt for ^{αααααααααα}ββββββ = λοιμὸν.
A^{bbcd} ^{αααααααααα}ββββββ = φόνον. hi read λοιμοῦ and om. preceding καί.
dg add καί. λοιμὸν may be a corrupt dittography of λιμὸν. Then λιμός,
θάνατος, and ῥομφαία would be the three destroying agencies so frequently
mentioned together in Jer. xiv. 12, xv. 2, &c. ¹⁹ Since A om. and the

word injures the parallelism I have bracketed as an interpolation.
A adds καί. ²⁰ Since α, A om. and the phrase seems alien to the
context I have bracketed it as an intrusion. It is derived from
Jer. xv. 3. By its omission ἐχθρῶν is rightly made dependent on
πολιορκίαν, and this phrase is balanced by φύλων ὀνειδισμούς. α om.

β, A, S¹ καὶ *σφακελισμὸν ὀφθαλμῶν²⁴, καὶ¹] νηπίων ἀναίρεισιν¹²⁵
 ἀναίρεισιν *ὑπαρχόντων ἀρπαγὴν²⁶, ἡ τοῦ²⁷ θεοῦ ἐμπρησμὸν²⁸, *γῆς¹ ἐρή-
 (A om.) μωσιν²⁹, *ὑμῶν δὲ³⁰ αὐτῶν³¹ δουλείαν ἐν ἐθνεσιν. 4. Καὶ
 καὶ συμ- βίων ἐκτεμνοῦσι *τοὺς υἱοὺς³² ὑμῶν εἰς³³ εἰνούχους *ταῖς γυναῖξιν³⁴
 ἀφαιρε- αὐτῶν. 5. Ἐως³⁵ ἂν *ἐπισκεφθῇται κύριος ὑμῖν³⁶, *ἐν
 σιν.

β, A, S¹ ἐπιστρέψῃτε πρὸς κύριον.

next five words. ²¹ *h* reads ἐχθροῦ. With πολιορκίαν ἐχθρῶν cf. Jer. xix. 9. ²² α, *abd*, A^b (Armenian text wrong here). So also A^{bb+4} with words transposed. A^{ccc} = φίλων εἰς ὀνειδισμούς. *efg* read φίλων ὀνειδισμὸν. ²³ The text is here uncertain. A comparison of the adjoining context suggests that ἀπέλειαν καὶ σφακ. ὀφθαλμῶν is, if original, thoroughly corrupt. Thus if ὀφθαλμῶν is original, it is unlikely that it was preceded by two accusatives, as all the adjoining parallels are against this. But ὀφθαλμῶν cannot be right. The preceding genitives and the following one (two ?) relate to persons. Hence ὀφθαλμῶν is either interpolated or corrupt. (i) First if ὀφθαλμῶν is an interpolation (*hi*, A omit it), ἀπέλειαν καὶ σφακελισμὸν = תְּהָרֵץ נָפֶשׁ; for σφακελίζω in the only two places where it occurs in the LXX (Lev. xxvi. 16; Deut. xxviii. 32) is a rendering of תְּהָרֵץ. Now this phrase could be an easy corruption of תְּהָרֵץ נָפֶשׁ = ἀπέλειαν νυμφῶν, 'the destruction of brides.' (ii) Again, if ὀφθαλμῶν is interpolated, the interpolation may extend also to the two preceding words. The phrase καὶ σφακελισμὸν ὀφθαλμῶν would be then an addition to the text like καὶ κύνας εἰς διασπασμὸν above, and ἀπέλειαν might be taken as a marginal gloss—explaining the rare word σφακελισμὸν—which was subsequently taken into the text. (iii) Or finally, if ὀφθαλμῶν represents some corruption in the original, σφακελισμὸν ὀφθαλμῶν = נִינְי תְּהָרֵץ, where נִינְי could be corrupt for נִינְיָ = παιδίων or νηπίων. In that case σφακ. †ὀφθαλμῶν (i. e. νηπίων) would be simply a dittography of the following clause νηπίων ἀναίρεισιν, ἀπέλειαν having been originally as in (ii) a marginal gloss. As I think we should adopt either (ii) or (iii), I have bracketed the clause ἀπέλειαν . . . ὀφθαλμῶν καὶ as an addition to the text. ²⁴ Cf. Lev. xxvi. 16 נִינְי תְּהָרֵץ . . . תְּהָרֵץ, also Deut. xxviii. 32. *hi*, A om. ὀφθαλμῶν and *d*, A the following καί. For σφακ. *a* reads λήμην and *d* σφακελισμούς. S¹ reads καὶ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν. ²⁵ α, β, A om. β, A, S¹ add καὶ συμβίων ἀφαιρείσιν (*g* ἀναίρεισιν, A διαίρεισιν). ²⁶ *bdg*, S¹. *efg* read ὑπαρχόντων ἀπαρχόντων. *a* om. *c* reads ὑπαρχόντων ἀπαρχῶν, *hi* ἀπαρχὴν τῶν ἀπαρχῶν. A = καὶ (A^{bb+4} om.) ἰνδῶν (but *משלחמלח* is corrupt for *לחמלחמלח* = ἀρπαγὴν) ὑπαρχόντων. ²⁷ *hi* read καὶ. ²⁸ α, *adg*. For ἐμπρησμὸν of α, *adg*, ἐμπυρισμὸν is read by β-*adg*. ²⁹ *a* trs. before τοῦ. *g* reads εἰς ἐρήμωσιν. ³⁰ α. β-*d*, S¹ read ὑμῶν, *d*, A καὶ ὑμῶν. ³¹ *h* om. next eight words. A adds εἰς. ³² α. β, A, S¹ read ἐξ. ³³ *g* om. ³⁴ *a*

τελεία καρδία³⁷ * μεταμελούμενους καὶ πορευομένους³⁸ ἐν πάσαις β, Α, S¹
ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ³⁹, ἡ καὶ¹ * ἀναγάγῃ ὑμᾶς⁴⁰ ἐκ⁴¹ * τῆς μεταμε-
αἰχμαλωσίας τῶν ἐθνῶν⁴². λουμένοι
καὶ
πορευό-
μενοι.

α, β, S

XXIV. * Καὶ μετὰ ταῦτα¹
ἀνατελεῖ ὑμῶν² ἄστρον
ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήνῃ³,
καὶ ἀναστήσεται⁴ ἄνθρω-
πος [ἐκ τοῦ σπέρματός
μου]⁵ * ὡς ἥλιος δικαιο-
σύνης⁶,

συμπορευόμενος⁷ τοῖς ἀν-
θρώποις⁸ ἐν πραότητι
καὶ δικαιοσύνῃ.

* Καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ
εὑρεθήσεται ἐν αὐτῷ⁹.

2. Καὶ ἀνοιγήσονται ἐπ'
αὐτῷ¹⁰ οἱ οὐρανοὶ

A

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα β-δ, Α,
S¹ ἐπι-
ἀνατελεῖ τὸ ἄστρον εἰ- σκέψηται
ρήνης, * τοῦ ἡλίου τῆς ὑμᾶς
δικαιοσύνης¹¹ Κύριος
καὶ συμπορεύσεται ἄνθρω- ἐν εἰρεῖ
ποις * ἐν πραότητι καὶ ἀνα- καὶ ἀνα-
δικαιοσύνῃ¹². γάγῃ.

2. Καὶ¹³ ἀνοιγήσονται αὐτῷ
οὐρανοὶ

reads τὰς γυναῖκας. A = εἰς δουλείαν γυναικῶν. ³⁸ α, β-δg, S¹. δg, A read καὶ ὡς.

³⁹ α, save that c gives form ἐπισκέψεται. The construction is irregular. We should expect ὑμᾶς. β, Α, S¹ read ἐπιστρέψητε πρὸς Κύριον (+ καὶ Α).

³⁷ α, β-δd, A. b reads εὐτελεία καρδίας, d ἐν τέλει καρδίας.

³⁸ α, β, S¹ read μεταμελούμενοι καὶ πορευόμενοι (d om. καὶ πορ.). A = μεταμελήσεσθε καὶ πορεύσεσθε.

³⁹ α, A, β, S¹ read τοῦ Θεοῦ.

⁴⁰ α (but with the form ἀναγάγει). β, Α, S¹ read καὶ (A om.) ἐπισκέψηται (ἐπισκέψεται α) ὑμᾶς (ἡμᾶς d) Κύριος (A^{abbd} om.) ἐν εἰρεῖ καὶ ἀναγάγῃ (ἀναγάγει dg, ἐν ἀγάπῃ b).

⁴¹ α. β reads ἀπό. ⁴² hi, β-b (save that for ἐθνῶν f reads λαῶν). c reads τῶν ἐθνῶν τῆς αἰχμαλωσίας, b τῆς αἰχ. τῶν ἐχθρῶν ὑμῶν.

XXIV. ¹ c om. καὶ and trs. μετὰ ταῦτα after Ἰακώβ. h prefixes as title of chapter περὶ τοῦ Χριστοῦ πῶς μέλλει γεννηθῆναι.

² g om. Cf. A. ³ In T. Levi xviii. 3 we have οὐρανῷ.

⁴ e om. ⁵ Interpolated probably by the scribe who added verses 5 and 6.

Verses 1-3 refer to the Messiah from Levi. ⁶ b reads ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης. A^b om. The phrase is drawn from Mal. iv. 2, and ἀναστήσεται ἄνθρωπος recalls the peculiar text of the LXX of Num. xxiv. 17.

⁷ We should expect to find καὶ συμπορεύσεται as in A.

⁸ α, asf. bdg read υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων. ⁹ There is no adequate ground for rejecting this clause as a Christian interpolation. Cf. T. Levi xvii. 9; Pss. Sol. xviii. 41, where the Messiah is to be καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας.

¹⁰ be read αὐτῶν, S¹ αὐτοῖς. ¹¹ A^b. Rest om. ¹² Emended from A^{abbd} as

which = ἡσυχία καὶ δικαιοσύνη, for ζῶντων καὶ εἰρήνης is corrupt for μετὰ τῶν ζῶντων = πραότητι. A^b = ἐν ἡσυχίᾳ, A^{ab} εἰρήνη καὶ ἡσυχία.

α, β, S

Ἐκχέαι¹⁴ πνεῦμα¹⁵ εὐλο-
γίαν πατρὸς ἁγίου¹⁶,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα
χάριτος ἐφ' ὑμᾶς.

α ἐν
ἀληθείᾳ.

3. * Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς¹⁷
ἐν ἀληθείᾳ
* καὶ πορεύσεσθε¹⁸ ἐν προσ-
τάγμασιν¹⁹ αὐτοῦ πρῶ-
τοις καὶ ἐσχάτοις.

4. [Οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ
ὑψίστου

β-d, S¹
εἰς ζωὴν
πάσης
σαρκός.

καὶ αὕτη ἡ πηγὴ * πᾶσι
παρέχουσα ζωὴν¹⁰].

5. Τότε ἀναλάμψει²¹ σκῆπ-
τρον βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑμῶν²²
γενήσεται πυθμὴν²³,

α πηγῇ.

β, S¹ ἐν
αὐτῷ ἀνα-
βήσεται.

6. Καὶ * ἐξ αὐτῆς βλαστήσει²⁴
ῥάβδος δικαιοσύνης²⁵
τοῖς ἔθνεσιν

* κρῖναι καὶ σῶσαι²⁶ πάν-
τας τοὺς²⁷ ἐπικαλουμέ-
νους τὸν²⁸ Κύριον.

A

καὶ ἐκχυθήσονται εὐλογίαι
πατρὸς ἁγίου ἐπ' αὐτῷ²⁹,
καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ ἐφ'
τῇμᾶς³⁰ πνεῦμα χάρι-
τος.

3. Καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱο-
θεσίαν ἀληθείας
καὶ πορεύσεσθε ἐν τοῖς
προστάγμασιν αὐτοῦ
πρώτοις καὶ δευτέροις.

4. [Τότε ἀναβήσεται βλαστὸς
ἀπ' ἐμοῦ]

5. Καὶ * ἀναλάμψει σκῆπ-
τρον³¹ βασιλείας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης ὑμῶν³²
ἀναστήσεται πυθμὴν,

6. Καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἀναβήσε-
ται³³ ῥάβδος δικαιοσύνης
τοῖς ἔθνεσιν

κρῖναι καὶ σῶσαι πάν-
τας τοὺς ἐπικαλουμένους
Κύριον.

¹⁵ A^{bag}. A^{abod} om. ¹⁴ c reads ἐκχαίε (sic). ¹⁶ α, β-bg. bg, S² read πνεύματος. Though A om. there seems no valid ground for marking it as an interpolation. Cf. Ps. xi. 2; Joel ii. 28 for the thought. *hi*, d om. next seven words through hmt.

¹⁷ α om. ¹⁸ b. *deg* read καὶ πορεύεσθε. α, af om. a om. rest of line.

¹⁹ *hi*, *efg*. c, bd, S read προστάγματι. ²⁰ α. β-d, S read εἰς ζωὴν πάσης (g om.) σαρκός, d εἰς ζωὴν αἰώνιον. a om. next two verses together with XXV. I have bracketed οὗτος . . . ζωὴν as a Christian interpolation though some defence could be made. ²¹ g adds δεύτερον. ²² *hi* read ἡμῶν.

²³ β-ag. α reads πηγῇ, dg ποιμὴν. How this impossible reading arose I cannot discover. ²⁴ c. β-ag read as in margin, *hi* ἐν αὐτῇ ἀναβήσεται, g ἐν αὐτῇ γενήσεται. ²⁵ g adds ἐν. ²⁶ *hi*, β. c reads καὶ σώσει.

²⁷ ef om. ²⁸ α. β om. ²⁹ A^b adds ὅς ἐστι Χριστός.

³⁰ A^{abod} (as?) but ἡμᾶς is corrupt for ὑμᾶς. A^{b+d} = ἀνθρώπους. ³¹ A^{ab}. A^{bbod} = θαλλήσεται ἀπὸ σκῆπτρου. ³² A^b adds ἀπὸ προφητῶν. ³³ A^b adds ὁ ἀπεσταλ-
μένος.

XXV. Καὶ¹ μετὰ ταῦτα *ἀναστήσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ εἰς ζωὴν², * καὶ ἐγὼ³ καὶ οἱ ἀδελφοί μου ἔξαρχοι⁴ ὁ σκῆπτρων⁵ ἐν Ἰσραὴλ¹⁶ ἐσόμεθα⁷, * πρῶτος Λευὶ⁸, δευτέρος ἐγώ, τρίτος Ἰωσήφ, τέταρτος Βενιαμὴν⁹, πέμπτος * Συμεὼν, ἕκτος Ἰσαχάρ¹⁰, καὶ οὕτως * πάντες καθεξῆς¹¹. 2. ^α Ζαβουλών. Καὶ¹² ὁ¹³ Κύριος εὐλόγησε¹⁴ τὸν Λευί, * ὁ δ' ὁ¹⁵ ἄγγελος τοῦ β-δ, Α προσώπου¹⁶ ἐμέ¹⁷, * αἱ δυνάμεις¹⁸ τῆς δόξης¹⁹ τὸν Συμεὼν²⁰, ὁ οὐρανὸς τὸν Ρουβὶμ²¹, τὸν Ἰσαχάρ * ἡ γῆ²², ἡ θάλασσα τὸν²³ Ζαβουλών, τὰ ὄρη τὸν Ἰωσήφ, ἡ σκηνή²⁴ * τὸν Βενιαμὴν²⁵, οἱ φωστῆρες τὸν Δάν²⁶, * ἡ ἰσχυρὰ²⁷ τὸν Νεφθαλεμ²⁸, * ὁ ἥλιος²⁹ τὸν Γάδ, * ἡ σελήνη³⁰ τὸν Ἀσήρ.

α, β, S¹

3. Καὶ * ἔσσεσθε εἰς λαὸν³¹ Κυρίου, καὶ³² * γλώσσα μία³³, καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ³⁴ * πνεῦμα πλάνης³⁵ τοῦ Βελλάρ, ὅτι ἐμβληθήσεται, * ἐν πυρὶ³⁶ * εἰς τὸν αἰῶνα³⁷.

A

3. Καὶ ἔσονται εἰς λαὸν Κυρίου β ἔσται καὶ μία γλώσσα εἰς λαός. καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν πνεῦμα πλάνης ὅτι ἐμβληθήσεται μαρὰ πνεύματα³⁸ εἰς κρίσιν αἰώνιον.

XXV. ¹ *hi, g om.* ² *A = ἔσται Ἰακώβ ζῶν καὶ Ἰσραὴλ ἀναστήσεται.* *c adds καὶ after Ἰακώβ.* ³ *α reads ἐγώ, g ἐγώ.* ⁴ *A^{abc} = ἔξαρχος.* ⁵ *α, d. bf read σκῆπτρον ἡμῶν (ὑμῶν f), eg, S¹ σκῆπτρων ἡμῶν.* The translator should have rendered *σῆπτρον* here by *φυλῶν*, but A understood peculiar meaning of *σκῆπτρον* here and rendered by *φυλῶν ἡμῶν*. ⁶ *c reads ἐν Ἱερουσαλήμ.* ⁷ *c, df read ἐσόμεθα.* ⁸ *α, A. β trans.* The numbers are given in *c* throughout this verse by the Greek letters. ⁹ *c, df. hi, bg read Βενιαμίν, c Βενιαμείν.* ¹⁰ *β-f (save that d reads Ἰσαχάρ), A, S¹. α reads Ζαβουλών, f Συμεών. e, S¹ add ζ Ζαβουλών.* ¹¹ *α, ef. β-ef, S¹ read καθ. πάντες. A = πάντες. S¹ adds ἐν Ἰσραὴλ.* ¹² *d reads τότε.* ¹³ *β om.* ¹⁴ *α, b, S¹. β-δ, A read εὐλογήσει. d trs. before Κύριος.* ¹⁵ *α. d reads καὶ ὁ, β-δ ὁ. A = καί.* ¹⁶ *d reads πατρός μου.* ¹⁷ *β. α reads ἐμοί.* ¹⁸ *A = καὶ ὁ ἄγγελος.* ¹⁹ *A^{bc} adds αὐτοῦ.* ²⁰ *d om. next four words.* ²¹ *α. bfg read Ρουβὴμ, e Ρουβήν.* ²² *d trs. before τὸν Ἰσ.* ²³ *hi add Βενιαμίν.* ²⁴ *A = αἱ σκηναί.* ²⁵ *e, df. bg read τ. Βενιαμίν, e τ. Βενιαμείν. hi om.* ²⁶ *d reads Ἀδάμ.* ²⁷ *A = αἱ τρυφαί.* The original was *ἔδεν* 'Eden.' ²⁸ *α, abg. def read Νεφθαλήμ.* ²⁹ *A^{abcs} = δυνάμεις καὶ στηριγμοί, A^{bbcd} δύναις καὶ στηριγμός.* ³⁰ *α, β-αδ. b, S¹ read εἰλαία. A = αἱ εἰλαίαι.* ³¹ *α, A^{ef}. bdy read ἔσται εἰς λαός, ef ἔσται εἰς λαόν, A^{bbcd} ἔσονται εἰς λαόν, S¹ ἔσται ἐν τοῖς λαοῖς.* ³² *g, S¹ om.* ³³ *f reads γλώσσαν μίαν.* ³⁴ *α. bg, S¹ read ἐτι, e οὐκ ἐτι, df om.* ³⁵ *d reads τῇ πλάνῃ.* ³⁶ *α, df. de read ἐν τῇ πυρὶ, g εἰς τὸ πῦρ.* ³⁷ *g reads τὸ αἰώνιον. dg add καὶ ἐπέκεινα.* ³⁸ *A^b adds*

α, β, S¹

4. * Καὶ οἱ ⁸⁹ ἐν λύπῃ τελευ-
τήσαντες ἀναστήσονται
ἐν χαρᾷ
καὶ ⁴⁰ οἱ πτωχοὶ ⁴¹ διὰ ⁴² Κύ-
ριον ⁴³ πλουτισθήσονται
καὶ οἱ * ἀποθνήσκοντες διὰ
Κύριον ⁴⁴ ἐξυπνισθήσου-
ται * εἰς ζωὴν ⁴⁷.

After
πλουτι-
σθήσου-
ται β-γ,
S¹ add
*καὶ οἱ ἐν
πείνῃ
χορτα-
σθήσου-
ται ⁴⁴
*καὶ οἱ ἐν
ἀσθενείᾳ
ἰσχύσου-
σιν ⁴⁷.
abg, A,
S¹ Ἰακώβ.

5. Καὶ οἱ ἑλαφοὶ τοῦ Ἰακώβ ⁴⁸
δραμοῦνται ἐν ἀγαλλιά-
σει,
καὶ οἱ ἀετοὶ Ἰσραὴλ ⁴⁹ πε-
τασθήσονται ⁵⁰ ἐν χαρᾷ
[οἱ δὲ ἀσεβεῖς πενθήσουσιν
καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ κλαύ-
σονται] ⁵¹
καὶ πάντες οἱ λαοὶ δοξά-
σουσι τὸν ⁵² Κύριον εἰς ⁵³
αἰῶνας.

A

4. Καὶ οἱ ἐν λύπῃ ⁵⁴ τελευτή-
σαντες ἀναστήσονται
καὶ οἱ διὰ Κύριον ἀποθνή-
σκοντες ἐξυπνισθήσου-
ται.
5. Καὶ οἱ ἑλαφοὶ τοῦ Ἰακώβ
δραμοῦνται ⁵⁵
καὶ αἱ δαμάλεις ⁵⁶ τοῦ Ἰσ-
ραὴλ πηδιάσουσιν
καὶ πάντες λαοὶ δοξάσου-
σιν ⁵⁷ Κύριον εἰς αἰῶνα.

β, A, S¹κατεν-
θύνουσι.

XXVI. Φυλάξατε ¹ οὖν τέκνα μου * πάντα τὸν ² νόμον
Κυρίου ³, ὅτι ⁴ ἐστὶν * πᾶσιν ἐλπίς ⁵ τοῖς κατέχουσιν ⁶ * τὰς

τοῦ ποιηροῦ. ⁸⁹ d reads καὶ, g ὥς. ⁴⁰ h om. ⁴¹ α, β, S¹ read ἐν πτωχείᾳ.
⁴² hi add τόν. ⁴³ S¹ adds ἐξυπνισθήσονται εἰς ζωὴν καὶ. ⁴⁴ β-γ, S¹ (save that
for πείνῃ ab, S¹ read περί, d πῖνα, ef πείνα). ef trs. this clause after ἰσχύσου-
σιν, and S¹ trs. it after ἐξυπνισθ. εἰς ζωὴν. α, γ, A om. An interpolation.
⁴⁵ β-d, S¹. α, d, A om. An interpolation. ⁴⁶ α (save that hi add τόν
after διὰ). abdg read διὰ κ. ἀποθανόντες, ef διὰ κ. ἀποθνήσκοντες. ⁴⁷ α, d.
β-d read ἐν ζωῇ. ⁴⁸ α, def. abg, A, S¹ read Ἰακώβ. ⁴⁹ g reads Ἰακώβ.
⁵⁰ d reads πενθήσονται. ⁵¹ I have bracketed this clause as an interpola-
tion though found in α, β, S¹. It is omitted by A and is against the
parallelism. b om. οἱ before ἁμαρτωλοί, and g reads κολασθήσονται for
κλαύσονται. ⁵² α, β om. ⁵³ hi, d add τοῖς. ⁵⁴ A^b. A^b ⁵⁵ α^b ⁵⁶ α^b ⁵⁷ α^b =
ὑπερηφανία. ⁵⁸ A^b om. next line. ⁵⁹ I do not see how this reading
can have arisen. ⁶⁰ A^b = τοῦ Ἰσραὴλ εὐλογήσουσιν.

XXVI. ¹ hi read φυλάξατε. ² hi, aef, A^b. c reads πάντοτε τόν, dg
πάντα. d, A^b ³ α^b ⁴ α^b ⁵ α^b ⁶ α^b ⁷ α^b ⁸ α^b ⁹ α^b ¹⁰ α^b ¹¹ α^b ¹² α^b ¹³ α^b ¹⁴ α^b ¹⁵ α^b ¹⁶ α^b ¹⁷ α^b ¹⁸ α^b ¹⁹ α^b ²⁰ α^b ²¹ α^b ²² α^b ²³ α^b ²⁴ α^b ²⁵ α^b ²⁶ α^b ²⁷ α^b ²⁸ α^b ²⁹ α^b ³⁰ α^b ³¹ α^b ³² α^b ³³ α^b ³⁴ α^b ³⁵ α^b ³⁶ α^b ³⁷ α^b ³⁸ α^b ³⁹ α^b ⁴⁰ α^b ⁴¹ α^b ⁴² α^b ⁴³ α^b ⁴⁴ α^b ⁴⁵ α^b ⁴⁶ α^b ⁴⁷ α^b ⁴⁸ α^b ⁴⁹ α^b ⁵⁰ α^b ⁵¹ α^b ⁵² α^b ⁵³ α^b ⁵⁴ α^b ⁵⁵ α^b ⁵⁶ α^b ⁵⁷ α^b ⁵⁸ α^b ⁵⁹ α^b ⁶⁰ α^b ⁶¹ α^b ⁶² α^b ⁶³ α^b ⁶⁴ α^b ⁶⁵ α^b ⁶⁶ α^b ⁶⁷ α^b ⁶⁸ α^b ⁶⁹ α^b ⁷⁰ α^b ⁷¹ α^b ⁷² α^b ⁷³ α^b ⁷⁴ α^b ⁷⁵ α^b ⁷⁶ α^b ⁷⁷ α^b ⁷⁸ α^b ⁷⁹ α^b ⁸⁰ α^b ⁸¹ α^b ⁸² α^b ⁸³ α^b ⁸⁴ α^b ⁸⁵ α^b ⁸⁶ α^b ⁸⁷ α^b ⁸⁸ α^b ⁸⁹ α^b ⁹⁰ α^b ⁹¹ α^b ⁹² α^b ⁹³ α^b ⁹⁴ α^b ⁹⁵ α^b ⁹⁶ α^b ⁹⁷ α^b ⁹⁸ α^b ⁹⁹ α^b ¹⁰⁰ α^b ¹⁰¹ α^b ¹⁰² α^b ¹⁰³ α^b ¹⁰⁴ α^b ¹⁰⁵ α^b ¹⁰⁶ α^b ¹⁰⁷ α^b ¹⁰⁸ α^b ¹⁰⁹ α^b ¹¹⁰ α^b ¹¹¹ α^b ¹¹² α^b ¹¹³ α^b ¹¹⁴ α^b ¹¹⁵ α^b ¹¹⁶ α^b ¹¹⁷ α^b ¹¹⁸ α^b ¹¹⁹ α^b ¹²⁰ α^b ¹²¹ α^b ¹²² α^b ¹²³ α^b ¹²⁴ α^b ¹²⁵ α^b ¹²⁶ α^b ¹²⁷ α^b ¹²⁸ α^b ¹²⁹ α^b ¹³⁰ α^b ¹³¹ α^b ¹³² α^b ¹³³ α^b ¹³⁴ α^b ¹³⁵ α^b ¹³⁶ α^b ¹³⁷ α^b ¹³⁸ α^b ¹³⁹ α^b ¹⁴⁰ α^b ¹⁴¹ α^b ¹⁴² α^b ¹⁴³ α^b ¹⁴⁴ α^b ¹⁴⁵ α^b ¹⁴⁶ α^b ¹⁴⁷ α^b ¹⁴⁸ α^b ¹⁴⁹ α^b ¹⁵⁰ α^b ¹⁵¹ α^b ¹⁵² α^b ¹⁵³ α^b ¹⁵⁴ α^b ¹⁵⁵ α^b ¹⁵⁶ α^b ¹⁵⁷ α^b ¹⁵⁸ α^b ¹⁵⁹ α^b ¹⁶⁰ α^b ¹⁶¹ α^b ¹⁶² α^b ¹⁶³ α^b ¹⁶⁴ α^b ¹⁶⁵ α^b ¹⁶⁶ α^b ¹⁶⁷ α^b ¹⁶⁸ α^b ¹⁶⁹ α^b ¹⁷⁰ α^b ¹⁷¹ α^b ¹⁷² α^b ¹⁷³ α^b ¹⁷⁴ α^b ¹⁷⁵ α^b ¹⁷⁶ α^b ¹⁷⁷ α^b ¹⁷⁸ α^b ¹⁷⁹ α^b ¹⁸⁰ α^b ¹⁸¹ α^b ¹⁸² α^b ¹⁸³ α^b ¹⁸⁴ α^b ¹⁸⁵ α^b ¹⁸⁶ α^b ¹⁸⁷ α^b ¹⁸⁸ α^b ¹⁸⁹ α^b ¹⁹⁰ α^b ¹⁹¹ α^b ¹⁹² α^b ¹⁹³ α^b ¹⁹⁴ α^b ¹⁹⁵ α^b ¹⁹⁶ α^b ¹⁹⁷ α^b ¹⁹⁸ α^b ¹⁹⁹ α^b ²⁰⁰ α^b ²⁰¹ α^b ²⁰² α^b ²⁰³ α^b ²⁰⁴ α^b ²⁰⁵ α^b ²⁰⁶ α^b ²⁰⁷ α^b ²⁰⁸ α^b ²⁰⁹ α^b ²¹⁰ α^b ²¹¹ α^b ²¹² α^b ²¹³ α^b ²¹⁴ α^b ²¹⁵ α^b ²¹⁶ α^b ²¹⁷ α^b ²¹⁸ α^b ²¹⁹ α^b ²²⁰ α^b ²²¹ α^b ²²² α^b ²²³ α^b ²²⁴ α^b ²²⁵ α^b ²²⁶ α^b ²²⁷ α^b ²²⁸ α^b ²²⁹ α^b ²³⁰ α^b ²³¹ α^b ²³² α^b ²³³ α^b ²³⁴ α^b ²³⁵ α^b ²³⁶ α^b ²³⁷ α^b ²³⁸ α^b ²³⁹ α^b ²⁴⁰ α^b ²⁴¹ α^b ²⁴² α^b ²⁴³ α^b ²⁴⁴ α^b ²⁴⁵ α^b ²⁴⁶ α^b ²⁴⁷ α^b ²⁴⁸ α^b ²⁴⁹ α^b ²⁵⁰ α^b ²⁵¹ α^b ²⁵² α^b ²⁵³ α^b ²⁵⁴ α^b ²⁵⁵ α^b ²⁵⁶ α^b ²⁵⁷ α^b ²⁵⁸ α^b ²⁵⁹ α^b ²⁶⁰ α^b ²⁶¹ α^b ²⁶² α^b ²⁶³ α^b ²⁶⁴ α^b ²⁶⁵ α^b ²⁶⁶ α^b ²⁶⁷ α^b ²⁶⁸ α^b ²⁶⁹ α^b ²⁷⁰ α^b ²⁷¹ α^b ²⁷² α^b ²⁷³ α^b ²⁷⁴ α^b ²⁷⁵ α^b ²⁷⁶ α^b ²⁷⁷ α^b ²⁷⁸ α^b ²⁷⁹ α^b ²⁸⁰ α^b ²⁸¹ α^b ²⁸² α^b ²⁸³ α^b ²⁸⁴ α^b ²⁸⁵ α^b ²⁸⁶ α^b ²⁸⁷ α^b ²⁸⁸ α^b ²⁸⁹ α^b ²⁹⁰ α^b ²⁹¹ α^b ²⁹² α^b ²⁹³ α^b ²⁹⁴ α^b ²⁹⁵ α^b ²⁹⁶ α^b ²⁹⁷ α^b ²⁹⁸ α^b ²⁹⁹ α^b ³⁰⁰ α^b ³⁰¹ α^b ³⁰² α^b ³⁰³ α^b ³⁰⁴ α^b ³⁰⁵ α^b ³⁰⁶ α^b ³⁰⁷ α^b ³⁰⁸ α^b ³⁰⁹ α^b ³¹⁰ α^b ³¹¹ α^b ³¹² α^b ³¹³ α^b ³¹⁴ α^b ³¹⁵ α^b ³¹⁶ α^b ³¹⁷ α^b ³¹⁸ α^b ³¹⁹ α^b ³²⁰ α^b ³²¹ α^b ³²² α^b ³²³ α^b ³²⁴ α^b ³²⁵ α^b ³²⁶ α^b ³²⁷ α^b ³²⁸ α^b ³²⁹ α^b ³³⁰ α^b ³³¹ α^b ³³² α^b ³³³ α^b ³³⁴ α^b ³³⁵ α^b ³³⁶ α^b ³³⁷ α^b ³³⁸ α^b ³³⁹ α^b ³⁴⁰ α^b ³⁴¹ α^b ³⁴² α^b ³⁴³ α^b ³⁴⁴ α^b ³⁴⁵ α^b ³⁴⁶ α^b ³⁴⁷ α^b ³⁴⁸ α^b ³⁴⁹ α^b ³⁵⁰ α^b ³⁵¹ α^b ³⁵² α^b ³⁵³ α^b ³⁵⁴ α^b ³⁵⁵ α^b ³⁵⁶ α^b ³⁵⁷ α^b ³⁵⁸ α^b ³⁵⁹ α^b ³⁶⁰ α^b ³⁶¹ α^b ³⁶² α^b ³⁶³ α^b ³⁶⁴ α^b ³⁶⁵ α^b ³⁶⁶ α^b ³⁶⁷ α^b ³⁶⁸ α^b ³⁶⁹ α^b ³⁷⁰ α^b ³⁷¹ α^b ³⁷² α^b ³⁷³ α^b ³⁷⁴ α^b ³⁷⁵ α^b ³⁷⁶ α^b ³⁷⁷ α^b ³⁷⁸ α^b ³⁷⁹ α^b ³⁸⁰ α^b ³⁸¹ α^b ³⁸² α^b ³⁸³ α^b ³⁸⁴ α^b ³⁸⁵ α^b ³⁸⁶ α^b ³⁸⁷ α^b ³⁸⁸ α^b ³⁸⁹ α^b ³⁹⁰ α^b ³⁹¹ α^b ³⁹² α^b ³⁹³ α^b ³⁹⁴ α^b ³⁹⁵ α^b ³⁹⁶ α^b ³⁹⁷ α^b ³⁹⁸ α^b ³⁹⁹ α^b ⁴⁰⁰ α^b ⁴⁰¹ α^b ⁴⁰² α^b ⁴⁰³ α^b ⁴⁰⁴ α^b ⁴⁰⁵ α^b ⁴⁰⁶ α^b ⁴⁰⁷ α^b ⁴⁰⁸ α^b ⁴⁰⁹ α^b ⁴¹⁰ α^b ⁴¹¹ α^b ⁴¹² α^b ⁴¹³ α^b ⁴¹⁴ α^b ⁴¹⁵ α^b ⁴¹⁶ α^b ⁴¹⁷ α^b ⁴¹⁸ α^b ⁴¹⁹ α^b ⁴²⁰ α^b ⁴²¹ α^b ⁴²² α^b ⁴²³ α^b ⁴²⁴ α^b ⁴²⁵ α^b ⁴²⁶ α^b ⁴²⁷ α^b ⁴²⁸ α^b ⁴²⁹ α^b ⁴³⁰ α^b ⁴³¹ α^b ⁴³² α^b ⁴³³ α^b ⁴³⁴ α^b ⁴³⁵ α^b ⁴³⁶ α^b ⁴³⁷ α^b ⁴³⁸ α^b ⁴³⁹ α^b ⁴⁴⁰ α^b ⁴⁴¹ α^b ⁴⁴² α^b ⁴⁴³ α^b ⁴⁴⁴ α^b ⁴⁴⁵ α^b ⁴⁴⁶ α^b ⁴⁴⁷ α^b ⁴⁴⁸ α^b ⁴⁴⁹ α^b ⁴⁵⁰ α^b ⁴⁵¹ α^b ⁴⁵² α^b ⁴⁵³ α^b ⁴⁵⁴ α^b ⁴⁵⁵ α^b ⁴⁵⁶ α^b ⁴⁵⁷ α^b ⁴⁵⁸ α^b ⁴⁵⁹ α^b ⁴⁶⁰ α^b ⁴⁶¹ α^b ⁴⁶² α^b ⁴⁶³ α^b ⁴⁶⁴ α^b ⁴⁶⁵ α^b ⁴⁶⁶ α^b ⁴⁶⁷ α^b ⁴⁶⁸ α^b ⁴⁶⁹ α^b ⁴⁷⁰ α^b ⁴⁷¹ α^b ⁴⁷² α^b ⁴⁷³ α^b ⁴⁷⁴ α^b ⁴⁷⁵ α^b ⁴⁷⁶ α^b ⁴⁷⁷ α^b ⁴⁷⁸ α^b ⁴⁷⁹ α^b ⁴⁸⁰ α^b ⁴⁸¹ α^b ⁴⁸² α^b ⁴⁸³ α^b ⁴⁸⁴ α^b ⁴⁸⁵ α^b ⁴⁸⁶ α^b ⁴⁸⁷ α^b ⁴⁸⁸ α^b ⁴⁸⁹ α^b ⁴⁹⁰ α^b ⁴⁹¹ α^b ⁴⁹² α^b ⁴⁹³ α^b ⁴⁹⁴ α^b ⁴⁹⁵ α^b ⁴⁹⁶ α^b ⁴⁹⁷ α^b ⁴⁹⁸ α^b ⁴⁹⁹ α^b ⁵⁰⁰ α^b ⁵⁰¹ α^b ⁵⁰² α^b ⁵⁰³ α^b ⁵⁰⁴ α^b ⁵⁰⁵ α^b ⁵⁰⁶ α^b ⁵⁰⁷ α^b ⁵⁰⁸ α^b ⁵⁰⁹ α^b ⁵¹⁰ α^b ⁵¹¹ α^b ⁵¹² α^b ⁵¹³ α^b ⁵¹⁴ α^b ⁵¹⁵ α^b ⁵¹⁶ α^b ⁵¹⁷ α^b ⁵¹⁸ α^b ⁵¹⁹ α^b ⁵²⁰ α^b ⁵²¹ α^b ⁵²² α^b ⁵²³ α^b ⁵²⁴ α^b ⁵²⁵ α^b ⁵²⁶ α^b ⁵²⁷ α^b ⁵²⁸ α^b ⁵²⁹ α^b ⁵³⁰ α^b ⁵³¹ α^b ⁵³² α^b ⁵³³ α^b ⁵³⁴ α^b ⁵³⁵ α^b ⁵³⁶ α^b ⁵³⁷ α^b ⁵³⁸ α^b ⁵³⁹ α^b ⁵⁴⁰ α^b ⁵⁴¹ α^b ⁵⁴² α^b ⁵⁴³ α^b ⁵⁴⁴ α^b ⁵⁴⁵ α^b ⁵⁴⁶ α^b ⁵⁴⁷ α^b ⁵⁴⁸ α^b ⁵⁴⁹ α^b ⁵⁵⁰ α^b ⁵⁵¹ α^b ⁵⁵² α^b ⁵⁵³ α^b ⁵⁵⁴ α^b ⁵⁵⁵ α^b ⁵⁵⁶ α^b ⁵⁵⁷ α^b ⁵⁵⁸ α^b ⁵⁵⁹ α^b ⁵⁶⁰ α^b ⁵⁶¹ α^b ⁵⁶² α^b ⁵⁶³ α^b ⁵⁶⁴ α^b ⁵⁶⁵ α^b ⁵⁶⁶ α^b ⁵⁶⁷ α^b ⁵⁶⁸ α^b ⁵⁶⁹ α^b ⁵⁷⁰ α^b ⁵⁷¹ α^b ⁵⁷² α^b ⁵⁷³ α^b ⁵⁷⁴ α^b ⁵⁷⁵ α^b ⁵⁷⁶ α^b ⁵⁷⁷ α^b ⁵⁷⁸ α^b ⁵⁷⁹ α^b ⁵⁸⁰ α^b ⁵⁸¹ α^b ⁵⁸² α^b ⁵⁸³ α^b ⁵⁸⁴ α^b ⁵⁸⁵ α^b ⁵⁸⁶ α^b ⁵⁸⁷ α^b ⁵⁸⁸ α^b ⁵⁸⁹ α^b ⁵⁹⁰ α^b ⁵⁹¹ α^b ⁵⁹² α^b ⁵⁹³ α^b ⁵⁹⁴ α^b ⁵⁹⁵ α^b ⁵⁹⁶ α^b ⁵⁹⁷ α^b ⁵⁹⁸ α^b ⁵⁹⁹ α^b ⁶⁰⁰ α^b ⁶⁰¹ α^b ⁶⁰² α^b ⁶⁰³ α^b ⁶⁰⁴ α^b ⁶⁰⁵ α^b ⁶⁰⁶ α^b ⁶⁰⁷ α^b ⁶⁰⁸ α^b ⁶⁰⁹ α^b ⁶¹⁰ α^b ⁶¹¹ α^b ⁶¹² α^b ⁶¹³ α^b ⁶¹⁴ α^b ⁶¹⁵ α^b ⁶¹⁶ α^b ⁶¹⁷ α^b ⁶¹⁸ α^b ⁶¹⁹ α^b ⁶²⁰ α^b ⁶²¹ α^b ⁶²² α^b ⁶²³ α^b ⁶²⁴ α^b ⁶²⁵ α^b ⁶²⁶ α^b ⁶²⁷ α^b ⁶²⁸ α^b ⁶²⁹ α^b ⁶³⁰ α^b ⁶³¹ α^b ⁶³² α^b ⁶³³ α^b ⁶³⁴ α^b ⁶³⁵ α^b ⁶³⁶ α^b ⁶³⁷ α^b ⁶³⁸ α^b ⁶³⁹ α^b ⁶⁴⁰ α^b ⁶⁴¹ α^b ⁶⁴² α^b ⁶⁴³ α^b ⁶⁴⁴ α^b ⁶⁴⁵ α^b ⁶⁴⁶ α^b ⁶⁴⁷ α^b ⁶⁴⁸ α^b ⁶⁴⁹ α^b

ὁδοὺς αὐτοῦ⁷. 2. * Καὶ ἔειπεν αὐτοῖς ὅτι Ἰσοῦ ἐγώ¹⁸ * ἑκατὸν αεφ⁸ δι. * δέκα καὶ ὀκτὼ ἐτῶν⁹ ἀποθήσκω σήμερον¹⁰. β, Δ, S¹ σήμερον ἐν ὀφ-

α

3. Μηδεὶς¹¹ με ἐνταφιάσει ἐν πολυτελεῖ ἐσθῆτι, ἀλλὰ ἀναγάγετέ¹² με ἐν Χεβρών, ἐνθα καὶ οἱ πατέρες μου.

β, Α, S¹

3. Μηδεὶς με ἐνταφιάσει¹³ ἡ πολυτελεῖ¹⁴ ἐσθῆτι, ἢ * τὴν κοιλίαν μου ἀναρρήξει¹⁵, ὅτι ταῦτα μέλλουσι ποιεῖν¹⁶ * οἱ βασιλεύοντες¹⁷, καὶ¹⁸ ἀναγάγετέ με εἰς¹⁹ Χεβρών * μεθ' ὧμων²⁰. θαλμοῖς ὧμων.

α, β, S¹

4. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη²¹ καὶ ἐπόησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ κατὰ πάντα ὅσα²² ἐνετείλατο αὐτοῖς, * καὶ ἔθαψαν²³ αὐτὸν²⁴ * μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ²⁵ * ἐν Χεβρών²⁶.

Α

4. * Καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ β, S¹ πατέρων αὐτοῦ καὶ ἐπόησαν ἐκοιμήθη Ἰούδας. καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς²⁷.

Διαθήκη Ἰσαχάρ τοῦ πέμπτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Ἰσαχάρ. * Καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς².

Α = κατ' αὐτόν. ³ α. αεφγ read καὶ εἶπεν ὅτι (g om.), b, S¹ καὶ εἶπε πρὸς αὐτούς. d om. ⁹ α. αεφ read ριθ' (ρὶ' καὶ ἐννία θ) ἐτῶν ἐγώ. bg δεκαεννία ἐτῶν ἐγώ, d ριθ' ἐτῶν σήμερον ἐγώ. Α = καὶ νῦν (A^{ab} om.) ἐγώ (A^{ab+cdes} om.) ἑκατὸν δέκα καὶ ἐννία (A^{ab+cdes} ἐννία καὶ δέκα). S¹ ἑκατὸν πενήνηκατα καὶ ἐννία but the right number is given by S at end of ver. 4. ¹⁰ d trs. before ἐγώ. See last note. β, Α, S¹ add as in margin. ¹¹ c adds δεῖ. ¹² h reads ἀνείλασθαι (sic). ¹³ b. α, adefg read ἐνταφιάσει. ¹⁴ ade. bfg read πολυτελῆ. ¹⁵ bdefg (save that e reads ἀναρρίξη and b ἀναρρήξει), Α. a reads ἀναρρήξει τὴν κ. μου. ¹⁶ d reads ποιῆσαι. ¹⁷ g reads βασιλεῖς. ¹⁸ β-d. d, Α read ἀλλά. ¹⁹ β-d. d reads ἐν. ²⁰ bdg, A^{ab+cdes} trs. before εἰς. αεφ⁸, Α^b, S¹ om. ²¹ α, β (save that d om. καὶ and β-dg, S¹ add Ἰούδας after ἐκοιμήθη, and d adds ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ before it and ἐν εἰρήνῃ after it, while g adds ἰ. before it). ²² α, αβ. εφγ read δ. For κ. π. ὅσα d reads καθά. ²³ g reads θάψαντες, d καὶ λαβόντες αὐτὸν ἔθαψαν αὐτόν. ²⁴ β, S¹ add ἐν Χεβρών. ²⁵ g om. ²⁶ β, S¹ om. f, S¹ add Ἰούδας υἱὸς Ἰακώβ δ' υἱὸς Λίας δ'. καὶ (f om.) ἔζησεν ἐτη ριθ'. ²⁷ Α^b. A^{ab+cdes} read καὶ ἐποίησαν οὕτως (A^s om. ?) καθάπερ ἐνετείλατο αὐτοῖς καὶ ἐκοιμήθη Ἰούδας μετὰ πατέρων αὐτοῦ.

I. ¹ Title. α in text. bef, S read Δ. ἰ. περὶ ἀπλότῃτος (ἀγαθότῃτος θ) (+ Ἰσαχάρ ἐρμηνεύεται μισθός f), g Δ. ἰ. ε', α Ἰσαχάρ. d is conflate: Δ. ἰ. υἱὸς Ἰακώβ καὶ Λίας ε' περὶ ἀπλότῃτος. A^{ab+cdes} = Δ. ἰ. (+ υἱοῦ Ἰακώβ Α'). ² α.

ἀκούσατε³ τέκνα⁴ Ἰσαχὰρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν⁵
 ἐνωτίσασθε ῥήματα ἡγαπημένου⁶ ὑπὸ Κυρίου.
 β, Α, S¹ 2. *Ἐγὼ ἐτέχθην ἰκέμπος υἱὸς τῷ Ἰακώβ¹⁷ ἐν μισθῷ τῶν
 γάρ. β-δg μανδραγοῶν⁸. 3. Ρουβίμ⁹ *γάρ ὁ ἀδελφός μου¹⁰ ἤνεγκεν
 β-δg λαβεν. μανδραγοῦρους¹¹ *ἐκ τοῦ ἀγροῦ¹², καὶ¹³ προσαπαντήσασα¹⁴
 β, S¹ δ *ἡ Ῥαχὴλ¹⁵ αὐτὸν¹⁶ ἔλαβεν¹⁷ αὐτούς¹⁸. 4. *Ἐκλαίει¹⁹ δὲ
 γῇ Ἀράμ²⁰ δ²⁰ Ρουβίμ²¹, καὶ ἐπὶ τῇ φωνῇ αὐτοῦ ἐξῆλθεν²² Λεία ἡ
 ἐν ὕψει. μήτηρ μου²³.
 β, Α, S¹ 5. *Ἦσαν δὲ ταῦτα μῆλα²⁴ εὖσυμα²⁵, *ἅπερ γίνονται²⁶
 ὅτι (Α ἀλλὰ) *ἐν τῇ γῇ Χαράν²⁷ ὑποκάτω φάραγγος ὑδάτων. 6. Εἶπε
 ἔσονται μοι. δὲ Ῥαχὴλ· σὺ δώσω *σοι ταῦτα²⁸, *ἀλλ' ἵνα σχῶ ταῦτα²⁹
 β, Α, S¹ ὡτὶ τέκνων· *παρεῖδε γάρ με ὁ Κύριος, καὶ τέκνα οὐκ ἐγέννησα
 ἦσαν δὲ τῷ Ἰακώβ. 7. Δύο οὖν ἦσαν τὰ μῆλα³⁰. Καὶ εἶπεν ἡ³¹
 δύο. Λεία ἡ πρὸς Ῥαχὴλ³². *Ἰκανούσθω σοι³³ ὅτι ἔλαβες τὸν
 β, S¹ (save that β, S¹ om. γάρ and g adds οὗτος before καὶ. and om. αὐτοῖς),
 and d adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτῶν before εἶπεν). Α^{ab} = καὶ (ὅτε Α^c) εἶπεν,
 Α^b καὶ εἶπεν ἰ. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν τῷ χρόνῳ τῆς τελευταίας αὐτοῦ, Α^{bcd} ὅτε ἔμελλε
 τελευτᾶν τὴν ζωὴν αὐτοῦ, ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν. Probably the last
 five words belong to Α^b also, but the notes are uncertain. *Α^a = ἀκουσον.
 *d reads τεκνία. h adds μου. Α^{ab+def} om. *g om. next line. *ci,
 aef, Α. h, d, S¹ read ἡγαπημένα, δg ἡγαπημένον. *α, β-g. g reads πέμπος
 υἱὸς ἐτέχθην τῷ Ἰακώβ and then om. to end of Ch. II. Α = ἐγὼ ἐτέχθην.
 *c writes μανδραγοῦρων and so elsewhere. *b reads Ἰακώβ. *α. β-d, Α,
 S¹ read γάρ, d om. *a reads μανδραγόρων. *Α = ἐκ τοῦ ἀγροῦ. *Α
 adds πρῶτον. *b reads προσαπαντ., d ἀπαντήσασα τούτων. *α. adef read
 Ῥαχὴλ, b Ῥαχὴλ. *α. Cf. d in note 14. adef, Α, S¹ om. *f reads
 ἀπέλαβεν. *hi, def, S¹. c reads τοὺς μανδραγοῦρους, a αὐτὴν, d αὐτὰ ἐξ αὐτοῦ.
 Α^{ab} = ἐξ αὐτοῦ (+ τοὺς μανδραγοῦρους Α^b. Cf. d), Α^{bcd} ἐκ κόλπου αὐτοῦ, Α^c om.
 *d reads ἔκλαυσε. *α. β om. *e reads Ρουβὴν, abf Ρουβήμ. *Α =
 ἤκουσε. *α. β-d, S¹. d reads αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Α^{ab} = αὐτοῦ. Α^{bcd} om. Α adds
 καὶ εἶπεν τῇ Ῥαχὴλ. ὁδὸς τοὺς μανδραγοῦρους. d adds καὶ εἶπεν αὐτῇ ἵνα τί ἔλαβες
 τὰ μανδραγόρα τοῦ υἱοῦ μου; *α (save that c reads μῆλα for μῆλα here
 and later). a reads αὐτὴ δὲ ἦν μῆλα, bdef ταῦτα δὲ ἦσαν μῆλα (ὡς μῆλα d).
 Α = καὶ ἦσαν οἱ μανδραγόροι μῆλα. *aef. α, d read εὖσυμα, b εὐώδημα.
 *α. abd read δ ἐποίησεν, ef, S¹ δ ποιεῖ. Α = καὶ γίνονται. *α (save that hi
 reads Χαράν). β, S¹ read ἡ γῇ Ἀράμ (Ἀράν d) ἐν ὕψει. Α = ἐν τῇ ὕλῃ ἐν τῇ
 Ἀράμ, and om. next three words. *c. hi, def read σοι αὐτά, ab, Α αὐτά σοι.
 *α. β, Α, S¹ read ὅτι (Α = ἀλλὰ) ἔσονται μοι. *α (save that hi read
 μοι and ἐγέννη for με and ἐγέννησα). β-g, Α read ἦσαν δὲ τὰ (b om.) μῆλα
 (μῆλα (sic) d) δύο. Α^b adds καὶ εἶπεν αὐτῇ. Σὺ υἱὸς ἔχεις πολλούς, καὶ ἐγὼ
 οὐκ ἔχω καὶ εἶπεν. *α. β om. *α (save that hi read τὴν Ῥαχὴλ).
 β, Α, S¹ om. *Α = οὐκ ἔστιν ἱκανὸν σοι. *bd, Α add τῆς (b, Α om.)

ἄνδρα³⁴ μου· μὴ καὶ ταῦτα³⁵ λήψῃ³⁶ ἄπ' ἐμοῦ³⁷; 8. *bd, A* παρθε-
 * Εἶπε δὲ αὐτῇ Ῥαχήλ³⁸. Ἔστω³⁹ σοι ὁ⁴⁰ Ἰακώβ *τῇ νυκτὶ
 ταύτῃ⁴¹ ἀντὶ τῶν μανδραγόρων ἵ* τοῦ υἱοῦ⁴² σου¹. 9. * Εἶπε β, A, S¹
 δὲ πρὸς αὐτήν ἡ Λεία⁴³. * ἔμός ἐστιν ὁ Ἰακώβ⁴⁴, * ὅτι ἐγὼ εἰμι⁴⁵
 γυνή⁴⁶ νεότητος αὐτοῦ. 10. * Καὶ εἶπε Ῥαχήλ⁴⁷. * Μὴ
 καυχῶ μὴδὲ δόξαζε σεαυτὴν⁴⁸, * ὅτι ἐμὲ πρότερόν σου ἠρμόσατο⁴⁹,
 καὶ * δι' ἐμὲ⁵⁰ ἐδούλευσε * τῷ πατρὶ ἡμῶν⁵¹ * ἔτη δεκατέσσαρα⁵².

α

11. * Καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος
 ἐπλήθυνεν ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἡ
 πονηρία τῶν ἀνθρώπων ἐχώ-
 ρησεν, οὐκ ἂν εἴ σὺ ὤρῳσα τὸ
 πρόσωπον τοῦ Ἰακώβ⁵³.

12. * Οὐ γὰρ γυνὴ αὐτοῦ εἶ σύ⁵⁴, ἀλλὰ⁵⁵ δόλω ἀντὶ ἐμοῦ
 εἰσέχθης⁵⁶. 13. * Καὶ ἐμὲ ἐπλάνησεν⁵⁷ ὁ πατήρ μου, μουσαι.

β, A, S¹

11: Τί σοι ποιήσω, ὅτι ἐπλή-
 θυνεν ὁ δόλος ἵ καὶ ἡ πανουργία
 τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος
 προεχώρει¹ ἐπὶ τῆς γῆς²· εἰ δὲ
 μή, σὺ οὐκ ἂν ἦς ὤρῳσα πρ. Ἰ. ἐμὲ προ-
 τέραν σου ἤρ-
 μοσαι.

παρθενίας. ³⁸ A = τοὺς μανδραγόρους. ³⁹ *hi, ab.* c, *def* read λήψει. ⁴⁰ α.
 β, A, S¹ om. ⁴¹ α (save that *hi* read ἡ Ῥαχήλ). *abef, A* -^b, S¹ read ἡ δὲ
 εἶπεν, *d, A* εἶπε δὲ Ῥ. ⁴² α. *abef* read καὶ ἔστω, *bd, A, S* ἰδοὺ ἔστω. ⁴³ c.
 i, β om. ⁴⁴ α. β reads τὴν νύκτα ταύτην. ⁴⁵ c reads υἱόν. ⁴⁶ h, A. c om.
abdef read εἶπε δὲ (καὶ εἶπεν f) Λία πρὸς αὐτήν. *abdef, A* add μὴ καυχῶ μὴδὲ
 δόξαζε σεαυτὸν (μὴδὲ δοξάζου *d, A* ^{b+4}, καὶ μὴ δοξάζου *b, A* ^b). ⁴⁷ c. *hi* read
 ἐμός ἐστιν Ἰ. *abdef, A, S* ¹ read ἐμός γὰρ ἐστιν ὁ (*de* om.) Ἰ. ⁴⁸ α. β, A, S¹
 read κἀγώ. ⁴⁹ *hi* add ἐκ. ⁵⁰ α (save that *h* reads Ῥαχήλ). *abef, A* read
 ἡ δὲ Ῥ. εἶπε, *d* εἶπε δὲ Ῥ. ⁵¹ α (save that *c* reads μή for μὴδε). This phrase
 has already appeared in β in the preceding verse. β, A read τί σὺν;
⁵² α (for ἠρμόσατο *c* gives the form εἰρμόσατο and for ἐμὲ *hi* read ἐγώ).
abef, A, S ¹ read ὅτι ἐμὲ (ἐμοὶ *b*) προτέραν (πρώτον *b*) σου (*b* om.) ἠρμωσται, *d* οὐχὶ
 πρώτον ἐμὲ σου ἠρμωσε; ⁵³ A^{ab+cd} trs. after ἐδούλευσε. ⁵⁴ i reads τ. π. ὑμῶν,
d, A ^b τῷ πατρὶ μου (+ Λαβαν *A* ^b). A^{ab+cd} om. ⁵⁵ *d* read ἔτι ἰδεῖν corrupt for
 ἔτη ἰδ(1). ⁵⁶ α (save that for τὸ πρόσωπον τοῦ *h* reads πρώην πρόσωπον).
 β, A read τί σοι (σύ *e*) ποιήσω (A^{b+cd} ἐποίησα), ὅτι ἐπλήθυνεν ὁ δόλος (+ σου A)
 ἵ καὶ ἡ πανουργία τῶν ἀνθρώπων καὶ ὁ δόλος (*a* om. preceding eight words
 through hmt.) προχωρεῖ¹ (προσχωρεῖ *af*, προχωροῦσιν *d*) ἐπὶ τῆς γῆς; Εἰ δὲ μὴ
 (εἰ δὲ προχωροῦν *d*) σὺ οὐκ ἂν ἦς ὤρῳσα (οὐκ ἂν ἦς σὺ ὤρῳσα *de*, σὺ γὰρ οἶδες
 σὺ τὸ *d*) πρόσωπον Ἰ. For εἰ δὲ . . . Ἰακώβ A reads εἰ ἐν ἀληθείᾳ ἂν ἦσθα, οὐκ
 ἂν ἰώρας τὸ πρ. Ἰ. S¹ agrees with β save that for καὶ ὁ δόλος προχωρεῖ . . . εἰ
 δὲ μὴ it reads καὶ εἰ μὴ ὁ δόλος προεχώρει ἐπὶ τῆς γῆς. ⁵⁷ α, β (save that *b*
 reads σὺ εἰ and *d* εἰ for εἰ σύ). A = γυνὴ γὰρ αὐτοῦ οὐκ ἦσθα. ⁵⁸ α. β read
 ἀλλ' ἐν. ⁵⁹ *ci, abef.* *h* reads εἰσῆλθες, *d* εἰσενέχθης αὐτῷ. A^{ab+cd} read *μηλωρ*
 = ἰδόθης (A^b *μηλωρ* = ἰδοκας) αὐτῷ, but both these verbs may be cor-
 ruptions of *δωλωρ* = εἰσῆλθες or εἰσέχθης. ⁶⁰ α. *abef* read καὶ ἐπλάνησέ με

β, S¹ με ⁸⁷ *Τ καὶ μετέστησέ με τὴν νύκτα ἐκείνην¹, καὶ⁸⁸ οὐκ εἶασε *Γ τῷ
 Ἰακώβ ἰδεῖν με, ἐπεὶ¹, ἔδωκεν ἡμῖν ἐκεῖ⁸⁹, * τοῦτο αὐτῷ οὐκ ἐγένετο⁹⁰.
 14. * Ἀλλ' ὅταν ἀντὶ τῶν μανδραγοῦρων ἐκμισθῷ σοι μίαν νύκτα τῷ
 Ἰακώβ⁹¹. 15. * Ἐγὼ δὲ Ἰακώβ τῇ Λείᾳ⁹², καὶ ὀφθαλμοῦσα¹
 * ἔτεκεν ἐμέ⁹³, καὶ διὰ τούτου¹⁹⁴ τὸν μισθὸν ἐκλήθην⁹⁵ Ἰσαχάρ.
 β-δ, S¹ II. Τότε ὅταν¹ ὤφθη τῷ² Ἰακώβ³ ἄγγελος Κυρίου
 καὶ εἶπε Ἰακώβ⁴ λέγων¹, * ὅτι τέκνα τέξῃ Ῥαχὴλ⁵, * ἐπειδὴ κατέπυσεν⁶ συνου-
 σίαν⁷ ἀνδρὸς καὶ ἐξελέξατο τὴν⁸ ἐγκράτειαν. 2. Καὶ⁹ εἰ
 καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοι μίαν νύκτα. β ὅτι διέπυσσε.

(a om.), d, A ἐπλάησε γάρ με. A¹ om. next nineteen words. ⁸⁸ α. abdef, S¹ read καὶ μεταστήσας (καταστήσας d) με (a om.) τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ (τὴν νύκτα ἐκείνην d). A om. ⁸⁹ α. abef, S¹ read με ἰδεῖν ὅτι εἰ ἡμῖν ἐκεῖ, d με γινώσκει τοῦτο¹ λέγω γάρ σοι ὅτι εἰ ἡμῖν ἐκεῖ. A = ἐκεῖ (+ εἰ ἡμῖν ἐκεῖ A^b). ⁹⁰ α (save that h om. αὐτῷ and i reads αὐτό). abdef, A, S¹ read οὐκ ἐγένετο (+ σοι d) τοῦτο (+ οὕτως A). ⁹¹ α. abef, S¹ read (corruptly) καὶ εἶπε Ῥ. Λαβὲ ἓνα (a μίαν) μανδραγόρων (μανδρά- γουρον f) καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς (ἀντὶ ταύτης a) ἐκμισθῶσω (ἐκμισθῷ ὅς, S¹) σοι (+ αὐτόν b) μίαν νύκτα (ἐν μιᾷ νυκτὶ b), d καὶ ἔρρηψεν αὐτῇ τὸ ἐν μανδράγορον καὶ εἶπεν αὐτῇ· λαβὲ τὸ ἐν καὶ ἀντὶ τὸ ἐν ἔχε τὸν Ἰ. τὴν νύκτα ταύτην. A^b = Λαβὲ εἶπεν (ἓνα A^b) τῶν μανδραγοῦρων (+ καὶ τὸν ἓνα A^b) καὶ ἀντὶ τοῦ ἔτος ἐκμισθῶσω σοι Ἰακώβ ἐν τῇ νυκτὶ (= ταύτῃ A^b). A^{b+cd} = καὶ προσέθηκε Ῥαχὴλ λαλεῖν καὶ εἶπεν. Ἐνα τῶν μανδραγοῦρων λήψομαι, καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνὸς ἐκμισθῶσω σοι ἐν τῇ νυκτὶ. ⁹² α. β-d read ἔγνω Ἰ. τὴν Λίαν, d ἔγνω Ἰ. τῇ νυκτὶ ἐκείνῃ. A = καὶ εἰσῆλθε Ἰ. πρὸς τὴν Λίαν (+ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ A^b). ⁹³ α, df, A^{ab+cd} (adding αὐτῷ). abe read με (a om.) ἔτεκε. A^b = ἐγέννησε Ἰ. με ἐκ Λίας. ⁹⁴ α. abdef, A, S¹ om. ⁹⁵ c reads ἐκλήθη.

II. ¹ α. β, A, S¹ om. Before the beginning of the chapter d adds: καὶ πάλιν ἔωθεν ἀντίστρεψε Λίαν καὶ τὸ ἔτερον μανδράγορον εἰποῦσα τῇ Ῥαχὴλ. Λαβὲ τοῦτο καὶ ἐκμισθοῦμαι αὐτὸν καὶ τῇ νυκτὶ ταύτῃ. καὶ ἔλαβε τὰ δύο μῆλα Ῥαχὴλ, καὶ δίδωκεν αὐτῇ τὸν Ἰακώβ καὶ τῇ ἄλλῃ νυκτὶ. ² d om. ³ hⁱ read πατρὶ μου. ⁴ α, b, S¹. aef read ἄγγελος, d ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν. A om. ⁵ α (save that hⁱ read Ῥαχὴλ). abef read ὅτι δύο (aef om.) τέκνα Ῥαχὴλ τέξεται. d om. A^{ab+cd} = ὅτι διὰ τοῦτο ἔτεκεν Ῥαχὴλ δύο τέκνα. ⁶ α. β reads ὅτι διέπυσσε (+ Ῥαχὴλ d). A^b is very corrupt and for ἐπειδὴ . . . ἐγκράτειαν gives ἐπειδὴ κατέπυσσε συνουσίαν ἀνδρός, ἔδωκε αὐτῇ ἐν μισθῷ ἐνὸς μανδραγοῦρον καὶ καταφρονήσῃ ἡρμόσατο (!) καὶ ἐξελέξατο ἐγκράτειαν. A^{-b} agrees with α, β. ⁷ d reads συνουσίας. ⁸ α. β om. ⁹ Verses 2-4 appear confusedly in d as follows: 2. Τούτου ἔτεκε δύο τέκνα τέξεται, ὅτι ἐν τοῖς μανδραγοῖς ἐπισκέψατο αὐτὴν ὁ Κύριος. 3. οἶδε γὰρ ὅτι διὰ τέκνα ἤθελεν συνεῖναι τῷ Ἰακώβ καὶ οὐ διὰ φιληδονίας. 2. καὶ γὰρ εἰ μὴ Λίαν ἢ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδωκε τὰ δύο μῆλα, ὅκω υἱὸς εἶχε τεκεῖν. διὰ τοῦτο ἔτεκεν ἕξ, τοὺς δὲ δύο ἔτεκεν ἡ Ῥαχὴλ.

μὴ Λεία¹⁰ ἡ μήτηρ μου ἀντὶ συνουσίας ἀπέδοτο¹¹ τὰ δύο β, A, S¹
 μῆλα, [ἐτι]¹² ὁκτὼ υἱοὺς ἐμελλε¹³ τεκεῖν διὰ τοῦτο ἐξ ἔτεκε, εἶχε.
 *καὶ Ῥαχὴλ τέτοκε τοὺς δύο¹⁴ ὅτι ἐν *τοῖς μανδραγόροις¹⁵ ἐπεσκε- β-d,
 ψατο αὐτὴν¹⁶ ὁ¹⁷ Κύριος. 3. Εἶδε¹⁸ γὰρ ὅτι διὰ τέκνα Aab*cd, f,
 ἤθελεν συνελθαι *τῷ Ἰακώβ¹⁹, καὶ οὐ διὰ φιληδονίαν. S¹ τοὺς
 (+ ἡ ε)
 α, β, Aab*cd, f, S¹ Ῥαχὴλ.
 β-dg, S¹

4. Προσθείσα²⁰ γὰρ καὶ²¹ τῇ ἐπαύριον ἀπέδωκε²² τὸν Ἰακώβ²³. Ἐν *τοῖς μανδραγόροις¹⁵ οὖν²⁴ ἐπήκουσε Κύριος²⁵ τῇ²⁶ Ῥαχὴλ²⁷.

4. *Καὶ τῇ ἐπαύριον προσ-
 θεῖσα ἀπήτησε Ἰακώβ ἵνα
 λάβῃ ἐτι ἄλλον μανδραγό-
 ρον²⁸.

5. Ὅτι καὶ γε ποθήσασα τοὺτους²⁹ οὐκ ἔφαγεν³⁰, ἀλλὰ ἀνέθηκεν³¹ ταῦτα³² ἐν οἴκῳ Κυρίου³³, προσάξασα³⁴ τῷ ἱερεῖ³⁵ τῷ ὄντι³⁶ ἐν τῷ *τότε χρόνῳ³⁷.

III. *Ὅτε οὖν¹ ἠδρύνθη² ἐγὼ³, *τέκνα μου⁴, ἐπορεύθη⁵ ἐν *εὐθύτῃ καρδίᾳ⁶, *καὶ ἐγενόμην⁷ γεωργὸς *τῷ πατρί μου καὶ τοῖς ἀδελφοῖς μου⁸, καὶ ἔφερον καρποὺς⁹ ἐξ¹⁰ ἀγρῶν¹¹.
 τῶν ἀδελφῶν μου. β-af, A, S¹ ἀγρῶν κατὰ καιρὸν αὐτῶν. ἱερεῖ
 ὑψίστου.
 β καιρῷ
 ἐκείνῳ.
 β-d, S¹
 τῶν
 πατέρων
 μου καὶ

4. ἐν τοῖς μανδραγόροις ἐπήκουσε Κύριος τὴν Ῥαχὴλ. ¹⁰α. β reads Λία.

¹¹h, af (a trs. before ἀντὶ). cī, e read ἀπέδωτο, d ἀπέδω. ¹²α (save that cī read ἐτι). β, A om. ¹³α. abef, A read εἶχε, d ἔσχε. ¹⁴α (save that c reads Ῥαχὴλ καί). abef, A^{ab*cd} read as in margin. A^b is very corrupt:

ἡ ἔλαβεν τὰ μῆλα καὶ οὐ συνουσίας γάμον καὶ τὰ δύο τέκνα Ῥαχὴλ ἔτεκεν. ¹⁵a reads ταῖς μανδραγόραις. ¹⁶i reads ταύτην, e αὐτῇ. A^b = τὴν Ῥαχὴλ. ¹⁷α, aef. b om. ¹⁸d reads οἶδε. ¹⁹A^{ab*cd} = τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς, A^b Ῥαχὴλ τῷ Ἰακώβ.

²⁰b reads προσθήσα. ²¹h om. ²²α. abf read ἀπέδοτο, e ἀπέδωτο.

²³abef, S¹ add as in margin, save that for τ. a. μανδραγόραν b reads τ. a. μανδραγόρα, f τ. a. μανδράγουρον, and a τὴν ἄλλην μανδραγόραν. After μανδραγόραν b, S¹ add διὰ τοῦτο. ²⁴aef. α reads καί. bd om. ²⁵e reads ἐ K. and trs. after P. ²⁶b reads τῆς, d τὴν. ²⁷c reads Ῥαχὴλ, h Ῥαχὴλ. ²⁸A^b is very corrupt and reads καὶ Λία ἡ μήτηρ μου τῇ ἐπαύριον προσθείσα ἀπήτησε Ἰακώβ, ἐπιπόθησις γὰρ ἦν ἐν αὐτῇ καὶ οὐ διὰ τόκον. καὶ ἔλαβεν Ῥαχὴλ ἐτι ἄλλον μανδράγουρον.

²⁹hī. c reads τοὺτους, a αὐτάς, bdef, A αὐτοὺς. A^b = υἱούς.

³⁰A^b adds Ῥαχὴλ τὰ μῆλα. ³¹d reads ἐνέθηκεν. A^b = ἔδωκεν. ³²α. aef, A^b read αὐτά, b αὐτοὺς. A^{ab*cd} om. ³³A^b adds Θεοῦ. A adds καί.

³⁴α. bde, S¹ read προσενέγκασα, af προσενεγκούσα. A = either reading.

³⁵A = ἀρχιερεῖ. β, A^{ab*cd}, S¹ add ὑψίστου, A^b Θεοῦ ὑψίστου. ³⁶A^b adds ἀρχιερεῖ. ³⁷β reads as in margin. A^b adds καὶ εὐλόγησε Ῥαχὴλ ἐν δυοῖν υἱοῖς.

III. ¹d adds ἐγώ. g reads καὶ ὅτε. A = ἀλλὰ ὅτε. ²hī, df read ἡνδρ.

³α. β, A om. ⁴g om. ⁵α, A. β reads ἐπορεύμην. ⁶A^b = εὐθείᾳ καρδίᾳ. d adds μου. ⁷A = γερόμενος. ⁸α, A (save that A adds

β-α, Δ, 2. Γ* Καὶ ἡλόγει με ὁ πατήρ μου βλέπων με¹² * ὅτι ἐν
 β-γ, S¹ ἀν- ἀπλότητι πορεύομαι¹³ * ἐμπροσθεν αὐτοῦ¹⁴. 3. * Καὶ οὐκ
 θρόπου, εἰμὶ¹⁵ περιέργος * ἐν ταῖς πράξεσιν μου¹⁶, ἴσδὲ φθονερὸς¹⁷
 πορεύ- και¹⁸ βάσκανος * τῷ πλησίον μου¹⁹. 4. * Οὐ κατελάλησά
 μνος ἐν τῶος πώποτε²⁰, οὐδὲ²¹ ἔψεξα²² βίον ἀνθρώπου²³. 5.
 ἀπλότητι ὀφθαλ- Τριάκοντα Γ καὶ πέντε²⁴ ἐτῶν ἔλαβον²⁵ ἐμαντῶ²⁶ γυναῖκα²⁷,
 μών· ὅτι ὁ κάματος κατήσθιεν τὴν ἰσχύν²⁸ μου²⁹, καὶ οὐκ ἐνενόουν³⁰
 5. διὰ τοῦτο. ἡδονὴν³¹ γυναικός, ἄλλα διὰ τοῦ κόπου³² ὁ ὕπνος μοι³³ περι-
 β, S¹ εἴ εγένετο³⁴. 6. Καὶ ἔχαιρε ἱ πάντοτε³⁵ ἐπὶ τῇ ἀπλότητι
 τι γὰρ μου * ὁ πατήρ μου³⁶ ἰδόντι³⁷ καὶ * πᾶν πρῶτον γέννημα³⁸
 ἔκαμον * διὰ τοῦ ἱερέως³⁹ τῷ⁴⁰ Κυρίῳ⁴¹ προσέφερον⁴², ἔπειτα καὶ⁴³ τῷ
 ὁπώραν. β, S¹ μου, πατρί μου⁴⁴. 7. Καὶ ὁ⁴⁵ Κύριος ἐμυριοπλασίασε⁴⁶ τὰ ἀγαθὰ

καὶ τότε ἐγώ. β ἰδιπλασίαζε τὰ ἀγαθὰ.

Ἰακώβ after πατρί μου). β-δ, S¹ read as in margin, δ τοῦ πατρός μου καὶ
 τῶν ἀδ. μου. A^b om. rest of Testament. ⁹ A = πάντα. ¹⁰ dg read ἐκ
 τῶν. ¹¹ bd, A, S¹ add αὐτῶν (b, A, S¹ om.) κατὰ καιρὸν αὐτῶν (d, A om.),
 eg add κατὰ τοὺς (e om.) καιροὺς αὐτῶν. A om. ver. 2. See, however, first
 note on ver. 6. S¹ om. ἐξ ἀγρῶν. ¹² c, β (save that abd read εὐλόγησε
 and abdef om. με). hi read ὁ δὲ πατήρ μου βλέπων ἡλόγησέ (i εὐλόγει) με.
¹³ g reads ἐν εὐθύτητι πορεύομενον. ¹⁴ α, β, S¹ om. ¹⁵ α. a reads
 οὐκ εἰμὶ, bdef, A, S¹ καὶ (ὅτι edf om.) οὐκ ἤμην, g οὐ γὰρ ἤμην. ¹⁶ g om.
 A^{b4} om. rest of verse together with ver. 4. A^{ac} read διὰ τοῦτο καὶ in
 their stead. ¹⁷ b reads ποιηρός. ¹⁸ g reads η. ¹⁹ α, adf. be
 read τῷ πλ. g om. ²⁰ α. d reads ποτε. β-δ om. ²¹ d reads οὐκ.
²² d adds ποτε. ²³ β-γ, S¹ add as in margin save that d adds μου after
 ὀφθαλμῶν. On A see note 16. ²⁴ α, aef, S¹ (save that aef, S¹ om. καὶ).
 bdg, A om. ²⁵ i, g read ἔλαβα. ²⁶ hi, β-dg. c reads ἐμαντῶ. dg, A
 om. ²⁷ d reads τὴν γυναῖκα μου. ²⁸ c reads ψυχὴν. ²⁹ g om.
³⁰ c, bd. hi, aefg read ἐνόουν. ³¹ d reads ἡδονῆς. For this together with
 next word A reads γάμον and om. next eight words. ³² g adds μου.
³³ α, g. abf read μου, δε με. ³⁴ f reads περιεγένετο. g trs. before μου.
³⁵ β, S¹ trs. before ἔχαιρε. A om. ³⁶ d, A trs. before ἐπὶ τῇ ἀπλ. ³⁷ α.
 bdeg, S¹ read as in margin, af εἴτα γὰρ (a om.) ἔκαμον (ἐκαμον f) πᾶσαν
 ὥραν. A = εἴ τι ἔκαμον and om. the rest of the Chapter, reading instead
 καὶ οὐ διεμέρισα διὰ τοῦτο. Πάντοτε εὐλόγει ὁ πατήρ μου (A^a om. ὁ π. μ.).
 The last five words belong to ver. 2. See last note on ver. 1. ³⁸ c. hi
 read πρῶτα γέννημα, adf πᾶν πρωτογέννημα (+ πρῶτον f), beg πᾶν πρωτογί-
 νημα πρῶτον. S¹ adds καὶ τὰ πρῶτα. ³⁹ d om. but see note 42. ⁴⁰ α.
 β om. ⁴¹ g reads Κυρίου. ⁴² d adds πρῶτον διὰ τοῦ ἱερέως. ⁴³ α. β,
 S¹ om. ⁴⁴ e om. β adds καὶ τότε ἐγώ (+ ἐξ αὐτῶν μετελάμβανον d, + ἀπὸ
 λανον g), S¹ καὶ τότε ἐμαντῶ. ⁴⁵ α. β, S¹ om. ⁴⁶ α. β, S¹ read ἰδιπλασίαζε,

αὐτοῦ⁴⁵ * ἐν ταῖς χερσίν⁴⁷ μου· ἥδει δὲ καὶ Ἰακώβ * ὁ πατήρ μου⁴⁵, ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ⁴⁸ τῇ ἀπλότητί μου. 8. * Πάντα γὰρ πένησι καὶ θλιβομένοις⁴⁹ παρεῖχον * ἐκ τῶν ἀγαθῶν τῆς γῆς⁵⁰ ἐν ἀπλότητι καρδίας μου⁵¹.

IV. Καὶ νῦν * ἀκούσατέ μου, τέκνα¹,

καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότητι² ἱ καρδίας ὑμῶν³,
ὅτι εἶδον ἐν ὁμῶν⁴ ἡ πᾶσαν⁵ εὐαρέστησιν⁶ Κυρίου⁷.

2. Ἦ ὁ ἀπλοῦς χρυσίον οὐδ' πλεονεκτεῖ

βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται

* ἐσθῆτα διάφορον οὐ θέλει⁹.

3. Χρόνους πολλοὺς¹⁰ * οὐκ ἔπιγράφει τοῦ ζῆν^{†11}

ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται * τὸ θέλημα¹² τοῦ Θεοῦ¹.

4. Καὶ γε * τὰ πνεύματα¹³ τῆς πλάνης οὐδὲν * ἰσχύουσιν πρὸς αὐτόν¹⁴,

οὐ γὰρ¹⁵ ἔειδεν ἐπιδέξασθαι^{†16} κάλλος¹⁷ θηλείας¹⁸

ἵνα μὴ¹⁹ ἐν²⁰ διαστροφῇ μάνη²¹ τὸν νοῦν αὐτοῦ¹.

bdg, A
αὐτῇ.
bdeg, S¹
οὐκ ἐπι-
θυμεί,
τὸν πλη-
σίον οὐ
πλεονεκ-
τεῖ.
β-γ, S³
ὑπογρά-
φει ζῆν.

⁴⁵ α, ε. abfg read ἐν (α om.) χερσίν μου, d ἐν τῇ χειρί μου.

συμπράττει, eg συνήργει. ⁴⁸ α, ef (save that hi read πᾶσι and ε θλιβομένοις).

ad read πάντα γὰρ πένητα καὶ πᾶσι θλιβομένοις (πάντα θλιβόμενον d), bg, S¹ παντὶ γὰρ πένητι καὶ παντὶ θλιβομένῳ.

⁵⁰ α. abef, S¹ read τῆς γῆς τὰ ἀγαθὰ, dg τὰ ἀγαθὰ (τὸ ἀγαθὸν g) τῆς γῆς.

⁵¹ α, dg. abef, S¹ om.

IV. ¹ d, A read τέκνα μου ἀκούσατε μοι, g ἀκ. τέκνα.

ηηζδισσι.ββκωμδμ = ὑγιότητα corrupt for ημρηζδισσι.ββκωμδμ.

² c, bg (save that b om. ὑμῶν). hi, aef read ψυχῆς ὑμῶν (ἡ ὑμῶν). d is conflate:

καρδίας καὶ ψυχῆς ὑμῶν. ⁴ α, aef, S¹. bdg, A read αὐτῇ.

⁵ d, A om. ⁶ A = τὸ εὐάρεστον.

⁷ A = Θεοῦ. g om. A om. next two verses through hmt. (?)

Observe reading of A. ⁹ bdeg, S¹ read as in margin (save that g reads

πλούσιον for πλησίον). This addition makes the construction easy, but the

reference to one's neighbour seems alien to the context. ¹⁰ d reads

ἐσθῆτας διαφόρους οὐ βούλεται. ¹¹ α. β-γ, S³ read

οὐχ (οὐκ ef) ὑπογράφει ζῆν, g οὐχὶ γράφει ζῆν, S¹ οὐ ζῆν εἰ ζῆν.

α is undoubtedly corrupt, and apparently also β. The sense appears as in S¹ to be: 'he

does not long to live for long periods.' Now ἐπιγράφει (or ὑπογράφει) τοῦ

ζῆν = תינת ליה which may be corrupt for תינת (or תינת) תינת =

'desires to live.' ¹² d trs. after Θεοῦ. ¹³ A = τὸ πνεῦμα.

¹⁴ β. α reads ἰσχύουσιν αὐτῷ (πρὸς αὐτόν h). A = ἰσχυε πρὸς αὐτόν.

¹⁵ d om. ¹⁶ α, β-fg (ds reading οἶδεν and hi εἶ), S³. fg, A read εἶδεν (οἶδεν f, ἥδεν A)

ἐπιδέξασθαι, S¹ ἐπιβλέπει. Possibly the original was כ וינסח ית כ =

οὐκ οἶδεν ἐπιδέξασθαι = 'cannot have pleasure in.'

¹⁷ d reads κάλλους. ¹⁸ A = γυναῖκων. ¹⁹ i reads μὴ, d ἵνα μὴ γε.

²⁰ g om. ²¹ h reads μανεί, d μαινει. ²² A = καὶ οὐ. ²³ β, A. c reads

β ζήλος²⁵
 ἐν²⁴ δια-
 βουλίοις
 * αὐτοῦ
 ἐπελευ-
 σεται²⁸.
 β, S¹, S²
 εὐθύτητι.
 β, S¹, S²
 ἀπλό-
 τητι.

5. Οὐ²³ [ζηλοὶ ἐν διαβουλίοις

[οὐ βάσκανος²⁶ ἐκτῇκει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ]²⁷

* οὐδὲ ἱ περισπασμὸς¹ ἐν ἀπληστείᾳ ἐν νοῖ²⁸.

6. Πορεύεται²⁹ δὲ³⁰ ἐν * ἀπλότητι ἱ ψυχῆς¹³¹

πάντα³² ὁρᾷ³³ ἐν * εὐθύτητι ἱ καρδίας¹³⁴

* μὴ ἐπιδεχόμενος³⁵ * ὀφθαλμοὺς πονηροῦς³⁶ ἀπὸ τῆς

πλάνης τοῦ κόσμου

* ἵνα μὲ ἰδῇ διεστραμμένως τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου³⁷.

V. Φυλάξατε οὖν * τέκνα μου νόμον Θεοῦ¹,

καὶ * τὴν ἀπλότητα κτήσασθε²,

ἱ καὶ ἐν ἀκακίᾳ πορεύεσθε,

μὴ περιεργαζόμενοι τοῖς³ πλησίον⁴ τὰς πράξεις.

2. Ἀλλὰ ἀγαπήσατε⁵ τὸν⁶ Κύριον καὶ τὸν πλησίον⁷.

πένητα καὶ ἀσθενῆ⁸ ἐλεήσατε⁹.

3. Ὑποτίθετε¹⁰ τὸν νῶτον¹¹ ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν

καὶ ἐργάζεσθε ἐν ἔργοις¹² ἱ καθ' ἐκάστην γεωργίαν,

δῶρα μετ' εὐχαριστίας¹³ Κυρίῳ προσφέροντες¹⁴.

β ἐντολὰς
 Κυρίου
 καὶ τοῦ.

β ἔργοις
 γῆς.

ζηλεῖ, ἡ ζήλοι. ²⁴ g adds τοῖς. ²⁵ β, S (save that for αὐτοῦ a reads αὐτῶν,

e αὐτόν). α om. A reads μου. ²⁶ bdg, S read βασκανία. ²⁷ Rightly

omitted by A. ²⁸ Emended from α, β, S¹ οὐδὲ (οὐ α, οὐτε g) περισπασμὸν

(πορεύμων δ) ἐν ἀπληστείᾳ (ἀπλότητι e) ἐννοεῖ (ἐν νοεῖ i). A = καὶ οὐκ

ἀπληστίαν (+ χρυσίου A^{beod}) ἐνέουν. Here A^{beod} according to Arm. text

tr. ἐνέουν before ἀπληστ. The reading of δ is obviously an emendation.

²⁹ A = ἐπορεύθην. ³⁰ ch, cf. abdg, A, S¹ read γάρ. i om. ³¹ α. β, S read

εὐθύτητι ψυχῆς (ωὗς δ). A = ἀπλότητι. ³² bdg, A prefix καί. ³³ A =

ἰώρων. ³⁴ α. β, S as in margin. A = εὐθύτητι. ³⁵ d reads μὴ ἀποδεχό-

μενος. For these words and the rest of the verse A gives μήποτε ἐπιβαλὼν

τὸν ὀφθαλμὸν εἰς πλάνην. ³⁶ α, β-dg, S¹. dg, S¹ read ὀφθαλμοῖς (ὀφθαλμὸν g)

πονηρίας. ³⁷ α, aef, S¹ (save that f reads ὁδοὺς for ἐντολὰς, e διεστραμμένων

for διεστραμμένως, and ἡ Θεοῦ for Κυρίου, and aef om. τοῦ). dg read ἵνα μὴ

ἰδῇ διεστραμμένως (g reads διεστραμμένα) τι (g om.) ἐντολῶν τοῦ Κυρίου

(Θεοῦ g). d om. A = μὴ ἰδῶ διεστραμμένως καὶ βάλῃ ἐμὲ εἰς ταραχὴν αὐτῶν.

V. ¹ α, adef (save that d reads Κυρίον for Θεοῦ). dg, S¹ read νόμον Θεοῦ

τέκνα μου (g om.). A = νόμον Κυρίου. ² A¹² = κτήσασθε τ. ἀπλότητα,

but A¹² agree with α, β, and A om. rest of ver. and ver. 2. ³ α. bdg, S¹

read as in margin (save that dg read μηδὲ τῶν for καὶ τοῦ and g καὶ τῶν),

aef ἐντολῶν Κυρίου καὶ τοῦ. ⁴ dg read πλησίον. ⁵ α, aef. bdg read

ἀγαπήτε. ⁶ α. β om. ⁷ d adds ὑμῶν. ⁸ c reads ὀρφανόν. Is this

due to Ps. lxxxi. 3? ⁹ b reads ἐλεᾶτε. ¹⁰ ἡῖ read ἀποτίθετε, bdg ὑπόθετε.

¹¹ g reads οὖν. ¹² β, A, S¹ add τῆς (abef om.) γῆς. A om. rest of verse.

¹³ ἡῖ, d add τῇ (but ἡῖ tr. τῇ K. after προσφ.). ¹⁴ g reads προσφέρετε.

4. *Οτι¹⁵ ἐν πρωτογεννήμασι¹⁶ καρπῶν¹⁷ τῆς γῆς¹⁸
 *εὐλογῇσει ὑμᾶς¹⁹ Κύριος²⁰ καθὼς εὐλόγησε²¹ πάντας τοὺς²²
 ἀγίους²³ ἀπὸ Ἀβὲλ ἕως τοῦ νῦν¹. 5. Οὐ γὰρ δέδοται ὑμῶν²⁴
 ἄλλη μερίς *εἰ μὴ²⁵ *τῆς πύργου²⁶ τῆς γῆς *ἐν πόνοις
 καρπῶν²⁷.

α, β, S¹

6. *Οτι καὶ²⁸ ὁ πατήρ μου²⁹
 Ἰακώβ³⁰ ἐν³¹ εὐλογίαις τῆς³²
 γῆς καὶ ἀπαρχῶν³³ καρπῶν³⁴
 εὐλόγησέ με. 7. Καὶ ὁ³⁵
 Λευὶ³⁶ καὶ ὁ³⁷ Ἰούδας ἐδοξά-
 σθησαν³⁸ παρὰ Κυρίου καὶ³⁹ ἐν
 υἱοῖς Ἰακώβ. Καὶ ὁ⁴⁰ Κύριος
 *ἐκληροδότησεν αὐτοὺς⁴¹, καὶ
 τῷ μὲν Λευὶ⁴² ἔδωκε *τὴν
 ἱερατεῖαν⁴³, τῷ δὲ Ἰούδα⁴²
 τὴν βασιλείαν.

8. *Καὶ ὑμεῖς ὁῦν¹ αὐτοῖς ὑπακούετε⁴⁴ καὶ⁴⁵ τῇ ἀπλότητι⁴⁶ τοῦ
 πατρὸς ὑμῶν περιπατεῖτε⁴⁷. [*τῷ δὲ⁴⁸ Γὰρ ἐδόθη ἀπολέσαι τὰ τῷ.
 *ἐπερχόμενα πεπρατήρια⁴⁹ τῷ Ἰσραήλ].

A

6-7. Δι' ὃ καὶ ὁ πατήρ ἡμῶν
 ἐν ταῖς εὐλογίαις ἡμῶν (A^b*d
 αὐτοῦ) ἐκληροδότησε τῷ Λευὶ
 τὸ πρωτεῖον καὶ Ἰούδας ἐδο-
 ξάσθη ἐν υἱοῖς Ἰακώβ.

bg, S¹
 ἦς ἐν
 πόνοις οἱ
 καρποί.

β-δ, S ἐ-
 κλήρωσεν
 ἐν αὐτοῖς.
 β-δ, S¹
 αὐτοῖς
 (+ οὖν
 bg) ὑπα-
 κοῦσα-
 τε.

β, A, S¹
 ὅτι καὶ

¹⁵ g om. ¹⁶ α, α. β-ad read πρωτογεννήμασι. d προγεννήμασι. A* =
 γεννήμασι or εὐφορίᾳ. A^{b+cd} (corrupt) = πόνοις. ¹⁷ A adds ὑμῶν.

¹⁸ α. β-ag read γῆς, g τῆς γῆς καὶ. α om. h adds εὐλογίας, i εὐλογίαν.
¹⁹ h, dg. c reads εὐλογῇσαι. b, S¹ read εὐλόγησε, aef εὐλογῇσει σε.
 A = εὐλογηθήσεται but by a change of a single letter A becomes εὐλογῇσει.

²⁰ A om. rest of verse. ²¹ c reads εὐλογῇσαι. ²² c om. ²³ g reads
 δικαίους. d adds αὐτοῦ. ²⁴ g, A. a reads ἡμῶν, bdf, S¹ σοι. α om.

²⁵ α, e: abfg read ἦ, d πλὴν. ²⁶ d om. ²⁷ α, aef. bg, S¹ read as in margin.
 d om. ²⁸ α, aefg, A. b, S¹ read ὅτι, d καὶ γάρ. A = δι' ὃ. ²⁹ α, d.

β-d, A, S¹ read ἡμῶν. ³⁰ d tra. before ὁ πατήρ. ³¹ g om.

³² abde om. ³³ α, beg. a reads ἀπαρχῶν, d ἐν ἀπαρχαῖς, f ἀπαρχῆς. ³⁴ aef
 add γῆς. ³⁵ dg om. ³⁶ de read Λευίς. ³⁷ h, abe. c, dfg om.

³⁸ b reads ἐδοξάσθη. ³⁹ α. β, S¹ om. ⁴⁰ α. β read γάρ. ⁴¹ α, d.
 β-d, S¹ read ἐκλήρωσεν ἐν (g om.) αὐτοῖς. ⁴² c. hi, β om. ⁴³ hi, a read

τὸ ἱερατεῖον. ⁴⁴ α. β-d, A, S¹ read αὐτοῖς (+ οὖν bg) ὑπακούσατε (ἵστε A^{b+o}).
 d ἀκούσατε οὖν αὐτοῖς. ⁴⁵ a om. ⁴⁶ c adds τῆς καρδίας ὑμῶν, h μου, α τε,

g τῆς ζωῆς. ⁴⁷ α. β read περιπατήσατε. A = μὴ σκανδαλισθῆτε, but there
 is an obvious internal corruption here. d om. rest of verse. ⁴⁸ α. β-d,

A, S¹ read as in margin. The clause τῷ δὲ . . . Ἰσραήλ, which contains
 a play on the name Gad, is alien to the context and belonged probably to
 the Test. of Gad originally. It is omitted by d. Thus τῷ. Γὰδ . . . τῷ

- β, Α, S¹ VI. *Γινώσκετε οὖν¹, τέκνα² μου, ὅτι ἐν ἐσχάτοις καιροῖς
οἴδατε καταλείψουσιν³ οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα
(οἴδα bdg, Α). ἵκαλ καλληθήσονται τῇ ἀπληστία¹,
ἵκαλ¹ ἀφέντες⁴ τὴν ἀκακίαν⁵,
β κακουρ- προσπελάσουσι⁶ τῇ πανουργίᾳ⁷,
γία, *καὶ καταλιμπάνοντες⁸ τὰς ἐντολὰς Κυρίου
*καλληθήσονται τῷ Βελίᾳ⁹.
2. Καὶ ἀφέντες¹ τὸ¹⁰ γεωργεῖν¹¹
ἐξακολουθήσουσι¹² τοῖς ἵκνηροῖς¹³ διαβουλοῖς αὐτῶν
καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ δουλεύσουσιν¹⁴ τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν.
3. Καὶ ὑμεῖς οὖν εἶπατε ταῦτα¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως, ἐὰν
ἀμάρτωσι¹⁶, τάχιον¹⁷ ἐπιστρέψωσι¹⁸ πρὸς τὸν¹⁹ Κύριον,
4. Ὅτι ἐλεήμων ἐστὶ καὶ ἐξελεῖται²⁰ αὐτοὺς *τοῦ ἐπιστρέ-
ψαι αὐτοὺς²¹ εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

α	β, Α, S ¹
VII. *Ἰδοὺ οὖν ὡς ὁράτε, ἐκατὸν εἴκοσι καὶ ἑξ ἑτῶν ὑπάρχω ¹ , καὶ οὐκ *ἔγνω [†] ἐν ἐμοὶ ἁμαρτίαν 2. γυναικὸς [†] πλὴν τῆς συμβίου μου ² .	VII. Ἐκατὸν εἰκοσιδύο ἑτῶν εἰμὶ ἐγώ, καὶ οὐκ ἔγνω [†] ἐν ἐμοὶ ἁμαρτίαν ἵεἰς θάνα- τον. 2. Πλὴν τῆς γυναικὸς μου οὐκ ἔγνω [†] ἄλλην ¹ . Οὐκ ἐπόρνευσα ³ ἐν μετεωρισμῷ ἵδφθαλμῶν ¹⁴ μου ⁵ .

πειρατήρια = $\alpha\pi\tau\eta\rho\eta$. . . $\alpha\pi\tau\eta$. *α. β-d read τὰ πειρ. τὰ ἐπερχόμενα,
Α = τὰ πειρ. δ ἀποκαλυπτόμενα ἐστίν; but $\alpha\pi\tau\eta\rho\eta$ is corrupt for
 $\alpha\pi\tau\eta\rho\eta$ = ἐπερχόμενα.

VI. ¹ aef, S¹ read οἴδατε, bdg, Α οἴδα. ² g reads τέκνια. ³ Α = πορεύ-
ουσι ἀπό, which may have been corrupt for πορεύουσιν ἀπό. ⁴ Α om, next
fifteen words through hmt. ⁵ hi read κακίαν. ⁶ c reads προσπελάσωσι.
⁷ α, β read κακουργία. ⁸ α, ae. bf read καταλιπόντες, d καταλείποντες. ⁹ g
prefixes καὶ and trs. before preceding line. ¹⁰ α read τῷ. ¹¹ b reads γεωργεῖν.
¹² h, abde. c reads ἐξακολουθοῦσι, f ἐξακολουθήσωσιν, g ἐπακολ. ¹³ f om,
c add καὶ. ¹⁴ bf add ἐν. ¹⁵ f reads αὐτά. g trs. after ὑμῶν. ¹⁶ bd
read ἀμαρτήσωσι. ¹⁷ bf read τάχιον. ¹⁸ α, d. β-d read ἐπιστρέψουσι.
¹⁹ c. hi, β om, ²⁰ a reads ἐξελεῖται. Α^{bcd} add σώσει. ²¹ α. β-g
reads τοῦ ἐπιστρέψαι. g, Α read καὶ ἐπιστρέψει αὐτούς (g om.). a om.
together with next four words.

VII. ¹ α (save that hi prefix καὶ and read ὑπάρχω for ὑπάρχω). abf, Α, S¹
read as in parallel text. deg ρβ (e' g) εἰμὶ (ἡμην e) ἐγώ (d om.) σήμερον
(e om.). ² α (save that hi read γυναικῶν). β, S¹ read as in parallel column
save that for ἐν ἐμοὶ bdg read ἐν ἐμὶ (dg ἐμοὶ) and S¹ om. εἰς θάνατον. Α =

3. Οἶνον⁶ εἰς ἀποπλάνησιν οὐκ ἔπιον
 Ἦπαν ἐπιθύμημα τοῦ πλησίον οὐκ ἐπεθύμησα⁷.
4. Δόλος⁸ οὐκ ἐγένετο⁹ * ἐν τῇ¹⁰ καρδίᾳ μου
 ψεύδος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν¹¹ χειλέων μου,
5. Ἦπαντι ἀνθρώπῳ ὀδυνομένῳ συνεστέναξα
 καὶ πτωχῷ μετέδωκα ἄρτον¹² μου¹.
 Εὐσέβειαν ἐποίησα¹⁴ ἐν πάσαις ταῖς¹⁵ ἡμέραις μου,
 * Ἀλήθειαν ἐφύλαξα¹⁶,
- After
 ἄρτον
 μου β, S¹
 add Ἦου
 βέβρωκα
 μόνος
 ὄριον οὐκ
 ἔλυσα¹³.
6. Τὸν Κύριον ἠγάπησα¹⁷ καὶ πάντα ἀνθρώπον
 ἐξ ὅλης τῆς καρδίας¹⁸ μου
6. Ἦτὸν Κύριον ἠγάπησα * ἐν πάσῃ¹⁹ ἰσχύι μου ὁμοίως²⁰ ἔλυσα¹³,
 καὶ πάντα ἀνθρώπον ἠγάπησα
 * ὑπὲρ τὰ²¹ τέκνα μου.
7. * Ταῦτα καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, ποιεῖτε²²,
 καὶ²³ Ἦπν πνεῦμα τοῦ Βελλαρ φεύζεται ἀφ' ὑμῶν
 καὶ Ἦπσα πρᾶξις πονηρῶν ἀνθρώπων οὐ κυριεύσει ὑμῶν²⁴
 καὶ¹¹ Ἦπν ἄγριον θηρίον²⁵ καταδουλώσετε²⁶
 ἔχοντες μεθ' ὑμῶν²⁷ τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ * καὶ τῆς γῆς²⁸
 * συμπορευόμενον τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀπλότῃ καρδίᾳ²⁹.
- β-δ,
 A^{act}g, S¹
 καὶ ἐνετεί-
 λατο αὐ-
 τοῖς.
8. * Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐνετείλατο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ³⁰ ὅπως ἀναγά-

γνωσ ἐν ἡμοῖς ἁμαρτίαν. ⁶ A add καὶ. ⁷ c read ὀφθαλμῶ. ⁸ ef om. ⁹ A trs, after ἀποπλάνησιν. ¹⁰ be read ἐπέθυσα. ¹¹ The couplet δόλος . . . χειλέων μου appears in A as Καὶ δόλος οὐκ ἀνῆλθε διὰ τῶν χειλέων μου καὶ οὐκ ἐψευσάμην τῷ πλησίον μου. ¹² d reads ἔγω. ¹³ α, df. abe read ἐν, g τῇ. ¹⁴ g om. ¹⁵ α. β-ag read τὸν ἄρτον, ag τῶν ἄρτων. ¹⁶ β save that b reads ἔφαγον for βεβρ. and d adds ποτε after βεβρ. and τιμ after ἔλυσα. ¹⁷ g om. next seven words. Cf. reading of adf. ¹⁸ c om. ¹⁹ α. adef, S¹ read διὰ. ἐποίησα (c ἠγάπησα), b καὶ ἀλήθειαν. A καὶ ἐν δούλῃ ἐπορευσάμην. A om. verses 6-7. c add εὐσέβειαν ἠγάπησα. ²⁰ hi add ὁμοίως. ²¹ c. hi read ἰσχύος. ²² efg. bd read ἐν πάσῃ τῇ. a om. ²³ d adds δέ. ²⁴ b reads ὡς. ²⁵ c. hi, g read καὶ ταῦτα ποιεῖτε καὶ ὑ. τ. μου (g ποιήσατε τ. μου καὶ ὑ.). b, S¹ ταῦτα καὶ ὑ. ποιήσατε τ. μου. adef ταῦτα ποιήσατε καὶ ὑ. τ. μου. ²⁶ c reads ταῦτα ὑμεῖς ἐὰν ποιεῖτε. ²⁷ β. c reads ἀφ' ὑμῶν, hi ὑμῖν. ²⁸ α, d. a reads πάντα ἄγρια θηρία, defg πάντα ἄγριον θῆρα (θηρίον f, θηρίον θῆρα e). ²⁹ c. hi, f read καταδουλώσητε, ab καταδουλώσεσθε, e καταδουλώσασθε, g καταδουλώσασθε, d οὐκ ἔλθῃ πρὸς ὑμᾶς and omit next two lines. c adds in margin and hi in text περὶ τοῦ Χριστοῦ. ³⁰ α. β-d read ἐαυτῶν. ³¹ α. β, S¹ om. ³² α, β-d, S¹ save that hi, ef read συμπορευόμενοι and α adds αὐτοῦ after καρδίας. ³³ α. β-d, A^{act}g, S¹ read as in margin, d, A^{b+d} ταῦτα (+ πάντα A^{b+d}) εἰπὼν Ἰσαχὰρ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐνετείλατο αὐτοῖς. Thus the

β-γ, S¹ γωσω αὐτὸν³¹ ἐν³² Χεβρών³³, κακεῖ³⁴ θάψωσιν αὐτὸν³⁵
αὐτὸν
ἐν τῷ
σπηλαίῳ.
α

9. Καὶ ἐκτείναστοὺς
πόδας αὐτοῦ³⁷ ἐκα-
μήθη ἐν γήρει καλῷ
ὑπνον αἰώνιον.

β, S¹

9. * Καὶ ἐξέτεινε
τοὺς πόδας αὐτοῦ
καὶ³⁸ ἀπέθανε³⁹ ἐν
γήρει καλῷ, πᾶν
μέλος ἔχων ὑγιές⁴⁰,
καὶ ἰσχύων ὑπνωσεν
ὑπνον αἰώνιον⁴¹.

A

9. Καὶ ἐκτείνας τοὺς
πόδας αὐτοῦ ὑπνω-
σεν ἐν * γῇ 'Ρα-
κολμ⁴² * ὑγιὲς ὡν⁴³
πάντα μέλη αὐτοῦ,
καὶ ἐν ἰσχύι ὑπνω-
σεν ὑπνον αἰώνιον⁴⁴.

Διαθήκη Ζαβουλὼν τοῦ ἔκτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λείας¹.

I. * Ἀντίγραφον λόγων² Ζαβουλῶν, ὧν³ διέθετο τοῖς υἱοῖς⁴
αὐτοῦ, ἔμπρην ἢ ἀποθανεῖν αὐτὸν¹⁵ * ἐν τῷ⁶ ἑκατοστῷ * τετάρτῳ καὶ
δεκάτῳ⁷ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ⁸, μετὰ * οὖν δύο ἔτη⁹ * τοῦ
θανάτου¹⁰ Ἰωσήφ. 2. Εἶπεν¹¹ αὐτοῖς. Ἀκούσατέ μου¹²,

inferior MSS. of A agree closely here with α, d. ³¹ A = ὁστέα
αὐτοῦ. ³² α, bdf. aeg read eis. ³³ d reads Χευρών. ³⁴ g reads καί.
f adds αὐτόν. ³⁵ β-γ trs. before θάψωσιν against α. g, A om. β-γ, A,
S¹ add ἐν τῷ σπηλαίῳ (+ τῷ δικλῷ d, A). ³⁶ h, A om. ³⁷ hi. c om,
³⁸ β-d save that g reads ἐκτείνας and om. αὐτοῦ καί. d reads ὡς δὲ ἐπλήρωσεν
ἐντελλόμενος τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ³⁹ b adds πέμπτως. ⁴⁰ d reads ὑγιή. g om.
rest of ver. ⁴¹ f, S¹ add Ἰσραὴλ υἱὸς Ἰακώβ εἰ (+ καὶ S¹) υἱὸς Λίας εἰ
(+ καὶ S¹) ἔζησεν ἔτη ρκβ'. ⁴² So A^{abdd}, corruption of γῆρα καλῷ. A^{af} are
more corrupt. ⁴³ A^{acg}. A^{bcd} = ὑγιὲς ἦν. ⁴⁴ A^b add eis δόξαν θεοῦ.

¹ Title. α in text. adef, S¹ read Δ. Ζ. περὶ εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλέους
(+ ἐρμηνεύεται Ζ. δῶρον f), d (conflate) Δ. Ζ. υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Λίας εἰ περὶ
εὐσπλαγχνίας καὶ ἐλεημοσύνης, g Δ. Ζ. περὶ ἐλεημοσύνης εἰ. A^{ab} = Δ. Ζ. υἱοῦ
Ἰσραὴλ υἱοῦ Ἰσαάκ, A^{acg} = Δ. Ζ. ² α, β-abd. a reads ἀντίγραφα λόγ. b, S¹
reads ἀντίγραφα. d reads ἀντίγραφον διαθήκης. A^{abbbcd} (conflate) = ἀντίγ.
διαθήκης λόγων. A^b om. 1, 2, 3^a. ³ ci, β-bd. h reads φ, b ε, d ὅσα.
⁴ α. β read τέκνος. ⁵ c. d reads πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. h, β-d, A, S om.
⁶ β-a om. ⁷ hi, d (save that h reads τεσσάρτῳ). So bg, S¹ ριδ. ef (though
corrupt) support text τέσσαρες (-is f) καὶ δεκάτῳ, c τετάρτῳ, a τεσσαρακοστῷ
καὶ δεκάτῳ. A = εἰκοστῷ καὶ τετάρτῳ. ⁸ g om. rest of verse. ⁹ c. h reads
δὲ δύο ἔτων, i οὖν ἔτη. adef, A read δύο ἔτη, bg λβ'. ¹⁰ d reads τῆς τελευταίας.
¹¹ α. β-dg, A^{acg}, S read καὶ εἶπεν. d, A^{bbcd} καλέσας (ἐκάλεσε A^{bcd}) τοὺς υἱοὺς
αὐτοῦ (+ καὶ A^{bcd}) εἶπεν, g καλέσας αὐτοὺς εἶπεν. ¹² a add λόγων, d οἱ.

υἱοὶ Ζαβουλῶν¹³, * προσέχετε ῥήμασιν¹⁴ * τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁵.
 3. Ἐγὼ¹⁶ Ζαβουλῶν δόσις ἀγαθὴ¹⁷ γέγονα¹⁸ τοῖς γονεῦσί
 μου· ἐν γὰρ τῇ τεχθῆναι¹⁹ με, ἠὲξήθη²⁰ ὁ πατήρ μου²¹
 σφόδρα καὶ τὰ πρόβατα²² καὶ τὰ βοσκώλια, ὅτε²³ * ἐν ταῖς β-d ἔως
 ποικίλαις ῥάβδοις²⁴ εἶχον²⁵ τὸν κλῆρον. 4. Οὐκ ἔγνων σφόδρα.
 ὅτι²⁶ ὅτι ἡμαρτον ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἵπαρεκτὸς ἐννοίας²⁷. 5. ἀβελ, S
 Οὐ²⁷ μνήσκομαι²⁸ ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τὴν ἄγνωιαν εἶχεν.
 ἣν ἐποίησα²⁹ ἐπὶ τοῦ³⁰ Ἰωσήφ, ὅτι ἐβεβαίωσα³¹ τοῖς ἀδελφοῖς βg, A
 μου³² * μὴ εἰπεῖν³³ * τῷ πατρί μου³⁴ τὸ γενόμενον. 6. Ἄλλ'³⁵ ἐσκέπα-
 ῖσα ἐπὶ. 7. Ἐκλαίον³⁶ ἔν κρυφῇ³⁷ * ἡμέρας πολλὰς³⁸ * διὰ τὸν Ἰωσήφ³⁹. β (A), S²
 * ἐφοβούμην γὰρ⁴⁰ * τοὺς ἀδελφούς μου, ὅτι⁴¹ συνέθεντο πολλὰ
 πάντες⁴² * ὅστις ἐξείπη⁴³ τὸ μυστήριον ἀναιρεθῆναι⁴⁴ αὐτόν⁴⁵. διεμαρ-
 7. * Πλὴν ὅτε⁴⁶ ἐβούλοντο ἀνελεῖν αὐτόν⁴⁷, * ἐγὼ μετὰ δακρύων τυράμην
 προσεκάλουν αὐτοὺς⁴⁸ μὴ ποιῆσαι τὴν ἁμαρτίαν⁴⁹ ταύτην. αὐτοῖς
 μετὰ δακρύων⁵⁰

II. Ἦλθον¹ γὰρ δ² Συμεὼν ἵκαλ ὁ Δάν³ καὶ δ² Γαδ τοῦ.

g om. μου. ¹³ d adds τοῦ πατρὸς ὑμῶν. ¹⁴ g reads φωνῆς. d, A read καὶ
 προσέχετε (+ τοῖς d) ῥήμασιν. ¹⁵ α, g. abef, A, S¹ read πατρὸς ὑμῶν, d μόνου.
¹⁶ β, A add εἰμι. g om. ver. 3. ¹⁷ A = ἀγαθοῖς. ¹⁸ α, β, S¹ om. ¹⁹ α.
 β read γεννηθῆναι. ²⁰ α, d. β-d read ἠὲξήθη. ²¹ α, d, A, S², bcfy S¹
 read ἡμῶν. a om. β-d add ἔως. ²² α, af. bdeg read ποίμνια. ²³ d
 reads ὅτι. A^{b+e} = καί. ²⁴ α, β-b. b reads ἐν τοῖς ποικίλοις ῥάβδοις.
 A^{b+b+e} = ποικίλον. ²⁵ α, d. β-d, A^{abef}, S read εἶχον. A^{b+} om.
²⁶ α, β, A, S¹ om. b adds τέσσα μου. ²⁷ α, β, S¹ read οὐδέ. ²⁸ α, aeg.
 b reads μνήσκομαι, df μνήσμαι. A = μέμνησθαι δύναμαι. ²⁹ β, A. α om.
³⁰ α, b. β-b om. ³¹ α, β-bg, S¹ (save that aef add ἐπὶ). bg, A read
 as in margin (though A adds τὸν λόγον after μου). Ἐσκέπασα ἐπὶ =
 ἔν ἡν'εφ corrupt for ἔν ἡν'εφ = ἐβεβαίωσα. Cf. Esther ix. 21, 31.
³² d add τοῦ. ³³ A = καὶ οὐκ εἶπαν. ³⁴ β, A (though A adds Ἰακώβ
 and trs. after γενόμενον). α read τὸν πατέρα ἡμῶν. ³⁵ α, β-bdg, A^{b+d}.
 bg, A^{abef} read καί. d om. ἀλλ'... Ἰωσήφ. Yet see note 45. ³⁶ b add
 πολλά. ³⁷ α, β-afg. af read κρυφῇ. g, A om. ³⁸ bg om. f prefixes
 ἐπὶ. ³⁹ c. hi, aefy read περὶ (+ τοῦ h) Ἰωσήφ. b om. ⁴⁰ g reads
 ἀλλ' ἐφοβούμην. ⁴¹ d reads αὐτοὺς ἐπειδὴ γάρ. ⁴² β, S¹ add ὁμοῦ. ⁴³ α
 (save that c reads ἐξείπει). bg read εἰ τις ἐξείποι, adf ὅτι (a om.) εἰ τις
 ἐξείπει, c ἡ τις ἐξείποι. ⁴⁴ d reads ἀναιρεθῆσθαι. ⁴⁵ β, S¹ add μαχαίρα.
 After μαχαίρα d adds ἔλαιον ὃν ἐγὼ περὶ Ἰωσήφ ἡμέρας πολλὰς ἐν κρυφῇ.
⁴⁶ dg, S¹ read πλὴν ὅτι. A^{b+d} = καὶ ὅτι. ⁴⁷ c om. rest of verse and
 ἦλθον... τοῦ ἀνελεῖν in ii. 1 through hmt. ⁴⁸ hi. β, S read as in
 margin. A = πολλάκις διεμαρτύρησεν (ἐβουλόμην διαμαρτύρασθαι A^b, ἠλδονζον
 A^{b+d}) αὐτοῖς τοῦ. ⁴⁹ h. β, A read ἀνομίαν.

β, Α, S¹ ἐπὶ τὸν ἰωσήφ τοῦ ἀνελεῖν αὐτόν, καὶ ἔλεγεν αὐτοῖς μετὰ
 *ἐπὶ τὸν δακρύων. 2. Ἐλεήσατέ με ἀδελφοί μου⁷. οἰκτειρήσατε⁸
 ἰωσήφ⁹ τοῦ σπλάγχνα⁹ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν¹⁰. Μὴ¹¹ ἐπαγάγετε¹²
 τὰς χεῖρας ὑμῶν τοῦ¹³ ἐκχέαι αἷμα ἀθῶν¹, ὅτι οὐχ ἡμαρτον¹⁴
 εἰς ὑμᾶς. 3. Εἰ δὲ καὶ¹⁵ ἡμαρτον, ἐν παιδείᾳ παιδεύσατέ με,
 ἀδελφοί μου¹⁶, *τὴν δὲ χεῖρα ὑμῶν μὴ¹⁷ *ἐνέγκατε ἐν φόβῳ
 ἀδελφοῦ ὁμῶν¹⁸ διὰ Ἰακώβ τὸν πατέρα ὑμῶν¹⁹. 4. Ὡς δὲ
 ἔλεγεν ὁδυρόμενος²⁰ τὰ *ρήματα ταῦτα²¹, *μὴ φέρον ἐγὼ τῶν
 οἰμωγῶν²² ἡρξάμην κλαῖναι, καὶ τὰ ἡπατά μου ἐξεχύθησαν²³,
 β, Α, S¹ καὶ πᾶσα²⁴ ἡ ὑπόστασις²⁵ τῶν σπλάγχων μου ἔχανουτο²⁶.
 ἐπε- γαγετέ ἐπ' ἐμέ.
 β, Α, S¹ ἐπενέγκτε μοι.
 β, S¹ εἰς

οἶκτον ἦλθον ἐγὼ καὶ. β, Α, S¹ ἔχανουτο ἐπὶ τὴν ψυχὴν μου. β, S¹
 ἔκλειε δὲ καὶ ἰωσήφ κἀγὼ σὺν αὐτῷ. β, S¹ ἐξίστησαν.

II. ¹ ag read ἦλθε. ² h. β, Α, S¹ om. ³ A = ἐπ' αὐτόν. g om.
 af om. next eight words through hmt. deg S¹ add μετ' ὀργῆς. ⁴ d, A om.
⁵ e reads ὁ ἰωσήφ. ⁶ A^{bcd} = ἔλεγεν μετὰ δακρύων. Cf. α. A^{abce} = ἐδάκρυε
 καὶ ἔλεγε. af insert καὶ before ἔλεγεν. ⁷ d om. ⁸ bdg, A add τὰ.
⁹ A read *שמחתי* (= τὸ γῆρας) which is corrupt for *שמחתי* = τὰ σπλάγχνα.
¹⁰ a reads ὑμῶν. ¹¹ d, A read καὶ μὴ. ¹² β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A adds
 the same phrase after ὑμῶν. ¹³ g om. ¹⁴ d adds τι. ¹⁵ f om. ¹⁶ α,
 β-bd, S¹. bd, A om. ¹⁷ α (save that c om. ἐν), β, Α^{abc}, S¹. A^{bcdde} = καὶ
 μὴ τι (+ μοι κακὰ A^{b*}). ¹⁸ α. β, Α^{abc} read ἐπενέγκτε μοι (dg ἐπ' ἐμέ, b om.).
¹⁹ c, Α. hi, β, S¹ read ἡμῶν. ²⁰ α. β, Α, S¹ om. ²¹ g reads ἐλεῶν
 ῥήματα. ²² α. β, S¹ read as in margin save that d om. καὶ. A =
 οἶκτος ἔπενεν εἰς καρδίαν μου. ²³ dg. hi, β-dg read ἐξελύθησαν, S¹ ἐξελύθη.
 c reads ἐξηλύθησαν. β, S¹ add ἐπ' ἐμέ. A = ἐτίπησαν ἐν ἐμοί, but *שמחתי*
 is corrupt for *שמחתי* = ἐξεχύθη and thus supports dg. The text
 is based on Lam. ii. 11 'and my liver was poured out' (יִשְׁפָּךְ). ²⁴ g trs.
 after ὑπόστασις. ²⁵ A reads *למר חורבנותי* = ὑπόστασις δυσάμειος, but
 the two words appear to be duplicate renderings of ὑπόστασις. ²⁶ β, Α, S¹
 add as in margin (save that c om. ἐπὶ, and g reads τῇ ψυχῇ for τὴν ψυχὴν).
 ἔχανουτο is difficult—corrupt perhaps for ἐθολούτο. The text would then
 be based on Lam. i. 20, ii. 11 יִשְׁפָּךְ. ²⁷ α, A (save that A read αὐτῷ
 for τῷ ἰ.). β, S¹ read as in margin save that f om. καὶ and d δὲ καὶ.
²⁸ a. c reads ἐβόμβοι, hi ἐμφοβος ἦν, bfg ἐβόμβη, d, A ἐθαμβήθη, e ἐβόμβει.
 ἐβόμβει = *נִבְּרָה*, ἐθαμβήθη = *נִבְּרָה*. ²⁹ hi. c reads ἔτρεχον, β ἐξίστησαν.
³⁰ b reads τοῦ στήναι. g trs. before οὐκ. ³¹ α. β, Α, S¹ read καὶ ἰδὼν
 (εἶδεν g) με συνκλαίοντα. ³² i, β-g, Α, S¹. ch read ἀπερχ. g ἀνερχ. ³³ g

μου, δεόμενος *τῆς πρὸς αὐτὸν βοήθειας³⁵. 7. *Ἐν δὲ τῷ β, Α, S¹ μεταξὺ ἀναστὰς³⁶ *Ρουβὴμ³⁷ εἶπεν³⁸. *Δεῦτε ἀδελφοί μου³⁹, μὴ αὐτῶν. β, S¹ ἀποκτείνωμεν αὐτὸν ἀλλὰ ῥίψωμεν⁴⁰ αὐτὸν εἰς ἓνα τῶν *ξηρῶν ἀναστὰς δέ. λάρκων⁴¹ τούτων⁴², ὃν ὤρυσαν οἱ πατέρες ἡμῶν, καὶ οὐχ εὗρον β, Α, S¹ ὕδωρ⁴³. 8. Διὰ γὰρ τοῦτο ἐκώλυσε δ⁴⁴ Κύριος *τοῦ μὴ ἀδελφοί. ἀναβλεῖναι ὕδωρ⁴⁵ ἐν αὐτοῖς ἵνα *γένηται περιποίησις τῷ⁴⁶ β τοῦ *Ἰωσήφ. 9. *Καὶ ἐποίησαν⁴⁷ *οὕτως ἕως οὗτου⁴⁸ ἐπώλησαν⁴⁹ ἀναβλεῖναι αὐτὸν⁵⁰ τοῖς Ἰσραηλίταις⁵¹. ὕδωρ. β-dg, S¹

III. *Εἰς γὰρ τὸ τίμημα αὐτοῦ ἐγὼ οὐκ ἐκωνώνησα, ἐποίησε τέκνα μου¹. 2. *Ἀλλὰ Συμεὼν² καὶ *ὁ Δάν καὶ ὁ Γάδ καὶ β, Α^{ab} τὰ τέκνα αὐτῶν³, καὶ⁴ λαβόντες *τὴν τιμὴν αὐτοῦ⁵ ἐπρίαντο⁶ Γὰδ καὶ οἱ ἄλλοι οὐδὲ καὶ ὑποδήματα⁷ *καὶ ταῖς γυναιξίν αὐτῶν⁸ *καὶ τοῖς τέκνοις ἐξ ἀδελ- αὐτῶν⁹, εἰπόντες. 3. *Οὐ φαγόμεθα αὐτήν¹⁰, ὅτι τιμὴ φοιλήμων. ἐστὶν *αἵματος τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν¹¹, ἀλλὰ καταπατήσῃ¹² β-dg, καταπατήσωμεν¹³ αὐτήν, ἂνθ' ὃν εἶπεν βασιλευσάιν¹⁴ ἐφ' αὐτήν. Α^{ab} ἡμῶν

adds καί. ³⁴ α. β read ὁπίσω. ³⁵ α. β-d, A, S¹ read as in margin. d reads αὐτοῖς. ³⁶ α. β read as in margin. A = καὶ τότε ἀναστὰς. ³⁷ abfg. α, d read 'Ρουβίμ, e 'Ρουβήν. ³⁸ a adds αὐτοῖς. ³⁹ α. β, A read ἀδελφοί (+ μου g, A). ⁴⁰ c reads βάλλομεν. ⁴¹ α. β, A read λάρκων τῶν ξηρῶν. ⁴² g om. rest of verse together with ver. 8. ⁴³ A^{ab} add ῥίψωμεν αὐτόν. c om. next ten words through hmt. hi add ἐν αὐτοῖς owing to c(?). ⁴⁴ hi. β om. ⁴⁵ hi, A. bd, S¹ read τοῦ ἀναβλεῖναι (εὐρεθῆναι d) ὕδωρ, aef ὕδωρ ἀναβλεῖναι. ⁴⁶ c, abef, A (save that c reads γίνεται and b τοῦ). hi read γίνονται περιποιήσεις τῷ, d γίνονται εἰς περιποίησιν τῷ. ⁴⁷ α, d, A. So also g save that it prefixes δ. β-dg, S¹ read καὶ ἐποίησε Κύριος. ⁴⁸ α. β-g read οὕτως ἕως οὗ, g καὶ εἰς οὕτως. ⁴⁹ α, bdeg. a reads ἐπύρακαν, and trs. after 'Ισμ. f ἔπρασαν. A = ἐπώλησαμεν. ⁵⁰ A^{ab} = 'Ἰωσήφ. ⁵¹ c reads Ἰσραηλίταις.

III. ¹ α. β-dg, S¹ read καὶ γὰρ τὸ τίμημα (τῆς τιμῆς δ, τῷ τιμήματι e) τοῦ 'Ἰωσήφ, τέκνα (aef, S¹ trs. after ἔκον.), ἐγὼ οὐκ ἐκωνώνησα, d καὶ ἐκ τῆς τιμῆς αὐτοῦ, τέκνα, ἐγὼ οὐκ ἐκ., g τῆς δὲ τιμῆς 'Ἰωσήφ μὴ γένοιτό μοι κοινωνήσαι. A = ἀλλὰ (A^a om.) τὸ τίμημα οὐκ ἐκ. ἐγὼ, τέκνα μου. ² g reads Σ. δέ. ³ α. β-g, A^{ab} read Γὰδ καὶ οἱ ἄλλοι (ἀδελφοί ae. f om. ἄλλοι) ἐξ ἀδελφοὶ ἡμῶν (ἐξ τῶν ἀδελφῶν μου d, ἐξ ἀδελφοὶ A^{ab}), g καὶ Γὰδ. A^{b+cdes} = Γ. καὶ οἱ ἄλλοι ἀδελφοί. ⁴ bd om. ⁵ α (save that c reads αὐτῶν). β, S¹ read τὴν τιμὴν τοῦ (g om.) 'Ἰωσήφ. A = αὐτήν. ⁶ aefg. α, b read ἐπρίασσαντο, d ἡγόρασσαν. ⁷ d trs. before ὑποδήματα. A^b = τοῖς ποσὶν αὐτῶν. ⁸ A^{b+ad} om. ⁹ d om. ¹⁰ a reads καὶ οὐ φαγόμεθα αὐτήν and trs. after αὐτή (see margin). For αὐτήν g, A read ἐξ αὐτῆς. ¹¹ α save that hi trs. ἐστὶν αἵματος. β, A, S¹ read αἵματος ἐστὶν (bdg, A om.) τοῦ (efg om.) ἀδελφοῦ ἡμῶν αὐτῆ (dg, A^{ab} ἐστίν, A^{b+cdes} ἦν). ¹² hi, dg om. ¹³ a reads καταπατήσομεν. ¹⁴ c. hi read

ἡμᾶς¹⁵, Ἦ καὶ ἴδωμεν¹⁶ τί ἐστὶ¹⁷ *τὰ ἐνύπνια¹⁸ αὐτοῦ¹. 4.
 β, S¹ Διὰ τοῦτο οὖν¹⁹ ἐν Ἦ γραφῇ¹ *νόμον Μωυσέως γέγραπται²⁰.
 Ἐνῶχ (Α αὐτῶν). Τὸν μὴ θέλοντα *ἀναστήσαι σπέρμα²¹ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ
 ὑπολύεσθαι²² τὸ ὑπόδημα Ἦ αὐτοῦ²³ καὶ ἐμπνέεσθαι εἰς τὸ
 πρόσωπον. 5. *Καὶ οἱ ἀδελφοὶ τοῦ Ἰωσήφ²⁴ οὐκ ἠθέλη-
 σαν²⁵ †ζωῆν²⁶ ἀδελφοῦ αὐτῶν²⁷, καὶ δ²⁸ Κύριος ἐπέλυσεν²⁹
 αὐτοὺς³⁰ τὸ ὑπόδημα³¹ *δ ἐφόρεσαν κατὰ Ἦ ἰωσήφ τοῦ ἀδελφοῦ¹
 αὐτῶν³². 6. Καὶ *γὰρ ἐλθόντες ἐν Αἰγύπτῳ³³ Ἦ ἐπελύθη-
 σαν³⁴ *ὑπὸ τῶν παίδων³⁵ Ἰωσήφ ἐξωθεν³⁶ τοῦ πυλῶνος, καὶ
 β, S¹ οὕτως³⁷ προσεκύνησαν³⁸ *τῷ Ἰωσήφ³⁹ κατὰ τὸν τύπον
 βασιλέως⁴⁰ Φαραῶ⁴¹. 7. Οὐ μόνον δὲ προσεκύνησαν
 αὐτῷ⁴² ἀλλὰ καὶ Ἦ ἐνεπύσθησαν⁴³ παραχρῆμα⁴⁴ πεσόν-
 β-dg, A, S¹ τες ἐμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ⁴⁵ Ἦ σχύνησαν⁴⁶ παρὰ⁴⁷ τῶν⁴⁸
 ἐμπρο- σθεν.

βασιλεύσει, β-b, A ὅτι βασιλεύσει, δ βασιλεύειν. ¹⁵ A^{abce} = ἡμᾶς, A^{bcd} αὐτοῦς.
¹⁶ hi, ade. c reads ἴδωμεν, bg εἶδωμεν, f ἴδωμεν. ¹⁷ ch, f. i, β-f read ἔσται.
¹⁸ d reads τὸ ἐνύπνιον. ¹⁹ α. β om. A = καί. ²⁰ α. β, S¹ read νόμον
 (d om.) Ἐνῶχ γέγραπται. A = νόμος αὐτῶν ἔπεν. ²¹ h, β-d (save that f
 reads σπ. ἀναστήσαι), A. c, d read ἀναστήναι τὸ (c om.) σπέρμα. ²² α, g.
 b, S¹ reads ὑπολυθήσεσθαι, a ὑποδήσεσθαι, ef ὑποδεθήσεσθαι, d ὑποληφθήσεται.
 A^{ab} = ὑπολύειν. A^{bcd} om. and for the next eight words A^{bcd} read ἐμπνέ-
 σουσι εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ὑποδήματος αὐτοῦ. A^{ab} om. together with next
 eight words. ²³ α. β-g, A om. g reads δ ἐφόρεσαν and om. rest of
 ver. 4 and all ver. 5. ²⁴ α, β-d (save that β-d om. τοῦ). d reads κατὰ
 τοῦτον δὴ τὸν νόμον. A = καὶ γὰρ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. ²⁵ α, β-adj. a reads
 ἠθέλον, d ἠθέλεις. f om. ²⁶ α, af, S¹. beg read εἰς ζωὴν, d τὴν ζωὴν Ἰωσήφ
 τοῦ. A = περὶ ζωῆς. Here I take οὐκ ἠθέλησαν ζωὴν ἀδελφοῦ αὐτῶν = DTPK
 𐤃𐤕𐤔𐤏 𐤛𐤕𐤓𐤏 𐤍𐤕 where 𐤛𐤕𐤓𐤏 may be corrupt for 𐤛𐤕𐤓𐤏. Hence text should
 run οὐκ ἠθέλησαν περιποιήσασθαι ἀδελφὸν αὐτῶν. ²⁷ hi, d om. rest of ver.
 through hmt. ²⁸ c. Other MSS. om. ²⁹ c reads ἐπέλυσεν. ³⁰ a
 reads αὐτοῖς. ³¹ A = τὰ ὑποδήματα. ³² c, af, S¹. d reads Ἰωσήφ.
 A = δ ἐφόρεσαν κατ' αὐτοῦ. ³³ g reads ἡμεῖς γὰρ ἐλθόντες εἰς Αἰγύπτον πρὸς
 Ἰωσήφ. A πάντες γὰρ ἐλθ. εἰς Αἴγ. ³⁴ β-g, S¹. α reads ἐπελύθησαν,
 g ἐπελύθημεν. ³⁵ c reads ἀπὸ τῶν ποδῶν. d add τοῦ. ³⁶ α, S¹. β read
 as in margin. ³⁷ d adds συνεκύντες. ³⁸ g reads προσεκύνησαν.
³⁹ c, β-dg. h reads τὸν Ἰ., d αὐτόν. g om. ⁴⁰ e, ad, S¹. hi read βασιλεία,
 af τοῦ βασιλέως. bg τοῦ. ⁴¹ g om. next five words. ⁴² c, be. h, af
 read αὐτόν. d om. ⁴³ h, β-g. c read ἐνεπνύσθησαν, g ἐνεπνύσθημεν.
 g adds ἐμπροσθεν αὐτοῦ and om. this phrase at end of clause. ⁴⁴ bdf, S¹.
 α, aeg read παρὰ σχῆμα. ⁴⁵ β, S¹ add οὕτως. ⁴⁶ g reads ἡσχύνηθησαν.
⁴⁷ c. h reads ὑπὸ, g ἐνώπιον, abef, A, S¹ ἐμπροσθεν, d πρὸς. ⁴⁸ af om.

Αιγυπτίων⁴⁹.
κακά⁵⁰.

8. *Ἦκουσαν γὰρ ὅσα ἐνεδείξαντο αὐτῷ β-dg, S¹

μετά
ταῦτα
γάρ

α

IV. Μετὰ δὲ τὸ ἔπραθῃ-
ναι¹ αὐτὸν ἐκάθισαν οἱ ἀδελ-
φοί μου² ἐσθλείω καὶ πίνειν.
2. Ἐγὼ δὲ σπλαγχνιζόμενος
τὸν Ἰωσήφ *οὐκ ἔφαγον³.
προσέχων⁴ δὲ τῷ λάκκῳ, ἐπει-
δὴ⁵ ἐφοβεῖτο⁶ Ἰούδας μήπως
ἀποπηδήσαντες⁷ Συμεὼν καὶ ὁ
Δὰν καὶ ὁ Γὰδ ἀνέλωσι
αὐτόν. 3. Ὁρώντες με δὲ
μὴ⁸ ἐσθλόντα ἔθεντό με⁹ τη-
ρεῖν αὐτὸν ἕως οὗ ἀπεδόθῃ
*τοῖς Ἰσμαηλίταις¹⁰. 5.
Ἐλθὼν δὲ Ῥουβὶμ καὶ ἀκούσας
ὅτι ἐπράθῃ⁸ ἀπόντος *αὐτοῦ
περιεσχίσατο¹¹ τὸν χιτῶνα
αὐτοῦ θρηνῶν ἔλεγεν¹². Πῶς

β, A, S¹

IV. *Μετὰ δὲ τὸ βάλλειν ἡκουσαν
αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον¹³ *ἐκά-
θισαν ἐσθλείω Ἰοὶ ἀδελφοί πάντα τὰ
μου¹⁴. 2. Ἐγὼ γὰρ¹⁵ δύο
ἡμέρας καὶ δύο νύκτας οὐκ
ἐγευσάμην, σπλαγχνιζόμενος
ἐπὶ Ἰωσήφ¹⁶. καὶ¹⁷ Ἰούδας
οὐ συνέτρωγεν αὐτοῖς. *προσ-
εῖχε δὲ τῷ λάκκῳ¹⁸, *ὅτι
ἐφοβεῖτο¹⁹ μὴ²⁰ ἀποπηδήσαν-
τες Συμεὼν²¹ καὶ Γὰδ ἀνέ-
λωσι αὐτόν. 3. *Καὶ
ὀρώντες καμὲ μὴ ἐσθλόντα
ἔθεντό με τηρεῖν αὐτὸν ἕως
οὗ ἐπράθῃ²². 4. Ἐποίησε δὲ²³
ἐν τῷ λάκκῳ τρεῖς ἡμέρας καὶ
τρεῖς νύκτας καὶ οὕτως *ἐπρά-

⁴⁹ g om. next verse.

⁵⁰ α (save that h adds καὶ πάντα after γάρ). abef, S¹

read as in margin (save that for ἐποίησαμεν e reads ἐνεδείξαμεθα), d ἐν τῷ
ἀκούσαι πάντα τὰ κακά d πεποιήκαμεν τῷ Ἰ. A = ἡκούσθη γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς
Αἰγυπτίοις.

IV. ¹ Corrupt probably for βληθῆναι. ² c. hⁱ read αὐτοῦ. ³ hⁱ trs.
before σπλαγγ. ⁴ hⁱ. c reads προσεσχών. ⁵ hⁱ add δέ. ⁶ e reads ἐφοβήτω.
⁷ hⁱ. c reads ἀποπηδήσωσιν. ⁸ c om. ⁹ hⁱ om. ¹⁰ c. h (i?) reads ὁ ὅσιος.
¹¹ h. c reads αὐτῷ περιεσχίσαντο. ¹² c. h (i?) reads καὶ λέγων. ¹³ g, A (save
that for αὐτόν A read Ἰωσήφ). d read ἀλλὰ τότε γὰρ μετὰ τὸ βληθῆναι αὐτόν
εἰς τὸν λάκκον. abef, S¹ are defective and corrupt: καὶ (abef, S¹ om.) μετὰ
ταῦτα ἔβαλον (ef ἔβαλλον). ¹⁴ d. Cf. α and Gen. xxxvii. 25 $\text{וַיִּקְרָא יוֹסֵף \text{וְיָחֶזֶק} \text{וְיִמְנָן}}$.
g reads ἤρξαντο ἐσθλείω οἱ ἀδελφοί μου, A ἤθελον ἐσθλείω, S¹ ἐκάθισαν ἐσθλείω
ἐκείνοι. Here $\text{וַיִּקְרָא} = \text{וְיָחֶזֶק}$ seems corrupt for $\text{וַיִּקְרָא} = \text{וְיָחֶזֶק}$.
abef read defectively ἐσθλείω ἐκείνοι. ¹⁵ d reads δέ. g om. ¹⁶ g read
αὐτόν. ¹⁷ d reads ὁμοίως δέ. ¹⁸ abefg. d reads ἀλλὰ τῷ λάκκῳ προσεῖχε.
A = ὅτι (A^{bcd} ἀλλὰ) προσεῖχε. ¹⁹ β-d, S¹. d reads ἐφοβεῖτο γάρ. A = καὶ
ἐφοβεῖτο. ²⁰ d, A add πως. Cf. α. ²¹ g om. next four words. For
Σ. καὶ Γ. A read Γ. καὶ Σ. ²² β save that for τηρεῖν d reads εἰς τὸ
διατηρεῖν. A = καὶ ὀρών με μὴ ἐσθλόντα [καὶ θεωρῶν με μὴ γευόμενον καὶ]
Ἰούδας με ἔθετο τηρεῖν αὐτόν, ἕως οὗ ἔπρασαν αὐτόν (A^b om. last clause). The

α

θψωμαι²⁴ τὸ πρόσωπον τοῦ
πατρός μου Ἰακώβ; 6.
Καὶ λαβὼν τὸ ἀργύριον κατέ-
δραμεν ὀπίσω τοῖς ἐμπόροις·
μὴ εὐρὼν δὲ αὐτοὺς ὑπέ-
στρεψεν ὀδυρόμενος²⁵. κατα-
λιπόντες²⁶ δὲ οἱ ἔμποροι τὴν
πλατεῖαν ὁδὸν διόδυσσαν²⁷ διὰ
*Τρογλοδίτων ἐν συντόμῳ²⁸.

β, Α, S¹
Καὶ οὐκ
ἔφαγεν
(+ 'Ρου-
βήμ bg).
β, Α, S¹
πένθει·
εὐρον.
β-g, Α,
S¹ ἡμῶν
Ἰακώβ.
β, Α, S¹
ἐμβάψω-
μεν.

7. Γ^οΗν δὲ ὁ 'Ρουβίμ λυπούμενος¹⁴⁴, καὶ οὐκ ἔφαγεν⁴⁵ ἄρτον¹
*ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ⁴⁶. *προσελθὼν οὖν ὁ Δὰν εἶπεν αὐτῷ⁴⁷.
8. Μὴ κλαῖε μηδὲ λυποῦ⁴⁸. εὐρομεν⁴⁹ γὰρ τί εἰπόμεν⁵⁰ τῷ
πατρὶ ἡμῶν⁵¹. 9. Θύσωμεν Γ^ομαχαίρᾳ¹⁵³ *χίμαρρον
αἰγῶν⁵³ καὶ μολύνωμεν⁵⁴ τὸν χιτῶνα Ἰωσήφ, καὶ *ἀποστελωμεν

β, Α, S¹

θη ἄσιτος²⁹. 5. *Καὶ ἀκού-
σας 'Ρουβήμ ὅτι ἐπράθη ἀπόν-
τος αὐτοῦ, περισχισάμενος³⁰
*τὰ ἱμάτια αὐτοῦ³¹ ἐθρήνηει³²,
λέγων· *Πῶς θψομαι³³ τὸ
πρόσωπον Ἰακώβ³⁴ τοῦ πατρός
μου³⁵; 6. Καὶ λαβὼν τὸ
ἀργύριον³⁶ κατέδραμε³⁷ *τοῖς
ἐμπόροις³⁸, *καὶ οὐδένα εὐ-
ρεν³⁹. ἀφέντες γὰρ⁴⁰ τὴν ὁδὸν
τὴν μεγάλην⁴¹ ἐπορεύθησαν⁴²
διὰ Τρωγλοδύτων¹⁴³ ἐν τῇ
συντόμῳ.

first clause in brackets is manifestly a duplicate rendering of what precedes. ²⁵ d om. ²⁴ c. h reads θψομαι. ²⁵ c. hⁱ read ὀδυρόμενος. ²⁶ hⁱ. c reads καταλείποντες. ²⁷ c. hⁱ read ἐπορεύθησαν. ²⁸ c. hⁱ read Τρωγλοδύτων ἐν συντομίᾳ. ²⁹ β-g, Α²⁰⁰, S¹. g trs. ἄσιτος before καὶ οὕτως. Α^b = ζῆμειν ἄσιτος ὥς ἔπρασεν αὐτόν, Α^{b4c} ἐπράθη Ἰωσήφ. ³⁰ Α^{abc} = καὶ ἀκούσας 'Ρ. ὅτι ἐπράθη (Α²⁰⁰ om. ὅτι ἐπρ.) περισχίσαστο. Α^{b4c} περισχίσαστο. ³¹ d, Α. β-d, S¹ om. Α adds καί. ³² g reads ἐθρήνησε. ³³ d reads οἶμοι πῶς θψωμαι. ³⁴ d trs. after μου. ³⁵ a reads ἡμῶν. ³⁶ d reads τίμημα. ³⁷ bdeg. af read καὶ καταδραμών. ³⁸ g reads ὀπίσω τῶν ἐμπόρων. ³⁹ beg, Α^{bc4c}. af, S¹ read καὶ (f om.) οὐδὲν εὐρὼν (εὔρεν f, S¹). d, Α^{b4d} καὶ οὐκ εὐρεν αὐτούς. ⁴⁰ a om. Α adds ἦσαν. ⁴¹ d reads βασιλικὴν ὁδόν. Α adds ἡ ἦν ἐν τῇ συντόμῳ καὶ ἄλλην ὁδόν (Α^{b4d} om. ὁδόν, Α²⁰⁰ om. καὶ . . . ὁδόν). ⁴² Α om. rest of verse. ⁴³ af, S¹. bd read τραγλοκολλητῶν, d τραγλοκοπητῶν, e τραγλοκοπιτῶν, g στρογαλῶν κολλητῶν. ⁴⁴ α. β, Α, S¹ om. ⁴⁵ hⁱ, β-ac, Α²⁰⁰, S¹. c, ac read ἔφαγεν, Α^{b4d} = ἀπώλετο through an obvious internal corruption. bg (on g see note 46), Α^b add 'Ρουβήμ, Α^{ab4c4d4e} Ἰωσήφ. ⁴⁶ α. β-g, Α read ἐν τῇ ἡμ. ἐκ., g τὴν ἡμέραν ἐκείνην 'Ρουβήμ. ⁴⁷ α, β-g, S¹ (save that β-g, S¹ om. δ). g reads καὶ ἐλθὼν Δὰν λέγει. Α = καὶ προσελθὼν Δ. εἶπεν τῷ 'Ρ. ⁴⁸ α. β read as in margin. ⁴⁹ c. hⁱ read εὐρομεν. β, Α, S¹ read εὔρον. ⁵⁰ h, d. c, β-d read εἰπομεν. ⁵¹ g om. β-g, Α, S¹ add Ἰακώβ. ⁵² α, β-bde, S¹. e reads μαχαίροις, bd, Α om. ⁵³ Α²⁰⁰ = χίμαρρον, Α^{bb4d} = τραγίσκον. ⁵⁴ α. So LXX in Gen. xxxvii. 31. β, Α, S¹ as in margin. (Here Α^b omit to end of verse !).

αὐτὸν τῷ ἱακῶβ λέγοντες⁵⁵. Ἐπίγνωθι, ὁ⁵⁶ *χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου β, Α, S¹
 ἐστίν⁵⁷; *καὶ ἐποίησαν οὕτως⁵⁸. 10. Ἦτον γὰρ χιτῶνα⁵⁹ ἐρούμεν (+ τῷ
 ἐξέδυσαν τὸν⁶⁰ Ἰωσήφ ἐν *τῷ πιπράσκειν⁶¹ αὐτόν⁶², *καὶ ἱακῶβ
 ἐνέδυσαν αὐτὸν ἱμάτιον δουλικόν⁶³. 11. *Ἐλαβε δὲ Συμεὼν β, Α, S¹
 τὸν χιτῶνα⁶⁴, καὶ¹⁶⁵ οὐκ ἤθελε δοῦναι αὐτόν⁶⁶. *Ἐβούλετο γὰρ β, S¹ πα-
 τὴρ⁶⁷ ῥομφαίᾳ⁶⁸ *κατακόψαι αὐτόν⁶⁹, ὀργιζόμενος ὅτι οὐκ⁷⁰ δούλου.
 ἀνείλεν αὐτόν. 12. Ἀναστάντες δὲ⁷¹ *πάντες¹ εἶπομεν β, Α, S¹
 αὐτῷ⁷², ὅτι⁷³ ἔαν μὴ δῶς *τὸν χιτῶνα⁷⁴, εἰπωμεν⁷⁵ τῷ πατρὶ τὸν δὲ
 ἡμῶν⁷⁶ ὅτι σὺ⁷³ μόνος ἐποίησας τὸ ποιητὸν *τοῦτο ἐν εἰχε⁷⁸ S.
 Ἰσραὴλ⁷⁷. 13. *Καὶ οὕτως δέδωκεν αὐτὸν αὐτοῖς⁷⁸. β, S¹
 Καὶ⁷⁸ ἐποίησαν καθὼς *εἶπεν ὁ Δάν⁷⁹. θέλων. β, Α, S¹

V. Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, παραγγέλλω². ὑμῖν *τοῦ φυλάσ- ἐξῆσεν
 σειν³ τὰς⁴ ἐντολὰς *τοῦ Κυρίου⁵ ἡ καὶ ποιεῖν ἔλεος ἐπὶ⁶ τὸν σὴφ Α)

καὶ οὐκ ἀνείλεν. β, S¹ κατ' αὐτοῦ πάντες ὁμοῦ εἶπομεν. β-γ, Α, S¹
 ἐρούμεν. β, S¹ ἀναγγεῖω.

⁵⁵ α save that c reads ἀποστείλωμεν. β, Α, S¹ read as in margin. ⁵⁶ α,
 def. abg, Α, S¹ read εἰ. ⁵⁷ α, β-γ (save that β-γ add οὕτως). g reads
 χιτῶν ἐστίν τοῦ υἱοῦ σου οὕτως. Α = οὕτως ἐστίν χιτῶν υἱοῦ σου Ἰωσήφ.
⁵⁸ b, S¹ om. ⁵⁹ β-dg, S¹ add τοῦ πατρὸς ἡμῶν. g om. τὸν . . . Ἰωσήφ.
 d presents a peculiar text of this verse: ὅταν δὲ ἡβουλήθησαν πιπράσαι αὐτὸν
 ἐξέδυσαν τὸν χιτῶνα τὸν ποιικλὸν καὶ ἐνέδυσαν ἱμάτιον παλαιὸν ἐν σχήματι δούλου.
⁶⁰ c reads τῷ. ⁶¹ α. abef, S¹ read τῷ μέλλειν πιπράσκεισθαι (b, S¹ πιπρά-
 σκειν), g γὰρ τῷ μέλλειν πιπράσκειν. For d see note 59. ⁶² α, β-ag,
 y reads τὸν Ἰωσήφ. α om. ⁶³ α, β-γ, S¹ save that for δουλικόν β-γ, S¹
 read παλαιὸν δούλου. g reads ἐκδύσαντες αὐτὸν τὸν χιτῶνα τοῦ πατρὸς ἐνέδυσαν
 παλαιὸν δουλικόν. ⁶⁴ α (save that hi om. δέ). β, Α, S¹ read as in margin
 save that g add ὁ before S. ⁶⁵ Α om. g om. together with next four
 words. ⁶⁶ c reads αὐτῷ, Α = αὐτοῖς. ⁶⁷ α. β, S¹ read θέλων (+ ἐν d).
⁶⁸ β-γ, S¹ add αὐτοῦ. ⁶⁹ g read αὐτὸν διελύν ἀντὶ Ἰωσήφ, καὶ οὐκ ἐδίδου αὐτόν.
⁷⁰ α. β, Α, S¹ read as in margin. ⁷¹ d reads οὐκ. ⁷² α. β, S¹ read as in
 margin (save that g trs. κατ' αὐτοῦ after ὁμοῦ). Α = ἡμεῖς κατ' αὐτοῦ εἶπομεν.
⁷³ g om. ⁷⁴ α, Α^b. d reads αὐτόν. β-d, Α^{-b} om. ⁷⁵ hi. β, Α, S¹ read
 ἐρούμεν, c εἶπομεν. ⁷⁶ α. g reads τῷ πατρὶ. β-γ, Α, S¹ om. ⁷⁷ α, (Α^b i).
 β-a, Α^{ab+o+e}, S¹ read ἐν Ἰσραὴλ, α ἐνώπιον Κυρίου. ⁷⁸ α. abef, S¹ read
 καὶ οὕτως (οὕτως ὅς) δίδωσιν αὐτόν (S¹ om.) αὐτοῖς (α trs. before αὐτόν, b om.),
 d τότε φοβηθεὶς δίδωσιν αὐτόν, g, Α καὶ (g om.) τότε δοῖς αὐτόν (Α om.).
⁷⁹ α, β-d, S¹, Α^{abb+d}. d read εἶπεν Δ. Α^{ce} ἐνετείλατο αὐτοῖς ὁ Δάν.

V. ¹ g reads ἰδοῦ. ² c, Α^{abc+e}. hi read παραγγεῖω, β, S¹ ἀναγγεῖω.
 Α^{b+d} om. ³ Α = φυλάσσετε. ⁴ g om. ⁵ hi, Α. c reads τοῦ
 θεοῦ, β Κυρίου. Α^b add καθὼς κἀγὼ ἐφύλαξα καὶ χάριν ἔλαβον ἀπὸ θεοῦ.
 Α om. καὶ ποιεῖν ἔλεος . . . ὁ Κύριος through hmt. ⁶ e reads μετὰ.

πλησίον⁷, καὶ εὐσπλαγχνίαν *ἔχειν πρὸς πάντας⁸ οὐ μόνον
 *ἐν ἀνθρώποις⁹, ἀλλὰ *καὶ ἐν ἀλόγοις ζώοις¹⁰. 2. Διὰ
 γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με ὁ¹¹ Κύριος⁷. *καὶ πάντων¹² τῶν
 ἀδελφῶν μου ἀσθενούντων ἐγὼ ἄνοσος παρηλθὼν¹³. οἶδε¹⁴
 γὰρ¹⁵ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν¹⁶. 3. *Ἐχετε οὖν¹⁷
 ἔλεος ἐν¹⁸ σπλάγχνοις ὁμῶν¹⁹, ὅτι *εἴ τι ἂν²⁰ ποιήσῃ²¹ τῷ
 πλησίον αὐτοῦ, *οὕτω Κύριος²² ποιήσῃ²³ *μετ' αὐτοῦ²⁴.
 4. *Καὶ γὰρ²⁵ υἱοὶ²⁶ τῶν ἀδελφῶν μου ἡσθένουν καὶ²⁷ ἀπέ-
 θνησκον διὰ Ἰωσήφ²⁸, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος *ἐν σπλάγχνοις
 αὐτῶν²⁹. οἱ δὲ *ἐμοὶ υἱοὶ³⁰ ἄνοσοι διεφυλάχθησαν³¹ καθὼς³²
 οἴδατε³³. 5. Καὶ ὅτε ἤμην *ἐν γῇ³⁴ Χαναὰν *εἰς τὴν
 παραλίαν³⁵ ἐθήρευν θήραν³⁶ Ἰακώβ³⁷ τῷ πατρὶ μου³⁸, καὶ
 πολλῶν ἀγχομένων *ἐν τῇ θαλάσῃ³⁹, ἐγὼ ἀβλαβῆς διέ-
 μενον⁴⁰.

β-δ, Α,
 S¹ ὑμῶν,
 τέκνα
 μου.
 β-δg, S
 ἡσθέν-
 νουν.
 c μετ'
 αὐτῶν.
 deg, Α,
 S¹ θήραν
 λχθύων.

VI. Πρῶτος ὁὖν¹¹ ἐγὼ ἐποίησα σκάφος² ἐπιπλέειν³ ἐν
 τῇ⁴ θαλάσῃ, ὅτι Κύριος ἔδωκέ μοι Ἦ*σύνεσιν καὶ σοφίαν⁶
 ἐν αὐτῷ⁷. 2. Καὶ καθήκα⁸ ξύλον ὀπισθεν αὐτοῦ⁷, καὶ

⁷ g adds αὐτοῦ. ⁸ α, δe. abf read πρὸς π. ἔχειν, g ἔχειν ἐπὶ π. ⁹ α. bdg
 read πρὸς ἀνθρώπους, aef eis ἀνθρώπους. ¹⁰ ci. h om. β-g read καὶ eis (+ τὰ d)
 ἄλογα (+ ὑμῶν d), g καὶ πρὸς ἄλογα. ¹¹ α, g. β-g om. ¹² A = ὅτι πάντων.
¹³ d add τὸν βίον, A ἡμέρας μου. ¹⁴ β, Α, S. α read οἶδε. ¹⁵ hi add ὁ.
¹⁶ A^{ab*cd} add καρδίας. ¹⁷ α, bdg, S¹. ef, A read ἔχετε. a om. ¹⁸ adefg add
 τοῖς. ¹⁹ h reads αὐτῶν. d om. β-d, Α, S¹ add τέκνα μου. d adds τοῦτο
 εἰδότες. ²⁰ α. a reads ἐάν, bg, Α, S¹ ὡς ἂν, d ὅσα ἂν, e δ ἐάν, f εἰ τι ἐάν.
²¹ h, β-def. c reads ποιήσεις, i ποιήσοι, def ποιήσει. h adds τις, i τοῖς. g om.
 next six words through hmt. ²² c. hi, β-g, S¹ read οὕτως (οὕτω i, df) καὶ ὁ
 (a om.) Κύριος. ²³ hi read ποιεῖ. ²⁴ α. β-g read αὐτῷ, g αὐτόν. In A the
 order of the words is οὕτως ποιήσει αὐτῷ Κύριος. ²⁵ A = διὰ τοῦτα.
 A^{b*cdes} add τέκνα μου. ²⁶ c, Α. hi, β read οἱ υἱοὶ. ²⁷ α, dg, Α. β-dg,
 S om. ²⁸ d reads τὴν ἐν τῷ Ἰωσήφ γεναμένην παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν
 παρανομίαν. ²⁹ So β, S¹ = D¹ΥΥΩ. c reads μετ' αὐτῶν = D¹ΥΩ which
 appears to be a corruption of former. hi read eis αὐτόν. ³⁰ α, bdg. aef
 read υἱοὶ μου. A = ἐμοί. ³¹ A^o διεφυλάχθησαν. A^o = διεφυλάχθητε.
³² α. β read ὡς. ³³ h reads εἰδετε. ³⁴ hi, β-bg, Α, S¹. c, b read ἐν τῇ,
 g eis γῇ. ³⁵ α. β-bg read eis τὴν (b om.) παραλίαν. ³⁶ α, a. bf read
 θήρα λχθύων, deg, Α, S¹ θήραν λχθύων. A^{b*} add τροφήν. ³⁷ g om. ³⁸ d
 reads ἡμῶν. ³⁹ A^b = ἐν σάλῃ. A^{ab*cdes} om. ⁴⁰ α, fg. β-fg read διέμεινα,
 g ἔμεινα.

VI. ¹ α. β, Α, S¹ om. ² d reads σκάφην. ³ d reads ἐπιπλέον, g πλέων
 which it trs. before σκάφος. b trans. after θαλάσῃ. A = καὶ ἐπλευσα.
⁴ c, ag, hi, β-ag, Α om. ⁵ g reads σοφ. κ. σύνεσιν. ⁶ β-d₁ S¹. α read

δοθόνην ἐξέτεινα ἐν *ἐτέρῳ ξύλῳ ὁρθῶς *ἐν μέσῳ⁹. 3. Καὶ ἡμῖν¹⁰ β, S¹
 ἔν αὐτῷ¹¹ διαπορευόμενος¹² *τοὺς αἰγιαλοὺς¹³, *ἀλιεύων ὁρθῶς
 ἰχθύας¹⁴ τῷ¹⁵ *οἴκῳ τοῦ¹⁶ πατρός μου ἕως οὐτοῦ¹⁷ ἡλθομεν εἰς
 Αἴγυπτον. [4. Καὶ¹⁸ ἐκ τῆς θήρας μου *παντὶ ἀνθρώπῳ
 ξένῳ¹⁹ σπλαγχνιζόμενος μετεδίδουν²⁰. 5. *Εἰ δὲ ἦν
 ξένος, ἢ νοσῶν, ἢ²¹ γηράσας, ἐψήσας²² τοὺς ἰχθύας, καὶ
 *ποιήσας αὐτὰ ἀγαθῶς²³ κατὰ τὴν ἐκάστου χρεῖαν προσέ-
 φερουν πᾶσι, συναλγῶν²⁴ καὶ συμπάσχων. 6. Διὰ τοῦτο
 καὶ ὁ Κύριος *πολλοὺς ἰχθύας ἐνέπλησέ με²⁵ ἐν τῇ ἄγρῳ τῶν
 ἰχθύων²⁶. Ὁ γὰρ μεταδιδούς τῷ πλησίον²⁷, λαμβάνει πολλα-
 πλασίονα²⁸ παρὰ Κυρίου]. 7. *Πέντε οὖν ἔτη²⁹ ἡλίευσα³⁰, Bracket-
 [παντὶ ἀνθρώπῳ *ὃν ἐωράκειν³¹ μεταδιδούς, καὶ παντὶ τῷ οἴκῳ
 τοῦ πατρός μου ἐξαρκῶν]. 8. *Καὶ τὸ μὲν θέρος³² ἡλίευσον, bdg.
 *ἐν τῷ χειμῶνι δὲ³³ ἐποίμαινον μετὰ τῶν ἀδελφῶν μου.

VII. [Νῦν¹ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ ἐποίησα. Εἶδον θλιβόμενον VII-
 ἐν γυμνότητι χειμῶνος, καὶ σπλαγχνισθεὶς *ἐπ' αὐτόν², VIII. 2
 κλέψας³ ἱμάτιον ἐκ τοῦ οἴκου *τοῦ πατρός⁴ μου, κρυφῶς⁵ bdg.
 ἔδωκα τῷ θλιβομένῳ. 2. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἐξ
 ὧν παρέχει ὑμῖν⁶ ὁ Θεός, ἀδιακρίτως πάντας⁶ σπλαγχνιζόμενοι
 ἐλεάτε, καὶ παρέχετε *παντὶ ἀνθρώπῳ ἐν ἀγαθῇ καρδίᾳ.

καθῆρξα, d καθῆραν. A = ἡσφάλισεν. *A^b = νεώς. *α. β, S¹ read as
 in margin. A = ἐν μέσῳ τοῦ ὁρθοῦ ξύλου καί. *ab read ἐμμέσῳ. hⁱ add
 τοῦ αἰγιαλοῦ, d αὐτοῦ, A ἐν μέσῳ τοῦ νεώς. ¹⁰ b, S¹ om. ¹¹ hⁱ. β, S¹. c,
 A om. ¹² hⁱ read ἐρχόμενος. g πορευόμενος. ¹³ hⁱ, d om. g reads ἐν
 τοῖς αἰγ. ¹⁴ g. b, S¹ reads ἡλίευσον ἰχθ., d, A καὶ ἡμῖν ἀλιεύων ἰχθ. — perhaps
 better than eg, c ἀλιεύων, α, f ἐν. a om. ¹⁵ β, A om. ¹⁶ d reads
 οἴκον, efg οἴκῳ. ¹⁷ α. β-b read οὐ. b om. ¹⁸ Verses 4-6 are found
 only in bdg. ¹⁹ bg. d reads πάντα ἀνθρώπων ξένον. ²⁰ b reads
 ἐδίδουν. ²¹ b. g reads εἰ δὲ ξένος ἦν καί, d ἢ ἦν ὁ ξένος νοσῶν ἢ.
²² d reads ἔψον. ²³ b. g reads ποιῶν αὐτοὺς ἀγαθοὺς (d αὐτοὺς ἐναγαθῶς ἐδίσματα).
²⁴ d. bg read συνέγω. ²⁵ d. bg read πολὺν ἰχθὺν ἐποίησέ μοι (save that
 g trs. ἐποίησέ μοι before πολύν). ἐνέπλησε = ὑπῆρξεν which may have been
 corrupted into ὑπῆρξεν = ἐποίησε. ²⁶ d. bg read θηρῶν. ²⁷ bg. d reads
 πλησίον μετὰ πάσης προθυμίας. ²⁸ bg. d reads ἐκπλασίονον. ²⁹ α. β-a,
 A, S¹ read πέντε ἔτη, a πέμπτη ἔτει. ³⁰ c, β, A^{abss}. h, S¹ read ἡλίευσον.
 A^{b+d} om. ³¹ bg (save that g reads ὅς). d reads τὸ ἀρκούν. ³² α, a
 (save that a om. καί). bfg read τὸ θέρος, d, A καὶ (A^{b+d} om.) τῷ μὲν θέρει, c
 τὸ δὲ θέρος, S¹ om. next word. ³³ α (save that h om. δέ). β-d, A read
 καὶ ἐν χειμῶνι, d τῷ δὲ χειμῶνι.

VII. ¹ d prefixes καί. This chapter only in bdg. ² d om. ³ bd.
 g reads ἐκλεψα. ⁴ d. bg om. ⁵ bd. g reads κρυφαίως καί. ⁶ d. b

3. Εἰ δὲ μὴ ἔχετε δοῦναι τῷ χρῆζοντι, συμπάσχετε αὐτῷ⁷ ἐν σπλάγχκοις ἐλέους. 4. Οἶδα⁸ ὅτι ἡ χεὶρ μου *οὐχ εὖρε⁹ ἐπιδοῦναι¹⁰ τῷ χρῆζοντι, καὶ ἐπὶ¹¹ ἑπτὰ σταδίους συμπορευόμενος αὐτῷ ἐκλαίον· καὶ τὰ σπλάγχνα μου *ἐστρέφετο ἐπ' αὐτῷ¹² εἰς συμπάθειαν.

bg eis
ἡμᾶς, ἐμὲ
δὲ ἰδὼν
ἐσπλαγ-
χνίσθη.
eis δν
ἐμβλέ-
ποντες
καὶ ὑμεῖς
ἀμνησί-
κακοι
γίνεσθε
τέκνα
μου (g
om. τ.
μου) καί.
β, S¹ τοῦ
ἀδελφοῦ.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἔχετε εὖσπλαγχνίαν *κατὰ παντὸς ἀνθρώπου¹ ἐν ἐλέει, ὡς καὶ ὁ Κύριος *εἰς ὑμᾶς σπλαγχνισθεὶς² ἐλεῆσθαι ὑμᾶς. 2. Ὅτι καί γε³ ἐπ' ἐσχάτων τῶν⁴ ἡμερῶν ὁ Θεὸς ἀποστελεῖ⁵ *τὰ σπλάγχνα⁶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς⁷ γῆς, καὶ ὅπου εὖρη σπλάγχνα ἐλέους, ἐν αὐτῷ κατοικεῖ. 3. Ὅσον γὰρ⁸ ἄνθρωπος σπλαγχνίζεται εἰς *τὸν πλησίον αὐτοῦ⁹, τοσοῦτον *καὶ ὁ⁴ Κύριος εἰς αὐτόν.] 4. Ὅτε δὲ¹⁰ κατήλθομεν¹¹ *εἰς Αἴγυπτον¹², Ἰωσήφ *οὐκ ἐμνησικακήσεν ἡμῖν¹³. 5. Εἰς¹⁴ δν *προσέχοντες καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου ἀγαπᾶτε ἀλλήλους¹⁵, καὶ μὴ λογίζεσθε¹⁶ ἕκαστος *κακίαν πρὸς τὸν ἀδελφὸν¹⁷ αὐτοῦ. 6. Ὅτι τοῦτο⁷ χωρίζει ἐνότητά¹⁸, καὶ ἡ πᾶσαν συγγένειαν¹⁹ ἀδελφοῦ, διασκορπίζει²⁰, καὶ τὴν ψυχὴν ταράσσει²¹ καὶ

α	αεφ, A, S ¹	bg
τὸ πρόσωπον ἀφανίζει ²² .	τὴν ὑπαρξίαν ἀφανίζει.	ὁ γὰρ μνησικακὸς σπλάγχνα ἐλέους οὐκ ἔχει.

reads πᾶσι, g πάντοτε. ⁷ d. bd (save that b adds πρὸς καιρὸν after ἔχετε and om. αὐτῷ). g reads τῷ χρεῖαν ἔχοντι. ⁸ d reads καὶ γὰρ ἐγὼ ἐπομῆ τῶν ἡμερῶν οἶδα. ⁹ g trs. before ἡ χεὶρ. b add πρὸς τὸ παρόν. ¹⁰ bg. d reads τι δοῦναι. ¹¹ dg. b reads ἔτι. ¹² bg. d reads ἐτρέφεοντο.

VIII. ¹ bd. g reads εἰς πάντα ἄνθρωπον. ² b. g reads σπλ. ἐφ' ὑμᾶς, d σπλ. ³ g reads γε. ⁴ b om. ⁵ g. bd read ἀποστέλλει. ⁶ g, d reads σπλάγχνα, b τὸ σπλάγχνον. ⁷ d om. ⁸ g adds ὁ. ⁹ dg (save that d reads τό). b reads τὸν πλησίον. ¹⁰ α, β-bdg, A, bdg read γάρ, S¹ om. ¹¹ h reads ἀπήλθομεν. ¹² αε read ἐν Αἰγύπτῳ. ¹³ α, αεφ, S¹. A = οὐκ ἐμνήσθη τὸ κακὸν ὃ ἐποίησα (A^{b*oδe} ἐποίησαν) αὐτῷ, bg read οὐκ ἐμνησικακήσεν εἰς (g om.) ἡμᾶς, ἐμὲ δὲ (g γὰρ) ἰδὼν ἐσπλαγχνίσθη, d ἰδὼν ἡμᾶς σφόδρα ἐσπλαγχνίσθη ἐφ' ἡμῶν καὶ οὐδ' ὧως ἐμνησικακήσεν. ¹⁴ c om. ¹⁵ α, αεφ, A (save that αεφ, A trs. καὶ ὑμεῖς after τέκνα μου and read ἀγαπήσατε). bg, S¹ read ἐμβλέποντες (g βλέποντες) καὶ ὑμεῖς ἀμνησικακοὶ γίνεσθε τέκνα μου (g om. τ. μου) καὶ ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, d βλέποντες καὶ ὑμεῖς, τ. μου, ἀγαπ. ἀλλ. ἀμνησικακοὶ γίνεσθε. ¹⁶ a reads λογίζεσθω. d λογίζεσθε. A adds μηδὲ νομίζετε (a dittographic rendering). ¹⁷ c, A. h reads κακίαι τοῦ ἀδελφοῦ, β τὴν (αεφ om.) κακίαν τοῦ ἀδελφοῦ. ¹⁸ A reads ηζωρηι[β]ηι = κακότητα, which may have been in the Greek copy before the translator. ¹⁹ S¹ reads τὴν λύπην τῆς καρδίας. ²⁰ S¹ = διατείνει. ²¹ d, A om. ²² d is

After
ποιήσετε
h, β, S
add
*καί γε
πάν
εἰδωλον
προσκυ-
νήσετε²⁷.
c, δd κα-
θήσθε.
β, A, S¹
πάσαις

καὶ πάν βδέλυγμα ποιήσετε.

6. Καὶ αἰχμαλωτεύουσιν²⁸ ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν
καὶ κακωθήσεσθε²⁹ ἐν³⁰ ἔθνεσιν
*ἐν πολλαῖς³¹ ἀσθενείαις *καὶ θλίψεσιν³².

α

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθέντες
Κύριον ἐπιστρέψετε³³
καὶ ἐλεήσει³⁴ ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὖ-
σπλαγχνος,
*καὶ οὐ λογίζεται³⁵ κακίαν
τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώ-
πων
διότι σὰρξ εἰσιν καὶ πλα-
νῶνται ἐν ταῖς πονηραῖς
αὐτῶν πράξεσιν³⁶.

α, aef, A, S¹

8. Καὶ μετὰ ταῦτα⁴⁵ ἀνα-
τελεῖ⁴⁶ ἡμῶν⁴⁷ *αὐτὸς
ὁ⁴⁷ Κύριος, *φῶς δικαιο-
σύνης⁴⁸

β, A, S¹

7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθή-
σεσθε³⁷ Κυρίου καὶ³⁸
μετανοήσετε³⁹
καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς, ὅτι
ἐλεήμων ἐστὶ καὶ εὖ-
σπλαγχνος,
*καὶ μὴ λογιζόμενος⁴⁰ κα-
κίαν *τοῖς υἱοῖς τῶν
ἀνθρώπων⁴¹ διότι σὰρξ
εἰσιν
καὶ *τὰ πνεύματα⁴² τῆς
πλάνης πλανᾷ⁴³ αὐτοὺς
ἐπὶ πάσαις πράξεσιν⁴⁴.

bdg

8. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ⁴⁹
ὑμῶν αὐτὸς⁵⁰ Κύριος⁵¹,
φῶς δικαιοσύνης

text but read corruptly βασιλείας. β, A, S¹ read βασιλεύουσιν, dg βασιλείς.
²⁸ d reads ἐξακολουθήσεσθε. ²⁷ hi, β, S against c, A add as in margin (save that h reads τὰ εἰδωλα, and h, d om. γε). ²⁹ d reads αἰχμαλωτίζουν. ³⁰ hi, β-bd, A, S¹. c, δd read as in margin. ³¹ bdg add τοῖς. ³² α. β, A, S¹ read ἐν (ef καὶ) πάσαις. ³³ A^{om} om. g reads θλίψεσιν, bdg add καὶ ὀδυνοὺς ψυχῆς (d ψυχῆς). ³⁴ c reads ἐπιστρέφεται, hi ἐπιστρέφει a mistranslation of ἰωβη which should here be rendered μετανοήσετε. ³⁵ hi. c reads ἐλεῶν. ἐπιστρέψετε καὶ ἐλεήσει of α = DΠΓΓ ἰωβη, whereas μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψει of β, A, S¹ = ΓΠΠ ἰωβη which seems to be a transposition and corruption of the original of α. In β, A, S¹ ἐπιστρέψει would have to be translated 'will bring you back,' i. e. to your own land. But this idea does not occur till next verse. ³⁶ Here A agrees with α. ³⁷ α add περὶ τοῦ (c om.) Χϛ. ³⁸ aef, S¹ read μνησθέντες as in α. ³⁹ bdg, A, aef, S¹ om. ⁴⁰ A^{b+d} = ἐλεθήσεσθε μετανοή. Cf. α. ⁴¹ adef. bg, S read μὴ λογ. Here A = α. ⁴² A^{b+d} = τοῖς ἀνθρώποις. ⁴³ d, A = τὸ πνεῦμα. ⁴⁴ bg read ἀπατᾷ. ⁴⁵ a prefixes ταῖς. bdg, A add αὐτῶν. ⁴⁶ c reads τοῦτο. ⁴⁷ This verb is taken transitively by A. ⁴⁸ h om. ⁴⁹ c. hi, A read τὸ φῶς τῆς (A om.) δικ. S¹ ἐν φωτὶ

α, αεφ, Α, S

καὶ ἐπιστρέψετε⁵³ * εἰς τὴν
γῆν⁵³ ὑμῶν⁵⁴,καὶ ὄψεσθε αὐτὸν⁵⁵ ἐν
Ἱερουσαλὴμ Ἰδιὰ τὸ ὄνο-
μα αὐτοῦ * τὸ ἄγιον⁵⁶.

bdg

καὶ ἰασις * καὶ εὐσπλαγ-
χνία⁵⁷ ἐν⁵⁸ ταῖς πτέ-
ρυξιν αὐτοῦ.Αὐτὸς λυτρώσεται πᾶσαν
αἰχμαλωσίαν υἱὸν ἁν-
θρώπων ἐκ τοῦ Βελίωρ
καὶ πᾶν πνεῦμα πλάνης
πατηθήσεται⁵⁹.καὶ ἐπιστρέψει * πάντα τὰ⁶⁰
ἔθνη εἰς παραζήλωσιν
αὐτοῦ⁶¹,καὶ ὄψεσθε * θεὸν ἐν σχή-
ματι ἀνθρώπου⁶²* ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος
Ἱερουσαλὴμ ὄνομα αὐ-
τοῦ⁶³.9. Καὶ⁶⁴ πάλιν Ἰν * τῇ πανουργίᾳ⁶⁵ * τῶν ἔργων⁶⁶ ὑμῶν⁶⁷
παροργίσετε⁶⁸ αὐτόν,καὶ ἀπορριφθήσεσθε⁶⁹ Ἰὰπ' αὐτοῦ⁷⁰ ἕως καιροῦ συντελείας.X. Καὶ νῦν τέκνα μου, μὴ λυπέισθε * ὅτι ἀποθνήσκω¹,
μηδὲ συμπέσητε² ὅτι ἀπολήγω³. 2. Ἀναστήσομαι γὰρ⁴
πάλιν * ἐν μέσφ⁵ ὑμῶν, ἵως ἡγούμενος * ἐν μέσφ⁶ υἱῶνδικαιοσύνης. ⁶⁰ b, S¹ read ἀνατέλλει. ⁶⁶ bd add ὁ. ⁶¹ S¹ om.⁶² S¹ reads ἐπιστρέφει. ⁶³ af read ἐκ τῆς γῆς, ο ἐπὶ τῆς γῆς. ⁶⁴ S¹reads αὐτοῦ. ⁶⁵ α. αεφ, Α, S read Κύριον. ⁶⁶ c. hi read τὸ πανάγιον.αεφ, S¹ om. ⁶⁷ d reads εὐσπλαγχνίας. ⁶⁸ dg. b reads ἐπὶ. ⁶⁹ d addsκαὶ φοβηθήσεται. ⁷⁰ d reads ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ. ¹ d om. ² dreads Κύριον ἐν Ἱερ. ἐν σχ. ἀνθ. A Christian phrase. ³ b. g reads ὃν ἂν

ἐκλ. Κύριος, ἐν Ἱερ. διὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ, d καὶ κληθήσεται τὸ ὄνομα αὐτοῦ μεγάλης

βουλῆς ἄγγελος. ⁴ d adds μετὰ ταῦτα. ⁵ c. hi, β read τῇ (β om.) ποστηρίᾳ.⁶ hi, adef, S¹ (save that adef om. τῶν). c reads τ. πατέρων, b λόγων,g ἐργάσται. ⁷ c reads ἡμῶν, g ὑμῶν. ⁸ e reads παροργίσατε. A = παροργί-ζετε. ⁹ b reads ἀπορριφθήσεσθε. A^b = κατοικήσετε αὐθις. ¹⁰ α. β, S¹

om. A adds ἐν τοῖς ἰθύνει.

X. ¹ A = ἐπὶ λόγοις μου. β, S¹ add ἐγώ. g om. rest of sentence. ² α

(save that c reads συμπίπτετε). β reads συμπίπτετε. If the text is right

we should surely supply τῷ προσώπῳ. Cf. Gen. vi. 5, or for a different

construction Neh. vi. 16 דַּתְּנָא לְהַעֲמִי. A = συνταράσσεισθε. ³ α, αε.bfg read ἀπολείπω ὑμῶν (f om.), d ἐλείπω ἐγώ. A adds ἀπὸ ζωῆς. ⁴ f om.⁵ α, dfg. adef read ἐμίσψ. ⁶ α, adefg. b reads ἐμίσψ. ⁷ h om.

β, S¹ αὐτοῦ⁷, καὶ⁷ εὐφρανθήσομαι⁸ *ἐν μέσῳ⁹ τῆς φυλῆς μου, *οἷνες
 ὅσοι ἐφύ- φυλάξουσιν¹⁰ νόμον Κυρίου ἔκαστος¹¹ Ζαβουλὼν πατὴρ
 λαζαν. αὐτῶν¹. 3. Ἐπὶ δὲ τοὺς ἀσεβεῖς ἐπάξει¹² Κύριος
 πῦρ αἰώνιον, καὶ ἀπολεῖ¹³ αὐτοὺς *ἕως γενεᾶς γενεῶν¹⁴.
 4. *Ἐγὼ δὲ νῦν¹⁵ εἰς τὴν ἀνάπανσίν μου¹⁶ ἀποτρέχω¹⁷,
 *ὥς καὶ¹⁸ οἱ πατέρες μου. 5. Ὑμεῖς δὲ φοβεῖσθε
 λ, δδ, S¹ Κύριον¹⁹ ἔτι²⁰ θεὸν ἡμῶν²¹ ἐν πάσῃ ἰσχύϊ ὑμῶν²² πάσας
 ἡμέρας²³ τῆς ζωῆς ὑμῶν²⁴. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν
 ἐκοιμήθη ἡμεῖς²⁵ καλῶ²⁶, καὶ ἐθήκαν αὐτὸν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ²⁷
 β-δ, A, *εἰς θήκην²⁸ ξυλίνην²⁹. 7. Ὑποστερον δὲ *ἀναγαγόντες
 S¹ ἐν θήκῃ. ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρων³⁰ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ³¹.

Διαθήκη Δὰν τοῦ ἐβδόμου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Βάλλας¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων Δὰν², *ὃν εἶπεν³ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁴
 ἐπ' ἐσχάτων⁵ τῶν⁶ ἡμερῶν αὐτοῦ⁷ *ἐν τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ

¹ A^{abed} read ὑψήρανθην according to printed Arm. text (!) but A^a supports
 α, β. ² α, adefg. δ reads ἐμμέσφ. ¹⁰ α. β reads as in margin.
 A = ὅσοι ἐφυλάξαν. ¹¹ g reads ἐντολήν. ¹² d adds ἐπ' αὐτούς. ¹³ α.
 β-g read ἀπολέσει, g ἀπώλυσιν. ¹⁴ α. β reads ἕως γενεῶν. A = ἐπὶ
 τῶν υἱῶν Ἰσραὴλ. ¹⁵ α. a reads τέως δέ, b ἐγώ, def τέως οὖν (+ ἐγώ d),
 g ἐγώ τε. ¹⁶ aef add ἐγώ. ¹⁷ A^{bcd} om. rest of verse. ¹⁸ α, A^b.
 β-d, S¹ read ὡς, d καὶ. ¹⁹ d om. ²⁰ α, aefg. λi, δd, S¹ read ὑμῶν.
 λi om. next ten words through hmt. ²¹ c. β, S¹ om. ²² α om. ²³ d
 adds καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιον αὐτοῦ ποιεῖτε. For addition in S see S¹ in loc.
²⁴ = Πῶς corrupt for Πῶς = γήρει. The phrase is found correctly in
 T. Iss. vii. g ἐκοιμήθη ἐν γήρει καλῶ. ²⁵ g reads υἱοὶ αὐτοῦ. d om. ²⁶ c. λi
 read ἐν θήκῃ ξυλίνῃ, β, A ἐν θήκῃ (+ καινῇ ἐν ᾧ οὐδεὶς οὐδέποτε τῆς ἐνέθῃ d).
²⁷ α, d, A^{bcd} (save that d reads ἀγαγ.). adef, A^{abed}, S¹ ἀναγαγ. αὐτὸν εἰς X.
 (ἐν X. ο) ἔθαψαν (+ αὐτὸν abed), g ἀνήγαγον θάψαντες ἐν X. ²⁸ d adds τῷ δὲ
 θεῷ ἡμῶν εἴη δόξα εἰς αἰῶνας. Ἀμὴν. f, S¹ adds Ζαβουλὼν υἱὸς Ἰακώβ 5 υἱὸς Λίας
 5 (δ τρίτος S¹). (+ καὶ S¹) ἔζησεν 77 ριδ (ρδ S¹), A^{bcd} add εἰς δόξαν θεοῦ.

I. ¹ Title. α in text. α reads Δὰν, bef, S¹ Δ. Δ. περὶ θυμοῦ καὶ ψεύδους (f ψεύ-
 δους καὶ θυμοῦ Δὰν ἐρμηνεύεται κρίσις), g ἀρχὴ λόγων διαθήκης Δ. περὶ θ. καὶ ψ. ζ'.
 d is conflate Δ. Δ. υἱὸς ἔβδομος Ἰακώβ, υἱὸς Βάλλας πρῶτος περὶ θ. καὶ ψ.
 A = Δ. Δ. περὶ ὑπερηφανίας καὶ μίσους (+ καὶ ζήλου A^b, but this addition is
 not in Conybeare's transcript). Here *υμμελεθικῶς* = μίσους is obviously
 an error for *υμμελεθικῶς* = ψεύδους. ² A^{bcd} add υἱὸς Ἰακώβ. ³ d reads
 ὅσα ἐλάλησεν, g ὃν εἶπεν. ⁴ λi om. next five words through hmt. A^{bcd}
 add καὶ θυγατράσι. ⁵ f reads ἐσχάτων. ⁶ αc om. ⁷ A^{abed} = τοῦτων.

πέμπτῃ⁸ ἔτει⁹ τῆς¹⁰ ζωῆς αὐτοῦ. 2. * Καλέσας γὰρ¹¹
 * τὴν πατέρα αὐτοῦ¹² εἶπεν¹³. Ἀκούσατε υἱοὶ * Δαν λόγων
 μου¹⁴, καὶ¹⁵ προσέχετε¹⁶ ῥήμασι τοῦ πατρὸς ὑμῶν¹⁷. 3. β-dg, S
 Ἐγὼ¹⁸ ἐπέκρασα ἐν καρδίᾳ μου¹⁹ καὶ²⁰ ἐν πάσῃ²¹ ζωῇ μου²², ῥήμασι
 ὅτι καλὸν²³ * καὶ θεῶ εὐάρεστον ἡ ἀλήθεια²⁴ μετὰ δικαιοπρα-
 γίας²⁵ * καὶ ὅτι²⁶ πονηρὸν τὸ ψεῦδος²⁶ καὶ ὁ θυμὸς²⁷ πᾶσαν
 κακίαν * ἐκιδιδάσκοντα τὸν ἄνθρωπον²⁸. 4. * Ὁμολογῶ οὖν β, S δ-
 ὑμῖν σήμερον²⁹, τέκνα μου³⁰, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐθέμην³¹ περὶ
 τοῦ θανάτου³² Ἰωσήφ, τοῦ ἀδελφοῦ μου³³, * τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς
 καὶ ἀληθινοῦ³⁴. 5. Καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράσει αὐτοῦ³⁵, β, A, S¹
 ὅτι³⁶ * ὑπὲρ ἡμᾶς³⁷ * ὁ πατὴρ αὐτὸν ἡγάπα³⁸. 6. Τὸ γὰρ³⁹
 πνεῦμα τοῦ ζήλου⁴⁰ καὶ τῆς ἀλαζονείας⁴¹ ἔλεγέ μοι. Καί γε β, A, S¹
 οὐ * αὐτὸς υἱὸς αὐτοῦ εἰ⁴². 7. Καὶ * ἐκ τῶν πνευμάτων⁴³ ἐν.

ag om. rest of verse through hmt. α. bf read ἐν (b om.) ἑκατοστῇ
 εἰκοστῇ πέμπτῃ, d ἐν ἔτει ραί, e ἐν ραί ἔτει. α. d om. 10 ef om. 11 α,
 dg. aef, A⁴ καὶ καλέσας, b, A^{4b,c,d} καλέσας. 12 α, β-dg, S¹. d, A read
 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ, g αὐτοῖς. 13 d, A add αὐτοῖς. 14 hi, β (save that hi read
 τοὺς λόγους), A^{4b,c,d,e,f}, S¹. c reads λόγων Δαν τοῦ πατρὸς ὑμῶν. A^b = Δ.
 πατρὸς ὑμῶν. 15 b, S om. 16 A^b (by an internal corruption) = προσβλέψατε.
 f adds τοῖς. 17 α, dg (save that d om. τοῦ). β-dg, S read στόματος
 (+ τοῦ b) πατρὸς ὑμῶν (ἡμῶν e). A = στόματός μου. 18 α, A. β-d om.
 d reads ὅσα. 19 e om. 20 g om. A^b adds ἔγνω. 21 β adds τῇ. 22 d adds
 καὶ ἔγνω. 23 hi read τὸ καλλος (i καλε). 24 c, aed. bfg, S read θεῶ καὶ
 εὐάρεστον (f ἀρεστόν) ἡ δλ., hi θεῶ εὐάρ. καὶ ἡ δλ. A = ἐστὶν ἐνώπιον Κυρίου
 καὶ εὐάρ. ἡ δλ. (ἡ δλ. καὶ εὐάρ. A^{b,c,d}). 25 c reads δικαιοπρασίας. 26 c, β, A
 (save that c reads πανπρόνρον and A om. ὅτι and adds ἐστὶ after πονηρόν).
 hi read τὸ δὲ πονηρὸν ψ. 27 b, S¹ add ὅτι, A^b καὶ. d adds δι' ὧν καὶ.
 28 e. hi, A read ἐκιδιδάσκουσι (ἐκιδιδάσκει A) τ. ἀνθ. β-d, S read ἀνθρώπων
 (e ἀνθρώπων, a om.) ἐκιδιδάσκει (διδάσκει f), d οἱ ἄνθρωποι ἐκιδιδάσκονται.
 29 α, d (save that d om. οὖν), A^{4b,c,d}. β-d, A^{b,c,d}, S read ὁμολογῶ (+ οὖν A^{b,c,d})
 σήμερον ὑμῖν. Before ὁμολογῶ d inserts τοῖν ὡς ταῦτα πειράσας καὶ γνοὺς
 ἀμφότερων τὸ διάφορον. 30 c om. 31 α, S². β, S¹ read ἡδόμην (bd ἡδόμην)
 (+ πάντων d) = ἡπρω corrupt for ἡπρω = ἐθέμην. A = ἡδοῖν ἦν. We have
 here the familiar phrase τὸ by τῶν. 32 α. β, A, S¹ om. 33 α, g. d reads τοῦ δλ. ἀνθ. καὶ ἀγ., aefg, A, S² τοῦ ἀνθ. τοῦ ἀγ. (g τοῦ ἀγ. ἀνθ.)
 καὶ ἀλ., b, S¹ ἀνθ. δλ. καὶ ἀγ. g om. next six words. 34 b, S¹ read Ἰωσήφ.
 35 d reads διότι. 36 α, β, S¹. A^b = ὑπὲρ ἐμέ, A^{4b,c,d,e,f} πλέον. 37 α, β-dg
 (save that b read αὐτοῦ), S¹. dg, A^{4b} read ἡγάπα αὐτὸν ὁ πατὴρ ἡμῶν (g αὐτοῦ,
 A^b μου). For ὑπὲρ . . . ἡγάπα A^{4b,c,d,e,f} read αὐτὸν πλέον (A^{4e} πλέον αὐτόν)
 ἦγ. ὁ πατὴρ μου. 38 d, A^{b,c,d} om. 39 e reads ζήλου. 40 A = τοῦ
 μίσους. 41 α (save that c om. αὐτοῦ after υἱός). β reads υἱὸς αὐτοῦ (+ εἰ d).

β, Α, S¹ τοῦ Βελίαρ †συνήργει⁴⁴ μοι, ὅτι⁴⁵ *λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἔν λέγον. τούτῳ⁴⁶ ἄνελε τὸν Ἰωσήφ⁴⁷, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ⁴⁸, β-θ, Α, S¹ ἀποθανόντος αὐτοῦ. 8. *Τοῦτο δὲ ἦν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ πατὴρ σου. τὸ πειθόν με⁴⁹. ὥσπερ⁵⁰ πάρδαλις †ἐκμύζουσα⁵¹ ξριφον, beg, Α ἵνα οὕτως *ἔμοι ἐνέβαλεν¹ †ἐκμυζῆσαι⁵² τὸν Ἰωσήφ. ὥσπερ.

α
β-δ, Α
†ἐκμυζή-
σω.
9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς *τῶν πατέρων⁵³ μου οὐκ εἴασεν αὐτὸν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖράς μου, ἵνα καταμόνας εὗρῶν αὐτὸν ἀνελῶ, καὶ ποιήσω⁵⁴ λυθῆναι σκῆπτρον δεύτερον τῷ Ἰσραήλ.

β, Α, S¹
9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ⁵⁵ *τοῦ πατρός μου⁵⁶ οὐκ ἐνέβαλεν⁵⁷ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖράς μου *ἵνα εὗρῶ⁵⁸ αὐτὸν μόνον, οὐδὲ εἴασέν με⁵⁹ *τὸ ἀνόμεμα τοῦτο ποιῆσαι⁶⁰ ἵνα μὴ⁶¹ λυθῶσι⁶² δύο σκῆπτρα ἐν Ἰσραήλ.

II. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἰδοὺ¹ ἐγὼ ἀποθνήσκω, καὶ ἐν ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι² ἔαν³ μὴ φυλάξητε⁴ ἑαυτοὺς ἀπὸ *τοῦ πνεύματος⁵ *τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμοῦ⁶, καὶ ἀγαπήσητε⁷

Α = ἴδτε εἰ αὐτοῦ (Α^b Ἰακώβ). ⁴⁵ α. β-δ, Α read ἐν τῶν πν. The former, however, is a familiar Hebraism, d reads τὸ πνεῦμα. ⁴⁴ a reads συνήργησε, Text = 𐤒𐤓𐤕 corrupt(?) for 𐤒𐤓𐤕 if α is right. ⁴⁶ α. beg, S¹ read λέγων, f, Α καὶ ἔλεγεν (+μοι Α), α λέγον. ⁴⁸ α. β-θ, Α, S¹ read λαβὲ τ. ξίφος τοῦτο καὶ ἐν αὐτῷ (df, Α om. ἐν αὐτῷ), g τὸ ξ. τοῦτο λαβὲ καὶ ἐν αὐτῷ. ⁴⁷ d adds ἐν αὐτῷ. ⁴⁹ β-θ, Α, S¹ add σου. ⁵⁰ e, abef, S¹ (save that abef, S¹ read ἐστὶ for δὲ ἦν). hi agree with c but gives a different order: τοῦτο δὲ τὸ πειθόν με πνεῦμα ἦν τοῦ θυμοῦ, d ταῦτά μοι τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ὑπέβαλεν, g, Α τὸ δὲ (τόδε τὸ Α) πνεῦμα τοῦ θυμοῦ πάλιν (Α om.) ἐπειθέν με. d om. rest of verse. ⁵¹ c. hi read ὡς γάρ, af ἦν γάρ ὥσπερ, beg ἵνα ὥσπερ (bg ὡς). ⁵² ae, S². α, f give the form ἐκμύζουσα, bg, S¹ ἐκμυζῶ. Conscious of the impossibility of the text Α restored it as follows: ἵνα ἐκμυζῶ αἷμα Ἰωσήφ, ὡς ἐκμυζῶ πάρδαλις αἷμα ἐρίφου. But we can hardly accept this restoration. The corruption lies in ἐκμύζουσα which = 𐤒𐤕𐤗𐤁 corrupt for 𐤒𐤕𐤗 = συντρίβουσα (in late Hebrew). Similarly for ἐκμυζῆσαι in the next line we should read συντρίψαι. ⁵³ α (c giving form ἐκμυζῆσαι, hi ἐκμύζουσα). β-df read ἐκμυζῶ, f ἐκμυζῶ S¹ ἐξεμύζουσα. For the corruption in text and the reading of Α see note 51. ⁵⁴ c. hi read τοῦ πατρός. ⁵⁵ c. hi read ποιῆσαι. ⁵⁶ beg, Α, S¹. adf om. ⁵⁷ β-δ, Α (save that b, Α read ἡμῶν), S. d reads τῶν πατέρων μου. ⁵⁸ d reads ἔβαλε. ⁵⁹ β, S¹. Α reads καὶ οὐχ εὗρον. ⁶⁰ b om. ⁶¹ bfg. ae read τοῦτο τ. ἀν. ποιῆσαι, d, Α ποιῆσαι τὸ ἀν. τοῦτο, ⁶² d reads καταλυθῶσιν.

II. ¹ b, S om. ² c reads καὶ. ³ aef read εἰ. ⁴ hi, eg. c, af read φυλάξετε, b διαφυλάξετε, d φυλάξατε. ⁵ a om. ⁶ Α = τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Here 𐤓𐤏𐤒𐤕𐤓𐤏𐤒𐤕𐤓𐤏𐤒𐤕𐤓𐤏𐤒𐤕𐤓𐤏𐤒𐤕 (= πλάνης) is undoubtedly corrupt.

τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείψθε⁸. 2. Τύφλωσις β, Α, S¹
 * γάρ ἐστιν ὁ θυμὸς καὶ οὐκ ἐφ' ὁρᾶν πρόσωπόν τινος ἐν ἀληθείᾳ⁹. ἐστὶν ἐν
 3. Γ' Ὅτι¹, κὰν πατήρ, * ἡ μήτηρ¹⁰ ἐστὶν¹¹, ὥς πολεμίους¹² προσ- τέκνα
 ἔχει¹³ αὐτοῖς¹⁴. * ἡ¹⁵ ἀδελφός ἐστιν¹⁶ οὐκ οἶδεν¹⁷. * προφήτης μου, καὶ
 Κυρίου, παρακούει¹⁸. ἡ¹⁷ δίκαιος¹⁹, οὐ βλέπει. Γ' ἡ φίλος²⁰, οὐκ ἐστὶ
 οὐ γνωρίζει¹. 4. * Περιβάλλεται γὰρ αὐτὸν¹ τὸ πνεῦμα πρὸσω-
 τοῦ θυμοῦ τὸ δίκτυον τῆς πλάνης²¹ καὶ τυφλοὶ τοὺς²² ὀφθαλ-
 μοὺς αὐτοῦ, καὶ¹ διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ²³ τὴν διάνοιαν β-α, Α,
 αὐτοῦ²⁴, καὶ τὴν ἰδίαν δρασιν παρέχει αὐτῷ. 5. * Ἐν S¹ τοὺς
 τῶν δὲ²⁵ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ²⁶; * ἐν μίσει φυνσι-
 καρδίας²⁷ κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ²⁸ * εἰς φθόνον²⁹. κούς.

III. * Καὶ γὰρ πονηρὸς ὁ θυμὸς¹, τέκνα μου, * ὥς καὶ αὐτὴν ἐν μίσει
 τὴν ψυχὴν ἐκταράσσει². 2. Καὶ τὸ μὲν σῶμα * ἴδιον ποιεῖται³ καὶ διδω-
 τοῦ θυμῶδους⁴, * τῆς δὲ ψυχῆς⁵ κατακυριεύει, καὶ παρέχει * τῷ σιν αὐτῷ
 ἰδίαν (Α πολεμίῳ ἐναντίων, S¹ om.). β-α, Α, S¹ καὶ γὰρ αὐτῇ τῇ ψυχῇ
 αὐτὸς γίνεται ψυχῇ. καρδίας

⁷ a reads ἀγαπήσετε. ⁸ hi, abef. c reads ἀπόλλυσθαι, d ἀπωλείᾳ ἀπολείσθε, g ἵνα μὴ ἀπόλλυσθε. ⁹ α. β, Α, S¹ read as in margin, save that af om. ἐστίν, f om. τις, g om. μου, bd add θυμῶδης after τις, and Α tra. ἐν ἀληθείᾳ before ὁρᾶν. ¹⁰ c, aefg, Α. b reads κὰν μήτηρ, hi ἡμῶν, d ἐμῶν. ¹¹ g om. ¹² f reads πολέμιον, g πολέμιος. ¹³ β. c reads προσέχειν, h προσέχων. ¹⁴ b reads ἱαντοῖς. ¹⁵ α. β-f read ἐὰν (+ δὲ α) ἡ ἀδελφός, f ἐὰν ἀδελφός εἰ (sic). Α = ἀδελφόν. ¹⁶ f reads ἴδεν. ¹⁷ α. β reads ἐάν. Α = καί. ¹⁸ Α = προφήτου Κυρίου οὐκ ἀκούει. g om. Κυρίου, and rest of verse after παρακούει. ¹⁹ c reads δίκαιον. A^{ab} = τὸν δίκαιον. A^{ab} = τοὺς δικαίους. ²⁰ h. c reads ἡ φίλους, β, S¹ φίλον. ²¹ α (save that c reads αὐτό). β, S¹ read περιβάλλει (περιβαλεῖ ε) γὰρ αὐτὸν (αὐτῷ aefg, αὐτό d) τὸ πν. τοῦ θ. τὰ δίκτυα τῆς πλάνης. Α = περιβάλλει γὰρ τὸ πν. τῆς πλάνης τὰ δ. τῆς ἀσελγείας. ²² hi, a. c om. β-α, Α read as in margin. ²³ α read σκοτεῖ, d σκοτιέ. ²⁴ d om. rest of verse and ἐν τίνι . . . καρδίας in ver. 4. ²⁵ a reads ἐνταίει. Α = καὶ τότε, S¹ ἐν αὐτῷ. ²⁶ Α adds καὶ κυκλοῖ, a duplicate rendering. ²⁷ hi, b. c, e read εἰς μίσους καρδίας, ag ἐκ μίσους, f ἐν μίσους καρδίαν (ἐν μίσους ε) ἰδίαν. β, Α, S add as in margin, d καὶ διδωσιν αὐτῷ ἰδίαν καρδίαν διγεγῶν αὐτόν. ²⁸ b om. ²⁹ A^{ab} = καὶ φθόνος, A^{ab} = καὶ φθόνερος and connect with next chapter.

III. ¹ α, β-bd. bd read πονηρὸς ὁ θυμὸς. A^{ab} = πονηρὸς ἐστὶ θυμῷ, A^{ab} (internally corrupt) περιβάλλει θυμόν. On Α see also preceding note ² α. β-ag, Α, S¹ read as in margin, save that d adds καὶ before αὐτῇ. a om. g reads αὐτῇ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ γὰρ ψύχος. ³ b reads ἰδιοποιεῖται. ⁴ c reads μίσους. ⁵ α, β (save that h, ag om. δε), A^{ab}. A^{ab} = τῶν δὲ ψυχῶν. ⁶ hi read τὸ σῶμα. ⁷ α, g. β-g, S¹ read as in margin, Α = ἰδίαν but om.

β-γ, S¹ σώματι⁹ ἡ δυνάμιν⁷, ἵνα ποιήσῃ⁸ πᾶσαν¹ ἀνομίαν⁹. 3. * Καὶ
 δύναμιν ἰδίαν. β-δ (A), S¹ πρᾶξιν¹⁰, ἐπειδὴ οὐ βλέπει ὁρθῶς. 4. * Διὰ τοῦτο¹¹ ὁ θυμού-
 μενος¹², * ἐὰν μὲν ἡ¹³ * δυνατὸς ἡ¹⁴ τῷ σώματι¹⁵, * τριπλὴν ἐν
 τῷ θυμῷ τὴν δύναμιν κέκτηται¹⁶. μίαν¹⁶ μὲν ἀπὸ¹⁷ τῆς βοήθειας
 * τῶν ὑποουργούντων¹⁸. * δεύτερον δὲ¹⁹ διὰ τοῦ πλούτου * πείθων
 καὶ νικῶν [αὐτὸν] ἀδίκως²⁰. * τρίτον τὴν²¹ φυσικὴν ἔχων
 * δύναμιν δι' αὐτῆς ὁρᾷ²² τὸ κακόν²³. 5. * Ἐὰν δὲ ἀσθενὴς
 ἡ²⁴ ὁ²⁴ θυμούμενος²⁵, * διπλοῦν τὸ τῆς ὁργῆς πάθος ἐν αὐτῷ
 ἀναφύει²⁶. βοηθεῖ * γὰρ αὐτῷ ὁ θυμὸς²⁷ πάντοτε ἐν παρανο-
 μίᾳ²⁸. 6. Τοῦτο τὸ πνεῦμα ἀεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους²⁹ ἔκ
 δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται, ἵνα * ἐν ὁμότητι καὶ³⁰ ψεύδει¹
 γίνονται³¹ αἱ πράξεις αὐτοῦ³².

IV. Οὐκοῦν σύνεστε¹ τὴν δύναμιν τοῦ θυμοῦ² ὅτι³ ὁ ματαία

δρῶν. β-δ, A, S¹ διπλὴν ἔχει τὴν δύναμιν παρὰ τὴν (af om.) τῆς φύσεως.

δύν. ἵνα ποιήσῃ πᾶσαν. ⁹ hi, bdg (but g tra. after ἀνομίαν). c, ef read ποιήσει, a ποιήσῃ. ⁹ d reads παρανομίαν, A^{bce} τὰς ἰδίας ἀνομίας A^{bcd} τὴν ἰδίαν ἀνομίαν. ¹⁰ α (save that c reads πρᾶξι for πρᾶξιν, and τὸ πραχθῆν καὶ ἐν ὧ for τὰ . . . ψυχῇ). β-δ, A^b, S¹ read καὶ ὅταν (+ τι A) πρᾶξιν (cf πρᾶξι. A om. according to printed text, but A^{bce} attest it at any rate), ἡ (b, A^b om.) ψυχῇ (A^b om.) δικαιοὶ τὸ πραχθῆν, d τότε ἡ ψυχὴ δικαιοὶ τὸ πραχθῆν. ¹¹ A^{bcd} read δι' ὁ. ¹² hi read θυμὸς. A^{bcd} add ἔστι. ¹³ a reads ἐὰν μόνῃ, f καὶ μὴ ἡ. ¹⁴ α. β, A^{bcd} read δυνατός. A^b om. ¹⁵ α, A^{bcd}. β, S¹ read as in margin, save that f om. τὴν and g reads πολλὴν for τριπλὴν. A^b = δύναμις ἐν τῷ θυμῷ. ¹⁶ d reads καὶ μίαν. ¹⁷ b, S¹ read διὰ τῆς δυνάμεως καὶ. g διὰ. ¹⁸ A = τῆς συνεργούσης. d adds αὐτῷ. ¹⁹ dg read δευτέρων, e δευτέρα. A = καὶ δεύτερον. ²⁰ α. β-α, A, S¹ read παραπειθῶν (α παρα-πείθων, + αὐτῷ d) καὶ νικῶν (α νικῶν) ἐν ἀδικίᾳ (d, A ἐν ἀδικίᾳ). I have bracketed the αὐτὸν in the text as an interpolation. ²¹ α, g. β-adg read τρίτην τὴν (cf om.), d, A τρίτον δὲ τὴν, a om. ²² α. β, A, S¹ as in margin (save that A reads δρῶν). ²³ d om. next verse. ²⁴ g om. ²⁵ c reads κοιμούμενος. ²⁶ α. β-δ, A, S¹ read as in margin, save that for παρὰ . . . φύσεως A reads καὶ ἐκ παρὰ φύσεως (corrupt). ²⁷ α (save that hi read αὐτόν). β-d read γὰρ αὐτοῖς ὁ θυμὸς, A^{bcd} = αὐτῷ, S¹ αὐτοῖς. A^b om. c adds αὐτῷ. ²⁸ A adds θυμοῦ. ²⁹ A reads ~~υπερδυνάμις~~ (= θυμοῦ) corrupt for ~~υπερδυνάμις~~ = ψεύδους. α, A om. next ten words through hmt. ³⁰ aefg. b read ἐν ὁμότητι, d ἐν ὁμότητι, S¹ ἐκ τὸ πλείον and om. following καὶ. ³¹ ab, A read γίνονται. ³² g reads αὐτῶν.

IV. ¹ d adds τέκνα μου. ² d adds καὶ φεύγετε οὖν αὐτόν. ³ g reads

ἐστίν⁴. 2. Ἐν γὰρ λόγῳ παροξύνεται⁵ πρῶτον εἴτα⁶ * ἐν ἄδγ, A, S¹ ἐργοῖς⁷ ἰδυναμοῖ⁸ τὸν ὀργιζόμενον⁹, καὶ¹⁰ ἐν *ζημίαις πικραῖς παροξύνει. διαταράσσει τὸ διαβούλιον αὐτοῦ¹¹, καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ μεγάλην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 3. Ὅτε¹² οὖν λαλεῖ τις * καθ' ἑμῶν¹³, ἡμεῖς¹⁴ μὴ¹⁵ * κωεῖσθε εἰς ὀργήν¹⁶, καὶ ἕαν τις¹⁷ ἐπαινέσῃ¹⁸ ἡμᾶς ὡς¹⁹ ἁγίους²⁰, μὴ ἐπαίρεσθε²⁰. μήτε²¹ μεταβάλλεσθε²² ἄδγ, A, S¹ μήτε²¹ εἰς τέρψιν μήτε εἰς ἀηδίαν²³. 4. Πρῶτον γὰρ²⁴ ἀγαθούς. τέρπει²⁵ τὴν ἀκοήν, καὶ οὕτως²⁶ ὀξύνει τὸν νοῦν²⁷ * τοῦ νοῆσαι²⁸ β, S¹ τὸ ἱερεθισθέν²⁹, καὶ³⁰ θυμωθεὶς νομίζει³¹ δικαίως ὀργίζεσθαι³². καὶ τότε. 5. Ἐὰν δὲ³³ * ζημία ἢ ἀπωλεία τινὶ περιπέσῃ³⁴, τέκνα³⁵ β, S¹ μὴ ἐκθροεῖσθε³⁶. ὅτι αὐτὸ³⁷ τὸ πνεῦμα³⁷ * ποιεῖ ἐπιθυμῆσαι³⁸ θυμωθῆ διὰ τοῦ τοῦ ἀπολλυμένου³⁹ ἵνα * θυμῷ πέσῃ διὰ τοῦ πάθους⁴⁰. πόδου.

διδασκαλία παρὰ θυμοῦ. ⁴ ὅτι μ. ἐστίν = לבן כי corrupt (?) for לבן כי = ὅτι διασφείρει. ⁵ α, aef. ἄδγ, A, S¹ read as in margin. ⁶ A = καὶ εἴτα. ⁷ g om. ⁸ = לבן corrupt (?) for לבן = ἐξαρκοῖ (cf. Dan. viii. 7). ⁹ b reads ἐρεθίζόμενον. ¹⁰ h om. ¹¹ hi, β (save that for πικραῖς aefg, S¹ read μικραῖς, and d μακραῖς, and β reads ταρασσει). c reads πικραῖς ζ. διαταράσσει τὸν ἐρεθίζόμενον. A = ζ. μικραῖς προπέμπει τὸ δ. αὐτοῦ, but πικραῖς is corrupt for πικραῖς = ταρασσει. a om. rest of verse through hmt. ¹² g reads ὅτι. ¹³ d reads καθ' ἡμῶν. A = μεθ' ἡμῶν. ¹⁴ b om. ¹⁵ α, β (save that β reads θυμόν for ὀργήν): A = κωεῖσθε ἢ καρδία ἡμῶν εἰς θυμόν. ¹⁶ a om. ¹⁷ h. c reads ἐπαινέσει, ἄδγ ἐπαινῇ, δ ἐπαινεί, f επαινα. ¹⁸ e om. ¹⁹ α, aef. ἄδγ, A, S¹ read ἀγαθούς. ²⁰ A adds εἰς μετεωρισμόν (?). ²¹ α, def. ἄδγ read μηδέ. S¹ om. ²² h adds μὴ ἐπαίρεσθε. S¹ om. ²³ adf. α reads ἀιδίαν, e δειδίαν, g αιδείαν which are corruptions of the form in the text. b emends into εἰδείαν. A reads μεμψήσω (= ταραχάς) which may be a loose rendering of ἀηδίαν. S¹ = ἐπιθυμῶν δόξης. d adds κατακυριεύεσθε ὑπὸ τοῦ λόγου. ²⁴ c reads μὲν. ²⁵ g reads τρέπει, perhaps rightly. A = τέρψις εὐφραίνει. ²⁶ A^{ab} = τότε. A^{ab} om. together with next three words. ²⁷ c adds ἡμῶν. ²⁸ α. d reads πρὸς τὸ νοῆσαι, β-d νοῆσαι. A = καὶ συνερίζει. ²⁹ α, β-dg. dg read ῥηθέν. If dg is not right, we should emend ἐρεθισθέν into ἐρεθίσαν. A = διαβούλιον τοῦ ἐρεθίσαντος (?). d adds καὶ ὅταν νοῆσαι αὐτό. ³⁰ α, A, β, S¹ read καὶ (d om.) τότε. A adds ὅ. ³¹ d adds ὅτι. ³² a reads ὀργιζόμενος, d ὀργίζται. A^{ab} om. rest of chapter. ³³ beg om. ³⁴ hi, β, A^{bcd} (save that hi give accusatives instead of datives, b ἕαν for ἢ and περιπέσῃ for περιπέσῃ and g om. τινὶ and A^{bcd} trans. ζημία and δπ.). c reads ζημίαν ἢ ἀπωλεία τινὶ περιπέσει. ³⁵ bde add μου. ³⁶ c. h, β-g read θροεῖσθε, g προεῖσθε. ³⁷ A^{bcd} add πλάτης. ³⁸ α. adg, S¹ read ἐπιθ. ποιεῖ, df ἐπιθυμῶν σε ποιεῖ, A^{bcd} = ἐπεθύμησε ποιῶν τοῦτο (A^c om.). ³⁹ g. α read ἀπολλομένην, d ἀπολλυμένην, e ἀπολλομένην, α, S¹ ἀπολλυμένην. A^{bcd} = καὶ εἰς τὸ τελειῶν (A^{bcd} τελειώσας) τὴν ἀπώλειαν. ⁴⁰ α. β, S¹ read as in margin (save that d reads θυμωθεὶς). A^{bcd} = λυπηθῇ

6. Καὶ ⁴¹ ἐὰν ζημιωθῇτε ἐκουσίως * ἢ ἀκουσίως ⁴² * μὴ λυπεῖσθε ⁴³. ἀπὸ γὰρ λύπης ⁴⁴ ἐγείρεται ⁴⁵ καὶ ⁴⁶ θυμὸς ⁴⁷ ἔμετὰ ψεύδους⁷. 7. * Ἔστι δὲ διπρόσωπον κακὸν ὁ θυμὸς μετὰ ψεύδους ⁴⁸, καὶ συναίρονται ⁴⁹ ἀλλήλοις ἵνα ταραξώσι ⁵⁰ * τὴν καρδίαν ⁵¹. ταρασσομένης δὲ τῆς ψυχῆς συνεχῶς, ἀφίσταται ⁵² Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελίαρ.

β, Α, S¹
τὸ δια-
βούλιον.
bdg, A,
S¹ τὰς
ἐντολάς.

V. Φυλάξατε¹ οὖν, * τέκνα μου², * τὴν ἐντολὴν³ τοῦ⁴ Κυρίου

καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ τηρήσατε⁵.

ἀπόστητε⁶ ἀπὸ τοῦ⁷ θυμοῦ⁸,

καὶ μισήσατε⁹ τὸ ψεῦδος,

ἵνα¹⁰ * Κύριος κατοικήσῃ ἐν ὑμῶν¹¹

καὶ φεύξεται¹² * ἀφ' ὑμῶν¹³ ὁ Βελίαρ.

2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε¹⁴ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ

καὶ οὐ μὴ ἐμπέσητε εἰς μῆνιν¹⁵ * καὶ ταραχάς¹⁶,

ἀλλ' ἔσεσθε¹⁷ ἐν εἰρήνῃ ἔχοντες τὸν θεὸν * τῆς εἰρήνης¹⁸

καὶ * οὐ μὴ κατισχύσει¹⁹ ὑμῶν²⁰ πόλεμος.

(but A° over line θυμωθῇ) διὰ πόθου τοῦ ἀπολλωλότης. α om. rest of chapter.

⁴¹ c. h, β, A^{b+cd+e} om. ⁴² b om. ⁴³ A^{b+cd+e} = καὶ ταραχῇτε. ⁴⁴ A^{b+cd+e}

by easy internal corruption = θυμοῦ. ⁴⁵ α, d, A, S¹. β—α read ἐγείρει.

⁴⁶ c. hi, β, A^{b+cd+e} om. ⁴⁷ α, A. β—α read θυμὸν. ⁴⁸ de, A^{b+cd+e} (save that d read διπρόσωπον). b, S¹ read διπρόσωπον κακὸς θυμὸς (b θυμὸν) μετὰ ψεύδους. α, fg om. through hmt. ⁴⁹ de, hi, f read συναϊρῶνται, c συναϊνῶνται

(sic), dg συναρῶνται, which are corrupt forms of the word in the text. συναίρονται ἀλλήλοις means 'unite with one another,' 'assist one another,' and is so rendered by A^{b+cd+e}. S¹ = συμμίσγονται and accordingly supports reading of dg, which it took to be from συναρῶ. It might be possible to regard συναρῶνται as a present middle Attic form of συναρῶ, 'to support,' 'advocate,' but this is unlikely. . ⁵⁰ α, b, g. de read ταραξώσιν, f πράξουσιν.

A = προπέμψουσιν. Same corruption as in ver. 1. ⁵¹ α. β, A^{b+cd+e}, S¹

as in margin (save that ef read τὰ διαβούλια). d adds τῆς ψυχῆς. ⁵² α,

dg. bef, A om.

V. ¹ df read φυλάσσετε. ² α om. ³ α, aef, S¹. bdg, A, S¹ read as in margin. ⁴ dg om. ⁵ α, abef. d read ἐκλήγησατε, g τηρήσατε. A = μὴ

ἐκκλίνετε. ⁶ dg add δέ. ⁷ α, e. β—e, A om. ⁸ A read ~~υμῶν~~ ⁹ hi read μισοῦτε.

(= ψεύδους) corrupt for ~~υμῶν~~ ¹⁰ hi read μισοῦτε. ¹¹ hi read μισοῦτε.

¹² hi, g add δ. ¹³ A^{b+cd} tra. Κύριος . . . ὑμῶν and φεύξεται . . . Βελίαρ. For

κατοικήσῃ which c, f read, we find κατοικήσῃ in hi, β—f. α om. next line.

¹⁴ α. bfg read φύγη, de φεύγει. ¹⁵ hi om. ¹⁶ c, β—α. hi read φθίγγετε,

α λαλεῖτε. ¹⁷ b, S¹ reads ἡδονήν. ¹⁸ A^{b+cd} om. ¹⁹ A adds πάντοτε.

²⁰ A = τὸν εἰρηνοποιῶν. α om. rest of chapter and vi. 1—7. ²¹ c reads οὐ

μὴ κατισχύσει. A = καταπαύσεται. ²² dg, A = ἐν (d om.) ὑμῶν. ²³ dg

read καὶ (b om.) ἀγαπᾶτε. ²⁴ d reads θεὸν. ²⁵ c, bef, g (save that g om.

3. Ἀγαπήσατε²¹ τὸν Κύριον²² ἐν πάσῃ * τῇ ζωῇ²³ ὑμῶν²⁴

* καὶ ἀλλήλους²⁵ ἐν ἀληθινῇ²⁶ καρδίᾳ.

4. * Ἐγὼ οἶδα²⁷ ὅτι ἐν ταῖς²⁸ ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε²⁹

τοῦ Κυρίου,

καὶ προσοχθεῖτε³⁰ τῷ³¹ Λευί,

καὶ πρὸς τῷ³² Ἰουδᾶ³³ παρατάξεσθε³⁴,

ἀλλ' οὐ δυνήσεσθε³⁵ πρὸς αὐτοὺς³⁶.

* ἄγγελος γὰρ Κυρίου ὁδηγεῖ ἐκατέρους³⁷,

ὅτι ἐν αὐτοῖς³⁸ στήσεται ὁ³⁹ Ἰσραήλ.

5. Καὶ * ὡς ἂν ἀποστήσεσθε⁴⁰ ἀπὸ⁴¹ Κυρίου⁴², * ἐν πάσῃ

κακίᾳ⁴³ * πορευόμενοι ποιήσετε τὰ βδελύγματα τῶν ἐθνῶν ἐκπορ-

νεύοντες ἐν⁴⁴ γυναιξίν ἀνόμων⁴⁵ καὶ ἐν πάσῃ πονηρίᾳ⁴⁶

ἐνεργούντων⁴⁷ ἔν ὑμῶν⁴⁸ * τῶν πνευμάτων⁴⁹ τῆς πονηρίας⁵⁰.

6. [Ἀνέγνω γὰρ⁵¹ ἐν βίβλῳ Ἐνὼχ⁵² τοῦ δικαίου * καὶ

ἔγνω⁵³ ὅτι ὁ⁵⁴ ἄρχων ὑμῶν⁵⁵ ὁ Σατανᾶς ἐστίν⁵⁶ * καὶ

ὅτι⁵⁷ τὰ πνεύματα τῆς πονηρίας⁵⁸ καὶ τῆς ὑπερηφανίας⁵⁹ πορνείας.

τῇ), A, S¹. h, d read τῇ (h om.) ψυχῇ. ²⁶f reads ἡμῶν. ³⁶hi, β (save

that f om. καὶ), A. c om. ³⁴A = καθαρῶ. ³⁷α (save that h adds

γάρ before οἶδα), A. β, S¹ read as in margin. ³⁸c. h, β, A om.

³⁹c reads ἀποστῆτε ἀπὸ. ³⁰c, beg. h reads προσώχθητε, d f προσωχθήσετε.

A = ἐπαραστήσεσθε. ³¹b reads τόν. ³²α, β om. ³³α. β reads

Ἰουδάν. ³⁴α (save that c gives παρατίξεσθε), ef (save that f gives

παρατάξεσθε). bdg, A read ἀντιτάξεσθε. ³⁵c reads δυνήσεται, g δύνασθε.

³⁶α, β, A^b. A^{ab+de} = αὐτόν. ³⁷hi, A (save that eg om. γάρ and g, A

read ὁδηγήσει and for ἐκατέρους A^b read αὐτούς, A^{b+de} αὐτόν, A^c ἔτι). c om.

hi add αὐτούς. ³⁸A^{ab+de} = αὐτῶ. ³⁹α. β om. ⁴⁰α. β reads as in

margin (save that g om. ἂν). A = ἀποστάντες. ⁴¹c adds τοῦ. ⁴²A^b =

αὐτοῦ. ⁴³A^c reads *γοσφωρη-βελυμα* = ἐπιθυμία corrupt(?) for

γοσφωρη-βελυμα = ἐν κακίᾳ. This phrase A trs. after next word. ⁴⁴α.

β, S¹ read πορευόμενοι (πορεύεσθε b) καὶ (bg, S¹ om.) ποιοῦντες βδελύγματα

(βδελύγμα g) ἐθνῶν, ἐκπορνεύοντες (ἐκπορεύοντες b, S¹, καὶ πορεύοντες g) ἐν. A⁽⁴⁷⁾b

= πορεύεσθε (πορεύεσθε A^b) καὶ ποιοῦντες βδελύγμα ἐκπορνεύοντες ἐν ἔθνεσιν

ἐν. A^{b+de} = πορεύεσθε καὶ ποιοῦντες βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. A⁽⁴⁷⁾c

βδελυσσόμενοι βδ. ἐν ἔθν. ἐκπορνεύοντες ἐν. ⁴⁸c, S¹ read ἀνόμοις. ⁴⁹dg

read πορνεία. ⁵⁰α, β-g. A^{b+de} read *μνηστειμωμω* (= ἀφροσύνητος)

corrupt(?) for *μνηστειμωμω* = ἐνεργούντος. A^b (i.e. *μνηστειμωμω* *μνημω* *μνημω*)

= ἔθνη ἄλλος γίνεσθαι(?). A^c = ἐθνῶν(?) γίνεσθαι ἄλλος. ⁵¹hi om. A =

τοῦ πνεύματος. ⁵²α. β, A^{b+de} S¹ read as in margin. A^{b+de} = πορνείας καὶ

πλάνης. ⁵³c om. ⁵⁴d trs. after δικαίον. ⁵⁵c. hi read καὶ εἶπον.

bdgfy, A, S¹ om. ⁵⁶g om. ⁵⁷d om. ⁵⁸α. β trs. before ὁ Σ. A, S¹

= ἔσται. ⁵⁹f, A^{b+de} S¹ read ὅτι, A^{b+de} καὶ. bdgfy, A, S¹ add πάντα.

⁶⁰α, f, be, A, S¹ read πορνείας, dg πλάνης καὶ (d om.) τῆς πορνείας. A^c

β, S οἶδα

γάρ.

β ὡς ἂν

ἀπο-

στήτε.

defy, S¹

πορνεύ-

μενοι καὶ

(g, S¹

om.) ποι-

οῦντες.

β, A, S¹

πλάνης.

defy, A

ὅτι.

bdgfy, A,

S¹ πάντα

τά πνεύ-

ματα.

β, A, S¹

πορνείας.

bdg, A
τῷ Λευί
† ὑπακού-
σονται.

† δαπανέσονται⁵⁸ * τοῦ παρεδρεύειν⁵⁹ τοῖς υἱοῖς Λευί, τοῦ ποιῶν⁶⁰
αὐτοὺς ἐξαμαρτάνειν ἐνώπιον Κυρίου.

7. Καὶ * οἱ ἐμοὶ υἱοὶ⁶¹ συνεγγίζοντές⁶² εἰσι τοῦ⁶³ Λευί
καὶ συναμαρτάνουντες⁶⁴ αὐτοῖς⁶⁵ ἐν πάσιν.

* οἱ δὲ υἱοὶ τοῦ⁶⁶ Ἰούδα ἔσονται ἐν πλεονεξίᾳ
ἀρπάζοντες⁶⁷ ἀλλότρια ὥς⁶⁸ λέοντες.]

8. Ἔκ⁶⁹ διὰ τοῦτο ἀπαχθήσεσθε⁷⁰ [σὺν αὐτοῖς]⁷¹ * εἰς
αἰχμαλωσίαν⁷²

κάκει ἀπολήψεσθε⁷³ * πάσας τὰς πληγὰς Αἰγύπτου⁷⁴
καὶ πάσας τὰς⁷⁵ πονηρίας⁷⁶ τῶν ἐθνῶν.

9. Καὶ οὕτως⁷⁷ ἐπιστρέψαυτες⁷⁸ πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε⁷⁹
καὶ ἔξει ὑμᾶς⁸⁰ εἰς τὸ ἀγίασμα αὐτοῦ
* καὶ δώσει⁸¹ ὑμῖν εἰρήνην⁸².

10. Καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν * ἐκ τῆς φυλῆς [Ἰούδα καὶ] τοῦ Λευί
τὸ σωτήριον Κυρίου⁸³

β, S¹ καὶ
αὐτὸς.

* αὐτὸς γὰρ⁸⁴ ποιήσει πρὸς τὸν Βελίαρ πόλεμον⁸⁵

om. next three words. ⁵⁸ bdg, A[→] add τῷ Λευί before this verb. A^b adds
οὐ. If the former is a later addition (α, ef, S¹ om. it), ὑπακούσονται can
hardly be right. Probably ἰϣϣρ to which ὑπακούσονται goes back is corrupt
for ἰϣϣρ = συστρέφονται, 'will conspire.' S¹ ὑπακούεσθαι ἀρξονται. ⁵⁹ A
= καὶ παρεδρεύουσι, S¹ καὶ ἀρέσκειν. ⁶⁰ h, d read τοῦ ποιῆσαι, A καὶ
ποιήσουσι. ⁶¹ α. β read οἱ (b om.) υἱοὶ μου. ⁶² α. β reads ἐγγίζοντες.

⁶³ α. β-af, S¹ read τῷ, f, A τοῖς υἱοῖς. ⁶⁴ c. hi, bef read συναμαρτάνουντες,
dg ἐξαμαρτάνουντες (+ εἰσὶ g). g, A^a add εἰσὶ, A^{b+cd} ἔσονται. ⁶⁵ d trs. after
πάντων. g om. For αὐτοῖς A^{b+cd} give ἰερεῦσιν. ⁶⁶ α. b reads καὶ υἱοῖ,
d ἀλλὰ καὶ οἱ υἱοὶ, efg, A καὶ οἱ υἱοὶ. ⁶⁷ befg add τὰ. ⁶⁸ d adds οἱ.

⁶⁹ α. β, A, S¹ om. ⁷⁰ A = ἐλεύσεσθε. g om. next six words. ⁷¹ added
by interpolator of verses 6, 7. ⁷² α, d. bef read ἐν αἰχμαλωσίᾳ.

⁷³ c reads ἀπαλήψεσθε. ⁷⁴ A^{b+cd} = σὺν αὐτοῖς πληγὰς ἐν Αἰγύτιος. ⁷⁵ b om.
⁷⁶ d reads πορνείας. ⁷⁷ A = μετὰ ταῦτα. The text requires some such
expression. ⁷⁸ hi, bef, S. c reads ἐπιστρέψασθαι, d, A ἐπιστρέψετε.

⁷⁹ A = καὶ ἐλεήσει ὑμᾶς. ⁸⁰ g adds κύριος. ⁸¹ f, A, S¹. The same text
is implied in all the other MSS. but b. c καὶ δώσει, h, e καὶ δώξ, d καὶ δώσει,
g καὶ δώσει, b βού. ⁸² hi add περὶ τοῦ Χριστοῦ as title before verses 10-13.
A adds εἰς τὸν αἰῶνα. ⁸³ A^{b+cd} = σωτήριον ἐξ οἴκου Ἰ. καὶ ἐκ φυλῆς Λευί. β om. τοῦ
before Λευί. For κυρίου g reads τοῦ θεοῦ. Here A adds καὶ δώσει εἰρήνην ἔως
τοῦ αἰῶνος (+ τῷ Ἰσραὴλ A^{b+})—a doublet from the preceding verse. I have
bracketed Ἰούδα καὶ as an interpolation, for if it were original we should
have φυλῶν and not φυλῆς. Cf. T. Sim. vii. 1, T. Gad viii. 1, T. Jos. xix. 6.

⁸⁴ α. β, S¹ read as in margin. A = καί. ⁸⁵ A[→] trs. before πρὸς τὸν.
Here A^{b+cd} add καὶ ψυχὰς ἀγίων πρὸς ἐαυτὸν καλέσει, καὶ ἐπιστρέψει καρδίαν
ἀπειθῶν πρὸς τὸν κύριον, which are drawn and expanded from ver. 11.

καὶ τὴν ἐκδίκησιν τοῦ ἐκόντος δώσει τοῖς⁸⁶ † πατράσιν⁸⁷ ὑμῶν⁸⁸.

11. Καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν λήψεται⁸⁹ ἀπὸ τοῦ Βελιάρ, [τὰς ψυχὰς τῶν ἀγίων]⁹⁰

* καὶ ἐπιστρέψει⁹¹ καρδίας⁹² ἀπειθεῖς⁹³ πρὸς Κύριον.

καὶ δώσει * τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν⁹⁴ εἰρήνην αἰώνιον.

12. Καὶ * ἀναπαύσονται ἐν Ἑδὲμ ἄγιοι⁹⁵

καὶ ἐπὶ * τῆς νέας⁹⁶ Ἱερουσαλὴμ εὐφρανθήσονται δίκαιοι β-αδ, Α,

* ἥτις ἐστὶ δόξα θεοῦ αἰῶνος⁹⁷. S¹ ἥτις

13. Καὶ οὐκέτι ὑπομενεῖ⁹⁸ Ἱερουσαλὴμ ἐρήμωσιν

* οὐδὲ αἰχμαλωτισθήσεται Ἰσραὴλ⁹⁹,

ὅτι¹⁰⁰ Κύριος ἔσται¹⁰¹ * ἐν μέσῳ¹⁰² αὐτῆς¹⁰³ [τοῖς ἀνθρώ- β-α, S¹

ποις συναστροφόμενος]¹⁰⁴ ἔσται εἰς

καὶ δ¹⁰⁵ Ἅγιος Ἰσραὴλ βασιλεύων¹⁰⁶ ἐπ' αὐτῆς¹⁰⁷ [ἐν ἐν ἀλη-

* ταπεινώσει καὶ πτωχείᾳ¹⁰⁸, καὶ ὁ πιστεύων * ἐπ' αὐτῇ¹⁰⁹ * βασιλεύσει ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐν ἀληθείᾳ¹¹⁰]. αἰῶνος.

A⁸⁶ om. next sixteen words. ⁸⁷ cf om. ⁸⁸ b reads *πάρασιν*—a bad emendation of *πατράσιν* found in all other MSS. and in A, S¹. But *πατράσιν ὑμῶν*, which is impossible, = *בְּבָרִיכָא* which is corrupt for *בְּבָרִיכָא* = *πολεμίοις ὑμῶν*, and the line = 'and he will execute an everlasting vengeance on your enemies' (i.e. *בְּבָרִיכָא בְּנֶחֱמַת נְפֻשׁוֹ*). For text of A see note 85. ⁸⁹ df. α, beg, S¹ read *ἡμῶν*. A = *αὐτοῦ*. ⁹⁰ dg which g trs. before *τὴν αἰχ.* c reads *λάβε* (†), hi, bef *λάβη*. ⁹¹ α. β reads *ψυχὰς ἀγίων*, S¹ *ψυχῶν ἀγίων*. A^{89a} read *καὶ τὰς ψ. τῶν ἀγ.* See ver. 10, note 85 where A^{89a} wrongly insert 11^{ab}. I have bracketed *τὰς . . . ἀγίων* as a Christian addition. ⁹² f om. ⁹³ d reads *ψυχὰς*. ⁹⁴ A⁹⁴ = *ἀπειθεῖς*. ⁹⁵ A trs. after *αἰώνιον*. ⁹⁶ So A⁹⁶. Possibly also A⁹⁶ though printed Arm. Text represents A⁹⁶ as ἐν Ἑ. ἀναπ. ἀγ. A^{96d} = *πάντες ἀγ. ἐν Ἑ. ἀναπ.* ⁹⁷ dg, A, S¹. c reads *τῆς βασιλείας*, hi, cf *τῆς νέας ἀγίας* (*ἀγίας καὶ νέας ε, ἀγίας νέας, f*), d *τὴν ἀγίαν καὶ δικαίαν*, S² *τῆς ἀγίας*. The reading *ἀγίας* may be due to *עֲלִיזָה* being written corruptly a second time as *עֲלִיזָה*. ⁹⁸ α (save that h reads *Κυρίου*). bef g, A, S¹ read as in margin (save that cf, A, S¹ read *ἐστὶ* and g *θεῷ αἰωνίῳ*), d *ἔως τοῦ αἰῶνος*. ⁹⁹ f reads *ὑπομείνη*. For *ὑπομ.* 'I. ἐρήμωσιν' A gives 'I. ἐρημωθήσεται'. ¹⁰⁰ d reads *οὐ δι αἰχμαλωτισθήσονται*. For *αἰχμαλωτισθήσεται* b reads *αἰχμαλωτίζεται*. hi add *ὁ* before Ἰσραὴλ. ¹⁰¹ d reads *ὁ*. ¹⁰² hi read *ἐστὶ*. ¹⁰³ bd read *ἐν μέσῳ*. ¹⁰⁴ A = *αὐτῶν*. ¹⁰⁵ A Christian (?) interpolation. In T. Jud. xxiv. 1 this is said of the Messiah. The phrase is used with reference to wisdom in Bar. iii. 37. A = *καὶ τοῖς ἀνθ. συναστροφόμενοι*. ¹⁰⁶ b om. ¹⁰⁷ A = *βασιλεύσει*. ¹⁰⁸ α, cf, A. d read *ἐπ' αὐτὴν*, b, S¹ *ἐπ' αὐτοῖς*, g *ἐν αὐτοῖς*. ¹⁰⁹ α, β, A¹⁰⁹ (save that bdg add *ἐν* before *πτωχείᾳ*). A^{109a} = *εἰρήνη*. ¹¹⁰ c, bef. hi read *ἐπ' αὐτόν*, dg *ἐν αὐτῷ*. ¹¹⁰ α. bdeg read *βασ. ἐν ἀληθ.* (+ καὶ g) *ἐν τοῖς*

αὐτὸν εἰς τέλος¹⁹ κακῶν²⁰. 6. Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ τῆς²¹
ἀνομίας²² * τοῦ Ἰσραὴλ²³ (οὐκ ἔσται)²⁴ ἀφιστάμενος²⁵ * ἀπ'
αὐτῶν²⁶ * ὁ Κύριος²⁷, καὶ²⁸ * μετελεύσεται ἐπ' ἔθνη ζητοῦντι τὸ β + ἔθνη
θέλημα αὐτοῦ²⁹, ὅτι * οὐδεὶς τῶν ἀγγέλων ἔσται ἴσος αὐτῷ³⁰. ποιούν-
7. Τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ³¹ ἐν * παντὶ τόπῳ Ἰσραὴλ³² ἔσται ἐν β, Α, S¹
τοῖς³³ ἔθνεσιν³⁴. ἔσται ἐν.

8. Διατηρήσατε οὖν³⁵ ἑαυτοὺς³⁶, τέκνα μου, ἀπὸ παντὸς β, S¹
* ἔργου πονηροῦ³⁷, ἔθνεσιν
καὶ ἀπορρήψατε * ἀφ' ὑμῶν τὸν θυμὸν καὶ τὸ ψεῦδος³⁷ σωτήρ.
καὶ ἀγαπήσατε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν¹. β-g πᾶν,

ἐπιστρέψει τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐνισχύσει. A adds καὶ according to printed Arm. Text but certainly A^{be} do not. ¹⁹ d reads ἐκπεσεῖν, ¹⁹ hi, befg, A. c reads χεῖρας, d βάθος. ²⁰ A = κακόν. ²¹ α, A^{be}. β, A^{be} om. ²² d reads ἀνομίας. ²³ hi read αὐτοῦ ὁ Ἰσραὴλ, g Ἰσραὴλ. ²⁴ I have added these words. If we do not so the loss of one or more clauses must be assumed before καὶ μετελεύσεται, for ver. 6 deals with the restoration of Israel through the angel of peace. ²⁵ A = ἀποστήσεται. ²⁶ hi read ἀπ' αὐτοῦ. g trs. after κύριος. ²⁷ α, g. β-g, A, S read κύριος. We should perhaps bracket ὁ κύριος as an interpolation. This verse relates to the action of the angel of peace. See note 24. But the αὐτοῦ after θέλημα supports it. ²⁸ α, A. β, S om. ²⁹ c (save for the corruption of ἔθνη for ἔθνει). Text = וְנָצַח נֶפֶשׁ לְנִי בְּיָדִי, נֶפֶשׁ is of course very unusual in this sense in Hebrew. It is probably a corruption of נֶפֶשׁ = ποιῶντα, which is the reading of all the other MSS. hi, befg read μετελεύσεται ἐπὶ ἔθνη (b ὅπισθε) ποιῶντα τὸ θ. αὐτοῦ (τὸ ἀληθὲς ἀλεῖμμα g), d μεταστραφήσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη ποιῶντα τ. θ. α. A = μετελεύσεται ἐπὶ τὰ ἔθνη καὶ τὸ θέλημα αὐτοῦ τελειώσει. S¹ ἔσται ἐν ἔθνεσιν ποιῶν τὸ θέλημα αὐτοῦ. Here c alone is right, in reading the singular ἔθνει. The other texts did not arise from a deliberate transformation of the text in the Christian interest but from the miswriting of ἔθνει as ἔθνη. We have seen above that μετελεύσεται (μεταστραφήσεται d) = בְּיָדִי, which is here to be taken transitively = ἐπιστρέψει, 'he will transform.' On the other hand, if we do not insert the negative before ἀφιστάμενος, we must assume the loss of some words before καὶ μετελεύσεται referring to Israel's repentance or conversion. If in these Israel was the subject then בְּיָדִי would be rendered 'they will become a nation.' ³⁰ α, β-b, A, S¹ (save that h, c read ἴσως, i ἴσφ, d trs. ἔσται after αὐτοῦ, and A, S¹ om. ἔσται). d reads οὐδενὶ τῶν ἀγγ. ἔσται ὡς αὐτῷ. ³¹ β, A, S¹ add ἔσται. ³² α, β, S¹ (save that g om. τόπῳ, d om. Ἰσραὴλ, and h adds ἐν bef. Ἰσ.). A = ἐν πάσῃ γῇ καὶ ἐν Ἰσραὴλ. ³³ g om. ³⁴ β, S add σωτήρ (g σωτηρία). After this a resumes. ³⁵ aef om. ³⁶ α, β, A (save that c om. ἔργου and d reads πον. ἔργου). ³⁷ α. β, S¹ read τὸν θ. καὶ πᾶν (g τὸ) ψεῦδος (+ ἀφ' ὑμῶν d). A has elements of α and β and = ἀφ' ὑμῶν ψεῦδος καὶ

β, A, S¹ 9. Καὶ ἃ ἠκούσατε³⁸ παρὰ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, μετά-
 (+ τὸν Δ) δοτε³⁹ ἡ καὶ⁴⁰ ὑμεῖς⁴¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁴², [ἵνα δέξηται⁴³
 νόμον θεοῦ. ὑμᾶς ὁ Σωτὴρ⁴⁴ τῶν ἐθνῶν * ἐστὶ γὰρ ἀληθὴς καὶ μακρόθυμος,
 β, S¹ πρῶτος καὶ ταπεινός⁴⁵, καὶ⁴⁶ ἐκδιδάσκων⁴⁷ διὰ τῶν ἔργων * τὸν
 δικαιοσύνη τοῦ νόμον Κυρίου⁴⁸]. 10. Ἀπόστητε οὖν ἀπὸ πάσης ἀδικίας
 νόμου τοῦ καὶ κολληθήτε⁴⁹ τῇ δικαιοσύνῃ τοῦ⁵⁰ Θεοῦ⁵¹, καὶ ἔσται τὸ
 β, S¹ γένος ὑμῶν⁵² εἰς σωτηρίαν * ἕως τοῦ αἰῶνος⁵³. 11. * Καὶ
 β, A, S¹ θάψατέ με⁵⁴ ἐγγὺς τῶν πατέρων μου.
 κατε- VII. Καὶ ταῦτα εἰπὼν * καταφιλήσας αὐτοῦ¹ * ὑπνωσεν
 φίλησεν αὐτοῦ² ὅπως καλῶ³. 2. Καὶ³ ἔθαψαν αὐτὸν * οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
 καί. Καὶ⁴ μετὰ * τοῦτο ἀπήνεγκαν⁵ τὰ ὀστά αὐτοῦ⁶ ... * ἐνθα ἦν⁷
 β, A, S¹ Ἰαβραὴμ⁸ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ⁹.
 ἡπνον [3. Πλὴν οὖν¹⁰ προεφῆτευσεν αὐτοῖς¹¹ Ἰδὼν¹² ὅτι ἐπιλά-
 αἰώνιον. β-δ, A, S¹ ταῦτα ἀνήνεγκαν¹ τὰ ὀστά αὐτοῦ¹ (+ καὶ κατέθηκαν f (dg), A, S¹) σύνεγγυς.

πάντα θυμὸν. ³⁸ g, A read ἀκούετε. ³⁹ d om. ⁴⁰ hi read δέ. ⁴¹ d adds ποιείτε ἀναγγεῖλατε δὲ αὐτὰ καί. ⁴² a adds αὐτῶν, cf αὐτὰ, g ἀναγγεῖλατε. ⁴³ hi add καί. ⁴⁴ b reads σωτὴρ. The clause ἵνα ... ἐθνῶν in its present form is obviously Christian. The words that follow might be taken as referring to Dan. (Cf. i. 3), but it is safer to bracket them as an addition. ⁴⁵ d reads ἐστὶ γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐν πᾶσι, πρῶτος τε καὶ ταπεινός, g ἐν πᾶσι γὰρ ἀλ. καὶ μ. ἐστὶ, ταπ. καὶ πρῶτος. ⁴⁶ g om. ⁴⁷ c reads διδάσκων. ⁴⁸ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴⁹ hi read κολληθήσεσθε. ⁵⁰ α, A, β, S¹ add νόμου τοῦ (dg om.). ⁵¹ α, β-δ, A^{abde}, b, A^{abde}, S¹ read κυρίου. A^a om. b om. rest of verse. ⁵² c, A. hi read ἡμῶν, β, S¹ μου. ⁵³ g reads εἰς τοὺς αἰῶνας. ⁵⁴ α, β-dg, A^{abd}, S¹. d reads θ. δέ με, g θάψαντες οὖν, A^{abc} καὶ νῦν, τέκνα μου, θάψατέ με.

VII. ¹ α. β, A, S¹ read as in margin. ² c. β, A read ὑπνωσεν ὕπνον αἰώνιον, hi ἐκοιμήθη. d adds πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν ὑπάρχων. Here c = מוכה בשנה מוכה, where מוכה is corrupt for מוכה. Cf. T. Zab. x. 6. β, A = מלך עולם שנה שנה, which I take to be a corruption of c (emended). The addition in d confirms the emendation of c. ³ This verse appears in d as follows: καὶ ἐνέγκαντες οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θήκην ξύλων ἀσπίτων κατεσκευασμένην κατέθεντο αὐτὸν ἐν αὐτῇ. μετὰ ταῦτα δὲ ἀνέγκαντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χευρὼν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ. Καὶ οὗτοι μὲν εἰσιν οἱ λόγοι οὓς ἐνετείλατο Δάν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ⁴ g om. ⁵ α, A^a. β-d read ταῦτα ἀνήνεγκαν. ⁶ f, A^{abde}, S¹ add καὶ κατέθηκαν (+ αὐτὰ f), g adds θέντες. Such an addition is found in d (see note 3), and is needed. Hence with f (dg), A^a, S¹ add καὶ κατέθηκαν. ⁷ α. β-d, A, S¹ read σύνεγγυς (g ἐγγίς). ⁸ g om. rest of chapter. ⁹ This forms the natural close of the Testament. Verse 3 is the addition of a later hand. It is still more severe on Dan than v. 5, 8. ¹⁰ α. adef om. b, S¹ read ὅς. ¹¹ d reads ἐπ' αὐτούς. A = περὶ

θῶνται¹³ τοῦ¹⁴ Θεοῦ αὐτῶν¹⁵ καὶ ἀλλοτριωθήσονται¹⁶ γῆς¹⁷ ὁδ, Α
κλήρου¹⁸ αὐτῶν, «καὶ γένους Ἰσραὴλ», καὶ πατριᾶς «† τοῦ νόμον.
σπέρματος αὐτῶν¹⁹»].

Διαθήκη Νεφθαλεὶμ τοῦ ὀγδόου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
Βάλλας¹.

h, β-δg
τελευτῆς.
β, Α, S¹

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλεὶμ ἧς² διέθετο³ ἐν καιρῷ
† τῆς ἐξόδου¹⁴ αὐτοῦ ἐν ἔτει * ἑκατοστῷ καὶ τριακοστῷ⁵ τῆς⁶ αὐτοῦ.
ζωῆς αὐτοῦ⁷. 2. Συνελθόντων⁸ τῶν υἱῶν αὐτοῦ⁹ ἐν τῷ¹⁰ β-δg, Α,
ἐβδόμῳ μηνί, μιᾷ¹¹ τοῦ μηνός¹², ἐποίησε δεῖπνον αὐτοῖς¹³. S¹ αὐτοῖς
3. * Καὶ τὸ πρῶτ¹⁴ μετὰ τὸ ἐξυπνισθῆναι¹⁵ αὐτὸν εἶπεν αὐτοῖς¹⁶ κάθονα.

αὐτῶν. ¹³ h, d, A om. ¹⁸ hf. α, as read ἐπιλάθονται, d ἐπιλησθήσονται.
¹⁴ α, S¹. ὁδ, A read as in margin. asf om. ¹⁵ A^{b+4} om. next five words
through hmt. ¹⁶ α, abs. d reads ἀπὸ ἀλλοτριωθήσονται, f ἀλλοτριωθήσονται.
¹⁷ h, d om. ¹⁸ d reads κλήρους. S¹ om. ¹⁹ α. adef, S¹ read as α but
prefix αὐτῶν καὶ. b reads αὐτῶν οὕτως καὶ γέγονεν. d adds ὅτι καὶ γέγονεν
ἐπ' αὐτούς. A is here wanting. Of the above readings the hardest is that
of α, adef, S¹. If this verse was added in the Hebrew, we might regard
עַל־אֵת which is presupposed by τοῦ σπέρματος αὐτῶν as a corruption
of עַל־אֵת = καὶ διασπαρήσονται or דַּמְסָו = γέγονεν ἐπ' αὐτούς as in d. But the
text is quite uncertain. At the close d adds τῷ θεῷ ἡμῶν εἰς δόξα εἰς
αἰῶνας. Ἀμήν, f, S¹ Δὲν υἱὸς Ἰακώβ ᾤ υἱὸς Βάλλας ᾤ ἔζησεν ἔτη ρε'.

I. ¹ Title. α in text. α reads Νεφθαλεὶμ, βef, A^{act} δ. N. (+ ἡ δ) περὶ
φυσικῆς ἀγαθότητος, d (conflate from α and abef) δ. N. υἱὸς Ἰακώβ ἡ
υἱὸς Βάλλας β' περὶ φυσ. ἀγαθότητος, g δ. N. περὶ πλεονεξίας ἡ. A^b = A^{act}
(I save that for φυσ. ἀγαθότητος it reads ἀγαθὴν ἡθους), A^{b*} = δ. N. υἱοῦ
Ἰακώβ περὶ φυσικοῦ ἀγαθοῦ, A^d δ. N. f adds Νεφθαλεὶμ ἐρμηνεύεται πλατυσμός.
² b, S¹ read ὡ, g ἦν. ³ d reads ἔθετο. ⁴ c. h, adef read τῆς (d. om.)
τελευτῆς, βg, S¹ τέλους. A om. ⁵ h, asf (save that f om. καὶ and as read
ρλ'), Α, S¹. c, g read ἑκατοστῷ which g tra. before ἔτει. b reads ἑκατοστῷ
τριακοστῷ δευτέρῳ, d ρλβ'. ⁶ ef om. ⁷ c om. ⁸ d adds γάρ. A^{b*}
adds a doublet συναχθέντων, or rather it = συνήλθον συνήχθησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ.
For verses 2-3 and the first three words of 4, g reads ποιήσας δεῖπνον
συνῆξε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἔφη πρὸς αὐτούς. ⁹ d adds πρὸς αὐτόν. ¹⁰ α,
d. abef om. ¹¹ α, asf, Α, S¹. d reads ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ, b τετάρτῃ. ¹² β-dg,
Α, S¹ add as in margin. ¹³ α. β-dg, Α, S¹ read as in margin (save that
b reads αὐτός for αὐτοῖς and Α πλεονεξία (= χαρά corrupt for
μεγαλοπρέπεια = κάθονα), d αὐτοῖς καὶ ἡνέρεπνε κοίτων καὶ ἐκοιμήθησαν.
¹⁴ α (save that c reads τῷ), b (save that it tra. τὸ π. after αὐτῶν. α reads

β, Α, S¹ ¹⁷ ὅτι Ἀποθνήσκω· καὶ ¹⁸ οὐκ ἐπίστευσαν ¹⁹ αὐτῷ. 4. Καὶ ²⁰ εὐλογῶν. * δοξάζων τὸν ²¹ Κύριον ²² * ἐκραταιώθη καὶ εἶπεν ²³, ὅτι Μετὰ τὸ β, S¹ δείπνον τὸ χθὲς * ἀπέθανεν ἡ σάρξ μου ²⁴. 5. * Ἡρξαστο δὲ ²⁵ λέγειν ²⁶. Ἀκούσατε, τέκνα * μου, υἱοὶ Νεφθαλεὶμ, ἀκούσατε λόγους πατρὸς ὑμῶν ²⁷. 6. Ἐγὼ ἐγεννήθην ἀπὸ Βάλλας ²⁸, ἀποθανεῖται. καὶ ²⁹ ὅτι ³⁰ ἐν πανουργίᾳ ἐποίησε ³¹ Ῥαχὴλ ³², καὶ ἔδωκεν * αὐτ' αὐτῆς ³³ Βάλλαν ³⁴ * τῷ Ἰακώβ ³⁵, καὶ * συλλαβοῦσα ἔτεκε με ἐπὶ τῶν γονάτων τῆς Ῥαχὴλ ³⁶, καὶ ³⁷ διὰ τοῦτο * ἐκάλεσε ἐπὶ τῶν μηρῶν Ῥαχὴλ ³⁸ τὸ ὄνομά μου ³⁹ Νεφθαλεὶμ. 7. * Ἠγάπησε γάρ ⁴⁰ με Ῥαχὴλ ⁴¹ πάντων ⁴², ὅτι ἐπὶ * τῶν γονάτων ⁴³ αὐτῆς ἐγεννήθην ⁴⁴, καὶ ἔτι ⁴⁵ ἔτεκε με. ἀπαλὸν ὄντα * με κατεφίλει ⁴⁶ λέγουσα· * Δοίη μοι ἀδελφόν ⁴⁷ σου ἐκ τῆς κοιλίας μου κατὰ σε. 8. Ὅθεν καὶ ὁμοίός μου ⁴⁸ ἦν κατὰ πάντα ⁴⁹ Ἰωσήφ ⁵⁰ κατὰ τὰς τεθλολογίας ⁵¹ Ῥαχὴλ. β-γ, S¹ ἐκλήθην.

β-γ μηρῶν. β-γ ἴδοιμι ἀδελφόν. βδ, Α εὐχάς.

καί, ef καὶ πρῶτ, d, A τῇ δὲ (καὶ τῇ Α) ἐπαύριον. ¹⁵ d reads ἐξυπνίσαι. ¹⁶ d adds τεκνία μου, γνωστὸν ὑμῖν ἔστω. ¹⁷ d adds ἐγώ, A^b ἰδοὺ ἐγώ. ¹⁸ d adds πορεύομαι ὁδὸν πατέρων μου· οἱ δὲ ἀκούσαντες ταῦτα. ¹⁹ α, d, A^{ab}. adef, A^{bcd} read ἐπίστευον. ²⁰ d reads ὁ δέ. ²¹ α. β-γ, Α, S¹ read as in margin. ²² A = θείον. ²³ α. β, S¹ read as in margin. A = ἐκραταιώθη ἐνθυμούμενος. ²⁴ α. β, S¹ read as in margin. A = ἀποθνήσκω. ²⁵ α. β-dg read ἡρξ. οὖν, d, A καὶ ἡρξαστο. ²⁶ b adds τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, Α αὐτοῖς. ²⁷ α, β-dg. d, A read μου (A^{bcd} om.) N. τοῦ πατρὸς ὑμῶν (d ἡμῶν). d adds ἐνωτίσασθε ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ὑμῖν. ²⁸ a reads Βάλας. d adds Ἰακώβ τῷ πατρί μου, υἱὸς ὕδατος. For Βάλλας . . . to end of chapter g reads B. τῆς παιδείκης Ῥ. ὕδατος υἱὸς τῷ Ἰ. τῷ πατρί μου. ²⁹ d, A om. ³⁰ d reads ὅτε. ³¹ f adds ἡμᾶς. ³² α, a. bdef read Ῥαχὴλ. A^f om. next two lines to Ῥαχὴλ (see margin) through hmt. ³³ b reads ἀνθ' ἐαυτῆς. d adds τὴν παιδείκην. b add τὴν. ³⁴ A^b adds τὴν μητέρα μου. ³⁵ A^{ab} om. d adds δὶδ. ³⁶ α. β-γ, Α, S¹ read as in margin, save that d reads τὸν μηρὸν and a Ῥαχὴλ, and A ἐτίχθη for ἔτεκε με. A om. next nineteen words through hmt (?). ³⁷ c. hi, β, S¹ om. ³⁸ α. β-γ, S¹ read as in margin. ³⁹ α (save that c prefixes ὅτι). β-γ, S¹ read καὶ ἡγάπησε. ⁴⁰ α, a. β-ag read (+ ἡ ε) Ῥαχὴλ. ⁴¹ α. β-γ, S¹ om. ⁴² α. β-dg read τῶν μηρῶν, d τὸν μηρὸν. ⁴³ b reads εἶδει. ⁴⁴ α, d (save that hi read ἐπεφίλει). β-dfg, A read κατεφίλει με, f κατεφίλει. ⁴⁵ So I have emended β-γ, ἴδοιμι ἀδελφόν (ἀδελφούς ε) in accordance with Α which = δοίη μοι κύριος ἀδελφόν. α is very corrupt, ἴδει (ἰδη hi) μοι δ ἀδελφός. ἴδει or ἰδη might be corrupt for εἶη, but this would not explain Α. Our text = ἴη ἡ or ἴη ἡ. ⁴⁶ α, d. β-dg read μοι. A = ἐγώ and adds τῷ before Ἰωσήφ. ⁴⁷ α. β-γ read ἐν πᾶσιν (πάσῃ d). ⁴⁸ hi, b prefix δ. ⁴⁹ α, aef = ἡλῆθ corrupt for ἡλῆθ = εὐχάς which βδ, Α read

9. Ἡ δὲ⁵⁰ μήτηρ μου *Βάλλα ὑπῆρχε⁵¹ θυγάτηρ 'Ρουθαίου⁵², ἀδελφοῦ Δεβόρρας⁵³, τῆς τροφοῦ 'Ρεβέκκας⁵⁴. ἦτις⁵⁵ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτέχθη⁵⁶ ἐν ᾗ καὶ 'Ραχὴλ⁵⁷. 10. Ὁ δὲ 'Ρουθαῖος⁵⁸ ἐκ τοῦ γένους ἦν⁵⁹ 'Αβραάμ, Χαλδαῖος, θεοσεβής, ἐλεύθερος καὶ εὐγενής. 11. *Καὶ αἰχμαλωτισθεὶς⁶⁰ ἡγοράσθη ὑπὸ Λαβάν⁶¹ καὶ ἔδωκεν αὐτῷ Εὐνάν⁶² τὴν παιδίσκην αὐτοῦ⁶³ εἰς⁶⁴ γυναῖκα, ἥτις⁶⁵ ἔτεκε θυγατέρα, καὶ ἐκάλεσεν *τὸ ὄνομα αὐτῆς⁶⁶ Ζέλφαν⁶⁷, *ἐπ' ὀνόματι⁶⁸ τῆς πόλεως⁶⁹ ἐν ᾗ αἰχμαλωτίσθη⁷⁰. 12. *Καὶ μετὰ τοῦτο ἔτεκεν τὴν Βάλλαν⁷¹, λέγων·

α
†Καινοποιός μου ἡ θυγάτηρ·

β-αδ, Α, S³ καὶ ἐπειδὴ κοῦφος ἦμην. *Καινόσπουδος μου ἡ θυγάτηρ⁷². *εὐθὺς γὰρ τεχθεῖσα ἐπιλαβομένη τοῦ μαζοῦ ἔσπεν-δεν θηλάζειν⁷³. β-δ Α, S⁴ ἔταξέ με. βδg, Α

II. *Ἐγὼ ἦμην κοῦφος¹ τοῖς ποσίν² *ὥς ἡ³ ἔλαφος⁴ καὶ⁵ ἔταξέ με ὁ πατήρ μου 'Ιακώβ⁶ εἰς πᾶσαν ἀγγελίαν⁷, *καί γε ἀγγε-ώσει⁸ ἔλαφόν με ἡλόγησεν⁹. 2. Καθὼς⁹ γὰρ *οἶδεν ὁ¹⁰ λίαν.

margin. ⁵⁰ α adds ἡ. ⁵¹ α, Α. β-dg read ἰστί Β. d ἦν and τῆς, after 'Ρουθ. ⁵² h, a. c reads 'Ηροθαίου. i 'Ρουθίου. d 'Ρουθίου. def, Α 'Ρουθίου. ⁵³ a reads Δεβδόρας. ⁵⁴ c reads 'Ρεβέκας. Α⁵ adds γυναῖκας 'Ισαάκ. ⁵⁵ c reads ὅτι. For ἦτις . . . 'Ραχὴλ Α reads ἦτις καὶ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ ἐτέχθησαν αὐτὴ (ἡ μήτηρ Βάλλας Α⁶) καὶ 'Ρ. ⁵⁶ d reads ἐγενήθη. ⁵⁷ α, a. β-g read 'Ραχὴλ. d prefixes ἡ. ⁵⁸ α, a. b reads 'Ρόθιος, def 'Ρούθιος. ⁵⁹ ef om. ⁶⁰ d reads ὅστις αἰχμαλωτίσθη ἀπὸ τῆς ἰαντοῦ πόλεως. ⁶¹ h, f. c reads 'Ενάν, ὁ Εὐνάν, d 'Εδνάν. Α = Ζεννάν. S om. ⁶² d reads αὐτῆς. ⁶³ af om. ⁶⁴ c reads ὅτι. ⁶⁵ h, β-d, Α. c reads τὸ ὄν. αὐτοῦ, d αὐτῆς. ⁶⁶ d reads Ζεβλά. ⁶⁷ β-g. c reads κατ' ὀνόματι, h, ἐπωνομάσθη. ⁶⁸ α, f. β-f, Α, S¹ read κόμης. ⁶⁹ b reads ἡχμαλωτεύθη. ⁷⁰ α. β-d read καὶ (b om.) ἐξῆς (ἐξ ἧς d) ἔτεκεν τὴν Βάλλαν (Λαβάν α but Βάλλαν in second hand), d καὶ πάλιν ἔτεκεν αὐτῇ τὴν Β. ἐξ ἧς ἐγενήθη ἡ ἐγώ. ad om. rest of verse. ⁷¹ bf, S¹. c καινος σπουδος μου ἡ θ. Α = καινοσπουδασμός(?) ἡ θ. μου. α read as in margin. There was a play upon the name in the original. Βάλλαν, λέγων· καινόσπουδος μου ἡ θ. = 'חב הלחב רמק' לה' (save that b, S¹ om. ἐπὶ τοῦ μ). Α slightly corrupt = εὐθὺς γὰρ ἐτέχθη (τεχθεῖς Α⁷) καὶ ἐπιλαβομένη τοῦ μαζοῦ μητρὸς αὐτῆς καὶ ἔσπενδε θηλάζειν. This clause is omitted by α, adg.

II. ¹ c. h, f. read ἐγὼ δι' ἐμὲ κοῦφος. β-ad, Α, S² as in margin. a ἐπεὶ δι' ἐ. ἦμην. d ἐγὼ, τεκία μου, ἐγενόμην κοῦφος. ² b adds μου. ³ c, d. h, f. read ὥσει, β-d ὥς. ⁴ α, d. β-d, Α, S³ om. ⁵ g, Α om. ⁶ α, af. bdg, Α read as in margin. ⁷ c. Other MSS. καί γε ὥς. Α = ὥς γάρ. ⁸ ci, afg. h, bd read οὐλ. ⁹ For verses 2-8 g reads καὶ ἐποιοῦν τὰς ἐντολάς αὐτοῦ κατὰ τὴν, καὶ

δ (def?), κεραμεὺς¹⁰ τὸ σκεὺς πόσον χωρεῖ, καὶ πρὸς αὐτὸ¹¹ φέρει τὸν¹²
 Α κτίσις ὑψίστου. πηλὸν, οὕτω¹³ καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος¹⁴
 δδ (Α?) ποιεῖ¹⁵ τὸ σῶμα, καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος¹⁶ * τὸ
 ἀρχεται. πνεῦμα ἐπιτίθω¹⁷. 3. Καὶ¹⁸ οὐκ ἔστιν ἐνλείπον¹⁹ * ἐν
 δδ, Α ἐκ τοῦ ἐνδὸς²⁰ * τρίτον τριχός²¹. * σταθμῷ γὰρ καὶ μέτρῳ²²
 πάντων καὶ κανόνι πάντα ἡ²³ * κτίσις ἀγένετο²⁴. 4. Καὶ καθὼς²⁵
 δδδ, Α οἶδεν²⁶ ὁ κεραμεὺς ἐνδὸς ἐκάστου τὴν χρῆσιν ὥς²⁷ ἱκανῇ²⁸,
 ὡς. οὕτω²⁹ καὶ ὁ Κύριος οἶδε τὸ σῶμα, ἕως τίνος διαρκέσει ἐν * τῷ
 δδδ, Α ἀγαθῷ³⁰, καὶ πότε ἔρχεται³¹ * ἐν κακῷ³². 5. Ὅτι οὐκ ἔστι
 αὐτοῦ; καὶ ὡς * δ πλάσμα³³ καὶ πᾶσα ἐννοία ἥν ὁ³⁴ ἔργον Κυρίου. * πάντα γὰρ³⁴
 οὗτος³⁵ ἀνθρώπων³⁵ ἔκτισεν κατ' εἰκόνα ἑαυτοῦ³⁶. 6. * Ὡς γὰρ³⁷ ἡ
 αὐτοῦ³⁸ οὕτως³⁸ καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ⁴⁰. ὡς⁴⁸ * ὁ ὀφθαλμὸς⁴⁷
 καὶ * ἡ αὐτοῦ, οὕτως⁴⁸ καὶ τὸ ὕπνος αὐτοῦ. ὡς⁴⁹ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,

τέχνη⁴⁵ αὐτοῦ. ἵκαλ ὡς ἡ προαίρεσις⁴⁴ αὐτοῦ, οὕτως⁴⁵ καὶ ἡ πρᾶξις
 αὐτοῦ. ὡς⁴⁶ ἡ καρδιά αὐτοῦ, οὕτως⁴⁶ καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ⁴⁷.

ἔτερα τινὰ πολλὰ φυσιογνωμικά. ¹⁰ α, Α. β read δ κ. οἶδεν. ¹¹ h, aef. c, d
 read αὐτῷ, δ αὐτῶν. The clause πρὸς αὐτῷ . . . πηλόν is given corruptly
 and unintelligibly in Α αὐτὸ μᾶλλον ἢ φέρει τὸ ἀγαθόν (?). ¹² b om.
¹³ α, δδ. aef read οὕτως. ¹⁴ d reads σώματος. ¹⁵ d adds καί. ¹⁶ Α =
 πνεύματος. ¹⁷ α, β-dg read τὸ πν. ἐπιτίθω, d τίθω τὸ πνεῦμα. Α = τίθω
 τὸ σῶμα (Α³⁴ τὴν ὑπόστασιν or τὸν ἀνθρώπων). ¹⁸ d om. ¹⁹ c, e (save
 that c read ἐνλείπον), α read ἐ. ἐλλείπον, δδ ἐ. λοιπόν, f ἐ. ἐλλείπων, hi (?) ποιεῖ
 τὸ σῶμα (repeated from ver. 2). ²⁰ d reads αὐτοῦ αἰῶνος. α om. rest of verse
 together with verses 3-7, and substitutes διὰ τοῦτο, τίκα μου, ἔστω πάντα τὰ
 ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθὸν ἐν φόβῳ θεοῦ, καὶ μηδὲν ἄτακτον ποιεῖτε ἐν καταφρονήσει
 μηδὲ ἔξω καιροῦ αὐτοῦ which is really ver. 9 of this chapter. ²¹ d reads
 τριστίχῳ γάρ. Α = βραχὺ μέρος τριχός. ²² α, β-de. d reads σταθμῷ καὶ μέτρῳ,
 e σταθμοῦ γ. κ. μέτρου, Α μέτρου γ. κ. σταθμῷ. ²³ α, β, Α om. ²⁴ α, δ,
 Α = κ. ὑψίστου, def κ. ὑψοῦται. Possibly נבנה ('was established') stood
 originally in the text, subsequently corrupted into נבנה = ὑψοῦται.
²⁵ α. def read καθάπερ. d καθώσπερ. ²⁶ d om. Α = πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ
 πνεύματος ποιεῖ (repeated from ver. 2). ²⁷ = πῶ which should here be
 rendered τί. ²⁸ α, ef. b read ἱκανί, d ἱκανεῖν. ²⁹ α, bdf. e reads οὕτως.
³⁰ α. def read ἀγαθῷ, d ἀγαθοῖς. ³¹ α, ef. δδ read as in margin, and
 apparently rightly, Α = ἀρχόμενον ποιεῖ (?). ³² Α = τὸ κακόν. ³³ α, ef.
 δδ, Α read as in margin. ³⁴ Α = καὶ πάντα. ³⁵ f om. ³⁶ df read
 αὐτοῦ. ³⁷ α. bdef, Α read as in margin. ³⁸ d reads τοῦ ἀνθρώπου.
³⁹ hi, ef read οὕτως. ⁴⁰ After αὐτοῦ α om. the clauses found in the margin,
 which apparently belong to the original. For text of S³ which though
 slightly corrupt and defective supports bdef, Α, see Appendix. ⁴¹ bef, Α.
 d reads ἡ προαίρεσις. ⁴² δδ. ef read οὕτως. ⁴³ def, Α. b reads τὸ
 ἔργον. ⁴⁴ bef. d reads τέχνη. ⁴⁵ bef. d reads καὶ ὡς. ⁴⁶ α, bef.
 d, Α read καὶ ὡς. ⁴⁷ d reads οἱ ὀφθαλμοί. ⁴⁸ α, ef. δδ read οὕτως.

οὕτως⁴⁸ καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ⁵⁰, ἡ ἐν νόμῳ Κυρίου, ἡ ἐν νόμῳ⁵¹ Ἀ ἔργοις. τοῦ⁵² Βελιάρ. 7. Καὶ ὥς⁵³ κεχώρισται ἀνάμεσον * τοῦ φωτὸς καὶ ἀνάμεσον τοῦ σκότους⁵⁴ * ὁράσεώς τε καὶ ἀκοῆς⁵⁵, bdef, A, S οὕτως⁵⁶ κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ * ἀνδρός, καὶ ἀνάμεσον καὶ γυναικὸς καὶ⁵⁷ γυναικός⁵⁸, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὅτι † * ἐν τῷ σκότους. ἐν τοῖς προσώποις ἡττόμενον ἦν †⁵⁹.

α ἀνάμε-
σον.
A^b οὐκ
ἔστιν
ὁμοιος εἰς
τῷ ἐν
προσώ-
ποις ἡ νοί.

ΟΤΗΙΟΤΗ OF "R. AKIBA"
(ed. Jellinek, *Bei ha-Midrash*,
III. 42-43).

(The underlined phrases are
found in ver. 8.)

.... לֹא בִרְכָּתָא אֱלָא לִכְבוֹד

עֲנִיִּים אֱלָא לְרֵאוּתָא אֱוֹנִים

לְשִׁמְעָה ... חֻמְסָה לְהִרְיָה לְחַיִּים

טַעֲמֵי טַעֲמֵי מֵאֵכָל שְׁנֵי שְׁלֹשׁ חֲמִשָּׁה
שֶׁנֶּחֱמָה לְהַבְלִיעַ קֹנָה לְמִשְׁחָה וְלִחְמִיָּה

לֵב לְחִבְנָא בֵּינָה הַכְלִיּוֹת לַעֲנָא רִיאוּתָא

δ, A καὶ
τρίχας
πρὸς
δόξαν.

8. * Πάντα γὰρ⁶⁰ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ τὰς πέντε αἰσθήσεις ἐν τῇ κεφαλῇ * καὶ τὸν τράχηλον συνάψας τῇ κεφαλῇ⁶¹, * προσθεὶς αὐτῇ καὶ τρίχας εἰς εὐπρέπειαν καὶ δόξαν⁶². εἴτα⁶³ καρδίαν * εἰς φρόνησιν⁶⁴, κοιλίαν εἰς † διὰ κρῖσιν⁶⁵, * στόμαχον εἰς . . .⁶⁶

⁴⁸ A = καὶ ὥς.

⁵⁰ d adds καὶ πορεύεται εἰς ἕκαστος.

⁵¹ α, bdef. A

reads ἔργοις perhaps rightly. Cf. T. Levi, xix. 1. ⁵² b om. ⁵³ b-d, A.

d reads ὥσπερ. α ὥς οὐ, ἡ οὐ. ⁵⁴ α. bdef, A, S read as in margin, save that d adds ἀνάμεσον before σκότους. ⁵⁵ hi, bef (save that bef om. τς).

c reads καὶ ἀκοῆς. A = καὶ ἀκοῆς καὶ ὁράσεως. d om. ⁵⁶ α, ef. bd

read οὕτω. α adds οὐ. ⁵⁷ bdef, A, S. α read as in margin. S¹ om.

⁵⁸ d adds καὶ πάντα ἐκ προαιρέσεως γίνεται ἀμφοτέρων. ⁵⁹ α (save that h read

ἡτούμενος, i ἡτούμεος). bef support text, save that for ἡττ. ἦν b read ἡ τῶν

ὁμοίων, c ἡτῶν ἡττον ὁμοίων, f ἡττον ἡγουν ὁμοίων. d reads ἐν τῷ ἐν(ι) αὐτοῖς

προσώποις ἡττον ἐποίησεν ἡ ἔλαττον. A^{ab+cd} = τῷ ἐν(ι) ἡ προσώποις ἡ νοί ὁμοιος.

For οὐκ ἔστιν . . . ἦν A^b reads οὐκ ἔστι ὁμοιος εἰς τῷ ἐν(ι) προσώποις ἡ νοί. This

is defective but right apparently so far as it goes, and in A^{ab+cd} we are

accordingly to read τῷ ἐν(ι) εἰς. ⁶⁰ d reads τὰ πάντα, f πάντα. ⁶¹ abdef

(save that df add ἐν before τῇ). b, A read καὶ τὸν τράχηλον συνάπτει (A

συνῆπτε) τῇ κ. α om. through hmt. a add καί. ⁶² α, aef (save that ef

read πρὸς for εἰς). d reads προσθεὶς αὐτῷ καὶ τρίχας πρὸς δόξ. καὶ εὐπρ. b, A

read as in margin, S¹ καὶ τρίχας τῆς κεφαλῆς πρὸς εὐπρ. κ. δόξαν. ⁶³ A = καί.

⁶⁴ A = εἰς εὐφροσύνην, καί. ⁶⁵ Probably corrupt for διαχώρησιν. Thus

κοιλίαν εἰς διαχώρησιν would = כֶּרֶם לְרִיעָה which is found in R. Akiba's

list of the senses and faculties: see Jellinek's *Bei ha-Midrash*, III. 42.

d adds τροφή. ⁶⁶ d. All other MSS. and A, S¹ read στομάχου. Supply

† κάλαμον⁶⁷ πρὸς † ὑγείαν⁶⁸, רִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 ἡπαρ⁶⁹ πρὸς θυμόν, χολήν πρὸς בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 πικρίαν, † καὶ⁷⁰ * σπλήνα πρὸς בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 γέλωτα⁷¹, νεφροὺς † εἰς πανουρ- בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 γίαν⁷², ψάσ⁷³ † εἰς δύναμιν, בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 * † πλευρὰν εἰς τὸ καθεῦδεν⁷⁴, בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית כִּבְרָה
 ὀσφύν⁷⁵ εἰς ἰσχύν, καὶ τὰ ἐξῆς.

9. Οὕτως⁷⁶ ῥοῦν⁷⁷ * ἔστωσαν, τέκνα μου, πάντα τὰ ἔργα
 ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν⁷⁷ ἐν φόβῳ Θεοῦ, καὶ μηδὲν ἄτακτον
 ποιήσητε⁷⁸ ἐν καταφρονήσει, μηδὲ⁷⁹ ἕξω⁸⁰ * καιροῦ αὐτοῦ⁸¹.
 10. * Ὅτι ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφθαλμῷ, Ἄκουε, οὐ δύνησεται⁸².

ἀλεσμόν. Thus στόμαχον εἰς ἀλεσμόν = בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית the phrase which occurs immediately after בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית in R. Akiba's list of the senses. See note 65. ⁶⁷α, αβ, S¹. *d* reads κολασμόν, *e* καὶ λαιμόν, *f* καὶ λαιμόν. A = καλάμους (+ τὸν ἀνώτερον καὶ τὸν κατώτερον A^b), S¹ = τὸ σῶμα καὶ κοιλίαν. κάλαμον = בְּרִיחַ which should here have been rendered *λάρυγγα*. ⁶⁸πρὸς ὑγείαν = בְּרִיחַ corrupt for בְּרִיחַ as we see from R. Akiba's list בְּרִיחַ. Hence we should read here πρὸς εἰσπνοήν. ⁶⁹α reads ἡπαρ. - ⁷⁰df, A om. ⁷¹c (save that it reads σπλήνα). *h*, A read σπλήνας (*d* σπλήναν) εἰς γέλωτα, *abef*, S¹ εἰς γέλωτα σπλήνα (*e* σπλήναν, *f* σπλίνα). ⁷² = בְּרִיחַ 'prudence' or בְּרִיחַ 'counsel'. ⁷³ddf. α reads ψάσ, *a* ψάσ, *e* ψάσ. Text = בְּרִיחַ. ⁷⁴α. β-*g*, S¹ read πλευρὰν (πλευράς *bd*, S¹) εἰς θήκην. A = εἰς τὸ τιθέναι ὀσφύς. Printed Arm. Text here wrongly trs. ὀσφύς and πλευράς. Here πλευράς seems secondary to πλευράν, since the converse change is unlikely. But πλευράν gives no good sense either in the α or the β text. It is therefore probably corrupt for πλείμματα. Accordingly α = πλείμματα εἰς τὸ καθεῦδεν = בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית, which, on turning to Akiba's first list, we see is corrupt for בְּרִיחַ הַיָּד הַיְּמָנִית, for that phrase is found there, and different forms of it in the Akiba's second list, Berakh. 61^a and Hebrew T. Napht. εἰς τὸ τιθέναι in A points to בְּרִיחַ or בְּרִיחַ. ⁷⁵*d* reads ὀσφύς, A πλευράς. ⁷⁶Verse 8 is here omitted by *a*, having been trs. by that MS. before ver. 7. See note 20. ⁷⁷hi. *c* reads τέκνα μου, ἔστωσαν πάντα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν. *g* reads τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει ποιεῖτε τὰ ἀγαθὰ, *adef*, A (+ διὰ τοῦτο *a*) τέκνα μου, ἔστω πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν ἐν τάξει εἰς ἀγαθόν (*d*, A ἀγαθὰ καὶ), *b*, S¹ τέκνα μου, ἐν τ. ἔστω εἰς ἀγαθὰ. ⁷⁸α. *b*-*s* read ποιεῖτε, *e* ποιήτε. A adds καί. ⁷⁹hi read μή. ⁸⁰*d* adds τοῦ. ⁸¹A = καιρῶν ὑμῶν, but *ἀληθῆς* (= ὑμῶν) is corrupt for *ἀληθῆς* (= αὐτοῦ). ⁸²α, A. β-*ad*, S¹ support text (save that for Ἄκουε, οὐ δύνησεται they read as in margin). *a* reads οὐ δύναται οὐδ' ἐὰν εἴπῃς τῷ ὀφ. ἀκούσαι, *d* ὅτι ὥσπερ εἴπῃς τῷ ὀφ. ῥήματα, ἀκούσαι οὐ δύναται χωρὶς τὸ οὐδ'. ⁸³A = σκότος,

οὕτως οὐδὲ *ἐν σκότει⁸³ *ὄντες δύνασθε ποιεῖν⁸⁴ ἔργα⁸⁵ *c, ef*
 φωτός. *καινοῖς.*

III. Μὴ οὖν σπουδάζετε¹ *ἐν πλεονεξίᾳ² *διαφθεῖραι τὰς *αι*
 πράξεις ὑμῶν³, ἣ ἐν *λόγοις κενοῖς ἀπατᾶν⁴ τὰς ψυχὰς ὑμῶν, *αι*
 ὅτι⁵ σιωπῶντες⁶ ἐν *καθαρότητι καρδίας⁷ συνήσετε⁸ τὸ θέλημα *αι*
 τοῦ Θεοῦ⁹ κρατεῖν¹⁰, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ Βελίαρ¹¹. *β, g, A^{ab}*
 2. Ὁ¹² ἥλιος καὶ ἡ¹³ σελήνη καὶ οἱ¹⁴ ἀστέρες οὐ[†] καλύψουσιν¹⁵ *β, S¹ ἀλ-*
 τὴν¹⁶ τάξιν αὐτῶν οὕτω¹⁷ καὶ ὑμεῖς μὴ ἀλλοιώσητε¹⁸ νόμον *λοιούσι.*
 Θεοῦ¹⁷ ἐν ἀταξίᾳ τῶν¹⁸ πράξεων ὑμῶν¹⁹. 3. Ἔθνη πλα- *β, S¹*
 νηθέντα *καὶ ἀφέντα Κύριον²⁰ ἡλλοίωσαν²¹ τὴν²² τάξιν αὐτῶν, *ἐπηκο-*
 καὶ *ἀπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις²³, πνεύμασι²⁴ πλάνης. *λουθη-*
 Ὑμεῖς δὲ *μὴ οὕτως²⁵, τέκνα μου, γινώσκοντες²⁶ ἐν τῷ²⁷ *σαν λί-*
θοις καὶ

⁸⁴ α. β-g, S¹ read as in margin of page 148 (save that for ποιεῖν *bd* read ποιῆσαι), *g* ποιήσητε. A = δύναται ποιεῖν. ⁸⁵ *d* reads ἔργον.

III. ¹ *d* reads σπεύδετε. ² A trs. after διαφθεῖραι. ³ *h, β* (save that *h* reads ἡμῶν), S¹. *c* reads διαφθαρήναι ὑμῶν τὰς πράξεις. A = διαφθεῖραι γῆν ἐν ταῖς πράξεσι ὑμῶν. *dg* om. next eight words through hmt. ⁴ *c, abef*, A, S¹ (save that *c, ef* read καινοῖς for κενοῖς). *hi* read λόγῳ καὶ κενοῖς ἀποποιῶντες ἀπατῶντες. ⁵ *d* reads ἀλλά. ⁶ α, *abeg*, S. *df*, A^b read σκοπῶντες, A^{ab+cd} ὑπήκοοι but this text is merely a corruption of A^b. ⁷ *g, A* read καθαρῇ καρδίᾳ. ⁸ α, *aeg*, A. *b, S¹* read δυνήσετε, *d* ζητήσατε. ⁹ A^b = κυρίου θεοῦ. ¹⁰ *h, β-g*, S. *c* read κρατεῖς, *i* κραταίως, *g, A* ποιεῖν. ¹¹ α, *d, β-d*, A^b read διαβόλον. A^{b+cd} = Σατανᾶ. *hi* add καθώς. ¹² α. β om. ¹³ So α which = 𐤒𐤓 (i.e. 𐤒𐤓) corrupt for 𐤒𐤓 = ἀλλοιούσι which is read by β, S¹. A = καλύουσιν but 𐤒𐤓𐤒𐤓𐤒𐤓𐤒𐤓 is corrupt for 𐤒𐤓𐤒𐤓𐤒𐤓 = ἀλλοιούσι. See note 16 where A^{b+cd} give rightly the latter verb. ¹⁴ α, *d, β-d* om.

¹⁵ *c, d*. Other MSS. οὕτως. ¹⁶ *c, b* read ἀλλοιώσετε, A^b = καλύσσετε—the same corruption as noticed in note 13. A^{b+cd} = ἀλλοιώσητε. ¹⁷ A^b =

κυρίου. *c* adds καί. ¹⁸ α. β om. ¹⁹ *d* reads ἡμῶν. ²⁰ *d* reads ἀπὸ κυρίου. A = ἀφῆκαν κύριον. *b* adds τὸν before κύριον. ²¹ *d* reads ἡλλοίωσε, *g* ἡλλοιόωσαν. ²² *c, g* read κατὰ τὴν. *hi, β-g* om. ²³ α (save that *hi* read λίθοις καὶ ξύλοις). β, A^{ab+cd}, S¹ read as in margin, save that *d* reads ἐπηκολούθησε, and for ξύλοις *f* reads ξύλα, and for ἐξακολουθήσαντες A^{ab+cd}

read καὶ ἐξακολουθεῖν. A^b reads as A^{ab+cd} but adds λάτρεῖς after ξύλοις. The text of β, A, S¹ is unsatisfactory. Possibly neither text is original, and we should read ὑπήκουσαν ξύλοις καὶ λίθοις ἐξακολουθήσαντες.

²⁴ A^{b+cd} = πνεύματι, A^b προσώποις. ²⁵ *d* reads οὕτως μὴ ποιείτε.

²⁶ α. β-dg, S¹ read γινώσκετε, dg, A (+ ἀλλά) γινώτε. For ἐν τῷ στερεώματι . . . πάντα *d* reads ἐκ τῶν δημιουργημάτων ἀπὸ στερεώματος καὶ ἀπὸ γῆς καὶ θαλάσσης καὶ ἀπὸ πάντων τὸν Κύριον δημιουργήσαντα καὶ ποιήσαντα, and A στερεώμα οὐρανοῦ καὶ θαλάσσης καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν (A^{b+cd}

c *δτι* στερεώματι, ἐν γῇ καὶ²⁸ ἐν²⁹ θαλάττῃ, καὶ²⁸ ἐν³⁰ πᾶσι τοῖς
 ἐν³¹ ἡμέραις * Κύριον τὸν³¹ ποιήσαντα πάντα³², ἵνα μὴ
 γένησθε³³ ὡς Σόδομα, ἣτις³⁴ ἐν³⁵ ἡμέραις³⁵ τάξω φύσεως αὐτῆς³⁶.
 c, d 5. Ὁμοίως³⁷ δὲ³⁸ καὶ³⁹ οἱ Ἑγγήγοροι⁴⁰ ἐν⁴¹ ἡμέραις⁴¹ τάξω
 αὐτῶν, οὗς⁴¹ κατηράσατο⁴² Κύριος ἐπὶ τοῦ κατακλυ-
 σμοῦ⁴³, δι' οὗς⁴⁴ * ἀπὸ κατοικησίας καὶ ἄκαρπον τάξας τὴν γῆν
 [δοίκτηρον]⁴⁵.

bdg, A, S¹ IV. Ταῦτα¹ λέγω ὑμῖν², τέκνα μου, *δτι* ἔγνω³ ἐν τῇ⁴
 ἀνέγνω⁵ γραφῇ⁶ Ἐνώχ, *δτι* καίγε⁶ ὑμεῖς ἀποστήσεσθε ἀπὸ Κυρίου⁷,
 β, A, S¹ πορευόμενοι κατὰ πᾶσαν ἀνομίαν⁸ ἐθνῶν⁹, καὶ ποιήσετε¹⁰ πᾶσαν
 κατὰ πᾶσαν. πονηρίαν¹¹ Σοδόμων¹². 2. Καὶ ἐπάξει Κύριος ὑμῖν αἰχμα-

πάντα τὰ δημιουργήματα). Here *ἐν ἡμέραις* (= οὐρανοῦ) is corrupt for *ἐν ἡμέραις*
 = γῆς. Although the cases of the text are not in order, A clearly goes
 back to α, β. ²⁷ α, β om. ²⁸ g om. ²⁹ c, β-df. *hi, f* om. See text
 of d and A under note 26. ³⁰ c, g. Other MSS. om. ³¹ d reads τὸν
 Κύριον δημιουργήσαντα καὶ. A = τὸν (A^{2b} om.) Κύριον τόν. ³² α, g. *b*,
 A, S read ταῦτα πάντα. *aef* τὰ πάντα. d om. ³³ abeg. c reads γίνεσθε. *hi, f*
 γίνεσθαι. d γίνεσθε. ³⁴ *hi, β-ad, A*. c reads *δτι*. d οἶστε. α om.
 together with next six words. ³⁵ *hi, bdfg*. c reads as in margin.
 d ἡλλαξαν. ³⁶ *hi, β-d, A, S¹*. c, d read as in margin. d adds οὗς καὶ
 ἐτέφρωσε Κύριος. ³⁷ f reads ὁμοίως. ³⁸ c, d om. ³⁹ a adds ὡς. For
 the rest of the verse d reads ἐπὶ τοῦ κατακλυσμοῦ οὗς κατηράσατο ὁ Κύριος.
⁴⁰ α, *aefg*. *b* read ἐγγήγορες. α om. next four words. ⁴¹ *be* add καί.
⁴² *hi* read κατηράσαστο. ⁴³ α om. rest of verse. ⁴⁴ α, *ef*. *bg, A* read δι'
 αὐτούς, S¹ ἔνεκα γὰρ αὐτῶν ζῶης. ⁴⁵ α (save for ἀποκατοικίσας of α I read ἀπὸ
 κατοικησίας as in *bdefg*. c reads δειξας for τάξας which is found in *hi, bdefg*).
 ἀπὸ κατοικησίας = 𐤁𐤏𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍. Hence *δοίκτηρον* (before which α adds καί) is
 bracketed as a dittography. *bdefg* read as in text, save that for ἀπὸ
 κατοικησίας καὶ g reads ἀπὸ τε οἰκίας ἀπὸ τε and *bdefg* read καρπῶν for ἄκαρπον).
 A = εἰς (A^{2b} om.) ἄλλην φύσιν καρπῶν τάξας καὶ τὴν ἀνέτην (A^{b+cd} προσποιητόν).
 But *𐤏𐤏𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍* (= φύσιν) is corrupt for *𐤏𐤏𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍* = κατοικησίας and
𐤏𐤏𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍 (= προσποιητόν) and *𐤏𐤏𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍* (= ἀνέτην) are corrupt for
𐤏𐤏𐤍𐤏𐤍 = *δοίκτηρον*. Thus A does not imply a text different from G.
 S¹ = ἐκείλευσεν εἶναι κατακλυσμόν.

IV. ¹ d adds *δέ*. ² *bg, S¹* om. ³ α, *aef*. *bdg, A, S¹* read as in margin.
⁴ c, A. *hi, β, S* om. ⁵ *bg, A* add *ἀγία*. ⁶ α, *def*. *b, S* read καίγε καί.
g γε καί. A = καί. ⁷ d reads Θεοῦ. S¹ = γραφῆς τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου.
⁸ *bd* read πονηρίαν against all other MSS. and A, S. ⁹ *hi* om. rest of
 verse. A^{b+cd} om. next four words. ¹⁰ β, A, S¹ add κατὰ. ¹¹ *bd* read
 ἀνομίαν against all other MSS. and A, S. ¹² g reads δαμόνων, A^{b+cd} (Arm.
 printed Text) *ἰθύνων* but A^{b+cd} give Σοδόμων. ¹³ d, A, S om. ¹⁴ d reads

λωσίαν, καὶ δουλεύετε ἑκεί¹³ * τοῖς ἐχθροῖς¹⁴ ὑμῶν, καὶ ὅγ, B
 πάση κακώσει¹⁵ καὶ θλίψει † συνασπασθήσεσθε¹⁶, ἕως
 ἀναλώσει¹⁷ Κύριος πάντας ὑμᾶς. 3. Καὶ συμκρυθέντες¹⁸
 ἐπιστρέψετε¹⁹ καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν²⁰ καὶ
 ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ²¹ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος²².
 4. Καὶ ἔσται ὅταν²³ * ἐέλθωσιν εἰς τὴν γῆν τῶν²⁴ πατέρων
 αὐτῶν, πάλιν ἐπιλήσονται²⁵ τοῦ²⁶ Κυρίου καὶ ἀσεβήσουσιν²⁷.
 5. Καὶ διασπερεῖ²⁸ αὐτοὺς Κύριος²⁹ ἐπὶ πρόσωπον³⁰ πάσης
 τῆς γῆς, * ἄχρις οὗ ἔλθῃ³¹ * τὸ σπλάγχχνον Κυρίου³², ἄνθρωπος
 * ποιῶν δικαιοσύνην καὶ ποιῶν ἔλεος³³ εἰς πάντας τοὺς * μακρὰν
 καὶ τοὺς ἐγγύς³⁴.

V. Ἐν γὰρ * τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει τῆς¹ ζωῆς μου, εἶδον²
 * ὄραμα³ ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἐλαιῶνος⁴ κατὰ ἀνατολὰς Ἱερουσαλὴμ,
 ὅτι⁴ ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστηκαν⁵. 2. Καὶ ἰδὼν Ἰσαὰκ⁶
 ὁ πατὴρ * τοῦ πατρὸς⁷ μου⁸ ἔλεγεν⁹ ἡμῖν Προσδραμόντες
 ἔτει τεσσαρακοστῷ. β-δ, S¹ λγγι.

τοὺς ἐχθροῖς. ¹⁵ hi read κακία. ¹⁶ α, adef. bg read συγκαλυφθήσεσθε.
 Α ταπεινώσεσθε or συγκαμφθήσεσθε. Original doubtful. If συνασ-
 πασθήσεσθε = 'ye shall wrestle with' (of Gen. xxx. 8), it may =
 יִלְחָמְךָ which is unlikely in itself and may be a corruption of יִשְׁפֹּךָ =
 ταπεινώσεσθε (A), or συγκαμφθήσεσθε. Then συγκαλυφθήσεσθε would
 be a corruption of συγκαμφθήσεσθε. These Greek words are con-
 fused in LXX of 2 Kings iv. 35; Ps. lxx. 10, 23. If, on the other
 hand, συνασπασθήσεσθε = ἰσχυρῇ, the latter may be corrupt for ἰσχυρῇ =
 ταπεινώσεσθε, and συγκαλυφθήσεσθε = ἰσχυρῇ a corruption of ἰσχυρῇ. ¹⁷ b
 reads ἀν ἀναλώσει. A^{b.c.d.} = ἀναγνώσει but A^b support text. ¹⁸ α. β, A, S¹
 read as in margin (save that g om. ὀλεσθ. ὑμᾶς καί). ¹⁹ α, bg. as read
 ἐπιστρέψετε. df ἐπιστρέψετε. ²⁰ c reads ἡμῶν and om. next seven words
 through hmt. ²¹ hi read δι. g om. ²² a om. rest of chapter. ²³ h reads
 δι. ²⁴ α, bdefg, A, S¹ read as in margin (save that g reads ἐλθωσιν). ²⁵ dg, A.
 α, e read ἐπιλάθονται. hf ἐπιλάθονται. ²⁶ α. β om. ²⁷ A^{b.c.d.} = ὑπερήφανοι
 ἔσονται, but the corruption is native to these MSS. A^b = text. ²⁸ α,
 A, be, S¹ read διασπείρει. d διασπαρεί. f διασπαρεί. ²⁹ d om. hi prefix δ.
³⁰ α, g. bdef read πρόσωπον. For πρόσωπον πάσης A reads πᾶν τὸ πρόσωπον.
³¹ b reads ἄχρι τοῦ ἔλθω. ³² A^b = Κύριος. A^{b.c.d.} Κύριος σπλάγχχνον.
³³ A reads ποιῶν εἰ. καὶ δικαιοσύνην. ³⁴ d reads ἐγγύς καὶ τοὺς μακρὰν.

V. ¹ α, d. β-d, A, S¹ read as in margin. ² def read ἰδὼν. α adds ἐν
 ὁρίφ δι. ³ α, A (save that A om. ὄραμα). abeg, S¹ read ἐν ὄρει
 ελαιῶν (as ελαιῶν, g ελεῶν). df ἐν ὄρει (+ μου d) ἔλεον. ⁴ α om.
⁵ d reads ἴσταντο ἐνώπιον ὑμῶν. g ἔστηκεν. A adds καὶ πάντες (+ ἡμεῖς A^b)
 προσεδράμεμεν. ⁶ g reads Ἰακώβ. ⁷ g om. ⁸ A = ἡμῶν. ⁹ α, A.

β, S¹ *κρατήσατε ἕκαστος¹⁰ κατὰ δύναμιν¹¹, ἡ καὶ *τοῦ πιάσαντος¹² πάντες ὁμοῦ ἐπεδράμομεν. 3. Καὶ¹³ *ἐδράμομεν πάντες ὁμοῦ¹⁴ καὶ¹⁵ δ¹⁶ Λευὶ¹⁷ ἐκράτησε τὸν ἥλιον *καὶ ὁ Ἰούδας φθάσας ἐπίασε τὴν σελήνην¹⁸, καὶ ὑψώθησαν ἀμφοτέρωθεν αὐτοῖς¹⁹. 4. Καὶ ὄντος²⁰ τοῦ Λευὶ *ὡς ὁ ἥλιος²¹, ἰδοὺ²² νέος²³ *τις ἐπιδιδωσιν²⁴ αὐτῷ βατα φοινίκων δώδεκα, καὶ Ἰούδας *ἐγένετο λαμπρὸς²⁵ ὡς *ἡ σελήνη²⁶, καὶ *ἦσαν ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτῶν²⁷ δώδεκα ἀκτῖνες²⁸. [5. Καὶ προσδραμόντες *οἱ δύο ὅτε²⁹ Λευὶ³⁰ καὶ Ἰούδας³¹ ἐκράτησαν αὐτούς³²]. 6. Καὶ ἰδοὺ ταῦρος ἐπὶ τῆς γῆς, ἔχων δύο³³ κέρατα μεγάλα, καὶ πτέρυγας³⁴ ἀετοῦ ἐπὶ³⁵ νώτου αὐτοῦ· καὶ θέλοντες ἡμεῖς³⁶ πιάσαι³⁷ αὐτόν, οὐκ ἠδυνήθημεν. 7. *Ἐλθὼν δὲ Ἰωσήφ κατέλαβεν³⁸ αὐτόν, καὶ συνανήλθεν³⁹ αὐτῷ εἰς τὸ⁴⁰ ὕψος. 8. Καὶ εἶδον *ὅτι ἡμῖν παρεκεῖ⁴¹, καὶ ἰδοὺ γραφὴ *ἀγία (αεφ Χελ·καίτοι). ὠφθῇ ἡμῖν⁴², λέγουσα⁴³. Ἀσσύριοι⁴⁴, Μήδοι⁴⁵, Πέρσαι⁴⁶,

β-dg, S¹ read as in margin. dg λέγων. ¹⁰g reads ἕκαστος κρατῆσαι. c adds τὸν, ἡ τέ. ¹¹A adds αὐτοῦ. ¹²c, β-ag, S. hi read τοῦ ποιήσαντος. a τοῦ κρατήσαντος. g om. ¹³d adds ἅμα τῷ λόγῳ. ¹⁴α. β, S¹ read as in margin. A = ἐν τῷ ἐπιτρέχειν ἡμῶν. ¹⁵d adds προσδραμών. ¹⁶a om. ¹⁷e reads Λευίς. ¹⁸c, β (save that adf om. ὁ, and for ἐπίασε u reads ἐκράτησε, and g om. καὶ ὁ and trs. φθ: after ἐπίασε), A²⁰. hi read τὴν δὲ σελήνην ὁ Ἰ. φθ. ἐπίασεν. A^b = καὶ Ἰ. ἐφθασε ἐπίασε, A^{b2d} καὶ Ἰ. τὴν σελήνην. ¹⁹S¹ reads ἡμῖν. ²⁰β-g, S. α reads (+ οὕτως καὶ ἡ) οὕτως. g γεγονέντος. A = ἔχοντος. εἶναι ὡς = ᾤοντο. ²¹α, g. β-dg, S read ὡς ἡλίου. d σὺν τῷ ἡλίῳ. A = τὸν ἥλιον. ²²α. β, A, S¹ om. ²³α, aef. bd read νεανίας. g νεᾶνις. S¹ om. ²⁴S¹ = ἰδὲθῃ. ²⁵α. β-e, A, S¹ read ἦν (e om.) λαμπρὸς (d λαμπρὸς ἦν). ²⁶c reads ὁ ἥλιος over an erasure. ²⁷α. β, A, S¹ read ὑπὸ τ. πόδας αὐτῶν (bd, A, S¹ αὐτοῦ) ἦσαν (A^{b2d} om.). ²⁸hi, f read τινίς. ²⁹c. hi read ὅτε. β, A, S¹ as in margin. Ver. 5 is bracketed as a dittography of ver. 3^{ab}. ³⁰β-d prefix ὁ. de read Λευίς. ³¹eg prefix ὁ. ³²hi, f. c reads αὐτάς. β-fg, A^b, S¹ αὐτούς. g, A^{b2d} αὐτοῖς. ³³d, A^{b2d} read εἴ. ³⁴α, dg, A. aef, S read πτέρυγες. ³⁵β add τοῦ. ³⁶α, A. β, S om. ³⁷a reads κρατῆσαι. aef trs. after αὐτόν. ³⁸α (save that hi om. δέ). β, S read as in margin. A = Ἰ. δὲ ἔλαβεν. ³⁹ag read συνανήλθεν. ⁴⁰β om. ⁴¹α. β-d, S¹ read ὅτι ἡμῖν (+ παρὼν aef) ἐκεῖ (+ που dg, S¹). d, A represent a different text. d ὅτι ἡμῖν ἐν κύποις (corrupt for κήποις 'gardens'). A αὐτὸν ὅτι ἦν ἐν (+ τῇ A^{b2d}) παραδείσῳ. Possibly παρεκεῖ and παρὼν ἐκεῖ and ἐκεῖ που in α, β-d are different corruptions of ἐν παραδείσῳ. ⁴²S¹ = ἐπ' αὐτῷ. ⁴³A = καὶ ἔλεγε. ⁴⁴A (corrupt) = Ἀσιατικοί. ⁴⁵i, β, S¹. o reads Μήδοι. h Μηδε. A = καὶ

Χαλδαίοι⁴⁷, Σύριοι⁴⁸, κληρονομήσουσιν αἰχμαλωσίαν⁴⁹ τὰ β, A^{ab}, Sⁱ
 δώδεκα σκῆπτρα τοῦ Ἰσραὴλ. μῆρας.
β, Sⁱ τὸν

VI. *Καὶ πάλιν¹ μετὰ ἡμέρας² ἑπτὰ εἶδον *ὅτι ὁ πατήρ πατέρα
 μου ἱακὼβ Ἰσάακ³ ἐν τῇ θαλάσῃ Ἀρμενίας⁴, καὶ ἡμεῖς⁵ σὺν ἡμῶν ἱ.
 αὐτῷ⁶. 2. Καὶ Ἰδοὺ πλοῖον ἤρχετο⁷ ἄρμενίζον⁸ *ἐκτὸς ἐστώτα.
β, A, Sⁱ
 ναυτῶν⁹ καὶ κυβερνητῶν¹⁰. ἐπεγέγραπτο *δὲ τῷ πλοίῳ¹¹ *ὅτι ἡμεῖς
 πλοῖον¹² ἱακὼβ. 3. *Καὶ λέγει¹³ ἡμῖν ὁ πατήρ ἡμῶν¹⁴. οἱ υἱοὶ
 *Δεῦτε ἀνέλθωμεν¹⁵ εἰς τὸ πλοῖον ἡμῶν. 4. *Ὡς δὲ αὐτοῦ.
β, A, Sⁱ
 εἰσῆλθομεν¹⁶ γινεται¹⁷ χειμῶν σφοδρὸς¹⁸, καὶ λαῖλαψ ἀνέμου¹⁹ μεστὸν
ταρίχων
 ἐκτὸς ναυτῶν. β-δg, A, Sⁱ ἀναβῶμεν.

Πάρθοι. ⁴⁶ A^{ab} om. Here β, A add against α Ἐλμαῖοι (d, A Ἐλαμῆται. ef Ἐλ(+ λ) οἰμεροί. A^b = Δίμαφοι. Sⁱ Ἀλλόφυλοι. a om.), Γελαχαῖοι (aef Χελκαῖοι. g Γεθγῖοι. A = Γαλάται which it tra. to end of list. Sⁱ = Χερουλαῖοι). The latter appears to be a corrupt dittography of Χαλδαῖοι.

⁴⁷ Seems lost by A unless we take Γαλάται to be a corruption of Χαλδαῖοι. See note 46. If this word is original it should be restored before Μῆδοι. ⁴⁸ e, d read Σύριοι. A = Ἀσσύριοι. The whole text in A = Ἀσιατικοί, καὶ Πάρθοι, Πέρσαι (A^{ab} om.) καὶ Ἐλαμῆται (A^b Δίμαφοι), Ἀσσύριοι καὶ Γαλάται—very corrupt. ⁴⁹ α, df. aδe, A, Sⁱ read ἐν (as om.) αἰχμαλωσίᾳ. g om.

VI. ¹ α, by, A^{abce}, Sⁱ. aef, A^{af} read πάλιν. d ταῦτα ἴδον τότε πάλιν δέ. ² α, β, A^{ab} Sⁱ read as in margin. A^{bceaf} = ἱτη. The confusion between μῆρας and ἡμέρας arose in the Greek. ³ α, A, β, S read as in margin (save that b read ἐσσηκῶτα for ἐστώτα). ⁴ e, g, hi read Ἀρμεῖα. adef Ἰαρμίας. d(Aⁱ) Ἰαρμίας. Sⁱ Χαμίας. ⁵ α, β, A, Sⁱ add as in margin (save that g om. οἱ). ⁶ dg read μετ' αὐτοῦ. ⁷ d reads ἤρχοντε and tra. before πλοῖον. g tra. after ἄρμενίζον. ⁸ e, df read ἄρμενίζων. Sⁱ adds σὺν ἰστίαις. ⁹ α, β, A Sⁱ read as in margin (save that Sⁱ reads φορτίου for τὰρίχων, and g, A ναῖτον for ναυτῶν). As Gaster has pointed out μεστὸν τὰρίχων = מֵסֶטֶר תַּרְיָחִים a corrupt dittography of מֵסֶטֶר תַּרְיָחִים = ἐκτὸς ναυτῶν. ¹⁰ α, f. β-f, A, Sⁱ read κυβερνήτου. ¹¹ c, A, Sⁱ. h, β read δὲ τὸ πλοῖον. i τὸ δὲ πλοῖον. ¹² α. β-bd, Sⁱ read πλοῖον. d οὕτως, πλοῖον. b om. A = τοῦ. ¹³ d reads εἶπε δέ. ¹⁴ aef om. g om. next six words through hmt. ¹⁵ α (save that hi read ἐλθωμεν). adef, A, Sⁱ read as in margin. b ἐμβῶμεν. ¹⁶ α, β (save that hi, dⁱ read ἦλθομεν for εἰσῆλθ.) S. A = καὶ ἀνῆλθομεν. d adds ἐν αὐτῷ. A^b σὺν αὐτῷ εἰς ναῖν. ¹⁷ d, A read καὶ (d om.) ἐγένετο. ¹⁸ g tra. before χειμῶν. A^{bceaf} = σφοδρὰ which A^{bceaf} tra. after λαῖλαψ. A^{ab} om. with next four words. ¹⁹ hi read ἀνέμος. A = ἐπὶ τῇ θαλάσῃ but β-δ-η-ι-λ-μ-ν may be corrupt for ζ-η-η-η-η = ἀνέμον. ²⁰ α, aef, A^{af}. bd, Sⁱ read μεγάλου. g μεγάλη. According to printed Arm. Text A^{abceaf} omit but not so A^{af}. ²¹ α, β-bg, Sⁱ. b reads ἐφῆπταται. g, A (+ ὡς εἰ A) ἀφῆπταται. Rab. T. Napht.

bd, S μέγας³⁰, καὶ ἀφίσταται³¹ ὁ πατήρ ἡμῶν³² ἀφ' ἡμῶν, ὁ³³
 μεγάλων. κρατῶν * τοὺς αὐχένους³⁴. 5. Καὶ³⁵ ἡμεῖς³⁶ χεμιζόμενοι
 β, A, S¹ ἐπὶ τὸ πέλαγος. * ἐφερόμεθα, καὶ³⁷ ἐπληρώθη τὸ πλοῖον
 καὶ 'I. ἐπὶ ὑδάτων³⁸, * ἐν τρικυμίαις³⁹ περιρησσόμενον⁴⁰, ὥστε⁴¹
 ἀπαύτου φεύγει. * καὶ συντριβέσθαι⁴² αὐτό⁴³. 6. * 'Ο δὲ 'Ιωσήφ ἐπὶ ἀκατίφ
 ἡμεῖς⁴⁴ ἐπορεύθη⁴⁵. ἡμεῖς δὲ διεχωρίσθημεν ἐπὶ σανίδων ἐννέα⁴⁶. Λευὶ
 δὲ καὶ 'Ιούδας ἦσαν * ἐπὶ τὸ αὐτό⁴⁷. 7. Καὶ⁴⁸ διεσπάρημεν⁴⁹
 πάντες εἰς⁵⁰ τὰ πέρατα * τῆς γῆς⁵¹. 8. 'Ο δὲ Λευὶ⁵²
 ἐπὶ σανίδων δέκα⁵³. περιβαλλόμενος⁵⁴ σάκκον⁵⁵ εἶδετο⁵⁶ * τοῦ Κυρίου⁵⁷. 9. 'Ὡς
 β-d, S¹ δὲ ἐπαύσατο ὁ χεμῶν, * ἐφθασε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς γῆς⁵⁸,
 πέρατα. ὥσπερ⁵⁹ ἐν εἰρήνῃ. 10. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν⁶⁰ ὁ πατήρ
 β, S¹ ἐπὶ ἡμῶν⁶¹ καὶ πάντες⁶² ὁμοθυμαδὸν ἡγαλλιασάμεθα⁶³.

ἡμῶν εἶδετο.

v. 1 reads וַיֵּצֵא בְּלָחִי. Possibly the reading of bd, A is a corruption of that of α, β-dg, S¹ which might be a rendering of וַיֵּצֵא (בְּלָחִי or) בְּלָחִי. We might then explain בְּלָחִי as a corruption of בְּלָחִי. ³²α, A. β, S om. ³³β, A, S. α om. i adds κράζων καὶ. ³⁴S = τὰ ἰστιά. ³⁵d reads τότε. ³⁶g adds οἱ. ³⁷d reads φερόμενοι. ³⁸g prefixes τῶν. d trs. before τὸ πλοῖον. ³⁹b reads τρικυμίας. ⁴⁰bdg, A, S. a reads περιρησσόμενον. d περιφερόμενον. f περισπώμενον. ch φερόμενοι. i φερόμενον. Perhaps ἐν τρικυμίαις περιρησσόμενον = וַיִּכּוּ בְּגִלְיָהּ בְּכֶתֶב 'pounded by the waves of the sea.' Rab. T. Napht. v. 5 reads עָלָם לֹא הָיָה גִלְיָהּ מִכֶּתֶב 'and the waves of the sea smote it to the rocks,' where מִכֶּתֶב should be emended into מִיָּדָה = 'drove it' or 'dashed it,' if עָלָם לֹא is genuine. ⁴¹Perhaps corrupt for ὥστε = 'until' or a mistranslation of וְשָׁם עַד. ⁴²d, A read συντριβήναι. ⁴³A = τὸ πλοῖον. ⁴⁴α (save that h reads 'Ιακώβ for 'Ιωσήφ). β, A, S¹ read as in margin (save that d reads τότε for καί). ⁴⁵c (save that I have corrected the vox nulla πασανδων into σανίδων). hi support text (save that for σανίδων ἐννέα they read πᾶσαν ὁδὸν οἱ ἐννέα). β, S¹ read as in margin (save that d om. δέ and g reads ἐπὶ σανιδία νέα). ⁴⁶d reads δὲ τὸ αὐτὸ ἐν σανίδι. A = ἐν τῇ μέσῃ but β αἰρησῆ is corrupt for β αἰρησῆ = ἐπὶ τὸ αὐτό. ⁴⁷α, A. β, S¹ om. ⁴⁸α, bdg, A. aef, S¹ read διεσπάρησαν. β, S¹ add οὖν οἱ (aef om.). def add οὖν. ⁴⁹α, dg. abef read ὥς εἰς. ⁵⁰α, A. d reads πάντα. β-d, S¹ om. ⁵¹de read Λευίς. ⁵²b reads περιβαλλόμενος. ⁵³hi, d read σάκκ. g trs. σάκκον before περιβ. ⁵⁴α. β, S¹ read as in margin (save that d reads ὑπὲρ for περί). A = εἶδετο περὶ ἡμῶν. ⁵⁵d reads τῇ κυρίῃ. ⁵⁶α (save that hi read ἐπὶ τὴν γῆν). β, A, S¹ read τὸ σκ. ἐφθασεν ἐπὶ τ. γῆν. ⁵⁷dg, A om. ⁵⁸b adds 'Ιακώβ. ⁵⁹dg, A add 'Ιακώβ. ⁶⁰hi, A (though A trs. after ὁμοθυμαδόν). c reads πάλιν. β, S¹ om. ⁶¹α. β reads ἡγαλλιώμεθα.

VII. Ταῦτα¹ τὰ δύο ἐνέπνια εἶπον² τῷ πατρὶ μου³ καὶ⁴ β-δ, S¹ ἐπὶ μοι· Δεῖ *ταῦτα πληρωθῆναι⁵ κατὰ *τοὺς καιροὺς⁶ τὰ αὐτῶν, *πολλὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπομείναντος⁷.

2. Τότε⁸ λέγει μοι ὁ πατήρ μου· Πιστεύω⁹ *τῷ θεῷ¹⁰ ὅτι β-δ, S¹ ζῇ¹¹ Ἰωσήφ¹². ὁρῶ γὰρ ἵπντοτε¹³ ὅτι Κύριος ἀριθμεῖ¹⁴ αὐτὸν μεθ' ἡμῶν. 3. Καὶ κλαίων ἔλεγε¹⁵. *Οἱμοι, τέκνον μου Ἰωσήφ, β-δ, S¹ ἔῃς¹⁶, καὶ *οὐ βλέπω σε¹⁷, *καὶ σὺ οὐχ¹⁸ ὁρᾷς Ἰακώβ τὸν ζῇς¹⁹ Ἰ. γεννήσαντά σε. 4. *Ἐποίησε οὖν καὶ ἐμὲ δακρῦσαι²⁰ ἐν²¹ τέκνον τοῖς λόγοις τούτοις²². *Ἐγὼ δὲ²³ *ἐκαίωμην τοῖς σπλάγχθοις²⁴ μου. β, A, S¹ μου²⁵ ἀναγγεῖλαι²⁶ ὅτι πέπραται²⁷ Ἰωσήφ²⁸. *ἀλλ' ἐφο- ἡμᾶς. βούμην²⁹ τοὺς ἀδελφούς μου³⁰.

VIII. Καὶ¹ Ἰσοῦ², τέκνα μου³, ὑπέδειξα ὑμῶν καιροὺς β-δ, S¹ ἐσχάτους ἵδι⁴ πάντα γενήσεται ἐν Ἰσραὴλ. 2. Καὶ ὑμεῖς ἰδοὺ. ἴδον⁵, ἐντεῖλασθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁶ ἵνα ἐνοῦνται τῷ Λεὼ καὶ τῷ⁷ Ἰούδα.

VII. ¹α, A. β-δ, S¹ om. d reads τότε. ²d, A = δηγησάμην. ³A^b add Ἰακώβ. ⁴h om. i om. to πατήρ μου (ver. 2) inclusive. ⁵α, βg, S¹. aef read αὐτὰ πληρωθῆναι. d γὰρ πληρωθῆναι ταῦτα πάντα, τέκνα μου. A = ταῦτα πάντα πληρωθῆναι. ⁶α, d. aef read καιρούς. βg, A, S¹ τὸν (β, A, S¹ om.) καιρόν. ⁷A = καὶ πολλὰ τὸν Ἰ. ὑπομείναι (?). ⁸α adds οὖν. ⁹g reads πιστεύουσιν. ¹⁰α, d. A = τῷ Κυρίῳ. β-δ, S¹ om. d adds τέκνα μου. ¹¹hi, g add δ. d τὸ τέκνον μου. ¹²A adds καὶ ἐγὼ οὐχ ὁρῶ αὐτόν. ¹³hi read πάντα. ¹⁴c, A. hi, β, S¹ read συγκταριθμεῖ. ¹⁵A adds πάντοτε here, which it om. in previous verse. ¹⁶α. β-g, A, S¹ read as in margin (save that adef tra. Ἰ. after τέκνον μου). g reads ποῦ ἦ τέκνον μου Ἰ. ¹⁷d reads οὕτε σε βλέπω ἐγώ. α, A^b om. rest of verse and A^b odef tra. it wrongly after τούτοις in ver. 4. See note 21. ¹⁸d reads οὕτε σὺ πάλιν. af καὶ οὐχ. ¹⁹α (save that hi om. οὖν). β-δ, A, S¹ read (+ καὶ α) ἐποίησε δὲ (af, A om.) καὶ ἡμᾶς δακρῦσαι. d ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς κλαῦσαι ἐποίησεν. ²⁰α, af. bdeg read ἐπὶ. ²¹c, aefg, A. hi, d read αὐτοῦ. β, S¹ αὐτοῦ τούτοις. Here A^b odef add καὶ πάλιν εἶπε· καὶ σὺ οὐχ ὁρᾷς Ἰ. τὸν γεννήσαντά σε. See note 17. ²²α. β-δ, A, S¹ read καὶ. d ἐγώ. ²³A ἐκαίωτο τὰ σπλάγχθνα. ²⁴α, A. β, S¹ om. d, A add καὶ ἡβουλόμεν (+ μὲν d). ²⁵A adds αὐτῷ. ²⁶g reads πέπραται. ²⁷α. β, A, S¹ om. ²⁸d reads ἐφοβ. δι. ²⁹d adds μήποτε γνώτες ἀποκτείνουσιν με.

VIII. ¹α, d. β-δ, A, S¹ om. ²d, A add οὖν. ³g om. ⁴Text requires πᾶς. Hence, since δι = 2, the latter may have been corrupt for 7κ. ⁵d adds τέκνα μου. ⁶A^b add καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. ⁷d om. α om. next nine words. h adds περὶ τοῦ Χριστοῦ before following verses. ⁸Read αὐτῶν as Bousset suggests. Text due to Christian scribe. Salvation proceeds jointly from Levi and Judah: cf.

δδ, 8 μέγας²⁰, καὶ ἀφίσταται²¹ ὁ πατήρ ἡμῶν²² ἀφ' ἡμῶν, ὁ²³
 μεγάλου. κρατῶν * τοὺς αὐχένας²⁴. 5. Καὶ²⁵ ἡμεῖς²⁶ χειμαζόμενοι
 β, Α, 8¹ ἐπὶ τὸ πέλαγος. * ἐφερόμεθα, καὶ²⁷ ἐπληρώθη τὸ πλοῖον
 καὶ ἰ. ἐπὶ ἀσπίου υδάτων²⁸, * ἐν τρικυμῖαις²⁹ περιρησόμενον³⁰, ὥστε³¹
 φεύγει. * καὶ συντριβέσθαι³² αὐτό³³. 6. * Ὁ δὲ Ἰωσήφ ἐπὶ ἀκατίῃ
 ἠχωρίζο- ἐπορεύθη³⁴. ἡμεῖς δὲ διαχωρίσθημεν ἐπὶ σανίδων ἐννέα³⁵. Λευὶ
 μεθα δὲ καὶ δὲ καὶ Ἰούδας ἦσαν * ἐπὶ τὸ αὐτό³⁶. 7. Καὶ³⁷ διεσπάρημεν³⁸
 δὲ καὶ ἡμεῖς ἐπὶ σανίδων πάντες εἰς³⁹ τὰ πέρατα * τῆς γῆς⁴⁰. 8. Ὁ δὲ Λευὶ⁴¹
 δέκα⁴². περιβαλλόμενος⁴³ σάκκον⁴⁴ ἰδέετο⁴⁵ * τοῦ Κυρίου⁴⁶. 9. Ὡς
 β-δ, 8¹ δὲ ἐπάυσατο ὁ χειμῶν, * ἔφθασε τὸ σκάφος ἐπὶ τῆς γῆς⁴⁶.
 ἠώσπερ⁴⁷ ἐν εἰρήνῃ. 10. Καὶ ἰδοὺ ἦλθεν⁴⁸ ὁ πατήρ
 β, 8¹ περὶ ἡμῶν⁴⁹ καὶ πάντες⁵⁰ ὁμοθυμαδὸν ἠγαλλιασάμεθα⁵¹.
 πάντων

ἡμῶν ἰδέετο.

v. 1 reads *וַיָּלֶצֶק בְּלָגָה*. Possibly the reading of *δδ*, A is a corruption of that of α, β-*δδ*, 8¹ which might be a rendering of *וַיָּלֶצֶק* (*ἤλγην* or) *ἤλγν*. We might then explain *δδ* as a corruption of *ἤλγν*. ²²α, A. β, 8 om. ²³β, A, 8. α om. *i* adds *κράζων καὶ*. ²⁴8¹ = τὰ ἰστία. ²⁵*d* reads *τότε*. ²⁶*g* adds *οἱ*. ²⁷*d* reads *φερόμενοι*. ²⁸*g* prefixes *τῶν*. *d* trs. before τὸ πλοῖον. ²⁹*b* reads *τρικυμίας*. ³⁰*δδ*, A, 8. *a* reads *περιρησόμενον*. *d* *περιφερόμενον*. *f* *περισπώμενον*. *ch* *φερόμενοι*. *i* *φερόμενον*. Perhaps *ἐν τρικυμῖαις περιρησόμενον* = *עַל בְּנֵי בְּנֵי הַיָּם* 'pounded by the waves of the sea.' Rab. T. Napht. v. 5 reads *עַל לֵא הָיָה בְּנֵי הַיָּם* 'and the waves of the sea smote it to the rocks,' where *הָיָה* should be emended into *מִתְרַחֵץ* = 'drove it' or 'dashed it,' if *עַל לֵא* is genuine. ³¹Perhaps corrupt for *ἕστε* = 'until' or a mistranslation of *וְשָׁא טַע*. ³²*d*, A read *συντριβήναι*. ³³A = τὸ πλοῖον. ³⁴α (save that *h* reads *Ἰακώβ* for *Ἰωσήφ*). β, A, 8¹ read as in margin (save that *d* reads *τότε* for *καὶ*). ³⁵*c* (save that I have corrected the vox nulla *πασανδων* into *σανίδων*). *hi* support text (save that for *σανίδων ἐννέα* they read *πᾶσαν ὁδὸν οἱ ἐννέα*). β, 8¹ read as in margin (save that *d* om. *δέ* and *g* reads *ἐπὶ σανιδία νέα*). ³⁶*d* reads *δέ τὸ αὐτὸ ἐν σανίδι*. A = *ἐν τῇ μέσῃ* but *ἡ ἀφ' ἧς* is corrupt for *ἡ ἀπὸ* = *ἐπὶ τὸ αὐτό*. ³⁷α, A. β, 8¹ om. ³⁸α, *bdg*, A. *aef*, 8¹ read *διεσπάρησαν*. β, 8¹ add *οὐν οἱ* (*aef* om.). *def* add *οὐν*. ³⁹α, *dg*. *abef* read *ἕως εἰς*. ⁴⁰α, A. *d* reads *πάντα*. β-*d*, 8¹ om. ⁴¹*de* read *Λευίς*. ⁴²*b* reads *περιβαλλόμενος*. ⁴³*hi*, *d* read *σάκκῳ*. *g* trs. *σάκκον* before *περὶ*. ⁴⁴α. β, 8¹ read as in margin (save that *d* reads *ὑπὲρ* for *περὶ*). A = *ἰδέετο περὶ ἡμῶν*. ⁴⁵*d* reads *τῇ κυρίῳ*. ⁴⁶α (save that *hi* read *ἐπὶ τὴν γῆν*). β, A, 8¹ read τὸ σκ. *ἔφθασεν ἐπὶ τ. γῆν*. ⁴⁷*dg*, A om. ⁴⁸*b* adds *Ἰακώβ*. ⁴⁹*dg*, A add *Ἰακώβ*. ⁵⁰*hi*, A (though A trs. after *ὁμοθυμαδόν*). *c* reads *πάνω*. β, 8¹ om. ⁵¹α. β reads *ἠγαλλιώμεθα*.

VII. Ταῦτα¹ τὰ δύο ἐνύπνια εἶπον² τῷ πατρὶ μου³ καὶ⁴ β-δ, S¹ εἰπέ μοι· Δεὶ * ταῦτα πληρωθῆναι⁵ κατὰ * τοὺς καιροὺς⁶ τά. αὐτῶν, * πολλὰ τοῦ Ἰσραὴλ ὑπομείναντος⁷.

2. Τότε⁸ λέγει μοι ὁ πατήρ μου· Πιστεύω⁹ * τῷ θεῷ¹⁰ ὅτι β-δ, S¹ ζῇ¹¹ Ἰωσήφ¹². ὁρῶ γὰρ ἵπαντοτε¹³ ὅτι Κύριος ἀριθμεῖ¹⁴ αὐτὸν μεθ' ἡμῶν. 3. Καὶ κλαίων ἔλεγε¹⁵. * Οἱμοι, τέκνον μου Ἰωσήφ, β-δ, S¹ ἔῃς¹⁶, καὶ * οὐ βλέπω σε¹⁷, * καὶ σὺ οὐχ¹⁸ ὁρᾷς Ἰακώβ τὸν ζῆς Ἰ. γεννήσαντά σε. 4. * Ἐποίησε οὖν καὶ ἐμὲ δακρῦσαι¹⁹ ἐν²⁰ τέκνον τοῖς λόγοις τούτοις²¹. * Ἐγὼ δὲ²² * ἐκαίωμην τοῖς σπλάγχνοις²³ μου²⁴ ἀναγγεῖλαι²⁵ ὅτι πέπραται²⁶ Ἰωσήφ²⁷. * ἄλλ', ἐφο- β-δ, S¹ βούμην²⁸ τοὺς ἀδελφούς μου²⁹. ἡμᾶς.

VIII. Καὶ¹ ἰδοὺ², τέκνα μου³, ὑπέδειξα ὑμῖν καιροὺς β-δ, ἔσχατους ἵδρι⁴ πάντα γενήσεται ἐν Ἰσραὴλ. 2. Καὶ ὑμεῖς ἰδοὺ. ἴδον⁵, ἐντελεσθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν⁶ ἵνα ἐνούνηται τῷ Λεὼὶ καὶ τῷ⁷ Ἰούδα.

VII. ¹ α, A. β-δ, S¹ om. d reads τότε. ² d, A = διηγησάμην. ³ A^b add Ἰακώβ. ⁴ h om. i om. to πατήρ μου (ver. 2) inclusive. ⁵ α, βγ, S¹. aef read αὐτὰ πληρωθῆναι. d γὰρ πληρωθῆναι ταῦτα πάντα, τέκνα μου. A = ταῦτα πάντα πληρωθῆναι. ⁶ α, d. aef read καιρούς. βγ, A, S¹ τὸν (β, A, S¹ om.) καιρόν. ⁷ A = καὶ πολλὰ τὸν Ἰ. ὑπομείναι(?) ⁸ α adds οὖν. ⁹ g reads πιστεύουσιν. ¹⁰ α, d. A = τῷ Κυρίῳ. β-δ, S¹ om. d adds τέκνα μου. ¹¹ hi, g add δ. d τὸ τέκνον μου. ¹² A adds καὶ ἐγὼ οὐχ ὁρῶ αὐτόν. ¹³ hi read πάντα. ¹⁴ e, A. hi, β, S¹ read συγκαταριθμεῖ. ¹⁵ A adds πάντοτε here, which it om. in previous verse. ¹⁶ α. β-γ, A, S¹ read as in margin (save that adef tra. Ἰ. after τέκνον μου). g reads πού ἦ τέκνον μου Ἰ. ¹⁷ d reads οὐτε σε βλέπω ἐγώ. α, A^b om. rest of verse and A^{b, adef} tra. it wrongly after τούτοις in ver. 4. See note 21. ¹⁸ d reads οὐτε σὺ πάλιν. af καὶ οὐχ. ¹⁹ α (save that hi om. οὖν). β-δ, A, S¹ read (+ καὶ α) ἐποίησε δὲ (af, A om.) καὶ ἡμᾶς δακρῦσαι. d ταῦτα λέγων καὶ ἡμᾶς κλαύσαι ἐποίησεν. ²⁰ α, af. bdeg read ἐπὶ. ²¹ e, aefg, A. hi, d read αὐτοῦ. β, S¹ αὐτοῦ τούτοις. Here A^{b, adef} add καὶ πάλιν εἶπε καὶ σὺ οὐχ ὁρᾷς Ἰ. τὸν γεννήσαντά σε. See note 17. ²² α. β-δ, A, S¹ read καί. d ἐγώ. ²³ A ἐκαίοντο τὰ σπλάγχνα. ²⁴ α, A. β, S¹ om. d, A add καὶ ἡβουλόμην (+ μὲν d). ²⁵ A adds αὐτῷ. ²⁶ g reads πέπραται. ²⁷ α. β, A, S¹ om. ²⁸ d reads ἐφοβ. δέ. ²⁹ d adds μήποτε γρόντες ἀποκτείνουσι με.

VIII. ¹ α, d. β-δ, A, S¹ om. ² d, A add οὖν. ³ g om. ⁴ Text requires πῶς. Hence, since δρι = 13, the latter may have been corrupt for 7κ. ⁵ d adds τέκνα μου. ⁶ A^b add καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν. ⁷ d om. α om. next nine words. h adds περὶ τοῦ Χριστοῦ before following verses. ⁸ Read αὐτῶν as Bousset suggests. Text due to Christian scribe. Salvation proceeds jointly from Levi and Judah: cf.

6. Τὸν δὲ μὴ *ποιῶντα τὸ³⁸ καλόν,
καταράσσονται αὐτὸν³⁹ καὶ⁴⁰ *οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι⁴¹,
*καὶ ὁ Θεὸς ἀδοξήσει ἐν τοῖς ἔθνεσιν δι' αὐτοῦ⁴²,
*καὶ ὁ⁴³ διάβολος οἰκειοῦται *αὐτὸν ὡς ἰδιὸν σκευὸς⁴⁴,
καὶ πᾶν θηρίον κατακυριεύσει αὐτῷ⁴⁵
καὶ⁴⁶ ὁ Κύριος μισήσει αὐτόν.
7. Καὶ γὰρ⁴⁷ αἱ ἐντολαὶ τοῦ νόμου⁴⁸ διπλαῖ εἰσιν
καὶ⁴⁹ μετὰ τέχνης πληροῦνται⁵⁰.
8. Καιρὸς γὰρ συνουσίας⁵¹ γυναικὸς⁵²
καὶ καιρὸς ἐγκρατείας⁵³ εἰς προσευχὴν αὐτοῦ⁵⁴.
9. Καὶ *αἱ δύο τοῦ Θεοῦ εἰσι⁵⁵, καὶ εἰ μὴ ἐγένοντο⁵⁶ ἐν
τῇ⁵⁷ τάξει αὐτῶν ἁμαρτιᾶν *μεγίστην παρείχον τοῖς ἀνθρώποις·
τὸ αὐτὸ⁵⁸ καὶ *ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἐντολῶν⁵⁹ ἔστι⁶⁰.
Γίνεσθε οὖν *σοφοὶ ἐν Θεῷ, τέκνα μου⁶¹, καὶ φρόνιμοι, ἰδόντες⁶²
τάξιν ἐντολῶν⁶³ αὐτοῦ⁶⁴ καὶ θεσμούς παντὸς πράγματος⁶⁵, ὅπως
*ἀγαπήσει ὑμᾶς ὁ Κύριος⁶⁶.

β-α, Α,
S¹ γυναι-
κὸς
αὐτοῦ.
β, Α δύο
ἐντολαί
(+ θεοῦ
def).
β-ad,
Α, S¹
παρέχου-
σιν·
οὕτως
ἔστι.
ΙΟ. β, Α, S¹
σοφοὶ ἐν
θεῷ.
β-g, Α, S¹
εἰδότες.

Α, S¹ read as in margin. *g* adds *περὶ αὐτοῦ*. *d* om. next line through hmt. ³⁸ *c* reads *οὕτω*. ³⁹ Α = τὸ ἀγαθὸν ἔργον παρὰ Θεῷ ἀγαθὸν ἔχει (A^{b+od} ἔξει) *μνείαν*. For Θεοῦ *b* reads Θεῷ. ⁴⁰ *ef* read *ποιῶντα*. *a* om. ⁴¹ α, Α. *d* reads *τούτων* which it trs. before *καταράσ*. β-d, S om. ⁴² α, *aef*. βdg, Α, S¹ om. ⁴³ α, *adg*, Α (save that *d* adds *Κυρίου* after *ἄγγελοι*). βef, S¹ read *οἱ ἄθ. καὶ οἱ ἄγγ.* ⁴⁴ β-d, Α, S¹ (save that *b* reads *ἀδοξήση* and *g* om. *δ* before Θεός). α om. *d* reads *καὶ δ θ. δοξάσειεν αὐτῷ*. ⁴⁵ *d* reads *δ δέ*. Α = *δ*. ⁴⁶ α, βdg (save that *d* reads *αὐτῷ*). *aef* read *αὐτῷ ὡς ἰδίῳ σκευί*. ⁴⁷ *c*, *d*. *h* reads *αὐτόν*. *abeg* αὐτοῦ. ⁴⁸ *d* reads *ἐπὶ δέ καί*. ⁴⁹ Α^{b+od} add *πᾶσαι*. ⁵⁰ Α = *κυρίου*. ⁵¹ *a* reads *ἀλλὰ καὶ* and trs. these three lines ending *προσευχὴν αὐτοῦ* after *παρέχουσιν* (ver. 9). ⁵² Α read *ἡμῶν* (= *τάξιν*) corrupt (?) for *ἡμῶν* = *πληροῦνται*. ⁵³ *d* adds *ὁ καιρὸς*. ⁵⁴ α, α. β-α, Α, S¹ read as in margin. ⁵⁵ *f* reads *ἐργασίας*. ⁵⁶ *h*, β, S¹ (save that *g* reads *προσευχῆς*). *c* reads *εἰς σευχὴν αὐτῶν*. Α = *καὶ τοῦ προσευχὰς ποιεῖν*. ⁵⁷ α. βdg, Α, S¹ read *δύο (+ αὐταὶ Α) ἐντολαὶ εἰσι (+ τοῦ Θεοῦ d)*. Here *d* is conflate. *ef* read *αἱ δύο ἐντολαὶ Θεοῦ εἰσι*. *a* om. together with preceding *καί*. ⁵⁸ α. *abg*, Α, S read *γίνονται*. *d* *γίνονται*. *c* *γίνονται*. *f* *γίνονται*. ⁵⁹ α, Α. β, S¹ om. ⁶⁰ α (save that *h* reads *μεγίστην*). β-ad, Α, S¹ read as in margin (save that *f* read *παρέχουσιν*). *a* reads *παρέχουσιν* and om. rest of verse, *d* reads *παρέχουσιν πᾶσι τοῖς μὴ κρείττους ἀλλὰ καταφρονητικῶς ταῦτα πράττουσιν οὕτως δέ ἐστι*. ⁶¹ Α^{b+} = *πᾶσαι ἐντολαί*. ⁶² α. β, Α, S¹ om. ⁶³ α (save that *c* trs. *σοφοὶ* after Θεῷ). β, Α, S¹ read as in margin. ⁶⁴ α, *g*. β-g, Α, S¹ read as in margin. ⁶⁵ Α = *ἐντολῆς*. ⁶⁶ *g* reads Θεοῦ. ⁶⁷ *f* trs. Α = *πάντων πραγμάτων*. ⁶⁸ α, *adefg* (save that *d* om. *δ*). β, Α, S¹ read *ὁ Κ. ἀγαπήσει ὑμᾶς*.

IX. *Καὶ πολλὰ¹ τοιαῦτα ἐντειλάμενος² αὐτοῖς παρεκάλεσεν ἵνα μετακομίσωσι³ τὰ δοτὰ αὐτοῦ⁴ *ἐν Χεβρών, καὶ θάψωσι αὐτὸν⁵ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ⁶. 2. Καὶ⁷ φαγὼν *καὶ πῶν⁸ ἐν ἰλαρότητι ψυχῆς⁹ συνεκάλυνε¹⁰ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ ἀπέθανε. 3. Καὶ ἐποίησαν *οἱ υἱοὶ αὐτοῦ¹¹ *κατὰ πάντα¹² ὅσα¹³ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς¹¹ Νεφθαλεὶμ¹⁴ ὁ πατὴρ αὐτῶν¹⁵.

Διαθήκη Γὰδ τοῦ ἐννάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ζέλφας¹.

I. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ², ἃ³ ἐλάλησε⁴ τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ⁵ ἐν *τῷ ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς ζωῆς⁶ αὐτοῦ, *λέγων αὐτοῖς⁷. 2. *Ἰ' Ακούσατε, τέκνα μου¹. ἐγὼ ἐγενόμην ἔννατος υἱὸς⁸ τῷ Ἰακώβ⁹, καὶ¹⁰ ἡμην¹¹ ἀνδρείος ἐπὶ τῶν ποιμνίων¹². 3. *Ἐγὼ οὖν¹³ ἐφύλαττον ἐν τῇ¹⁴

IX. ¹A = πολλὰ οὖν. For καὶ πολλὰ... παρεκάλεσεν d reads ταῦτα ἐντειλάμενος N. τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἄλλα πολλὰ τοιαῦτα διατάξας αὐτοῖς. ²A^a = ἐντεῖλατο. A^{bcd} διηγησάμενος (through an internal corruption). ³deg read μετακομίσουσιν. g adds αὐτοῦ. ⁴g om. ⁵adef (save that ac read eis and de θάψουσιν). bg, A, S¹ read eis (g ἐν) X. καὶ θάψωσι (g θάψουσι). α om. through hmt. (?) ⁶g adds ὁ καὶ ἐποίησαν. ⁷A^{abcd} according to printed text om. but not A^e. ⁸f om. d adds καὶ πάντα. g σὺν αὐτοῖς. ⁹d adds πράξας. ¹⁰e reads συνεκάλυψας. ¹¹g om. ¹²β-g, A, S¹. hi read πάντα. c, g om. ¹³d reads δ. g adds εἶπεν καί. ¹⁴d om. ¹⁵d adds τῷ δὲ Θεῷ ἡμῶν κ. τ. λ. f, S¹ adds Νεφθαλεὶμ υἱὸς Ἰακώβ ἢ, υἱὸς Βάλλας β' (S¹ reads καὶ Λεῖας for ἢ υἱ. Βάλλας). ἔζησεν ἐτη ρλβ'. g οὕτως. Ἀμήν.

¹Title. α as in text. β-ad, S read Διαθήκη Γὰδ θ' (bef, S om. g tra. before Διαθήκη) περὶ μίσους (+ Γὰδ ἐρμηνεύεται πειρατήριον f). α Γὰδ. d Γ. υἱὸς Ἰ. θ υἱὸς Ζ. α' περὶ μίσους πειρατήριον. A = Δ. Γ. περὶ ὁράσεως, but ~~αὐτὸς ἐκείνου~~ is corrupt for ~~αὐτὸς ἐκείνου~~ = μίσους. ²hi add τοῦ ἐννάτου υἱοῦ I. A^b adds υἱοῦ Ἰακώβ. ³dg read ὅσα. α adds ἐποίησε καί. This may have arisen through רבד being repeated in the MS. as רבד. ⁴β-dg, S add αὐτός. ⁵d adds πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν αὐτόν. ⁶α, A (save that h om. εἰκοστῷ). bf, S read ἔτει ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ (b ἐβδόμῳ) ζωῆς. aeg ἔτει ρκ' (+ τῆς ag) ζωῆς. d ρκ' ἔτει τῆς ζωῆς. ⁷α. A^{abcd} = καὶ εἶπεν αὐτοῖς. b reads λέγων. dg καλίσας γὰρ εἶπεν αὐτοῖς (g αὐτοὺς εἶπεν). aef, S¹ om. A^b = συνήγαγε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ θυγατέρας καὶ εἶπεν αὐτοῖς. S¹ ἐκάλεσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπεν. Here S¹ agrees closely with dg, A^b. ⁸α. β, A, S read as in margin (save that d prefixes ἐγὼ, τέκνα μου, b reads ἔβδομος for ἔννατος, and bg ἐγενόμην for ἐγεννήθη). ⁹d adds ἢ δὲ μήτηρ μου Ζέλφας παιδίσκη Λίας. ¹⁰d reads ἐγὼ. ¹¹A^{abcd} om. ¹²d adds σφόδρα. A^b om. next eight words through hmt. ¹³α. A^{bcd} = καὶ ἐγὼ. β, S read ἐγὼ.

νυκτι¹ * τὸ ποίμνιον¹⁶, καὶ ὅταν¹⁶ ἤρχετο δ¹⁷ λέων, ἡ δ¹⁷ β-af, A, λυκος¹⁸, * ἡ πᾶν θηρίον¹⁹ ἐπὶ * τὴν ποίμνην²⁰, κατεδίωκον²¹ S¹ ἡ πάρ- αὐτοῦ²², καὶ * φθάνων ἐκράτουν²³ * τὸν πόδα αὐτοῦ τῇ χειρὶ ἀρκος ἡ μου²⁴ καὶ * ἡκόντισα αὐτὸ ὥσει λίθου βολήν, καὶ²⁵ * ἀνήρουν πᾶν θη- αὐτοῦ²⁶. 4. Ὁ οὖν Ἰωσήφ ὁ ἀδελφός μου²⁷ ἐποίμαινε β-α, A, μεθ' ἡμῶν, ἕως²⁸ ἡμέρας τριάκοντα²⁹, καὶ * ὑπάρχων νέος³⁰ S¹ πιά- ἐμαλακίσθη³¹ ὑπὸ³² τοῦ καύσωνος³³. 5. Καὶ³⁴ ὑπέστρεψεν σας. ἐν³⁵ Χεβρών πρὸς τὸν πατέρα ἡμῶν³⁶. καὶ ἀνέκλιεν * αὐτὸν β-δ, (A), πλησίον αὐτοῦ³⁷, ὅτι ἡγάπα αὐτὸν πάνυ³⁸. 6. Καὶ εἶπεν S¹ γυ- Ἰωσήφ τῷ πατρὶ ἡμῶν³⁹, ὅτι οἱ⁴⁰ υἱοὶ Ἰσραὴλ⁴¹ Βάλλας⁴² ἐσκότουν ρίσας θύουσι Ἰὰ θρέμματα⁴³ τὰ καλὰ⁴⁴ καὶ ἐσθίουσιν⁴⁵ αὐτὰ παρὰ καὶ ἀκον- γνώμην * ῥουβὶμ καὶ Ἰουδα⁴⁶. 7. * Ἦν γὰρ ἰδὼν⁴⁷ ὅτι τίσας ἄρνα⁴⁸ ἐξειλάμην⁴⁹ * ἐκ τοῦ⁵⁰ στόματος τῆς⁵¹ ἄρκου, κάκελῃν⁵² δύο στα- δίους

(+ καὶ δ, S) οὕτως (g om.). β, A τρυφερός ὦν. δ, A, S¹ αὐτοῦ.
β, S¹ Ἰ. καὶ P. β, A, S εἶδεν γάρ.

¹⁴ α. β om. ¹⁵ g reads τὸ πρωτοποιμνιον and trs. before ἐν τῇ νυκτί.
¹⁶ g reads ὅτε. ¹⁷ α, δ. β-δ om. ¹⁸ α. β-ad, S¹ read ἡ λύκος. d, A omit. For λέων ἡ λύκος α reads λύκος ἡ λέων. ¹⁹ α. β-df, A, S¹ read as in margin (save that g reads ἀρκος). d ἡ ἀρκος ἡ ἄλλο τι θηρίον. f ἡ πανθήρ. α om. A adds τὸ δρμάμενον ἐπὶ τὸ ποίμνιον. ²⁰ σ reads τὸ ποίμνιον.
²¹ A^{abc} read in 3rd plural. ²² i, a read αὐτόν. A = αὐτά. ²³ α (save that c reads φθάνουν). β-a, A, S¹ read as in margin (save that b reads πιά(ων)). α reads κρατήσας. ²⁴ α, β (save that c om. μου), S¹. A = τῇ χ. (A^{bcd} τὰς χερσὶ) μου τὸν πόδα αὐτοῦ. d adds ἡ τὴν οὐράν αὐτοῦ. ²⁵ α (save that they give the form ἡκόντη(α)). β-d, S¹ read as in margin (save that b, S¹ read γυρεύων and ἀκόντιζον and α αὐτόν). d γυρίσας αὐτὸν ἐσκότουν, εἰθ οὕτως ἀκοντίζων αὐτὸ ἐπὶ δύο σταδίου ἐρριπτον καὶ οὕτως. A = γυρίσας περὶ ἐμοῦ ἐσκότουν (+ ἐκαίνας A^b + αὐτά A^{bcd}) καὶ ἡκόντιζον ὡς δύο σταδίου, οὕτως.
²⁶ α, def. α reads ἀν. αὐτόν. dg, S¹ ἀνήρουν. A = ἀνὴρ ἦν ἐγώ—an obvious corruption of our text. ²⁷ α. β, A, S¹ om. ²⁸ α. β-g read ὥς. g om. ²⁹ d reads κ'. ³⁰ α, S¹. β, A read as in margin (save that ef read τρυφερό- τερος). Here text = Ψ2 and β, A = Ψ3. ³¹ a reads ἐκαυματίσθη. ³² α, af. bdeg read ἀπὸ. ³³ b reads καύματος. ³⁴ d om. ³⁵ c, d. hi, β-d read εἰς. ³⁶ α, β-b. δ, A, S¹ read as in margin. ³⁷ A = πλησίον τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. S¹ om. rest of verse. ³⁸ α, A (save that A trs. bef. ἡγάπα). β om. For next three words i reads Ἰ. εἶπεν. ³⁹ α, β, S¹. α (over ἡμῶν), A read αὐτοῦ. ⁴⁰ b om. ⁴¹ a reads Βάλλας. For the next eight words d reads κατεσθίουσι τὸ ποίμνιον. ⁴² α. β, A, S¹ om. ⁴³ A = κάλλιστα. ⁴⁴ α. β read κατεσθίουσιν. ⁴⁵ α, A. β, S¹ as in margin. ⁴⁶ c. hi read ἐν γὰρ ἰδόντες. β, A^{abc}, S read as in margin (save that dg read εἶδε and εἶδεν for εἶδεν). A^{bcd} = εἶδεν. ⁴⁷ c. Other MSS. ἀρῶν. g trs. before ὅτι. ⁴⁸ α, ef.

β, (A), S ἐθανάτωσα, * τὸν δὲ⁶³ ἀρνὸν ἔθυσαν * περὶ οὗ ἐλυπούμην⁶³,
καὶ
ἐνεκόντων
τῷ Ἰ.
περὶ τοῦ
λόγου
τούτου.
β, S¹
αὐτοῦ εἰς
Δίγνυ-
τον.
β, S οὕτε
δι' ὀφθ.
οὕτε δι'
ἀκοῆς.
II. Ὁμολογῶ τοῖς¹ τὴν ἁμαρτίαν μου, τέκνα², ὅτι
πλειστάκις ἤθελον³ ἀνελεῖν αὐτόν, * ἐπειδὴ ἐμίσησαν αὐτὸν ἐκ
ψυχῆς⁴. 2. Καί γε διὰ τὰ ἐνύπνια⁵ * προσεβέβηκα αὐτῷ τὸ
ἐλεγε * τῷ πατρὶ⁷⁰ ἐπείθετο αὐτῷ.

β, A, S¹ καὶ (A^b ὅτι δ διότι) κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. β-g, A, S¹ ὅτι
ἔως (ἐκ A) ψυχῆς ἐμίσησαν αὐτόν (+ καὶ ὅπως οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἡπάτα ἐλείους
εἰς αὐτόν βg, A) β, S¹ μίσος.

α reads ἐξευλόμην. βg ἐξηλόμην. d ἐξευλόμην. ⁶⁰ d reads ἀπό, g ἐκ. ⁶¹ hi, abef.
c reads τοῦ. dg om. ⁶² A = τὴν ἄρκον. ⁶³ α. β, A, S read καὶ τόν.
⁶⁴ A^{bcd} om. For ἐλυπούμην α reads ἐλυπήθην. ⁶⁵ A = ἱζη. ⁶⁶ g om.
⁶⁷ b adds καὶ εἶπε τῷ πατρὶ ἡμῶν. d, A^{b*} τοῦτον ἰδὼν Ἰ. καταλάλησεν ἡμῶς
πρὸς Ἰακώβ, καὶ ἐμνησιακῆσεν (for last five words A^b reads τῷ πατρὶ αὐτοῦ).
⁶⁸ α (hi reading τοῦτου). β, S read as in margin (save that d om.
καί, f reads ῥήματος for λόγου, and g τόν before Ἰ.). A = ἡμεῖς ἐνεκοτούμεν
τῷ Ἰ. περὶ τοῦ λ. τοῦτου. ⁶⁹ β, S¹ add as in margin. ⁷⁰ d reads μου.
⁷¹ A^{b*} read ἔως καί. ⁷² A reads ~~ἡμεῖς~~ (= ἡδυνάμην) corrupt for ~~ἡμεῖς~~
= ἤθελον. ⁷³ α. β, S read as in margin (save that g reads οὐδὲ... οὐδέ).
A combines the three following words (ἰδεῖν τ. Ἰ.) with what precedes
as follows: δι' ὀφθ. ἰδεῖν τὸν Ἰ. οὕτε δι' ἀκοῆς ἀκούειν περὶ αὐτοῦ. We should
add ἀκούειν with A after δι' ἀκοῆς. The phrase would then = οὕτως γινώσκ.
Cf. Ps. xlv. 2, &c. or δι' ἀκοῆς = ~~οὕτως~~ corrupt for ~~οὕτως~~ = ἀκούειν, ⁷⁴ α,
A^b. d reads διότι. β-d, A^{bcd}, S¹ καί. ⁷⁵ α. β, A, S¹ read πρόσωπον ἡμῶν.
⁷⁶ α. β, A, S¹ om. ⁷⁷ α. β reads ἀνεν. ⁷⁸ d adds καὶ Πουβίμ. ⁷⁹ g
reads αὐτά. A^{bcd} = ἀρνόν. ⁸⁰ α. β-d, A, S¹ read κατὰ πάντα. d ὅθεν καί.
d, A add πάντα. ⁸¹ d reads τῷ πατρὶ ἡμῶν. So presumably A though
text represents them as = ὁ πατὴρ ἡμῶν. A^{b*} add Ἰωσήφ after ἔλεγε and
Ἰακώβ after ἡμῶν. d om. ἐπείθετο αὐτῷ.

II. ¹ α. β reads νῦν. ² h, A add μου. ³ d reads ἡβουλήθην. ⁴ α
(save that h reads ἐμίσησα). β-g, S¹ read as in margin (save that S¹ adds
πάσης before ψυχῆς). g om. A = καὶ (A^c ὅτι) ἐκ ψυχῆς ἐμ. αὐτόν. The ἔως
seems corrupt in β, S¹. βg, A add as in margin (save that g om. ὅπως and
for ἡπάτα ἐλείους reads ἔλεος). ⁵ A^{b*} adds αὐτοῦ. ⁶ α, A (save that h,
A om. αὐτῷ). Yet the pronoun seems necessary. See reading of d.

μισος⁶, καὶ ἤθελον αὐτὸν⁷ ἐκλείψαι⁸ *ἐκ γῆς⁹ ῥζώντων¹⁰, ὃν β, A, S¹
 τρόπον¹¹ ἐκλείχει¹² ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ *τοῦ πεδίου¹³. ἀπὸ (efg
 ἐπὶ) τῆς
 γῆς.

α

3. Καὶ κρυφῇ πράσας αὐτὸν
 Ἰούδας τοῖς Ἰσμαλίταις. 5.
 Οὕτως¹⁴ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων
 ἡμῶν ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν
 χειρῶν ἡμῶν, ἵνα μὴ ποιήσω-
 μεν ἐν τῇ Ἰσραὴλ ἀνομίαν
 μεγάλην.

β, A, S¹

3. Διὸ¹⁵ ἐγὼ καὶ Συμεὼν¹⁶
 πεπράκαμεν αὐτὸν τοῖς Ἰσ-
 μαλίταις [*τριάκοντα χρυ-
 σίων¹⁷, καὶ τὰ δέκα ἀποκρύ-
 ψαντες τὰ εἴκοσι ἐδείξαμεν
 τοῖς ἀδελφοῖς ἡμῶν¹⁸]. 4.
 Καὶ οὕτως τῇ πλεονεξίᾳ ἐπλη-
 ροφορήθημεν¹⁹ τῆς ἀναιρέσεως
 αὐτοῦ. 5. Καὶ ὁ Θεὸς τῶν
 πατέρων μου²⁰ ἐρρύσατο αὐτὸν
 ἐκ τῶν χειρῶν μου, ἵνα
 μὴ²¹ ποιήσω ἀνόμημα²² ἐν
 Ἰσραὴλ.

The text presupposes *lntk nly hrdn*. Cf. Gen. xxxvii. 8. I here follow A^{ef}; for printed Arm. Text reads *προσετεθέμεθα* (?) αὐτῷ τ. μ. β, S as in margin. *d* adds *eis αὐτόν*. ⁷*d*, A trs. after next word. ⁸*h*, b, S¹. *c*, *e* read *ἐκλίψαι*, *f* *ἐκλῆψαι* which are corruptions of the text. Num. xxii. 4 which was in the mind of the writer also supports the text. Here the LXX = *ἐκλίψει ἡ συναγωγή αὐτῇ πάντας τοὺς κύκλῳ ἡμῶν, ὡς ἐκλίψει ὁ μόσχος τὰ χλωρὰ ἐκ τοῦ πεδίου*. Notwithstanding, the expression put into Gad's mouth is very difficult. *d*, A, which read *ἐξαλείψαι*, offer a more attractive text. Of this word *ἐκλείψαι* in *a* and *ἐκθλίψαι* in *g* could be easy corruptions. Moreover *ἐκλείψαι* could be explained from *ἐκλείχει* in the next clause. ⁹*d* reads *ἐκ τῆς γῆς τῶν*. A^{b*} om. ¹⁰*c* reads *ζόντα*. *a* om. rest of verse. ¹¹According to Armenian Text A^{abb*cd} add *ἐξαλείψας*, but this may be an error of the editor as A^{ef} om. ¹²*d* reads *ἐκλήξει*.

¹³α. *bd*, S¹ read as in margin. *efg*, A τὰ (*eg*, A om.) ἐπὶ τῆς γῆς. With text compare Num. xxii. 4 *hryh pṛ*. ¹⁴*c* reads *οὕτως*. ¹⁵*f* adds *καί*. *g* *δέ*. A^a om. ¹⁶β-*b*, A, S². *b*, S¹ read *Ἰούδας*. ¹⁷*abef* (save that *be* read *χρυσῶν*). *g* reads *eis τριάκοντα χρυσῶν*. *d* *eis χρυσίους λ'*. The words in brackets, though found in β, A, S¹, are a Christian interpolation. ¹⁸*a* om. ¹⁹β-*bg*, S¹. *bg*, A read *ἐπληροφορήθην*. *deg*, A add *περί*. The expression is strange. It seems to be a development of that in Eccles. viii. 11 *תבננו . . . בלבנו*. Our text = *נבנו ונאנו* = 'we were bent on slaying him.' Perhaps *נאנו* is defective for *נבנו בלבנו* = 'our heart was filled' (i.e. bent on). ²⁰β, A^a, S¹. A^b om. A^{b*cd} read *ἡμῶν* as in α. ²¹*b* om. ²²*fg* read *ἀνομίαν*. *d* adds *μέγα* (as in α), and so originally A; for *ה' מלך ישר'* (= *ἐν μέσῳ τοῦ Ἰσραὴλ*) is corrupt for *מלך ישר'* = *μέγα ἐν Ἰσρ.*

δ, A, S III. Καὶ νῦν ἀκούσατε¹ λόγον² ἀληθείας³, * τοῦ ποιεῖν⁴
ἀκουσατε, δικαιοσύνην, καὶ πάντα⁵ νόμον⁶ ὑψίστου, καὶ μὴ⁷ πλανᾶσθε⁸
τέκνα μου. * τῷ πνεύματι⁹ τοῦ μίσους¹⁰, ὅτι κακὸν ἐστὶν ἐπὶ πάσαις ταῖς¹¹
β-fg, S¹ πράξεσι τῶν¹¹ ἀνθρώπων, 2. * Πᾶν δ¹² ἐὰν¹³ ποιεῖ¹⁴ ὁ μισῶν¹⁵,
ὁ μισῶν * βδελυκτὸν ἐστὶν¹⁶. ἐὰν * δέ τις¹⁷ ποιεῖ¹⁸ τὸν¹⁹ νόμον Κυρίου,
βδελύσσεται. * τοῦτον οὐκ ἐπαυεῖ²⁰. ἐὰν τις²¹ φοβεῖται²² Κύριον καὶ θέλει
β, S¹ * τὸ δίκαιον²³, * τοῦτον οὐκ ἀγαπᾷ²⁴. 3. Τὴν ἀλήθειαν
δικαία. ψέγει²⁵, * τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ²⁶, * καταλαλιὰν ἀσπάζεται²⁷,
β, A, S¹ ὑπερφηανίαν ἀγαπᾷ²⁸, ὅτι τὸ μῖσος ἐκτυφλοῖ²⁹ τὴν ψυχὴν
ἰωσήφ. αὐτοῦ, ὡς³⁰ κἀγὼ³¹. ἴ τότε³² ἐβλεπον³³ * τὸν ἰωσήφ³⁴.

¹ δ, A^{af}, S add τέκνα μου, but A^{bb*cd} according to printed text prefix these words. See note 3. ² c, g, h, β-g, A, S read λόγους. ³ defg add τέκνα μου. ⁴ A reads καὶ ποιήσατε. ⁵ bd, A, S. α, aef read πᾶν. g τόν. ⁶ g adds τοῦ. A reads λόγους. ⁷ h om. ⁸ δ, S read πλανᾶσθαι. ⁹ f reads τὸ πνεῦμα. ¹⁰ A reads *μνηστρική* (= πλάνης) corrupt for *μισήκη* = μίσους. ¹¹ α, β om. ¹² f reads παρό. A = ὅτι πᾶν. ¹³ d om. ¹⁴ c, def, h, abg read ποιῇ (+ καλόν h). ¹⁵ g reads δίκαιος. ¹⁶ α, β-fg, S¹ read as in margin. f βδελλοῖς ἔσται. g οὐ μὴ σε βδελύσσεται. A^{ab} = βδελυγμὰ ἐστὶ αὐτῷ. A^{b*cd} βδελυκτὸν (or βδελυγμα) δοκεῖ αὐτῷ. Here αὐτῷ is an intrusion. Hence A supports α. βδελύσσεται and βδελυκτὸν may both be renderings of *נִשְׂקָה*, but if βδελύσσεται is taken actively, as it can be in β-fg, then it presupposes *נִשְׂקָה*. ¹⁷ α, A, β, S om. ¹⁸ h, bg read ποιῇ. ¹⁹ α, A, β om. ²⁰ a reads οὐκ ἐπ. τοῦτον. A = πάντες ἐπαυοῦσιν αὐτόν. h adds τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. ²¹ c. Other MSS. om. ²² α, ef, abdg read φοβεῖται. h adds τόν. ²³ α, A, β, S¹ read as in margin. ²⁴ A = τοιοῦτον τίς ἐστὶν ὃς οὐκ ἀγαπᾷ. h reads τοῦτο for τοῦτον and adds τὸ πνεῦμα after ἀγαπᾷ. ²⁵ h reads ὅτι λέγει and trs. before τὴν δλ. A corruptly adds ὅς before τὴν δλ. ²⁶ c om. For κατορ. d reads καταρχοῦντι. A reads *μῆδε γὰρ ἡμῶν* = *μῆδε* τὴν δδὸν αὐτοῦ φθονεῖ. But *μῆδε* is corrupt for *μῆδε*, before which if we replace the ὅς wrongly added before τὴν ἀλήθειαν (see note 23), A = τῷ κατορθοῦντι φθονεῖ. A^{b*cd} adds *μῆδε* before *μῆδε*. ²⁷ A = ὅτι (A^{b*cd} om.) τῇ ματαιότητι προσκυνεῖ; but *μῆδε* *μῆδε* *μῆδε* *μῆδε* is corrupt(?) for *μῆδε* *μῆδε* *μῆδε* *μῆδε* = καταλαλιὰν ἀσπάζεται. ²⁸ a om. rest of verse. h adds ὁ μακρύων ἀπὸ προσώπου Θεοῦ. d adds καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πᾶν ποιητὴν ἔργον καὶ πᾶσαν ἄλλην σατανικὴν πρᾶξιν ἐπισπᾶται. ²⁹ α. beg, A, S read ἐτύφλωσε. d ἀποτυφλεῖ. f ἀποτυφλοῖ. ³⁰ α, f. β-a read καθῶς. ³¹ h, g read ἐγώ. ³² α, β, A, S¹ om. ³³ d reads ἔπαθον and trs. after ἰωσήφ. ὡς . . . ἐν τῷ ἰ. = *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* which may be corrupt for *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* *בְּיָמָיו* = ὡς καμὲ ἐτύφλωσε ἐν τῷ ἰ. ³⁴ α, β, A, S¹ read as in margin.

IV. Φυλάξασθε οὖν, τέκνα μου¹, ἀπὸ τοῦ μίσους, ὅτι β, S¹ εὐ-
 ῥκαλ¹² εἰς³ αὐτὸν τὸν Κύριον ἀνομίαν⁴ ποιεῖ. 2. Οὐ γὰρ
 θέλει ἀκούειν ῥλόγων¹⁵ ἐντολῶν⁶ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης *τοῦ ἱνα κριθῇ
 πλησίον⁷ ῥκαλ¹ εἰς Θεὸν ἀμαρτάνει⁸. 3. ῥΕὰν γὰρ πέσῃ περὶ αὐ-
 ῥ ἁδελφός¹⁹, *σπουδάξει εὐθὺς¹⁰ ἀναγγεῖλαι τοῖς¹¹ πᾶσιν, καὶ Α
 σπεύδει *περὶ αὐτοῦ ἱνα κριθεῖς¹² καὶ κολασθεῖς ἀποθάνῃ. διαβαλεῖ.
 4. ῥΕὰν δὲ *δοῦλος τις ῥ¹³, συμβαλεῖ¹⁴ αὐτὸν πρὸς τὸν κύριον ἐπιχειρεῖ.
 αὐτοῦ, καὶ ἐν πάσῃ θλίψει¹⁵ *ἐπιχαίρει αὐτῷ¹⁶, εἰπὼς¹⁷ β-af, Α,
 θανατωθῇ¹⁸. 5. *Τῷ γὰρ φθόνῳ συνεργεῖ τὸ μῖσος¹⁹, καὶ²⁰ S¹ θανα-
 κατὰ τῶν εὐπραγούντων *ἐν προκοπῇ²¹ ἀκούων καὶ²² ὄρων αὐτόν.
 πάντοτε ἀσθενεῖ. 6. ῥΩσπερ²³ ἡ ἀγάπη ῥκαλ¹ τοὺς νεκροὺς β, S¹
 *θέλει ζωοποιήσαι²⁴ καὶ τοὺς ἐν²⁵ ἀποφάσει θανάτου θέλει²⁶ γάρ.

IV. ¹g om. ²α. β, Α, S¹ om. ³af read ἐπί. ⁴α, β, S¹,
 ade, f, A read ἀνομίαν. ⁵c, abe, S. hi read λόγους. d νόμον. f λόγον.
 g adds Θεοῦ. ⁶For the next nine words g reads Θεοῦ αὐτοῦ περὶ ἀγάπης
 οὐ μέλλει αὐτῷ εἰς τὸν πλησίον καὶ εἰς τὸν Θεόν. ⁷f reads τῶν πλησίων.
⁸d reads διὰ τοῦτο ἀμαρτάνει καὶ εἰς Θεόν. ⁹β, S (save that b reads πταισση
 for πέση). α, A om. but wrongly. ade, f add αὐτοῦ. ¹⁰α. β, Α, S¹ read
 as in margin (save that A trs. the words). σπουδάξει in α = 1207, a
 correction of 1207 = θέλει of β, S¹. ¹¹α. β om. ¹²α (save that h
 reads ὑπὲρ and hi κριθῇ). β, Α, S¹ read as in margin (save that α reads αὐτόν
 and dg αὐτοῦ for αὐτῆς). ¹³α (save that they read εἰ for ῥ and hi trs. τις
 after εἰ). β, Α, S¹ read ῥ δοῦλος (af δοῦλος ῥ). ¹⁴ci. h, β, S¹ read
 συμβαλλει and A^{abdef} read as in margin. A^c corrupt. Here A may be
 an unjustifiable change of the text. συμβαλεῖ here = 1791^c or 1792^a. Cf.
 Jer. xliii. 3. ¹⁵d adds αὐτοῦ. ¹⁶α, β-b (save that d om. αὐτῷ). b, S¹
 read ἐπιχειρεῖ κατ' αὐτοῦ (α αὐτῷ). A = ἐπιχειρεῖ διατελεῖν (or ἀφαιρεῖν) αὐτόν
 καὶ θέλει (Αβ λογιζεται). It is obvious that there is an internal dittography
 in A. If ἐπιχειρεῖ is right ἐν πάσῃ θλίψει is probably a mistake for πᾶσαν
 θλίψιν. We should then have the familiar phrase 1791 2071 1792 2072.
¹⁷hi read εἰπερ. d ἔπω. ¹⁸α, af. bdeg, Α, S¹ read as in margin (save
 that de read θανατώσῃ). ¹⁹α. β-ab, Α, S¹ read τὸ γὰρ μῖσος συνεργεῖ (bd,
 S¹ ενεργεῖ) τῷ φθόνῳ (d φόνῳ). af ὁ γὰρ φθόνος συνεργεῖ τῷ φόνῳ. ²⁰d reads
 the next six words as follows: ἀκούων τὴν κατ' αὐτῶν εὐπραγούντων προκοπεῖν.
 For κατὰ . . . ἀσθενεῖ A = ἀντιστρατεύεται (i. e. 1791^c but A^c rightly read
 1791^c = ἐστὶ) κατὰ τῶν εὐποιούντων πάντοτε ὅτι προκοπὴν αὐτῶν πάντοτε ἀκούων
 καὶ ὄρων ἀσθενεῖ (A^{abdef} om. καὶ ὄρων ἀσθενεῖ and for προκοπὴν A^c read
 μῖσος through an internal corruption). ²¹α. ae read τῇ προκοπῇ.
 bg, Α, S¹ τὴν προκοπὴν. f om. ²²α, bf. ade read ἡ καί. g ἡ.
²³α. β, S¹ read as in margin. A = καὶ ὥσπερ. ²⁴g trs. ²⁵c om.
²⁶hi, β-b, Α, S. b reads θελήσει. c om. ²⁷α, df, Α. β-df, S¹ om;

ἀνακαλέσασθαι, οὕτως καὶ²⁷ τὸ μῖσος τοὺς ζῶντας θέλει ἀποκτείναι, καὶ * τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἁμαρτήσαντας²⁸ οὐ θέλει ζῆν. 7. Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους * διὰ τῆς²⁹ ὀλιγοψυχίας συνεργεῖ τῷ Σατανᾷ ἐν πᾶσι εἰς θάνατον τῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀγάπης * ἐν μακροθυμίᾳ³⁰ συνεργεῖ * τῷ νόμῳ³¹ τοῦ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν τῶν³² ἀνθρώπων.

V. Ἐκκλ. οὖν¹ ἐστι² τὸ μῖσος³, ὅτι * ἐνδεδεχεῖ συνεχῶς³ * τῷ ψεύδει, λαλῶν⁴ κατὰ τῆς⁵ ἀληθείας, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα β (A), S¹ ποιεῖ⁶, τὸ * φῶς σκότος⁷ παρέχει⁸, καὶ⁹ τὸ γλυκὺ πικρὸν λέγει¹⁰, σκότος φῶς. Ἐκκ¹ συκοφαντῶν¹¹ ἐκδιδάσκει * καὶ ὀργὴν¹² ἔκταράσσει¹³ β, A ὀργὴν καὶ πόλεμον¹⁴ διεγείρει¹⁵, καὶ ὕβριν¹⁶ καὶ πᾶσαν πλεονεξίαν, κακῶν¹⁷ καὶ¹⁸ τοῦ διαβολικοῦ τὴν καρδίαν ἐκπληροῖ¹⁹. 2. * Ταῦτα οὖν²⁰ ἐκ πείρας²¹ λέγω ὑμῖν, τέκνα μου, ὅπως ἐξώσθητε²² τὸ μῖσος * τὸ διαβολικόν²³, καὶ κολληθῆτε τῇ ἀγάπῃ τοῦ²⁴ Θεοῦ²⁵. 3. Ἡ²⁶ δικαιοσύνη²⁷ ἐκβάλλει τὸ β. μῖσος. μῖσος²⁸, ἡ ταπεινώσις ἀναιρεῖ * τὸ ζῆλος²⁹. ὁ γὰρ δίκαιος καὶ

²⁸ d reads τοὺς ἁμαρτ. ἐν ὀλίγῳ. A = ἕνεκα σμικρῶν ἁμαρτιῶν. ²⁹ A = καί. The phrase διὰ τ. ὀλιγ. = תחת רעב. Cf. Prov. xiv. 29; Pss. Sol. xvi. 11.

³⁰ A = καὶ μακροθυμία. ³¹ c reads τὸ πνεῦμα. ³² β-dg om.

V. ¹bg, S¹ om. ²α, β, S om. ³A reads *ἡ συνεχῶς* (= συνεχῶς) which may be corrupt for *ἡ συνεχῶς ὁρᾷ* = ἐνδεδεχεῖ συνεχῶς. ⁴β, S¹ (save that α reads λαλοῦν). c reads τὸ εὖ λαλῶν. *ἡ τὸ ψεύδος λαλεῖ*. A = τὸ ψεύδος λαλῶν (A^{b*cd} λαλεῖν). With ἐνδεδεχεῖ . . . ψεύδει, cf. Ecclesi. xx. 25 ὁ ἐνδεδεχίμων ψεύδει. ⁵α reads τὰς. ⁶A = ποῶν. ⁷α, S². β, A, S¹ read as in margin (save that d, A read σκότος ὡς φῶς). ⁸ἡ, cf. c reads λαλεῖ. *ὁ δ, S¹ read προσέχει. g, A βλέπει. S² ποιεῖ. α om.* In Is. v. 20 the phrase is *וְהָיָה כְּשֶׁנֶּאֱמַר*. Here *παρέχει* might be a rendering of *נָתַן* but is never found as such. *g, A βλέπει = נתן. προσέχει properly = נָתַן.* Perhaps τὸ φῶς σκότος παρέχει = *וְהָיָה כְּשֶׁנֶּאֱמַר*. ⁹α, A. *ἡ, β om.* ¹⁰h reads λαλεῖ. *ἡ καλεῖ.* ¹¹c, β-α. *ἡ συκοφαντίας. α συκοφαντίας. σ adds τις.* ¹²α, β-bd, A, S². *d reads καὶ ἐνέργει. b, S¹ om.* ¹³α. β, A, S¹ om. ¹⁴α. β, A, S om. ¹⁵α om. rest of verse. ¹⁶c om. ¹⁷ἡ om. ¹⁸α (save that α, d² read ἐκπληροῖ), d¹. β-ad read *πληροῖ.* ¹⁹α. β-b, A read ταῦτα. *b, S¹ καὶ ταῦτα.* ²⁰A reads *ἀφ' ὧν* (= ἀπὸ τῶν) corrupt for *ἡ ἀφ' ὧν* = πείρας. ²¹β-b, A^{b*cd}. *α reads ἐξώσθητε. b, S¹ φεύγεσθε.* For ὅπως . . . διαβολικόν A^b reads *ὅπως μὴ μισῇτε ἀλλήλους*. *μισος γὰρ ἔργον τοῦ διαβόλου.* ²²α. β-b, A read τοῦ διαβόλου. *b, S¹ om.* ²³g om. ²⁴ci, d, A. *h, β-d, S read κυρίου.* ²⁵d reads *ὅτι ἡ μὲν. ἡ om.* clause *ἡ δικ. . . μίσος.* ²⁶d, A add *πατέρων.* ²⁷d om. next five words. A adds *καί.* ²⁸α, A^{b*}. *abe, A^{bcd}, S read τ. μίσος. f τ. ψεύδος. g τὸν φθόνον.* ²⁹g reads *ἀδικίαν.* ³⁰h reads *ἄλλων.*

ταπεινὸς αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον³⁹, ἴσυχ ὑπ' ἄλλου³⁰ κατα-
 γινωσκόμενος³¹ ἄλλ'³² ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας³³, ὅτι Κύριος β-δ, A,
 ἐπισκοπεῖ³⁴ * τὴν ψυχὴν³⁵ αὐτοῦ³⁶. 4. * Οὐ καταλαλεῖ³⁷ S¹ τὸ δια-
 * ἀνδρὸς ὁσίου³⁸, ἐπειδὴ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ³⁹ * οἰκεῖ ἐν αὐτῷ⁴⁰. β, A, S¹
 5. Φοβούμενος γὰρ⁴¹ μὴ προσκρούσαι⁴² Κυρίῳ⁴³, οὐ θέλει τὸ καθόλου⁴⁴ οὐδὲ⁴⁵ ἕως ἐννοίας⁴⁶ ἀδικῆσαι ἄνθρωπον. 6. S¹ καὶ τὸ
 Ταῦτα * ἐγὼ ἔσχατον⁴⁷ ἔγνω μετὰ τὸ μετανοῆσαι⁴⁸ με περὶ⁴⁹ S¹ καὶ δ
 Ἰωσήφ⁵⁰. 7. Ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν ἀληθὴς⁵¹ μετάνοια⁵² οὐκ ἔμα-
 [ἀναρεῖ * τὴν ἁγνοίαν⁵³ καὶ] φηγαδεύει τὸ σκότος, καὶ φωτίζει ἀνθρώ-
 τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γνώσω παρέχει τῇ ψυχῇ, καὶ ὁδηγεῖ * τὸ παν οἶδε
 διαβούλιον⁵⁴ * πρὸς σωτηρίαν⁵⁵. 8. * Καὶ οὐκ ἔμαθεν διὰ τῆς
 ἀπὸ ἀνθρώπων τοῦτο ἄλλ' οἶδε διὰ μετανόας τοὺς ἐπιστρέφοντας τοῖς.
 δέχεσθαι⁵⁶. 9. Ἐπήγαγε γάρ⁴¹ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἡπατος, βγ, A, S
 καὶ εἰ μὴ⁵⁷ * αἱ εὐχαὶ⁵⁸ τοῦ πατρὸς μου⁵⁹ * ἐβοήθησάν μοι⁶⁰, Ἰακώβ.
 εὐχαί.

β-α, S πατρός μου.

³¹ h reads κατὰ τινος καλούμενος. g διδασκόμενος. ³² For πζ h [βδ] (= οὐκ εἰ) read β [βδ] πζ = εἰ μὴ or ἄλλᾳ. ³³ g reads συνειδίσεως. ³⁴ α, β-bd. b reads ἐπισκέπει, d ἐπιβλέπει. ³⁵ α. β-d, A, S read as in margin (save that A, S read τὰ διαβούλια). d ἐπ' αὐτόν. ³⁶ α, βγ. β-bg, S¹ om. A = αὐτῶν. ³⁷ d reads καὶ διὰ τοῦτο οὐ καταλεῖ (sic). A = καὶ οὐ καταλαλεῖ. ³⁸ α, β-bd. b reads ἀνδρὸς, d ἀνδρα ὁσίου. A = ἀνδρὸς ἀληθοῦς. c adds αὐτοῦ. ³⁹ c, β-bc. h reads κυρίου. b, A, S¹ ὑψίστου. e Χριστοῦ. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. α = ܡܠܟܐ ܕܝܗܝܐ. β, A, S¹ ܡܠܟܐ ܕܝܗܝܐ. ⁴¹ d om. ⁴² c, A^b. h, bdfg read προσκρούσει. ae προσκρούσῃ. ⁴³ A adds αὐτοῦ καὶ. ⁴⁴ a reads καθόλου. ⁴⁵ β. α reads οὔτε. A^{bbcd} καὶ. A^{ef} om. ⁴⁶ α, β-b. b, A, S read ἐννοίων. ⁴⁷ α, β-d, S. d reads ὃ ἐγὼ ἔσχατον. A^{abdef} = γὰρ πάντα ἐγὼ ὕστερον. A^{bb} γὰρ ἰδὼν ὕστερον. I do not see how this corruption in A arose. ⁴⁸ A^{bcdaf} (by internal corruption) = ἀσεβῆσαι. ⁴⁹ bdefg add τοῦ. ⁵⁰ A^{bcdaf} add ἐν τῷ μετανοῆσαί με. ⁵¹ β. c reads ἀληθεῖς. h ἀληθινῇ. ⁵² c reads μετάνοιαι. ⁵³ α, β-bd. b reads ἀπειθεῖαν. S¹ ἔχθραν. d om. As A omits bracketed clause and as this clause not only spoils the balance of the rest but is also actually expressed in substance later, I have bracketed it as a disturbing gloss. ⁵⁴ A^a om. A reads τῷ διαβούλιῳ καὶ ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν for τῇ ψυχῇ . . . τὸ διαβούλιον. ⁵⁵ c reads τῆς σωτηρίας. ⁵⁶ α (save that c reads ὑπὸ and h om. καὶ and τοὺς, adds τῆς after διὰ, and reads verbs in 1st sing.). af read καὶ οὐκ ἔμαθεν ἀπὸ (ὑπὸ α) ἀνθρώπων, οἶδε διὰ τῆς μετανόας τοὺς ἐπιστρέφοντας δέχεσθαι. β-af, A, S¹ read as in margin (save that A reads μετάνοια for δ. τῆς μ. d reads παρὰ. e ὑπὸ and g διὰ τῶν for ἀπὸ). There is some radical corruption in all the MSS. and Versions. ⁵⁷ d adds ἦσαν. ⁵⁸ a reads εὐχαί, g εὐχή. βγ, A, S add Ἰακώβ. ⁵⁹ adef add Ἰακώβ. ⁶⁰ α, A = ܝܢܝܬܝ. a reads ἔφθασαν. β-α,

β, Α, S δλίγον δεῖν⁶¹ * ἐξέλειπε τὸ πνεῦμα μου⁶². 10. Δι' ὧν γὰρ διαφώνη-⁶³ δ⁶³ ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκεῖνων⁶⁴ κολάζεται. 11. Ἐπεὶ οὖν⁷ ἔκειτο⁶⁵ τὰ ἥπατα μου ἀνίλεως⁶⁶ κατὰ τοῦ Ἰωσήφ, * τῷ ἥπατι⁶⁷ πάσχω⁶⁸ ἀνίλεως ἐκρινόμεν ἐπὶ * χρόνους δέκα⁶⁹, καθ' * ὧν χρόνων⁷⁰ ἐνεῖχον⁷¹ τῷ Ἰωσήφ⁷².

β, Α, S μῆρας ἑνδεκα. VI. * Καὶ νῦν¹, τέκνα μου, ἱπαραίνω ὑμῖν¹². ἀγαπᾶτε³ ἕκαστος * τὸν πλησίον⁴ αὐτοῦ⁵, καὶ ἐξάρατε τὸ μῖσος ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν· ἀγαπήσατε⁶ ἀλλήλους⁷ ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ διανοίᾳ ψυχῆς. 2. * Ἐγὼ γὰρ⁸ κατὰ πρόσωπον τοῦ πατρὸς μου⁹, εἰρηνικῶς¹⁰ ἐλάλουν τῷ Ἰωσήφ· * ἐξερχόμενος δὲ ἐξ αὐτοῦ¹¹ τὸ πνεῦμα * τοῦ μίσους ἐσκότιζε¹² μου τὸν νοῦν¹³, καὶ ἐτάρασσε¹⁴ μου τὸν λογισμόν¹⁴ * πρὸς τὸ¹⁵ ἀνελεῖν αὐτόν¹⁶. 3. Ἀγαπή-¹⁷ σατε¹⁷ ἀλλήλους ἀπὸ καρδίας, καὶ ἐάν τις¹⁸ * ἁμαρτήσῃ εἰς σέ¹⁹, ἀγαπᾶ-²⁰ τες. β-δ, Α-β, S¹ καὶ ἐξελεθόντος μου. β, Α, S¹ τὴν ψυχὴν μου.

S om. If ἱφθασαν here is not a conjecture of the Greek scribe, it = ἱγγ as it does generally in the LXX. Is the latter a corruption of ἱγγ which α, A presuppose here, or of ἱγγ, which we have conjectured as the original in the parallel passage in T. Jud. xix. 2 where α reads συνείδραμον = ἱγγ? ⁶¹α, *adg.* *bef* om. ⁶²α (save that *h* reads ἐξέλειπε). β, Α, S read as in margin (save that *ag*, A^{ab} om. ἀπ' ἐμοῦ and A reads ἐχωρίσθη). *g* adds ἐπ' ἐμέ. ⁶³α, *deg.* *abf*, Α, S om. ⁶⁴β-δ, Α, S add καί. ⁶⁵α, *g*, Α. *d* reads ἔκειντο. α ἀνέκειτο. *bef* ἐνέκειτο. ⁶⁶*d* om. next seven words through *hmt*. See note 69. ⁶⁷α om. ⁶⁸Α = ἔπασχον καί. ⁶⁹α. β, Α, S read as in margin. *d* adds κατὰ τοῦ Ἰωσήφ· διὰ τοῦτο ἔπασχον αὐτὰ ἀνίλεως. *g* adds καί. α om. rest of verse. ⁷⁰α. *bd* read ὅσον χρόνον. *efg* ὅν χρόνον. ⁷¹*g*, Α read εἶχον (+ κακὸν μῖσος Α). *d* *trs.* after Ἰωσήφ. ⁷²β, Α, S add as in margin (save that *d* om. ἵνα). For *πραθῆ* Α^{b*} read ἐπράσαμεν.

VI. ¹Α^b add Ὁ ἀγαπητοί, ἀληθὴς ἐστὶ ὁ λόγος οὗτος ὅτι δι' ὧν μελῶν καὶ ἁμαρτάνει, δι' ἐκεῖνων καὶ κολάζεται καὶ νῦν. ²α (save that *c* reads παραίνω). β, Α, S om. ³α, β-*ae*f. *b*, S¹ read ἀγαπήσατε. *dg* ἀγαπητά. ⁴α, *ae*f. *bdg*, Α, S¹ read as in margin. ⁵*d* adds ἀγαπησάτω καὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ (conflate). ⁶α (save that *h* reads ἀγαπᾶτε), *ae*f, S¹. Α, *bdg*, S¹ read as in margin. ⁷*d*, Α^e add καί. ⁸Α = διὰ δ καὶ ἐγώ. ⁹α, *d*, Α. β-*dg* read ἡμῶν. *g* om. ¹⁰Α^b = ἐν εἰρηνικοῖς. ¹¹α. *d* reads ἐξερχομένου δὲ αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου τοῦ πατρὸς ἡμῶν, Α^b ἐξερχομένου δὲ μου ἐκ τοῦ πατρὸς μου. β-δ, Α^{ab+ods}, S¹ read as in margin (save that *g* om. μου). ¹²Α^{b*(od?)} read πλάνης ἐσκότιζε τὴν ψυχὴν μου εἰς μῖσος. For μου *hi* read με ὑπό. ¹³Α reads *γινεωρηθη* (= προέπεμπε) corrupt for *γινεωρη* = ἐτάρασσε. ¹⁴α (save that *hi* om. μου). β, Α, S¹ (save that *a* *trs.* μου before τῆς) as in margin. ¹⁵*bd* read τοῦ. ¹⁶α om. rest of chapter and vii. 1-6. ¹⁷*ch*, *ef*, Α. *ef*, Α add οὖν. *i*, *bdg*, S¹ read

α

εἶπε αὐτῷ εἰρήνην²⁰, καὶ ἐν
τῇ ψυχῇ σου μὴ κρατήσης
δόλον· καὶ ἔαν μετανοήσας
ὁμολογήσῃ²¹, ἄφες αὐτῷ²².

β, A, S¹

εἶπε αὐτῷ * ἐν εἰρήνῃ²³, ἐξ- A^{b+c+d}
ορίσας τὸν ἴδον τοῦ μίσους, καὶ²⁴ εἶπετε.
ἐν τῇ²⁵ ψυχῇ σου μὴ κρατή- A^b ὑμῶν.
σης δόλον· καὶ ἔαν * ὁμολογή-
σας μετανοήσῃ²⁶ * ἄφες αὐτῷ²⁷.

4. Ἐὰν δὲ ἀρνεῖται²⁸, μὴ φιλονεῖκει αὐτῷ, μήποτε²⁹ ὁμόσαντος
αὐτοῦ διςσῶς ἁμαρτάνεις³⁰, 5. [Μὴ³¹ ἀκούσῃ³² ἐν μάχῃ ἁλ-
λότριος³³ τὸ³⁴ μυστήριόν σου³⁵, * ἵνα μὴ³⁶ μισήσας³⁷ * ἐχθράνη
σε³⁸, καὶ μεγάλην ἁμαρτίαν ξηράσῃται³⁹ ἐν σοί⁴⁰. ὅτι
πολλάκις * δολοφωνεῖ σε⁴¹ ἢ περιεργάζεται σε⁴² ἐν κακοῖς⁴³]

ἀγαπᾶτε οὖν (i om.). ²⁰ α, cf. bδg om. ²¹ c. hi, f read ἀμαρτήση εἰς σί, bδg, S ἀμάτη εἰς σί. e ἀμαρτεῖ εἰς σί. A = ἀμαρτήσετε εἰς ἀλλήλους. ²² c. hi read εἰρήνη σοι. ²³ c reads ὁμολογήσει. ²⁴ α om. next six words through hmt. ²⁵ A^b = εἰρήνη. dg add καί. ²⁶ d om. ²⁷ bδg om. ²⁸ β-αδ, A^a, S¹ (save that f reads μετανοήσει). d μὲν μετανοήση ὁμολογήση. A^b = ὁμολογήσαντες μετανοήσητε. A^{b+c+d} ὁμολογήσας μετανοήση. ²⁹ A^b = ἄφετε ἀλλήλοις. g om. next six words through hmt. S¹ adds μὴ καταφρονεῖ αὐτοῦ. ³⁰ α, β-αδ, A^b, S¹. d reads ἔρρηται. A^{b+c+d} = ἀρνή. ³¹ d reads μή. ³² α. beg read ἀμαρτήσης. δf ἀμαρτήσεις. A^b adds αἴτιος γὰρ τῆς ὁμοσίας εἰ. ³³ A corruptly reads καὶ and so destroys the sense of what follows. I have bracketed all ver. 5 except the final clause as an interpolation. Verses 3, 4, 6, 7 deal wholly and in a most original manner with the subject of forgiveness, and with this subject the bracketed clauses have no relation. This interpolation appears to be based on Prov. xxv. 8-10 with possibly a consciousness of Sir. xix. 8-9, and deals with the danger men run, when their tempers are roused in a legal suit, of divulging secrets to strangers, and so of exposing themselves to attack from these strangers. The final clause λαβὼν ἀπὸ σου τὸν ἴδον, which according to ver. 3 (β, A, S¹) refers to evil of personal resentment passing from the breast of the offended man to the offender whom he passionately reproves, cannot apply to the stranger in ver. 5, but follows naturally on the words μὴ φιλονεῖκει in ver. 4: 'don't get into a passion, lest catching the poison from thee (i.e. he too falling into a passion) he take to swearing, &c.' ³⁴ δf read ἀκούσει. A^b = ἀκούσουσιν. ³⁵ g reads ἀλλοτρίφ. A trs. before ἐν μάχῃ. A^b = ἀλλότριος. ³⁶ α. β om. ³⁷ α. β, A, S read ὑμῶν. ³⁸ A^a = καί. A^{b+b+c+d} om. ³⁹ A = μισήσῃ σε (A^{b+c+d} ὑμᾶς) καί. ⁴⁰ α, β, A^b (save that b trs. ἐχθ. σε). ef, S¹ read ἐχθράνη. d ἐχθραίνει. S¹ om. following καί. A^{b+c+d} ἐχθροὶ ἦτε. ⁴¹ A^(-ab?) = ἐργάσῃθε. A^b om. rest of verse. ⁴² α. δδ, S read κατὰ σου. ef, γ δὲ σου. ⁴³ hi, f. e reads δολοφονῆσαι. b δολοφονῆσαι. d δολοφονῆσαι. e δολοφονεῖ σε. g δολοφονῆσε (sic). But these

β, S, *λαβὼν ἀπὸ σου⁴⁴ τὸν λόν. 6. Ἐὰν *δὲ ἀρνήσῃται⁴⁵ καὶ
(A!) *αἰδεσθῇ ἐλεγχόμενος⁴⁶, ἡσύχασον⁴⁷ μὴ ἰδέξῃς⁴⁸ αὐτόν.
ἐξέξῃς. β, S¹ τοῦ ὁ γὰρ ἀρνούμενος⁴⁹ μετανοεῖ *τοῦ πλημμελῆσαι⁵⁰ *εἰς σέ⁵¹,
μῆκει *καὶ [φοβηθεῖς] εἰρηνεύει⁵². 7. Ἐὰν δέ *ἔστω ἀναιδής⁵³,
πλημμ. καὶ ἐνίσταται⁵⁴ τῇ κακίᾳ, *καὶ οὕτως⁵⁵ ἄφες αὐτῷ ἀπὸ
β-af, A, S¹ ἀλλὰ καρδίας, καὶ ὁδὸς⁵⁶ τῷ Θεῷ τὴν ἐκδίκησιν.
καὶ τιμή-
σει σέ
[καὶ
φοβηθῇ-
σεται] καὶ
εἰρηνεύ-
σει.
β, S¹ τις.

VII. Ἐὰν *δὲ εἰς¹ ὑπὲρ ὑμᾶς εὐδοῦνται μὴ λυπεῖσθε²,
ἀλλ'³ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ⁴⁷ ἵνα τελειωθῇ⁵. *οὕτως γὰρ ἔστω
ὑμῖν συμφέρον⁶. 2. Καὶ ἔαν ἐπὶ πλείον ὑψοῦται, μὴ
φθονεῖτε αὐτῷ⁷, μνημονεύοντες ὅτι πᾶσα σὰρξ ἀποθανεύται.
Κυρίῳ δὲ ὑμνοῦς⁸ προσφέρετε⁹ τῷ παρέχοντι τὰ καλὰ καὶ¹⁰

βdeg, A, S¹ τελείως εὐδοῦνται.

may imply δόλφ φωνήσῃ. A^{ab} renders the phrase together with ἡ περιερ-
γάζεται as follows: παρασκευάζεται πολλάκις δολοφονεῖσθαι σε. S¹ = δολο-
φονήσει σε. ⁴⁴β, S. α om. ⁴⁵α. β reads κακῶ. ⁴⁶α, β, A, S.
def read ἀπὸ σου λαβὼν. g ἀπολαβὼν. ⁴⁷α (c reading ἀρνήσῃτε,
such itacisms being frequent in this MS.). defg, S¹ read οὐν ἀρνεῖται.
d οὐν ἀρνήτε (i.e. for ἀρνηται). A = οὐν ἀρνήσθε. A adds τοῦτο. ⁴⁸A =
αἰδεσθῇτε (A^b ⁴⁸ἐπιλείπειτε) ἐλεγχόμενοι. After αἰδεσθῇ d adds ἐπὶ σου.
⁴⁹α, efg. b, S¹ read καὶ (b om.) ἡσύχασθῃ. d εἰς εὐχάς. A = ἡσύχασατε.
A adds καὶ. ⁵⁰α (c reading ἐλλεγξῇς). The text may be right, if ἡσύχ.
μὴ ἐλέγξῃς = 'cease from reproving.' bg, S¹ read as in margin. def ἐξέξῃς.
A = δημοσιεύῃς. ⁵¹A adds τοιαῦτα. ⁵²α. β, S¹ read as in margin.
A = καὶ οὐ πλημμελεῖ. ⁵³A = τινί. ⁵⁴α. β-af, A, S¹ read as in margin
(save that d om. ἀλλά and σέ and adds σοί after φοβθ. and μετὰ σου after
εἰρην. and A gives the three verbs in the 3rd present indicative: cf. α),
f καὶ φοβηθήσεται καὶ εἰρηνεύσει. φοβηθεῖς or its equivalent καὶ φοβηθήσεται
are bracketed as interpolations. The idea of 'fear' is alien to the context.
Perhaps φοβηθήσεται (=κ^γ) arose through a dittography of τ^γ = τιμήσει.
⁵⁵α. β-a, A, S¹ read ἀναιδής (d ἀναίδεια) ἔστιν. ⁵⁶c (A!) reads ἀνίσταται.
⁵⁷f om. For this phrase together with rest of sentence A gives: καὶ ἔαν
οὕτως ᾖ, ἄφες αὐτῷ ἀπὸ διπλῆς καρδίας σου, καὶ ὁδὸς ταῖς χερσὶν αὐτοῦ ἵνα τελείως
† ὁδηγήσῃ†, συμφέρει γὰρ οὕτως. Here the last six words constitute the
latter half of vii. 1 where they should be restored. ~~μνημονεύοντες~~
(= ὁδηγήσει) is corrupt for ~~μνημονεύοντες~~ = εὐδοθήσεται. Hence A supports
bdeg, S. ⁵⁸A om. last four words of this verse and first twelve of next.

VII. ¹c. hi read δέ τις. β, S¹ τις. A om. ²hi om. next two words
through hmt. (!). ³c, f. beg, S add καὶ. d μάλλον. ⁴c reads ἑαυτοῦ.
⁵α, f (save that f prefix καί). bdeg, A, S¹ read as in margin. (See note 56,
chap. VI.) ⁶α (save that hi trs. ἔστιν ὑμῖν), A. beg, S¹ read ἵσως γὰρ
ὑμῖν συμφέρει οὕτως. f οὕτως γ. ὑμῖν συμφέρει. d om. ⁷c. h reads αὐτοῦ.

συμφέροντα * πᾶσιν ἀνθρώποις¹¹. 3. Ἐξέτασον * κρίματα *deg* οὐ
 Κυρίου¹² καὶ † καταλάβει¹³ καὶ ἡσυχάσει¹⁴ τὸ διαβούλιόν σου. *(hf om.)*
 4. Ἐὰν δὲ¹⁵ ἐκ κακῶν¹⁶ τις πλουτήσῃ, ὡς Ἰησοῦ ὁ πατρά- *λείπει*
 δελφός¹⁷ μου, μὴ ζηλώσητε¹⁸· δρον¹⁹ Ἰδὲ²⁰ Κυρίου ἐκδέξασθε²¹. *β, A εἰ*
 5. Εἰ²² ἀφαιρεῖται²³ † αὐτὰ²⁴ * ἐν κακοῖς²⁵, ἡ μετανοήσαντι²⁶, *γάρ.*
Α τὸν
deg, (A), S' μετανοοῖσιν. *πλουτόν.*

ι αὐτόν. β, A, S om. ⁹ *b* reads ὕμνον. *hi* add καὶ φῶδας. ⁹ *hi* read
 προσφέροντα and om. next six words. *d* adds ἀπαίστως (sic). ¹⁰ *ef* add τά.
¹¹ *d* reads τοῖς ἀνθ. πᾶσιν. ¹² *hi, deg, A, S'* (save that *b, S'* read κυρίῳ).
c reads κρίμα τῷ Κυρίῳ. *d* κρίμα Κυρίου. ¹³ α. *b* reads οὕτως καταλείπει.
dg οὐκ ἐγκαταλείπει (*g* καταλείπει). *ef* οὐ (*f* om.) καταλήγει. A = οὐκ
 ἐγκαταλειφθήσῃ but by a change of one letter it = οὐκ ἐγκαταλείφεις. S' = μὴ
 καταλήγει. A^{abb*cd} tra. after τὸ διαβούλιόν σου according to printed Arm.
 Text but not A^q. First of all καταλήγει (*ef*) is a corruption of καταλείπει.
 There remain then καταλάβει of α and some compound of λείπει in β, A, S'.
 But καταλάβει is impossible. It may be a corruption of καταλείπει, or it
 may attest a corruption already existing in the Hebrew original: that is,
 it = 𐤒𐤕𐤔 corrupt for 𐤒𐤕𐤔 = καταλείπει. Thus it appears that καταλείπει must
 for the present be accepted. But this word admits of no intelligible mean-
 ing in the present context. Hence if it is right, something is wrong
 in the context. Now according to *deg, A, S'*, a negative should be
 inserted before καταλείφεις. If then καταλείφεις is to be retained, the
 negative must be inserted and the clause interpreted in the sense of
 a prohibition as in S': 'thou shalt not forsake,' i.e. τὰ κρίματα. But the
 absence of the negative in α, *bf* makes it not improbable that the
 negative is an intrusion in the text. In that case καταλείφεις = 𐤒𐤕𐤔
 corrupt for 𐤒𐤕𐤔 = ἀναπαύσεται, which would go well with ἡσυχάσει = 𐤒𐤕𐤔.
 For the conjunction of these two verbs cf. Job iii. 26. Possibly only 𐤒𐤕𐤔
 alone stood in the text originally. Then this through a dittograph became
 𐤒𐤕𐤔 𐤒𐤕𐤔. Hence the Versions. ¹⁴ A = ἡσυχάσων. ¹⁵ β-f, A, S' add καί.
¹⁶ A = κακίας. ¹⁷ *hi* read ἀδελφός τοῦ πατρός. ¹⁸ α, *d* read ζηλώσετε.
¹⁹ = 𐤒𐤕𐤔 'the time appointed by the Lord.' ²⁰ *h, deg, S', c* reads δῆ.
b γάρ. A om. ²¹ *h* reads δέξασθαι. ἐκδέξ. in the sense of ὑπομένετε = 𐤒𐤕.
 Cf. Ps. xxxvii. 9, 10. ²² α. *deg* read ἡ γάρ (corrupt for εἰ γάρ). *df, A*
εἰ γάρ. S' = οὐτος γάρ. ²³ A = ἀφαιρῆσθε. S' φέρει (corrupt). ἀφαιρῆσθαι
 seems = 𐤒𐤕 here. A better rendering would have been κτάσθαι. ²⁴ A
 reads τὸν πλουτόν. S' om. ²⁵ S = τὸ κακόν (corrupt). *d* om. next three
 words. But ἐν κακοῖς may = 𐤒𐤕𐤔𐤕𐤔𐤒 corrupt for 𐤒𐤕𐤔𐤕𐤔𐤒 'from the wicked.'
²⁶ Em. from μετανοήσας a mistranslation in α, *ef, dg, A, S'* read plural as in
 margin. For ἡ . . . ἀφίξις A reads καὶ μετανοοῖτε, ἀφίξις ἔσται ὑμῖν.

βεργ, S¹ ἀφίησι²⁷ ἡ²⁸ ἀμετανόητος²⁹ τηρείται³⁰ εἰς *αἰωνίαν κόλασιν³¹.
 ἀμετα- 6. Ὁ γὰρ πένης³², ἐὰν ἀφθόνως ἐπὶ πᾶσι Κυρίῳ εὐαρεστῇ³³,
 νοήτῃ οὗτος³⁴ *ὑπὲρ πάντας³⁵ †πλουτεῖ³⁶, ὅτι οὐκ ἔχει τὸν *περι-
 τηρεῖ (ef τηρήσει). σπασμὸν τῶν ματαίων ἀνθρώπων³⁷. 7. Ἐξάρατε οὖν³⁸ τὸ
 β-α, A, S †μῖσος³⁹ ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν, καὶ ἀγαπήσατε⁴⁰ ἀλλήλους ἐν
 καὶ ἀ- εὐθύτητι καρδίας.
 φθονος
 ἐπὶ πᾶσι
 Κυρίῳ

VIII. Εἰπάτε *Γδὲ¹ ταῦτα καὶ ὑμεῖς¹ τοῖς τέκνοις ὑμῶν,

εὐχαριστῶν. β, A, S¹ ποτηρὸν περισπασμὸν τῶν.

²⁷ g om. ²⁸ d reads καί. A = δέ. ²⁹ Em. from ἀμετανοήτως of α (an obvious corruption as ω is frequently written for ο in c). This emendation is supported by τηρείται and by A. The text appears to be modelled on Job xxi. 30 ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה}. βεργ, S¹ read as in margin. d ἀμετανοήτως μένουσι. A = ἐὰν μὴ μετανοήτε (= ἀμετανόητοι). ³⁰ α. A = τηρέσθε which though differing in person supports α. 'The unrepentant are reserved.' The other MSS. and S make God the subject of the verb—a mistake due to their putting ἀμετανόητος in the dative. bdg read τηρεῖ (+ αὐτοὺς d). ef τηρήσει (f τηρήση). ³¹ d, A. α, f read εἰς αἰῶνας τὴν κόλασιν where αἰῶνας seems corrupt for αἰῶνος. beg eis (+ τὸν g) αἰῶνα τὴν (eis g) κόλασιν. ³² S¹ = ταπεινός but S² = text. ³³ α (save that h reads ἀφθονος and εὐαρεστον). bdeff, A, S read as in margin (save that g adds καὶ before ἐπὶ). A adds ἐστὶ after εὐχαριστῶν. ³⁴ Em. from οὕτως of c. Cf. αὐτός of β-f, S. A = τοιοῦτος. h, f οὕτω. ³⁵ α. defy read παρὰ πάντας (f παντός). A = either α or deg. dg, S read παρὰ πᾶσι. ³⁶ g reads πλουτεῖ. Text = ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה} corrupt for ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה} = μακαριστός ἐστι. (So Symmachus renders on Ps. xli. 3.) The poor man is happy (not 'rich' as the corrupt text states) because, as the next clause states, he is free from the sore travail of men (i. e. of men seeking to be rich). ³⁷ α. β, A, S¹ read as in margin (save that g om. τῶν). ποτηρὸν περισπασμὸν = ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה} which is found in Eccles. i. 13, v. 13. ³⁸ d om. ³⁹ Since verses 1-6 deal with the duty of banishing envy or jealousy, ver. 7 which treats only of hatred cannot be in its right position here, if the text is uncorrupt. For the writer could not reasonably conclude a disquisition on jealousy with the exhortation 'put away therefore hatred.' But the verse rightly belongs here as the text is corrupt. μῖσος = ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה} which is corrupt for ^{עַל כִּי יִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה וְיִשְׁתַּחֲוֶה לַיהוָה} = ζῆλος. The corruption is probably to be explained by the occurrence of the phrase 'put away hatred from your hearts' in vi. 1. ⁴⁰ α, aef. bg read ἀγαπᾶτε. d, A¹ om. καὶ ἀγαπᾶτε together with rest of verse and first eight words of next chapter. Καὶ ἀγάπη εἰς ἀλλήλους . . . καρδίας are added by a later hand at foot of page in d.

VIII. ¹ h, ef (save that hi read δέ). c reads δὲ ταῦτα ὑμεῖς. abg, A, S δι

αὐτοῦ *ἐν ἑκατοστῷ εἰκοστῷ πέμπτῳ ἔτει τῆς⁴ *ζωῆς αὐτοῦ⁵.

2. *Υγιαίνων γὰρ¹⁶ *εἶπε πρὸς αὐτούς⁷. Ἀκούσατε, τέκνα⁸ Ἀσὴρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ⁹ πᾶν τὸ εὐθὺς¹⁰ ἐνώπιον *τοῦ Θεοῦ¹¹ ὑποδείξω¹² ὑμῖν¹³.

3. Δύο ὁδοὺς *ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων¹⁴, καὶ δύο διαβουλία, καὶ δύο πράξεις, *καὶ δύο τρόπους¹⁵, *καὶ ἄνθρωποι¹⁶.

4. Διὰ τοῦτο πάντα¹⁷ δύο¹⁸ δύο εἰσὶν¹⁹, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός.

β, Α, S¹
ἐν καλῷ
πᾶσα
πρᾶξις
αὐτῆς
ἐστίν.

5. Ὅδοι *Γάρ¹ εἰσιν²⁰ δύο, καλοῦ καὶ κακοῦ ἐν οἷς²¹ εἰσι τὰ δύο²² διαβουλία ἐν στέρνοις²³ ἡμῶν²⁴ *διακρίνοντα αὐτά²⁵.

6. Ἐὰν οὖν²⁶ ἡ ψυχὴ θέλει²⁷ *†καλῶς πορευθῆναι†, πᾶσας τὰς πράξεις αὐτῆς ποιεῖ²⁸ ἐν δικαιοσύνῃ, *κὰν ἀμάρτη²⁹ εὐθὺς³⁰

Ἰακώβ Α^{b*}) περὶ διπλότητος καὶ ἀρετῆς. ²f reads Ἀσὴρ always. ³ad read ὅσα.

⁴α, Α (save that h om. εἰκοστῷ). bf, S¹ read ἐν (b om.) ἑκατοστῷ εἰκ. ἔκτῳ (b om.) ἔτει, and aeg ἐν (eg om.) ρ (ἑκατοστῷ g) κς' ἔτει (+ τῆς α).

d ἐν τῷ κς' ἔτει τῆς. ⁵g om. ⁶α. afg, A^{abdef} read ὑγιαίνων. bde, S¹ ἔτι ὑγιαίνων. Α^{b*} = ἀσθενήσας.

⁷A^{b*} = ἐκάλεσε αὐτοὺς καὶ εἶπεν.

⁸aef, A om. ⁹A = ὅτι. ¹⁰= ἡ ψυχὴ a paronomasia with ἡ ψυχή (i.e. Ἀσὴρ).

¹¹d reads κυρίου ποιήσατε καὶ. g adds ὑμῶν. ¹²A^{bcd} read ὑπέδειξα.

¹³d adds αὐτό. ¹⁴d reads ὑπέδειξεν ὁ θ. τοῖς ἀνθρώποις.

¹⁵α, adef. b, S¹ read κ. δύο τόπους. g κ. δ. πόρους. S¹ om. ¹⁶h. ci, e read κ. δ. τέλεια. bdg, S¹ κ. δ. τέλη. af om.

¹⁷def read τὰ πάντα. ¹⁸b om.

d reads ἐκ. Α^d om. next ten words through hmt. ¹⁹A adds ὅτι.

a om. next four words. ²⁰α. β, S¹ om. A = εἰσιν.

²¹hi, β-g. c reads αἰς. g, A φ. οἷς refers to καλοῦ καὶ κακοῦ, but if αἰς is right it refers

to ὁδοί, which noun might again be referred to by αὐτάς (abeg). If ἐν αἰς and αὐτάς may be taken together, we should regard them as corruptions of αἰς . . . ἐν αὐταῖς. Thus the text would imply דרך . . . רשע.

²²d om.

²³α reads corruptly ἐτέροις. ²⁴hi, d read ὑμῶν.

²⁵α, f. β-df read δ. αὐτάς. d om. A = καὶ διάκρισις αὐτῶν. See note 21.

²⁶dg om.

²⁷d reads θελήσῃ εἶναι. ²⁸α (save that c reads αὐτοῖς). β, Α, S¹ read as

in margin (save that g om. αὐτῆς). In order to deal with the corruption

in καλῶς πορευθῆναι (α) and ἐν καλῷ (β, Α, S¹) we must observe that in

verses 3, 5 our author has spoken of two inclinations in the breast of

man, which are directed towards good and evil. In verses 6-8 the

result of man's following one or other of these two is set forth, of

following the good inclination in verses 6-7 and of following the evil in

ver. 8. The soul (ver. 6) has to decide between them. Now καλῶς

πορευθῆναι appears to be a rendering of בצדק לנאף which may be

a corruption of בצדק הלב. If so, we should read ἐν τῷ καλῷ διαβουλίῳ.

In ver. 8 the corresponding phrase בצדק הלב is likewise corruptly given

in the Greek ἐν πονηρίῳ . . . τὸ διαβουλίον, where the corruption is native

μετανοεῖ. 7. Δίκαια * γὰρ λογιζομένη³¹ καὶ ἀπορρίπτουσα³² β, Α, S¹ τὴν πονηρίαν ἀνατρέπει εὐθὺς τὸ κακόν³³, καὶ³⁴ ἐκριζοῖ³⁵ τὴν προσλαμ-
μαρτίαν. 8. Ἐὰν δὲ * ἐν † πονηρῷ³⁶ κλῖνῃ³⁷ † τὸ δια-
βούλιον†³⁸, * πᾶσα πρᾶξις αὐτῆς ἐστὶν³⁹ ἐν πονηρίᾳ, καὶ⁴⁰ ὡς ἀγ-
ἀπωθουμένη⁴¹ τὸ ἀγαθόν, * καὶ προσκολλώμενος⁴² τὸ κακόν, καὶ
κυριευθεὶς⁴³ ὑπὸ⁴⁴ τοῦ Βελιάρ· κἂν⁴⁵ ἀγαθόν⁴⁶ πράξει⁴⁷, ἔν
αὐτοῦ εἰς πονηρίᾳ⁴⁸ αὐτὸ⁴⁹ μεταστρέφει⁵⁰. 9. * Ὅτε γὰρ⁵¹ ἄρξεται⁵² κακο-
ποιῶν * τὸ ἀγαθὸν ποιεῖν⁵³, τὸ τέλος τῆς πράξεως * εἰς πονηρὸν αὐτῷ⁵⁴
ἐλαύνει⁵⁴. ἐπειδὴ δὲ⁵⁵ θησαυρὸς⁵⁶ τοῦ διαβουλίου⁵⁷ πονηροῦ⁵⁸ β-dg ἰοῦ
πνεύματος πεπλήρωται⁵⁹.

to the Greek. ³⁰ bde, A, S¹. α, afg read καὶ ἡ (g κἂν) ἀμαρτία. ³⁰ h reads αὐτῇ, i αὐτῆς. ³¹ α, g (save that c om. γὰρ). abef, S¹ read γ. λογιζόμενος. d γ. λογιζόμεθα. A = γ. λογίζεται. ³² α, g. β-g read ἀπορρίπτων. A = ἀπορρίπτει. ³³ A adds ἀπ' αὐτοῦ. ³⁴ c om. ³⁵ α, d read ἐκριζί. ³⁶ d = ἐστὶ πονηρὸν. See note 38. ³⁷ h, ae, A^{b+odef}. bdfg, S read κλίνει. c ἐκκλίνει. A^b λογίσεται (by internal corruption). ³⁸ Read τῷ διαβουλίῳ or rather read the whole clause thus: ἐὰν δὲ κλῖνῃ ἐν τῷ πονηρῷ διαβουλίῳ. The ψυχή is here as in ver. 6 the subject of κλῖνῃ. Observe the αὐτῆς after πρᾶξις. This verse is concerned with the evil inclination (γῆρ γῆρ = τὸ πονηρὸν διαβούλιον), which naturally pursues evil, as the good inclination pursues good. ³⁹ g reads πᾶσαι αἱ π. αὐτῷ. d, A^{b+odef} om. αὐτῆς in this clause. ⁴⁰ g reads ὅτι καὶ. ⁴¹ g (though in the form ἀποθουμίνῃ). α, def read ἀποθού-
μενος. α, S¹ ἀποθέμενος. b ἀποθούμενος. ⁴² c (reading προσκολλόμενος). The participle should be feminine as ψυχή is subject. So also κυριευθεὶς. β, A, S¹ read as in margin (save that d reads καὶ λαμβάνει). α = P² γῆρ. β, A, S¹ = γῆρ. ⁴³ See note 42. ⁴⁴ h, g reads ἀπὸ. ⁴⁵ d reads καὶ. ⁴⁶ defg, S, A add τὴν. ⁴⁷ a reads πράξῃ. ⁴⁸ g reads πονηρία ἐστὶ κακόν and om. next two words. ⁴⁹ c, de, S¹. h reads αὐτόν. af αὐτῷ. d αὐτοῦ. ⁵⁰ α, de, S. af read μεταστρεφίσεται. d καταστρέφει. ⁵¹ α, af. β-af read ὅταν γάρ. A = καὶ ὅταν. ⁵² h. o reads ἄρξετε which in this MS. would represent ἄρξεται. β ἐνάρξεται. ⁵³ α. β, S read as in margin (save that g om. ὡς and dg read ποιῶσα). A = ἀγαθῶν ἔργων. d adds τότε. ⁵⁴ α (save that h reads αὐτόν). β-b, A, S¹ read as in margin (save that dg read αὐτῆς and g κακοποιῶν). b, S¹ αὐτοῦ εἰς κακὸν ποιεῖν ἐλαύνει. g, A add αὐτόν. ⁵⁵ g om. ⁵⁶ In θησαυρὸς τοῦ διαβουλίου there was a play upon words in the original γῆρ γῆρ. See Taylor, *Sayings of the Fathers*¹, p. 151. ⁵⁷ α, adef, S. b reads διαβόλου. g om. abef, A add ἰοῦ. This word may have arisen through a dittography of the last three letters of διαβουλίον or possibly it may have been lost through hmt. S adds κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελιάρ ἐπὶ (καὶ S²). ⁵⁸ α, β, S. A = πονηροῦ πονηρίας. ⁵⁹ g reads γεγέννηται. a trs. before πνεύματος.

β-γ, Α
†λέ-
γουσα,
†φησί†.
αβγ, Α, Σ¹
ἀγει.
β, Α, Σ¹
λειτουρ-
γούντα
αὐτῷ ἐν
κακῷ.

II. *Ἔστιν οὖν¹ ἡ² ψυχὴ *ἐν λόγοις †ἀφιστῶσα³ τὸ καλὸν ὑπὲρ *τοῦ κακοῦ⁴, καὶ *τὸ τέλος⁵ *τοῦ πράγματος⁶ εἰς κακίαν †ἀγων⁷. 2. Ἔστιν⁸ ἄνθρωπος δς⁹ οὐκ οἰκτεῖρει¹⁰ *λειτουργοὺς αὐτοῦ¹¹. καί γε τοῦτο διπρόσωπον¹², ἀλλὰ τὸ δλον πονηρόν ἐστιν.

α

3. Ἔστιν ἄνθρωπος ἀγαπῶν πονηρενόμενον †δ ἐστι πονηρία¹³, ὅτι καὶ ἀποθανεῖν αἰρεῖται ἐν κακῷ· καὶ περὶ τούτου φανερόν ἐστι· τὸ δλον¹⁴ διπρόσωπόν ἐστι τὸ δὲ πᾶν κακὴ πρᾶξις.

α

4. †Καί γε ἀγάπη οὔσα, ἐν πονηρίᾳ ἐστὶν ὁ συγκρύπτων²⁰ τὸ κακὸν ὑπὲρ τὸ ὄνομα τὸ καλόν· †τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως ἔρχεται εἰς κακόν.

β, Σ¹

4. †Καί γε ἀγάπη οὔσα, *ἐν πονηρίᾳ²¹ ἐστὶν συγκρύπτουσα²² τὸ κακόν, ὅπερ²³ ἐστὶν²⁴ τῷ²⁵ ὀνόματι ὡς καλόν²⁶. τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως ἔρχεται εἰς κακόν.

Α

4. Εἰ καὶ ἐν ἀγάπῃ εἰσὶν, ἐν πονηρίᾳ εἰσὶν συγκρύπτοντες τὸ κακόν δ ὀνόματι ὡς καλὸν φαίνεται· τὸ δὲ τέλος τῆς πράξεως †ἐστὶ²⁸ εἰς κακόν.

II. ¹α. β-δγ, Σ¹. *d* reads ἔστι. *g* ἔστιν γάρ. Α = καὶ ἔστιν. ²α. β, Α, Σ¹ om. ³α. ἀφιστῶσα = ΠΥΠΠ corrupt (?) for ΠΩΠΩ = ἀντιλαμβανομένη 'helps.' We should then read τοῦ καλοῦ for τὸ καλόν. β-γ read as in margin (save that *d* adds δῆθεν before φησί), but their text can only be regarded as a bad emendation of α, or at all events a no less corrupt text. *g* reads φησί θέλουσα. Α = λέγουσα. Σ¹ = ποιούσα, φησί—all equally unsatisfactory. ⁴*d* reads τὸ κακόν and om. rest of verse. ⁵*af* read τῷ τέλει. ⁶Α^{ab} = τῶν πραγμάτων. Α^{bcd} ἔξω. ⁷α, ef. This should be ἀγούσα or ἄγον. αβγ, Α, Σ¹ read ἀγει. α om. verses 2-4. ⁸Α^{bcd} read καί. Α^c καὶ ἐστιν. ⁹α, *d*, Α. Σ¹ read ὅστις. δεφγ ὅτι. ¹⁰*d* reads κατοικτεῖρει (sic). Σ¹ ἀγαπᾷ. ¹¹α. β (save that *d* adds τόν before λειτούργ.), Α, Σ¹ read as in margin. ¹²*d* reads πονηρόν ἐστι καὶ διπρόσωπον and om. next five words. ¹³This is either a gloss or a corruption of the text found in β, Α, Σ. ¹⁴Bracketed as a dittographic rendering of ἕκῃ in the next clause and thrust in here by mistake. ¹⁵βδγ, Α, Σ. ef om. ¹⁶βδγ, Σ¹. f, Α om. ¹⁷f. *d*, Α, Σ¹ read ὡς καὶ αὐτὸς ὑπάρχων ἐν πονηρίᾳ. βδγ ὡσαύτως ἐστὶν ἐν πονηρίᾳ. Here ὡς appears to be used causally. Thus the object of this clause is to explain the preceding clause. But since the

5. Ἄλλος²⁷ κλέπτει, ἀδικεῖ²⁸, ἀρπάζει, πλεονεκτεῖ²⁸, καὶ ἐλεεῖ²⁹ πτωχοῦς· διπρόσωπον μὲν ἔστι³⁰ τοῦτο, *τὸ δὲ δλον³¹ β, S¹ τοὺς πονηρόν³² ἐστίν. 6. *Ὁ πλεονεκτῶν³³ τὸν³⁴ πλησίον²⁸ πτωχοῦς, παροργίζει τὸν Θεόν, καὶ³⁵ τὸν ὑψιστον³⁶ ἐπιωρεῖ καὶ τὸν πτωχόν³⁷ ἐλεεῖ³⁸. τὸν ἐντολέα³⁹ *τοῦ νόμου⁴⁰ Κύριον⁴¹ ἀθετεῖ⁴² καὶ παροξύνει, καὶ τὸν πένητα ἀναπαύει. 7. Ἐν τῇ⁴³ ψυχῇ σπιλοῖ, καὶ¹ τὸ σῶμα λαμπρύνει⁴⁴, πολλοὺς ἀναίρει καὶ ὀλίγους ἐλεεῖ, καὶ τοῦτο⁴⁵ διπρόσωπόν⁴⁶ ἐστίν, *τὸ δὲ δλον πονηρόν ἐστίν⁴⁷. 8. Ἄλλος⁴⁸ μοιχεύει *καὶ πορνεύει⁴⁹ καὶ ἀπέχεται ἐδεσμάτων⁵⁰. καὶ⁵¹ νηστεύων κακοποιεῖ, καὶ τῇ⁵² δυναστείᾳ *τοῦ πλούτου⁵² πολλοὺς κατασύρει⁵³, καὶ ^{bdg, A} ^{καὶ τῷ} ἐκ⁵⁴ τῆς ὑπερόγκου⁵⁵ κακίας ποιεῖ⁵⁶ τὰς¹⁵⁷ ἐντολάς⁵⁸. καὶ ^{καὶ τῷ} πλούτῳ.

real explanation is given in the *ἐστι* clause, we must regard the *ἐστι* clause either as corrupt or as interpolated. *καὶ* adds καὶ τοσούτων. ²⁹ A = αὐτοῦ. ²⁹ g reads διπρόσωπος. ³⁰ α (save that c reads συγκύπτων). But *ὁ συγκύπτων* is difficult. If we retain it *ἀγάπη οὖσα* must be taken as a concessive clause by itself, 'though love be present.' If ver. 4 refers to the same subject as ver. 3 then *ὁ συγκύπτων* seems wrong. This phrase = *ἐκδοκῶν* which may be corrupt for *ἐκδοκῶν* = *ὁ ἀγαπῶν*. But the closing words in ver. 3 imply that the subject of that verse is fully dealt with. If this is so, then a lacuna should be marked at the beginning of ver. 4. ²¹ defg. *δ*, S¹ read πονηρία. ²² defg. *δ*, S¹ read ὥσπερ. *ὑπὲρ* in α may be a corruption of *ἐπερ*, and τὸ ὄνομα a corruption of τῷ ὀνόματι. ²³ c om. ²⁴ d adds μὲν. ²⁵ bdg read καλῶ. ²⁶ A reads *καλῶ* (= *ἐστίν*) corrupt for *καλῶ* (= *ἐρχεται*). ²⁷ d adds δέ. For ἄλλος A reads ἄλλοι here and in the subsequent verses. A adds πάλιν. ²⁸ a om. ²⁹ β, S add τοὺς. ³⁰ h, a, A om. ³¹ b reads δλον δέ. ³² c reads πονηρῶν. ³³ α, β-bd. *bd*, S¹ read πλεονεκτῶν. A = πλεονεκτεῖ and adds καὶ before παροργίζει. ³⁴ α reads τῷ. a om. ³⁵ g om. ³⁶ A adds Θεόν. ³⁷ g reads Θεόν. ³⁸ b reads ἐλεᾷ. a om. rest of verse. ³⁹ d reads ποιητήν. A^a = ἐντολήν, A^b corrupt. ⁴⁰ β, A, S. α om. ⁴¹ d trs. after ἀθετεῖ. ⁴² A reads *μωρῶς* (= *ψεύδεται*) corrupt for *μωρῶς* = ἀθετεῖ. ⁴³ d reads καὶ τῇ. ⁴⁴ h om. A adds καί. ⁴⁵ bdg add μὲν. ⁴⁶ A = διπλόη. ⁴⁷ c, β-b (save that c, d om. ἐστίν). h, b om. A = καὶ καθὼς τὸ δλον. S¹ καὶ τοῦτο χεῖρον. ⁴⁸ A = ἄλλοι πάλιν with following verbs in the plural. ⁴⁹ b, A, S¹. *adefg* read πορνεύει. c πορνεία. h om. This phrase is probably an interpolation. ⁵⁰ c reads ἐκδεσμάτων. *δ* αἰδεσμάτων. A^b = ἐδέσματος. ⁵¹ d om. ⁵² α, aef, S¹. *bdg*, A read as in margin. A adds αὐτῶν. ⁵³ α. β-d read παρσύρει. *δ* ἐπισύρει. ⁵⁴ = 'immediately after' but probably γὰρ (= ἐκ κακίας) is corrupt for γὰρ = 'notwithstanding his wickedness.' ⁵⁵ c reads ὑπὲρ οἴκου. ⁵⁶ If the preceding ἐκ retains its ordinary meaning, this word can hardly be

τοῦτο διπρόσωπόν ἐστιν⁵⁹, *τὸ δὲ ὅλον⁶⁰ κακὸν ἐστιν. 9. *bδg* ὡς *βει* εἰσί. Οἱ τοιοῦτοί εἰσι⁶¹ δασύποδες, ὅτι⁶² ἐξ ἡμισείας εἰσὶ καθαροί, τὸ δ' ἀληθές⁶³ ἀκάθαρτοί εἰσι. 10. *Καὶ γὰρ⁶⁴ ὁ Θεὸς ἐν ταῖς πλαξί⁶⁵ τῶν ἐντολῶν⁶⁶ οὕτως εἶπεν.

III. Ὑμεῖς¹ δέ², *τέκνα μου³, μὴ γίνεσθε *κατ' αὐτοὺς⁴ διπρόσωποι, ἀγαθότητος καὶ κακίας, ἀλλὰ τῇ ἀγαθότητι μόνῃ⁵ κολληθήτε, ὅτι Ὁ Κύριος¹⁶ ὁ Θεὸς *ἀναπέπνυται ἐπ' αὐτήν⁸, καὶ οἱ ἄνθρωποι *αὐτὴν ποθοῦσιν⁹. 2. *Τὴν ἰδέ⁷ κακίαν ἀποδράσατε¹⁰, ἀναιροῦντες *τὸ διαβόλιον¹¹ ἐν ταῖς ἀγαθαῖς ἡμῶν πράξεσι, ὅτι οἱ διπρόσωποι *οὐκ εἰσὶ τοῦ Θεοῦ¹², ἀλλὰ ταῖς ἐπιθυμίαις αὐτῶν δουλεύουσιν, ἵνα τῷ Βελίαρ ἀρέσωσιν, καὶ τοῖς ὁμοίοις¹³ αὐτῶν ἀνθρώποις.

IV. Οἱ γὰρ ἀγαθοὶ ἄνθρωποι¹ *καὶ⁷ μονοπρόσωποι κἂν² νομισθῶσι παρὰ τῶν³ διπροσώπων⁴ ἁμαρτάνειν⁵, δίκαιοι εἰσι παρὰ τῷ⁶ Θεῷ. 2. Πολλοὶ ἰδέ⁷ ἀναιροῦντες τοὺς⁸ πονηροὺς, δύο⁹ ποιοῦσιν ἔργα *καλοῦ τε καὶ κακοῦ¹⁰, *τὸ δὲ ὅλον¹¹ καλόν, ὅτι τὸ¹² κακὸν ἐκριζώσας ἀπόλεσεν. 3. *Ἔστι τις μισῶν¹³ τὸν ἐλεήμονα καὶ ἄδικον¹⁴, *καὶ¹⁵ τὸν μοιχόν

right. In that case ποιεῖ = ποιῶν which may be corrupt for ἡγῶν = διαστρέφει. ⁵⁹ α. β, A, S om. ⁶⁰ A = ὅλος. ⁶¹ e, A = δοκεῖ. g om. α, S om. next five words through hmt. ⁶² adef. *bg* read ὅλον δέ. For τὸ δὲ . . . ἐστὶν A reads καὶ κακὸν τὸ ὅλον. ⁶³ α, S¹. aef read ὅσοι εἰσὶ. *bδg* read as in margin (save that g gives corruptly ὡς υἱαίς εἰ). A οὖν εἰσιν ὡς υἱε δασεῖς. ⁶⁴ S¹ om. ⁶⁵ d adds εἰπεῖν. ⁶⁶ A = διὸ καί. ⁶⁷ g adds πράξεσι. S = βελίαις. ⁶⁸ α. β, A, S¹ read as in margin. *hi* add ῥήτως.

III. ¹ A^{abbd} = καὶ ὑμεῖς. ² α. β, A, S¹ read as in margin. ³ S om. ⁴ g trs. after διπρόσωποι. S om. ⁵ ad, A read μόνον. ⁶ α. β, A, S om. *efg* add καί. ⁷ α. β, A, S read as in margin. ⁸ *hi* read αὐτῆς. A = τοιοῦτους. ⁹ α. β, A, S read ποθοῦσιν (A ποθήσουσιν) αὐτήν. ¹⁰ α, β-ad, A, S (save that β-ad, A, S om. δέ). a reads τὴν δὲ κακίαν φεύγετε. d ἀποδράσατε οὖν τ. κ. ¹¹ α. β, A, S read as in margin. ¹² α, A^b. A^b adds δούλοι. β, A^{abbd}, S¹ read as in margin. ¹³ f reads ἰδιοῖς.

IV. ¹ α, aef. *bδg* read ἄνδρες. A adds εἰσιν. ² β, A, S¹. α corruptly reads κἂν μονοπρόσωποι (*hi* μονοπρόσωπων). ³ *hi* trs. after διπροσώπων. ⁴ adef add ἀνθρώπων. ⁵ α reads ἁμαρτωλῶν possibly corrupt for ἁμαρτωλοί. ⁶ e om. ⁷ α. β, S¹ read as in margin. ⁸ e f om. ⁹ α trs. before πονηροῦς. ¹⁰ α. S¹ practically the same = καλὸν καὶ κακόν. adef read as in margin. *bg*, A κακὸν διὰ καλοῦ. ¹¹ α. b reads ὅλον ἐστὶ δέ. adefg ὅλον δ' ἐστὶ. A^b om. together with καλόν. ¹² *hi*, g om. d reads τόν. ¹³ A = καὶ εἰσιν πάλιν τινὲς μισοῦντες. S¹ adds δέ after ἐστὶ. ¹⁴ b, S¹ read ἀδικῶν. *hi*, A read τὸν ἄδικον. ¹⁵ α, aef. *beg*, A, S¹ om.

καὶ¹⁶ νηστεύοντα¹⁷, * καὶ αὐτό ἐστι διπρόσωπον¹⁸, ἀλλὰ τὸ
 πάν¹ ἔργον ἀγαθόν¹⁹, ὅτι μιμεῖται²⁰ Κύριον, μὴ²¹ † προσδοκᾷ β, A, S¹
 μενος²² τὸ δοκοῦν καλὸν † μετὰ²³ * τοῦ ἀληθινοῦ²⁴ καλοῦ²⁵. προσ-
 4. Ἄλλος²⁶ οὐ θέλει * ἰδεῖν ἡμέρας¹ ἀγαθὰς²⁷ μετὰ ἀσώτων. δεχό-
 ἵνα μὴ αἰσχροῦν²⁸ τὸ σῶμα²⁹ καὶ τὴν ψυχὴν μολυνεῖ³⁰. β, S¹
 * καίγε τοῦτο διπρόσωπον³¹, ὅλον³² δὲ καλόν³³ ἐστίν. 5. κακοῦ.
 * Οἱ γὰρ³⁴ τοιοῦτοι δορκάσι³⁵ καὶ ἐλάφοις³⁶ * εἰσιν ὅμοιοι³⁷,
 ὅτι ἐν ἥβῃ ἀγρίων³⁸ δοκοῦσιν ἀκάθαρτοι εἶναι, * τὸ δὲ πᾶν³⁹ β-δε, S¹
 καθαροί εἰσιν³⁹, ὅτι ἐν ζήλῳ Κυρίου⁴⁰ πορεύονται¹, ἀπεχό- ἀγρίφ.
 μενοι * ὧν καὶ ὁ Θεὸς διὰ τῶν ἐντολῶν μισῶν ἀπαγορεύει⁴¹, β, A, S¹
 * ἀπείργων τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ⁴². Θεοῦ.

¹⁶ α, A add τόν, but β rightly om. ¹⁷ b reads νηστεύοντα. S¹ corrupt.
¹⁸ abef, A, S¹. α, dg read corruptly καίγε (dg καὶ) αὐτός ἐστι (e om.)
 διπρόσωπος (d διπρόσωπον). ¹⁹ β, A, S¹ add ἐστί. ²⁰ h adds τόν.
²¹ d reads καί. ²² c. hi, β, A^{abed}, S¹ read as in margin. A^b = προσδέχεται
 Θεός. προσδεκόμενος is a corruption of προσδεχόμενος or it is a translation
 of מִפְּדוּת corrupt for מִפְּדוּת = προσδεχόμενος. ²³ = 3 corrupt for 3.
 Thus we have 'the seeming good as the genuine good.' Yet dy
 may have stood in this sense. ²⁴ d reads ἀληθινοῦ. A^{bcddef} =
 τῆς ἀληθείας. ²⁵ α, A^b. β, S¹ read as in margin. A^{bcddef} omit.
²⁶ α, aef. bdg read ἔτερος. ²⁷ c. h, b, S¹ read ἰδεῖν ἡμέραν ἀγαθὴν (save
 that ab¹, S¹ trs. ἰδεῖν after ἀγαθὴν). d ἰδεῖν ἡμέραν κακὴν. aefg ἀγ. ἡμέραν
 ἰδεῖν. c may have been influenced by LXX of Ps. xxxiv. 12. In h, β, S¹
 we have the technical use of כִּי כִּי as meaning a time of enjoyment
 or festival. Cf. Esther viii. 17. Text of h, β, S¹ is to be preferred.
 A = ἀγαθόν (A^{bcd} om.) ἰδεῖν (transposing the ἰδεῖν after ἀσώτων). ²⁸ ef.
 ad read αἰσχροῦν. b χράνη. g μανεῖ. c (h?) ἐχθραίνει. hi ἐχράνη (sic).
 The reading of α seems a corruption of that of β. ²⁹ b reads στόμα.
³⁰ β, A, S¹ trs. before τὴν ψ. For μολυνεῖ, hi, ad read μολύνῃ. ³¹ α, abefg,
 S¹ (save that c adds αὐτό and S¹ πᾶν after τοῦτο). d reads καίγε
 καὶ τοῦτο ὅλον. ef add ἐστί. A = τοῦτο οὖν διπλόη ἐστί. a om. rest of
 verse. ³² α read μᾶλλον. ³³ d³ g read κακόν. ³⁴ α. b, S¹ read
 ὅτι οἱ. adefg οἱ. A = καὶ οἱ. ³⁵ be read δόρκους. g prefixes τοῖς. ³⁶ g
 prefixes τοῖς. ³⁷ α. β, A, S¹ read ὅμοιοι εἰσιν. ³⁸ α, ade, A^{af} (f). β-ade,
 S¹ read ἀγρίφ. A^{abed} (f) = ἀγρίωτητι. ³⁹ A^{bcd} om. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as
 in margin. ⁴¹ h, β-g, A, S¹ (save that h om. καί, f τῶν, and A reads μισεῖν).
 c reads ὧν ὁ Θεὸς μισεῖ. g οὖν τὸ ποτηρόν, ἐργάσθε τὸ καλόν, ὅτι ὁ Θεὸς διὰ
 τῶν ἐντολῶν τῶν ἔργων ὧν μισεῖ ἀπαγορεύει. ⁴² β-ag, S¹ (save that bd, S¹
 read ἀπείργων). c, a om. h reads τὸ κακὸν ἐκ τοῦ ἀγαθοῦ. g τὸ γινόμενον
 ἀγαθόν. A = καὶ ἀπείργειν τὸ κακὸν τοῦ ἀγαθοῦ.

V. Ὁράτε¹, τέκνα², πῶς δύο³ εἰσιν ἔν πᾶσιν⁴, ἐν⁵ κατέναντι τοῦ ἐνός, *καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνός⁶ κέκρυπται· ἔν τῇ κτήσει ἢ πλεονεξία, ἐν τῇ εὐφροσύνῃ ἢ μέθῃ, ἐν τῷ γέλωτι τὸ πένθος, ἐν τῷ γάμῳ ἢ ἀσωτία⁷.

β, Α, S¹
ὑπὸ ζωῇ
τὰ δίκαια.

2. Τὴν⁷ ζωὴν ὁ θάνατος διαδέχεται, τὴν δόξαν ἢ ἀγαμία, τὴν ἡμέραν ἢ νύξ⁸, τὸ φῶς τὸ σκότος· τὰ δὲ πάντα⁹ ὑπὸ ἡμέραν εἰσιν¹⁰, ὑπὸ ζωῇ¹¹ τὰ δίκαια, ὑπὸ θάνατον τὰ ἄδικα¹². διὸ καὶ τὸν¹³ θάνατον ἢ αἰώνιος ζωῇ ἀναμένει¹⁴.

β, Α, S¹
πορευό-
μενος
μονο-
προσ-
ώπως
εἰς τὸ
ἀγαθόν.

3. Καὶ οὐκ¹⁵ ἔστιν εἰπεῖν τὴν ἀλήθειαν ψεύδος, οὐδὲ *τὸ δίκαιον ἄδικον¹⁶, ὅτι πᾶσα ἀλήθεια ὑπὸ *ποῦ φωτός¹⁷ ἔστιν, ὡς καὶ τὰ πάντα¹⁸ ὑπὸ *τοῦ Θεοῦ¹⁹.

4. Ταῦτα οὖν²⁰ πάντα ἔγωγ²¹ ἐδοκίμασα ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου, καὶ²² τὰς ἐντολὰς τοῦ ὑψίστου²³ ἐξεζήτησα²⁴ κατὰ πᾶσαν ἰσχύν μου πορευόμενος²⁵.

VI. Προσέχετε οὖν *καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου¹, *τὰς ἐντολὰς² Κυρίου³ μονοπροσώπως *ἀκολουθοῦντες τῇ ἀληθείᾳ⁴.

2. Ὅτι οἱ διπρόσωποι δισσωδῶς⁵ κολάζονται⁶, Ὅτι καὶ πρόσσωποι

V. ¹δ, A^{bed}, S¹ add οὖν.

²g om. A adds μου.

³d adds ὁδοί.

⁴a om. next five words through hmt.

⁵g repeats. After κέκρυπται

d adds καὶ γὰρ ἐν τῇ κρίσει ἢ προσωποληψία, μᾶλλον δὲ ἢ δοροληψία κέκρυπται.

⁶α, adef, S¹ (save that all read κρίσει for κτήσει except h which reads κρίσει, a om. ἐν . . . πλεονεξία, d adds δὲ after ἐν 1° and 2° and instead of ἢ ἀσωτία which α read and f om., ae, S¹ read ἢ ἀκρασία, d ἢ ἀρεκία). bg, A om.

⁷d reads πρὸς τοῦτοις δὲ τὴν. ⁸be, S¹ add καί. a om. next four words.

⁹A adds ταῦτα. ¹⁰bd, S¹ add καί. h om. next four words. ¹¹g adds ἦν.

Printed Arm. Text reads τῶν δικαίων for τὰ δίκαια. ¹²α. β, A, S¹ om.

¹³g reads μετὰ. ¹⁴h, β-g. c reads διαμένει. g μόνη μένει. ¹⁵d om.

¹⁶g reads ἄδικον δίκαιον. ¹⁷α, bd. aefg read τὸ φῶς. ¹⁸α, bd. aefg

read ὅλα. ¹⁹α, d. β-d read τὸν Θεόν. aef add ἐστίν. d εἰσιν. ²⁰α, A.

β, S¹ om. ²¹α. β, A, S¹ om. ²²d, A read ἀλλὰ. d adds πάσας.

²³h reads Κυρίου. ²⁴e reads ἐζήτησα. ²⁵α. β, A, S¹ read as in margin.

VI. ¹α, adef. bg, S¹ read τέκνα καὶ ὑμεῖς. A = τέκνα μου. ²α, b. β-d

read ταῖς ἐντολαῖς. ³c, g. h, β-g prefix τοῦ. ⁴h, β, A, S¹ (save that

g reads d. τὴν ἀλήθειαν and A καὶ ἀκολουθεῖτε τ. d.). c reads ποιοῦντες. ⁵A =

κολασθήσονται. Text = 𐤒𐤕𐤍 or 𐤕𐤕𐤍 which should here have been rendered

ἀμαρτάνουσι. The double nature of the sin is then stated in ver. 2.

There is no mention here of punishment. In 1 Enoch v. 9 one or other of

these Hebrew verbs is rendered by ἀμαρτάνουσιν in the Gizeh Greek Version

and in the Greek followed by the Ethiopic Version is rendered by

κολασθήσονται, but in this passage the former is right and the latter

wrong. ⁶α, adef, S¹ (save that d reads δότι for ὅτι). bg, A wrongly om.

τὸ κακόν, καὶ συνευδοκοῦσι τοῖς πράσσουσιν¹⁶, *μιμούμενοι *bg, A* τὰ πνεύματα τῆς πλάνης καὶ κατὰ τῶν ἀνθρώπων συναγωνιζόμενοι⁷. πνεύματα
 3. Ἵγμεις οὖν, τέκνα μου¹⁸, τὸν νόμον Κυρίου⁹ φυλάξατε¹⁷ πλάνης
 καὶ¹⁰ μὴ προσέχετε *τῷ κακῷ ὡς καλῷ¹¹, ἀλλὰ κατὰ¹² τὸ μισήσατε
 ὄντως⁹ καλὸν¹³ ἀποβλέπετε, καὶ διατηρεῖτε αὐτὸ ἐν πάσαις ταῖς¹⁴
 ἐντολαῖς Κυρίου, εἰς αὐτὸ¹⁵ ἀναστρεφόμενοι, καὶ ἐν ἀνθρώ-
 πῳ αὐτῷ καταπαύοντες¹⁶. 4. Ὅτι τὰ τέλη τῶν ἀνθρώπων πῶν ἀγω-
 δεικνύουσι¹⁷ τὴν δικαιοσύνην αὐτῶν¹⁸, *καὶ ἔγνωρίζονται¹⁹ β, A, S¹
 *τοῖς ἀγγέλοις²⁰ Κυρίου, καὶ τοῦ Βελίαρ²¹. 5. Ὅτε²² γὰρ (+ καὶ A)
 ἡ ψυχὴ ἀπέρχεται²⁴, βασανίζεται ὑπὸ τοῦ πονηροῦ γνωρίζον-
 πνεύματος, *ὃ καὶ²³ ἐδούλευεν²⁶ ἐν ἐπιθυμίαις²⁷ καὶ ἔργοις γνωρί-
 πονηροῖς. ζουσι).

B-ef, S¹ τοὺς ἀγγέλους. β, A, S¹ τετραγμένη.

this clause which states the two sins of which the *ἀπρόσωποι* are guilty. This clause has been taken over bodily by S. Paul into Rom. i. 32. ⁷α (save that *h* reads *ἀγωνιζόμενοι*). *aeef, S¹* support α but differ slightly and gave a different order: τὰ πνεύματα τῆς πλάνης μιμούμενοι (+ τὰ ε, S¹) κατὰ τῶν ἀνθ. ἀγωνιζόμενα. *bg, A* owing to the loss of the preceding clause rewrote the text. *d* is conflate as frequently, combining both texts. *bdg, A* = τὰ πνεύματα τῆς πλάνης μισήσατε τὰ (*d* ὅτι, *g* καὶ τὰ) κατὰ τῶν ἀνθρώπων (*b* τὸν ἀνθρώπων) ἀγωνιζόμενα (*d* ἀγωνίζονται). ⁸α, *aeef, S¹*. *bdg, A* om. ⁹*g* om. ¹⁰*c* om. ¹¹α, *ag, A, S¹*. *def* read τὸ κακὸν ὡς καλόν. *d* τῷ καλῷ ὡς κακῷ. ¹²α, *aeef*. *bd* reads *eis*. *g* om. ¹³For ὄντως καλόν *A^{et}* reads δίκαιον λόγον (by internal corruption), *A^{abb^{et}cd}* δίκαιον καὶ καλόν. ¹⁴α, *d, abefg, A* om. ¹⁵*b, S¹* read αὐτόν. ¹⁶*A* read *ζητωσθέντων* (= φροντιστέων) corrupt for *ζητῶντων* = καταπαύοντες (intransitively used). ¹⁷α (for usual form *δεικνύουσι*). *β* reads *δεικνυσι*. ¹⁸*S* om. *A^{ab}* om. rest of VI and all VII. ¹⁹α. *abef, S¹* read *γνωρίζοντες*. *dg* *γνωρίζοντων*. *A* = καὶ *γνωρίειν* (= καὶ *γνωρίζουσι*). But all are corrupt. *γνωρίζονται* τοῖς ἀγγέλοις = 𐤁𐤏𐤁𐤏𐤁𐤏 𐤓𐤕𐤕𐤕 where the verb is corrupt for 𐤓𐤕𐤕 = 'meet the angels.' The LXX implies the same corruption in Amos iii. 3. Read καὶ συναντήσω. ²⁰α, *ef, abdg, S¹* read τοὺς ἀγγέλους. *A* = τὸν νόμον. ²¹α. *β, A, S¹* = Σατανᾶ. ²²α, *aeef. bdg* read ἐάν. ²³α. *β, A, S¹* (save that *e* reads *τετραγμένη*) read as in margin. α = 𐤓𐤕𐤕 which may be a corruption of 𐤓𐤕𐤕 = τετραγμένη. The text of *β* is preferable, since *ἡσυχος* defines the opposite emotion. See next verse. ²⁴*d* reads ἐξέρχεται. *e* ἀνέρχεται. ²⁵*c, g* (omitting καί). *h* reads καὶ γάρ. *β-g* read *ὃ καί*. ²⁶*c, h, β, S¹* read ἐδούλευεν. ²⁷*h* reads ἐπιθυμία. ²⁸α, *f* (omitting ἐστίν). *abeg, A* read ἡσυχως. *d* ἡσυχως εισέρχεται καί.

α	β, A, S ¹
6. Ἐὰν δέ *ἔστω ἡσυχος ²⁸ *ἐν χαρᾷ ²⁹ †γνωρίζει ³⁰ τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, *καὶ εἰσ- φέρει αὐτὸν εἰς ζωὴν αἰώνιον ³¹ .	6. Ἐὰν δὲ ἡσύχως ἔν χαρᾷ ¹ †ἐγνώρισε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης, παραμυθεῖται αὐτὸν ἐν ζωῇ.

VII. Μὴ γίνεσθε¹ ὡς Σόδομα², ἥτις ἠγνόησε³ *τοὺς
 ἀγγέλους⁴ Κυρίου, καὶ ἀπώλετο ἕως⁵ αἰῶνος. 2. *Ἐγὼ
 γὰρ οἶδα⁶ ὅτι ἁμαρτήσετε⁷ καὶ παραδοθήσεσθε εἰς χεῖρας
 ἐχθρῶν ὑμῶν, †καὶ¹⁸ ἡ γῆ ὑμῶν⁹ ἐρημωθήσεται¹⁰, καὶ τὰ
 ἅγια ὑμῶν καταφθαρήσονται¹¹, καὶ ὑμεῖς¹² διασκορπισθήσεσθε¹³
 εἰς τὰς τέσσαρας¹⁴ γωνίας *τῆς γῆς¹⁵, καὶ ἔσεσθε *εἰς
 (h, fom.) διασποράν ἐξουθενωμένοι¹⁶ ὡς¹⁷ ἔδωρ¹⁸ ἀχρηστον¹⁹, 3. Ἔως
 ἐν ἡσυχίᾳ συν-
 τριβῶν. οὗ²⁰ ὁ ἔψυτος ἐπισκέψηται τὴν γῆν, καὶ αὐτοὺς ἐλθὼν [ὡς
 ἄνθρωπος²¹ μετὰ ἀνθρώπων *ἐσθίων καὶ πίνων²²], καὶ²³

²⁸ This phrase is omitted by A, S¹. If it is original it should be taken with γνωρίζει. But it seems to be an intrusion or a corruption. We should expect ἀπέρχεται. Cf. ver. 5.

²⁹ α. β, A, S read ἐγνώρισεν. Verb corrupt as in ver. 5. See note 19. Read συνατήσῃ or συνήτησε.
³¹ α (hi reading αὐτήν). β, A, S¹ read (+ καὶ S¹) παραμυθεῖται (dg, A παρακαλοῦντα, b παρακαλέσει) αὐτὸν ἐν ζωῇ (save that c reads αὐτήν and A ζωὴν αὐτοῦ). d adds αἰωρία καὶ ἀτελευτήτης. The text of α is to be preferred. εἰσφέρει = πῦρ. This corrupted as Πῦρ explains aef, S¹ παραμυθεῖται and bdg, A παρακαλοῦντα. The LXX implies the same corruption in 1 Sam. xxii. 4; Is. lvii. 18. Moreover in T. Benj. vi. 1 reads ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης ὁδηγεῖ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ where ὁδηγεῖ = Πῦρ or Πῦρ—a passage that confirms the text of α. It is noteworthy that Symmachus renders Πῦρ as if it were Πῦρ in Job xxxix. 25—the converse corruption of that presupposed by β, A, S¹.

VII. ¹b, S¹ add τέτρα. d prefixes οὐν. ²A, S¹ read Σοδομίται followed by the requisite plurals. α om. rest of verse. ³A^{bcd} read ἔγνωσαν, but A²⁸ support text. ⁴d reads ἀγγέλους. A = τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης. ⁵hi add τοῦ. ⁶c. hi, A reads ἐγὼ οἶδα. β, S¹ οἶδα γάρ. ⁷β-g. α read ἁμαρτήσητε. g ἁμαρτήσεσθε. ⁸a, A om. ⁹hi om. ¹⁰b om. next five words. ¹¹α. β-bd read καταφθαρήσεται. d διαφθαρήσονται. ¹²d adds δέ. ¹³d adds ἐν τοῖς ἔθνεσιν. ¹⁴A^{bcd} = πάσας. ¹⁵af om. ¹⁶α. β, S¹ read ἐν διασπορᾷ (d διαφθορᾷ) ἐξουθενωμένοι (aefg ἐξουθενωμένοι). A = διασπαρέντες καὶ ἐξουθενωμένοι. ¹⁷c reads ὥσει, the εἰ being added above the line. ¹⁸d reads εἶδος. ¹⁹α add here περὶ τοῦ (c om.) Χριστοῦ, c in margin and hi in text after τὴν γῆν. d τοῦ Χριστοῦ. ²⁰g om. ²¹A adds καί. The bracketed clause is obviously a Christian interpolation. ²²A =

συντρίβων²⁴ τὴν κάραν²⁵ τοῦ δράκοντος * ἐπὶ τοῦ²⁶ ὕδατος, β-γ, S¹ * οὗτος σώσει²⁷ τὸν Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη [θεὸς²⁸ εἰς ἀπειθεῖν. β, A, S¹ ἀνδρα ὑποκρινόμενος²⁹]. 4. Εἶπατε οὖν, τέκνα μου καὶ ἀνέγων ὑμεῖς³⁰ ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν³¹, μὴ ἀπειθήσωσιν³² αὐτῷ. γάρ (αεφ, S¹ ἔγνω) ἐν 5. * Εἰγὼ γὰρ ἔγνω³³ ὅτι ἀπειθοῦντες³⁴ * ἀπειθήσετε, καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε³⁵, μὴ προσέχοντες³⁶ * τῷ νόμῳ³⁷ θεοῦ, ταῖς ἀλλ' ἐντολαῖς ἀνθρώπων * κακίᾳ διαφθειρόμενοι³⁸. 6. * Καὶ πλατὶ τῶν οὐρανῶν. διὰ τοῦτο³⁹ διασκορπισθήσεσθε⁴⁰ ὡς Γὰρ καὶ⁴¹ Δάν, οἱ ἀδελφοί μου⁴², * καὶ ἀγνοήσετε χώρας αὐτῶν⁴³ καὶ φυλὴν καὶ β, A, οἱ γλῶσσαν⁴⁴. 7. Ἀλλ' ἐπισυνάξει ὑμᾶς⁴⁵ ἐν πίστει διὰ χώρας αὐτῶν τῆς⁴⁶ εὐσπλαγχνίας αὐτοῦ, καὶ⁴⁷ δι' Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ ἀγνοή- καὶ Ἰακώβ. σουνσι

(A ἡγνόησαν). β-ε, A, S¹ ὑμᾶς Κύριος. β, A, S¹ ἐλπῖδα.

ἔδεται καὶ πίεται. ²³ c, f, S¹ om. hi, β-f, A, S¹ add as in margin. ²⁴ A, S¹ = συντρίψει. ²⁵ αλ. i reads καρδίαν, β κεφαλὴν. ²⁶ g, A¹⁴. A^{b+d} om. together with ὕδατος. α, β-γ read διὰ a change which may be due to Christian influences, but yet διὰ can here mean 'in.' S¹ = τῇ βουλῇ or τῷ ὕδατι. The text goes back to Ps. lxxiv. 13 οὐρανῶν. ²⁷ α, βεφ, S. a reads σώσει. d σώσει οὕτως. A^{b+c+d} = καὶ σώσει. ²⁸ f reads ἔως. a om. θεὸς . . . ὑποκρινόμενος. The bracketed clause which follows is obviously Christian. ²⁹ hi, β-ag, S. c reads ἐπικρ. g ἀποκρ. A = φαινόμενος. ³⁰ α. β, A, S om. ³¹ d adds τοῦ ἐντελῆσθαι αὐτοῖς. ³² α. β-γ read ἀπειθεῖν. g ἀπιστεῖν. A = ἀπιστήσωσιν. ³³ α. αεφ, S¹ and bδg, A^{b+c+d} read as in margin (save that g reads πράξιεν τῶν ἀνθρώπων for πλ. τῶν οὐρανῶν). ³⁴ g om. ³⁵ α (save that they put the verbs in the aorist subj. and hi add αὐτῷ after the first). β-d, A, S¹ read ἀπειθήσετε (A ἀπειθήσουσι) αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε (αὐ ἀσεβήσητε, A ἀσεβήσουσι) εἰς αὐτὸν (g αὐτῷ). d ἀπειθήσετε εἰς αὐτόν. S¹ = αὐτῷ ἀπειθήσετε. ³⁶ g reads προσέχετε οὖν. ³⁷ c, β-b. hi, b read τὸν νόμον. hi, β-f add τοῦ. ³⁸ α (save that hi read διαφερόμενοι before κακίᾳ). αεφg read μονοπροσώπῳ (f μονοπροσώπων) κακίᾳ φερόμενοι (f διαφερόμενοι). αὐ om. A = κακίᾳ (or εἰς κακίαν) πίπτοντες ἔστε. But πῶς ἔστιν αὐτοῖς (πίπτοντες) may be corrupt for πῶς ἔστιν αὐτοῖς = διαφθειρόμενοι. S¹ = μόνον ἔχετε κακίαν. ³⁹ hi. c reads καί. β, S¹ διὰ τοῦτο. A ἀλλὰ διὰ τοῦτο. ⁴⁰ hi, g read σκορπισθήσεσθε. ⁴¹ i reads ὡς. d adds ὡς. ⁴² A = ἡμῶν. ⁴³ α (save that c reads ἀγνοήσετε and h ἀγνόησητε). β, A read as in margin. S¹ = οὐκ ὄφυνται τὴν χώραν αὐτῶν. The text of β, A is preferable owing to next verse. ⁴⁴ β, A, S¹ add αὐτῶν. ⁴⁵ α, e. β-ε, A, S¹ read as in margin (save that A⁵ reads ὑμᾶς θεός). ⁴⁶ c. h om. β, A, S¹ read as in margin (save that f reads ἐλπίδος). ⁴⁷ α, d. β-d, A, S¹ om.

β-δ, Α, S¹ VIII. Καὶ¹ εἰπὼν αὐτοῖς ταῦτα ἐνετεῖλατο λέγων². Θάψατέ
αὐτοῖς με ἐν³ Χεβρών⁴. Καὶ ἀπέθανεν⁵ ὁ ἕνυψ⁶ καλῶ κοιμηθεὶς⁷.
λέγων.
β-δ, Α, S¹ 2. Καὶ⁸ ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὅσα⁹ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς, καὶ¹⁰
Καὶ μετὰ *ἀνῆγαγον αὐτὸν ἐν Χεβρὼν καὶ θάψαν αὐτὸν¹¹ μετὰ τῶν πατέρων
ταῦτα. αὐτοῦ¹².
δg, Α
ἀναγα-
γόντες
αὐτὸν
θάψαν.

Διαθήκη Ἰωσήφ τοῦ ἐνδεκάτου υἱοῦ Ἰακώβ καὶ
Ῥαχὴλ¹.

β, S¹
τέκνα μου I. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἰωσήφ². Ἐν τῷ μέλλειν αὐτὸν
καὶ ἀδελ- ἀποθνήσκειω³, καλέσας⁴ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς ἀδελφούς
φοί. αὐτοῦ¹ εἶπεν αὐτοῖς.
β, Α^{ab}
δg, S¹ 2. *Ἀδελφοί μου καὶ τέκνα μου⁵,
υἱοί, τοῦ Ἀκούσατε Ἰωσήφ⁶ τοῦ ἡγαπημένου ὑπὸ⁷ Ἰσραὴλ⁸,
πατρὸς ἡμῶν. Ἐνωτίσασθε *ῥήματα τοῦ στόματός μου.⁹

VIII. ¹This verse *d* gives as follows: καὶ ταῦτα εἰπὼν αὐτοῖς ἐκοιμήθη
ἐν εἰρήνῃ. ²α. β-δ, Α, S¹ read as in margin. ³α, g. *abef* read εἰς.
⁴h, e read *Χεβρών*. ⁵h, *abef* add ἐν. ⁶= ςνψ corrupt for ςνϑ = γήρει.
See T. Iss. vii. 9; T. Benj. xii. 2. The same corruption is found in
T. Zeb. x. 6. ⁷Α = ἐκοιμήθη. ⁸α. β-δ, Α, S¹ read as in margin.
For καὶ . . . αὐτὸν ² *d* reads καὶ ἀγαγόντες αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ θάψαν αὐτὸν
ἐν Χεβρὼν ἐν τῷ σπηλαίῳ διπλῷ. ⁹α. β-δ, Α, S¹ read εἰς. ¹⁰g om.
¹¹α, *abef* (save that *abef* om. ἐν X. and h, *abef* om. αὐτὸν ²). S¹ = ἀνῆγαγον
αὐτὸν (rest corrupt). δg, Α read as in margin (save that *g* reads καὶ
θάψαντες for αὐτ. θθ.). See *d* in note 8. *d* adds ἐν X. ἐν τῷ σπηλαίῳ
διπλῷ. ¹²Α^b adds ἐν Χεβρὼν. f, S¹ read Ἀσσήρ υἱὸς Ἰακώβ εἰ, υἱὸς
Ζήλφας β' (S¹ Z. β' καὶ υἱὸς Ἰ. εἰ) καὶ (f om.) ζήσεν ἔτη (S¹ om.) ρεζ'. *g* adds
τέλος διαθήκης Ἀσὴρ ὁδὸς ἐκ τῆς Ζήλφας δεύτερος ζήσεν ἔτη ρεζ'.

¹Title. α as text (save that h om. τοῦ before ἐνδεκάτου and adds πρώτου
after Ῥαχ.). *abef*, S¹ read δ. Ἰωσ. ια' (ef, S¹ om.) περὶ σωφροσύνης (+ Ἰωσήφ
ἐρμηνεύεται ὀνειδίου (sic) ἀφαιρέσεις f). *d* δ. Ἰωσ. τοῦ παγκάλλου (sic) υἱοῦ Ἰακώβ
ια', υἱοῦ Ῥαχὴλ α' περὶ σωφροσύνης. *g* ια' only. Α = διαθήκη Ἰωσήφ (+ περὶ
φθόνου Α^{bbef}). ²*d* adds ἃ διέθετο τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ. ³*d* adds ἐν γὰρ τῷ
ρὶ ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ⁴α add γάρ. ⁵α, Α^{bb} (save that h om. κ. τέκνα
μου). β, S¹ read as in margin (save that *g* reads *τεκνία* and δg add μου
after δδ.). Α^{bbodig} om. ⁶S¹ om. *g* adds καί. ⁷c, g om. *d* adds
Κυρίου Θεοῦ. ⁸Α^{b*} add πατρὸς ἡμῶν. ⁹α. β, Α^{bbodig}, S¹ read as in
margin (save that *a* reads ἡμῶν, *d* ῥήματα for τοῦ and Α^b om. υἱοῖ). Α^{b*}

3. Ἐγὼ εἶδον ἐν τῇ ζωῇ μου τὸν φθόνον καὶ τὸν θάνατον
Καὶ¹⁰ οὐκ ἐπλανήθην ἄλλ' ἐμειω¹¹ ἐν τῇ ἀληθείᾳ
Κυρίου.
4. Οἱ¹² ἀδελφοί μου οὗτοι ἐμίσησάν με, *Ὁ δὲ Κύριος¹³
ἠγάπησέ με·
Αὐτοὶ¹⁴ ἠθελόν με¹⁵ ἀνελεῖν, *Ὁ δὲ Θεὸς¹⁶ τῶν πατέρων
μου¹⁷ ἐφύλαξέν με·
Εἰς λάκκον με¹⁸ ἐχάλασαν, Καὶ ὁ ὑψιστος ἀνήγαγέν με^{18a}.
5. Ἐπράθην *εἰς δουλείαν¹⁹, *Καὶ ὁ πάντων δεσπότης²⁰ β, S εἰς
ἡλευθέρωσέν με·
Εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην²¹, Καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεὶρ
ἐβοήθησέ μοι·
Ἐν λιμῷ συνεσχέθην, Καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με²².
6. Μόνος ἤμην²³, καὶ ὁ Θεὸς²⁴ παρεκάλεσέ με·
Ἐν ὀσθενείᾳ ἤμην, καὶ ὁ Κύριος²⁵ ἐπεσκέψατό με^{26a}
Ἐν φυλακῇ ἤμην, καὶ ὁ ὁ σωτὴρ²⁷ ἐχαρίτωσέ με²⁸.
[Ἐν δεσμοῖς καὶ ἔλυσέ με.]²⁹

ρήματά μου. ¹⁰d reads ἀλλ'. ¹¹α, def, S¹ (save that def read ἰμερον).
a reads ἀλλ'. bg, A om. ¹²g reads ἐπεὶ γοῦν οἱ. A^{abb+cd}, S¹ καὶ οἱ, but not
A^b as text states. ¹³α, d. β-d, A^{abb}, S¹ read καὶ (+ ὁ aefg) Κύριος. A^{b+cd}
om. together with next two words. ¹⁴g reads οὗτοι. A^{b*}, S¹ read καί.
¹⁵d trs. after ἀνελεῖν. ¹⁶c, A^b. α reads καὶ ὁ Κύριος. K; bdef, A^{abb+cd} καὶ
ὁ Θεός. ¹⁷ef om. A^b = ἡμῶν. ¹⁸c om. ¹⁹α, A. β, S read as in
margin save that g reads ὡς δούλος. ²⁰α. β-ab, A^{b+cd} read ὁ πάντων
Κύριος. α καὶ ὁ Θεός. β, S: καὶ ὁ Κύριος (+ ἐκ πάντων S). A^{ab} om. together
with ἡλευθέρωσέν . . . ἐλήφθην. ²¹c, d read ἀνελήφθην. A^{b+cd} om. next
ten words. ²²c reads μοι. ²³ch om. next sixteen words through hmt.
af om. next eight words through hmt. ²⁴beg, A, S. d reads Κύριος.
d, A^{b*}, S¹ add τοῦ πατρός μου. ²⁵aef. bfg, S¹ read ὑψιστος. A^{abb+cd} =
Θεός. A^{b*} = φύλαξ. ²⁶α om. next eight words. A^{abb} next six
words. ²⁷α, β. We should read Θεός μου with A^{b+cd} or Κύριος with
S¹. g adds ἐν πᾶσι. ²⁸c reads μοι. ²⁹d om. It is found in all
other MSS. and in A, S. A^{abb+cd} add Κύριος, A^e Θεός before ἔλυσε, but not
A^{ab}. I have bracketed the line as an interpolation. It may be a
dittography, and have arisen from a corrupt repetition of the preceding in
the Hebrew. Thus δεσμός and φυλακή can both go back to 𐤁𐤍𐤔𐤁.
ἐχαρίτωσε = 𐤁𐤍𐤔𐤁 which might possibly be corrupted with 𐤁𐤍𐤔𐤁 = ἔλυσε.
ἐχαρίτωσε forms a good parallel to the two preceding verbs and ἔλυσε
does not. Finally the parallelism is destroyed by this addition,
as verses 4, 5, 6, 7 form stanzas of three lines each. a om.

β, Α, S¹
 Αιγυ-
 πτίων.
 deg, A^{ab}
 εν
 φθόνοις.
 συνδού-
 λων.
 β-β
 ούτως
 (d μετά
 ταῦτα,
 ag om.)
 ο εινού-
 χος Φ.
 β, Α, S¹
 απω-
 θείται.
 βg, A^{abh},
 S¹ τόποις.
 β, S¹
 παρί-
 σταται.

7. Ἐν διαβολαῖς καὶ συνηγόρησέ μοι.

Ἐν λόγοις³⁰ ἐνυπνίων³¹ πικροῖς³² καὶ³³ ἐρρύσατό με³⁴.

Δούλος³⁵ καὶ ὑψώσέ³⁶ με.

II. * Καὶ οὗτος ὁ ἀρχιμέγιστος Φαραὼ¹¹ ἐπίστευσέ μοι τὸν
 οἶκον αὐτοῦ.

2. Καὶ ἡγωνισάμην πρὸς γυναῖκα ἀναιδῇ
 ἐπείγουσάν² με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς, ἀλλ' ὁ Θεὸς * τοῦ
 πατρός μου³ ἐρρύσατό⁴ με ἐκ⁵ φλογὸς καιομένης.

3. Ἐφυλακίσθην⁶, ἐτύφθην⁷, ἔξεμυκτηρίσθην¹⁸, καὶ ἔδωκέ με⁹

ὁ¹⁰ Κύριος¹¹ εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον τοῦ δεσμοφύλακος.

4. Οὐ γὰρ¹² ἐγκαταλείπει¹³ Κύριος¹⁴ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,

* Οὐκ ἐν σκότει, ἢ δεσμοῖς¹⁵, ἢ θλίψεσιν, ἢ ἀνάγκαις.

5. Οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός,

Οὔτε¹⁶ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου δειλιᾷ,

Οὔτε¹⁷ ὡς γηγενὴς [ἀσθενεῖ ἢ]¹⁸ πτοεῖται¹⁹,

6. Ἐν²⁰ πᾶσι δὲ τούτοις²¹ προίσταται²²

Καὶ ἐν διαφόροις τρόποις²³ παρακαλεῖ²⁴.

ἐν δεσμοῖς to end of chapter.

³⁰ α, β, S. A read *μωλῶν* (= φυλακαῖς)

but this is probably corrupt for *μωλῶν* = λόγοις.

³¹ α. β, A, S¹ read

Αἰγυπτίων (d Αἰγυπτίους).

³² A^{abh} om.

³³ A adds *ἐκείθεν*.

³⁴ f, A^{bcds}

om. next line.

³⁵ α (save that h reads *δούλον*).

deg, A^{ab} read as in

margin. b ἐν φθόνοις σὺν δόλοις. S¹ = ἐν φθόνοις σὺν πόνοις.

³⁶ S¹ = ἐξεῖλατο.

II. ¹ α (save that h reads *αὐτός*). adefg read *καὶ* (a om.) (+ μετά ταῦτα d,

+ οὕτως eg, + οὗτος f) ὁ εἰνούχος (d οἰνοχόος) Φ. b κ. οὕτως Φωτιμάρ ὁ ἀρχιμέ-

γιστος Φ. A = καὶ οὕτως Πιταφρῆς (A^{bcds} Φωτιφάρ). S¹ = Καὶ οὕτως ὁ ἀρχὼν τῶν

εἰνούχων. g adds ὁ Φωτι.

² g. α, adef read *ἐπείγουσῃς*. b *ἐπείγουσῃ*.

³ h, A^{bcds}. c reads τῶν πατέρων μου. defg, A^{abh}, S¹ Ἰσραὴλ τοῦ πατρός μου

(g, A^{abh} τ. π. μ. Ἰσραὴλ). ad τοῦ πατρός μου Ἰακώβ (α Ἰ. τ. π.).

⁴ b reads *ἐφύλαξε*.

⁵ c. h, β read *ἀπό*.

⁶ g prefixes *καί*.

⁷ bc read *ἐτυπτήθην*.

⁸ α, ef. bdg read *ἐμυκτηρίσθην*. α, A om.

⁹ h, bf. c, adeg read *μοι*. The

words *ἔδωκέ με . . εἰς οἰκτιρμοὺς ἐνώπιον* are a literal translation of the

Hebrew וַיִּבְרַח מִלְּפָנָיו יְהוָה. Cf. Dan. i. 9.

¹⁰ α. β om.

¹¹ h reads *Θεός*.

¹² α, d. β-d read *μη γάρ* (efg γὰρ μή).

¹³ α, A. af, S read *ἐγκαταλείπει*.

bg *ἐγκαταλίπη* (+ ποτε g). d *ἐγκαταλειπάται*.

¹⁴ α, adef, A. bg, S om. d adds *πόποτε*.

¹⁵ A = οὐδὲ ἐσκοτεῖ δεσμοῖς.

¹⁶ α, adef. bg read *οὐδέ*.

¹⁷ α, def. abg read *οὐδέ*.

¹⁸ Bracketed as an interpolation. Possibly it is an alternative rendering with *πτοεῖται* of ΠΤ.

¹⁹ α. Reading of β, A, S in margin appears to be a corruption of α.

²⁰ b (h?) read *ἐπὶ*. A = ἐν γάρ.

²¹ α, β-bg. bg, A^{abh}, S¹ read as in margin.

A^{bcds} = Κύριος (by an internal corruption of A^{abh}).

²² α. β, S¹ read as in margin. A = ἐστὶ.

²³ α, β-af, A. α read *τόποις*. f *προσέποις*.

Ἐν βραχεῖ²⁵ ἀφίσταται²⁶ * εἰς τὸ²⁷ δοκιμάσαι τῆς ψυχῆς β, Α
τὸ διαβούλιον. ἀφιστά-
μενος.

7. * Ἐν δέκα²⁸ πειρασμοῖς * δόκιμον ἀπέδειξε με²⁹

Καὶ ἐν πᾶσι αὐτοῖς³⁰ ἐμακροθύμησα³¹.

* Ὅτι³² μέγα φάρμακόν ἐστιν * ἡ μακροθυμία³³

Καὶ πολλὰ³⁴ ἀγαθὰ διδωσιν * ἡ ὑπομονή³⁵.

III. Ποσάκις ἡ Αἰγυπτία¹ ἠπειλησέ² μοι³ θάνατον ;
ποσάκις⁴ τιμωρίαις⁵ ἔμε¹⁶ παραδοῦσα⁷ ἀνεκαλέσατο⁸ [καὶ β-α, Α^a,
ἠπειλησέ μοι⁹] * καὶ μὴ θέλοντός μου¹⁰ συνελθεῖν αὐτῇ ἔλεγέ¹¹ θέλονται.
μοι. 2. Κυριεύσεις¹² * κάμοι καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ οἴκῳ μου¹³, β, Α, S¹
* ἐὰν ἐπιθῶς ἐαυτὸν¹⁴ εἰς ἐμέ, καὶ ἔσῃ ὡς δεσπότης ἡμῶν¹⁵. ἔλεγε δέ.
3. Ἐγὼ δὲ¹⁶ ἐμνημόνευον¹⁷ * λόγους πατρός μου¹⁸, καὶ μου καὶ
εἰσερχόμενος εἰς τὸ ταμιεῖον * κλαίων¹ προστηχόμεν¹⁹ πάντων
Κυρίῳ²⁰. 4. Καὶ ἐνήστευον ἐν τοῖς ἐπτά ἔτεσι²¹ ἐκείνοις, δg, Α μου
καὶ ἐφαινόμην * τῷ Αἰγυπτίῳ²² ὡς ἐν τρυφῇ διάγων. ὅτι²³ ἱακώβ.

S = ὀδύνας. ²⁴ A reads $\omega\eta\omega\chi\epsilon$ (= παρακαλεῖται) corrupt for $\omega\eta\omega\chi\epsilon$ =
παρακαλεῖ. α om. next line. ²⁵ c, d read βραχύ. ²⁶ α. β, A read as
in margin. S¹ = ἐπιστάμενος. ²⁷ h reads ἐν τῷ, g καὶ εἰς τό. ²⁸ β-δ, A.
α read ἐν ἑνδεκά. d διὰ τοῦτο ἐν. g ἕως δέκα. S¹ = ἐν ἐννία. ²⁹ α. β-δ,
A, S¹ read δόκιμόν με ἀπέδειξε. d ἔδοκίμασε. ³⁰ g, A reads τούτοις. ³¹ A =
ἐδοκιμάσθην. ³² d reads οἶδα ὅτι. ³³ A^{ab} ἡ ὑπομονή. A^b = αἱ ὑπομοναὶ
(not sing. as in text). A^{b+cd} = αἱ μακροθυμίαι. S om. next line. ³⁴ A^{b+cd}
om. ³⁵ A^{b+cd} = ὑπομένονσι.

III. ¹ d adds Μίμφις. g repeats ποσ. ἡ Αἴγ. S¹ reads οἱ Αἴγ. ² c reads
ἠπειλησε. e ἠθέλησεν. S¹ = ἠπειλησαν. ³ g om. ⁴ g adds ἡ Αἰγυπτία.
⁵ h reads εἰς τιμωρίας. g τιμωρίq. d ἀπειλαῖς and om. next seven words.
⁶ α. β, A, S¹ om. ⁷ a reads παραδοῦναι. A^c = παρέδωκε. ⁸ A = πάλιν
ἀνεκαλίστατο. For ἀνεκαλίστατο . . . αὐτῇ α reads ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με. bdfg,
A^{abb+cd}, S¹ add με. ⁹ g, A^{abb+cd} om. I have bracketed καὶ ἠπειλησέ μοι
as an interpolation. ¹⁰ α, A^{ab}. bdef, S¹ read as in margin. g μὴ θελήσας.
A^{b+cd} = ἀλλ' ἐγὼ οὐκ ἠθέλησα. A^b καὶ (text wrong here) οὐκ ἠθέλησα.
¹¹ α. β, S¹ read as in margin (save that a reads γάρ for δέ). A = καὶ ἔλεγε.
For following μοι g reads ὅτι. ¹² β-f. α, f read κυριεύσης. ¹³ α. β, A, S¹
read as in margin. ¹⁴ d trs. ἐὰν . . . ἐμέ before κυριεύσεις. A^{ab} = καὶ
(A^{ab} om.) ἐὰν κυριεύσης. ¹⁵ f om. A = μου. ¹⁶ b, S¹ read οὐν. ¹⁷ α,
β reads ἐμνησκόμην. ¹⁸ c. dg, A read λόγων (+ πατέρων A^c) πατρός μου
(g μου πατρός) ἱακώβ. These (excepting A^c) are right. Cf. Jub. xxxix. 6.
h, aef, S¹ read λόγους (aef λόγων) πατέρων μου. b λόγους πατέρων πατρός μου
ἱακώβ. ¹⁹ c. h reads κλαίων καὶ εὐχόμενος. β, A, S¹ read προστηχόμεν.
c adds τῷ. ²⁰ A = θεῷ. d adds τῷ θεῷ. ταῦτά μοι ἐποίησα ἐπὶ ἐπτά.
²¹ A = ἡμέραις but the corruption is native to A. ²² c reads τοῖς Αἰγυπτίοις.

οἱ νηστεύοντες *διὰ τὸν θεὸν²⁴ τοῦ προσώπου τὴν χάριν²⁵ λαμβάνουσιν²⁶. 5. Ἐὰν δὲ ἀπεδήμει²⁷ *ὁ κύριός μου²⁸ οἶνον²⁹ οὐκ ἔπινον, *καὶ τριημερίζων³⁰ ἐλάμβανόν³¹ μου¹ τὴν τροφήν³², καὶ ἐδίδουν³³ αὐτὴν τοῖς³⁴ πέντησι καὶ τοῖς³⁵ ἀσθενούσιν. 6. *Ὁρθρίζον δὲ³⁶ πρὸς Κύριον καὶ ἐκλαιον καὶ. περὶ Μεμφίας³⁸ τῆς Αἰγυπτίας, ὅτι σφόδρα³⁷ ἀδιαλείπτως β, Α, S¹ ἠνόχλει³⁸ μοι³⁹. *καὶ γὰρ⁴⁰ ἐν νυκτὶ εἰσῆι⁴¹ *πρὸς με⁴² λόγῳ ἐπισκέψεως. 7. Καὶ⁴³ ὅτι⁴⁴ τέκνον ἄρρεν⁴⁵ οὐκ ἦν αὐτῇ, καὶ⁴⁶ προσεποιεῖτο ἔχειν με⁴⁷ ὡς⁴⁸ υἱόν⁴⁹. 8. Καὶ⁵⁰ ἔως⁵⁰ χρόνου ὡς υἱόν με⁵¹ περιεπτύσσετο, *ἐγὼ δὲ⁵² ἡγνούουν Κύριον καὶ ἔτεκεν ἄρρεν. *κάκεινῃ δὲ ὑστερον⁵³ εἰς πορνείαν με ἐφελκύσατο⁵⁴.

A^{ab} om. καὶ ἐφαινόμην . . . διάγων. ²⁴ d reads καὶ γάρ. c adds γάρ. ²⁵ α, β. β-d read διὰ θεόν. β, Α, S¹ trs. before νηστεύοντες. ²⁶ d reads θέσιν. ²⁷ α, β. β-d read προσλαμβάνουσιν. d προλαμβάνουσιν ἐκτείναν. ²⁸ aef. c, g read απεδη μοι, a corruption of απεδήμει. h απεδήμει. β, S¹ απεδιδη μοι. d απιδωτό μοι. A^{ab} read ~~ἐρριζωμην~~ = απηρχόμεν or απεδήμουν corrupt (?) for ~~ἐρριζωμην~~ = απεδήμει. ²⁹ α. A read ~~πυρρ~~ (= πυρ) corrupt (?) for ~~πυρρ~~ ~~ηδ~~ = ὁ Κύριος μου. β, S¹ om. ³⁰ d reads οἶνος. ³¹ a om. A = τριών γὰρ ἡμερῶν and om. following μου. It would have been better if the translator had rendered ὅτε τριημερίζων, regarding the negative as governing the two verbs ἔπινον and ἐλάμβανον. See Driver, *Hebrew Tenses*², 115. But it is possible to take the text as it stands. ³² h (?), ef read ἐλάμβανα. g ἐλάμβανε. ³³ α. β reads δίαταν. ³⁴ h reads ἐδιδόμην. g ἐδίδου. ³⁵ α. β, Α, S² om. ³⁶ α, d (save that e, d read ὁρδ.). aefg read ὁρθρίζον (save that ef read ὁρδ.). β, S¹ καὶ ὁρθρίζον. The phrase = ἡπικη. A^b adds at beginning καὶ ὅλην τὴν νύκτα προστηνχόμεν. ³⁷ α, β, A², S¹. d reads αὐτῆς and om. τῆς Αἰγ. ef Μεμφίον. g Μεμφθείαν (with following two words in acc.). α om. A^a = Περθίας. A^b Μεμφθίας. A^b Meφίας. A^b corrupt. ³⁸ a om. A adds καί. ³⁹ aefg. c reads ἐνόχλη. h, abd ἐνόχλει. ⁴⁰ A^b adds τοῦ πορνεῦσαι. ⁴¹ h. c, d read καὶ γὰρ καί. β-d, Α, S¹ read as in margin. ⁴² bde read εἰσίοι. ⁴³ b, S¹ trs. after ἐπισκέψεως. ⁴⁴ bd add τὰ μὲν πρῶτα (d τ. πρ. μὲν). S¹ has some corruption. ⁴⁵ d reads ἐπειδή. g ὅτε. ⁴⁶ α. β-d read ἀρρενικόν (g ἀρσενικόν). d om. and trs. τέκνον after αὐτῇ. ⁴⁷ c, α. h, β-α, Α, S¹ om. ⁴⁸ g, Α om. (h ?); β, Α, S¹ add as in margin (save that d om. καὶ and ef ἄρρεν). Possibly this clause was lost through hmt. as υἱόν may have stood in c as in A instead of ἄρρεν. Before this addition d inserts ὑπολαβὼν ἐγὼ ὅτι χάριν τέκνον τοῦτο ποιεῖ and om. καὶ ἔως χρόνου . . . ἡγνούουν. ⁴⁹ α, Α, β, S¹ om. ⁵⁰ b, S¹ add οὐν. ⁵¹ aef, Α trs. after περιεπτ. g om. ⁵² α. β-df, Α, S¹ read κάγω. f om. together with next word. ⁵³ α. a reads ὅτι.

9. Καὶ νοήσας ἐγὼ⁵⁵ ἐλνπήθην ἕως θανάτου⁵⁶. *ἐξελεύσῃς δὲ⁵⁷ αὐτῆς ἦλθον εἰς ἐμαντόν, καὶ ἐπένθησα⁵⁸ περὶ αὐτῆς⁵⁹ ἡμέρας πολλὰς, *ὅτι ἔγνω τὸν δόλον αὐτῆς καὶ τὴν πλάνην⁶⁰. β-α, Α, S¹ πο-
 10. Καὶ ἔλεγον *πρὸς αὐτὴν⁶¹ ῥήματα ὑψίστου, εἰ ἔρα σάκκῃς. β-δ, Α, S¹
 ἐπιστρέψει⁶² ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας⁶³ τῆς πονηρίας⁶⁴.

IV. *Πολλάκις οὖν¹ *ὡς ἀγίῳ ἀνδρὶ ἐν λόγοις² ἐκολάκευ³ με⁴ καὶ⁵ μετὰ δόλου διὰ⁶ ῥημάτων ἐπαίνει⁷ *τὴν σωφρο-
 σύνην⁸ μου ἐνώπιον τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς⁹, βουλομένη *κατὰ¹⁰ ἐγὼ ἐν
 μόνῃς¹⁰ ὑποσκελίσαι με. 2. *Ἐδόξαζε¹¹ με ὡς σάκκῃ
 σώφρονα *φανερῶς, καὶ ἐν κρυφῇ¹² ἔλεγέ μοι. Μὴ φοβηθῇς¹³ καὶ
 τὸν ἄνδρα μου· καὶ γὰρ πέπεισται¹⁴ περὶ τῆς σωφροσύνης
 σου¹⁵. ὅτι κἂν *τις αὐτῷ εἴπῃ¹⁶ περὶ ἡμῶν, *οὐ πιστεύσει¹⁷. β-α, Α, S¹
 3. *Ἐν τούτοις πᾶσω¹⁸ ἐγὼ¹⁹ *χαμοκοιτῶν ἐδεόμην τοῦ
 Θεοῦ²⁰ ὅπως *ῥύσεται με²¹ ἐκ *τῆς βολιότητος αὐτῆς²². 4. Ὡς πτίας.

δε, S¹ ἴσχατον. δ κἀκείνη μάλιστα ἐπετίετο περισσοτέρως ὁ ἔρως καὶ. f
 ὑστερον. g ἴσχατα δέ. Α = καὶ μετὰ ταῦτα. α, defg, S¹. But with ad
 we should read ἐφελκύνετο. Α = ἠθέλησε ἐμβάλλειν (A^{b+cd+e} ἐφελκύνειν).
 α, Α. β-δ, S¹ om. d reads τὸν δόλον ἐγὼ. α d om. next six words.
 α. β-δ, Α, S¹ read καὶ ἐξέλθ. α^b add καὶ ἔκλινον. α d adds
 ἐπί. α d reads ἐγνωκὼς τὴν πλάνην αὐτῆς. α om. α. β reads
 αὐτῇ. α, defg. α reads ὑπόστρέψει. δ, S¹ ἀποστρέψει. β, Α, S¹ add
 αὐτῆς. α d reads πονηρίας. Α^b adds καὶ αὕτη φανερώς εἰς ὀφθαλμοὺς ἀνθρώ-
 πων ἔλεγε.

IV. α. β-α, Α, S¹ read as in margin (save that Α^b is corrupt).
 α om. ver. 1. α, β-α, S¹ (save that dg read ἄγιον ἄνδρα). Α^{b+cd+e} =
 ὡς ἀγίοις λόγοις. Α^b ἀγίοις λόγοις σου. α, αε. defg read ἐκολάκευσεν.
 g reads μοι. δ, S¹ om. α d adds ματαίων. α, δ, Α. def, S¹ ἐπαινοῦσα.
 g ἐπῆρσε. Α adds με καί. h reads τῆς σωφροσύνης. α Α adds ἐξηγείτο
 καί. d om. rest of verse. α^b = ἐν κρυπτῷ. α. β-δ, Α, S¹ read
 ἐδόξαζε (save that g, S¹ read ἐδόξασε). d, Α read καὶ φανερώς μὲν ἐδόξαζε.
 α d, Α read ἐν κρυπτῷ δέ. α, def read φοβηθείς. α, αdef, Α, S¹. h, dg
 read πεπίστευται. α d om. rest of verse. α. β-δ, Α, S¹ read εἴπῃ
 τις αὐτῷ. α. β-δ read οὐ μὴ πιστεύσῃ (α πιστεύσει). α d reads ἐγὼ
 δὲ ταῦτα ἀκούων θλυπόμην μεγάλως καί. α. β om. α, αef (save
 that αef add ἐν σάκκῃ). δδ, Α, S¹ read ἐχαμοκοιτῶν ἐγὼ (d, Α om.) ἐν σάκκῃ
 καὶ (Α καὶ ἐν σάκκῃ) ἐδεόμην τοῦ θεοῦ (Α Κυρίου). g χαμαικοιτῶν ἐν σάκκῃ
 ἐδεόμην τ. Θεοῦ. α, bdeg. h, af read ῥύσεται με. bdeg, S¹ add δ (dg om.)
 Κύριος. α. β-α, Α, S¹ read as in margin. α ταύτης. α = πη'צ'ח
 or πח'צ'ח which may be a corruption of ת'צ'צ'ח = τῆς Ληγουπτίας.

β, Α, S¹ δὲ οὐδὲν ἰσχυσεν²³ ἱ* ἐν τούτῳ²⁴, πάλιν ἐπὶ²⁵ λόγῳ κατη-
 Κυρίου.
 β, S¹ καὶ χήσεως ἤρχετο²⁶ πρὸς με τοῦ²⁷ μαθεῖν²⁸ λόγον Θεοῦ²⁹. 5.
 τὸν Αι- Καὶ ἔλεγέ³⁰ μοι³¹. Εἰ θέλῃς³² ἵνα καταλείψω³³ τὰ εἰδῶλα,
 γύπτιον συγγενοῦ³⁴ μοι, * καὶ πείθω τὸν ἄνδρα μου³⁵ ἀποστῆναι ἀπὸ³⁶
 πείσω. τῶν εἰδῶλων, * καὶ πορευσόμεθα ἐνέπιον Κυρίου σου³⁷.
 αβγ, S¹ 6. * Ἐγὼ δὲ πρὸς αὐτὴν ἔλεγον³⁸ * ὅτι οὐχί³⁹ ἐν ἀκαθαρσίᾳ
 ἐν νόμῳ θέλει⁴⁰ Κύριος τοὺς σεβομένους αὐτόν, οὔτε⁴¹ * τοῖς μοιχεύουσιν
 κυρίου εὐδοκεῖ⁴², ἄλλα τοῖς ἐν καθαρῷ καρδίᾳ καὶ στόμασιν ἀμάντοις
 σου πορευό- αὐτῷ προσερχομένοις⁴³. 7. * Κἀκεῖνη ἀντεφιλονεῖκει πλη-
 μενοι. ρῶσαι θέλουσα τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῆς⁴⁴. 8. * Ἐγὼ δὲ⁴⁵
 β, Α, S¹ ομ. ἀλλὰ προσετίθουν * νηστεῖαν καὶ⁴⁶ προσευχὴν, ὅπως ῥύσεται⁴⁷ με ὁ⁴⁸
 ... προσ- Κύριος ἀπ' αὐτῆς⁴⁹.
 ερχο-
 μένους.

bg, Α ἐσιώπησε.

²³ g reads ἰσχυεν. ²⁴ α. β-d, Α, S¹ om. d reads ἀνύσαι. ²⁵ g reads ἐν.
²⁶ α, βf, S¹. aeg, Α read εἰσῆρχετο. d εἰσέρχεται. ²⁷ α. β om. Α²⁸ = θέλουσα.
²⁸ α, βf, S¹. aeg, Α read εἰσῆρχετο. d εἰσέρχεται. ²⁹ α. β om. Α³⁰ = θέλουσα.
³⁰ α, βf, S¹. aeg, Α read εἰσῆρχετο. d εἰσέρχεται. ³¹ α. β om. Α³² = θέλουσα.
³¹ α. β, Α, S¹ read Κυρίου. ³² g reads λέγει. ³³ Α³⁴ om. but Α³⁵ read as in text.
³² α. β, Α, S¹ read Κυρίου. ³³ g reads λέγει. ³⁴ Α³⁵ om. ³⁵ α. β reads
³³ α. β, Α, S¹ read as in margin (save that S¹ adds Περιφράν before
³⁴ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
³⁵ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
³⁶ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
³⁷ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
³⁸ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
³⁹ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁰ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴¹ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴² α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴³ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁴ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁵ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁶ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁷ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁸ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν
⁴⁹ α. βf, S¹ read as in margin (save that α reads πορευόμενον). dg, Α καὶ ἐν

V. *Καὶ πάλιν¹ ἐν² *ἐτέρῳ χρόνῳ³ λέγει μοι· Εἰ μοιχεύσαι οὐ θέλεις, ἐγὼ ἀνελῶ⁴ τὸν *ἄνδρα μου φαρμάκῳ καὶ⁵ λήψομαι σε εἰς⁶ ἄνδρα. 2. Ἐγὼ οὖν, ὡς ἤκουσα τοῦτο, β, A, S¹ διέρρηξα *τὰ ἱμάτιά⁷ μου, καὶ εἶπον ἡ αὐτῇ⁸. Γύναι, αἰδέ- Αἰγύ- σθητι τὸν Θεόν⁹, καὶ¹⁰ μὴ ποιήσῃς τὴν *πρᾶξιν ταύτην τὴν οὕτως πονηράν¹¹, ἵνα μὴ¹² ἐξολοθρευθῇς· *ἐπεὶ καί γε γίνωσκε ὅτι νομίμως. ἐγὼ¹³ ἐξαγγελῶ¹⁴ *πᾶσιν τὴν ἐπίνοιάν σου ταύτην¹⁵. 3. β τὴν Φοβηθείσα¹⁶ οὖν ἐκέλευε ἡξίου με¹⁷ ἵνα μὴ¹⁸ ἐξαγγελῶ¹⁹ τὴν β-γ, A, S¹ *ἐπίνοιαν ταύτην²⁰. 4. Καὶ *ἀνεχώρησεν, ἐπιθάλπουσά²¹ β, A, S¹ με δώροις²² καὶ *ἀπολαύσεις²³ πᾶσαις²⁴. ὅτι καί γε

VI. Ἐπειὰ μετὰ τοῦτο¹ ἀποστέλλει² μοι βρώμα ἐν γοητείᾳ ἐγώ.

β-δ, S¹ τὴν ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας σου πᾶσιν. β-γ, A, S¹ κακίαν αὐτῆς.
β-δ, A, S¹ πέμπουσα πᾶσαν ἀπόλαυσιν υἱὸν ἀνθρώπων.

V. ¹α. *ae fg*, A read πάλιν. β, S¹ πάλιν δέ. δ διελθόντος οὖν ἐκ τότε ἐναντιοῦ ὁλοκλήρου πάλιν. ²g om. ³d reads μετ' τῶν ἡμερῶν προσελθούσα. ⁴α reads ἀνερῶ, and other MSS. ἀναιρῶ. I have emended as above. ⁵α (save that *h* adds οὕτως). β, A, S¹ read as in margin save that for νομίμως (which *ef*, A read) α reads νομίμως. β, S¹ νόμφ, d νομίμφ and g om. Here φαρμάκῳ = πρῆξ and νομίμως = πρῆξ. ⁶d om. ⁷α. β reads as in margin. ⁸α. d reads πρὸς αὐτήν. β-δ, A, S¹ om. ⁹α, f. β-γ, A, S¹ read as in margin. ¹⁰g om. ¹¹h, *ae fg*, A. c reads πρ. τὴν πονηράν, β, S¹ πρ. τὴν πονηράν ταύτην. d πονηράν πρ. ταύτην. ¹²e om. ¹³α (save that *h* adds οὖν after ἐπεὶ). β-γ, A, S¹ read as in margin (save that d reads καί for καί γε). g reads καὶ γὰρ ἐγώ. Here γίνωσκε in α = γῆ. The latter word though wanting here in β, A, S¹ reappears in the next clause as γῆ in β, A, S¹. See note 15. ¹⁴g, A^b read ἐξαγγέλλω. ¹⁵α. β-δ, S¹ read as in margin (save that g reads πᾶσαν). d τῆς καρδίας σου καὶ ἀσεβείας σου πᾶσιν ἀνθρώποις. For πᾶσιν . . . ταύτην A reads πονηράν πρᾶξιν σου πᾶσιν. Here ἐπίνοιαν τῆς ἀσεβείας = γῆ πρῆξ. See note 13. ¹⁶A^{ab} om. ¹⁷α, A. d reads μοι. β-δ, S¹ om. ¹⁸c, d. h reads μηδέν. β-δ, A μηδενί. ¹⁹α, β-δg (save that *ae f* read ἀναγγέλω). d reads ἀναγγέλλαι τι. g εἶπω. h adds τι. ²⁰α. β-γ, A, S¹ read as in margin. g ἀσέβειαν τῆς ἐπίνοιας αὐτῆς. ²¹α. β reads as α save in giving θάλπουσα (α θέλπουσα) for ἐπιθ. A = ἀναχωρήσασα δώροις ἰθαπέ με. ²²α (save that the MSS. read in accusative). β-δ, A, S¹ read as in margin (save that A reads ἐπεμπί μοι for πέμπουσα). d ἀποστέλλουσά μοι ἀπὸ πᾶσαν ἀπόλαυσιν.

VI. ¹α. d, S¹ read καὶ δὴ ἐκ μετ'. β-δ καί. ²α, β-ag. ag, S¹ read

πεφυρμένον³. 2. *Ως δὲ⁴ ἦλθεν ὁ⁵ εἰνούχος ὁ κομίζων αὐτό⁶, *ἀνέβλεψα καὶ⁷ εἶδον *φοβερὸν ἄνδρα⁸ ἐπιδιδόντα μοι *μετὰ τοῦ τρυβλίου⁹ μάχαιραν· καὶ συνῆκα ὅτι¹⁰ *περιέργεια β-γ, A, S¹ ἐστὶν εἰς ἀποπλάνησίν μου¹¹. 3. Καὶ ἔξελθόντος αὐτοῦ¹² μήτε ἐκείνο μήτε ἄλλο τι τῶν ἐδεσμάτων αὐτῆς¹⁴. 4. *Μετὰ δὲ¹⁵ μίαν ἡμέραν ἐλθοῦσα¹⁶ πρὸς με¹⁷ *καὶ ἐπιγνούσα τὸ βρώμα¹⁸ λέγει¹⁹ μοι²⁰. Τί τοῦτο ὅτι οὐκ ἔφαγες²¹ *τοῦ βρώματος²²; 5. Καὶ εἶπον *πρὸς αὐτήν²³. Ὅτι²⁴ ἐπλήρωσας αὐτὸ ἰγιοτήτας²⁵ θανάτου²⁶. καὶ *πῶς εἶπας²⁷ ὅτι Οὐ προσεγγίζω²⁸ τοῖς²⁹ εἰδώλοις³⁰ ἀλλὰ τῷ³¹ Κυρίῳ³² ἰμόνῳ³³; 6. Νῦν οὖν γινώθι³⁴ ὅτι ὁ³⁵ Θεὸς *τοῦ πατρός³⁶ μου *δι' ἀγγέλου αὐτοῦ³⁷ β. A, S¹ ἀπεκάλυψε³⁸ μοι τὴν κακίαν σου³⁹, καὶ *ἐν τούτῳ ἐφύλαξα⁴⁰ ἐτήρησα. αὐτὸ⁴¹ εἰς ἔλεγχόν σου, *εἰπὼς ἄρα⁴² ἰδοῦσα⁴³ μετανοήσεις⁴⁴.

ἀπέστειλε. *g* adds *ἐν*. ³ *h*, β-δ. *c* reads *πεφαρμακευμένον*. *δ* *πεφυραμένον*. ⁴ *c*. *h* reads *ὡς*. β, A, S¹ read *καὶ ὡς*. ⁵ *eg* om. ⁶ β. *c* reads *αὐτῷ*, *h* *αὐτός*. A^{ab} reads *τὴν διαίταν*. A^b τὸ βρώμα. *af*, A prefix *μοι*. S¹ adds *καὶ ὁ Θεὸς ἐφανερώσέ μοι*. ⁷ *d*, A = *ἀναβλέψας*. ⁸ α, β-δ. δ, A, S¹ read *ἄνδρα φ*. ⁹ *c* om. For *μετὰ g* reads *διὰ* and for *τρυβλίου d* reads *τριβλίον*. By an internal corruption A reads *θήκης*. ¹⁰ *abg*, A add *ἡ*. ¹¹ α. β-δ, A^{ab}, S¹ read (+ ἡ δ) *περιέργεια αὐτῇ* (δ αὐτῆς, A^b om.) *εἰς ἀποπλάνησίν* (+ *ψυχῆς δ*) *ἐστίν* (A^{ab} *ἥρξατο*). *d* *περιέργεια ἦν τοῦ Σατανᾶ καὶ εἰς ἀποπλ.* ψ. *ἐστίν*. A^b reads *ἀποπλάνησις αὐτῇ εἰς περιέργειαν ἐστίν μοι*. ¹² *h* reads *αὐτῆς*. ¹³ A^b om. A^b reads *ἡρξάμην κλαίειν καί*. ¹⁴ α. β-γ, A, S¹ read as in margin (save that *ef* om. *τι* and *tr*s. *γενσάμενος* before *τῶν* and A reads *ἐγενσάμην*). *g* μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων τινὸς γενσάμενος. ¹⁵ α, *af*. β, S¹ read *μετὰ οὖν* (*e* om.). *d* καὶ δὴ μετὰ. *g*, A καὶ μετὰ. ¹⁶ *c* reads *ἐξελθοῦσα*. *d* ἀνελθοῦσα. ¹⁷ *g* reads *μοι*. ¹⁸ α. β, A^b reads as in margin. A^{ab}, S¹ om. ¹⁹ *d* reads *εἶπε*. ²⁰ α, *dg*. β-*dg* read *πρὸς με*. ²¹ *bdeg* add *ἀπό*. ²² *a* reads *τὸ βρώμα*. *d* adds *τούτου* *ἐπερ τῇ χθὲς ἡμέρᾳ ἀπέστειλά σοι*. *a* om. next four words. ²³ *g* reads *αὐτῇ*. S¹ = *πρὸς τὴν κυρίαν ἐμήν*. ²⁴ *dg* read *ἐπειδὴ*. For *ὅτι ἐπλήρωσας* S¹ reads *τί ἐποίησας ἐμοί, ὥστε τὴν ζωὴν μου λαμβάνειν τὰ ὄνομα ὅτι ἔπεμψας βρώμα πληρώσασα*; ²⁵ α. β, A, S¹ om. ²⁶ *d* reads *θανατικοῦ φίλτρου διὰ τοῦτο οὐκ ἔφαγον αὐτό*. ²⁷ *d* reads *ἐπειδὴ εἶπας μοι*. ²⁸ α. β-*g* read *ἐγγίζω*. *g* *ἔτι ζῶ*. ²⁹ α, *adef*, A. *bg* om. ³⁰ *d* adds *ἀπὸ τοῦ νῦν*. ³¹ α, *d*, β-*d* om. For τῷ K. *μόνῳ* S¹ reads *ἔσομαι τοῦ Κυρίου*. ³² *g* reads *θεῷ*. ³³ *df* read *μόνον*. ³⁴ *d* reads *γινώθῃ*. ³⁵ *e*¹ om. ³⁶ A = *τῶν πατέρων*. ³⁷ α, A. β-*dg*, S¹ read *δι' ἀγγέλου*. *dg* om. ³⁸ *c* reads *ἐπεκάλυψε*. ³⁹ *d* adds *διὰ τοῦτο*. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴¹ *d* *tr*s. after *σου*. ⁴² *c*. *h*, β read

7. *⁴⁵ Ἰνα δὲ ⁴⁶ μάθης ⁴⁷ ὅτι ⁴⁸ τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούν- β-f, A, S¹
των ⁴⁹ οὐ κατισχύσει ⁵⁰ κακία ⁵¹ * τῶν ἀσεβούντων ⁵². Ἰδού ⁵³ ἐνώπιον αὐτῆς
λαβῶν ⁵⁴ * ἐξ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου ἐσθίω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπευξάμενος (+ ἀπ' αὐτοῦ e)
οὕτως ⁵⁵. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ ὁ ἄγγελος Ἀβραὰμ ⁵⁶ ἐφαγον (+ ἀπὸ τοῦ βρώ-
* ἔσται μετ' ἐμοῦ ⁵⁷, ἔφαγον ⁵⁸. 8. Ἡ δὲ Ἰδοῦσα τοῦτο ⁵⁹ ἐπέσειεν ⁶⁰ * εἰς τοὺς πόδας μου ⁶¹ τοῦ βρώ-
κλαίουσα ⁶². καὶ ἀναστήσας ⁶³ αὐτὴν ἐνουθέτησα. 9. * ἡ εἰπὼν (καὶ εἰπον
δὲ ⁶⁴ συνέθετό μοι ⁶⁵ τοῦ ⁶⁶ * μηκέτι ποιῆσαι ⁶⁷ τὴν ἀσέβειαν αὐτῇ A).
ταύτην ⁶⁸.

VII. *¹ Ἐτι δὲ ² ἡ καρδία αὐτῆς * ἔκειτο εἰς τὸ κακὸν καὶ ἡ δὲ
περιεβλέπετο ποίῃ τρόπῃ με παγιδεῦσαι· στενάζουσα δὲ τὸ συντόμως ἐπέσειεν.
συνέπιπτε μὴ ἀσθενήουσα ³. 2. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ⁴ ὁ * ἀνὴρ αὐτῆς ⁵ β, S καὶ
λέγει ⁶ πρὸς αὐτήν ⁷. Τί ⁸ συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; ἡ δὲ β, A, S¹

ἐνέκειτο εἰς (+ ἐμὲ εἰς bdf, A, S¹) ἀκολασίαν καὶ στενάζουσα συνέπιπτεν.
β, A^bε, S¹ Διγύπτιος.

εἰ ἄρα. e adds αὐτό. ⁴³ β-eg, S¹ add αὐτό. ⁴⁴ d reads μετανοήσῃ σε.
⁴⁵ d reads ἴνα. A = καὶ τοῦτο. ⁴⁶ a, A = γνώση. ⁴⁷ g om. ⁴⁸ h om.
⁴⁹ h, β-a, A, S. c reads εὐσεβούντων. a θεὸν σεβόντων. ⁵⁰ α, ade. β-ade,
A, S¹ read κατισχύει. For οὐ . . . ἀσεβούντων f reads οὐδὲν κακὸν ἄπτεται.
⁵¹ g reads τὰ κακά. ⁵² α, g. bde read ἀσεβούντων. af om. See note 50.
⁵³ α. d reads θεῶσαι. β-d, A, S¹ om. ⁵⁴ a om. df, A read καὶ λαβῶν.
⁵⁵ α (save that h om. οὕτως). So almost f ἐνώπιόν σου ἀπ' αὐτῶν ἐσθίω, εἰπὼν.
θ-df, A^{-b}, S¹ read as in margin (save that after αὐτῆς g adds ἐξ αὐτῆς).
d reads ἀπὸ τοῦ βρ. ἐνώπιον αὐτῆς ἔφαγον οὕτως εἰπὼν and A^b ἀπὸ τοῦ β. ἐφ.
ἐνώπιον αὐτῆς καὶ εἶπεν. ⁵⁶ d reads τοῦ Ἀ. g Ἰσραὴλ. A = αὐτοῦ.
⁵⁷ A = φυλάξει με. ⁵⁸ α. β, A, S¹ om. ⁵⁹ d reads ἐπέσειεν. A = πεσοῦσα.
⁶⁰ bd, S read ἐπὶ πρόσωπον and d trs. after μου. ⁶¹ A^{b+cd} om. For εἰς
d reads ἐπὶ. ⁶² α. β, S read as in margin. A = ἔκλαυσε. ⁶³ A^{b+cd}
= ἐγγίσας. A^e συνετίσας. ⁶⁴ α. β reads καί. ⁶⁵ c reads με. d om.
⁶⁶ α, bd. β-bd om. ⁶⁷ α. β reads μὴ ποιῆσαι ἔτι. ⁶⁸ d adds ἀλλ' ἤδη τῷ
στόματι αὐτῆς ἀπειρενέειτο τοῦ μηκέτι ἐν τοῖς αὐτοῖς εὐρεθῆναι.

VII. ¹ α, β-bd, S¹. b read ὅτι δέ. d, A ἀλλ' οὐν. ² α (save that h reads
ὅποις and c reads μοι for μὴ). β, A, S¹ read as in margin (save that b, S¹ om.
καί and read προσέπιπτεν, d adds τῷ προσώπῳ after συνέπ. and dg read
πρὸς με εἰς for εἰς ἐμὲ πρὸς, and that for στενάζουσα συνέπιπτεν A reads
πνεύματι συμπεσοῦσα (for ζῶντων is corrupt for αὐτῶν) ἐστέρησε).
I have obelized συντόμως as corrupt for συντόμως (as also in Ag. s Version of
Prov. xix. 13). ³ f reads ταύτην. ⁴ α, A^{-b}ε. A^{b+cd} is conflate reading
ἀνὴρ αὐτῆς ὁ Διγύπτιος. β, A^bε, S¹ read as in margin. d adds οὕτως συμπεσοῦσα.

πεφυρμένον³. 2. *Ως δὲ⁴ ἦλθεν ὁ⁵ εὐνούχος ὁ κομίζων αὐτό⁶, *ἀνέβλεψα καὶ⁷ εἶδον *φοβερὸν ἄνδρα⁸ ἐπιθιδόντα μοι *μετὰ τοῦ τρυβλίου⁹ μάχαιραν· καὶ συνῆκα ὅτι¹⁰ *περιέργεια ἐστὶν εἰς ἀποπλάνησίν μου¹¹. 3. Καὶ ἔξελθόντος αὐτοῦ¹² ἔκλαιον¹³, *μὴ γευσάμενος μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων αὐτῆς¹⁴. 4. *Μετὰ δὲ¹⁵ μίαν ἡμέραν ἐλθοῦσα¹⁶ πρὸς με¹⁷ *καὶ ἐπιγνοῦσα τὸ βρῶμα¹⁸ λέγει¹⁹ μοι²⁰. Τί τοῦτο ὅτι οὐκ ἔφαγες²¹ *τοῦ βρώματος²²; 5. Καὶ εἶπον *πρὸς αὐτήν²³. Ὅτι²⁴ ἐπλήρωσας αὐτὸ ἴσχυος²⁵ θανάτου²⁶. καὶ *πῶς εἶπας²⁷ ὅτι Οὐ προσεγγίζω²⁸ τοῖς²⁹ β, A^{b+ods} εἰδώλοις³⁰ ἀλλὰ τῷ³¹ Κυρίῳ³² ἴκον³³; 6. Νῦν οὖν ἐπύκνωσεν³⁴ ὅτι³⁵ ὁ³⁶ Θεὸς *τοῦ πατρός³⁷ μου *δι' ἀγγέλου αὐτοῦ³⁸ β, A, S¹ ἀπεκάλυψε³⁹ μοι τὴν κακίαν σου⁴⁰, καὶ *ἐν τούτῳ ἐφύλαξα⁴¹ ἐτήρησα. αὐτὸ⁴² εἰς ἐλεγχόν σου, *εἰπὼς ἄρα⁴³ ἰδοῦσα⁴⁴ μετανοήσεις⁴⁵.

ἀπέστειλε. *g* adds ἐν. ³ *h*, β-δ. *c* reads πεφαρμακευμένον. *δ* πεφυραμένον. ⁴ *c*. *h* reads ὡς. β, A, S¹ read καὶ ὡς. ⁵ *eg* om. ⁶ β. *c* reads αὐτῷ, *h* αὐτός. A^{b+ods} τὴν δίαταν. A^b τὸ βρῶμα. *ae*f, A prefix μοι. S¹ adds καὶ ὁ Θεὸς ἐφανέρωσέ μοι. ⁷ *d*, A = ἀναβλέψας. ⁸ α, β-δ. δ, A, S¹ read ἄνδρα φ. ⁹ *c* om. For μετὰ *g* reads διὰ and for τρυβλίον *d* reads τριβλίον. By an internal corruption A reads θήκης. ¹⁰ *abg*, A add ἡ. ¹¹ α. β-δ, A^{abb}, S¹ read (+ ἡ δ) περιέργεια αὕτη (δ αὐτῆς, A^b om.) εἰς ἀποπλάνησιν (+ ψυχῆς δ) ἵσταν (A^{abb} ἤρξατο). *d* περιέργεια ἦν τοῦ Σατανᾶ καὶ εἰς ἀποπλ. ψ. ἵσταν. A^{b+ods} = ἀποπλάνησις αὕτη εἰς περιέργειαν ἵσταν μοι. ¹² *b* reads αὐτῆς. ¹³ A^b om. A^{b+ods} = ἡρξάμην κλαίειν καί. ¹⁴ α. β-*g*, A, S¹ read as in margin (save that *ef* om. *τι* and *trs.* γευσάμενος before τῶν and A reads ἐγευσάμην). *g* μήτε ἐκείνου μήτε ἄλλου τῶν ἐδεσμάτων τῶς γευσάμενος. ¹⁵ α, *af*. *be*, S¹ read μετὰ οὐδ (s om.). *d* καὶ δὴ μετὰ. *g*, A καὶ μετὰ. ¹⁶ *c* reads ἐξελθοῦσα. *d* ἀνελθοῦσα. ¹⁷ *g* reads μοι. ¹⁸ α. β, A^{b+ods} read as in margin. A^{abb}, S¹ om. ¹⁹ *d* reads εἶπε. ²⁰ α, *dg*. β-*dg* read πρὸς με. ²¹ *bdeg* add ἀπό. ²² *a* reads τὸ βρῶμα. *d* adds τοῦτον περ τῇ χθὲς ἡμέρᾳ ἀπέστειλά σοι. *a* om. next four words. ²³ *g* reads αὐτῇ. S¹ = πρὸς τὴν κυρίαν ἐμήν. ²⁴ *dg* read ἐπειδὴ. For ὅτι ἐπλήρωσας S¹ reads τί ἐποίησας ἐμοί, ὥστε τὴν ζωὴν μου λαμβάνειν τὰ ἄνομα ὅτι ἔπεμψας βρῶμα πληρώσασα; ²⁵ α. β, A, S¹ om. ²⁶ *d* reads θανατικὸν φίλτρον διὰ τοῦτο οὐκ ἔφαγον αὐτό. ²⁷ *d* reads ἐπειδὴ εἶπας μοι. ²⁸ α. β-*g* read ἐγγίζω. *g* ἔτι ζῶ. ²⁹ α, *adef*, A, *bg* om. ³⁰ *d* adds ἀπὸ τοῦ νῦν. ³¹ α, *d*, β-*d* om. For τῷ K. ἴκον S¹ reads ἵσται τοῦ Κυρίου. ³² *g* reads θεῷ. ³³ *df* read μόνον. ³⁴ *d* reads γνώστη. ³⁵ *e*¹ om. ³⁶ A = τῶν πατέρων. ³⁷ α, A. β-*dg*, S¹ read δι' ἀγγέλου. *dg* om. ³⁸ *c* reads ἀπεκάλυψε. ³⁹ *d* adds διὰ τοῦτο. ⁴⁰ α. β, A, S¹ read as in margin. ⁴¹ *d* *trs.* after σου. ⁴² *a*. *h*, β read

7. *⁴⁵ἵνα δὲ ⁴⁶μάθῃς ⁴⁷ὅτι ⁴⁸τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούν- β-*f*, A, S¹
των ⁴⁹οὐ κατισχύσει ⁵⁰κακία ⁵¹* τῶν ἀσεβούντων ⁵². Ἰδοὺ ⁵³ἐνώπιον
λαβὼν ⁵⁴* ἐξ αὐτοῦ ἐνώπιόν σου ἐσθίω. Καὶ τοῦτο εἰπὼν ἐπευξάμενος ⁵⁵
οὕτως ⁵⁶. Ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου καὶ ὁ ἄγγελος Ἀβραὰμ ⁵⁷αὐτοῦ ε)
ἐστὶ μετ' ἐμοῦ ⁵⁸, ἔφαγον ⁵⁹. 8. Ἡ δὲ Ἰδοῦσα τοῦτο ⁶⁰ἐφαγον ⁶¹
ἔπειθεν ⁶²* ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς ⁶³* εἰς τοὺς πόδας μου ⁶⁴τοῦ βρώ-
κλαιούσα ⁶⁵. καὶ ἀναστήσας ⁶⁶αὐτὴν ἐνουθέτησα. 9. * ⁶⁷ἡ ⁶⁸ματος A),
δὲ ⁶⁹συνέθετό μοι ⁷⁰τοῦ ⁷¹* μηκέτι ποιῆσαι ⁷²τὴν ἀσέβειαν (καὶ εἶπον
ταύτην ⁷³αὐτῇ A).

VII. *⁷⁴Ἐτι δὲ ⁷⁵ἡ καρδίᾳ αὐτῆς *⁷⁶ἔκειτο εἰς τὸ κακὸν καὶ ⁷⁷ἡ δὲ
περιεβλέπετο ποίῳ τρόπῳ με παγιδεύσαι· στενάζουσα δὲ ⁷⁸† συντόμως ⁷⁹ἔπειθεν.
συνέκλιπτε μὴ ἀσθενεῖν ⁸⁰. 2. Ἰδὼν δὲ αὐτὴν ⁸¹δ *⁸²ἀνὴρ αὐτῆς ⁸³β, S καὶ
λέγει ⁸⁴† πρὸς αὐτήν. Τί ⁸⁵συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; ἡ δὲ ⁸⁶β, A, S¹

ἐνέκειτο εἰς (+ ἐμὲ εἰς *bde*, A, S¹) ἀκολασίαν καὶ στενάζουσα συνέκλιπεν.
β, A^{bde}, S¹ Αἰγύπτιος.

εἰ ἄρα. *c* adds αὐτό. ⁸⁷β-*eg*, S¹ add αὐτό. ⁸⁸*d* reads μετανοήσῃ σε.
⁸⁹*d* reads ἴα. A = καὶ τοῦτο. ⁹⁰*a*, A = γνώσῃ. ⁹¹*g* om. ⁹²*h* om.
⁹³*h*, β-*a*, A, S. *c* reads εὐσεβούντων. *a* θεὸν σεβόντων. ⁹⁴*α*, *ade*. β-*ade*,
A, S¹ read κατισχύει. For οὐ . . . ἀσεβούντων *f* reads οὐδὲν κακὸν ἄπτεται.
⁹⁵*g* reads τὰ κακά. ⁹⁶*α*, *g*. *bde* read ἀσεβούντων. *af* om. See note 50.
⁹⁷*α*. *d* reads θεᾶσαι. β-*d*, A, S¹ om. ⁹⁸*a* om. *df*, A read καὶ λαβὼν.
⁹⁹*α* (save that *h* om. οὕτως). So almost *f* ἐνώπιόν σου ἂν αὐτῶν ἐσθίω, εἰπὼν.
β-*df*, A^{-b}, S¹ read as in margin (save that after αὐτῆς *g* adds ἐξ αὐτῆς).
d reads ἀπὸ τοῦ βρ. ἐνώπιον αὐτῆς ἔφαγον οὕτως εἰπὼν and A^b ἀπὸ τοῦ β. ἐφ.
ἐνώπιον αὐτῆς καὶ εἶπεν. ¹⁰⁰*d* reads τοῦ Ἀ. *g* Ἰσραὴλ. A = αὐτοῦ.
¹⁰¹A = φυλάξει με. ¹⁰²*α*. β, A, S¹ om. ¹⁰³*d* reads ἐπέπεσε. A = πεσοῦσα.
¹⁰⁴*bd*, S read ἐπὶ πρόσωπον and *d* trs. after μου. ¹⁰⁵A^{b+cde} om. For εἰς
d reads ἐπὶ. ¹⁰⁶*α*. β, S read as in margin. A = ἔκλαυσε. ¹⁰⁷A^{b+c}
= ἐγγίσας. A^c συνετίσας. ¹⁰⁸*α*. β reads καί. ¹⁰⁹*c* reads με. *b* om.
¹¹⁰*α*, *bd*. β-*bd* om. ¹¹¹*α*. β reads μὴ ποιῆσαι ἔτι. ¹¹²*d* adds ἀλλ' ἦδε τῇ
στόματι αὐτῆς ἀπειρνεῖτο τοῦ μηκέτι ἐν τοῖς αὐτοῖς εὐρεθῆναι.

VII. ¹¹³*α*, β-*bd*, S¹. *b* read ὅτι δέ. *d*, A ἀλλ' οὐν. ¹¹⁴*α* (save that *h* reads
ὅποιός and *c* reads μοι for μὴ). β, A, S¹ read as in margin (save that *b*, S¹ om.
καὶ and read προσέκλιπεν, *d* adds τῇ προσώπῳ after συνέκ. and *dg* read
πρὸς με εἰς for εἰς ἐμὲ πρὸς, and that for στενάζουσα συνέκλιπεν A reads
πνεύματι συμπεσοῦσα (for ζωνήεν is corrupt for ζωνήεν) ἐστίαζε).
I have obelized συντόμως as corrupt for συντόμως (as also in Aq.'s Version of
Prov. xix. 13). ¹¹⁵*f* reads ταύτην. ¹¹⁶*α*, A^{-bde}, A^{b+cde} is conflate reading
ἀνὴρ αὐτῆς ὁ Αἰγύπτιος. β, A^{bde}, S¹ read as in margin. *d* adds οὕτως συμπεσοῦσα.

6. * Καὶ λέγει³⁷ πρὸς με³⁸ * Ἰδοὺ οὖν³⁹ ἀγαπᾷς με⁴⁰ * τοῦτό μοι β, A^{-b}, S¹ ἀρκείτω· μόνον ἀντιποιῆσαι⁴¹ * τῆς ζωῆς μου⁴² Ἦ καὶ * τῶν τέκνων⁴³ ἀρκεί μοι⁴⁴ μου⁴⁵, * καὶ ἔχω⁴⁶ προσδοκίαν ἀπολαύσαι⁴⁷ Ἦ καὶ⁴⁸ τῆς ἐπι-⁴⁹θυμίας μου. 7. * Οὐκ ἔγνω δὲ αὐτὴ⁵⁰ ὅτι διὰ τὸν⁵¹ Κύριόν⁵² om.) μου εἶπον οὕτως ἐγώ⁵³, καὶ οὐχὶ⁵⁴ δι' αὐτήν. 8. Ἐὰν γάρ τις * ὑποπέσῃ πάθει⁵⁵ ἐπιθυμίας⁵⁶ καὶ * δουλωθῇ αὐτῷ⁵⁷ ὡς κἀκεῖνη, κὰν ἀγαθόν⁵⁸ τι ἀκούσῃ⁵⁹ εἰς * ἐκεῖνο τὸ⁶⁰ πάθος⁶¹ καὶ οὐκ * ἐκλαμβάνει αὐτὸ⁶² πρὸς * τὴν πονηρὰν ἐπιθυμίαν⁶³.

VIII. Λέγω οὖν¹, τέκνα μου², ὅτι ὥρα * ἦν ὥσει³ ἔκτη⁴ ὅτε⁵ ἐξήλθεν ἀπ' ἐμοῦ⁶. * Καὶ κλίνας γόνυ⁷ πρὸς Κύριον β, S¹ δλην τὴν ἡμέραν καὶ δλην τὴν νύκτα⁸, πρὸς⁹ ὄρθρον ἀνέστην, ὑποπέσῃ δακρύνων¹⁰ καὶ αἰτῶν¹¹ λύτρωσιν * ἐξ αὐτῆς¹². 2. Τέλος¹³ ἐπιθυμίας πονηρᾶς. β-ag, A, S¹ πάθος δ (A om.) ἤττηται. β, S¹ ἐπιθυμίαν πονηρᾶν. δ-d, A, S¹ νύκτα συνάψας. β-d, A, S¹ ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας.

³⁷ α, β-dg. d reads ἡ δ' ἔφη. g καὶ εἶπεν. ³⁸ α, A^{ab} ³⁹ α, A^{ab} ⁴⁰ α, A^{ab} ⁴¹ α, A^{ab} ⁴² α, A^{ab} ⁴³ α, A^{ab} ⁴⁴ α, A^{ab} ⁴⁵ α, A^{ab} ⁴⁶ α, A^{ab} ⁴⁷ α, A^{ab} ⁴⁸ α, A^{ab} ⁴⁹ α, A^{ab} ⁵⁰ α, A^{ab} ⁵¹ α, A^{ab} ⁵² α, A^{ab} ⁵³ α, A^{ab} ⁵⁴ α, A^{ab} ⁵⁵ α, A^{ab} ⁵⁶ α, A^{ab} ⁵⁷ α, A^{ab} ⁵⁸ α, A^{ab} ⁵⁹ α, A^{ab} ⁶⁰ α, A^{ab} ⁶¹ α, A^{ab} ⁶² α, A^{ab} ⁶³ α, A^{ab}

VIII. ¹ α, adef, A. bg, S¹ om. β, A add ὑμῶν. ² α, ag, A. bdef, S¹ om. ³ d om. ⁴ d adds τότε. ⁵ α. afg read κ. γόνυ κλίνας. bd, A, S¹ κἀγὼ γόνυ κλίνας. ⁶ α, d. β-d, A, S¹ read as in margin. ⁷ α. bdg read περὶ τὸν. aef πρὸς τὸν. ⁸ d adds καὶ ταῦτα ποιῶν. A adds πρὸς Κύριον. ⁹ For αἰτῶν . . . αὐτῆς d reads αἰτοῦντός μου τοῦ λυτρωθῆναι αὐτήν. ¹⁰ α. β-d, A, S¹

β, S¹ βία ἐπελαμβάνετό¹² μου τῶν ἱματίων, μετὰ βίας ἐφελκομένη με
(aeffy om.) εἰς συνουσίαν¹³. 3. Ὡς ἴδον¹⁴ εἶδον¹⁵ ὅτι μαινωμένη¹⁶
κρατεῖ *κρατεῖ μου τὸν χιτῶνα, καταλείψας αὐτὸν [καὶ ἐκτιναξάμενος]
τὰ ἱμάτιά μου ἐφυγον γυμνός¹⁷. 4. *Ἐκεῖνη δὲ¹⁸ ἔκρατήσασα τοῦτον¹⁹
γυμνός *ἐσυκοφάντησέ με· καὶ ἐλθὼν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἐβαλέ με εἰς φυλακὴν
ἐφυγον. ἐν τῷ αὐτοῦ οἴκῳ²⁰, καὶ τῇ ἐξῆς *μαστιγώσας ἐξέπεμψέ²¹ με εἰς
β-δ, A, S¹ *τὴν τοῦ Φαραὼ εἰρκτὴν²². 5. *Καὶ ὥς²³ ἤμην ἐν
ἐσυκο- *τοῖς δεσμοῖς²⁴, ἡ Αἰγυπτία συνείχετο²⁵ ἀπὸ τῆς λύπης.
φάντησέ

με (+ πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς δ, A^{abb*cd}) καὶ (A^b om.) ἐνέβαλέ με εἰς
φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγύπιος. β-δ, S¹ μαστίξας με ἐπεμψε.
β-δ, A, S¹ ἡσθένει.

read as in margin. A^b adds Μεμφίας. ¹¹h adds δέ. β, S¹ οὐν. d μόνον με
εἰρούσα ἐν τῇ κοιτῶνι. A^{ab*cd} μετὰ τοῦτο ἐλθοῦσα. A^{bbs} μετὰ τοῦτο. ¹²c.
h, β, A, S¹ ἐπιλαμβάνεται. ¹³d reads συνουσιασμόν. A^b adds from next verse
καὶ ἐγὼ κατέλειψα αὐτοῦ τὰ ἱμάτια καὶ ἐφυγον ἔξω. ¹⁴h, A om. ¹⁵e om.
d adds αὐτήν. g ἐγώ. ¹⁶A adds ἐστί. ¹⁷α. β, S¹ read as in
margin (save that d adds ἀποδυσάμενος after μου and for γυμνός ἐφυγον
reads ἐφυγον ἀπ' αὐτῆς γυμνός). A^{ab*cd} = κατέλειψα τὰ ἱμάτιά μου καὶ
γυμνός ἐφυγον ἀπ' αὐτῆς. A^s κρατήσασας τὰ ἱμάτιά μου γυμνός ἐφυγον. A^{1b}
om. καὶ ἐκτιναξάμενος is bracketed as an intrusion. It may be
a rendering of 𐤁𐤓𐤁𐤓, a corrupt dittography of 𐤁𐤓𐤁 = καταλείψας.
ἀποδυσάμενος in d above implies the same text as α. From α and A it is
clear that β, S¹ wrongly omit καταλείψας. ¹⁸α. β-δ, A^b read κακείνη.
A^{ab*cds} = καὶ τότε ἐκεῖνη. Ver. 4 is peculiar in d: τότε ἀποκαμοῦσα ἐκεῖνη καὶ
ἀπογροῦσα τὴν θέλῃσιν αὐτῆς, καὶ ὅτι οὐ πείθομαι τῷ σκοπῷ αὐτῆς τῷ μυσαρῷ καὶ
εὐαγεῖ ἐσυκοφάντισέ με πρὸς τὸν Αἰγύπτιον καὶ ὀργισθεὶς κατ' ἐμοῦ ἐβαλέ με εἰς
φυλακὴν τὴν οὖσαν ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. τῇ δὲ ἐξῆς μαστιγώσας με ἀπίστευέ με εἰς
τὴν εἰρκτὴν Φαραὼ τοῦ βασιλέως. ¹⁹α (save that h reads κρατοῦσα).
β, A, S¹ om. ²⁰α (save that h reads ἐνέβαλε). β-δ, A, S¹ read as in
margin (save that A^{ab*cd} according to text read συκοφαντήσασά με ἐδήλωσε
for ἐσυκοφάντησέ με, but this is not true of A^b: A^b = ἐσυκοφάντησέ με).
Observe that d (see note 18) supports the addition in β, A^{ab*cd}. The
order in A^{bbs} is εἰς φυλ. ἐνέβαλεν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγ., though Arm. printed
Text represents all MSS. as giving ὁ Αἰγ. ἐνέβαλέ με εἰς φυλ. ἐν οἴκῳ αὐτοῦ.
²¹α. β-δ, S¹ read as in margin. d agrees rather with α. See note 18.
²²α. β-bd, A, S¹ read τὴν εἰρκτὴν τοῦ Φαραὼ. δ φυλακὴν ἐν οἴκῳ αὐτοῦ ὁ Αἰγύπιος.
For d see note 18. ²³α, A. β-δ, S¹ read ὥς οὐν. For καὶ ὥς . . . λύπης
d reads καὶ ὄντος μου ἐν τῇ φυλακῇ ἡ Αἰγ. ἡρώσται ἀπὸ τῆς λύπης καί, and om.
rest of verse, which it inserts in a modified form in ix. 4. See note 25,
p. 196. ²⁴α. β-δ read πέδαις. ²⁵α. β-δ, A, S¹ read as in
margin. συνείχετο may = 𐤓𐤁𐤁𐤓 and ἡσθένει = 𐤓𐤁𐤁𐤓, one of which may

α

ἐλθοῦσα δὲ ἐπηκροᾷτό μου πῶς
 ἡγάριστον τῷ Κυρίῳ καὶ ἔμ-
 νουν ἐν οἴκῳ * τοῦ σκότους²⁸,
 καὶ ἔχαιρον ἐν * ἱλαρῇ φωνῇ²⁷
 δοξάζων τὸν Θεόν μου, ὅτι διὰ
 προφάσεως ἀπηλλάγην²⁸ τῆς
 Αἰγυπτίας.

β-d, A, S¹

καὶ²⁹ ἐπηκροᾷτό μου³⁰ πῶς
 ἔμνον³¹ Κύριον³² ἐν οἴκῳ
 σκότους καὶ * ἐν ἱλαρῇ φωνῇ³³
 * χαίρων ἐδοξάζον³⁴ τὸν Θεόν³⁵
 μόνον³⁶ ὅτι * διὰ προφάσεως³⁷
 ἀπηλλάγην²⁸ τῆς Αἰγυπτίας.

IX. * Πολλάκις δὲ¹ ἔπεμψε πρὸς με λέγουσα². Εὐδό-
 κησον³ πληρῶσαι τὴν ἐπιθυμίαν¹ μου, καὶ λύω⁴ σε ἐκ⁵ τῶν
 δεσμῶν, * καὶ ἀπαλλάξω σε ἐκ⁶ τοῦ σκότους. 2. * Ἐγὼ β-af, S¹
 δὲ οὐδὲ⁷ ἔως⁸ ἐννοίας⁹ ἐξέκλινα¹⁰ πρὸς αὐτήν. * ὁ γὰρ θεὸς οὐτα. νηστεύ-
 ἀγαπῇ¹¹ μᾶλλον τὸν¹² ἐν¹³ λάκκῳ σκότους † πιστὸν¹⁴ ἐν β-d, S¹
 σωφροσύνη¹⁵, ἡ τὸν ἐν ταμείοις † βασιλέα¹⁶ τρυφῶντα μετ' ^{βασι-}λίαν.
 ἀκολασίας. 3. * Εἰ δὲ¹⁷ ἐν σωφροσύνῃ διάγων * θέλει c, b, S¹ δ,

be a corruption of the other. ²⁸ c. h reads τοῖς κόποις. ²⁹ c. h reads
 διαρότητι φωνῆς. ³⁰ A = ἀπῆλλαξε. Clause in A = ἀπῆλλαξέ με ἀπὸ

προφάσεως τῆς Αἰγυπτίας. ³¹ g adds ἐρχομένη πολλάκις. ³² A^{ab+cd} om.

These MSS. add ἀδιαλείπτως, a word which A^b adds after πῶς. ³¹ fg

add τὸν. ³² b, A, S¹ add ὦν. ³³ g reads ἐν διαρότητι φωνῆς. A trs.

before ἐν οἴκῳ. ³⁴ A^{b+cd} = δοξάζων ὑμνον. ³⁵ b adds μου. ³⁶ A trs.

after next word and for μόνον ὅτι reads ὅς μόνος. ³⁷ Here, as A (see

note 28) shows, τῆς Αἰγυπτίας is to be taken as a genitive dependent on

προφάσεως. For διὰ we should expect ἀπὸ. Hence there may have been
 a corruption of ς into Ϸ. Now διὰ προφάσεως τῆς Αἰγ. = ΠΥΛΗΝ ΠΥΛΗΣ,
 where ΠΥΛΗ is corrupt for ΠΥΛΗ. The LXX and Vulgate suppose the
 same corruption in Prov. xviii. 1. Hence the clause = 'was set free
 from the lustful desire of the Egyptian woman.'

IX. ¹ α, df. abe, S¹ read πολλάκις. g καὶ πολλάκις. A = πολλάκις γάρ.

² A^h = καὶ λέγει. A^u om. A^{ab+cd} = εἰς τὴν φυλακὴν, but here ³ μωλὴν

(= φυλακῇ) is a corruption of ⁴ μωλὴ = λόγος. dg add τοῦ. ⁵ α, ef, A

ad, S¹ read λύσω. b λυτρώσω. g λυτρώσε, corrupt for λυτρώσω σε. ⁶ α.

β om. ⁷ α. β om. d adds καὶ τῆς δουλείας ἐλευθερώσω σε after σκότους.

⁸ c. h reads ἐγὼ δέ. β-d, S¹ καὶ οὐδέ. d ἐγὼ δὲ οὐδ' ὡς οὐδέ. ⁹ e reads ὡς.

¹⁰ b reads ἐνοίων ποτί. ¹¹ c. h, β read ἔκλινα. g adds ποτί. ¹² α.

β, S¹ read ὅγ. γὰρ ὁ θεός. ¹³ h reads τῶν. ¹⁴ d adds τῇ. ¹⁵ c. h reads

πιστῶν. af πιστεύοντα. β-af, S¹ read νηστεύοντα. Here the latter reading

is obviously right as the contrasting epithet τρυφῶντα in the parallel

shows. The corruption is native to α, β. ¹⁶ e reads εὐφροσύνη. h om.

next twelve words through hmt. ¹⁷ c, d. β-bd read as in margin.

S = βασιλικοῖς. b om. ¹⁸ aef. c, b, S¹ read ὁ δέ. g ἡ δέ (i.e. a corruption

α οἶδεν. καὶ¹⁸ δόξαν καὶ¹⁹ οἶδεν ὁ ὑψιστος ὅτι συμφέρεи, παρέχει²⁰
 α καὶ αὐτῷ καὶ ταῦτα²¹ ὥς κάμοι. 4. Ποσάκις¹²³ καίπερ
 παρέχει. ἀσθενούσα κατήει 'πρός με¹ ἐν ἀωρίῃ²², καὶ ἤκουσε²⁴ τῆς
 β, A, S¹ φωνῆς μου προσευχομένου²⁵, * καὶ ἐγὼ συνίω²⁶ * τοὺς στενα-
 καὶ τὰ γμούς²⁷ ἐσιώπων²⁸. 5. Καὶ 'γὰρ¹ * ὄντος μου²⁹ ἐν τῷ
 καὶ. οἴκῳ αὐτῆς ἐγύμνου³⁰ τοὺς βραχίονας αὐτῆς καὶ³¹ τὰς κνήμας,
 β, S¹ πάντ * ἵνα ἑστυπείσω εἰς αὐτήν³². * ἦν γὰρ¹ καὶ ὠραία πάντ³³
 γὰρ ἦν 'μάλιστα κοσμουμένη³⁴ πρὸς ἀπάτην³⁵ μου. Καὶ ὁ Κύριος
 ὠραία. ἐφύλαξε με ἀπὸ τῶν ἐγχειρημάτων αὐτῆς.

X. 'Ορᾶτε οὖν, τέκνα μου, πόσα κατεργάζεται¹ ἡ² ὑπομονὴ
 ἡ, β μετ- καὶ ἡ³ προσευχὴ μετὰ νηστείας. 2. * Οὕτως καὶ ὑμεῖς⁴,
 ἔλθι. β, S¹ τα- 'ἐὰν τὴν σωφροσύνην καὶ τὴν ἀγνείαν μεταδιώκῃτε⁵ ἐν
 πεινώσει. ὑπομονῇ καὶ * προσευχῇ μετὰ νηστείας ἐν ταπεινώσει⁶ καρδίας,
 β, S¹ ἡγάπησε. ὁ⁷ Κύριος κατοικήσει⁸ ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀγαπᾷ⁹ τὴν σωφροσύνην.

for ei de). d om. ver. 3. ²⁰S = λήψεται. ¹⁹β-bd, S. b reads καὶ εἰ.
 α om. ²⁰β-d, S. α read as in margin. ²¹α, be, S¹. afg read ταύτην.
²²d om. next eight words. ²³A^b adds ἐν ἐσπέρῃ ἐν σκότει. ²⁴c, afg, S¹.
 ἡ, be, A read ἤκουε. d ἡκούσας. ²⁵A^{bbcd} = καὶ ἀνεστῆκε. A^b supports
 text and A^b om. c adds μου. Here d adds μου διότι ὕμνον καὶ ἰδούσαν τὸν
 θεὸν ἐν οἴκῳ σκότους. καὶ ἐν διαφῇ φωνῇ καὶ προσέειπε ἔχαιρον καὶ ἰδούσαν
 τὸν θεόν, ὅτι διὰ προφάσεως ἀπηλλάγην τῆς Αἰγυπτίας. παρερχομένη δὲ ἀπέταξεν
 which it has drawn from viii. 5. ²⁶α, A. β, S¹ read συνίω δὲ ἐγώ.
 A^b adds ἤκουον. ²⁷α. β, A, S read τοὺς στεναγμούς (f τοῦ στεναγμοῦ) αὐτῆς.
²⁸α, α. Other MSS. read ἐσιώπων. ²⁹α. β reads ὅτε ἤμην. ³⁰g reads
 ἐγύμνουσε (sic). ³¹α. β, A, S¹ read as in margin. ³²α, β-d, S¹. d reads ἵνα
 συμπ. εἰς ἔρωτα αὐτῆς. A = ἵνα σκανδαλίση με, but these words are more probably
 a rendering of πρὸς ἀπάτην μου later, and so I have supposed in the text.
 Here as in Test. Jud. xi. 2 (β, S¹), xiii. 3, 7 I take συμπίπτειν to represent
 a corruption in the Hebrew. See note in Test. Jud. xi. 2. ³³α. β, S¹
 read as in margin. A^{bb} = καὶ ὠραία πάντ. A^{bcd} om. ³⁴c reads καὶ
 κεκοσμημένη. ³⁵b reads ἀπάτησω. g ἀγάπην. On A see note 3a.

X. ¹A = ἐστὶ. ²e om. ³be om. ⁴α (save that c reads ἡμεῖς).
 β, A, S¹ read καὶ ὑμεῖς (+ οὖν bd). A = ἐὰν γίνεσθε τοιοῦτοι. Verses 2-4
 are very defective in A which = καὶ ὑμεῖς ἐὰν γίνεσθε τοιοῦτοι ἀπὸ λυπῶν καὶ
 θλίψεων (+ καὶ πειρασμῶν A^{bbcd}) σωθήσεσθε διὰ κυρίου ἢ γὰρ ἐν λόγῳ ἢ ἐν
 διανοίᾳ παραβήσεσθε. ⁵c. ἡ, β read as in margin. ⁶α (save that for
 ἐν τῇ. ἡ reads καὶ ταπεινότητος). β, S¹ read as in margin. ⁷α. β om.
⁸α, bd, S. α reads κατοικεῖ. afg κατοικεῖ. ⁹α. β, S¹ read as in margin.

3. *^αΟπου δὲ κατοικεῖ ὁ ὑψίστος¹⁰, καὶ *^βφθόνος τις περι-
πέση, καὶ δουλία, καὶ συκοφαντία¹¹, *^γὁ Κύριος κατοικῶν ἐπ'^δ περιπέση
αὐτὸν¹² διὰ τὴν σωφροσύνην οὐ μόνον¹ ἐκ τῶν κακῶν ῥύεται¹³ φθόνῳ, ἢ
αὐτὸν¹⁴, ἄλλα καὶ ὑψοῖ¹⁵ καὶ δοξάζει αὐτὸν ὡς καμέ. 4. ἢ συκο-
*^εΠάντας¹ γὰρ ἄνθρώπους¹⁶ ἢ ἐν ἔργῳ¹ *^βἢ ἐν λόγῳ, ἢ ἐν φαντίᾳ
διανοίᾳ¹⁷ ^(+ ἢ) συνέρχεται¹⁸. 5. Γινώσκουσιν¹⁹ οἱ ἀδελφοί σκότει
μου²⁰ πῶς ἠγάπησέ με ὁ πατήρ μου²¹, καὶ οὐχί²² ὑψούμην²³ ἀδελφ.,
ἐν τῇ διανοίᾳ²⁴ μου¹, καί περ νήπιος ὑπάρχων²⁵, εἶχον τὸν β-δg, S¹
*^βφόβον τοῦ θεοῦ²⁶ ἐν τῇ καρδίᾳ²⁷ μου¹. ἦδεν²⁸ γὰρ ὅτι πάντως
πάντα²⁹ παρελεύσεται. 6. Καὶ *^γοὐκ ἐπήρθην ἐν κακῷ[†] γὰρ ὁ ἀν-
δρῶπος. ἀλλ'³⁰ ἐτίμουν *^δτοὺς ἀδελφούς μου³¹, καὶ διὰ τὸν φόβον

β, A, S¹ [†]ἐμέτρουν ἐμᾶντὸν καί.

¹⁰ S¹ om. For κατοικεῖ αε read καὶ οἰκεῖ. g om. δέ. ¹¹ α. β, S¹ read as
in margin (save that d trs. τις after περιπέση and f reads φθορᾷ for φθόνῳ).
α om. next eight words. ¹² c. h reads ὁ K. ἐπ' αὐτῶν κατοικῶν. β-α K. δ ἐν
(K. ἐπ' εf) αὐτῷ κατοικῶν. ¹³ α reads ῥύσεται. ¹⁴ α. β, S¹ om. For ἐκ τῶν
κακῶν . . . καμέ A reads ἐξ ἀλγίων καὶ θλίψεων καὶ πειρασμῶν καὶ κακῶν
(A^b θλίψεως καὶ κακῶ) σωσθήσεσθε ὑπὸ τοῦ κυρίου. ¹⁵ c, d read ὑψεῖ.
¹⁶ α. β-dg, S¹ read as in margin (save that εf om. δ). d καὶ γὰρ ὁ ἀνθρώπος.
g πᾶς γ. ἀνθρώπος. A^{b-cds} = γάρ. A^b ἐὰν γάρ. ¹⁷ g reads ἢ ἐννοίᾳ.
¹⁸ α, εf. βg, S¹ read συνέχεται. d συνεπαίρεται. A^{b-cds} = ἀμαρτήσεσθε.
A^b ἀμάρτη τις. d trs. the entire verse after ἐν τῇ διανοίᾳ μου in ver. 5.
If α is right in giving the acc. ἀνθρώπους, συνέχεται must represent
a transitive verb, possibly κτλ¹ in the sense of 'happens to.' The subject
would then be φθόνος ἢ δουλία κ.τ.λ. in ver. 3. If β is right in giving
ἀνθρώπος, then κτλ¹ may be corrupt for κτλ² = ἐπαίρεται or συνεπαίρεται as
in d. ¹⁹ d adds γάρ. A^b, S¹ = γινώσκετε. ²⁰ g adds οἱτοί. ²¹ d adds
ἰακώβ. ²² β reads οὐχ. ²³ d reads ὑψώθη. g ἡτοίμην. ²⁴ β, S¹
read καρδίᾳ. d om. next eleven words, and substitutes ver. 4 + διὰ τοῦτο
ἐφύλαξα ἐμᾶντὸν καὶ ἀπὸ λόγου καὶ ἔργου καὶ διανοίας. ²⁵ α. β-d reads ἄν.
²⁶ h, εf. c reads φόβον θεοῦ. εg τοῦ θεοῦ φόβον. εg om. next four words.
²⁷ β, S¹ read διανοίᾳ. ²⁸ d reads οἶδα. ²⁹ α, d, A. β-d read τὰ (f om.)
πάντα (+ ταῦτα f). ³⁰ c (save that οὐκ ἐπήρθην is written κ ἐπήρθη).
β, A, S¹ read as in margin. h is conflate: οὐκ ἐν μέτρῳ ἑαυτῷ ἀλλά.
Of these readings those of h and β, A, S¹ are thoroughly corrupt.
c might stand: 'I did not raise myself (against them) with evil intent.'
But this is unsatisfactory. First then the negative is original or it is
not. (i) If original, we may regard ἐν κακῷ in c as a corruption of
ἐμᾶντὸν (β, A, S¹). Cf. h ἑαυτῷ. Then ἐπήρθη = ἡμῶν, which the
translator should here have rendered actively as the Pilel ἐπῆρα (or ὑψωσα).
Thus text originally = ψμῶν ἡμῶν κτλ = 'I did not exalt myself.' The

β, A, S¹ αὐτῶν³² * καὶ πιπρασκόμενος ἐσιώπων³³ εἰπεῖν³⁴ * τοῖς ἐσιώπων 'Ισμαῖλίταις³⁵ ὅτι³⁶ υἱός εἰμι 'Ιακώβ³⁷ ἀνδρὸς μεγάλου³⁸ * καὶ δικαίου³⁹.
 μή.

XI. * Καὶ ὑμεῖς οὖν¹, * τέκνα μου², ἔχετε ἐν πάσῃ³ πράξει ὑμῶν * πρὸ ὀφθαλμῶν ὑμῶν⁴ * τὸν τοῦ θεοῦ φόβον⁵, καὶ⁷ τιμᾶτε⁶ τοὺς ἀδελφούς ὑμῶν· πᾶς γὰρ ὁ⁷ ποιῶν⁸ νόμον Κυρίου ἀγαπηθήσεται ὑπ'⁹ αὐτοῦ. 2. * Ἐρχόμενος δὲ¹⁰ δυνατοῦ. β-δ, S¹ * μετὰ τῶν 'Ισμαῖλιτῶν¹¹ * ἐπηρώτων με λέγοντες Δούλος εἰ; ἐλθὼν δὲ Κἀγὼ εἶπον¹² ὅτι δοῦλός¹³ εἰμι¹⁴ ἐξ οἴκου¹⁵, ἵνα μὴ αἰσχύνω (ef οὖν)

εἰς 'Ινδοκαπίτας.

β, S¹ ἡρώτων με Κἀγὼ εἶπον.

text of β, A, S¹ can be explained from this. Either ἐμίτρον = ἡμίτρον a corruption of ἡμῶν, or ἐμίτρον is a corruption of ἐμετέρων (= ἡμῶν). The loss of the negative would be intelligible on the latter corruption. (ii) If on the other hand the negative is not original we might explain ἡμῶν ἡμῶν as a corruption of ἡμῶν ἡμῶν, 'I kept myself quiet,' the phrase in Ps. cxxxi. 2, where the LXX and Vulgate render ἡμῶν as if it were ἡμῶν. If imperfects instead of perfects stood in the original, the corruptions could be similarly explained. (iii) Finally, the whole clause may be a dittography of οὐχὶ ὑψοῦμαι ἐν τῇ διανοίᾳ μου (in ver. 5), where עמד was rewritten as נעמד. ³¹A = αὐτοῖς. ³²h om. d reads αὐτόν. ³³α. β, A, S¹ read as in margin. ³⁴α. β-δ, S¹ read μὴ (g om.) εἰπεῖν. d μὴ ἐξεῖπὼν αὐτοῖς but trs. after 'Ισμαῖλίταις. A = καὶ οὐκ εἶπον. ἐσιώπων εἰπεῖν = עמד לשתק. ³⁵A^b om. ³⁶α. β, A, S¹ (save that d adds ἦ before ὅτι) read as in margin. ³⁷h, β, A^b, S¹. c, A^{abb+cd} om. ³⁸f reads δικαίου. ³⁹α (save that h om. καί). β, A, S¹ read as in margin.

XI. ¹α, β, S¹. A^{abb+cd} = καὶ ὑμεῖς. A^g = ὑμεῖς οὖν. ²α, d, A^{abb+cd}. β-δ, A^{b+g} om. ³b om. ⁴c, ad, efg, S¹ (save that ad, S¹ om. ὑμῶν and d trs. after φόβον). h, b om. ⁵c, ad, efg. h reads τὸν φόβον κυρίου. dg τὸν φ. τοῦ θεοῦ. ⁶A = ἀγαπάτε. h, d om. καὶ τιμᾶτε . . . ὑμῶν. ⁷e om. ⁸A^{abb+cd} read ἀγαπᾶν but A^{b+g} support text. ⁹h reads ἀπ'. ¹⁰α. β-δ, S¹ read as in margin (save that g reads 'Ινδοκοπῆν). d ἡνίκα δὲ ἤλθομεν εἰς 'Ινδ. A = ἐλθὼν οὖν μετ' αὐτῶν εἰς 'Ινδοκαπίτας (A^{b+g} 'Ινδοκαπίτας, A^g 'Ινδοκαπίτας). ¹¹A reads οἱ 'Ισμαῖλίταις and trs. after ἐπηρώτων με. ¹²α. β, S¹ read as in margin (save that bdef read ἡρώτων and g reads καί for κἀγὼ). β, S¹ have thus lost a clause. This clause is preserved also in A which = ἐπηρώτων με οἱ 'Ισμ. καὶ εἶπον· Δούλος εἰ ἢ ἐλεύθερος; Κἀγὼ εἶπον. ¹³be, S¹ add αὐτῶν. ¹⁴d adds αὐτῷ. g ἐγώ. ¹⁵A reads ῥύνη·βένε (= φύσεως) corrupt for ῥύνη·βένε = οἶκου. d, A add αὐτῶν (d om.) τοῦτο δὲ (A om. δὲ and A^{b+g} om. τοῦτο εἰλεγον) εἰλεγον.

τοὺς ἀδελφούς μου.

3. Λέγει δέ μοι ὁ μείζων αὐτῶν¹⁶. β, Α, 1
* Οὐκ εἶ δοῦλος¹⁷, ὅτι καὶ¹⁸ ἡ ὄψις σου δηλοῖ¹⁹. Ἐγὼ δὲ δηλοῖ
* λέγω αὐτοῖς²⁰ ὅτι¹⁸ δοῦλος ἑαυτῶν¹ ὑπάρχω²¹. 4. Ὡς
δὲ * εἰς Αἴγυπτον ἐφθάσαμεν ἐμάχοντο περὶ ἐμοῦ τὸ²² * τίς ἡπείλει

προδοὺς χρυσίου λάβη με²³. 5. Διὸ πᾶσιν ἐδοξεν * τοῦ²⁴ μὲν ἑξῆς θάνατον²⁵
εἶναι²⁴ με εἰς Αἴγυπτον πρὸς * τὸν μετὰβολον τῆς ἐμπορίας²⁶

αὐτῶν, ἕως οὗ²⁶ ἐπιστρέψουσιν²⁷ φέροντες²⁸ ἐμπορίαν²⁹. β, Α, S¹

6. * Ὁ δὲ Κύριος ἐδωκέ μοι³⁰ χάριω ἐν ὀφθαλμοῖς τοῦ ἡλθοῦ
μεταβόλου καὶ ἐπίστευσέ³¹ μοι τὸν οἶκον αὐτοῦ. 7. Καὶ περὶ ἐμοῦ

εὐλόγησεν αὐτὸν * ὁ Θεὸς³² ἐν³³ χειρὶ μου, καὶ ἐπλήθυνεν ἐμά-
* αὐτὸν ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ³⁴ ἡ καὶ ἐργῶ³⁵. 8. Καὶ

ἤμην μετὰ αὐτοῦ³⁶ * μῆνας τρεῖς³⁷.

XII. Κατ' ἐκείων δὲ¹ τὸν καιρὸν κατήει² Μεμφίς³ Κύριος.
ἐν λαμπήνῃ⁴ * ἡ γυνή⁵ τοῦ Πεντεφρι⁶ ἑμετὰ δόξης πολλῆς, αὐτὸν ἐν

ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ.
β, Α, S¹ παρῇ.

β-d, A, S¹ μ. τρεῖς καὶ (ε om.) ἡμέρας πέντε.

¹⁶ h om. d adds ὁ πρῶτος τοῦ τόπου.

¹⁷ β-dg, A, S¹ add σί. For

οὐκ . . . δοῦλος d reads σὺ δ. οὐκ εἶ.

¹⁸ g om.

¹⁹ α. β, A, S¹ read as

in margin (save that a reads ἡπείλησε. d θάνατον for ἕως θ. A^{ab} σε for
περὶ σου, and A om. ἕως θ.).

²⁰ c. h reads εἶπον αὐτοῖς. β, A, S¹ ἔλεγον.

²¹ α. β reads εἰμί.

²² α. β, A, S¹ read as in margin (save that d adds

πολλοὶ before περὶ).

²³ α, β, S¹ (save that g adds τίμη after τίς, b reads

προσδοῦς and S¹ πρῶτος προσδοῦς for προδοῦς). A = καὶ ἕκαστος ἐίδου μέρους
ἐμπορίας αὐτῶν (+ ἀντὶ ἐμοῦ A^b) ἵνα με λάβη (+ ἀντὶ κέρθους αὐτῶν A^{ab}).

²⁴ α. β, S¹ read εἶναι. A = ἀφίναί.

²⁵ α, d, A^{ab+cds}. β-d, S¹ read

μετὰβολον ἐμπορίας. A^b = ἀρραβῶνα μετὰβόλου ἐμπορίας.

²⁶ α. β-ab read οὐ. ab om.

²⁷ h, bd read ἐπιστρέψωσι. d ὑποστρέψωσι.

²⁸ A = καὶ οἴσουσι. c adds εἰς.

²⁹ d reads τὴν ἐμπορίαν αὐτῶν. f ἐμπορίας.

A^b adds καὶ οὕτως ἐποίησαν.

³⁰ α. β-d read καὶ ὁ κ. ἔδωκέ μοι. d καὶ ἔδωκέ

μοι κ.

³¹ d reads ἐνεπίστευσε.

³² α, af. β-af, A, S¹ read as in margin.

³³ h adds τῇ.

³⁴ α, d. β-d, S¹ read as in margin. A = χρυσίου καὶ ἀργύριον

αὐτοῦ (A^b om.).

³⁵ α. β, A, S¹ om. ἔργον here = πῆλξ, but we may

assume that the translator should have read πῆλξ = 'household servants.'
d om. rest of chapter.

³⁶ α, bg, A, S¹. aef read αὐτῶν.

³⁷ α. β-d, A, S¹ read as in margin (save that g reads τινάς for πέντε and A^{ab+cd} read
ἡμέρας ἐνενήκοντα καὶ πέντε).

XII. ¹ α, adfg. βe, S¹ om. For κατ' . . . κατήει A reads παρῇ οὖν κατ'
ἐκεῖνο (?).

² α (though written as κατιε). aef παρείη. bg, A, S¹ παρίε.
d παρῇ. For A see note 1.

³ b reads ἡ Μεμφία. adefg ἡ Μεμφίς. d adds
ἡ Αἴγυπτία.

⁴ α, def (though written as ἐν λαμπίνῃ in h). Corrupt in α

μετάβολος πεισὼν εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ¹³ * ἐδέετο λέγων¹⁴. β-dg, A, Δέομαι σου¹⁵, κύριε, * οὐκ οἶδα¹⁶ ὅ¹⁷ λέγεις. 3. * καὶ β¹ πεισὼν λέγει αὐτῷ ὁ Πεντεφρής¹⁸. Πόθεν ὄν¹ * ἐστιν ὁ παῖς¹⁹ ἐπὶ πρόσ- ὁ Ἑβραῖος²⁰; καὶ²¹ εἶπεν²². Οἱ²³ Ἰσμαῖλίται παρέθεντό²⁴ ὡπον μοι αὐτόν, ἕως ὅτου²⁵ ἐπιστρέψωσω²⁶. 4. * Ὁ δὲ οὐκ²⁷ αὐτοῦ ὁ ἐπίστευσεν αὐτῷ²⁸, ἀλλ' ἐκέλευσεν γυμνὸν τύπτεσθαι²⁹. βολος. Ἐπιμένοντος δὲ αὐτοῦ * τοῦτοις τοῖς λόγοις³⁰, λέγει³¹ * δ bdg, A, S¹ Πεντεφρής³². Ἐναχθήτω³³ οὖν³⁴ ὁ νεανίσκος. 5. Καὶ (b, S¹ εἰσαχθεὶς προσεκύνησα τῷ Πεντεφρῇ³⁵, τρίτος³⁶ γὰρ ἦν ἔφη, * ἐν ἀξιώματι παρὰ τῶν³⁷ Φαραῶ ἄρχόντων³⁸. 6. Καὶ d εἶπε).

h, bdfg, A τύπτεσθαι αὐτόν. aef, S¹ ἀποκριθῆτω. β, S¹ ἀρχιευνούχη. β ἐν ἀξία παρὰ τῷ Φ. ἄρχων πάντων τῶν εὐνούχων, ἔχων γυναῖκας καὶ παλλακὰς καὶ τέκνα³⁹.

read as in margin (save that for πεισὼν οὖν A^{abed} read καὶ ἔπενεν, A^{b*} τότε ἔπ. and A² ἔπ.). d reads π. οὖν ὁ μετάβολος ἤγουν ὁ πραγματευθεὶς ἐπὶ πρόσσωπον αὐτοῦ. g π. ὁ μετάβολος εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ. εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ = 𐤓𐤁𐤏𐤏, but ἐπὶ πρόσσωπον αὐτοῦ = 𐤓𐤁𐤏𐤏. Which is the original? ¹⁴ A^{ab+ede} = καὶ λέγει. A^b = λέγει αὐτῷ. ¹⁵ h, ef om. ¹⁶ A^{ab+ed} om. but A^{b*} retain (printed Arm. Text wrong). ¹⁷ dg, A read τί. ¹⁸ α. bdg, A, S¹ read ὁ δὲ λέγει (b, S¹ ἔφη, d εἶπε). aef ὁ δέ. ¹⁹ α (save that h adds σοὶ after ἐστίν). bdg, A, S¹ read σοὶ (g om.) ὁ παῖς. aef ὁ παῖς σου (ae σοὶ). ²⁰ f adds οὗτος. ²¹ A = ὁ δέ. ²² d adds ὁ μετάβολος. ²³ c om. ²⁴ g trs. after αὐτόν. ²⁵ α. bdeg read οὐ. af om. a om. also ἕως. ²⁶ α, b, df read ὑποστρέψωσι. eg ἐπιστρέψουσι. a om. ²⁷ α. β-d, A, S¹ read καὶ (+ Πεντεφρής A^b) οὐκ. For ὁ δὲ . . . αὐτῷ d reads καὶ μὴ πιστεύσας αὐτῷ ὁ Πεντεφρής. ²⁸ c, g read αὐτόν and g adds ὁ Πεντεφρής. ²⁹ c, ad, S¹. h, bdfg, A add αὐτόν. d reads αὐτόν τύπτ. γυμνόν. ³⁰ α, ae. dg read τοῖς λόγοις τοῦτοις. f τ. τοιούτοις λόγοις. b om. A, S¹ support text. ³¹ d reads ἔφη. A^{ab+ede} om. together with ὁ Π., but not A^b nor A^b as Arm. Text represents. ³² c, af. h, d read Πεντεφρής. bg, S¹ Πεντεφρής. e Πεντεφρής. A^{ab+ede} om. ³³ α. bdg read ἐναχθήτω. aef, S¹ ἀποκριθῆτω = 𐤓𐤁𐤏𐤏, a corruption of 𐤓𐤁𐤏𐤏 = ἀχθήτω or ἐναχθήτω. For Ἐναχθήτω . . . νεανίσκος A reads ἄγινε ὧδε (+ ἔφη A^{ab+ed}) τῶν νεανίσκων (+ καὶ αὐτὸς λέγει ἡμῖν ταῦτα A^b). ³⁴ α. β om. h adds καὶ. d adds ἔμπροσθέν μου after νεανίσκος. ³⁵ α. β, S¹ read as in margin (save that bd om. the :). A = αὐτῷ. d adds πρὸς τὴν γῆν. ³⁶ A reads ἐρρήρηρη (= δεύτερος) corrupt for ἐρρηρηρη = τρίτος. ³⁷ α. A^b = παρὰ τῷ Φ. ἀξίωμα αὐτοῦ(?). A^b δέ. αὐτοῦ παρὰ τ. Φ. At any rate A supports α against the addition in β, S¹. β, S¹ read as in margin (save that d reads τοῦ for τῷ and adds καὶ before ἀρχων, and dg γυναῖκα for γυναῖκας. g adds καὶ before ἔχων. b reads γυναῖκα κ. τέκνα κ. παλλακὰς and S¹ adds τῷ βασιλεῖ after παρὰ, and

διαχωρίσας³⁸ με³⁹ ἀπ' αὐτοῦ⁴⁰ λέγει⁴¹ μοι⁴². Δούλος εἶ ἡ
 β, Α^{τίσος} ἐλεύθερος; * ἐγὼ δὲ⁴³ εἶπον⁴⁴. Δούλος⁴⁵. 7. * Καί
 εἰ δού-
 λος; λέγει· τίσος; καὶ λέγω⁴⁶. Τῶν Ἰσραηλιτῶν. 8. * Ὁ δὲ
 β, S¹ εἶπε⁴⁷. Πῶς αὐτῶν ἐγένου⁴⁸ δούλος; καὶ⁴⁹ εἶπον· Ὅτι ἐκ
 ἀπο-
 στέλλει
 πρὸς τὸν
 ἄνδρα
 (+ αὐτῆς
 δαγ).
 9. * Εἶπε δὲ πρὸς με⁵².
 Ἦν⁵³ ὡς⁵⁴ ψεύδῃ⁵⁴. Καὶ εὐθύς⁵⁵ * ἐκέλευσε κάμει γυμνὸν⁵⁶
 τύπτεσθαι.

XIV. Ἡ δὲ Μεμφίς¹ ἑώρα² διὰ * τῶν θυρίδων³ * τυπτό-
 α τιμω-
 ρῆσαι
 ἀδίκως.
 μενόν με⁴, * πλησίον γὰρ ἦν ὁ οἶκος αὐτῆς⁵, καὶ * ἀπέστειλε
 πρὸς αὐτόν⁶, λέγουσα⁷. Ἄδικος⁷ ἡ κρίσις σου⁸, ὅτι⁹ τὸν
 δαγ, Α^β* κλαπέντα ἔλεύτερον¹ * τιμωρεῖς, ὡς ἀδικήσαντα¹⁰. 2. Ὡς
 ἔλθουσιν, δὲ ἔγω¹¹ οὐκ ἤλλαξα * τὸν λόγον μου¹² τυπτόμενος¹,
 φησίν.
 β, Α, S¹ ἐκέλευσε * φυλαχθῆναι με¹³, ἕως οὗ ἔλθωσιν¹⁴ οἱ κύριοι * τοῦ
 αὐτόν. παιδός¹⁵. 3. * Ἡ δὲ γυνή¹⁶ ἔλεγε¹⁷ πρὸς * τὸν ἄνδρα αὐτῆς¹⁸.

reads γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα τῶν παλλακῶν). ³⁸a reads ἐκχωρίσας. ³⁹c reads
 μοι. ⁴⁰A = αὐτῶν. ⁴¹α, Α^b. β, S¹ read εἶπε. ⁴²aefg, A^{ab+cd} om.
⁴³α, Α. β, S¹ read καί. ⁴⁴d adds αὐτῶν. α om. next seventeen words
 through hmt. ⁴⁵d, A add εἰμί. ⁴⁶β-b, S¹ (save that α om. the second
 καί, and dg read εἶπον for λέγω). β, A reads καί (+ αὐτός A^{ab+cd}) λέγει πρὸς με
 (A^{ab+cd} om. πρὸς με). Τίσος εἶ δούλος; καὶ λέγω (A^{ab+cd} εἶπον) αὐτῶν (A om.).
⁴⁷aefg. β, Α^b, S¹ καὶ (+ πάλιν β) λέγει μοι. g, A^{ab+cd} δ δὲ λέγει μοι (g om.).
 Α³ καὶ λέγει. ⁴⁸bg, Α, S¹. aef read γίνῃ. d ἐγένετο. ⁴⁹efg add ἐγώ.
⁵⁰b reads τῆς. ⁵¹α, g. β-g read ἐπρίαντο. ⁵²b reads ὁ δὲ ἡπίστησε
 λέγων. ⁵³α. b reads ὅτι. defg, Α, S¹ om. ⁵⁴f reads ψεύδει. ⁵⁵α.
 g reads εὐθείως. β-g, Α om. ⁵⁶α, Α^b omitting καί. aefg, Α read γυμνὸν
 με ἐκέλευσε (g, Α^b tra. ἐκέλ. before γυμνόν. aef tra. it before με). d ἐκέλευσε
 γυμνωθῆναι με καί. S¹ = γυμνώσας ἐκέλευσε.

XIV. ¹c reads Μεμφί ὡς. ²A adds με. ³c. h, β, Α, S¹ read
 (+ τῆς Α) θυρίδος. Α om. rest of verse, but inserts the latter half of it
 ἀδικος . . . ἀδικήσαντα after the first clause in ver. 3. ⁴α, adg (save that
 α om. με). bef read τυπτομένον μου. S¹ = πῶς ἔτυψάν με. ⁵α. β, Α, S¹
 om. ⁶α. β, S¹ read as in margin (save that g reads ἀπέστειλε).
⁷β, Α, S¹ add ἐστὶ. For the position of the clause ἀδικος . . . ἀδικήσαντα
 in Α see note 3. ⁸α, β, Α^b, S¹. β-b, A^{ab+cd} om. ⁹h (?), β, S¹ add
 καί. ¹⁰β, Α, S¹ (save that c reads τιμωρῆσαι and Α συνέχεις). α reads as
 in margin. Its corruption seems to be peculiar to itself. ¹¹α. β, Α, S¹
 om. ¹²c, A^{ab+cd}. h, a, Α^b read τὸν λόγον. β-af, S¹ λόγον. f λέγων.
¹³α, aef, S¹ (save that ef read ἡμᾶς). b reads φυλακισθῆναι με. dg, Α
 ἐν (d om.) φυλακῇ βληθῆναι ἡμᾶς (Α με). ¹⁴α, ad, A^{ab+cd}, S¹. defg, Α^b

ἮΤΙ¹⁹ συνέχεις²⁰ τὸν αἰχμάλωτον καὶ εὐγενῇ παιδα * ἐν β, A, S¹
 δεσμοῖς²¹, * ὃν ἔδει μᾶλλον ἀνετον εἶναι²² καὶ ὑπηρετεῖσθαι²³. ἡπηρε-
 4. * Ἦθελε γὰρ ὁρᾶν με²⁴ ἐν πόθῳ ἁμαρτίας¹²⁵. * ἐγὼ δὲ²⁶ β, A, S¹
 ἡγνόνουν ἐν²⁷ πᾶσι τούτοις²⁸. 5. * Εἶπε δὲ πρὸς αὐτήν²⁹. ὁ δὲ εἶπε
 Οὐκ ἐστὶ * τοῦτο τοῖς³⁰ Αἰγυπτίοις πρὸ ἀποδείξωσ ἀφαιρεῖσθαι Μίμφιν.
 τὰ ἀλλότρια. 6. Ταῦτα ὁὖν¹³¹ εἶπε * περὶ τοῦ μεταβόλου³². dg, A
 * Ὁ δὲ παῖς³³ * ὀφείλει ἐγκατάκλειστος εἶναι³⁴. ἔθος
 παρὰ
 (d om.)
 τοῖς.

XV. Μετὰ δὲ¹ * ἡμέρας εἰκοσιτέσσαρας² ἦλθον οἱ
 Ἰσραηλιταί * ἦσαν γὰρ³ ἀκούσαντες⁴ ὅτι Ἰακώβ ὁ πατὴρ β-δδ, A
 μου πολλὰ⁵ πενθεῖ περὶ ἐμοῦ⁶, * καὶ ἐλθόντες λέγουσι⁷ πρὸς
 οὖν (A ὅτι). β, A, S¹ καί. β εἶπον.

read as in margin (save that *g* trs. φησὶν before ἐλθωσιν). ¹⁹α, β-dg, S¹.
d, A¹²⁶ read μόν. *g*, A¹²⁷ αὐτοῦ. ¹⁸α, S¹. β, A read καὶ (*d* τότε) ἡ γυνή
 αὐτοῦ (*efg* om.). ¹⁷α. β reads λέγει. ¹⁶α. β, A, S¹ read as in margin
 (save that *d* reads αὐτῇ). Instead of the next clause which A om.,
 A inserts there the latter half of ver. 1. See note 3. ¹⁵α. β-d

read διὰ τί. *d* reads ὅτι δὴ. ¹⁴α reads συνέχει. *d* om. S¹ = ὑβρίζεις.
¹³α. β, S¹ om. ¹²α. β-d, A¹²⁸ read ὃν ἔδει εἶναι (*e* trs. after

μᾶλλον, *fg* trs. after ἀνετον) μᾶλλον (A¹²⁹ om.) ἀνετον. *d* (A¹³⁰?) τοῦτον
 (*d* om.) ἀνετον εἶναι (?). S¹ = ὃν ἔδει μᾶλλον ἔχειν ἐν τοῖς οἰκήμασιν.

¹¹α. β, A, S¹ read as in margin (save that *b* reads σου and *g* trs.
 σοι before ὑπηρετεῖν). A¹³¹ om. next seven words. ¹⁰β-g, S¹ trs.
 before ὁρᾶν. ⁹e reads ἁμαρτήματος. *d* adds αὐτῆς. S¹ om. ⁸α.

β-dg, A¹³², S¹ read καί. dg, A¹³³ καὶ ἐγώ. ⁷c, *aef*. *h*, *bdg* read ἐπί.

⁶h om. next seven words. ⁵α. β, A¹³⁴, S¹ read as in margin (save

that *d*, A¹³⁵ read λέγει and *a* αὐτήν and *d* αὐτῇ for π. τὴν Μίμφιν). A¹³⁶ =
 καὶ ὁ ἀνὴρ λέγει πρὸς τὴν γυναῖκα. ⁴c, *aef*, S¹ read τοῖς. *b* παρὰ. *d* ἔθος

τοῖς. *g*, A ἔθος (*g* ἔθος) παρὰ τοῖς. ³α. β, A, S¹ om. ²α, β, S¹.

A = (+ καὶ A¹³⁷) ὁ μετάβολος. ¹α. β-δδ, A read as in margin (save that

for ὅτι A¹³⁸ read αὐτοῦ and om. rest of verse). *b* καὶ περὶ ἐμοῦ ὅτι. *d* κα
 εἶπεν ὅτι ὁ παῖς. S¹ = ὁ παῖς. ³⁴b reads ὀφείλα ἐγκατάκλειστος εἶναι. *g* ὀφείλει

κατάκλειστος εἶναι. A = ὀφείλει εἶναι ἐν δεσμοῖς. S¹ = ἔστω παρὰ τοῖς δεσμοῖς.

XV. ¹c, δδ, A, S¹. *h* reads γάρ but trs. after ἡμέρας. *af* read οὖν.
eg om. ¹c. So *d* but in figures. *h* reads ἡμ. εἰκοσι καὶ τέσσαρας. β-dg

εἰκοσιτέσσαρας (*e* κδ) ἡμ. *g* ἡμ. τέσσαρας. ¹α. β, A, S¹ καί. ⁴d, A

add ὅτων αὐτῶν (A om. ὅν. αὐτ.) εἰς γῆν X. ¹α. β, A, S¹ om.

⁴A τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ. S¹ om. rest of verse. ¹α, A¹³⁹. β reads (+ καὶ *d*) εἶπον.

β-δg με. 2. Τί ὅτι εἶπας σεαυτὸν⁸ *δοῦλον εἶναι⁹; καὶ ἰδοὺ
 ἔγνωμεν. ἡμεῖς¹⁰ ἐγνώκαμεν¹¹ ὅτι *υἱὸς εἶ ἀνδρὸς μεγάλου¹² ἐν γῇ¹³
 β-δ, A, S¹ Χαναάν, καὶ *ὁ πατήρ σου ἔτι⁷ πενθεῖ περὶ σου¹⁴ *ἐν
 καὶ πάντῃ ἡθελον σάκκῳ⁷ καὶ σποδῷ¹⁵. 3. *Ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ διελέσθην
 (αεφ θέλων) τὰ σπλάγχνα μου, καὶ ἡ καρδία μου ἐτάκη, καὶ ἤθελον δακρῦσαι
 δακρῦσαι. πάντῃ¹⁶, ἀλλ'¹⁷ ἐπέσχον ἐμαυτὸν¹⁸, ἵνα μὴ αἰσχύνω¹⁹ τοὺς
 ἀδελφούς μου, ἡ* καὶ εἶπον αὐτοῖς²⁰ Ἐγὼ οὐκ οἶδα²¹ δοῦλός
 εἰμι⁷. 4. Τότε ὅτ' οὖν²² ἰβουλεύσαντο²³ πωλῆσαι με, ἵνα
 β, S¹ μὴ εὗρεθῶ ἐν *ταῖς χερσὶν αὐτῶν²⁴. 5. Ἐφόβοντο γὰρ
 βουλεύονται. τὸν *πατέρα μου²⁵, ἵνα μὴ *ἐλθὼν ἐν αὐτοῖς ποιήσει²⁶ ἐκδίκησιν
 β, A, S¹ κινδύνου²⁷. ἤκουον²⁸ γὰρ ὅτι μέγας ἐστὶ παρὰ Θεῶν²⁹ καὶ³⁰
 Ἰακώβ. ἀνθρώποις. 6. Τότε λέγει *αὐτοῖς ὁ μετὰβολος³¹. Λύσατέ
 β, A, S¹ με ἀπὸ τῆς κρίσεως τοῦ³² Πεντεφρί³³. 7. *Ἐκεῖνοι δὲ
 ἐποίησαν ἐν αὐτοῖς. προσελθόντες³⁴ ἤτουν³⁵ με³⁶ λέγοντες· Ἐλπὲ³⁷ ὅτι ἐν
 β-γ, A, S¹ Κυρίῳ. ἀργυρίῳ ἡγοράσθης³⁸ ἡμῖν, *κάκεως ἀπολῦσαι ἡμᾶς ἔχει³⁹.

β-γ, S¹ προσελθόντες οὖν. βδg, A^{b,c,d} ἀπέλυσεν ἡμᾶς.

A^{b,c,d} = καὶ λέγουσι. ⁹α, αεφ, A^b. βδg read εαυτὸν. A^{b,c,d} = ἡμῖν.
¹⁰α, A read ὅτι δοῦλός εἰμι. g δοῦλον. ¹²α, d. β-δ, A, S¹ om. A^{b,c,d}
 om. καὶ . . . ἐγνώκαμεν. ¹¹α, dg. β-δg read as in margin. ¹³α, abdf
 (save that d adds δυνατοῦ καὶ after ἀνδρός). e reads ἀνδ. μ. υἱὸς εἶ. g υἱὸς
 ἀνδ. μ. εἶ. ¹⁴α, def. α, A read τῇ γῇ. b, S¹ τῇ. g om. ¹⁵α, A^b (save
 that A^b om. περὶ σου). β, S¹ read πενθεῖ (+ περὶ σου αεφg) ὁ πατήρ σου.
 A^{b,c,d} = καὶ ἰδοὺ (A^b om.) αὐτὸς πενθεῖ περὶ σου. ¹⁶α. β-δ, A, S¹
 read ἐν σάκκῳ. b ἐν λάκκῳ. d adds περὶ σου. A^b adds περὶ τοῦ πατρός μου.
¹⁷α (save that h reads διεληπθή). β-δ, A, S¹ read as in margin (save
 that b reads πάλιν for πάντῃ). d καὶ ταῦτα ἀκούσας ἐγὼ παρ' αὐτῶν πάντῃ ἡθ.
 δακρῦσαι. ¹⁸α, g. b, A, S¹ read καί. d καὶ πάλιν and om. next two words.
 αεφ om. ¹⁹g adds καὶ εἶπον. A^b περὶ τοῦ πατρός μου. ²⁰g reads
 κατασχύνω. ²¹h, d (omitting καί). e read κ. εἶπον αὐτῷ. abef, S¹ κ. εἶπα
 (f εἶπον). g om. ²²d adds τοῦτο ὁ λέγετε ὑμεῖς· ἐν δὲ οἶδα ὅτι. ²³α.
 β, A, S¹ om. ²⁴α, A. β, S¹ read as in margin. ²⁵α. β, A^{b,c,d}, S¹ read
 χερσὶν αὐτῶν. A^b αὐτοῖς. ²⁶α. β, A, S¹ read as in margin. ²⁷α (save
 that h reads ποιήσῃ αὐτοῖς for ἐν d. π.). β, A, S¹ read as in margin (save that
 df read ποιήσει). e adds τήν. ²⁸d reads κινδύνον. ²⁹b reads ἡκούσθη.
³⁰α, g. β-γ, A, S¹ read as in margin. ³¹g adds παρὰ. ³²α, e, A^{b,c,d}.
 β-e, A^b, S¹ read ὁ μ. αὐτοῖς (d πρὸς αὐτούς). ³³β om. ³⁴α, d. af read
 Πεντεφρή. beg, S¹ Πετεφρί (e-ή). A^b Πετεφρή. A^{b,c,d} Φωτιφάρ. A^b add
 ἐρηρηρητ corrupt (!) for ἐρήρηρητ as in A^{b,c,d}. A then = δευτέρου
 ἀρχοντος (A^b om.). ³⁵α. β-γ, S¹ read as in margin. g, A καὶ προσελ-
 θόντες. d adds οἱ Ἰσμαηλίται. A ἔμπροσθεν αὐτοῦ. ³⁶α, β-bd, A. bd, S¹
 read αἰτούνται. ³⁷g om. ³⁸α, αεφ, S¹. βδg, A om. ³⁹α, g. αεφ, S¹

XVI. *¹Ἡ δὲ Μεμφίς εἶπε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς¹. *²Ἀγόρασον β, S¹ ἐδή-
 τὸν ρεανίαν², ἀκούω γάρ, φησὶν³, ὅτι πωλοῦσιν αὐτόν. λωσε.

2. Εὐθέως δὲ ἀπέστειλε εὐνοῦ-
 χον ἐν τοῖς Ἰσμαῖλίταις, αἰ-
 τοῦσά με εἰς διάπρασιν. 3. Ὁ δὲ
 εὐνοῦχος * μὴ θελήσας ἀγορά-
 σαι με⁴ ἀνεχώρησεν πειράσας
 αὐτούς, καὶ δηλοῖ τῇ δεσποῦνῃ
 αὐτοῦ, ὅτι πολλὴν τιμὴν αἰ-
 τοῦσιν τοῦ παιδός.

β, A, S¹ 2. Καὶ⁵ ἀπέστειλεν εὐνοῦχον
 τοῖς Ἰσμαηλίταις⁶, * αἰτοῦσά
 με εἰς διάπρασιν⁷. * καλέσας
 οὖν ὁ ἀρχιμάγειρος τοὺς Ἰσ-
 μαηλίτας ᾗτει με εἰς πῶσιν⁸.
 3. Ἐκεῖ μὴ θελήσας ἀνεχώρη-
 σεν⁹. * Ὁ εὐνοῦχος ἔπειρα-
 σθεὶς αὐτῶν¹ δηλοῖ¹⁰ * τῇ δεσ-
 ποῦνῃ¹¹ ὅτι πολλὴν αἰτοῦσι
 τιμὴν τοῦ παιδός¹.

read ἐπράθη. ὁ ἡγοράσθη. ὁ ἐπράθη. A^{ab} = ἡγοράσας τοῦτον, A^b ἡγοράσατε τ.,
 A^{b+cd} ἡγοράσαμεν τ. The chief variations seem to have arisen within α, β.
²h. c reads κἀκείνος λοιπῶν λῶσαι ἡμᾶς ἔχει. Here λοιπῶν may be corrupt
 for λοιπόν. αef, S¹ read κἀκείνος ἀπολύσει ἡμᾶς. bdg κἀκείνος (+ ταῦτα ἀκούσας
 εὐθείας d) ἀπέλυσε ἡμᾶς. A καὶ ὁ μετὰ βολος ἀπέλυσε (+ ἡμᾶς A^{ab}).

XVI. ¹c. From this point onward h is wanting. αef read ἐδήλωσε δὲ
 (+ ἡ M. f) τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. ὁ, A, S¹ ἡ δὲ M. ἐδήλωσε (A ἀπέστειλε) τῷ d. αὐτῆς.
 d ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ. g καὶ ἐδήλωσε τῷ d. αὐτῆς ἡ M. ²c. β-δf,
 A, S¹ read as in margin. f reads πριάσαι με. d ἐκπρίον αὐτόν. But d is
 peculiar and for ἀγόρασον . . . αὐτόν reads λέγουσα Ἐπειδὴ ἀκούω ὅτι
 πωλοῦσι αὐτόν ἐκπρίον αὐτόν. ³b, S¹ read ἔφη. ⁴It will be observed
 that c, dg represent only the eunuch as in treaty for the purchase of
 Joseph, whereas in αef, A, S¹, and also d (see note 9) first Potiphar acts
 and next the eunuch. The loss in c, dg could have arisen through hmt.,
 but probably the words referring to Potiphar are an intrusion (see
 note 8). The fact that this addition is implied by d is discounted
 when we consider that d is frequently conflated. ⁵β-d, S¹. d reads
 καὶ εὐθείας. A καὶ ἔτερον (A^b ἀνθρώπον). ⁶d adds καὶ ἤγαγεν αὐτούς.
⁷β-δd, S¹. δd, A read καὶ (b om.) ἡτέρό με (b om.) (+ ἀπ' αὐτῶν A) εἰς
 διάπρασιν (b πῶσιν). ⁸αef, A, S¹ (save that A read ἐμπόρους for Ἰσμ.
 and A^{ab+cd} add ἀπ' αὐτῶν after ᾗτει). c, bdg om. and probably rightly as
 this clause conflicts with the words before and after. ⁹αdef, S¹ (save
 that b adds ποιῆσαι μετ' αὐτῶν after θελήσας). g, A om. d has a very
 peculiar text but gives excellent sense: for αἰτοῦσά με . . . παιδός it reads
 καὶ ἡτέρό με εἰς διάπρασιν παρ' αὐτῶν ὁ Πεντεφρίς· εἰπόντες δὲ πολλὴν τὴν τιμὴν
 μου, καὶ μὴ θελήσας ἀπέστειλεν ἡμᾶς, ὁ δὲ εὐνοῦχος πορευθεὶς ἐδήλωσε τῇ δεσποῖνῃ
 αὐτοῦ ταῦτα. ¹⁰αdef, S¹ (save that b, S¹ add δὲ after ὁ and c reads αὐτοῖς).

β¹, A, S 4. *¹Ἡ δὲ ἀπέστειλεν¹³ * εὐνοῦχον ἕτερον¹³, λέγουσα¹⁴.
 μῶς
 χρυσίου,
 β-be, A Ἐὰν καὶ δύο¹⁵ μῶς¹⁶ λητοῦσι¹⁷ παρέχετε¹⁸. μὴ φείσασθε¹⁹
 χρυσίου· μόνον²⁰ πριασάμενος²¹ τὸν παῖδα ἀγαγε²² * πρὸς
 με. 5. Ἐλθὼν οὖν ὁ εὐνοῦχος¹ καὶ²³ δοῦς²⁴ αὐτοῖς²⁵
 β, A, S¹ ὀγδοήκοντα²⁶ χρυσοῦς²⁷ * ἀνελάβετό με¹ τῇ δὲ Αἰγυπτίᾳ εἶπεν
 καί. ὅτι δέδωκα ἑκατόν. 6. Ἐγὼ δὲ²⁸ εἰδὼς²⁹ ἐσιώπησα³⁰ ἵνα
 β-d, S¹ μὴ αἰσχυθῇ³¹ * ὁ εὐνοῦχος³².
 ἀντ' ἐμοῦ,
 ἑκατόν
 εἶπεν
 τῇ Αἴγ.
 δεδόσθαι. Καί.
 αef, A
 αἰκισθῇ.

XVII. Ὁρᾶτε οὖν¹, τέκνα μου², πόσα ὑπέμεινα ἵνα μὴ
 αἰσχυθῶ³ τοὺς ἀδελφούς μου. 2. Καὶ ὑμεῖς ὄν¹ ἀγαπᾶτε
 ἀλλήλους, ἵνα καὶ ἐν μακροθυμίᾳ⁴ * συγκρύπτετε ἀλλήλων⁵ τὰ
 ἐλαττώματα¹. 3. Τέρεται γὰρ⁶ ὁ θεός⁷ ἐπὶ * ὁμοιοῖα

β καταισχύνω.

g reads καὶ πειρασθεὶς αὐτῶν ὁ εὐν, δηλοῖ. A = καὶ ἐδήλωσε ὁ εὐν. With A compare *d* (see note 9). *αef* make ὁ εὐνοῦχος the subject of the preceding verb ἀνεχώρησεν and *af* accordingly add δέ after δηλοῖ. ¹¹ *g* reads αὐτήν. ¹² *d* reads καὶ ἀποστέλλει. S¹ om. together with next three words. ¹³ *c*. β-d read ἕτερον εὐν. *d* ὕστερον εὐν. ¹⁴ A = ἡ δὲ λέγει. ¹⁵ S¹ = διακοσίας. ¹⁶ *c*. β, A, S¹ read as in margin. ¹⁷ *c*, be, S¹. β-be, A read as in margin. ¹⁸ *c*, a. *bcfg* read πρόσεχε. *d* δὲ αὐτοῖς. S¹ = προσέχετε. *d* om. next three words. ¹⁹ *c*, a³ *g*, A^{abb}. *abef*, S¹ read φείσασθαι. A^{b+odis} = φείσαι. ²⁰ *d* reads μόνος. ²¹ *c*. β reads πριαμένος. ²² β-b. *c*, b, S¹ read ἀγάγετε. ²³ *c*. *d* reads μοι καί. β-d, A, S¹ καί. Vers. 5, 6 appear as follows in *d*: Καὶ λαβὼν ὁ εὐνοῦχος τὸ χρυσίον κατεδίωξεν ἡμᾶς καὶ ὀγδοήκοντα χρυσίνους δοῦς αὐτοῖς ἀντὶ ἐμοῦ, καὶ λαβὼν με παρ' αὐτοῖς ἐλθόντων ἡμῶν εἰς τὸν οἶκον ἑκατόν εἶπεν δεδωκέναι, καὶ εἰδὼς ἐγὼ ἐσιώπησα ἵνα μὴ καταισχύνω τοὺς συνδούλους μου, μήτε μὴν αἰκισθῇ ὁ εὐνοῦχος. ²⁴ *c*, β-be, S¹. *b* reads δίδει. *c* δίδωσι. A = ἔδωκε. ²⁵ S¹ om. A adds ἀντ' ἐμοῦ. ²⁶ *c*, β (*αef* reading π'). A = ἐξήκοντα. S¹ = ὀκτώ. ²⁷ *c*, *g*. β-*eg* read χρυσίνους. *c* χρυσίους. *g* χρυσσοῦς (sic). A^b adds τιμὴν ἀντ' ἐμοῦ ὁ εὐνοῦχος. ²⁸ *c*. β-d, S¹ read as in margin (save that *b* reads εἰπών. *c* adds καὶ before ἑκατόν, while after δεδόσθαι *be* add ἀντ' ἐμοῦ. S¹ ἀντ' αὐτοῦ. *g* λαβὼν με). For *d* see note 23. A = καὶ εἶπεν ὅτι ὀγδοήκοντα χρυσοῦς ἔδωκε ἀντ' αὐτοῦ. Καί. Perhaps ἡβ (i.e. ἀνελάβετο) is corrupt for ἡβ = ἀντί. ²⁹ *b* reads ἰδών. A adds ταῦτα. *bcf* add ἐγώ. ³⁰ A adds περὶ αὐτοῦ. ³¹ *c*, *αef*, A, S¹ read as in margin. *b* ἐτασθῇ. *dg* καταισχύνω and put last two words in acc. τοὺς εὐν. ³² A^b = αὐτός. A^{abb+odis} om.

XVII. ¹ *c*, A. β, S¹ om. *g* om. ὁρᾶτε . . . μου. ² *c*, *f*, A. β-f, S¹ om. ³ *c*. β reads as in margin. ⁴ *c*, β-b. *b* reads μακροθυμίαις. ⁵ *d* reads διάγεται κρύπτωντες (sic) ἀλλήλους. For ἀλλήλων S¹ reads τῶν νέων. ⁶ *c*, *bdg*,

ἀδελφῶν⁸ καὶ⁷ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας⁹ ἡ ἀγαθὴς¹¹⁰ τὰ β, S¹ εὐδοκοῦσιν¹¹ εἰς ἀγαθόν¹². 4. *Οτε¹³ ἡλθον οἱ ἀδελφοί^{δοκιμοῦ-σιν εἰς} μου εἰς Αἴγυπτον, αὐτοὶ¹⁴ γνώσκουσιν¹⁵ ὅτι *ἀπέστρεψα τὸ ἀγάπην ἀργύριον αὐτοῖς¹⁶, καὶ οὐκ ὤνειδισα *αὐτούς, καὶ¹⁷ παρεκά- (ἀ ἀγα-θόν). λεσα¹⁸ αὐτούς¹¹⁹. 5. Καὶ²⁰ μετὰ θάνατον *ἱακώβ, τοῦ β-δ, A, S πατρὸς μου²¹, ἡ περισσοτέρως¹ ἡγάπησα αὐτούς, καὶ πάντα ὅσα ὤς. ἡθελον²² ὑπερεκπερισσοῦ¹²³ *ἐποίουν αὐτοῖς²⁴. 6. *Καὶ οὐκ β-δg, ἀφῆκα²⁵ αὐτούς²⁶ θλιβῆναι *ὥς μικροῦ πράγματος²⁷. καὶγε¹ ἱακώβ. πᾶν ὃ ἦν ἐν τῇ²⁸ χειρὶ μου αὐτοῖς δέδωκα²⁹. 7. Καὶ¹³⁰ β-ad, A, οἱ υἱοὶ *αὐτῶν υἱοὶ μου³¹, *καὶ οἱ υἱοὶ μου ὡς δοῦλοι αὐτῶν³², S¹ ἐκέ- καὶ³³ ἡ ψυχὴ *αὐτῶν ψυχὴ μου³⁴, καὶ πᾶν ἄλγος³⁵ αὐτῶν (-αν A). β, A, S¹ ἔκ περισσοῦ¹ ἐποίησα. c, A μου ψυχὴ αὐτῶν.

A, S¹. *asf* om. ⁷A = κύριος. ⁸β, S¹. c reads ἐλλαττώματα (sic) ἀδελφῶν καὶ ὁμοιοῖα. Here ἐλλαττώματι may = ἡϞϞ corrupt for ἡϞϞ 'kindness.' ⁹A^{b+c+d} = καρδιῶν. ¹⁰c. β, A, S¹ om. The word may have originated in a dittography of εἰς ἀγαθόν. ¹¹c. εὐδοκοῦσιν may be corrupt for εὐδοκίμησης. But A = ὅτε (A^{b+c+d} ai or oi) εὐδοκοῦσιν. β, S¹ read as in margin (save that g reads εὐδοκίμησει). ¹²c, a, A^{b+b+c+d}. β-a read as in margin. A^b = ἀλλήλους but this is apparently due to internal corruption. The idea required here is not expressed by ἀγαθόν which may be a corruption of ἀγάπην, and ἡϞϞ (= ἀγάπην) may be corrupt for ἡϞϞ = ἀδελφότητα. ¹³c. β-d, S read καὶ ὅτε. d ὅταν οὖν. A = ὅτε. ¹⁴c. β-d, A, S read ὡς (+ καὶ A). For αὐτοὶ and the next seven words d reads καὶ ἐπέγνω αὐτούς. ¹⁵c, A^{b+c+d}. β-bd read οἶδασιν. b, A^b ἔγνωσαν. S = ὁρᾶτε καὶ ὑμεῖς. ¹⁶g, A^b read ἀπέστρεψαν τὸ ἀργύριον αὐτῶν. ¹⁷c. β, S¹ read ἀλλὰ καὶ (d om.). A = αὐτοὺς ἀλλὰ. ¹⁸d reads παρακαλίσω. ¹⁹β, S. c reads αὐτοῖς. A^{(a) b} add ἰδοὺ ἀκούουσιν οἱ ἀδελφοί μου ἐὰν ψευδὲς τι λαλῶ ἐγώ· ἀποδιδούσι εἰς πρόσωπόν μου. A^{b+b+c+d} add ἀκούουσιν, ἰδοὺ, καὶ (A^b om. ἰδοὺ, κ.) ἐροῦσι εἰ ἐγὼ ψευδὲς τι λαλῶ. ²⁰g reads κ. πάλιν. A = ἀλλὰ καὶ (A^{tr} om.). ²¹c, d. β-dg, A^b, S read ἱακώβ. g τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰ. A^{b+c+d} = τοῦ πατρὸς μου. ²²c. a reads ἡθέλησαν. β-ad, S¹ read ἐκέλευσεν. d μοι παρήγγειλεν ὁ πατήρ μου. A = ἐκέλευσαν. The variations arose within the Greek or c, a = ²³κ. The rest = ἡϞϞ or ²⁴κ. ²⁵c. β-d, S read ἐκ περισσοῦ. d, A om. ²⁶c. β, A, S¹ read as in margin. d adds ἐπ' αὐτούς. b adds καὶ ἐθαύμαζον. ²⁷c, d, A. β-d, S read οὐκ ἀφῆκα γάρ. ²⁸a reads αὐτοῖς. ²⁹S¹ = οὐ πρὸς κακὴν αἰτίαν. A adds καὶ ἔδωκα αὐτοῖς πάντα ὅσα ἐζήτησαν. ³⁰c, g. β-g om. ³¹c, β-b. b reads ἔδωκα. ³²c. β, A, S om. ³³β, S¹. c reads αὐτῶν. A = μου, υἱοὶ αὐτῶν. d om. next seven words. ³⁴c, β-d, S¹ (save that g om. oi). A = καὶ δοῦλοί μου, δοῦλοι αὐτῶν. ³⁵c, A. β, S¹ om. ³⁶β, S¹. c, A read as in margin. A adds καὶ (A^b om.) ἡ γῇ μου γῇ αὐτῶν, a phrase which

bdg (A) ἀλγυμά μου³⁶, ἵ καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν *ἀσθένειά μου, καὶ³⁷ ἀσθένειά μου ἢ γῆ ἢ βουλή¹ * αὐτῶν βουλή μου³⁸. 8. Καὶ οὐχ ὕψωσα ἐμμαντὸς³⁹ μου γῆ ἐν αὐτοῖς ἕν ἀλαζονείᾳ¹ διὰ τὴν ἱεροσολυμίην¹ * μου δόξαν⁴⁰, αὐτῶν (+καὶ g). ἄλλ'⁴¹ ἤμην ἐν αὐτοῖς ὡς εἰς τῶν ἐλαχίστων⁴².

def, S¹ XVIII. Ἐὰν¹ οὖν καὶ ὑμεῖς² πορευθῆτε ἐν ταῖς³ ἐντολαῖς μου Κυρίου⁴, ὑψώσει ὑμᾶς⁵ * ὁ θεὸς⁶ ἐν ἀγαθοῖς¹ εἰς αἰῶνας. βουλή αὐτῶν. 2. Ἐκαὶ * ἐὰν τις θέλει⁷ κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς τῇ β-ae, A, S¹ Κυρίου, ἀγαθοεργεία⁸ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ παντὸς κακοῦ τέκνα λυτρωθήσεσθε ὑπὸ⁹ Κυρίου¹. 3. Ἰδοὺ¹⁰ γὰρ¹¹ ὁράτε ὅτι β-af, S¹ διὰ τὴν * ταπεινώσιν καὶ τὴν μακροθυμίαν μου¹² θυγατέρα ὑμᾶς * ἱερῶς ἡλιουπόλεως¹³ ἔλαβον ἐμμαντῶ¹⁴ εἰς γυναῖκα¹⁵, καὶ ἐκατὸν τάλαντα * χρυσίου δέδονται μοι¹⁶ * σὺν αὐτῇ¹⁷, * καὶ εἰλογῇ¹⁸ Κύριός μου¹⁹ αὐτοὺς²⁰ κατεδούλωσεν²¹. 4. * Καί γε σὺ ὑμᾶς.

β ἀγαθοποιῶ.
(dg κυρίου) μου.

β-ae, S¹ μακροθυμίαν καὶ.
β-ae, A, S¹ εἰς.

β-ae, A, S¹ κυρίου

bdg (omitting the καὶ) add after ἀσθένειά μου. ³¹ S¹ = νόσος. ³² a om. rest of chapter. ³⁷ c, ef (save that ef om. καὶ). S corrupt. bdg, A read as in margin (save that A trs. before καὶ πᾶν ἀλγυμά. See note 34). ³⁸ c, dg. def, S¹ read as in margin. A^{-h} = μία ἦν ἡμῶν πάντων ἢ βουλή. A^h om. ³⁹ bdef. c reads αὐτῶν. g εἰαυτῶν. ⁴⁰ c. bdef read δόξαν μου. g δόξαν. ⁴¹ d reads καὶ. ⁴² c, b. defg read ἐλαχιστοτέρων.

XVIII. ¹ A om. and for οὖν . . . κυρίου read καὶ (A^h om.) ὑμεῖς οὖν τὴν αὐτὴν ὁδὸν πορευθῆτε. ² c, S¹ add τέκνα μου. ³ ef om. ⁴ β-ae, A, S¹ add τέκνα μου against c, a. ⁵ c reads ἡμᾶς. bdg, S¹ add ἐνταῦθα (S¹ om.) καὶ εὐλογῆσαι ὑμᾶς (bg, S¹ om.) omitted by c, af through hmt. A attests the originality of this clause. Thus for ὑψώσει . . . αἰῶνας A^h read καὶ ὁ θεὸς δοξάσει ὑμᾶς (A^h = σε!) καὶ ὑψώσει ὑμᾶς (A^h om.) ἀνω. Here Arm. Text wrongly represents A^h as twice reading σε. Possibly it is wrong also as to A^h. A^h = εἰς καὶ (A^h om. εἰς κ.) Ἰσραὴλ Σαδὰ δοξάσει ὑμᾶς καὶ ὑψώσει εἰς αἰῶνας. ⁶ c, A^h. For A^h = εἰς see preceding note. β, S¹ om. ⁷ c. β-g, S read ἐὰν θέλῃ (f θέλει) τις. g ὅταν θέλῃ. ⁸ c. β reads as in margin. ⁹ c. β reads διὰ. For λυτρωθήσεσθε ὑπὸ κυρίου S reads λυτρώσει ὁ κ. (+ ὑμᾶς S¹). ¹⁰ a om. verses 3, 4. ¹¹ g, A om. ¹² a. β, S¹ read as in margin (save that d adds μου before καὶ). ¹³ c. So Jub. xl. 10. β-a, A, S¹ read as in margin (save that g om. μου). ¹⁴ c, A. β-a, S¹ om. ¹⁵ S¹ add Σεφίην. ¹⁶ c, defg (save that d reads δέδωκε and eg δέδοται). b, S¹ read μοι χρυσίου δέδοται. A = χρυσίου ἰδωκάν μοι. ¹⁷ A places after χρυσίου. f om. rest of verse. ¹⁸ c. β-ae, A, S¹ read εἰς. e om. ¹⁹ c, g. β-ag, A, S¹ read μοι. ²⁰ e reads αὐτοῖς. ²¹ c, ds. b reads ἐδούλωσε.

καὶ²³ ὠραιότητα ἔδωκε²³ μοι ὑπὲρ ὠραίους Ἰσραὴλ, Ἦ¹ καὶ¹ β-α, Α, ἐφύλαξε²⁴ με ἕως γήρους²⁵ ἐν δυνάμει καὶ¹ ἐν κάλλει. β-δ δ ἄνθος ἵπέρ.
* Καὶ γὰρ ὅμοιος ἤμην²⁶ ἐν πᾶσι τῷ²⁷ Ἰακώβ.

c, β, S¹

A

XIX. Ἀκούσατε δέ¹, τέκνα μου, καὶ *περὶ ὧν ἴσθαι ἐνυπνίων². 2. Δώδεκα³ ἔλαφοι ἐνέμοντο⁴ *ἐν τόπῳ⁵ καὶ οἱ ἐννέα⁶ διεσπάρησαν *εἰς πᾶσαν τὴν γῆν⁷. ὁμοίως δέ⁸ καὶ οἱ τρεῖς.

XIX. *Ἀκούσατε οὖν⁹ τὸ ἐνύπνιον δ' εἶδον¹⁰. 2. β-δ δ Δώδεκα ἔλάφους ἐώρων¹¹ ὅτι ἐνέμοντο καὶ¹² ἐξ αὐτῶν ἐννέα διεσπάρησαν· οἱ δὲ τρεῖς ἐσώζοντο¹³, καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐξῆς καὶ αὐτοὶ διεσπάρησαν.

A (only for verses 3-7)

3. Καὶ ἐώρων ὅτι τρεῖς¹⁴ ἔλαφοι τρεῖς ἄμνοι ἐγίνοντο καὶ ἐβόησαν πρὸς Κύριον καὶ ἐξήγαγε αὐτοὺς Κύριος¹⁵ εἰς τόπον εὐθαλῆ καὶ ἐνυδρον, καὶ ἤγαγε¹⁶ αὐτοὺς ἐκ σκότους εἰς φῶς.
4. Καὶ ἐκεῖ ἐβόησαν πρὸς Κύριον μέχρι οὗ συνήχθησαν *πρὸς αὐτοὺς¹⁷ οἱ ἐννέα ἔλαφοι καὶ ἐγίνοντο αὐτοὶ ὡς δώδεκα πρόβατα, καὶ μετ' ὀλίγον χρόνον ἠυξάνοντο καὶ ἐγίνοντο πόλινια πολλά.

5. Καὶ¹⁸ μετὰ ταῦτα ἐώρων *καὶ ἰδοὺ¹⁵ δώδεκα βόες

g εἰδούλωσε. ²³c. β-α read καίγε. A gives a peculiar text of ver. 4 : Καὶ ἦν (+ Ἀσανὶθ γυνή μου Α^b) ὠραίος ὡς ἄνθος καὶ (+ ἐγὼ ἦν Α^b) ὠραίος ὑπὲρ (+ πάντας Α^b) ἐκλεκτοὺς Ἰσραὴλ (+ καὶ σάφρων καὶ ταπεινὸς Α^b) ὑπὲρ Λευὶ καὶ Ἰούδα καὶ (+ ὑπὲρ Α^b) Νεφθαλείμ· ἐφύλαξε με ἐν κάλλει (for ἐφ. . . κάλλει Α^b reads πλέον ὠραίος ἦν ἢ αὐτοί), ὅτι ὅμοιος ἦν ἐγὼ ἐν πᾶσι τῷ Ἰακώβ (+ τῷ πατρὶ μου Α^b). ²⁴d reads δίδωκε. ²⁴c. β-α read διεφύλαξε. ²⁵c, ef. δίδγ read γήρους. ²⁶c. β-ag read ὅτι ἐγὼ (d om.) ὁμοίως. For g see next note. ²⁷dg read τοῦ. For καὶ γὰρ . . . Ἰ. g reads ἐν πᾶσι ὁμοίως τοῦ Ἰ. εἰμι.

XIX. ¹c, aef. β-ae, S¹ om. ²c. For ἴσθαι read εἶδον. b reads ὧν εἶδον ἐνυπνίων, β-b as in margin save that d reads ὅπερ. S¹ = ὧν εἶδον ἐνυπνίων· τοῦτο λέξω σοι. ³e reads ὅτι δώδεκα. ⁴g adds καὶ δι' ἓνα ἐτηρήθησαν. ⁵c. β, S¹ om. ⁶b adds διαίρεθησαν καὶ. ⁷c, β-b (save that g reads ἐπὶ). b, S read τῇ γῇ. ⁸c, f. β-af, S¹ om. For ὁμοίως . . . τρεῖς d reads καὶ οἱ τρεῖς ὑστερον διεσπάρησαν. ⁹A^b reads ἔλθετε οὖν πάντες, ἀκούσατε. A alone preserves the full form of the text, but in some cases it is corrupt beyond recovery. ¹⁰A^b adds τότε. ¹¹A^b tra. before δώδεκα. ¹²A^{ab+od+g}. A^b reads οἱ ἐσμέν ἡμεῖς δώδεκα ἀδελφοί, καὶ ἐώρων γε. ¹³A^{ab+od+g}. A^b = ἐνέμοντο μετ' ἀλλήλων. ¹⁴A^b om. ¹⁵A^b om. A^b adds ἐκ σκότους εἰς φῶς καὶ ἤγαγε αὐτοὺς and om. six words after ἐνυδρον. ¹⁶A^b = ἐξήγαγε. A^b tra. the clause καὶ ἤγαγε . . . φῶς before καὶ ἐξήγαγε. ¹⁷A^{b+od}. A^{ab+od} om. ¹⁸A^b om.

θηλάζοντες¹⁹ μίαν δάμαλιν, ἥ ἐκ²⁰ . . . γάλακτος θάλασσαν ἐποίει καὶ ἔπινον ἐξ αὐτοῦ²¹ αἱ δώδεκα ποίμναι καὶ ἀνηρίθμητα ποίμνια.

6. Καὶ τοῦ τετάρτου βοὸς ἀνέβησαν τὰ κέρατα μέχρι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐγένοντο ὡς τεῖχος τῶν ποιμνῶν, καὶ ἐν μέσῳ τῶν δύο²² κεράτων ἐξεβλάστησε²³ ἄλλο κέρας.

7. Καὶ ἑώρων * μόσχον δὲ δωδεκάκις περιέβαλλε αὐτούς²⁴, καὶ ἐγένετο²⁵ τοῖς βουσι ὁλοκλήρως (?) εἰς βοήθειαν.

c, β, S¹

8. *Καὶ εἶδον²⁶ * ὅτι [ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη] † παρθένος, [ἔχουσα στολὴν βυσσίνην, καὶ ἐξ αὐτῆς] ἐγεννήθη ἄμνος [ἄμμος]²⁷ * καὶ ἦν²⁸ ἐξ ἀριστερῶν

A

8. Καὶ εἶδον * ἐν μέσῳ τῶν κεράτων παρθένον τινα, [ἔχουσαν στολὴν ποικίλον καὶ ἐξ αὐτῆς] προήλθεν ἄμνος²⁹, καὶ ἐξ ἀριστερῶν αὐτοῦ ὄρμων

β, S¹
προήλ-
θεν.

¹⁹ A^{b c d e f} by internal corruption = νεμόμενοι (or βοσκούντες). ²⁰ A adds

an adjective = κραταιοῦ, or ἰσχυροῦ or δεινοῦ.

²¹ A^{b h} i. e. ἡ δάμαλις.

A^{a b c d e f g} read ἡ παρθένος (= αὐτῶν) corruptly. ²² A^{a c} om. perhaps rightly.

²³ A^{a b h}. A^{b c d e f g} read ἀνέστη.

²⁴ A^{a b (h) c d e f} (save that A^b reads ὅπου ἦν

for δὲ, A^c om. δωδεκάκις and αὐτούς and A^{a c} om. δὲ). A^{b d} = μόσχους δώδεκα οἱ περιέβαλλον αὐτούς. ²⁵ A^{a b c d e f}. A^{b d} = ἐγένοντο. ²⁶ d reads ἶδον δέ.

²⁷ This passage has been generally rejected as a Christian interpolation. But if we excise it wholly, the unity of the context is destroyed. It seems undeniable that the same leader is referred to in ver. 7 and subsequently in ver. 9. In the former verse as a μόσχος he goes to the aid of the βόες: in the latter (see A) the βόες and others rejoice in his triumphant overthrow of their enemies. In the latter half of ver. 8 this leader is referred to as ἄμνος. If then the translator has rightly rendered his original, the symbolic designation of this leader is changed: from being a μόσχος he becomes an ἄμνος. A similar transformation has already been twice mentioned in verses 3 ἑλαιοὶ . . . ἄμνοι ἐγένοντο, 4 ἐννέα ἑλαιοὶ . . . ἐγένοντο ὡς πρόβατα. Hence this third transformation causes no difficulty. But some record of this transformation must have appeared. Hence the beginning of ver. 8 must have recounted this transformation of a μόσχος into an ἄμνος, and not the birth of a virgin of the tribe of Judah and her bearing of a blameless ἄμνος. Even the textual evidence points to this conclusion. A comparison of c, β with A leads to the excision of ἐκ τοῦ Ἰ. ἐγεννήθη and ἄμμος (om. also by f) as interpolations. Further, as we have already shown, the context requires here an account of a transformation and not of a birth; hence παρθένος has either been substituted for μόσχος (= ὄνυ) or is a mere interpolation. (Indeed where human beings are everywhere designated as animals the use of παρθένος is in itself impossible.)

αὐτοῦ ὡς λέων· καὶ πάντα τὰ
θηρία ὤρμων³⁰ *κατ' αὐτοῦ³¹
καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἄμνός,
καὶ ἀπώλεσεν *αὐτὰ εἰς κατα-
πάτημα³². 9. Καὶ ἔχαιρον
ἐπ' αὐτῷ³³ οἱ *ἄγγελοι καὶ οἱ
ἄνθρωποι³⁴ καὶ πᾶσα³⁵ ἡ γῆ.
10. Ταῦτα δὲ³⁶ γενήσεται ἐν
καιρῷ αὐτῶν³⁷ ἐν ἐσχάταις
ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν,
τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐν-
τολάς Κυρίου, καὶ τιμᾶτε³⁸
τὸν *Λεὺλ καὶ τὸν Ἰούδαν³⁹.
ὅτι *ἐκ τοῦ σπέρματος⁴⁰ αὐτῶν
ἀνατελεῖ ὑμῖν⁴¹ [ὁ ἄμνός τοῦ
Θεοῦ, ὁ αἶρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ
κόσμου]⁴², σώζων [πάντα τὰ

πάντα⁴³ τὰ θηρία καὶ πάντα
τὰ ἐρπετά⁴⁴, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ
ὁ ἄμνός, καὶ ἀπώλεσεν αὐτά.
9. Καὶ ἔχαιρον δι' αὐτὸν οἱ
βόες *καὶ ἡ δάμαλις [καὶ οἱ
ἐλαφοί]⁴⁵ ἡγάλλοντο ἅμα μετ'
αὐτῶν, 10. Ταῦτα δὲ⁴⁶
δεῖ γίνεσθαι ἐν καιρῷ αὐτῶν.
11. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου,
τιμῆσατε τὸν Λεὺλ καὶ τὸν
Ἰούδαν ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ
ἡ⁴⁷ σωτηρία τοῦ Ἰσραήλ.

β, S¹
Ἰούδαν
καὶ τ.
Λεὺλ ὅτι
ἐξ.
β, S¹
χάριτι.

The evidence points to the former alternative. Finally the addition ἔχουσα
στολὴν βυσσίνην would naturally be made when once παρθένος appeared in
the text. The original therefore of the first half of ver. 8 would be fairly
represented by καὶ εἶδον ὅτι ἐν μέσῳ τῶν κεράτων μόσχος ἐγενήθη ἄμνός.
This lamb, whose victories are recounted in the close of the verse, appears
to have been a Maccabean, i. e. a descendant of Levi. On his right
fights Judah (λέων). For according to the true text Judah is subordinate
to Levi. See ver. 6. The above reasoning as to the interpolations holds
good even if verses 7, 8, and 9 refer to different leaders. ³⁰c.

β-d, S¹ read καί. d om.

³¹ See note 27. For κεράτων i. e. ἐρηλῆρωσθί
(so A^{bde}) A^{abed} according to printed Arm. Text give ἐρηλῆρωσθί
= ἐλάφων. ³²a. c reads ὄρμων. β-a ὄρμων. ³³g reads αὐτῷ.

³⁴c. adg, S² read αὐτὰ (d ἀπαντα) εἰς καταπάτησιν. bef, S¹ εἰς καταπάτησιν.

³⁵f reads αὐτόν. ³⁶g reads ἀνθ. καὶ οἱ ἀγγ. The text is obviously secondary.
A is undoubtedly to be preferred. ³⁷f adds δέ. ³⁸d adds τέκνα μου.

³⁹S¹ adds χαίρουσιν ἐπ' αὐτῷ. g trs. ἐν κ. αὐτῶν after ἡμέραις. ⁴⁰d reads

τιμῆσατε. Cf. A. ⁴¹c. So A. β, S¹ read as in margin. ⁴²c. β, S¹

read as in margin. ⁴³c reads ἡμῖν. g trs. before ἀνατελεῖ. ⁴⁴Christian

interpolations. For ὁ αἶρων τ. ἄμ. τ. κόσμου which c read, β, S read χάριτι.

⁴⁵A^{bde}. A^{abed} om. ⁴⁶For καὶ πάντα τὰ ἐρπετά (= ὑψηλῆ) we should

read εἰς καταπάτημα = ἡ ἐρηλῆρωσθί. ⁴⁷A^{bde}. A^{ab} read καὶ ἔκγονα τῶν

τριῶν ἐλάφων. A^b δύο τῶν τριῶν ἐλάφων. I have bracketed the καὶ οἱ ἔλαφοι.

as an interpolation; for the βόες already symbolize the Twelve Tribes.

⁴⁸A^{abed} add πάντα against A^{bde}. ⁴⁹A^b. A^{abed} om. ⁵⁰See note 42.

ἐθνη καὶ] ⁴⁸ τὸν Ἰσραήλ.

12. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία *ἔσται αἰώνιος ⁴⁹ ἥτις οὐ παρελεύσεται ⁵⁰. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ⁵¹ ἐν ὑμῶν ἐπιτελείται, ὥς ὁπωροφυλάκιον ⁵² δὲ ⁵³ μετὰ τὸ θέρος ἐξαφανίζεται ⁵⁴.

β, S¹ οὐ φανήσεται.

12. Ἡ γὰρ ἐμὴ βασιλεία ⁵⁵ ἡ ἐν ὑμῶν ἐπιτελεσθήσεται, ὥς ὁπωροφυλάκιον, δ οὐ φανήσεται *μετὰ τὸ θέρος ⁵⁶.

β, A^{abb} om, S¹ ἀλλά, δδ, S¹ μόν.

XX. Οἶδα γὰρ ⁷¹ ὅτι μετὰ *τὴν τελευταίην μου ³ οἱ Αἰγύπτιοι θλίψουσιν ⁴ ὑμᾶς, ἀλλ' ὁ Θεὸς ⁵ ποιήσει τὴν ἐκδίκησιν ὑμῶν ⁶ καὶ ἐπάξει ⁷ ὑμᾶς εἰς *τὰς ἐπαγγελίας ⁸ τῶν πατέρων ὑμῶν ⁹. 2. *Ὑμεῖς δὲ ¹⁰ συνανοίσετε ¹¹ τὰ ὅσα μου ¹² μεθ' ὑμῶν ¹³, ὅτι, ἀναγομένων ¹⁴ τῶν ὁστέων ἐκεῖ ¹⁵, Κύριος ἐν φωτὶ ἔσται μεθ' ὑμῶν ¹⁶, καὶ ὁ ¹⁷ Βελίαρ *ἐν σκότει ἔσται ¹⁸ μετὰ τῶν Αἰγυπτίων ⁷.

c, A

3. *Ἀσυνὲθ δὲ ¹⁹ τὴν μητέρα ὑμῶν ἀγάγετε ²⁰ [παρὰ τὸν Ἰππόδρομον] ²¹ καὶ πλησίον Ῥαχήλ τῆς μητέρος μου *θάψατε αὐτήν ²².

β, S¹

3. *Καὶ ὁ Ζελφάν τὴν μητέρα ὑμῶν ἀναγάγετε καὶ ²³ ἐγγὺς Βάλλας [παρὰ *τὸν Ἰππόδρομον ²⁴] πλησίον *Ῥαχήλ, θέτε αὐτήν ²⁵.

⁴⁸ c. δδ, S read αἰῶνος. *aeff* αἰώνιος. ⁴⁹ c, β-ab. *ab*, S¹ read παρασαλεύσεται.

⁵¹ g adds καί. ⁵² *af*. c, *bdg* read ὁποροφ., c ὁποροφ. ⁵³ c. β, S¹ read ὅτι.

⁵⁴ c. β, S¹ read as in margin. Here S¹ makes a large Christian addition of several hundred words. ⁵⁵ So A^{abb} (save that A^{abb} om. ἐμῇ). Printed text corrupt. ⁵⁶ A^{bb} om. *ab* = ἐν σώματι (through an internal corruption).

XX. ¹ c. β-dg, A, S¹ om. *dg* read τέκνα. ² A^{abb} = ἐμέ. A^b om. *aeff* ἐξοδόν μου. ³ b reads θλίψωσι. ⁴ c reads ἡμᾶς. ⁵ d adds τῶν πατέρων μου.

⁶ d reads ὑμῶν and trs. before τὴν ἐκδίκησιν. A = αὐτῶν. a om. rest of ver. and 2-3. ⁷ c. β reads εἰσάξει. ⁸ c, *eff*. b, A, S¹ read τὴν ἐπαγγελίαν. ⁹ d τὴν γῆν τῆς ἐπαγγελίας.

¹⁰ c, b, A, S¹. *eff* read ἡμῶν. d μου. ¹¹ c, A^b. β-a, A^{abb} om. *ab*, S¹ read as in margin. ¹² *bg*. c reads συνανοίσετε. d συνανοίσατε. e συνανοίσατε. f συνανοίσετε. ¹³ d trs. before τά. ¹⁴ *deff* add ἐκεῖ. ¹⁵ g reads ἀναγομένων. ¹⁶ c. δδ, S¹ read μου. *eff* μου (g ὑμῶν) ἐκεῖ. ¹⁷ c reads ἡμῶν. ¹⁸ b om. ¹⁹ c reads ἐσκοτίζονται. ²⁰ c. See d in note 23. A^b om. *ab* = καὶ Ζελφάν. Ver. 3 in A^{abb} = καὶ τὸν ἀδελφόν (A^a τοὺς ἀδελφούς) ὑμῶν ἀναγάγετε (A^{ab} ἀναπαύσατε) καὶ ἐγγὺς τῆς ἀδελφῆς (+ μου A^{bb}) καὶ ἐγγὺς τῆς μητέρος θέτε αὐτὴν (A^a αὐτούς).

Possibly *qz qm qm* (ἀδελφόν) is corrupt for *qm qm qm* (= Ἀσυνὲθ μητέρα. The reading of d (see note 23) favours this conjecture. ²¹ c. A =

4. Καὶ ²⁶ * ταῦτα εἰπὼν ²⁷ ἐκείνας ²⁸ τοὺς πόδας αὐτοῦ ²⁹

* ἐκομήθη ὑπὸ καλῶ ³⁰.

5. Καὶ ἐπένθησεν ³¹ αὐτὸν πᾶς ^{β, S}

Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα Αἴγυπτος πένθος μέγα.

ὑπὸν
αἰώνιον.

c

β, S¹

6. Ἐκ ἐν τῇ ἐξόδῳ τῶν νύκτων
Ἰσραὴλ ἐξ Αἰγύπτου συνή-
γαγον τὰ ὀσθᾶ Ἰωσήφ, καὶ
ἐθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρὼν μετὰ
τῶν πατέρων αὐτοῦ ἐγένοντο
δὲ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη
ἐκατὸν δέκα¹.

6. Ἐκ γὰρ σὺν ³² τοῖς Αἰγυ-
πτίοις * ὡς μέλος ἐπασχε ³³,
* καὶ εὐεργέτει ³⁴ ἐν ³⁵ παντὶ
ἔργῳ * καὶ βουλῇ καὶ πρά-
γματι παριστάμενος ³⁶.

Διαθήκη Βενιαμὴν τοῦ υἱοῦ Ἰακώβ καὶ Ῥαχὴλ¹.

I. Ἀντίγραφον λόγων² Βενιαμὴν³, ὧν⁴ διέθετο⁵ * τοῖς
νιοῖς⁶ αὐτοῦ⁷, ζήσας⁸ * ἔτη ἐκατὸν εἴκοσι πέντε⁹.

ἀναγάγετε.

²¹ Bracketed as a gloss from the LXX of Gen. xlviii. 7.

A omits.

²² c. A^b = θέτε αὐτὸν (A^a αὐτούς). A^{b+c+d} = θέτε and tra.

before πλησίον.

²³ bef, S¹. d reads ἀναγάγετε δὲ καὶ Ἀσμεντ τὴν μ. ὑμῶν καὶ

τεθήτω. ag om. entire verse. Thus d supports c. ²⁴ S¹ = τὸ παροχέιον.

²⁵ d reads Ῥαχὴλ. ²⁶ d om. ²⁷ A^b = μετὰ ταῦτα. A^{ab+c+d} om. d adds

Ἰωσήφ καὶ ἐντελειάμενος τοῖς νιοῖς αὐτοῦ. ²⁸ A^{ab} = ἐξέτεινε καὶ. A^b adds

Ἰωσήφ which according to printed text A^{b+c+d} add after αὐτοῦ. ²⁹ β-d,

A^{ab+b+c+d}, S, c, d, A^a om. ³⁰ c. ὑπὸ καλῶ = חַבְדָּה חַבְדָּה corrupt for

חַבְדָּה חַבְדָּה = ἐν γήρει καλῶ. Cf. T. Zeb. x. 6, T. Iss. vii. 9, T. Assher

viii. 2. β, S¹ read ἐκομήθη (+ ἐν εἰρήνῃ d) ὑπὸν αἰώνιον. A = ἀπέθανε (+ ἐκατὸν

καὶ δέκα ἐτῶν A^{b+c+d}). Here ὑπὸν αἰώνιον = חַבְדָּה חַבְדָּה which may likewise

be a corruption of the Hebrew phrase already indicated. ³¹ c reads

ἐπένθησαν. ³² aef. b reads καὶ. dg, S¹ om. ³³ aef. bg read ὡς ἰδίους

μέλεσι (g ἰδια μέλη) συνέπασχε. d συνέπασχε ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτοῦ. ³⁴ β-d,

d reads εὐεργετῶν αὐτούς. ³⁵ b om. ³⁶ β-dg, S¹. d reads ἀγαθῶ. διὰ τοῦτο

καὶ ἐπένθησαν αὐτὸν πάντες οἱ Αἰγύπτιοι ὡς προνοητὴν αὐτῶν καὶ κηδεμόνα. g καὶ

λόγῳ καὶ βουλῇ παριστάμενος. d adds τῷ δὲ θεῷ ἡμῶν. f, S¹ Ἰωσήφ υἱὸς Ἰακώβ καὶ

υἱὸς (+ καὶ S¹) Ῥαχὴλ α' (+ καὶ S¹) ζήσας ἔτη ρί. g τέλος διαθήκης Ἰωσήφ.

I. ¹ Title. c in text. β-dg, S read δ. Βενιαμὴν (c -ειν, f -ην) (+ υἱὸς b) περὶ

διανοίας (cf ἔννοιαν) καθαρᾶς (+ Βενιαμὴν ἐρμηνεύεται τέκνον δδύτης f). g δ. B.

περὶ τοῦ ἀγαπᾶν τὸν πλησίον λόγος υἱὸς. d (conflate) δ. B. υἱοῦ Ἰ. υἱὸς

Ῥαχὴλ β' περὶ διανοίας καθαρᾶς. A^{ab+c+d} = δ. B. υἱὸς. A^b δ. B. υἱοῦ Ἰακώβ Ἰσραὴλ.

² c, β-d, S¹. d, A = διαθήκης (+ λόγων A^b). ³ c, df. abg read -ειν. c -ειν.

⁴ d reads περὶ ὧν. g δε. ⁵ β, A^a, S¹. c reads ἔθετο (a mere error).

A^{ab} = ἐξηγήσατο (but A^{ab} *ammanlikung* is a corruption of A^a). A^{b+c+d}

β-dg, S¹ 2. *Καταφύλληςας δι' αὐτοῦ¹⁰ εἶπεν¹¹. *Ὡςπερ¹² 'Ισαὰκ
καὶ φυλή- *ἐτέχθη τῷ 'Αβραάμ ἐν γήρει αὐτοῦ¹³, οὕτως καὶ γὰρ τῷ¹⁴
σας αὐ. 'Ιακώβ¹⁵. 3. *Καὶ ἐπειδὴ¹⁶ 'Ραχὴλ *ἡ μήτηρ μου¹⁷
β-d, A¹⁸ τέθνηκε¹⁸ γεννώσά με, *γάλα οὐκ ἔσχον· Βαλλὰν οὖν τὴν
ἐκατοστῇ παιδίσκην αὐτῆς ἐθήλασα¹⁹. 4. *Ἡ γὰρ²⁰ 'Ραχὴλ μετὰ
ἐτέχθη τῷ 'Α. τὸ τεκεῖν²¹ τὸν 'Ἰωσήφ¹ δώδεκα ἔτη ἐστεῖρευσεν· καὶ προσ-
β, S¹ ἠύξατο *πρὸς Κύριον²² ἔμετὰ νηστείας²³, καὶ συλλαβοῦσα
νηστείας τέτοκέ²⁴ με¹. 5. Σφόδρα γὰρ²⁵ *ἡγάπα 'ὁ πατήρ μου¹²⁶
δώδεκα τὴν 'Ραχὴλ²⁷, 'καὶ ἠύχετο δύο υἱοὺς ἰδεῖν ἐξ αὐτῆς¹²⁸.
ἡμέρας. 6. Διὰ τοῦτο ἐκλήθη²⁹ *Βενιαμίν, ὃ ἐστὶν υἱὸς ἡμερῶν³⁰.
β ἔτεκεν.

ἐθλάσσε. ⁹g reads τοὺς υἱούς. ¹d adds ἐν ἐσχάταις ἡμέραις αὐτοῦ. Α ἐν
τετάρτῃ ἔτει (A^{b*} ἡμέρᾳ) τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ. ⁸d om. A^b = ἔζησε. ⁹c, f,
A^{b+od}. αdg read ἔτη κεί. b ἔ. ἑκατὸν εἴκοσι. d ἐν τῇ κεί ἔτει τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
S¹ ἔτη κεί. A^{abb} = ἔ. ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ ἔν. ¹⁰c. β-dg, S¹ read as in
margin. g καὶ καλέσας αὐτούς. A^{b+od} = c or β-dg. A^{b+od} φιλήσας αὐτούς.
d reads καλέσας γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἀσπασάμενος. A^b = καὶ καλέσας
τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ ὅτε προσήγγισαν. Thus d and A^{b*} are related.
¹¹A^{b+od} = καὶ λέγει. d adds ἀκούσατε τέκνα Β. τοῦ πατρὸς ὑμῶν ἐνωτίσασθε ὅσα
ἐγὼ ἐπέλλομαι ὑμῖν σήμερον. ¹²c, dg. β-dg read ὡς. d adds γὰρ ὁ before
'Ισαὰκ. ¹³c, d (save that d reads ἐπὶ γήρους). β-d, A¹⁸ (also A^{abb} but
corruptly) read as in margin. A^b = μετὰ τὸ ἑκατοστὸν ἔτος τῷ 'Α. ἐτέχθη.
A^{b+od} πατήρ πατρὸς ἡμῶν ἑκατοστῇ ἔτει ἐτέχθη. For ὥςπερ . . . αὐτοῦ S¹ reads
corruptly as follows: 'Εγὼ Β. ἐν τῇ γῇ τοῦ πατρὸς μου 'Ιακώβ, καὶ πάντες οἱ
ἀδελφοὶ ἦσαν νεανίαι (?). Καὶ οὕτως ὁ πατήρ πατρὸς ἡμῶν (cf. A^{b+od}) ἐτέχθη τῷ
'Αβ. ἑκατοστῇ ἔτει. A¹⁸ om. next four words. ¹⁴d adds πατρί μου.
¹⁵S¹ adds ὁ δὲ 'Ιακώβ ἦν ἑκατὸν ἐτών. ¹⁶c, β-dg, A^{b+od}, S¹. b reads ἐπειδὴ
οὖν. g, A^{b+od} ἐπειδὴ. ¹⁷c, d, A^b. β-d, A^{b+od}, S¹ om. ¹⁸g trs. after με.
¹⁹c, β, S¹ (save that c reads ἔσχεν and om. τὴν, α reads Βαλάν and g om. οὖν).
Α = καὶ γὰρ τὸ γάλα (+ Βαλλὰς A^{b+od}) παιδίσκης (+ αὐτῆς A^{b+od} + αὐτῆς Βαλλὰς
A¹⁸) ἐθήλασα. ²⁰d, S¹ add μήτηρ μου (S¹ ἡμῶν). For ἡ γὰρ . . .
ἐστεῖρευσεν Α reads ἦν δὲ αὕτη ἔτη δώδεκα ἃ ἐστεῖρευσεν. ²¹αef add αὕτην.
²²c, d. β-d read Κυρίῳ. A^{b+od} add πατήρ μου (A^{b+od} om. π. μου)
καὶ ἔθηκε αὐτῇ (+ ὁ Θεὸς A^{b*}) γάλα ἰσχυρόν (A^{b*} πολὺ). A^{od} γάλα πολὺ.
²³c. β, S¹ read as in margin (save that d reads ἡμέρας β'). ²⁴c. β reads
as in margin. ²⁵β, Α, S¹. c om. ²⁶c. β, S¹ read ὁ πατήρ ἡμῶν (g μου)
ἡγάπα. ²⁷c. β reads 'Ραχὴλ as generally. ²⁸c, β-d, S¹ (save that β-d
read ἀπ' αὐτῆς, α τεκεῖν, S¹ ἔχειν for ἰδεῖν, c εὐχεται, and g trs. ἰδεῖν before δύο
υἱούς). d reads ὅθεν καὶ ἠύξατο ἵνα ἴδῃ ἐξ αὐτῆς δύο υἱούς. ²⁹a om. S¹ reads
γεννηθεὶς ἐκλ. ³⁰c, d (save that d reads ὅτε (sic) for δ). β-d, Α, S¹ read
υἱὸς ἡμ. (A^{b*} δεξιὰς. A^{b*} om.) δ (ε ὅς, g, Α τοῦτ') ἐστὶν Βενιαμίν (ε -εἰν, f -ἦν).

II. *Οτε *βδ ἤλθον εἰς Αἴγυπτον †πρὸς Ἰωσήφ¹, καὶ² β-δ, Δ, S¹ ἐγνώρισέν³ με ὁ ἀδελφός μου†, λέγει⁴ μοι· Τί⁵ εἶπαν⁶ τῷ οὐν πατρί μου ὅτε⁷ *με ἐπώλησαν⁸; 2. Καὶ εἶπον ἑαυτοῖς⁹ εἰς Αἴγ. καὶ ἐγνώ-
 ρισέ με Ἰωσήφ, ὁ
 ὅτι ἔφυραν⁹ τὸν χιτῶνά σου αἵματι¹⁰ καὶ *πέμψαντες αὐτὸν
 εἶπον¹¹. Ἐπίγνωθι¹² εἰ¹³ δ¹⁴ χιτῶν τοῦ υἱοῦ σου ἐστίν¹⁵ ἀδελφός
 οὗτος. μου.

ε	β, S ¹	Α
3. Καὶ λέγει μοι· Ναί, ἀδελφέ ¹⁶ . καὶ ὅτε ¹⁷ ἐξέδυσάν με τὸν χιτῶνά μου δέδωκάν με τοῖς Ἰσμαίλιταις· καὶ δέδωκάν μοι περι- ζῶμα, καὶ φραγγελ- λῶσαντες εἰπὸν μοι τρέχειν.	3. Καὶ λέγει μοι ¹⁸ . Ναί ¹⁹ , ἀδελφέ. *Καὶ γὰρ ὅτε ἔλα- βόν με οἱ Ἰσμαηλι- ται, εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ἔδωκέ μοι περίζῶμα καὶ φρα- γελλῶσας με εἶπε τρέχειν ²⁰ .	3. *Καὶ λέγει μοι Ἰωσήφ· Ναί, ἀδελφέ ²¹ . ἔκλεψάν με Χαναναῖοι ἐμ- ποροὶ βίβλ.

II. ¹c, d (save that d reads εἰσῆλθον). β-δ, Α, S¹ read as in margin (save that be read ἀεγνώρισε). Since most probably x. i originally stood before ii. i, we should perhaps emend πρὸς Ἰωσήφ, καὶ ἐγνώρισέν με ὁ ἀδελφός μου, λέγει μοι into ἐγνώρισα Ἰωσήφ τὸν ἀδελφόν μου· καὶ λέγει μοι, and the text of β-δ, Α, S¹ similarly. Benjamin recognizes Joseph as he had already seen him in a vision (x. i). Benjamin was only six when Joseph was sold by his brethren (Jub. xxxii. 33; xlii. 20). A later account in the Book of Jashar (*Dict. des Apoc.*, II. 1222) states that Benjamin was the first to recognize Joseph by means of an astrolabe. ²g om. ³be read ἀεγνώρισε. For ἐγνώρισε . . . λέγει μοι d reads ἀναγνώρισας με ἔκλασε πικρῶς καὶ κατέσας με κατ' ἰδίαν ἔφη μοι. After ἐγνώρισέν με β-δ, Α, S¹ add Ἰωσήφ. ⁴eg, A^{abbcod} read καὶ λέγει. ⁵fg read ὅτι. ⁶e, ef. ⁷abdg read εἶπον. dg, Α, S¹ add οἱ ἀδελφοί μου (S¹ om.) (+περὶ ἐμοῦ Α-¹) (+τῷ Ἰακώβ Α^{abb}). ⁸c, ade, Α. bfg read ὅτι. ⁹c. β, S¹ read ἐπώλησάν με. Α = ἀπωλόμην. ¹⁰c, bd. aefg read ἔφυρον. ¹¹A^{bcd} om. ¹²c, S¹. β-δ read πέμψαντες εἶπον. d ἀπέστειλαν αὐτὸν πρὸς Ἰακώβ λέγοντες. Α = ἀπέστειλαν πρὸς αὐτὸν (A^{bcd} εἰς τὸν πατέρα + ἡμῶν Α^b) καὶ λέγουσι (A^{bcd} εἶπον). ¹³A^{abb} = ἴδε καὶ (A^b om.) ἐπίγνωθι. ¹⁴f om. For εἰ . . . οὗτος Α^{bcd} read τὸν χιτῶνα ὅπου ἐστὶ οὗτος. Α^b ὅπου ἐστὶ ὁ χιτῶν οὗτος. ¹⁵deg om. ¹⁶bg om. ¹⁷c adds μου. ¹⁸c adds με. ¹⁹d reads εἰπέ μοι Ἰωσήφ. ²⁰d adds οὕτως. ²¹β-δ, S¹ (save that g reads εἰπέν μοι and a φραγγ. and S¹ om. ἔδωκε . . . καί). d reads κατὰ ἐμπορεύθη μετὰ τῶν Ἰσμ. εἰς ἐξ αὐτῶν ἀποδύσας με τὸν χιτῶνα ὃν ἐφόρου ἔδωκέ μοι περίζῶμα καὶ φραγγ. εἶπε τρέχειν. Α = ἔκλεψάν με οἱ Χαναναῖοι ἔμποροὶ βίβλ. This clause corresponds to the first in β-δ, S¹.

c	β, S ¹	A
4. Εἰς δὲ ἐξ αὐτῶν ῥάβδῳ μαστίζων με, ὑπήντησεν αὐτῷ λέων καὶ ἀνείλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι αὐτοῦ φοβηθέντες ἐν †ἀνέσει με κατέ- σχεν †.	4. Ἐν δὲ τῷ ὑπά- γειω ²² κρύψαι *τὸ ἱμάτιόν μου ²³ , ὑ- πήντησεν ²⁴ αὐτῷ λέων ²⁵ καὶ ἀνείλεν αὐτόν. 5. Καὶ οὕτως οἱ μέτοχοι ²⁶ φοβηθέντες *δια- πωλοῦσί με τοῖς †τέτεροις αὐτῶν ²⁷ .	4. Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ὑπάγειν αὐτοῦς, (+ καὶ A ^{befg}) ἐκρυ- πτον τὸ ἱμάτιόν μου, [εἰ] ἀπήντησέ †μοι ²⁸ θηρίον καὶ ἀνείλε ²⁹ . 5. Καὶ οὕτως ³⁰ οἱ μέτοχοι αὐτοῦ ἐπώ- λησάν με τοῖς Ἰσ- μαηλίταις.

A (only for verses 6–8).

6. Καὶ οὐκ ἐψεύσαντο αὐτοὶ ταῦτα λέγοντες· ἤθελεν γὰρ
κρύπτειν ἀπ' ἐμοῦ *τὰ ἔργα τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν³¹, καὶ
ἐκάλεσε πρὸς αὐτὸν τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ³² καὶ λέγει³³.
7. Μὴ λέγετε τῷ πατρί μου³⁴ ἃ ἐποίησατέ μοι, ἀλλ' οὕτως
λέξατε καθὼς ἐξηγησάμην³⁵ τῷ Βενιαμίν. 8. Καὶ αἱ ἐννοιαὶ
*γένωνται ἐν ὑμῖν³⁶ τοιαῦται³⁷ καὶ μὴ ἔλθωσιν οἱ λόγοι
οὗτοι εἰς καρδίαν τὸν πατρός μου.

III. *Νῦν οὖν, τέκνα μου, καὶ ὑμεῖς ἠγαπήσατε¹ Κύριον
τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ *καὶ τῆς γῆς², καὶ³ φυλάξατε⁴ ἐντολὰς
αὐτοῦ¹, *μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὁσιον ἄνδρα
†Ἰωσήφ⁵.

²¹ A^{b+cd+e} (save that *efg* om. Ἰωσήφ). A^b read *ὅτε εἶπον ταῦτα ἐθρήνηε Ἰωσήφ*
καὶ (A^a om.) *ἐλεγέ μοι*. ²² b, S¹ add αὐτόν. ²³ g reads τὰ ἱμάτια.

²⁴ g reads ἀπήντησεν. ²⁵ d om. ²⁶ d adds αὐτοῦ. ²⁷ ἐτέροις corrupt

for ἐταίροις. A on the whole supports β, S¹. How did ἐν ἀνέσει με κατέσχεν

of c originate? The ideas (in ἀνέσει and κατέσχεν) seem contradictory.

κατέσχεν is probably corrupt for κατέσχον. c, then, may = *חַוְּרָא בְּחַוְּרָא*

corrupt (?) for *חַוְּרָא בְּחַוְּרָא* = β, S¹. The tense ἐπώλησαν in A is preferable

to the present in β, S¹. ²⁸ For *ἦν* = μοι read *ἦν* = αὐτῷ. ²⁹ A^{a(γ)bc}

³⁰ add με. ³¹ A^{bh}. A^{b+cd} = τότε οὕτως. A^{2g} = τότε. ³² A^b. A^{ab+cd+e}

om. ³³ A^{ab+cd+efg}. A^b = ἡμῶν. ³⁴ A^b adds χωρὶς μου. ³⁵ A^d reads

ἡμῶν. ³⁶ A^{ab+cd+e}. A^{b*} = ἐλεξα. ³⁷ A^{b+cd+e}. A^b = μὴ γένωνται. ³⁸ A^b

adds ἐν ὁδῷ μὴ γινώσκται Βενιαμὴν καὶ ἐξηγήσεται τῷ Ἰακώβ.

III. ¹c, β-bdf (save that *ae* read *τί* for *νῦν* and *eg* tra. καὶ ὑμεῖς after

ἀγαπήσατε). b, S¹ read καὶ ὑμεῖς οὖν τέκνα μου (+ ἀγαπητὰ S¹) ἀγαπήσατε.

d f ἀγαπήσατε οὖν καὶ ὑμεῖς τέκνα μου (f τέκνα μου καὶ ὑμεῖς). A = καὶ οὖν

(A^{ab+cd+e} om.) ὑμεῖς τέκνα μου. ²c, d. β-d, S¹ om. ³β, S. c om.

⁴dg add τὰς. ⁵A = μιμηταὶ γίνεσθε ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθοῦς.

β-dg, S ἡ θηρίων οὐ δύναται κατα-
 ὑπὸ τῆς κυριευθῆναι³⁸, βοηθούμενος
 τοῦ Κυρίου *†ζῆν ἀπ' αὐτῆς† ὑπὸ τῆς
 ἀγάπης. ἀγάπης³⁹ ἥς³⁰ ἔχει πρὸς τὸν
 β-b, S¹ πλησίον.

β, S¹ ἐτι (def, S¹ ἐτι) ἐνεθυμή-
 θησαν πονηρὸν περὶ αὐτοῦ.
 6. *Καὶ γὰρ³¹ *ὁ Ἰωσήφ ἐδεήθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν³², ἵνα
 προσεύξηται *ὑπὲρ τῶν ἀδελφῶν αὐτοῦ³³ ἵνα μὴ³⁴ λογισθῇται
 *ἡ Κύριος³⁵ αὐτοῖς³⁶ *ἁμαρτίαν, ἥτις ἐποίησαν πονηρὸν εἰς αὐτόν³⁷.
 7. Καὶ *οὕτως ἐβόα Ἰακώβ³⁷. *ὡ τέκνον χρηστόν³⁸, ἐνί-
 κησας³⁹ τὰ σπλάγχνα⁴⁰ Ἰακώβ τοῦ πατρὸς σου· καὶ περιλαβὼν⁴¹
 αὐτὸν⁴² ἐπὶ⁴³ δύο⁴⁴ ὥρας κατεφύλει, λέγων·

c, β, S¹

8. Πληρωθήσεται⁴⁵ *περὶ σου⁴⁶ προφητεία οὐράνιος⁴⁷

A

8. Πληρωθήσεται ἐπὶ σὲ ἡ προφητεία οὐράνιος ἡ λέγει

A^{ab+cd+e} tra. before ὅρκους. For Ἰσραὴλ A^b reads Ἰακώβ. ³⁸ dg read κυριευθῆναι.

³⁹ c. β-dg, S read as in margin. d ὑπὸ τῆς ἀγάπης. g ὑπὸ τοῦ Κυρίου διὰ τῆς ἀγάπης. Here c is difficult or most probably corrupt. The difficulty lies in ζῆν ἀπ' αὐτῆς. Possibly ζῆν might be taken with βοηθούμενος as expressing one idea = נִשְׁעָר , and ἀπ' αὐτῆς = בְּיָדָא corrupt for בְּיָדָא = ὑπὸ τοῦ Κυρίου as in g. d om. this clause, possibly because of its corruptness. g undoubtedly gives the best sense, though we should expect διὰ τὴν ἀγάπην. ³⁰ c, β-dg. dg read ἦν.

³¹ A = πλὴν. ³² c. β-b, S read ἐδεήθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰωσήφ (S¹ Ἰακώβ). b reads ἐδεήθη τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἰακώβ. A ἐδεήθη (+ Ἰωσήφ A^b) τοῦ πατρὸς. ³³ c. β-b read ὑπὲρ (g περὶ) τῶν υἱῶν (+ αὐτοῦ d). b περὶ τῶν ἀδελφῶν ἡμῶν. For ἵνα προσεύξῃ . . . αὐτοῦ S¹ read λέγων, ὃ τιμῇ πᾶτερ μου Ἰακώβ, πρόσευξαι περὶ τῶν υἱῶν σου τῷ θεῷ. ³⁴ g om. ³⁵ c, d. β-d, S read αὐτοῖς δ (aefg om.) Κύριος. ³⁶ c. β, S¹ read as in margin (save that g, S¹ add ἁμαρτίαν before ἐτι (as in c). fg read πονηρά, and S¹ μου).

A^{b+cd} = ταύτην τὴν κακίαν. A^{ab+cd} = (τοῦτο) εἰς κακίαν (+ ἵνα μὴ ἀθυμῶσι οἱ ἀδελφοί A^b). ³⁷ c, β-d. d reads καὶ ἔλεγεν Ἰ. οὕτως. A = τότε Ἰακώβ κλαίων (A^{b+cd+e} ἀκούων. A^b om.) ἐβόα καὶ ἔλεγεν. S¹ = Καὶ οὕτως σφοδρῶς φωνῇ ἐβόα Ἰ.

³⁸ c, aef. b reads ὃ τέκνον Ἰωσήφ. d γλυκίτατον, Ἰωσήφ, ὃ τέκνον χρηστόν. g ὃ τέκνον Ἰ. ὃ τέκνον χ. A = τέκνον μου, Ἰ., τέκνον μου (A^{ab} om. Ἰ. τ. μ.), γλυκὺς παῖς. S¹ = εὐλογητόν. A^{ab+cd} but not A^{ab} add ἐνίκησας κακίαν τῶν ἀδελφῶν σου. ³⁹ d reads ἐνέκλεισας. ⁴⁰ A reads מְלַחֲמָה (= γῆρας) corrupt for מְלַחֲמָה = σπλάγχνα.

⁴¹ d reads παραλαβὼν. ⁴² A^{b+d} om. ⁴³ afg om. ⁴⁴ A = τρεῖς through an easy internal corruption.

⁴⁵ c adds in margin περὶ Χριστοῦ. The Messianic interpretation of this passage naturally led to the additions in brackets. ⁴⁶ c. bg read ἐν σοί. d ἐπὶ σέ. aef ἐπὶ σοί. S¹ =

[περὶ⁴⁸ τοῦ ἁμνοῦ τοῦ Θεοῦ
καὶ σωτήρος τοῦ κόσμου], ὅτι
ἁμωμος ὅπῃ⁴⁹ ἀνόμων παρα-
δοθήσεται καὶ ὁ⁵⁰ ἀναμάρτητος
ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀποθανεῖται [ἐν
αἵματι διαθήκης ἐπὶ σωτηρίᾳ
ἐθνῶν καὶ τοῦ⁵¹ Ἰσραὴλ καὶ
καταλύσει⁵² * Βελίαρ καὶ τοὺς
ὑπηρέτας αὐτοῦ⁵³].

ὅτι ὁ ἁμωμος ὑπὲρ ἀνόμων
†μυανθήσεται⁵⁴ καὶ ὁ ἀνα-
μάρτητος ὑπὲρ ἀσεβῶν ἀπο- β, S ὑπέρ.
θανεῖται.

A ἔλεος.
β μμή-
σασθε
οὖν
(b om.)
ἐν ἀγαθῇ
διανοίᾳ.

IV. Ἴδετε¹ οὖν², *τέκνα μου³, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός⁴ τὸ β, S
τέλος⁵. μμήσασθε⁶ *† ἐν ἀγαθῷ διὰ⁷ τὴν εὐσπλαγχνίαν¹ αὐτοῦ,
ἵνα †καὶ ὑμεῖς¹ στεφάνους⁸ δόξης φορέσητε⁹. 2. Ὁ γὰρ¹⁰
ἀγαθὸς †ἀνθρωπος¹ οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὀφθαλμόν¹¹, ἐλεεῖ¹²
γὰρ πάντας, κἂν *ἁμαρτωλοὶ ᾧσιν¹³. 3. †Κἂν *μὴ
βουλῶνται περὶ αὐτοῦ εἰς καλὰ¹⁴, *οὗτος τὸ ἀγαθὸν ποιῶν¹⁵ β, S
νικᾷ τὸ κακόν, σκεπόμενος¹⁶ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ¹⁷. τοὺς †δικοῦν-
τας¹⁸ ἀγαπᾷ ὡς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 4. Ἐάν¹⁹ τις καίους.

ἐν σοί. ⁴⁷c. β read (+ τοῦ f) οὐρανοῦ. S¹ = τοῖς ἀνθρώποις.
⁴⁸d reads παρά. ⁴⁹c. β, S ὑπέρ. ⁵⁰c. β, S¹ om. ⁵¹c, d. β-d om.
⁵²b reads καταργήσει. ⁵³c, β-d (save that b reads ὑπηρετούντας αὐτῷ).
d reads τοῦ B. καὶ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ πᾶσαν τὴν δύναμιν. S¹ = B. καὶ τὸν
ὑπηρετοῦντα αὐτῷ. ⁵⁴c, β, S¹ seem right here.

IV. ¹c, d, A. β-d ἴδετε. ²c, A. β, S om. ³c, d, A. β-d, S
read τέκνα. ⁴d adds ἰκύνου. S Ἰωσήφ. ⁵c, β, S. Apparently
corrupt for ἔλεος as in A, but τέλος may refer to the high position attained
by Joseph; thus Benjamin's sons are exhorted to imitate his mercy that
they may attain crowns of glory. A^b adds τὸ τοῦ Ἰωσήφ. ⁶c, b, A.
β read as in margin. S¹ = καὶ μμήσασθε. ⁷c apparently corrupt.
β read as in margin. S¹ = τὴν ἀγαθὴν διάνοιαν καί. ⁸A = στέφανον.
⁹c, β-g, S. g reads ἐργάσητε (sic). A = λήψησθε. ¹⁰c, A^{ab+cd}. β, A^{bc},
S om. ¹¹For the expression cf. Ps. lxi. 23. Yet the text seems
wrong. ¹²c, β-ab. b reads ἐλεᾷ. ¹³c. β, A^{ab+cd+ef} read ᾧσιν
ἁμαρτωλοί. A^b ἁμαρτωλός τις ὀρεῖ. ¹⁴c. β, S read as in margin
(save that def read βουλεύονται and d εἰς καλὰν). ¹⁵c. bf, S read οὕτως
(S¹ om.) ὁ (f om.) ἀγαθοποιῶν. ads αὐτὸς (οὗτος α) ἀγαθοποιῶν. g om. together
with next three words. ¹⁶c, β-bg (save that c reads σκεπόμενος).
b reads σκεπαζόμενος. g σκεπάσεται. S¹ adds γάρ. ¹⁷c, S. β reads as in
margin. S¹ adds ἕνεκα τῆς ἀγαθοποιίας. ¹⁸c. β, A, S¹ read as in margin
(save that S¹ om. δε). c must be corrupt. ¹⁹A adds δε.

β-af, A δοξάζεται²⁰, οὐ²¹ φθονεῖ αὐτόν²². ἔάν τις πλουτεῖ²³, οὐ ζηλοῖ²⁴. πιστεύων * ἔάν τις ἀνδρείος²⁵, ἐπαινεῖ²⁶ αὐτόν²⁷. τὸν σὺ φρόνα ἀγαπῶν²⁸ (A om.) Ἦ τὸν πάντα ἐλεεῖ²⁹. * τῷ ἀσθενούντι³⁰ συμπάσχει³¹. τὸν β-άνυμ- Θεὸν φοβεῖται³².
νεί.

c, A

5. Καὶ τὸν ἔχοντα χάριν
* ἀγαθοῦ πνεύματος³³ ἀγαπᾷ
κατὰ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

β-a, S¹

5. * Τὸν ἔχοντα³⁴ φόβον
Κυρίου³⁵ ὑπερασπίζει³⁶. * τῷ
ἀγαπῶντι³⁷ τὸν Θεὸν συντρέ-
χει³⁸. τὸν ἀθετοῦντα τὸν ὑψι-
στον νουθετῶν ἐπιστρέφει³⁹.
καὶ τὸν ἔχοντα χάριν * ἀγαθοῦ
πνεύματος⁴⁰ ἀγαπᾷ⁴¹ κατὰ
τὴν⁴² ψυχὴν αὐτοῦ.

V. Ἐὰν ἴδῃ καὶ ὑμεῖς¹ ἔχετε² ἀγαθὴν³ διάνοιαν⁴, καὶ
οἱ πονηροὶ ἄνθρωποι⁵ * εἰρηνεύουσιν μεθ' ὑμῶν⁶, καὶ οἱ
ἴσῳτοι αἰδεσθέντες⁷ ὑμᾶς⁸ ἐπιστρέψουσιν⁹ εἰς * τὸ ἀγαθόν¹⁰, καὶ

²⁰ def read δοξάζεται. A²⁰ om. with next five words.

²¹ S¹ = μη.

²² c. β, A^{ab+odes}, S¹ om. A^b reads ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ. d om. next five words.

²⁵ c, aef. bg read πλουτῇ.

²⁴ a om. next eight words.

S = ζηλοῦτε.

²⁵ A^{ab} = τὸν ἀνδρείον.

A^{ab} corrupt. d adds ἡ.

²⁶ S¹ = ἐπαινεῖ.

²⁷ c. abef, A om. d reads τούτων and tra. before ἐπαινεῖ. A^{ab+od} add καὶ but not A^{b+de}. A^f om. rest of chapter.

²⁸ c.

β-af read πιστεύων ὑμνεῖ. A = ὑμνεῖ. S¹ ἐν πίστει ἐπαινεῖτε. f om. A comparison of the adjoining clauses leads us to expect a single word here as in c or A.

²⁹ S = ἐλεεῖτε. a om. next three words.

³⁰ c.

β-ad read τῷ ἀσθενεῖ. d τὸν ἀσθενῇ.

³¹ c. β-a read συμπαθεῖ. S¹ =

συμπαθεῖτε and adds ἀγαπᾷτε τοὺς ἀδελφούς, μη ἐπιλανθάνεσθε τῶν γονέων.

³² c = M⁷. β reads as in margin (save that d reads ὑμνεῖ) = Π⁷.

³³ c. A = ἀπὸ Κυρίου.

³⁴ bd. ef read τῷ ἔχοντι. g τοῦ ἔχοντος. a om.

entire verse.

³⁵ def. bg, S read Θεοῦ.

³⁶ beg. df read ὑπε-

ασπίζεται. S¹ = ὑπερασπίζετε. b, S¹ add αὐτοῦ. S¹ adds further: τὸν μὴ εἰδῶτα τὸν θεὸν κολάζετε (al. ἐπιστρέφετε, ἀποστρέφετε) εἰς τὴν δικαίαν ὁδόν.

³⁷ d reads

τὸν ἀγαπῶντα. S¹ = τοῖς ἀγαποῦσιν.

³⁸ β-ab. b reads συνεργεῖ. S¹ =

συνεργεῖτε: συντρέχει = γ⁷ which may be corrupt for Π⁷ = 'has pleasure in,' but συνεργεῖ = ρ⁷ has the support of the parallelism of the preceding clause.

³⁹ S¹ = μὴ ἀποστρέφετε.

⁴⁰ ef. bd read πνεύματος

ἀγαθοῦ. g ἁγίου. S¹ = καὶ πνεῦμα ἀγαθόν.

⁴¹ S¹ = ἀγαπᾷτε.

⁴² g om.

V. ¹ c. a reads οὖν. β-a, A^{ab+od} δέ, A^{b+de}, S¹ om.

² c, def. ab read

ἔχητε. g σχήτε. A = ἦτε.

³ A = ἀγαθοί.

⁴ b, S¹ add τέσσα.

⁵ g (!)

read ἄρχοντες.

⁶ β-bd, A, S¹. c, b read εἰρηνεύουσιν ὑμῖν (c om.),

οἱ πλεονεκτοῦντες¹¹ οὐ μόνον ἀποστήσονται * τοῦ πάθους¹² ἀλλὰ καὶ * τὰ τῆς¹³ πλεονεξίας * ἃ εἶχον¹⁴ δώσουσιν¹⁵ τοῖς θλιβομένοις.

2. Ἐὰν ᾗτε ἀγαθοποιούντες καὶ * τὰ ἀκάθαρτα¹⁶ πνεύματα φεύγονται¹⁷ * ἀφ' ὑμῶν¹⁸, καὶ¹⁹ τὰ θηρία²⁰ * φοβηθήσονται ὑμᾶς²¹.

3. Ὅπου γὰρ ἐνι²² * φόβος ἀγαθῶν ἔργων καὶ φῶς²³ εἰς διάνοιαν καὶ²⁴ τὸ σκότος αἰφ,²⁵ ἀποδιδράσκει ἀπ' αὐτοῦ.¹

4. * Ἐὰν γὰρ²⁶ ὑβρίσει²⁷ φῶς ἀγα-
* ἄνδρα ὁσίον²⁸ μετανοεῖ²⁹, ἐλεεῖ γὰρ ὁ ὁσίος¹ τὸν λοιπὸν³⁰ ἔργων.
καὶ σωπαῖ.

c
5. Κἄν³¹ τις * δίκαιον προδώσει³²,
* ὁ δίκαιος προσεύχεται· εἰ καὶ πρὸς³³
ὀλίγον ταπεινωθῇ,
* μετ' οὐ³⁴ πολὺν
φαιδρότερος³⁵ ἀνα-
φαίνεται, οἷος γέ-
γονεν³⁶ Ἰωσήφ ὁ
ἀδελφός μου.

β-α, S¹
5. Κἄν τις ψυχὴν
δικαίαν προδοίῃ, καὶ
ὁ δίκαιος προσευ-
χόμενος πρὸς ὀλίγον
ταπεινωθῇ, μετ' οὐ
πολὺν φαιδρότερος
ἀναφαίνεται, οἷος
γένονεν Ἰωσήφ ὁ
ἀδελφός μου.

A
5. Καὶ ἐὰν τις
ὑβρίσῃ ψυχὴν δι-
καίαν, ἥ πενθεῖ³⁷, ὅτι
εἶδε ταπεινωθεῖσαν
αὐτήν³⁸, καὶ μετε-
νόησε³⁹, οἷος γέγο-
νεν Ἰ. ὁ ἀδελφός
μου.

d εἰρηνεύουσι μετ' ἡμῶν.

¹ c, β-g, S¹. g reads αἰδεσθῶσιν. A = αἰδέσονται.

² A^{ab} = ἡμᾶς. ³ c reads ἐπιστρέψουσιν εἰς ὑμᾶς.

¹⁰ c. β-d read ἀγαθόν, d ἀγαθὰ ὁμοίως δέ.

¹¹ c, β-bd. bd read πλεονέκται. ¹² d reads τοῦ τοιοῦτου πάθους. S¹ = τῆς ἀρπαγῆς.

¹³ c, β-ad. a reads τισὶν τῆς. d τὰ ἀπὸ.

¹⁴ c. β-d om. d reads συλλεγόμενα αὐτοῖς εἶτε χρήματα εἶτε κτήματα. ¹⁵ d reads δίδωσιν and trs. after θλιβομένοις. g reads ἀποδώσουσιν.

¹⁶ d reads αὐτὰ τὰ.

¹⁷ hf read φεύγεται. ¹⁸ S¹ om. ¹⁹ c. d reads ἀλλὰ μὴν καὶ. β-d, A^{b+cd}, S¹ read καὶ αὐτά. A^{bb+de} om. καὶ . . . ὑμᾶς.

²⁰ d adds ἀνήμερα. ²¹ b reads φεύγεται ἀφ' ὑμῶν φοβηθέντες.

²² g om. ²³ c. αἰφ, S¹ read as in margin. d φῶς ἀγαθῶν ἔργων. g φῶς καθαρὸν and ἐν for the following εἰς.

²⁴ c. S reads ἀνθρώπου. β om. ²⁵ b om.

²⁶ c, β-g, S¹. g reads ἐάν. A = κἄν. dg, A^{bh} add τις. ²⁷ c, df, A^b.

ade read ὑβρίσῃ. g τηρήσει. A^{-h} = ὑβρίσῃ. S¹ ὑβρίσητε. ade add τις.

²⁸ d reads ἄνδρα ὁσίον. A^{bh} = τοῦτον τὸν ἀληθῆ. A^{ab+cd+e} ἄνδρα ἀληθῆ.

²⁹ S¹ = μετάνοια ἐστίν. A^{bh} om. rest of verse. ³⁰ c, be, f. adg read λοιπὸν.

³¹ a om. ver. 5. d om. κἄν τις . . . ἀναφαίνεται. ³² c

(though δικαίῃ is emended into δίκαιον). β-ad, A^{b+cd+e}, S¹ agree (save that A reads ὑβρίσῃ), d ψ. δικαίον προδῶ. A^{bh} = ψυχὴν σου (A^a om.) ὑβρίσῃ. All renderings are unsatisfactory. ³³ g om. ³⁴ be read μετ' οὐ.

³⁵ g reads σφοδρότερον. ³⁶ c adds ἐν. ³⁷ A^b om.

³⁸ A^{ab+cd} trs. before ταπειν. ³⁹ A is here hopelessly corrupt.

VI. Τὸ διαβούλιον τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ
 af, A πλάνης¹ πνεύματος² Βελίαρ· ὁ γὰρ ἄγγελος τῆς εἰρήνης
 πλάνου. δόηγει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. 2. Ἐκαὶ¹³ οὐχ ὁρᾷ⁴ ἔμπαθώς¹⁵
 * τὰ φθαρτά⁶, οὐδὲ⁷ συνάγει⁸ πλοῦτον εἰς φιληδοσίαν¹⁹.
 3. Οὐ¹⁰ τέρπεται ἐν¹¹ ἡδονῇ, Ἐ[οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον], οὐκ
 ἐμπίπταται τρυφῇ¹², οὐ πλανᾶται μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν¹³.
 Κύριος γὰρ ἔστι ἡ¹⁴ μερίς¹⁵ αὐτοῦ. 4. Τὸ¹⁶ ἀγαθὸν
 β-α, S¹ διαβούλιον * οὐ δέχεται δόξης ἑοὺκ ἀτιμίας¹⁷ ἀνθρώπων, * καὶ
 οὐκ ἐπι- δέχεται πάντα δόλον¹⁸ ἢ¹⁹ ψεύδος ἢ²⁰ μάχην * ἢ λουδορίαν²¹ * οὐκ
 δέξαν καὶ οἶδε²². * Κύριος γὰρ²³ ἐν αὐτῷ κατοικεῖ²⁴, καὶ φωτίζει τὴν²⁵
 ἀτιμίαν. ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ χαίρει²⁶ πρὸς πάντας²⁷ ἐν παντὶ καιρῷ.
 β, A, S¹ 5. Ἡ ἀγαθὴ διάνοια²⁸ οὐκ ἔχει δύο γλώσσας²⁹ εὐλογίας καὶ
 τιμῆς, κατάρας³⁰, ὕβρεως καὶ ἱτιμῆς³¹, ἡσυχίας καὶ ταραχῆς,
 λυπῆς καὶ ὑποκρίσεως καὶ ἀληθείας, [πενίας καὶ πλοῦτον]³², ἀλλὰ * μίαν
 χαράς. ἔχει περὶ πάντας³³ ἐλικοριωῇ³⁴ καὶ³⁵ καθαρὰν ἰδιάθεσιν¹.
 6. Οὐκ ἔχει * ὄρασιν οὔτε ἀκοήν³⁶ διπλήν· * πᾶν γὰρ ὁ³⁷

VI. ¹ c, β-afg, S. af, A read as in margin. g om. ² d reads τοῦ.
³ c. β, A, S¹ om. ⁴ g reads ἐνορᾷ. For ὁρᾷ . . . φθαρτά S¹ reads ἔχει εἰς
 πειρασμὸν τοὺς φθαρτούς. ⁵ d reads ἔμπαροθεν. ⁶ c, af. bdg τοὺς φθαρτούς.
⁷ c, β-eg, A, S¹. eg read οὐτε. ⁸ A reads εἰρημῆ (= οἶδε) corrupt for ἡμιμῆ
 = συνάγει. ⁹ Surely a mistranslation for ἐν φιληδοσίᾳ. ¹⁰ A = οὐδέ.
¹¹ c. β-g om. g reads ποτί. ¹² c, ef. ad read τρυφῆς. b, S¹ τροφῆς.
¹³ The clauses here omitted by A are possibly interpolations; for Κύριος
 γὰρ ἔστι ἡ μερίς αὐτοῦ would follow naturally on φιληδοσίαν or ἡδονῇ. At
 all events οὐ λυπεῖ τὸν πλησίον is foreign to the context, and is accordingly
 bracketed as such. ¹⁴ c. β om. ¹⁵ g om. ¹⁶ α om. τὸ . . . ψεύδος.
¹⁷ c. β-α, S¹ read as in margin (save that b reads δόξης καὶ ἀτιμίας and S¹
 ἐπιδέξεται). οὐκ ἀτιμίας may be a marginal gloss incorporated in the text.
 In β the asyndetic structure is set right. A = οὐκ οἶδε δόξαν. ¹⁸ β-ad,
 A, S¹. d reads πάντα δὲ δόλον. c om. ¹⁹ A = καί. ²⁰ c, d. β-d, S¹ om.
 A = καί. ²¹ c. β-d, A, S¹ read καὶ λουδορίαν (as λουδορίαν). d om.
²² β, A, S¹. c om. ²³ d reads ὅτι Κύριος. ²⁴ A = ἐστί. ²⁵ adef om.
²⁶ The context seems to require a transitive verb. Χαίρει = ΠΠΠ, corrupt
 for ΠΠΠ, = εὐφραίνει αὐτόν. Indeed εὐφραίνει αὐτόν is added in d (as
 a dittography) after διάνοια in the next verse where it is out of place.
²⁷ g reads πάντα. ²⁸ d adds εὐφραίνει αὐτόν, a dittography from preceding
 sentence. See note 26. ²⁹ A = διαβούλια. ³⁰ S¹ adds μάχην καὶ ψεύδος
 καί (sic). ³¹ c. β, A, S¹ add as in margin (save that in S¹ the word for
 λυπῆς is corrupt, and that A reads κολακείας for χαράς). a om. next six
 words. ³² Bracketed as an interpolation. A om. ³³ d reads πρὸς
 πάντας ἔχει. For πάντας a reads πάντων. ³⁴ d reads ἐλικοριωῇ. A =

ποιεῖ, ἡ³⁸ λαλεῖ, * ἡ ὁρᾷ³⁸, οἶδεν ὅτι³⁹ Κύριος ἐπι-β-α, S¹
σκέπτει⁴⁰ τὴν⁴¹ ψυχὴν αὐτοῦ. 7. Καὶ καθαίρει τὴν ὑπὸ
διάνοιαν αὐτοῦ πρὸς⁴² τὸ μὴ καταγνωσθῆναι ἐπὶ * τῶν ἀνθρώ- Θεοῦ καὶ
πων, ὁμοίως καὶ¹ ἐπὶ Θεοῦ. Ὅμοίως δὲ καὶ τοῦ Βελίαρ τὰ ἔργα πων¹ καὶ
διπλᾶ ἐστίν, καὶ ἀπλότῃτα ἐν αὐτοῖς οὐκ ἔχουσιν⁴³. τοῦ
Βελίαρ
δὲ πᾶν
ἔργον
διπλοῦν
ἐστίν, καὶ
οὐκ ἔχει
ἀπλό-
τῃτα.

VII. «Διὰ τοῦτο¹, τέκνα μου, ἡ λέγω ὑμῖν¹, φεύγετε τὴν
κακίαν² † τοῦ Βελίαρ¹ ὅτι μάχαιραν³ δίδωσιν⁴ τοῖς πειθομένοις
αὐτον⁵.

c, dg	β-dg, S ¹	A
2. Ἡ δὲ μάχαιρα ⁶	2. Ἡ δὲ μάχαιρα	2. Καὶ ἡ μάχαιρά
ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	ἐπὶ τὰ κακῶν μήτηρ	ἐστὶ ἐπὶ τὰ κακῶν

ἔμπεδον or ἀσφαλῆ. ³⁸ b, S¹ om. ³⁹ c, β, S¹ (save that β, S¹ read οὐδέ).
A^{abbd} = ἀποῖν καὶ ὁρασιν, but A^{ab} support c. ⁴⁰ g reads πάντα δ. c adds ἐάν.
⁴¹ d om. ⁴² d reads γὰρ ὅτι δ. ⁴³ c, b, adef read ἐπισκοπεῖν. g ἐπισκοπεῖ.
a om. rest of chapter. ⁴⁴ c. β-a om. ⁴⁵ g reads eis. ⁴⁶ c (save
that I have changed ἔχων into ἔχουσιν). β-a, S¹ read as in margin
(save that d reads ἀπὸ for ὑπὸ and dg om. καὶ before τοῦ). For πᾶν γὰρ δ
ποιεῖ... ἔχουσιν A reads πᾶς γὰρ δὲ ποιεῖ ἔργα Θεοῦ καὶ Βελίαρ διπλοῦς ἐστὶ καὶ
οὐχ ἀπλότης.

VII. ¹ c. β, A, S¹ om. ² c, β, S¹. A^{abbd} = πορνείαν καὶ κακίαν. A^{ab} κακίαν
καὶ πορνείαν. A^{ab} πορνείαν. ³ β, A^{bcd}, S¹. c, A^{ab} read μάχαιρα. d adds
δίστομον. ⁴ A^{ab} = ἐν χειρὶ ἐστίν. ⁵ c. β, S¹ read αὐτῇ. ⁶ The text is
doubtful. Either μάχαιραν... μάχαιρα or συλλαμβάνει ἡ διάνοια (c, abef) is
corrupt. For if the latter is original, that is, if the mind conceives
through Beliar and becomes the parent of seven evil conditions of the
individual and of society, then the μάχαιρα cannot be the parent of these.
Hence if συλλαμβάνει ἡ διάνοια is original in the sense 'the mind
conceiveth,' we should strike out μάχαιραν... μάχαιρα as an interpolation.
Thus we should have: 'Flee the malice of Beliar; for it is the mother
of seven evils.' Next let us suppose μάχαιρα to be original. In that
case we must regard συλλαμβάνει ἡ διάνοια as corrupt, and adopt the
reading of A^{bcd} 'and the sword is the mother of seven evils, and it
receives (them) through Beliar.' For 'and it receives' A^{bcd} reads 'which
it has' (qpr *u-ly* a corruption of *u-m-ly*, the text of A^{ab}). Further, as
the sword cannot be said to be the mother of 'envy,' for φθόνος we must
read φόβος. We should consider the possibility that συλλαμβάνει is
a rendering of ἡγ' here, as the text of A^{ab} supposes, or rather that
λαμβάνει originally stood here and was changed to συλλαμβάνει owing to
the phrase μήτηρ κακῶν preceding. Then the text of β-dg, S¹, which adds
ὅτι τίεται, would be explained as a further depravation of the text in the
same direction. Of the above solutions I think the first is to be preferred,

<p>ἐστί. *πρῶτον συλλαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ⁷. †* Καὶ ἔστιν πρῶτον⁸ ὁ †φθόνος⁹, δεύτερον¹⁰ ἡ¹¹ †ἀ- πώλεια¹², τρίτον ἡ¹¹ θλίψις, τέταρτον ἡ¹¹ θρηλασία¹³, πέμπτον ἡ¹¹ ἔνδεια, ἕκτον ἡ¹¹ ταραχή, ἑβδομον ἡ¹¹ ἐρήμωσις.</p>	<p>ἐστί· πρῶτον συλ- λαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ †* ἔστιν δὲ ὅτε τί- κει πρῶτον¹⁴ †φθό- νον, δεύτερον †ἀπώ- λειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλω- σίαν, πέμπτον ἐν- δειαν, ἕκτον ταραχήν, ἑβδομον ἐρήμωσιν.</p>	<p>μήτηρ, *καὶ λαμ- βάνει διὰ τοῦ Βελιάρ¹⁵. καὶ ἔστι πρῶτον †φθόνος, δεύτερον †ἀπώλεια, τρίτον θλίψις, τέ- ταρτον αἰχμαλω- σία¹⁶, πέμπτον ἐν- δεια, ἕκτον ταραχή¹⁷, ἑβδομον ἐρήμωσις.</p>
---	--	--

β, Α, Σ
ἐκατὼν
ἑτη.

3. Διὰ τοῦτο καὶ¹⁸ ὁ Κδὴν ἐπτά ἐκδικίαις¹⁹ παρεδόθη²⁰ ὑπὸ
Θεοῦ²¹. *κατὰ γὰρ²² *ἐκατοστὼν ἔτος²³ μίαν πληγὴν ἐπὶ-
γαγεν *ἐπ' αὐτὸν²⁴ ὁ²⁵ Κύριος⁷.

c	β, Α
<p>4. Διακοσίων ἐτῶν πάσχει καὶ ἐννακοσιοστῷ²⁶ ἔτει ἐρη- μοῦται²⁷. διὰ γὰρ Ἀβὲλ τὸν</p>	<p>4. Διακοσίων²⁸ ἐτῶν²⁹ πά- σχει³⁰, καὶ ἐννακοσιοστῷ ἔτει ἐρημοῦται³¹ [ἐπὶ τοῦ κατα-</p>

and that the text should be read as follows: *φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελιάρ· ὅτι συλλαμβάνει ἡ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ καὶ ἐπτά κακῶν μήτηρ γίνεται· καὶ ἔστι πρῶτον κ.τ.λ.* ⁷ c, β-dg, S¹ (save that c om. διὰ). *d* reads καὶ πρῶτον μὲν συλλαμβάνει ἡ διάνοια τὸ πονηρὸν διὰ τῆς κακίας τοῦ Βελιάρ, which is merely an expansion of β-d. *g* πρῶτος συλλ. διάνοιαν τοῦ Β. ⁸ c, A. *bg* read ἔστι δὲ πρῶτος. ⁹ Corrupt (!) for φόνος—the first evil that ensued on Cain's submission to Beliar. See note 6. φόνος would then be a rendering of □7. ¹⁰ *fg* read β' and similarly use letters throughout rest of verse. ¹¹ c. *bg*, A om. ¹² ἀπώλεια = πῆλξ which the translator should here have rendered by φάθος. ¹³ c. *aef* read αἰχμαλωσίαν. *bg*, A^{abh} αἰχμαλωσία. A^{b*odofg} = ταραχή. αἰχμαλωσία is a rendering here of πῆλξ = φυγή or 'exile.' Cf. Pirke Aboth v. 11. ¹⁴ *ae* (save that c reads δ for ὅτε). *d* ἔστι δὲ τὸ πρῶτον τίκει τόν. *f* ἔστιν δὲ ὅταν τίκει πρῶτον. S¹ = ὅτι τ. πρ. ¹⁵ A^{abh}. A^{b*odofg} read ἃ ἔχει διὰ τοῦ Βελιάρ, but this has arisen from an internal corruption of A^{abh}. ¹⁶ See note 13. ¹⁷ A^{b*od} = ὀργή. A^{es} om. A¹ = κακία. ¹⁸ *g* om. ¹⁹ *bg*, A (A^{ab} = ἐκδικίας), S¹. *c* reads ἐκδικούμενα. *aef* ἀδικίας. *d* ἐκδικήσεως. ²⁰ c, *aef*, A^{b*odofg}, S¹. *bg* read παραδίδεται. A^{abh} = ἔλαβε. ²¹ c. β-g, S read τοῦ Θεοῦ. *g*, A = Κυρίου. ²² A^{b*ad} = καὶ κατὰ. ²³ c. β, A, S as in margin. ²⁴ c. β reads αὐτῷ. ²⁵ *dg* om. ²⁶ *c* reads τῷ ἐννακοστῷ. ²⁷ It will be observed that *aef* here agree with *c* in omitting the phrase ἐπὶ τοῦ κατα- κλισμοῦ which is found in *bdg*, A. ²⁸ *dg*, A add γάρ. S¹ om. διακοσίων...

ἀδελφὸν αὐτοῦ * ἐν πᾶσι τοῖς
κακοῖς ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ
ἐν ἐβδομηκοντάκις ἑπτά.

κλυσμοῦ]³² διὰ Ἀβὲλ τὸν
δίκαιον³³ ἀδελφὸν αὐτοῦ.
* Ἐν τοῖς ἑπτὰ οὖν κακοῖς³⁴ * ὁ
Καὶν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμέχ ἐν
τοῖς ἐβδομηκοντάκις ἑπτά³⁵.

5. Ὅτι³⁶ * ἕως τοῦ αἵωνος³⁷ οἱ ὁμοιούμενοι * τῷ Καὶν³⁸

* ἐπὶ φθόνῳ καὶ μισαδελφίᾳ τοιαύτῃ¹ κολασθήσονται ἡ κρίσει¹³⁹. β-δ, S¹

VIII. * Ὑμεῖς δέ¹, * τέκνα μου², ἀποδράτε³ τὴν κακίαν, τῇ αὐτῇ
* τὸν φθόνον⁴ καὶ τὴν⁵ μισαδελφίαν¹, καὶ προσκολλᾶσθε⁶ τῇ κριθῇ
ἀγαθότητι ἡ καὶ τῇ ἀγάπῃ¹⁷. σολάσει
σονται.
β, S καὶ
ὑμεῖς οὖν.

c	β, S ¹	A
2. Ὁ γὰρ καθαρὸς νοῦς οὐκ ἔχει μια- σμόν	2. * Ὁ ἔχων διάνοιαν καθαράν ἐν ἀγάπῃ οὐχ ὁρᾷ ⁹ γυναῖκα εἰς πορνείαν· οὐ γὰρ ἔχει μiasμόν ⁸	2. Ὁ γὰρ ἔχων αὐτὴν οὐχ ὁρᾷ ⁹ γυναῖκα εἰς πορνείαν οὐδὲ γιγνώσκει μια- σμόν ¹⁰

ἔν καρδίᾳ¹, ὅτι ἀναπαύεται¹¹ * ἐπ' αὐτὸν¹² τὸ¹³ πνεῦμα * τοῦ
Θεοῦ¹⁴. 3. Ὡσπερ¹ γὰρ¹⁵ ὁ ἥλιος οὐ μιλίνεται¹ † προσέχων¹⁶

κατακλυσμοῦ. ³⁰ A^{abod} om. but not A^{be}. A adds τῆς ζωῆς αὐτοῦ but
A^{cs} om. πάσχει . . . ἔτι. ³⁰ A^{abod} = ἔπαθε. A^b ἤρξατο πάσχειν. A adds

τοῦτο. ³¹ A reads *ἐν ἡμέρῃ* = ἀπῆλθε (+ ἀπ' αὐτοῦ A^{abod}) corrupt for
ἐν ἡμέρῃ = text. ³² bdg, A. *ae* rightly om. Cf. c. A adds καὶ ἔπαθε

τοῦτο. ³³ A^{beod} om. ³⁴ dg, A^{be} (save that g, A^{be} om. οὖν). A^{abod} =
καὶ ἐν τοῖς ἑπτὰ κακοῖς (A^b om.). a reads ἐν τοῖς ἑπτά. *be*, S¹ ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις
ἔτεσιν (c om.). Here b abandons its allies dg, and a its allies ef. ³⁵ A =

ἔκρινε αὐτόν· ἐν δὲ (A^{abod} om. αὐτόν . . . δὲ) τοῖς ἐβδομηκοντάκις τὸν Λ.
³⁶ c reads ὅτι γάρ. a om. entire verse. A^b adds ἐκδικίας Θεοῦ Λαμέχ ἔπραξε
ἐν Καὶν ὅτι. ³⁷ A = εἰς τὸ τέλος τῶν αἰώνων. ³⁸ d reads τὸν K. A^b =

αὐτοῖς. ³⁹ c. β-αδ, S¹ read ἐν φθόνῳ εἰς τὴν μισαδελφίαν (ef trs. εἰς τ. μισαδ.
before ἐν) τῇ αὐτῇ κολάσει (g κρίσει) κριθήσονται. d ἐν φθ. ἡ μισαδελφία ἡ φθ.
τῇ αὐτῇ κολάσει κατακριθήσονται. For οἱ ὁμ. . . κρίσει A reads οἱ ὁμοιούμενοι
αὐτοῖς (A^b τῷ Καὶν) κολασθήσονται.

VIII. ¹ c. β, S read as in margin (save that g om. οὖν). A = τοιγαροῦν.
² a om. ³ c, ef. a reads φύγετε. bdg ἀποδράσατε. ⁴ c. β-δ, S¹ read

φθόνον τε. d φθόνον δέ. ⁵ g om. ⁶ a reads προσκολλήθητε. ⁷ g, A om.
S¹ = καὶ εὐκαρδίας τῇ ἀγ. ⁸ β (save that d adds ἀγαθὴν καὶ before καθάραν,

τῇ before ἀγάπῃ and τοῦ Θεοῦ after it). S¹ καὶ ἔχοντες διάν. καθάραν ἐν ἀγ.
μὴ ὁρᾶτε γυναῖκα εἰς πορνείαν καὶ μὴ ἔχετε μiasμόν ἐν ψυχῇ καί. Compare

Matt. v. 28. ⁹ A^{cs} = ἔξει. ¹⁰ A^{abod} = πορνείαν μiasμοῦ. ¹¹ ef read
ἀναπέπνυται. ¹² c, d. *ae*g read ἐπ' αὐτόν. *bf* ἐν αὐτόν. ¹³ f om. ¹⁴ A =

ἀγιον. ¹⁵ d om. ¹⁶ f reads λάμπων. Text = *שֶׁנֶרְבָּ* which may be

ἐπὶ¹⁷ κόπρον¹⁸ καὶ¹⁹ βόρβορον²⁰, ἥ* ἀλλὰ μᾶλλον²¹ ἀμφότερα
ψύγει²² καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν¹, σῶτω καὶ ὁ καθαρὸς²³
νοῦς ἐν τοῖς μiasμοῖς²⁴ τῆς¹⁷ γῆς συνεχόμενος²⁵ ἥ* μᾶλλον τοίκο-
δομεῖ²⁶, αὐτὸς δὲ οὐ μαίνεται¹.

^c
IX. Λέγω δὲ
ὑμῖν καὶ πράξεις ἀπὸ
λογίων Ἐνῶχ τοῦ
δικαίου, * ὅτι πορ-
νεύ(σ)ετε¹ πορνείαν
Σοδόμων καὶ ἀπο-
λε(ί)σθε ἕως βραχύ.
Καὶ πάλιν ἀνανεω-
θήσεσθε καὶ ἡ βα-
σιλεία Κυρίου οὐκ
ἔσται ἐν ὑμῖν,

^{β, S¹}
IX. Ὑπονοῶ²
δὲ καὶ² πράξεις * οὐ
καλὰς ἐν ὑμῖν⁴ ἔσε-
σθαι * ἀπὸ λόγων
Ἐνῶχ τοῦ δικαίου⁵.
* πορνεύσετε γὰρ⁶
πορνείαν Σοδόμων
* καὶ ἀπολείσθε ἕως
βραχύ⁷, καὶ * ἀνα-
νεώσησθε ἐν γυ-
ναίξιν στρώους⁸.
καὶ ἡ βασιλεία
Κυρίου οὐκ ἔσται
ἐν ὑμῖν ὅτι * εὐθύς
αὐτὸς λήψεται⁹ αὐ-
τήν.

^A
IX. Πλήν ὑπο-
νοῶ πράξεις κακίας
ἔσεσθαι ἐν ὑμῖν
ὅτι ἠκούσαμεν¹⁰ ἀπὸ
λόγων τῶν πατέρων
ἡμῶν ὅτι πορνεύσετε
ὑμεῖς πορνείαν Σοδό-
μων, ἕως * καὶ παρὰ
βραχύ¹¹ ἀπολείσθε¹²
καὶ ἀνανεωθήσεσθε
εἰς στρώους¹³ γυ-
ναικῶν καὶ ἡ βα-
σιλεία Κυρίου οὐκ
ἔσται ἐν ὑμῖν ὅτι
* ἀνὴρ εὐθύς λήψεται
αὐτήν¹³.

corrupt for ἡρῶν = παρακίπτων. ¹⁷ d om. ¹⁸ f reads κοπρία. ¹⁹ c, bδg, A, S. aef read η. ²⁰ c, β-af. a reads βόθυνον. f βορβόρ. ²¹ g reads μᾶλλον δέ. f adds τά. ²² a reads ψύχει. ²³ g reads κατακαθαίρει. ²⁴ c, bδg. aef read μιάσμασι. ²⁵ A^{bδ} read ηξ ημεζωρηίη = οὐ συνεχεται. A^{bδδδδδ} ηξ ημεζωρηίη corrupt. ²⁶ c corrupt as context shows. As the sun looks down on mire and is not defiled but rather dries it up and banishes its evil odour, so the pure mind though beset with the defilements of earth is not itself defiled but rather buildeth them up! Here we require a word signifying the cleansing action of the pure mind on the pollutions of the world. Hence ἡξ (= οἰκοδομεῖ) may be corrupt for ἡξί = καθαρίζει.

IX. ¹ So also d, A. See note 6. ² d, A read πλήν, τέσσα μου (A om. τ. μου), ὑπονοῶ. ³ abdef, S¹. g, A om. ⁴ β-ab. αβ, S¹ read ἐν ὑμῖν οὐ καλὰς. ⁵ β-d, S¹. d reads ἔγνω γὰρ ἀπὸ τῆς βίβλου λόγων Ἐ. τοῦ δικ. ⁶ β-dg. d, A read ὅτι πορνεύσετε (as c). g πορνύεται δέ. ⁷ β (save that b reads ἀπόλεισθε, g ἀπόλυσθε). S¹ καὶ ἀπολ. πολύ. a om. next five words. ⁸ β-a (save that g reads ἀνανεώθησεσθε). S¹ γαμήσετε γυναῖκας βδελυράς. Perhaps ἡρῶν (i.e. ἀνανεώσεσθε) is corrupt for ἡρῶν = ἐργάσεσθε. ⁹ d reads ὁ εὐθύς λήψεται αὐτός. ¹⁰ A^{bδδδ}. A^{abdd} read ἡκουσα. ¹¹ A^{bδδ}. A^{ab} read καὶ ἕως οὐκ (?) ἀπολείσθε. A^{ab} ἕως καὶ παρὰ βραχύ ἀπόλλυται. ¹² A^{bδδ}. A^{ab} = διαστροφήν. ¹³ A^{bδδ}. A^{ab} = εὐθύς λήψονται αὐτήν. A^{ab} εὐθύς ποιεῖ (ἡνελξ) αὐτήν.

c, β, S¹

2. Πλήν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ναὸς Θεοῦ¹⁴, καὶ *ἔσται ὁ ἔσχατος ἔνδοξος¹⁵ *ὑπὲρ τὸν πρῶτον¹⁶, καὶ *συναχθήσονται ἐκεῖ¹⁷ αἱ¹⁸ δώδεκα φυλαί, καὶ πάντα τὰ ἔθνη ἕως οὗ ὁ ὑψιστος ἀποστελεῖ¹⁹ τὸ σωτήριον αὐτοῦ²⁰ ἐν ἐπισκοπῇ μονογενοῦς προφήτου²¹. [3. Καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναόν, καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται²² *καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται²³. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἀπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον²⁴ καὶ μεταβήσεται²⁵ τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη, ὥσπερ²⁶ πῦρ ἐκχυνόμενον. 5. Καὶ ἀνελθὼν ἐκ τοῦ ἄδου²⁷ ἔσται²⁸ μεταβαίνων²⁹ ἀπὸ³⁰ τῆς³¹ γῆς πρὸς³² οὐρανόν³³. *Ἐγνων³⁴ δὲ ὅλος ἔσται³⁵ ταπεινὸς ἐπὶ³⁵ γῆς, καὶ ὅλος ἐνδοξος *ἐν οὐρανῷ³⁶].

A

2. Πλήν ἐν μερίδι ὑμῶν γενήσεται *ἡ κληρονομία αὐτοῦ³⁷, καὶ³⁸ διὰ τὸν ναὸν Κυρίου αεφ, S¹ ἠψωσέ με Ἰακώβ, ἵνα δοξασθῇ³⁹ ἔσται. σωμαί ἐν αὐτῷ, καὶ αἱ δώδεκα φυλαὶ ἐκεῖ συναχθήσονται καὶ πάντα ἔθνη. [3. Καὶ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐξουθενωθήσεται³⁹. 5. Καὶ μεταβή- c οὐδὲ σεται ἀπὸ τῆς γῆς πρὸς τὸν αὐτοῦ. οὐρανόν, *ἐγνων γὰρ ὅλος ἔστω ἐκ γῆς ἢ οἶος εἰς οὐρανοῦς⁴⁰, ἢ καὶ τί μέτρον αὐτοῦ καὶ τόπος καὶ ὁδός].

c om.
ἐγνων δὲ
... x. i
... εἰδὶα
αὐτοῦ.

¹⁴ c, β-b. b, S¹ ὁ ν. τοῦ θ.

¹⁵ c, dg (save that dg trs. ἔνδοξος before ἔσται). aef, S read as in margin (saye that S adds ἐν ὑμῖν). b ἔνδοξος ἔσται ἐν ὑμῖν.

¹⁶ b om. and inserts a dittograph from ver. 1: ὅτι αὐτὸς λήψεται αὐτόν.¹⁷ c, β, S¹ read ἐκεῖ συναχθήσονται and trs. after φυλαί.¹⁸ bd om. ¹⁹ c, δc. a reads ἀνατελεῖ. d ἀποστελεῖ. f ἀποστελεῖ.²⁰ d om. ²¹ β-b. c reads υἱοῦ αὐτοῦ. b om. S¹ reads ὡς εἶπον οἱ προφῆται.²² b adds καὶ ἐξουθενωθήσεται. Cf. A. ²³ d reads ἐπὶ ξύλου σταυρούμενος.²⁴ c reads σχισθήσεται. ²⁵ c, β-bd. bd, S¹ read καταβήσεται. ²⁶ c.β reads ὡς. ²⁷ c, bdg. a reads χάου. ef, S λαοῦ. ²⁸ d reads ἐστί.²⁹ c, aefg. b, S read ἀναβαίνων. d καταβαίνων. ³⁰ d reads ἐπὶ. ³¹ c, d.β-d om. ³² c, d. β-d read εἰς. ³³ d reads οὐρανοῦς. c om. restof verse and x. i. ³⁴ b reads ἐγνων. ³⁵ adg add τῆς. ³⁶ d readsὑπάρχει ἐν οὐρανῷ. ³⁷ A^{as} om. ³⁸ A^b om. ³⁹ A^b c^{as} om. A^{ab} =τιμηθήσεται. ⁴⁰ A^{ab}. A^b c^{as} om. According to Armenian Text thisclause is added after ὁδός but Carekin's copy of A^b and A^b places it as

in text.

x. 1 to
be re-
stored
before
ii. 1.

β, A, S¹
και δι-
καιουσύν-
ην
ἑκαστος
μετὰ τοῦ
πλησίον
αὐτοῦ¹
καὶ κρίμα
εἰς πιστο-
ποίησιν.
β, S¹
ταῦτα
γὰρ ἀντὶ

X. Ὅτε¹ δὲ *ἦν Ἰωσήφ ἐν Αἰγύπτῳ², ἐπεθύμουν ἰδεῖν
τὴν εἰδέαν³ αὐτοῦ ἵνα καὶ τὴν μόρφωσιν⁴ τῆς ὄψεως αὐτοῦ¹.
καὶ δι' εὐχῶν Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου⁵ εἶδον αὐτόν, ἐν ἡμέρᾳ
γρηγορῶν, * καθ' ὃ ἦν⁶ πᾶσα⁷ ἡ εἰδέα⁷ αὐτοῦ.

2. Ἐκ τούτων εἰπὼν λέγει αὐτοῖς¹⁸. * Γινώσκετε οὖν⁹,
τέκνα μου, ὅτι¹⁰ ἀποθνήσκω. 3. * Ποιήσατε οὖν¹¹ ἀλήθειαν
* ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ¹², ἵνα καὶ τὸν νόμον Κυρίου,
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ¹³ φυλάξατε¹. 4. * Ταῦτα γὰρ ὑμῖν
ἀντὶ πάσης κληρονομίας καταλειπάνω¹⁴. καὶ ὑμεῖς οὖν¹ δότε
αὐτὰ¹⁵ τοῖς τέκνοις ὑμῶν * εἰς κατάσχεσιν¹⁶ αἰώνιον· οὕτω¹⁷
ἵνα γὰρ¹ ἐποίησεν¹⁸ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 5. * Ταῦτα
γὰρ πάντα δέδωκαν ἡμῖν εἰς κληρονομίαν¹⁹ * εἰπόντες· Φυλάξατε
τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ²⁰ ἕως ὅτου²¹ ἀποκαλύψῃ²² Κύριος²³ τὸ
σωτήριον αὐτοῦ²⁴ * πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν²⁵. 6. Ἐκ τούτων²⁶ τότε

π. κληρονομίας ὑμᾶς διδάσκω.

β-γ, A, S¹ πάντα ταῦτα ἡμᾶς κατακλη-
ρονόμησαν. A ἐν πάσῃ τῇ γῇ.

X. ¹ aefg, A. ² bd, S¹ read *ὅτι*. ³ de, A. ⁴ bfg, S¹ read Ἰ. ἦν ἐν Αἰγ.
(*af* ἐν Αἰγ. ἦν). A adds *καὶ*. ⁵ bfg. *ade* read *ἰδέαν*. ⁶ b reads *μορφῇ*.
⁷ β-af, A^{bb}, S¹. *f*, A^{abb} read *ὑμῶν*. *a* om. and *trs.* τ. π. and A *trs.* τ. π.
μου (or *ὑμῶν*) before Ἰακώβ. ⁸ af read *καθ' ἦν*. ⁹ bfg. *ade* read *ἰδέα*.
A reads *εἰδέαν ζῶσαν*. *d* adds *καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ*. ¹⁰ c. β, A, S¹ om.
¹¹ A = *καὶ οὖν*. S¹ = *ὁρᾶτε οὖν*. ¹² d, A^{bb} om. A^{abb} read *ἰδοῦ*. ¹³ g reads
καὶ ποιησάτω. A = *καὶ ἐντέλλομαι ὑμῖν ποιεῖν*. ¹⁴ c. β, S¹ read as in margin
(save that *a* om. *καὶ κρίμα εἰς πιστοποιήσιν*). For *ἀλήθειαν* . . . αὐτοῦ
A reads *δικαιοσύνην καὶ ἀλήθειαν καὶ κρίμα εἰς πίστιν* (A^{abb} om. *καὶ κρίμα εἰς*
πίστιν) Κυρίου. Possibly *εἰς πιστοποιήσιν* is an attempt to render *יִבְרָא*.
¹⁵ g om. ¹⁶ c. β, S¹ read as in margin (save that *b*, S¹ *trs.* *ὑμᾶς* before
ἀντὶ and *dg* *trs.* it after *διδάσκω*). A = *ταῦτα δίδωμι ὑμῖν ἀντὶ πάσης*
κληρονομίας. *Καταλειπάνω* = *נָתַתִּי* which is the natural word for
a bequest, whereas *διδάσκω* = *נָתַתִּי* or *נָתַתִּי*, or *נָתַתִּי* is a corruption of the
former. ¹⁷ a reads *ταῦτα*. ¹⁸ A *εἰς κληρονομίαν* and all but A^b *trs.*
before *τοῖς τέκνοις*. ¹⁹ c, d. β-d, A, S¹ read *τοῦτο*. ²⁰ c, β-b. *b* reads
ἐποίησαν. β-de, S¹ add *καὶ* against c, de, A. ²¹ c. β-g, A, S¹ read as in
margin (save that *adf* read *ταῦτα πάντα* and A adds an unintelligible *καὶ*
(A^b om.) *μᾶλλον ἢ* before *πάντα*). *g* *ταῦτα πάντα πάλαι κατεκλ. ἐν πίστει. δέδωκαν*
εἰς κλ. and κατεκληρονόμησαν = *נָתַתִּי*. ²² A = *καὶ εἰπον*· *οὕτως ποιήσατε*.
For *φυλάξατε*, *a* reads *φυλάξασθε*, *g* *φυλάξαντες*. ²³ bef read *ὅτε*. ²⁴ c, aef.
β-af read *ἀποκαλύψῃ*. ²⁵ c, e, A. *b* reads *ὁ Κύριος*, *dg* S¹ *trs.* before
ἀποκαλύψῃ. *af* om. ²⁶ A^b om. ²⁷ A = *ἐν πάσῃ τῇ γῇ*. ²⁸ c. β, A, S¹ om.

ὄψεσθε²⁷ Ἐνὼχ * καὶ Σήθ²⁸, καὶ²⁹ Ἀβραάμ, καὶ²⁹ Ἰσαὰκ καὶ β-d, S¹
 Ἰακώβ ἀνασταμένους³⁰ ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ³¹ * ἐν ἀγαλλιάσει³². Nōe καὶ
 c, β, S¹ S¹hm. (aefom.)

7. Τότε καὶ ἡμεῖς ἀναστή-
 σομεθα³³ ἕκαστος * ἐπὶ σκή-
 πτρον ἡμῶν³⁴ προσκυνῶντες
 τὸν βασιλέα * τῶν οὐρανῶν³⁵
 [τὸν ἐπὶ γῆς φανέντα³⁶ ἐν³⁷
 μορφῇ ἀνθρώπου * ἐν ταπεινώ-
 σει³⁸, καὶ ὅσοι πιστεύσωσιν³⁹
 αὐτῷ⁴⁰ ἐπὶ τῆς⁴¹ γῆς * χαρί-
 σονται σὺν αὐτῷ⁴²].

8. * Καὶ οἱ⁴³ πάντες ἀνα-
 στήσονται, οἱ μὲν εἰς δόξαν,
 οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν, καὶ κρινεῖ
 Κύριος⁴⁴ ἐν πρώτοις τὸν Ἰσ-
 ραῆλ⁴⁵ περὶ τῆς * ἀδικίας αὐτῶν⁴⁶
 [ὅτι παραγενόμενον⁴⁷ Θεὸν⁴⁴ ἐν
 σαρκί⁴⁸, οὐκ ἐπίστευσαν αὐ-
 τῷ⁴⁹]. 9. Καὶ τότε κρινεῖ
 πάντα τὰ ἔθνη [ὅσα οὐκ ἐπί-
 στευσαν αὐτῷ ἐπὶ τῆς⁵⁰ γῆς

7. Τότε ἀναστησόμεθα καὶ
 ἡμεῖς ἕκαστος ἐπὶ σκῆπτρον
 αὐτοῦ καὶ προσκυνήσομεν τὸν
 οὐράνιον βασιλέα.

8. Τότε πάντες⁵¹ ἄλλα-
 γησόμεθα⁵² οἱ μὲν εἰς δόξαν⁵³, τότε καί.
 οἱ δὲ εἰς ἀτιμίαν· κρινεῖ γὰρ
 Κύριος ἐν πρώτοις τὸν Ἰσραῆλ
 περὶ τῆς ἀδικίας ἣν ἐπραξαν⁵⁴.

9. Καὶ τότε⁵⁵ οὕτως πάντα
 τὰ ἔθνη⁵⁶.

²⁷ A^{bcd} = ὄπατε. ²⁸ c. β-d, S¹ read as in margin. d, A καὶ (d, A^b om.)
 Nōe. ²⁹ d, A^b om. ³⁰ c reads ἀνισταμένων. ³¹ c. β, A, S¹ om. ³² g trs.
 before ἀνισταμένους. ³³ β-af, S¹. c, f read ἀναστησόμεθα. a ἀνιστάμεθα.
³⁴ β, S¹ (save that d reads σκῆπτρον). c om. ³⁵ g reads τοῦ οὐρανοῦ.
³⁶ c, bdg, S¹. aef read φαινόμενον. ³⁷ b om. ³⁸ c. β-a, S¹ read ταπεινώσεως.
 a om. ³⁹ c, g. β-g, S¹ read as in margin. ⁴⁰ d reads εἰς αὐτόν. e trs.
 before ἐπίστευσαν. ⁴¹ c, g. β-g om. ⁴² c. β-d, S¹ read συγχαρίζονται
 (-ήσονται ag) αὐτῷ. d συγχωρεῖ αὐτῶν. ⁴³ c. aef read ὅτε καί. bdg, S¹ as
 in margin. ⁴⁴ g om. ⁴⁵ aef add καὶ. ⁴⁶ c. β-d, S¹ read as in margin.
 d εἰς ἑαυτὸν γενομένης ἀδικίας (cf. A). ⁴⁷ c, adag. bf read παραγενόμενον.
⁴⁸ c, S¹. β reads as in margin. S¹ om. next three words. ⁴⁹ c. β-d om.
 d reads εἰς αὐτόν. g om. next ten words. ⁵⁰ c, g. β-g om. ⁵¹ A^{bh}.
 A^{bcd} read καὶ ἡμεῖς. ⁵² Corrupt. The verb should be in the third plural.
 ἡμεῖς ἀναστήσομεθα is a rendering of ἀλλαγησόμεθα (as in 1 Cor. xv. 51, 52)
 corrupt for ἀναστησόμεθα or rather ἀναστήσονται. ⁵³ A^{bh} read τιμῇν.
⁵⁴ A^c om. next ten words. ⁵⁵ A^b reads οὕτως. ⁵⁶ A^{bh} om. next

c om. φανέντι⁵⁷]. IO. Καὶ ἐλέ-
 ver. IO. γξει ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς * τῶν
 ἔθνων⁵⁸ τὸν Ἰσραὴλ, ὥσπερ
 ἤλεγξεν τὸν Ἡσαὺ ἐν τοῖς
 αεφ ἀπι- Μαδιναίοις τοῖς ἀπατήσασιν⁵⁹
 στήσα- * ἀδελφούς αὐτῶν⁶⁰ [γενέσθαι
 σιν. διὰ τῆς πορνείας καὶ τῆς
 εἰδωλολατρίας, καὶ⁶¹ ἀπηλ-
 λοτριώθησαν Θεοῦ]⁶², γενό-
 β-α οὐ. μενοι⁶³ οὖν⁶⁴ τέκνα ἐν μερίδι
 φοβουμένων⁶⁵ Κύριον.

IO. Καὶ ἐλέγξει τὸν
 Ἰσραὴλ ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς
 ἔθνεσι ὥσπερ ἤλεγξε τὸν
 Ἡσαὺ ἐν τοῖς Μαδιναίοις
 τοῖς ἀπατήσασιν τοὺς ἀδελφούς
 αὐτῶν γίνεσθε οὖν, τέκνα μου,
 * ἐν μερίδι⁶⁶ τῶν φοβουμένων
 Κύριον.

II. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου⁶⁷, ἕως⁶⁸ πορευθῆτε⁶⁹ ἐν
 β, S¹ κατὰ ἀγιασμῷ ὥστε ἐν ταῖς ἐντολαῖς⁷⁰ Κυρίου⁷¹, πάλιν κατοικήσετε⁷²
 πρόσ- ἔπ' ἐλπίδι⁷³ * ἐν ἐμοί⁷⁴, καὶ συναχθήσεται⁷⁵ * πρὸς Κύριον⁷⁶
 ωπον. πᾶς Ἰσραὴλ.

c	β, S ¹	A
XI. ¹ Καὶ οὐκέτι κληθήσομαι λύκος ἀρπαξ διὰ τὰς ἀρ- παγὰς ὑμῶν ἀλλὰ [ἐργάτης Κυρίου διαδιδῶν τροφήν τοῖς ἐργαζομένοις τὸ ἀγαθόν. 2. Καὶ	XI. Καὶ οὐκέτι κληθήσομαι ² λύκος ἀρπαξ διὰ τὰς ἀρ- παγὰς ὑμῶν ἀλλ' [ἐργάτης Κυρίου διαδιδούς ³ τροφήν τοῖς ἐργαζομένοις τὸ ἀγαθόν. 2. Καὶ	XI. Καὶ οὐκέτι κληθήσεται ⁴ * λή- σταρχος καὶ ⁵ λύκος διὰ τὴν ἀρπαγὴν ὑμῶν, ...

eight words. ⁵⁷ g reads φανέντα. ⁵⁸ g, S¹ om. ⁵⁹ bdg, S¹ but
 a manifest corruption of ἀπατήσασιν as in A. aef read ἀπιστήσασιν (a cor-
 ruption of the reading of d). d ἀποστήσασιν. ⁶⁰ bd. aef, S¹ read ἀδελφόν
 (ef ἀδελφού) αὐτῶν. g αὐτὸν ἀδελφούς. ⁶¹ d reads οἷντες καὶ. ⁶² I have
 bracketed these words as an interpolation added to explain the corrupt
 reading ἀπατήσασιν or ἀποστήσασιν. ⁶³ d reads γινόμενοι. ⁶⁴ a. β-α
 read οὐ, which is clearly a modification of οὖν. S¹ om. ⁶⁵ ag add τόν.
⁶⁶ A^b = μερίς. A^{ab} = μερίς. ⁶⁷ c. abg, S¹ read ὑμεῖς δε. def ὑμεῖς οὖν.
⁶⁸ A adds γάρ. ⁶⁹ c. β-d, S¹ read πορεύεσθε (-εσθε defg). d πορεύεσθε.
⁷⁰ c. β, S¹ read as in margin. c = ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹

<p>ἀναστήσεται ἐν ὑστέροις] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἐκ σπέρ- ματος Ἰούδα καὶ Λευι]⁶ ποιῶν εὐδο- κίαν *ἐν στόματι αὐτοῦ⁷, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη]⁸.</p>	<p>ἀναστήσεται *ἐκ τοῦ σπέρματός⁸ μου ἐν ὑστέροις καιροῖς] ἀγαπητὸς Κυρίου [ἀκούων⁹ τὴν¹⁰ φωνὴν αὐτοῦ] *καὶ ποιῶν εὐδοκίαν θελή- ματος αὐτοῦ¹¹, [γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη</p>	<p>2. ἀλλ' ἀγαπητὸς *Κυρίου καὶ ποιῶν εὐδοκίαν¹² στόμα- τος¹³ αὐτοῦ.</p>
--	--	--

β, S¹

*φῶς γνώσεως¹⁴, ἐπεμβαίνων¹⁵ *τὸν Ἰσραὴλ¹⁶ ἐν σωτηρίᾳ,
καὶ ἀρπάζων ὡς λύκος ἀπ' αὐτῶν¹⁷, καὶ *διοὺς τῇ συναγωγῇ
τῶν ἔθνων¹⁸. 3. Ἔως¹⁹ συντελείας *τοῦ αἰῶνος²⁰
ἔσται ἐν συναγωγαῖς²¹ ἔθνων καὶ ἐν τοῖς ἄρχουσιν
αὐτῶν, ὡς μουσικὸν μέλος ἐν στόματι πάστων²². 4. Καὶ
ἐν β(β)λοῖς ἀγλαῖς ἔσται ἀναγραφόμενος, καὶ τὸ ἔργον
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ· καὶ ἔσται ἐκλεκτὸς Θεοῦ²³ *ἕως τοῦ²⁴
αἰῶνος. 5. Καὶ²⁵ δι' *αὐτῶν φοιτήσκει ὡς²⁶ Ἰακώβ²⁷
ὁ πατήρ μου, λέγων· Αὐτὸς ἀναπληρώσει τὰ ὑστερήματα τῆς
*φυλῆς σου²⁸].

⁶ Christian interpolations referring the passage to Christ. ⁷ c. Cf. A^{bb+cd+de}. adef, A^a read θελήματος αὐτοῦ. The latter = תְּשִׁיבָה the former תְּשִׁיבָה. ⁸ g reads ἐν τῷ σπέρματι. ⁹ bdg, S¹ add ἐπὶ γῆς. ¹⁰ adef. bg om. ¹¹ adef, S¹. bg om. See note 7. ¹² A^{a(7)bb}. A^{b+cd} = καὶ εὐδοκίας. A^{de} καὶ ποιῇ εὐδοκίας. But all the MSS. are corrupt. ¹³ A^{bb+cd+de}. A^{ab} read θελήματος αὐτοῦ (A^a om. ?). ¹⁴ d trs. before πάντα τὰ ἔθνη. S¹ = ἐν γνώσει ¹⁵ beg. a reads λάμπων. df ἐπιβαίνων. S¹ = εἰσάγων. ¹⁶ β-ab, S¹. ab read τῷ Ἰσραὴλ. a trs. after σωτηρίᾳ. ¹⁷ β-ab, S¹. ab read αὐτοῦ. ¹⁸ S¹ = συνάγων τὰ ἔθνη. g om. next eight words through hmt. ¹⁹ b reads καὶ ἕως. d adds τῆς. ²⁰ adef (save that a om. τοῦ). b, S¹ read τῶν αἰώνων. ²¹ df add τῶν. ²² S¹ adds κατὰ τὸ ὄραμα τοῦ καλουμένου. ²³ d om. ²⁴ g om. ²⁵ a om. ver. 5. d om. next nine words. ²⁶ ef (save that e reads αὐτόν). b reads δι' αὐτόν συνένισέ με. g διὰ τοῦτο ἐφυσίωσέν με. S¹ περὶ αὐτοῦ γνωρίζεσθε. The text is absolutely uncertain. ²⁷ ef trs. after μου. ²⁸ bg. def read κοιλίας μου. Here strangely enough this divergence could be explained on the supposition of a Hebrew background. bg = תָּנַח. def תָּנַח.

c

XII.¹ Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκτείνων τοὺς πόδας αὐτοῦ
2. ἐκοιμήθη † ὕπνω² καλῶ
[καὶ ἀγαθῶ]³. 3. Οἱ δὲ υἱοὶ αὐτοῦ ἐποίησαν ὡς προσ-
έταξεν αὐτοῖς, καὶ ἔβαντες τὸ
σῶμα αὐτοῦ ἔθαψαν αὐτὸ⁴ ἐν
Χεβρὼν μετὰ τῶν πατέρων
αὐτοῦ. 2. Ὁ δὲ ἀριθμὸς
τῆς ζωῆς αὐτοῦ ἔτη ἑκατὸν
εἴκοσι πέντε⁵.

β, A, S¹

XII. Καὶ⁶ *ὡς ἐπλήρωσε
τοὺς λόγους αὐτοῦ⁷ εἶπεν⁸.
Ἐντέλλομαι ὑμῖν, *τέκνα μου⁹,
ἀνετέγκατε¹⁰ τὰ ὀστέα μου ἐξ
Αἰγύπτου, καὶ *θάψατέ με¹¹
εἰς¹² Χεβρὼν ἐγγὺς¹³ τῶν πατέ-
ρων μου. 2. Καὶ¹⁴ ἀπέ-
θανε Βενιαμὴν¹⁵ *ἑκατὸν εἴκοσι
πέντε¹⁶ ἔτων ἐν γήρει καλῶ·
κατέβηκαν αὐτὸν ἐν παραθήκῃ¹⁷.
3. Καὶ¹⁸ ἐνενηκοστῶ¹⁹ πρῶ-
τῃ²⁰ ἔτει ἱστῆς²¹ † ἐξ ὁδοῦ²² τῶν
υἱῶν Ἰσραὴλ † ἐξ Αἰγύπτου²³,
* αὐτοὶ καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτῶν²⁴
ἀνήγαγον τὰ ὀστέα τῶν πατέ-
ρων²⁵ αὐτῶν ἐν κρυφῇ * ἐν
τῷ πολέμῳ Χαναάν²⁶, καὶ
ἔθαψαν αὐτοὺς²⁷ ἐν Χεβρὼν²⁸

XII. ¹Here the two types of text run widely apart so far as words go, and in ver. 3 there is a difference as to matter. According to c only the burial of Benjamin by his sons is recounted, whereas in β, A, S¹ it is the burial of the patriarchs generally by their sons. Even A preserves some evidence in favour of c as it reads *ἔθαψαν αὐτὸν* with c; also df (see note 14) recount the burial of Benjamin only. ²It will be observed that β, A, S¹ have rightly γήρει here. This corruption has occurred several times before. See T. Iss. vii. 9. ³A dittographic rendering of נחמו. ⁴c reads αὐτῷ. ⁵c adds καὶ ταῖς πρεσβείαις αὐτῶν ὁ Θεὸς ἐλείπει καὶ σώσον ἡμᾶς τέλος γὰρ ἔσχεν (sic) τῶν δώδεκα πατριαρχῶν αἱ διαθήκαι ἐν Κυρίῳ. ⁶cf om. A^h adds ἐγένετο. ⁷d reads πληρώσας Βενιαμὴν τοὺς λόγους τούτους. After ἐπλήρωσε A^h add Βενιαμὴν. ⁸A = λέγει αὐτοῖς. S¹ adds ὁρᾷτε, τέκνα μου, ὅσα ἐνόησα, εἶπον ὑμῖν. Καὶ, ἰδοὺ, δίδωμι ἱμαῖτόν τῷ τάφῳ. ⁹A^h adds om. but not A^h. ¹⁰abg, A^b etc, S¹. d reads ἀνάγαγε. cf, A^h adds ἀνετέγκατε. ¹¹β-d, A^h, S. d, A^h etc read θάψαι. ¹²β-df. df read ἐν. ¹³f reads μετὰ. ¹⁴d gives ver. 2 as follows: Ταῦτα ἐντειλάμενος Βενιαμὴν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐξάρτας τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐξέλειπεν προστετέθη μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ, πρεσβύτης καὶ πλήρης ἡμερῶν γενόμενος, ζήσας ἑτη ρκεί. τότε ἐποίησαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πάντα ὅσα ἐντειλάτο Βενιαμὴν ὁ πατὴρ αὐτῶν. This text is conflated. Its last clause it holds in common with c and προστετέθη . . . αὐτοῦ is wrongly added here from ver. 3 according to the substance of c. f om. verses 2-4 and gives in their stead a text that is practically the same as ver. 3 of c: Καὶ

β, Α, S¹

* παρὰ τοὺς πόδας²⁹ τῶν πατέρων αὐτῶν. 4. * Καὶ αὐτοὶ ἐπέστρεψαν³⁰ ἐκ γῆς³¹ Χαναάν, καὶ³² ᾤκησαν ἐν Αἰγύπτῳ ἕως ἡμέρας ἐξόδου αὐτῶν ἐκ γῆς¹ Αἰγύπτου³³.

ἐποίησαν οὕτως καθὼς ἐνετείλατο αὐτοῖς· καὶ ἀνεγκόντες ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών. S adds ταῦτα εἰπών. ¹⁸ S¹ adds υἱὸς τοῦ Ἰακώβ δωδέκατος. ¹⁶ bg. as read ρκέ. After ἐτῶν A^{abhdde} add ζωῆς αὐτοῦ. ¹⁷ bg. as read παρακαταθήκη. ¹⁸ be. a reads καὶ ἐν τῷ. d ἐν γὰρ τῷ. S¹ ἐν. g abbreviates verses 3-4 as follows; Καὶ ἐκρυπτον πρὸ τῆς ἐξόδου αὐτῶν ἀναγαγόντες καὶ θάψαντες ἐν Χεβρών 4. ἐπέστρεψαν εἰς Αἴγυπτον. ¹⁹ bde. a reads 5. A^{ab} = δεκάτῳ. A^{b+ode} read ~~ἡνὶκὸς~~ (= ἐννάτῳ) corrupt for ~~ἡνὶκὸς~~ = ἐννεκοστῷ. ²⁰ bd, A, (S¹). as om. ²¹ e om. ²² Corrupt for εἰσόδου. ²³ Corrupt for εἰς Αἴγυπτον. d reads ἀπό. ²⁴ A trs. after πατέρων αὐτῶν. S¹ = καὶ οἱ ἀδ. αὐτῶν. ²⁵ A^b = πατρός. ²⁶ ade, S¹. b reads ἐν τόπῳ λεγομένῳ Χαναάν. A = ὅτε ἦσαν ἐν πολίμῳ οἱ Χαναανοί. ²⁷ A = αὐτόν. See notes I and 14. ²⁸ d adds ἐν τῷ σπηλαίῳ τῷ διπλῷ. ²⁹ A = ἐγγύς. ³⁰ abe, A, S¹. d reads αὐτοὶ δὲ πάλιν ὑποστρέψαντες. ³¹ A^{b+ode} om. ³² d om. ³³ a adds τέλος τῶν ἱβ' διαθηκῶν τῶν υἱῶν Ἰακώβ. d ὑπὲρ δὲ τούτων ἀπάντων οἱ τε ἀναγινώσκοντες καὶ ἀκούοντες δόξαν ἀναπέμψωμεν θεῷ εἰς αἰῶνας. Ἀμήν, ἀμήν, ἀμήν. f, S¹ Βενιαμὴν υἱὸς Ἰακώβ ἱβ', υἱὸς Ῥαχὴλ β'. ἔζησεν ρκέ. g τέλος τῶν διαθηκῶν τῶν ἱβ' πατριαρχῶν υἱῶν Ἰσραήλ.

APPENDIX I

מדרש ויסעו

(This Midrash, which is reprinted from Jellinek's *Beth-ha Midrasch* iii. 1-3, contains Hebrew Fragments of the Testament of Judah. These are underlined.)

ויסעו ויהי חתת אלהים (בראשית ל"ח ה'). אמרו אם שני בני יעקב עשו הדבר הנדול הזה אם יאספו כולם יכולים להתחייב את העולם, תפל פחדו של הק"ב עלהים לכך לא רדפו אחרי בני יעקב. רבותינו אמרו אף על פי שלא רדפו אחריהם בפעם ההיא אבל לאחר ז' שנים רדפו ונתכנסו כל מלכי האמורים על בני יעקב ובקשו להורגם בבקעת שכם. לפי שלאחר מיכן חזר יעקב ובניו לשכם ועמדו שם וישבו שם. אמרו לא די להם שהדנו כל אנשי שכם אלא שורשים את ארצם. נתקבצו כולם ובאו עליהם להורגם. כיון שראה יהודה כך קמץ לתוך מערכת תרגלים הנלחמים עמם והרג בתחלה לישוב מלך תפוח שהיה מכוסה מראשו ועד רגליו בברזל ותבששת היה רוכב על סוס והיה מורה חניתו בשני ידיו מעל הסוס לפניו ולאחריו לא יחמיא בכל מקום שהיה ממיל כי היה גבור בכוחו לירות בשתי ידיו. כיון שראהו יהודה לא נתירא ממנו ולא מנבורתו. קפץ ורץ לקראתו נמל אבן מן הארץ משקלה ס' סלעים והשליכה עליו והוא היה רחוק ממנו שני חלקי רים שהוא קע"ז אמות ושליש. והוא היה בא לקראת יהודה מקושט בבלי ברזל ומורה חניתות. והכו יהודה באותה האבן על מניו והפילו מן הסוס. כיון שרצה לקום רץ יהודה ובקש להורגו קדם שיקם מן הארץ. נהוא מדר ועמד על רגליו לקראת יהודה וערך מלחמה כנגדו מניו מול מניו ושליף

T. Jud.
iii. 2.
iii. 3.

Greek equivalents of underlined words: III. 2. βασιλέα τοῦ Ταφου... καθήμενον ἐφ' ἵππου. 3. καὶ βάλλοντα ἄρατα αὐτοῦ (for ἄρατα Greek text gives τόξα—a bad rendering)... ἐφ' ἵππου ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν... γέγοντα... ἀνέλετο λίθον... ἐξήκοντα λεπτῶν (!) καὶ ἐκέντησε... καὶ ἐπάταξε αὐτόν. 4. καὶ ἐπολέμησε... καὶ εἰς δύο μέρη ἐποίησε τὴν ἀσπίδα... καὶ συνέκοψε τοὺς πόδας αὐτοῦ.

- כידונו ובקש לחתוך ראש יהודה, ויהודה הרים סנינו לנגד הכידון
 קבל הבאת הכידון ופסק המנן לשנים. מה עשה יהודה נול¹ והכהו
 בכידונו וקטע שתי רגליו למעלה מן הקרסולים ואז נפל לארץ וכידונו
 נפל מידו וקפץ וקטע ראשו ועד שהיה חולץ שריונו באו עליו תשעה
 חביריו. הראשון שהגיעו נטל יהודה אבן והכהו את ראשו ומנינו נפל
 מידו ולקחו יהודה ועמד לקראת השמונה, ולוי אחיו הגיע ובא ועמד
 אצלו וירה בחץ והרג לאילן מלך נעש, ויהודה הרג כל השמונה
 יעקב אביו קרב והרג לזירורי מלך שילה וכולם לא קמו לקראת בני
 יעקב ועוד לא היה להם לב לעמוד אלא לנוס, ובני יעקב רדפו אחריהם
 והרג מהם יהודה ביום ההוא אלף קודם שיבא השמש, ושאר בני יעקב
 יצאו מתל שכם מן המקום שהיו עומדין בצידו ורדפו אחריהם בהר
 עד שיצאו לחצר העיר, ולפני חצר העיר היה להם מלחמה כבדה
 מן אותה המלחמה שנלחמו עמם בבקעת שכם, וירה יעקב חצים
 והרג למרעתו² מלך חצר ופסוסי³ מלך סרמן וללבת⁴ מלך ארם
 לשבד⁵ מלך מחנים, ויהודה היה ראשון ועלה לחומה של חצר וערבץ
 גבורים ערכו מלחמה עם יהודה קודם שהגיע נפתלי אצלו שהיה עולה
 אחרי ומרם שעלה הרג לאותם ד' גבורים ונפתלי קפץ ועלה אחריו,
 עמד יהודה לימין החומה ונפתלי לשמאל החומה והתחילו להרוג
 בהם, ושאר בני יעקב דלגו ועלו אחריהם ושברו אותם ביום ההוא
 וכבשו לחצר, והרגו כל הגבורים ולא הגיעו איש שלא הרגתו ושבו
 כל השבי.
 ביום השני הלכו לסרמן וגם בה היה עמם מלחמה כבדה
 עיר נבונה וחלה גבוה וכתשה לכל מי שקרב אצלה ולא היה מקום

5. 'Εν δὲ τῇ ἐκδύσει τὸν θώρακα αὐτοῦ... ἐνῆα ἱταῖροι αὐτοῦ...
 6. ἀνέιλε... τοὺς ὀκτώ. 7. 'Ιακώβ δὲ ὁ πατήρ αὐτοῦ... ἀνέιλε... τὸν
 βασιλέα τῆς Συλῶ. 8. (καὶ οὐκίτι αὐτοῖς καρδία τοῦ στήναι ἀλλὰ τοῦ
 φεύγειν). IV. 1. καὶ ἀπέκτεινε ἐξ αὐτῶν χιλίους... ἐγένετο αὐτοῖς
 πόλεμος μείζων τοῦ... ἐν Συκίμοις. 2. καὶ 'Ιούδα... ἀνῆλθε ἐπὶ τοῦ
 τείχους... καὶ... ἀνέιλε τοὺς τέσσαρας ἰσχυροὺς. 3. καὶ... κατεκρυβέντων
 τῇ 'Ασούρ... καὶ ἔλαβον πᾶσαν τὴν ἀλχμαλωσίαν. V. 1. καὶ τῇ δευτέρᾳ
 ἡμέρᾳ ἀπῆλθον εἰς Σαρτάν. πόλιν κραταιάν... καὶ συνέτριψε πάντα τὸν
 προσεγγίζοντα αὐτῇ καὶ ἦν ἀπροσέγγιστος, ὅτι ἰσχυρὸν τὸ τεῖχος.

¹ Chron. Jer. reads עצמו = 'ducked his head.' ² Chron.
 Jer. xxxvi. 5. למרעתו. ³ ולסוסי. ⁴ (חרן) or בן חלדן.
⁵ ולשבור.

לקרב אצל החומה משום שחוק היה השור וגבוה מאד ולא היה מקום

ללוכדה. Jud. v. 2. ביום ההוא כבשו אותה ועלו לחומה וקדם יהודה ועלה

ראשון מן המורה וגר עלה מן המערב. עלו שמעון ולוי מן הצפון
עלו ראובן וזן מן הדרום. קרבו נפתלי ויששכר והדליקו צירי השערים
ועל החומה היה עמם מלחמה כבדה עד שעלו סיעת החבריהם שם.
v. 5. עמדו לנגדם על המגדל קודם שכבש יהודה את המגדל. ואחר כך

עלה יהודה לראש המגדל והרג מאתים איש על גג המגדל מרם שירד
ממנו. כל בני העיר לכדו והרגו כל הגבורים ולא החיו מהם איש. מפני
שהאנשים חזקים וקשים היו למלחמה והוציאו כל השבי משם. וחזרו
v. 6. לאחוריהם והלכו לתפוח מפני שיצאו אנשי תפוח להציל מידם השבי
vi. 1. שלקחו מחצר העיר והלכו משם לארבאל והרגו לאותן אנשים שיצאו
להציל השבי.

ביום השלישי הלכו לתפוח בעת הבוקר והאשר היו

מקצצים השבי ובני שילה באו אצלם לעשות מלחמה אז חלצו עצמם
ויצאו אחריהם והרגו כולם קודם חצות יום ונכנסו אחר הנשים לתוך
שילה ולא נתנו להם יד לעמוד. בו ביום לכדו העיר והוציאו כל

השבי [ל]סיעת חבריהם שהניחו בתפוח באו אצלם ועמדם שלל תפוח.

vi. 3. ביום הרביעי היו עוברים נגד מחנה שביר¹ יצאו אף הם להציל את
השבי וירדו מהם תוך הבקעה וקפצו ועלו אחריהם והרגום קודם שעלו
vi. 4. המעלה. בו ביום יצאו אנשים ממחנה שביר¹ לנגדם עליהם היו משליכים
אבנים. בו ביום לכדום והרגו כל הגבורים והצילו לכל השבי ודבקוהו
לאותו שחיה עמדם.

vii. 1. ביום החמישי הלכו לנעש משום ששמעו

שנאספו שם עם רב מן אמוריים וחיו אמרים שחיו באים עליהם תייר

2. 'Ο 'Ιούδας ... ἀνέβη ... ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ ὁ Γαδ ἀνέβη ἀπὸ
δυσμῶν ... καὶ ὁ Δαυὶ ... 'Ρουβὴμ. 5. κατέλαβεν ὁ 'Ιούδας τὸν πύργον
... καὶ ἀπέκτεινε τοὺς ἄνδρας τοὺς ἐπὶ (τὸ ὄροφος) τοῦ πύργου.
6. 'Ἄνδρες θαφφουὶ ἐξῆλθον τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ἀπὸ χειρὸς αὐτῶν τὴν
αἰχμαλωσίαν. VI. 1, 2. 'Ἀρβὰβλ ... ἄνδρες Σιλῶ ἦλθον ἐπ' αὐτοὺς
εἰς πόλεμον ... καὶ ἀπέκτειναν ... Σιλῶ καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτοῖς
σθένος τοῦ στήναι. 3. Σακίρ ἐξῆλθον καὶ αὐτοὶ ... καὶ ἀπέκτειναν
αὐτοὺς πρὸ τοῦ ἀναβῆναι τὴν ἀνάβασιν. 4. ἐπ' αὐτοὺς ἐσφενδόνισαν
λίθους. 5. ἐπελάβοντο αὐτούς ... VII. 1. Γαδ ... διότι

¹ Chron. Jer. שכיר.

- חזקה היתה נעש אחת מן ערי מלכי האמורי הלכו לשם ועשו
מלחמה עם העיר עד הצות חיום ולא יכלו ללכדה מפני ששלש
חומות היו לה חומה לפנים מחומה, והתחילו מצערין להן והיו
Jud. vii. 3. מחרפין להן. באותה שעה עלתה חמתו של יהודה ורוח קנאת נבור
vii. 5. נבנסה בו וקפץ בכל כחו ועלה ראשון לחומה. ושם הגיע יהודה
למזת אילו לא * היה יעקב אביו ושם היה נהרג שהוא משך בקשתו¹
vii. 6. והרג מן ימין ומן שמאל. מן ימין היו משליכין עליו אבנים ומן שמאל
vii. 5. ומלפניו היו עומדין למלחמה וכולן היו מבקשין למודדו מן החומה,
vii. 6. וכאשר עלה דן אחיו הברחים מעם מן החומה, ותפחלי שלישי
מאחריהם ושמעון ולי בבושו ועלו מערב חמשתן השעו ולא נתנו
להם יד לצבור וחדעו בהם רבים הרונים עד זמן שהיה מושך נחל
של דם מדרס, ולקדו העיר בעת נמה השמש למערב והרג כל
הנבדדים ביום ההוא והוציאו את השבי וחלכו ונפשו מחוץ לעיר
משום שצנעם היו.
ביום הששי נחבצו כל האמוריים ובאו אנלם בלא
vii. 7. כלי מלחמה * והיו משתחווים להם ובקשו מהם שיעשו שלום ואז עשו
vii. 8. עמם שלום ונתנו להם חמנה וכלל ארץ חרירה. ואז עשה יעקב
עמם שלום ושלמו לבני יעקב כל הצאן ששבו מהם שנים באחר
vii. 9. ונתנו להם מס והחזירו להם כל השבי ופונטה יעקב לחמנה ויהודה
לארבל² ומשם חללה עמדו בשלום עם האמוריים³

ἤκουσαν ὅτι συνελέχθη ἐκεῖ λαὸς πολλὸς τῶν Ἀμορραίων καὶ ἐρρέθη ὅτι
ἔρχονται πρὸς αὐτοὺς. 3. τρία τείχη. 5. ὕβριζον αὐτοὺς τότε
ἀνέβη ὀργὴ τοῦ Ἰούδα . . . καὶ ὤρμησε . . . πρῶτος ἐπὶ τὸ τείχος.
6. εἰ μὴ Ἰακώβ πατὴρ αὐτοῦ († συνεμάχησεν αὐτῷ, εἶχον ἀνελεῖν Ἰούδα
Chron. Jer.). Text is dislocated. Transpose נהרג היה
before אילו. 5. ἐσφενδόμизον ἐπ' αὐτὸν λίθους. 6. Δὲν ὁ ἀδελφὸς
αὐτοῦ. 7. ἐδείθησαν αὐτῶν . . . καὶ τότε ἐποίησαν μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . .
καὶ τότε ἐποίησεν Ἰακώβ μετ' αὐτῶν εἰρήνην . . . 8. καὶ ἐποίησαν
αὐτοὺς ὑποφύρους καὶ ἀπέδωκαν αὐτοῖς πᾶσαν τὴν ἀρχμαλισίαν. 9. καὶ
ἐκατόμνησε Ἰακώβ Θάμναν καὶ Ἰούδα Ἀρβαῖλ.

¹ Chron. Jer. כי יהודה היה מת יהודה את יהודה וזו הורגן את יהודה היה מת יהודה כי
יעקב משך את קשתו וירח בחצים וכלם עראות בימינא וגם שלף את
ומסרו עצמם לשכרם ועשו שלום ביניהם ונתנו להם² חרבו.
מנה ושלמו להם יעקב כל צאנם ששבו כפליים וחזרו להם את השבי
והיו עמם שלום ונתנו להם חמנה וכלל ארץ חרירה. Hence in text for נמה read בנה with Chron.
Jer. and T. Jud. ³ Here Chron. Jer. add ליוסף יעקב ויוסף יעקב ויוסף יעקב
בנו הנה נתתי לך שכם אחר שאחיד אשר לקחתי בחרבי ובקשתי

APPENDIX II

LATE HEBREW TESTAMENT OF NAPHTALI

זה צוואת נפתלי בן יעקב:

(Containing Fragments of the Ancient Testament. These are underlined.)

צוואת נפתלי: נפתלי בן יעקב נפתולי אלהים. וידע כאשר הוצק נפתלי ובה בשיבה טובה ובה שלם בגבורתו ועבר משפט שוח ויחל לצואת את בניו ויאמר להן. בני הואו ונשו וקיבלו מצות אביכם. 2 וענו ויאמרו לו. הננו *שומעין לקיים¹ לכל אשר תצונו. 3 ויאמר להם. איני מצוה לכם לא על כספי ולא על זהבי *ולא על כל העבודה² אשר אני מצוה לכם תחת השמש. ואני מצוים³ דבר כבר שאינכם יכולין לעמוד בו. אבל אני אומר לכם דבר קל שאתם יכולין לקיימו. 4 וענו וחשיבו בניו שנית ואמרו דבר אבינו כי שומעין אנו. 5 אמר להם. איני מצוים אלא על יראת יי אותי העבודו ובו תדבקו. 6 אמרו לו. ומה הוא צריך לעבודתנו. אמר להם. לא הוא צריך לכל ברייה אלא כל בריות עולמו צריכין לו. אבל לא תהו יצר לעולמו אלא כדי שיראו מלפניו ושלא יעשה איש לרעתו מה שלא רצה לנפשו. 7 אמרו לו. אבינו. כלום ראיחנו שפירשנו מדרכיך ומדרכי אבותינו ימין ושמאל. 8 אמר להן. עד יי ואני בבם שכבריתם בן הוא אבל יראתי על העתידות לבוא⁴ שלא תחתו אחרי אלילי בני נכר ולא חלכו בחוקי ניי הארצות ולא

The text follows the Oxford MS. d. 11, pp. 32 sqq., already collated by Gaster but here collated afresh. This MS., which is of the thirteenth century, is here designated as A. The readings from P and J are taken from Gaster's edition. P is a twelfth-century MS. now in Paris, and J represents the text of the Testament printed by Wertheimer, 1890, in Jerusalem.

¹ J. A reads שומעין ולקיים. ² J. A reads הכבודה. ³ A. P J
read אהבם אתכם. ⁴ A reads, P J. A reads לברו.

השתתפו עם בני יוסף, וזלתי עם בני לוי ועם בני יהודה. 9 אמרו לו, ומה ראות לְצִיט על כבה. 10 אמ' להן, לפי שירעתי שעתידין בני יוסף לסור מאחרי י"י אל¹ אבותם ולהחטיא את בני ישראל ולהגלותן מעל הארץ הטובה בארץ לא לנו, כאשר גלינו על ידו² לשעבוד³ מצרים.

T. Naph.
v. 1-3.

II ועוד אספרה נא לכם החזון אשר ראיתי בהיותי רועה בצאן, 2 ראיתי והנה י"ב אחי רועים עמי בשדה, והנה אבינו בא ואמר לנו, בני רצו⁴ וחיפסו לפני⁵ כל אחד אשר יעלה בחלקו. 3 נענה ונאמר לו ומה נתפסם הנה אין אנו רואים אלא השמש חזירה וחוכבים.⁶ 4 כשמת לוי בן ויתפוש מרדע בידו וידלג על השמש ושכב וירכב עליו. 5 ובראות יהודה ויעש גם הוא בן ותפס מרדע וקפץ על הירח וירכב עליו. 6 וגם כל⁷ השבטים, כל אחד מהם רכב על כוכבו ומלו בשמים. ונשאר וזלתי⁸ יוסף לברו בארץ. 7 אמר לו יעקב אבינו, בני ואתה *למה (לא)⁹ עשית כאחיד, אמר לו, אבי ומה לילדי¹⁰ אשה בשמים וסופן על הארץ יעמודו.

III כרבר יוסף בן הנה שוך¹¹ אחר נבה עומד אצלו ולו כנפיים גדולים. 6. v. כנפי החסידה וקרניו נבוחין כקרני ראמים. 2 ואמר לו יעקב, קום יוסף בני ורכב עליו. 3 וקם יוסף וירכב על השור, ויעקב אבינו הלך מאתנו. 4 בעוד ד' שעות היה יוסף מתנאה על השור שפעמים היה. 7. v. הולך ורוץ ופעמים היה בו מעופף עד אשר הגיע אצל יהודה, ויושם יוסף הנס אשר בידו ויחל לכתות את יהודה אחיו. 5 אמר¹² לו יהודה, אחי למה תבני. 6 אמר לו שבידך י"ב מרדעות ולי אחת.¹³ *עתה תנם לי¹⁴ ויהיה שלום. 7 ומאן¹⁵ יהודה לתתם לו, והיכדו¹⁶ יוסף עד שנמל ממנו ה' שלא במובתו ולא נשאר ביד יהודה כי אם ב' מהן. 8 אמר להן יוסף לי אחיו מה לכם לרוץ ליהודה¹⁷ ולוי, סרו מאחריהן ולכו אחרי. 9 וכשמעו אחיו מפי יוסף סרו מעל לוי ויהודה באיש אחד, ללכת אחרי יוסף, ולא נותר עם יהודה בלתי בנימין ולוי. 10 בראות לוי¹⁸ בן ירד

¹ P J. A reads אלפי. ² P J. A reads רדו. ³ P J. A reads

בשעבוד. ⁴ A. P J read בא but T. Naph. v. 2 reads *ποσσοπαύειν*.

⁵ A. Possibly this should be emended into לפי כח, or as Mr. Cowley suggests, לפי יכולת in accordance with T. Naph. v. 2 *κατὰ δύναμιν*.

P J read לפני כל. ⁶ P J add ומהם. ⁷ P J read השעות.

⁸ P J add שבט. ⁹ So Gaster reads, adding לא. Perhaps it would be best to read merely לא with J. P reads לו only. ¹⁰ P J.

A reads לילוד. ¹¹ A adds יתר. ¹² A. P J ואמר. ¹³ A.

P J read תן לי עשר. ¹⁴ A. Other MSS. וימאן. ¹⁵ A. P J

read והכדו. ¹⁶ A adds only on marg. ¹⁷ P J om.

בעצבן רחמי¹ מעל השמש. 11 אמר לו יוסף² לבנימין אחי. בנימין אחי הלא אחי אתה. לכה גם אתה עמי. וימאן בנימין ללכת³ עם יוסף אחי. 12 ויהי כהפנות היום הנה רוח גדולה ותפריד בין יוסף לאחיו⁴ ולא נותרו שנים יחד. 13 ויהי בראותי החזון הזה ואמר⁵ אותו ליעקב אבי. ואשר לי. בני חלום הוא לא יעלה ולא יוריד כי לא משנה הוא. vi. 1. IV. ולא חלף זמן מרובה ויראוני⁶ עוד חזון אחר. 2 שהייתי כולנו vi. 2, 3. עומדין עם יעקב אבינו על שפתו של ים הנדול והנה אנייה הולכת בלב ים בלא מלח ובלא איש. 3 אמר לנו אבינו. תרואים אתם מה אני רואה. אמרנו לו. רואין אנו. 4 אשר לנו. ממני תראו וכן תעשו. (vi. 3.) והמשיש יעקב אבינו את בנדיהו הפיל עצמו הימה, וכלנו אחריו. 5 וקדמו לו ויהודה תחילה וקפצו לתוכה ויעקב עמם. 6 והנה בספינה כל טוב⁷ שבעולם. 7 אמר להן יעקב אבינו. הביטו נא אל התורן מה כתוב עליו. שאין ספינה שאין שם בעלה⁸ כתוב על התורן. 8 ויסתכל לו ויהודה ויראו והנה כתוב זו⁹ האנייה לבן ברכאל¹⁰ היא וכל טוב שיש בה. 9 ובשמעו יעקב אבינו כן שמעו ונתן קידה והעלה הורדיה לה' ב'ה. אמר לא דיי שברכני בארץ אלא ברכני גם בים. 10 מיד אמר לנו בני עתה תתגברו¹¹ וכל אחד מה שיתפוס הוא חלקו. 11 מיד דילג לו על התורן הנדול שבה וישב עליו. 12 ושני לו קפץ גם יהודה על התורן השני הסמוך לתורן של לו וישב גם הוא עליו. 13 ושאר אחי vi. 4. החזיקו נבר במשוטו. ויעקב אבינו תפס ב' הקברניטין כדי לישר הספינה בהן. 14 ותשאר יוסף לבדו. אמר לו אבינו. יוסף בני תפוס גם אתה משוטך. ולא אבה יוסף. 15 בראות אבי כי לא אבה יוסף לתפוס משוטו אמר לו. בני גש הנה ותפוש אחד מהקברניטין שבידי¹² ותיישר הספינה ואחיד ישומו במשוטות עד שהגיעכם אל היבשה. 16 ולימדנו לכל אחד ואחד ואמר לנו. ככה תגהו את הספינה ואינכם מתפחדין מכל גלי הים ומרוח סערה אם יעמוד עליכם.

V ויהי בכללותו לצוותו לנו ויתעלם מעלינו¹³. 2 ויתפוס יוסף כל¹⁴ הקברניטין אחד מימינו ואחד משמאלו ושאר אחי משימין. ותשט האנייה ותצף על פני המים. 3 ולוי ויהודה וישבים על ב' התורנין¹⁵ לראות איזה דרך תלך האנייה. 4 כל שעה שהיה דעת יוסף ויהודה שוין.

¹ P om. ² PJ om. ³ A om. ⁴ P J אחי. ⁵ A. P J read ואמר. ⁶ Read ואראה with O. ⁷ A over an erasure. P J read טובות. ⁸ P. A reads תעלה. ⁹ A marg. P add תורן. ¹⁰ A. ברכאל. ¹¹ A marg. P J. A חתנבא (?). ¹² A om. but adds on marg. ¹³ A. P J read בשני. ¹⁴ A. P J read התורנין.

שיהודה יורה ליוסף לאיון דרך טוב לשם ימה יוסף הספינה הלכה¹ הספינה בשלום בלא מכשול. 5 ולפי שעה נפלה מריבה בין יוסף ליהודה. ולא פדנם יוסף הספינה כמאמר אביו וכאילוף יהודה. ותלך הספינה דרך עקלתון וזיכרה² גלי הים [אל הסלע] עד שנשתברה. vi. 5.

VI או ירדו לו יהודה מעל התורנים להימלט איש על נפשו. וגם שאר אחי כל אחד ממנו ונמלטו על³ נפשינו אל היבשה. 2 והנה בא יעקב אבינו ומצאנו מפורץ אחד חנה ואחד הנה. 3 אמר לנו. מה לכם בני. שמא לא הינהנתם האנייה כראוי לה כאשר צויתי לכם. 4 ואמר לו. חי נפש עבדיך כי לא סרנו⁴ מכל אשר צויתנו. אבל יוסף פשע⁵ בדבר שלא יישר האנייה כציון וכאשר הורהו יהודה ולוי בקנאו להם. 5 ואמר לנו הראו לי איח מקומה. וירא והנה ראשי התורנים נראין והנה צפה על פני המים. 6 וישרוק אבי ותקבצנו⁶ אליו כלנו. 7 ויפול הימה כתחילה⁷ וירפא את הספינה. 8 ויוכח ליוסף ואמר לו. אל תוסף בני להחל לקנא באחיד כמעט שעוברין⁸ כל אחיד על ידך.

VII וכאשר סיפרתי החזון הזה לאבי. ספק אבי בפיו ואנח נתולננה עיניו דמעות. 2 ואחל עד בוש ולא אמר לי דבר. 3 ואתפוס יד אבי לחבקה ולנשקה ואומרה לו. אי עבר יי⁹ למה זלזו עיניך. 4 אמר לי. בני על הישנות לך תחזון נפל ליבי *ותשתומם גייתי¹⁰ על יוסף בני. שאני אהבתי מכלכם ועל משחת בני יוסף אתם גולים ומתפורץ לבין האומות. 5 שחזיתך ראשון וחשני כולח¹¹ שון חזון אחד הוא. על כן בני אני מצוה לכם שלא תתחברו עם בני יוסף אלא עם לו ויהודה.

VIII וגם אנידה לכם שיפול גורלי במימב טבור הארץ ותאכלו ותשבעו (Deut. xxxiii. 15.) ממנרי ערניה. 2 מחזירכם אני שלא תבעטון במשמיכם ולא תמרדון ולא¹² תמרו את פי יי¹³ המשיביכם ממובי ארמנו. 3 ולא תשכחו את יי¹⁴ אלהיכם אלהי אבותיכם שבו בחר אבינו אברהם כשנתפלג הדורות בימי פלג. 4 כי¹⁵ אז ירד הק' משמי סרמו וזורד ע' מלאכי שרת¹⁶ ומיכאל בראשון. 5 א'¹⁷ תצוה לכל אחד מהן שילמדו לע' משפחות

¹ A² prefixes j. ² A. P J read וזיכרה. Best read or וזיכרה as T. Naph. vi. 5 suggests, or omit אל הסלע. ³ P J. A reads אל. ⁴ P J. A reads סרינו. ⁵ A. P J read מעה. ⁶ P J. A reads ותקבצנו. ⁷ Read בתחילה. ⁸ A. Better read וישרוק אבי. ⁹ A. P J read ויפול. ¹⁰ A. P J read ויפול. ¹¹ A. P J read ויפול. ¹² A. P J read ויפול. ¹³ A. P J read ויפול. ¹⁴ A. P J read ויפול. ¹⁵ A. P J read ויפול. ¹⁶ A. P J read ויפול. ¹⁷ Schnapp emends rightly into בראשון.

יציא ירך נח ע' לשון. 6 מיד' ירדו המלאכים ועשו¹ כציו בראן. ולא נשאר לשון הקודש לשון עברי כי אם בבית שם ועבר ובבית אברהם אבינו שהוא מבני בנין:

IX ובו ביום הוציא מיכאל פרק מלפני הק' ב'ה' ואמר לע' אומות לכל אחת בפני עצמה. 2 אתם ידעתם את המרד אשר אתכם ואת הקשר אשר קשרתם על אדוני השמים והארץ. ועתה בחרו לכם היום את מי תעבדו ומי מליצכם במרום. 3 ענה נמרוד הרשע ואמר. אני אין לי גדול מזה שלימד² לי ולאומתי כפי שעה לשון כוש. 4 וענתה גם פוט ומצרים ותובל ויון ומשך ותירס וכן כל אומה ואומה בחרה במלאכה ולא הזכירה אחת מהן שמו של הק' ב'ה'. 5 אלא כיון שאמר מיכאל לאברהם אבינו. אברם את מי אתה תברור ולמי תעבוד. ענה אברם אני בחר ואני בורר אלא במי שאמר והיה העולם שיצוני במעי אמי נחית בתוך ניה ומטיל בה רוח ונשמה. לו אברור ובו אדבק אני חרעי כל ימי עולם.

X או³ תפריד עליהן⁴ והנחיל⁵ להם⁶ לכל אומה ואומה לחלק ולטורח. 2 ומאז היבדלו⁷ כל גוי ארמה מחק' זולתי בית אברהם לבדו נשאר עם בוראו לעבדו ואחריו⁸ יצחק ויעקב. 3 לכן בני אני משביעכם שלא תתעו ולא תעבדו לאל אחר אלא לאותו שבחרו בו אבותיכם⁹. 4 כי ידוע תדעו שאין כמוהו ואין מי אשר יעשה כמוהו וכמעשי בשמים ובארץ ואין מי אשר יפליא לעשות כגבורותיו. 5 ותבינו מקצת כחו¹⁰ מברייית האדם כמה פלאי פלאות יש בו. 6 בראו מראשו *עד רגליו. מאזניו ישמע¹¹ ומעיניו יביט. וממחו יבין. ומחוטמו יריח. ומקניהו¹² יציא קול ומחוטמו יבנים מאכל ומשתה. ומלשונו ידבר. ובפיו יגמור. בידיו יעשה מלאכתו. ובלבו יחשוב. ובטחולו ישחק. ובכבדו

T. Naph. il. 8.

יבעום. וקיתו טוחנת. וברגליו הולך. וריאה [בראה] תלנפש¹³. ומכליותיו נערץ. 7 ואין אחד מאובריו יתחלף מאומותו אלא כל אחד בשלו. 8 לפיכך נאה לאדם לשום על לבו מכל אילו מי הוא שבראו ומי הוא שיצרו מסיפה בארשה במעי האשה. ומי הוא שמתניאו לאור

¹ P J. Inserted above the line in A. ² A adds כן above the line. ³ P J. A reads שלימד. ⁴ P J. A inserts above line.

⁵ A marg. P J. A om. ⁶ A. P J read עליון. A supra lin. P J add גנים. ⁷ Read והנחיל. ⁸ A. P J read חבדלו.

⁹ P J. A reads רחעו. ¹⁰ P J read אבותיו. ¹¹ P J. A reads רחעו.

¹² P J. A reads שבו ישמע מאוזניו. ¹³ Read לשאוב. Cf. Othioth

of 'R. Akiba' on p. 148 of text.

העולם נתן לו ראיית עינים וחילוק רגלים ומעמידו ומצינו¹ על בודיו ועל
 סבתו וחיוכו לו נמולין טובים במקום בית. ודק בו נשמת חיים ורוח
 מהרה מאתו. 9 ואשרי אדם אשר לא ימנע את רוח אלהים² הקדושה
 אשר שמה ופתחה בקרבו. האשריו אם ישיבנה מהורה לבוראה כיום
 אשר³ הופקדה בו: 10 עד הנה דברי נפתלי בן ישראל אשר הוכיח
 לבניו *בנופת מיתוק חיבו*⁴;
 סליקא צואת נפתלי בן יעקב:

¹ A P. Read ומצינו with O. ² Rest missing in P J. ³ A
 adds above the line. ⁴ Corrupt. Read perhaps מתוק בשיח
 מנופת = 'with words sweeter than honey.'

APPENDIX III

ARAMAIC AND GREEK FRAGMENTS CONTAINING PHRASES AND
CLAUSES FROM AN ORIGINAL (?) SOURCE OF THE TESTAMENT
OF LEVI AND THE BOOK OF JUBILEES.

CAMBRIDGE FRAGMENT

(First 14 lines are missing)

(Col. a)		(Col. b)
15	אחי בכל עדן	3
16	דברת די בלא	א די חו בשבם
17	למעבר כרין בב	אחי ואחי דן
18	יעקב אבי ורא	בשבם ומה
19	ואמרנן להן ב	מ (עב) די חמסא ואחי
20	צביין אינן בברתן ונתי בולן א(חין)	אינן יהודה די אנה ושמעון
21	חברין 2 מזורו עודלת בשרכן	אחי אולטא לה
22	ותחמין כ(ואתן) ותחן חתימין	אחונן די למד
23	כואתן במילת	י(יהודה קרמא (די) שבק עצמא
(Then three columns missing.)		(A section lost here.)

Where the above texts have parts in common with the Testament of
Levi, these are underlined.

BODLEIAN FRAGMENT

(Col. a)

- 1 4 שלמא וכל חמדת בכורי ארעא
 2 כולא למאכל ולמלכות חרבא פגשא
 3 וקרבא ונחשירותא * ועמלא
 4 ונצפתא ^b וקמלא וכפנא 5 זמנן תאכול
 5 חמנן חכפן חמנן חעמול חמנן
 6 תנח חמנן תרמוך חמנן תנוד
 7 שנת עינא 6 כען חזי לך הכין רבינך
 8 מן כולא ודך יחבנא לך רבות שלם
 9 עלמא 7 ונגדו שבעתין מן לוחי
 10 ואנה אתעירת מן שנתי ארין T. Lev.
viii. 18.
 11 אמרת חזוא הוא דן וכן אנה
 12 מחמה די יהוי לה כל חזוא וממרת viii. 19.
 13 אף דן בלבי ולכל אינש לא גליתח
 14 8 ועלמא על אבי יצחק ואף הוא כדן
 15 (ברכ)ני 9 ארין כדי הוח * יעקב
 16 עשר כל מה דיהוה לה בגדרה
 17 (וכדי) אנה הוית קרמי בראש
 18 (כהונת)ה ולי מכל בנחוי יתב קרבן
 19 לאל * ואלבשי לבוש כהונתא
 20 (וז)לי ידי ^d והוית כהן לאל עלמאי (Jub.
xxxii. 3-)
 21 וקרבת כל קרבנחוי וברכת לאבי viii. 10.
 22 בחייתו וברכת לאחי 10 ארין כולחון
 23 ברכוני ואף אבא ברכני ואשלמית

* As in Syriac.

^b Root in Syriac = 'to hiss with rage.'

° Corrupt for ורח.

^d So Jub. xxxii. 3 'His father clothed him in the garments of the priesthood and filled his hands.'

(Col. b)

(Greek Fragment)

1 להקרבא קורבנהי בבית אל 11 ואולנא T.
 2 מבית אל ושרינא בבירת אברהם Lev.
 3 אבונן לות יצחק אבונה 12 וחזא ix. 1?
 4 יצחק אבונא לכולנא וברכנא ix. 5.
 5 חזי 13 וכי ידע די אנה כהן לאל
 6 עליון למארי שמיא שארי
 7 לפקדה יתי ולאמלא יתי דין ix. 7.
 8 כהנותא ואמר לי 14 לוי אודתר
 9 לך ברי ברי מן כל מוטאח ומן
 10 כל חסא דינך רב הוא מן כל
 11 בישרא 15 וכען ברי דין
 12 קרשטא אחויןך ולא אממר
 13 מינך כל פתנא לאלפותר דין
 14 כהנותא 16 לקרמין הידותר לך ix. 9.
 15 ברי מן כל פחו וטמאה ומן כל
 16 זנות 17 ואנת אנתתא מן משפחתי ix. 10.
 17 סב לך ולא תחל זרעך עם זניא (ix. 9
 18 ארי זרע קריש אנת וקריש ?)
 19 זרעך היך קודשא ארו כהן
 20 קריש אנת מחקרי לכל זרע
 21 אברהם 18 קריב אנה ל(אל) וקריב ii. 10.
 22 לכל קרישדע כען * אודכי (Jub.
 23 בבשרך^b מן כל מוטאח כל נבר xxi.
 16.)

11. καὶ ἀνῆλθομεν ἀπὸ Βεθὴλ καὶ
 κατελύσαμεν ἐν τῇ αὐλῇ Ἀβραὰμ τοῦ
 πατρὸς ἡμῶν παρὰ Ἰσαὰκ τὸν πατέρα
 ἡμῶν. 12. καὶ Ἰδεν Ἰσαὰκ ὁ πατήρ
 ἡμῶν πάντας ἡμᾶς καὶ ἠύλθησεν ἡμᾶς,
 καὶ ᾠφθάνθη. 13. καὶ ὅτε ἔγνω ὅτι
 ἐγὼ ἱεράτευσα τῷ Κυρίῳ¹ δεσπότη τοῦ
 οὐρανοῦ ἤρξατο
 διδάσκειν² με τὴν κρίσιν
 ἱεροσύνης³ καὶ εἶπεν⁴ 14. Τέκνον Ἀεὺί,
 πρόσσεχε σεαυτῷ ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας⁵.
 ἡ κρίσις σου μεγάλη ἀπὸ πάσης
 σαρκός. 15. καὶ νῦν⁶ τὴν κρίσιν τῆς
 ἀληθείας ἀναγγελῶ σοι καὶ οὐ μὴ κρύψω
 ἀπὸ σοῦ πᾶν ῥῆμα⁷ διδάξω σε⁷
 16. πρόσσεχε⁸ σεαυτῷ⁹ ἀπὸ παντός
 συνουσιασμοῦ καὶ ἀπὸ πάσης¹⁰ ἀκαθα-
 ρίας καὶ ἀπὸ πάσης πορνείας. 17.
 οὐτὶς πρῶτος ἀπὸ τοῦ σπέρματος¹¹ λαβὴ
 σεαυτῷ καὶ μὴ βεβηλώσης τὸ σπέρμα
 σου μετὰ πολλῶν¹². ἐκ σπέρματος γὰρ
 ἀγίου εἶ, καὶ *τὸ σπέρμα σου ἀγίον
 καὶ τὸ σπέρμα τοῦ ἀγιασμοῦ σου ἐστίν.
 Ἱερεὺς ἀγιος κληθῆσεται τῷ¹³ σπέρματι
 Ἀβραάμ. 18. Ἐγγὺς εἰ¹⁴ κυρίου καὶ
 οὐ¹⁵ ἔγγυς¹⁴ τῶν ἁγίων αὐτοῦ. Γίνου¹⁵
 καθαρὸς ἐν τῷ σώματι¹⁶ σου ἀπὸ πάσης
 ἀκαθαρσίας παντὸς ἀνθρώπου

^a Emended in accordance with Gk. Frag. καὶ Ἰδεν and Jubilees xxxi. 9 from ודעא. ^b So Jub. xxi. 16 'Be pure in thy body.'

¹ Aram. = θεῷ τῷ ὑψίστῳ. ² Aram. = παραγγέλλειν με καὶ διδάσκειν.
³ So this MS. writes this word always. ⁴ Aram. repeats τέκνον. ⁵ Aram.
 adds καὶ ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας. ⁶ Aram. adds τέκνον. ⁷ Aram. = ὅστε
 διδάσκειν σε τὴν κρίσιν τῆς ἱεροσύνης. ⁸ Aram. pref. πρῶτον. ⁹ Aram. adds
 τέκνον. ¹⁰ Aram. om. ¹¹ Aram. = γένους μου. The Aram. here is really
 a Hebrew word. ¹² Corrupt for πορνῶν. ¹³ Aram. = ἁγίον τὸ σπέρμα
 σου ὡς τὸ ἅγιοσμα, ὅτι ἱερεὺς ἀγιος σὺ κληθῆσῃ τῷ παντί. Here τὸ σπέρμα σου
 ἀγίον and τὸ σπέρμα τοῦ ἀγιασμοῦ σου are dittographs. ¹⁴ Aram. adds
 πάντων. ¹⁵ Aram. = Γίνου νῦν. ¹⁶ Here γίνου . . . σώματι σου agrees
 with Jub. xxi. 16. See note on Aram.

line 7 דין here T. Lev. ix. 9 has νόμον, but Gk. Frag. κρίσιν. Cf. Deut.
 xviii. 3 for the phrase κρίσις ἱεροσύνης, i. e. משפט כהנים.

line 16 משפחתי; cp. T. Lev. ix. 10 ἀπὸ γένους, but Gk. Frag. has
 ἀπὸ τοῦ σπέρματος.

20	אינן די אמר לי די חזן להקח	καὶ κυάρισσον καὶ δάφνην ¹¹ καὶ
21	מנחן ל(חזן)ת עלתא על מנחא	ἀσφάλαθον. 25. *Ταῦτα εἶρηκεν ὅτι
22	וכדי (הקח) מן אעז אלן על	ταῦτά ἐστιν ἃ σε ¹² ἀναφέρειν ὑποκάτω
23	מנחא ונרא ישראל להדלקא	τῆς ὀλοκαυτώσεως ἐπὶ τοῦ θυσιαστη-
		ρίου ¹³
		καὶ τὸ πῦρ τότε ¹⁴ ἄρξει ἐκκαίειν

I append here in parallel columns, the three lists of these trees, as they help to settle the question of the mutual relations of the Aramaic and Greek. The names of the trees are given in Greek so far as possible:—

ARAMAIC.	GREEK FRAG.	JUB. XXI. 12.
κέδρος	κέδρος	κυάρισσος
δεφράνα	δεφράνα	δεφράν
ἀμύγδαλος	σχίνος	ἀμύγδαλος
στρόβιλος	στρόβιλος	στρόβιλος
πίτυς	πίτυς	πίτυς
מוריא	δλδına (i. e. מוריא)	κέδρος
βερῶθα	βερῶθα	βῦρᾶθι
סוקי	סוקי	סוקי
עלאא	κυάρισσος	עלאא
דאפנה	דאפנה	μυρσίνη
מורסין	ἀσφάλαθος	דאפנה
ἀσφάλαθος (?)		ἀσφάλαθος

Here the first and third lists practically imply the same original. They diverge in their order. Jub. relegates no. 1 of Aram. to the sixth place and possibly no. 6 of Aram. to its first place. Also it transposes the order of 10 and 11.

The second list differs from the first and third in that it omits ἀμύγδαλος and עלאא and adds σχίνος. Again it gives κυάρισσος where the other lists give μυρσίνη. From these facts it is clear that the Greek Frag. cannot be the source of the Aramaic.

מלך = 'plane tree,' see Rosh ha-Shan., 23 a, where ten different names are applied to the cedar. Jub. xxi. 12 = φυλάσσουν εἰς τὰ ξύλα προσφορᾶς προσφέρειν ταῦτα τὰ ξύλα ἐπὶ τὸν βωμόν (so MS. A), κυάρισσον, δεφράν, ἀμύγδαλον, στρόβιλον, πίτυν, κέδρον, βῦρᾶθι, τῶν αὐτῶν (corrupt transliteration of מוריא), δένδρον עלאא, μυρσίνην, δάφνην, κέδρον ὀνομαζομένην ἁρβατ (corrupt for ἀσφάλαθος) (emended text). ε Read וְהָיָה = דֵּי. ^h Restored by Cowley.

Here Gk. om. καὶ עלאא.

¹¹ Aram. trans. before κυάρισσον against Gk. and Jub. ¹² Corrupt, perhaps, for ταῦτά ἐστιν (ἃ εἶρηκέν μοι) ἃ δֵי.

So Aram. ¹³ Aram. adds καὶ ὅτι . . . ἐκ τούτων τῶν ξύλων ἐπὶ τὸν βωμόν.

⁴ Aram. om.

(Col. d)

- 1 בחן הוא בארץ חשאר למורק דמא
 2 על כותלי מדבתה 26 ועוד רחע יידך
 3 ורגליך מן דמא ושירי להנסקה אבריה
 4 מלחיי. 27 ואשח^b הוי מתנסק לקרמין
 5 ועלחוי חפיי תרבא ולא יתחוח לח
 6 דם †נסבת תורא[†]. 28 ובתרדחוי צוארה
 7 ובתר צוארה ידחוי ובתר ידחוי
 8 ניעא עם בן דפסא ובתר ידיא^d
 9 ירכאתא עם שדרת חרצא
 10 ובתר ירכאתא רגליך רחיען עם
 11 קריבא 29 וכולחון מלחין במלח כרי
 12 חוה לחן במסתחון 30 ובתר דנה נישפא
 13 בליל במשאח ובתר כולא חמר נסך
 14 והקמיר עליחון לבונה ויהון (כל)
 15 עובריך בסרך וכל קורבניך (לרעו)א
 16 לריח ניחח קודם אל עלין 31 (וכל די)
 17 תחזה עביר בסרך חוי עב'יר במדה)
 18 ובמתקל לא תותר צבו די לא (חח)
 19 ולא תחסר מן חושבן *חות. . אע(ר) *
 20 חוין † להקרבה לכל די סליק למדב(חא)
 21 32 לתורא רבא בכר^e אעין ליא במתקל
 22 ואם תרבא בלחודחוי סליק שיתה
 23 מנין ואם פר תורין הוא די סליק
 ξύλων καθήκει αὐτῷ ἐν σταβμῷ, καὶ εἰς τὸ στέαρ μόνον ἀναφέρεσθαι ἐξ μῶσῃ καὶ
 τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ^g πεντήκοντα μῶσῃ. καὶ εἰς τὸ στέαρ αὐτοῦ μόνον πέντε μῶσῃ.

(The next four columns of the Aramaic are missing.)

- * Read מלחין. ^b Emend into ראשא with Gk. ^c Gk. = ראשא על.
^d Read ניעא. Cowley suggests דנא. ^e Read חוי די אעין. ^f MS. reads
 חוין. ^g MS. reads בכר.

¹ Corrupt (?) for τοῦ ἔσσεσθαι. ² Defective and corrupt. Perhaps we should read μὴ ἐλαττώσης τοῦ λογισμοῦ τοῦ καθήκοντος τῶν ξύλων τῶν καθήκοντων. This suggestion is supported by ver. 52 below, where we have λογισμὸν τῶν ξύλων. The Aram. also favours this suggestion, and the expressions that follow בכר אעין. Wilkins suggests that οὕτως is a remnant of ἐλαττώσης. For conjunction of the two ideas περιρσεύειν and ἐλαττοῦν see Deut. iv. 2; Eccles. xlii. 21; Eccles. iii. 14. ³ = השני (cp. vers. 38, 41) but Aram. = השני. For phrase cf. Judg. vi. 25.

33. καὶ εἰς μόσχον τέλειον μῆ μυαῖ. 34. καὶ εἰ κρῶς ἐκ προβάτων ἢ τράγος ἐξ αἰγῶν τὸ προσφερόμενον ἦ, καὶ τούτῳ λῆ μυαῖ, καὶ τῷ στέατι τρεῖς μυαῖ. 35. καὶ εἰ ἄρνα ἐκ προβάτων ἢ ἔριφον ἐξ αἰγῶν κῆ μυαῖ· καὶ τῷ στέατι βῆ μυαῖ. 36. καὶ εἰ ἀμνὸς τέλειος ἐνιαύσιος ἢ ἔριφος ἐξ αἰγῶν ιεῖ μυαῖ, καὶ τῷ στέατι μίαν ἡμισυ μυνῶν. 37. καὶ ἄλλας ἡποδοδευκτω¹ τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ ἀλῆσαι τὸ κρέας αὐτοῦ, καὶ ἀνένεγκε ἐπὶ τὸν βωμόν. σάτον καθήκει τῷ ταύρῳ. καὶ ὃ ἂν περισσεύει τοῦ ἄλλος ἀλῆσον ἐν αὐτῷ τὸ δέρμα. 38. καὶ τῷ ταύρῳ τῷ δευτέρῳ τὰ πέντε μέρη ἀπὸ τῶν ἐξ μερῶν τοῦ σάτου. καὶ τοῦ μόσχου τὸ διμοῖρον τοῦ σάτου. 39. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἡμισυ τοῦ σάτου, καὶ τῷ τράγῳ τὸ ἴσον. 40. καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ τὸ τρίτον τοῦ σάτου. καὶ σεμίδαλις καθήκουσα αὐτοῖς. 41. τῷ ταύρῳ τῷ μεγάλῳ² καὶ τῷ ταύρῳ τῷ βῆ καὶ τῷ μοσχάρῳ, σάτον σεμίδαλιν. 42. καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ τράγῳ τὰ δύο μέρη τοῦ σάτου καὶ τῷ ἀρνίῳ καὶ τῷ ἐρίφῳ ἐξ αἰγῶν τὸ τρίτον τοῦ σάτου καὶ τὸ ἔλαιον. 43. καὶ τὸ τέταρτον τοῦ σάτου τῷ ταύρῳ ἀναπεποιημένοι ἐν τῇ σεμίδαλι ταύτη[ν]. 44. καὶ τῷ κριῷ τὸ ἕκτον τοῦ σάτου, καὶ τῷ ἀρνίῳ τὸ ὄγδοον τοῦ σάτου καὶ ἀμνῶν καὶ οἶνον κατὰ τὸ μέτρον τοῦ ἐλαίου τῷ ταύρῳ καὶ τῷ κριῷ καὶ τῷ ἐρίφῳ κατασπείσας σπονδήν. 45. Λιβανωτοῦ σίκλοι ἐξ τῷ ταύρῳ καὶ τὸ ἡμισυ αὐτοῦ τῷ κριῷ καὶ τὸ τρίτον αὐτοῦ τῷ ἐρίφῳ, καὶ πᾶσα ἡ σεμίδαλις ἀναπεποιημένη. 46. ἡ(ν) ἂν προσαγάγεις μόνον οὐκ ἐπὶ στέατος³ προσωχθίσεται⁴ ἐπ' αὐτὴν λιβάδου δολιὴ σίκλων δύο· καὶ τὸ τρίτον τοῦ σάτου τὸ τρίτον τοῦ ὕψους ἔστιν. 47. καὶ τὰ δύο μέρη τοῦ βάτου καὶ δολιῆς τῆς μνᾶς ἢ σίκλων ἔστιν. καὶ τοῦ σικλίου τὸ τέταρτον δολιὴ θερμὸν δ' ἔστιν· γίνεται ὁ σίκλος ὥσει ιε' θερμοὶ καὶ δολιῆς μνᾶς. 48. καὶ νῦν, τέκνον μου, ἀκουσον τοὺς λόγους μου καὶ ἐνωτίσαι τῆς ἐντολᾶς μου, καὶ μὴ ἀποστήτησιν οἱ λόγοι μου οὗτοι ἀπὸ τῆς καρδίας σου ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις σου, ὅτι ἱερεὺς σὺ ἅγιος κυρίου. 49. καὶ ἱερεῖς ἔσονται πᾶν τὸ σπέρμα σου· καὶ τοῖς υἱοῖς σου οὕτως ἐντείλων ἵνα ποιήσουσιν κατὰ τὴν κρίσιν⁴ ταύτην ὥς σοι ὑπέδειξα. 50. Οὕτως γάρ μοι ἐντείλατο ὁ πατήρ Ἀβραὰμ ποιεῖν καὶ ἐντέλλεσθαι τοῖς υἱοῖς μου. 51. καὶ νῦν, τέκνον, χαίρω ὅτι ἐξελέχθης εἰς ἱεροσύνην ἁγίαν καὶ προσενηγεῖν θυσίαν κυρίῳ ὑψίστῃ, ὥς καθήκει κατὰ τὸ προστεταγμένον τούτῳ ποιεῖν. 52. ὅταν παραλαμβάνεις θυσίαν ποιῶν θύαντι κυρίου ἀπὸ πάσης σαρκὸς κατὰ τὸν λογισμόν τῶν ξύλων ἐπιδέχου οὕτως, ὥς σοι ἐντέλλομαι, καὶ τὸ ἄλλας καὶ τὴν σεμίδαλιν καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν λίβανον ἐπιδέχου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν ἐπὶ πάντα κτήνη. 53. καὶ⁵ (Jub. xxi. 16-18 = 53-56.) ἐπὶ πᾶσαν ἔραν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας ὅταν πορεύει πρὸς τὸ θυσιαστήριον·

¹ A corrupt form of ἀποδείκνυμι. The context shows that an imperative is needed here. Now the 2nd sing. imper. = ἵστη, which the Greek translator should have rendered by βάλλα.

² Seems to be the equivalent of τελείῳ = מַשְׁרָא in ver. 32.

³ Corrupt for προσενηχθήσεται. ⁴ = מַשְׁרָא.

⁵ With 53-56 cf. Jub. xxi. 16-18 which I here retrovert into Greek. 16. καὶ ἐπὶ πᾶσαν ἔραν γίνου καθαρὸς ἐν τῷ σώματί σου καὶ πλύνε σεαυτὸν ἐν ὕδατι πρὸ τοῦ ἐλθεῖν τοῦ προσφέρειν ἐπὶ τὸν βωμόν, καὶ νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας πρὸ τοῦ ἐγγίσειν πρὸς τὸν βωμόν, καὶ ὅτε τὴν θυσίαν ἐτέλεσας, πάλιν νίπτου τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας. 17. καὶ μὴ ὀφθῇτω πᾶν αἷμα ἐπὶ σοι μηδὲ ἐπὶ τῇ στολῇ σου κάλυπτε αὐτὸ τῇ γῇ. 18. καὶ μὴ φάγε το

- καὶ ὅταν ἐκπορεύεις ἐκ τῶν ἀγίων, πᾶν αἷμα μὴ ἀπέσθω τῆς στολῆς σου· οὐκ ἀνήψης αὐτῷ αὐθήμερον. 54. καὶ τὰς χεῖρας καὶ τοὺς πόδας νίπτου διὰ παντός ἀπὸ πάσης τῆς σαρκός. 55. καὶ μὴ ὀφθῇτω ἐπὶ σοὶ πᾶν αἷμα καὶ πᾶσα ψυχὴ†¹ τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν ἐν τῇ σαρκί. 56. καὶ ὁ ἐὰν ἐν οἴκῳ τοῦτος σεαυτὸν πᾶν κρέας φαγῇ [κε]κάλυπτε τὸ αἷμα αὐτοῦ τῇ γῇ πρῶτον πρὶν ἢ φαγεῖν σε ἀπὸ τῶν κρεῶν καὶ (Jub. οὐκίτι ἔσθω ἐσθίων ἐπὶ τοῦ αἵματος. 57. *οὕτως γὰρ μοι ἐπετίλατο ὁ πατὴρ μου xxi. 1.) Ἀβραάμ², ὅτι οὕτως εἶδεν ἐν τῇ γραφῇ τῆς βίβλου τοῦ Νῶε περὶ τοῦ αἵματος. 58. καὶ νῦν, ὡς σοί, τέκνον ἀγαπητόν, ἐγὼ λέγω, ἡγαπημένος σὺ τῷ πατρί σου καὶ ἄγιος κυρίου ὑψίστου· καὶ ἡγαπημένος ἔσθι ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀδελφούς σου. 59. τῷ σπέρματί σου εὐλογηθήσεται ἐν τῇ γῇ καὶ τὸ σπέρμα σου ἕως πάντων τῶν αἰώνων ἰσχυροθήσεται ἐν βιβλίῳ μνημοσύνου ζωῆς. 60. καὶ οὐκ ἐξαληφθήσεται τὸ ὄνομα σου καὶ τὸ ὄνομα τοῦ σπέρματός σου ἕως τῶν αἰώνων. 61. καὶ νῦν, τέκνον Λεὶ, εὐλογημένοι ἔσται τὸ σπέρμα σου ἐπὶ τῆς γῆς εἰς πάσας τὰς γενεὰς τῶν αἰώνων. T. Lev. 62. καὶ ὅτε ἀνεπληρώθησάν μοι ἐβδομάδες τέσσαρες ἐν τοῖς ἔτεσιν τῆς ζωῆς μου xi. 1. ἐν ἔτεσιν ὀγδόῃ καὶ εἰκοστῇ ἔλαβον γυναῖκα ἑμῶν, ἐκ τῆς συγγενείας Ἀβραὰμ τοῦ πατρὸς μου Μελλάν, θυγατέρα Βαβουήλ, υἱοῦ Λαβὰ, ἀδελφοῦ μητρὸς μου. 63. xi. 2. καὶ ἐν γαστρὶ λαβοῦσα ἐξ ἐμοῦ ἔτεκεν υἱὸν πρῶτον καὶ ἑκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Γηρσώμ· εἶπα γὰρ ὅτι πάροικον ἔσται τὸ σπέρμα μου ἐν γῇ, ἣ ἐγενήθη· πάροικοί xi. 3. ἔσμεν ὡς τούτῳ ἐν τῇ γῇ †τῇ μητέρα νομιζομένη†. 64. καὶ ἐπὶ τοῦ παιδαρίου ἴδον ἐγὼ ἐν τῷ ὁράματί μου, ὅτι ἐκβεβλημένος ἔσται αὐτός καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ἱεροσύνης ἔσται [τῷ σπέρμα αὐτοῦ].

αἷμα, αὐτὸ γὰρ ἐστὶν ἡ ψυχὴ· οὐκίτι ἔσθω ἐσθίων τὸ αἷμα. ¹† καὶ πᾶσα ψυχὴ† τὸ γὰρ αἷμα ψυχὴ ἐστὶν. Here Jub. xxi. 18 'And do not eat any blood; for it is the soul,' shows what should be read. ² Cf. Jub. xxi. 1 where Abraham gives these commands to Isaac, and yet agrees with Test. Lev. ix. 6 where Isaac is represented as passing them on to Levi.

(Col. c)

(Two lines missing.)

66 . . ה כז

T. (חזרת) עוד

Lev. xi. 6. (וקרא) חי שמח (קחת . 67 חזית) די לה

xi. 5. (תחו) כנשת כל (עמא ודי) לה תהוה

(כז)חא בבתא (לכל יש)ראל

xi. 4. 68 בשנת אר(בא ותל)חין לחי

ליד בירחא קמ(אח ב)ר ליד(חא)

עם מדנא שמש(א) . 69 ועוד

xi. 7. אוספת והיית עמה ולידת לי בר

תליתי וקראתי שמה מררי ארי

מר לי עלוהי לחרה ארי כרי ליד

הוא מית * והוה מריר לי עלוהי

סניא מן די ימות * ובעית והתחננת

עלוהי חיה בכל מר 70 בשנת

ארבעין לחי ולידת בירחה תלית(י)

71 ועוד אוספת והיית עמה והרת

וילדת לי ברתא ושית שמהא

xi. 8. ויכבר אמ(רת) כרי ולידת לי ליקר

לידת לי לכבוד לישראל

72 בשנת שתין וארבע לי לחי ולידת

בחד בתודשא שביעיא מן בחר די

65. Δ ἐτῶν ἤμην ὅτε ἐγεννήθη ἐν τῇ ζωῇ μου, καὶ ἐν τῇ ἡμῇ ἐγεννήθη ἐπὶ δυσμᾶς ἡλίου. 66. καὶ πάλιν συλλαβούσα ἔτεκεν ἐξ ἐμοῦ κατὰ τὸν καιρὸν τὸν καθήκοντα τῶν γυναικῶν καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Καάθ. 67. καὶ * ὅτε ἐγεννήθη¹ ἑώρακα ὅτι ἐπ' αὐτῷ ἔσται ἡ συνεγωγὴ πάντος τοῦ λαοῦ, καὶ ὅτι † αὐτὸς² ἔσται ἡ ἀρχιεροσύνη ἡ μεγάλη, * αὐτὸς καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ἔσονται ἀρχὴ βασιλείων ἱεράτευμα τῷ Ἰσραῆλ.

68. Ἐν τῷ † ἐναυτῷ³ καὶ λ ἔτει⁴ ἐγεννήθη ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μῆ τοῦ μηνὸς ἐπ' ἀνατολῆς ἡλίου. 69. καὶ πάλιν συνεγενόμην αὐτῷ * καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβον¹, καὶ ἔτεκέν μοι υἱὸν τρίτον καὶ ἐκάλεσα τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεραρήν· ἐλυπήθη γὰρ περὶ αὐτοῦ.

* This is obviously a dittograph of מית . . . לי preceding. The two words of לחרה and שניא are here synonymous. This dittograph points to our text being a translation.

¹ Aram. om. ² Read αὐτῷ with Aram.; αὐτῷ καὶ τῷ σπέρματι in next line. ³ Corrupt for τεράττω. Cf. Aram. ⁴ Add ζωῇ μου with Aram.

(Col. e)

81 והוּו כל יומי חיי שבע ות(ל)י(ת)י(ו)ם אה ¹	T. Lev.
שנן וחזיתי לי בגן ת(ל)תאין) עד ²	xix. 5.
די לא מיתת 82 וב(שנת מאח ות)סני	xii. 6.
עשרה לחיי היא ש(תא) די מית בה	xii. 7.
יוסף אחי קריחי לב(ני ול)בניהון	
ושריתי לפקדה הנון כל ד(י) הוזה	
עם לבבי 83 ענית ואמרת לבני(שמעו)	
למאמר לוי אבוכון והציתו לפקודי	
ידיד אל. 84 אנה לבן מפקד בני ואנה	xiii. 1.
קושמא לבן מהחוי חביבי 85 ראש	Pa. exix.
עובריכון יהוי קושמא ועד	160.
עלם(א) י(חו)י קאים עמכון. צדקה	
86 וקוש(מא) מלכני עלן	
עללה בריכא ו(זר)עא 87 די זרע	xiii. 6.
מאב מאב מהנעל ודי זרע	
ביש עלוהי תאיב זרעה	
88 וכען בני ספר מוסר	
חוכמא אפילו ¹ לבניכון ותהוי	xiii. 2.
חוכמתא עמכון ליקר עלם	
89 די אליף חוכמתא ויקר היא	xiii. 3.
בה ודי שאים חוכמתא ² לבשרון	
מתיבה 90 חזו בני ליוסף אחי	xiii. 9.
(ד)מאלפא ספר ומוסר חכמא	xiii. 2.

¹ Read with Pass אליפו.² Emend into לבשרון.

(Col. f)

(Two lines missing.)

- 3 תשב 91
 4 נבר לב
 5 מוחו את
 6 וסנה עה לכל מ(אתא)
 7 ומדינה ל לה אחא
 8 הוי בה (לא כוא)ת נבר הוא בה xiii. 3.
 9 ולא דמ(ה בה ל)צברי ולא דמח
 10 בה לזיל¹ די כלהון יהבין
 11 לה בה יקר (א)די כולה צבין xiii. 4.
 12 למאלף מן חוכמתה 92 רחמיה(י)
 13 סניאן ושאלו שלמה רברבין
 14 93 ועל בורסי ייקר מתותבין לה
 15 בריל דמשמע מילי חוכמתה
 16 94 עותר רב די יקר היא חכמתה
 17 וסימא מאבא לכל קניהא הן xiii. 7.
 18 95 יאתון מלכין תקיפין ועם רב
 19 חיל ופרשין ורתיבין סניאן
 20 עטתם וינסבון מאת
 21 ומדינה רבחות כל די בהון
 22 אתורי חוכמתא לא יבחון
 23 ולא ישבחון מממדיה ולא

¹ Read לזיל = *parolap.*

APPENDIX IV

CHRISTIAN ADDITIONS MADE BY THE SLAVONIC SCRIBE IN S¹.*

After T. Reuben vi. 12 adds:—

Ἐννόει, Ἰουδαίε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα
ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγένεσθαι τοῦ θανάτου, ὡν ἀρχιερεὺς μετὰ τὸν Λευί.
Ἐξ Ἰούδα εἶπεν ὁ θεὸς αὐτὸν ὥστε κρατεῖν παντὸς τοῦ λαοῦ καὶ προσκυνεῖν
τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅστις ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ
ἀοράτοις. Ἐννόει δὲ σὺ, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οἶδεις τῶν ἐπιχθονίων δύνатаи
ὠφέλειαν ἑαυτῷ προσφέρειν· πῶς γὰρ δύνатаи ὠφελεῖν, μὴ ὁρῶν τὸ
ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἐστὶ μαχεῖται, ἀλλὰ τῇ κλήσει τοῦ θεοῦ ὑπὸ τούτου
ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. Καὶ προσθεὶς
ταύτην τὴν σκέψιν, καὶ ἐστὶ ἐλεξεν, αὐτὸς ἔσται ὑμῖν ὁ βασιλεὺς ὁ
αἰώνιος ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι ὁ βασιλεὺς ὁ αἰώνιος γενήσεται ἀπὸ
τοῦ Ἰούδα.

After viii. 3 repeats and adds:—

Καὶ νῦν, τέκνια μου, ὑπακούετε Λευὶ καὶ ἐν Ἰούδα λυτρωθήσεσθε·
καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλὰς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ
ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ κύριος ἐκ τοῦ Λευὶ ὡς
ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰούδα ὡς βασιλέα καὶ ἡνθρωπων, οὕτως σώσει καὶ
πάντας ἀνθρώπους. Ὁρᾶτε, οἱ ἀθυμοῦντες, ὁ Κύριος καθίστησι ἱερέα
ὑμῖν ἀπὸ Λευί, ὡς ἀρχιερέα εἶπεν ὁ θεὸς ὅτι ἡμφίεσε αὐτὸν τῇ σαρκὶ
καὶ ἦν ὥσπερ ἱερεὺς κατὰ Λευί· ὡς εἶπεν πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ τὸ
γένος τοῦ Ἰσραὴλ τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται ἐσώζοντο ἀπὸ αὐτῶν.
τῶν ὑψιτέρων ἀποστόλων ἦσαν δώδεκα . . καὶ ἑννέα τῶν μαθητῶν ὑμεῖς
ἔσεσθε ταλαίπωροι προοριμμένοι, ἐν ὕβρει καὶ ἐν αἰκελίᾳ καὶ ἐν ἐλέγχῃ
εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 3. Διὰ τοῦτο ἐντέλλομαι . . ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς
ἐντελίησθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν, καὶ ἃ εἶπον ὑμῖν ὅπως φυλάξητε εἰς τὰς
γενεὰς ὑμῶν.

* The text is frequently corrupt and unintelligible. Professor Morfill's rendering reproduces the text as it stands. In some passages the corruptions are obvious.

After T. Sim. viii. 3 adds:—

Ἄκουε, ᾧ Ἰουδαίε, ὅτι λέγει ὁ Συμεών, ἑώρακα γὰρ ἐν λόγοις βιβλίων Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρῆσονται. ὥς οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ θεοῦ καὶ διαφθαρέντες ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν Λεὶ ἀδικήσουσιν, τοῦτο ἐστὶ. ὁ Χριστὸς Ἰησοῦς ἀρχιερεὺς ἐστὶ κατὰ τὸν Λευιτικόν, αὐτὸν οἱ Ἰουδαῖοι ἐκέντησαν λόγχῃ. Ἀλλ' οὐ δύνησονται πρὸς Λεὶ ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμήσει. Ὁμολόγει, Ἰουδαίε, πρόσχε τῷ πολέμῳ Κυρίου, ὅτι τῷ Κυρίῳ ἀνθίσταντο, καὶ ἀνθιστάμενοι τῷ σταυρῷ ἐγομφάσατε πάσχοντα κατὰ βούλησιν αὐτῶν ἐν μνημεῖῳ σφραγίσαντες ἐθήκατε, ἀλλὰ τῆς σφραγίδος ὅλης σωζομένης ἀνεγέρθη ἐκ τοῦ μνημείου ἄνευ διαφθοράς, ἀλλ' οὐκ ἐδυνήθη (repetition) κατέχειν τὸ θεῖον τὸ μνημεῖον ἐσφραγισμένον. ἀλλ' ὥσπερ ὁ πατὴρ Ἰακώβ προφητεύσας εὐλόγησε οὐκ ἦν αὐτοῖς εὐλογεῖν τὰ ἔθνη. καὶ προσέθηκεν ὁ Συμεών εἰπεῖν τοῖς υἱοῖς, τοῦτο ἐστὶ, ἐλευθεροῦν τὰς ψυχὰς ὑμῶν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν, καὶ ἰδοὺ ὁ Συμεὼν προφητεύει καὶ λέγει περὶ τῆς ἀφίξεως τοῦ υἱοῦ τούτου καθαίρει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς πράξεως τῆς γενεᾶς τῶν Ἑβραίων, εἰ ἀφαιρήσετε· καὶ ἐκάλυπεν Συμεὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο κωλύειν, καὶ γὰρ τότε ὁ Ἰουδαῖος ἐπληρώθη φθόρου καὶ ὑπερηφανίας καὶ δῆσαντες τὸν Ἰησοῦν ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν Πιλάτον πρὸς τὴν κρίσιν. καὶ ὁ Πιλάτος εἶπεν, οὐχ εὔρον ἐν αὐτῷ οὐδεμίαν αἰτίαν, ὁ δὲ Συμεὼν εἶπεν, εἴπερ ἀποτρέπεσθε ἀπὸ φθόρου καὶ ὑπερηφανίας τότε ὥσπερ ῥόδον ἐμὰ ὁστέα ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὥσπερ κρίνον σὰρξ ἐμὴ ἐν Ἰακώβ καὶ ὁσμή μου ἔσται θαυμασία ὁσμή, καὶ πληθυνθήσεται ὥσπερ ἀγία κέδρος. ἡ γὰρ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται ἢ ποῦ πρόσθεν δένδρον ἀγιάζεται; ἀλλὰ τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς σοφίας οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον, ὥς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ἦν ὁ υἱὸς τοῦ θεοῦ, σταυρωθῆναι ἐν κυπαρίσσῃ καὶ ἐν πεύκῃ καὶ ἐν κέδρῳ. καὶ τούτου ἕνεκα ἡ κέδρος ἀγία ὀνομάζεται, καὶ πρὸς τούτοις ὁ λόγος μου εἰς τοὺς αἰῶνας. τοῦτο ἐστὶ ἡ προφητεία περὶ τοῦ Χριστοῦ ἕως τῆς τελειώσεως τῶν κλάδων αὐτῶν καὶ μακροὶ ἔσονται τοῦτο ἔστι· τὸ ὄνομα τοῦ Χριστοῦ παρατενεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. καὶ τότε ἔσται σημεῖον, ὅταν ὁ μέγας Κύριος φαίνεται ἐπὶ τῇ γῇ ὡς ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. Ὅρα, πῶς ἑαυτῷ σώσει τὸν Ἀδὰμ· ὅτι Ἀδὰμ ἦν πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσεν παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ. καὶ ἕνεκα τούτου ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν τὴν σάρκα ἀπὸ παρθένου, ἑαυτὸς σώζων τὴν φύσιν καὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὸν Ἀδὰμ ἐγείρει καὶ τότε (εἶπεν) πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης δοθήσονται αὐτῷ εἰς πάτημα καὶ ἄνθρωποι ἄρξονται κατακυριεύειν τῶν

πονηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει τοῦ Κυρίου ἐπεμψεν τὸ ἅγιον αὐτῷ πνεῦμα ἐπὶ τοῖς ἁγίοις ἀγγέλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν καὶ δύναμιν, καὶ τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου ἐλαύνουσι πνεύματα τῆς πλάνης καὶ ἡμεῖς ἕως σήμερον ἔχουσα τὰ ἅγια ὅστέα ἐν ταῖς χερσὶ ἐτητύμως ὁσμὴ ἀκαθάρτων ψυχῶν καὶ ὁ καπνὸς ἀποφθίνει. Τότε ἐγὼ ἐγεροῦμαι ἐν χαρᾷ καὶ εὐλογήσω τὸν ὕψιστον ἀπὸ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ. Ὁρᾶτε τὴν φωνὴν τῆς ἰσχύος ὅτι τοῦ Κυρίου σταυρουμένου ἡ γῆ ἐτινάσσετο καὶ τὰ μνημεῖα ἀνεψέχθη καὶ οἱ νεκροὶ ἀνίσταντο καὶ εὐλόγησαν τὸν ὕψιστον ἀπὸ τῶν θαυμάτων αὐτοῦ πάντες. ὡς εἶπεν ὁ Θεός, ὁ σωτὴρ τοῦ ἀνθρώπου ἔχων τὴν σάρκα καὶ ἐσθίων σὺν τοῖς ἀνθρώποις.

After T. Lev. vii. 4 adds:—

Ἐννόει δὲ σὺ τὴν φροντίδα, ᾧ Ἰουδαῖε, καὶ εἰσελθε εἰς τὴν ὄψιν τοῦ Λευὶ ὡς τὸν ἄγγελον θαυμάτων ἀπὸ τῶν οὐρανῶν. καὶ αὐτῷ ὁ ἄγγελος εἶπε, σὺ ἐγγὺς τοῦ Κυρίου στήσει καὶ ἔσει ὁ ὑπηρέτης αὐτοῦ καὶ ἀποκηρύξεις τὰ μυστήρια τοῖς ἀνθρώποις. καὶ περὶ τοῦ θέλοντος σώζειν τὸν Ἰσραὴλ. Καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ᾧ Ἰουδαῖε, τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς πατράσις ὑμῶν περὶ τῆς σωτηρίας Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ τὸ ῥῆμά σοι ἐφάνη, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ἰούδα σώσει ὁ Κύριος πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων. Ἐννόει γάρ, ᾧ ταλαίπωρε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε ἄνθρωπος μεσιτεύεται ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτὸς σώζει ἡμᾶς, ἰδοὺ γὰρ ὡς ἐν πρώτοις εἰπομέν σοι, ὡς ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα ὁ Κύριος γίγνεται ἐκ τῆς παρθένου Μαρίας καὶ Λευὶ ἦν Λευίτης, καὶ κατὰ τὸν πρῶτον νόμον ἦν ἱερεὺς, ὥστε καθαρίζειν τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἦν ἱερεὺς ὅτι ὁ ἄγγελος εἶπε τῷ Λευί, ἐκ σοῦ καὶ ἐξ Ἰούδα ὁ Κύριος φανήσεται τοῖς ἀνθρώποις σώζων καὶ φέρων πᾶν τὸ γένος ἀνθρώπων ἀνευ αἵματος. Ἐννόει γὰρ ὡς οἱ ἄγγελοι τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ λατρείᾳ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν οὔτε τὸ αἷμα τῶν μόσχων οὔτε τὸ αἷμα τῶν τράγων ἀλλὰ χάριν τῷ Κυρίῳ πέμπουσιν τῆς καθαρᾶς λατρείας. καὶ οὕτως ἡμεῖς οἱ Χριστιανοὶ πέμπουσιν τῷ Κυρίῳ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα ὡς καθαρὰν λατρείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ. Ἐννόει γὰρ περὶ τούτου ἄλλου καὶ πείθου ὡς ὁ Κύριος ποιεῖ κρίσιν περὶ τούτων τῶν ἀνθρώπων. περὶ ὑμῶν δέ, ᾧ ταλαίπωροι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ἐν τῷ πυρὶ τῷ ἀσβέστῳ καὶ τῷ σκώληκι ἀκοιμήτῳ καὶ παρασκευάζων ὑμᾶς ὡς πέτρας διασκορπίζων. ἐπεὶ γὰρ τὸν Κύριον προσηλώσατε, καὶ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη τότε οὐχ ὁ ἥλιος ἐσβέσθη; ὅτε γὰρ ὑμεῖς τὸν κύριον ἐσταυρώσατε, ὡς τὸ εὐαγγέλιον λέγει, τότε γὰρ σκότος ἦν ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἀπὸ τρίτης ὥρας ἕως ἐννάτης τῶν ὑδάτων ξηρανομένων καὶ τοῦ Ἄδου αἰχμαλωτιζομένου. λέγε δέ μοι, εἰ ὁ Ἄδης

ἡχμαλωτίσθη, εἰ πολέμιοι ὤπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον ἀλλ' ὁ θεὸς αὐτοὺς ὅτε ἔκειτο ἐν τῷ μνημεῖῳ, τότε γὰρ εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην ἐλευθερῶν τὸν Ἀδὰμ τὸν πρῶτον κλητὸν ἀπὸ τοῦ δεσμοτηρίου τοῦ Ἄδου, ἦν γὰρ ὁ Κύριος τῆς γῆς καὶ τῆς ἀβύσσου, καὶ ἕνεκα τούτου ἦλθε ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. Εἰ γὰρ ἔπαθεν, ἡ θεία αὐτοῦ ἦν ἄνευ πάθους.

Καὶ, ἰδοὺ, εἶπεν Ἀεὺ, ὅτε ἐγερθέντες ἦλθομεν εἰς Βεθῆλ.

After viii. 4 adds:—

τοῦτό ἐστι ἐλαφὺ ἀγίῳ ᾧ χρίονται Χριστιανοὶ σπάντες ἐν τῇ ἀγίᾳ κολυμβήθρᾳ βαπτισμῷ. τότε ἀγιάζονται τῷ κυρίῳ καὶ δέχονται τὸν αἰώνιον βίον.

In viii. 5 after ἔλουσέ με ὕδατι καθαρῷ adds:—

τοῦτό ἐστι τῷ τριπλῷ βαπτισμῷ ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος.

and after ἄρτον καὶ οἶνον ἁγία ἀγίων adds:—

τοῦτό ἐστι τὴν ἁγίαν εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ θεοῦ.

and at close of verse:—

τοῦτό ἐστι τὸ σημεῖον τοῦ ἀγίου βαπτισμοῦ· τοῦτο γὰρ τὸ ἱμάτιον οἱ ἄγγελοι ἐπουράνιοι ἰδόντες ἠγαλλιάσαντο· ἰδόντες γὰρ τοῦτο τὸ ἱμάτιον ταύτην τὴν στολὴν ἐνδοξον νικῶσι τὰς στρατίας τῶν δαιμόνων.

After viii. 6 adds:—

καὶ οὕτως ἐκ χρόνου καὶ οὐκ εἰς αἰὲ ἐδόθη μοι ἱερατεῦειν. τοῦτό ἐστι, ὅτι μόνος ἦν εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ εἰς τοὺς αἰῶνας μένει ὁ Ἰησοῦς ὁ θεὸς ἱερατεῦειν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ.

After viii. 8 adds:—

τοῦτό ἐστι λόγων εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν· ἀκούοντες γὰρ οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἐπὶ τὴν στρατίαν τοῦ πολεμίου.

After viii. 9 adds:—

διὰ τοῦτο γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγέρθησαν καὶ ἐστεφανώθησαν ἐν τῇ ὁρθῇ πίστει.

After viii. 12 adds:—

τὶς προσελθὼν ἀλλ' οὐ γενήσεται ὁ λεγόμενος ὑπὸ τοῦ Ἰωάννου τοῦ βαπτιστοῦ, ὅστις ἦν ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῶν ἱερέων· ἔσται δὲ ἀπὸ ἄλλης

τινὸς μαθείας, ὅτι ἡ σωτηρία τοῦ κόσμου λέγεται εἶναι ἀπὸ τοῦ Χριστοῦ Ἰησοῦ.

After viii. 19 adds:—

Ἐννόει δέ, ὦ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὥς καὶ σοὶ ἐγένετο ἡ ὄψις τοῦ Λευὶ καὶ ἡ ἐνσωμάτωσις καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ, ἐγὼ σοὶ λέγω.

After πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ in x. 2 adds:—

Τί προσδοκᾷς, ὦ Ἰουδαίε, τίνα δε μένεις ἐρχόμενον τοῦ Λευὶ λέγοντος ὥς οὐκ ἐπιστεύσατε ἐν τῷ σωτῆρι τοῦ κόσμου καὶ πλανῶντες αὐτόν;

After x. 5 adds:—

ὅς γὰρ οὐ προσέχει τοῖς λόγοις μου ὁ Κύριος ἐπ ται ἐπ' ἐμὲ πῦρ αἰώνιον.

After xix. 12 T. Joseph adds:—

Ἀκούσατε γάρ, Ἰουδαῖοι, ὅτι δηλοῖ τὸ ἐνθῦμιον, εἶδε γὰρ δώδεκα ἐλάφους νεμομένους. οὗτοι δὲ ἑλαφοὶ εἰσι δώδεκα ἀπόστολοι, ἀγγέλλοντες θαύματα ἐν τῷ κόσμῳ, καὶ ἐννέα αὐτῶν, φησί, διεσπάρησαν ἐν ὅλῃ τῇ γῇ, διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατέρος καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος ὁμοῶς, φησί, οἱ τρεῖς. Οἱ τρεῖς ἐκήρυσσον καὶ ἀπέθανον οὐ λείψαντες τὸ Ἱεροσόλυμα. Ὡς ἡ γραφὴ λέγει, ὥς ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου, τοῦ ἀνόμου, Ἰακώβ ἀδελφὸς τοῦ Ἰωάννου ἐκτάνθη τῷ ξίφει καὶ οὕτως ὁ Στέφανος καλούμενος ὁ πρῶτος τῶν μαρτύρων ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων κατεφονεύθη πέτροις, ὅστις ἐκοιμήθη λέγων Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐκ οἶδασι γὰρ ὃ τι ποιοῦσιν. Ὁράω, φησί, ὅτι ἐξῆλθε παρθένος ἐξ Ἰουδα, τοῦτό ἐστι ἡ ἁγία παρθένος (ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ) ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰουδα ἡ θυγάτηρ τοῦ Ἰωαχίμ, ἔχουσα ἐσθῆτα βυσσίνην. τοῦτο ἐστὶ οὐ μιανθείσα οὐδὲ ὑβρισθείσα (?), ἀλλὰ καθαρὰ καὶ σφόδρα καθαρὰ ἐξ ἧς ἦλθεν ὁ ἄμνος ἄτερ κακίας, τοῦτο ἐστὶν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ αἰδήμων, ταπεινὸς ἄνευ λαιδορίας, ἄνευ κακίας ὅλως ἄνευ ἁμαρτίας, καὶ ἐπὶ τῇ ἀριστερᾷ ὥσπερ λέων, φησί, καὶ γὰρ ὁ λόγος τῆς θεότητος αὐτοῦ μέγας καὶ δεινὸς καὶ ἰσχυρὸς καὶ εὐγνωστός, καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρων κατ' αὐτόν, φησί. τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς κατάρτοι Ἰουδαῖοι, ἐωρᾶτε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαμβάνοντα ταπεινὸν ὄψιν, καὶ πάντα τὰ ἄγρια θηρία ὥρων κατ' αὐτὸν λέγοντες Λαβὲ λαβὲ σταυρώσατε, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῖν καὶ ἐπὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν. ἐνίκησεν αὐτούς, φησί, ὁ ἄμνος· τοῦτο ἐστὶ, ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐξεγέρθη ἀπὸ τῶν νεκρῶν. ὑμεῖς δὲ [] τῶν κακῶς πεπραγμένων ἐμνήσθητε καὶ ἀπωλέσατε αὐτὰ εἰς καταπάτησιν· τοῦτό

ἐστι, δώσει ὑμῶς εἰς δουλείαν εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἔσεσθε καταπατούμενοι ἕως τοῦ νῦν ἐν τῇ γῇ ὑμῶν. Καὶ ἔχαιρον, φησί, ἐν αὐτῷ οἱ ἄγγελοι καὶ οἱ ἄνθρωποι, καὶ πάντα ἡ γῆ. ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν, βασιλεὺς τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς, τὰ θύιστα καὶ τὰ νέρτερα εἰς μίαν εὐδαιμονίαν τοῦ εὐλογισμοῦ συναγερεῖ. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν. Ἰακώβ γὰρ ἦν τριῶν καὶ ἐπτὰ χ' ἐτῶν καὶ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγενήθη ἐννέα ἐτῶν καὶ ἐχαρήσαν ἐπ' αὐτῷ ἐν ἐσχάταις ἡμέραις, τοῦτό ἐστι, ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. Ἐν τῷ πρώτῳ ἦλθεν ἐκ τοῦ μὴ γενέσθαι εἰς τὸ γενέσθαι. περὶ τούτου ἔλεγον οἱ προφῆται. Καὶ ἡμεῖς χαρήσομεν ἐπ' αὐτῷ ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. ἀλλ' ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ· ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνός τοῦ Θεοῦ, τοῦτό ἐστι, ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ τὰ πρωτεῖα λαμβάνων τῇ ἐλεημοσύνῃ σώζων πάντας τοὺς λαοὺς Ἰσραὴλ, καὶ ἐνθυμοῦ σὺ Ἰσραὴλ, οὐ γὰρ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἡ σωτηρία, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν. Καὶ γὰρ οὐ μόνῳ τῷ Ἰσραὴλ ἐγένετο ἡ σωτηρία, ἐγένετο ἐκ τῆς ἀγνωστῆς παρθένου, καὶ ἔτραπε πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν. καὶ ἐνθυμοῦ ὡς ὁ ἄμνός τὴν παρθένον κηρύσσει, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ παρασालεύσεται εἰς αἰὲ καὶ εἶπεν Ἰωσήφ.

After εἰς ἀτιμίαν in x. 8 T. Benj. adds:—

οἱ μὲν θέλοντες εἶναι ἐν τῷ μέλλοντι βίῳ . . . αἰὲ . . . βάσανοι αἰώνιον . . . ἀγαλλιώντες ἐπὶ τῷ ποιοῦντι τὰ ἀγαθὰ πράγματα, ἡ συνεχῶς ἀτιμάζοντες οὐ μόνον ἀλλὰ καὶ βασανίζοντες, οἱ ἦσαν ἐνθάδε μιαιοὶ θεράποντες καὶ οὐ θέλοντες μετανοεῖν πρὶν ἢ ἐνθάδε φεύγειν καὶ ἀφικνεῖσθαι. ὁ σκώληξ γὰρ αὐτῶν οὐ λήγει, εἶπεν ὁ Χριστός—κρίμα δίκαιον καὶ τὸ πῦρ οὐ σβέννυται.

After xvi. adds:—

Καὶ ἔτι σοι λέγω, Ἰουδαίε, ἂρ' ἤκουσας Λευὶ λέγοντος τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ, εἰ γὰρ ἐσταύρωσας Κύριον ὅμως οἰκτερεῖ καὶ δέχεται τοὺς ἐρχομένους πρὸς αὐτὸν βαπτισθέντας ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος καὶ ἐννοεῖ ὅτι οὐκ ἐστὶ σοι συγγνώμη εἰ μὴ πιστεύεις ἐν αὐτῷ καὶ δέχει τὸν βαπτισμὸν ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ. καὶ γὰρ ὁ Θεὸς ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπε ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ, εἰ μὴ γενήσεται τις τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι, οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Ἄλλα σύ, ὦ Ἰουδαίε, μὴ ἐννοεῖ περὶ τῶν πρότερον ὅπως μὴ ἀπολλύης τὴν ψυχὴν σοι. Ἀποδέχου τὸν ἅγιον βαπτισμὸν καὶ ἔσει ὡς νεόγονος παῖς ἀπὸ φθορᾶς κακίας []. Ἄκουε, ὦ Ἰουδαίε, τοῦ Λευὶ λέγοντος, περὶ τῆς ἱερατείας τοῦ Κυρίου.

APPENDIX V

RETRANSLATION OF THE SECOND RECENSION (S²) OF THE SLAVONIC VERSION BY PROFESSOR MORFILL¹

ΔΙΑΘΗΚΗ ΡΟΥΒΗΜ

I. 2. 'Εν τῷ δευτέρῳ μετὰ ταῦτα ἔτει 'Ρουβήμ ὁ πρωτόγονος τοῦ 'Ιακώβ υἱὸς ἀρρωστῶν προσεκάλεσε τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα, 3. καὶ ἐμήκυνε αὐτοῖς λόγον μετανοίας καὶ εἶπε· 6. ἡμαρτον σὺν Βάλλα, τῇ δούλῃ τοῦ πατρός μου, 7. καὶ εἰ μὴ ὁ πατὴρ προσηύξατο τῷ Κυρίῳ ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ἔκτεινεν ἄν. 10. 'Εγὼ δὲ ἐπὶ τὰ ἔτη οὐκ ἐχευσάμην τοῦ οἴνου καὶ τοῦ σίκερα καὶ κρέας οὐκ εἰσῆλθε εἰς τὸ στόμα μου ἤδη ἐπὶ τὰ ἔτη διὰ τὴν ἀσέλγειαν.

II. 'Ακούσατε, τέκνα μου, πατὴρς ὑμῶν 'Ρουβήμ ὅσα εἶδον· 2. 'Επὶ πνεύματα τῆς πλάνης ἐδόθη κατὰ τοῦ ἀνθρώπου ἀπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ αὐτὰ εἰσι κεφαλὴ τῶν ἔργων τῆς πλάνης, [αὐτὰ δὲ πειράζεται ἕκαστον ἀνθρώπων ἐν παντὶ τῷ βίῳ. οὐ φύσει ἐγγίγνεται ταῦτα τὰ συστήματα]. 3. ἀλλὰ ἐδόθη αὐτῷ εἰς αὖξησιν διὰ τὸ εἶναι ἐν αὐτοῖς πᾶν ἔργον ἀνθρώπου. 4. πρῶτον πνεῦμα ζωῆς, μεθ' ἧς ἡ σύστασις κτίζεται. δεύτερον πνεῦμα δράσεως, μεθ' ἧς γίνεται ἐπιθυμία. 5. Τρίτον πνεῦμα ἀκοῆς μεθ' ἧς γίνεται διδασκαλία. Τέταρτον πνεῦμα ὁσφρήσεως, μεθ' ἧς ἐστὶ γεῦσις δεδομένη εἰς συνολκὴν ἀέρος καὶ πνοῆς. 6. Πέμπτον βούλησις, μεθ' ἧς γίνεται γνῶσις. 7. Ἑκτον πνεῦμα γένεως μεθ' ἧς γίνεται βρώσις βρωτῶν καὶ ποτῶν καὶ ἰσχύς ἐν αὐτοῖς κτίζεται· ὅτι ἐν βρώμασιν ἐστὶν ἡ ὑπόστασις τῆς ἰσχύος. 8. Ἑβδομον πνεῦμα σπορᾶς μεθ' ἧς συνεισέρχεται διὰ τῆς φιληδονίας ἡ ἁμαρτία. 9. Διὰ τοῦτο ἔσχατον ἐστὶ τῆς κτίσεως καὶ πρῶτον τῆς νεότητος, ὅτι ἀγνοίας πεπλήρωται καὶ αὕτῃ τὸν νεώτερον ὁδηγεῖ ὡς τυφλὸν ἐπὶ βόθρον καὶ ὡς κτήνος ἐπὶ κρημνόν. III. 'Επὶ πᾶσι τούτοις ὄγδοον πνεῦμα τοῦ

¹ In this retranslation the chief and indeed most of the minor additions peculiar to the Slavonic Version are enclosed in square brackets. The text is frequently corrupt and defective, and occasionally, as in the Test. Judah, exhibits a complete inversion of the proper order of the narrative.

ὑπνου ἐστὶ, μεθ' οὗ ἐκτίσθη ἑκστασις φύσεως καὶ εἰκὼν τοῦ θανάτου. 2. Τούτοις τοῖς πνεύμασι συμμίσγεται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. 3. Πρῶτον τὸ τῆς πορνείας ἀνθάπτεται τῆς φύσεως. δεύτερον πνεῦμα ἀπληστείας ἐν τῇ γαστρὶ. 4. Τρίτον πνεῦμα μάχης ἐν τῇ καρδίᾳ καὶ τῇ χολῇ. τέταρτον πνεῦμα ἀρεσκείας καὶ μαγανείας, ἵνα διὰ περιεργείας ὥραϊος ὀφθῇ [τοῖς δυσκόλως ὁρῶσι]. 5. Πέμπτον πνεῦμα ὑπερηφανείας ἐπαινοῦντος ἑαυτὸν καὶ μεγαλοφρονοῦντος. Ἑκτον πνεῦμα ψεύδους ἐν ἀπωλείᾳ καὶ ἐν φθόνῳ ὥστε πλάττειν λόγους καὶ κρύπτειν ἀπὸ τοῦ γένους καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων. 6. Ἑβδομον πνεῦμα ἀδικίας, μεθ' ἧς κλοπῇ καὶ γρυπίσματα ἵνα ποιήσῃ φιληδονίαν καρδίας αὐτοῦ. Ἡ γὰρ ἀδικία συνεργεῖ τοῖς λοιποῖς πνεύμασι. 7. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις τὸ πνεῦμα τοῦ ὑπνου συνάπτεται πλάνῃ καὶ φαντασίᾳ. 8. καὶ οὕτως ἀπόλλυται πᾶς νεώτερος, σκοτίζων τὸν νοῦν αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ μὴ συνῶν ἐν τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ βαίνειν, μήτε ὑπακούων νοουθεσίας πατέρων αὐτοῦ· ὥσπερ κἀγὼ ἔπαθον ἐν τῇ νεότητί μου. 10. καὶ νῦν, τέκνα, μὴ προσέχετε ἐν ὄψει γυναικός. 12. συλλαβοῦσα γὰρ ἡ διάνοιά μου τὴν γυναικότητα τῶν γυναικῶν οὐκ ἔδωκέ μοι εἰρήνην ἕως οὗ ἔπραξα τὸ βδέλυγμα, [καὶ κακὸν ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ].

VI. 8. Ἀκούσατε, τέκνα μου, Λευὶ, ὡς αὐτὸς συνήσῃ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καὶ διαστελεῖ ὑμᾶς καὶ προσοίσει θυσίας, ὑπὲρ πάντων Ἰσραὴλ, μέχρι τελειώσεως χρόνων ἀρχιερέως Χριστοῦ, ὃν εἶπε Κύριος.

[Ἐννοεῖ, Ἰουδαῖε, ὡς εὖ δοκιμάζει Ῥουβὴμ Χριστὸν εἶναι ἀρχιερέα ὅστις ὑπὲρ πάντων ἐγεύσατο τοῦ θανάτου.] 11. ἀλλὰ Λευὶ ἦν ἐξ Ἰουδαίων ὃν ἐξελέξατο ὁ Θεὸς ὥστε κρατεῖν πάντος τοῦ λαοῦ καὶ προσκυνεῖν τῷ σπέρματι αὐτοῦ, ὅτι ὑπὲρ ὑμῶν θανεῖται ἐν πολέμοις ὁρατοῖς καὶ ἀοράτοις. [Ἐννοεῖ δὲ σύ, τί τὸ ὁ πόλεμος ὁ ἀόρατος, ἐν γὰρ ἀοράτῳ οὐδεὶς τῶν θνητῶν δύναται ὠφέλειαν ἑαυτῷ προφέρειν. πῶς γὰρ δύναται ὠφελεῖν, μὴ ὁρῶν τὸ ἀόρατον; διάβολος γὰρ ἔτι μαχεῖται τῇ κλήσει τοῦ Θεοῦ ὑπὸ τούτου ἐκ γένους Ἰούδα γεννηθέντος νικηθήσεται ὁ διάβολος. ἀκούσατε καὶ ἐννοεῖτε ὃ ἔλεξε, καὶ ὁ Κύριος ὁ αἰώνιος ἔσται σὺν ὑμῖν. Ὡς τῷ Ῥουβὴμ ἔδοξεν ὅτι γίνεταί ὁ αἰώνιος Κύριος ἐξ Ἰούδα. ὁ γὰρ θνητὸς ὢν διὰ τοὺς αἰῶνας καὶ ἕως τοῦ διαλυέσθαι τὸν κόσμον ζήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.] VII. 1, 2. Ταῦτα λέξας ἀπέθανεν ὁ Ῥουβὴμ, πρωτόγονος τοῦ Ἰακώβ. ἔζη δὲ 125 ἔτη καὶ ἀπέθανεν.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΣΥΜΕΩΝ

Ἦν δὲ ὁ Συμεὼν ὁ δεύτερος υἱὸς τοῦ Ἰακώβ, καὶ ἡμέρας τῆς τελευτῆς προσερχομένης ἐκάλεσε υἱοὺς καὶ ἀδελφούς. εἰτα ἐμήκυνε τὸν λόγον αὐτοῖς. II. 5. ἀπὸ ὑψίστου ἡ ἀνδρεία δέδοται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν ψυχαῖς

καὶ ἐν σώμασι. 6. ἐξήλωσα τὸν Ἰωσήφ, τὸν ἐμὸν ἀδελφόν, 7. καὶ ὁ Σατανᾶς ὁ ἄρχων τῆς πλάνης ἀπέστειλε τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου, ἐτύφλωσέ μου τὸν νοῦν, καὶ ἐζήτησα κτείνειν τὸν Ἰωσήφ. 8. ἀλλὰ ὁ Θεὸς αὐτοῦ καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατέρος ἐμοῦ ἐρρύσατο αὐτὸν ἐκ τῶν χειρῶν μου. 12. καὶ ὁ Θεὸς οὐκ εἰσέε με ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι.

III. Καὶ νῦν, τέκνα, φυλάξασθε ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ὃ διεγείρει τὸν φθόνον. 2. καὶ γὰρ ὁ φθόνος, εἰσελθὼν ἀπὸ τοῦ Βελίαρ κυριεύει πάσης τῆς διανοίας τοῦ ἀνθρώπου καὶ οὐκ ἀφήσιν αὐτὸν εὐφραίνεσθαι. 3. πάντοτε ὑποβάλλει ἀνελεῖν τὸν φθονοῦμενον, καὶ αὐτὸς (ὁ φθονοῦμενος) πάντοτε ἀνθεῖ [ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου] ὁ δὲ φθονῶν [μένει ἀνευ ἡσυχίας, φθόνος γὰρ ψυχὴν τεταραγμένον ποιεῖ καὶ σῶμα ἐκπλήξουσιν] μαραίνεται. IV. 8. Καὶ φθόνος ὀργὴν καὶ πόλεμον γεννᾷ καὶ εἰς αἱματα ἡγείται καὶ ἀφαιρεῖ τὸν ὕπνον καὶ κλόνουν παρέχει τῇ ψυχῇ. [ἐννόει δὲ διανοίᾳ ὡς θεῖον πρᾶγμα ὁ ἀνθρώπος, ἀλλὰ νῦν ὅταν πνεῦμα ἐχθρὸν εἰσέρχεται ἀναγκάζει κατ' αὐτὸν δρᾶν τι.] 9. καὶ ἐν πνεύματι πονηρῷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ βασανίζει καὶ προφέρει φόβον τῷ σώματι [καὶ στάσιω εἰσφέρει]. καὶ γὰρ πνεῦμα ἐχθρὸν ἐγγχεῖ τὸν ἴον αὐτοῦ. [ᾧστε μὴ μέμνησθαι τοῦ ἐλέους ἐγὼ δὲ ἐννόησα καί] III. 4. ἐκάκωσα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχὴν μου, καὶ ἐγνων ὅτι ἡ μέμψις τοῦ φθόνου γίνεται σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ.

[Ἄλλ' ἐπεὶ ὁ ἀδελφὸς Ἰωσήφ ἦν ἐν Αἰγύπτῳ ἡδύνατο τιμωρεῖσθαι διὰ τὸ ἐμὸν πρᾶγμα ἀνόσιον] IV. 4. Ἰωσήφ δὲ ἀδελφὸς ἡμῶν ἦν ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ οὐκ ἐμνησικακήσέ μοι [ὡς κατ' αὐτοῦ ἡμαρτον, ἀλλὰ ἐνοήσατο περὶ ἡμῶν, ὡς ταῦτα βουλῇ Θεοῦ ἐπέπρακται, καὶ ἔλεγε πάντα τὰ ἄλλα κατὰ τάξιν καὶ τούτους τοὺς λόγους προσέθηκε].

V. 4. ἐώρακα γὰρ ἐν χαρακτῇ γραφῆς Ἐνώχ, ὅτι υἱοὶ ὑμῶν μεθ' ὑμῶν ἐν πορνείᾳ φθαρήσονται, [τοῦτό ἐστι, οὐκ εἰδότες τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ διαφθειρόμενοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν], καὶ ἐν Λευὶ ἀδικήσουσιν. [τοῦτό ἐστι, Ἰησοῦν Χριστὸν ἱερέα κατὰ τὸν Λευὶ ὃν οἱ Ἰουδαῖοι] ῥομφαίᾳ [διετρύπησαν]. 5. ἀλλ' οὐ δύνανται πρὸς Λευί, ὅτι πόλεμον Κυρίου πολεμεῖ, [ἐννόει δέ, Ἰουδαίε, ὁ πόλεμος τοῦ Θεοῦ τι σημαίνει. καὶ οὕτως ἀντικατέστης τῷ Κυρίῳ, καὶ τῷ σταυρῷ προσήλωσας. κατὰ τὸ θέλημα τοῦ φρουροῦντος σφραγίσαντες ἐν τῷ τάφῳ κατέθηκατε, ἀλλὰ καίπερ ἔχων τὴν σφραγίδα διασεσωμένην, ἀνέστη ἐκ τοῦ τάφου ἀνευ διαφθορᾶς, ὡς εἶπε, οὐκ ἡδύναντο καὶ οὐ δύνανται δεσμεύειν τὸν Θεόν, καίπερ σφραγίσαντες τὸν τάφον, ἀλλὰ] 6. καθὼς καὶ Ἰακώβ προφητεύων ἐν εὐλογίαις, [καὶ οὐκ εὐλόγησε τὰ ἔθνη, καὶ Συμεὼν προσέθηκε λέγειν τοῖς υἱοῖς]. VI. 1. Ἰδοὺ εἴρηκα ὑμῖν πάντα, ὅπως δικαιοθῶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας τῶν ψυχῶν ὑμῶν [Ἰδοὺ Συμεὼν προ-

φητεύει καὶ λέγει τὴν ἔλευσιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ τούτῳ καθαίρει τὴν ψυχὴν ἐκ τῶν ἀνόμων πράξεων τοῦ Ἑβραϊκοῦ γένους εἴπερ ἀφαιρήσετε φθόνον καὶ μεγαλοφροσύνην καὶ ἐπολέμησε Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ὥστε ἀποτρέπειν αὐτοὺς ἀπὸ φθόνου καὶ μεγαλοφροσύνης, ἀλλ' οὐκ ἠδύνατο τότε πολεμεῖν, καὶ γὰρ Ἰουδαῖοι τότε προσεκαίοντο φθόνῳ καὶ μεγαλοφροσύνῃ, ἀφ' ἧς δεσμεύοντες τὸν Ἰησοῦν προσέφερον αὐτὸν τῷ Πιλάτῳ εἰς τὸ βουλευτήριον. Πιλάτος δὲ οὐχ εὗρίσκει ἁμαρτίαν ἐν αὐτῷ. Καὶ Συμεὼν εἶπεν αὐτοῖς] 2. εἰ ἀποκλίνεσθε ἀπὸ φθόνου καὶ σκληροτραχηλίας, καὶ ὁστᾶ μου ὡς ῥόδον ἀνθήσει ἐν Ἰσραὴλ καὶ ὡς κρίνον ἢ σάρξ μου ἐν Ἰακώβ, καὶ ἔσται ἡ ὁσμὴ μου θανμάσιος καὶ πληθυνθήσεται ὡς κέδροι ἁγίαι.

[Ποῦ γὰρ κέδρον ἁγίαν λέγει ἢ ποῦ τὸ πρότερον δένδρον ἀγιάζεται, ἀλλ' οἱ μεγάλοι πατριάρχαι εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς τῆς διανοίας καθὼς ἦν τῷ Ἰησοῦ τῷ υἱῷ τοῦ Θεοῦ κυπαρίσσω καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ σταυρουσθαι καὶ ἔνεκα τούτου ἡ ἁγία κέδρος ἔνοιον ἔχει ἀπ' ἐμοῦ καὶ ἔσται εἰς αἰὲν προφητεία καὶ ἀπὸ Χριστοῦ ἕως τοῦ χρόνου πεπληρωμένον] ἀποβλαστήματα αὐτῶν [εἰς μακρὸν χρόνον φύσεται, τοῦτό ἐστι, ὄνομα Χριστοῦ ἐκταθήσεται εἰς πάντα τὰ ἔθνη]. 5. καὶ τότε σημεῖα δοξάζεται ὅταν ὁ Κύριος ὁ ὑψιστος Θεὸς φανεῖται ἐπὶ τῇ γῇ, ὥσπερ ἄνθρωπος σώζων τὸν Ἀδὰμ. [Ἰδοὺ, ὡς ὁ Ἀδὰμ σώζεται, ὥσπερ Ἀδὰμ ἦν ὁ πρῶτος ἄνθρωπος, καὶ ἔπεσε παραβαίνων τὴν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ, ἔνεκα τούτου, ὁ Θεὸς ἄνθρωπος ἐγένετο, λαβὼν σάρκα ἀπὸ παρθένου σώζει σὺν αὐτῷ καὶ τὴν φύσιν καὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἐκφέρει τὸν Ἀδὰμ καὶ δίδωσι αὐτῷ πάντα τὰ πνεύματα τῆς πλάνης εἰς τὸ κολάζειν καὶ ἄνθρωποι ἄρξονται κρατεῖν τῶν πονηρῶν πνευμάτων. καὶ ἐπὶ τῇ ἀναλήψει ὁ Κύριος ἀπέπεμψε τὸ ἅγιον πνεῦμα τοῖς ἁγίοις ἀποστόλοις καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς δύναμιν καὶ κράτος τοῖς λόγοις τοῦ Κυρίου τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἐξήλασαν, καὶ ἡμεῖς εἰς ταύτην τὴν ἡμέραν τὰ ὁστᾶ τῶν ἁγίων ἔχομεν τῷ ἔργῳ τοῦ ἁγίου πνεύματος]. 6. τὰ πνεύματα τὰ ἀκάθαρτα ἀφανισθήσεται, [ὡς ὁ καπνὸς] 7. καὶ τότε ἔσονται εὐλογίαι τοῦ ὑψίστου περὶ τῶν σημείων αὐτοῦ, ὡς εἶπεν ὁ Θεὸς λαβὼν τὸ σῶμα καὶ συνεσθίων ἀνθρώποις, σώζειν τὸν ἄνθρωπον.

VII. 1. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἐν Λευὶ καὶ ἐν Ἰούδα λυτρωθήσεσθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε ἐπὶ τὰς δύο φυλὰς ταύτας, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ. 2. Ἀναστήσει γὰρ Κύριος ἐκ τοῦ Λευὶ ὡς ἀρχιερέα, καὶ ἐκ τοῦ Ἰούδα ὡς βασιλέα καὶ ἄνθρωπον, οὕτως σώσει πάντα τὰ ἔθνη καὶ τὸ γένος τοῦ Ἰσραὴλ. [Καὶ τότε πολλοὶ Ἰσραηλῖται σώζονται καὶ ἄλλοι ἀφιερώθησαν ἀνευ ἀριθμοῦ πιστεύοντες τῷ Θεῷ, ἐξ αὐτῶν καὶ τῶν μεγάλων ἀποστόλων ἦσαν 12 καὶ 70 μαθηταί. Ὑμεῖς

δὲ ἄθλιοι ἐστὲ πρὸς ὕβριν καὶ ὄνειδος καὶ ἐστὲ παράδειγμα πᾶσι τοῖς ἔθνεσι]. 3. Διὰ τοῦτο ταῦτα ἐντέλλομαι ὑμῖν, ἵνα καὶ ὑμεῖς ἐντείλῃσθε τοῖς τέκνοις ὑμῶν ὅπως φυλάξωσιν αὐτὰ εἰς τὰς γέneas αὐτῶν.

VIII. καὶ ταῦτα συνετέλεσεν Συμεὼν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι ἐτῶν. 2. καὶ ἔθηκεν τὰ δοτᾶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ ξύλων ἀσήπτων ὡς ἀναγαγεῖν τὰ δοτᾶ αὐτοῦ ἐν Χεβρὼν ἐκέλευσε. καὶ ἀνήνεγκαν αὐτὰ ἐν πολέμῳ Αἰγυπτίων κρυφῇ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΛΕΥΙ

I. 1, 2. Καὶ τότε Λευὶ ὁ τρίτος υἱὸς Ἰακώβ υἱὸς Λέας, ἐκάλεσεν αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν [ὥστε διδάσκειν αὐτοὺς τὰς περὶ ἱερωσύνης ὁράσεις, καὶ περὶ τῆς προσέψεως τοῦ λόγου] πρὶν ἀποθανεῖν.

II. Ἐγὼ Λευὶ ἐν ἀγαλλιάσει ἠρξάμην καὶ ἐγενόμην, [καὶ ἀνεφυσάμην ἐν ὁσμῇ τοῦ πατρός μου] καὶ μετὰ ταῦτα ἦλθον σὺν τῷ πατρὶ εἰς Σίκκιμα. 2. Ἡμῖν δὲ νέος, ὥσπερ ἐτῶν εἴκοσι, ὅτε ἐποίησα μετὰ Συμεὼν τὴν ἐκδίκησιν τῆς ἀδελφῆς ἡμῶν Δίνας. 3. Ὡς δὲ ἐποίμεινον ἐν Ἀβελμασούλ, πνεῦμα συνέσεως Κυρίου ἦλθεν ἐπ' ἐμέ, καὶ πάντας ἐώρων ἀνθρώπους ἀφανίσαντας τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ ὅτι ὡς τείχος ῥυπαροῦσαν τὴν ἀδικίαν καὶ ἐπὶ πύργους ἢ ἀνομίᾳ κάθηται. 4. καὶ ἐλυπούμην περὶ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων, καὶ ἠύξάμην Κυρίῳ, ὅπως σωθῶσιν. 5. Τότε ἐπέπεσεν ἐπ' ἐμέ θῆνος, καὶ ἐθεασάμην ὄρος ὑψηλόν· τοῦτο ὄρος Ἀσπιδος ἐν Ἀβελμασούλ. 6. καὶ ἰδοὺ ἠνεψύχθησαν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἄγγελος Θεοῦ εἶπε πρὸς με· Λευὶ εἰσελθε. 7. καὶ εἰσῆλθον ἐκ τοῦ πρώτου οὐρανοῦ εἰς τὸν δεύτερον, καὶ εἶδον ἐκεῖ ὕδωρ κρεμᾶμενον ἀνάμεσον τούτου ἀκείνου. 8. καὶ εἶδον τρίτον οὐρανὸν πολὺ φωτεινότερον παρὰ τοὺς δύο, καὶ γὰρ ὕψος ἦν ἐν αὐτῷ ἀπειρον. 9. καὶ εἶπον τῷ ἀγγέλῳ, διατί οὗτος; καὶ εἶπεν ὁ ἄγγελος πρὸς με, Μὴ θαύμαζε ἐπὶ τούτοις, ἄλλους γὰρ οὐρανοὺς ὄψει, [οἱ εἰσὶ πλαῆνται καὶ οἱ καλοῦνται ζῶναι τέσσαρες] φαιδρότεροι καὶ δεινότεροι τούτων, 10. ὅτε ἀνέλθῃς ἐκεῖ. ὅτι σύνεγγυς Κυρίου στήσῃ καὶ λειτουργὸς αὐτοῦ ἔσῃ, καὶ μυστήρια αὐτοῦ ἐξαγγελεῖς τοῖς ἀνθρώποις, καὶ περὶ τοῦ μέλλοντος λυτρωθῆσαι τὸν Ἰσραὴλ κηρύξεις· 11. καὶ περὶ Ἰούδα δεῖξαι Κύριος ἐν ἀνθρώποις σώζων ἐν αὐτῷ πᾶν γένος ἀνθρώπων.

III. Καὶ εἰπέ μοι, ἄκουσον, καὶ γὰρ τῶν ἐπὶ τῶν οὐρανῶν ὁ κατώτερος διὰ τοῦτο στυγνότερός ἐστιν, ὅτι ὁρᾷ πάσας τὰς ἀδικίας ἀνθρώπων. 2. ὁ δεύτερος ἔχει πῦρ, χιόνα, κρύσταλλον ἔτοιμα εἰς ἡμέραν προστάγματος Κυρίου, ἐν τῇ δικαιοκρίσει τοῦ Θεοῦ. ἐν αὐτῷ εἰσὶ πάντα τὰ πνεύματα πεμπόμενα εἰς ἐκδίκησιν τῶν ἀνθρώπων. 3. Ἐν τῷ τρίτῳ εἰσὶν αἱ δυνάμεις τοῦ συντάγματος τῆς προσβολῆς ὥστε ἐν

ἡμέρᾳ κρίσεως ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς πνεύμασι τῆς πλάνης καὶ τοῦ Βελλάρ. οἱ δὲ εἰς τὸν τέταρτον ἐπάνω τούτων ἅγιοι εἰσίν. 4. καὶ ἐν τῷ ἁνωτέρῳ τῶν πάντων καταλύει ἡ μεγάλη δόξα ἐν ἁγίῳ ἁγίων, ὑπεράνω πάσης ἀγιότητος. 5. Ἐν τῷ ὑπ' αὐτοῖς οἱ ἄγγελοι εἰσι τοῦ προσώπου Κυρίου, οἱ λειτουργοῦντες καὶ ἐξιλασκόμενοι πρὸς Κύριον ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀγνοαῖς τῶν δικαίων. 6. προσφέρουσι δὲ Κυρίῳ ὁσμὴν εὐωδίας λογικὴν, καὶ ἀναίμακτον προσφοράν. 7. Ἐν δὲ τῷ ὑποκάτω εἰσὶν οἱ ἄγγελοι οἱ φέροντες τὰς ἀποκρίσεις τοῖς ἀγγέλοις τοῦ προσώπου Κυρίου. 8. Ἐν δὲ τῷ ὑπ' αὐτοῖς εἰσὶ θρόνοι τῆς ἐξουσίας, ἐν ᾧ ὕμνους ἀεὶ τῷ Θεῷ προσφέρουσιν. 9. ὅταν σὺν ἐπιβλέψῃ Κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντες ἡμεῖς σαλευόμεθα, καὶ οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ ἐξ ἀβύσσου τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ. 10. οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπὶ τούτοις ἀναισθητοῦντες ἁμαρτάνουσι, καὶ παροργίζουσι τὸν Ὑψιστον.

IV. Νῦν οὖν γινώσκετε, ὅτι ποιήσει Κύριος κρίσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων, ὥσπερ τῶν πετρῶν σχιζομένων καὶ τοῦ ἡλίου σβεννυμένου καὶ τῶν ὕδατων ξηραινομένων καὶ τοῦ ἔξου σκυλευομένου ἐπὶ τῷ πάθει τοῦ ὑψίστου, οἱ ἄνθρωποι ἀπιστοῦντες ἐπιμενοῦσιν ἐν ταῖς ἀδικαίαις. διὰ τοῦτο ἐν κολάσει κριθήσονται. 2. καὶ γὰρ ὁ ὑψιστος (εἰσήκουσε) τῆς προσευχῆς σου, τοῦ διελεῖν σε ἀπὸ τῆς ἀδικίας καὶ γενέσθαι αὐτῷ υἱὸν καὶ θεράποντα καὶ λειτουργόν. 3. φῶς γνώσεως φωτεινὸν φωτιεῖς ἐν Ἰακώβ, καὶ ὥς ὁ ἥλιος ἔσῃ παντὶ σπέρματι ἐν Ἰσραήλ. 4. καὶ δοθήσεται σοι εὐλογία καὶ παντὶ σπέρματί σου, ἕως ἐπισκέψῃται Κύριος πάντα τὰ ἔθνη ἐν σπλάγχνοις υἱοῦ αὐτοῦ ἕως αἰῶνος. πλὴν οἱ υἱοὶ σου ἐπιβαλοῦσι χεῖρας ἐπ' αὐτόν, τοῦ κακῶσαι αὐτόν, 5. καὶ διὰ τοῦτο δώσεται σοι βουλὴ καὶ συνετίσαι τοὺς υἱοὺς σου περὶ αὐτοῦ, 6. ὅτι ὁ εὐλογῶν αὐτὸν εὐλογημένος ἔσται, οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἀπολοῦνται.

[Καὶ οὕτως Λευὶ προσέθηκε ταύτην τὴν παραίνεσιν τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ.]

V. καὶ ἤνοιξέ μοι ὁ ἄγγελος τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ καὶ εἶδον τὸν ναὸν τὸν ἅγιον. καὶ ἐπὶ θρόνου δόξης τὸν Ὑψιστον, 2. καὶ εἶπέ μοι· Λευὶ σοὶ δέδωκα τὰς εὐλογίας ἀξιώματος ἕως οὗ ἐλθῶν παροικήσω ἐμμέσῳ τοῦ Ἰσραήλ. 3. Τότε ὁ ἄγγελος ἤγαγέ με ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἔδωκέ μοι ὄπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ εἶπε, ποίησον ἐκδίκησιν ἐν Συχέμ ὑπὲρ Δίνας, καὶ γὰρ ἔσομαι μετὰ σοῦ ὅτι Κύριος ἀπέσταλκέ με. 7. καὶ τότε ὥς ἐξ ὕπνου ἐγερθεὶς εὐλόγησα τὸν Κύριον. 4. Καὶ συνετέλεσα τῷ καιρῷ ἐκεῖνῳ τοὺς υἱοὺς Ἑμμῶρ, VI. 3. καὶ ἔπειτα σὺν τῷ Συμεὼν ἐξήλωσα ἐν τῇ ἀνομίᾳ ἣν ἐποίησαν ἐν Ἰσραήλ, 4. καὶ ἀνείλον τὸν Συχέμ καὶ Συμεὼν τὸν Ἑμμῶρ 6. καὶ ὁ πατὴρ ἡμῶν ἀκούσας ὅσα παρενόμησαν

ἐχαλέπαινε ἐν ἡμῶν VII. 1. καὶ εἶπον τῷ πατρὶ μου, Κύριε Ἰακώβ πάτερ, μὴ ὀργίζου. 3. καὶ γὰρ ἐλυμαίνοντο τὴν Δύνην ἡμῶν. [καὶ ἔνεκα τούτου ὁ χόλος τοῦ Θεοῦ ἐξήλθε κατ' αὐτῶν καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβοήθησεν ἐμοί, ἐννόει, Ἰουδαίε, ταύτην τὴν ἐννοιαν καὶ ἔθιξε σεαυτὸν πρὸς τὴν ὄψιν, ἣν ἐδήλωσέ σοι ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος ὡς ἐρώτησε ὁ Λευὶ ὁ εὐλογημένος τὸν ἄγγελον θαύμασας τὰ ἐπουράνια, ἄγγελος εἶπεν αὐτῷ πλησίον τῷ Κυρίῳ στήσει καὶ θεράπων αὐτῷ ἔσει καὶ τοῖς ἀνθρώποις τὰ μυστήρια ἁγγελεῖς καὶ προφητεύσεις περὶ τοῦ μέλλοντος σώσειν τὸν Ἰσραὴλ καὶ οὕτως οὐκ ἐννοεῖς, ὦ Ἰουδαίε, καί περ τοῦ ἁγγέλου τοῦ Θεοῦ προφητεύοντος τοῖς προγόνους σου περὶ τῆς σωτηρίας τοῦ Ἰσραὴλ, ὡς ἐκ σοῦ φανήσεται περὶ Ἰούδου ὁ Κύριος τοῖς ἀνθρώποις, σώζων, ὡς εἶπε δι' ἐαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. Ἐννόει, ἀθλίε, ὅτι οὔτε ἄγγελος οὔτε πρέσβυς ἀλλ' ὁ Θεὸς αὐτὸς ἔσωσεν ἡμᾶς. Τόδε γὰρ ἐν πρώτοις ἐλέξαμέν σοι ὅτι ἐκ γενεᾶς τῶν Ἰουδαίων ἐγένετο ὁ Κύριος ἐκ Μαρίας παρθένου, ὡν ἱερεὺς κατὰ τὸν Λευί, ὡς γὰρ κατὰ τὴν πρώτην ἐντολὴν ἦν ἱερεὺς ἵνα καθάρσῃ τὰς τοῦ λαοῦ ἀμαρτίας, ἔνεκα τούτου ἱερεὺς ἦν ὁ Κύριος, περὶ οὗ ἔλεξεν ὁ ἄγγελος τῷ Λευί· εἶπον περὶ σοῦ καὶ περὶ τοῦ Ἰούδου ὅτι Κύριος φανήσεται ἀνθρώποις, σώζων δι' ἐαυτὸν πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων ἀνευ αἵματος, ἐννοοῦντες προσφορὰν ὅτι οἱ ἄγγελοι θρησκείαν προσφέρουσι τῷ Κυρίῳ οὐκ ἐξ αἵματος μύσχων ἢ αἵματος τράγων ἀλλ' εὐχαριστίαν τῷ Κυρίῳ καὶ καθαρὰν θρησκείαν προσφέρουσιν, καὶ οὕτως ἡμεῖς Χριστιανοὶ τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα καθαρὰν θρησκείαν κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ προσφέροντες. Ἐννόει δὲ νῦν περὶ τούτου, νῦν πάρεστι ὁρᾶν ὡς ὁ Θεὸς ποιεῖ κρίσιν περὶ τῶν υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου, περὶ ὑμῶν, ὦ ἀθλίοι, οὐ ποιεῖ κρίσιν ὁ Θεὸς εἰς τὸ πῦρ τὸ ἀσβεστον καὶ εἰς τὸν σκόληκα ὃς οὐ τελεύτῃ καὶ ἐτοιμάζων ὑμῖν λίθον τοῦ προσκόμματος ὅτε προσηλώσατε τὸν Θεὸν τῆς δόξης ἐπὶ τῷ σταυρῷ καὶ ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, καὶ γὰρ οὐ τότε ὁ ἥλιος ἐξέλειψε, ἡνῶκα τὸν Κύριον ἐπὶ σταυρῷ ἐσταυρώσατε; ὡς τὸ ἅγιον εὐαγγέλιον λέγει. τότε γὰρ ἦν σκότος ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ ἀπὸ τῆς τρίτης ὥρας ἕως τῆς ἐνάτης ὑδάτων ξηραυομένων καὶ τοῦ Ἄδου αἰχμαλωτιζομένου. εἶπε γάρ μοι, εἰ ὁ Ἄδης αἰχμαλωτίσθη στρατιῶται ὀπλισμένοι εἰς τὸν Ἄδην εἰσῆλθον, ἀλλὰ καὶ ὁ Κύριος κείμενος ἐν τῷ μνημείῳ, τότε εἰσῆλθεν εἰς τὸν Ἄδην. λύει τὸν πρωτογεννηθέντα Ἀδὰμ ἐκ δεσμοτηρίου, ὅτι αὐτὸς Κύριος ἐστι τῶν οὐρανῶν καὶ τῆς γῆς καὶ τῶν κάτω, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν ὥστε αἰχμαλωτίζειν τὸν Ἄδην. καὶ ἔτι ἐπαθεν, καὶ τὸ θεῖον [μέρος] αὐτοῦ ἦν ἀνευ πάθους, καὶ γὰρ τῷ αὐτοῦ πάθει ἔδωκεν ἀπάθειαν τῷ γένει τῶν ἀνθρώπων. Ἀνθρωποὶ οὐκ εἰδότες ἐν ἀδικίᾳ μενοῦσιν,

ὁμοίως γὰρ οἱ οὐκ ἐννοιοῦν ἔχοντες τολαίπῳρῳ ἐν ἀδικίᾳ μένετε καὶ ἔνεκα τούτου κατακρίνεσθε ἐν βασάνοις, καὶ ἤκουσεν ὁ ὕψιστος τὴν εὐχὴν, καὶ ἀποτρέπον ἀπὸ τῆς ποιηρίας καὶ γένου ὁ υἱὸς αὐτοῦ καὶ θεράπων, ἐννοεῖ γὰρ ὡς τὸ πρόσθεν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἦν καὶ ὑπηρετεῖ πρὸ προσώπου αὐτοῦ. καὶ δώσει σοι τὴν εὐλογίαν καὶ παντὶ τῷ σπέρματί σου, ἕως ἂν ὁ Κύριος ἐπισκέψῃται πάντα τὰ ἔθνη καὶ (πέμψῃ) τὸν υἱὸν αὐτοῦ εἰς αἶν ὅσον ἐλεημοσύνη. ὡς ὑμεῖς, ὦ τολαίπῳροι, ἐπεβάλετε τὰς χεῖρας καὶ ἐκακώσατε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ ἔνεκα τούτου ἐννοια δοθήσεται ὑμῖν ὥστε γνωρίζειν τοὺς υἱοὺς περὶ τούτου, ὡς ὁ εὐλογίζων αὐτὸν εὐλογησεται καὶ ὁ καταρῳμενος ἐξολοθρευθήσεται. καὶ οὕτως μέμνησθε περὶ τούτου, τίς ἐστι, εὐλογῶν τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ καὶ πιστεύοντες ἐν αὐτῷ ἐν τῇ ἀληθείᾳ, ἡμεῖς γὰρ οἱ Χριστιανοὶ προεκνήσαμεν αὐτῷ, ὑμεῖς δὲ ἐσταυρώσατε, καὶ οὕτως ἐν ἀληθείᾳ ἐποιήσατε καθ' ὑμῶν αὐτῶν τὸν ὀλεθρον. καὶ ἀπόλλυσθε ὡς μικρὸν τι μέρος διασκορπισθέντες ἐν τῇ οἰκουμένῃ. καὶ τούτο τὸ μέρος οὐκ ὀλίγον λαμβάνει βάρος καὶ λύπην καὶ κάκωσιν. Ἐννοεῖ δὲ τὸ λεχθὲν τῷ Λευτ' ἐν τοῖς οὐρανοῖς· ἔδωκά σοι τὴν εὐλογίαν τῆς καθαρότητος, ἕως ἔλθων παροικῶ ἐν τῷ Ἰσραὴλ, ἀλλ' ὑμεῖς, ὦ τολαίπῳροι, οὐκ ἐννοεῖτε ὅτι ἐλεύσεται ὁ Κύριος σώζειν τὸν Ἰσραὴλ, εἰ καὶ ἐβλασφημήσατε βλασφημίᾳ τὸν Κύριον, καὶ τούτου χάριν ἡμεῖς ἄλλοτε φέροντες νῦν ἀπεδεξάμεθα τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ αὐτοῦ, ἀλλ' ὑμεῖς, τολαίπῳροι, ὁμοιοι γενόμενοι τῷ παλαιῷ σατανᾷ ἔνεκα τῆς ὑπερηφανίας εἰς τὸν ὀλεθρον ἐπέστετε].

VIII. 1. [Καὶ εἶπεν ὁ Λευτ' ὅτε ἦλθον πορευόμενος] εἰς Βεθλὴλ, εἶδον δράμα δειδὼν περὶ ἀγιότητος, ὡς πρότερον εἶδον, 2. ἐπὶ ἀνθρώπους ἐν ἐσθῇτι λευκῇ λέγοντάς μοι, Ἄναστὰς ἐνδύσαι τὸ ἱμάτιον τῆς πίστεως καὶ τὴν ἐπιστήθιον χλαμύδα καὶ τὸ ἐφ' οὐδὲ τῆς προφητείας. 3. Καὶ εἰς ἕκαστος αὐτῶν ἕκαστον βαστάζοντες ἐπέθηκάν μοι καὶ εἶπον· Ἄπὸ τοῦ νῦν γίνου εἰς ἱερέα Κυρίου, σὺ καὶ υἱοὶ σου καὶ σπέρμα σου πρὸς αὐτὸν ἕως αἰῶνος. 4. καὶ ὁ πρῶτος ἤλειψεν ἐλαίῳ ἀγίῳ καὶ ἔδωκέ μοι τὴν ζωὴν τῆς ἐλαίας [τούτῳ ἐστὶν τῇ ἀγίᾳ ἐλαίᾳ ἢ ἀλείφονται Χριστιανοὶ ἐν τοῖς ἀγίοις λουτροῖς, καὶ τότε καθιέρωσαν ἑαυτοὺς τῷ Κυρίῳ καὶ λήψονται τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον]. 5. Ὁ δεῦτερος ἔλουσέ με ὕδατι καθαρῷ, [τούτῳ ἐστὶ τριπλῷ βυθισμῷ, ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἀγίου πνεύματος,] καὶ ἐψώμισε ἄρτον καὶ οἶνον, εἰς ἀγια ἀγίων, [τούτῳ ἐστὶ εὐχαριστίαν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ τοῦ Κυρίου]. καὶ περιέθηκε μοι στολὴν ἀγίαν καὶ ἐνδοξον, [τούτῳ ἐστὶ τὸ ἀγιον σημεῖον τοῦ ἐπουρανίου βασιλέως, βαπτισμός. οἱ ἄγγελοι γὰρ ὁρῶντες τούτο τὸ ἐνδοξον ἐνδύμα εἰφραίνονται, καὶ τὰ στρατεύματα

τῶν δαιμόνων ὁρώντα φεύγει]. 6. Ὁ τρίτος βυσσίην με περιέβαλεν, ὁμοίαν ἐφουδ, [καὶ τότε ἐξῆν μοι ἱερατεῦειν κατὰ καιρὸν καὶ οὐκ εἰς τοὺς αἰῶνας τοῦτο ἐστί· εἰς μόνος ἐστί εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ μένων εἰς τοὺς αἰῶνας· ὁ γὰρ Ἰησοῦς ἦν ἱερεὺς κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Μελχισεδέκ]. 7. Ὁ τέταρτος ζώνην μοι περιέθηκεν, [οὐκ ἐν τῷ μέσῳ σώματι ἀλλ' ἐν τῷ νευτέρῳ μέρει, καὶ ἡ ζώνη ἦν] ὁμοία πορφύρᾳ. 8. Ὁ πέμπτος ἔδωκέ μοι τὴν πίστιν τῆς πιδότητος, [τοῦτό ἐστι εὐαγγελικῶν καὶ ἀποστολικῶν λόγων. τούτους γὰρ ἀκούοντες οἱ ἅγιοι μάρτυρες ἐγέρθησαν ἀντὶ τοῦ στρατεύματος τοῦ πονηροῦ]. 9. Ὁ ἕκτος στέφανόν μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν, [καὶ γὰρ οἱ μάρτυρες ἐγερόντες διὰ τὴν ἀληθινὴν πίστιν ἐστεφανώθησαν]. 10. Ὁ ἕβδομος διάδημά μοι τῇ κεφαλῇ περιέθηκεν ἱερατείας, καὶ ἐπλήρωσε τὰς χεῖράς μου θυμιάματος, ὥστε ἱερατεῦειν με Κυρίῳ. 11. Εἶπε δὲ πρὸς με, Λευὲ, εἰς τρεῖς ἀρχὰς διαιρεθήσεται τὸ σπέρμα σου, εἰς σημεῖον δόξης Κυρίου ἐπερχομένου. 12. καὶ ὁ πιστεύσας πρῶτος κληρονόμος ἐσται καὶ μείζων ὑπὲρ αὐτὸν οὐ γενήσεται [οὕτως τῷ Ἰωάννῃ τῷ βαπτίστῃ ἐσημάνθη, ὃς ἦν ἐκ τῆς φυλῆς τῶν ἱερέων]. 13. ὁ δευτέρος διδάξει [ὥς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς σώσει τὸν κόσμον]. 14. Ὁ τρίτος ἐπικληθήσεται αὐτῷ ὄνομα καινόν, ὅτι βασιλεὺς ἐκ τοῦ Ἰούδα ἀναστήσεται καὶ ποιήσει ἱερατεῖαν νέαν κατὰ τὸν τύπον τῶν ἐθνῶν εἰς πάντα τὰ ἔθνη [τῆς ἀφίξεως αὐτοῦ]. 15. ἡ δὲ (παρουσία) ἀγαπητῇ ὥς προφήτου ὑψηλοῦ ἐκ σπέρματος Ἀβραὰμ πατρὸς ἡμῶν. 16. πᾶν ἐπιθυμητὸν ἐν Ἰσραὴλ σοι ἔσται καὶ τῷ σπέρματί σου· καὶ ἔδεσθε πᾶν ὥραιον ὁράσει, καὶ τὴν τράπεζαν Κυρίου διανεμήσεται τὰ τέκνα σου [τοῦτό ἐστι ἡ ἀποστολικὴ εὐχαριστία σὺν τῷ Κυρίῳ]. 17. καὶ ἐξ αὐτῶν ἔσονται ἀρχιερεῖς καὶ κριταὶ καὶ γραμματεῖς, καὶ τὰ στόματα αὐτῶν ποιηθήσεται ἅγια. 18. Καὶ ἐξυπνισθεὶς συνήκα ὅτι οὐχ ὁμοῖον ἐστί τῷ πρώτῳ ὁράματι. 19. Καὶ ἔκρυψα καίγε τοῦτο ἐν τῇ καρδίᾳ μου.

[Ἐνδοίε δὲ καὶ συ, ὦ ταλαίπωρε Ἰουδαίε, ὥς καὶ σοὶ τὸ ὄραμα τοῦ Λευὲ, καὶ σοὶ ἔλεξα τὴν σωμάτωσιν καὶ τὸ πάθημα τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ.]

IX. Καὶ μέθ' ἡμέρας δύο ἀνέβημεν ἐγὼ καὶ Ἰούδας μετὰ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸν πάππον Ἰσαάκ· 2. καὶ εὐλόγησέ με ὁ πατὴρ τοῦ πατρὸς μου κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῆς ὁράσεώς μου ἧς εἶδον περὶ τῆς ἱερατείας, 7. καὶ ἐδίδαξέ με ὥς ἱερατεῦειν τῷ Θεῷ τῷ ὑψίστῳ καθαρῇ ψυχῇ. 8. καὶ ἦν καθ' ἐκάστην ἡμέραν συνετίζων με καὶ ἐν τοῖς νοουθετισμοῖς εἶπέ μοι. X. [Καὶ ἔλεγε] Νῦν οὖν φυλάξασθε ὅσα ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα· ὅτι ὅσα ἤκουσα, ἀνήγγειλα ὑμῖν. 2. Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ πάσης ἀσεβείας ὑμῶν, ἣν ποιήσετε ἐπὶ συντελείᾳ τῶν αἰῶνων εἰς τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου, οὐ πιστεύοντες. [τίνα προσδοκᾶς, ὦ

Ἰουδαίε, καὶ τίνα μένεις ἐρχόμενον, τοῦ Λευὶ προφητεύοντος, ἐπεὶ ἐν τῷ σωτήρι τοῦ κόσμου οὐ πίστιν ἔχεις] πλανῶντες τὸν Ἰσραὴλ καὶ ἐγείροντες αὐτῷ κακὸν μέγα ἀπὸ τοῦ Κυρίου. 3. Καὶ ἀνομήσετε σὺν τῷ Ἰσραὴλ, ὥστε μὴ βαστάξαι τὴν Ἱερουσαλήμ, ἀπὸ προσώπου πονηρίας ὑμῶν, ἀλλὰ σχίσαι τὸ ἐνδυμα τοῦ ναοῦ, ὥστε μὴ κατακαλύπτειν ἀσχημοσύνην ὑμῶν. 4. Καὶ διασπαρήσεσθε αἰχμάλωτοι ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ ἔσεσθε εἰς ὄνειδισμὸν καὶ εἰς κατάραν καὶ εἰς καταπάτημα. 5. ὁ γὰρ οἶκος, ὃν ἂν ἐκλέξηται Κύριος, Ἱερουσαλήμ κληθήσεται, καὶ εὐρομεν ἐν τῇ βίβλῳ Ἐνῶχ τοῦ δικαίου.

[Ἰδοὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, ὡς ὁ εὐλογημένος Λευὶ εἶπέ σοι τὸ δράμα]. XIV. καὶ νῦν, τέκνα, ἔγνω ἀπὸ γραφῆς Ἐνῶχ, ὅτι ἐπὶ τέλει ἀσεβήσετε ἐπὶ Κύριον, χεῖρας ἐπιβάλλοντες ἐν πάσῃ κακίᾳ, καὶ αἰσχυνηθήσονται ἐφ' ὑμῖν οἱ ἀδελφοὶ ὑμῶν, καὶ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι γενήσεται χλευασμός. 2. καὶ γὰρ ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἰσραὴλ καθαρὸς ἐστὶν ἀπὸ τῆς ἀσεβείας τῶν ἀρχιερέων οἵτινες ἐπιβαλοῦσι τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τὸν σωτήρα τοῦ κόσμου. 4. καὶ ἐπάξετε κατάραν ἐπὶ τὸ γένος ἡμῶν, ὅτι τὸ φῶς τοῦ κόσμου τὸ δοθὲν ἐν ὑμῖν εἰς φωτισμὸν παντὸς ἀνθρώπου, τοῦτον θέλοντες ἀνελεῖν, ἐναντίας ἐντολὰς διδάσκοντες τοῖς τοῦ Θεοῦ δικαιομασι. 5. τὰς προσφορὰς λαμβάνετε.

XV. Καὶ ὁ ναὸς ὃν ἂν ἐκλέξηται ὁ Κύριος (ἐρημος ἔσται) ἐν τῇ ἀκαθαρσίᾳ ὑμῶν. καὶ ὑμεῖς αἰχμάλωτοι ἔσεσθε εἰς πάντα τὰ ἔθνη. 2. καὶ ἔσεσθε βδέλγμα καὶ λήψεσθε ὄνειδισμὸν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον παρὰ τῆς δικαιοκρατίας τοῦ Θεοῦ. 3. καὶ πάντες στυγήσουσιν ἡμᾶς. 4. καὶ εἰ μὴ δι' Ἀβραάμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ τοὺς πατέρας ἡμῶν, εἰς ἐκ τοῦ σπέρματός μου οὐ μὴ καταλειφθῇ ἐπὶ τῆς γῆς.

XVI. Καὶ νῦν ἔγνω ἐν βιβλίοις Ἐνῶχ ὅτι ἐβδομάδα πλανηθήσεσθε καὶ τὴν ἱεροσύνην βεβηλώσετε καὶ τὰς θυσίας μιανεῖτε. 2. καὶ τὸν νόμον ἀφανίσετε καὶ λόγους προφητῶν ἐξουθενώσετε, ἐν διαστροφῇ διώξετε ἄνδρας δικαίους καὶ εὐσεβεῖς μισήσετε, ἀληθινῶν λόγους βδελύξεσθε. 3. καὶ ἄνδρα ἀνακαινοποιούντα νόμον ἐν δυνάμει ὑψίστου, πλάνου προσαγορεύσετε, καὶ τέλος, ὡς νομίζετε, ἀποκτενεῖτε αὐτόν, οὐκ εἰδότες αὐτοῦ τὸ ἀνάστημα, τὸ ἀθῶον αἷμα ἐν κακίᾳ ἐπὶ κεφαλὰς ὑμῶν ἀναδεχόμενοι. 4. Δι' αὐτὸν ἔσται τὰ ἅγια ὑμῶν ἔρημα, ἕως ἐδάφους μεμιαμμένα. 5. καὶ οὐκ ἔσται τόπος ὑμῶν καθαρὸς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἔσεσθε εἰς κατάραν καὶ εἰς διασκορπισμὸν, ἕως αὐτὸς πάλιν ἐπισκέψηται, καὶ οἰκτειρήσας προσδέξηται ὑμᾶς ἐν πίστει καὶ ὕδατι. [καὶ ὅσα σοι λέγω, ὦ Ἰουδαίε, ἤκουσας Λευὶ λέγοντα τοῖς τέκνοις τῶν τέκνων αὐτοῦ ὡς τὸν Κύριον ἑσταυρώσατε αὐτὸς δὲ οἰκτεῖρει καὶ ἀποδέχεται ὑμᾶς ἀγιάζοντες αὐτοὺς τῷ ὕδατι ἐν τῷ ὀνόματι τοῦ

πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος, ἐννοεῖ δὲ ὅτι οὐκ οἰκτερεῖ σε, εἴπερ ἐν αὐτῷ οὐ πιστεύεις καὶ οὐ τὸν βαπτισμὸν ἀποδέχει ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, καὶ γὰρ ὁ Κύριος αὐτὸς εἶπεν ἐν τῷ ἁγίῳ εὐαγγελίῳ ὅτι ὁ μὴ γεννηθεὶς τῷ ὕδατι καὶ τῷ πνεύματι οὐκ ἐλεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τῶν οὐρανῶν. Σὺ δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τῶν προγόνων ἐννοῶν ὥστε μὴ ἀπολλύναι τὴν ψυχὴν σου, λαβὲ τὸν ἅγιον βαπτισμὸν, καὶ γενεὸς ὡς νεόγονον βρέφος ἄνευ μιάσματος ἐν ἀγιότητι. "Ἀκουε δέ, ὦ Ἰουδαίε, περὶ τὴν ἱερατεῖαν τῷ Θεῷ τοῦ Λευὶ λέγοντος].

XVII. Ἀκούετε, ὦ τέκνα μου, περὶ τῆς ἱερατείας ἐν τίνι μένει ἔστι ἱερατεία· 2. ὁ πρῶτος χριόμενος εἰς τὴν ἱερωσύνην μέγας ἔστι. 3. Ἐν τῷ δευτέρῳ ὁ χριόμενος ἐν πένθει ἀγαπητῶν συλληφθήσεται, καὶ ἡ ἱερωσύνη αὐτοῦ καθαρὰ ἔσται. 4. Ὁ δὲ τρίτος ἱερεὺς ἐν λύπῃ παραληφθήσεται. 5. καὶ ὁ τέταρτος ἐν ὁδῷ ἔσται· ὅτι προσθήσει ἐπ' αὐτὸν ἡ ἀδικία εἰς πλήθος. καὶ πᾶς Ἰσραὴλ μισήσουσιν ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ. 6. Ὁ πέμπτος ἐν σκότει παραληφθήσεται. 7. Ὡσαύτως καὶ ὁ ἕκτος καὶ ὁ ἑβδομος. 8. καὶ ἐν παντὶ ἔσται μiasμός, ὃν οὐ δύναμαι εἰπεῖν, ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων· ὅτι αὐτοὶ γινώσκονται οἱ ποιοῦντες αὐτά. 9. Διὰ τοῦτο ἐν αἰχμαλωσίᾳ ληφθήσονται, καὶ ἡ γῆ καὶ ἡ ἕπαρξις αὐτῶν ἀφανισθήσεται. 10. [καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου] καὶ ἐν πέμπτῃ ἑβδομάδι ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν ἐρημώσεως αὐτῶν καὶ ἀνακαινοποιήσουσιν οἶκον Κυρίου. 11. Ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ ἑβδοματικῷ ἤξουσιν οἱ ἱερεῖς, εἰδωλολατροῦντες, μάχιμοι, φιλάργυροι, ὑπερήφανοι, ἄνομοι, κτηνοφθόροι, ἀσελεγεῖς.

XVIII. Καὶ μετὰ τὸ γενέσθαι τὴν ἐκδίκησιν παρὰ Κυρίου, 2. τῇ ἱερατείᾳ τότε ἐγερεῖ Κύριος ἱερέα καινόν, ᾧ πάντες οἱ λόγοι Κυρίου ἀποκαλυφθήσονται καὶ αὐτὸς ποιήσει κρίσιν ἀληθείας ἐπὶ τῆς γῆς ἐν πληθεί ἡμερῶν. 3. καὶ ἀνατελεῖ ἄστρον αὐτοῦ ἐν οὐρανῷ ὡς βασιλεὺς, φωτίζων φῶς γνώσεως ἐν ἡλίῳ ἡμέρας· καὶ μεγαλυνθήσεται ἐν τῇ οἰκουμένῃ ἕως ἀναλήψεως αὐτοῦ. 4. Ἐκεῖ ἀναλάμψει ἐν τῇ γῇ καὶ ἐξαρεῖ πᾶν σκότος ἐκ τῆς ὑπ' οὐρανὸν καὶ ἔσται εἰρήνη ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 5. οἱ οὐρανοὶ ἀγαλλιάσονται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ καὶ ἡ γῆ χαρίσεται καὶ λίμναι εὐφρανθήσονται καὶ ἡ γνώσις Κυρίου χυθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς, ὡς ὕδωρ θαλασσῶν. καὶ οἱ ἄγγελοι τῆς δόξης τοῦ προσώπου Κυρίου χαρίσονται ἐν αὐτῷ. 6. Οἱ οὐρανοὶ ἀνοιγήσονται καὶ ἐκ τοῦ ναοῦ τῆς δόξης ἔξει ὁ ἅγιος μετὰ φωνῆς τοῦ πατρὸς. 7. Καὶ δόξα ὑψίστου ἐπ' αὐτὸν ῥηθήσεται καὶ πνεῦμα συνέσεως καὶ ἁγιασμοῦ καταπαύσει ἐπ' αὐτὸν ἐν τῷ ὕδατι. 8. Αὐτὸς δώσει τὴν μεγαλωσύνην Κυρίου τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ ἐν ἀληθείᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· καὶ οὐκ ἔσται διαδοχὴ αὐτοῦ εἰς γενεὰς καὶ γενεὰς ἕως τοῦ αἰῶνος. 9. καὶ χῶραι τῆς ὁσιότητος

αὐτοῦ αὐξήσονται ἐν συνέσει ἐπὶ τῇ γῇ καὶ τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ ὁ Ἰσραὴλ ἁγιασθήσεται· [ἐκλείψει πᾶσα ἁμαρτία] καὶ ἁμαρυνθήσεται ἐν τῇ λύπῃ τῆς ἁγιότητος αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἁμαρτία ἐλαττώσεται καὶ οἱ ἄνθρωποι καταπαύσουσιν εἰς κακά. οἱ δὲ δίκαιοι καταπαύσουσιν ἐν αὐτῷ. 10. Καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνοίξει τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ στήσει τὴν ἀπειλοῦσαν βομφαίαν κατὰ τοῦ Ἀδάμ. 11. καὶ δώσει τοῖς ἁγίοις φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, καὶ πνεῦμα ἀγιοσύνης ἔσται ἐπ' αὐτοῖς. 12. Καὶ ὁ Βελίαρ δεθήσεται ὑπ' αὐτοῦ, καὶ δώσει ἐξουσίαν τοῖς τέκνοις αὐτοῦ τοῦ πατεῖν ἐπὶ τὰ πονηρὰ πνεύματα. 13. Καὶ εὐφρανθήσεται Κύριος ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτοῦ ἕως τῶν αἰώνων. 14. Τότε ἀγαλλιάσεται Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ καὶ γὰρ χαρίσομαι καὶ πάντες οἱ ἅγιοι ἐνδύσονται δικαιοσύνην.

XIX. Καὶ νῦν, τέκνα μου, πάντα ἡκούσατε· ἐλέσθε οὖν ἑαυτοῖς ἡ τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἡ νόμον Κυρίου ἢ ἔργα τοῦ Βελίαρ.

XIII. 1. Πάντα ἃ ἐννόησα ἐντέλλεσθαι ὑμῖν, καὶ ἕνεκα τούτου φοβεῖσθε τὸν Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν πάσῃ τῇ καρδίᾳ ὑμῶν καὶ πορεύεσθε ἐν τῇ ἀπλότητι τοῦ νόμου αὐτοῦ. 2. καὶ διδάσκετε τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τὰ βιβλία, ὥπως ἐννοῶσιν ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ αὐτῶν διδασκόμενοι τὸν νόμον τοῦ ἀγιοτάτου Θεοῦ. 3. καὶ πᾶς ὁ ἐννοῶν τὸν νόμον τοῦ Κυρίου καθαρὸς ἔσται καὶ οὐ ξένος ἐστὶ ὅπου ἂν ξενίζηται. 4. πολλοὶ γὰρ τῶν ἀνθρώπων ἐν τῷ βιβλίῳ τιθέναι τὰ δυνάμια αὐτῶν θέλουσι ὥστε ἐργάζεσθαι δι' αὐτὸν καὶ ἀκούειν τὸν νόμον ἀπὸ τῶν χειλέων αὐτοῦ. 5. Καὶ ἐργάζεσθε τὴν δικαιοσύνην, τέκνα μου, ἐν τῇ γῇ καὶ εὐρήσετε αὐτὴν ἐν τοῖς οὐρανοῖς. 6. Καὶ σπείρετε ἐν τῇ ψυχῇ καὶ εὐλογοῦντες καὶ θερίσετε ἐν τῇ ζωῇ ὑμῶν, καὶ σπεύραντες ἐν κακῷ κακὸν θερίσετε. 7. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, τίθεσθε τὴν σοφίαν ἐν τῷ φόβῳ τοῦ Κυρίου σὺν πόνῳ. εἰ δὲ πόλις ἀλίσκεται, ἀποβάλλουσι τὸν χρυσὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ πᾶν τὸ κέρδος ἀπόλλυται, ἀλλ' οὐδεὶς ἀπὸ τοῦ σοφοῦ ἀφαιρεῖν δύναται τὴν σοφίαν, ἀλλὰ μόνον σκότῳσι διὰ τὰς ἁμαρτίας καὶ τύφλωσις τῶν πραγμάτων. 8. ἐκ τῆς εὐγενείας αὐτοῦ τότε ἔσται μάχη ἀπὸ τῶν πολεμίων καὶ ὥσπερ πατὴρ ἐν γῇ ἀλλοτρίᾳ καὶ ἐν τοῖς πολεμίοις ἀποστρέψεται. 9. εἰ τις τῆς μαθήσεως καὶ σοφίας ἀντιλαμβάνεται ἔσται αὐτὸς ἐπιτραπέζιος τοῖς βασιλεῦσιν ὥς ὁ ἀδελφὸς ἡμῶν ὁ ἀγνὸς Ἰωσήφ. XIX. 2. καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ υἱοὶ τοῦ Λευὶ τῷ πατρὶ λέγοντες Ἐνώπιον Κυρίου πορευσάμεθα κατὰ τὸν νόμον αὐτοῦ. 3. καὶ εἶπε Λευὶ Μάρτυς ἔστω ὁ Κύριος ὅσα ὑπέσχεσθε σήμερον. 4. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη ζήσας ἑκατὸν τριάκοντα ἑπτὰ ἔτη. 5. καὶ ἔθηκαν αὐτὸν ἐν σωφί, καὶ ὕστερον ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρών ὅπου Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΟΥΔΑ

I. 1, 2, 3. Μετὰ ταῦτα Ἰούδα, τέταρτος υἱὸς Ἰακώβ, υἱὸς Λέας ἐκαλέσατο τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν καὶ εἶπε, Τέκνα μου, πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν ἐμέ, λέξω σοι τὰ ἔργα μου, ὅτε κράτος ἦν ἐν τῷ στέρνῳ 3. καὶ ταχὺς ἦν τοῖς ποσὶ καὶ κρατερὸς τῷ σώματι, [πολλοὶ τῶν πολεμίων οὐκ ἀνέσχον τοὺς ἐμοὺς βραχίονας καὶ ἐνίκησα κράτος πόλεως οὐκ εἰκούσης] III. 10. καὶ εἶδεν ὁ πατήρ μου Ἰακώβ ὡς ὁ ἄγγελος τοῦ κρατεροῦ ἐβοήθησέ μοι περὶ τῆς ἀνδρείας καὶ προσεῖχεν αὐτοῖς τὸν νοῦν.

XVIII. 1. Εἶδον γὰρ ἐν τοῖς βιβλίοις τοῦ Ἑνώχ, ὅσα κακὰ ποιεῖται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις, 2. ἀλλὰ σώσατε ὑμᾶς ἑαυτοὺς, τέκνα μου, ἀπὸ πάσης πορνείας καὶ φιλαργυρίας, 3. ἥτις ἀποστρεφεί τοῦ νόμου τοῦ Κυρίου, καὶ ἐκτυφλοῖ τὰ ἐννοήματα τῆς ψυχῆς, καὶ οὐκ ἀφίει ἄνδρα ἐλεῆσαι τὸν πλησίον αὐτοῦ. 4. καὶ συνέχει αὐτὸν ἐν μόχθοις καὶ πόνοις. XIX. 2. Διὰ ἀργύριον ἐγὼ ἀπώλεσα τὰ τέκνα μου, καὶ εἰ μὴ ἡ μετάνοια σαρκὸς μου καὶ ἡ ταπεινώσις ψυχῆς μου, καὶ αἱ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ἄτεκνος εἶχον ἀποθανεῖν. 3. Ἄλλ' ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ὁ οἰκτῖρμων καὶ ἐλεῆμων, συνέγνω ὅτι ἐν ἀγνοίᾳ ἐποίησα. 4. Ἐτύφλωσε γάρ με ὁ ἄρχων τῆς πλάνης καὶ ἠγνόησα ὡς ἄνθρωπος καὶ ὡς σάρξ, ἐν ἁμαρτίαις φθαρεῖς, καὶ ἐπέγνω τὴν ἐμυνοῦ ἀσθένειαν νομίζων ἀκαταμάχητος εἶναι XIII. 3. ὠνειδίσαι τὸν ἀδελφὸν Ρουβὴμ περὶ Βάλλας τῆς γυναικὸς τοῦ πατρός, καὶ πολλάκις ἐκόμπασον ἐν τοῖς ἀδελφοῖς τῷ σθένει τῶν πραγμάτων τῆς νεότητος οὐκ ἀπάντησεν ἐμοὶ πρόσωπον γυναικὸς εὐμόρφου ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τοῦ ζήλου παρετάξατο ἐν ἐμοὶ καὶ ἐτύφλωσεν ἕως συνέπεσα εἰς Βηθσονὲ τὴν Χαναanaίαν. 6. οἶνος γὰρ διέστρεψε τοὺς ὀφθαλμοὺς μου, καὶ ἠμαύρωσέ μου τὴν καρδίαν ἐπιθυμίᾳ. 7. καὶ παραβὰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ συνέπεσα. 8. καὶ ἀνταπέδωκέ μοι Κύριος ὅτι οὐκ ἠυφράνθην ἐπὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς.

XIV. Καὶ νῦν, τέκνα μου, μὴ μεθύσκεσθε οἶνῳ· ὅτι ὁ οἶνος διαστρέφει τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς ἀληθείας, καὶ ἐμβάλλει νόημα ὀργῆς, καὶ ὀδηγεῖ εἰς πλάνην τοὺς ὀφθαλμοὺς. 2. Τὸ γὰρ πνεῦμα τῆς πορνείας τὸν οἶνον ὡς διάκονον πρὸς τὰς ἡδονὰς ἔχει· ὅτι καί γε τὰ δύο ταῦτα ἀφιστῶσι τὴν δύναμιν τοῦ ἀνθρώπου. 3. Ἐὰν γὰρ τις πῆν οἶνον εἰς μέθην ἐν διαλογισμοῖς ῥηπαροῖς συνταράσσει τὸν νοῦν εἰς πορνείαν καὶ ἐκθερμαίνει τὸ σῶμα πρὸς μίξιν, καὶ εἰ πάρεστι τὸ τῆς ἐπιθυμίας αἷτιον πράσσει τὴν ἁμαρτίαν καὶ οὐκ αἰσχύνεται 4. ὁ γὰρ μεθύων οὐδένα αἰδεῖται. 5. Ἰδοὺ γὰρ (ὁ οἶνος) κάμει ἐπλάνησε μὴ αἰσχυνοθῆναι πλήθος ἐπὶ ταῖς πόλεις, ὅτι ἐν ὀφθαλμοῖς πάντων ἐξέκλινα πρὸς τὴν Θάμαρ,

οὔσαν νύμφην, καὶ ἐποίησα ἁμαρτίαν 6. ἐν μέθῃ. καὶ οὐκ ἐφοβούμην τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου. 5. καὶ ἀνεκάλυψα κάλυμμα πᾶσιν ἐν ταῖς ἁμαρτίαις μου. 7. Καὶ νῦν, τέκνα, μὴ μεθύσκητε παρὰ φύσιν τὴν σύνεσιν ὑμῶν 8. εἴπερ μεταβάλλετε τὸν διαλογισμὸν τῆς συνέσεως ὑμῶν μέθῃ, τὸ πνεῦμα τῆς πορνείας εἰσπορεύεται εἰς (ἄνθρωπον) καὶ ποιεῖ τὸν μέθυσον αἰσχρορρομονεῖν καὶ παρανομεῖν, καὶ μὴ αἰσχύνεσθαι, ἀλλὰ ἐγκαυχᾶσθαι τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.

XV. Καὶ κατηγορούμενος οὐ ταπεινοῦται διὰ τὴν ἀτιμίαν μέμνησθε ὡς τὰ ἀγαθὰ λέγειν. 2. εἰ γὰρ βασιλεὺς τις μένει μεθυσκόμενος καὶ πορνείᾳ παρέχει ἑαυτὸν γυμνούμενος ἐκ τῆς βασιλείας ταχέως ἐκπίπτει. 5. Καὶ εἰδείξε μοι ὁ ἄγγελος τοῦ Κυρίου ὅτι τῶν ζώντων ἐν μέθῃ, ἢ βασιλέων ἢ πτωχῶν αἱ γυναῖκες κατακυριεύουσιν καὶ τοῦ μὲν βασιλέως αἵρουσιν τὴν δόξαν, τοῦ δὲ ἀνδρείου τὴν δύναμιν καὶ τοῦ πτωχοῦ ἐν τῇ πτωχείᾳ τέλειον στήριγμα.

XVI. Φυλάσσεσθε οὖν, τέκνα μου, τὰ χεῖλη ἐν μέθῃ, ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ τέσσαρα πνεύματα πονηρὰ ἐπιθυμίας, πυρώσεως ἀσωτίας, αἰσχροκερδίας, [ἀναιδεας]. 2. Εἰ μὴ πίνετε σὺν τῷ φόβῳ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν γὰρ ἐν τῷ εὐφραίνεσθαι ἀποστή ὁ τοῦ Θεοῦ φόβος, παρεισέρχεται ἡ ἀναισχυντία [καὶ ἀρχὴ τῆς ἁμαρτίας]. 3. Καὶ γίνονται ἀντιλογίαι τὴν ὁργὴν γεννήσαντες, συκοφανταίς μωραινόμενοι, καὶ γίνονται παράβασις ἐντολῶν Θεοῦ καὶ ἔσται ἀπώλεια οὐκ ἐν καιρῷ ὑμῶν. 4. ὡς καὶ γὰρ ἐντολὰς Θεοῦ καὶ μυστήρια Ἰακώβ τοῦ πατρὸς μου ἀπεκάλυψα τῇ Χανανίτιδι, οἷς εἶπεν ὁ Θεὸς μὴ ἀποκαλύψαι.

XVII. Καὶ νῦν ἐντέλλομαι ὑμῖν, τέκνα μου, [μὴ μεθύσκεσθαι οἶνῳ καὶ] μὴ ἀγαπᾶν ἀργύριον, μηδὲ ἐμβλέπειν εἰς κάλλος γυναικῶν ἐν τῇ ὄψει, ἐγὼ γὰρ ἐν μέθῃ εἶδον τὴν Χαναναίαν ὅπως ἐν λαμπρῷ χρυσῷ καὶ ἐπλανήθην δι' αὐτὴν ὡς ἄνθρωπος ὢν ἐν μέθῃ καὶ τῇ ὄψει αἷτιος ἐγενόμην.

XVIII. 2. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἀκούσατε Ἰούδα τοῦ πατρὸς ὑμῶν, καὶ φυλάξασθε ἀπὸ τῆς φιλαργυρίας καὶ μέθης 3. ὅτι ταῦτα ἀφιστᾷ (νόμον Θεοῦ) καὶ ὑπερηφανίαν ἐκιδιδάσκει 4. καὶ στερίσκει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἀπὸ πάσης ἀγαθοσύνης, καὶ ἀφιστᾷ ὕπνον ἀπ' αὐτοῦ καὶ καταδαπανᾷ σάρκα αὐτοῦ. 5. καὶ τὰς εὐχὰς Θεοῦ ἐμποδίζει καὶ εὐλογίας οὐ μέμνηται, καὶ προφήτῃ λαλοῦντι οὐχ ὑπακούει, καὶ λόγῳ εὐσεβείας προσοχθίζει. 6. καὶ ἐν ἡμέρᾳ ὡς ἐν νυκτὶ πορεύεται.

XII. 3, 4, 6. Ἐγὼ δὲ μωραινόμενος τῇ μέθῃ ἐδήλωσα τὰ μυστήρια τῆς καρδίας μου καὶ ἔδωκα τὴν ῥάβδον καὶ τὸ διάδημα τῆς βασιλείας μου τῇ Θάμῃ τῇ νύμφῃ μου, [ἡγνόησα γὰρ ὅτι Θάμῃ ἦν πόρνη, αἱ γὰρ ἀπὸ Μεσοποταμίας ἦσαν θυγατέρες Ἀβραάμ]. X. 1, 2. καὶ ἔδωκα

αὐτὴν τῷ υἱῷ Ἡρ ἐς γάμον καὶ Ἡρ ἦν σκολιὸς καὶ ἡμέλησε τῆς Θάμαρ. αὐτοῖς οὐκ ἦν μοῖρα ἐκ γαίας Χαναάν, καὶ ὁ ἄγγελος τοῦ Θεοῦ ἐκτείνει αὐτὸν ἐν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ οὐκ ἐγίνωσκεν αὐτὴν διὰ τῆς σκολιότητος, οὐ γὰρ ἤθελεν ἔχειν ἐξ αὐτῆς τέκνα. 4. ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ γάμου· 1. ἦν γὰρ ἐκ Μεσοποταμίας, θυγάτηρ Ἀράμ. καὶ ἔδωκα αὐτὴν τῷ υἱῷ μου Ἡρ εἰς γάμον. 2. Ἦν δὲ Ἡρ ποιηρὸς καὶ ἠπορεύετο περὶ τῆς Θάμαρ ὅτι οὐκ ἦν ἐκ γῆς Χαναάν. Καὶ ἄγγελος Κυρίου ἀνείλεν αὐτὸν τῇ τρίτῃ νυκτί. 3. καὶ αὐτὸς οὐκ ἔγνω αὐτήν, κατὰ πανουργίαν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, οὐ γὰρ ἤθελεν ἔχειν τέκνα ἀπ' αὐτῆς. 4. Ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ θαλάμου ἐπεγαμβρευσά αὐτῇ τὸν Αὐνᾶν, τῷ δευτέρῳ υἱῷ μου, καὶ γε οὗτος ἐν ποιηρίᾳ οὐκ ἔγνω αὐτὴν ποιήσας σὺν αὐτῇ ἐνιαυτόν, 5. καὶ ὅτε ἠπελίσσεται αὐτῷ συνελθεῖν τάσσων αὐτῇ, διέφθειρε τὸ σπέρμα ἐπὶ τὴν γῆν κατὰ τὴν ἐντολὴν τῆς μητρὸς αὐτοῦ, ἀλλὰ ταύτης τῆς ποιηρίας γενομένης, 6. ἤθελον καὶ τὸν Σιλὼμ δοῦναι αὐτῇ, τὸν τρίτον υἱόν, ἀλλ' ἡ γυνὴ μου Βησσουὲ οὐκ ἀφῆκεν ἐπουηρέυετο γὰρ πρὸς τὴν Θάμαρ, ὅτι οὐκ ἦν ἐκ θυγατέρων Φαραὼν ὡς αὐτή.

XII. 1. [Σπουδὴ γὰρ ἦν τῇ Θάμαρ ἔχειν τέκνα ἀπὸ τῆς γενεᾶς τοῦ Ἀβραάμ. Ἡ γὰρ γενεὰ τοῦ Ἀβραάμ ἦν προστεταγμένη καὶ ἠναγκάσθη] ἡ Θάμαρ καθῆσθαι ἐπὶ ταῖς πύλαις, ὡς πόρνη, κοσμηθεῖσα κόσμῳ νυμφικῷ [καὶ φθάσασα τὴν δόδον μου], ὅτι ἀνέρχομαι ἀπὸ τῶν προβάτων. 3. Μεθυσθεὶς οὖν ἐγὼ οὐκ ἀπέγνων αὐτὴν ἀπὸ τοῦ οἴνου, καὶ ἠπάτησέ με τὸ κάλλος αὐτῆς, 4. καὶ ἔδωκα αὐτῇ τὴν ῥάβδον καὶ τὴν ζώνην, καὶ ἐπλησιάζομαι ἐμοί, [καὶ εἶχεν ἐν τῇ κοιλίᾳ τοὺς διδύμους Φαρὲς καὶ Ἀζάρ, καὶ ἦν μυστήριον φαινόμενον ἐν τῷ τεκεῖν τὴν Θάμαρ, ἐπεὶ τὸ πρῶτον τέκνον ἐξετίθη τὴν χεῖρα, ἡ μαιεύτρια ἐδέσμευσεν νῆμα κόκκινον ἐπὶ τῇ χειρὶ, τῇ ὀθνημένῃ, ὥστε εἰδέναι τὸ τέκνον ὁ πρῶτον ἐγένετο. καὶ τὸ τέκνον ἐκάλυψε τὴν χεῖρα καὶ ἦν τὰ τέκνα ἀγγελία τοῖς λαοῖς παλαιῶν καὶ καινῶν, ὡς γὰρ ἦν τὰ παλαιὰ πρὸ τοῦ νόμου ὄντα ἀνῶρθαι κατὰ τὸν νόμον, ὡς εἰ τῷ νόμῳ συντηρούμενα. ἐννοεῖ δὲ τὸν Ἀβελ καὶ τὸν Σὴθ καὶ Ἐνῶχ καὶ Ἐνῶς, Νῶε καὶ Ἐβὲρ καὶ οὕτως τὸν Ἀβραάμ ὃς ἔλειψε τὸν πατέρα χάριτι τοῦ Θεοῦ, Ἰώβ τε καὶ Μελχισεδέκ, καὶ οὕτως οἱ ἄλλοι προφῆται, οἱ ἐλάλησαν περὶ τῆς ἐλεύσεως τοῦ Χριστοῦ. ἀλλὰ ὡς ἐκρυψε τὴν χεῖρα ἐν τῇ κοιλίᾳ, οὕτως τοῦ νόμου κρυπτομένου καὶ ἀτιμαζομένου ἐγεννήθη ὁ Φαρὲς. καὶ τότε ἐξῆλθεν ὁ Ζαρὰ καὶ ἐφαίνεται τὸ νῆμα τὸ κόκκινον, τὸ σημαινόμενον τῷ αἵματι τοῦ Χριστοῦ].

XX. Καὶ ἐπίγνωτε, τέκνα μου, ὅτι δύο πνεύματα σχολάζουσι τῷ ἀνθρώπῳ τὸ τῆς ἀληθείας καὶ τὸ τῆς πλάνης. 2. μέσον ἐστὶ τὸ τῆς συνέσεως τοῦ νοός, πρὸς ταύτης θέλει ἡ εἰλικρινὴς κλίνεισθαι καὶ

κλίνεται πρὸς τὴν καρδίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ ἕκαστος γινώσκει τὴν φωνήν. 4. καὶ οὐκ ἐστὶ καιρὸς ἐν ᾧ δυνησεται λαβεῖν ἀνθρώπων ἔργα. ὅτι ἐν στήθει ὁστέων αὐτὸς ἐγγέγραπται ἐνώπιον Κυρίου. 5. καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἐκ τῆς καρδίας αὐτοῦ, καὶ ἄραι πρόσωπον οὐ δύναται πρὸς τὸν κριτὴν. XXI. 1, 2. Καὶ νῦν, τέκνα, ἀγγέλλω ὑμῖν ὡς ὁ Θεὸς ἔδωκε τὴν ἱερατείαν τῷ Λευί, καὶ ἔμοι ἔδωκε τὴν βασιλείαν. XXII. 1. [Μεγάλη μὲν ἦν μοι ταραχὴ καὶ μετὰ ταῦτα ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις] πολλοὶ ἔσονται πόλεμοι ἐν τῷ Ἰσραὴλ καὶ κατ' ἀλλήλων, καὶ ἔσονται διαιρέσεις. XXIII. 3. καὶ ἐλεύσεται λιμὸς καὶ λοιμός. καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν πείσεται πολιορκίαν καὶ πάντας τοὺς ὀλέθρους. 4. καὶ ἐκτεμοῦσιν ἐξ ὑμῶν εἰς εὐνούχους ταῖς γυναῖξιν αὐτῶν. 5. Καὶ ἐπισκέψεται ὑμᾶς Κύριος ὃν ἐλέει, [καὶ ἔσται σωτηρία τῷ Ἰσραὴλ, ἐν τῇ παρουσίᾳ τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀληθοῦς].

XXIV. Καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατελεῖ ὑμῖν ἄστρον ἐξ Ἰακώβ ἐν εἰρήρῃ, καὶ ἀναστήσεται ἀνθρώπος ἐκ τοῦ γένους μου ὡς ὁ ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, συμπορευόμενος τοῖς ἀνθρώποις ἐν δικαιοσύνῃ καὶ πραότητι, καὶ πᾶσα ἁμαρτία οὐχ εὐρεθήσεται ἐν αὐτῷ. 2. Καὶ ἀνοιγήσονται ἐπ' αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ ἐκχέαι πνεύματος εὐλογίαν πατρὸς ἁγίου καὶ αὐτὸς ἐκχεεῖ πνεῦμα χάριτος ἐφ' ὑμᾶς. 4. καὶ ἔσεσθε αὐτῷ εἰς υἱοὺς ἐν ἀληθείᾳ καὶ πορεύσεσθε ἐν προστάγμασι αὐτοῦ πρώτοις καὶ ἐσχάτοις. 5. οὗτος ὁ βλαστὸς Θεοῦ ὑψίστου καὶ αἴτη ἡ πηγὴ εἰς ζωὴν πάσης σαρκός. 6. Τότε ἀναλάβῃσι σκῆπτρον βασιλείας μου, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίξης ὑμῶν γενήσεται πυθμὴν, 7. καὶ ἐν αὐτῷ ἀναβήσεται ῥάβδος δικαιοσύνης τοῖς ἔθνεσι κρῖναι καὶ σώσαι πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους Κύριον.

XXVI. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέδωκε τὴν ψυχὴν Ἰούδας ὁ υἱὸς τοῦ Ἰακώβ τέταρτος καὶ τῆς Ἰίας, ζήσας ἑτη ἑκατὸν καὶ ἐννέα καὶ δέκα· καὶ ἐξέφερον αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν Χεβρῶν μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΣΑΧΑΡ ΠΕΡΙ ΑΠΛΟΤΗΤΟΣ

I. Μετὰ ταῦτα Ἰσαχάρ καλέσας τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ εἶπεν αὐτοῖς. ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχάρ τοῦ πατρὸς ὑμῶν, ἐνωτίσασθε ῥήματα. 2. Ἐγὼ ἐτέχθην πέμπτος υἱὸς τῷ Ἰακώβ ἐν μισθῷ τῶν μαυδραγορῶν.

III. 1. [Καὶ πρὸς τούτοις εἶπεν οὐκ οἴδατε], τέκνα μου, ὡς ἐπορευόμην ἐν εὐθύτητι καρδίας 5. καὶ πᾶς πόνος ἀνῆλωσε τὸ κράτος μου. 7. Καὶ Κύριος ἐδιπλασίαζε τὰ ἀγαθὰ ἐν χερσὶ μου. πατρὶ μου πᾶν ἐποίησα τερπνὸν καὶ ἐν οὐδενὶ παρώργισα τὴν καρδίαν αὐτοῦ. καὶ ἐγὼ [ἔφερον] πᾶν τὸ βάρος τοῦ θελήματος αὐτοῦ. ἐγὼ ἦν ὁ φέρων ὑπὲρ μέτρον, καὶ εἶδεν ὁ πατὴρ ἐμὸς ὅτι ὁ Θεὸς συνεργεῖ τῇ ἀπλότῃ

μον. 3. Καὶ οὐκ ἤμην περίεργος ἐν ταῖς πράξεσί μου οὐδὲ φθονερὸς καὶ βάσκανος τῷ πλησίον, 4. οὐ κατελάλησά τινος, οὐδὲ ἔψεξα βίον ἀνθρώπου, πορευόμενος ἐν ἀπλότῃ ὀφθαλμῶν.

IV. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα Ἰσαχάρ πατρὸς ὑμῶν, καὶ πορεύεσθε ἐν ἀπλότῃ καρδίας. 2. Οἱ ἐν ἀπλότῃ βαλίνοντες οὐ θέλουσι τὸ μιᾶρόν, οὐκ ἐπιθυμοῦσι εὐρεῖν τοὺς θησαυροὺς τοὺς πολυτίμους. οὐ θέλουσι εἰς πλεονεξίαν, τοῦ πλησίον οὐ κατακρίνουσιν, καὶ οὐκ ἐπιφέρουσι τὸ ὄνειδος κατ' ἀνθρώπου, βρωμάτων ποικίλων οὐκ ἐφίεται. 3. χρόνους μακροὺς οὐχ ὑπογράφει (ἦν, ἀλλὰ μόνον ἐκδέχεται τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ [ἐν τῇ εὐγενείᾳ τῆς ταπεινοφροσύνης αὐτοῦ]). 4. καὶ γε τὰ πνεύματα τῆς πλάνης οὐδὲν ἰσχύουσι πρὸς αὐτόν, οὐ γὰρ εἶδεν ἐπιδέξασθαι κάλλος θηλείας, ἵνα μὴ ἐν διαστροφῇ μιᾷ τὸν νοῦν αὐτοῦ. 5. οὐ ζήλος ἐν διαβουλίαις αὐτοῦ ἐπελεύσεται· οὐ βασκανία ἐκτῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ αἰσθάνεται τὰ στασιώδη. 6. πάντα ὁρᾷ ἐν ἀπλότῃ, καὶ οὐ λήψεται πονηρὸν ὀφθαλμόν· οὐ πορεύεται ἐν τῷ κέρδει πορεύεται ἐν τῇ εὐθύτῃ τῆς ψυχῆς V. καὶ φυλάττων τὸν νόμον τοῦ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, στήτε ἐν ἀπλότῃ [ἐν πάσαις διανοαῖς ὑμῶν καὶ ἀγαπᾶτε αὐτὴν καὶ συμβιοῦτε συν αὐτῇ καὶ κολληθήσθε αὐτῇ] καὶ ἀκούσατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ μὴ ὀνειδίετε μηδαμῶς τῷ πλησίῳ 2. ἀλλὰ ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον καὶ τὸν πλησίον, πένητα καὶ ἀσθενῆ ἔλεᾶτε. 3. Ὑπόθετε τὸν νῶτον ὑμῶν εἰς τὸ γεωργεῖν τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ ἀπὸ τῶν ἔργων δῶρα μετ' εὐχαριστίας Κυρίῳ προσφέρετε, 4. καὶ ἀπὸ [τοῦ ἔργου] λήψεσθε εὐλογίαν, ὥς τὸ πρὶν Ἀβελ [καὶ εὐχαρίστειαν φέρετε, τέκνα μου], 7. Λευὶ καὶ Ἰούδα, καὶ γὰρ οἱ δύο ἐδοξάσθησαν τῷ Κυρίῳ ἐν πᾶσι τοῖς υἱοῖς Ἰακώβ, καὶ γὰρ Κύριος ἐκλήρωσεν ἐν αὐτοῖς, καὶ τῷ μὲν ἔδωκε τὴν ἱερατείαν, τῷ δὲ τὴν βασιλείαν.

VI. Ἀκούσατε οὖν, ὡς ὁρᾶτε, τέκνα μου, καὶ γὰρ ἐν ἐσχάτοις καιροῖς καταλείψουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν τὴν ἀπλότητα καὶ κολληθήσονται τῇ ἀπλησίᾳ, καὶ ἀφέντες τὴν ἀκακίαν προσπελάσουσι τῇ κακουργίᾳ, καὶ καταλίποντες τὰς ἐντολὰς Κυρίου κολληθήσονται τῷ πονηρῷ, 2. καὶ ἀφέντες τὸ γεωργεῖν ἐξακολουθήσουσι τοῖς πονηροῖς διαβουλίαις αὐτῶν, καὶ διασπαρήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσι καὶ δουλεύσουσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν. 3. καὶ ὑμεῖς οὖν εἴπατε ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν. VII. 8, 9. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀφῆκε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, ζήσας ἑκατὸν εἴκοσι δύο ἔτη.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΖΑΒΟΥΛΩΝ

Ἐπεκάλεσατο Ζαβουλὼν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν 2. καὶ εἶπεν αὐτοῖς. Ἀκοῦσατέ μου, υἱοὶ Ζαβουλῶν, προσέχετε ῥήμασι πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐγὼ εἰμι Ζαβουλὼν, δόσις ἀγαθὴ τοῖς γονεῦσί μου. Ἐν γὰρ τῷ

γεννηθῆναι με, πῶς ἦθ' ὁ πατήρ μου ὅτι ἐν ταῖς ποικίλαις ῥάβδοις εἶχε τὸν κλῆρον. 4. οὐκ ἔγνω, τέκνα μου, ὅτι ἡμαρτον, ὅτι παρανομίαν ἐποίησα, πλὴν τῆς ἀγνοίας ἣν ἐποίησαμεν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ ἀδελφὸν ἡμῶν, οὐ γὰρ ἦν τὸ θέλημά μου 6. καὶ ἔκλειον πολλὰ 7. καὶ πολλὰ διεμαρτυρησάμην αὐτοῖς μετὰ δακρύων, τοῦ μὴ ποιῆσαι τὴν ἀνομίαν ταύτην [ἐν τῷ Ἰσραήλ.

II. Καὶ μετὰ ταῦτα οὐκ ἐπανόμην θέλειω πολλὰς ἡμέρας τῷ Ἰωσήφ], ὅτε Συμεὼν καὶ Γὰδ ἐθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν [καὶ ἔδωκα τὴν ψυχὴν μου πρὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ νῦν ἀναίτιος εἰμὶ τῆς πράξεως τοῦ ἀδελφοῦ ἡμετέρου Ἰωσήφ].

V. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἀκούσατε ἐμοῦ καὶ φυλάσσετε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ ποιήσατε ἔλεος ἐπὶ τὸν ἀδελφόν, καὶ εὐσπλαγχνίαν πρὸς πάντας. 2. Διὰ γὰρ ταῦτα εὐλόγησέ με Κύριος, οἶδε γὰρ Κύριος ἐκάστου τὴν προαίρεσιν, 3. ὥς ἔχει ἐν σπλάγχχοις ἔλεος, ὅτι ὥς ἂν τις ποιήσῃ ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ, οὕτως καὶ ὁ Κύριος ποιήσει ἐπ' αὐτόν. 4. Καὶ γὰρ οἱ ἀδελφοί μου ἡσθένουν, καὶ οἱ υἱοὶ ἀπέθνησκον διὰ Ἰωσήφ, ὅτι οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχχοις αὐτῶν. [Ὡς γὰρ οὐκ ἐποίησαν ἔλεος ἐν σπλάγχχοις αὐτῶν ἐπὶ τὸν Ἰωσήφ]. Ὑμεῖς δέ, τέκνα μου, ἐσώθητε ἀνοσοὶ ἀπὸ Κυρίου, καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ οἴδατε.

VIII. 5. Καὶ νῦν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, καὶ μὴ λογίζεσθε κακὸν ἐπὶ τὸν πλησίον ὑμῶν, 6. καὶ γὰρ ἡ ἀπέχθεια τὴν ψυχὴν ἀποχωρίζει [ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ ἀπελαύνει τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ, ἡ γὰρ ἀπέχθεια εἰσφέρει τὸ μόνον ἐν τέκνον ἔχειν. καὶ εἰσφέρει τὴν λύπην], καὶ ταραττει τὴν ἔννοιαν καὶ ἀφανίζει τὴν ὑπαρξιν.

IX. Προσέχετε δέ, τέκνα, τὰ ὕδατα ὅτι ἐπὶ τὸ αὐτὸ πορεύεται, λίθους ξύλα τὴν γῆν καὶ τὴν ἄμμον κατασύρει, 2. ἐὰν δὲ εἰς πολλὰ διαιρεθῇ ἡ γῆ ἀφανίζει αὐτά. 3. καὶ ὑμεῖς, ἐὰν διαιρεθῆτε ἔσεσθε οὕτως εὐκαταφρόνητοι. 4. Μὴ σχισθῆτε εἰς δύο κεφαλὰς, ὅτι πᾶν ὃ ἐποίησεν ὁ Κύριος κεφαλὴν μίαν ἔχει. Ἐδῶκε δύο ὦμους, χεῖρας, ἀλλὰ πάντα τῇ μιᾷ κεφαλῇ ὑπακούει. 5. Ἐγνων ἐν γραφαῖς πατέρων μου ὅτι διαιρεθήσεσθε ἐν Ἰσραὴλ καὶ δύο βασιλεῖαι ἐξακολουθήσουσιν καὶ πᾶν βδέλυγμα ποιήσετε, καὶ γε πᾶν εἰδῶλον προσκυνήσετε. 6. καὶ αἰχμαλωτεύσουσιν ὑμᾶς οἱ ἐχθροὶ ὑμῶν καὶ κακωθήσεσθε ἐν ἔθνεσι καὶ ἐν ἀσθενείαις καὶ θλίψεσι. 7. Καὶ μετὰ ταῦτα μνησθήσεσθε Κυρίου καὶ μετανοήσετε καὶ ἐπιστρέψετε ὑμᾶς, ὅτι ἐλεῆμων ἐστὶ καὶ εὐσπλαγχνος, μὴ λογίζομενος κακίαν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, διότι σάρξ εἰσὶ καὶ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης ἀπατᾷ αὐτοὺς ἐπὶ πάσαις πράξεσιν αὐτῶν. 8. καὶ μετὰ ταῦτα ἀνατέλλει ὑμῖν αὐτὸς ὁ Κύριος φῶς δικαιοσύνης καὶ ἐπανελεύσεσθε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὤψεσθε

Κύριον ἐν Ἱερουσαλὴμ. 9. καὶ πάλιν ἐν πονηρίᾳ ἔργων ὑμῶν παροργίζετε αὐτὸν καὶ ἀπορριψήσεσθε ἕως καιροῦ συντελείας.

X. Καὶ νῦν, τέκνα, 2. ὅσοι ὑμῶν ἀκούετε τὰς διαθήκας Ζαβουλῶν πατρὸς ὑμῶν 5. φοβεῖσθε Κύριον τὸν Θεὸν πάσῃ τῇ [ψυχῇ καὶ] ἰσχύϊ, [εἰ δέ τις μὴ ἐννοῇ τοὺς λόγους μου ἐπάξει ἐπ' αὐτὸν Κύριος πῦρ αἰώνιον]. 6. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη, ζήσας ἔτη ἑκατὸν καὶ τέσσερα καὶ δέκα, καὶ ἔθηκαν αὐτὸν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐν θήκῃ 7. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΔΑΝ ΠΕΡΙ ΘΥΜΟΥ ΚΑΙ ΟΡΓΗΣ

I. 2. Καλέσας γὰρ Δὰν υἱὸς αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸν εἶπε. Ἀκούσατε υἱοὶ Δάν, λόγων μου, προσέχετε ῥήμασι στόματος τοῦ πατρὸς ὑμῶν. 3. Ἐπείρασά ἐν καρδίᾳ μου καὶ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου, ὅτι καλὸν Θεῷ καὶ εὐάρεστον ἡ ἀλήθεια μετὰ δικαιοπραγίας καὶ ὅτι πονηρὸν τὸ ψεῦδος καὶ ὁ θυμὸς καὶ πᾶσαν κακίαν ἀνθρώπους ἐκδιδάσκει. 4. Ὁμολογῶ σήμερον ὑμῖν, τέκνα μου, ὅτι ἐν καρδίᾳ μου ἐβουλεύσάμην περὶ τοῦ θανάτου Ἰωσήφ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ καὶ ἀληθινοῦ. 5. καὶ ἔχαιρον ἐπὶ τῇ πράσει Ἰωσήφ, ὅτι ὑπὲρ ἡμᾶς ὁ πατὴρ ἡγάπα. 6. τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ ζήλου (καὶ) διαφθορᾶς εἶπέ μοι 7. Λαβὲ τὸ ξίφος καὶ ἀνελε τὸν Ἰωσήφ, καὶ ἀγαπήσει σε ὁ πατήρ σου, τοῦ Ἰωσήφ ἀποθανόντος. 8. τοῦτο εἶπε τὸ πνεῦμα τὸ πονηρὸν ἀνάγκασον ἐμὲ καὶ ἦν ὥσπερ πάρδαλις ἐκμύζουσα ξριφον. [οὕτως καὶ ἐγὼ ἐφύλασσον τὸν Ἰωσήφ.] 9. Ἄλλ' ὁ Θεὸς Ἰακώβ τοῦ πατρός μου οὐκ ἔδωκέ μοι ταύτην τὴν ἀνομίαν ἐργάζεσθαι, οὐδὲ εὗρον τὸν Ἰωσήφ μόνον.

II. 1. Καὶ νῦν, τέκνα μου, ἐγὼ ἀποθνήσκω καὶ ἐν ἀληθείᾳ λέγω ὑμῖν, ὅτι ἐὰν μὴ διαφυλάξητε ἑαυτοὺς ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ ψεύδους καὶ τοῦ θυμουμένου καὶ ἀγαπήσητε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν μακροθυμίαν, ἀπολείσθε. 2. ἡ γὰρ ὀργὴ τυφλίζει τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὅταν ἐρχηται ὁ θυμὸς, 3. οὐ γινώσκει τὴν ἀγάπην τῶν ἀδελφῶν. οὐ φοβεῖται τὸν πατέρα, οὐδὲ τιμᾷ τὴν μήτερα, [οὐ πάσχει τὸν γέροντα. οὐκ ἔχει αἰδῶ τῶν λαῶν οὐδὲ οἰκτιρμὸν τῶν τέκνων, ὅτι δεσμεύει αὐτά.]. 4. περιβάλλει γὰρ αὐτὸν τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ τὰ δίκτυα τῆς πλάνης. καὶ τυφλοὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς καρδίας, διὰ τοῦ ψεύδους σκοτοῖ τὴν διάνοιαν αὐτοῦ, καὶ τὴν ὕρασιν τὴν πονηρὰν παρέχει αὐτῷ. 5. καὶ περιβάλλει τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ [καὶ οὐ γινώσκει τὴν ἀλήθειαν] καὶ δίδωσιν αὐτῷ καρδίαν ἰδίαν κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ εἰς φθόνον καὶ ἔχθραν.

III. 2. Καὶ ὁ θυμὸς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ κατακυριεύει 3. ὅτε ποιεῖ τὴν ἀνομίαν καὶ δικαιοὶ ἑαυτὸν ἐν τῇ ἀνομίᾳ, [οὐ γὰρ οἶδε τὸν νόμον τοῦ

Θεοῦ, ἐγείρεται καὶ ἡ ὀξύτης τοῦ ξίφους, εἰσέρχεται εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ὅτε ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἀφαιρεῖται ἀπὸ τοῦ σώματος καὶ οὐκ ἐπανέρχεται καὶ τὰ πεποιημένα αἰεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔσται ὅτι ἐπέισθη τῇ πονηρᾷ ψυχῇ]. 6. ψυχὴ αὐτοῦ αἰεὶ μετὰ τοῦ ψεύδους ἐκ δεξιῶν τοῦ Σατανᾶ πορεύεται [καὶ ὅτε ἄρᾳ ἄνθρωπον ὀργιζόμενον πελάζεται αὐτῷ καὶ τυφλοῖ αὐτοῦ τὴν ψυχὴν].

IV. 2. Καὶ οὕτως διεγείρει ἐν θυμῷ μεγάλῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. [Ἐννοεῖτε δέ, τέκνα, ὅτι ψυχὴ ἀπὸ τοῦ Σατανᾶ εἰσέρχεται εἰς ἄνθρωπον ὀργιζόμενον, ἐγείρει αὐτὸν μὴ μεμνησθαι τοῦ Κυρίου, ἀλλ' ἐργάζεσθαι τὴν ἀνομίαν πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ καὶ μυρίων ἀγγέλων, ἀλλὰ ὡς λέγεται ἡμῖν οὕτως καὶ ὑμεῖς, τέκνα]. 3. μὴ κινήσθητε εἰς παραγμὸν ὀργῆς. 8. ταρασσομένης δὲ ψυχῆς ἀφίσταται Κύριος ἀπ' αὐτῆς καὶ κυριεύει αὐτῆς ὁ Βελίαρ.

V. 1. Φυλάξατε οὖν, τέκνα μου, τὴν ἐντολὴν τοῦ Κυρίου καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ. ἀγαπᾶτε καὶ μισήσατε τὸ ψεῦδος, ἵνα φεύγῃ ἀπ' ὑμῶν ἡ ὀργή. 2. Ἀλήθειαν φθέγγεσθε ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον σου [καὶ φεύγεσθε ἀπὸ τοῦ πονηροῦ] καὶ οὐ μὴ κατισχύσῃ ὑμῶν πόλεμος. 3. καὶ ἀγαπᾶτε τὸν Κύριον ἐν πάσῃ τῇ ὡῇ ὑμῶν. 4. Οἶδα γὰρ ὅτι ἐν ἐσχάταις ἡμέραις ἀποστήσεσθε τοῦ Κυρίου ἐν κακοῖς βουλεύμασι πορευόμενοι. 6. Ἀνέγνω γὰρ ἐν βίβλῳ Ἐνώχ τοῦ δικαίου 8. ὅτι πολλὰς κολάσεις καὶ πληγὰς λήψεσθε 9. καὶ οὕτως ἐπιστρέψαντες πρὸς Κύριον ἐλεηθήσεσθε 12. καὶ ἐπὶ τῆς ἀγίας Ἱερουσαλὴμ εὐφρανθήσεσθε [καὶ μετὰ ταῦτα τὸ πονηρὸν πνεῦμα ἀπατήσῃ ὑμᾶς εἰς τὴν ἀνομίαν ὡς εἰ μὴ ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τῷ ὀνόματι τοῦ Θεοῦ, ἀκοῦσαι τῶν ἀγίων αὐτοῦ]. 13. ὅτι Κύριος ἔσται ἐμμέσφ αὐτῆς (Ἱερουσαλὴμ) τοῖς ἀνθρώποις συναναστρεφόμενος καὶ ἅγιος Ἰσραὴλ οὐ γνωρισθήσεται ὑμῖν ἐν ταπεινώσει καὶ ἐν πτωχείᾳ καὶ ὁ πιστεύων ἐπ' αὐτῷ οὐ διαφθερεῖται [καὶ ἄρξονται λαβεῖν τὸν αἰώνιον βίον οἱ ἄγγελοι πιστεύσαντες ἐπ' αὐτῷ].

VI. 3. διὰ τοῦτο σπουδάζει ὁ ἐχθρὸς ὑποσκελίζει πάντας τοὺς ἐπικαλουμένους τὸν Κύριον, 4. καὶ συντελεῖται ἡ βασιλεία τοῦ ἐχθροῦ. 6. Ἔσται δὲ ἐν καιρῷ ἀνομίας τοῦ Ἰσραὴλ ἀφιστάμενος ἀπ' αὐτῶν Κύριος, καὶ μνησεται τῶν ἐθνῶν τῶν ποιούντων [ἐργαζομένων] τὸ θέλημα αὐτοῦ, ὅτι οὐδενὶ τῶν ἀγγέλων ἔσται ὡς αὐτῷ. 7. τὸ δὲ ὄνομα αὐτοῦ ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν Σωτὴρ 9. ὁ ἀληθὴς καὶ Ἱερουσαλὴμ πρᾶς καὶ ταπεινὸς καὶ διδάσκεται ἐν παντὶ τῷ νόμῳ. V. 6. ὁ Σατανᾶς ἔσται βασιλεὺς ὑμῶν καὶ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἀνόητοι ἔσονται ἐν μέσῳ ὑμῶν. VI. 9. Καὶ οὕτως ἐπεστειλάμην ὑμῖν, μετάδοτε καὶ ὑμεῖς ταῖς τέκνοις ὑμῶν εἰς αἰεὶ καὶ πειθόμενοι τῷ Θεῷ ἀκούσατε. 10. καὶ γένοιτο τὸ γένος μου εἰς σωτηρίαν εἰς αἰεὶ.

VII. 1. καὶ ταῦτα εἰπὼν κατεφίλησεν αὐτοὺς καὶ ἐκδίδωσι τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. 2. Καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ μετὰ ταῦτα ἤνεγκαν αὐτὸν εἰς Χεβρὼν καὶ ἔθηκαν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ ἐν ᾧ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ. 3. καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ πέντε.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΝΕΦΘΑΛΕΙΜ Η ΠΕΡΙ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΑΘΟΤΗΤΟΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Νεφθαλείμ υἱοῦ Ἰακώβ, τοῦ ὀγδόου υἱοῦ Βάλλης, τῆς δούλης Ῥαχήλ, περὶ φυσικῆς ἀγαθότητος. 5. Ἀκούσατε ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ὑμῶν λέγοντος.

II. 1. Ἐπειδὴ κοῦφος ἤμην τοῖς ποσὶ μου ὡς ἔλαφος, ἔταξέ με ὁ πατήρ μου Ἰακώβ εἰς πᾶσαν ἀποστολὴν καὶ ἄγειν καὶ φέρειν καὶ γε ὡς ἄγγελον εὐλόγησέ με. 2. καὶ γὰρ ὁ κεραμεὺς οἶδε τὸ σκεῦος, πόσον χωρεῖν θέλει ποιῆσαι καὶ οἶσει πηλὸν καὶ ποιεῖν αὐτὸ καθὼς θέλει οὕτω καὶ ὁ Κύριος πρὸς ὁμοίωσιν τοῦ πνεύματος ποιεῖ τὸ σῶμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ πρὸς τὴν δύναμιν τοῦ σώματος τὸ πνεῦμα ἐντίθησι. 3. καὶ ἐν μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ ἴσον ποιεῖ καὶ οὐκ ἐστὶ λοιπὸν ἐν καὶ τρίτον μέρος τριχὸς ἐκάστῳ ἀνθρώπῳ, οὕτω ὅμοιον ποιεῖ. 5. ὅτι οὐκ ἐστὶ πᾶν πλάσμα καὶ πᾶσα ἐννοία ἣν οὐκ ἔγνω Κύριος. 6. Ὡς ἡ ἰσχύς αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ· καὶ ὡς ἡ προαίρεσις αὐτοῦ, οὕτω καὶ σύννοια αὐτοῦ καὶ ἡ πρᾶξις αὐτοῦ· ὡς ἡ καρδία αὐτοῦ, οὕτω καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ· ὡς ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ. ὡς ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, οὕτω καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ἢ ἐν νόμῳ Κυρίου ἢ ἐν νόμῳ Βελίαρ. 7. καὶ ὡς κεχώρισται ἀνάμεσον φωτὸς καὶ σκότους ὁράσεως καὶ ἀκοῆς· οὕτω κεχώρισται ἀνάμεσον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καὶ οὐκ ἐστὶν εἰπεῖν ὅτι ἐν τῷ ἐνὶ προσώπῳ ὁμοίον ἐστι. 8. πάντα γὰρ ἐν τάξει ἐποίησεν ὁ Θεὸς καλὰ, ἐν τῇ μορφῇ τῆς κεφαλῆς συνημμέναι εἰσὶ τρίχες πρὸς δόξαν, εἴτα καρδίας εἰς φρόνησιν, κοιλίας εἰς διάκρισιν, στομάχου κάλαμον πρὸς ὑγίειαν, ἥπαρ πρὸς θυμὸν, χολὴν πρὸς πικρίαν, ἀκοὴν εἰς γέλωτα, ψύας εἰς δύναμιν, πλευρὰς εἰς θήκην, ὀσφὺν εἰς ἰσχύν, καὶ πάντα καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις. [Φυλάσσετε τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Θεόν, καὶ εἰ φοβεῖται τις τὸν Θεὸν ὅλη τῇ ψυχῇ καὶ πάσας τὰς αἰσθήσεις, ὅτι ὁ Θεὸς ἐστὶ καὶ κρατεῖ αὐτῶν· εἴ τις ἀποβάλλει τὴν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ, τότε ἐν τῇ διαθέσει αὐτοῦ ἐργάζεσθαι ἄρξουσιν θυμὸς, λοιδορία, βαρυνκαρδία, χόλος, μέθη, πολυφαγία, πορνεία, ζηλοτυπία, ἀπληστία, λοιδορία, φθόνος καὶ πᾶν βδέλυγμα]. 9. πάντα ποιήσαντας ἐν τάξει ἐν φόβῳ Θεοῦ, III. 1. καὶ σιωπῶντας τὰ μέρη τῆς καρδίας τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ κρατεῖν, καὶ ἀπορρίπτειν τὸ θέλημα τοῦ διαβόλου. 2. Ἥλιος γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἀστέρεις οὐκ ἀλλοιοῦσι τάξιν αὐτῶν, οὕτως καὶ

ὁμοίως μὴ ἀλλοιώσῃτε [νόμον Θεοῦ] ἐν ἀταξίᾳ πράξεων ὑμῶν. 3. Ἐσθὲ γὰρ πλανηθέντα ἔπεσε καὶ ἀφέντα τὸν Κύριον ἡλλοίωσαν τάξιν αὐτῶν καὶ ἐπηκολούθησαν τοῖς εἰδώλοις καὶ ἐξηκολούθησαν πνεύμασι πλάνης. [καὶ τοὺς βίους αὐτῶν ὀδηγοῦσιν ἐν ἀταξίᾳ καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν γίνεται βρῶμα τῷ Σατανᾷ]. 4. Ὁρᾶτε γάρ, τέκνα μου, γινώσκετε τὸ στερῆμα τῆς γῆς καὶ θαλάσσης ἐν πᾶσι τοῖς δημιουργήμασιν, [καὶ] Κύριον τὸν ποιήσαντα ταῦτα πάντα ἵνα μὴ γίνῃσθε ὡς Σόδομα καὶ Γόμορρα, αἵτινες ἐνήλλαξαν τὰς τάξεις αὐτῶν.

IV. 1. Ταῦτα γὰρ ἐννόησα ἐν ταῖς γραφαῖς (Ἐνῶχ), ὅτι καὶ γε καὶ ὑμεῖς ἀποστήσεσθε ἀπὸ τοῦ νόμου Κυρίου, καὶ ἄρξεσθε πορεύεσθαι κατὰ πᾶσαν ἀνομίαν τῶν ἐθνῶν. 2. Καὶ ἐπάξει ὑμῖν Κύριος αἰχμαλωσίαν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ τοῖς ἐχθροῖς ὑμῶν καὶ κακώσει (καὶ) θλίψει ἕσσετε ἕως ἂν κατακρίνῃ Κύριος πάντων ὑμῶν. 3. καὶ οὕτως ἐπιστρέψετε καὶ ἐπιγνώσεσθε Κύριον τὸν Θεὸν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψει ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν κατὰ τὸ πολὺ αὐτοῦ ἔλεος. 4. καὶ ὅτε ἔσεσθε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, πάλιν ἁμαρτήσεσθε καὶ Κυρίου ἐπιλήσεσθε. 5. Καὶ ἡ μακροθυμία τοῦ Κυρίου ἐλεύσεται [ὡς] ἄνθρωπος ποιῶν δικαιοσύνην ἀπὸ τῆς γενεᾶς Ἰούδα, καὶ ποιῶν ἔλεος εἰς πάντας τοὺς μακρὰν καὶ τοὺς ἐγγύς.

VIII. 2. Διὰ τούτου γὰρ ἀνατελεῖ σωτηρία, καὶ ἐν αὐτῇ εὐλογοῦνται Ἀβραάμ, Ἰσαάκ, Ἰακώβ. 3. τὸ σκῆπτρον γὰρ αὐτοῦ φανεῖται, ὁ Θεὸς τῆς ζωῆς ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ σώζει καὶ ἐκλέγει τοὺς ἁγίους, [ἀλλ' ὑμεῖς οὐκ ἀκούσαντες αὐτοῦ διασπερεύσθε κατὰ τὸ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς· ὑμῖν γὰρ ἐν τοῖς πρώτοις ἦν βασιλεία ἐπαγγελιομένη]. 4. καὶ ὁ Θεὸς δοξάζεται ἐν τοῖς ἔθνεσι δι' ὑμᾶς· [ὕμεῖς γὰρ ἐννοοῦμεν καὶ ἠκούσατε τοῦτο] καὶ ὁ Κύριος ἐλεεῖ ὑμᾶς, καὶ οἱ ἄγγελοι ἐλεοῦσιν [ὕμεῖς εἰ δὲ μὴ ἀκούετε αὐτοῦ, κοινωνοὶ ἔσεσθε τῶν βασάνων· τοῖς δὲ ἀκούουσι ἐτοιμάζονται οἱ θρόνοι καὶ ἡ δόξα ἐν τοῖς οὐρανοῖς].

IX. 1, 2. Καὶ ταῦτα εἰπὼν τὴν ψυχὴν ἀπέδωκεν ὁ Νεφθαλεμ, ὁ ὄγδοος υἱὸς Ἰακώβ καὶ υἱὸς Βάλλης· ἔζη ἑκατὸν καὶ τριάκονα καὶ δύο ἔτη καὶ ἐτάφη ἐν Χεβρών ἐν τῇ αὐτῇ σπηλαίᾳ.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΓΑΔ ΠΕΡΙ ΜΙΣΟΥΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Γὰδ περὶ μίσους, ἐκαλέσατο γὰρ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ εἶπε· 2. Ἐννατος υἱὸς ἐγενόμην τῷ Ἰακώβ, καὶ ἦμψ ἀνδρείος ἐπὶ τῶν ποιμνίων. 3. Ἐγὼ ἐφύλαττον ἐν νυκτὶ τὸ ποίμνιον καὶ ἐπεὶ ἤρχετο ἐν νυκτὶ λέων ἢ ἕτερον θηρίον ἔκτεινα αὐτόν, 7. καὶ ἀπαξ ἄρνον ἐξελάμην ἐκ τοῦ στόματος θηρίου καὶ ἐθανάτωσα καὶ ἔφαγον. 6. καὶ ὁ ἀδελφός μου Ἰωσήφ ἰδὼν εἶπε τῷ πατρί, λέγων

κτείνας πρόβατον οὐκ ἔδωκε τοῖς υἱοῖς Ζέλφας καὶ Βάλλας. 8. καὶ ἐνεκότεον τῷ Ἰωσήφ περὶ τοῦ λόγου τούτου, 9. καὶ τὸ πνεῦμα τοῦ θυμοῦ ἦν ἐν ἐμοὶ καὶ οὐκ ἤθελον οὔτε δι' ὀφθαλμῶν οὔτε δι' ἀκοῆς ἰδεῖν τὸν Ἰωσήφ.

II. 2, 3. Καὶ ἠθέλησα ἐξελαύνειν βίον αὐτοῦ ἐκ τῆς γῆς, ὥσπερ βουὸς χαράσσει ὄγμον ἀρούρας· καὶ ἐγὼ καὶ ὁ Συμεὼν ἐπωλήσαμεν τοῖς Ἰσραηλίταις.

III. 1. Καὶ νῦν ἀκούσατε, τέκνα μου, λόγους ἀληθείας τοῦ ποιεῖν δικαιοσύνην, καὶ πάντα νόμον ὑψίστου, καὶ μὴ πλανᾶσθαι τῷ πνεύματι τοῦ μίσους, ὅτι κακὸν ἔστιν παντὶ ἀνθρώπῳ. 2. πᾶν γὰρ ὃ ἐὰν ποιῇ μισούμενόν ἐστι βδέλυγμα. ἐὰν ποιῇ νόμον Κυρίου, τοῦτον οὐκ ἐπαινεῖ, [τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους οὐ] θέλει τὴν δικαιοσύνην. ἐὰν τις φοβῆται Κύριον, τότε ἀγαπᾷ. 3. λοιδορεῖν τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ, τοῦ τὸν νόμον δικαιούντος καταφρονεῖ, καταλαλιὰν ἀσπάζεται, ὑπερφηφάναν ἐπαινεῖ, ὅτι τὸ πνεῦμα τοῦ μίσους ἐτύφλωσε τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, [ὥστε μὴ μεμνήσθαι τοῦ Θεοῦ].

IV. 2. Οὐ θέλει ἀκοῦειν τοὺς λόγους νοουθετήσεως περὶ τῆς ἀγάπης τῶν ἀδελφῶν. 3. ἐὰν γὰρ πταίσῃ, ὁ ἀδελφὸς εὐθὺς ἀγγέλλει πᾶσι, καὶ κολασθεὶς ἀποθανεῖται. 6. ὁ ποιοῦν τὰ ἀγαθὰ ἀεὶ σπουδάζει, ὡς ἀγαπῶν καὶ θέλων τοὺς νεκροὺς ζωοποιῆσαι, καὶ τοὺς ἐν ἀποφάσει θανάτου θέλει ἀνακαλέσασθαι, οὕτως τὸ μῖσος τοὺς ζῶντας θέλει ἀποκτεῖναι, καὶ τοὺς ἐν ὀλίγῳ ἁμαρτήσαντας οὐ θέλει ζῆν. 7. Τὸ γὰρ πνεῦμα τοῦ μίσους συνεργεῖ τῷ Σατανᾷ ἐν πᾶσιν εἰς θάνατον τῶν ἀνθρώπων, τὸ δὲ πνεῦμα τῆς ἀγάπης συνεργεῖ τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν ἀνθρώπων.

V. Κακὸν οὖν τὸ μῖσος, τὸ φῶς σκότος ποιεῖ καὶ συκοφαντίαν ἐκδιδάσκει καὶ θυμὸν καὶ πᾶν κέρδος αἰσχροὺν ποιεῖ καὶ τῆς πράξεως τοῦ διαβόλου τὴν καρδίαν πληροῖ. [Ὁρᾶτε γάρ, τέκνα, λέγω ὑμῖν ὅτι] 2. ἡ δικαιοσύνη ἐκβάλλει τὸ μῖσος τοῦ διαβόλου καὶ κολλᾶται τῇ ἀγάπῃ τοῦ Κυρίου. 3. ἀλήθεια γὰρ ἐξελάττει τὸ μῖσος, καὶ ἡ ταπεινότης ἀναιρεῖ τὸ μῖσος. Ὁ γὰρ δίκαιος αἰδεῖται ποιῆσαι ἄδικον οὐχ ὑπὸ ἄλλου καταγινωσκόμενος, ἀλλ' ὑπὸ τῆς ἰδίας καρδίας. 6. ταῦτα ἐγὼ ἔσχατον ἔγνων μετὰ τὸ μετανοῆσαί με περὶ τοῦ Ἰωσήφ ἀδελφοῦ. 7. Ἡ γὰρ ἀληθὴς μετάνοια φωτίζει τοὺς ὀφθαλμούς, ἀποβάλλει καὶ διαφθείρει τὴν ἁμαρτίαν, γνῶσιν παρέχουσα τῇ ψυχῇ, καὶ δὴναι τὸ διαβούλιον πρὸς σωτηρίαν. 9. Ἐπήγαγε γάρ μοι ὁ Θεὸς νόσον ἥπατος καὶ εἰ μὴ αἱ εὐχαὶ Ἰακώβ τοῦ πατρός μου, ὀλίγου οὐκ ἐξῆλθε ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμα. 10. ὁ Θεὸς οἶδε δι' ὧν ἄνθρωπος παρανομεῖ, δι' ἐκείνων καὶ κολάζεται. 11. Τὰ ἥπατά μου ἐνέκειτο ἀνίλεως κατὰ τοῦ Ἰωσήφ—

καὶ ἐκρινόμεν ἔν νόσφ (ἐπὶ μῆρας) ἑνδεκα· [διὰ ταῦτ' ἐννόησα ὅτι ὁ Θεὸς οὕτως ἐποίησε κατ' ἐμοῦ, ὅτι καὶ] ἐγὼ τοσοῦτον χρόνον ἐνείχων τῷ Ἰωσήφ, ἕως ἂν πραθῇ.—VI. 1. καὶ νῦν, τέκνα μου, ἕκαστος λέγοι τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ καὶ ἀγαπήσατε ἀλλήλους ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ καὶ πάσῃ διανοίᾳ [καὶ] ἐκ πάσης ψυχῆς. 3. Ἐάν τις ἀμάρτη εἰς σε, σὺ πρῶτος ἐξόριζε ἀπὸ σεαυτοῦ τὸν ἰδὼν τοῦ μίσους. [Αἱ γὰρ παρακλήσεις εἰς εἰρήνην οὐκ ἀκούονται] 5. ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ ταραχῇ τῶν μυστηρίων ὑμῶν.

VII. 2. Εἰ δὲ ὁ ἐχθρὸς ὑμῶν ὑπερηφανῆς γίνεταί μὴ φθονήσῃτε, ὅτι πάσῃ σαρκὶ καταθεῖν ἔστι. ὁ δὲ Θεὸς τὸν ἔκαινον φέρει τῷ διδόντι τὰ ἀγαθὰ καὶ ἀναγκαῖα τοῖς ἀνθρώποις. 4. Ἐὰν δὲ ἐκ κακῶν τις πλουτίσῃ μὴ ζηλώσῃτε αὐτόν. 6. ὁ γὰρ πένης καὶ ἀφθογος ἐπὶ πᾶσι Κυρίῳ εὐχαριστεῖ, αὐτὸς παρὰ πᾶσι πλουτεῖ εὐλογοῦντις τρόποις.

VIII. 1. Εἶπατε δὲ καὶ ὑμεῖς ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν, ὅπως τιμῆσωσιν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ. ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ Κύριος σωτὴρ τῷ Ἰσραὴλ. 2. Ἐγὼν γὰρ ὅτι ἐπὶ τέλει ἀποστήσονται τὰ τέκνα ὑμῶν ἀπ' αὐτοῦ, ἐν πάσῃ πονηρίᾳ καὶ ἐν διαφθορᾷ ἔσονται ἐνώπιον Κυρίου. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσέφερε τὴν ψυχὴν τῷ Κυρίῳ 5. καὶ ἔταφον αὐτὸν ἐν τῷ αὐτῷ σπηλαίῳ. καὶ ἦν πάντα τὰ ἔτη τοῦ Γὰδ ἑκατὸν καὶ πενήκοντα καὶ πέντε, καὶ Γὰδ ἦν υἱὸς Ζέλφας ὁ τέταρτος.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΑΣΗΡ ΠΕΡΙ ΚΑΚΙΑΣ ΚΑΙ ΑΡΕΤΗΣ

I. 1. Ἀντίγραφον διαθήκης Ἀσὴρ περὶ κακίας καὶ ἀρετῆς. 2. Ἀκούσατε, εἶπε, τέκνα Ἀσὴρ, τοῦ πατρὸς ὑμῶν καὶ ὑποδείξω ὑμῖν πᾶν τὸ εὖθὺς ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ. 3. Δύο ὁδοὺς ἔδωκεν ὁ Θεὸς τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων, καὶ δύο διαβουλία καὶ δύο πράξεις καὶ δύο τόπους. 4. Διὰ τοῦτο πάντα δύο ἔστιν, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. 5. Δύο ἔστι διαβουλία ἐν στέρνοις ἡμῶν διακρίνοντα ἡμᾶς. 6. Ἐὰν οὖν ἄνθρωπος τις εἰς τὴν δικαιοσύνην ἐπιτρέπηται καὶ τὰ διαβουλία αὐτοῦ. Ἐὰν πίπτῃ εἰς τὴν ἀμαρτίαν ὁ ἄνθρωπος ἢ δι' ἄγνοιαν ἐν τίνι (ἀμάρτῃ) εὖθὺς μετανοεῖ, [καὶ διὰ τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ καθαίρει τὰ ἀμαρτήματα αὐτοῦ]. 7. Δίκαια γὰρ λογισόμενος ἀνατρέπει τὸ κακὸν καὶ ἐκρίθει τὴν ἀμαρτίαν. 8. εἰ τις ἐπιτρέπει εἰς ἄλλους τρόπους τὸν τρόπον αὐτοῦ, πᾶσα πρᾶξις αὐτοῦ ἐν πονηρίᾳ [καὶ διὰ κακίαν ἐπαινεῖται, καὶ διδάσκει τὰ χεῖλη αὐτοῦ ἀεὶ τὰ ψευδῆ λέγειν] καὶ ἀπωθούμενος τὸ ἀγαθὸν λήψεται τὸ κακόν, εἰπερ θέλει τι ἀγαθὸν ποιεῖν, εἰς κακὸν μεταστρέφει. 9. Ὅταν γὰρ εὖ ἄρξῃται ὡς ἀγαθὸν ποιῶν, τὸ τέλος τῆς πράξεως αὐτοῦ εἰς κακὸν ποιεῖν ἀνελαύνει, ὅτι ὁ θησαυρὸς τῶν διαβουλίῶν αὐτοῦ κατακυριεύεται ὑπὸ τοῦ Βελίαρ καὶ ἐπεπεπλήρωται τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης [ἄνθρωπος κατὰ βίαν ποιεῖ].

II. 5. Κλέπτων καὶ πλεονεκτῶν, ἀλλὰ καὶ ἔτι ἔλεει τοὺς πτωχοὺς. διπρόσωπον μὲν καὶ τοῦτο. 8. Μοιχεύουσιν καὶ πορνεύουσιν, καὶ ἔτι ἀπέχονται ἔθασμάτων καὶ ἔγαν τις ὑπαστεύει. καὶ τοῦτο διπρόσωπόν ἐστι. [Ὁρᾶτε οὖν, τέκνα ἐμοῦ, ὡς εἶπον] 7. τοιαῦτα γὰρ διαφθείρει τὴν ψυχὴν, καθαρίζει τὸ σῶμα. 10. Ἐγώ, τέκνα, εὗρον ἐν βιβλίοις τοῦ δικαίου Ἐνώχ, λέγουσι III. 1. μὴ γίνησθε διπρόσωποι τῇ δικαιοσύνῃ καὶ τῇ κακίᾳ, ἀλλὰ προσκολλήθητε τῷ αγαθῷ, ὡς ὁ Θεὸς ἀναπαύεται ἐν αὐτῷ καὶ ἄνθρωποι θέλουσιν ἐν αὐτῇ παρακύπτειν [καὶ κατὰ τὸ ἦθος τῆς κακίας μὴ ἰδεῖν τὴν χάριν]. 2. καὶ νῦν, τέκνα, φεύγετε τὴν κακίαν τοῦ Βελιάρ εἰσελθοῦσαν εἰς τὰς ἀγαθὰς ὑμῶν πράξεις.

V. Ὁρᾶτε οὖν, τέκνα, πῶς δύο ἐστὶν ἐν πᾶσιν, καὶ ἐν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς κέκρυπται καὶ πένθος ἐν ἀδελφοῖς ἐν ποιήσει καὶ αἰσχροκέρδεια ἐν χαρᾷ κρύπτεται τῇ μέθῃ τὰ τολμηρὰ κρύπτεται καὶ ἡ λύπη ἐν ἀδελφοῖς καὶ τῇ τροφῇ. 2. ὁ θάνατος διαδέχεται τὴν ζωὴν, καὶ τὴν τιμὴν διαδέχεται ἡ ἀτιμία, καὶ ὁ ποιῶν τὰ ἀληθῆ ἐστὶν ἐν τῷ φωτί, ὁ δὲ ποιῶν τὴν ἀδικίαν ἐν τῷ σκότῳ πορεύεται. 4. ἐγὼ ἐν πάσῃ τῇ ζωῇ μου (ταῦτα) ἔδοκίμασα καὶ οὐκ ἐπλανήθην ἀπὸ τῆς ἀληθείας Κυρίου.

VI. 4. Τὸ γὰρ τέλος δείκνυσιν τὴν δικαιοσύνην ἢ τὴν ἀδικίαν. 5. ἐπεὶ γὰρ τῇ ἐντολῇ (τοῦ Θεοῦ) ἡ ψυχὴ μου ἠρπάσθη τῇ χειρὶ τοῦ ἀγγέλου τοῦ Θεοῦ, ταχέως φαίνεται τὸ πνεῦμα τῆς πλάνης. Ἡ γὰρ ψυχὴ, ἐλέγχουσα τὰς φροντίδας καὶ τὰς πράξεις, πάσχει σφόδρα ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἐδούλευσεν γὰρ ἐν τούτῳ τῷ βίῳ αὐτῇ. 6. Εἰ δὲ ψυχὴ πορεύεται ἐν ἀληθείᾳ, τότε ἐν χαρᾷ ἐγνώρισε τὸν ἀγγελον τοῦ Θεοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος παραμυθίζεται αὐτὴν εἰς τὸν αἰώνιον βίον.

VII. Ὑμεῖς δέ, τέκνα, μὴ γένεσθε ὡς Σόδομα, ἀγνοήσαντες τὰς ἐντολὰς Θεοῦ. 2. Εἶδον γὰρ ἐν βιβλίοις τοῦ Ἐνώχ τοῦ δικαίου ὡς σφόδρα πλανᾷσθε καὶ πολλὰι τιμωρίαι ἔσονται ἐφ' ὑμῖν καὶ πονήσετε ἐν ξέναις χώραις, [ἀλλὰ τῇ ἐλεημοσύνῃ τοῦ Κυρίου ἐπιστρέψετε εἰς τὴν γῆν ὑμῶν, ὅπου ὑπέσχετο ὁ Κύριος τῷ πατρὶ ἡμῶν Ἀβραάμ], καὶ ἔσεσθε ἐκεῖ 3. ὥς ὁ Ὑψιστος ἐπισκέψηται τὴν γῆν [καὶ τοῖς ζῶσι ἐν αὐτῇ ἔξει εὐσπλαγχνίαν], καὶ αὐτὸς ἐλεύσεται ὡς ἄνθρωπος μετὰ ἀνθρώπων ἐσθίων καὶ πίνων καὶ ἐν ἡσυχίᾳ συντρίβων τὴν κεφαλὴν τοῦ δράκοντος δι' ὕδατος. Οὕτως σώσει πολλοὺς [ἐξ] Ἰσραὴλ καὶ πάντα τὰ ἔθνη, Θεὸς εἰς ἄνδρα ὑποκρινόμενος. 4. Εἶπατε οὖν ταῦτα τοῖς τέκνοις ὑμῶν μὴ ἀπειθεῖν αὐτῷ. 5. Ἀνέγνων γὰρ ἐν βιβλίοις Ἐνώχ τοῦ δικαίου, ὅτι ἀπειθοῦντες ἀπειθήσετε αὐτῷ καὶ ἀσεβοῦντες ἀσεβήσετε εἰς αὐτόν, μὴ προσέχοντες τῷ νόμῳ τοῦ Θεοῦ. 6. Διὰ τοῦτο διασκορπισθήσεσθε εἰς τὸ εὖρος τῆς γῆς, καὶ ἔσεσθε ἐν διασπορᾷ, καὶ

ἐξουθενωθήσεσθε ὡς ὕδωρ ἀχρηστον. 7. [καὶ ὁμολογοῦντες τότε τὸ ὄνομα] τοῦ Κυρίου πάλιν πιστεύσετε καὶ ἐπιθήσει αὐτοῖς τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, διὰ Ἀβραὰμ καὶ Ἰσαὰκ καὶ Ἰακώβ.

VIII. 1. Εἶτα δὲ εἶπεν αὐτοῖς· θάψατέ με εἰς Χεβρών. καὶ ἐκοίμηθη ὑπὸ αἰωνίῳ. 2. καὶ ἔθαψαν αὐτὸν ὅτι υἱὸς ὡς ὁ πατὴρ ἐνετεῖλατο αὐτοῖς. καὶ ἔζη πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ, ἑκατὸν καὶ εἴκοσι καὶ τρία, Ἄσπρ δ υἱὸς Ἰακώβ δέκατος, υἱὸς Ζέλφας.

ΔΙΑΘΗΚΗ ΙΩΣΗΦ

[Ἐπὶ τούτοις οἱ ἀδελφοὶ Ἰωσήφ εἶπον· ὁ πατήρ σου λίσσεται σε, λέγων, εἰπετε τῷ Ἰωσήφ· Συγγνώθι αὐτοῖς τὴν σκολιότητα τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὡς κακὸν ἐποίησάν σοι καὶ νῦν ὁ Θεὸς ἀνέησι σκολιότητα τοῖς δούλοις (αὐτοῦ), τοῦ πατρὸς σου χάριν. Ὁ Ἰωσήφ ταῦτα ἀκούσας ἐκλάυστο ὅτε οἱ ἀδελφοὶ εἰς δούλους μετεβλήθησαν, καὶ Ἰωσήφ σφόδρα στενάζας εἶπεν αὐτοῖς· οὐχ ὥσπερ πατέρες καὶ ἀδελφοὶ πάντες]. I. 4. ὑμεῖς ἐμσήσατέ με, ἀδελφοί, ἀλλ' ὁ Θεὸς ἡγάπησέ με, ὑμεῖς δὲ ἠθέλετέ με ἀνελεῖν καὶ ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐφύλαξέ με, εἰς λάκκον με ἐβάλετε ἀλλ' ὁ Ὑψιστος ἀνήγαγέ με. 5. ἐπωλήσατέ με εἰς δούλον, καὶ ὁ Θεὸς ἐκ πάντων ἐλευθέρωσέ με [καὶ πάσῃ τῇ Αἰγύπτῳ δοῦναι κρίσιν ἐποίησέ με], 5. εἰς αἰχμαλωσίαν ἐλήφθην καὶ ἡ κραταιὰ αὐτοῦ χεὶρ ἐβοήθησέ μοι· ἐν λιμῇ συνεσχέθην καὶ αὐτὸς ὁ Κύριος διέθρεψέ με. 6. μόνος ἤμην ἐν λάκκῳ, ἀλλ' ὁ Θεὸς τοῦ πατρὸς μου παρεκάλεσέ με· ἐν ἀσθενείᾳ ἤμην ἀλλὰ ὁ σωτὴρ ἐχαρίτωσέ με, ὠνειδισάν με ἐν δεσμοῖς 7. καὶ ἐν (διαβολαῖς), ἀλλ' ὁ Θεὸς ἐρρύσατό με, καὶ ἐν λόγοις πικροῖς οἱ Αἰγυπτῖοι ἐκβάλλουσίν με.

II. 2. Καὶ ἡγωνισάμην τῷ πάθματι ἐλθόντι ἐπ' ἐμὲ ἀπὸ γυναικὸς ἐπειγούσης με παρανομεῖν μετ' αὐτῆς ἀλλ' ὁ Θεὸς Ἰσραὴλ τοῦ πατρὸς μου ἐφύλαξέ με ἀπὸ ταύτης φλογὸς καιομένης. 3. Ἐφυλακίσθην, ἐτύφθην, ἐμυκτηρίσθην καὶ ἔδωκέ με Κύριος εἰς οἰκτιροὺς ἐνώπιον πάντων τῶν δεσμοφυλάκων ἐν τῷ δεσμοπηρίῳ. 4. Οὐ γὰρ ἐγκαταλείψει τοὺς φοβουμένους αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ ἐν δεσμοπηρίῳ σκοτεινῷ οὔτε ἐν δεσμοπηρίῳ ἢ δεσμοῖς, ἢ θλίψεσιν ἢ ἀνάγκαις 5. οὐ γὰρ ὡς ἄνθρωπος ἐπαισχύνεται ὁ Θεός. οὐδὲ ὡς γηγενὴς ἀσθενεῖ ἢ ἀπωθεῖται. 6. ἐπὶ πᾶσι δὲ [τόποις] παρίσταται καὶ ἐν διαφόροις λύταις παρακαλεῖ παρών. 7. ἐν δέκα πειρασμοῖς ὁ Θεὸς ἐποίησέ με κρατερόν.

IV. 1, 5. Ποσάκις ἡ Αἰγυπτία σαίνουσά με εἶπε, εἶπερ συνέσει με ἀποβαλὼν εἰδῶλον τοῦ Αἰγυπτίου Πεστεφρῆ. 7. Θέλω ὑμᾶς πιστεῦσαι κατὰ τὸν νόμον τοῦ Κυρίου σου. 8. ἀποκρινάμενος αὐτῇ εἶπον

Ἀμεμεφρή, ἡ δέσποινά μου οὐ καθαρὰ καὶ Θεὸς ὁ Κύριος βούλεται τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μὴ τοῖς λάγνοις χαρίσθαι. [Ἀτὴ δὲ μᾶλλον ἔθηκε τὴν ἐσθῆτα ὥστε περιπλέκειν ἐμέ].

VI. 1. Καὶ ἀποστέλλει μοι βρῶμα ἐν γοητείᾳ πεφυραμένον. 6. καὶ ὁ Θεὸς τοῦ πατρός μου ἀπεκάλυψε. 4. Μετὰ ταῦτα εἰσελθὼν εἰς τὴν κοίτην μου εἶπον αὐτῇ, ὅτι ἐνόμιζεν κτείνειν ἐμέ ἀδίκως ὅτι ἐπεμψέ μοι τὸ βρῶμα τῷ (φαρμάκῳ) θανάσιμῳ μεμιγμένον, καὶ 7. ὅτι γνολῆς τῶν ἐν σωφροσύνῃ θεοσεβούντων οὐ κατισχύει κακία ἀσεβούντων, λαβὼν ἐνώπιον αὐτῆς φαγεῖν ἡρξάμην· ὁ Θεὸς τῶν πατέρων μου ἐστὶ μετ' ἐμοῦ. 8. Ἡ δὲ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον εἰς τοὺς πόδας μου, καὶ ἔκλαυσε, καὶ συνέθετό μοι μὴ ποιῆσαι ἔτι τὴν ἀσέβειαν ταύτην, [καὶ ὅμως ἐξεγείρεται ταῖς φροντίσιν καὶ ἔσω ὁ δαίμων τῆς ἀκολασίας ἐπιπλέγει αὐτήν].

Μετὰ ταῦτα ὡς ἐγὼ ἦλθον πρὸς αὐτήν διὰ τῶν ἀναγκαίων, λέγουσά μοι VIII. 2. καὶ αἶρουσα τῆς ἐσθῆτος ἑσυρέ με εἰς τὴν κοίτην αὐτῆς. Καὶ ἐγὼ συνέστρεψα ἀμφὶ ἑμαυτὸν τὴν ἐσθῆτα. καὶ ἔφυγον ἀπὸ τῆς Αἰγυπτίας. 3. ἡ δὲ οὐ δεξαμένη τὸ θέλημα ἑσυκοφάντισέ με πρὸς τὸν ἄνδρα αὐτῆς. Ἐγὼ δὲ ἐτύφθην καὶ ἐβλήθην εἰς τὸ δεσμωτήριον καὶ ἡ Αἰγυπτία ἀνέτετο κατ' ἐμοῦ IX. 1. καὶ εἶπε πολλάκις πλήρωσον τὸ θέλημά μου, καὶ ἐξελευθερώσω σε ἐκ τῶν δεσμῶν καὶ σώσω σε ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου. 2. Ἐγὼ δὲ καὶ ἐν φροντίδι οὐ συνεχώρησα αὐτῇ· ἀγαπᾷ γὰρ ὁ Κύριος τὸν ἐν στέγῃ σκοτεινῇ νηστεύοντα ἐν διανοίᾳ μᾶλλον ἢ ἐν τοῖς βασιλικοῖς μεγαλείοις τὸν ἄνδρα τρέφοντα ἑαυτὸν ἐν πορνείᾳ 3. ὁ πορευόμενος ἐν φροντίσιν λήψεται δόξαν, καὶ ὁ Θεὸς οἶδε οὐ ἔχει χρεῖαν, καὶ δώσει αὐτοῖς ὃ καὶ ἐμοὶ ἔδωκε.

[Νῦν οὖν, ἀδελφοί, μὴ φοβείσθε. ἐγὼ θρέψω ὑμᾶς καὶ δόμους ὑμετέρους. παραμυθήσομαι γὰρ λέγων αὐτοῖς. καὶ οὕτως ἦλθεν ὁ Ἰωσήφ εἰς τὴν Αἰγυπτον καὶ οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ. καὶ ἤρξατο ζῆν ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἐστήριξε πᾶσαν τὴν δύναμιν τῶν Αἰγυπτίων. Καὶ ὁ Ἰωσήφ ἔζη ἑκατὸν καὶ δέκα καὶ βλέψας τοὺς παῖδας τοῦ Ἐφραὴμ τρεῖς υἱοὺς τοῦ γένους Μάχερ, υἱοῦ Μανασσή. καὶ Ἰωσήφ εἶδε τὴν ἡμέραν οὐ μακρὰν ἀπέχουσιν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ προστίθεται τοῖς προγόνοις καὶ τῷ πατρί, καὶ ἤρξατο λέγειν τοῖς πλησίον· Ἰδοὺ πᾶσαι αἱ αἰσθήσεις ἀνέχουσαι τὸ σῶμά μου ἄδυνατουσι, καὶ τὸ κράτος ζωτροφὸν ἀέστη ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἀπῆλθεν τὸ κράτος τῆς δυνάμεως καὶ νόσοι γίνονται κρατερώτεραι ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι ἔχω μέρος ἐν τοῖς ζῶσιν ἐπὶ τῇ γῇ, καὶ οὐκ ἔχω ἀπὸ τοῦ νῦν οἰκίαν καὶ μικρὸν χρόνον πρόσθεν τοῦ θανάτου λέξω τι ὑμῖν καὶ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀδελφῶν μου].

XVII. 1. Ἠκούσατε γάρ, τέκνα μου, ὅσον ἐγὼ ἔπαθον [ἀπὸ τῶν

ἀδελφῶν μου, ἀλλὰ γινόμενος δοῦλος, μετεβλήθην]. ἵνα μὴ κατασχῶν τοὺς ἀδελφούς 2. καὶ ὑμεῖς οὖν ἀγαπᾶτε ἀλλήλους, τέκνα μου, καὶ ἐν μακροθυμίαις ζητε μὴ φέροντες αἰτίας ἄλλος ἄλλῳ. 3. Τέρπεται γὰρ ὁ Θεὸς ἐπὶ ὁμονοίᾳ ἀδελφῶν, καὶ ἐπὶ προαιρέσει καρδίας εὐδοκεῖτε πρὸς τὸ ζῆν. 4. καὶ ὅτι ἦλθον οἱ ἀδελφοί μου εἰς Αἴγυπτον, ὡς καὶ αὐτοὶ ὁρῶσι, καὶ πάλιν ἔδωκα τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ οὐκ ὤνειδισα τῇ ὕβρει ἀλλὰ καὶ παρεκάλεσα αὐτοὺς 5. καὶ ἔτι μετὰ θάνατον Ἰακώβ περισσοτέρως ἠγάπησα αὐτούς. 6. οὐκ ἀφῆκα γὰρ αὐτοῖς θλιβῆναι, καὶ ὃ ἦν ἐν χειρὶ μου, αὐτοῖς ἔδωκα. 7. οἱ υἱοὶ γὰρ αὐτῶν υἱοί μου. καὶ τοὺς υἱούς μου ὡς δούλους αὐτῶν ἐποίησα. ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἦν ψυχὴ μου, καὶ πᾶν ἄλγος αὐτῶν ἄλγος μου καὶ πᾶσα μαλακία αὐτῶν ἀσθένειά μου, τὸ φῶς αὐτῶν φῶς μου καὶ ἡ βουλή μου σὺν αὐτοῖς ἦν. 8. καὶ οὐχ ὕψωσα ἑμαυτὸν ἐν αὐτοῖς ἐν ἀλαζονείᾳ διὰ τὴν κοσμηκὴν δόξαν μου, ἀλλ' ἤμην ἐν αὐτοῖς ταπεινὸς [καὶ ὑφεμένος, ἐπαίρων αὐτοὺς μᾶλλον ἢ ἑμαυτόν].

XVIII. 1. Ἐὰν οὖν ὑμεῖς, τέκνα μου, θέλητε πορεύεσθαι ἐν ταῖς ἐντολαῖς Κυρίου [καὶ τὰ δῶρα τῆς γῆς ἐδεῖσθε καὶ ὁ στέφανος τῆς βασιλείας πλεχθήσεται ὑμῖν. καὶ ἐπισκιασθήσεσθε τῇ χάριτι τοῦ Θεοῦ καὶ ἐν τῇ εὐλογίᾳ τοῦ κτίστου αἱ ἀκτῖνες ἡλίου λάμπουσιν ἐφ' ὑμᾶς]. 2. καὶ ἐὰν θέλῃ τις κακοποιῆσαι ὑμᾶς, ὑμεῖς [ἐξ ἰσχύος ὑμῶν] ἀγαθὰ ποιοῦντες βοηθεῖτε αὐτῷ καὶ εὐχεσθε ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Κυρίῳ ἀπὸ πάντων κακοῦ [τῇ ἰσχύϊ καὶ κράτει αὐτοῦ] ὁ Θεὸς λυτρώσει ὑμᾶς. 3. Ἐωρᾶτε γὰρ ὅτι [Θεὸς ἐποίησέ μοι ταπεινωθέντι καὶ πωλουμένῳ καὶ συκοφαντηθέντι καὶ πάντα ἔπαθον τῇ ὑπομόνῃ, ἐπαινῶν τὸν Θεόν μου καὶ ὡς κρατερὸς στρατὸς ὠπλισμένος τῷ σιδήρῳ ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ἀφαιρεῖ με ἐκ τῆς δουλείας καὶ ἐξ ἐπιβουλῆς καὶ κύριον τῆς Αἰγύπτου ἐν πάσαις τύχαις ἐποίησέ με].

XIX. 1. Ἀκούσατε, τέκνα μου, ἐνύπνιον δ εἶδον λέξω ὑμῖν. 2. Ἰδοὺ δώδεκα ἔλαφοι ἐνέμοντο καὶ οἱ ἐννέα διηρέθησαν εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ὁμοίως καὶ οἱ τρεῖς. 8. καὶ εἶδον ὅτι ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, ἔχουσα στολὴν βυσσίνην καὶ ἐξ αὐτῆς προῆλθεν ἄμνος ὁμωμος. καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων κατ' αὐτοῦ, καὶ ἐνίκησεν αὐτὰ ὁ ἄμνος καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς εἰς καταπάτησιν. 9. Καὶ ἔχαιρον ἐπ' αὐτῷ οἱ ἄγγελοι, καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ἡ γῆ. 10. Ταῦτα δὲ γενήσεται ἐν καιρῷ αὐτῶν [εὐφράνθησαν ἐν αὐτοῖς], ἐν ἰσχύαις ἡμέραις. 11. Ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς Κυρίου καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη [καὶ τὸν] Ἰσραήλ. 12. Ἡ γὰρ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰῶνος. ἡ δὲ ἐμὴ βασιλεία ἐν ὑμῖν ἐπιτελεῖται ὡς ὁπωροφυλάκιον μετὰ τὸ θέρος οὐ φαίνεται.

[Ἄκουσον οὖν, ᾧ Ἰουδαίε, τί λέγει τὸ ἐνύπνιον τοῦ Ἰωσήφ. Ἐώρακα γὰρ δώδεκα ἐλάφους, καὶ ἑλαφοὶ εἰσιν οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, εὐαγγελιζόμενοι τὰ σημεῖα ἐν τῷ κόσμῳ καὶ ἐννέα αὐτῶν, εἶπε, στρώννυνται ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν διδάσκοντες καὶ βαπτίζοντες ἐν ὀνόματι τοῦ πατρὸς καὶ τοῦ υἱοῦ καὶ τοῦ ἁγίου πνεύματος. οὕτως εἶπον τρεῖς, καὶ οὗτοι οἱ τρεῖς ὁμοίως ἐκήρυξαν καὶ ἀπέθανον οὐκ ἐξιόντες ἐξ Ἱερουσαλήμ. Ὡς ἡ γραφὴ ἔλεξε ὅτι Ἡρώδῃ τῷ ἀνόμῳ Ἰακῶβ ὁ ἀδελφὸς Ἰωάννου τῷ ξίφει ἐκτάθη καὶ οὕτως ὁ Στέφανος ὁ διάκονος καλούμενος ἐλιθάσθη ὑπὸ τῶν Ἰουδαίων, ὅστις ἐκραζε λέγων, Κύριε, μὴ στήσης αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ταύτην, οὐ γὰρ οἶδασι ὅτι ποιοῦσιν. καὶ εἶδον, εἶπεν, ὡς ἐκ τοῦ Ἰούδα ἐγεννήθη παρθένος, τοῦτό ἐστ' ἡ μήτηρ τοῦ Θεοῦ ἐκ τοῦ γένους τοῦ Ἰούδα, θυγάτηρ Ἰωακίμ, ἔχουσα, εἶπε, στολὴν βυσσίνην. τοῦτό ἐστι καθαρὰ καὶ ἄνευ πλάνης, ἀλλὰ ἀγνή καὶ ὑπεραγνή. Ἐξ αὐτῆς, εἶπε, προῆλθεν ἄμνος ἁμώμος, τοῦτό ἐστιν ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ, ἥπιος καὶ ταπεινὸς ἄνευ κακίας, καὶ ἄνευ πονηρίας. ἐξαιρεῖται οὐκ εἰδὼς τὴν ἁμαρτίαν, καὶ ἐξ ἀριστεροῦ αὐτοῦ ὡς λέων, εἶπε, Ἰδοὺ ἐστι ὡς λόγος τοῦ Θεοῦ· μεγάλως καὶ δεινῶς καὶ φοβερῶς ἐπισημαίνεται καὶ πάντα τὰ θηρία ὥρμων (κατ' αὐτοῦ). Τοῦτό ἐστι, ὑμεῖς ταλαίπωροι Ἰουδαῖοι εἴδετε τὸν υἱὸν τοῦ Θεοῦ λαβόντα ταπεινὴν μορφήν, καὶ ὡς ἄγρια θηρία ἐκράζετε καὶ ὠρμήσατε εἰπόντες, λάβετε, λάβετε, σταυρώσατε αὐτόν, γένοιτο τὸ αἶμα αὐτοῦ ἐφ' ἡμῶν καὶ ἐπὶ τέκνοις ἡμῶν.

Ἐνίκησεν αὐτοῖς ἐκ νεκρῶν ἐγερθεὶς ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ οὗ ὑμεῖς κατεφρονήσατε, κακῶς ποιοῦντες, καὶ ὤλεσεν αὐτὸς ἐν καταπατήσῃ, τοῦτό ἐστι, ὀδοοσθε εἰς δουλείαν ὑπὸ τὰ ἔθνη. καὶ καταπατεῖσθε ἕως τοῦ νῦν ἐν ταῖς χώραις ἡμῶν καὶ περὶ τούτου ἠγαλλιάσαντο οἱ ἄγγελοι καὶ ἄνθρωποι καὶ πᾶσα ἡ γῆ. Ὁ Κύριος ὁ Θεὸς ἡμῶν συνήψει τὰ ἄνω σὺν τοῖς κάτω ἅμα ἐν ἐνὶ φαιδρῇ εὐλογίᾳ. τοῦτο γὰρ γενήσεται ἐν τῷ καιρῷ αὐτοῦ. Ἰακῶβ γὰρ ἦν ἐν τῷ τρίτῳ καὶ ἐβδόμῳ ἔτει, καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ ἐγένετο ἐν ἐννάτῳ ἔτει καὶ ἠγαλλιάσατο ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις. Τούτου ἐστιν ἡ ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος. ὁ γὰρ πρῶτον ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι εἰς τὸ εἶναι ἤγαγεν. περὶ τούτου οἱ προφῆται ἔλεξαν καὶ ἡμεῖς ἀγαλλιώμεθα περὶ αὐτοῦ, ἕως τῶν ἐσχάτων ἡμερῶν. Καὶ ὑμεῖς, τέκνα μου, φυλάξατε τὰς ἐντολὰς τοῦ Κυρίου. καὶ τιμᾶτε τὸν Ἰούδαν καὶ τὸν Λευὶ, ὅτι ἐξ αὐτῶν ἀνατελεῖ ὑμῖν ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ, τοῦτό ἐστι, ἐκ γένους Ἰούδα καὶ κατὰ τὴν τάξιν τοῦ Λευὶ δέξεται ἡγεμονίαν τῇ χάριτι σώζων πάντα τὰ ἔθνη (καὶ) Ἰσραὴλ. καὶ ἐννόει ὅτι οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἦν ὁ σώζων ἀλλὰ πάντα τὰ ἔθνη. Ἔως γιγνόμενος οὐ μόνον Ἰσραὴλ ἔσωσε γίγνομενος ἐξ ἀγνῆς παρθένου, καὶ πάντα τὰ ἔθνη εἰς σωτηρίαν ἔσυρε καὶ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιας. Ἐννάει

δὲ ἄρ' οὐκ ἦν τούτου ἄμνου ἡ παρθένος· καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ μεταλλάσσεται εἰς τοὺς αἰῶνας.

XX. 4. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐξέτεινε τοὺς πόδας αὐτοῦ ἐν τῷ λέχει καὶ ἐκοιμήθη ὑπνον αἰώνιον. 5, 6. Καὶ ἐπέυθησαν αὐτὸν πᾶς Ἰσραὴλ καὶ πᾶσα ἡ Αἴγυπτος ὅτι ὡς ἐν μέλος ἔπαθον σὺν αὐτῷ καὶ ἔζη Ἰωσήφ πάντα τὰ ἔτη ἑκατὸν καὶ δέκα (καὶ) ἀπέθανε.]

ΔΙΑΘΗΚΗ BENIAMIN ΠΕΡΙ ΔΙΑΝΟΙΑΣ ΚΑΘΑΡΑΣ

[Συνεκάλεσε γὰρ Βενιαμὴν τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ ἤρξατο λέγειν ἐν τοῖς ὧσιν αὐτῶν. Ἐγὼ Βενιαμὴν [υἱὸς] τοῦ γήρως τοῦ πατρός μου Ἰακώβ καὶ ἦν νεώτερος πάντων τῶν ἀδελφῶν μου]. I. 2. ὡς Ἰσαάκ, ὁ πάππος ἡμῶν, ἐτέχθη τῷ Ἀβραάμ, ἑκατοστῷ ἔτει, οὕτως καὶ γὰρ τῷ Ἰακώβ, ἐν ἑκατοστῷ ἔτει. 4. ἡ γὰρ Ῥαχὴλ μετὰ τὸ τεκεῖν τὸν Ἰωσήφ δώδεκα ἔτη ἐστείρευσε. καὶ προσηύξατο Κυρίῳ μετὰ σπουδῆς δώδεκα ἡμέρας, καὶ συλλαβοῦσα ἔτεκέ με. 5. Διὰ τοῦτο ἐκλήθην υἱὸς ἡμερῶν, ὃ ἐστὶ Βενιαμὴν.

III. 1. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀγαπήσατε Κύριον τὸν Θεὸν τοῦ οὐρανοῦ καὶ φυλάξατε ἐντολὰς αὐτοῦ, μιμούμενοι τὸν ἀγαθὸν καὶ ὁσιον ἄνδρα Ἰωσήφ. 2. Καὶ ἔστω ἡ διάνοια ὑμῶν εἰς τὸ ἀγαθόν, ὡς καὶ με οἶδατε. 3. [οὕτως ζητε καὶ ὑμεῖς] φοβεῖσθε Κύριον καὶ ἀγαπάτε τὸν πλησίον καὶ ἐὰν τὰ πνεύματα τοῦ Βελίαρ εἰς πᾶσαν πονηρίαν θλίψεως ἐξαιτησῶνται ὑμᾶς, οὐ μὴ κατακυριεύσῃ ὑμῶν πᾶσα ποιηρία θλίψεως, ὡς οὐδὲ Ἰωσήφ τοῦ ἀδελφοῦ μου. 4. Πόσοι τῶν ἀνθρώπων ἠθέλησαν ἀνελεῖν αὐτὸν καὶ ὁ Θεὸς ἐσκέπασεν αὐτόν; ὁ γὰρ φοβούμενος τὸν Θεὸν καὶ ἀγαπῶν τὸν πλησίον αὐτοῦ τοῦτ' οὐκ ἀνάγκη τι φοβεῖσθαι. 5. καὶ εἴπερ πόλλην ὕβριν οἱ υἱοὶ τοῦ κόσμου ἐπιφέρουσι, οὐ προχωρήσουσι καὶ ὑπὸ θηρίου οὐ δύναται κυριευθῆναι βοηθούμενος ὑπὸ τῆς τοῦ Κυρίου ἀγάπης ἣτις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἦν ἔχει πρὸς τὸν πλησίον. 6. καὶ γὰρ ἐδεήθην τοῦ πατρός ἡμῶν Ἰωσήφ, λέγων· ὦ ἀγαθὲ πάτερ, Ἰακώβ, προσεύχου περὶ τῶν υἱῶν σου τῷ Κυρίῳ, ἵνα μὴ λογίσγῃται αὐτοῖς ὡς ἁμαρτίαν ὁ Κύριος, ὅτι ἐνεθυμήθησαν πονηρὸν περὶ ἐμοῦ. 7. Καὶ οὕτως ἐβόα Ἰακώβ μεγάλῃ φωνῇ, λέγων· ὦ τέκνον εὐλογηθεῖς, νικᾷς ἐμὲ τοῖς σπλάγχνοις. 8. πληρωθήτω ἐν σοὶ προφητεία ἀνθρώπων, ὁ ἄμνος τοῦ Θεοῦ σώσει τὸν κόσμον. ὅτι ἡμῶς ὑπὲρ ἀνόμων ἀποθανεῖ ἐν τῷ αἵματι τῆς διαθήκης, ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐθνῶν καὶ Ἰσραὴλ, καὶ καταργήσει Βελίαρ καὶ τὸν ὑπηρετοῦντα αὐτῷ.

IV. Καὶ ὁρᾶτε, τέκνα, τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρὸς Ἰωσήφ τὸ τέλος· μιμήσασθε τὴν εὐσπλαγχνίαν αὐτοῦ, ἵνα καὶ ὑμεῖς στεφάνους δόξης

φορέσητε. 2. Ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος οὐκ ἔχει σκοτεινὸν ὄμμα, ἐλεᾷ γὰρ πάντας, καὶ ὡς ἁμαρτωλοί. 3. καὶ βουλευόμενοι περὶ αὐτοῦ εἰς κακά, οὕτως ὁ ἀγαθοποιῶν νικᾷ τὸ κακόν, σκεπαζόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, τῆς ἀρετῆς αὐτοῦ χάριν. 4. Ἐάν τις δοξάζεται οὐ φθονεῖτε αὐτῷ, ἐάν τις πλουτῇ μὴ ζηλώσητε. τὸν πένητα ἐλεεῖτε, τῷ ἀσθενοῦντι συμπαθεῖτε, [τοὺς ἀδελφούς ἀγαπάτε, τῶν οἰκείων μὴ ἐπιλανθάνεσθε]. τὸν Θεὸν ἀνυμνεῖτε. 5. καὶ τῷ ἔχοντι φόβον Θεοῦ βοηθεῖτε, κολάζετε τὸν ἀθετοῦντα τὸν Θεὸν καὶ ἀποστρέφετε ἀπὸ τῆς ἀδίκης ὁδοῦ αὐτοῦ· ἀγαπάτε τὸν ἀγαπῶντα τὸν Θεὸν καὶ τῇ ψυχῇ ὑμῶν.

V. 2. Ἐὰν γὰρ συνδεδεσμένοι ἐστέ τῇ ἀγάπῃ τοῦ Θεοῦ τὰ πνεύματα τῆς πλάνης φεύξει ὑμᾶς. 3. Ὅπου γὰρ ἐστὶ ἀγαθὴ φροντίς ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνθρώπου, ἐκεῖ καὶ τὰ πνεύματα πλάνης φεύγει αὐτόν. 4. καὶ δίκαιον ἄνδρα μηδαμῶς ὑβρίζειτε, καὶ ὁ δίκαιος ἀγαπᾷ τὸν κολάζοντα καὶ σιγᾷ. 5. ἐὰν γὰρ εἰς τὴν ψυχὴν κολάζεται, εὐχὰς ποιῶν φαίνεται λαμπρὸς τῷ Ὑψίστῳ. Οὕτως ἀδελφός μου Ἰωσήφ.

VI. 1. Ἀπέκλινε γὰρ τὴν ψυχὴν ἀπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πλάνης, ἀλλ' εἶχε τὸν ἄγγελον τῆς εἰρήνης τὸν κύριον τῆς ψυχῆς. 3. καὶ οὕτως ὑμεῖς, τέκνα μου, μὴ λυπῆτε τοὺς πλησίους σου 2. μὴδὲ συλλέγεσθε τὸν πλοῦτον τοῦ ἀδίκου. μὴ τέρψησθε ταῖς ἀδικίαις, καὶ μὴ ἐπάγησθε τῷ αἰνύματι τῶν ὀφθαλμῶν [εἰς τὴν κακίαν] ἀλλ' αἰ, τέκνα μου, (ὁ Κύριος) συλλήπτωρ ὑμῶν. [καὶ συζεύχθητε τοῖς δίκαια φρονούσιν καὶ φεύγετε, τέκνα μου, τὴν μάχαιραν τῆς πονηρίας, μάχαιρα γὰρ ἐγειρομένη τέμνει τὸν τράχηλον τοῦ ἀνθρώπου. καὶ ποτηρία συναγειρομένη περὶ ἀνθρώπου θλίβει καὶ εἰς τὴν φάρυγγα τρέπεται εἰς ὑπληστον Ἄδην].

VII. 2. Ἡ δὲ μάχαιρα ἐπὶ κακῶν μήτηρ ἐστί. πρῶτον συλλαμβάνει ἢ διάνοια διὰ τοῦ Βελιάρ. καὶ φυτεύει φθόνον. δεῦτερον τὴν ἀπώλειαν, τρίτον θλίψιν, τέταρτον αἰχμαλωσίαν, πέμπτον ἐνδειαν, ἕκτον ταραχήν, ἑβδομον ἐρήμωσιν. 3. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Καὶν ἐπὶ ἀδικίαις παρεδόθη ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, διὰ τοῦ αἵματος τοῦ Ἀβὲλ τοῦ ἀδελφοῦ, κατὰ γὰρ ἑκατὸν ἔτη μίαν πληγὴν ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ Κύριος. Διακοσίῳ ἔτῳ ἀπὸ [τοῦ χρόνου] ὅτε Καὶν ἔκτεινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 5. Ἐν τοῖς ἑπτακοσίοις ἔτεσιν ὁ Καὶν ἐκρίνετο, ὁ δὲ Λαμὲχ ἐν τοῖς ἑβδομηκοντάκις ἑπτὰ. 6. Ὅτι ἕως τοῦ αἵματος οἱ ὁμοιούμενοι τῷ Καὶν εἰς τὴν μισαδελφίαν τῷ αὐτῷ φόνῳ καὶ τῇ αὐτῇ κολάσει κριθήσονται.

VIII. Καὶ ὑμεῖς οὖν, τέκνα μου, ἀποδράσατε τὴν ἐχθρὰν καὶ κακίαν καὶ μισαδελφίαν καὶ προσκολλᾶσθε τῇ ἀγαθότητι καὶ τῇ ἀγάπῃ. 2. Καὶ μὴ ἔχητε αἰσχροὶ ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν, ὅτι ἀναπαύεται ἐπὶ τοιούτοις ὁ Θεός. 3. Ὡς περὶ γὰρ ὁ ἥλιος οὐ μαίνεται προσέχων ἐπὶ κόπρον καὶ

βόρβορον, ἀλλὰ μᾶλλον ἀμφοτέρα ψύχει καὶ ἀπελαύνει τὴν δυσωδίαν, οὕτω καὶ δεῖ τὸν καθαρὸν εἶναι ἐν τοῖς μiasμοῖς τῆς γῆς.

ΙΧ. Ὑπενόησα δὲ περὶ τῶν λόγων τοῦ Ἐνῶχ τοῦ δικαίου, φύλαξασθε, τέκνα μου, ἀπὸ τῆς πορνείας Σοδόμων. Εἰ δὲ ὑμεῖς διαφθείρεσθε καὶ γαμεῖτε τὰς γυναῖκας τὰς ὑβριστικὰς καὶ οὐκ ἔσται ἐν ὑμῖν ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν, ὅτι εὐθὺς αὐτὸς λήψεται αὐτήν. 2. καὶ ἀποστελεῖ ὁ Ὑψιστος τὴν σωτηρίαν αὐτοῦ τῇ ἐπισκέψει τοῦ μονογενοῦς, ὥσπερ προφήτου. 3. καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὸν πρῶτον ναὸν καὶ ἐκεῖ Κύριος ὑβρισθήσεται καὶ ἐπὶ ξύλου ὑψωθήσεται. 4. Καὶ ἔσται τὸ ἄπλωμα τοῦ ναοῦ σχιζόμενον εἰς δύο καὶ καταβήσεται τὸ πνεῦμα τοῦ Θεοῦ, ὡς πῦρ ἐκχυνόμενον. 5. καὶ ἀνελθὼν ἐκ τῶν λαῶν ἔσται ἀναβαίνων ἀπὸ γῆς εἰς οὐρανόν. Ἐγὼν δὲ ὅλος ἔσται ταπεινὸς ἐπὶ γῆς, καὶ ὅλος ἐνδοξὸς ἐν οὐρανῷ.

ΧΙ. 2. Ἀναστήσεται γὰρ ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐκ τοῦ γένους μου ἄνθρωπος ἀγαπητὸς Θεῷ καὶ ποιῶν τὰ ἐπιτήδεια γνώσιν καινὴν φωτίζων πάντα τὰ ἔθνη [δυνάμει τοῦ καλουμένου καὶ ἐγγράφεται ἐν ταῖς γραφαῖς τῶν ἁγίων. καὶ ὑμῖν, τέκνα μου, ὅσα ἐννόησα εἶπον]. ΧΙΙ. 1. [καὶ ἰδοὺ παραδίδομαι τῷ τάφῳ], καὶ θάπτετε ἐμὲ ἐν Χεβρῶν ἐγγὺς τῶν πατέρων μου. 2. καὶ ταῦτα εἰπὼν ἐκοιμήθη Βενιαμίν, υἱὸς Ἰακώβ, δωδέκατος υἱὸς Ῥαχὴλ, καὶ πάντα τὰ ἔτη αὐτοῦ ἦν ἑκατὸν καὶ εἴκοσι. [καὶ πάντες οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰακώβ ἀπέθανον ἐν Αἰγύπτῳ, διδόντες. διαθήκας τοῖς υἱοῖς καὶ υἰωνοῖς, ὅσας εἶχον ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν καὶ προεφήτευσαν προορῶντες κινούμενοι τῷ ἁγίῳ πνεύματι. τὰ μέλλοντα ἐν τῷ καιρῷ αὐτῶν τελεῖσθαι πάντα ἐγνώρισαν καὶ ἔλεγον αὐτοῖς· Ἐχετε ἀγαθὴν ἐλπίδα ὅτι ὁ Ὑψιστος ἐπισκέψεται τοὺς πένητας, καὶ ἐν σιγῇ θλίψει τοὺς ἀμελοῦντας αὐτὸν καὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν τοὺς λελειμμένους ἐν τοῖς ἔτεσι διασκορπισθήσονται εἰς ὄλεθρον καὶ εἰς τὴν ὕβριν τῶν ἐθνῶν].

APPENDIX VI

Collation of the second Sinaitic MS. *i* where it diverges from *h* for the Testaments of Reuben, Simeon, Levi, and Judah i-xx.¹

T. REUBEN.

Page 1, line 3 *πρώτου*. l. 4 *ῥσα*. l. 5 after *αὐτόν* add *καὶ ἐκάλεσε τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ*. For *ἐν* read *ἐν τῇ*. l. 8 *συνήχθησαν*. P. 2, l. 11 add *τὴν* after *ἐμίαν*. P. 3, ll. 7-8 does not om. as *h*. l. 11 *οἶά μοι μὴ γένηται ἐν Ἰσραὴλ οὕτως*. P. 4, l. 9 *γίνεται βρώσις*. l. 11 *ἔκτον* (so also *h* whose reading is not given in notes). l. 13 *ῥσχατα*. l. 14 *ἀγνοίας πεπλήρωται*. P. 5, l. 8 *τέταρτον μαγκανίας*. l. 9 *περιεργίας*. l. 10 *ὑπερφανίας*. om. *ἵνα*. l. 10 *ἀπειλίαν*. P. 6, l. 7 *νουθεσίαν*. l. 10 *αὐτὴν φυλάξατε*. l. 12 *προσέχετε ὅψει γυναικείᾳ*. P. 7, l. 3 *γύμνωσιν*. l. 4 om. *ἕως οὗ*. l. 5 *ἀπίοντος*. l. 7 *εὐφραδὴ* (*h* *υρφαδὴ*—so read in notes). l. 10 *αἰσθανθείσης*. P. 8, l. 6 *ἀποθάνετε*. l. 9 *ὀνειδισμοὺς αὐτῶν συνείδησίς μου*. l. 10 *ἐλέγχει με περί*. P. 9, l. 15 *προσεκάλεσεν*. P. 10, l. 1 *ἐδέξατο*. l. 4 for *ποτηροῦ* read *ποτηροῦ πράγματος*. l. 5 om. *γάρ*. l. 6 om. *οὐδὲ . . . ὑμῶν* through hmt. l. 9 *σεαυτῆς*. l. 10 *ἰσχυρὸν καταγοητεύσασθαι . . . καταγωνίζονται*. P. 11, l. 3 *μηχανῶνται*. l. 5 *τὸν ἰόν*. l. 10 *κοσμῶσιν τάς*. l. 13 *τετήρηται*. P. 12, l. 1 *καὶ τὴν πρᾶξιν μετεσχηματίζοντο γάρ*. l. 4 *διανοία τῆς φαντασίας*. l. 6 *φθάνοντες*. l. 8 *αλοθήσεις ὑμῶν*. l. 9 *συνδιάγειν* (so also *h*). P. 13, l. 3 *οὐν λέγει ὑμῖν*. l. 10 *ὅτι αὐτὸς γινώσεται*. l. 12 *ἀρχιερέα χριστοῦ*. P. 14, l. 4 *δέξτε εὐλογίαν*. l. 7 *παντὸς λαοῦ* (so also *h*).

T. SIMEON.

P. 15, l. 3 *υἱοῦ Ἰακώβ*. P. 16, l. 3 *τῆς δέσσεως*. P. 17, l. 4 *ῥουβὶμ εἰς Δοδασίμ*. P. 18, l. 3 *ἀποστῶ* (so also *h*). l. 10 *πάσας τὰς διανοίας* (so also *h*). P. 19, l. 6 *αὐτῷ, οὗτος*. P. 20, l. 11 *τέκνα μου*. P. 21, l. 1 *ὡς* (so also *h*). ll. 7-8 *τῷ σώματι, ἥ καὶ ἐν* (so also *h*). l. 11 *ἐκίνησεν*

¹ This MS. *i* was not discovered till the spring of 1906, when the above section of my Text had already passed through the press. Since the two Sinaitic MSS. *h* and *i* are derived from one archetype, I have given the readings of *i* only where it diverges from *h*, except in some cases where *h* is omitted in my Notes or was wrongly copied or read. In these cases *i* and *h* alike are given.

(sic). Copy of *h* very corrupt but probably *h* = *i*. Since *c*, *d* read *ἐνίκησεν* it is probable that *α* read *οὐκ ἐνίκησεν εἰς αὐτὸν* = *וְלֹא יָצָח אֵלָיו*. P. 22, l. 7 *οὐδ' ἀπό* (so *h* should be read). l. 14 *πολέμων κυρίου πολεμήσει*. l. 17 *τις εἰς ἡγεμονίαν*. P. 23, l. 1 *ταῦτα* (*h* τοῦτο). *δικαίῳ* (*h* reads *διόγω*?). l. 4 *ὁστὰ μου*. l. 7 *πληθυνθήσονται*. l. 13 *Χετταῖοι καὶ* (so *h*). l. 14 *τότε ἐκλείψει*. l. 17 *πολέμων*. P. 25, l. 5 *ἐγὼ* (so *h*). l. 13 *χάρων ὁ κύριος*. P. 26, l. 4 *οὕτως*. *καὶ* (so *h*). l. 7 *ἐτῶν ὡν ῤκ*.

T. LEVI.

P. 27, l. 11 *ἕως ἡμέρας κρίσεις*. P. 28, l. 7 *Βαλμαούλ* (so *h*). l. 9 *ἐπὶ ταύτας τοίχους*. P. 31, ver. 11, l. 3 *γένος ἀνθρώπου* (so *h*). P. 32, ll. 8-9 *διατὶ ἐστὶ θυνός*. *ἐπειδὴ* (sic—so *h* but reads *δεινός ἐπεί*). P. 33, ll. 1-2 *ἐν δικαιοκρίσι*. l. 17 *καὶ ἐν*. l. 19 *καταλύει ἡ*. P. 34, l. 10 *λογικόν*. P. 35, chap. iv, l. 3 *οὐρανῶν* (so also *h*). P. 36, l. 9 *καὶ ἐπὶ*. P. 37, l. 6 *ἀγιον καὶ ὑψιστον*. l. 8 *κατοιχησάι* (so also *h*). P. 39 margin, second line from bottom, *καὶ τὸ ὄνομα* (so also *h*). P. 40, l. 13 *Ἡεμβλακὴν τὸν οὐγενήν* (sic). P. 41, l. 9 *χλευάσει . . . αὐτούς*. P. 42, l. 9 *πέταλον τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πίστεως*. l. 12 *μοι καὶ εἰπόν μοι*. P. 43, l. 2 *ὁ μὲν πρῶτος* (so also *h*). l. 4 *ἐψάμοισεν* (sic) *ἀρτον* (so also *h*). *ἀγιον ἀγίον*. l. 6 *ὁμοίαν*. P. 44, l. 6 *τῷ κυρίῳ καὶ θεῷ*. P. 45, l. 10 *κριταὶ γραμματεῖς* (so also *h*). P. 46, l. 1 *ἐκρυψα κτὰ τούτο* (so also *h*, omitting *καὶ* before *ἐκρυψα*). l. 10 *τὸ πρῶν*. P. 48, l. 2 *καὶ πετεινοῦ πρόσφερε θυσίαν αὐτοῦ*. l. 4 *καὶ θεῷ ἡμῶν*. l. 6 *καὶ νῦν* (so also *h*). l. 7 *τίκτα μου* (so also *h*). l. 13 *βαστάσαι*. P. 49, l. 5 *ὃν ἐκλέγεται* (so *h*). l. 9 *ἐκάλεσε*. P. 50, l. 6 for *ἔτεκέν μοι* reads *ἐκάλεσα Μεραρί* (next nine (!) letters lost in photo) *Μεραρί τῷ τεσσαρακοστῷ*. P. 51, l. 1 *ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ*. l. 2 *πικρασμός* (sic). P. 52, l. 12 *ἡμῶν*. P. 53, l. 6 *διότι*. l. 11 *ὑγιασμένοι ἦτε*. P. 54, l. 12 *πᾶς γὰρ ὅς*. P. 56, l. 7 *ποιήσεν*. l. 11 *ἡμῶν*. l. 13 *τοῦ κόσμου*. l. 21 *ληστέυσῃτε*. P. 57, l. 3 *τοῦ θεοῦ*. l. 9 *τὰ ἀγαθὰ*. P. 58, l. 1 *βδελύσσεται*. l. 3 *διακρίσεις* (so also *h*). l. 7 *καταλειφθῇ*. P. 59, l. 1 *καὶ ἀληθινῶν* (so also *h*). l. 4 *ὁρμήσῃτε ἀποκτείναι* (so also *h*). P. 60, l. 7 *αὐτῶν πλήρης*. ll. 9-10 *ἰσθλαίῳ ἐν πένθει ἀγαπητοὶ ληφθήσεται* (so also *h*). l. 14 *ἀδικία ἐαυτῶν*. P. 61, l. 3 *μιασμός ὃν οὐ δύναμαι*. l. 9 *αὐτῶν καί*. l. 15 *περὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ τότε* (so also *h*). l. 19 *ἐν ᾧ* (i.e. ἀνθρώπων). P. 62, ll. 7-8 *κεφάλαι ἐπὶ τῆς γῆς ὡς ὕδωρ θαλασσῶν*. P. 63, ll. 9-10 *ἐν γνώσει ἐπὶ τῆς γῆς καὶ φωτισθήσονται*. l. 13 *ἐπὶ τῆς γῆς ἱερωσύνη*. P. 65, ll. 1-2 *καὶ οὗτος ἔτεινε τοὺς πόδας* (so also *h*).

T. JUDAH.

P. 66, l. 4 *ὑπήκουον*. P. 68, l. 2 *αὐτὴν . . . αὐτὴν* (so *h* also in second

case). l. 5 συσπάσης (sic). l. 7 ἤλθον δύο (so also h). P. 69, l. 5 Ναχώρ (so also h). P. 70, last line, λίθους. P. 75, ll. 10-11 πόλεως βασιλείς. P. 76, l. 6 νυκτὶ δὲ βαθεία (so also h). ver. 5 τότε οὖν ἐγώ (so also h). P. 77, l. 5 οὐδὲν ποιηρὸν (h οὐδὲν ποιηρὸν κακόν). l. 7 om. ver. 9. ver. 11 φοβούμενοι ἐμοὶ καὶ τοὺς ἀδ. (h φοβ. ἐμοὶ καὶ τοῖς ἀδ.). Chap. VIII, 1 Ὀδοιπομακίτην (h Ὀδολομακίτην). P. 78, l. 4 om. καὶ τοὺς . . . Σηλώμ by hmt. P. 79, l. 5 προσάγων (so also h). P. 80, l. 5 om. πυροῦ. P. 82, l. 13 βουλομένου (so also h). P. 85, last line of note 44 read αὐτὸν for τὸ ὄνομα αὐτοῦ (so also h). P. 86, l. 13 ἐπιθυμιῶν ὑμῶν μηδὲ ἐν ἐπενθυμήσεσι τῶν διανοιῶν ὑμῶν ἐν ὑπερηφανείᾳ. P. 87, l. 1 ἐκαυχασάμην. l. 5 Ἀκκὰν (so also h) τὴν Χαναϊτήν. P. 88, l. 9 ὅτι ὁ οἶκος. P. 89, l. 2 πίσης. l. 4 τὴν ἡδονήν (so also h). P. 90, l. 1 ἕως ὅτι. l. 2 ἐκβάλλει (so also h). l. 7 καὶ γάρ (so also h). P. 91, l. 3 τοῦ ἀνδρός (so also h). l. 8 πίστετε. l. 9 φόβου θεοῦ. l. 12 τὸν οὖνον (so also h). P. 92, l. 13 βασιλείαν. P. 93, l. 4 προσπάπος (sic). l. 5 Ἰακὼβ οὔτι. P. 94, l. 8 εὐλογίαν αὐτοῦ (so also h). l. 9 προφήτῃ λαλοῦντι. P. 96, l. 1 ἐστὶ τὸ τῆς συνειδήσεως. l. 6 κατὰ στήθῃ. Here *εἰ* is obviously right and *ch* corrupt.

INDEX

[For the sake of brevity the Testaments are referred to in the following Index by their initial letters except in the case of the Testaments of Judah, Issachar, and Joseph which are denoted by Jud, Iss, Jos.]

*Αβέλ Iss 5⁴; B 7⁴.
 *Αβελμαούλ ('Αβελμαούμ, 'Εβαλμαούλ)
 L 2³ 2⁵ (β).
 *Αβιμά ('Αβιλά, 'Αμηβά) L 6¹.
 ἀβλαβής Z 5⁶.
 *Αβραάμ L 6⁸ 8¹⁵ 9¹² 12³ 12⁴ 15⁴ 18⁶
 18¹⁴ 19⁵; Jud 17⁵ 25¹; D 7³; N 1¹⁰;
 A 7⁷; Jos 6⁷; B 1³ 10⁴ 10⁵.
 ἀβυσσος L 3⁶.
 ἀγαθοεργία Jos 18².
 ἀγαθοποιέω B 4³ (β-γ) 5².
 ἀγαθοποιία Jos 18³ (β).
 ἀγαθός S 3³ 4⁴ 4⁵ (β) 4⁷; L 13⁶; Iss 3⁷
 3⁸; Z 1³ 7³; D 1⁴ 4³ (bdg); N 2⁴
 2⁸; A 1³ 1³ 3⁴ 4¹ 4⁴ 4⁵ 5⁶ (β);
 Jos 2⁷ 7³ 17³ 18¹; B 3¹ 3² 4¹ 4³ 4⁴
 5¹ 5³ 6¹ 6⁴ 6⁵ 11¹ 12³ (c).
 ἀγαθότης Jud 18⁴; A 3¹; B 8¹.
 ἀγαθύνω S 5².
 ἀγαθός Z 6³.
 ἀγαλλίασις Jud 25³; B 10⁶.
 ἀγαλλιάω L 18⁵ 18¹⁴; N 6¹⁰.
 ἀγαπᾶω R 3³; S 2² 3³ 4⁴ 4⁶ 4⁷; Jud
 17¹ 21¹; Iss 1¹ 5³ 7⁶; Z 8⁵; D 1⁵ 17¹ 21¹
 5² 6³; N 1⁷ 8⁴ 10¹⁰; G 1⁵ 3³ 3³ 6¹ 6³ 7⁷;
 A 2³; Jos 1³ 1⁴ 7³ 9³ 10³ 10⁵ 11¹ 17³
 17³; B 1³ 3¹ 3³ 3⁴ 4⁴ 4⁵.
 ἀγάπη R 6³; G 4³ 4⁴ 4⁷ 5³; A 2⁴;
 Jos 17³ (β-α); B 3⁵ 8¹ 8³ (β).
 ἀγαπητός L 8¹³ 17⁵ 18¹³; B 11³.
 ἀγγελία N 2¹.
 ἀγγελος R 3¹⁵ 5³; S 2³; L 2⁶ 2⁸ 3⁷ 5¹ 5³
 5⁵ 5⁷ (β) 9⁵ 18⁵ 19⁵; Jud 3¹⁰ 10³ 15⁵
 21⁵ 25¹; D 5⁴ 6³ 6⁵ 6⁶; N 8⁴ 8⁵; A 6⁴
 6⁶ 7¹; Jos 6⁷ 19⁵; B 6¹.
 ἀγίασμα L 18⁶; D 5³.
 ἀγιασμός L 18¹; B 10¹¹.
 ἄγιος S 6³; L 3⁵ 5¹ 8⁴ 8⁵ 8⁷ 9³ 9¹¹ 14³
 16⁴ 18¹¹ 18¹⁴; Jud 24³; Iss 5⁴; Z 9⁵;
 D 4³ 5¹¹ 5¹³ 5¹⁵; N 5³; A 7³; Jos 4¹;
 B 11⁴.
 ἀγιότης L 3⁴.
 ἀγιωσύνη L 18¹¹.
 ἀγνοία Jos 10³.
 ἀγνοέω Jud 5⁶ (β) 12⁵ 19⁴; A 7¹ 7⁶;
 Jos 3⁵ 14⁴.
 ἀγνοα R 1⁶ 2⁵; L 3⁵; Jud 19³ (λ, β);
 Z 1⁵; G 5⁷.
 ἀγνωσία L 18⁹; Jud 19³.

ἀγοράζω N 1¹¹; Jos 15⁷ 16¹ 16³ (c).
 ἀγρα Z 6⁶.
 ἄγριος Jud 2³ (β) 2⁵ 2⁷; Iss 7⁷; A 4⁵.
 ἀγρίων S 4⁵.
 ἄγρός L 12³; Jud 2¹ 21⁷; Iss 1³ 3¹.
 ἀγχω Jos 7⁴.
 ἄγω S 4⁵; L 5³ (β-dg); Jud 10¹ 23³ (β-d);
 D 5³; A 2¹; Jos 13¹ (bdg) 16⁴ 19³ (A)
 20⁵ (c, A).
 ἀγαρίζομαι A 6³ (λ, β); Jos 2³.
 Ἀδάμ S 6³; L 18¹⁰.
 ἀδελφή L 2³ 5³ 6³ 7³ 7⁴ (bdg); Jud 1⁵.
 ἀδελφός R 1² 1⁴ 1⁵ 4³ 6³; S 1¹ 2⁷ 2⁸ 2¹⁴
 4⁴ 4⁷ 8⁴; L 6³ (λ, β) 6⁵ 11⁵ 13³ 14¹ (β);
 Jud 3³ 4¹ 5⁴ 7³ 7¹¹ 9¹ 9³ 13³ 25¹;
 Iss 1³ 3¹; Z 1⁵ 1⁶ 2² 2³ 2⁷ 3³ (β) 3³ 3⁴
 3⁵ 4¹ 5³ 5⁴ 6³ 8⁵; D 1⁴ 2³ 2⁵; N 1⁷ 1⁹
 7⁴; G 1⁴ 2³ (β) 4³ 6¹ (bdg); A 7⁶; Jos
 1¹ 1² 1⁴ 10⁵ 10⁶ 11¹ 11³ 15³ 17¹ 17³ 17⁴;
 B 2¹ 2³ 2⁵ (A) 3³ 3⁵ 7⁴ 10¹⁰ 12³ (β).
 ἄδης R 4⁵; L 4¹; B 9⁵.
 ἀδιακρίτως Z 7².
 ἀδιαλείπτως L 13³; Jos 3⁶.
 ἀδικέω S 5³; G 5³; A 2⁵; Jos 14¹; B 4³.
 ἀδικία R 3⁴; L 2³ 3¹ 4¹ 4³ 17⁵; D 6¹⁰;
 B 10³.
 ἀδικος Jud 21⁶ (β-α); D 3⁴ (β-δ); G 5³;
 A 4³ 5³ 5³; Jos 14¹.
 ἀδικω; Jud 21⁶; D 3⁴; Jos 14¹ (a).
 ἀδοξέω Jud 15¹; N 8⁶.
 ἀδρόνω Jud 1⁶; Iss 3¹.
 ἀέριος B 3⁴ (β-ag).
 ἀετός Jud 25³; N 5⁶.
 ἀηδία D 4³.
 ἀήρ R 2⁵.
 ἀθετέω L 16³; A 2⁵; B 4⁵ (β-a).
 ἀθλιος Jos 7⁵.
 ἀθώς L 10³ 16³; Z 2³.
 αἰγυαλός Z 6³.
 Αἰγύπτιος R 4³; S 8³ 8³ 8⁴; Z 3⁷ 3⁸
 (β-dg); Jos 1⁷ (β) 3¹ 3⁴ 3⁵ 4³ (β-a)
 4⁵ (β) 5¹ (β) 7³ (β) 8¹ (β-a) 8⁴ (β-a) 8⁵
 14⁵ 16⁵ 20¹ 20³ 20⁵ (β).
 Αἰγυπτος R 7³; S 4³ 8⁴ (β) 9³; L 11³ 12³;
 Jud 9⁵ 12¹¹ 12¹²; Z 3⁶ 6³ 8⁴; D 5³;
 G 1⁵ (β); Jos 11⁴ 11⁵ 17⁴ 20⁵ 20⁶ (c);
 B 2¹ 10¹ 12¹ (β) 12³ (β) 12⁴.
 αἰδέομαι Jud 14⁴ 16³; G 5³ 6⁴; Jos 5³;
 B 5¹.

αἰδώς Jud 14⁷.
αἰκίω L 6²; Jos 16⁶ (αε).
αἶμα S 4²; L 16²; Z 2² 3²; B 2² 3².
αἶξ Z 4².
αἰρεῖν L 19¹ (β-dε); A 2².
αἶρω Jud 9² 15² 20²; Jos 19¹¹; B 12² (c).
αἰσθάνομαι R 3¹⁴; Jud 15¹.
αἰσθησις R 3¹⁶; N 2².
αἰσχροῖν A 4².
αἰσχροκερδία Jud 16¹.
αἰσχρορρημονίαι Jud 14².
αἰσχύνω L 15².
αἰσχύνω L 14¹ (β); Jud 14² 14⁵ 14⁶ 14⁷ 15²; Z 3⁷; Jos 11² 15² 16² 17¹.
αἰτίαι Jud 9⁷; Jos 8¹ 15⁷ 16² 16³ 16⁴ (β-be).
αἴτιος S 4²; Jud 14² (β).
αἰχμαλωσία L 13⁷ 17²; Jud 4² 5² 5⁷ (α) 6² (β) 7² 23²; Z 9² (bdg); D 5² 5¹¹; N 4² 5²; Jos 1²; B 7² (β-bg).
αἰχμαλωτεύω Z 9².
αἰχμαλωτίζω R 5²; Jud 21²; D 5¹²; N 11¹.
αἰχμαλωτος L 10⁴ 15¹; Jos 14².
αἰών R 6¹² (β-d); S 6²; L 4⁴ 8² (β) 10² 14¹ (α) 18² 18¹²; Jud 15² (β) 22² 25² 25⁵; D 5¹² (β-ag); G 7² (α, β-d); A 7¹; Jos 18¹; B 7² 11² 11⁴.
αἰώνιος R 5² 6² 6¹²; L 15²; Iss 7²; Z 10²; D 5¹² 5¹³ 7¹ (β); G 7²; A 5² 6² (α); Jos 19¹² 20⁴ (β); B 10⁴.
ἀκαθάρσια L 15¹; Jud 14²; Jos 4².
ἀκάθαρτος A 2⁴ 4²; B 5².
ἀκακία Iss 5¹ 6¹.
ἀκάλυκτος R 3¹².
ἀκαρπος N 3².
ἀκαταμάχητος Jud 19⁴.
ἀκάτιον N 6².
ἀκίνητος S 2⁴.
ἀκοή R 2²; D 4⁴; N 2⁷; G 1²; B 6².
ἀκολασία Jos 7¹ (β) 9².
ἀκολουθέω A 6¹.
ἀκουτίζω Jud 3²; G 1².
ἀκουσίαι D 4².
ἀκούω R 1² 2¹ 3² 3³ 4² 6²; S 2¹ 2² 2¹⁰ 2¹¹ 3¹; L 3¹ 6² 10¹ 13⁴ 17¹ 19¹; Jud 1² 12¹ 12² 13¹ 18² 18⁵; Iss 1¹ 4¹; Z 1² 3² 4²; D 1² 6²; N 1² 2¹⁰; G 1² 3¹ 4² 4² 6²; A 1²; Jos 1² 5² 7² 9² 12² 13¹ 15¹ 15² 15³ 16¹ 19²; B 11² (β).
ἀκρίς N 5⁴.
ἀλαζονεία D 1²; Jos 17².
ἀλας L 9¹⁴.
ἀλγῆμα Jos 17⁷.
ἀλγῶ Jos 7².
ἀλειμμα S 2².
ἀλείφω L 8⁴.
ἀλήθεια R 3² 3² 6²; L 8² 18² 18⁵; Jud 14¹ 20¹ 20² (β) 20⁵ 24²; Iss 7²; D 1² 2¹ 2² 5² 5¹² 6²; G 3¹ 3² 5¹; A 5² 5⁴ 6¹; Jos 1²; B 6² 10².
ἀληθής D 6²; G 5⁷; A 2².

ἀληθινός L 16²; D 1⁴; A 4².
ἀλεινός Z 6² 6².
ἀλίω L 9¹⁴.
ἀλλά εσπερίσσιμε.
ἀλλάσσω Jos 14².
ἀλλήλων R 5² (α, β-g); Jud 22²; Z 8²; D 4⁷ 5²; N 5² (β); G 6¹ 6² 7¹; Jos 17².
ἀλλοῖον Jud 17²; N 3² 3².
ἀλλος S 4⁴ (β); L 2²; Jud 3² (β-g) 4¹ (β) 7¹ 12¹ 12²; Iss 2⁴ (β-dg), 5² 7² (β); Z 3² (β); G 5²; A 2² 2⁴ 4²; Jos 6² 19⁴ (A).
ἀλλοτρυμνός L 13²; Jud 21²; D 5⁷; G 6²; Jos 14².
ἀλλοτρυβία D 7².
ἀλλόφυλος L 9¹⁰; Jud 22².
ἀλογος Z 5¹.
Ἀμαλθέη S 6².
ἀμαρτάνω R 4⁴ 4²; L 3¹⁰ 6⁷; Jud 16² 20² (β); Iss 6²; Z 1⁴ 2² 2²; G 4² 4² 6² 6²; A 1⁴ 4¹ 7¹.
ἀμαρτία R 1¹⁰ 2⁴ 4² (β) 4²; S 6¹; L 2¹ 13⁷ 18²; Jud 14² 14⁵ 19² 21⁴ 24¹; Iss 7¹; Z 1⁷; N 8²; G 2¹ 6²; A 1⁷; Jos 7² 14¹ 19¹²; B 3².
ἀμαρτωλός Jud 20² 25²; A 4¹ (α); B 4¹.
ἀμαρύνω Jud 13⁴.
ἀμέριμος Jud 3².
ἀμεταωρότος G 7².
ἀμετανοήτως G 7² (α).
ἀμείωνος Jos 4².
ἀμμος Z 9¹ (β).
Ἀμνεία (Ἰαμνεία, Ἰαμνεία) N 6¹.
ἀν-ἐν c. pres. ind. D 2²; N 8²; A 1².
ἀν c. pres. ind. L 13²; Iss 11¹ (α); c. pres. subj. in independent clause Iss 11¹: c. past imperf. R 3¹¹.
ἀνός Jos 19² (A) 19² 19¹¹; B 3².
Ἀμορραῖος Jud 7² 12².
ἀμπελῶν L 2¹².
ἀμφοτέροις N 5²; B 8².
ἀμμος Jos 19²; B 3².
ἀναβαίνω L 9²; Jud 6² 24² (β); Z 2⁴ (β-dg); N 6² (β-bg); Jos 19² (A).
ἀνάβασις Jud 6².
ἀναβλέπω Jos 6².
ἀναβλύω Z 2².
ἀναγγέλλω S 2¹; L 8¹² 10¹; Z 5¹ (β) 7¹; N 7⁴; G 4².
ἀναγγεῖλαι L 13²; Jud 18¹ (β); D 5⁴; N 4¹ (bdg); A 7² (bdg).
ἀνάγκη Jos 2⁴.
ἀναγράφω B 11⁴.
ἀνάγω S 8²; L 9¹²; Jud 23² 26²; Iss 7²; Z 10⁷; G 8²; A 8²; Jos 1⁴ 20² 20² (β); B 12² (β).
ἀναδιδόναι Jos 2¹ (β-d).
ἀναδύχομαι L 16².
ἀναδής G 6⁷; Jos 2².
ἀναίματος L 3².

ἀνείρεται Jud 23³; G 2⁴ (β).
 ἀναρίτω R 1¹; S 2⁷ 3³; L 6⁴ 14⁴; Jud
 2¹ 3¹ 3² 3³ 3⁴ 3⁵ 3⁶ 3⁷ 4¹ 7⁶ 8² 9⁶ 10² (β)
 10⁴ (α) 12⁶ 12⁸; Z 1⁶ 1⁷ 2¹ 2² 4² 4¹¹;
 D 1⁷ 1⁸ (α); G 1² 2¹ 5² 5⁷ 6³; A 2⁷ 3⁴
 4²; Jos 1⁴ 5¹ 7³; B 2⁴ 3⁴.
 ἀναισθητός L 3¹⁰.
 ἀναισχυρία Jud 16².
 ἀνακαινοποιῶν L 16² (β) 17¹⁰.
 ἀνακαλίω G 4⁴; Jos 3¹.
 ἀνακαλύπτω Jud 14⁵.
 ἀνακλίνω G 1⁸.
 ἀναλαμβάνω Jos 16².
 ἀναλάμπω L 18⁴; Jud 24⁸.
 ἀνάληψις L 18¹ (β).
 ἀναλίσκω N 4².
 ἀναμάρτητος B 3⁸.
 ἀναμένω A 5².
 ἀνάμεσον L 2⁷ (β); N 2⁷.
 Ἀνᾶν Jud 13³.
 ἀνωδομα B 9¹.
 ἀνάπανσις Z 10⁴.
 ἀναπαύω D 5¹²; A 2⁶ 3¹; B 8².
 ἀναπληρῶ B 11⁵.
 ἀναπνοή R 2².
 ἀναρρήγνυμι Jud 26² (β).
 ἀνασκοποῦν L 4⁴.
 ἀνάστημι L 16².
 ἀναστρέφω A 6².
 ἀνατελεῖω S 7¹; L 18⁶; Jud 24¹; Z 9²;
 D 5¹⁰; N 8¹; G 8¹; Jos 19¹¹.
 ἀνατίθημι Iss 2⁴.
 ἀνατολή L 11⁴; Jud 5²; N 5¹.
 ἀνατρέπω A 1⁷.
 ἀναφαινω B 5⁴.
 ἀναφέρω R 7²; S 8² (αδδ); D 7² (β-d);
 B 12¹ (β).
 ἀναφύω D 3².
 ἀναχωρεῖω Jos 5⁴ 16².
 ἀνδρεία S 2⁶.
 ἀνδρείος Jud 15⁴; G 1²; B 4⁴.
 ἀνείρω Jos 5¹ (α).
 ἀνεμος N 6⁴.
 ἀνέρχομαι L 2¹⁰; Jud 4² 9² 12¹; Iss 7⁴;
 N 6²; B 9⁶.
 ἀνεσις B 2⁶ (ε).
 ἀνετος Jos 14⁴.
 ἀνευ G 1⁹ (β).
 ἀνῆρ R 5¹ 5² 5⁴ 5⁶ 6²; L 8³ 16² 16³;
 Jud 3² 3³ 3⁷ 4¹ (β) 5⁴ 17³ 18³; Iss 1⁷
 2¹; D 1⁴; N 2⁷; G 5⁴; A 4¹ (βδγ)
 7²; Jos 4¹ 4² 4³ 5¹ 6² 7² 7³ 8⁴ 10⁵
 12² 14¹ (β) 14³ 15² 16²; B 3¹ 4¹ 5¹ 6¹.
 ἀνηρίθμητος Jos 19² (Α).
 ἀνθήω S 3² 6².
 ἀνθίστημι S 5².
 ἀνθομολογοῦμαι Jud 1².
 ἀνθρωπος R 2² 2³ 4⁷ 4⁸ 5¹ (β) 5² 5⁴ (β) 5⁶
 (β) 6² (β); S 2² 3¹ 4¹ (β) 4² 5¹ 6² 6³ 6⁷
 7²; L 2² 2⁴ 2¹⁰ 2¹¹ 3¹ 3² (α, α) 3¹⁰ 4¹ 8²
 (λ, β-γ) 8¹⁰ 13⁴ 14⁴ 14⁷ 17²; Jud 14² 16⁴
 19² 20¹ 20² (β) 20⁴ 21⁶ 21⁷ 24¹; Iss 1¹¹

3⁴ 7² 7⁶ 7⁷; Z 5¹ 6⁴ 6⁷ 7² 8¹ 8² 9⁷ 9⁸
 (βδγ); D 1² 5¹² 6³; N 2² 4² 8² 8³ 8⁸;
 G 3⁴ 4⁷ 5² 5⁴ 5¹⁰ 7² 7⁴; A 1² 2² 2³ 3¹
 3² 4¹ 6² 6⁴ 7² 7⁵; Jos 2² 5¹ (β-d) 10⁴
 15² 19²; B 3² 3⁴ 4² 5¹ 6⁴ 6⁷ 10⁷.
 ἀνίκατος R 6².
 ἀνίκατος G 5¹¹.
 ἀνίστημι R 1⁴ 1⁸; S 6⁷ 7²; L 8³ 8¹⁴ 9⁴
 17²; Jud 24¹ 25¹ 25⁴; Z 2⁷ 3⁴ 4¹² 10²;
 Jos 6² 8¹; B 10⁶ 10⁷ 10⁸ 11².
 ἀνοίγνυμι L 2² 5¹ 18⁶ 18¹⁰; Jud 7² 9² 24².
 ἀνομιῶν L 10²; G 4¹ (β-γ).
 ἀνόμημα D 1⁹ (β); G 2² (β).
 ἀνομία R 3¹¹; L 2² (β); D 3² 6⁴; N 4¹;
 G 2² (α) 4¹.
 ἄνομος L 3² (β) 17¹¹ 18²; D 5²; B 3².
 Ἄνουράμ Jud 9² (β).
 ἄνοσος Z 5² 5⁴.
 ἀνταποδίδωμι Jud 13².
 ἀντίχων N 8⁴.
 ἀντί 9 times.
 ἀντίγραφον R 1¹; S 1¹; L 1¹; Jud 1¹;
 Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹; N 1¹; G 1¹;
 A 1¹; Jos 1¹; B 1¹.
 ἀντί(ζηλος) Jos 7².
 ἀντιποιέω Jos 7⁴.
 ἀντιτάσσω D 5⁴ (βδγ).
 ἀντιφιλονεικῶ Jos 4⁷.
 ἀνυμνῶ B 4⁴ (β).
 ἀνω L 3⁴.
 ἀξιος Jos 13² (β).
 ἀξίωω Jos 5².
 ἀξίωμα Jos 13².
 ἀοικητος N 3¹.
 ἄορατος R 6¹²; L 4¹.
 ἀπαγορεύω A 4⁴.
 ἀπάγω S 2¹⁰; D 5².
 ἀπαίρω L 7⁴.
 ἀπακουστίω Jud 2².
 ἀπαλλάσσω Jos 8² 9¹.
 ἀπαλλοτριῶ B 10¹⁶.
 ἀπαλός N 1⁷.
 ἀπαρτίω L 9¹¹.
 ἀπαρχή L 9⁷ 9¹⁴; Jud 21² 23² (α); Iss 5⁴.
 ἄπας Z 9⁴.
 ἀπατάω Jud 11² 12² 13²; N 3¹; B 10¹⁰.
 ἀπάτη R 5² 5⁶; Jos 9⁶.
 ἀπειθής D 5¹¹.
 ἀπειθέω L 4²; A 7⁴ 7⁵.
 ἀπειλείω L 18¹⁰; Jud 5¹ 10² (β); Jos 3¹
 11² (β).
 ἀπειμ (είμ) R 3¹² (β); Jud 11²; Z 4².
 ἀπειμ (είμ) R 3¹²; B 3¹²; Jud 5².
 ἀπειργω A 4².
 ἀπειρος L 2²; Jud 13⁴.
 ἀπελαύνω R 8².
 ἀπέρχομαι Jud 5¹ 7¹; A 6².
 ἀπέχω S 2¹²; A 2² 4².
 ἀπιστέω L 4¹ (β-α).
 ἀπληροῖα (ἀπληροσία) R 3²; Iss 4² 6¹.
 ἀπότης R 4¹; S 4²; L 13¹; Iss 3² 3⁴
 (β-γ) 3² 3⁴ 4¹ 4² 5¹ 5² 6¹ 7¹; B 6².

ἀπλοῦς Iss 4².
 ἀπλωμα B 9².
 ἀπό above 100 times.
 ἀποβλέπω A 6².
 ἀποδέκνυμι Jos 2⁷.
 ἀπόδειξις Jos 14².
 ἀποδεικνύναι L 9².
 ἀποδέχομαι Jud 9⁵.
 ἀποδημῶ Jos 3².
 ἀποδιδάσκω B 5².
 ἀποδίδωμι Jud 7²; Iss 2²; Z 4² (α).
 ἀποδράω A 3²; B 8¹.
 ἀποδύω B 2² (β).
 ἀπόδοσις S 2².
 ἀποπνήσκω R 1¹ 1² 6² 6¹² 7¹; S 1¹; L 1¹
 (β-ab) 1² 6² 11⁷ (β) 12⁷; Jud 1¹ 9² (β)
 10² (β) 11² 19² 25⁴; Iss 7² (β); Z 1¹ 5²
 10¹; D 1¹ 2¹; N 1² 1⁴ 9²; G 4² 7²;
 A 2² 8¹; Jos 1¹; B 3² 10² 12² (β).
 ἀποκαθίστημι S 2¹².
 ἀποκαλύπτω R 3¹²; L 1² 18²; Jud 16⁴;
 Jos 6²; B 10².
 ἀποκρίνω L 19²; Jos 13⁴ (αα).
 ἀπόκρισις L 3².
 ἀποκρύπτω G 2² (β).
 ἀποκτείνω L 12² 16²; Jud 2⁴ 3² 4¹ 5⁷
 6² 6²; Z 2⁷; G 4².
 ἀπολαμβάνω D 5².
 ἀπόλαυσις Jos 5².
 ἀπολαύω Jos 7².
 ἀπολείπω Z 10¹ (ββ).
 ἀπολήγω Z 10¹.
 ἀπόλλυμι R 9² 4¹; S 6² 6⁴; L 4² 13⁷; Jud
 16² 19²; Iss 5²; Z 10²; D 2¹ 4²; A
 4² 7¹; Jos 7² 19²; B 9¹.
 ἀπολύω S 2¹¹; Jud 2⁴; Z 3² (α).
 ἀποπνέω Z 4².
 ἀποπλανῶ R 4¹ (β).
 ἀποπλάνησις Iss 7²; Jos 6².
 ἀπορέω Jud 10² (β).
 ἀπορρίπτω Z 9²; D 6²; N 3¹; A 1⁷.
 ἀποσκευή Jud 7⁴.
 ἀποστέλλω S 2⁷ (β) 2²; L 5²; Z 4² 8²;
 Jos 6¹ 14¹ 16² 16⁴; B 9².
 ἀποστολή N 2¹ (bdg).
 ἀποστρέφω Jos 17⁴.
 ἀποτρέχω S 3²; Z 10⁴.
 ἀπόφασις L 6²; G 4².
 ἀποφέρω D 7².
 ἀπροσέγγιστος Jud 5¹ (β-dg).
 ἄπω R 3¹²; Jud 3¹⁰.
 ἀπωθέω A 1²; Jos 2² (β).
 ἀπώλεια (ἀπολείπειν) R 3²; L 15²; Jud 17²
 23²; D 4²; B 7².
 Ἀράμ ('Αράν, Ἀράβ) Jud 10¹; Iss 1² (β).
 ἀργύριον L 2¹²; Jud 17¹ 19¹ 19²; Z 4²;
 Jos 11⁷ 15⁷ 17⁴.
 ἀργυρος L 13⁷.
 ἀρίσκειν A 3².
 ἀρίσκω A 3².
 Ἀρετά ('Αβερτά) Jud 5¹.
 ἀριθμῶ N 7² (c).

ἀριθμός B 12² (c).
 ἀριστερός Jos 19².
 ἀρκέω Jos 7².
 ἀρκος Jud 2⁴; G 1² (β-fg) 1⁷.
 ἀρμενίζω N 6².
 ἀρμύζω Iss 11².
 ἀρμός Z 2².
 ἀρνέομαι G 6⁴ 6⁴.
 ἀρνός G 1⁷.
 ἀρπαγή Jud 23²; B 11¹.
 ἀρπάζω L 6¹⁰; Jud 21² 21⁷; D 5⁷; A 2²;
 B 11².
 ἀρπαξ B 11¹.
 ἀρραβών Jud 12² 12² 12⁷.
 ἀρρενικός Jos 3⁷ (β-d).
 ἀρρην Jos 3⁷.
 ἀρρωστῶ R 1²; S 1².
 ἄρτος R 1¹⁰; L 8²; Iss 7²; Z 4⁷.
 ἀρχάγγελος L 3² (α).
 ἀρχή R 6⁷; L 8¹¹ 11⁴.
 ἀρχιερεὺς R 6²; S 7²; L 8¹⁶ (β-af) 14¹.
 ἀρχιευνούχος Jos 13² (β).
 ἀρχιμάγειρος Jos 2¹ 16² (β).
 ἀρχιποιμὴν Jud 8².
 ἀρχω R 6⁷; Jud 3²; Z 2⁴ 5²; N 1² 2¹
 (bd) 6²; G 1²; A 1²; S 13².
 ἀρχων S 2²; Jud 19⁴; D 5²; B 11².
 ἀσβεία R 3¹⁴ 3¹² 4²; L 10² 13⁷ 14² 14⁴
 14⁶ (β); Jos 5² (β-d) 6².
 ἀσβεῖω L 10² (β) 14¹; N 4²; A 7²;
 Jos 6⁷.
 ἀσβημα R 6².
 ἀσεβής Jud 25²; Z 10²; B 3².
 ἀσελγεια Jud 23².
 ἀσελγής L 17¹².
 ἀσηπτος S 8² (β).
 Ἀσθή ('Ασθήρ) R 1⁴; Jud 25²; A 1¹ 1².
 ἀσθενεια Jud 19² 25⁴ (β-g); Z 9²; Jos 1²
 1⁶ 17⁷.
 ἀσθενέω Z 5² 5⁴; G 4²; Jos 2² 3² 7¹ 7¹
 (β) 8² (β-d) 9⁴; B 4².
 ἀσθενή Iss 5²; D 3²; B 4² (β-a).
 ἀσιτος Z 4² (β).
 Ἀσούρ Jud 3¹ (β).
 ἀσπάζομαι G 3².
 Ἀσπὶς L 6¹.
 ἀσπίς L 2² (β) 6²; Jud 3⁴ (β) 9².
 Ἀσσούριος N 5².
 ἀσθήρ N 3².
 Ἀσθηθῶ Jos 7².
 ἀστρον L 18²; Jud 24¹.
 ἀστυγικτος L 2².
 ἀστυπαθής S 2².
 Ἀσυνίθ Jos 20² (c, A).
 ἀσύνετος L 7².
 ἀσχαλάω L 9².
 ἀσχημοσύνη L 10².
 ἀσωτία Jud 16²; A 5¹.
 ἀσωτος A 4²; B 5¹.
 ἀτακτος N 2².
 ἀταξία N 3².
 ἀτεκνος Jud 8² (bde) 19².

ἀπενίζω R 4³.
 ἀτιμία Jud 14⁴; A 5²; B 6⁴ 10⁶.
 Ἀνάν Jud 10⁴ 17¹ (α).
 αὐξάνω Z 1⁵; Jos 19⁴ (Α).
 αὐτό, ἐπὶ τῷ N 6⁴.
 αὐχὴν N 6⁴.
 ἀφαίρεσις Jud 23³ (β-γ).
 ἀφαίρων S 4⁴ (β) 6²; L 13⁷; Jud 2⁴;
 G 7⁵; Jos 12⁵ 14⁵.
 ἀφανίζω L 2³ 16² (β-δ) 17³; Z 8⁶ (α,
 β-βγ) 9².
 ἀφθονος G 7⁴ (β-α).
 ἀφθονός G 7⁴.
 ἀφίημι S 3²; Jud 10⁴ 18³; Iss 6¹ 6²;
 Z 4⁶ (β); N 3²; G 6² 6⁷ 7⁵; Jos 17⁴.
 ἀφίστημι S 4¹; L 18¹⁰; Jud 14² 16² 18²
 18⁴ (β-γ); D 4¹ 5¹ 5⁴ 5⁶ 6¹⁰; N 4¹
 6⁴; G 8²; A 2¹; Jos 2⁴ 4⁵; B 5¹.
 ἀφροσίνη L 8¹³ (β-αγ).
 ἀφροσύνη S 2¹³; L 7⁵.
 ἀχρηστος A 7².
 ἄχρη R 4².
 ἄχρης N 4⁵.
 Ἀχώρ Jud 3⁴ 3⁴ (β).
 ἀωρία Jos 9⁴.

 βαθός Jud 7³.
 βαίον N 5⁴.
 βάλλα R 3¹¹ 3¹²; Jud 13³; N 1⁴ 1⁵ 1¹²;
 G 1⁶; Jos 20⁸ (β); B 1⁴.
 βάλλω Jud 3³; Z 4¹ (β); Jos 8⁴.
 Βαρσαβά (Βαρσάν, Βαρσά) Jud 8³.
 βαρὺς Jud 7¹ (λ, β) 9².
 βασανίζω A 6².
 βασιλεία Jud 12⁴ 15² 15³ 17² 21² 21⁴ 22²
 22³ 24⁵; Iss 5⁷; Z 9⁵; D 6² 6⁴; Jos
 19¹³; B 9¹.
 βασιλεῖον Jud 17⁶ 22³ 23¹.
 βασιλεὺς R 6¹²; S 7² 8²; L 13² 18²; Jud
 1⁴ 3¹ 3² 3³ 3⁷ 4¹ (β) 4² 4³ (β) 7¹ 7⁴ (β-δ)
 8² 13⁴ 15² 15³ 15⁵ 21⁶ 21⁷; Z 3⁴; Jos
 9²; B 10¹.
 βασιλεὺς R 6¹¹; S 6⁴; Jud 17⁶ 21⁷ (β)
 26² (β); Z 3⁴; D 5¹³.
 βασκανία Iss 4⁶ (bdg).
 βάσκανος Iss 3⁴ 4⁵.
 Βασσανεὶ (Βησσανεὶ, Βουσεεὶ, Βισσανεὶ) Jud 8³
 (β) 10⁴ (β) 13² (β) 16⁴ (β) 17¹.
 βαστάζω L 8⁸ 10².
 βδέλυγμα R 3¹²; L 6² 15²; Jud 12² 23²;
 Z 9²; D 5¹.
 βδελυκτός G 3².
 βδελύσσω L 16²; G 3² (β-γ).
 βεβαύω Z 1⁵.
 βεβηλώω L 9¹⁰ 14⁶ 16¹.
 βέθ Jud 9⁵ (β-αγ).
 Βεθήλ or Βαυθήλ L 7⁴ 9² 9³.
 Βηθλέμ R 3¹².
 Βελιάρ R 2² (β) 4⁷ 4¹¹ 6²; S 5²; L 3³ 18¹³
 19¹; Jud 25²; Iss 6¹ 7¹; Z 9⁶ (bdg);
 D 1⁷ 4⁷ 5¹ 5¹⁰ 5¹¹; N 2⁴ 3¹; A 1⁴ 3²
 6⁴; Jos 7⁴ 20²; B 3² 3⁴ 5⁶ 6¹ 6⁷ 7¹ 7².

Βελισάθ (Βεελισά, Βεελησάθ, Βεελισάδ)
 Jud 3⁷.
 Βενιαμὴν (Βενιαμίν, Βενιαμείν) Jud 25¹
 25²; B 1¹ 1⁶ 2¹ (Α) 12² (β).
 βία Jos 8².
 βιάζω R 5⁴.
 βιβλίον Jud 18¹ (β-βγ).
 βίβλος L 10⁴ 16¹ (β); D 5⁴; B 11⁴.
 βιβρώσκω Iss 7⁵ (β-β).
 βίος Iss 3⁴.
 βλαστάνω Jud 24⁶.
 βλαστός Jud 24⁴.
 βλέμμα R 5².
 βλέπω Iss 3²; D 2² 3²; N 7²; G 3²;
 B 3².
 βοάω Jos 19² (Α) 19⁴ (Α); B 3⁷.
 βοήθεια Z 2²; D 3⁴; Jos 19⁷ (Α).
 βοηθῆναι D 3²; G 5²; Jos 1⁵; B 3².
 βόθρος R 2⁴ 4⁴.
 βολή G 1².
 βομβέω Z 2⁴.
 βόρβορος B 8².
 βουκόλιον Z 1².
 βουλευώ Jud 11²; Jos 15⁴; B 4² (β).
 βουλή L 4⁵; Jud 9⁷; Jos 17⁷ 20⁶ (β).
 βούλομαι Z 1⁷ 4¹¹; Jos 4¹; B 4².
 βούτ Jud 2⁷; Jos 19⁵ (Α) 19⁸ (Α) 19⁷ (Α).
 βραχίον Jos 9².
 βραχὺς Jud 12²; Jos 2⁴; B 9¹.
 βρώμα R 2⁷; Jud 2²; Iss 4²; Jos 6¹ 6⁴.
 βρώσις R 2⁷.
 βύσσινος L 8⁴; Jos 19⁸.

 Γαὰς Jud 7¹.
 Γάδ R 1⁴; Jud 5² 7² (α) 9² 25²; Iss 5²;
 Z 2¹ 3² 4²; G 1¹; A 7⁴.
 Γαδέρ R 3¹².
 Γάζη Jud 2⁶ (β).
 γάλα Jos 19⁵ (Α); B 1⁶.
 γαμέω Jud 12² (β).
 γάμος A 5⁴.
 γάρ *passim*.
 γαστήρ R 3²; Jud 23¹ (α).
 Γεβάλ L 6¹.
 Γελαχαίος (Χελακαίος) N 5⁴ (β).
 γελοιάζω L 14⁶.
 γέλως R 4⁷ (β-αγ); N 2²; A 5¹.
 γενεά S 7¹ 7²; L 12⁴ 18²; Z 10².
 γεννῶν S 2²; L 2¹ (α) 11⁴ 11⁸ 12⁴; Iss 1⁴;
 Z 1³ (β); N 1⁶ 1⁷ 7²; Jos 19²; B 1⁴.
 γέννημα (γένημα) L 9¹⁴ (deg); Iss 3⁶.
 γένος R 3⁶; S 7⁴; L 2⁴ 2¹¹ 5⁵ 5⁷ (β) 9¹⁰
 14⁴; Jud 11¹ 17² 21⁴; D 6¹⁰ 7²; N 1¹⁰
 8²; Jos 10⁴ (β).
 γέρον R 4⁷.
 γεύομαι R 1¹⁰ (λ, β); Z 4² (β); Jos 6².
 γεύσις R 2⁶ 2⁷.
 γεωργίω Iss 5² 6².
 γεωργία Iss 5².
 γεωργός Iss 3¹.
 γῆ R 1⁶ (α); S 6⁴, 6⁵, 8⁴; L 3³ 5² 7¹ 8¹⁰
 11² 12² 13⁶ 13⁸ 14² 15⁴ 17² 17¹⁰ 18² 18⁴

18⁸ 18⁹; Jud 10⁵ (β) 11³ (β-δ) 21² 21⁴
 (β) 23³ 25³; Is 1⁵ 11¹ 3⁵ 5³ (β) 5⁴ 5⁵
 5⁶ 7¹; Z 5⁵ 8² 9¹ 9² (α, αα/); D
 7³; N 3⁴ 3⁵ 4³ 4⁴ 5⁶ 6⁷ 6⁸; G 2³;
 A 7³ 7⁵; Jos 7⁴ 12³ 13¹ 13² 15³ 17¹
 (bδg) 19³ 19⁵; B 3¹ 8² 9⁵ 10⁷ 10⁸ 11³
 (bδg) 12⁴.
 γηγενή Jos 2⁵.
 Γηρσάμ (Γερσάμ) L 11² 12¹.
 γήρας Jud 15⁴; Is 7³; Jos 18⁴; B 1²
 12² (β).
 γηράσκω Z 6².
 γήγας R 5⁷; Jud 3² 3⁷.
 γίνομαι R 1¹⁰ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 5⁶; S 2² 2¹³ 3⁴
 3⁵; L 4³ 5⁷ 8³ 8¹³ 13⁷ 13⁸ 14¹ 14⁴ 18¹;
 Jud 1² 1³ 4¹ 7¹⁰ 9⁷ 16³ 24⁸; Is 1⁵ 1¹³
 3¹ 7⁴; Z 1³ 1⁵ 2⁵ 9²; D 3¹ (β-α) 3⁶;
 N 2² 3⁴ 5⁴ 6¹ 8¹ 8⁹ 8¹⁰; G 1²; A 3¹ 7¹;
 Jos 13² 19³ (A) 19⁴ (A) 19⁵ (A) 19⁷
 (A) 19¹⁰ 20⁸ (c); B 2² (A) 5⁴ 9³ 10¹⁰.
 γνώσκω R 6²; S 2¹³ 21⁴ 3⁴ 4³; L 4¹ 13²
 14¹ 16¹ 17³; Jud 10² (β) 10⁴ 11⁴ (β)
 12¹⁰ 18¹ 20¹; Is 1¹³ 6¹ 7¹ 7⁸ (β); Z 1¹
 9¹ 9⁵; D 5⁶; N 2² 3⁴ 4¹; G 5⁴ 8²;
 A 7²; Jos 3² 5³ 6² 7¹ 10⁵ 15³ 17⁴;
 B 9² 10².
 γλυκύνε G 5¹.
 γλῶσσα Jud 25²; A 7⁶; B 6².
 γνόφος S 8⁴.
 γνώμη L 6⁷; G 1⁴.
 γνωρίζω Jud 20²; D 2²; A 6⁴ 6⁶; B 2¹.
 γνώσις R 2²; L 4³ 18² 18⁵ 18⁹; G 5⁷;
 B 11².
 γοητεία Jud 23¹; Jos 6¹ 6².
 Γόμορρα L 14⁴.
 γονεύς L 13⁴; Z 1³.
 γόνυ N 1⁴ 1⁷; Jos 8¹.
 γράμμα R 4¹; L 13².
 γραμματεὺς L 8¹⁷.
 γραφή S 5⁴; L 14¹ (β); Z 3⁴ 9⁵; N 4¹ 5⁶.
 γραφίς S 5⁴ (α, γ).
 γράφω L 5⁴ 11² (bde); Jud 20² (β) 20⁴;
 Z 3⁴.
 γρηγορέω B 10¹.
 γρήπισμα (γρόπισμα, γρηπίσμα) R 3⁴.
 γρυμός Jos 8³ 13⁴ 13⁵.
 γυνή Jos 7¹.
 γυνώσκω Jud 15²; Jos 9⁵.
 γύμνωσις R 3¹³ 3¹⁴.
 γυναικεῖος R 3¹⁰ 3¹².
 γυνή R 3¹⁰ 4¹ 4⁵ 5³ 5⁴ 5⁵ 6¹; L 6¹⁰ (β-α/)
 9¹⁰ 11¹ 12¹ 12⁴ 12⁵ 14⁴; Jud 6⁴ 8² 10¹
 10⁴ (β) 11⁸ 13² 13⁵ (β) 13⁷ 14⁶ 15⁵ 17¹
 23¹; Is 1⁹ 1¹³ 3⁵ 7³; Z 3³; D 5⁵; N
 1¹¹ 2⁷ 8²; Jos 2² 5³ 12¹ 13⁵ (β) 14²
 18²; B 8² (β) 9¹ (β).
 γυρίω G 1³ (β-δ).
 γυνία A 7².
 δαίμων Jud 23¹.
 δάκρυον Z 1⁷ 2¹.
 δακρύνω N 7⁴; Jos 8¹ 15².

δακτύλιον Jud 12⁴.
 δάμαλις Jos 19⁵ (A).
 Δάν R 6⁷; Jud 7² (β) 7⁴ 25²; Z 2¹ 3² 4¹
 (α) 4⁷ 4¹³; D 1¹ 1² 7³; A 7⁴.
 δασύνω A 2⁴.
 δέ characteristic of α: found about 170
 times in both: 85 times in common
 passages: 75 times in α where β omits
 or reads *οὐν*, *γάρ*, or *καί*: about 10
 times in β where α reads otherwise:
 in one case out of 14 where α omits
 or reads *οὐν*.
 Δέβορρα N 1³.
 δέσις S 2².
 δέι Jos 14².
 δεικνύω R 4¹; L 3¹ (α) 9⁶; Jud 13⁴ 15²;
 G 2² (β); A 6⁴.
 δειλία Jos 2².
 δειλιάω S 2².
 Δείνα (Δίνα) L 2² 5³ 6³ 7⁴ (bδg).
 δείκνον Jud 13²; N 1² 1⁴.
 δέκα L 12²; Jud 9¹ 26²; N 6⁴ (β); G
 2³ (β) 5¹¹; Jos 2⁷ 20⁸ (c).
 δεκαετηνίω Jud 9¹ (β) 9².
 δεκατέσσαρες Is 1¹⁰.
 δέκατος L 12⁷; Z 1¹.
 δένδρον L 9¹³.
 δεξιός S 2¹³; L 6¹; D 3²; B 10².
 δέομαι S 4³; L 5³ 18¹²; Jud 7¹; Z 2²;
 N 6³ 7¹; G 5³; Jos 4⁸ 13²; B 3⁴.
 δεσμός Jos 1⁴ 2¹ 8² 9¹ 14³.
 δεσμοφύλαξ Jos 2².
 δέσποννα Jos 16².
 δεσπότης Jos 1² 3².
 δεύω Z 2⁷; N 6².
 δεύωτος R 2⁴ 3¹; S 2²; L 2⁷ (β) 2² (α)
 3² (β) 3³ (α) 8² 8¹³ 17³; Jud 10⁴ (α)
 25¹; D 1² (α) 3⁴; B 7².
 δέχομαι R 4³ 6¹⁰; Jud 9⁷; D 6²; G 5¹;
 B 6⁴.
 δηλός S 3¹; Jos 11² 16¹ (β) 16².
 δημιουργημα N 3⁴.
 δημιουργός Jud 23².
 διά c. gen. 49 times: c. acc. 54.
 διαβολή Jos 1⁷.
 διαβολικός G 5¹ 5².
 διάβαλος S 4² (α); N 3¹ (β-γ) 8⁴ 8⁶; G
 5³ (β-b); A 3⁴ (β).
 διαβούλιον R 4³; S 4⁴; Jud 11¹ 13¹
 (β-αg) 19³ 18²; Is 4² 6²; D 4² 4⁷ (β);
 G 5³ (β-d), 5⁷; A 1³ 1⁸ 1¹⁰ 1³ 3¹;
 Jos 2²; B 6¹ 6⁴.
 διάγω L 14⁴ (α); Jos 3⁴ 9².
 διάδημα L 8¹⁰; Jud 12⁴ 15².
 διαδίδωμ B 11¹.
 διαδοχή L 18².
 διάθεσις B 6².
 διαθήκη R 1¹; N 1¹; G 1¹; A 1¹; Jos
 1¹; B 3².
 διαίρεσις Jud 22¹.
 διαίρειω L 4² 8¹¹; Z 9² 9³ 9⁴.
 διαίτω Jos 3⁴ (β).

διάκονος Jud 14^a.
 διακόσιοι Jud 4¹ 9^a (bde); B 7^a.
 διακρίνω A 1^a.
 διάκρισις N 2^a.
 διαλογισμός Jud 14^a.
 διαλύω Jos 15^a.
 διαμαρτύρομαι Z 1⁷ (β).
 διαμένω Jud 21^a.
 διανέμω L 8^{1a}.
 διάνοια R 3¹² 4^a 5^a 5^a 5^a 6¹ 6^a; S 3^a 3^a 4^a; Jud 11¹ 13^a (A, de) 14^a; D 2^a; G 6¹; Jos 10^a 10^a; B 3^a 4¹ (β) 5¹ 5^a 6^a 6¹ 7^a 8^a (β).
 διαπορεύομαι Z 6^a.
 διάπρασις G 1^a; Jos 16^a.
 διαπτύνω Iss 2¹ (β).
 διαπυλνέω B 2^a (β).
 διαρκέω N 2^a.
 διαρρήγγω Jos 5^a.
 διασκορπίζω Jud 3^a; Z 8^a; A 7^a 7^a.
 διασκορπισμός L 16^a.
 διασπασμός Jud 23^a.
 διασπένω Jud 2^a (β).
 διασπείρω L 10^a; Iss 6^a; N 4^a 6^a; Jos 19^a.
 διαστορά A 7^a.
 διαστέλλω R 6^a.
 διαστρέφω Jud 13^a 14¹; Iss 4^a; Jos 1^a.
 διαστροφή L 16^a; Iss 4^a.
 διασώζω S 2^a 10^a (β-αγ).
 διαταράσσω S 4^a.
 διατηρέω D 6^a; A 6^a.
 διατί L 2^a.
 διατίθωμι L 1^a; Z 1^a; N 1^a; B 1^a.
 διαφθείρω Jud 10^a (β); N 3^a; A 7^a.
 διαφθορά G 8^a.
 διάφορος Iss 4^a; Jos 2^a.
 διαφυλάσσω Z 5^a; Jos. 18^a (β-α).
 διαφανέω G 5^a (β).
 διαχωρίζω N 6^a; Jos 13^a.
 διδάσκαλος R 2^a.
 διδάσκω R 5^a; L 5^a 9^a (β-by) 9⁷ 9¹² 13^a 13^b 14^a 14^b; D 1^a (β); B 10^a (β).
 διδωμι R 2^a 2^a 2^a 4¹ 6¹; S 2^a 4^a 6^a; L 4^a 4^a 5^a 5^a 7^a 8^a 8^a 14^a 18^a 18¹¹ 18¹²; Jud 1^a 2^a 3^a 6^a 8^a 9^a 10^a (α) 10^a 12^a 15^a 17^a 21^a 21^a; Iss 1^a 5^a 5^a; Z 4¹¹ 4¹² 4¹³ 6¹ 7¹ 7^a; D 2^a (bde) 5^a 5¹⁰ 5¹¹; N 1^a 1⁷ 11^a; G 6¹; A 1^a; Jos 2^a 2^a 3^a 11^a 16^a 17^a 18^a 18^a; B 2^a 5^a 7^a 10^a 10^a 11^a.
 διεγείρω D 4^a; G 5^a.
 διέξοδος Jud 6^a.
 διέρχομαι Jud 7^a (β-α).
 δικαιοκρισία L 3^a 15^a.
 δικαιопраγία D 1^a.
 δικαιος L 3^a 5⁷ (β) 10^a 16^a 18^a; Jud 18^a (β) 21^a 21^a; D 2^a 5^a 5¹²; N 8^a; G 3^a 5^a; A 1^a 2^a 5^a 5^a; Jos 10^a; B 4^a 3^a (β) 5^a 7^a (β) 9^a.
 δικαιосύνη L 8^a 13^a 18¹⁴; Jud 22^a 24¹ 24^a; Z 9^a; D 6¹⁰; N 4^a; G 3^a 5^a; A 1^a 6^a; B 10^a (β).

δικαιός S 6¹; D 3^a.
 δικαίος S 4^a; D 4^a.
 δικανον D 2^a.
 δό L 6¹ (β); G 1^a (β); A 5^a; Jos 11^a.
 διοδεύω Z 4^a (α).
 διότι L 6⁷ (α^a); Z 9⁷.
 διπλάζω Iss 3⁷ (β).
 διπλούς R 4^a; D 3^a; N 8^a; B 6^a 6⁷.
 διπρόσωπος D 4^a; A 2^a 2^a 2^a 2^a 3^a 3^a 4¹ 4^a 4^a 6^a.
 δισσώω G 6^a; A 6^a.
 διυπνίζω S 4^a.
 δίκων L 6^a 16^a; Jud 4¹ 21^a.
 Δοθαείμ (Δαδοαίμ) S 2^a.
 δοκίω A 4^a 4^a; Jos 11^a.
 δοκιμάζω A 5^a; Jos 2^a.
 δοκιμος Jos 2^a.
 δολιεύομαι R 5¹ 5^a.
 δολιότης Jud 12^a; Jos 4^a.
 δόλος Iss 11^a 11^a 7^a; G 6^a; Jos 3^a 4¹; B 6^a.
 δολοφονέω G 6^a.
 δόξα S 4^a; L 3^a 5¹ (β) 8¹¹ 18^a 18^a 18⁷; Jud 15^a (α, adf) 15^a 25^a; D 5¹²; N 2^a; A 5^a; Jos 9^a 12^a 17^a; B 4¹ 6^a 10^a.
 δοξάζω S 4^a; L 17^a; Jud 25^a; Iss 1^a (β) 1¹⁰ 5⁷; N 1^a 8^a; Jos 4^a 8^a 10^a; B 4^a.
 δόγμα D 5¹² (β-ad).
 δορκάς Jud 2^a; A 4^a.
 δόσις Z 1^a.
 δωαληψία R 3^a.
 δουλεία Jud 23^a; Jos 1^a 10^a.
 δουλεύω L 13^a; Jud 18^a; Iss 1¹⁰ 6^a; N 4^a; A 3^a 6^a.
 δουλικός Z 4¹⁰.
 δούλος Z 4¹⁰ (β-g); G 4^a; Jos 1^a (β) 1⁷ 11^a 11^a 13^a 13^a 15^a 15^a 17^a.
 δουλώω Jud 15^a; Jos 7^a.
 δράκων A 7^a.
 δράσις S 2¹².
 δράω D 3^a.
 δρόμος Jud 2^a.
 δύναιμι R 4¹¹ 5^a 6^a (β); S 5^a; L 13⁷ 17^a; Jud 9^a 12^a 18^a 20^a 20^a; Z 2^a; D 4^a 5^a; N 2^a 5^a; G 1^a; B 3^a 3^a.
 δύναμις R 5¹ 5^a (β); L 3^a 16^a; Jud 3¹⁰ 14^a (β) 15^a 15^a 25^a; D 3^a 3^a 3^a (β-d) 4¹; N 2^a 2^a 5^a; Jos 18^a.
 δυναστεία L 6¹⁰; A 2^a.
 δυναστής Jud 6^a (β-by) 9^a.
 δυνατός S 2^a; D 3^a; Jos 10^a (β).
 δύνω R 1^a; S 3^a 7^a; L 2^a (β) 9^a; Jud 2^a 3¹ 3^a (β) 4^a (β) 8^a 12^a 14^a 17^a 18^a 20^a; Iss 1^a 2^a (β-dg) 2^a; Z 1^a 4^a (β) 9^a 9^a; D 1^a (β); N 5^a 5^a 7^a 8^a; G 1^a (β); A 1^a 1^a 1^a 4^a 5^a; Jos 16^a 19^a (A); B 1^a 3^a 6^a.
 δυναμίς Jud 5^a.
 δυνατοκία L 11^a.
 δυνατώω B 8^a.
 δώδεκα L 9¹²; Jud 3^a; N 5^a 5^a; Jos 19^a 19^a (A) 19^a (A); B 1^a 9^a.

δεδεκάεις Jos 19⁷ (A).
 δῶρον Iss 5³; Jos 5⁴.
 εἰν *c. fut.* R 4¹¹; *subj.* R 6²; S 3⁵ &c.:
pres. ind. Jud 15³; Jos 18³ (c).
 εἶω R 3¹²; S 4⁸ (β); Iss 1¹³; D 1⁹ 2⁴.
 ἐβδομάς L 16¹ 17¹⁰.
 ἐβδοματικός L 17¹¹ (β).
 ἐβδομήκοντα L 8¹ 16¹ 17¹; Jud 12¹³.
 ἐβδομηκοντάεις B 7⁴.
 ἐβδομηκοντός L 17¹¹.
 ἑβδομος R 2³ 3⁴; L 8¹⁰ 17⁷ 17⁸ 17¹¹; N
 1³; B 7¹.
 ἑβλαῆς ('Εβλαῆς 'Ιεβλαῆς) L 6².
 ἑβραῖος Jos 12³ 12⁸ 13².
 ἐγγαστριμυθος Jud 23¹.
 ἐγγίξω R 6¹⁰; Jud 12⁸ 21⁸ (β); D 5⁷ (β)
 6³; Jos 6⁸ (β-γ).
 ἐγγύς D 6¹¹; N 4⁶; G 8²; Jos 20⁸ (β);
 B 12¹ (β).
 ἐγείρω L 18²; D 4⁴.
 ἐγκατάλειπτος Jos 14⁶.
 ἐγκατάλειμμα S 6².
 ἐγκαταλείπω Jos 2⁴.
 ἐγκυχόμαι Jud 13².
 ἐγκειμαι R 3²; Jos 7¹ (β).
 ἐγκοτίω G 1⁴.
 ἐγκράτεια Iss 2¹; N 8⁶.
 ἑγρήγορος ('Εγρήγορος) R 5⁴ 5⁷; N 3⁵.
 ἐγχείρημα Jos 9².
 ἐγχεῖν S 2².
 ἑδαφος L 16⁴.
 ἑδῆμ D 5¹².
 ἑδισμα A 2³; Jos 6³.
 ἐθέλω (θέλω) R 1⁷ 4¹ 6¹ (β); S 2¹⁰; L 6³
 9³ 14⁴; Jud 10³ (β) 10⁶ 12⁶ 13⁴ 16³
 20³ (β); Iss 2³ 4³; Z 3⁴ 3⁵ 4¹¹; N 5⁴;
 G 1⁹ 2¹ 2² 3³ 4³ 4⁴ (β) 4⁵ 5⁵; A 1⁶ 4⁴;
 Jos 1⁴ 3⁴ 4⁴ 4⁵ 5⁴ 9⁴ 14⁴ 15³ 16³ 17³
 18³; B 2⁴ (A) 3⁴.
 ἔθνος S 7²; L 4⁴ 8¹⁴ 9¹⁰ 10⁴ 14¹ 14³ (α)
 14⁴ 14⁵ 15¹ 16³ 18³; Jud 22³ 23³ 23³
 23⁴ 24⁴; Iss 6³; Z 9⁶ 9⁸ (bdg); D 2⁴;
 N 1⁷ (β-γ) 5¹ 5⁴ 5⁵ 5⁶ 6¹ 6³ 6¹⁰ 8¹
 8¹⁰; G 1⁷ 1⁹; A 4⁴; Jos 1³ 6³ 6⁶ 6⁷ 6⁸
 7³ 7⁸ 8⁵ 15³ 18³ 19¹ (β) 19⁵ (A) 19⁸; B
 1⁴ 4¹ 10¹.
 εἶδος S 5¹.
 εἰδωλολατρεία Jud 19¹ 23¹ (β-af); B
 10¹⁰.
 εἰδωλολατρίαι L 17¹¹.
 εἰδωλὸν R 4⁶; Jud 19¹ (β); Z 9⁶ (λ, β);
 Jos 4⁶ 6³.

εἰκοσι S 8¹; L 2² 11¹ 12³; Jud 7¹⁰ 9³;
 Iss 7¹ (α); G 2³ (β); B 1¹ 12².
 εικοσιδυό Iss 7¹ (β).
 εικοσιτέσσαρες Jos 15¹.
 εικοστός R 1¹; S 1¹; D 1¹; G 1¹; A 1¹.
 εἰκὼν R 3¹; N 2⁴.
 εἰλικρινής B 6⁴.
 εἰ μὴ R 1⁷ 3¹¹; L 13⁷ &c.
 εἰμί R 1¹⁰ 2³ 2⁴ 2⁵ (β-dg) 2⁶ *passim*.
 εἶπον R 1³ 1⁴ 1⁵ 5³ 6³; S 1³ 6¹; L 1² 2⁴
 2⁵ 5³ 5⁵ 5⁶ 6³ 7¹ 8³ 17³ 18⁷ 19³;
 Jud 1² 7¹ 12⁴ 16⁴ 17⁴ (β-dg), 21⁵ 26²
 26⁴; Iss 1¹ 1⁷ 1⁸ 1⁹ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-d) 6³
 7³; Z 1² 1³ 2⁷ 3³ 3⁴ 4³ 4³ (β) 4¹² 4¹³
 10⁴; D 1¹ 1² 7¹; N 1³ 1⁴ 2⁷ 2¹⁰ 7¹; G 1⁴
 6³ 8¹ 8³; A 1³ 2¹⁰ 5³ 7⁴ 8¹; Jos 1¹ 4²
 5² 6² 6⁴ 6⁷ 7⁴ 7⁷ 10⁶ 11² 12¹ (β) 13³
 13⁶ 13⁹ 13⁹ 14⁶ 14⁹ 15¹ (β) 15³ 15³ 15⁷
 16¹ 16⁴ 20⁴; B 1² 2³ 10² 10⁴ 12¹.
 εἶπας G 4¹; Jos 6⁸ (c).
 εἰρηναῖος G 6²; B 5¹.
 εἰρήνη L 18⁴; Jud 7⁹ 9⁷ 22⁴ 24¹; D 5³ 5³
 5¹¹ 6³ 6⁴; N 6²; G 6³ 8⁴; A 6⁸; B 6¹.
 εἰρηνικός G 6².
 εἰρανή Jos 8⁴.
 eis above 200 times.
 eis L 8³ 12⁴; Jud 3¹ 20³ 25²; Iss 1¹⁴;
 Z 2⁷ 9⁴; D 3¹; N 1² 1⁶ 2² 2⁷; G 7¹;
 A 1⁴ 5¹; Jos 6⁴ 19⁵ (A); B 2⁴ (c)
 6⁵ 7¹.
 εἰσάγω Iss 1¹³; Jos 13⁴.
 εἰσκαίνω L 4².
 εἰσεμι Jos 3².
 εἰσέρχομαι R 1¹⁰ 3¹⁴; L 2⁶ 2⁷ 9¹¹ 12²;
 Jud 5⁴ 6³ 7³ 9⁴ 12⁴ 12¹⁰; N 6⁴; Jos 3¹
 4⁴ (aeg); B 2⁴ (β-d) 9².
 εἰσπνέω Jos 7².
 εἰσφέρει A 6² (α).
 εἶτα N 2⁴.
 ek about 40 times.
 ἑκαστος R 6⁴; S 4⁷ 8⁴; L 8³ 9⁴; Jud 20²;
 Iss 5³; Z 5⁶ 6⁸ 8²; D 5²; N 5⁴; G 6¹;
 B 10² 10⁷.
 ἐκάτερος Jud 5⁴; D 5⁴.
 ἐκατόν S 8¹; L 19⁴; Jud 26³; Iss 7¹;
 Jos 16⁵ 18² 20⁴ (c); B 1⁷ 7⁸ (β) 12¹.
 εκατοστός R 1¹; S 1¹; L 12⁷; Z 1¹; D 1¹;
 N 1¹; G 1¹; A 1¹; B 1³ (β-d) 7².
 ἐκβάλλω G 5².
 ἐκβλάσταν Jos 19⁶ (A).
 ἐκδέχομαι G 7⁴.
 ἐκδιδάσκω Jud 18²; D 1⁶ 6³; G 5¹.
 ἐκδικέω Jud 23².
 ἐκδιέστης R 6⁴; L 2³ 3³ 3³ 5³ 18²; D 5¹⁰;
 G 6⁷; Jos 15² 20¹.
 ἐκδιώκει B 7³.
 ἐκδιώκω Jud 18⁴.
 ἐκθύω Jud 3³; Z 4¹⁰; B 2³ (c).
 ἐκεί Jos 20³; B 9² 9².
 ἐκζητέω A 5⁴.
 ἐκθερμαίνω Jud 14².
 ἐκθροῖν S 4³; D 4⁶.

ἐκκλίνω Jud 12⁴ 14⁵; Jos 9³.
 ἐκλαμβάνω L 18¹ (c, e) 18² (a-λ, β-ab);
 Jos 7⁴.
 ἐκλέγω R 6¹¹; L 10⁵ 15¹ 19¹; Jud 21⁵;
 Iss 2¹; Z 9³ (bdg).
 ἐκλείπω R 1⁴; S 6¹; L 18¹ 18²; G 5².
 ἐκλείχω G 2⁴.
 ἐκλεκτός L 14⁵; B 10¹⁰ 11⁴.
 ἐκμυσθών Iss 1¹⁴.
 ἐκμυζέω (ἐκμίζω, ἐκμύζω) D 1³.
 ἐκμυκτηρίζω Jos 2⁴.
 ἐκούσιος L 9⁷.
 ἐκουσίως D 4².
 ἐκπέμνω Jos 8⁴.
 ἐκπίπτω Jud 21⁴.
 ἐκπληρόω G 5¹.
 ἐκπορεύω D 5².
 ἐκρίζω A 1⁷ 4².
 ἐκστασις R 3¹; S 4⁵; Jud 19¹.
 ἐκταράσσω D 3¹; G 5¹.
 ἐκτείνω L 19⁴; Iss 7²; Z 6³; Jos 20⁴;
 B 12¹ (c).
 ἐκτίμω Jud 23⁴.
 ἐκτός N 6¹.
 ἐκτος R 2⁷ 3⁵; L 8² 17⁷; Jud 25¹; Jos
 8¹; B 7².
 ἐκτρέφω N 8².
 ἐκτυφλόν G 3³.
 ἐκχέω R 1⁴; L 18⁵; Jud 24²; Z 2³ 2⁴.
 ἐλαία L 8².
 ἐλαιον L 8⁴; Jud 9⁴.
 ἐλαιος N 5¹ (ade).
 Ἐλαιών N 5¹.
 ἐλαττώνω L 18².
 ἐλάττωμα Jos 17³.
 ἐλαύνω A 1².
 ἐλαφος Jud 2² 25⁵; N 2¹; A 4²; Jos 19³
 19⁴ (A) 19⁴ (A).
 ἐλάχιστος Jud 15⁵; Jos 17².
 ἐλεγχος Jos 6².
 ἐλέγχω G 1² 6⁴; B 10¹⁰.
 ἐλέω Jud 18³ 19³; Iss 5³; Z 2² 7³ 8¹ 9⁷
 (a); D 5³; A 2⁵ 2⁶ 2⁷; B 4² 4⁴ 5⁴.
 ἐλεήμων S 4⁴; Jud 19² (β); Iss 6⁴;
 Z 9⁷; A 4³.
 ἐλεος L 15⁴; Z 5¹ 5³ 5⁴ 7⁵ 8² 8⁶ (bdg);
 N 4³ 4⁵.
 ἐλευθέρω Jud 21⁷; N 1¹⁰; Jos 13⁶ 14¹.
 ἐλευθέρω Jud 4²; Jos 1³.
 ἐλευθερωτής B 10⁸ (β).
 Ἐλμαῖος (Ἐλαμῆτης) N 5³ (β).
 ἐλπὶς Jud 26¹; A 7¹ (β); B 10¹¹.
 ἐμβάδω Jud 9² (β).
 ἐμβάλλω Jud 14¹ 14² 25³; D 1⁵ 1³ (β);
 Jos 8⁴ (β-d).
 ἐμβάπτω Z 4² (β).
 Ἐμμώρ (Ἐμώρ) L 2³ 5⁴ 6³ 6⁴.
 ἐμπαθῶ B 6².
 ἐμπίπλημι R 3⁶; Z 6⁴; B 6².
 ἐμπίρημι Jud 5⁵ 5⁷ (β).
 ἐμπίπτω R 3¹¹ (abg); Jud 19¹; D 1² (a)
 5² 6⁵.

ἐμποδίζω Jud 18².
 ἐμπορία Jos 11².
 ἐμπορος Z 4².
 ἐμπρησμός Jud 23².
 ἐμπροσθεν Jud 3² (β); Iss 3²; Z 3⁴ (β) 3⁷.
 ἐμπνύω Z 3⁴ 3⁷.
 ἐμπνύζω Jud 20⁴.
 ἐμπυρισμός Jud 23³ (def).
 ἐν nearly 600 times.
 ἐνάγω Jos 13⁴.
 ἐναλλάσσω N 3⁴ 3⁵.
 Ἐνάν Jud 12¹.
 ἐναντίος L 14⁴; Jud 18⁴.
 ἐνάρχομαι A 1³ (β).
 ἐνδεια B 7².
 ἐνδείκνυμι Z 3².
 Ἐνδεκα G 5¹¹ (β); Jos 2⁷ (a).
 ἐνδελεχέω G 5¹.
 ἐνδελεχής L 9².
 ἐνδέχομαι Iss 4².
 ἐνδοξάζω S 6².
 ἐνδοξος L 8⁵ 11³; B 9³ 9⁵.
 ἐνδυμα L 10² (β-d).
 ἐνδύω L 8³ 18¹⁴; Z 4¹⁰.
 ἐνυκτέω Jud 3⁶.
 ἐνενημοστός L 12⁴; B 12² (β),
 ἐνεργέω S 4³ (β); D 5².
 ἐνέχω G 5¹¹.
 ἐνθα Jud 26²; D 7³ (a).
 ἐνθυμώ S 2¹⁴; B 3⁶ (β).
 ἐνθύμησις Jud 13² (β-ag).
 ἐνυαντός Jud 10⁴ (β).
 ἐνίστημι G 6⁷.
 ἐνισχύω S 1²; D 6².
 ἐνλείπω N 2².
 ἐννακοσιοστός B 7⁴.
 ἐννατος G 1².
 ἐννέα L 12⁵; N 6⁴; Jos 19³ 19⁴ (A).
 ἐννοέω R 4¹ 4⁴ (abf) 5³ (β); Iss 3⁵ 4⁵
 (a, β).
 ἐννοια R 4³ 4¹¹; Z 1⁴; N 2⁵; G 5⁵;
 Jos 9²; B 2⁵ (A).
 ἐνοικέω S 5¹.
 ἐνόητης Z 8².
 ἐνοχλέω Jos 3² 7⁴.
 ἐνός N 8².
 ἐνσπεύρω R 5².
 ἐνταφιάζω Jud 26².
 ἐντέλλομαι R 1¹ 1⁴ 4⁵ 6³ 6⁴ 7¹; S 7³ 8¹; L
 10¹ 13¹ 19⁴; Jud 13¹ 17¹ 26⁴; Iss 7⁴;
 N 8² 9¹ 9³; A 8¹ 8³; B 12¹ (β).
 ἐντίθημι N 2³ (β-ag).
 ἐντολεύς A 2².
 ἐντολή L 14⁴ 14⁶ 14⁷; Jud 10⁵ (β) 13¹
 13⁷ 14⁶ 16² 16⁴ 18² (abdg) 23⁵; Iss 4²
 5¹ (β) 6¹; Z 5¹ 10³; D 5¹; N 8⁷ 8⁹
 8¹⁰; G 4²; A 2² 2¹⁰ 4⁵ 5⁴ 6¹ 6³ 7⁵;
 Jos 18¹ 19¹¹; B 3¹ 10³ 10⁶ 10¹¹.
 ἐντροφέημι Jud 21².
 ἐνυδρος Jos 19² (A).
 ἐνύπνιον Z 3²; N 7¹; G 2²; Jos 1⁷ 19¹.
 ἐνώπιον R 7³ 1³ 4⁵ 6¹¹; S 2¹⁴ 5¹; L 9²

(β) 14^a (α) 17^a 19^a; Jud 13^a 20^a (β); D 5^a; G 8^a (β-γ); A 1^a; Jos 2^a 4^a 4^a 6^a.
ἐκτρέφω R 1^a; Iss 1^a; Jos 1^a.
ἑνὸς S 5^a; L 10^a 14^a (β) 16^a (β); Jud 18^a (β); Z 3^a (β); D 5^a; N 4^a; B 9^a 10^a.
ἔξ Jud 9^a 12^a; Iss 2^a 7^a (α).
ἐξαγγέλλω L 2^a; Jos 5^a 5^a.
ἐξάγω G 6^a (β); Jos 19^a (Α).
ἐξαίρει Iss 6^a; G 1^a.
ἐξαίρω L 18^a; G 6^a 7^a 8^a.
ἐξαίρει B 3^a (β).
ἐξακολουθεῖν Jud 23^a; Iss 6^a; Z 9^a; N 3^a (β).
ἐξαλείφω Jud 22^a.
ἐξαρκέω Z 6^a.
ἐξαρχος Jud 25^a.
ἐξαφανίζω Jos 19^a.
ἐξαίτων Z 1^a.
ἐξελέγχω R 6^a.
ἐξέρχομαι R 3^a; Jud 15^a (β); Iss 1^a; Z 2^a (Α, β-dg); N 4^a; G 6^a; Jos 3^a 6^a 8^a.
ἐξετάω G 7^a.
ἐξηγέομαι B 2^a (Α).
ἐξηκουα Jud 3^a.
ἐξηκοστός L 11^a.
ἐξῆς Jud 5^a 7^a 9^a (β); N 2^a; Jos 8^a.
ἐξιλάσκομαι L 3^a.
ἐξίστημι Z 2^a (β); B 3^a.
ἐξοδος S 8^a 9; N 1^a; Jos 20^a (c); B 12^a (β) 12^a.
ἐξολοθρεύω S 6^a; Jud 6^a 7^a (α) 21^a; Jos 5^a.
ἐξόπισθεν Jud 6^a.
ἐξορίζω G 6^a (β).
ἐξουθενώ L 7^a 16^a; A 7^a.
ἐξουσία R 5^a; L 3^a 18^a.
ἐξυπνίζω L 8^a; Jud 25^a; N 1^a.
ἐξυπνος L 5^a.
ἔξω N 2^a; Jos 7^a.
ἐξωθεν Z 3^a.
ἐξωθέν G 5^a.
ἐπαγγέλια Jos 20^a.
ἐπάγω L 14^a; Jud 22^a 23^a; Z 2^a 10^a; N 4^a; G 5^a; Jos 20^a; B 7^a.
ἐπαγωγός L 3^a.
ἐπαυρίω D 4^a; G 3^a; Jos 4^a; B 4^a.
ἐπαίρω S 7^a; L 14^a; Jud 21^a; D 4^a; Jos 10^a.
ἐπαυδός S 8^a.
ἐπαισχύνω Jos 2^a.
ἐπακολουθεῖν N 3^a (β).
ἐπακούω S 7^a; Iss 2^a.
ἐπακροάομαι Jos 8^a.
ἐπαυαβαίνω Jud 5^a (β).
ἐπαυέρχομαι Jud 9^a.
ἐπάνω L 3^a (β).
ἐπαύριον Iss 2^a.
ἐπεγείρω L 10^a.
ἐπέγω Jos 2^a.
ἐπειδή S 2^a (α); L 3^a 6^a (α) 10^a &c.

ἐπεμβαίνω B 11^a.
ἐπερχομαι L 8^a; Jud 6^a 7^a (Α, β-dg) 9^a (β-f); Iss 4^a (β) 5^a; Z 2^a.
ἐπερτάω Jos 11^a.
ἐπευλογέω Jud 17^a (αγ).
ἐπεύχομαι Jud 1^a (β-δ); Jos 6^a.
ἐπέχω Jos 15^a.
ἐπί c. gen. about 45 times; c. dat. about 40 times; c. acc. about 70 times.
ἐπιβάλλω L 4^a 14^a 14^a; Jud 5^a (β); Jos 12^a (β-d).
ἐπιβλέπω L 3^a; Jud 17^a.
ἐπιβουλή B 3^a.
ἐπιγαμβρεύω Jud 10^a (β).
ἐπίγειος Jud 21^a.
ἐπιγινώσκω S 8^a; Jud 11^a 12^a 19^a 20^a (β-αδ); Z 4^a; N 4^a; Jos 6^a; B 2^a.
ἐπιγράφω Iss 4^a; N 6^a.
ἐπιδέχομαι Iss 4^a 4^a; B 6^a (β-α).
ἐπιδίδωμι Z 7^a; N 5^a; Jos 3^a 6^a.
ἐπιθάλλω Jos 5^a.
ἐπιθυμείω R 5^a; L 13^a; Iss 4^a (β-αγ) 7^a; D 4^a; B 10^a.
ἐπιθύμημα Iss 7^a.
ἐπιθυμητός L 8^a.
ἐπιθυμία R 10^a 2^a 4^a 5^a 6^a; Jud 13^a 14^a 14^a (β) 16^a; A 3^a 6^a; Jos 3^a 4^a 7^a 7^a 9^a.
ἐπιυαλίω L 5^a 8^a; Jud 24^a; D 5^a 11^a.
ἐπιλαμβάνω Jud 5^a (α) 6^a; N 12^a (βγ); Jos 8^a.
ἐπιλανθάνω D 7^a; N 4^a.
ἐπιμαρτύρομαι R 1^a.
ἐπιμένω L 4^a; Jos 13^a.
ἐπιμερίζω S 5^a.
ἐπιμήνυμι Jud 23^a.
ἐπίνοια Jos 5^a 5^a.
ἐπιορκέω A 2^a.
ἐπιπίπτω L 2^a; Jud 3^a 9^a (α).
ἐπιπλέω Z 6^a.
ἐπισκεψίς Jos 3^a.
ἐπισκοπεύω B 6^a (β-βγ).
ἐπισκοπέω R 1^a; S 1^a; L 4^a 16^a; Jud 23^a; Iss 2^a; G 5^a; A 7^a; Jos 1^a; B 6^a.
ἐπισκοπή B 9^a.
ἐπισπένω R 5^a.
ἐπιστρέφω L 17^a; Jud 2^a (β) 23^a (β); Iss 6^a 6^a; Z 9^a 9^a; D 5^a 11^a 6^a; N 4^a; G 5^a; Jos 3^a 11^a 13^a; B 4^a (β-α) 5^a 12^a.
ἐπισυνάγω N 8^a; A 7^a.
ἐπιτελέω Jos 19^a.
ἐπιτίθημι L 8^a; N 2^a.
ἐπιτρέχω N 5^a (β).
ἐπιφέρω Z 2^a (β).
ἐπιχαίρω G 4^a.
ἐπιπομάζω Jud 12^a.
ἐπτα R 1^a 1^a 1^a 2^a 2^a 2^a; S 2^a; L 3^a (β) 8^a 19^a; Jud 12^a (β); Z 7^a; N 6^a; Jos 3^a; B 7^a 7^a 7^a.
ἐρᾶν Jud 13^a.
ἐργάζομαι Iss 5^a; N 8^a; G 6^a; B 11^a.

- ἐργάτης B 11.
 ἐργον R 2³ 2⁵ 4¹ 5³; L 13³ 19¹; Jud 2³ 13³ 20⁴; Iss 5³; Z 9³; D 4³ 6³ 6³; N 2³ 2³ 2¹⁰ 8³; G 6³; A 4³ 4³ 6³; Jos 10⁴ 11⁷ 20⁵ (β); B 2³ (Α) 5³ 6¹ 11⁴.
 ἐρεθίζω D 4⁴.
 ἐρημος L 15¹ 16⁴.
 ἐρημὸν Jud 23³; A 7³; B 7⁴.
 ἐρημωσις L 17¹⁰; D 5¹³; B 7³.
 ἐριφος Jud 2⁴; D 1³.
 ἐρχομαι R 3¹²; S 1² 2¹⁰ (β); L 2¹ 2³ 5³ 6¹ 6³ 7⁴ 9³ 9³; Jud 1² 3¹ 6¹ 7¹ 7² (αδφ); 7³ 8³ 9¹ 12³ 12¹¹ 22³; Z 2⁴ 2⁴ (β) 3³ 4³ (α) 6³; N 2⁴ 4³ 5¹ 6¹⁰; A 2⁴ 7³; Jos 3⁴ 4⁴ 6³ 6⁴ 8⁴ 8⁴ (α) 11² 11⁴ (β) 13¹ 14³ 15¹ 15¹ 17⁴; B 2⁴ 2⁴ (Α).
 ἐρωτάω S 4¹; Jos 11² (β).
 ἐσθής L 8³; Jud 26³; Iss 4¹.
 ἐσθίω R 1¹⁰; S 3³; L 8¹⁶ 14³ 18¹¹; Jud 2³ 15⁴ 21³; Iss 2³; Z 3³ 4¹ 4³ (α) 4³ 4⁷; N 9³; G 1⁴ 1⁷ 1⁸; A 7³; Jos 6⁴ 6⁴.
 ἔσχατος R 2³; Jud 18¹ 24³; Iss 6¹; Z 8³; D 1¹ 5⁴; N 8¹; G 5³; Jos 19¹⁰; B 9³.
 ἐταῖρος Jud 3⁴.
 ἔτερος R 2³ (α); L 8¹³ (α); Jud 3³ 3³ (α, B-αδ) 9³; Z 9³; A 1³ (α) 4⁴ (βδγ); Jos 5¹ 16⁴; B 2⁴ (β).
 ἔτι L 2³ 9¹⁰; Jud 12¹ &c.
 ἔτοιμάω L 3⁴ (α).
 ἔτοιμος L 3⁴ (β).
 ἔτος R 1¹ 1⁴ 1⁴ 1⁴; S 1¹ 3⁴ 8¹; L 2³ 11¹ 11⁴ 11⁷ 11⁸ 12⁴ 12⁵ 12⁵ 19⁴; Jud 7¹⁰ (β) 9¹ 9³ 12¹ 12¹³ 26³; Iss 1¹⁰ 3³ 7¹; Z 1¹ 6¹; D 1¹; N 1¹ 5¹; G 1¹ 8³; A 1¹; Jos 3⁴ 20⁴ (c); B 1¹ 1³ (β-α) 1⁴ 7³ 7⁴ 12⁴ 12³ (β).
 εὐαρεστίω G 7⁴.
 εὐαρέστησις Iss 4¹.
 εὐάρεστος D 1³.
 εὐαγγελίης R 4⁷; N 1¹⁰; Jos 14³.
 εὐδοκίω L 18¹³; Jos 4⁹ 17².
 εὐδοκία B 11³.
 εὐδοκίμω Jos 17² (β).
 εὐεργετέω Jos 20⁴ (β).
 εὐθαλής Jos 19² (Α).
 εὐθείας R 3¹³; Jos 16³ (c).
 εὐθείης A 1³.
 εὐθύνω S 5³.
 εὐθύς Adv. N 1¹² (βδφ); G 4³; A 1⁴ 1⁷; Jos 13³; B 9¹ (β).
 εὐθύτης Iss 3⁴ 4³; G 7⁴.
 εὐκαιρία Jos 7⁴.
 εὐκαταφρόνητος Z 9³.
 εὐλογίω R 6¹¹; S 6⁷; L 4³ 5⁷ 9³; Jud 17³ 25³; Iss 3³ 5⁴ 5³; Z 5³; N 1⁴ (β) 2¹ 8³ 2⁴; Jos 11⁷ 12³ 18¹ (β-αφ).
 εὐλογία R 6¹⁰; S 4³ 5³; L 4³ 5³ 6³; Jud 18³ 24³; Iss 5³; N 1³; B 6³.
 εὐμορφία Jud 17¹.
 εὐμορφος Jud 13³.
 Ἐννύ (Ἐννύ, Ἀλννύ, Ἐννύ) N 1¹¹.
 εὐνοῦχος Jud 23⁴; Jos 2¹ (β-βδ) 6³ 12¹ 13³ (β) 16³ 16³ 16³ 16⁴.
 εὐνόω G 7¹.
 εὐνομος (εὐνομος) Iss 1⁵.
 εὐπραγία G 4³.
 εὐπρέπεια N 2⁴.
 εὐρίσκω R 4³; S 5³; L 6¹ 13³ 13³ 13³; Jud 2¹ 3³ (α) 24¹; Z 2⁷ 4³ 4³ 7¹ 8³; D 1³; Jos 15⁴.
 εὐσίβεια R 6⁴; Jud 18³; Iss 7⁵.
 εὐσεβής L 16³.
 εὐσπλαγχνία Z 5¹ 8¹ 9³ (βδγ); A 7⁷; B 4¹.
 εὐσπλαγχνος S 4⁴; Z 9⁷.
 εὐφραίνω L 18³ 18¹³; Jud 13³; Z 10³; D 5¹³.
 εὐφροσύνη S 6⁷; L 18¹⁴ (βδγ); Jud 15⁴ 16³; A 5¹.
 εὐχαριστέω Iss 5³.
 εὐχαριστέω G 7³ (β-α); Jos 8³ (α).
 εὐχή Jud 19³; N 1³ (βδ); G 5³; B 10¹.
 εὐχομαι R 4⁴; S 2¹²; L 2⁴; Jud 1⁴; G 7¹; Jos 3⁷ (β) 18³; B 1¹.
 εὐωδία L 3⁴.
 ἐφάπτο Jud 16³.
 ἐφελεύω Jud 5³.
 ἐφέλω Jos 3³ 8³.
 ἐφήμι Iss 4¹.
 ἐφούδ L 8³ 8³.
 Ἐφραθά (Ἐφραθά, Ἐφραθά, Ἐφραθά) R 3¹².
 ἐχθραίνω G 6⁵.
 ἐχθρός L 13³; Jud 23³; Iss 6³; Z 9³; D 6³ 6⁴; N 4³; A 7¹.
 ἔχω R 1⁴ 4³ 5¹ 6¹ 6³; S 2¹ 4⁴ 4³ (β); L 3³ 9¹⁰ 9¹³ 13³; Jud 7³ 7³ 8¹ 10³ (β) 14³ 14⁷ 19¹ 19³; Iss 1³ 2³ (β) 7¹; Z 1³ 4¹¹ (β) 5¹ 5¹ 7³ 8¹ 8³ (βδγ); D 3⁴ 5³; N 5³ 8³; G 7⁴; Jos 3¹ 7¹ 10³ 11¹ 12³ 13³ (β) 15⁷ 19³; B 1³ 3³ 3³ 4³ 4³ 5¹ 6³ 6³ 6³ 8³.
 ἔψη Z 6⁵.
 ἔω c. gen. about 30 times: c. acc. 7 times.
 ἔωσιν R 4³ 4⁴.
 ἔωσιν 5 times.
 ἔωσιν R 7³.
 Ζαβουλών Jud 25¹ (α) 25³; Z 1¹ 1² 1³ 10².
 ζάω S 2¹¹; L 19⁴; Jud 8³ 12¹³ (β-γ) 16³; Iss 4³; Z 4¹¹ (β); N 7³ 7³; G 1⁷ 2³ 4³; B 1¹ 3⁴.
 Ζάλας (Ζεβάλ) N 1¹¹; G 1³; Jos 20⁴ (β).
 ζήλος R 3³ 6⁴; S 2¹ 4³ 4³; Jud 13³; Iss 4³ (β); D 1³; G 5³; A 4³.
 ζηλώω R 6⁴; S 2³; L 6³; Iss 4³; G 7⁴; B 4⁴.
 ζημία D 4³ 4³.
 ζημώω Jud 15¹; D 4⁴.

ζῆτος R 6^a; D 6^a; Jos 16^a.
 ζῆρ R 1^a 2^a; S 1^a; L 2^a 11^a 11^a 13^a 13^a
 18¹¹; Jud 9^a (β) 12^a 15^a 24^a 25^a;
 Z 1^a 3^a 10^a; D 1^a 1^a 5^a; N 1^a 5^a; G
 1^a; A 1^a 5^a 5^a 6^a; Jos 1^a 7^a 20^a (c);
 B 12^a (c).

ζῶν L 8^a; Jud 12^a (β) 15^a.

ζῶν L 9¹¹; Z 5^a.

ζωοποιέω G 4^a.

ἡ εσπερίσσιμε.

ἡγεμονία S 3^a.

ἡγέομαι Z 10^a.

ἡδομαι D 1^a (β).

ἡδονή Jud 13^a 14^a 14^a; Ias 3^a; B 6^a.

ἡθός A 4^a.

ἡκω S 6^a (a); L 17¹¹ 18^a; Jud 6^a; N 4^a
 (β-a).

ἡλιος L 4^a 4^a 11^a 14^a 18^a 18^a; Jud 24^a
 25^a; N 3^a 5^a 5^a 5^a; B 8^a.

ἡλιούπολις Jos 18^a.

ἡμέρα S 2^a 3^a 4^a (λ, β) 4^a 9^a; L 1^a 3^a 3^a 5^a
 6^a 8^a 9^a 9^a 12^a 17^a 18^a 18^a 18^a; Jud 6^a
 9^a 10^a (β) 12^a (β) 18^a 18^a 22^a (β-f); Ias
 7^a; Z 1^a 1^a 4^a (β) 4^a (β) 4^a 7^a 8^a 10^a; D
 1^a 5^a 6^a; N 1^a 6^a; G 1^a 1^a; A 4^a 5^a;
 Jos 3^a 6^a 8^a 11^a (β-d) 15^a 19¹⁰; B 1^a
 (β) 1^a 10^a 12^a.

ἡμερῶν Jud 2^a (β).

ἡμίτηρος S 2^a.

ἡμους A 2^a.

ἡπαρ R 3^a; S 2^a 2^a 4^a; Z 2^a; N 2^a; G
 5^a 5¹¹.

ἡρ (ἑρ) Jud 8^a 10^a 10^a.

ἡσαῦ Jud 9^a 9^a 9^a; G 7^a; B 10¹⁰.

ἡσυχάζω Jud 22^a; G 6^a 7^a 8^a.

ἡσυχία A 7^a (λ, β); B 6^a.

ἡσυχος A 6^a (a).

ἡσύχως A 6^a (β-f).

ἡττάομαι R 5^a; Jud 3¹⁰ (β-e); N 2^a;
 Jos 7^a (β-ag).

ἡττων N 2^a (def).

θάλαμος Jud 10^a (β).

θάλασσα L 18^a; Jud 21^a 25^a; Z 5^a 6^a;
 N 3^a 6^a; Jos 19^a (A).

θάλας Jos 5^a (β-a).

Θαμάρ Jud 10^a 10^a (β) 12^a 13^a 14^a.

Θάμνα Jud 7^a 7^a (β).

θάνατος R 1^a 3^a 4^a 6^a; Jud 5^a 23^a; Ias
 7^a (β); Z 1^a; D 1^a; G 4^a 4^a; A 5^a;
 Jos 1^a 3^a 3^a 6^a 11^a (β) 17^a.

θανάτω Jud 10^a (a); G 1^a 4^a.

θάπτω R 7^a; L 10^a; Jud 26^a; Ias 7^a;
 Z 10^a; D 6¹¹ 7^a; N 9^a; G 8^a 8^a
 (β-bd); A 8^a 8^a; Jos 20^a (c, A) 20^a
 (c); B 12^a (β) 12^a.

θαυμάζω L 2^a.

θαυμάσιος S 6^a.

Θαφφονέ (Θαφφονέ, Βαθφονέ) Jud 5^a.

θεάομαι R 3^a 14^a; L 2^a.

θελαστία B 7^a (c, bg).

θαίγω R 5^a.

θαίγμα Ias 4^a; D 6^a; N 3^a; B 11^a
 (β-bg).

θεός R 1^a 3^a 3^a 4^a 4^a 10^a 5^a 6^a 6^a 6^a;
 S 2^a 2^a 3^a 4^a 4^a 5^a (β-dg) 5^a 6^a 6^a 7^a
 7^a; L 3^a 3^a 6^a 6^a 8^a 9^a (β) 9^a (beg)
 9^a 13^a 13^a 13^a (β-d) 13^a 14^a 14^a 15^a
 17^a; Jud 13^a 14^a 15^a 16^a 16^a 16^a 18^a 18^a
 18^a 19^a 19^a 21^a 21^a 22^a 23^a 23^a (β) 24^a;
 Ias 3^a 4^a 5^a 7^a; Z 7^a 8^a 9^a (bdg) 10^a;
 D 1^a 1^a 5^a 5^a 6^a 6^a (β) 6^a 7^a; N 2^a 2^a
 3^a 3^a 4^a 7^a 8^a 8^a 8^a 8^a 8^a 8^a;
 4^a 5^a 5^a 5^a 5^a 6^a; A 1^a 1^a 2^a 2^a 3^a 3^a
 4^a 4^a 5^a 7^a 7^a; Jos 1^a 1^a 2^a 2^a 3^a 4^a 4^a
 5^a 6^a 6^a 8^a 9^a 10^a 11^a 11^a 12^a 15^a 17^a
 18^a 19^a 20^a; B 3^a 3^a 3^a 4^a 4^a 4^a (β-a)
 6^a 7^a 8^a 9^a 9^a 10^a 10^a 11^a.

θεοσεβέω Jos 6^a.

θεοσεβής N 1¹⁰.

θεραπεύω Jos 7^a.

θεράπων L 4^a.

θερίζω L 13^a.

θέρος Z 6^a; Jos 19¹².

θεσμός N 8¹⁰.

θεωρέω L 2^a.

θήκη S 8^a; Z 10^a; N 2^a (β-g).

θηλάζω N 1¹² (bef); Jos 19^a (A); B 1^a.

θῆλυς R 3¹⁰ d^a (λ, β); Ias 4^a.

θήρα Z 5^a 6^a.

θηρέω Z 5^a.

θηρίον Jud 2^a (β); Ias 7^a; N 8^a 8^a; G
 1^a; Jos 19^a; B 3^a 5^a.

θησαυρός A 1^a.

θλίβω Ias 3^a; Z 7^a; Jos 17^a 20^a; B 5^a.

θλίψις L 5^a 13^a; Z 9^a; N 4^a; G 4^a;
 Jos 2^a; B 3^a 7^a.

θορυβέω Jos 7^a.

θρέμμα G 1^a 1^a.

θρηνέω Z 4^a.

θρίξ N 2^a 2^a.

θροέω D 4^a (λ, β-g).

θρόνος L 3^a 5^a.

θυγάτηρ R 5^a; L 12^a; Jud 8^a 10^a 10^a 13^a
 21^a 23^a; N 1^a 1^a 1^a 1^a; Jos 18^a.

θυμέομαι D 3^a 3^a.

θυμίαμα L 8¹⁰.

θυμός Jud 7^a; D 1^a 1^a 2^a 2^a 3^a 3^a 3^a 4^a
 4^a 4^a 4^a 5^a 5^a 6^a; N 2^a.

θυμός D 4^a 4^a (β).

θυμόδης D 3^a.

θύρα L 18¹⁰.

θύρις Jos 14^a.

θύσις L 3^a (a) 9^a 11^a 12^a 12^a 16^a (β); Jud
 18^a.

θυσιάζω R 6^a; L 14^a (β-af).

θυσιασθήκειον L 16^a.

θύς L 9¹¹; Z 4^a; G 1^a 1^a.

θυρακίω Jud 3^a.

θύραξ Jud 3^a.

Ἰακώβ R 1^a 1^a 3^a 3^a 3^a (β) 4^a (β-de); S 2^a
 2^a 2^a 5^a (β) 6^a; L 4^a 7^a 9^a 9^a 15^a 18^a

καλός R 4¹; S 5¹; L 13⁹; Jud 14²;
 Iss 7²; Z 10⁴; D 1³ 7¹; N 2² 8⁴ 8⁶;
 G 1⁶ 7²; A 1⁵ (β) 2¹ 2⁴ 4³ 4⁴ 6²
 8¹; Jos 20⁴; B 4³ 9¹ (β) 12².

καλύμμα Jud 14².

καλύπτω L 10²; N 3².

καλός N 8²; A 1⁶.

κάματος Iss 3⁵.

κάμνω Iss 3⁵ (β).

κάνω N 2².

Καππαδόκαι (Καππάδοκες) S 6².

κάρα A 7².

καρβία R 1⁴ 3⁰ 4¹ 5³ 6¹⁰; S 2¹ 2⁴ 4¹ 4⁷ 5²;
 L 6² 8¹³ 13¹; Jud 11¹ (β-δ) 13² 13⁶

13² (β-α) 20⁵ 23⁵; Iss 3¹ 3³ 4¹ 4⁶ 7⁴ 7⁶

(α) 7⁷; Z 2⁶ 7¹; D 1³ 1⁴ 2⁶ 4⁷ 5⁵ 5¹¹;

N 2² (β-αγ) 2³ 3¹; G 5¹ 5⁶ 6¹ 6⁶ 7⁷;

Jos 4⁶ 7¹ 7² 10² 10⁵ 15³ 17²; B 2² (A)
 8².

καρπός S 4⁴; L 2¹²; Iss 3¹ 5⁴ 5⁶ 5⁶;
 N 3⁵ (β-α).

καρπερός Jud 6² (β-αγ).

κατά c. gen. 18 times; c. acc. 34.

καταβαίνω S 4².

καταγινώσκω S 3⁶ (βδγ); G 5²; B 6⁷.

καταγογγίζω R 5².

κατάγω R 4⁴; L 5².

καταγινώσκω R 5².

καταδαπανέω Jud 18⁴.

καταδιέχομαι L 6².

καταδιέκωκω Jud 9⁴; G 1².

καταδουλεύω Jud 21⁷; Iss 7⁷; Jos 18².

καταίγισι Jud 21⁹.

καταισχύνω Jud 12²; Jos 17¹ (β).

κατάκειμαι R 13² (β-αγ).

κατακληρονομέω B 10⁵ (β).

κατακλυσμός R 5⁶; N 3⁵; B 7⁴ (βδγ).

κατακλύπτω Z 4¹¹.

κατακταμένω Jud 15⁵; D 3²; N 8⁶; B
 3² 3⁵.

καταλαλέω Iss 3⁴; G 5⁴.

καταλαλιά G 3².

καταλαμβάνω Jud 2³ 5²; N 5⁷.

καταλάμνω G 7².

καταλειπένω B 10⁴.

καταλείπω R 3¹⁴; L 15⁴; Iss 6²; Z 4⁶
 (α); Jos 4⁶ 8².

καταλιμπάνω Iss 6¹.

κατάλυμα L 3⁴ (α).

καταλύω L 3⁴ (β); B 3⁹.

καταμένω L 9².

καταμόνας D 1⁹ (α).

καταπαίζω L 14⁵ (βδγ).

καταπατίω Z 3².

καταπάτημα L 10⁴ (β); Jos 19⁶.

καταπάτησις S 6²; Z 3²; Jos 19² (αδγ).

καταπαύω S 6²; L 18⁷ 18⁹; A 6².

καταπίεσμαι L 10².

καταπίνω Jud 21⁷.

καταπονέω L 6².

καταπτήσσω L 4¹.

καταπτύνω Iss 2¹.

κατάρτα L 10⁴ 14⁴ 16²; B 6².

καταρώμαι L 4⁶; Jud 11⁴; N 3² 8⁶.

κατάρχω Z 6² (α).

κατάσκοπος S 4².

κατασπαράσσω Jud 2².

κατασπώνω Jud 3².

κατασφύρω Z 9¹; A 2².

κατάσχεσις B 10⁴.

κατατρέχω Jud 2²; Z 4⁶.

καταφέρω Z 9¹ (ααγ).

καταφεύγω S 3²; Jud 5²; Z 2².

καταφείρω A 7².

καταφιλέω R 1²; S 1²; D 7¹; N 1⁷; B
 1² 3⁷.

καταφρονέω L 14².

καταφρόνησις L 14² 14² (β); N 2².

κατέναντι D 6²; A 1⁴ 5¹.

κατεργάζομαι Jos 10¹.

κατέρχομαι Jud 9²; Z 8⁴; Jos 9⁴ 12².

κατεσθίω S 4²; Iss 3²; G 1⁶ (β).

κατευθύνω Jud 26¹ (β).

κατευοδώνω Jud 1².

κατέχω Jud 26¹; B 2⁶ (ε).

κατηγορέω Jud 20².

κατήχησις Jos 4².

κατισχύω R 4¹¹; D 5²; Jos 6⁷.

κατοικίω R 6⁴; L 5²; Z 8²; D 5¹; N 8²;

Jos 10² 10²; B 6⁴ 10¹¹.

κατοικησία N 3².

κατορθώνω G 3².

κάτω L 3¹.

κάσσω G 1⁴.

καυχόμαι R 3²; Jud 13² 14²; Iss 1² (β)
 10².

κείδος S 6² (β).

κείμαι G 5¹¹; Jos 7¹.

κείρω (κέρω) Jud 12².

κελεύω Jos 13¹ 13⁴ 13⁹ 14² 17² (β-αδ).

κενός N 3¹.

κεραμέυω N 2² 2⁴.

κέρως Jud 2⁷; N 5²; Jos 19⁶ (A).

κέρως Jud 2⁴.

κεφαλή R 2² 5²; S 4⁴; L 8² 8⁹ 16²; Jud
 9²; Z 9⁴; N 2²; A 7² (β).

κηρύσσω L 2¹⁰.

κήτος Jud 21⁷.

κίνδυνεύω Jud 21².

κίνδυνος Jos 15².

κινέω D 4².

κίνησις R 2⁴ (ααγ).

κλάδος S 6²; L 8².

κλαίω R 1⁵ (β-δ); S 2¹² 9²; Iss 1⁴; Z 1⁴
 2⁴ 2⁵ 4² 7⁴; N 7²; Jos 3² 3⁶ 6².

κλείπτω L 14²; Z 7¹; A 2²; Jos 12² 13¹
 14¹.

κληδών Jud 23¹.

κληροδοτέω Iss 5⁷.

κληρονομέω N 5².

κληρονομία B 10⁴ 10².

κληρός L 8¹²; Z 1²; D 7².

κληρώω Iss 5⁷ (β-δ).

κλίμαξ Jud 9⁴.

κλίνη L 19⁴.
 κλίνω Jud 20³ (β); A 1⁸; Jos 8¹ 9¹ (λ, β).
 κλονέω L 4¹.
 κλόνος S 4¹.
 κλοπή R 3¹; Jos 12⁸.
 κνήμη Jos 9⁸.
 κνημίς Jud 3¹.
 κοιλία Jud 26³ (β); N 1⁷ 2⁸.
 κοιμάμαι R 3¹³ 3¹⁴; S 8¹; Jud 26⁴; Iss 7⁹ (α); Z 10⁴; G 8⁴; A 8¹; Jos 20⁴; B 12³ (ε).
 κοινονέω Z 3¹.
 κοίτη R 1⁶.
 κοίτων R 3¹³.
 κολλάω G 4³ 5¹⁰; A 6¹; B 7⁸.
 κολλακεύω Jos 4¹.
 κόλασις R 5⁸; L 4¹; G 7⁵; B 7⁵ (β-αγ).
 κολλάομαι Iss 6¹; D 6¹⁰; G 5³; A 3¹.
 κομίζω Jos 6².
 κονδυλίω Jos 7⁶.
 κόπος Iss 3⁸.
 κόπρος B 8⁸.
 κόραξ Jud 21⁸.
 κόρος Jud 9⁷.
 κορυφή Jud 6⁴ 7⁵.
 κοσμέω R 5⁸; Jud 12¹ 13⁶; Jos 9⁸.
 κόσμησις R 5⁸; Jud 12⁸.
 κοσμηός Jos 17⁸.
 κόσμος L 10³ 14³ 17³; Jud 12¹; Iss 4⁸; Jos 19¹¹; B 3⁸.
 κοῦφος S 3⁸; N 2¹.
 κραταίως Jud 5¹ 6¹; Jos 1⁸.
 κραταίω N 1¹.
 κρατέω Jud 2² 2⁷; N 3¹ 5³ 5⁵ 6¹; G 1³ 6³; Jos 8⁸ 8⁴.
 κράτος Jud 22³.
 κρίας R 1¹⁰; Jud 15⁴.
 κρεμάννυμι L 2⁷.
 κρημνός R 2⁹; Jud 2⁴; Jos 7⁸.
 κρίμα G 7⁸; B 10³ (β-α).
 κρίνον S 6².
 κρίνω L 4¹; Jud 24⁶; G 4³ 5¹¹; B 7⁴ 7⁵ (β) 10³ 10⁸.
 κρίσις R 6³; L 1¹ 3³ (α) 3³ 4¹ 8⁴ (β-αγ) 18³; Jos 12³ 14¹ 15⁴; B 7⁴.
 κριτής L 8¹⁷; Jud 20⁸.
 κρούω Jud 3¹.
 κρυπτός R 1⁴; Jud 12⁸.
 κρύπτω R 4¹⁰; L 8¹⁰; A 5¹; B 2⁴ (β) 2⁴ (A).
 κρυσταλλός L 3⁸.
 κρυφάος (δ. κρυφάος δ) Z 7¹.
 κρυφή S 8³; Z 1⁸; G 2⁸ (α); Jos 4³; B 12³ (β).
 κτάομαι L 13⁴ 13⁷; Iss 5¹; Z 9⁴; D 3⁴.
 κτήνος R 2⁹; S 4⁸; Jud 8¹.
 κτηνοφύλος L 17¹¹.
 κτήσις L 13⁷; A 5¹.
 κτί(ω) R 2⁴ 2¹ 3¹; N 2⁸.
 κτίσις R 2⁸ 2⁹; L 4¹ 13⁷ (α, δf); N 2⁸.
 κυβερνήτης N 6².
 κύκλος Jud 2¹.

κύλιον Jud 6⁴.
 κυριεύω S 3³; Jud 21⁴; Iss 7⁷; D 4⁷; A 1⁸; Jos 3¹.
 κέρως R 1⁷ 1⁸ 1⁹ 3¹⁵ (αδγ) 4¹ 4⁴ 4⁸ (β) 6⁸ 6¹¹; S 2² 2¹² 2¹³ 3⁴ 3⁵ 5⁵ 6⁸ 7³; L 2² 2⁴ 2⁸ 2¹⁰ 2¹¹ 2¹³ 3³ 3⁴ 3⁷ 3⁸ 4¹ 4⁴ 5⁵ 6⁸ 7¹ 8³ (β) 8¹⁰ 8¹¹ 8¹² 9⁴ 9⁸ (β) 9¹³ 9¹³ 9¹⁴ 10³ 10⁸ 13³ 13⁸ 14¹ 14⁴ (α) 14⁸ 14⁸ 15¹ 17³ 17¹⁰ 18¹ 18⁸ 18⁸ 18⁹ 18¹² 19¹ 19³ 19⁸; Jud 1² 2¹ 8³ 10³ 10⁴ (α) 12³ 13¹ 13³ 13⁷ 13⁸ 17³ 20³ 20⁴ 21³ (β) 21⁴ 21⁸ 22¹ 22³ 23³ 23⁴ 25³ 25⁸ 25⁸ 25⁸ 26¹; Iss 1¹ 1⁶ 2¹ 2⁴ 3⁸ 4¹ 4⁴ 5¹ (β) 5³ 5³ 5⁴ 5⁷ 6¹ 6³ 7⁸; Z 2⁸ 2⁸ (β-αγ) 3⁸ 5¹ 5³ 6¹ 6³ 8¹ 8³ 9⁴ 9⁷ 9⁸ 10³ 10⁸ 10⁸; D 2⁴ 4⁷ 5¹ 5³ 5⁴ 5⁵ 5⁸ 5¹⁰ 5¹¹ 5¹³ 6¹ 6³ 6⁶; N 1² 2³ 2⁴ 2⁸ 2⁸ 3³ 3⁴ 4¹ 4³ 4⁴ 4⁶ 6³ 7³ 8⁴ 8⁸ 8¹⁰; G 3² 4¹ 4⁴ 5³ (λ, β-α) 5³ 5⁵ 7³ 7⁸ 8¹ 8³; A 2⁸ 3¹ 4⁴ 4⁵ 6¹ 6³ 6⁴ 7¹ 7⁷ (β-ε); Jos 1² 1⁴ 1⁸ 1⁸ 2³ 2³ 3³ 3⁸ 3⁷ (β) 4⁴ (β) 4⁸ 4⁸ 5³ (β-γ) 6⁸ 7⁷ 8¹ 8⁸ 9⁸ 10³ 10³ 11¹ 11⁷ (β-αγ) 13³ 14³ 15⁸ (β-γ) 18¹ 18³ 18³ 19⁷ (A) 19⁸ (A) 19¹¹ 20³; B 1⁴ 3¹ 3³ 3⁸ (β-αγ) 3⁸ 4⁸ (β-α) 6⁴ 6⁶ 7⁸ 9¹ 9¹ 10³ 10⁸ 10⁸ 10¹⁰ 10¹¹ 11¹ 11².
 κύων Jud 2⁴ (β) 2⁸ 23³.
 κύων N 1³ (β-αγ).
 κυλίω S 2¹³; L 6⁴; Z 2⁸.
 κύμη N 1¹¹ (β-γ).
 λαβάν Jud 9¹; N 1¹¹.
 λαγών R 1⁷.
 λάδρα Jud 5⁴.
 λαίλαψ N 6⁴.
 λάκος Z 2⁷ 4¹ (β) 4³ 4⁴ (β); Jos 1⁴ 9³.
 λαλέω R 4³; S 1¹; L 17³; Jud 1¹ 8¹ 12⁸ 18⁸; D 4³; G 1¹ 5¹ 6³; A 1¹; B 6⁴.
 λαλιό R 2⁸.
 λαμβάνω S 6⁷; L 7⁴ (β-αγ) 8¹⁷ 9¹⁰ 11¹ 12¹ 12⁴ 12⁸ 14⁸ (β-αγ) 14⁸ 15³ 15⁴; Jud 2⁴ 4⁸ 5⁸ 5⁷ (α) 6⁸ (β) 11³ 11³ 12³ (α) 12⁷ 13⁴ 13⁷ 14⁸ 15⁴ (β); Iss 1³ 1⁷ 1¹⁴ (β) 2⁴ (β-αγ) 3⁸; Z 3³ 4⁶ 4¹¹ 6⁴; D 1⁷ 5¹¹; G 6⁸; Jos 1⁴ 3³ 3⁴ 5¹ 6⁷ 7³ 11⁴ 18⁸; B 2⁸ (β) 9¹ (β).
 λαμψή R 7⁴.
 λαμπήνη Jos 12¹.
 λαμπρός L 13⁸; N 5⁴.
 λαμπρώνω A 2⁷.
 λαοθάνακ Jos 20⁴.
 λαός R 6¹¹; S 6⁴; Jud 3¹ 3² 7¹ 9³ 25³ 25⁵.
 λέγω R 1⁷ 4⁸ 6⁸; S 4⁴ 8⁴; L 6¹ (α) 7³ 8³ 8¹¹ 9⁸ 16⁴ 19⁴; Jud 1¹ 1⁷ 12³ 12³ 14¹ 16⁸ (αγ) 17⁴; Iss 2⁸; Z 2² 2⁴ 4⁸; D 1⁶ 1⁷ 2¹; N 1⁸ 1⁷ 1¹⁸ 4¹ 5³ 5⁸ 6⁷ 7³ 7⁷; G 1¹ 1⁸ 5¹ 5³; A 2¹ (β-γ) 8¹; Jos 3¹ 3¹⁰ 4³ 4⁸ 5⁶ 6⁷ 7³ 7⁸ 9¹ 11⁴ 11⁴ 12³ 13¹ 13³ 13⁸ 13⁸ 13⁷ 14¹ 14¹ 15¹ 15⁸ 15⁷ 16⁴; B 2¹ 2⁴ 2⁸ (A) 2⁷ (A) 3⁷ 7¹ 9¹ (ε) 10⁸ 11⁸.

λειτουργίῳ L 3⁵; A 2² (β).
 λειτουργός L 2¹⁰ 4²; A 2².
 Λεωί R 6² 6⁷ 6¹⁰; S 5⁴ 5⁵ 7¹ 7²; L
 1¹ 2¹ 2⁴ 5³ 8¹¹ 19⁴; Jud 5³ 21¹ 25¹ 25²;
 Iss 5⁷; D 5⁴ 5⁵ 5⁷ 5¹⁰; N 5³ 5⁴ 5⁵ 6⁵
 6⁸; G 8¹; Jos 19¹¹; B 11³ (c).
 λευκός L 8².
 λίαν Jud 2⁴; D 5⁷; G 1²; Jos 19⁹; B
 2⁴.
 ληστεύω L 14⁵.
 Λία (Λεία) S 2¹; Jud 1⁸; Iss 1⁴ 1⁷ 1⁹ 1¹²
 2².
 Λίβανος S 6².
 λίθος Jud 3⁸ 3⁹ 6⁴ 7⁵ 9⁵; Z 9¹; N 3³;
 G 1⁵.
 λιμός Jud 9² 12¹¹ 23²; Jos 1⁵.
 λίτρα Jud 3³.
 λογίζομαι Z 8⁵ 9⁷; A 1⁷; B 3⁴.
 λογικός L 3⁴.
 λόγιον L 8³; B 9¹ (c).
 λογιμός G 6².
 λόγος R 3⁵ 3⁶; S 1¹; L 1¹ 6² 9⁴ (β) 16²
 18² 19²; Jud 1¹ 1⁴ 12¹ (β-d) 12⁴ 13¹
 13² 18⁵; Iss 1¹; Z 1¹; D 1¹ 1² 4²; N
 1⁵ 2⁴ 3¹ 7¹; G 1⁸ (β) 3¹ 4² 6¹; A 2¹;
 Jos 1⁷ 3⁵ 3⁶ 4¹ 4⁴ 7⁵ 10⁴ 13¹ 13⁴ 14²;
 B 1² 2⁵ (A) 9¹ (β) 11⁴ 12¹ (β).
 λοιδορία B 6⁴.
 λοιδορος (λοιδορος) B 5⁴.
 λοιμός Jud 23².
 λοιπός R 3⁵ 5⁵; S 3⁴; L 14⁴ (a); Jud 3⁶
 16²; Z 9⁴; N 8².
 Λομνή (Λομνί, Λομνήν) L 12¹.
 λούω R 3¹¹; L 8⁹ 9¹¹.
 λύκος G 1²; B 11¹ 11².
 λυνάω S 2¹⁰ 4³; L 2⁴ 6⁴; Jud 17⁴ (β-g);
 Z 4⁷ 4⁸ 10¹; D 4⁴; G 1⁷ 7¹; Jos 3⁵;
 B 6².
 λύπη L 17⁴; Jud 23¹ 25⁴; D 4⁴; Jos 8⁵;
 B 6⁵ (β).
 λύσις S 3⁴.
 λυτρώω S 7¹ (h, β); L 2¹⁰ (a); Z 9⁵ (bdg);
 Jos 18².
 λύτρωσις L 2¹⁰ (β); Jos 8¹.
 λύχνος S 8⁴.
 λύω Iss 7⁵ (β); D 1²; Jos 1⁸ 9¹ 15⁶.
 μαγαρεία R 3⁴.
 μάγος R 4².
 Μαδναίοι B 10¹⁰.
 μαζός N 1¹² (bef).
 μαίνομαι Jos 8³.
 μακράν S 6².
 μακροθυμῶ Jos 2⁷.
 μακροθυμία D 2¹ 6⁵; G 4⁷; Jos 2⁷ 17²
 18².
 μακρόθυμος D 6².
 μακρός Iss 4³ (β); N 4⁵.
 μάλα Jos 14³; B 8².
 μαλακία Jos 17⁷.
 μαλακίω R 1²; L 6⁷; G 1⁴.
 μαρδραγέρας Iss 1³ 1⁵ 1⁸ 1¹⁴ 2² 2⁴.

μαρθέω G 5⁴; Jos 4⁴ 6⁷.
 μαρταίνω S 3².
 μαργαρίτη Jud 13⁵.
 μαρτυρία Jud 20⁵ (β).
 μάρτυς L 19².
 μαστιγών Jos 8⁴.
 μαστίω Jos 8⁴ (β-d); B 2⁴ (c).
 μάταιος D 4¹; G 7².
 μάχη R 1⁶; Jud 5⁵ 6²; Z 1⁸ (β)
 4²; Jos 6²; B 7¹ 7².
 μάχη R 3⁴; Jud 6² (β-df) 16²; G 6²;
 B 6⁴.
 Μαχτήρ (Μεχίρ, Μεχίρ) Jud 6².
 μάχιμος L 17¹¹ (β).
 μάχομαι Jos 11⁴.
 μεγαλείος L 11⁴.
 μεγαλοφρονέω R 3⁵.
 μεγαλύνω L 18².
 μεγαλοσύνη L 9² 18².
 μέγας R 1⁷ 1¹⁰ 3¹¹; S 6² 8⁴; L 3⁴ 8¹² 10²
 17²; Jud 4¹ 14⁵; Z 4⁶ (β); D 4²;
 N 5⁴ 6⁴ 8²; G 2⁴ (a) 5¹ 6²; Jos 2⁷ 10⁴
 11² 15² 15⁴ 20².
 μέθη Jud 11² (β) 12² 14² 16²; A 5¹.
 μεθίστημι Iss 11².
 μεθύσκω Jud 14¹.
 μέθυσος Jud 14².
 μεθύω R 3¹²; Jud 12² 14⁴.
 μέλλω L 1² 2¹⁰ (a) 9²; Jud 26² (β); Iss
 2² (a); Jos 1¹.
 μέλος Iss 7⁵ (β); Z 9⁴; Jos 20⁵ (β);
 B 11².
 Μελχά (Μελχέ, Μελχά) L 11¹.
 Μέμφω Jos 3¹ 12¹ 14¹ 14⁵ (β-ad) 16¹.
 μένω Jos 1².
 Μεραρεί L 11⁷ 12².
 μερίς L 2¹² 14⁵; Iss 5⁵; B 6² 9² 10¹⁰.
 μέρος Jud. 9⁴ (β) 5⁴.
 μεστήτην D 6².
 Μεσοποταμία Jud 9¹ 10¹.
 μέσος L 5² 11⁵ 11⁸ 13⁵; Jud 20²; Z 6²
 10²; D 5¹²; Jos 19⁵ (A).
 μεστός N 6² (β).
 μετά c. gen. above 70 times: c. dat. once:
 c. acc. about 40 times.
 μεταβαίνω B 9⁴ 9⁵.
 μεταβάλλω D 4².
 μετάβολος Jos 11⁵ 11⁶ 12² 13¹ 13² 14⁴ 15⁴.
 μεταδίδωμι Iss 7⁵; Z 6⁴ 6⁶ 6⁷; D 6².
 μεταδίδωμι Jos 10⁴.
 μεταποιέω N 9¹.
 μεταμέλομαι Jud 23⁵.
 μετανόω R 1²; S 2¹²; Jud 15⁴; Z 9⁷ (β);
 G 5⁴ 6² 6⁵ 7²; A 1²; Jos 6⁴; B 5⁴.
 μετάνοια R 2²; Jud 19⁵; G 5⁷ 5⁸.
 μεταξύ Z 2⁷.
 μεταπαύω Jos 13¹.
 μεταστρέφω A 1².
 μετασχηματίζω R 5².
 μετεμπολῶ Jos 13¹ (β-ad).
 μετέρχομαι D 6²; Jos 10² (h, β).
 μετεωρισμός Iss 7²; B 6².

μέτοχος B 2^a.
 μετρίω Jos 10^a (β).
 μέτρον Jud 9^a; N 2^a.
 μέχρι R 6^a Jos 19^a.
 μή c. part. R 3^a 3¹⁰; L 9¹⁰ &c.: c.
 imper. R 3¹⁰ &c.: c. inf. S 1^a 8^a &c.
 μηδέ passim.
 μηδεὶς εἰσπρα.
 Μῆδος N 5^a.
 μηέτι R 3¹⁰.
 μήλον Iss 1^a 1^a 2^a.
 μήν R 1^a 1^a; S 2¹¹; N 1^a 6^a (β); G 5¹¹
 (β); Jos 11^a.
 μήνις D 5^a.
 μήποτε G 6^a.
 μήπως Z 4^a.
 μηρός N 1^a (β-γ) 1^a (β-γ).
 μήτηρ S 2^a 5^a; L 11^a; Jud 1^a 1^a 10^a 10^a
 (β) 10^a; Iss 1^a 2^a; D 2^a; N 1^a; Jos
 20^a; B 1^a 7^a.
 μηχανάομαι R 5^a.
 μαίνω R 1^a; L 7^a 9^a 14^a (β) 16^a 16^a (β);
 Iss 4^a; B 8^a.
 μισμός L 17^a; B 8^a 8^a.
 μικρός G 5^a; Jos 17^a.
 μίλομαι A 4^a 6^a; B 3^a 4^a.
 μισήσκομαι Z 1^a 9^a; Jos 3^a (β) 7^a.
 μῆξις L 14^a; Jud 14^a (β).
 μισαδελφία B 7^a 8^a.
 μισέω L 15^a 16^a 17^a; D 5^a; N 8^a; G 2^a
 3^a 6^a; A 4^a 4^a 6^a (bdg); Jos 1^a.
 μισθός Iss 1^a 1^a.
 μίσος D 2^a; G 1^a 2^a 3^a 3^a 4^a 4^a 4^a 5^a 5^a
 5^a 4^a (β) 6^a 6^a 6^a (β) 7^a.
 μίτρα L 8^a.
 μωά Jos 16^a.
 μωεία N 8^a.
 μωήμα S 8^a.
 μωήμη N 8^a.
 μωημονεύω Jud 18^a; G 7^a; Jos 3^a.
 μωημόσυνον Jos 7^a.
 μωησιματέω S 4^a; Z 8^a.
 μωησιμακος Z 8^a (bdg).
 μοιχαλὶς L 14^a.
 μοιχεύω A 2^a; Jos 4^a 5^a.
 μοιχός L 17^a; A 4^a.
 μολύνω Z 4^a; A 4^a.
 μολυσμός S 2^a.
 μοσχοειής B 9^a.
 μοσχοπρόσωπος A 4^a.
 μοσχοπρόσωπος A 5^a (β) 6^a.
 μόνος Jud 3^a 5^a; Iss 4^a 7^a (β); Z 3^a 4^a 5^a;
 D 1^a (β); Jos 1^a 4^a 6^a 7^a 10^a 16^a; B 5^a.
 Μοολί (Μοολί, Μεχθί, Μολλή) L 12^a.
 μορφή B 10^a.
 μόρφωσις B 10^a.
 μόσχος G 2^a; Jos 19^a (A).
 μουσεική Jud 23^a.
 μουσεικός B 11^a.
 μοχθείω R 4^a.
 μόχθος Jud 18^a.
 μύθος Jud 23^a (α).

μυκτηρίζω Jos 2^a (bdg).
 μυρισπαστάς Iss 3^a.
 μυστήριον L 2¹⁰; Jud 12^a 16^a; Z 1^a;
 G 6^a.
 μύμιος L 9¹⁰.
 μωρός L 7^a.
 Μωυσής S 9; L 12^a; Z 3^a.
 ναός L 5^a (β) 10^a 15^a 18^a; Jud 23^a; B 9^a
 9^a.
 ναύτης N 6^a.
 νεανίας Jos 12^a 16^a.
 νεανίσκος R 4^a; Jos 13^a.
 νεκρός Jud 9^a; G 4^a.
 νέμω Jud 2^a; Jos 19^a.
 νέος R 2^a 3^a; L 2^a 8^a 9¹⁰; D 5¹¹; N 5^a;
 G 1^a; Jos 12^a.
 νεότης R 1^a 2^a; S 2^a; Jud 1^a 11^a 13^a;
 Iss 1^a.
 νεφέλη L 18^a.
 Νεφθαλήμ (Νεφθαλήμ) Jud 25^a; N 1^a 1^a
 1^a 9^a.
 νεφρός N 2^a.
 νεοτερισμός R 2^a 2^a (β-bd) 3^a.
 νήπιος Jud 23^a; Jos 10^a.
 νηστεία S 3^a; Jos 4^a 10^a 10^a; B 1^a.
 νηστεύω A 2^a 4^a; Jos 3^a 9^a (β-af).
 νικαίω S 5^a; D 3^a; G 5^a (β); Jos 19^a;
 B 3^a 4^a.
 νίκος D 5¹⁰.
 νίπτω L 9¹¹.
 νόαω Iss 3^a (α, β-bd); D 4^a; Jos 3^a 7^a.
 νομίζω L 16^a (β); Jud 5^a 12¹⁰ 14^a 19^a;
 D 4^a; A 4^a.
 νόμος R 3^a 6^a; S 9 (β); L 9^a 9^a 13^a 13^a
 13^a 14^a 16^a 16^a 19^a 19^a; Jud 12^a 18^a
 26^a; Iss 5^a; Z 3^a 10^a; D 5^a 6^a 6¹⁰
 (β); N 2^a 3^a 8^a; G 3^a 3^a 4^a; A 2^a 6^a
 7^a; Jos 4^a (β) 11^a; B 10^a.
 νοσέω Z 6^a.
 νόσος R 6^a; G 5^a.
 νότος Jud 4^a.
 νουθεσία R 3^a.
 νουθετίω Jos 6^a; B 4^a (β-a).
 νοῦς R 3^a 4^a; S 2^a 4^a; Jud 14^a 14^a 14^a
 14^a 20^a (β); Iss 4^a 4^a; D 4^a; N 2^a
 (bdg); G 6^a; B 8^a (c) 8^a.
 νυμφεύω Jud 13^a (β).
 νύμφη Jud 13^a.
 νυμφικός Jud 12^a.
 νύξ Jud 7^a 10^a (β) 18^a; Iss 1^a 1^a 1^a 1^a;
 Z 4^a (β) 4^a (β); G 1^a; A 5^a; Jos 3^a
 8^a.
 Νῶε B 10^a (β-a).
 νῶτον Iss 5^a; N 5^a.
 ξεηλατέω L 6¹⁰.
 ξένος L 6^a 6¹⁰ 13^a; Z 6^a 6^a.
 ξεραίνω L 4^a.
 ξηρός Z 2^a.
 ξίφος D 1^a.
 ξύλωνος S 8^a; Z 10^a.

ἐύλον S 8³ (β); L 18¹¹; Z 6² 9¹; N 3²; B 9².

ἐγδοήκοντα Jos 16².

ἐγδοος R 3¹ 3⁷ (β); L 12⁷.

ἐγκάτω S 4¹ (c); L 6².

ἐπηγάτω R 2²; Jud 14¹ 19¹; G 5⁷; B 6¹.

Ὁδολάμ ('Οδολλάμ) Jud 8².

Ὁδολομήτης ('Οδολλαμήτης, 'Οδολαμήτης) Jud 8¹.

ὀδός R 1²; S 5²; L 2²; Jud 7⁷ 26¹; Z 4⁶; A 1² 1⁵.

ὀδυνάω Is 7⁵.

ὀδύνη L 17⁵; Jud 11⁴; Z 9⁵ (bdg).

ὀδύρομαι Z 2⁴ 4⁵ (α).

Ὀφῆλ ('Οφῆλ, 'Οσῆλ) L 12².

ὀθεν N 1².

ὀδότη Z 6².

ὀδα L 16²; Jud 2² 11¹ 17² 17⁵; Is 3⁷ 6¹

(β); Z 5² 5⁴ 7⁴; D 2² 5⁴ 6⁴; N 2² 2⁴

8¹⁰ (β-γ); G 5²; A 7²; Jos 9² 10² 13²

15² 16² 17⁴ (β-δδ) 19¹ 20¹; B 3² 4¹

(β-δ) 6⁴ 6⁵.

ολεῖος R 3⁵.

ολεῖος N 8².

ολεῖω L 18²; G 5⁴; B 12⁴.

ολεογενής L 6².

ολεοδομίω L 2²; Jud 7²; B 8².

ολεοδόμος Jos 12² (bdg).

ολεός L 10⁵ 17¹⁰; Jud 2² 21⁷; Is 2²; Z 6² 6⁷ 7¹; Jos 2¹ 3² 8² 8⁵ 9² 11² 11⁵ 12²

14¹.

ολεοίρω L 16²; Z 2²; A 2².

ολετιρμός Jos 2².

ολετιρμωσ Jud 19² (β).

ολετος Z 2⁴ (β).

ολεωγή Z 2⁴.

ολεωσσία Jud 14⁷.

οἶνος R 1¹⁰; L 8² 9¹⁴; Jud 9² 11² (β) 12²

13⁶ 14¹ 14² 14³ 14⁶ 14⁷ 15⁴ 16¹ 16² 16³

16⁴; Is 7²; Jos 3².

οἶνοχόω Jud 11² 13⁵.

οἶος B 5⁵ 9².

ὀκτώ L 11¹ 12⁵; Jud 3² 9¹ 26²; Is 2².

ὀλεθρος R 4⁵ (β) 6².

ὀλλύγος G 4⁵ 5² 8²; A 2⁷; Jos 19⁴ (A);

B 5².

ὀλιγοστός S 5².

ὀλιγοθυλία G 4⁷.

ὀλεγών N 4⁵ (β).

ὀλεή R 2².

ὀλοθρεύω L 13⁷; Jud 6² (β) 7² (β).

ὀλοκαύτωμα L 9¹.

ὀλοκλήρωσ Jos 19⁷ (A).

ὀλος L 13¹; Jud 6² (β); Is 7² (α); A

2² 2³ (α) 2⁵ 2⁷ 2⁸ 4² 4³; Jos 8¹.

ὀλωσ Jud 16²; G 2¹ (bg).

ὀμνυμι Jud 22²; G 6⁴.

ὀμοθυμαδόν N 6¹⁰.

ὀμοῖος L 8¹⁸; N 1² 2⁷ (beγ); A 3² 4²;

Jos 18⁴.

ὀμοῖως N 2²; B 7².

ὀμοῖος N 3²; Jos 19²; B 6⁷ (α).

ὀμολογέω D 1⁴; G 2¹ 6².

ὀμνύω Jos 17².

ὀμῶν N 5².

ὀνειδίζω S 4⁵; Jud 13²; Jos 17⁴.

ὀνειδισμός R 4² 4⁷; L 10⁴ (β); Jud 23².

ὀνειδος R 4⁷ (β-af) 6²; L 10⁴ 15².

ὀνειρος L 8¹².

ὄνομα L 5⁵ 6¹ 8¹⁴ 11¹ 11² 11⁴; Jud 8² 13⁴;

Z 9²; D 6⁷; N 1⁴ 1¹¹; A 2⁴.

ὀνομάζω Jud 1² (β) 19¹.

ὄντως Jos 13².

ὀξύνω D 4⁴.

ὀξύνω Jud 1⁴.

ὀπισθεν Jud 3² (β); Z 2² (α) 6².

ὀπίσω Z 2² (β) 4² (α).

ὀπλον L 5².

ὀπου R 7² (β) & α.

ὀπώρα Is 3² (β).

ὀπωροφυλάκιον Jos 19¹².

ὀπται R 1⁴ 1⁵ 5¹ (α) & α.

ὄραμα L 8¹ 9² 9³ 11⁵; Jud 3¹⁰; N 5¹.

ὄρασις R 2⁴; L 8¹² 9² (β); D 2⁴; N 2⁷;

B 6².

ὄρατός R 4¹⁰ (β-δ) 6¹².

ὄρων R 3⁴ 5²; S 4¹ 5⁴; L 2² 2¹¹ 3¹; Jud

9²; Is 11¹ 2¹ 4² 7¹ (α); Z 4² 4⁵ 6⁷ 9²;

D 2²; N 5² 7² 7³ 8²; G 4⁵; A 5¹;

Jos 10¹ 14¹ 14⁴ 17¹ 18² 19² (A) 19⁵ (A)

19⁷ (A); B 6² 6⁵ 8² (β) 10².

ὀργή R 4⁴; S 4²; L 6¹¹; Jud 14²; Z 2¹

(deg); D 3² 4²; G 5¹.

ὀργίζω S 2¹¹; L 6² 7¹ (β-b); Jud 7²;

Z 4¹¹; D 4² 4⁴.

ὀρθός Z 6²; B 3².

ὀρθρίζω Jos 3².

ὀρθρος Jos 8¹.

ὀρθῶς D 3²; B 3².

ὀριον Jud 2² (β); Is 7² (β).

ὀρκοι Jud 22².

ὀρκῶ R 6².

ὀρκάω L 16²; Jud 7²; Jos 19².

ὀρος L 2² 6²; Jud 6⁴ 9² 25²; N 5¹.

ὀρος Jud 14² 16²; G 7⁴.

ὀρόσσω Z 2¹.

ὀσιος G 5⁴; B 3¹ 5⁴.

ὀσμή S 6²; L 3².

ὀστούν S 6² 8² 8³ 8⁴; Jud 20⁴; D 7²;

N 9¹; Jos 20² 20⁶ (c); B 12¹ (β)

12² (β).

ὀσφρησις R 2².

ὀσφύς N 2².

ὄταν c. ἰνδ. Z 9¹ (α); G 1².

ὄτε passim.

ὄτι passim.

οὐ μὴ c. συνδ. vol. fut. R 4²; L 15⁴; D 5².

οὐ μόνον L 14⁷; Is 4²; Z 3² 5¹.

οὐ, ὅτε, οὐδέ passim.

οὐκέτι B 11¹.

ὄν passim.

ὀπρά Jud 2² (β-af).

ὀπράνιος B 3² (c).

εἰρωνὴς R 1⁶ 5⁷ 6⁷; S 6⁴; L 2⁶ 2⁷ 2⁹
3¹ 3⁵ 5¹ 5⁴ (β) 13⁵ 14³ (β) 18⁵ 18⁶
18⁷; Jud 21⁵ 21⁷ (β-af) 24³ 25⁵; Iss
7⁷; D 5¹³ (β-a); A 2¹⁰ (β) 7⁵ (β); Jos
12⁵ 19⁵ (A); B 3¹ 3⁵ (β) 9⁵ 10⁷.

οὐτως passim.

ὀφθαλμὸς Jos 14⁶.

ὀφθαλμός Jud 13⁵ 14¹ 14⁵ 23³ 26³ (β);
Iss 3⁴ (β-g) 4⁵ 7³; D 2⁴ 2⁵; N 2⁵ 2¹⁰;
G 1⁵ 5⁷; Jos 11¹ 11⁶ 12¹ (β); B 4³ 6⁵.

ὄχλος Jud 7¹ (β).

ὄχυρός Jud 9⁴.

ὄψις R 3¹⁰ 5⁵; S 5¹; Jos 11³; B 10¹.

παίδευν Jos 7¹.

πάθος L 4¹; Jud 18⁶; D 3⁵ 4⁵; Jos 7⁵;
B 5¹.

παιδεία Z 2⁵.

παιδεύω Z 2⁵.

παιδείκη N 1¹¹; B 1³.

παιδοφθόρος L 17¹¹.

παῖς Z 3⁵; Jos 13¹ 13³ 14³ 14⁵ 14⁶ 16⁵
16⁴.

παῖς Jud 9².

παλαιός Z 4¹⁰ (β).

πάλιν L 8¹ 9¹¹; Jud 5⁷ (a) 6³ (a); Z 9⁵
10²; N 4⁴ 6¹; G 8³; Jos 4⁴ 5¹; B
9¹ (c) 10¹¹.

παλλακή Jos 7⁵ 13⁵ (β).

πανδοχείον Jud 12¹.

πανουργεῖν R 5⁴.

πανουργία Jud 10³; Iss 11¹ (β) 6¹; Z 9⁵;
N 1⁵ 2⁵.

πάντοτε S 3⁵ (bis); N 7²; G 4⁵.

πάντες Jos 10⁴ (β-dg).

πάνν N 1⁷ (a); G 1⁵ (a); Jos 9⁵ (β) 15³.

παρά c. gen. 16 times; c. dat. 3 times;
c. acc. 8 times.

παραβαῖν Jos 13⁷.

παραβάσις L 10³; Jud 16².

παραγγέλλω Jud 21¹; Z 5¹.

παραγγέλλομαι B 10⁵.

παραδείσις L 18¹⁰.

παραδίδωμι Jud 5⁵ (β); A 7³; Jos 3¹;
B 3⁵ 7³.

παραγγέλλω Z 9⁵ (bdg).

παραθήκη B 12³ (β).

παρασῶ G 6¹.

παρατιθέμαι L 5⁵ 5⁷ (β); D 6³.

παρακαλέω R 4⁴ 4⁵ (h, β); Jud 8³; N 9¹;
A 6⁵ (bdg); Jos 1⁵ 2⁵ 17⁴.

παραποιῶ D 2⁵.

παραλαμβάνω L 17⁴ 17⁶.

παραλία Z 5⁴.

παράλιος Z 5⁵ (β-dg).

παρалуπείω Jud 17⁴.

παραμυθίζομαι A 6⁵ (aef).

παρανομέω Jud 14⁵; G 5¹⁰; Jos 2⁵.

παρανομία Z 1⁵; D 3⁵.

παράνομος L 14⁵ (β).

παραπείθω D 3⁴ (β).

παρατάσσω Jud 4¹ 13³; D 5⁴.

παρατίθημι Jud 9⁵; Jos 13³.

παραφύλασσω R 4⁴.

παραχρήμα Z 9⁷ (bdg).

πάρδαλις Jud 2⁵; D 1⁵; G 1⁵ (β-df).

παρεδρέναι D 5⁵.

παρίδων L 6⁵; Iss 1⁵.

πάρειμι (ειμ) Jud 14³ (β).

παρισέρχομαι Jud 16³.

παρεκεί N 5⁵ (a).

παρεκτός Z 1⁴.

παρεμβολή S 5⁵; L 3⁵.

παρέπομαι L 5⁵ (a); D 6³ (a).

παρέρχομαι R 4⁴; Jud 14³; Z 5²; Jos

10⁵ 12¹ (β) 19¹³.

παρέχω S 4⁵; Jud 24⁴; Iss 3⁵; Z 7³;

D 2⁴ 3²; N 8⁵; G 5¹ 5⁷ 7²; Jos 9⁵ 16⁴.

παρθένος L 14⁵ (β); Jos 19⁵.

παρίστημι Jos 2⁵ (β) 20⁵ (β).

παροιμία L 11³.

παροικος L 11³ (β).

παροινος Jud 14⁴.

παροξύνω S 4⁵; D 4³; A 2⁵.

παροργίζω L 3¹⁰; Z 9⁵; A 2⁵.

παρουσία L 8¹⁵; Jud 22³.

παροργισία R 4².

πῶς R 1¹⁰ 2³ 3¹ 3⁵ passim.

πάσσαλος Jud 5⁴ (β).

πάσχω R 3⁵ 4¹; S 4²; Jud 15²; G 5¹¹;

Jos 20⁵ (β); B 7⁴.

πατάσσω L 5⁵ 6⁵.

πατέω L 18¹³; Z 9⁵ (bdg).

πατήρ R 1³ 1⁵ 1⁷ 1⁸ (a) 3⁵ 3¹³ 3¹⁵ 4³

4⁴ 4¹⁰ 7³; S 2¹ 2² 2⁵ 2⁷ 2⁸ 2¹⁰ 2¹⁴ 4¹ 5⁵

8¹ 9¹; L 2¹ 5⁴ 6¹ 6³ 6⁵ 7¹ 8¹⁵ 9¹ 9³

9³ 10¹ 14³ 15⁴ 17³ 18⁵ (h, abg) 19³ (β-g)

19³ 19⁴; Jud 1³ 1⁵ 1⁶ 2³ 3⁷ 3⁷ 7³ (β)

9¹ 9³ 9⁷ 11³ 13¹ 13³ 13⁴ 13⁷ 16⁴ 17³ 17⁴

17⁵ (β) 18³ 19³ 19³ 24³ 26³ (a) 26⁴;

Iss 1¹ 1¹⁰ 1¹³ 3¹ 3³ 3⁵ 5⁵ 5⁷; Z 1³ 1³

1⁵ 2³ 2⁵ 2⁷ 4⁵ 4¹⁰ (β-dg) 4¹³ 5⁵ 6³ 6⁷

7¹ 9⁵ 10³ 10⁴ 10⁷; D 1² 1⁵ 1⁷ 1⁸ 2⁵ 5¹⁰

6³ 6¹¹; N 1⁵ 2¹ 4⁵ 5¹ 6¹ 6³ 6¹⁰ 7¹ 7²

9¹ 9³; G 1⁵ 1⁸ 1⁹ 2⁵ 5³ 6³ 8³ 8⁵; A 1³

8³; Jos 1³ (β) 1⁴ 2³ 3⁵ 6⁵ 6⁷ 10⁵ 15¹

15² 15⁵ 17⁵ 20¹ 20⁵ (c); B 1⁵ 2¹ 2⁷ (A)

2⁵ (A) 3⁵ 3⁷ 10¹ 11⁵ 12¹ (β) 12².

πατράδελφος S 4⁵ (β); G 7⁴.

πατρία D 1³ 7³.

πατρικός L 18⁵.

πατρίς L 13⁵.

παῖς S 3⁵; L 19⁴; Jud 3⁵; N 6⁵.

πέδη Jos 8⁵ (β-d).

πέδιον Jud 2⁵; G 2⁵.

πέδιον D 1⁵ 3⁴; G 1⁵; Jos 4³ 4⁵ 13¹;

B 7⁴.

πέπτα Jud 25⁴ (β-g).

πέπτα G 5⁵.

πειρασμός Jos 2⁷.

πειρατήριον Iss 5⁵.

πειράω D 1³; Jos 16⁵.

πέλαγος N 6⁵.

πέμπτος R 1¹ 2³ 3⁵; L 8⁵ 11⁴ 17⁴ 17¹⁰;

Jud 6² 25¹; Iss 1²; D 1¹; G 1¹;
 A 1¹; B 7¹.
 πέμνω Jud 12³; Jos 5⁴ (β-d) 8⁴ (β-d) 9¹;
 B 2¹.
 πένης R 4⁷; Iss 3³ 5³; G 7⁶; A 2⁶;
 Jos 3³; B 4¹.
 πενθερός Jud 13⁴.
 πενήτω R 1¹⁰ 3¹³; S 4³; Jud 25⁵; Z 4³
 (β); Jos 3³ 15¹ 15³ 20⁵.
 πένης S 9 (β); L 17³ 18³; A 5¹; Jos
 20⁵.
 πενία B 6⁵.
 πεντακόσιοι Jud 9³.
 πέπτε S 2¹¹; Iss 3³; Z 6⁷; N 2⁴; G 8³;
 Jos 11³ (β-dg); B 1¹ 12².
 Πεντεφής (Πετρεφής, Πεντεφής) Jos 12¹
 13¹ 13³ 13⁴ 13⁵.
 πέρας N 6⁷.
 περί c. gen. about 40 times; c. acc twice.
 περιβάλλω L 8⁷; D 2⁴ 2⁵; N 6³; Jos
 19⁷ (A).
 περιβλέπομαι Jos 7¹.
 περιγίγνομαι Jud 6³; Iss 3⁵.
 περιεργάζομαι R 3¹⁰; Iss 5¹; G 6⁵.
 περιέργεια or περιεργία R 3⁴; Jos 6³,
 περιέργος Iss 3⁵.
 περιέχω L 10³.
 περίσυμα B 2¹.
 περικαθίζω Jud 9⁴.
 περιλαμβάνω B 3⁷.
 περιπατέω Iss 5¹.
 περιπίπτω D 4³; Jos 10³.
 περιποιήσιν Z 2⁴.
 περιπτύσσω Jos 3⁵.
 περιρήσσω (for περιρρήσσω) N 6³.
 περισσασμός Iss 4⁵; G 7⁶.
 περισσός Jos 17³ (β-d).
 περισσῶς Jos 17⁵.
 περισχίζω Z 4⁵.
 περιτέμνω L 6³.
 περιτίθημι L 8³ 8⁶ 8⁷ (β-a) 8⁸ 8¹⁰.
 περιτομή L 6³.
 Πέροης N 5⁴.
 πέταλον L 8³.
 πετάννυμι Jud 25³.
 πετεινόν L 9¹³.
 πέτρα L 4¹; Jud 2³.
 πηγὴ Jud 24⁴ 24⁵ (a).
 πηλός N 2³.
 πήχυι Jud 3⁷.
 πιάω Jud 2³ 2⁴ (β-a) 2⁶; N 5³ 5³ 5⁵;
 G 1³ (β-a).
 πικρία L 11⁷ (β-e); N 2³.
 πικρασμός L 11⁷.
 πικρός D 4³; G 5¹; Jos 1⁷.
 πίνω R 1¹⁰; S 3³; Jud 14³ 14⁶ 14⁷ 16³
 16⁵ (β); Iss 7³; Z 4¹ (a); N 9³;
 A 7³; Jos 3⁵ 19⁵ (A).
 πίοτης L 8³; Iss 5⁵.
 πιράσκω Z 4¹ (a) 4³ (β) 4⁴ (β) 4⁵ 4¹⁰;
 N 7⁴; G 2⁴ 5¹¹ (β); Jos 1⁶ 10⁴.
 πίπτω R 3¹¹; Jud 3⁶ (h, deg) 9³ (β-a);

Z 2¹ (β) 3⁷; D 4³; G 4³; Jos 6³
 13³.
 πιστεύω L 8¹³ (β); N 1³ 7³; D 5¹³ 6⁴ (β);
 Jos 2¹ 4³ 11⁴ 13⁴; B 4¹ (β-af) 10⁷ 10⁸
 10⁹.
 πίστις L 8³; A 7¹.
 πιστοποιήσιν B 10³ (β-a).
 πιστός Jos 9³.
 πλασάω R 4³ 5³; L 10³ 16¹; Jud 14⁶ 17¹;
 Iss 1¹³; Z 9⁷; N 3³; G 3¹; A 5⁴; Jos
 1³; B 6³.
 πλάω R 2¹ 3³ 3⁷; S 2⁷ 3¹ 6³; L 3³; Jud
 14¹ 14³ 19¹ 19⁴ 20¹ 20³ (β) 23¹ 25³; Iss
 4⁴ 4⁶; Z 9⁷ (β) 9⁸ (bdg); D 2⁴ 5⁵ (β);
 N 3³; A 6³; Jos 3³; B 6⁴.
 πλάνος L 16³; B 6¹ (af).
 πλάξ L 5⁴; A 2¹⁰ 7⁵ (β).
 πλάσμα N 2⁵.
 πλάττω R 3³.
 πλατός Z 4³ (a).
 πλειστάκις G 2¹.
 πλείων G 7¹.
 πλεονεκτέω Iss 4³; A 2³ 2⁶; B 5¹.
 πλεονεξία L 14⁶; Jud 21³; D 5¹; N 3¹;
 G 2⁴ (β) 5¹; A 5¹; B 5¹.
 πλευρά N 2⁵.
 πληγή R 1⁷; S 8⁴; D 5³; B 7³.
 πληθός L 17³ 18⁴; Jud 6³ (β) 13⁴ 14⁵.
 πληθύνω S 6³; L 18³; Iss 1¹¹; Jos 11⁷.
 πλημμυρέω G 6³.
 πλην Iss 7³; Z 1⁵.
 πλήρης L 17³.
 πληροφορέω G 2⁴ (β).
 πληρώω R 2³; L 8¹⁰; Jud 9³; N 6⁵ 7¹ 8⁷;
 G 5¹ (β-ad); A 1³; Jos 4⁷ 6³ 9¹; B
 3⁴ 12¹ (β).
 πλησίον R 3¹³ 6³; L 17³; Jud 18³; Iss 3³
 4³ (bdg) 5¹ 5² 7³; Z 5¹ 5³ 6³ 8³; D 5³;
 G 1⁵ 4⁴ 6¹; A 2³; Jos 14¹ 20³; B 3³
 3⁴ 3⁵ 6³ 10³.
 πλήσσω R 1⁷; B 3⁴.
 πλοῖον N 6³ 6³ 6⁵.
 πλούσιος R 4⁷.
 πλουτέω Jud 21³; G 7⁴ 7⁶; Jos 12³;
 B 4⁴.
 πλουτίω Jud 25⁴.
 πλούτος S 4³; D 3⁴; A 2³; B 6³ 6⁵.
 πνεῦμα R 2¹ 2³ 2⁴ 2⁵ 2⁶ 2⁷ 2⁸ 3¹ 3³ 3⁴
 3⁵ 3⁶ 3⁷ 5³; S 2⁷ 3¹ 3⁵ 4⁴ 4⁵ 5¹ 6³;
 L 2³ 3³ 3⁴ 5³ (β-d) 9³ 18⁷ 18¹¹ 18¹²;
 Jud 13³ 14³ 14⁶ 16¹ 20¹ 20⁵ 24³ 25¹;
 Iss 4⁴ 7¹; Z 9⁷ (β) 9⁸ (bdg); D 1⁶ 1⁷
 1⁸ 2¹ 2⁴ 3⁴ 4⁵ 5⁵ 6¹; N 2³ 3³; G 1³
 3¹ 4⁷ 5³ 6³; A 1³ 6³ 6³; Jos 7³ 7⁴; R
 3¹ 3⁴ 4⁵ 5³ 6¹ 8³ 9⁴.
 πνοή R 2³ (β).
 ποθέω Iss 2³; A 3¹; Jos 4⁷ (β).
 πόθος D 4⁵ (β); Jos 14⁴.
 ποιέω R 3⁶ (β-9) 4⁷ (β) 4⁸ 6³ 6⁵; S 2¹¹ 3³
 4³; L 1¹ 2³ 3⁴ 5³ 6³ (β) 6⁷ 6⁸ 6¹⁰
 8¹ 8¹⁴ 10³ 13⁵ 14⁴ 17³ 18³; Jud 2³ 3¹

(β) 7⁷ 7⁸ 8² 9¹ 10⁴ (β) 11⁴ 12⁵ 12⁷ 12⁸
12¹² 13¹ 13⁵ 14⁵ 14⁸ 17¹ 18¹ 19¹ 19³
23¹ 23² 26² (β) 26⁴; Iss 1⁵ (β-g) 1¹¹ (β)
7⁵ 7⁷; Z 1⁵ 1⁷ 2³ 3⁷ (β-ag) 4⁴ (β) 4⁹ 4¹²
4¹⁵ 5¹ 5⁵ 5⁶ 6¹ 6⁷ 9¹ 9²; D 1⁹ 3⁴ 4⁵ 5⁵
5¹⁰ 6⁵ (β); N 1¹ 1⁵ 2² 2⁸ 2⁹ 2¹⁰ 3⁴ 4¹
4⁵ 7⁴ 8⁹ 9⁵; G 2⁵ 3¹ 3² 4¹ 5¹ 5³; A 1⁶
1⁹ 2⁵ 4⁸ 8²; Jos 5³ 6⁹ 11¹ 12⁵ 15⁵ 17⁵
19³ (A) 20¹; B 2⁷ (A) 3⁴ 4⁶ 10² 10⁴
11² 12⁵ (c).
ποικίλος Iss 4²; Z 1².
ποιμάνω L 2⁵; Z 6²; G 1⁴.
ποιμνη G 1²; Jos 19⁵ (A) 19⁶ (A).
ποιμνιον R 4¹; S 2⁵; L 6²; Jud 3¹ 21⁷;
Z 1³ (β-af); G 1² 1³; Jos 19⁴ (A)
19⁵ (A).
ποιός Jos 7¹ (a).
πολεμέω S 5⁵; Jud 3⁴ (β) 3⁵ 3³.
πολέμος R 6¹²; L 13³; Jud 3⁵ 7⁴ (β-d)
13³; D 2².
πόλεμος S 4⁵ 5⁵ 6⁴ 8²; Jud 4¹ 5⁸ (a) 6¹
7¹⁰ 22¹; D 5² 5¹⁰; G 5¹; B 12² (β).
πολιορκέω Jud 9⁴.
πολιορκία Jud 23².
πόλις L 6⁵ 7² 13¹; Jud 5¹ 5⁵ 5⁷ (β) 6⁴
6⁷ 7¹ 7² 7³ (a) 9⁴ 12¹ 12⁵ 14⁵; N 1¹¹.
πολλάκις G 6²; Jos 4¹ (a) 9¹.
πολλαπλασιάζω Z 6⁵ (bdg).
πολύς R 4⁴ 4⁷ 4⁹; S 2⁵; L 2⁷ (a) 2⁸ 13⁴;
Jud 3¹ 7¹ 8¹ 14⁷ 21⁵ 23¹; Iss 4²; Z 1⁸
1⁷ (β) 5⁵ 6⁵ 9² 9⁵; N 4³ 7¹ 9¹; A 2⁷ 2⁸
4²; Jos 3⁵ 12¹ 15¹ 16² 19⁴ (A);
B 5⁵.
πολυτέλης Jud 26².
πόμα R 2⁷.
πονηρέωμαι Jud 10⁵ 13²; A 2².
πονηρία L 10²; Jud 10⁴ (β) 10⁵ (β) 11⁵
17² (β); Iss 1¹¹ (a); Z 9² (h, β);
D 5⁵ 5⁵ 5⁵; N 4¹; G 8²; A 1¹ 1⁸ 2²
2⁴; B 3².
πονηρός R 1⁴ 4¹⁰ 5¹ 6⁵; S 2¹⁴ 3⁵ 4⁵ 5¹
6⁴; L 5⁴ (β-d) 13⁴ 13⁵ 18¹²; Jud 10²
11¹ 12² 14⁴ (a, af) 16¹; Iss 4⁵ 6² 7¹;
Z 4¹² 9¹ (a); D 1³ 3¹ 6²; G 7⁶ (β);
A 1⁸ 1⁶ 2² 2⁵ 2⁷ 4² 6⁵; Jos 3¹⁰ 5² 7⁵;
B 3⁵ 5¹.
πόνος Jud 18⁴; Iss 5⁵; Jos 7².
πορεύομαι R 1² 1⁶ 4¹; S 2⁹ 4⁵; L 9² 13¹
19²; Jud 7² (a) 9² (β) 11² 13² (β) 18⁵ 23⁵
24²; Iss 3¹ 3⁴ 3⁴ (β-g) 4¹ 4⁵ 5¹; Z 4⁵
(β) 9¹; D 3⁵ 5⁵; N 4¹ 6²; A 1⁴ 4⁵ 5⁴;
Jos 4⁵ 18¹; B 10¹¹.
πορεία R 1⁵ 3⁵ 4⁴ 4⁷ 4¹¹ 5³ 5⁵ 6¹ 6⁴;
S 5⁵ 5⁴; L 9⁵; Jud 12² 13² 14² 14³
15² 17² 18²; D 5⁴ (β); Jos 3⁵; B 8³
(β) 9¹ 10¹⁰.
πορεύω S 5² (β); Jud 15¹ 15²; Iss 7²;
A 2²; B 9¹.
πόρνη L 14⁵ 14⁶.
πορνεύς R 5⁴.
πορφόρα L 8⁷.
ποσάκις Jos 3¹ 4¹ (β-a) 9⁴.

πόσος N 2²; Jos 10¹ 17¹; B 3⁴.
πότε N 2⁴.
πότος Jud 8².
πούς L 19⁴; Jud 2⁴ 3⁴ (β); Iss 7²; Z 9²;
N 2¹ 5⁴; G 1² 8⁴; Jos 6⁵ 13² 20⁴;
B 12¹ (c) 12² (β).
πράγμα S 2² 2¹⁴ 4⁵; N 8¹⁰; A 2¹; Jos
17⁶ 20⁵ (β).
πράξις R 3¹⁰ 4¹ 5⁴; S 2²; Iss 3⁵ 5¹ 7⁷;
Z 9⁷; D 3⁴; N 2⁴ (β-ag) 3¹ 3²; G 3¹;
A 1² 1⁶ 1⁵ 1⁹ 2² 2⁴ 3²; Jos 5² 11¹;
B 9¹.
πράος D 6².
πράοτης Jud 24¹.
πράσις S 4²; D 1⁵; Jos 16² (β).
πράσσω R 1³ 3¹² 3¹⁴ 6²; L 7⁵ 13³; Jud
14²; D 3²; A 1⁵ 6².
προαίρεσις R 1⁹; Z 5²; N 2⁵ (be);
Jos 17².
πρόβατον Jud 12¹; Z 1²; Jos 19⁴ (A).
προβιδωμι Jos 11⁴; B 5⁵.
προβίπων S 6¹ (β).
προέρχομαι Jos 19⁵ (β).
προίστημι Jos 2⁵.
πρό 7 times.
προκαθίζωμαι Jud 12².
προκοπή Jud 15²; G 4⁵.
προκρίπτω Jud 21⁵.
προλαμβάνω Jud 2⁵.
προνομέω Jud 7².
προνομή L 17⁵.
πρόπαπος Jud 17⁵.
προπάτωρ L 9¹.
πρός a. dat. 4 times: a. acc. about 100
times.
προσαγορεύω L 16².
προσάγω Jud 6⁵ 9⁵; Iss 2².
προσαπαντάν Iss 1².
προσβάλλω L 5⁵ (β-ag).
προσδέχομαι L 16²; A 4² (β).
προσδοκία A 4².
προσδοκία Jos 7².
προσεγγίζω R 4⁵; S 5²; Jud 7⁴ 21⁵;
Jos 6².
προσέρχομαι Z 4⁷; Jos 4⁵ 15⁷.
προσευχή L 4²; N 8⁵; Jos 4⁵ 10¹ 10².
προσεύχομαι R 1⁷; Jos 3² 7⁴ 9⁴; B 1⁴ 3²
5⁵.
προσέχω R 3¹⁰ 4¹; S 2⁷; L 9²; Z 1² 4²
8⁵ 9¹; D 1² 2⁵ 6¹; A 6¹ 6² 7⁵; Jos
16⁴ (β-ad); B 8².
προσίκην Jud 5².
προσκάλετο R 4⁵; Z 1⁷.
προσκολλάομαι A 1⁵ (a); B 8¹.
πρόσκομμα R 4⁷.
προσκρούω G 5².
προσκυνείω R 6¹²; Z 3⁵ 3⁷ 9⁵ (h, β);
Jos 13⁵; B 10⁷.
προσλαμβάνω A 1⁵ (β); Jos 3⁴ (β-bd).
προσπαθίζω Jud 18⁵; D 5⁴.
προσπελάω Jud 2⁴.
προσπελάω Iss 6².

προσποιόμαι Jud 7⁸; Jos 9⁷.
 πρόσταγμα L 3² (β); Jud 24³.
 προστάσσω R 5⁸; B 12⁸ (c).
 προστίθωμι L 17⁸ 19⁴; Iss 2⁴; N 2⁸; G 2⁸; Jos 4⁸.
 προστρέχω N 5⁸ 5⁸.
 προσφέρω R 4⁸; L 3⁸ 9¹² 9¹⁴; Jud 21⁸; Iss 2⁸ (β-γ) 3⁸ 5⁸; Z 6⁸; G 7².
 προσφορά L 3⁸ (β) 14⁸.
 πρόσπων R 4⁸ 5⁸; S 5¹; L 3⁸ (β) 3⁷ 3⁸ 4⁸ 10⁸ 18⁸; Jud 19⁸ 20⁸ 25⁸; Iss 1¹¹; Z 2¹ (β) 3⁴ 4⁸ 8⁸ (α); D 2⁸; N 2⁷ 4⁸ 9⁸; G 1⁸ 6⁸; Jos 3⁸ 6⁸ 7⁸ 13⁸ (β-γ); B 10¹¹ (β).
 πρότερος L 8¹; Iss 1¹⁰.
 προτίθωμι R 1⁸ (α).
 πρόσφαισι Jos 8⁸.
 προφητεία L 8⁸; B 3⁸.
 προφητεύω S 5⁸; D 7⁸.
 προφήτης L 8¹⁸ 16⁸; Jud 18⁸; D 2⁸; B 9⁸.
 προχωρέω Iss 1¹¹ (β).
 πρω L 9⁸; N 1⁸.
 πρωτογέννημα L 9¹⁴; Iss 3⁸ (β) 5⁸.
 πρῶτος R 2⁴ 2⁸ 3⁸ 5⁸ (β); L 2⁷ 6⁸ 8⁸ 8¹¹ 8¹⁸ 9¹⁴ (dag) 11⁸ 17⁸; Jud 24⁸ 25¹; Iss 3⁸; Z 6⁸; D 4⁸ 4⁴; B 7⁸ 9⁸ 9⁸ 10⁸ 12⁸ (β).
 πρωτότοκος R title.
 πτέρυξ Z 9⁸ (bdg); N 5⁸.
 πτόω Jos 2⁸.
 πτωχία Jud 15⁸ 25⁴ (β); D 5¹⁸.
 πτωχός Jud 15⁸ 15⁸ 25⁴; Iss 7⁸; A 2⁸ 2⁸.
 πυθμήν Jud 24⁸.
 πύλη L 5¹; Jud 7⁸ 9⁴ (β) 12¹ 12⁸ (β) 12⁸.
 πυλῶν Z 3⁸.
 πῦρ L 3⁸ 4¹; Jud 5⁸ 25⁸; Z 10⁸.
 πύργος L 2⁸; Jud 5⁸.
 πυρός Jud 9⁸.
 πύρωσις Jud 16¹.
 πωλέω S 2⁸; Z 2⁸; Jos 15⁴ 16¹; B 2¹.
 πύρωσις (πύρωσις) L 13⁷.
 πῶς R 4⁸; Z 4⁸; A 5¹; Jos 6⁸ 10⁸.

ῥαββήλ (ῤαμβαήλ, ῤοβαήλ) Jud 7⁸ (β).
 ῥάβδος L 8¹; Jud 12⁸ 15⁸ 24⁸; Z 1⁸; B 2⁴ (c).
 ῥαχήλ (ῤαχήλ) Iss 1⁸ 1⁸ 1⁷ 1⁸ 1¹⁰ 1¹⁴ (β-d) 2¹ 2⁸ 2⁴; N 1⁸ 1⁷ 1⁸ 1⁹; Jos 20⁸; B 1⁸ 1⁴ 1⁸.
 ῥεβέκα L 6⁸; N 1⁸.
 ῥήγνυμι Jud 2⁴.
 ῥήμα Iss 1⁸; Z 1⁸ 2⁴; D 1⁸; Jos 1⁸ 3¹⁰ 4¹.
 ῥί(α) Jud 24⁸.
 ῥίπτω Jud 2⁸; Z 2⁷; Jos 7⁸.
 ῥόδον S 6⁸.
 ῥομφαία S 5⁴; L 5⁸ 18¹⁰; Jud 23⁸; Z 4¹¹.
 ῤουβίμ (ῤουβίμ) R 1¹ 1⁸ 1⁸ 3⁸ 7¹; S 2⁸ 2¹⁰; L 6⁸; Jud 5⁸ 9⁸ 13⁸ 25⁸; Iss 1⁸ 1⁸ 4⁸ 4⁷; G 1⁸.

ῤουβαίος (ῤοβέος, ῤέβος, ῤροβαίος) N 1⁸ 1¹⁰.
 ῤόμαι R 4¹⁰; S 2⁸; G 2⁸; Jos 1⁷ 2⁸ 4⁸ 4⁸ 10⁸.
 ῤυναρός Jud 14⁸.

ῤαββή Jud 8⁸.
 ὄακος N 6⁸; Jos 4⁸ (β) 15⁸.
 σαλεύομαι L 3⁸.
 σάνις N 6⁸.
 ὄαξ S 6⁸; Jud 18⁴ 19⁸ (β-f) 19⁴ 21⁸ 24⁴ (β-d); Z 9⁷; N 1⁴; G 7⁸; B 10⁸.
 ῤαρρά L 6⁸.
 ῤατανῶς D 3⁸ 5⁸ 6¹; G 4⁷; A 6⁴ (β).
 σβέννυμι L 4¹.
 σίβομαι Jos 4⁸.
 σείλην L 14⁸ (β); Jud 25⁸; N 3⁸ 5¹ 5⁸ 5⁸.
 ῤεμεθ (ῤεμεθ) L 12¹.
 ῤήθ B 10⁸.
 ῤήμ B 10⁸ (β-d).
 σημεῖον S 6⁸; L 8⁸ (β-αγ) 8¹¹.
 σημερον R 1⁸; L 7⁸; Jud 26⁸; D 1⁴.
 σίδηρος Jud 9⁴ (β).
 ῤεῖρ (ῤεῖρ, ῤεῖρ, ῤεῖρ) Jud 9⁸.
 σίκερα R 10⁸.
 ῤικιμα (ῤεῖμα, ῤεῖμα, ῤεῖμα) S 2⁸; L 2¹ 6⁸ (β) 7⁸; Jud 4¹.
 ῤιλῶν (ῤολῶν, ῤηλῶν, ῤιλῶν) Jud 6⁸ 8⁸ 10⁸ 11⁸.
 σιωπῶν N 3¹; Jos 4⁷ (bdg) 9⁴ 10⁸ 16⁸; B 5⁴.
 σκάφος Z 6¹; N 6⁸.
 σκεπάω B 3⁴.
 σκεπνός (σκεφανός) R 3¹¹.
 σκέτω B 4⁸.
 σκεῦος N 2⁸ 8⁸.
 σκηῇ Jud 25⁸.
 σκηπτρον Jud 24⁸ 25¹; D 1⁸; N 5⁸ 8⁸; B 10⁷.
 σκληροκαρδία S 6⁴ (α).
 σκληρός S 2⁸.
 σκληροτραχηλία S 6⁸ (β).
 σκοπέω N 3¹ (df).
 σκορπί(ω) A 7⁸ (hi, g).
 σκοτεινός B 4⁸.
 σκοτί(ω) R 3⁸; L 14⁴ 18⁸; Jud 2⁷; G 6⁸.
 σκότος S 8⁴; L 17⁸ 18⁴ 19⁴; N 2⁷ 2¹⁰; G 5¹ 5⁷; A 5⁸; Jos 2⁸ 8⁸ 9¹ 9⁸ 10⁸ (β-b) 19⁸ (A) 20⁸; B 5⁸.
 σκοτόν Jud 2⁷ (adeg); D 2⁴; G 1⁸ (β).
 σκυθρωπός S 4¹.
 σκυλεύω L 4¹; Jud 5⁷ (β).
 συμκρένω Jud 17⁸; N 4¹.
 ῤόδομα L 14⁸; N 3⁴ 4¹; A 7¹; B 9¹.
 σορός R 7⁸; L 19⁸.
 σοφία L 13⁷ 13⁸; Z 6¹.
 σοφός L 13⁷; Jud 17⁸; N 8¹⁰.
 σπείρω L 13⁸.
 σπέρμα R 6¹²; S 6⁸; L 4⁸ 4⁷ 8⁸ 8¹¹ 8¹⁸ 8¹⁶ 9¹⁵; Jud 10⁸ (β) 22⁸ 24¹; Z 3⁴; D 7⁸; Jos 19¹¹; B 11⁸.

σπένδα N 1³ (bef); G 4².
 σπῆλαιον R 7¹; Iss 7⁸ (β-g).
 σπῖλω A 2⁷.
 σπλαγχνίζομαι Z 4² 6¹ 7¹ 7² 8¹ 8² 8⁴ (bdg).
 σπλάγχνον S 2⁴; L 4⁴; Z 2² 2⁴ 5² 5⁴ 7³ 7⁴ (bdg) 8² (bdg) 8⁸ (bdg); N 4⁵ 7⁴; Jos 15³; B 3⁷.
 σπλήν N 2⁸.
 σποδοί Jos 15².
 σπορά R 2⁶.
 σπουδάζω D 6²; N 3¹; G 4³.
 σπουδαῖος Jud 1⁴ (β).
 σπουδή L 13⁷ (β).
 στάδιος Z 7⁴; G 1³ (β).
 σταθμός N 2⁷.
 στειρεύω B 1⁴.
 στεναγμός Jos 7³ 9⁴.
 στενάζω Jos 7².
 στερέωμα N 3⁴.
 στερίσκω Jud 18⁴.
 στέρον A 1⁴; Jos 9⁵ (β).
 στέφανος L 8² 8³; B 4¹.
 στήθος Jud 20³ (β) 20⁴.
 στήριγμα Jud 15² 15⁴.
 στηρίζω S 2⁷.
 στολή L 8²; Jud 3⁴; Jos 5² (β) 19².
 στόμα R 1¹⁰ 6¹⁰; L 6² 8¹² 13⁴ 19²; Jud 2⁴ 5²; D 1² (β-dg); N 2⁸ (β-ag); G 1⁷; Jos 1² 4⁴; B 11² (c) 11³.
 στόμαχος N 2⁴.
 στρέφω Z 7⁴.
 στρίνος B 5¹ (β).
 συγρός L 3¹.
 συγγένεια Z 8⁶.
 συγγίγνομαι Jos 4⁵ 7².
 συγγινώσκω S 3⁴; Jud 19² (β).
 συγκαλύπτω N 9².
 συγκαταριθμέω N 7² (hi, β).
 συγκύπτω Jud 3⁴ (β).
 συγκρύπτω A 2⁴; Jos 17².
 συλλαρίζομαι B 10⁷ (β-d).
 σύζυγος R 4¹.
 συκοφαντείω Jos 8⁴.
 συκοφαντία Jud 16²; G 5¹; Jos 10³.
 συλλαμβάνω R 3¹³ 5⁶; L 2¹ (β) 11² 17²; Jud 12⁴; Iss 1¹²; N 1⁶; B 1⁴ 7².
 συμβαίνω S 2¹².
 συμβάλλω G 4¹.
 συμβιβασμός L 11⁶.
 σύμβιος Jud 23³ (β); Iss 7² (a).
 συμβουλεύω L 6³; Jud 13⁴.
 Σωμεών S 1¹ 1² 2¹ 2² 8¹ 9¹; L 2² 6⁴; Jud 6² 25¹ 25²; Z 1¹ 3² 4² 4¹¹; G 2³ (β).
 συμμαχέω Jud 7⁴.
 σύμμαχος Jud 6² 7².
 συμμίσγνυμι R 3⁴.
 συμπάθεια Z 7⁴.
 συμπαθεῖν S 3⁴; B 4⁴ (β-a).
 συμπάσχω Z 6⁵ 7²; B 4⁴ (a).
 συμπίπτω Jud 11² (β) 13⁴ (β-d) 13⁷; Z 10¹; Jos 7¹ 7² 9².
 συμπευθίζω S 2¹².
 συμπορεύομαι Jud 24¹; Iss 7⁷; Z 7⁴.

συμφαίνομαι R 5⁶.
 συμφέρω G 7¹ 7²; Jos 9².
 σὺν 12 times.
 συνάγω R 1²; L 1²; Jud 1²; Jos 19⁴ (A) 20² (c); B 6² 9² 10¹¹.
 συναγωγή L 11²; B 11² 11³.
 συναίρω D 4⁷.
 συναλγέω Z 6⁵.
 συναμαρτάνω D 5⁷ (c).
 συναναστρέφομαι D 5¹³; N 4¹.
 συναναφέρω Jos 20².
 συνανέρχομαι N 5⁷.
 συναντάω L 1².
 συνάπτω R 3⁷; L 14⁶; Jud 5⁴ 6²; N 2²; Jos 8¹ (β-d).
 συνδιάζω R 3¹⁰ (a) 6² (a, d).
 συνδύω R 6² (bfg).
 συνεγγίζω D 5⁷.
 σύνεγγυς D 7² (β-dg); G 8² (β).
 συνειδήσις R 4³; Jud 20² (a).
 σύνειμι Iss 2².
 συνεξαμαρτάνω D 5⁷ (hi, bef).
 συνείπομαι Jud 3¹⁰.
 συνεργέω R 3⁶; Iss 3⁷; D 1⁷; G 4⁵ 4⁷.
 συνέρχομαι R 2² 3⁸; Jud 10⁵ (β) 12⁴; N 1²; Jos 3¹ 9¹ 10⁴.
 συνεσθίω S 6⁷.
 σύνεσις R 6⁴; S 4² (β); L 2² 4² 8² 13² 18⁷; Jud 14⁷ 20² (β); Z 6¹.
 συνετίζω L 4⁵ 9².
 συνευδοκέω A 6².
 συνεχέω R 6²; Jud 22¹.
 συνέχω R 4²; Jud 3¹ (β) 18⁴; Jos 1⁵ 7² 8⁶ 14³; B 8².
 συνεχώς R 5⁴; L 9⁴; D 4⁷; G 5¹.
 συνηγορέω Jos 1⁷.
 σύνθρονος L 13².
 συνήμι L 8¹⁸; D 4¹; N 3¹; Jos 6².
 συνκλαίω Z 2⁶.
 συνουσία R 2² 5⁶; Iss 2¹ 2²; N 8²; Jos 8².
 συνταράσσω Jud 14³.
 συντέλεια L 10²; Z 9²; B 11².
 συντελέω S 8¹; L 5⁴; Jud 13² 22²; D 6⁴.
 συντηρέω L 6².
 συντίθεμαι Z 1⁶; Jos 6².
 σύντομος Z 4⁶.
 συντόμος Jos 7¹.
 συντρέχω Jud 2² 2⁵ (β-a) 19²; B 4⁵ (β-ab).
 συντρίβω Jud 2⁴; N 6⁶; A 7².
 συντρέγω Z 4² (β).
 συντυχία R 6².
 Σύρος N 5².
 συσσεύω Jud 27¹.
 σύστασις R 2⁴.
 συστενάζω Iss 7⁵.
 συχέμι L 5³ 6⁴ 12².
 σφακελισμός Jud 23².
 σφενδονάω Jud 3⁴.
 σφενδονίζω Jud 7².
 σφοδρά Z 1²; Jos 3⁶; B 1⁵.
 σφοδρός N 6⁴; B 1⁵.
 σχήμα R 5¹ 5² 5⁴; Jud 12²; Z 3⁷ (a, aeg) 9² (bdg).

σχίζω L 4¹ 10²; Z 9⁴ (β); B 9⁴.
 σχολάζω Jud 20¹.
 σάβω S 6² 6⁷ 7³; L 2⁴ 2¹¹; Jud 24⁶; N 8³; A 7²; Jos 19¹¹.
 σάμα S 2³ 4¹ 4³ 6⁷; Jud 14³; Z 2⁵; D 3² 3³ 3⁴; N 2³ 2⁴; A 2⁷ 4⁴; B 12³ (c).
 σωτήρ L 10² 14³; D 6⁷ (β) 6⁹; G 8¹ (β-bγ); Jos 1⁶; B 3⁸.
 σωτηρία L 17²; D 6¹⁰; N 8²; G 4⁷ 5⁷ 8¹; B 3³ 11².
 σωτήριος S 7¹; L 9⁷; Jud 22²; D 5¹⁰; B 9² 10².
 σωφρόνιος Jud 16².
 σωφροσύνη Jos 4¹ 4³ 6⁷ 9² 10² 10³.
 σάφρων Jos 4²; B 4⁴.
 τάλαρτον Jud 9⁵ (β); Jos 18².
 ταμείον S 8² (β); Jos 3² 9².
 τανών L 10¹ (a).
 τάξις L 11²; N 2² 2³ 3² 3³ 3⁴ 3⁵ 8¹⁰.
 ταπεινός D 6⁹; G 5³; B 9⁶.
 ταπεινός B 5².
 ταπεινώσις R 6¹⁰; Jud 19³; D 5¹³; G 5³; Jos 10² 18³; B 10⁷.
 ταρασσών Z 8²; D 4³ 4⁷; G 6²; A 6⁶ (β); Jos 7².
 ταραχή S 4² 5¹ 6⁴; L 13⁶; D 5²; B 6⁵ 7².
 τάρμος N 6² (β).
 τάσσω L 3²; N 2³ 3².
 ταῦρος N 5⁴.
 Ταφού (Ταφουσί, Ταφούς) Jud 3² 5⁴.
 ταχύς Iss 6².
 ταχίτης Jud 5¹ (β-dg).
 ταῖος L 2²; Jud 4³ 5³ 5⁴ 7² (β) 9⁴ (β); Jos 19⁴ (A).
 τεκνίον R 1² (c, bg).
 τέκνον R 1² 1⁴ 2³ 3² 4¹ 4⁵ 5¹ 5²; S 2¹ 2¹³ 3¹ 4² 4³ 5² 7¹ 7² 8¹ (h, ag); Lev 9³ (bdg) 10¹ 12⁶ 13¹ 13² 13³ 14¹ 18¹³ 18¹⁵ 19¹; Jud 1² 8³ (β) 10³ (β) 11² 13¹ 13² 14¹ 14⁴ 14⁷ 16¹ 17¹ 18³ 19¹ 19² 20¹ 21¹ 23¹ 26¹; Iss 1¹ 1⁶ 2¹ 2² 3¹ 3⁴ 4¹ 5¹ 6¹ 6² 7² (β) 7⁷; Z 1¹ (β) 3¹ 3² 5¹ 5² (β-d) 7² 8¹ 8² 10¹; D 1⁴ 2¹ 2² (β) 3¹ 4⁵ 5¹ 6¹ 6² 6³; N 1⁶ 2³ 3⁴ 4¹ 7² 8¹ 8² 8⁴ (β) 8⁵ 8¹⁰; G 1² 2¹ 3¹ (β-a) 4¹ 5² 6¹ 8¹ 8² 8³; A 1² 3¹ 5¹ 6¹ 6² 7⁴; Jos 1² 3⁷ 7² 7³ 8¹ 10¹ 11¹ 13⁵ (β) 17¹ 18¹ (β-ae) 19¹ 19¹¹; B 3¹ 3⁷ 4¹ 7¹ 8¹ 10² 10⁴ 10¹⁰ 12¹ (β).
 τέλειος Jud 23²; A 1² (cf, e).
 τελειώνω G 7¹.
 τελείως G 7¹ (β-af).
 τελευτάω Jud 25⁴.
 τελευτή R 1² 4²; L 1¹ (efg); N 1¹ (hi, β-bγ); Jos 20¹.
 τελίω Jos 4⁷ (β).
 τελείωσις R 6².
 τελίσκομαι Jud 12³ (bg).
 τέλος L 5⁴ (β-ad) 6¹¹ 14¹ 16²; D 6⁵; N 1¹ (bg); G 8² (β); A 1² 1⁹ 2¹ 2⁴ 6⁴; Jos 8²; B 4¹.
 τελανόμοι Jud 12³ (afg).
 τέρνω D 4⁴; Jos 17²; B 6².

τέρψις D 4².
 τεσσαράκοντα L 12²; Jud 12¹³.
 τεσσαρακοστός L 11⁷; Jud 9² (β); N 5¹.
 τίσσαρες L 2² (β); Jud 3⁴ 4¹ (β) 9² 16²; A 7².
 τέταρτος R 2² 3⁴; L 3² (β) 8⁷ 11² 12⁴ 17²; Jud 1² 25¹; Z 1¹; Jos 19² (A); B 7⁴.
 τέχνη N 2² (def) 8⁷.
 τήκω L 4¹; Jos 15².
 τηρέω R 5²; Z 4²; D 5¹; G 7².
 τίθημι R 7²; S 8²; L 19²; Z 4² 10²; D 1⁴; G 8²; Jos 20² (β); B 12² (β).
 τίκτω R 5⁷; L 2¹ (β) 11² 11⁷ 11⁸ (β) 12¹; Jud 8²; Iss 1¹ 1¹⁰ 2¹ 2²; Z 1³; N 1⁶ 1⁹ 11¹ 11²; Jos 3⁷ (β); B 1² 1⁴ 7² (β-bγ).
 τιμάω L 13²; Jud 1⁶; G 6² (β-af) 8¹; Jos 10⁶ 11¹ 19¹¹.
 τιμή Z 3² 3²; Jos 16²; B 6².
 τίμημα Z 3¹.
 τίμιος L 17².
 τιμωρέω Jos 14¹.
 τιμωρία Jos 3¹.
 τοιούτος N 9¹; A 2² 4²; B 2² (A) 7².
 τόξον Jud 3² 7² 9².
 τόπος R 3¹¹; L 16²; D 6⁷; Jos 2² (bg); 19² 19² (A).
 τότε passim.
 τότε οὖν peculiar to a, Jud 7² 9⁷; Iss 2¹.
 τράπεζα L 8¹²; Jud 21⁴.
 τράχηλος N 2².
 τρεῖς L 8¹¹; Jud 7² (β) 9² (β) 12¹²; Z 4¹ (β); Jos 11² 19¹ 19² (A).
 τρέμω L 3² (a); Z 2².
 τρίτω Jud 6⁴.
 τρίχω Jud 2² 3¹ 25²; N 5²; B 2².
 τριάκοντα R 1²; L 19⁴; Iss 3²; G 1⁴ 2² (β).
 τριακοστός L 11⁴; N 1¹.
 τριημερίς Jos 3².
 τριετία N 6².
 τριπλούς D 3⁴.
 τρίτος R 2² 3⁴; L 2² (β) 3² (β) 8² 8⁴ 11⁷ 12⁶ 17⁴; Jud 10² (β) 25¹; D 3⁴; N 2²; Jos 13²; B 7².
 Τρογλοδίτης (Τρογλοδίτης, &c.) Z 4².
 τρόμος S 4²; Jud 3².
 τρόπος L 6²; G 2²; A 1²; Jos 2² 7¹.
 τροφή Jos 3²; B 11¹.
 τροφός N 1².
 τρύβλιον Jos 6².
 τυφάω Jos 9².
 τυφερός G 1⁴ (β).
 τυφή Jud 25²; Jos 3⁴; B 6².
 τύπος L 8¹⁴; Z 3².
 τύτω Jos 2² 13⁴ 13⁵ 14¹ 14².
 τυφλός R 2².
 τυφλός S 2⁷; Jud 11¹ 18² 18² 19⁴; D 2⁴.
 τυφλώσις L 13⁷ 14⁴ (a); D 2².
 τυφλώττω Jos 7².
 ὑβρίω Jud 7²; B 5⁴ 9².
 ὑβρις Jud 16²; G 5¹; B 6².
 ὑγεία N 2².
 ὑγάζω L 13² (a).

ὑγαίνω L 1³; N 1² (β); A 1².
 ὑγιής Iss 7⁹ (β).
 ὕδωρ L 2⁷ 4¹ 8⁶ 18⁷; Jud 6¹ 12³ (β-δf);
 Iss 1⁶; Z 2⁷ 2⁹ 9¹; N 6²; A 7² 7³.
 υἱός R 1¹ 1² 1³ 1⁴ 6⁷ 7¹; S 1¹ 1² 2³ 4⁶ 5⁴
 8¹ 9¹; L 1¹ 2⁴ 3¹⁰ 4¹ 4² 4³ 4⁶ 5⁴ 6³ 11³
 11⁷ 12³ 12³ 18³ 19² 19³ 19⁴; Jud 1¹ 1²
 5⁶ (β) 9¹ 9¹ 10¹ 10⁴ (α) 11⁶ (β) 13³ (β)
 14⁶ 17⁵ 21⁶ 21⁷ 23⁴ 24¹ (bdg) 24³ 26⁴;
 Iss 1¹ 1² 1³ 2³ 5⁷ 6¹ 7²; Z 1¹ 4⁹ 5⁴ 9⁷ 9⁸
 (bdg) 10² 10⁶; D 1¹ 1² 1⁶ 5⁴ 5⁷ 7²; N
 1² 1³ 6¹ (β) 9²; G 1¹ 1² 1⁶; A 1¹ 1³ 8²;
 Jos 1¹ 1² (β) 2⁶ 3⁷ 3⁸ 5⁴ (β-δ) 10⁶ 15² 17⁷
 20⁶ (c); B 1¹ 1⁶ 1⁶ 2³ 3³ (β-δ) 9² (c) 12².
 ὕμνος L 3³; G 7².
 ὑμνέω Jos 8².
 ὑπάγω L 13³; B 2⁴ (β).
 ὑπακοή Jud 17³.
 ὑπακούω R 3³ (β-dg); S 7¹ (λ, β); Jud 1⁴
 13¹ 18⁵ (β) 18⁴; Iss 5²; Z 9⁴ (β); D
 5²; N 3²; G 8⁶.
 ὑπανδρός R 3¹⁰; L 14⁶.
 ὑπαντάω Jud 13³ (α); B 2⁴.
 ὑπαρ N 2⁹ (α).
 ὑπαρῆς L 17⁷; Z 8² (αef).
 ὑπάρχω S 4⁴; L 11¹; Jud 23³; Iss 7¹ (α);
 N 1²; G 1⁴; Jos 10² 11².
 ὑπέρ c. gen. 9 times: c. acc. 15 times.
 ὑπεράνω L 3⁴.
 ὑπερασπί(ω) B 4⁵ (β-α).
 ὑπερεκπερισσός Jos 17⁸.
 ὑπερέχω Jud 21⁴.
 ὑπερηφανεία (ὑπερηφανία) R 3⁶; Jud 13³
 18³; D 5⁶; G 3⁶.
 ὑπερήφανος L 17¹¹.
 ὑπερόγκος A 2³.
 ὑψηρετός Jos 14².
 ὑψηρέτης B 3⁵.
 ὕπνος R 3³ 3⁷; S 4³ (β) 4⁹; L 2⁶; Jud
 18⁴; Iss 3⁶ 7⁹; Z 10⁶; D 7¹; N 2⁶;
 A 8¹; Jos 20⁴; B 12² (c).
 ὑπνώω R 3¹²; Iss 7⁹ (β); D 7¹.
 ὑπό c. gen. about 25 times: c. acc. 5 times.
 ὑποβάλλω S 3³.
 ὑπογράφω Iss 4³ (β-γ).
 ὑποδείκνυμι N 8¹; A 1².
 ὑπόδημα Z 3³ 3⁴ 3⁵.
 ὑποκείνω L 3⁷; Iss 1⁶.
 ὑποκρίνομαι A 7².
 ὑπόκρισις B 6².
 ὑποκρίπτω Jud 6⁶.
 ὑπολύω Z 3⁴ 3⁶ 3⁸.
 ὑπομείνω D 5¹²; N 7¹; Jos 17¹.
 ὑπομνήσκω L 9⁴.
 ὑπομονή Jos 2⁷ 10¹ 10².
 ὑπονοῶ B 9¹ (β).
 ὑποπίπτω Jos 7⁴.
 ὑποσκελίζω D 6²; Jos 4¹.
 ὑπόσπονδος Jud 7⁸ (β).
 ὑπόστασις R 2⁷; Z 2⁴.
 ὑποστρέφω Z 4⁶ (α); G 1⁵.
 ὑποτάσσω Jud 21².
 ὑποτίθημι Iss 5².

ὑπουργέω D 3⁴.
 ὑπόφορος Jud 7⁸ 9⁷ (β).
 ὕς A 2⁹ (bdg).
 ὑστέρημα B 11⁵.
 ὕστερος L 19⁵ (β); Z 10⁷; Jos 3⁸; B 11².
 ὑψος Jud 9⁶.
 ὑψηλός L 2⁵ 11⁵; Jud 6⁶.
 ὑψιστος S 2⁶ 6⁷; L 3¹⁰ 4¹ 4² 5¹ 5⁷ 8¹⁵
 16³ 18⁷; Jud 24⁴; Iss 2⁶ (β); N 2³
 (b, A); G 3¹; A 2⁶ 5⁴ 7²; Jos 1⁴ 1⁶
 (bdg) 3¹⁰ 9² 10²; B 4⁶ (β-α) 9².
 ὕψος L 2⁶; Iss 1⁶ (β); N 5⁷.
 ὑψώω R 6²; Jud 21⁶; N 8²; G 7²; Jos
 1⁷ 10² 10³ 17⁴ 18¹; B 9⁷.
 φαίδρος L 2² 2⁹; B 5⁵.
 φαίνω R 5⁷; S 4⁹ 6⁵; Jos 3⁴ 19¹² (β);
 B 10⁷ 10⁹.
 φανερός A 2³.
 φανερώς Jos 4².
 φαντάω S 4⁶.
 φαντασία R 3⁷ 5⁷.
 φάραγξ Iss 1⁵.
 Φαραώ Z 3⁶; Jos 2¹ 8⁴ 13⁵.
 φάρμακον R 4¹; Jos 8⁷ 5¹.
 φείδομαι S 2⁷; Jos 16⁴.
 φέρω R 4⁷; S 2⁹; L 3⁷; Iss 1³ 3¹; Z 2³
 2⁴; N 2² 6⁵; Jos 11⁵.
 φεύγω R 5⁵; L 15³ (β); Jud 3⁵ 7¹; Iss
 7¹; D 5¹; N 6⁶ (β) 8⁴; Jos 8¹; B 5² 7¹.
 φημί A 2¹ (β-γ); Jos 14² (β-αδ) 16¹.
 φθάνω R 5⁷; L 6¹¹; N 5³ 5⁷ (β) 6²; G
 1³; Jos 11⁴ (α).
 φθαρτός B 6².
 φθίγγωμαι D 5².
 φθείρω S 4⁶ 5¹; Jud 19⁴.
 φθονερός Iss 3³.
 φθόνος S 2¹⁴ 3³ 3⁴; G 3³ 7²; B 4⁴.
 φθόνος S 2¹³ 3³ 3⁴ 3⁵ 4⁵ 4⁷ 6²; D 2⁵;
 G 4⁶; Jos 13¹ 1¹ (β-af) 10²; B 7² 7⁸ 8¹.
 φιλαργυρία Jud 18⁴ 19⁴.
 φιλάργυρος (φιλάργυρος) L 17¹¹.
 φιλέω B 1² (β-dg).
 φιληδονία R 2⁶ 3⁴; Iss 2³; B 6².
 φιλονεικία G 6⁴; Jos 4⁷ (β-by).
 φίλος L 13⁴ 13⁵; Jud 23³; D 2².
 φλόξ Jos 2².
 φοβερός Jos 6².
 φοβέομαι S 2²; L 13¹; Jud 7¹¹; Z 1⁸ 4²
 10⁵; D 6¹; N 7⁴ 8⁴; G 3² 5⁶ 6⁵;
 Jos 2⁴ 4² 5³ 13⁵; B 2⁵ 3⁴ 4⁵ 10¹⁰.
 φόβος R 4¹; S 3⁴; L 13⁷; Jud 16²; N 2⁹;
 G 5⁴; Jos 10¹ 10⁶ 11¹; B 3⁴ 4⁶ (β-α) 5².
 φοίνιξ N 5⁴.
 φοιτάω B 11⁵.
 φόνος Z 2².
 φορέας Jud 2³ (β).
 φορέω Z 3⁵; B 4¹.
 φραγγελλός B 2².
 φρόνησις N 2⁸.
 φρόνιμος N 8¹⁰.
 φυγαδεύω G 5⁷.
 φυλακή Jos 1⁶ 8⁴.

φυλάσσω R 3⁴ 4⁵ 6¹; S 3¹ 4⁵ 5⁷ 8³;
 L 8¹⁷ (B-af) 10¹ 13³; Jud 13¹ 16¹ 18³;
 22² 26¹; Iss 5¹ 7⁵; Z 5¹ 10²; D 2¹ 5¹;
 G 1³ 4¹; A 6²; Jos 1⁴ 2³ 9⁵ 14³ 18⁴
 19¹¹; B 3¹ 10³ 10⁴.
 φυλή S 7¹ (B); Jud 15³; Z 10³; D 5¹⁰;
 A 7⁴; B 9³ 11⁵.
 φύλλον L 9¹².
 φύρω Jos 6¹; B 2².
 φυσικόμαι L 14⁷ 14⁸ (B).
 φυσικός D 2⁴ (B-a) 3¹.
 φύσις R 3¹ 3³; D 3⁸ (B-d); N 3⁴ 3⁵.
 φωνή L 18⁴; Iss 1⁴; Jos 8⁵ 9⁴; B 11² (B).
 φῶς L 4³ 14³ 18³ 19¹; Z 9⁵; N 2⁷ 2¹⁰; G
 5¹; A 5³ 5³; Jos 19³ (A) 20³; B 5³ 11².
 φωστήρ L 14³; Jud 25².
 φατείνω L 2⁸ 4³ (B).
 φατίω L 4³ 18³ 18³; G 5⁷; B 6⁴ 11².
 φατισμός L 14⁴.
 χαίρω Iss 3⁴; D 1⁵; Jos 8⁵ 19³; B 6⁴.
 χαλάω Jos 1⁴.
 Χαλδαῖος N 1¹⁰ 5².
 χαλκοῦς L 6¹; Jud 9⁴ (B).
 Χάμ S 6⁴.
 χαμοκοιτέω Jos 4³.
 Χανανάν S 6³; L 12⁵; Jud 10³ (B) 11¹ (B)
 11²; Z 5⁵; Jos 12³ 13¹ 13⁵ 15⁴; B 12³
 (B) 12⁴.
 Χαναναῖος L 7¹; Jud 3¹ 7¹¹ 10⁵ 11¹ 13³
 (B) 14⁸ 17¹.
 Χανανάνιτος (Χανανίτης) Jud 13³ 16⁴.
 χαρά L 17²; Jud 25⁴ 25⁵; A 6⁴; B 6⁴ (B).
 χαρακτήρ S 5⁴.
 χαρίζομαι S 4⁵; L 15³ 18⁵ 18¹⁴; B 10⁷ (a).
 χάρις R 4⁸; S 4⁵ 5³; L 18⁹; Jud 2¹ 24²;
 Jos 3⁴ 11⁸ 12³ 19¹¹ (B); B 4⁵.
 χαριτών Jos 1⁶.
 χαρράν (Χαρά) L 2¹; Iss 1⁵.
 χαυνόμαι Z 2⁴.
 Χεβρών R 7³; S 8²; L 9⁴ 12³ 19⁵; Jud
 2⁵ 4³ 26³ 26⁴; Iss 7⁵; Z 10⁷; N 9¹;
 G 1⁵ 8⁵; A 8¹ 8³; Jos 20⁶ (c); B 12¹
 (B) 12².
 χεῖλος Iss 7⁴.
 χεῖμάζομαι Jud 21⁶; N 6⁵.
 χεῖμάν Z 6³ 7¹; N 6⁹.
 χεῖρ S 2⁵ 2¹² 2¹³ 9; L 4⁴ 8¹⁰ 14¹ 14²;
 Jud 3⁵; Iss 3⁷; Z 2² 2⁵ 7⁴ 9⁴; D 1⁹;
 G 1³ 2⁵; A 7²; Jos 1⁵ 11⁷ 12³ 15⁴ 17⁶;
 B 6¹.
 Χετταῖος S 6².
 χέω L 18⁵ (beg).
 χηρεύω Jud 12¹ 12².
 χῆθις N 1⁴.
 χίλιος Jud 4¹ 9¹ (B).
 χίμαρος Z 4³.
 χιτών Z 4⁵ (a) 4⁹ 4¹⁰ 4¹¹ 4¹²; Jos 8³; B
 2² 2³.

χιών L 3².
 χλευάζω L 7² 14⁸.
 χλευασμός L 14¹.
 χλωρός G 2³.
 χοῖρος Jud 2⁴.
 χολή R 3⁴; N 2⁵.
 χορτάζω Jud 21⁸ 25⁴ (B-g).
 χρεία Z 6⁵.
 χρεῖω Jud 14⁷; Z 7³ 7¹.
 χρέμα Jud 21⁷.
 χρήσις N 2⁴.
 χρηστός B 3⁷.
 Χριστός A 7³ (a, d).
 Χριστός R 6³; L 10³.
 χρίω L 17³ 17³.
 χρόνος R 6³; S 1¹; Jud 7¹⁰; Iss 2⁵ 4³;
 G 5¹¹; Jos 3⁵ 5¹ 19⁴ (A).
 χρυσίνος Jos 16⁵ (B-eg).
 χρυσίον L 2¹²; Jud 13³ 17¹; Iss 4²; G
 2³ (B); Jos 11⁴ 11⁷ 16⁴ 18³.
 χρυσός L 13⁷; Jud 13⁴; Jos 16⁵.
 Χωρηθά (Χωρηθά, Χωρηθά) Jud 6¹ 12³
 (B-d).
 χώρα L 13⁷; Jud 2⁷.
 χωρέω Iss 1¹¹ (a); N 2³.
 χωρίζω R 4⁵; S 5³; Z 8⁵ 9⁴; N 2⁷ 6⁵
 (B).
 χαρίων Jud 12³.
 χωρίς G 1⁹ (a).
 ψέγω Iss 3⁴; G 3⁴.
 ψευδοπροφήτης Jud 21².
 ψεύδος R 3⁵; Iss 7⁴; D 1³ 2¹ 2⁴ 3⁵ 4⁵ 4⁷
 5¹ 6⁴; G 5¹; A 5³; B 6⁴.
 ψευδομαι Jos 13³; B 2⁵ (A).
 ψύα N 2⁵ (bdf).
 ψύγω B 8⁵.
 ψυχή R 1³ 4⁵ 4⁹; S 2⁵ 3⁴ 4⁵ (B) 4⁵ 4⁵ 6¹
 (B); L 13⁴; Jud 11³ 13³ 18¹ 18⁴ 18⁵ 19²
 (B); Iss 4¹ (A, B-bg) 4⁵ 4⁵; Z 2⁴ (B)
 8⁵ 9⁴ (bdg); D 3¹ 3² 3³ 4⁴ 5¹¹; N 2⁴
 3¹ 9²; G 2¹ 3⁵ 5⁵ 6¹ 6⁴ (B) 6³ 7²;
 A 1⁵ 2¹ 2⁷ 4⁶; Jos 2⁵ 13¹ 17⁷; B 4³
 4⁵ 5⁵ (B-a) 6¹ 6⁴ 6⁵.
 ψύα N 2⁵ (a).
 ψωμίζω L 8⁵.

ὄμιος Z 9⁴.
 ὀνότης D 3⁵.
 ὀνότομαι Z 3²; Jos 13³ 16¹ (B-df) 16⁴.
 ὄρα Jud 3⁴ (B); Jos 8¹; B 3⁷.
 ὀραῖος R 3⁴; S 5¹; L 8¹⁵; Jos 9⁵ 18⁴.
 ὀραϊότης Jos 18¹.
 ὥς = 'when,' *passim*.
 = 'as,' *saeppissime*.
 ὡσαύτως L 17⁷; A 2³ (beg).
 ὡσεὶ L 7²; N 2¹ (a); G 1³ (a); Jos 8¹.
 ὥσπερ *saepe*.
 ὥστε *saepe*.

**RETURN TO: CIRCULATION DEPARTMENT
198 Main Stacks**

LOAN PERIOD	1	2	3
Home Use			
	4	5	6

ALL BOOKS MAY BE RECALLED AFTER 7 DAYS.

Renewals and Recharges may be made 4 days prior to the due date.
Books may be renewed by calling 642-3405.

DUE AS STAMPED BELOW.

JAN 22 2003		

FORM NO. DD6
50M 5-02

UNIVERSITY OF CALIFORNIA, BERKELEY
Berkeley, California 94720-6000

U. C. BERKELEY LIBRARIES

058591210

gle

